

Bibliotheca C. SS. R.

Pragens.

Armarium

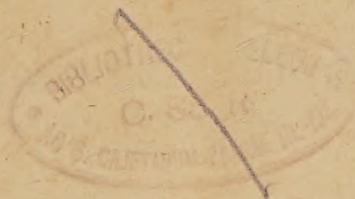
Loculamentum

A B.

B.

F-135

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

Léta Páně

1871.

KNIHOVNACSSR.
=VLIBĚJOVICÍCH=

Redaktor a nakladatel:

FRANTIŠEK SRDÍNKO,

ředitel kníž. arcib. semináře i stud. konviktu, č. konsist. rada, kn. arc. notář,
pokladník Dědictví sv. Prokopa, atd.

B. S.

V PRAZE.

Tiskem kníž. arcib. knihtiskárny za Rohlička a Sieverse.

Okres. knižovna
čís. Budějovice
VYRAZENO

Obsah ročníku XXI.

Úvahy na neděle a svátky.

Na hod Zjevení Páně. Str. 1. V neděli první po Zjevení Páně 2. O slavnosti nejsv. Jména Ježíš 2. V neděli II. po Zjevení Páně 3. V neděli III. po Zjevení Páně 17. V neděli IV. po Zjevení P. 17. Na den Očišťování Panny Marie 33. V neděli Devítinů 33. V neděli první po Devítině 34. V neděli II. po Devítině 49. V popeleční středu 66. V neděli I. postní 67. V neděli II. postní 82. V neděli III. postní 82. V neděli IV. postní 97. O Zvěstování Panny Marie 98. V neděli V. postní 129. V neděli květnou 129. V zelený čtvrtěk 130. Na velký pátek 131. V bílou sobotu 131. Na den Vzkříšení Páně 145. V pondělí velikonoční 146. V úterý po velikonoči 146. V neděli I. po velikonoči 161. V neděli II. po velikonoči 162. V neděli III. po velikonoči 177. V neděli IV. po velikonoči 178. V neděli V. po velikonoči 193. O slavnosti sv. Jana Nepom. 194. O slavnosti na nebe vstoupení Páně 195. V neděli VI. po velikonoči 195. V předvečer seslání Ducha sv. 209. Na den seslání Ducha sv. 210. V pondělí svatodušní 210. O slavnosti nejsv. Trojice Boží 225. V neděli I. po sv. Duchu 225. Na den Božího Těla 241. V neděli II. po sv. Duchu 242. O slavnosti nejsv. Srdce Pána Ježíše 243. V neděli III. po sv. Duchu 257. V neděli IV. po sv. Duchu 258. Na den sv. ap. Petra a Pavla 277. V neděli V. po sv. Duchu 278. O Navštívení Panny Marie 279. V neděli VI. po sv. Duchu 279. V neděli VII. po sv. Duchu 297. V neděli VIII. po sv. Duchu 298. V neděli IX. po sv. Duchu 305. V neděli X. po sv. Duchu 306. V neděli XI. po sv. Duchu 321. V neděli XII. po sv. Duchu 322. O slavnosti na nebevzetí Panny Marie 337. V neděli XIII. po sv. Duchu 337. Na den sv. Augustina 369. O slavnosti sv. andělů strážných 369. V neděli XIV. po sv. Duchu 370. O Narození Panny Marie 386. O slavnosti jména Panny Marie 386. V neděli XV. po sv. Duchu 386. V neděli XVI. po sv. Duchu 404. V neděli XVII. po sv. Duchu 405. Na den sv. Václava 405. V neděli XVIII. po sv. Duchu 417. V neděli XIX. po sv. Duchu 417. Na den posvěcení chrámu Páně 433. V neděli XX. po sv. Duchu 434. Na den sv. Voršily 434. V neděli XXI. po sv. Duchu 449. V neděli XXII. po sv. Duchu 450. Na den Všech svatých a svetic Božích 465. V neděli XXIII. po sv. Duchu 481. V neděli XXIV. po sv. Duchu 481. V neděli XXV. po sv. Duchu 482. V neděli XXVI. po sv. Duchu 499. V neděli I. adventní 513. O neposkvrněném Početí Marie Panny 513. V neděli II. adventní 529. V neděli III. adventní 530. V neděli IV. adventní 530. V svatvečer Božího narození 545. O slavnosti Narození Páně 545. Na den sv. Štěpána prvomučeníka Páně 546. V neděli po Narození Páně 561. Na konci

roku 562. Na den Obřezání Páně či o novém roce 562. V neděli po novém roce 563.

Kázání a homilie.

Evangelium na den Zvěstování blah. Panny Marie 113. Řeč o slavnosti jubilea sv. Otce Pia IX. 273. Řeč na svátek sv. Petra a Pavla 289. O ponti sv. Prokopa 293. Řeč o slavnosti papežského jubilea 306. Truchlořec 341. O slavnosti na nebevzetí P. Marie 353. Řeč o slavnosti sv. Bartoloměje 387. Řeč k bývalým kolegům po třicetiletém kněžství 401. Na počátku školního roku 435. Řeč na oslavu památky + J. Er. Vocela 439. O zrušení horčičném 483. 497. Instalační řeč 515. Řeč o druhotinách 531.

Pastýřské listy.

Řád postní. (List J. Em. nejdůst. pána kard. arcib. pražského) 65. Čtvrt století na pap. Stoliči (List p. biskupa budějovického) 229. Jubileum papežské (List nejd. p. kardinála pražského) 243. Jubileum papežské (List nejd. p. biskupa Kralohradeckého) 258.

Pojednání a úvahy.

Úryvky apologetické 4. 18. 35. 311. 338. Na prahu nového roku 5. Šestero dní stvoření světa, obraz starého zákona 20. O zpovědi 23. Kněžská ročeta 38. 50. Osudných 45 článků Viklefových 51. 68. O novém katechismu našem 70. Svěcení kněžstva v církvi katolické 83. 99. 116. 132. Židovské město v Praze 84. 104. Joppe 101. Svěcení na biskupství v církvi katolické 147. Kněžský kolár 163. Přítomnost Ježíše Krista v eucharistii 179. 196. 211. 226. 246. 261. Poustevníci sv. Pavla 181. Pořádek při službách Božích 212. Bratři Vessrovští 265. Klášter františkánský v Dačicích na Moravě 280. 299. Rozbor současných úředních pramenů o životě Jana z Pomuku 308. Jakými prostředky zachová duchovní správce lásku k církvi sv. 322. Klášter „Zvěstování Panny Marie“ v Hradišti na Moravě 326. Bratrstvo obuvnické a krejčovské v Paříži 356. 371. O chudobě 390. 407. Hvězdy útěchy 418. Čtení na poradě duchovněpěstva střidnictví příbramského 436. Kněžská štola 440. O neviditelném proměnění podstaty chleba v nejsv. Tělo Páně 450. Vzácnost dějů a výroků z Písma sv. 454. Očistec 466. 485. Přepodivná kniha 471. O knize života 488. Duchovní školy výchovaci 499. Světec Otto 518. Duševní rovnováha 535. Klarisky 547. Duchovenstvo podpora svobody 564.

Obrazy ze života.

Jindy a nyní. Str. 7. 23. 40. 57. 72. 88. Obrázek. Povídka z hornického života. 120. 136. 164. 183. 200. 214. 230. Obžinky 342. 359. 372. 391. Jeden den v Raveně 423. Sestra Placida 456. Obrázky z duchovní správy v Americe 506. Zajímavé obrácení na víru 568.

Hry. Pořádná Monika a nepořádná Hátá 551.

Básně. Nový rok 3. Na „Jména Ježíš“ 5. Hymnus 7. V žalostech 18. Kde spása 18. Ku kněžským druhotinám p. biskupa Jirsíka (Česky a latině.) 22. Milosrdenství Boží 25. Do nebeské zahrady 35. Žalozpěvy 37. Pravá svoboda 42. V nebezpečí 51. Socha Memnova 57. Orel 59. Nad Jerusálemem 68. Strážný andělíčku! 72. Umučení P. Krista 82. Svatý kříž 84. Do ciziny 88. Elegie a hymna 98. Sv. přijímání dítek 101. Blahopřání ke dni 6. března 104. U kříže 116. Báh věčná láska 121. Květná neděle 132. Pán jest dí dědictví nám! 139. Zelený čtvrtek 147. Na zříceninách Jerusálema 147. Smrt zrádce 154. Zůstaň s námi 162. Ke dni 16. dubna 164. Dokonáno 178. V den svěcení na biskupství 181. Jaro 183. V máji 196. Pokoj Vám 200. Nedělní jitro 211. Prosební dnové 214. U kapličky 248. K andělíčku 260. Snášej! 277. Nade hroby 292. Nad spícím dítětem 297. Rouhač 298. Bože můj! 307. Nadzemská vlast 308. Tvůrce ve přírodě 325. Cvičení na Blaníku 328. Utěcha 341. Kříž v poli 342. Marii Panně na nebe vzaté 356. Potěcha 359. Odchod 371. Buďte milosrdní! 372. Víra Kristova 375. Kříž na vrchu 386. Můj sen 404. Trest Boží 406. U rakve 410. Na den sv. andělů strážných 410. Jahody 418. Na stepi 423. Zdravas Maria 439. Na den sv. Václava 440. Duch času 454. Pravé přátelství 456. Na slavnost Věch Svatých 466. Na slavnost dušiček 466. Nové jitro 471. Hřbitovní kvítí 472. Kvítí hřbitovní 484. Novověcí Titáni 488. Znělky 514. 531. 570. Prání ku kněžským druhotinám 518. Cesta na jitřní 551. Povstaňme ze sna! 554. Spása dítek 563. Narození Páně 567. Víra 568.

Dopisy.

V Baltimore 492. Z Bestvíny 60. 521. Z Bezna 250. Z bojiště od r. 1866. 27. Z Brodu českého 203. 300. 376. Z Brodu německého 74. 122. Od Březnice 331. Z Bystrice 92. 218. Z Čech severních 60. Z Dačic na Moravě 378. Z Dymokur 490. Z Filipdorfu 27. Z Haliče 540. Z Hory Kosové 123. Z Hory Kutné 169. 187. 206. Z Hradce Králové 26. 107. 122. 156. 313. Z Humpolce 205. Z Hvožďan 76. Z Charvátce 376. Od Chrástě 489. Od Jizery 42. Z Kostelce n. L. 410. Z kraje 91. 442. 475. Z Kralohr. diecése 443. Z Královic 301. Od Kyšperka 395. 397. 539. Z Litoměřicka 92. V Saint Louis Mo 509. Z Louček 315. Z Lysé n. L. 283. Z Měděnce 109. Od Mělníka 11. 458. Z Města Nového n. Metují 376. 394. Od Metuje 444. 508. V Milíně 10. Z Mor 316. Z Moravy 43. 76. 169. 347. Od Mýta 331. Z Novostražského vikariátu 458. Od Nymburka 283. 428. V Oustí n. Orlicí 141. 248. 345. 443. Z Písečné 11. 490. 523. Z pohoří českého 108. Z Polska 269. 284. V Praze 9. 154. 186. 536. 570. V Přeci 233. Z Příbrami 216. Z Přistoupimské osady 344. Ze Slabecké osady 361. Od Slaného 472. Na Slivici u Milína 427. V Smolnici 394. Ze

Studeného 252. Ze Šumavy 61. 312. 346. Z Turnovska 108. Z Turnovského okolí 332. Z venkova 10. Z Vlašimi 139. V Zelči 428. Ze Zlonic 554. Ze Žatecka 460. 509. Ze Žebráka 10. 318. 329. 538. V Želivě 233. 251. 267.

Kronika.

Z Ameriky 15. 30. 46. 158. 173. 254. 271. 287. 319. 335. 348. 382. 399. 447. 463. 493. 525. 543. 574. Z Anglie 15. 63. 382. Asie 254. Z Badenska 285. 380. Z Baltimore 511. Z Bavor 45. 124. 188. 334. 348. 363. 412. 462. 541. 555. Z Belgie 46. 95. 173. 207. 238. Z Berlína 172. 493. 542. 556. Z Bosnie 511. Z Brasílie 174. Z Brna 44. 334. 430. 524. Carhrad 382. Čína 15. 158. 174. 254. 399. 558. Elzasy 30. 189. 285. 412. 446. 543. 556. 571. Francie 14. 45. 62. 158. 238. 381. 399. 463. Hannover 30. Hradec Kr. 221. Chorvátsko 380. Indie 174. Itálie 45. 111. 173. 254. 271. 381. 399. 571. Jerusálem 95. 447. Krajina 398. Londýn 125. Lužice 236. Mnichov 222. 235. Mohuč 478. Morava 270. 302. 477. 492. Německo 44. 158. 222. 285. 303. 348. 380. Z New-Yorku 447. Nizozemí 46. 125. Paříž 207. 271. 286. 363. 431. 572. Petrohrad 348. Pešť 446. Porýnsko 13. Praha v každém čísle. Prusko 95. 542. Rakousko 398. Rusko 173. 189. 271. 493. 525. 537. Řecko 173. Řím 14. 30. 45. 62. 78. 95. 124. 142. 158. 173. 189. 207. 223. 236. 254. 286. 318. 334. 348. 363. 380. 399. 431. 446. 478. 493. 511. 525. 557. 571. Sasy 110. 478. Savojsko 381. Skandinávie 574. Solnohrad 445. Syrie 319. Španěly 46. Štýrsko 379. Švédý 46. 382. Švýcars 30. 125. 381. Tyrolý 271. Uhry 363. Vídeň 15. 44. 77. 123. 222. 348. 398. 412. 430. 445. 461. 477. 493. 555. Württembersko 124. 285. 334. Záhřeb 110.

Paběrky. 30. 47. 143. 159. 175. 190. 239. 255. 287. 319. 350. 364. 383. 413. 479. 494. 526. 574.

Hádanka 479. Rozluštění 496.

Literární oznamovatel v každém čísle. **Záležitosti spolkové.** Zápisky Dědictví sv. Janského 80. 272. 479.

Osobní věstník duchovenský v každém čísle.

Milodary: na kapli sv. Cyr. a Meth. v Husinci 32. 144. 160. 176. 320. Spolku k uctění nejsv. Svátosti a ku podpoře chudých kostelů 112. Kn. arc. konviktu 144. Na pohořelé ve Mšeně 208. Na chrám sv. Víta 272. 288. 320. 336. 528. Ubohým v Tachově 304. Na pomník Sušilův 336. Pohořelým v Rožmitále 352. Pro sv. Otce 64. 112. 144. 176. 272. 288. 304. 464. Do Budějovic, ve prospěch chrámu sv. Václava (intence) 96. 432. 496. 544. 576. Do Sázavy, ve prospěch chrámu sv. Prokopa 96. 320. 528.

Listárna redakce: 16. 32. 48. 64. 96. 112. 128. 192. 208. 272. 288. 304. 336. 352. 432. 448. 480. 544. 560. 576. Z Budějovic díkůvzdání 512.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. arcib. semináři
čís. 190—1.

Expedice:
v katol. kněhkupectví

B. Stybla
na sv. Václavském
náměstí, čís. 786-II.

Nedošla čísla
reklamujte nejdříve v
měsíc.

BLAHOVĚST

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se:

v expedici
a u všech řádných
knihkupectví
na rok: 2 zl. 50 kr.
na půl: 1 zl. 30 kr.

Po poště:
Jenom v expedici

Celoroč. 3 zl. — kr.
půlroč. 1 zl. 55 kr.

Předplacení čtvrt-
letní se nepřijímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídně činí národy.“ (Přisl. XIV. 24.)

Úvahy na neděle a svátky.

Se-psal Jos. B. Podstránský.

I. Na hod Zjevení Páně.

Evang. sv. Matouše (1, 1—11.) Sv. tři králové obětují dary Pánu Ježíši.

1. *Když se narodil Ježíš v Betlémě, aj mudrci od východu přijeli do Jerusalema.* Pán Ježíš narodil se sice z národu židovského, však co Spasitel světa, t. j. všech národů na zemi, byl hned po svém narození zjeven i pohanům. Tři mudrcové od východu, jež pověst nazvala krále, znamenajíce z vnuknutí Božího podle neobyčejné hvězdy, že Spasitel světa se narodil, vydali se na cestu, hledajíce ho. Přisedše do Jerusalema, tážali se: Kde jest, kterýž se narodil, král židovský? — Pak vyslyševše Herodesa . . . odjeli . . . A aj hvězda . . . přivedla je do Betlema. — Naše hvězda jest světlo rozumu, kterýž osvěcením zjevením Božím a podporován božskou milostí k nebi nás vede. Tažme se, zdali jsme kráčeli za tou hvězdou? jak jsme užívali svého rozumu, zjevení Božího, a mnohých milostí, ježto nám Bůh prokazoval? Zdaž jsme následovali příklad sv. tří králů? zdaž jsme Krista Spasitele svého hledali? Učinme dnes pevné předsevzetí, že chceme všeliká vnuknutí božská bedlivě pozorovati a hlasu slova Božího horlivě poslouchati a podle něho se vždycky spravovati.

2. *„A aj, hvězda, kterouž byli viděli na východu, předcházela je.“* Světlo milosti přichází a odchází, svítí a mizí a dle toho hned jest v duši den, hned noc. Netrať srdce kř., nezoufej, když se někdy setmívá, připozdívá, hvězda se objeví zase a bude pak jasněji svítiti, když nebudeš jí klásti

překážky, když nebudeš světlu okenice duše své uzavírat; když seč jsi, budeš svědomitě činiti, s moudrymi v radu vcházeťi a zvláště Boha vroucně vzývati za osvětlení. Tak to činili mudrci od východu a proto došli cíle své touhy. „Každý, kdo hledá, nalezá.“ Luk. 11, 10.

3. *„A všedše do domu nalezli dítě s Marií, matkou jeho a padše, klaněli se jemu, a otevřevše poklady své, obětovali jemu dary.“* — Syn Boží opustiv slávu nebeskou, stal se chudým; chudá byla matka, chudý byl pěstoun jeho; chlív byl jeho rodištěm, jesle kolébkou jeho; přece však mudrci, králové ho ctili. — Také my ctíme chudého Ježíše a milujme chudobu jeho, abychom chudobou jeho bohatými učiněni byli. — Jako sv. tři králové přinášeje chudému Ježíši své dary. Obětujeme jemu, co máme nejlepšího, co mu je nejmilejší, t. své srdce. „Srdcem skroušeným on nezhrz.“ — Mimo to obětujeme mu zlato dobrého úmyslu při všech svých skutcích, kadidlo zbožnosti při svých modlitbách a myrhu trpělivosti ve svých křížích a souženích. On nám všecko dal, celý se nám obětoval a my bychom mu ničeho nechtěli poskytnouti? „Všecko, cokoli činíte v slovu neb v skutku, všecko činite ve jménu Pána Ježíše Krista“ Kol. 3, 17.

4. *Mudrci „jinou cestou vrátili se do krajiny své.“* Slova tato jsou pro nás pokynutím, že máme zanechat starou cestu hříchu a novou nastoupiti, totiž cestu ctnosti. Kdyby se byli mudrcové vrátili do Jerusalema, nepochybně by byl Herodes božské dítě zahladil: a když ty křesťane, jda od stolu Páně, vracíš se k svým hříšným navyklostem, ach tu brzo ztratíš Ježíše, jehož jsi teprv nalezl; ano snad zradíš jej a staneš se mu Herodesem. — Proto kř. nalezše

Křista, držíme se ho pevně, abychom ho nikdy více neztratili. —

II. V neděli první po Zjevení Páně.

Dnešní sv. evang. (Luk. 2, 42, 52.) vypravuje příběh z mladosti Ježíšovy.

1. „*Když byl Ježíš ve 12 letech, vstupovali s ním rodiče do Jerusáléma.*“ Dvanáctiletý Ježíš jest vzorem neb příkladem všem dítkám.

a) P. Ježíš je příkladem pobožnosti. On šel s rodiči na slavnost do Jerusáléma, v chrámě pobožně se modlil, poslouchal horlivě čtení zákona Božího a byl bedlivý v těch věcech, ježto se týkají Otce nebeského. b) Příkladem uctivosti a poslušnosti k rodičům; nebo „byl jim poddán,“ ovšem potud, pokud se to snášelo s poslušností k Otci nebeskému. Zůstal v chrámě, ač o něm rodiče nevěděli; však když ho našli, vrátil se s nimi ochotně do Nazareta. c) Byl vzorem pilnosti a dobrého užívání všech darů; nebo „prospíval věkem a moudrostí . . .“ Kéž by všechna mládež kř. obojího pohlaví v tom ve všem (a—c) Ježíše následovala! —

2. „*Maria a Josef hledali ho (Ježíše) mezi příbuznými a známými; a nenalezše navrátili se do Jerusáléma, kde našli jej v chrámě.*“ Rodičové Ježíšovi ztratili božského Synáčka, však po třech dnech opět jej našli. — Mnozí křesťané bohužel ztrácejí Ježíše a více ho nenalezají, proto že si nedají práci, aby ho hledali anebo nehledají ho tam, kdežby jej skutečně našli, t. v chrámu Páně. — Rodiče nenalezli Ježíše mezi příbuznými a známými, ne na cestách, ani v společnostech, ale „v chrámě, kde seděl mezi učiteli, poslouchaje a otazuje se jich.“ Hleďte kř. Ježíše tu, kde ho můžete naleznouti, t. v chrámě, ve zpovědnici, na kazatelně, u oltáře, v svatyni, v mravních, nábožných knihách, neb ve společnosti dobrých a bohabojných lidí.

3. „*Byl jim poddán.*“ Divíme se tomu, že Syn Boží lidem poddán byl a jich poslušen; ale spíše jest se diviti, že člověk nechce býti poslušen Boha. Pán Ježíš byl poslušen nejen Otce nebeského, nýbrž byl poddán i lidem: proč se má člověk zdráhati poslouchati Boha a pro Boha také lidí, kteří jsou na místě Božím, t. rodičů, pěstounů, poručníků, hospodářů, mistrů a jiných představených duchovních i světských? Buď tedy kř. ochotno srdce vaše, abyste s radostí vždy a ve všem činili vůli Boží a

pro Boha také poslušni byli svých představených.

4. „*A Ježíš prospíval věkem, moudrostí a milostí u Boha i u lidí.*“ Budme tak živi, aby se totéž o nás mohlo říci. Nám co den přibývá věku, pročez i denně nám má přibývat moudrosti i milosti. Co platno že jsme co den starší, nejsme-li také moudřejší, ctnostnější, pobožnější, dokonalejší? Na cestě kř. dokonalosti není stání; buď jdeš v před nebo zpět. Věku nám ovšem denně přibývá a stárnouce více a více slabneme, až nás sama smrt uchvátí. Ale jinak se to má s milostí; té buď přibývá nebo ubývá; stání není tu možné. Tudíž hleď kř., abysi na cestě dokonalosti co den alespoň krok ku předu učinil; až zavzní hlas: Staň poutníče, tu jsi u cíle! Tehdy se potěšíš, dá-li ti svědomí tvé svědectví: Dobře služebníče, ty jsi prospíval nejen věkem, nýbrž i moudrostí a milostí u Boha i u lidí! —

III. O slavnosti nejsv. Jména Ježíš.

(Luk. 2, 21.)

1. Dnes konáme slavnost nejsv. jména Ježíš, jemuz chceme k jmeninám trojí vázané přinést, t. pevnou, účinnou věru, silnou naději (důvěru) a vroucí, upřímnou lásku spolu s nehlubší úctou a horlivou poslušností, ježto mu patří jakožto Bohu a nejvyššímu Pánu. Kéž o nás platí, co píše sv. Petr k věřícím svého času: „Kteréhožto (Pána Ježíše) neviděvše milujete, v kteréhož také nyní nevidouce věříte.“ (1, 8.) Kéž by srdce naše takovou láskou k Pánu Ježíši plálo, abychom se sv. Pavlem mohli zvolati: „Žít jsem ne já, ale živ jest ve mně Kristus“ (Gal. 2, 20.) „Mně živu býti Kristus jest, a umřítí zisk.“ Fil. 1, 21.

2. Sv. Pavel ap. národů píše: „Všecko, cokoli činíte v slovu neb v skutku, všechno činite ve jménu Pána Ježíše Krista.“ (Kol. 3, 17.) „Buďte že jíte nebo pijete neb cokoli jiného činíte, všechno k slávě boží činite.“ (1. Kor. 10, 31.) Cokoli tedy kř. počínáte, konejte takovým způsobem, aby se ctílo a posvětilo jméno Pána Ježíše; všechno činite s dobrým úmyslem a způsobem Bohu milým, vše ke cti a chvále Boží. Jako sv. Petr pravil k člověku chromému: „Ve jménu Ježíše Krista Nazaretského vstaň a chod.“ (Sk. 3, 6.) podobně i my k sobě rceme, když vstáváme, leháme, důležitou práci před se bereme neb cokoli činíme: Ve jménu Páně! Tak bude vše Bohu milé a nám skrze Ježíše prospěšné a záslužné

3. „*Nevezmeš jména Božího nadarmo!*“ velí druhé přikázání. Než jak často mnozí křesťané jméno Boží zbytečně, marně pronášejí, zvláště pak neuctivé vyslovují jméno Ježíš, ježto jest jméno druhé Božské osoby, jméno Boží! Mnohý při každé maličkosti, když něco žalostného nebradostného slyší, když se diví, děsí, směje se neb žertuje, nadává a zlořečí, při všem má v ústech jméno Ježíš neb jeho nejsv. Svátost (po latinsku Sacramentum). Nech křesťane daremného zvyku a vyslovuj s největší uctivostí — jméno, před nímž, jak píše sv. Pavel, má všechno zemské i pozemské svá kolena skláněti. (Fil. 2, 10.)

4. „*Není jiného jména pod nebem daného lidem, dí ap. sv. Petr, skrze kteréž bychom měli spasení býti.*“ Sk. ap. 4, 13. „A každý zajisté, kdo zvíváti bude jméno Páně, spasen bude“ dokládá sv. Pavel k Řím. 10, 13. Držte se tedy kř., pevně tohoto nejsv. jména Ježíš, a se vši uctivostí je vyslovujte. Vtiskněte si jméno Ježíš nejen v smysl a pamět, nýbrž napište je, vryjte je hluboko v srdce své. Všecky myšlenky a žádosti, všecky řeči a rozmluvy, všecky snahy a skutky vaše nechať směřují k nebi, nechať jsou obráceny k Pánu Ježíši. Konečně i ve všech potřebách, ve všech úzkostech a bídách v životě i v smrti své prosebné vzdechy a modlitby zanásejte k Bohu ve jménu Pána Ježíše, jak On náš Spasitel sám velí říka: „Amen pravím vám: Budete-li zač prositi Otce ve jménu mém, dáť vám.“ (Jan 16, 23.)

IV. V neděli II. po Zjevení Páně.

1. Uvažujme dnešní nedělní evang. (Jan 2, 1—11.) k svému poučení, ježto nám vypravuje, že byl *Pán Ježíš* s matkou a s učenkami svými *na svatbě v Káně Galilejské*. Totéž důkaz, že život křesťanů, co vyznavačů a následovníků Pána Ježíše, nemusí býti povždy smutný, že tvář křesťana nemusí býti zasmušilá a duše vždy skormoucena. Křesťanství zapovídá jen radostí, veselostí hříšných a marných, urážlivých prostopášností. — Jak významně církev sv. hned na počátku masopustu evangelium o svatbě nám předkládá, jakoby nás vzbuzovala: Dítka, synové, dcery, radujte se, ale pozvete k svým veselostem Ježíše a Marii; veselte se v počestnosti, „radujte se v Pánu.“ (Fil. 4, 4.)

2. *Pán Ježíš opatřil zázrakem svatebníkům vína*; postaral se tedy laskavě o to, co bylo k rozkoši: jak by nám nedal toho,

co nám nevyhnutelně třeba k životu? A pomáhá-li v potřebách tělesných, jak by neměl býti hotov, přispívati ku pomoci ve věcech duchovních? Jen kř. neztrácejte důvěry v Pána Ježíše a ve všech potřebách těla i duše k němu se utíkejte.

3. *Dnes Maria ponejprv se přimlouvá u svého božského Syna*, kterýž jí také neodpřel, zač prosila; ano div učinil, aby naplnil žádost její. Proto N. utíkejte se ve všech záležitostech k Marii, své mocné a laskavé orodovnici, a byt i hned prosby vaše nebyly vyslyšeny; nerepčete, nezoufejte, pomněte, že snad, jak dí Pán Ježíš, ještě nepřišla hodina k vyslyšení. Bůh vždy v pravý čas pomáhá. —

4. Než, aby Pán na přimluvu Marie skutečně pomohl, k tomu ještě něčeho třeba, t. co Maria pravila k služebníkům: „*Což koli vám dí, učíte.*“ Nuže m. m. i vy činite, co Kristus vám dí, co velí: Milujte Boha i bližního, zachovávejte věrně přikázání Boží, konejte bedlivě povinnosti stavu svého krácejte horlivě po cestě kř. spravedlnosti a Pán vám bude svou milostí pomáhati, abyste na cestě obtížné neklesli a svého cíle došli.

5. Již požehnané jméno *Ježíš*, které znamená tolik co Spasitel, jest vám rukojemstvím, že vás Pán neopustí. On vám dnes opět poskytuje své milosti v svátosti pokání, v kteréž vám odpouští viny, s Bohem vás míří a udílí vám pokoje, jakéhož svět dáti nemůže, ano On s vámi se pojí v nejsv. Svátosti, v níž naplňuje srdce radostí nebeskou a slífí vás k životu bohabojnému.

6. *U Boha není nic nemožného*. Ten, jenž proměnil vodu ve víno, zdaž nemůže chléb v své tělo změnití a nasytiti duši k životu věčnému? Toho kř. buďte pamětlivi dnes a kdykoli k stolu Páně přistupujete, aby víra v Pána Ježíše se posílila, nadeje upevnila a láska vaše se roznítala. —

Nový rok. *)

Letem ubíhají léta;
Po roku je zase veta!
Tamo ve výši
viděti říši;
veliká tělesa
nosí ta nebesa;
ta zemi vévodí,
časy nové rodí.

*) V této básničce nenásledují bezprostředně za sebou dvě souhlásky.

Co to nového, aj, odesílá
na naši milou zem ona síla?
Veliká tíže,
to asi víze,
že to mocí takou
dopadá níže a níže.
Co to asi?
Nové časy! —
Co to vy časové nesete,
že se mocí takou ženete?
Nesete bídu
našemu lidu?
či zemi úrodu,
útěchu národu?
Nesete míru a pokoje,
či oruží, chuti do boje?
Či oko budete rositi,
či boly a žaly hojiti?
Života sílu
komu necháte?
Síly ku dílu
komu dodáte?
Či asi růžové líce
hořeti nebudou více?
Komu vy, časové, víru,
komu vy naději dáte?
či duši milého míru?
Komu vy víry, ach! uberete,
koho do záhuby uvedete?
Léta leti;
ve zápětí
za nimi — věky. J. B.

Úryvky apologetické.

Dle dra Hettingera.

1. Svědkové pro Krista.

Chceme-li o některé události se dopřítí pravdy, tážeme se očitých svědků. Jsou-li svědkové tací, že pravdu říci mohou a také pravdu říci chtějí, musíme výpovědi jejich víru přiložiti. „V ústech dvou neb tří svědků spočívá veškerá pravda“ učí zákon Mojžíšův. Kdybychom se nemohli spolehnouti na žádné svědectví, roztrhly by se pásy společenského života, přestaly by všechny vědy, vzdělanost a osvěta musely by ustoupiti divoké surovosti.

Žádná událost na světě ale není tak věrohodnými svědky stvrzena, jako pravda, že Ježíš Kristus v Betlémě z Marie Panny narozený osvědčil se býti Synem Božím svým učením a životem, uzdravováním nemocných, kříslením mrtvých, svým vlastním z mrtvých vstáním, svým nanebe vstoupením a jinými ještě nescíslnými divy a zázraky.

Nuže! přistupte sem, svědkové pro Je-

žíše Krista, pro jeho život a jeho utrpení, jeho učení a divy; přistupte sem, vy všichni, co jste ho viděli, slyšeli, s ním žili, za něho trpěli, za něho zemřeli! Předstupte před oči pochybujícího světa, a vyznejte, co víte, co svědčíte o něm?

Ejhle — tu se blíží ty vážné, velebné postavy. Jeden — tři — ano ještě více: dvanácte jich jest — dvanácte mužů! Jak se nazýváte? Sdělují nám svá jména: Šimon Petr, Ondřej, Jakub, Jan, Filip, Bartoloměj, Tomáš, Matouš, Jakub syn Alfeův, Tadeáš, Šimon a Matěj. Kdo jste? „Jsme svědkové pro Krista“ odpovídají nám; neboť takto nám přikázal božský mistr náš: „Vy svědčtvi (o mně) vydávati budete, nebo od počátku se mnou jste.“ „A budete mi svědkové v Jerusalemě a ve všem Judsku, i v Samarsku, a až do posledních končin země.“ (Skut. ap. 1, 8.) Můžete-li nám pravdu říci? Odpovídá jeden z nich, jménem Jan (I. ep. 1, 1.): „Co jsme slyšeli, co jsme viděli očima svýma, čeho se naše ruce dotýkaly, to zvěstujeme vám.“ A Petr dokládá (II. ep. 1, 16.): „Ne vtipných básní následujícíe známou jsme vám učinili Pána našeho Ježíše Krista moc a přítomnost; ale učinění jsouce spatřovatelé velikosti jeho.“ Co očití svědkové mohou nám tedy pravdu říci. A oni nebyli lehkověrní svědkové; mnozí z nich — jak jim Kristus sám musel vyčítati — neuvěřili tak snadno; ano, oni měli i pochybovače mezi sebou, jako Tomáše. — A chcete nám pravdu říci? „My jsme svědectví své podepsali svou krví; my jsme vesměs až na jednoho potvrdili výpovědi své smrtí.“

Oni tedy mohou, oni chtějí nám pravdu říci. Jak zní svědectví vaše? Co svědčíte o Kristu? Jeden — hlava jejich — praví: „Ty jsi Kristus, syn Boha živého“ (Mt. 16, 16.), „osvědčený od Boha mezi námi mocmi a zázraky a znameními.“ (Skut. ap. 2, 22.) A všichni vpádají hlasy svými v svědectví Petrovo a praví: „On jest Kristus, syn Boha živého, jehož Bůh osvědčil mezi námi mocmi a zázraky a znameními.“ — V ústech dvou neb tří svědků spočívá veškerá pravda. Tuto jest dvanácte mužů, kteří svědectví své spečetili svou smrtí.

Než to není dosti. Přistupte sem noví svědkové, co svědčíte o Kristu?

Země se puká, hrobové se otvírají, z nich vystupují mrtví — sto jich jest, tisíc, sta tisíců, milionové. Hlavy jejich krvácejí, tělo jest rozervané, údy přelámané. Kdo jste? „My jsme svědkové, krvaví svědkové pro Krista, jsme mučeníci. My nesvědčíme

pouze slovy, my svědčíme skutky. My jsme krev svou za Něho vycedili a uprostřed hrozných muk a nelidského trýznění hlásili jsme se k Němu.“ A jak zní svědectví vaše? Odpovídá sv. Ignác, jeden za všechny: „Jest jenom jeden Bůh, jenž stvořil nebe a zemi, a jeden Ježíš Kristus, jeho jednorozený Syn, na jehož říši chci podílu míti, jenž hříchy mé na kříži shladil.“ —

Věřím v svědectví apoštolův — neboť co odměnu za svědectví své obdrželi smrt; kdybych jim nevěřil, nesměl bych žádnému člověku na světě věřiti. Věřím v svědectví sv. mučovníkův, neboť výpovědi své spečetili svou smrtí; kdybych jim nevěřil, nesměl bych žádnému člověku věřiti. „Činové Sokratovy“ praví Rousseau, „nejdou tak zjištěny, jako činové Ježíše Krista. A kdo pochybuje o Sokratovi? A přece nikdo neumřel, nikdo krev svou nevycedil, by jejich pravdivost dosvědčil.“ —

To ale ještě není dosti. Nový svědek se nám ukazuje. Jest jediný — ale nesčíslný mluví skrze něho; jedním slovem, jedním srdcem on vyznává — ale milionové milionův svědčí zároveň s ním po všechna tisíciletí, od východu k západu, po celém široším světě rozléhá se hlas tohoto mohutného svědectví. Jest to *církev* sv., tento ohromný, dějiny světové ovládající ústav, jemuž na světě nic nebylo, není a nebude rovného. Její jednota, její všeobecnost, její obnovující síla, kterou nový svět stvořila, její trvání navzdor všem bouřím rozkáecných věků svědčí, že ten, kdo ji založil, jest pravý Bůh. Ona sama neustále volá: „*Credo!* Věřím v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho!“

Tu nejsou pouze dva neb tři svědkové, které Mojžíš žádá; tu není pouze dvanácte apoštolův; tu nejsou pouze tisícové mučovníkův — ale tu jsou milionové milionův, celý svět plný svědků, dějiny celých osmnácti set let vydávající svědectví o Kristu.

Poslední svědek se blíží. Jest umdlený, sešlý; život ho již omrzl; zrak jeho jest vyhaslý, jeho tvář nese známky osmnáctistiletého trápení. — Kdo jsi? „Já jsem Israel, nešťastný, od Boha zavržený národ.“ Národ israelský jest onen veliký svědek pro Krista, který všude za křížem se táhne, jako stín za tělem. Jest prastarý tento národ. Veškerí národové, s kterými ondy Asii obýval, dávno již zašli, a zmizeli z jeviště dějin světových. Israel ale nemůže umřít, nesmí umřít; musí zůstat, potloukati se od jedné zemi k druhé, od jednoho národa k druhému, co němý, a přece hlasitě mlu-

vící svědek pro Krista, jež viděl, s nímž žil, jehož pronásledoval, jehož krev na svou hlavu svolával. Každý Žid, který nás potká, pamatuje nás, svědčí pro Krista; on stál v předcích svých před jeho křížem, on nese na čele znamení kletby, on vyznává velikou na kříži smrt, on jest živý důkaz, že naplněna jsou stará prorocství, že ukončeny jsou děje jeho způsobem, jež prorok Ozeáš naznačil řka (3, 4.): „Mnoho dní seděti budou synové israelští bez krále a bez knížete, a bez obětí, a bez oltáře, a bez efod, a bez therafim.“ — Věřím v svědectví národa židovského; onť proti své vůli svědčí o Kristu. —

V pravdě, svědectví pro Krista jsou tak jasná, tak mocná, tak četná, tak usvědčující, že musíme se sv. Tomášem v svatém zápalu a úžasu zvolati: „Můj Pán a můj Bůh!“ —

Na „Jména Ježíš.“

Ó Jesu můj, dnes jsou Tvé jmenoviny, co dám Ti k nim, co dám Ti vázaného?

Ach, nemám jen své mnohé těžké viny, ty hřeby Tvého kříže bolestného!

A přece bych také rád Ti darů podal, bych díky vzdal Ti za Tvou lásku vroucí — hle! srdce své jsem těmi hřeby zbodl, a lítostí jsem naplnil ho žhoucí!

Se srdcem tím nad hříchy litostním, se blížím dnes k Tvé převelebné tváři; ó přijmi mne, a hlasem nechťej mstícím mi vstup zabránit Tvému ku oltáři. Chci položit tam bídné srdce svoje, svým hříchem bídné, světa láskou plané, bys otevřel mu svojí lásky zdroje — až větší ono k Tobě láskou vzplane!

Sázavský.

Na prahu nového roku.

Po celé téměř dvoutisíciletí hlásá již církev učení Kristovo o království Božím, opakuje každým rokem vznešené nauky své směřující ku spáse věčné a i ku blahu časnému celého člověčenstva. Podstatná známka učení jejího jest láska a pokoj pravý, založený na víře v Boha co základu života věčného. Hluboko do srdcí všech lidí chce církev vštípnout vědomí, že všickni jsou tvorové jednoho Boha, vykoupenci Kristovi, že všechny spojovati má jedna láska jakož i jeden jest jich všech Otec a jeden Vykupitel.

Po osmnácte set let snaží se církev

vykořeniti ze srdcí lidských slepé vášně, nevázané mravy, sobectví, ukrutnost a bludy, které co pozůstatky starého pohanstva hlodají na kořenech člověčenstva a otravují ducha jeho. Na místě býlí pohanského chce církev zasítí sítě víry, lásky, ctnosti — pokoje.

A co děje se na zemi vůči těmto šlechtným snahám, kterak odměňují se národové církvi za učení spásy, kteréž jim hlásá?

Dějiny odpovídají nám, že od té doby, co tekla krev prvomučenika Páně, jáhna Štěpána, táhne se řada utrpení a pronásledování církve nepřetržitě dále. Každý rok jest útkem v této krvavé tkanině. Duch temnosti nalezal v každé době a nalezá za dnů našich v úžasném množství přívrženců a náhončích, jimiž tu zjevně a násilně, tam potají a úlisně maří činnost církve, odpírá učení jejímu, pronásleduje služebníky její. Byliť časové, kdy zrudla země krví sv. mučníků jako nach, kdy houfně vodění vyznavači víry Kristovy na popraviště. A za času našeho nabývá boj proti církvi rozsahu nevidaného, vždy četnější šiky vysílá duch temnosti proti ní, každým rokem stává se útok na hradby její zuřivějším.

Z ohně pronásledování, kteráž stihla choť Kristovu hned v kolébce její, vyšla ale vítězná a vezdy přemáhala útoky nepřátel, ona ochránila lidstvo úplného rozpadnutí, založila pevný řád na víře v Boha, oživila člověčenstvo novou štávou — obnovila tvárnost celé země. Od té doby, co tato změna se stala, uplynulo už mnoho věků.

Národové zapomněli znenáhla všech dobrodiní, jež z rukou církve obdrželi, počali se domnívati, že jsou již dospělí a vymaňovali se vždy více z ochrany a učení církve kladouce mimo ni nové základy svého bytu, své budoucnosti.

Na místě *víry a náboženství* položili domnělou *osvícenost bez Boha a prázdné lidumilství* bez lásky Kristovy.

S vítězným poplachem jali se mnozí vyhlášovati, že nadešla doba, kdy netřeba církve, neboť „osvěta“ a „svoboda“ ji vynahradí. A proto jmenem osvěty této a svobody vede se krutý boj proti církvi katolické, proti učení jejímu hájí se v časopisech, knihách a shromážděních holá nevěra a lichá osvěta bez Boha; proti mravouce její staví se na odiv veřejně hřích a proti služebníkům jejím osnuje se dobře sčlankované pronásledování, aby s pastýři rozprašeno bylo i stádo. A jakou odpověď

podává k těmto hlasům, k tomuto jednání každý den?

„Osvěta,“ „svoboda“ a „bratrství“ prý vynahradí víru a lásku založenou na Bohu a co odpověď na toto volání zní rachot děl, národové vraždí se navzájem, každým rokem napájí se země krví lidskou, prolitou slepou vášní, tisícové nešťastných sténají a pláč jejich naplňuje obor zemský. Nové lidumilství má zapuditi úplně náboženství lásky Kristovy, církve prý není potřebí — a hle milionové úpí při této osvětě, při tomto lidumilství bez Boha, v bídě a strastech a jelikož nedostává se jim útěchy náboženské, stává se jim život nesnesitelným — sebevraždy se množí, člověčenstvo je opět rozpadnutí blízko, poněvadž *mizí víra a láska ku Kristu*, tato krev života lidského, bez níž život není možný a poněvadž hlodá na lidstvu červ nevěry a hříchu.

Zdaž může býti tudíž zřejmější odpovědi ku hlasům, že církve, náboženství již není třeba? —

Přichází doba, o níž napsal sv. Pavel (II. Tim. 4, 4.), že „bude čas, kdy lidé zdravého učení nesnesou, ale podle svých žádostí obírají sobě budou učitelů, coby uším jejich lechtali a od pravdy zajisté sluch odvrátí a obrátí se k smyšlenkám.“

Jakási pomatenost jímá národy ve věcech nejdůležitějších, majíce oči nevidí a uši neslyší, nejstrašnější propasti nevěry a rozpoutanosti mravní, do kterých se vrhají, zdají se jim býti květnými luhy. I zdá se, že Prozřetelnost chce opětně přesvědčiti svět, čím jest člověčenstvo bez Boha, bez Církve!

Nastává i tímto počínajícím rokem zajisté Církvi boj nový, nebo vlny převratu a nevěry přestoupily již hradby věčného města, ohavnost zpuštění se v něm utábořila, nástupce Petrův oloupen, posvátné místo znesvěceno, jméno Spasitele beztestně hanobí se a snad bude církev roku tohoto posledního haléře svého zbavena. Těžké rány přišly roku minulého na církev, snad není míra utrpení jejího ještě dovršena. Taf jest známka pravé církve Páně, že svět jí nenávidí, jakož pravil Pán „Na světě nátisk míti budete, ale doufejtež: jáť jsem přemohl svět“ (Jan 16, 33.) Církev zmužile a neohroženě čeká budoucích bojů a třeba by i každým rokem v nových útwarech se množily. Národy, jež odtrhnou se od církve a půjdou svými vlastními cestami, přesvědčí strašné rány nevěry a hříchů, že každá ratolesť odřatá od živého kmene uschne, i budou pak toužebně spěchatí do domu církve katolické, jež byli opustili.

Národové trpkými zkouškami musí přijíti k poznání, že není jiného jména, v němž bychom mohli spasení býti mim o Ježíše Krista. Pane, zachovej nás! Nedej zahynouti nám ni budoucím!

E.

Hymnus.

(„Parvum quando cerno Deum.“)

K Bohu dítěti když se dívám,
Máti, v náruč spjati mu;
celý v srdci se rozplývá
v sterém lásky pojemu.

Dítěti blaze ví a cítí,
že Tvým prsou v blízkou je;
z tvářinek mu radost svítí,
když tě stokrát celuje.

Jak se v jasném a blankytném
v étheru skví slunce blesk:
tak se dítěti v medo-skytném
klíně líbí blaha lesk.

Také Máti svatočistá
se Synáčkem krásna je,
jako růže jemnost, a
s níž se vine lilije.

Hledy lásky na matčině
srdci tak se střídají:
jako kvítky po lučině,
hvězdy s nebe svítají.

Ó by jednu z oček září
objímaný Miláček —
s jakou hledí k Matky tváři —
na mne seslal Synáček!

V. Mayer.

Lindy a nyní.

Obraz ze života učitelského za vikáře a inšpektora
od **Fr. Pravdy**.

Učitelem v Křížkově je Jan Dřín a je tam učitelem již přes padesát let, připočítají-li se leta, co tam ztrávil co mládenec čili podučitel, jak nyní říkáme.

Dřín na osadě Křížkovské se narodil a do Křížkova chodil do školy, jsa první mezi všemi žáky. Že rodiče jeho byli chudí, nemohli ho dáti na studie, ale do školy ho posílali i když do ní již nepatřil. Naučil se všemu, co se v ní učilo a tehdejší učitel vycvičil ho také v hudbě, aby mu pomáhal v kostele na kůru. Byl jeho miláčkem a byl miláčkem také velebných pánů, jenž všemožně k vzdělání jeho přispívali.

Již co chlapec mohl pana učitele ve škole zastati, když byl, ku příkladu, na pohřbu anebo za jinou příčinou se někde zaměstnával, a on ho zastal také v kostele děláje místo něho kostelníka. Ministrantem byl již dlouhý čas, a když toho bylo třeba, s panem učitelem zpíval maje pěkný hlas, jak lidé pravili.

O vánocích chodili spolu po koledě od vesnice k vesnici a od stavení ku stavení, měli s sebou kaditelnici, zpívali a vykuřovali a osadníci jim snášeli dary, jež si učitel dal odnesti v pytlech. Bylo vyjednáno, co a mnoho-li čeho má dostávat, bral chléb, obilí, krupici, hrách, len a mával to již na stole, když přišel.

V březnu chodil mu Jan Dřín ještě s jinými školáky Řehořem, byli oblečeni jako vojáci, měli šavle a pušky, na hlavách papírové čepice a Dřín byl jejich velitelem. Zase se jim všelicos nadělilo a bylo to učitelovo až na malé odměny, jež sami od učitele obdrželi.

Dřín byl jeho pravou rukou a když mu ho rodiče již chtěli vzíti, aby ho dali do učení na nějaké řemeslo, navrhl jim a přemlouval je, aby ho dali na učitelství.

Arciť se jim to líbilo a to tím více, že učitel slíbil opatřiti mu všecko zadarmo a že i velební páni ho minili podporovat. Vyučí se na učitele v Křížkově, bude hned učitelovým pomocníkem a až si odhyde tak nazvaný kurs a udělá zkoušku, vykáže se mu služba tu nebo jinde.

To byly pěkné vyhlídky pro chudíček — ho chlapce a třeba by na počátku mnoho zkusil, dočká se přece lepšího postavení na světě, než mají jiní lidé. Učíti se řemeslu, je zajisté ještě hůř a jak se ubohým učeníkům vede, ví dobře každý člověk a dokazuje smutná zkušenost. Zvlášt Dřín by co učeník špatně pochopil, že na něj rodiče nemohou platiti a proto si na každý způsob ulehčí, když si vyvolí stav učitelský.

Učinil tak a prozatím ještě zůstal doma, do Křížkova jen docházej, aby se tam cvičil ve svém povolání. Býval tam celý den, od rána až do večera, a ovšem také všelicos konal, co k jeho povolání nepatřilo. Paní učitelová mu ukládala práce, musel jí vodu nosit, dříví štípat, topit a uklízet a již chtěla propustiti děvečku řkouc, že vystačí s Dřínem.

Tomu se protivil pan učitel, potřeboval Dřína sám a tak ho zaměstnával, že mu nezbylo času vyhověti i choutkám manželčiným. Musel dohlížeti ve škole, jiz také vy-

učoval, opravoval dětem úlohy, opisoval noty, přísluhoval v kostele.

Nejvíce ho bavily zpěv a hudba, měl uměti všechno a musel zastupovat každý hlas a každý nástroj. Hrál na housle, na klarinet, na flétnu, troubil a bubnoval a již se také pokoušel o hru na varhany.

Vždy měl něco před sebou, něco v ruce, pan učitel ho honil z jednoho do druhého a chtěl, aby všude hned byl mistrem.

Školáci, co se také hudbě učili, odehrávali jemu, co jim bylo uloženo, vystavoval jim chyby, ukazoval, nařizoval, vadil se, káral a napomínal.

Arciť měl být s to udělati to lépe než oni a proto přičinil se, byl pilný, nepřál si oddechu.

Velební páni žádali, aby je doprovázel k nemocným; když jim scházel ministrant, brali si ho k oltáři; když konali obřady církevní, jen pro něj si posílali.

V neděli byl v kostele dopoledne i dopoledne, zpíval, hrál na kruchtě, přinášel a odnášel partesy a nástroje, otvíral a zavíral dvěře. I klekání zvonit bylo jeho povinností a za to všechno neměl žádné jiné mzdy, než že se ve škole najedl s děvečkou a že mu dávali osadníci po několika krejčích, když jim při pohřbu, oddavkách, křtu a úvodn spolu byl posloužil.

Schovával si šetrně své malé výdělky, ne snad, aby se lépe ošatil, nýbrž aby si mohl koupiti knihy a papíry a pak — housle, jež by již rád byl měl své vlastní.

Hudebníci co pomáhali na kruchtě, hrávali také po hospodách a slibovali mu, že ho vezmou mezi sebe, až budemíti svůj instrument a dobře se v něm vycvičí. Tím vyžíská větší příjmy, potáhne podíl jako oni a vyrovná se jiným školním mládencům, ba i učitelům, jenž také musejí šumařit.

Dřín ještě chodil v šerce, však již nechodil bos, nýbrž míval boty, což jediné ho vyznamenávalo. Rodiče mu i ty boty těžko jednali a proto si také přáli, aby se již sám staral o sebe.

Podářilo se mu konečně, po čem toužil a oč se dlouho zasazoval: má housle a je přijat do bandy.

Přijímá arciť víc, ale přece to nestačí na jeho potřeby, musí se dále nuzovat a sotva chudás se šatí. Však necítí svou bídu, že není na nic lepšího zvyklý a špatně se měl od maličkostí. Ano on to má za štěstí, že se tak povýšil a každá maličkost ho těší, co si sám vydobyl.

Hle, koupil si čepici s páskem, napřed je na ní hvězdička, až tuze se mu líbí.

Nemá nic vzácnějšího na sobě než tu čepici a myslí, že již ona mu vážnosti a důstojnosti uděluje.

Ještě víc se povznesl soukeným kabátem a když naposled celý do sukna byl oděn, zdálo se mu, že je velký pán, ačkoliv zůstal pokorný a ponížný.

Soukené šaty nosil jen v neděli a ve svátek; ve všední den je šetřil bera na sebe ještě šerkové. Soukené míval v truhle mamčině a často třebaš v poledne si doběhl domů, aby se převlekl, že chtěl lépe vystrojen se někde ukázat. V zámku byli hosté, museli tam hrát, dělali někomu zastaveníčko a chodili i přes pole. Na faru ho také někdy povolali, aby jim tam posloužil a navštívil-li některý cizý učitel školu, hleděl se mu slušně představit.

Při zkouškách dlouho ještě odpovídal se školáky, ano on zkoušky odbýval za ně skoro sám, prováděje ty nejtěžší úlohy. Psal a počítal na tabuli, počítal z hlavy, věděl všechno; pan učitel dal na něj, když druží se zamlčeli, a nikdy nepřišel do nesnáze. Tak činil i velebný pán, když se vyptával z katechismu: Dřín vždy rozhodl zkoušku, přispěl k tomu a dokázal, že výborně vypadla. Byl starý, byl největší školák, páni ho chválili, že do školy nepřestává choditi a dostával první odměny.

Však vyrostl, pojednou vyrazil do výšky, je vytáhlý, štíhlý, pan učitel mu jde jen až po hlavu. Již nesmí a již nemůže dělati školáka, styděl by se a snad by mu to netrpěli ani panu učitelovi. Na zkoušky dochází přece, posluhuje, napovídá dětem, až pan vikář dovolil, aby i sám již zkoušel.

Je od té doby v Křížkové učitelův pomocník nebo mládenec, má se za něj a lidé ho za pomocníka také mají.

Ještě mu to nic nevynáší, není ustanoven, nemá kurs za sebou, v Křížkové až posud pomocníka nikdy ani nebyvalo. Učitel si ho drží sám, ačkoliv mu nedává žádného platu, je jemu k ruce, slouží jeho osobě, patron a osada na něj nepřispívají. Že ho má zapotřebí, je ovšem pravda, sestárnul, velmi málo slyší, již těžko může vyučovat.

V skutku se o to jedná, dáti mu řádného zástupce, Dřín je připraven, vydal se do města na kurs, cvičí tam po domech děti, učitel a velební páni vyprosili mu obědy, vydělává si hudbou, podstoupil a štaštně provedl zkoušku.

Zatím mu v Křížkové pojistili službu, obdržel dekret za pomocníka, bude zastávat věkem sešlého učitele a dostane za to

stravu a ročně dvacet zlatých vídeňského čísla. To arcif nedělalo ani osm zlatých našich nynějších peněz, ale víc měl málo který pomocník a musel si pomáhat, jak možná bylo.

Dřín se přestěhoval do školy, spává na půdě a jí nyní s učitelem u jednoho stolu. Je spokojen se svým stavem, hrává se svou bandou po hospodách, stal se jejím kapelníkem a těší se z hojného zisku. Za učitele vykonává již skoro všechno sám a že nemají než jedné školní světnice, přičinují se a pracují tam spolu a děti prospívají pod jejich správou. (Pokračování.)

DOPISY.

V Praze 1. ledna 1870.

(O vánočním stromku v Katol. besedě.)

Svátky vánoční se svými jesličkami a stromky jsou slavností dětí, která svou poesii působí i na dospělé, tak že dojmu jejímu žádný vzdorovati nemůže. Blaho a radost rozbíjí v těchto dnech v rodinách svůj stánek; děti radují se z Ježíška a starší se zálibou patří v rozkoši jejich kus svého minulého života a sdílí s nimi nevinnou radost cítíce v tichém útulku domácím onen nebeský pokoj, který zvěstován byl při narození Páně od andělů. Pěkný a chvalitebný tudíž jest obyčej, že o štědrém dnu věnuje se výhradná péče dítkám a že v městech nezapomíná se v den ten ani na ubohé, chudé a opuštěné děti. Vždyť Spasitel uzel světlo světa co chudické dítko, kterak by tedy měly se vylučovati z všeobecného plesání vánočního chudé, osiřelé děti! Vší chvály a uznání zasluhuje to tedy, že i v Praze na mnohých místech zařídila se o štědrém dnu pro chudé děti slavnost stromku vánočního. Šlechtní lidumilové měli zde nejkrásnější příležitost osvědčiti svou lásku a štedrost k chudým. Z mnohých těchto slavností budiž zde zmínka o jedné zvlášť pěkné a dojemné, kterou v „Katolické besedě“ zdejší uspořádali členové její jakož i jiní dobrodyncové pro děti z ústavu hluchoněmých a kterouž mimo mnoho hostů poctil i J. Em. nejduš. pan kardinál svou přítomností. Když byl o 10. hodině nejduš. arcipastýř přijel do místnosti spolkových, uvedeni jsou hluchoněmí, kteří zatím ve vedlejší síni čekali, svým ředitelem a katechetou do hlavní síně, kdež u vánočního stromku J. Em. pan kardinál a mnoho jiných hostů, kněží, alumnů a j. se bylo sešlo. Na tvářích dětí zrcadlila se radost, nadšení, ustrnutí, nebo před zrakoma jejich

objevil se veliký, ovocem a pamlskami ověšený stromek, na němž hořelo mnoho světel a pod ním mnoho darů seřaděno bylo v pěkném souladu. Když se byly děti, jichž bylo 109, kolem stromku v polokruh sestavily, jal se p. katecheta K. Kmoch k nim míti přednášku mimickou, v níž vysvětloval jim význam slavnosti této počav od stromu v ráji, kdež lidé zhřešivše upadli v moc ďáblu, až Spasitel narodiv se a trpěv za nás vykoupil nás z poroby ďáblu a opět otevřel nebe. Vykládal jim, že strom vánoční zobrazuje Spasitele a vykoupení jeho a bylo viděti, že hluchoněmé děti výborně vše chápou dávajíce patrně na jevo svůj souhlas. Na to uvítal jeden hoch J. Em. pana kardinála mlouvou ústní užívaje při tom i akci, což vše vzbudilo všeobecné podivení, zvlášť an hošík ku konci své přednášky zcela zřetelně vyslovoval všem dobrodincům své „Zaplať Pán Bůh.“ Podobně mluvilo i jedno děvče německy a pak povzbuzoval jiný hošík svých spoludruhů ku vděčnosti Bohu a dobrodincům ukazuje na význam stromku vánočního — vše mimicky. Na to udělil pan kardinál dítkám ku prosbě jejich požehnání a nyní nastalo rozdávání dárků mezi rozradostněné hluchoněmé, z nichž mnozí byli jako u vidění. Každý podělen byl přiměřeným darem, šatstvem, náčiním školním i domácím a vánočkou s jablky a pamlsky. Dobrodincům přítomným poskytla radost dítek zajisté hojně odměny a náhrady. Po skončené slavnosti odebral se J. Em. pan kardinál do Karlína, do opatrovny na Hrádku, a pak ještě na jiná místa, kde podobné slavnosti se odbývaly.

Hosté, kteří navštívili o štědrém dnu „Katol. besedu“, zajisté nezapomenou na tento krásný den. Mimo jiné ukázalo se při této příležitosti opět, jak výtečně zdejší ústav hluchoněmých pod vzorným vedením učitelstva prospívá a jak velice zasluhuje všestranné podpory i v širším obecnstvu.

F. E.

Z venkova 24. prosince 1870.

(Jest větrník osel nebo vří?)

Kde ti liberálové všudy nejsou! Městečko M. v severních Čechách staví obecní větrník, záhy, totiž v říjnu to započavši a pronajavši práce na něm na rozličné řemeslníky, zejména sekernickou práci na lutherána Sasíka a klempířskou na domácího katolíka. Sekerník pracuje neohlížeje se na to, jest-li neděle nebo ne, bezpochyby to nějaký lutherán-liberál. I zalíbilo se to purkmistru tohoto městečka, ač katolík jest ale take liberál, toť se rozumí — tak že se

kerníka tohoto klempří katolíku za příklad postaviv jemu domlouval, aby se v práci své na větrníku rovněž neohlížel na to, zda neděle či svátek nebo ne. Zdvorile ale od něho byv odbyt namítnul mu: „A což myslíte, že to hřích? Neřekl-liž Pán Ježíš fariseům: Či osel nebo vůl upadne do studnice a nevytáhne jej hned v den sobotní?“ U bodrého katolíka to však nic nespomohlo, ale odpověděl mu hbitě: „Což jest větrník osel nebo vůl?“ a poroučel se mu. — Nu, také jeden vykládá Písem sv.; pak prý ti páni liberálové nejsou katolíci a znalci Písem? Jsou, a jací!

Ef.

Ze Žebráka 3. ledna 1871.

(Dárek sv. Otce, odpověď z Říma.)

Pan Petr M. Hněvkovský, měšťan a voskář v Žebráce, vyhotovil velmi vkusný kalich z vosku, 12 palců zvýší. Podstavec zpod kalicha zponenáhla se rozbíhající, ozdoben širokou řadou modrých z vosku dělaných perliček, jenž na obě strany z prostředku bledě modrého až do tmavomodré barvy přecházejí jsouce opět na pohrani hustými řadami zlatých perliček olemovány. Kalicha hořejšek vychází z arabesky šestihenné mající konce okrouhlé a skvěle okrášlené, jestiž na šestero dílů rozdělen vynikajícími taktéž ozdobou. V jednom tomto poli uděláno *P. IX.* ze zlatého vosku a českými granátky vyloženo.

Tuto veleumělou práci značné trpělivosti vyžadující zaslal týž měšťan darem Jeho Svatosti do Říma k Ježíšku připojiv k tomu velmi něžný přips, aby Jeho Svatost kalich utrpení, kterýž jemu nynější právě doba přinesla, vyměnil tímto kalichem, naplněným dětinou láskou a křesťanskou oddaností s přáním, aby veškeré svízele a trampoty, jichž Otec svatý zakouseti musí, vzaly za své, aby v brzku jeho slzy bolesti v slzy radosti a vděčnosti se proměnily! —

Na to obdržel dotčený p. Petr M. Hněvkovský z Říma list, datovaný 3. prosince m. r., v němž kardinal Antonelli jménem Jeho Svatosti za tak významný dárek vřele děkuje, a vyslovuje taktéž všeho dobrého přání, provázené spolu s požehnáním svatého Otce. —

Podotknouti slušno, že týž pan Hněvkovský k slavnosti svěcení chrámu Svato-václavského v Budějovicích zaslal 6 liber-ních svící, na nichž s velikou dovedností udělal umělé kytice z voskových květín, jichž krása každého mile překvapila.

Takové skutky zasluhují povšimnutí a vřelého uznání, tím více u muže, kterýž jest

vůbec znám co upřímný a uvědomělý národovec, z čehož patrně, že láska k vlasti dobře se dá spojit s láskou k církvi.

K. F.

V Milíně dne 2. ledna 1871.
(Sv. Mikuláš a Vánoce.)

Sv. Mikuláš přišel k nám letos pozdě; přišel až s Ježíškem o Vánocích, za to byl ale v skutku přestědrým. Nejnovější totiž výtečného spisovatele Fr. Pravdy činohra pro děti, *Sv. Mikuláš* zvaná, odehrávána od naší mládeže školní v prostřední svátek vánoční. Milostné to divadlo přivábilo veliký počet štědrých přátel mládeže a chudiny, jenž po odbyté hře odcházeli s plnou spokojeností. Jsouť také opravdu osoby i skutky jejich, jak nám je zde spisovatel předvádí, tak přirozeně, že života lidského tak výtečně nakresleny, že do očí bije dokonale shoda líčeného obrazu s opravdovou skutečností. Čistý, to jest, bez mála celý za divadlo vytěžený příjem obrácen na zaplacení již dřív objednaného a o štědrém večeru chudým školákům rozdaného šatstva. Za tou také příčinou se příspěvky scházely nad obyčej hojně, a my máme sv. Mikuláši co děkovat za bez mála půl sta vyzískaných zlatých.

Kromě toho sluší sem ještě přidati dárky ofěrou v kostele po celý rok po krejcaru shledávané, pak slušnou část jednotlivých kousků šatstva, darovaných od šlechtických, vysoce urozených Milínských paní baronek z Henniger-Seebergu, jakož i příspěvek důstojn. našeho p. faráře Jana Klumpara i obce naší a jiné dary. Tak stalo se, že čtyřicet dětí na díle celým oblekem, na díle částečně bylo obdarováno. Kdo k almužnám takovým kdy radil, je sám sbíral, u těch, kde se jich nadál, prosil, ten dobře ví, jak choulostivá to práce bývá, jak velikého sebezapření vymáhá; — anebo, kdo, třeba jen jednou, v tak veřejné vystoupení a jednání, jakéhož žádá představení divadelní, na venkově neumělé zavozoval, tu, kde děti jak živý divadla ani neviděly a se jim proto předříkávat musí každé slovo, každá slabika, musí ukázat každý krok: milerád se nám přízná, co že tu namahání, co trpělivosti třeba. Ale všeho toho nic jsme nelitovali, vidouce, že naše snažení nebylo marné, ale korunováno výsledkem převýborným.

My sice nehorlíme zrovna o provozování dětských her divadelních se strany vychovatelské, ač zase na druhé straně nevěříme, že by tolik škody dětem nadělaly, jak se někteří domnívají, ba i samo vládní na-

řízení se obává: ale my na ten čas za domácích poměrů našich neměli jsme chutě vydatnějšího povzbuzení k dobročinnosti a proto jsme se chopili divadla. Kromě toho jsou nám takové hry spolu vhodným prostředkem, jímž hodné děti, vybírajíce je ku hraní, takto zároveň poněkud odměňujeme a si proto myslíme, že takové hry s dobrým svědomím provozovati i jiným schvalovati můžeme.

J. E.

Z Pisečné o vánocích 1870.

(Nový lustr od samouka.)

Jako při narození Páně jasnost veliká obklíčila pastýře, tak i o Božím jitřní nás v kostele shromážděné. Postavili jsme totiž darem do jesliček Ježíškovi vánoční stromek se 12 voskovými světly — míním pěkný lustr ze skla — a tak o jitřní a v neděli Božího Narození, mimo 50 voskovic, které jindy o slavnostech hořívají, nových 12 svíček hořelo, úhrnem tedy 62 voskovic mimo 8 lamp. Lustrem tím kostel nemálo získal na ozdobě, a vidí se, že teprv nyní jako dokonána jest péknost chrámečku Božího, zvláště an lustr ve velmi dobrém souměru s prostranstvím kostela jest.

A odkud jsme ten lustr přivezli? Ani z velkého, ani z malého města, ale z vesnice, z Českých Libháv. Může-liž pak co tak skvostného z vesnice býti? Pojď, a viz, a přesvědčíš se. A kdo medle jest mistrem jeho? Nemajetný tkadlec z týchž Libháv, jmenem František Popelář, 30 let starý, — samouk. Dlouho roznýšlel jsem se, mám-li na jeho žádost náklad vésti na práci takovou — na nejisto, podaří-li se čili nic, anof jsem pražádného zdání neměl, že by byl s to sestaviti lustr ten. Až když mi přinesl košíček z barevného skla, jaký se mezi okna v pokojích věšívá, tu jsem přestal pochybovat, že by byl neschopen k sestavení lustru a odhodlal se k nákladu. I dali jsme přiněsti z Nového Světa potřebná skla, která nám v ceně 46 zl. poslána byla a to v čistě jakosti, což tamnější, p. hraběti Františku Arnoštovi z Harrachů patřícím hutím ke cti slouží. Za advent složen byl šťastně lustr, jenž jest 4' 2" zvýší a 5' 6" v objemu. Kolem vinou se u věnci koralovém v mosazi vysekané, pohyblivé, visuté písmeny, tvořící nápis: „Pán Kristus jest světlo světa, kteréž osvěcuje každého člověka, přicházejícího na tento svět.“ — Stojí 110 zl. r. č. mimo práci, kterou zhotovitel co prvotiny svého umění Ježíškovi do jesliček daroval.

Jak mile se dověděli osadníci, co za

okrasu má přibýti v kostele, projevovali velikou libost nad tím; starosta obce sám jel pro lustr ten, a mládenci a panny složili 7 zl., za které 12 1/4 lib. svíček voskových na ten lustr přinesli a mimo to si vyžádali zvláštní mši sv., aby nověnaroděný Ježíšek dar ten od nich milostivě přijmouti ráčil. Končím s přáním:

SVětLo KrístoVo sVět Co Lampa prave Lásky zDe na Cestě k nebesům!

J. Št. K.

Od Lipníka na Moravě 1. ledna 1871

(K obrázkům z války.)

Měli jste v těchto listech r. 1866 a 1870 mnohé a poučné obrázky z války. Dovolte ať jeden přidám. V roce 1866 byli též ve zdejší obci rakouští vojínové, když šli proti Prusům, byli tři (jeden desátník a 2 vojínové) u jednoho letitého a dobrého katolíka v bytu. Za řeči praví tento občan desátníku a těm dvěma vojínům: „Vy budete před Prusáky utíkat.“ Vojínové se mu smáli, že Prusákům vypráší kabáty, pravíce, a tážíce se: „Z čeho soudíte, hospodáři, že prohráme?“ Odpověděl na to hospodář: „To soudím z tohoto; my lidé před jídlem a po jídle, před spaním a po spaní se modlíváme, a vy se nemodlíte, my musíme napřed Pána Boha za vše prositi, a když vy o Pánu Bohu nechcete nic slyšeti, ani se k Němu nemodlíte, On vám štěstí nedá.“ Vojínové se dali do hlasitého smíchu, že neprohraji, ba jeden vzal do ruky ručnici a vstoupil před kříž a pravil hospodáři: „Tento kříž nám nic nezpomůže, ale tyto naše ručnice nám zpomohou, ty jsou naše obrana a naše vítězství.“ Sedlák se poušmál a pravil jim, že se to uvidí.

Po několika dnech byli tu vojínové z Čech nazpět, a rychle k Vídni utíkali. Odpočinuli sobě půl hodiny od naší vesnice na trávníku.

Náš hospodář šel se tam na ně podívat a našel jich; z těch třech jeden padl u Král. Hradce, a ti dva tu byli otrhaní, špinaví, hladoví a ručnice neměli. Sedlák se jich tázal, kde mají své ručnice, a co jim zpomohly? „Vypadly nám z rukou, odvětili vojínové, byli jsme rádi, že jsme živi utekli.“

„Vidíte, řekl hospodář, stalo se, jak jsem vám povídal. Nyní věrte, že Pán Bůh naše věci řídí a že k němu napřed pokorně obrátiti se máme. Co vám pomohly ty ručnice? Že jste měli z P. Boha posměch, teď jiní mají zase z vás posměch. Pamatujte si to.“

K. D.

KRONIKA.

Z Prahy. Zítřa o slavnosti *Zjevení Páně* čí sv. tří králů bude J. Emin. nejd. p. kardinál arcibiskup sloužiti u Věch Svátých na hradě v 11 h. slavnou pontifikální mši svatou.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati od 5—9. ledna u sv. Havla, od 10—14. v c. kr. dvorní kapli na hradě, od 15—19. v Emausích.

— *Z Budějovic.* (*Oslava druhotín nejd. p. biskupa.*) Památný den dokonáního 50. roku kněžství J. Exc. nejd. p. biskupa našeho byl novým důkazem, že doba naše umí oceniti zásluhu velikých mužů a zvláště my Čechové známe krásnou ctnost povinné vděčnosti k mužům, kteří celý svůj život zasvětili nejvyšším zájmům a nejpilnějším potřebám národa.

Mezi důkazy úcty a vážnosti, kterouž chová český národ k biskupu Jirsíkovi, stojí na prvním místě osvědčení vel. duchovenstva diecése budějovické. Na den sv. Štěpána odebralo se veškeré zdejší duchovenstvo k Jeho Excelenci; veled. p. probošt Dr. Mokřý pronesl jménem veškerého duchovenstva celé diecése vroucí blahopřání ke dni vzácné slavnosti a ujišťoval, že veškeré duchovenstvo vznáší a vznáseti bude prosby k Bohu, aby milovaný velepastýř a otec dlouho zachován byl při zdraví a těšiti se mohl hojnému ovoci skutkův svých, kteréž podnikl a šťastně provedl ke cti Boží, ku blahu svěřenců svých, a všeho národa. Jakožto vyjádření citů a přání těchto odevzdal veled. p. probošt nejprve *skvostné album všeho duchovenstva budějovické diecése*. Měli jsme příležitost, album toto blíže zhlédnouti; jest to něco vznešeného a krásného! První list představuje strom, jenžto větve svoje rozkládá kolem obrazu Boha Otce; listky na stromu tom zavěšené mají na sobě jména nejpřednějších skutkův i vlastností páně biskupových, jako: studentský seminář, gymnasium, kostel Svatováclavský atd. Nahoře v rozích jsou letopočty 28. pros. 1820 a 28. pros. 1870; dole po obou stranách kořenů stromových jsou krásné provedené alegorické figury vlast a církve, spolu s nápisem v jazyku českém; podoba Boha Otce, církve a vlasti vyjadřuje heslo nejd. biskupa. Pod stromem jsou velmi vhodně napsána slova z I. žalmu: „I bude jako strom, který štípen jest podle vod tekoucích, jenž ovoce své vydá časem svým; a list jeho nespřchne, a všecko, cokoliv činiti bude, šťastně mu se povede.“ — Výkresy, malba i

písmo provedeny jsou pražským malířem p. Wachsmannem, a vše může se nazvati směle dílem uměleckým.

Na druhém listě napsáno jest heslo p. biskupa v latinském distichu, v němžto zároveň vyznačen jest letopočet. Na listu třetím počíná dlouhá latinská báseň v distichách, práce to v. p. K. Mařka, zámeckého kaplana v Bratronicích (u Blatné). Báseň tato tlumočí city duchovenstva i lidu celé diecése. Za ní následují adresy veled. kapituly, konsistořské kanceláře, představených a profesorů velkého semináře, představených studentského semináře, bohoslovců, profesorského sboru bisk. gymnasia; potom adresy jednoho každého vikariatu s vlastnoručními podpisy všeho duchovenstva, adresy všech klášterů mužských i ženských v diecési, rovněž s vlastnoručními podpisy. Všecky adresy jsou na jednotejném k tomu cíli zvláště objednaném papíře. První listové přemnohých adres jsou díla umělecká jak co do kresby, tak i co do písma.

Desky tohoto alba jsou práce mistrovská; jsou z nejjemnější kůže; deska vrchní obsahuje ve stříbře, zlatě a barvách biskupský znak s nápisem „28. prosinec“ a kratičkým výňatkem z písma sv.; za ozdobu na rohách a za sponky jsou tu krásné stříbrné arabesky.

Napotom odevzdal veled. p. probošt Jeho Excelenci dar zdejší důst. kapituly krásný gothický kalich stříbrný, v jehož vrchní části jsou zasazeny tři prostomilé obrázky, ježto představují Krista, sv. Jana Křt. a sv. Annu. Kalich ten pochází z Vídně a objednan jest prostřednictvím důst. pana Pfeiffra, faráře u sv. Michala ve Vídni, ježto Svatováclavský kostel náš za velmi vzácné dary děkovati má. Odevzdáváje kalich, pronesl p. probošt přání celé kapituly, aby nejd. jubilant užil kalicha toho v den 28. prosince. Přijímaje krásný kalich, pravil p. biskup, že památka tato po smrti jeho má se navrátiti důst. kapitule a zůstatí majetkem jejím. Konečně odevzdal p. probošt veškerého duchovenstva dar v penězích, jenž obnáší 1700 zl. a věnován jest v tom úmyslu, aby milovanému biskupu možno bylo, poříditi ještě některé důležité potřeby v kostele Svatováclavském, tomto nejnovějším velikém díle jeho. Velebný kmet byl velice dojat a překvapen těmito důkazy obětivé lásky; vel. duchovenstvo budějovické diecése odevzdalo již do rukou biskupa svého takové sumy peněz na důležité ústavy a budovy, kteréž on založil, že tato ušlechtilá

mysl a obětivost neobyčejná zasluhuje obdivu našeho i úcty naší.

Sotva bylo vel. duchovenstvo budějovické laskavě propuštěno, přišel smíšený zpěvácký sbor budějovické „Besedy“, deputace Záložny a „Sokola“, aby projevily svoje blahopřání. Když byl vkročil nejd. biskup do sálu, v němžto se valný zástup byl shromáždil, přednesla slečna Černaýova veršovaný proslov, ježž byl k účelu tomuto složil urozený p. Vladyka rytíř z Marianova. Potom zapěl smíšený sbor kantátu s průvodem hudby; kantátu složil p. rytíř Vladyka, nápěv pak p. Jan Procházka, kterýž i sám řídil zpěv. Dojem zpěvu byl mohutný, úchvatuý; velebný nápěv byl mistrně přednášen a takto ztlumocena jsou srdečná slova kantáty způsobem, kterýž se účinku minouti nemohl.

Potom zapěl se sbor „Stíny Lauritasů“ a odevzdány jsou oslavenci skvostně vázané adresy zdejšího měšťanstva, česká a německá, s četnými podpisy, adresa Besedy, Záložny a Sokola. Adresy měšťanstva byly uloženy v krásných safianových deskách, ostatní tři ve skvostných deskách z červeného aksamitu a ozdobených stříbrnou a pozlacenou lyrou. Předseda Besedy p. dr. Grünwald, starosta Záložny a Sokola p. dr. rytíř Jungmann, p. rytíř Vladyka, p. H. Zátka, p. dr. Vokác a jiní vzácnější mužové činili blahopřání svá.

Jeho Excelenci děkoval srdečně za tento nový důkaz lásky, o kteréž, jak pravil, nikdy nepochyboval, kteréž ale se tuto projevuje způsobem, jehož se byl nenadál. Četný zástup provolal před odchodem svým oslavenci třikráte: „Sláva!“ Ještě jiní čelnější mužové, mezi nimiž také p. purkmistr Claudi, přicházeli téhož dne s blahopřáním.

Po poště a telegrafu ze všech končin vlasti ano i z ciziny docházela po několik dní četná blahopřání; tak ode všech českých a mnoha cizích biskupů, kapitol a jiných čelnějších osob a sborů. Pan děkan z Ném. Brodu zaslal fotografii oltáře, u něhož nejd. jubilant před 50 lety v témtž městě primici slavil. Její Osv. kněžna Eleonora ze Schwarzenbergu poslala darem překrásný červený ornát, ježž sama vyšívala; druhý krásný ornát poslaly Milosrdné sestry z Pivoňky.

V úterý odjel nejd. p. biskup do Kájova, kdež sloužil v den Mladátek „zlatou mši.“ Zde v Budějovicích sloužila se slavná mše v kostele seminářském o 7. hodině ráno za hojného účastenství; při této mši zpíval lid zvučně a krásně oblíbenou českou píseň: „Tebe Boha chválíme.“ O půl 9. hodině

sloužil v katedrálním chrámě slavnou mši veled. p. probošt Mokřý; sl. městská rada i c. k. úřadové byli zastoupeni. Zpěvácký odbor „Besedy“ zpíval Führerovu vokální mši se vložkami ke Graduale a k Offertorium. O 10. hodině sloužila se slavná mše v kostele Svatováclavském; zpěvácký odbor „Besedy“ zpíval tu po druhé Führerovu mši.

Také po venkově byl památný den slavného biskupa důstojně oslaven. Deputace z Velešína odevzdala krásný diplom čestného občanství p. biskupovi, chtějíce projevit svou vděčnost a přispěti k oslavení dne 28. prosince 1870.

Jižné Čechy skvěle dokázaly, že umějí sobě vážit svého biskupa, kterýž i život i jmění zasvětil nejdůležitějším zájmům i potřebám národa, z něhož sám pochází a k němuž se vždy celým srdcem hlásí.

Dejž Bůh, aby nám ctihodný velekmět ještě dlouhá leta byl zachován ve zdraví, a aby viděl ovoce velikých skutkův svých, tuto nejkrásnější odměnu šlechtných mužův!

Bud. č. 104.

Z Vídně. Pro svoji liberalnost dávno už pověstná rada městská ve Vídni usnesla se ve svém sezení dne 11. listop. m. r. na tom, zříditi hřbitov, kterýž by veškerým vyznáním náboženským byl společný, a sice pro katolíky, protestanty, rozkolníky, židy, turky i pohany. Veškery katolické spolky Vídenské podaly rázné protesty naproti tomuto usnešení a naléhají na to, aby pro katolíky buď zvláštní hřbitov byl založen aneb aspoň část onoho nového hřbitova oddělena, by katolíci v zemi posvěcené odpočívati mohli, jak to zákony církevní prikazují.

Z Porýnska. Na konci roku 1870 opustil vlast svoji německou Viktor Holtz ze Stollbergu, kterýž posavád zastával místo učitelské v paedagogiu Boppardském a nyní se do daleké říše Japonské ubírá, aby tam prostřednictvím ministerstva spolku severoněmeckého školu německou založil. Vláda japonská vykážala mu plat 200 mexikánských piastrů na měsíc (bez mála 600 zl. r. m.) a svobodný byt; v Japonsku se čítá do roka 12½ měsíce. Mimo to povolila mu vláda japonská 1000 piastrů na cestu, 400 piastrů na zařízení bytu, 400 piastrů na knihy, papír a jiné školní potřeby a zavázala jej prozatím jen, aby tři leta v Japonsku zůstal. Když by se po uplynutí té lhůty do Evropy navrátiti chtěl, vyplatí mu opět 1000 piastrů na cestu. Mimo jiné svěřila mu vláda úlohu nesnadnou, aby vypracoval nový zákon školní pro říši japonskou. Učitel Holtz cestuje na Terst do Egypta prů-

plavem Suezským a odtud dále do Japonska.

— Kněz dr. Heřman Josef Schmitz z Kolína nad Rýnem byl pro svoji neohroženou mysl, kterouž na bojištích francouzských projevil, an uprostřed nejprudší střelby umírajícím sv. svátosti uděloval, od pruského krále vyznamenán řádem železného kříže II. třídy na bílé stužce.

Z Říma. Jak v Římě samém, tak i v Turině zuří zabavování novin. Rovněž také konfiskovány bývají pastýřské listy biskupův, pokudž kárají násilnou okupaci Říma se strany vlády italské. Nanejvýš se povoluje biskupům, že v několika obecně pronesených slovech mohou věřících povzbudit k modlitbám za papeže. Také se ve všech krajinách italských sbírají hojně almužny k podpoře sv. Otce. V listu „Unita cattolica“ uveřejnil hrabě Eduard Lamarmora, bratr italského místodržitele v Římě, provolání, jímžto vyzývá všechny upřímné katolíky, aby v den 8. prosince m. r. obětovali za blaho papeže sv. přijímání nejsv. Těla Páně.

— Luza nevěrecká hledí všemožně zužkovati panovníčího práva, jehož mu italská vláda nyní v Římě dopouští. V den neposkrvněného Početí Marie P. m. r. ubírali se četní obyvatelé římské do velechrámu sv. Petra na služby Boží. Leč na náměstí sv. Petrském uvítání jsou od lupičské rotý, kteráž noží a bambitkami ozbrojena jsouc nejprv hvízdati a hulákati se jala, načež i surovým násilím na ně dorážela. Nemajíce leč holí nemohli se lupičům ubrániti a tudíž několik jich dosti značně bylo poraněno. Jeden ze zločincův vedral se i do samého chrámu a zhasil věčnou lampu nade hrobem sv. Petra, těm kdož mu v tom brániti usilovali, dýkou vyhrožujíc. Navzdor tomu však byl v týž den velechrám nábožným lidem ve všech prostorách naplněn.

— Několikrát už buřičové v Římě se o to pokoušeli, aby také Vatikán odejmulí svatému Otcí. Zejména v den 8. prosince opět i odpoledne čekali zlosynové před chrámem sv. Petrským a doráželi na katolíky z kostela ven vycházející dýkami i bambitkami; dva měšťané římské byli bambitkami poraněni a sice jeden na ruce, druhý na hlavě. Vůdcem zlosynů byl Tognetti, bratr vražedníka, kterýž kasárnu Seristori do povětří vyhodil; Tognetti stal se setníkem národní obrany i domnívá se míti výsadu k páchání všeliké nešlechtnosti. Všecko množství lidu, jež z chrámu sv. Petrského ven vyšlo, bylo poraněním oněch dvou měšťanů velice pobouřeno i nepřestali

doleháti na piemontské důstojníky právě přítomné, až tito dali několik lupičův zatknouti. Jak se hnedle ukázalo, měli zlosynové v úmyslu nezbednostmi svými vylákati z Vatikánu gardu švýcarskou a mezi tím násilně do paláce se vedrati a jeho se zmocniti; leč to se jim nepodařilo, ješto švýcarská garda se stanoviška svého se ani na krok nepohnula. — Druhý den na to, 9. prosince, sběhla se opět luza před Vatikánem a začala hulákati volajíc, aby švýcarská garda byla vypuzena z Vatikánu. Vzbouření dosáhlo stupně tak povážlivého, že muselo na kvap zavoláno býti italské vojsko z Castelu St. Angelo, aby chátru rozehnalo. — Noční dobou začasté bývá slyšeti výstřely, jimiž se dějí útoky na každého, kdo se na blízkú Vatikánu jen objeví a obzvláště na údy tak řečené guardia nobile (šlechtické gardy papežovy.) — Dne 12. prosince m. r. byl na náměstí del Collegio Romano rektor belgického kollegia těžkým kamenem tak silně na hlavě poraněn, že bez sebe k zemi sklesl a odešel na bítí musel.

— Král italský Viktor Emanuel přibyl dne 31. prosince m. r. odpoledne do Říma a byl tam prý dosti chladně od obyvatelstva uvítán. Z neznámých příčin ale už na nový rok 1. ledna t. r. král opět z Říma odejel, zanechav pro chudinu římskou 20000 franků. Před svým odjezdem zaslal prý král vlastnoruční list papeži Piu IX.; o obsahu téhož listu ale nic bližšího není povědomo.

— Dne 28. prosince m. r. vystoupila řeka Tibera z břehů svých zaplavivši velkou část města Říma, obzvláště židovské město čili Ghetto. Jestli to za panování Pia IX. už druhá povodeň: první se r. 1846 udála. Také za Pia VII. byl Řím dvakráte zaplaven a sice r. 1805 právě když papež v Paříži korunoval Napoleona I. a r. 1809, když týž Napoleon dal papeže vésti do zajetí.

Z Francouzsko. V Paříži se nachází dvoje vězení, jež výhradně určeno jest pro mladé zločince a sice u sv. Lazara pro dívky a u La-Roquette pro chlapce. Dokud v tomto druhém vězení chlapci pohromadě zůstávali, osvědčila mnoholetá zkušenost, že z vězení vycházeli ve stavu o mnoho horším, než v jakém do něho vstupovali. Od r. 1838 počínaje byli zločincové od sebe odděleni a každému práce uložena; i ustanoveni jsou zvláštní učitelové, kteří jinochy rozličným vědomostem a řemeslům přiučovali. Ze 239 propuštěných káránců pouze 7 se opět nových zločinův dopustili,

kdežto dříve, dokud nebyla zavedena separace, ze 130 vězňův propuštěných se nejmeně 30 zase na dráhu zločinů navrátili. U sv. Lazara (ve kterémžto domě vznikla řehole Lazaristův) jsou děvčata rozdělena na čtvero oddílů; v prvním jsou ty, které se u vyšetřování nacházejí; ve druhém dívky k žaláři odsouzené, ve třetím korigendky a ve čtvrtém veřejné nevěstky. Častěji bylo už vysloveno přání, aby korigendky odděleny byly od těch dívek, které k vězení jsou odsouzeny, ale odpovědělo se, že není peněz na takové vydání, ač Paříž na množství velkolepých kasáren dosti peněz měla. Následkem společného přebývání děvčat se stává, že každá téměř se úplně v ohledu mravném pokazí a horší z ústavu vystupuje, než jak tam přijata byla. Ve vězeních těchto se chlapci i děvčata zabývají rozmanitou prací; nejmenší cupují plátno a zhotovují rozličné třepení, větší dělají hřebíky pozlacené a měděné řetězy. V každém vězení se nalezá zvláštní knihovna, ze kteréž se trestancům půjčují knihy ku čtení; nejvíce čítají se romány Waltra Skotta, Coopera, Magasin pittoresque at. p., kdežto knih náboženských málokterý z trestanců používá; není také divu, ješto předešlá vláda francouzská si nikde náboženských věcí hrubě nevsímalala.

— Když Pruské vojsko dne 5. prosince m. r. znovu obsadilo město Orleans, uzavření jsou zajatí Francouzové do stoličného chrámu. Za příčinou kruté zimy rozdělali vojínové v kostele množství ohňův a nemajíce jiného dříví roztloukali lavice chrámové a při jejich ohni se zahřívali. Zuřiví a turkosové, pěšáci a mobilní gardisté v pestrých skupeních zasedali kol ohňův a celý chrám byl kouřem tak naplněn, že ani na deset kroků viděti nebylo.

— Z kláštera přísné řehole Trappistův v Dombes se 23 bratří dobrovolně vybralo na bojiště, aby vlast svou zbraní hájili a život svůj za ni obětovali. Chválí se na nich, že jak neohroženou statečností svojí tak i mírností svou a trpělivým snášením všech nesnází, jež válka s sebou přináší, nade všechny jiné vojny svého pluku vynikají.

Z Anglicka. V Londýně zavládl poslední dobou mezi protestanty obyčej bráti se sebou noviny do kostela a tam je čísti. Také ve Škotsku čtou evangelíci noviny v kostele a odkládají je teprv, když už započaly služby Boží. V Americe však i v tom ohledu pokročili dále; neboť tam kostelníci kladou na lavice množství novin,

aby nábožní posluchači se jimi baviti mohli.

Z Ameriky. Arcibiskup Martin Spalding přibyl dne 10. listopadu m. r. u veliké slávy do svého stoličného města Baltimore, navrátil se šťastně z obecného sněmu Vatikánského. Vstříc jemu vyšel průvod 15000 katolických mužův a jinochů; nejkrásnější vůz celého města byl zapůjčen k tomu cíli, aby arcibiskup na něm vjezd svůj do města slavil; za hlaholu všech zvonů a při hlučné střelbě z děl jakož i při zvuku šesti sborů hudebních veden byl staříčský velepastýř do stoličného chrámu; skoro všickni kněží z celé arcidiecése přibyli k těmž dni do města uvítat biskupa svého. Celý průvod páčil se na 50000 lidí.

Z Číny. Tajemník anglického vyslání v Pekingu, Wade zaslal dne 25. listop. m. r. následující telegram do Londýna: Čínská vláda vyhověla rázným požadavkům hraběte Rochechouarts-e, kterýž na to nahehal, aby původcové vraždění křesťanův v Tsientsině (viz „Blah.“ 1870 č. 30) byli přísně potrestáni. Vraždníci všickni již jsou odpraveni, tři spoluvinní mandarinové k deportaci (vyhanství) odsouzeni a pozůstalým rodinám těch, kdož se stali obětí vražedných úkladů, přiměřená náhrada bude vyplacena. Nad to odejde z Pekingu zvláštní deputace, kteráž asi ku konci prosince do Marseillu přibude za tím účelem, aby od francouzské vlády dosáhla úplného prominutí onoho politování hodného zločinu.

Literární oznamovatel.

— „*Radhost.*“ Sbírka spisův drobných z oboru řeči a literatury české, krásovědy, historie a politiky. Vydal František *Palacký*. Část první. Spisy z oboru řeči a literatury české. Sešit 1. Str. 80. Nákladem Bedřicha Tempského. V Praze 1871. Na skladě též u B. Stýbla. — Tento výbor z drobných spisů slovutného Fr. Palackého vyšlých před 30—40 roky porůznu v časopisech vyjde ve 2 svazcích po 35 až 40 arších, jež se budou vydávati v 4 až 5 archových sešitech.

— „Zábavná bibliotéka“, vydávaná nákladem a co příloha časopisu „Škola B. Srdce Páně“ v Rajhradě na Mor. přináší v sešitu VIII.: „*Zábavný večer* pro mládež křesťanskou.“ Dvě činohry a dvě deklamovánky. Složil Frant. Bezloja, kooperator v Dřevohosticích. Str. 71. — Spisovatelům podává vydavatelstvo tyto tři ceny za nejlepší díla zábavná: a) 40 dukátů za nejlepší historický román, vzdělaný na základě dějin první doby křesťanství mezi

Čechoslovany — dle slohu „Fabioly“ v objemu 10—15 archů po 32 str. b) 20 dukátů a c) 10 dukátů za dílo menšího objemu a z kterékoliv doby života křesťanského národů slovanských. Lhůta do 1. prosince 1872.

— „Besedy pro mládež,“ vydávané nákladem kněhkupectví Mikuláše a Knappa v Karlíně pokročily o další 4 sešity, jichž obsah tuto uvádíme. Sešit XVII.: „*Hodný syn.*“ Povídka pro mládež od Fr. Hoffmanna. Přeložil P. J. Š. S obrázkem. „*Pasák.*“ Povídka od Fr. W. Přeložil P. J. Š. Str. 82. — Sešit XVIII.: „*Vánoce v rodině Blahorádově.*“ Dárek k štědrému večeru pro mládež a její přátele. Podle R. Barona volně přeložil Josef Věnc. Vlasák. S obrázkem. „*Přátelství.*“ Povídka pro mládež vlasteneckou. Volně vzdělal Josef Věnc. Vlasák. Str. 92. — Sešit XIX.: „*Továrník Vít,*“ aneb: Poctivost dochází již zde na světě odměny. Obrázek ze života pro mládež dospělejší sepsal P. Jan Černohouz, kaplan v Liboci. S obrázkem, str. 74. — Sešit XX.: „*Svízele životní.*“ Povídka pro mládež od Fr. Hoffmanna. Přeložil P. J. Šule. S obrázkem; str. 108.

— „*Biblijske stawizny* staroho a novoho zakonja.“ Pro katol. školy (v Horní Lužici) vydal z rozkazu duchovní vrchnosti Michal *Hórnik*, farář v Budyšině, redaktor kat. Posla. V Budyšině (v Sasku) 1870. Stituliním obrázkem: „*Nechte maličkých přijíti ke mně*“ a s mapkou svaté země; str. 187.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenání jsou:

- p. Karel *Kellner*, rektor u sv. Jiří v Praze, stal se síd. kanovníkem v St. Boleslavi;
- p. Jan *Košák*, farář v Bříství, a
- p. Herm. *Pitschmann*, katecheta na c. k. něm. vyšší real. škole v Praze, obdrželi exposit. canonic.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Ant. *Černický*, administrator za faráře v Chlumu;
- p. Ant. *Tichovský*, I. kaplan u Matky Boží před Týnem v Praze, za expositu v Libni;
- P. Augustin *Mískovský*, ř. prem. za real adm. v Doxanech.

Uprázdňené místo:

Týnice, fara patron. p. Jana knížete z Lobkovičů, od 21. prosince 1870.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Ignác *Kunz*, děkan v Polné, 19. pros. (nar. v Jaroslavi 31. července 1814, vysv. 15. července 1839).

Vyznamenán jest:

- p. Jan Št. *Křeček*, farář v Písečné, jmenován bisk. notářem.

(Úřední zpráva nás nedošla od 5. listopadu.)

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Vojtěch *Juhn*, voj. kaplan na odpoč. v Jindř. Hradci, 11. listop. (nar. v Pelhřimově 14. října 1819, vysvěcen 8. srpna 1844).

Vyznamenán jest:

- p. Paulin *Puhrer*, farář v Eisendorfu, obdržel expositorium canon.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Fr. *Emmer*, admin. za far. v Onšově;
- p. Jan *Chraštanský*, farář v Kestřanech, za far. v Modré Hůrce;
- p. Jak. *Feterka*, koop. v Třeboni, za far. ve Věžné;
- p. Frant. *Mrazík*, admin. za faráře ve Hvožďanech;
- p. Jos. *Nohejl*, kaplan v Putimi, za admin. do Kestřan;
- p. Jos. *Kouba*, kaplan v Krumlově, za zám. kaplana tamtéž;
- p. Frant. *Pražák*, kaplan z Rožmitálu do Týna n. Vlt.;
- p. Karel *Komrád*, kapl. v Týně Horšově, za admin. v Krákově;
- p. Karel *Ployhar*, neom. za kapl. v Bělčicích;
- P. Zephyrin *Tobner*, ř. cister. za kapl. v Dobré Vodě;
- P. Raim. *Lengauer*, ř. premon. za kaplana v Světlíku;
- p. Mat. *Pilát*, kapl. v Bavorově, vstoupil na časný odpočinek.

Uprázdňená místa:

Kestřov, fara patron. knížete Schwarzenberga, do 18. ledna.

Křakov, fara patr. knížete Trauttmannsdorfa, do 1. února.

V biskupství Litoměřickém.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Ign. *Hauptmann*, kapl. v Želenicích, za faráře v Nové vsi v horách;
- p. Adolf *Fux*, kaplan z Liběšic do Mšena;
- p. Jos. *Tiersch*, kapl. z Borislavi do Liběšic;
- p. Jos. *Wolf*, kapl. z Liblic do Šumburku;
- p. Jan *Šolc*, koop. a katech. ve Mšeně, vstoupil na časný odpočinek.

Počínající nový ročník činíme slušné pozvání ku předplacení. Předplatní cena udána jest v čele listu.

➡ Přítští číslo bude se vydávati 14. t. m. Úplné ročníky 1869 a 1870 dostati lze v expedici.

P. J. D.: Nelze čísti. P. A. Č.: Bylo již v „Blah.“ jedno i druhé.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. arcib. semináři
čís. 190—1.

Expedice:
v katol. kněhupectví

B. Stýbla
na sv. Václavském
náměstí, čis. 786-II.

Nedostla čísla
reklamujte nejdéle v
měsici.

BLAHOVĚST.

Hlasý katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se:

v expedici
a u všech řádných
knihkupeců

na rok : 2 zl. 50 kr.
na půl. : 1 zl. 30 kr.

Po poště:
jenom v expedici

Celoroč. 3 zl. — kr.
půlroč. 1 zl. 55 kr.

Předplaceni čtvrt-
letni se nepřijímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přís. XIV. 24.)

Úvahy na neděle a svátky.

Sepsal Jos. B. Podstránský.

V. V neděli III. po Zjevení Páně.

Dnešní sv. evangelium (Mat. 8, 1—13.) obsahuje dvojí zázračný příběh o uzdravení člověka malomocného a služebníka setníkova.

1. „Malomocný přišel klaněl se Pánu Ježíši řka: Pane, chceš-li, můžeš mne očistit. A Ježíš vztáhl ruku a dotekl se ho řka: Chci, buď čist. A hned očistěno jest malomocenství jeho.“ Tím dal na srozuměnou, jak velice milá mu je čistota srdce. „Blahoslavení čistého srdce, pravil, neboť oni Boha viděti budou.“ (Mat. 5, 8.) — Tak i my prositi máme každodenně a kdykoli jsme zhřešili: „Pane, chceš-li, můžeš mne očistit.“ A nepochybujeme, že nás také očistí, pakli jen budeme chtít. Pán Ježíš sám ukázal, kam mají věřící jíti pro svědectví, že jsou očistěni: „Jdi, ukaž se kněžím,“ volá, jdi každý, kdo hříchy je poskvrněn. Nuže jděte kř. a přineste Pánu obět pokorného vyznání a uslyšíte potěšitelná slova: „Chci, buď čist! Doufaj synu, odpouštěj se tobě hříchové tvoji.“ —

2. „Pane, chceš-li, můžeš.“ Veliká je cena a moc pokorné a Bohu oddané modlitby, když se modlíme jako onen malomocný: „Pane, chceš-li, staň se vůle Tvá! Ne jak já chci, ale jak Ty chceš.“ — Než mnozí chtějí vyslyšení na Bohu takřka vynutit. To a to chci, to musíš mi dáti. — Tot bláhové! — Dokud Pán neřekne: „Chci!“ co prospěje chtění naše? A kdyby také vyplnil vůli naši, snad by nám to nebylo k prospěchu, k našemu spasení. —

3. Pane, prosil onen pohanský setník Krista Ježíše, služebník můj. leží doma sla-

kem poražený a zle se trápí, pomozí! Jaký to vzor pro všechny hospodáře a pány čeledi! Není dosti, že svým služebným dávají mzdu, nýbrž mají také o ostatní potřeby tělesné i duchovní se starati. Než, jak m nohý hospodář čeledína, když je chorobný, z domu klidí! Mnohdy bývá služebník na duši nemocen, malomocný v dobrém a panstvo si ho nevšímá, myslí si, co mně do toho, jen když k práci je dostatečen! Však „kdo o své domácí péči nemá, víru zapřel a je horší než nevěřící.“ —

4. „Pane, zvolal setník, nejsem hoden, abys všel pod střechu mou, ale toliko rci slovem a uzdraven bude služebník můj.“ — Jak mnoho tisíc - milionkrát pronášejí věřící tato slova u stolu Páně, ale zřídka s takou věrou, pokorou a pobožností jako onen setník. Proto platí dosud slova Kristova o mnohých bohužel křesťanech: „V pravdě pravím vám, nenalezl jsem tak veliké víry v Israeli.“ Nedejme se my kř. od pohanského setníka zahanbiti, abychom jednou nebyli vyvrženi do temností zevnitřních, nýbrž abychom stolovali jedenkrát s Kristem v království nebeském.

VI. V neděli IV. po Zjevení Páně.

1. Bouře mořská, o nížto dnešní sv. evang. (Mat. 8, 23—27.) vypravuje, jest obraz bouře tohoto života. Každé prudké pohnutí mysli, každá nezřízená žádost je taková bouře, v které lodička duše, vrazivši na skalinu hříchu, byla by svržena do propasti, kdyby nepřišel ku pomoci Pán, v jehožto moci jest utišení všelikou bouří. Proto kř. v čas pokušení volejte o pomoc: Pane, zachovej nás, sice zhyneme! Zvláště pak, kdybyste byli pokoušeni k nečistotě, mocně vzývejte Pána: Zachovej nás, hyneme!

2. Moře rozvlněné jest obraz světa, loď Petrova jest církev, jejížto zakladatel jest Pán Ježíš; *bouře jest protivenství církev* po všechny časy a bázlíví učeníci jsme my křesťané. Proč býváme tak úzkostliví a malověrní? Budme tiši, pokojní; Pán blízko jest, jeho Prozřetelnost bdí nad námi. On pokyne větrům a stane se utišení. Toho církev sv. již často zakusila, proto nestra- chujeme se o ni; vždyť Pán je s ní „po všechny dni až do skonání“ a dal jí ujištění, že „brány pekelné jí nepřemohou.“ (Mat. 28, 20.) Ano snad každý z nás může dát o tom svědectví, že Pán blízko jest v čas protivenství. „Když jest nejhůř, Bůh jest nejbliž;“ proto nebojme se a k Pánu se utíkejme. —

3. *Když Pán Ježíš je s námi, nemáme se čeho báti*, když zdá se, že spí, láska jeho bdí. „Když Bůh s námi, kdo proti nám?“ (Řím. 8, 31.) Jediná tedy péče naše budiž, aby Kristus byl s námi, ne proti nám. Jediné, co ho zahání, je hřích, ničeho se tedy nebojme kromě hříchu. Hřích nepokojí, pobuřuje svědomí, svět i nebe. Abychom bouří utiřili, kažme větrům, skroteme zlé žádosti a náruživosti s pomocí Boží, a stane se utišení.

4. *„Bouře stala se a stalo se utišení.“* Totě stav svědomí před a po sv. zpovědi. Jaký to nepokoj před zpovědí! Hříšník sem a tam zmítán nikde nemá pokoje; ale jak blaze mu je, když hříchu se zprostil a dosáhl rozhrěšení! Hleďte N., abyste pokoje tohoto nikdy nepozbyli; pakli jste ale nešťastně ho ztratili, neprodlevejte, přičiňte se, byste opět ho nabyli. Probuďte svědomí uspalé, a pospěšte k Pánu, kterýž jedině může pomoci a vás zachovati. —

V žalostech.

Ta bouře děsná bolu tesklivého se nad hlavou ti spouští sklícenou, a hořká slza oka zrošeného tvou kalí duši hořem tísňenou.

Ó vzhůru pohled, Bůh kde na výsosti, kde jeho moci trůn jest postaven! Onť rozptýlí ty mraky pozemskosti, a na noc žalu vzejde krásný den.

Tam vzhůru pohled! Za ty krátké strasti, v nichž dobu trapnou srdce proželi, i za vše, jichž jsi odřekl se, slasti Pán vítěznou ti palmu udělí.

Fr. Doucha.

Kde spása?

Má loďka slaba, moře rozvlněno, klesá veslo, hvězdy oblak halí; kde přistav najdu? — Kol vše zatemněno, a místo téchy — zhoubné děsí dál. —

Výš pohled, synu, k nebi upni zraky, hle, hvězda jasná — Pán ti nebes kyne, hle! kříže Jeho záře plaší mraky, kdo za tou kráčí, žije, nezahyne. *K. M.*

Úryvky apologetické.

Dle dra Hettingera.

2. Čím se rozšířila církev?

Trojí silou účinkuje člověk; silou hmotnou, silou smyslu, a silou ducha. Síla hmotná jest — hrubé násilí, síla smyslná jeví se — vášněmi a náruživostmi; síla duševní spočívá ve vědách a umění. — Silou první, hrubým násilím totiž, podmanil si pohan- ský Řím téměř veškeren tehdy známý svět, poraziv národy ostrostí meče. Silou první a druhou zároveň t. j. násilím a rozkacenými vášněmi rozšiřoval se Islam a najímá podnes každý buřičských spiklenců. Silou třetí t. j. silou ducha předpisovalo staré Řecko zá- kony celému světu; mudrcství a umění jejich bylo školou všech národů.

Kterou sílu naznačil Kristus co páku k vyhubení říše ďáblovy a k založení a upe- vnění svého království? — On odmítá od sebe veškeré násilí. „Schovej meč svůj do pochvy“ praví Petrovi (Mt. 26, 52.), „neboť všichni, kteří berou meč, od meče zahynou.“ — On zapovídá každé *hnutí náruživé*. Prá- víť: „Každý, kdoby jen pohlednul na ženu okem žádostivým, již v srdci svém cizoložil.“ (Mt. 5, 28.) A opět praví: „Každý, kdo na bratra se hněvá, hoden jest soudu.“ (Mt. 5, 22.): Heslo jeho říše zní: „Chce-li kdo za mnou přijíti (t. j. mým učenkem býti), zapři sebe sám a vezmi kříž svůj, a následuj mne.“ Na místo hovnění náruživostí staví on *mrtvení* sebe, chtěje káže kro- titi *odřikáním* se.

On ale ani té třetí moci používati ne- velí. Apoštoly své nevyučil ni vědám ni uměním; aniž je poslal do slavných škol rabínských neb řeckých libomudrců. Ba naopak — „rozveseliv se v Duchu svatém řekl: Chválím tě Otče, Pane nebe i země, žeš tyto věci skryl před moudrými a opa- trnými, a zjevil je malíčkým“ (Luk. 10, 21.) Sám jsa tesaře odchovanec rozesílá galilejské rybáře do veškerého světa, by učili všechny

národy. Šli. — Jakou sflu, jakou moc dal jim Pán, že s důvěrou a odvahou dali se do ohromné, dle lidského soudu nevykonatelné práce? Čím jali se podmaňovati veškeren svět Kristu? —

Vmysleme se na krátko v onen čas, kdy apoštolové vyšli kázat národům učení svého Mistra. Představme sobě apoštola Petra, an ponejprv do Říma přichází, by tam hlásal víru v Ukřižovaného. Co cizinec v chudobném oděvu, na rukou mozoly od práce, celý zaprášený, bos aneb jen chatrnými sandály opatřen vchází do světového města. Již z dálky spatřuje na Kapitolium, středišti to a výrazu velikosti Říma, Jupiterův chrám, vévodící městu a veškerému podmaněnému světu; v pravo a vlevo ulic nádherné paláce mramorové, na všech místech chrámy a modly, nad něž vyčnívá velebná bání Pantheonu, chrámu všech bohů, teprv před nedávnem postaveného. Nesčíslné davy valí a tlačí se ulicemi ohromného města, téměř dva miliony obyvatelův čítajícího, do amfiteatrů k bojům Gladiátorův, by se opojili pohledem na jejich krev; do divadel k hrám mimickým, by smyslnost svou nasýtili; do cirkusu, kde právě proslulý jezdec své triumfy slaví. „Panem et Circenses“ — chleb a hry — více nežádá sobě duševně zakrnělá, všeho vzletu a citu prázdňá chátka římská.

Tu se přibližuje kdosi z ohromného davu cizinci, jichž každodenně na tisíce do Říma přichází, a ze zvědavosti ho osloví. Vyslechněme jejich rozmluvu

Říman. Cizinče, jaká záležitost vede tě do Říma?

Petr. Přicházím zvěstovati neznámého Boha, a zničití bohy nepravé.

Říman. V pravdě, toť něco zcela nového; pověz mi, odkud přicházíš, která jest tvá vlast?

Petr. Jsem z národa, jímž opovrhujete, jež z Říma jste vypověděli — krajané mají bydlí za Tiberou — jsem žid.

Říman. Ale snad jsi ze vznešeného rodu toho národa? snad požíváš u soukmenovců svých velké vážnosti?

Petr. Viz ty chudé rybáře tu na břehu — toť mé řemeslo. V životě svém jsem se nejvíce jen lovením ryb zaměstnával a sítě pletl. „Zlata a stříbra nemám.“

Říman. Snad jsi ale zanechal řemesla věnoval práci svou studiím libomudreckým; snad jsi navštěvoval filosofické školy a řečnictví se vyučil?

Petr. Ze všech těch věcí ničeho nevím.

Říman. Snad ale má ctění Boha tvého

mnoho vnad do sebe, tak že bez mudrcův a bez výmluvnosti mu přívrženců získáš?

Petr. Nikoliv — hlásám Boha, jenž co zločinec mezi dvěma zločinci byl ukřižován.

Říman. A co nám hlásati chceš o tomto Bohu svém?

Petr. Chci hlásati učení, které pyšným a smyslným bláznovstvím zdá se býti, a které boj vypovídá všem neřestem, jimž město toto chrámy postavilo.

Říman. A toto učení chceš zde hlásati, a mu přívržence získati?

Petr. Nejen zde, ale po celé zemi.

Říman. A na jak dlouho?

Petr. Na vždy.

Říman. Snad máš mocné ochrance, boháče, osoby vznešené a filosofy na své straně, ba snad i císaře čítáš ku svým přátelům?

Petr. Boháčům hlásám, by bohatstvím opovrhli; vznešeným, by otroka svého za bratra považovali; císaři, by odložil důstojnost nejvyššího kněze svého lidu.

Říman. Však tu se vše proti tobě obrátí; co učiníš?

Petr. Umru. —

Třeba by rozmluva tato nebyla z historie vypsána, přece nelze pochybovati, že tak a podobně dosti často rozmlouvali pohané se svatými věrozvěsty. Zbraň, kterou tito sv. evangelium hájili, byla — smrt. Mřeli tisícové věrozvěstů, milionové svědků, a přece se církev vůči hledě rozšiřovala; čím více krve teklo, tím více rostl počet vyznavačů učení Kristova. Čím to? kteráž jest ta moc, ta síla, která tu neviditelně, avšak přece patrně působila? Netřeba již tajiti odpověď. Zázračné rozšíření církve Kristovy dalo a děje se *pravdou*. Věčná, božská pravda jest ta moc, ta síla, jíž nic na světě odolati nemůže. — Tážeš se, co jest pravda? — Kdybych ti ji vypodobniti chtěl, řekl bych s básníkem, že

„pravda jest co cedr na Libanu;

ti, jenž na ni dují větrové

jen víc šíří vonnou její manu“.

Avšak to jest jen slabé podobenství.

„Já jsem cesta, *pravda* a život“ praví Kristus. Tedy Kristus Ježíš, Syn Boží, věčné Slovo, které v čase tělem učiněno jest, jímž Bůh lidskému pokolení se zjevil, jest sám ta božská, věčná pravda, ta síla, ta moc, kteráž přemáhá svět. Tuť ovšem marně zuřilo a marně zuří peklo proti církvi svaté; vždyť pravil Kristus: „Já jsem s vámi po všechny dny až do skonání světa“ (Mt. 28, 20). A když Bůh s námi, kdo proti nám?

Sestero dní stvoření světa, obraz starého zákona.

Podává Václav Krupský v Řepích.

Věc všeobecně známá jest, že zákon starý byl obrazem, ač jen temným, zákona nového. Již sv. Otec Augustin praví: „... ut universa ipsa gens totumque regnum (scil. Israelis) prophetia fieret Christi christianique regni;“ (I. XXII. cont. Faust. c.4.) t.j. „aby veškerý národ sám a celé jeho království (židovské totiž) proroctvím se stalo o Kristu a jeho křesťanském království, (totiž církvi).“ Netřeba tedy, o této pravdě více slov šířiti. Neměl ale sám starý zákon, v širším smyslu, svůj prototyp, svůj pravzor? Možná, — a kde? Měl-li, mohl jej míti jenom v tajemné době při stvoření světa, jelikož dříve žádného času nebylo. Tato myšlenka mne dlouhý čas bavila, až jsem po její pravosti hlouběji pátrati si umínil. Co jsem našel, podávám tuto co ovoce mého přemýšlení žádaje o lepší vypracování toho, což trefného, a laskavé prominutí toho, co chybného v tomto nástinu jest. —

I. den stvoření světa.

„Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. Země pak byla pustá a prázdna, a tma byla nad propastí, a duch boží vznášel se nad vodami. I řekl Bůh: Buď světlo. A učiněno jest světlo. I viděl Bůh světlo, že bylo dobré a oddělil světlo od temnosti. I nazval světlo dnem a tmu nocí: i stal se večer a jitra, den první.“ (I. Mojží. I, 1—5.)

Tomuto dni podobá se *první historický den st. Zákona od Adama až do Noe* (od r. 1. až do r. 1656 po stv. sv.) Hlavní osoba jest Adam. Onť jest počátek církve (nebe) a člověčenstva (země). Byv z země stvořen, byl prázdny všeho života a vši milosti, ale milosrdenství Boží vznášelo se nad ním. I řekl Bůh: Učiněmež člověka k obrazu a podobnosti našemu, — a vdechl v tvář jeho dechnutí života (světlo, život světa) a učiněn jest člověk v duši živou. I dal Bůh jemu své příkázání a oddělil v něm život od smrti (světlo od temnosti) a nazval poslušnost dnem milosti a hřích nocí smrti. I padl člověk, sveden jsa ďáblem, do hříchu a stál se v něm hrůzný večer; ale příslibný Mesiáš byl mu vycházející hvězdou jitřní, což den první. I měl Adam v synech Kainových ustavičný večer, kdežto synové Sethovi synové boží slouli a se jitra čistému podobali, až pro hříchy jak těchto tak i Kainovců opět večer tohoto dlouhého dne nastal, kterýž do duše jejich bohaprázdnost

a na svět potopu přivedl. Jen Noe našel milost před Hospodinem, aby byl jitem dne druhého. —

II. den stvoření světa.

„Rekl také Bůh: Buď obloha uprostřed vod, a odděl vody od vod. I učinil Bůh oblohu, oddělil vody, kteréž byly pod oblohou, od těch, kteréž byly nad oblohou. A stalo se tak. I nazval Bůh oblohu nebem a stal se večer a jitra, den druhý.“ (6—8.)

Stímto dnem se srovnává *druhý historický den st. Zákona, od Noe až do Abrahama* (od r. 1656 až do r. 2023 po st. sv.). Hlavní podobenství spočívá na Noemovi. Jestť on sloupem rozdělujícím vody potopné trestající od vod nápotomných požehnaných. Též za jeho dnů učinil Bůh oblouk duhy (oblohu), který takměř vody pozemské odděluje od vod nebeských, (aneb učinil dle latin. Vulgaty firmamentum, pevninu své umluvy s Noemem, že nebude více svět potopou trestati.) Když ale potomci Noemovi nebeské smýšlení ztratili a mrtvým dílům rukou svých se klaněli, nastal tmavý večer tohoto dne, z něhož po 367 letech Abraham co jitra nového dne líbezně vzešel.

III. den stvoření světa.

Rekl pak Bůh: „Shromáždte se vody, kteréž pod nebem jsou, v místo jedno a ukaž se sucho. I stalo se tak. A nazval Bůh sucho zemí a shromáždění vod nazval mořem. A viděl Bůh, že to bylo dobré. I řekl: Zplodí země bylinu zelenou a činící símě a dřevo plodné nesoucí ovoce podle pokolení svého, jehožby símě v něm samém bylo na zemi. I stalo se tak. . . I stal se večer a jitra, den třetí.“ (9—13.)

Tento třetí den může býti obrazem *třetího historického dne starého zákona, od Abrahama až od Mojžíše*, (od r. 2023 až do 2433 po stv. světa.) Vévoda tohoto dne jest Abraham. Onť jest od náruživostí vysušenou, z nesmírného moře pohanstva vyvedenou zemí, jížto Bůh požehnal a na kteréžto národ nescítatelný, jakožto byliny zemské, a královské dřevo rodu Spasitelova, jakožto strom nejlíbeznější ovoce nesoucí, vyvésti ráčil. Dlouho jasný byl den tento, až do smrti Josefa v Egyptě, kdežto pro potomky Abrahamovy pod krály, kteříž na zásluhy Josefovy zapomněli, žalostný večer nastal, z kteréžto slavné jitra zabřesko, když Bůh z hořícího kře Mojžíše r. 2433 povolal, aby jej do Egypta co vysvoboditele lidu svého poslal.

IV. den stvoření světa.

Rekl pak Bůh: „Buďte světla na obloze nebeské, a ať dělí den a noc a jsou na

znamení času, dnů i let: aby svítila na obloze nebeské a osvětlovala zemi. I stalo se tak. A učinil Bůh dvě světla veliká, světlo větší, aby panovalo nad dnem a světlo menší, aby panovalo nad nocí, i hvězdy. I stalse večer a jitro, den čtvrtý.“

Tento čtvrtý den stvoření podobá se čtvrtému historickému dnu starého Zákona od Mojžíše až do Davida (od r. 2433—2956.) Mojžíš jest zástupce tohoto dne. Onť byl nástrojem vyvoleným, z kteréhož lepší poznání Boha a vůle jeho v příkázáních! co světlý den do srdcí lidských přišel; onť oznámil a odkryl svými pěti knihami znamení dřívějších a budoucích časů, dnů a let; onť byl, z něhož Aron, bratr jeho, jakožto měsíc od slunce všelikou svou září a slávu bral, aby co nejvyšší kněz nad nocí hříchu v srdcích panoval; hvězdy pak byli onino 72 soudcové, kteří Mojžíše zastávali, aneb soudcové v úřadě vojevůdstva se třpytící co hvězdy jasné v noci lidu israelského. Taková noc panovala též nad Israelem, když se poslední veliká hvězda, Samuel, k západu schylovala; král Saul v nemilosti Boží, brzy potom Israel od Filištinských podmaněn, král zabít, Juda pro sebe, a ostatní pokolení israelská v moci slabého Isbosetha! Idosáhl David roku 2956 po stv. světa svrchovanost nad celým národem israelským, čímž jitro nového dne nastalo.

V. den stvoření světa.

„Řekl také Bůh: Vydejte vody plaz duše živé, a létavé nad zemí pod oblohou nebeskou. I stvořil Bůh velryby veliké a všelikou duši živou a hýbající se, kterouž vydaly vody v tvárnostech jejich a všeliké létavé podle pokolení jeho. A viděl Bůh, že to bylo dobré I stal se večer a jitro, den pátý.“ (20—23.)

Tomuto dni se podobá pátý historický den st. Zákona, od Davida krále až do zajetí babylonského, (od r. 2956 až 3468.) Hlavní osoba jest David. Již starým byla voda znamením posvěcení a ryba obrazem dlouhého života, jakož i vítr nestálost, a pták vypínavost a lehkost znamenali. Může tedy voda s rybami říši judskou, která chrám, kněžstvo, služby a výroky Boží k posvěcení duší zachovala a nejenom říši israelskou u přechala, nýbrž až do nynějšího času jaks taks co dlouho živoucí ryba se udržela, pohodlně znamenati, kdežto naopak se království israelské pro své různice, pýchu (Sirach 47, 23.) a krátký život, poněvadž již po zajetí babylonském všechna ostatní pokolení israelská od čeledi judské pohlcena byla, pohyblivému větru a nadutému, brzy umírajícímu ptáku podobalo. Velryby to-

hoto dne mohou býti buď David a rekové jeho pro svou udatnost, aneb války Davidovy (II. kn. XVII. 8, I. Paralip. XXII. 8.) pro svou žravost, aneb království potomci Davidovi pro svou přednost, aneb velcí proroci onoho času pro svou dalekohlednost nazváni. Hrůzný večer téhož dne jest vyvrácení Jerusalema a odvedení lidu do zajetí babylonského (r. 3416), z kteréhož dovolení a rozkaz krále Cyra, aby se Židé do své země navracovali, jako nové naděje jitro zasvítlo, načež po dvou letech, (r. 3468), Zorobabel s velkým zástupem Židů se do Jerusalema navrátíl a novou říši judskou založil.

VI. den stvoření světa.

Řekl také Bůh: „Vydej země duši živou, podle pokolení jejího, hovada a zeměplazy i zvířata zemská podle tvárnosti jejich. I stalo se tak. A učinil Bůh zvířata zemská podle tvárnosti jejich, i hovada, i všeliký zeměplaz podle pokolení jeho. A viděl Bůh, že to bylo dobré. — I řekl: Učiňme člověka k obrazu a podobnosti svému: a ať panuje nad rybami mořskými a nad ptactvem nebeským, i nad zvířaty, i nade vši zemí, i nad všelikým plazem, který se hýbe na zemi.“ (24—26.)

S tímto dnem se srovnává šestý historický den starého Zákona, od navrácení se z zajetí babylonského až do zkázy Jerusalema, (od r. 3468 až do r. 4072, aneb 72 po narození Krista Pána.) Vévoda tohoto dne jest již očekávaný Spasitel Ježíš Kristus.

a) I stvořil Bůh na začátku tohoto dne trojí zvířata: hovada, domácí, krotká, užitečná, (obraz pokoje a práce), kterými pokojný život národa židovského pode jhem králů perských, Alexandra Velikého a jeho prvních následovníků v Syrii (až do r. 3826 po stv. sv. aneb 137 před nar. Kr.) vyrozumívati můžeme; — dále zvířata zemská, polní, plachá, bezuzdná, (obraz to odboje, svobody, udatnosti,) kteráž nám boj Židů pod Judou Makkabejským pro svou svobodu a své náboženství značiti mohou, (od r. 3826 až 3941 po stv. světa, aneb 59 před nar. Kr.), posléze všeliký zeměplaz, (jenž se pod mocnou nohou v prachu svíjí a obraz nenáviděné poddanosti jest,) což dobře stav Židů, od r. 3941 až 4072 po stv. sv. pod mocným a od Židů nenáviděným panováním Římanů vyznamenává.

b) Téhož šestého dne učinil Bůh člověka k obrazu a podobnosti svému, a dal jemu panování nad celou zemí. Jak krásně se toto stvoření člověka (na konci dne, z neposkvrněné posud země,) srovnává s vtě-

lením Syna člověka a Božího na konci 604 roky počítajícího dne z přečistého lůna Marie Panny! — K obrazu a podobenství světu. Ježíš Kristus jest dle sv. Pavla oblesk slávy a obraz podstaty Boží (Hebr. I. 3.) A panování? Ve jménu Ježíše má každé koleno klekati nebeských, zemských, i pekelných. (Fil. II. 10.)

c) Téhož dne učiněn ráj, v němž dřevo života se nacházelo — a dřevo vědění dobrého a zlého. — Na konci téhož historického dne založena církev Boží co pravý duchovní ráj s dřevem svatého kříže, odkud život věčný věřícím pochází, i s dřevem světa, odkud zdrženliví milost, neposlušní však záhubu berou.

Potom následoval poslední večer šestého dne, kdež r. 72 po nar. Kr. Pána Jerusalema zbořen, národ židovský do všech konců světa co živý pomník (monumenta ambulancia) o pravdě Kristově rozptýlen a zaslíbená jeho země dědictvím pohanů učiněna.

A jako při stvoření světa po šestém den sedmý, Bohu zasvěcený, den Páně, následoval: tak i tuto po vyvrácení Jerusalema následoval den církve, jejížto život jest ustavičná feria, bohoslužba, jejížto údové dle slov sv. Pavla (Koloss. III. 1.) bez přestání těch věcí, které svrchu jsou, hledati mají, kdež Kristus jest sedě na pravici Boží!

Ku kněžským druhotinám

J. Excel. nejd. p. *Jana Valeriana*, biskupa Budějovického, dne 28. prosince 1870.*)

I.

„Báň, církev, vlast.“

Tys, Otče! v bujném jara květu
před lety světa výhost dal,
duch Tvůj pak v ručním letu
ku Pánu zbožně zalétal,
že celé zajásalo nebe, —
jen bludný svět litoval Tebe.†

Tys kráčel dál, a símě všudy
jsi slovem, skutky rozšíval.
Ty z nepatrné, drsné rudy
jsi stříbro, zlato těžít znal;
leč slabá, marná naše slova: —
Tvou cenu kážou skutky znova.

Hle! v padesátém kněžství roku
jak štědře požehnal Ti Pán;

Tvých zdárná stopa všude kroků,
ve květu pole Tvého lán,
vyplet je koukol ve pšenici,
a krásné hrozny na vinici.

Bůh dal Ti dítek zbožné sbory
a zdárných synů věrný pluk,
jenž nadějně jsou církve zory
ve příští časy, plné muk.
Že obětovals Bohu služby,
Bůh vyplnil Ti zbožné tužby.

K prvním Tě *Církev* synům čítá,
žes hodný stal se lidu kněz,
Vlast z vavřínů Ti věnce splítá
a k Tobě volá s plesem dnes:
„Nuž sláva ruce s takým veslem!
a sláva muži s takým heslem!“

Při svaté mši dnes lid Tvůj jásá
v Tvůj padesátý slavný den,
lid plesá, Bohu díky hlásá,
Tvou slávou celý unešen.
Vlast v tísní k nebi ruce spíná
o dlouhé žití Otce-Syna.

I my plesáme s jasnou tváří,
leč jazyk náš Ti málo dí;
spíš slza v oku v lesklé září
Ti city naše vypoví, —
více prsa, blahým citem dmoucí,
modlitba plamenná, horoucí.

Prosíme Boha v vroucím choru;
by dlouho nám Tě zachoval,
ať živi jsme dle Tvého vzoru;
prosíme, bys nám požehnal:
vypros nám s nebe požehnání
ať kněží jsme dle Tvého přání!

II.

Jam dies summo celebranda ritu
Venit et pia jubilationis,
Qua fidelium, Deus, omnis offert
Grex Tibi laudes.

Nam decem complet Venerandus annos
Quinquies, postquam Pater immolavit
Hostiam primumque animam refecit
Ipse, beatus.

Inde sollers en! operum salutis
Laudis exegit monumenta cultor,
Atque Apostoli meruit devotus
Munere fungi.

Ecce virtutes numeroque prorsus
Series carens meritorum! Amoris

*) Dvě básně, které složili a nejd. p. biskupovi věnovali alumnové bisk. semináře Buděj. Třetí německá je pro „Blah.“ příliš dlouhá. Red.

Et Bohemorum documenta, queque
Gaudia produnt!

Quo et favore nos animi canamus
Fili, Pater, Tibi dulce carmen;
Dic, modis quibus pietas colenda
Sit Tua rara?

Quum tamen dolus magis hostiumque
In dies crescat manus, esse nostrum
Scimus imprimis Tibi nunc precari,
Ut Deus adsit.

Et diu servet, solitoque zelo
Semen ut spargas animis salubre
Det juvetque, dein operaeque digna
Praemia donet.

Tu Pater, gregis vigilaxque Pastor!
Rite quum *sacrum* manus ad *secundum*
Ibit et nostri, juvenes precamur
Dulce memento.

O zpovědi

protestant Julius Arnošt Naville.

Jak protestanté o zpovědi mluví, zá-
jistě každému dosti známo jest. Však pře-
ce u nich dosti mužů vzdělaných, kteří pře-
mýšlejíce o blahých účincích této svátosti,
stkvělé svědectví jí vydávají. Mlčením chci
pominouti slovutného Leibnitze, jímžto se
století sedmnácté skutečně honositi může,
a každý, kdo četl dílo jeho „Systema the-
ologiae“, přisvědčiti musí, že Leibnitz smý-
šlením katolíkem byl. My zde chceme u-
vést muže, který též s hlubokým důmyslem
mluví o zpovědi.

Roku 1839 hájil slavný Naville tuto
větu na akademii Genevské: „Vždy se mi
zdá, že člověk potřebí má do v nitra srdce
svého se ponořiti, aby poznal, že církev
Římská se svými prameny milostí a se svou
božskou autoritou pevného základu v potřeb-
ách duše naší nalézá. Kdož mnedle si často
nepřál, zmítán jsa suchopárnými a vášnivými
hádkami, které náboženství Božského Vy-
kupitele przní — zmítán vlnami nejistoty
a pochybování, zaveslovati do přístavu au-
tority, která by jemu říci mohla: „Zde jest
pravda.“ Kdož mnedle nepohlížel často zá-
vistivým okem na zpovědnici? kdož neza-
toužil mučen jsa hořkými výčitkami svého
svědomí a trápen jsa strašlivou nejistotou,
zdaliž mu Bůh hříchy odpustil, slyšeti hlasu
muže, který mocí od Krista udělenou zpl-
nomocněn říci by mohl: *Jdi v pokoj, od-
pouštěj se tobě hříchové tvoji? Co na mně*

jest, vím zajisté, že ne já sám takto smý-
šlím, ale skoro věřím, že naléztí mohu onu
nadpřirozenou moc, kterou si Církev osvo-
juje, onu moc, která jest nejdražším a ne-
vyčerpateľným pramenem smíření a pravé
lítosti, lítosti to, kterou Bůh po nevinosti
nejvíce miluje, která jak u kolébky tak i u
smrtného lůžka sladce k člověku mluví:
Jdi v pokoj! Věděl bych, že tuto moc na-
léztí mohu, přecasto bych k vůli této moci
onu svobodu neobmezeného skoumání písem
svatých zavrhl, která se často duchu lidské-
mu spíše co obtíž nežli přednost objevuje.“
(Srovnej Baudry La religion du coeur pag.
87. etc.) M.

Jindy a nyní.

Obraz ze života učitelského za vikáře a inšpektora
od Fr. Pravdy.

II.

Šumaření po hospodách již mnohému
přineslo zkázu a zmařilo ho na těle i na
duši. Musel do sebe hltati prach, jenž v krč-
mách povstává při tanci na špinavé podla-
ze; byl zahřát a pil; z horka vyšel do zimy
a zastudil se; vyprovázal hosty a hral jim
venku; pískal a troubil a uškodil si na pr-
sou; začal hned odpoledne a teprv ráno
přestal; často dvě a tři noci po sobě trvalo
jeho namáhání, nemohl si odpočinout a se
vyspat a konečně ulehl třebas na holou ze-
mi a byl rád, jen když měl pokoj.

Tak mnoho let podkopával své zdraví,
až se stal mrzákem a konečně dočkal se bíd-
ného konce ubohý a nešťastný muzikant.

Dvakrát běda mu, jestli utrpěly i jeho
mravy a tomu zajisté málo který ujde. Zvykl
si na pití; pil, aby si ovlažil vyprahlý chřtán;
pil zadarmo, chtěl toho užít, nepřál druhým,
aby na něj přišlo víc; zůstal v hospodě, když
bylo po muzice; leccjaký ochlasta mu dal
nalívat; prostopášnil a hejřil v špatné spo-
lečnosti. Oplzlé řeči, nestoudné písně otu-
pily jeho cit, poslouchá je a musí je poslou-
chat a duše jeho znenáhla se poskvňuje.

Mladý člověk, jenž v hospodě dělá hud-
bu, je vystaven nebezpečným dojmům; se
všech stran naň doléhá pokušení a třebas
byl ještě holobrádek, přece s ním již za-
cházejí jako se starým a jako s dospělým,
nic se před ním nešťítíce a nic ho nešetříce.

Je-li ten hudebník učitel, jak to jindy
z husta bývalo, nemůže si zachovati vážnost,
chasa s ním provádí žerty, děti se na to dí-
vají a hejsek sotva školet odrostlý mu dává
rozkazy, považuje ho za svého sluhu. Má

si z toho dělati čest, když mu tyká, má mu děkovat, když mu zavdává, má si od něho dát všechno líbit.

Politování hodný učitel nemůže působit ve škole, působí-li v hospodě, a tak mnohý zkazil se, zahynul, škola z něho neměla prospěch, nýbrž škodu.

Podobně se mohlo dít i s Janem Dřínem, kdyby nebyl odporoval, nebyl býval dost silný. Hrál v hospodě jen, aby siněco vydělal a na všem jiném mu pranic nezáleželo.

Měl hodnou matku a hodného otce, ti ho vychovali nábožně a bohabojně a ještě ho k dobrému vedli a před zlým varovali.

Nezakládá si na pití, nestojí o ně, nedělá si z toho nic, když druzí vypili, co jim patřilo společně.

On nekouří, což přispívá k žízni a prasa a plíce namáhá zvláště v hospodě, kde se tančí, a že nepíská a netroubí, nýbrž jen housle má za nástroj, také si tím neublíží, aby nezameškal školu, hledí vždy v pravý čas býti doma.

Děti do hospody Dřín nepustí a proto tam nevidí žádné jeho ponížení, je ostýchavý, skromný a nedává nikomu příčinu a příležitost, aby se na něj odvážil s neslušným vtípem.

Co se v hospodě provádí, mluví a zpívá nehezského, Dřín se nedotýká, je jako hluchý a slepý a nedá se zviklati v počestnosti.

Má pevný základ od rodičů, dbá na moralitu, srdce jeho je čisté, zákon Boží mu slouží za pravidlo.

Hráti v hospodě musí, aby mohl býti živ, to takřka je spojeno s jeho službou a ukládá se všem školním mládežníkům.

Marně neutratí ani krejcaru, vždy všechno přinese domů, co nabyl, šetří a spoří a pak si jedná samé věci potřebné. Již se slušně ošatil pro všední den i pro neděli a svátek, již má několik knih, v nichž pilně čítá, již je jeho více hudebních nástrojů.

Pisáři ze zámku nestyděli by se za přátelské obcování s ním, ale vyhýbá se jejich schůzkám, že se v nich tropí, co neschvaluje a že je mu líto času.

On se mezi ně ani nehodí, je dobromyslný sprosták a málo se zná v němčině, v níž pání tenkrát výhradně se vyraželi. Ač si je chce přiučiti a již dost pokročil, ale švitořit s nimi přece nedovede, že jazyk jeho na německou řeč není zvyklý a neobratně se v ní vyjadřuje, kdežto oni ji melou jako na mlýnku.

Nezáleží mu také na jejich zábavách,

na karbanu a chlastu a na rozličném dobrodružství v zamilovaných pletkách.

Jemu láska k ženským ještě neporušila pokoj, nedělá si s nimi žádnou známost, chová se k nim, jako by učitel s nimi nesměl ani žertovat. Mnohá by si ho již ráda byla získala, předchází si ho, nadbíhá mu, ale nešel jí na lep, ano štítí se jí jako ohně vida, že mu strojí úklady.

Tak prožil v Křížkové mnoho let, chlapci a dívky, co k němu hned z počátku chodili do školy, dorostli, žení a vdávají se, on je pořád svobodný, školní pomocník, nemá se nač oženit.

Nabízela se mu již jinde služba, však nechtěl opustiti Křížkov i kdyby si byl přilepšil, bylo mu líto starého učitele, přítele a dobrodince svého, měl tu na osadě své rodiče, často se s nimi scházel a těšil, lidé si ho vážili, mládež na něm opravdu visela. Leckdes ve vsi byla škola filialní a mohl se dostat sem nebo tam, ale snad by se byl měl ještě hůř, učitelové na filialních školách měli bídné platy, kousek pole, sypání nějaké a také po hospodách hráli, aby se před nouzí zachránili.

Vytrval kde byl. Učitel již víc ležel, než seděl a chodil a již pranic neslyšel. Vedl a řídil nyní všechno sám ve škole i v kostele a učitel mu jen vypomohl, když zdraví jeho to dovolilo. Nechtěl uznat, že již není k ničemu, byl hluchý a přece ještě učil a skoro dětem rozuměl dávaje pozor na jejich ústa, když odpovídaly. Ano on také ještě zpíval a nedal si bránit, ačkoliv to druhým kazil, někdy začal záhy a někdy pozdě. Příjmy šly do jeho kapsy, odváděl se mu sobotáles, platila se mu štola, Dřín dostával jen malé podíly, a mimo ty měl právo na dvacet zlatých.

Nezbylo mu ze všeho mnoho, když zapravil všechny své potřeby a podporoval své chudé rodiče, jenž v stáří na živobytí si již dost nevydělali. Byli pouzí nádenníci a hodný syn nedopustil, aby snad žebrali, jsa učitel a chtěje zákům svým předcházeti dobrým příkladem.

Konečně se škola v Křížkové uprázdnila, starý principál umřel a místo jeho se zadá jinému. Ucházeli se o ně i cizí, přicházeli a doprošovali se u patrona, vysokorodého hraběte, odváděli písemné žádosti, doporučili se kolíkerým vysvědčením, hledali příznivců, jenž by se za ně přimluvíli, nosili a slibovali dary panským úředníkům.

Škola křížkovská stála v dobré pověsti, vědělo se o ní, že je výnosná a proto se každý všemožně vynasnažil obdržeti ji a ne-

hleděl na Dřína, jenž zajisté o ní měl největší zásluhu.

Patron byl svědomitý a spravedlivý a vyvolil si jeho, že velební pání i pan vikář se ho zastali, odvolavše se na jeho hodnost a schopnost, o níž se byli dostatečně přesvědčili.

Vdově se pojistila malá pense a Dřín si ji prozatím nechal ve škole, že neměl ještě jiné hospodyně. Ačkoliv na něj z počátku bývala dost zlá a skoro za svého čeledína ho považovala, přece se jí nemstil, nýbrž jí pomáhal a jí ulehčoval až do její smrti.

Otce a matku nemohl vzít k sobě, že pro ně ve škole nebylo místa, měl jen jednu světnici a v té bydlel a musel bydlet s opuštenou ženou po nebožtíku učiteli. Však nezapoměl na ně, nikoliv, těšili se z jeho podpory, dokud byli živí, chodili pilně do chrámu Páně, modlili se a sloužili Bohu a den jak den ho navštěvovali.

Matka mu sama namluvila nevěstu, nahlízejíc, že potřebuje pomocníci a věru dobře se o něj postarala.

Pravila jednou: „Synu, budeš se muset oženit, máš školu a nikoho v ní, kdo by ti vedl hospodářství.“

Smál se. „Vedete vy mi je se starou učitelovou.“

Řekla: „Mladá učitelová ti je lépe povede“

Mínil: „Nechci mladou, že sám již nejsem mladý.“

Tomu matka odporovala, tvrdíc, že starý také není. Je mu arcit přes třicet let, ale to není žádné stáří, nýbrž nejlepší věk a mladá ženská se pro něj ovšem hodí.

„Mladá může být“ přisvědčil jí, „ale ne tuze mladá, takhle pětadvacetiletá, víte o náké?“ „To ty máš vědět,“ odpověděla mu.

Odbyl ji: „Jsem učitel a nebudu za holkami běhat.“

„To je jedno,“ prohlásila ona, „jsi člověk jako každý jiný a nechceš snad, aby holky za tebou běžely.“

Zlobil se: „Na takovou bych se ani nepodíval, co by za mnou přiběhla.“

Ptala se ho: „Kterak se tedy oženíš?“

Nevěděl to ani sám a nařikal si, že je to velmi zlá a těžká věc.

Chtěla mu ji usnadnit a navrhla, že se mu tedy sama po těch nevěstách ve vůkolí ohlídně.

Vyklouzlo mu z úst jako z nenadání: „Co soudíte o myslivcově Anně?“

„Ach, Jene,“ volala matka, „ta je ze všech nejhodnější a také jsem již na ni my-

slila, znám ji, znám, otec i já jsme tam dělávali a Anna si nás vždycky všímala. O ta má srdce jako zlato, nábožné, dobrotivé, každý žebrák může o tom vypravovat.“

„Jestli pak by si mne vzala?“ chtěl vědět syn Jan.

Řekla: „Vždycky tě chválila.“

„Učitelovou by mohla být, vidíte maminco?“

„Zajisté mohla, žádná by se jí nevyrovnala, ale —“

„Co ale?“

„Ještě jí není pětadvacet let.“

„Na náky ten rok to nepříjde,“ hádal syn.

„Ovšem ne,“ přisvědčila mu matka a ať chtěl nebo nechtěl, odebrala se mu na námluvy k myslivci.

Podářily se jí dobře, Jan hned na to o Annu žádal sám, obdržel ji a za krátký čas měl svatbu. (Pokračování.)

Milosrdenství Boží.

Proč nezdrťš je mocným bleskem Svým,
to zpupné neznabohů plémě,
jež proti Tobě slovem rouhavým
se nebojí své hrdé vznášet téměř?

Prož nevelíš, ať mořské vody spouští
je pohltí, jež nectí jmeno Tvoje?
Proč nevelíš, ať krupobití houšť
je porazí, zlých svatoborců voje?

Proč slunce Tvé a bledé světlo hvězd
nad těmi ještě libým leskem svítí,
jež dávno z Tvých již pobloudivše cest
i bližní do svých polapují síti?

Proč nedrtíš je, lhavých zrádců roj,
jenž s Jidášem Tvé ještě líbá lice,
v svém srdci však, jenž vypověděv boj,
se nechce hlásit k svému Bohu více?

Tak se ptá slabý smrtelníka duch,
jenž zná jen mstu a zlým zlé odpláceti;
Ty však, ó Bože, jednáš jako Bůh,
jenž hříšníkům chce ještě poshověti.

Tys milosrdný, milostivý Pán,
jenž jistě nechce naše zavržení,
jenž hovoří nám, v Tvůj věčný nebes stan
abychom vjíti mohli polepšení.

Ant. V.

DOPISY.

Z Hradce Králové 12. ledna 1871.

(„Zábavná bibliothéka.“ Literární útva.)

Minul rok a s uplynulým rokem dokončen jest prvý ročník „Záb. Bibliothéky“ v Rajhradě na Moravě vydávané od v. p. Placida Mathona. I tážeme se nikoliv neprávě, jaký byl účinek, ký výsledek dosažen jmenovaným literárním podnikem? Hned předem rozeslaný sešit „Vestálky“ ne skrovné u mnohých nalezl obliby; Vestálka doplněna a úsudek pronášen z nejedné strany příznivý. Po oně následovaly řadou: Krátká povídka o „faráři ze S. Martino,“ „Benjamina“ o dvou sešitech, „Doubravský,“ „Lodník na Tibeře“ a ostatní až ukončen ročník „Zábavným večerem.“ A kterak nyní vysloveno se o Záb. bibliothéce? „By veškeré spisy Vestálce neb Lodníku podobné byly — pravili někteří — uvítali bychom tak významnou snahu vydavatelovu s upřímným potěšením; a však takové, jakými jsou z části Benjamin, Doubravský, neb Setonovic rodina, nepostačují ani vytříbenému vkusu nynějšímu (tedy i našemu), ani chuti lidu obecného. Mimo tento nedostatek stůně — pokračují oni kritikové v obžalobě — bibliothéka častými pochybeními mluvnickými, nepříjemně urážejíc oko čtenářovo; při tom pak ještě nezpomínaje prosté úpravy, kteráž daleko zůstává za onou uhlazeností, v jakéž novověké spisy se vydávají.“ Takým bezohledným tonem odsouzena jest Zábavná bibliothéka, v níž nemalou skládáme naději, od jedněch. Proč tudíž as se stejným nebyla úspěchem přijata všechna čísla díla, o kterémž mnozí sice snili (dříve v Budějovicku, potom v Praze) důležitou jeho pocitující potřebu, avšak z nedostatku síly provésti s to nebyli, dokud v družné Moravě neujal se věci světem povrhovaný mnich: k té otázce odpověď širší poněkud činíme v úvaze následující. Odvážný to jistě úmysl nakladatelův pro *katolíky katolické* jenom tiskem vydávati spisy za dob, kdy osvěta jakás omladlá mocnější vždy dráhu sobě do národa klěstá a o rovnosti *každé* víry učí; za našich časův, kdy hvězda pravého prý světla, proklána plápolající pochodní moderní vzdělanosti napřed všudy se tiskne; nyní, kdy každý neumdlévajícími apoštoly smíru přesvědčováný vzdává se horování pro drahou otcům víru; kdy rovná náboženství všemu bez rozdílu přisuzována bývá od vzdělanců *pravda*: nyní, opětuje, pomýšleti o vydávání katolické bibliothéky, bylo ovšem ne právě na čase.

Vše jiné snese katolík, čili lépe „Takékatolík“ 19. století, jenom ničeho o své víře. Se vším přijdete mu vhod, jen-li o povinnostech k Bohu mu nemluvíte. Ztupte a zhanějte mu víru ulícenými obraty; uplvejte jeho církve zřízení vybranými slovy; v kal a bláto svrzte jej i jeho přesvědčení (má-li ještě jaké), spilejte jemu i jeho řádu: a dobře před ním obstoňte, pakli jen vzletnými dovedl jste toho rčeními. Dáte-li k tomu takéž úpravnou obálku, zaplatí rád, aniž by zkoumal jak draze, k jakému účelu, v čí vlastně zisk a prospěch. Překrucujte raději zručnou umělostí dějiny, zakrývejte chyby jiných a odhalujte dávno odbyté zlořády katolíků; neznejte jiných událostí historických mimo dějiště husitské; nehásejte — ovšem jen k vůli rozšiřování osvěty — o jiném leč kněžském pletichářství, a tomu podobné poctivého člověka nedůstojné hanopisy vydejte v ročnících neb měsíčnících; korunujte je, buďsi, na prvním listě třebaš vavřínovým věncem rozumové vítězoslávy: a všechno to postačitelnou jistě bude obratnou rukoum čtenářstva, upřímnou matiči srdcím lidu, a pojistí jeho duchu svobodu — avšak ryze katolicky bez jinakého okouřenění nechtějte mluvit s námi katolíky vytříbeného (či lépe pokaženého) vkusu, uchvácenými rozvlněným po vlastech českých proudem atheistické moderní osvěty. Přesné askesi, jakáž „Rodině Setonovic“ zvíce jest obsahem, nevolný přístup k nám, kterýchž mysl od některého času odcizená trvá pravdám náboženským. — Však, co my tuto s vysoka s dříve zpomenutými posuzovateli odříkáváme se Bibliothéky, přičiňuje tomu p. nakladatel jednoduchých těch několik slov: „že vydává díla svoje *pro lid*“. Pro tento-li způsobena jest zábavná bibl, my potom ovšem rozhodovati nejen nemůžeme, alébrž i nedovedeme, poněvadž podle svrchu podaného úsudku zjevno, že nepoznány od nás potřeby obecného lidu, toho jádra dosud nezkaženého od falešných proroků, aniž podjatého lichými zásadami novověké vzdělanosti, kteráž na místě všestranného duše a srdce zušlechtění prvou zničuje — ne-li upírá — a druhé Bohu umrtvuje. Onoho-li tudíž lidu v srdcích „ducha křesťanského uchovati“ v úmyslu má — jak sám dí p. nakladatel, pak sám chvalně známý dlouholetý pracovník téhož lidu nejlépe jistě uhodne, čeho Bibliothéce zapotřebí; a nám zbude jen požádati, aby vyvarovány byly v budoucích sešitech na dobro všechna „nepříjemná nedopatření grammatická.“ — *Formě* vytýkati nesmíme ničehož, poněvadž té-

hož složeny i jiné vydávají se bibliothéky (a to nikoliv teprvé začátečním ročníkem), aniž by napadlo komu kárati jich úpravu. Ano my pevnou chceme kojiti se naději, že příčinnivá bedlivost páně redaktorova o zlepšení i *podstaty* i *obalu* se zasadí, aby nepovolání, jenž jazyky si ostriti na všem si libují, zbavení byli podnětu k pohaně; ti pak, jenž příznivě oceňují tak skvělou obětavost, hojně ku zdaru dobré věci se rozhojnili. Mocnouf k naději takové pobutkou jest nám již první oznámení vypsanych panem redaktorem cen za spisy z dějin vlasteneckých vybrané. I nemůžeme protož na konci nic jiného činiti, než setrvati Záb. bibliothéce přátely, vel. duchovenstva našeho, jemuž především slidem jest jednati, zření k ní obracet i vítati druhý ročník její srdečným „Zdar Bůh!“

Karel K.

Z bojiště od r. 1866 v lednu 1871.

(Památky z války.)

Nedaleko za křížem kníž. Fürstenberga (viz „Blah.“ 1870 č. 35. str. 555.) na sever na temeně Chlumu nachází se hřbitov padlých Prusů, pěkně upravený. Jest to obdélník ohražený mřížovinou z velikých červených cihel skládanou, s železnými dvířkami. V pozadí, na západ jest pomník z šedého mramoru, na jehož vrchní ploše leží mohutný lev. Na obou stranách v stejných rozměrech jsou vysoké hroby, a na každém z nich po celé délce plochy kamenné na mnoze krásně tesané se znaky a nápisy, ale nejkrásnější znak tu schází — kříž. —

U samého kostela stojí dva kamenné kříže, na hrobě c. k. generala Poschachera, a c. k. vrchníka Grünnea, za tohoto založený v Chlumském kostelíčku mše sv. — V kostele co památník stojí uměle tesaná socha, totiž genius kladoucí věnec. — Postavena byla ze sbírky za básničku od c. k. úředníka Grimma a založený v témž kostele z téže sbírky tuším 2 mše sv. za padlé Rakušany. —

A ještě jeden kříž nalezá se na Chlumu, o němž se nejeden přichozí na Chlum nedozvěděl. Jest to kříž z karáského mramoru, s uměle tesaným věncem olivovým, postavený c. k. hejtmanu Oskaru Beckerovi z Westerstetten od jeho choti na témž místě, kde v hrdinném boji padl, totiž u zahrady staré hospody. Dlouho se truchlící ta paní nedověděla, kde milený její manžel odpočívá.

Písatel těchto řádků sám obdržel dotazy po něm z Hradce Králové, z Prahy, z Vídně, z Trientu v Tyrolsku, a z Poly z Istrie. Z poslednějšího místa mezi jinými

známkami bylo udáno, že hrabě měl př sobě zlatou medaili Neposkvřené Panny. — Měl jsem jednou obrázek, představující Ježíška, krácejícího mezi samými kříži. — Tak to bylo zde v podzimku po bitvě, nej hustěji stály kříže v polích na svahu od Chlumu ke Vsestarům, všudy viděls černé dřevěné kříže, nejvíce ověncené. Nyní jen tu a onde, — i v příkopě u silnice některý křížek na tu dobu hroznou upomíná. —

U Lípy blíž kralohradecké silnice jest veliký pomník, rakouským a saským vojínům od p. Liebiga (nyní již nebožtíka) postavený. Jest v něm malounká kaplička s oltářem, za železnými mřížovými dveřmi. Stavění toho pomníku zavdalo mnoho pohoršení, jelikož se — aby jen byl do 3. července 1867 hotov — nedbalo na zákony o svěcení dnů svátečních — a na pondělí svatodušní, na slavnost nejsvětější Trojice — množství kamene tam se dováželo, — ba i na den Božího Těla odpoledne byl tam převeliký kámen dopravován. Téhož dne byly konány c. k. polním kaplanem smutečné služby Boží za padlé rakouské vojny v kostele Hoříněvském a posvěcen pomník — obelisk — u blízké bažantnice. — Mezi Benátky a Máslojedy postaven pomník, představující padlého gladiatora — oba svědčíci pluku prince Viléma. Ani na jednom ani na druhém není křesťanského znaku. — Na kopci nad Gladiatorem jest kříž postavený padlým od c. k. 47. pluku (Hartung.)

J. J.

Z Filippsdorfu v lednu 1871.

(Zpráva o stavbě nového kostela.)

Základy kostela Panny Marie Pomocnice ve Filippsdorfu, jeho obou věží a votivní kaple jsou ouplně položeny, a vyčnívají již v nadzemních okrajích. U kaple jest i spodní část z pěkné modré žuly hotova a na čelném místě až po první okna vyhnána, a nyní i pro zimu střechou z potřeby opatřena, tak že navštěvovatelé milostného místa již pod střechou se modliti a u místa zjevení se Matky Páně, nad nímž oltář zřízen býti má, svou pobožnost konati mohou. Položení základů působilo starost a činilo mnoho obtíží, jsouť veškeré základy velmi hluboké a široké a velikými žulovými kameny vyzdéné. Za stavbu tu r. 1870 vydáno bez mála 16.000 zl.; ale přes 11.000 zl. bylo přijato, zajisté znamenitá částka, povázili-li se, že se žádnému o nějaký dárek neřeklo a všecko z dobrovolných příspěvků splynulo

Při té nešťastné, zkázonosné válce — kde dva nejvzdělanější národové světovi

sobě ve vlasech jsou, a pro samou vzdělanost bez Boba, osvětu bez Krista a pokrok bez Ducha Páně se porovnat nemohou — a při vši nadřuzující deštivé povětrnosti byla návštěva z ciziny i tuzemská přece nepřetržitá a anoť se i r. 1870 opět mnohé zájímavé případy udály, a já posud i zprávu za 1869 dluhuji, hodlám během této zimy ještě 4. část spisu „Marie uzdravení nemocných“ sestavit, jak mile mi příležitost bude, neb dopisování mne mnoho času stojí, dostal jsem roku 1870 opět přes 800 psaní. Světnice milostného domečku stojí posud, pouze se jím o několik loket postoupilo a slouží tedy posud za místo ku pobožnosti, zůstala posud veškerá jeho vnitřní úprava a ozdoba, a až podnes se tam několikrát za den pobožnosti konají, ano i při bouřlivém a studeném počasí není žádného dne světnice prázna. Jako minulá léta tak i letos nenedostávalo se utrhačů a pomluvačů, jimž za terč sloužilo jak milostné místo, tak i na stavbě kostela podíl mající osoby, a tu zvlášť na mé nepatrné osobě co škubati měli; nyní, kde krásné žulové okraje základní vyvstávají počínají, nyní starý pekelný had znova pozdvihuje hlavu svou a sičí a vychrluje svůj jed na tuto mu veleprotivnou stavbu. Tak mnohohrát proti mně a Filipisdorfu ty nejohavnější hanopisy slátány a rozšiřovány byly, a literární proletariát naší bezcharakterní doby nepřestává hlodati na této záležitosti — ale doufání mám k Bohu, že nás nepustí a jalový žvást nepřátel jistě nerozboří pevné zdě milostného kostela. Bůh nám tedy pomahej i nadále.

Končím blahou zvěstí, že Jeho Velič. císař Ferdinand Dobrotivý 1000 zl. a Jeho vzešená choť císařovna Marie Anna 500 zl. na stavbu kostela darovali. St.

KRONIKA.

Z Prahy. Dnes o slavnosti nejsv. Jména Ježíš a po celý oktáv udělují se plnomocné odpustky všem věřícím, jenž sv. zpověď skroušeně vykonavše a Tělo Páně přijavše slavné mši svaté přítomni jsou. — U Panny Marie *Vítězné* (u Karmelitánů) na Malé straně koná se dnes slavnost nejsv. Jména Ježíš tímto pořádkem: V 8 h. bude ranní mše sv., o půl 10. něm. kázání, pak slavná mše sv.; odpoledne o 3. h. bude české kázání a po něm sv. požehnání.

— J. Emin. nejduš. p. kardinal arcibiskup udělil včera 6 alumnům arcib. semináře, 2 klerikům ř. Maltezskeho a 1 ř.

sv. Augustina *podjakenství*, a posvětil je v úterý 17. t. m. za jáhny, v sobotu pak 20. t. m. na *kněžství* z alumnů p. Jindř. Kubáta, a dotčené 3 řeholníky, jichž jména jsou: Hubka, Strnad a Mühlstein.

— Pobožnost 40-hodinná bude se konati od 20—24. t. m. u sv. Tomáše, od 25—29. u sv. Ducha.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci prosinci 87 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů v rakvi a rubáši; celkem v roce minulém 1202 osoby.

— Z *Budějovic*. V minulém adventě zpívali alumnové bisk. semináře každodenně při mši svaté o 6 h. ráno staročeské zpěvy roratní. — „Budivoj“ přináší v čísle 2. toto rázné svolání: „Občané a katolíci Budějovičtí! Velké změny dějí se před očima našima v poměrech a právech státních a občanských, církevních a náboženských. Ne všechny ty změny zdají se býti takové, aby samy o sobě prospívaly k blahu a spáse žádoucí; anobrž mnohé z nich obsahují i leccos takového, z čehož by nám a našim rodinám rozličné nehody pro čas i pro věčnost vzejíti mohly. — Aby se takové nehody záhy předešly, třeba jako jinde tak i u nás mnohem více, než se až posud dělo, nejen buditi a siliti ducha a mysl křesťanskou, nýbrž i hájiti práva a zájmy našeho náboženství. A toho jest, jakž nznali vědomí a pokročilí katolíci, nejsnáze docíliti spolky katolickými. Takové spolky jsou již od delšího času za hranicemi rakouskými a od nedávna i v zemích rakouských kolkolem nás: a všude, kde jsou, osvědčily se býti obecnstvu velmi prospěšnými. I u nás v Čechách uznala se již dávno důležitostá prospěšnost katolických spolků. Poněvadž jsme ale až dosaváde měli na zřeteli jiné ne méně důležité věci, nebylo nám tak snadno zařídit zároveň takové spolky. Nyní když jsme již s jedné strany spojenými silami aspoň toho dosáhli, čeho bylo přede vším třeba, nyní jest čas, abychom se i s druhé strany spojili, a spojenými silami přičinili se o to, abychom svým rodinám a obcím, svému národu a státu neporušený zachovali ten jediný pravý kámen a základ vši moudrosti a všeho blaha nejen věčného ale i časného. — Proto vyzýváme Vás, občané a katolíci Budějovičtí, k zařízení spolku katolického. Máme sice již několik spolků, ale každý z nich má svůj účel a prostředky jen k svému účelu. — Nad to výše má spolek katolický jako církev katolická otevřítí rámě a srdce své všem věřícím a přijmouti a obejmouti všechny bez ohledu

na jazyk a národnost. — A proto obrácíme se zároveň s důvěrou ku svým milým spoluobčanům jazyka německého, a vyzýváme je, aby se k společnému blahu s námi spojivše zarazili s námi jeden a tentýž spolek katolický. — Aby se občanům obojího jazyka za stejné příspěvky dostalo stejných výhod spolkových, zjednávají se potřebné noviny a spisy v obojím jazyku, a bude se buď po sobě, anebo raději jednou jedním, a po druhé druhým jazykem čísti, vykládati a přednáseti. — O síly ku čtení, vykládání a k přednáškám v obojím jazyku nejen dostatečně, anobřz výborně jest již postaráno. — Příspěvky obmezí se jen na účel a potřeby spolku, a čím četnější bude spolek, tím menší bude měsíční příspěvek. — Oudem spolku může býti každý katolík dospělý. Bohdá v neděli po třech králích to jest 8. ledna b. r. ve 4. hodiny odpoledne bude se v menším sále besedním v I. poschodí odbývati předběžní schůze na poradu o stanovách toho spolku. — Přejeme si od srdce a nadějeme se pevně hojného účastenství hned v té předběžní schůzi a poradě. — V Budějovicích 1. ledna 1871. *J. U. Dr. rytíř z Jungmanů. Dr. Petr Špelina*, prof. bohosloví. *František Mrázek*, měšťan. *Josef Kikovský*, měšťan.

Z Hannoverska. Dne 25. prosince 1870 zesnul v Pánu nejdůst. p. Eduard Jakob Wedekind, biskup Hildesheimský. Naroděn 28. prosince 1796 ve Velkém Döngenu blíž Hildesheimu byl r. 1821 na kněžství vysvěcen, stal se profesorem gymnasiálním, pak farářem při chrámu katedrálém a posléze kanovníkem v Hildesheimu. Dne 27. listop. 1847 byl za biskupa zvolen a dne 24. listop. 1850 konsekrován. Dobročinností svou a rozšiřováním spásitelného ústavu misí pro lid postavil sobě trvalý pomník v srdci všech věřících své diecése.

Z Elzasu. Pruský ministr vyučování pán z Mühleru rozkázal, aby v Elzasu od Prusů obsazeném všady byly zřízeny školy konfesionální, tedy pro katolíky zvláště a pro evangelíky také zvláště. Nad tím nemálo se horší freimaurové, kteříž očekávali, že tam vesměs nevěrecké školy založeny budou a protož napomínají ve veřejných listech vládu pruskou, aby se prý nepoddávala příliš „záhubnému vlivu ultramontánů (t. j. katolíků) a pietistů“ (t. j. věřících protestantů).

Ze Švýcarska. V městě Frýburku zemřel dne 25. prosince m. r. kněz Roman Weck z tovaryšstva Ježíšova. Byl dříve profesorem v Metách a dobrovolně tam zůstal

po celou dobu, kdež bylo město obleháné, a s vynaložením svého zdraví přispíval nemocným a umírajícím vojínům. Churav navrátil se mezi bratry své do Frýburku, kdež těžkou nemocí byv uchvácen ve věku 40 let život svůj dokonal. Příbuzní žádali státní radu švýcarskou o dovolení, aby tělo zesnulého kněze mohlo pochováno býti ve chrámě jesuitském nedaleko hrobu blah. Petra Kanisia. Leč ačkoli bratr téhož kněze, finanční ministr Weck, všemožně se o to zasazoval, přece vláda nepřivolila a sice z té příčiny, ješto kdyby prý jesuita byl v kostele pochován, mohlo by se za to míti, že jesuité se bývalého kollegia svého zase znovu zmocnili!! Tudíž bylo tělo pochováno v kostele Františkánském.

Z Říma. Dne 17. června t. r. bude tomu 25 let, co Pius IX. za papeže zvolen byl. Zachová-li jej Bůh, budeme konati slavnost přepamatnou, neboť od sv. Petra žádný z papežů nespravoval plných 25 let církev Boží. Nejdéle posud panoval papež Pius VI., jenž též jako nynější papež Pius IX. na sklonku života svého v zajetí upěl. Panoval 24 let 6 měsíců 14 dní, totiž od 15. února 1775 do 29. srpna 1799. Tuto dobu doplnil Pius IX. dnem 31. prosince 1870 a každým dnem nového roku přestihuje Pia VI. a přibližuje se 25letému úřadování sv. Petra apoštola.

— K událostem, jenž se dne 8. prosince m. r. v Římě sběhly, ještě některé dodatky připojiti sluší. Obyvatelé předměstí Trastevere konali téhož dne velkolepý průvod ke cti neposkvrněné Rodičky Boží. Vědouce, že luza bude bledět přerušiti slavnost tuto, ustanovili sbor jinochů, kteříž se dlouhými noži ozbrojili a v řadách po obou stranách průvodu krácejíce chránili věřící lid proti zlosynům. K večeru byl po starodávném obyčeji na veřejném náměstí od jinochů vystaven oltář, na němž obraz Rodičky Boží byl uprostřed bezčetných světél zavěšen. Tu se několik set zbučníkův nevěreckých přihnulo, chtěje oltář rozbořiti; leč stateční junáci vytáhli ostré nože svoje a tak udatně se bránili, že lupičové s nepořízenou odtáhnouti museli.

— Ačkoli vláda italská v den 8. prosince m. r. osvětlení města zapověděla, bylo přece veliké množství budov skvělým způsobem ozářeno. To zavdalo luze vítanou příležitost, aby ulicemi se valíc všady osvětlená okna kameny rozbíjela. Taktéž byly některé obrazy a sochy Marie Panny pokáleny anebo porouchány. Ze sochy Marianské stojící u vchodu chrámu sv. Paolo

Eměrita byla uražena hlava Bohorodičky i Božského dětátka. — Dvakrát se již přihodilo, že kněz mající se ubrati s vel. Svátostí k zaopatření nemocného, byl na veřejné ulici bohaprázdny m láním pronásledován, až i kamením naň házeno, tak že rychle zpět do chrámu utéci musel.

— Školství za nové vlády příliš skvělému rozkvetu se nikterak netěší. Málokterý měšťan římský odváží se dívky své posílati do ústavů, kdež hnusná nevěra se hlásá. V bývalém kollegiu římském se nacházejí nyní troje školy a sice technika, gymnasium a lyceum, kteréž dohromady nečítají ani 500 žákův, a mezi těmito jest 350 židův, pročez také Římané nazývají ústavy tyto školami dítek židovských (scholae pro pueris Hebraeorum). Obzvláštního povšimnutí zasluhuje ta okolnost, že ani spoluúdobé republikánské giuntý v Římě neposílají dívky své do škol vládních, nébrž do jesuitského kollegia v Mondragone blíže Frascati.

— Přinesli jsme zprávu, že od zůřivců revolučních byl odstraněn nápis nad branou kollegia Římského „J. H. S.“ („Bl.“ 1870. č. 35.) Nyní pak zařizena jest mezi katolíky italskými sbírka k tomu účelu, aby onen monogramm nejsv. Jména Ježíš byl obnoven a sice v ryzém zlatě. Příspěvky bývají uveřejněny v „Osservatore Romano“ obyčejně s přiměřeným heslem; podivuhodno zajisté, že i od jinověrců k témuž účelu příspěvky se udělují; tak na př. čteme v dotčeném listu: „Od tureckého kněze, Mohameda Achajy Abdula na jméno Allahovo (Boží) 2 franky.“ „Od protestanta Vahenhejina k usmíření tolikerých svato krádeží v Římě spáchaných 1 frank.“ — „Od židovského rabína na ten účel, aby ukrocen byl hněv Boží provolaný četnými zločiny, jimiž jeho svaté jméno urouháno bývá, 1 frank.“ — „Od ruského kněze Vasiljeffa, aby Bůh se nad hříšníky zbloudilými smiloval a je ku pokání přivedl, 1 frank.“

— V novinách vypravovalo se, že arcibiskup Mylitenský jakéhosi člověka ve chrámě sv. Petrského nohama šlapal a záhlavky mu dával. V pravdě se událost takto sběhla: Jistý nevěrec vstoupil do chrámu sv. Petrského maje klobouk na hlavě a procházeje se prostorami chrámu kouřil doutník. Tu přistoupil k němu arcibiskup Mylitenský, Msgr. Merode a silným ramenem ujav bezbožníka za límec vyvedl jej ven až na sv. Petrské náměstí, kdež strážníkům oznámil, jak bohaprázdného skutku se zlosyn dopustil, načež stráž jej odvedla.

— Sv. Otec Pius IX. jest úplně zdrav; o vánočním hodě Božím 1870 sloužil 3 mše sv. a sice dvě ve své soukromé kapli a třetí v kapli Sixtinské, načež udílel četné audience.

Z Ameriky. V New-Yorku se dne 26. listop. m. r. ukončil bazar (čili tak nazvaný „fair“) ve prospěch domu pro nalezence, ježž tam Milosrdné sestry zříditi zamýšlejí. Čistý výnos bazaru činí značnou sumu 60.000 dolarů. Zastupitelstvo města i státu New-Yorku přislíbilo dáti stavební místo a nad to ještě 100.000 dolarů, ale jen pod tou výminkou, pakli milosrdné sestry u jiných dobrodincův soukromých shledají také 100.000 dolarů. Nedostává se tudíž k tomu účelu ještě 40.000. V najatém domě, kdež nyní sestry přebývají, bylo v roce 1869 přijato 1300 dítek, z nichž zemřelo 800 velmi záhy, tak že mnohým se pro veliké nebezpečí svátost křtu jednoduchým toliko způsobem uděliti musela.

— V listopadu m. r. konali kněží Redemtoristé misii v *Bloomingtoně* v biskupství Chikagu s výsledkem tak požehnaným, že 7000 věřících přistoupilo ke stolu Páně a 30 jinověrců do lůna katolické církve bylo přijato.

— Metropolita Baltimorský byl dne 24. listop. v hlavním městě spojených států *Washingtoně* s velikou slávou uvítán. Na nádraží očekávali jej zástupcové 30 spolků katolických v průvodu 12 sborů hudebních, počtem bez mála 5000 osob; ti vedli ctihodného arcibiskupa skrz město ku chrámu sv. Matouše, kde nejméně 10.000 věřících na příchod jeho čekalo. Odtud se odebral do blízkého Georgetownu, kdež jesuité pečují o vychování synův z nejpřednějších rodin celé země, mezi nimiž i četní nekatolíci se nacházejí. Študující téhož ústavu podali arcibiskupovi protest proti okupaci Říma a odevzdali jemu 500 dolarů co halír sv. Petrský pro sv. Otce.

— Biskupové církevní provincie *Cincinnati*ské uveřejnili rázný protest proti násilné okupaci Říma a spolu vyzvali věřících, aby se k protestu tomu i oni připojili. — Rovněž i v provincii *New-Yorkské* všech jedenácte biskupův uveřejnilo protest téhož obsahu.

Paběrky.

1. *Lessing a protestantism.*

Lessing nám vypravuje a jakéms cestujícím, jenž přišel na pustý ostrov několik dítek evropských rodičův nalezl, které po smrti jejich zde zůstaly. Tázal se jich,

jsou-li křesťané; což když dotvrdily, ptával se dále na jednotlivé pravdy náboženství křesťanského; než místo odpovědi podaly mu desky z katechismu tvrdíce, v těch že vše obsaženo jest. *Bylo, bývá* v nich, rozmilé dívky, ale nyní máte jen pouhé desky, odpověděl se zármutkem cestující.

2. *Augustin Thierry dějepisec o katolické církvi.*

Dějepis mi patrně dokazuje, praví tento muž, že božské autority potřebí jest k mravnému vyvíjení se lidského pokolení. Však mimo křesťanství nic nemá platné ceny, a vše co mimo církev, jest bez autority. Katolická církev jest ale onou autoritou, po které toužím a které se podrobuji. Já věřím, co ona učí. (Známo jest, že byl velikým odpůrcem církve katolické.)

3. *De la Mennais o Reformaci.*

Pokud církev katolická, praví tento muž, lidské pokolení vychovávala, kráčelo rychlým krokem ke svému štěstí a blahobytu; však co reformací roznícená chátra vesla se uchopila a pravé křesťanství zapudila, o mnoho století vrátilo se zpátky lidské pokolení.

4. *Xenophon o náboženství.*

Národové, praví tento velikán, u kterých pravá nábožnost a bohabojnost květla, byli nejšťastnější a velikou moudrostí se honosili.

5. *Baco o mylné snášlivosti náboženské.*

O mylné snášenlivosti náboženské, která nynějšího času čím dále, tím více v popředí vystupuje, můžeme tento výrok velikého onoho muže uvést: Nepravá snášenlivost náboženská jest onou branou, kterou se tajně vkrádá neznabožství, až celý dům (lidské pokolení) opanuje.

6. *Jan Müller o papežích.*

Z dějepisu víme, praví tento slavný muž, který papež Karla Velikého korunoval; kdož ale volil prvního papeže? Kdo v sobě poctivého citu má, uznati musí, že papežové jsou právními pány v Římě, neb by bez nich Říma již nebylo.

7. *Pochybování ve věcech náboženských.*

Pochybování podobá se komárům, kteří zaplašení byvše opět se vracejí. Jak mile zdravý rozum svého práva se domáhá, mizí pochybnost; ale opět se vrací, jen víra na vždy ji může zničit. (Hrabě Maisler).

8. *O řízení Církve.*

Mnoho se mluví a píše, jak by řízení církve zavedeno býti mělo, ale ne vše zlato, co se týptí; poslechněme výrok znamenitého muže *Puffendorfa*, kterýž, horlivý protestant, ve svém díle: „*De Monarchia Pontificis Romani*“, příčinu udává, proč

mezi protestanty taková nesjednocenost pánuje; odvozuje ji hlavně odtud, že nemají církevní hlavy, která by vše řídila; a dokládá dále, že ni aristokratická ni demokratická, nýbrž monarchická vláda se pro Církev hodí. Jak se to ale srovnává s neviditelnou církví, kteréž urputně mnozí osvětlení hájí?

9. *Adam a Kristus.*

Adamem ztratili jsme pokrm, který by nás byl před smrtí chránil, ovoce to z rajskeho stromu; druhý Adam Kristus nám dal své tělo a svou krev, abychom měli život věčný. Svátost Oltární jest *nový strom života*. (Esslinger.)

Literární oznamovatel.

— „*Posvátná kazatelna*.“ Svazek 3. (únorový) přináší duch. řeči při svěcení nového kříže na hřbitově Stáleckém a na předchrámi Blovickém; na slavnost Očišťování P. Marie; Světlem jest dobrý příklad; na ned. Devítník a) výklad sv. epistol, b) co má povzbuzovati a povzbuzuje katolika k ctnosti a k dobrým skutkům; na ned. I. po Devítníku a) jak se kázání slyšet má, b) co činiti máme při a po kázání; na ned. II. po Dev. a) kdo, a jak se obnovuje v našem času umučení Páně. b) Sv. církev obecná; na popeleční středu: rozjímání o umučení Páně; na ned. I. postní: půst jest svatosvaté ustanovení; na ned. II. Věřejná úcta Boha jest naší povinností a jest nám velice prospěšná; na ned. III. o moci církevní; na ned. IV. o čtvrtém přikázání církevním; na ned. V. oběť nov. Zákona — svaté přijímání.

— „*Hlas katolického spolku tiskového*.“ Rok 1870. Číslo 6. obsahuje: „*Listové z Ameriky a o Rusi*.“ Od kanovníka Josefa Ehrenbergra. Str. 48. — Číslo 7.: „*Sedmero proutků ze spisův M. Jana Husi*.“ Husovým oslavovatelům věnuje V. K. V. Str. 72. Obě knížky vyšly nákladem katol. tiskového spolku a tiskem kníž. arib. kněhhtiskárny, kdež se právě vydávají. O druhé této knížce píše nám přítel, jemuž dříve dodána byla: Těmi „sedmi proutky“ vydobyl si spisovatel zásluh nevyslovitelných, poráží nepřitele vlastní zbraní, bylo toho nejvš třeba, toť v pravdě časová otázka, rozluštění, vyvrácení mistrné.

— „*Nutnost navrácení papeži světského panství*.“ Pro katolíky sestavil dr. Jan Zwerger, kněze-biskup Sekovský. Část čistého výtěku určena pro Petrův peníz. V Praze 1870. Nákladem kněhupectví A. G. Steinhausera. Str. 47.

— „*Marnotratný syn*.“ Čtvero řečí adventních, které konal v chrámu Páně Na-

nebevřetí Marie Panny v Hradci Králové Jan Barták, bisk. konsist. protokolista a místore-
ditel bisk. Boromea. Nákladem vlastním. Ti-
skem Lad. Pospíšila v Hradci Králové 1870.
Str. 22. S povolením arcib. konsistoře *Olo-
moucké*. Předmětem řeči jest marnotratný syn
(hříšník), jeho neposlušnost, nevďek a návrat
k otci. Na posledních 4 stranách nalezá se
řeč o 40hodinné pobožnosti.

— „Besedy pro mládež.“ Sešit XXI.:
„*Bůh dopouští, ale neopouští.*“ (S obrázkem).
„*Bůh opouští, kdo se ho spustí.*“ Dvě povíd-
ky pro dospělejší mládež, volně vypravuje Jo-
sef Věnceslav Vlasák. Nákladem kněhkupectví
Mikuláše a Knappa v Karlíně 1871; str. 94.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Filip *Wolf*, jubil. kněz, farář ve Lstiboři,
3. ledna (nar. v Benešově 30. dubna 1790,
3 vysvěcen 15. dubna 1816).

Vyznamenán jest:

- p. Vác. *Zikmund*, prof. na c. k. akad. gymn.
v Praze, jmenován k. arcib. notářem.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Alois *Koldář*, admin. za faráře ve Vel-
trusích;
p. Frant. *Herzog*, býv. vychovatel, za kapl.
u Matky Boží před Týnem v Praze;
p. Flor. *Scharwort*, kapl. v Plané, stal se
vychovatelem u hrab. Lažanského v Ma-
netíně;
P. Josef *Kolenatý*, zvolený opat ř. prem. na
Strahově v Praze, vzdal se důstojnosti své.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Josef *Ullmann*, farář v Čermné, 2. ledna
(nar. v Lůži 22. února 1821, vysv. 25.
července 1846).

Vyznamenání jsou:

- p. Jan *Vinař*, farář ve Vraclavi, a
p. Jan *Novotný*, farář v Plotíštích, obdrželi
collare canon.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Ferd. *Kutscher*, admin. za faráře v Mar-
šově;
p. Jos. *Nožička*, farář ve Vojnoměstci, za
faráře v Borové;
p. Frant. *Hlavatý*, administrátor za faráře v
Chlencech;
p. Vojtěch *Lichtenberg*, administrator za fa-
ráře v Bohárně;
p. Jos. *Kvapil*, farář v Ranné, za faráře v Lůži;
p. Jan *Kopecký*, farář v Potenštejně za far. v
Sobotnici;
p. Jan *Vavřina*, kaplan v Jelení, za faráře v
Viklanticích;

- p. Antonín *Sysel*, administrator za faráře v
Oumyslovicích;
p. Ant. *Valenta*, kaplan v Zábři, za proz.
kaplana v Hoře Kutné;
p. Frant. *Rychlík*, katecheta v Přelouči, za
zámeč. kaplana v Zehušicích;
p. Frant. *Kotrbelec*, kaplan, za admin. ve Voj-
noměstci;
p. Ignác *Říha*, za koop. do Oubyslavic;
P. Pankrac *Drechsel*, ř. sv. Bened., za kapla-
na do Verneřovic;
P. Magnus *Werner*, ř. sv. Bened., za kapl. do
Heřmankovic.

Uprázdňená místa:

Vojnoměstec, fara patron. paní hraběnky Clam-
Gallasové, do 16. ledna.

Polná, děkanství téhož patronátu, do 30. ledna.
Potenštejn, fara patron. paní hrab. z Dobřen-
ských, do 14. února.

Čermná, fara patron. knížete Lichtensteina, do
13. února.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Kašpar *Pangerl*, kaplan v Sverazi, 2 led-
na (nar. 6. led. 1828, vysv. 25. července
1852);
p. Martin *Schmid*, farář v Cetvině, 6. ledna
(nar. 8. listop. 1815, vysv. 25. července
1839).

Vyznamenání jsou:

- p. Matouš *Pátek*, far. v Zelnavě, b. notár,
jmenován os. děkanem;
p. Raimund *Obermüller*, far. v Hirsavě, a
p. Mich. *Tragl*, far. v Hárce, obdrželi ex-
positorium canon.
p. Josef *Schopper*, kapl. v Kájové, obdržel
právo synodalíi.
Ve správě duchovní ustanovení jsou:
p. Jan *Veselý*, kapl. v Lišové, za sídel. ka-
plana v Mláce;
p. Petr *Havel*, kapl. z Blska do Lišova;
p. Jan *Doroška*, koop. z Borovan do Třeboně;
p. Mart. *Voldřich*, koop. z Petrovic do Bavo-
rova;
p. Vác. *Melichar*, neom. za proz. kapl. do
Horšova Týna.

Milodar. Na kapli sv. Cyrilla a Methodě-
je v Husinci: Fr. Bystrický, katecheta v Telči
n. M. 1 zl.

P. V. V. předst. v K. Žádáte na nás za
3 zl. romanů, zdá se že jste se zmýlil v adre-
se, nám peníze nebyly dodány, aniž jsme ta-
kové služby komu nabídlí. — P. J. Št. K.:
Bylo již předplac., co s 3 zl., či žádáte dva
ex.? Díky za chronogram: BLahoVěst zVě-
stujž stáLe LIDeM Čest I Lİbeznuu VÁLI
Boží k pokojI.

Vydává se

5. 15. a 25.

každého měsíce.

Redakce:

kníž. arcib. semináři
čís. 190—1.

Expedice:

v katol. kněhupectví

B. Stýbla

na sv. Václavském
náměstí, čís. 786-II.Nedošla čísla
reklamujte nejdříve v
měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlas katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se:

v expedici

a u všech řádných

knihkupců

na rok: 2 zl. 50 kr.

na půl: 1 zl. 30 kr.

Po poště:

jenom v expedici

Celoroč. 3 zl.—kr.

půlroč. 1 zl. 55 kr.

Předplaceni čtvrt-
letní se nepřijímáJednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídne čini národy.“ (Přís. XIV. 24.)

Úvahy na neděle a svátky.

Sepsal Jos. B. Podstránský.

VII. Na den Očišťování Panny Marie.

1. Dnes koná církev sv. památku, že *Pán Ježíš co dítě byl představen v chrámu Jerusalemském*, kterýžto chrám potom častěji navštěvoval, maje zalíbení v těch věcech, ježto se týkají Otce nebeského, t. v slovu Božím a v modlitbě. Takto Pán Ježíš nám příklad dal, abychom co On činil, i my činili. My všickni hned co děti byli jsme představeni v chrámě, kde jsme se nápotom učili Boha znát, jemu se klanět a sloužiti.

Proto rádi tu kř. u Pána dlíte, rádi bývejte v těch věcech, které se týkají Boha; zde Pánu se často kořte a jej oslavujte. Zde přinášejte Mu obět, která je Mu nejmilejší, t. srdce čisté a skroušené a zcela se Jeho svaté vůli odevzdávejte. —

2. Dnešní slavnost sluje *Očišťování P. Marie*, Církev sv. připomíná nám, kterak Maria, matka Ježíšova, podrobila se zákonu, ustanovenému pro matky, které byly pod hříchem. — Maria, ač byla neposkvrněná, nedbá toho, že ji svět za hříšnou pokládá. Následujte v tom kř. Marii Pannu. Necht o vás jiní lidé cokoli smýšlejí, jen když vám svědomí dává dobré svědectví. Lidé nejsou vševědouce, neznají srdce naše a proto ne vždycky o nás právě smýšlejí a soudí. Než co na tom, když jen Bůh je s námi spokojen. Jeho vůle budiž vaší vůlí a pravidlem vašeho činění a opominání.

3. *Slavnost Očišťování má být i pro nás slavností očišťující.* — Proto přistupují dnes křesťané opět k sv. zpovědi, aby svědomí své ode všech i nejmenších hříchův očistili. A pak srdce čisté nechtějte br.

a s. více poskvřiovati. — Než na tom není dosti, nýbrž i předepsanou obět za své hříchy musíte Bohu přinést. A jakou? Prineste jako Maria obět chudých v smyslu duchovním, t. tichou a pokornou mysl, v čemž následujete nejen Marii, nýbrž i svého Spasitele, jenž nás ku pokoře vzbuzuje říka: „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.“

4. *Maria, Matka Páně, učí nás dnes konečně, jak máme věrně a ochotně zachovávat všeliká přikázání Boží* a kmet Simon svědčí, jakou odplatu máme za to k očekávání; neboť že byl spravedlivý, oči jeho viděly Spasitele, jenž spočíval v jeho náručí. — Takové odměny i vy náb. křesťané často docházíte a dnes se vám opět dostane, že budete Pána svého nejen tělesnými očima patřit, nýbrž i v srdce své ho přijímat. Jen hleďte, abyste milost jeho sobě zachovali a nikdy více neztratili. A budete-li s Pánem Ježíšem žítí a umíratí, budete s ním jednou také kralovati. —

VIII. V neděli Devítník.

Podle dnešního sv. evangelia (Mat. 20, 1—16.) vypravoval Pán Ježíš svým učeníkům *podobnosti o hospodáři a dělnících na vinici*.

1. „*Podobno jest království nebeské člověku hospodáři, který vyšel na úsvitě, aby najal dělníky na vinici svou.*“ — Také tebe kř. Bůh nejvyšší hospodář záhy, hned v mladosti najal, povolal na vinici svou, jisté stanovisko, stav v společnosti lidské ti vykázal, ano vznešený cíl ti vytkl, abys jedenkrát stal se občanem v království nebeském, nebešťanem, svatým. Jak jsi vyplnil toto své povolání? Ach, snad jsi mnoho hodin, dní, ba roků pronesbal, prozahálel

a v službě Boží nebyl jsi dosti bedlivým, ano snad lenivým? snad jsi stál celý den zaháleje? Pak ovšem nedojdeš svého cíle!

2. „*Co tu stojíte celý den zahálejíce?*“ Tak právem by kárali mohl nebeský hospodář podnes mnohých křesťanů. Život není nám dán k zahálení, ale k práci. „Bojování jest život člověka na zemi a jako dnové nádeníka, tak jsou dnové jeho.“ Job. 7, 1. Hodina svatvečerní ještě ti kř. neodbila, ještě bude bít teprv až se ti zazvoní umíráčkem. A ty chceš odpočívati před časem — do unavení. Jednou budeš mít času dosti k odpočinku — v hrobě. Dotud „pracuj, děláje rukama svýma, což dobrého jest.“ (Ef. 4, 28.) Co je práce mnohého člověka než zahálka? nebo co z dobrého úmyslu, pro Boha neděláš, marně se namáháš. Co-koli tedy konáme, čiňme z lásky k Bohu, k jeho cti a chvále.

3. Co jest to, že „*poslední jako první vzali po jednom penízi?*“ Nezáleží na tom, jak dlouho, ale jak dobře a horlivě kdo pracuje. Člověk „dokonav krátce, může naplnit léta mnohá,“ a velikou si zasloužit mzdu v nebesích. Pakli jste kř. dosud nebyli poslušni božského povolání, dosud není pozdě; však „když uslyšíte hlas, nezatvrzujte srdcí svých.“ (Žalm. 94, 8.) „Co tu stojíte zahálejíce, volá Pán; jděte i vy na vinici mou a co bude spravedlivého, dám vám.“ Vykupujeme kř. čas, kterýž jsme zmářili, — čas drahý — všemožnou horlivostí. Čím později jsme započali, tím budme horlivější.

4. „*Či oko tvé nešlechetné jest, že já dobrý jsem?*“ Ó, té ošklivé závisti! Mrzké, hanebné jest horšiti se, že Bůh dobrotivý jest! Což není pánem svých darů? což nemsí dáti, co chce a komu chce? Co máš ty proto méně, že Pán druhému dal více? zdaž je proto nespravedlivý, že k jiným je dobrotivý, milostivý? V nebi mezi anděly a svatými zajisté není závisti; proto závistivý do nebe se nehodí. V nebi každý jest spokojen s tím co má, čeho se mu dostalo; vždyť je všechno jen dar. Kéžby také mezi lidmi nebylo nepřítelství na zemi, nebo víme, že všechno jest dar, všechno jest z milosti Boží. „Láska nezávidí.“ (I. Kor. 13, 4.) Protož „nade všechno mějte lásku, kteráž jest svazek dokonalosti.“ (Kol. 3, 14.)

IX. V neděli I. po Devítíniku.

Kristus Pán dle dnešního evangelia (Luk. 8, 4—15.) vypravoval a vysvětlil *podobenství o rozséváči*, což chceme uvažovati.

1. „*Vyšel, kterýž rozsévá, aby rozséval símě své.*“ — Týž rozséváč a stejné símě a přece jak rozdílný užitek! Protože padlo símě v rozdílnou půdu. —

Símě jest slovo Boží, naše srdce jest pole a požitky jsou skutkové naši. Ti jsou daremní, zlí, pakli slovo Boží nepřináší žádoucího užítka, však tím není vinno símě. Slovo Boží vždy je pravdivé a dobré; rozséváč koná též svou povinnost a žádnému neodepírá své milosti: musí tedy chyba býti na půdě. Hledme ji zlepšiti. Očišťujte kř. i napravujte srdce své i odstraňujte vše, co by zdaru slova Božího a účinku milosti Boží překáželo; pak símě slova Božího ponese hojného užítka.

2. „*Jedno padlo vedle cesty; jiné na skálu; jiné mezi trní a jiné v zemi dobrou.*“ — Mnohé srdce lidské jest jako cesta, dráha veřejná, kde bývá mnoho hluku a roztržitosti a tu zlý duch, zlý člověk — snadno slovo Boží vynímá, maří. — Mnohé jest jako tvrdá skála, v níž slovo Boží se nemůže zakořenit, že tu není pro ně smyslu a citu. — Jiné jest jako trním porostlé, v němž pro mnohé starosti, statky a rozkoše slovo Boží bývá udušeno. — A jen srdce nemnohých bývá jako půda dobře připravená, vzdělaná. V to když símě slova Božího padne, ujme, zakoření se, utěšeně roste a hojného přináší užítka. — Proto kř. srdce svá bedlivě připravte a tak připravená přinášejte k poslouchání slova Božího, aby duši vaší k prospěchu bylo. —

3. Čteme ve sv. evangeliu, že ďábel vynímá slovo z srdcí, „*aby věřící spasení nebyli.*“ — Víry jest ovšem k spasení třeba, nebo bez víry nelze Bohu se líbiti. „Kdo uvěří a pokřtěn bude, spasen bude; kdo pak neuvěří, bude zatracen.“ Však pouhá víra křesťana nespasí. „Co prospěje, praví-li kdo, že má víru, nemá-li skutků? — Víra bez skutků jest mrtva. (Jak. 2.) V Kristu Ježíši ani obřízka nic neplatí, ani neobřízka, ale víra, kteráž skrze lásku působí. (Gal. 5, 6.) Proto kř., slyšte slovo Boží, věřte a ostříhejte je (Luk. 11, 28; srv. Řím. 2, 13.) a evangelium bude vám zajisté moc Boží k spasení.“ (Řím. 1, 16.)

4. „*A ti koření nemají,*“ praví Kristus, *kteří na čas věří a v čas pokušení odstupují.*“ Člověk jest tvor křehký a snadno zapomíná na své dobré úmysly. Třeba jen nepatrného pokušení, jediného daremného slova nebo zlého příkladu a veta jest po všem předsevzetí. To jeví se zvláště v čase masopustním. Mnozí lidé, kteří dříve dlouho a pevně stáli, nyní zlými příklady strženi

upadají zase v mnohé pošetilosti. Na čas věří a v čas pokušení odstupují. Chraňte se N. takové vrtkavosti. Nechtějte s nemoudrými býti nemoudří. „Kdo chce se světem plesati, dí sv. Petr Chrysolog, nebude se moci s Kristem radovati.“ —

5. Konečně chci ještě něco připomenouti o slovech „*přinášeji užitek v trpělivosti*.“ David píše: „Ti, kteří jako se slzami rozsévají, s plesáním jako žítí budou.“ — Nermuťte se tedy br. a s., že na cestě ctnosti mnoho musíte prolévatí potu a slzí. Pomněte na rolníka, jak klopotně oře, sije a setbu ošetřuje; však až přijde čas žní, kde obilí zraje, tu s radostí srp svůj klepá, žne statečně a vesele sváží snopy do stodoly. Proto v souženích buďte trpěliví, pamatujte, že všechna žalost někdy obrátí se v radost. . . „Jdouce šli a plakali, mecíce semena svá. Přijdouce pak přijdou s plesáním, nesouce snopy své.“ (Žlm. 125, 5. 6.)

Do nebeské zahrady.

Anděl smrti odňal
růži, dvě poupátka:
máteř milovanou,
malá dvě *děťátka*.

V zahradu je vsadil
před nebeskou tváří;
a tam rozkvítají
na jasnější září.

Fr. Doucha.

Úryvky apologetické.

Dle dra Hettingera.

2. Jsou tresty pekelné věčné, aneb jen dočasné?

Mnozí nešťastníci berou k upokojení svého svědomí útočiště k té myšlence, že snad tresty pekelné nebudou věčné, nýbrž jen časné. Vizmež, jak sebe sami klamou.

Především tážu se: přišel Kristus na tento svět, aby nás od časných trestů vysvobodil? Pak věru nebyli bychom ani vykoupení. Neboť časné tresty musíme *zde* snášeti, musíme i na onom světě snášet co *naše* zadostučinění za hříchy. Když my si tedy *časné* tresty sami přetrpět musíme, proč by byl Kristus za nás trpěl? K čemu tolikerých příprav na jeho příští v zákoně starém? K čemu zázraky a proroctví? k čemu jeho narození, jeho práce, jeho učení, jeho divy, jeho bolesti a slzy, jeho krvavý pot, jeho přebolestná smrt? „Kdyby peklo nebylo věčné,“ praví sv. Bernard, „nebyl

by Syn Boží se vtělil, aby nás od něho vysvobodil.“ Kdyby tresty pekelné byly jen časné, sami bychom se dočkali jich konce a Kristus by nám byl tudíž neprokázal žádné velké služby a milosti. — Ano, kdyby peklo nebylo věčné, pak by byl Bůh Otec nespravedlivý k Synu, jenž ho prosil: „Otče můj, jest-li možné, ať odejde ode mne kalich tento.“ (Mt. 26, 39.) Otec nenechal odejítí kalich utrpení od něho, protože to nebylo možné, protože bez smrti Kristovy bylo by celé lidské pokolení bývalo ztraceno *na věky* — ne na čas, neboť tu by přec bylo možno, aby kalich utrpení od Syna odešel. — Kdyby peklo nebylo věčné, proč by byl Kristus vyřknul běda Chora-zaim a Bethsaidě, které neuvěřily jemu? proč by pak bylo lépe bývalo Jidášovi, aby se byl nikdy nenarodil? — Ano, kdyby tresty pekelné nebyly věčné, jak by byl mohl Kristus, věčná to pravda, pronést ono hrůzné slovo: „Odejděte ode mne zlořečení do ohně *věčného*“ (Mt. 25, 41.)

Kdyby tresty pekelné nebyly věčné, nebyl by Bůh nejvyšší spravedlivým. Bůh ale, který by nebyl nejvyšší spravedlivým, jemuž by bylo jedno, zdaž někdo koná dobré nebo zlé, který by zlé tak odměnil, jako dobré, nebyl by Bohem. *Spravedlnost božská žádá věčných trestů.* Kdyby těch nebylo, tu by tedy svým časem každý zlomyslník přišel do nebe. Jaký by pak byl rozdíl mezi pannou a cizoložnicí? Ano, jaký rozdíl mezi matkou Boží, a — — — — — pero se zdráhá, protivu doplniti! Archanděl Gabriel měl by pak roven býti ďáblu? rouhač Arius, Renan miláčku Páně, sv. Janu neb apoštolu národů, sv. Pavlu? mučeník svému mučiteli? ukrutník Nero sv. Petru? Ne, nikdy! z pekla není žádného vysvobození, tresty pekelné jsou *věčné*.

Bůh jest nejvyšší milosrdný — pravíš — on snad přece nebude chtít nás na věky trestati? — Jest pravda, že jest nejvyšší milosrdný, tak milosrdný, že v N. Z. jenom jeden jedinký hřích se odpustiti nemůže, totiž, když někdo právě v toto milosrdenství jeho nevěří. Avšak nesmíme zapomenouti, že jest též nejvyšší spravedlivý, že vlastnosti jeho nedají se od sebe oddělit, a že tudíž milosrdenství a spravedlnost jsou v něm co nejužší spojeny. Jak veliké jest jeho milosrdenství k hříšníku, tak veliká jest jeho nenávisť k hříchu. Bůh není takový, jakým *ty* si ho představuješ, jak *ty* bys si ho přál, aby totiž nechal nepravosti bez trestu; což by bylo tolik, jako aby ďábel a bezbožník se mu posmívatí mohl,

Ano, právě *milosrdenství Boží zddá věčných trestů*. Neboť Bůh jest milosrdným nejprvé a přede vším k spravedlivým. Nebyl by milosrdným, kdyby jejich práce, jejich bolesti, jejich krev konečně za nic považoval; kdyby jednou přišel čas, kde by mučeník se svým katanem rovné požíval blaženosti. Právě milosrdenství Boží žádá věčných trestů. Vždyť hřeší hříšník jenom na milosrdenství Boží myslé, že milosrdný Bůh mu *vždy* hříchy odpustí. Jaký by to ale byl Bůh, který by tak jako slabý otec nic jiného neuměl, než jen odpouštět a opět odpouštět? Kdo by na jeho vůli, na jeho zákony dbal, kdyby vždycky jen odpouštěl? Milosrdenství jeho by se pak právě stalo pramenem, příčinou všech hříchů. Musí tedy přijíti jednou čas, kde přestane Bůh milosrdenství své nám prokazovati, proto, aby přestal i hřích; neboť hřích by potud trval, pokud by se Bůh milosrdným prokazoval. Nepřestane sice nezměnitelný Bůh milosrdným býti na věky, avšak milosrdenství jeho nebude se více jeviti odpouštěním hříchů, nýbrž udílením blaženosti věčné těm, kteří na zemi bez hříchu žili aneb z hříchů svých se káli. My se změníme, ne Bůh. Jako zrnko v klasu dozrávající již vláhy nepotřebuje, ba i skrze uschlé stéblo již ani do sebe vsáti nemůže; ale již vzato bývá, a na sýpce uloženo: tak i my jednou dozrajeme; i my nebudeme více moci milost Boží skrze svátosti přijmouti, ale již jen čekati budeme, kam nás spravedlnost božská po přísném soudu odkáže.

I v moudrosti božské nalazáme důkazy věčných trestů. Náš duševně zakrnělý věk pokročil již tak daleko, že jest si toho vědom, že nezaslужuje přijíti do nebe. Slycháme tak často ono nikoliv z pokory, ale ze zlého svědomí pronesené přání: „ó, kéž bych se aspoň do očistce dostal!“ Muka očistcová jsou hrozná — a přece nikdo se jich nebojí, ano naopak téměř všichni si jich přejí vědouce, že přece jednou jim bude brána nebes otevřena. — Kdyby tresty pekelné nebyly věčné; kdyby, ač třeba po milionech let, přece ale jednou z nich vysvobození možné bylo, kdo by se jich bál? nalezli by se zajisté lidé, kteří, jako se očistce nebojí, tak by se ani pekla nebáli. Kdyby pekla se nebáli, nebáli by se také hřešiti. A jaký by pak z toho vznikl pořádek? Největší zmatek na světě, samé ukrutnosti a ohavnosti by z toho povstaly.

Pravdivost slov těchto osvědčuje se zřejměji a jasněji v naší době než kdy koliv jindy před tím. Kdož jsou ti, jenž smělou

rukou sahají na majetek a život bližního? Kdož jsou ti, jimž není svatá čistota, jimž není svatý svazek manželský, jimž pravda a lež, štedrost a lichva, věrnost a podvod jsou věci lhostejné a maličkosti? Zdaž ne ti, kteří své svědomí přemluvili, že není pekla?

Představme si, žeby všichni lidé tak smýšleli — — zlořád, jaký by se pak na světě objevil, nedá se vypsati. Proto se musel Bůh, jsa všemoudrým řiditelem světa, postarati o to, aby zákony jeho obdržely potřebného důrazu, potřebné vážnosti a velebnosti čili *sankce*, aby se též zachovávaly. Proto samé přislíbil těm, kteří plní jeho přikázání, věčnou blaženost; těm ale, kteří je neplní, pohrozil věčnými tresty. A Bůh jest nejvyšší pravdomluvný: on splní, co slíbil i čím pohrozil. Nebyl by nejvyšší pravdomluvný, nebyl by Bůh, kdyby zlomyslníků věčně netrestal; nebyl by nejvyšší moudrý, nebyl by Bůh, kdyby zákonům svým neuměl dáti potřebného důrazu. Jen *věčnost* trestů dovede hříšníka odstrašiti od hříchu — proto Bůh věčnými tresty hrozil, proto se v písmě sv., jak sv. Chrysostom tvrdí, nalazá více hrozeb tresty věčnými, než slibů věčné blaženosti.

Z těch samých příčin jeví se v trestech věčných též *velebnost* božská. Jeden Bůh, jeden Pán. Nebyl by Bůh nejvyšším pánem, kdyby musel čekati na milost lidí, až se těmto po několika milionech let zlíbí, k Němu se obrátí. Kdyby Bůh hned po smrti nerozhodl nad celou věčností člověka: tuť by mohl člověk předstoupiti před Boha a říci: „Já nechci tobě sloužiti — ale jednou mne přece musíš vzíti do nebe!“ Nesmíme se mýliti; máme sice velkou cenu do sebe — žalmista Páně praví, že Bůh člověka jen něco málo menšího andělů učinil — ale proto nesmíme pořádek Bohem stanovený převraceti, nesmíme myslet, že podle naší žádosti se musí státi, že Bůh sám nás má poslouchati. Nikoliv — Bůh se řídí sám dle sebe, nikdo mu neporoučí. Co mu záleží na několika zporných a vzdorovitých červících? Andělé jsou svrženi, duše nesčíslné klesají v záhubu; ale přes všechny trosky padlých andělů a zříceniny ztracených duší pje věčné kůr blahoslavených: „Svatý, svatý, svatý Hospodin Bůh zástupů.“ —

Snad ale bude moci hříšník na onom světě hříchů svých litovati, a Bůh mu pak odpustí? Nikoliv — nikdy více! Hodina smrti jest hodina rozhodující; „kam strom padne, tam zůstane ležeti.“ Tam zavzní hlas: „již jest pozdě.“ A tak to musí býti.

Kdyby teprv tam mohl někdo činiti pokání: co by byl tento život? To jest právě ta veliká cena a důležitost nynějšího života, že *jen zde* možná duši svou vysvobodit a spasit. K čemu by byly pak zde svátosti, k čemu evangelium, k čemu oběť, k čemu církev, kdyby i na onom světě bylo obrácení a spasení možné? A kdo může ostatně dokázati, že Bůh *odpouští* musí pořád až do věčnosti? Kdo zapoví Bohu, aby on čas milosti obmezil pouze na tento život?

Konečně není tam na onom světě žádná změna více možná. Tak jako spravedliví nemohou již na onom světě hřešiti a s nebe do pekla sestoupiti, poněvadž takováto možnost by se nesrovnávala s blažeností věčnou: tak také hříšník tam nebude moci pokání činiti a do nebe vstoupiti. On bude sice litovati — ale lítost jeho bude zoufání. „Hory padněte na nás a pahrbkové přikrejte nás“ — tak budou zavřenci volati; což není modlitba litosti, ale hlas zoufalství. Hříšník bude sice toužiti po blaženosti: ale touha tato bude v srdci jeho zžírajícím, na věky nehasnoucím ohněm. —

Mnohý nešťastník těší se tím, že Bůh, jenž duši z ničeho stvořil, duši hříšníka po smrti aneb aspoň po nějakých dočasných trestech opět v nic obrátí, ji zničí. Smutná to útěcha — a klamná. Bůh neuvádí nic z toho, co stvořil, v nivec; toliko „*spůsob* tohoto světa pomine,“ praví sv. Pavel.

Bůh by sám sobě odporoval, kdyby duši hříšníkovu zničil; položil do ní myšlenku a touhu po nesmrtelnosti, k nesmrtelnosti ji stvořil a *určil*; chtěl, aby každá duše věčně žila a blažená byla. Tvor by to pak byl, na jehož libovůli by spočívalo, úmysl božský zvrátiti, Boha přinutiti, aby duši jeho hříšnou zničil. Takovéto zničení ale by nebylo smířením porušeného mravního pořádku, a proto Boha nedůstojno. Hříšník by potřeboval jen tělo své zabít, aby i duši svou zabil, a tak trestající spravedlnosti ušel. To však se patrně přičí spravedlnosti, svatosti a moudrosti božské. —

Odpověďěvše na otázku, zdali tresty pekelné jsou věčné, chceme ještě kratičkámi slovy připojiti odpověď na otázku: *Co jest peklo?* — Jen Bůh ví, co jest peklo. My víme tolik, že jest peklo spravedlivou odplatou hříchu. My víme tolik, že kdo sebe do pekla připravil, že se připravil o Boha; kdo se ale o Boha připravil, že se připravil o všechno. O Boha se připravil, pro něhož byl stvořen, bez kterého žiti chtěl, ale nemohl a nemůže, a který mu umřítí nedá. O Boha se připravil — o veškerou

útěchu svou. My zde na zemi si ani představití nemůžeme, co to jest, žiti bez útěchy, žiti v zoufalství a při tom nemoci umřítí. To ale není vše — k tomu se připojí ještě jiná trápení. Zavřenec bude zajisté viděti blaženost spravedlivých, ale nedosáhne jí. Jeho hříchové mu budou ustavičně tanouti na mysli, aniž by je mohl zahladiti; jeho rozum děsiti se bude při pomyslení na věčné trvání tohoto trapného stavu; jeho vůle zžíratí se bude zoufalostí. Ano, to bude oheň, jenž nikdy neuhasne; červ, jenž nikdy neumře; pláč a skřípení zubů — „žádný řád, ale věčná hrůza.“ — Zdaž slova Kristova o ohni se mají slovně bráti, aneb v obraze, o tom církev sv. ničeho nerozhodla. Pravdě podobno jest, že i tělo, tento nástroj tolikera hříchů, po vzkříšení z mrtvých též tresty stíženo bude. Ostatně musíme to, co písmo sv. dí o blaženosti věčné, též obrátiti na věčné zavření; že totiž žádné oko nevidělo, žádné ucho neslyšelo, aniž v srdce lidské vstoupilo, co připravil Bůh těm, kteří jeho spravedlnosti propadnou.*) —

Toť tvrdé slovo, toť hrozné učení — pomysli sobě mnohý. Příteli, věz, že Bůh nechce smrt hříšníka, ale aby se polepšil a živ byl. On nikoho nenutí; dalt' nám svobodnou vůli; předložil nám, jak písmo praví, vodu a oheň, život a smrt; co se nám bude líbiti, dáno bude nám. Pročež nezatrácujme my sebe samých, a Bůh nás také nezatrátí. Kdo Boha miluje, jeho vůli plní, nemá se ničeho báti; budouť se jeho týkati v den soudu ona přebílená slova: „Pojďte požehnaní Otce mého, vládněte královstvím vám připraveným od ustanovení světa.“ (Mt. 25, 34.) J. B—k.

Zalozpěvy.

„Interdum lacrimae pondera
vocis habent.“ (Ovid.)

I.

Kdy víra zradně zlomena,
kdy *čáka* bolně zmařena,
kdy *láska* klamně líčena:
milostná tvář se svařetěla
a s oka perla letěla,
viděl jsem — *plakat andělu.*

*) „Virgilius,“ píše Balmes, (Briefe an einen Zweifler S. 51.) „nebyl ani kapucín, ani kněz ani katolik; na dobrém vkusu mu též nescházelo, a přece jest nesnadno vymysleti si většího souhrnu hrůz, než ony jsou, které nám v peklu ukazuje,“ (Aeneid. L. VI.)

Kdy *pravda* Boží zapřena,
kdy svatá *ctnost* je zneuctěna,
kdy krása hnusně zprzněna:
milostná tvář se svrastěla,
a s oka perla letěla,
viděl jsem — plakat anděla.

U *růže* červem zhryzené,
u *lípy* vichrem zkácené,
u *Panny* hořem schvácené
stál anděl — tvář se svrastěla
a s oka perla letěla,
viděl jsem — plakat anděla.

Ó *Matko má*, i nad tebou,
nad unylou tvou podobou
nad kletou tvojí porobou:
nebeská tvář se svrastěla
a s oka perla letěla,
viděl jsem — plakat anděla!

II.

Ach, co je po všem ve světě,
když žádné *lásky* není
a druh tu svého na druhu
jak šelma zuby cení!

Ach, co je po všem na světě,
když žádné *víry* není
a lidský rod tu jako šat
i *slovo* Boží mění!

Ach, co je po všem na světě,
když žádné *čáky* není,
že zas ten *údol slzavý*
se *brzy* na ráj změní!

J. V. Smělý.

Kněžská rocheta.

Jako klerika jest roucho celé naskrz černé, tak zase *rocheta* (skrácená alba) jest roucho celé naskrz bílé. Bílá barva jest opak černé, bílé roucho jest opak černého. Jestliže tedy černé roucho, totiž klerika, jak jsme v „*Blah.*“ r. 1870 str. 306 pravili, jest roucho smrti, jest zajisté bílé roucho, totiž *rocheta*, roucho *života*, ale ne jakého koliv života, nýbrž života bílému, stkvělému, čistému, neposkvrněnému, krásnému, libému rouchu podobného, tedy čistého, neposkvrněného, nevinného, *svatého*, *spravedlivého*, *bohabyho*, *bohulibého* života. Toto roucho dobře se hodí pro kněze, krásně knězi sluší, tak krásně jako klerika, ne-li ještě krásněji, a to za tou příčinou, že se výborně srovnává s vnitřním stavem a životem jeho, že ho zevnitř takového uka-

zuje, jaký on uvnitř v skutku a v pravdě jest — Bohu živoucího. Nebo kněz — pravý kněz není jenom mrtev, ale také živ, není jenom mrtev hříchu, ale také živ Bohu, živ Bohu v čistotě, svatosti, *spravedlnosti* a všeliké ctnosti kněžské, a to čím dále, tím více dle tohoto pravidla: „Kdo *spravedlivý* jest, *ospravedlní* se ještě, a *svatý* posvěti se ještě.“ (Zjevení 22, 11.) A protož vším právem nosí kněz rochetu, a sice vezdy na klerice, nikdy bez kleriky anebo pod klerikou. A proč asi to? Kdyby ji nosil bez kleriky, znamenalo by to, že jest sice živ Bohu, ale není mrtev hříchu, anebo což totéž jest, že jest živ Bohu, a spolu také hříchu, což možná není nejen knězi, ale vůbec žádnému, protože Pán Ježíš praví: „Žádný nemůže dvěma pánům sloužiti“ (Mat. 6, 24) — rozumí se při tom, tak nestejným, rozdílným, sobě odporným, jako jest Bůh a hřích. Toliko ten, kdo hříchu umřel, může Bohu živ býti a jemu sloužiti, a jest mu živ a slouží mu zajisté, nechť on ostatně kněz anebo nekněz jest, jakž to ze slov Páně vysvítá. „Amen, amen pravím vám: Zrno pšeničné, padší v zemi, neumře-li, samotné zůstane: pakli umře, mnoho užitku přinese“ (Jan 12, 24); to jest, neumře-li kdo hříchu, samotný, bez Boha zůstane, neobživne Bohu, nebude mu sloužiti; pakli umře hříchu, mnoho užitku — čistoty, svatosti atd. přinese, anebo což to samé jest, obživne Bohu, a bude mu sloužiti v svatosti a *spravedlnosti*. A svatý Pavel zřejmě dí: „Budete-li podle těla živi, zemřete: pakli duchem skutky těla mrtviti budete, živi budete“ (Řím. 8, 11); to jest, pakli mrtvením těla hříchu zemřete, Bohu živi budete. Dle těchto svatých výroků jest smrt nevyhnutelná podmínka života; na základě smrti ujímá se, pučí, rozkvétá, daří se život, rozumí se čistý, nevinný, svatý, *bohulibý*. A to jest právě u příčině, že kněz na černém rouše nosí bílé, na klerice rochetu. A kdy pak ji nosí? jak známo, když káže, když křtí, když zpovídá, když velebnou Svátost oltární podává, když oddává, když zopatrjuje, když pochovává, když světí, když žehná, když procesí vede, když putuje, anebo kterýkoliv jiný posvátný obřad vykonává. A to také za dobrou, důležitou příčinou. Nebo kdy pak má sám života — nevinného *svatého* více zapotřebí, jako když káže slova *života*? kterakby se to srovnávalo, aby měl na jazyku slova života, a pod jazykem — v srdci smrt? — A kdy má života více zapotřebí, jako když mrtvé křísí k novému,

svatému životu skrze posluhování svatým křtem anebo svátostí pokání? kterakby se to srovnávalo, aby jiné křísil, sám mrtev jsa? — A kdy má života více zapotřebí, nežli když pravý, věčný život — samého Pána Ježíše pod způsobou chleba podává? anebo když některou jinou svátost živých uděluje, a skrze ni v duši nadpřirozený, svatý život rozmnožuje? anebo když tento život na Bohu buďto živým anebo mrtvým vyprošuje, jako při žehnání a na pohřbu? anebo když ten život na sobě jako v zrcadle představuje, jako na průvodech a na poutích? kterak se shoduje život se smrtí, světlo s temností, milost s klatbou? anebo raději řeknu se sv. Apoštolem: „Jaké jest účastenství spravedlnosti s nepravostí? Aneb jaké jest společenství světla s temností? A jaké sblížení Krista s Belialem? Aneb jaký díl věřícího s nevěřícím? A jaké srovnání chrámu Božího s modlami?“ (2. Kor. 6, 14. 15.) — Jako tedy jenom život k životu — život svatý k životu svatému se hodí, tak také jenom roucho bílé, jako jest rocheta, hodí se k těm posvátným obřadům, jimiž se takový život prostředkuje, vyprošuje, podává, rozhojňuje.

Ale život svatý jest počátek, zárod, pramen života blahoslaveného v nebesích; a protož jest bílé kněžské roucho nejen roucho života svatého, nýbrž také blahoslaveného, anebo cožtotéž jest, nejen roucho *svatých pozemšťanů* nýbrž také *blahoslavených nebesťanů*. Či jak? když kněze v tomto rouše buďto na kazatelně anebo u oltáře, anebo u křtitelnice, anebo v zpovědnici anebo kdekoli jinde vidíš, nezdá-li se ti, jako bys spíše nebesťana, nežli pozemšťana viděl? Alespoň mně se to tak pokaždé zdá. Chceš-li ale nějakého pravého nebesťana v takovém rouše viděti, mohu ti v tom posloužiti. Koho tedy chceš v něm přede vším viděti? snad-li Pána Ježíše? Co pravý nebesťan ukázal se Pán Ježíš na hoře Tábor. Pohled tedy na Tábor a pověz, koho tam vidíš? proměněného Pána Ježíše. A v jakém rouše ho vidíš? V bílém jako sněh. Máš dobře; nebo praví sv. Matouš (17, 1. 2.): „Pojav Ježíš Petra a Jakuba a Jana bratra jeho, vedl je na horu vysokou soukromí: a proměnil se před nimi. I zastkvěla se tvář jeho jako slunce; a roucho jeho učiněno jest bílé jako sněh. — Anebo jestlibys ho radši v nebi viděl nežli na Táboře, popatř do nebe, a pověz: Koho tam vidíš? Pána Ježíše. V jakém rouše? V bílém jako sněh. Jest tomu tak, nebo píše miláček Páně, sv. Jan: „A uzel jsem

(v nebi) podobného synu člověka (Pána Ježíše v podobě člověka) oblečeného v roucho bílé.“ (Zjev. 1, 12. 13.) A koho chceš ještě v bílém rouše viděti? snad-li nejblah. Pannu Marii? Popatř do nebe, a řci: Koho tam vidíš? Nejblahosl. Pannu Marii. V jakém rouše ji vidíš? V bílém jako sněh. Jest pravda; nebo církev svatá praví na den neposkvrněného Početí v kněžských hodinách k nejbl. Panně Marii: „Roucho tvé bílé jako sněh.“ — Koho chceš ještě v bílém rouše viděti? Anděla? mohu ti jich třebas více a na více místech ukázati, u př. v hrobě Páně. Nakloň se a nahleďni do něho. Koho v něm vidíš? Dva anděly. Kde je vidíš? Jednoho u hlavy a druhého u nohou, kdež bylo položeno tělo Ježíšovo. A v jakém rouše je vidíš? v bílém jako sněh. Dobře vidíš; srovnává se to s tím, co napsal sv. Jan o Maří Magdaléně: „Maria stála u hrobu vně plačíc. A když plakala, naklonila se a nahlédla do hrobu; i uzřela dva anděly v bílém rouše sedící, jednoho u hlavy a druhého u nohou, kdež bylo položeno tělo Ježíšovo.“ (Jan 20, 12.) A na hoře Olivetské. Koho tam vidíš? Učeníky, hledící za Pánem Ježíšem do nebe. A koho vedle nich? dva anděly. V jakém rouše? V bílém jako sněh. Nemýlíš se; potvrzuje to sv. Lukáš, řka: „A když hleděli naň, an jde do nebe, aj! dva muži v rouše bílém stáli vedle nich, kteřížto i řekli: „Muži galilejští, co stojíte hledíce do nebe? Tento Ježíš, kterýž vzat jest od vás do nebe, tak přijde, jakož jste ho viděli jdoucího do nebe.“ (Skut. Apošt. 1, 10. 11). A chceš-li anděla v bílém rouše nejen viděti, ale také o něm slyšeti, vejdi do domu Kornelia setníka, tam ho uslyšíš svatému Petru apoštolu vypravovati, jak následuje: „Jest tomu dnes až do této hodiny čtvrtý den, modlil jsem se v hodinu devátou v domu mém; a aj! stál přede mnou muž v rouše bílém, a řekl: Korneli, uslyšána jest modlitba tvá, a almužny tvé jsou připomenuty před tváří Boží.“ (Skut. Apošt. 10, 30—32). Tato slova jsou hodnověrná nejen proto, že je Kornelius, muž tak nábožný a bohobojný mluvil, nýbrž také proto, že je svatému Petru apoštolu mluvil, a sv. Petr že jim věřil. Kdyby mu byl pravdu nemluvil, bezpochyby žeby byl zle pochodil, třebas tak, jako Ananiáš a Sáfira, kteříž svatého Petra přelhal, a za to náhlou smrtí potrestáni byli. Ale Korneliu nic se nestalo na znamení, že svatou pravdu mluvil. — A nyní bys rád také nějakého Svatého v bílém rouše viděl. Jest-li pravda?

Nuže popatř do nebe, a pověz, koho tam vidíš před trůnem Božím a před obličejem Beránka? Zástup veliký ze všech končin světa. A v jakém rouše je vidíš? V bílém jako snh. Všecky, anebo jenom některé? Všecky bez rozdílu. To jest právě to, co také sv. Jan v nebi viděl, jak ve svém Zjevení (7, 9) vypravuje: „Viděl jsem zástup veliký, jehož žádný přecísti nemohl, ze všech národův a pokolení a lidí a jazykův, ani stojí před trůnem Božím a před obličejem Beránka, jsouce oblečeni v roucho bílé.“ Ale popatř ještě jednou do nebe; v tom velikém zástupu Svatých jsou také mučeníci a mučenice; a ti, jak mi se zdá, nejsou oblečeni v roucho bílé, nýbrž červené, protože krev svou prolili za víru svou. Jest-li tomu tak? Není, ti všickni jsou oblečeni v roucho bílé. Jest pravda, nyní mi teprv připadá, že v Zjevení svatého Jana (7, 13. 14) stojí: „I odpověděl jeden z starcův a řekl mi: Kdo jsou tito, kteříž oblečeni jsou v roucho bílé? a odkud přišli? I řekl jsem jemu: Pane můj, ty víš. I řekl mi: To jsou ti, jenž přišli z velikého soužení, a umyli roucho své a zbělili v krvi Beránkově.“ A v písni svatého Ambrože (Te Deum laudamus — Tebe Boha chválíme): „Te martyrum candidatus laudat exercitus,“ to jest, Tebe chválí bílé oděný zástup mučovníkův. Podle toho jsou tedy všickni Svatí v nebi bílé oděni, a bílé roucho jest roucho blahoslavených nebešťanů.

Toto roucho, totiž rocheta, jest pro kněze velmi důležité; nebo volá k němu bez přestání: Živ buď Bohu! Živ buď Bohu v čistotě, svatosti, spravedlnosti a ve všech ctnostech kněžských po všecky dni svého života! Pamatuji na to, co Hospodin Mojžíšovi velel mluvit ke kněžím, synům Aroňovým: „Svatí budou Bohu svému, a neposkvrní jména jeho; nebo zápal Hospodinův a chleby Boha svého obětují, a protož svatí budou.“ (Lev. 21, 6.) A hle, ty jsi více než kněz starozákonní; ty jsi kněz podlé řádu Melchisedechova; ty obětuješ chléb a víno Bohu svému, a nejen chléb a víno, alebrž i tělo a krev Syna Božího Ježíše Krista v způsobách chleba a vína. Jak svatý tedy máš býti! A protož sobě svatého Prokopa, svatého Jana Nepomuckého a jiné svaté kněží za příklad vezmi, a následuj jich v svatosti jejich. A jestliže poslechne, a jich následuje, rocheta v něm probuzuje sladkou, blaženou naději, že, co neviděti, v nebi Pána Ježíše a nejblahosl. Pannu Marii tváří v tvář užíří, a v společ-

nosti andělů a Svatých na věky věkův sradovati bude.

(Dokončení.)

Lindy a nyní.

Obraz ze života učitelského za vikáře a inšpektora od Fr. Pravdy.

III.

Nová paní učitelová v Křížkově k muži svému před časem také chodila do školy a byla jeho nejvýbornější žačka. Měl ji od té doby rád, těšil se z jejího mravného chování, ustavičně na ni dával pozor, věděl o všem, co se jí týkalo.

Anna vyrostla, je dívka hezká a sličná, ale není světačka, zač Dřín děkuje Pánu Bohu. Snad se brzy vdá, ačkoliv není bohatá, však to si Dřín nepřejí a vždy mu to dělá nepokoj a žalost, když pomyslí, že je to možná.

Přiblížil by se k ní, ale byla jeho školáčka, je zvyklý zacházeti s ní vážně a nesmí zapomenout, že se to nesluší na školního pomocníka, na ubohého mládence.

Anna také někdy přišla k muzice, brali ji k tanci, ale nikdo se neopovážil urazit ji nehezkým slovem, jaké často pronášel k jiným dívkám. Dřín hrál a sám nikdy netančil, ba on to ani neuměl, ale když Anna byla v hospodě, rád by ji byl také provedl. Nepustil jí s očí, ona na něj také někdy pohlédla a tu začervenal se oba, ale málo kdy na sebe promluvili.

Povídalo-li se, že má Anna ženicha, Dřín se rmoutil a vždy mu velká tíž spadla s prsou, když se dověděl, že to není pravda. Nepřiznal se ani sám sobě, že Annu miluje a že ona k němu má náhou lásku, také se nechtěl domnívat.

Milovali se, měli k sobě lásku opravdu a sice hned ze školy, když do ní k němu Anna chodila. Byl jejím učitelem, vážila si ho, myslívala si, že nad něj není ve světě. Co řekl, bylo moudré, dobré, hezké, přijala to ochotně, vzdělala a ušlechtila se tím. On to viděl, on to cítil, podržel ji napotom v paměti a duše jejich zůstaly spřízněné.

Dřín se neženil a nemohl ženiti, Anna se nevdávala a nechtěla vdávati, nečekali na sebe a nedoufali, že budou svoji a přece je Pán Bůh svedl dohromady. Prostředkem k tomu byla Dřínova matka a ovšem se radovala, že syn má tak vzácnou a tak hodnou ženu a že ona mu k ní dopomohla.

Noví manželé ve škole v bázni Boží začali spolu žítí a Anna se bez vsí těžko-

stí vpravila do mužova hospodářství. Byla jako on vzorem na osadě, sloužila horlivě Pánu Bohu, zakládala si v ctnosti, hleděla přispět k dobrému vychování zvláště ženské mládeže. Zajisté k tomu byla schopná, znala se v každé ženské práci, pletla, šila, vykonávala i díla obyčejná. Dívky po škole chodily k ní a učily se u ní a od ní a ona vedla je také k bohabojnosti a počestnosti. Pracovaly, modlily se, zpívaly, učitel jim půjčoval knihy a braly si je s sebou i domů. Učitelová jim z nich sama předčítala, musely čísti také jedna po druhé a pak si je vykládaly.

Tenkrátě ještě nebylo tolik knih jako nyní, ale co byly, byly dobré a ve všech se šetřilo víry a svatého náboženství. Podporovaly zajisté mravnost na základech křesťanských spočívající a každému se směle mohly dáti do ruky, kdežto nyní přemnohé knihy zavádějí k nevěře, otravují duše lidské, opravdu jsou bezbožné a s dobrým svědomím nikomu se ku čtení dáti nemohou.

Dřín měl hezkou sbírku knih a na fare jich měli ještě víc, jež i jemu na požádání ochotně půjčovali. Že jich vycházelo málo, bylo možná i jednotlivcům kupovati všechny, ale nastaly časy, že na všechny, co vycházejí, nestačilo by ani velké jmění. Proto přece v Křížkově pořád měli co čísti, četli a prospěch z toho byl patrný.

Velební páni a učitel vespolek se mají rádi a vespolek se v povinnostech svých podporují. Kostel a škola svádějí je dohromady, moudřejší a lepší činit lid, je jejich úlohou.

Učitel je pravý a skutečný křesťan jako velební páni a chce s těmito celou osadu míti v pravdě křesťanskou. Má pod sebou dítky, vzdělává je, rozmnožuje jejich vědomosti, stará se, aby pro život byly schopnější, však nikdy nezapomíná, že ještě je život jiný, život vyšší, život věčný, pro nějž připravit se mají jejich duše. Učí je věcem potřebným a užitečným, ale on je také učí svým slovem a příkladem žiti po křesťanskou, sloužiti Pánu Bohu, zachovávat Jeho svatá přikázání.

Je s velebními pány jedna mysl a jedno srdce, ví, že mnoho od nich získal a že mu ještě prospívají, a odměňuje se jim oddaností a láskou. Nebyl ve školách a neštudoval, ale oni mu poskytli prostředky k vzdělání, dávali mu návod, k sobě ho pozdvihli. Neměli v obyčejí zacházeti s ním jako s poddaným, užívati ho jako svého sluhu, stal se jejich přítelem, prováděl s nimi šlechetné úmysly.

Osada Křížkovská se zvelebovala, učitel již nehral po hospodách, muziky ustoupily vzácnějším zábavám. Škola v Křížkově byla první v celém vikariátu, každý nový vynález, každý nový způsob učení zavedl se tam, byl-li dobrý, a velební páni s učitelem ho vždy napřed pilně proskoumali. Služby Boží konaly se důstojně a jak náleží se oslavovaly, modlitby, zpěvy střídaly se, nescházela při nich ani hudba.

Hudba zůstala učitelovým koníčkem, jak se říká, vždy v ní cvičil mnoho hochů a leckterý to přivedl k velké dokonalosti. Měli sbory, byli také zpěváci a dívky zpívaly krásně jako oni.

Tyto i když škole odrostly, scházely se u paní učitelové a ve všem dobrém a užitečném se tam utvrzovaly.

Každá pobožnost v kostele a venku byla vzorná, mladí, staří se v ní účastnili, obřady církevní, průvody svaté veškerý lid zajímaly.

Mravnost na osadě se zmáhala, všeliké zlořády mizely, nepravostem se v cestu stavěly hráze, bohumilé ctnosti květlý.

Jako jinde tak i v Křížkově nebyl kaplan pořád ten samý, nýbrž jeden po druhém se stával farářem. Hrabě patron měl více far a rozdával je na své kaplany, když se uprázdnilly. Starší předcházeli mladším, byl-li zachovalý, a faráři z menších far postupovali na větší.

Křížkovská fara byla tak dobrá, že si farář odtud obyčejně nežádal pryč a nejvíce farářů tam zůstalo až do smrti. Jen kaplani se častěji měnili a učitel Dřín jich pamatoval již několik, jenž všickni v stejném duchu tam působili.

Vychoval si je moudrý a hodný farář, zvykli si na jeho správu duchovní, následovali jeho pastýřskou horlivost.

Jeden z nich do Křížkova sám přišel za faráře, když starý farář umřel, a v Křížkově zůstalo to, jak bylo. Dřín se dočkal i třetího faráře, s nímž také se již znal, a zase po upravených cestách se ku předu pokračovalo.

Nyní učitel měl již vyšší věk než farář a Pán Bůh ho ještě dlouho zachoval.

Nastaly v zemi důležité převraty, počalo se brojit proti církvi, nepřátelé svatého náboženství chtěli od ní odtrhnouti školu, mnozí učitelové se k nim přidávali.

Bylo pořád hůř a hůř, kněžská vláda ve škole se haněla a tupila a vši silou se o to pracovalo, aby byla svržena. Útoky na ni vycházely z hlavních měst a rozšiřovaly se po krajině. Židé a křesťané bez víry a

bez Boha v novinách vedli slovo. Němci kráčeli v předu, Češi následovali. Všude se našel někdo, jenž za nimi nechtěl zůstatí pozadu. Namluvilo se mu, že se jedná o svobodu, o pokrok a osvětu, chtěl platiti za vzdělance, mluvil pro ně a křičel s nimi.

Svedení učitelové patřili z většího dílu k mladšímu pokolení, doufali, že si pomohou, museli dokázat, že se hodí do nové doby. Zvlášť v městech počínali si směle, ale kněží ještě měli dozor na školy a oni od nich záviseli, těžce nesouce jho jejich.

Učitel Dřín nemohl pochopiti, proč církev a škola neměly by zůstatí spojeny a divil se, že i křesťané ano že i křesťanství učitelové by je rádi rozvedli. On si toho nepřál, nikoliv, on se toho bál a hrozil, jemu kněží ve škole nejenom nepřekáželi, nýbrž opravdu byli prospěšní a milí. Tak se do toho života s nimi vpravil, že nechtěl o žádném rozloučení slyšet a že často říkával: „Vždyť není ani možné.“

Však ono se všelicos zdálo býti nemožné a přece se to stalo. Dávaly se nové školní zákony, Dřín si jich nežádal, on jich ani neočekával, ale když tu byly, podrobil se jim a musel se jim podrobit, ačkoliv někdy s těžkým srdcem.

Vykoupil se desátek ku škole Křížkovské patřící, výkup byl malý a desátek zajiště nevynahradil. Odpadla koleda, jenž učitelovi také mnoho přispívala, děti přestaly choditi Řehořem a tím učitel také ujmu utrpěl.

Vpravil se do těch novot, přivykl jim, ano on uznal, že jsou potřebné a mnohých si opravdu vážil. Jichž si nevážil, byly mu aspoň ještě snesitelné a i to si dal líbit, že obce se staly patrony škol domácích.

Arciř by byl měl radši za patrona pořád pana hraběte, jenž ho na školu v Křížkově byl usadil. Prokazoval jemu i škole mnoho milostí a ještě co patron vystavěl školu novou, že stará hrozila již sbořením a pro osadu nestačila.

Byla velká slavnost, když důstojný pan vikář ji vysvěcoval. Přijel hrabě patron s celou rodinou, hudebníci od učitele vycvičení hráli, děti držely řeči, vítaly a děkovaly, zvonilo a střílelo se.

Den ten učitel Dřín podržel v dobré paměti a když hrabě ve škole již neměl co poroučet a o ni se více nestaral, bylo mu toho líto a to tím více, že obce, co převzaly jeho práva a jeho povinnosti, v mnohém dost šetrně a dost svědomitě se nechovaly.

(Pokračování.)

Pravá svoboda.

Hoj letí komoň lepý,
sokolí jeho chvat,
i letí volnou stepí,
jež plna jarních vnaď.
Kam nese chvatu svého,
orlí proč jeho stín?
Slyš hlasu bujarého,
onť pravý volný syn.

Ta mlha pluje lehce
pod nebes blankytem,
i vraník klusá — řehce
tím nočním úkrytem.
Již hřivu v slunci suší
a klade v rosný klín,
tak zplesá srdcem duší
i jednou Český syn.

Jen *víra* dá svobodu
tu pravou, lásku, mír;
a zmůže vši nehodu,
již rozsíl hřichu vír.
Jen takto, bratří, k cíli
a budem svoji v čas;
i národ s námi milý
rozkvěte znovu zas.

Fr. Al. Lhotka.

DOPISY.

Od Jizery 11. ledna 1871.

(Prámysl a nábožnost. Různé zprávy.)

Jakkoli upříti se nedá, že zmáhající se ruch průmyslový mnohé výhody hmotné poskytuje: máť přece i několik neutěšených stránek, které v očích věrného křesťana ony hmotné výhody velmi umenšují. Jedna z těchto jest rostoucí netečnost náboženská, a co její přirozený následek hynoucí mravní kázeň, jelikož továrny namnoze na svěcení neděl a svátků nedbajíce, pracující lid službě Boží odcizují, a takto poslední jiskru nábožensko-mravného života v něm udušují. Co div, že, jak zkušenost učí, na místě očekávaného blahobytu v krajinách průmyslných vedle nemnohých boháčů největší chudina přebývá. I v krajině zdejší ledva míli cesty od sebe nedávno rychlostí téměř báječnou dva velkolepé cukrovary povstaly, které v minulém měsíci listopadu činnost svou započaly. Kéžby kde toho třeba stejnou rychlostí i ke stavbě chrámů Páně se přikročovalo; avšak tu, jak zkušenost v B. a v B. poučila, tak rychle to nechodí. Děje-li se tak nyní, kde patronové chrámů z větší části zbožností a obětovností vyni-

kají: což dítí se bude, až patronátní poměry chrámové — snad na způsob patronátních poměrů školních — upraveny budou. Možná, že novými zákony překážeti se bude šlechtěným patronům, aby ochránci a dobrodinci kostelů býti nemohli; snad se na jejich místo postaví páni okresní hejtmáné a zeměsprávcové, jimžto přidána bude veliká síla úřednictva (jak se to se školami stalo); a tak lid přijde z deště pod okap. Pak běda kostelům, nemajícím vlastního zádušního jmění! Trosek památných v Čechách přibude.

Diecesální fond náš, dílo to, jak vůbec známo, obětovnosti milého arcipastýře našeho, v minulém roce bez mála 2000 zl. rozdělil mezi potřebné kněžstvo (biskupství Litoměřického).

Milé bylo nám též novoroční nadělení obrázky ku katechisování vhodnými, zvláště pak knihami od Bernarda Galury, knížete biskupa Brixenského vydanými: Svatou obrazárnou k snadnějšímu vyučování křesťanskému ve školách i chrámě; a Naučnou knihami o křesťanské zvedenosti. — Tyto dny dostala se mi do rukou modlitební kniha, nedávno i v tomto listu oznámená, pod názvem „*Království Boží*“ od Jos. Němečka, kaplana zámeckého na Sichrově sepsaná a nákladem p. Stýblovým vydaná. Znaže od téhož spisovatele sbírku dobrých Marianských kázání o litanii Loretánské („*Vavřínový Věнец*“ nazvanou) prohledl jsem i toto nejnovější jeho dílo, a shledal, že jak slohem tak obsahem chvalně vyniká. — O rozkvětu školství pod novým dozorem nic neznaménáme. I těm z nenáviděného podruží kněžského vymaněným pánům učitelům počíná se stav věcí nelíbiti. —o—

Z Moravy 22. ledna 1871.

(Vojenství a duchovní správce.)

Kdežto před dvěma roky duchovní správu u veškerého vojska vykonávali výhradně kněží vojenští, odevzdána správa tato v novější době zákonem na větším díle — farářům místním. Změnou touto uloženo kněžím nevojenským za povinnost, starati se o vojáky s nemenší svědomitostí a horlivostí, jako o farníky ostatní. Co dříve dovoleno nebylo, stává se nyní z rozkazu: Nevojenští duchovní správce vedou péči o duchovní blaho vojákův a mají zákonitý přístup ku brancům, o něžto dříve v ohledu církevním dbal toliko ministr války pomocí prostřednictvím plukovních kaplanův a polních superiorův. Že se duchovní správa u vojska nemůže obmezovati toliko na zpořád a jiné svátostné a obřadové potřeby a

náboženské povinnosti a úkony, netřeba dokládati. Také jest na bílém dni, že svědomitý duchovní otec nepřestane ve svém povolání a ve své péči o duchovní blaho vojákův na jejich napomínání a kárání, když na nich spozoruje ochablost u víře a nešetnost ku zásadám mravouky, nýbrž že zařizovati bude vše záhy, čím by svěření své na pravé cestě udržel a ve ctnostech zachoval. — Dobrý pastýř nehledává toliko ovce ztracené, nýbrž předcházíá bdělým okem, aby se mu nerozutíkali. — Tu otvírá se našim kněžím docela nový obor pastorky. Jindy brával farář podíl na odvodu vypisováním jmen rekrutův z matriky a šofťováním soupisův, nyní má *dani z krve* vysvětlovati, jakou cenu má, čím musí býti a jakou se musí zachovati, aby nebyla zmařena pro církev, pro krále a pro národ. Proto se nedají přípravy k odvodu snadno odloučiti od priměřené pobožnosti a dojemné slavnosti ve farním chrámu. — Jindy odváděla se daň z krve bez všelike soustrašti, bez citu a bez obavy o spásu rekrutův se strany farníkův, ba na obecní útraty opjieno těch obětí za vlast a národ, za krále a církev. Zlovyk tento, spjieti rekruty, bohdá! vzal již na vždy za své v obcích procitlých a vědomých. Na místo zlého obyčeje, spjieti rekruty na obecní účet, zmáhá se krásný zvyk dávati nováčkům poučivé knihy vojenské. Duchovní správce výbornou prokáže službu svým farníkům, obrátí-li jejich zřetel ku spisům, hodícím se za dary pro nováčky. Z *Vojenské bibliotéky* nákladem dra. Skrejšovského vycházející, dají se některé sešity vybrati, aby jimi vhodně byli poděleni odvedenci. Vojenská bibliotéka pojednává současně ve třech souběžných seriích o třech různých vojenských předmětech a vědomostech. Obezřetný duchovní správce dovede posouditi a poraditi, kterou částí by se ten onen rekrut mohl obdařiti. „*Vojenská čítanka od setníka Cenského*“ nákladem Kobrovým vydaná také se dá dobře upotřebiti za průvodčího českých nováčkův. Valným rozšířením těchto a jiných nezávadných spisův vojenských u praporův slovanských docílí duchovní správce toho, že mnohý voják z jeho farnosti se rychleji a důkladněji s uměním braným seznámí a jsa vycvičen se pak podle zásad nyní u vojska platnosti nabývajících ještě před třetím rokem služby domů vrátí, což v duchovním ohledu velké ceny a váhy má, jestli setrvání farníkův na vojně ve vzdálenosti od rodičův a spolufarníkův neprodukuje.

KRONIKA.

Z Prahy. Ve čtvrtek, 2. února, o slavnosti *Očišťování Panny Marie* posvětil J. Emin. nejdůst. p. kardinal u Věch Svatých na hradě hromničky a bude pak po průvodu o 11. h. přítomen slavné mši svaté.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati 30. a 31. ledna, 1., 2. a 3. února u Alžbětinek, od 4—8. února u Anglických panen.

— J. Emin. nejdůst. p. kardinal arcibiskup poctil v neděli 22. t. m. zdejší *jednotu katol. tovaryšů* o 7. h. u večer svou návštěvou a byl přítomen divadelnímu představení Budečských „Jeslíček“, s nímž velice spokojen byl.

— *Z Budějovic.* „Ordinariatní list Budějovické diecese“ sděluje v čís. 3—5. v autentickém znění latinském dogmatická ustanovení Vatikanského sněmu 1. o víře katolické a 2. o Církvi Kristově. (Rovněž tak stalo se v „Ord. listu arcidiecese Pražské.“)

Z Brna. Nejdůst. p. biskup Karel Nötting osvědčil svou nestrannost v ohledu národnosti při svém nastolení na stolec Brněnský pokynutím veledůst. své konsistoři, aby české žádosti a stížnosti od duchovních správcův s takovou šetrností přijímala a česky vyřizovala jako spisy německé. Na velebném duchovenstvu slovanském v Brněnské diecesi jest nyní, aby dovedlo ze spravedlnosti biskupské hojně kořistiti, aby jeho nevčasnou ostýchavostí nečinily se církevním úřadům vyšším výtky, jakoby nepřestávaly němčině nadřizovati na ujmu slovanštiny. — O slavnosti nastolení svého dne 22. t. m. vystoupil nejdůst. p. biskup na kazatelnu a učinil v obou zemských jazycích krátkou řeč k shromážděným, načež slavnou mši sv. sloužil, po kteréž v slavném průvodu do residence své uveden byl.

Z Vídně. Generální komisariat svaté země zamýšlí také letos ku slavnosti velkonoční uspořádati pouť do Jerusalema. Přihlásiti se mohou katoličtí mužové, kněží i nekneží. Účel náboženského vzdělání stojí při této pouti v popředí: proto však se přec ničeho nezanedbá, co k všestrannému obohacení poutníků prospěšnými vědomostmi o lidech a krajinách posloužiti může. Každý účastník pouti zašle do 10. února t. r. generálnímu komisariatu ve Vídni (v městě, náměstí františkánské, č. 4.) přihlášení své s úplným udáním jména a příjmení, stavu a zaměstnání a bydliště; nekneží zašletež certifikát od svého duchovního správce, že

skutečně ku katolické církvi přináležejí. Do 18. února budež generálnímu komisariatu od každého z cestujících zasílány peníze za cestu do sv. země i nazpět. Poutníci, kteříž hodlají použiti první třídy na parolodi společnosti Lloyd, zašlou 500 zl. ve stříbře; ti, jenž použijí druhé třídy, 440 zl. ve stříbře. Z peněz těchto zapraví se cesta, strava a lože na parolodi; útraty za dopravu osob i zavazadel ve svaté zemi; odměny dragomanům a nosičům, příbytek, strava i zpropitné na různých místech palestinských. — Poutníci mají se v čas opatřiti průvodním listem (pasem), vidimovaným od tureckého konsula ve Vídni nebo v Terstu. Kněží mimo to zaopatří se sobě odporučný list svého ordinariatu a řeholníci průvodní list svých představených. Nejděle do 2. března se každý cestující ohlásí u komisariatu generálního ve Vídni osobně anebo oznámí písemně, že hodlá přímo do Terstu jeti. Celá společnost si zvolí předsedu, pokladníka a kontrolora. Dne 3. března vyjede se z Vídně do Terstu, 4. března z Terstu po moři do Korfu, Syry, Smyrny a Kaify. Odtud po pevnině k hoře Karmelu, Nazaretu, do Jerusalema, kdež poutníci v rakouském domě poutnickém uhoštění budou. Dne 13. dubna nastoupí společnost zpáteční cestu do Jaffy, odkudž dne 15. dubna s parolodí do Alexandrie a dále do Terstu přibudou.

— (O služném div. herců a kněží). Ředitel dvorního divadla ve Vídni má služného 6000 zl. a osobní přírůbek 2000 zl., mimo to skvělý byt v operním domě. Předchůdce jeho má pense 2000 zl. První zpěvačka při dvorní opeře má prý 16.000 zl. služného, a tříměsíčné prázdniny. — Naproti tomu nemají lokalisté více než 315 zl. a výslužného 210 zl. „Vaterland“ přinesl nedávno zprávu o žádosti kněze 96 let starého, jenž 70 let ve správě duchovní pracoval, aby dán byl na odpočinek, na kteroužto žádost vys. c. kr. místodržitelství odpovědělo, že nemá nic proti tomu, aby se žadateli vzhledem na jeho vysoké stáří a na jeho 70letou věrnou a v každém ohledu bezúhonnou službu povolil plat deficiencia, totiž 210 zl. r. m. ročně.

Z Německa. Jednota misionářská sv. Bonifacia měla roku 1869 příjmů 132.115 tolarů stříbr., tak že s penězi, jež z roku 1868 přebývaly, měla všeho jmění 201.901 tolar. Vydání za rok 1869 obnášejí 118.111 tolarů, tak že na rok 1870 ještě pozůstalo 83.790 tolarů. Srovnáme-li příjem roku 1869 s předchozími lety, objevuje se potěšitelný úkaz, že příjmy té jednoty rok od roku

vždy více vzrůstají. Neboť r. 1864 obnášely roční příjmy jen asi 23000 zl. V následujícím roce zvýšily se příspěvky o 11000 tolarů; r. 1866 o 11500, r. 1867 o 10500, r. 1868 o 7300, a konečně r. 1869 o 31700 tolarů, což za velmi prospěšné znamení vzrůstající se uvědomělosti mezi katolíky považovati sluší.

Z Bavorska. Probošt katedrální kapitoly v Augspurku, známý překladatel písma sv. Dr. Josef v. *Allioli* byl od Bavorského krále vyznamenán zlatým čestným křížem královského řádu Ludvíkova; vyznamenání toto bylo zasloužilému kmetu u přítomnosti nejdůst. biskupa jakož i celé kapitoly dne 1. ledna t. r. od předsedy král. vlády p. z Hörmannů slavně odezdáno.

Z Říma. K uvítání krále Viktora Emanuele byl od giunty římské sestaven zvláštní výbor; mezi údy výboru tohoto nalezá se jakýsi Stanislav di Mauro. A kdo jest ten pan Stanislav? Bývaltě jindy ranhojičem v nemocnici San Giacomo al Corso a konal přednášky ve prospěch vražedníkův; neboť na mrtvolách lidských přiučoval posluchače své způsobu, kterak nejhbitěji a nejjistěji se člověk zabítí může; jednaloť se tehdaž revolučníkům o zavraždění neapolitánského krále i královny, kteříž oba při slavném osvětlení (girandole) dne 30. června 1861 usmrceni býti měli. Leč spiknutí bylo ještě v pravou dobu vyzrazeno a Stanislav di Mauro s jinými spoluviníky odsouzen k doživotnému trestu v káznici, ješto se mimo to dokázalo, že v nemocnicích římských několikráte se o to pokusil, otrávit nemocné. Dne 20. září 1870 byl však z káznice v Pagliano od vojínů piemontských vyproštěn a do Říma nazpět uveden. Giunta nenalezla výtečnějšího muže, kterýžby se staral o slavné uvítání krále v Římě a zvolila k tomu Stanislava.

— Z Kolossea už všechny trávníky jsou odstraněny a co nejdříve zmizí také křížová cesta. Nedávno navštívili památné místo ono dva Američané, kteříž slzy prolévali nad nejhrubším vandalismem, jehož se vláda italská dopouští. Posvátnou zemi, krví mnoha set mučovníkův skropenou, odvázejí dělníci v červené košile odění z Kolossea na rozličná místa, jen aby žádné památky více nezbylo, kterážby cit zbožnosti v srdci diváků probudití mohla.

— Kníže Doria složil úřad syndika, jež posud zastával. Bývalý prefekt Florentinský, Cantelli, zdráhá se úřad ten převzít. Byl tedy vyzván kníže Pallavicini, aby syndikát přijal, ale týž ještě nedal určitou od-

pověď a zdá se, že úřadu toho jiným dopřeje. Vláda už také pomýšlí na to, že důležitě místo ono svěří židovi Alatrimu, bohatému peněžníku a spolu poslanci. Tento pán s radostí by úřad onen přijal a brzy by ve všech úřadech četné židy usadil.

— *Divadla* římská bývají z většiny prázdná; v divadle della Valle hrálo se nedávno u přítomnosti osmi osob; byli to tři piemontští důstojníci a pět posluhův, kteříž se pro veliký liják do divadla utekli.

— *Turecký sultán* odeslal sv. Otci k jmenovinám dne 27. prosince m. r. uměle zhotovenou mísu stříbrnou se 20.000 franky a písemným blahopřáním.

— *Velkou povodni*, kteráž dne 26. prosince m. r. město Řím zaplavovati počala, náramně mnoho spousty bylo způsobeno. Veškery kupecké krámy na tak zvaném *Corso* od náměstí *del Popolo* počínaje až k náměstí *Colonna* stály pod vodou a v nejbližších ulicích museli se lidé na loďkách převážeti a skrze okna prvního poschodí do svých příbytků vcházeti. V Ghettu či židovském městě vystoupila voda až do druhého, ano leckde i do třetího poschodí. V noci ze 29. na 30. prosince začaly vody zase opadávati a nyní se Tibera už zcela ve své břehy navrátila. Sv. Otec daroval ze skrovných příjmů svých těm, kdož povodní nejvíce škody utrpěli, 25.000 franků; a mimo to dal rozdati mezi ně prádlo, vlněné pokrývky a nábytek, kteréžto věci ve Vatikanském paláci měl uloženy.

— Z rozkazu italské vlády nesměly se o půlnoci před slavným hodem Narození Páně konati žádné služby Boží; nejranější mše dne 25. prosince slouženy jsou v 1/2 7. ráno. Jindy se před půlnoční ozýval hláhol veškerých zvonů římských, letos bylo však ticho jako v hrobě, tak že Římané pravili, že to není vánoční hod Boží, ale spíše velký pátek.

Z Italie. Dne 22. prosince 1870 zemřel v Ravenně tamější kardinal-arcibiskup Enrico Orfei; narodil se dne 23. října 1800 v Orvietu, r. 1848 stal se biskupem v Cesáně; r. 1858 povýšen byl na důstojenství kardinala a r. 1860 stal se v Ravenně arcibiskupem.

Z Francouzsko. V roce 1869 měla jednota svatého *dětství Ježíšova* všech příjmů 755147 zl. 42 kr. rak. m., a sice přispěly k tomu katolíci rozličných zemí následující měrou: Francouzsko 437.351 zl.; Belgie 82.470 zl.; Italie 59.877 zl.; Prusko 49.901 zl.; bývalý stát církevní 25.375 zl.; Bavorsko 23.734 zl.; Nizozemsko 20.271 zl.; Švý-

carsko 14.886 zl.; Württembersko 5608 zl.; Badensko 4809 zl.; Anglie 1341 zl.; Irsko 1333 zl.; Portugalsko 1767 zl. Z Asie a sice: z Turecka 608 zl. z Persie 48 zl.; z Indie 1567 zl.; z Číny 1865 zl. Z Afriky 974 zl.; ze severní Ameriky 23.724 zl.; z jižní Ameriky 7350 zl. — V hlavním městě Číny, v Pekingu náleží této jednotě velký sirotčinec, stojící pod správou Milosrdných sester. Roku 1869 bylo tam odevzdáno 873 dítek, z nichž 843 zemřelo. Příčinu tak četného umírání hledati sluší ve velké bídě, kteráž téhož času v Číně vůbec panovala. Následkem neobyčejného vedra slunečního povstala neúroda a mimo to mnohá role úrodná byla od revolucionářův zpusťována. Chudý lid neměl jiné potravu mimo listí se stromův a kořínky, jež ze země vydobývali; i přinášeli vyzábělé a na polo už umírající dítky do sirotčince a tuť ovšem nebylo možno jich dlouho zachrániti. Čiňané přinášejí často z dalekých krajín dítky do sirotčince v Pekingu; na oslu bývají zavěšeny dva koše a v každém koši tři neb čtyry dítky. Jak mile spatřejí dítky oděv Milosrdných sester, dají se obyčejně do pláče a jsou-li to už dítky povyrostlé, truchlivají několik dní po svých rodičích; brzy však nabývají důvěry a vesele volají na sestry: „Kounai-nai,“ t. j. milá tetičko!

Z Belgie. Za příčinou zármutku, jež všechny katolíky naplňuje pro zajetí sv. Otce v Římě, dal místodržitel provincie Gentské v Belgii novinami prohlásiti, že o novém roce 1871 žádných návštěv přijímati nebude. Totéž učinil předseda nejvyššího soudu též provincie.

Z Nizozemska. Z Amsterodámu učinil jakýsi pan Kersten, liberální úd druhé nizozemské komory, interpelaci k ministerstvu, kdež se tázal, zdali vláda následkem stížností nizozemských katolíkův hodlá učiniti nějaké kroky v záležitosti sv. Otce čili nic. Ministerstvo prohlásilo, že se velikého zakročování zdrží a komora schválila úmysl ministerstva 39 hlasy naproti 35; z malé této většiny mohlo ministerstvo poznati, že velká část obyvatelstva nizozemského jinak v té věci smýšlí: a při tom zvláště podotknouti sluší, že mezi oněmi 35 poslanci, kteříž se proti vládě vyslovili, se nalezá 18 protestantův. Bývalý ministr, pan Heemskerk ujal se mezi rokováním o zmíněné interpellaci slova a pravil: „Uvážím-li otázku tuto jen se stanoviska práva a slušnosti, musím veřejně prohlásiti, že od dávnych časů se ve světě civilisovaném neudál hanebný skutek, jeuzby veškeren pocit prá-

va a slušnosti v míře tak vysoké ošklivostí naplňoval, jako tato beze vší podstatné příčiny, v čas míru a naproti slabému, avšak neutrálnímu státu (římskému) spáchaná usurpace.“

Ze Španělska. V jednom z farních chrámů hlavního města Madridu byla na konci roku 1870 konána třídní pobožnost za blaho sv. Otce a při tom příspěvky na hálí sv. Petrský tak štědrě od věřícího lidu udíleny, že se celkem 27.000 franků shledalo. Proti oloupení sv. Otce a okkupaci Říma vojskem piemontským zadal arcibiskup z Valencie rázný protest, opatřený 170.000 podpisy; také v jiných diecích chystají se protestace téhož obsahu.

Ze Švédska. Katolíkům v obchodním městě Malmö přebývajícím bylo od krále uděleno povolení, aby směli zakoupiti pozemek a vystavěti tam farní chrám. Farářem osady té jest hrabě Bernard ze Stolbergu, jež před několika lety bohoslovecká studia konal v Inomostí. Dosavad nalezají se ve Švédsku pouze tři katolické osady se stálými správci duchovními: ve Štokholmě, Göteborgu a Malmö.

Z Ameriky. V městě Kovingtoně byl dne 1. prosince 1870 pohřeb faráře tamějšího Ferdinanda Kühra za velkého účastenství lidu vykonán. Sám nejdůst. biskup Többe sloužil zádušní mši sv. a kázal jazykem anglickým, generalní vikář Fernezing z Cincinnati kázal jazykem německým; kněží sešlo se 40. Zesnulý kněz byl narozen r. 1806 v diecési Paderbornské a záhy rodičův jsa zbaven vstoupil u rolníka do služby. S přispěním známého kněze dostal se však na studia; ale kněz dobrodinec jeho brzy potom zemřel. Tu se 20letý jinoch odhodlal jíti do Říma, kdež po velkém namáhání na přimluvu kard. Reisa-cha byl přijat do propagandy a r. 1836 na kněžství posvěcen. Odebral se do Ameriky, kdež v Cincinnati a Cantoně úřad misijnářský zastával, až posléze r. 1841 se dostal do Kovingtonu a téměř 30 let blaze v osadě té působil. Katolíků německých bylo tam r. 1841 jenom 30 rodin, nejprve se konaly služby Boží v kostele anglickém, pak v 2. poschodí soukromého domu, až se konečně poštěstilo zjednatí prostředky ku stavbě chrámu Mariánského. Nyní se v Kovingtoně nalezá 12000 německých katolíků. Zesnulý farář byl veliký přítel dítek, kteréž jej co otce milovali. Chudým osadníkům svým pomáhal tak vydatně, že nikdo z nich nouzi netrpěl.

Paběrky.

10. O papežích.

Co právník proslulý i co horlivý protestant známý svobodný pán ze *Senkenberga* následovně o papežích a o jejich vládě mluví: Pořádek v církvi *musí* býti; ona má potřebu hlavy, která by tento pořádek vedla, ale zajisté žádný k tomu schopnějším není nad náměstka Kristova, který nepřetrženě jest nástupcem sv. Petra. Tento zajisté po vždy hlasu svých oveček slyšeti hotov jest, aby jejich obtížím ulehčil. Směle můžeme tvrditi, že není příkladu, aby papež některý proti těm nepřátelsky byl jednál, kteří svých práv hájili, ovšem potud, pokud mezi nepřekročili.

(Methodus Jurisprud. ad dit. IV. de libertate Ecclesi. Germ. 6. 3.)

11. Co jest křesťanství?

Křesťanství není žádnou vědou, jak se někteří domnívali, kteří prošeďse osnovu jeho, již úplnými křesťany býti se domnívali; křesťanství má sice svou vědu, ale ono jest *umění*, a to nejvyšší, nejtěžší, nejslechetnější, které velikých vloh požaduje. Než těmito vlohami nemohou se snad jen vzdělanci honositi, ono uděluje vlohy tyto všem, jak bohatým, tak i chudým duchem; přece ale raději pohostinství přijímá u těch, kteří jsou dobrého a upřímného srdce. To jest ta pravá věda, které nabýváme v křesťanství, bychom myšlenky dobyté skutkem jevili. (Görres.)

12. Melanchthon o reformaci.

Čeho asi získali náslapníci reformace v 16. století, kteří řízení náměstka Kristova zatracovali, poznati lze nejlépe ze slov Melanchthonových. In prae. Corporis Doctrinae náramně běduje, že za papežovo jeho, které jen ze dřeva bylo, jiné železné obdrželi, poněvadž knížata opanovavše i duchovní řízení, větší moc si osvojovali, nežli Kristův náměstek. Podobně lkají Magdebursští centuriatoři v předmluvě k sedmé centurii.

13. O modlitbě za zemřelé.

Krásná jsou slova, která pronesl obrácenec *Esslinger*, modlitby za zemřelé a vzývání Svatých se týkající. Mnozí tvrdili, že vzývání Svatých žádného prospěchu nemá, ješto o našich potřebách nevědí. Poslechněme tedy výrok slovutného *Esslingra*, kterého milost Boží na pravou cestu přivedla. „Srdce lidské, kterým přecasto chladný rozum opovrhne, jen ono k nám ta radostná slova mluví, že modlitbou svou přispěti můžeme duším v očistci; jen ze srdce lidského, chrámu to Ducha svatého, plynou

modlitby k úctě těch, které Bůh již v nebeských končinách věncem nikdy nevdanoucím ozdobil. Andělé, kteří tak často k lidem sestoupili, kteří z narození Spasitele se radovali, kteří dítky chrání, mrtví, kteří z hrobu vstávají, aby oslavili smrt Vykupitelovu, dávají patrné svědectví, jak učení protestantův odporuje výrokům písmu sv., poněvadž tvrdí, že bytosti vyšší ničehož nevědí, co se na tomto světě děje.“

14. Proč často nevinný na tomto světě trpí?

Hrabě Maister ve svých večerních rozjímáních v Petrohradě tímto způsobem otázku zodpověděl: „Táže-li se tebe vinník, jak to přichází, že nevinný často zde trpěti musí, máš mnoho odpovědí; nejlepši však zajisté jest: *Nevinný trpí za tebe.*“

15. Sluší-li měniti náboženství?

Zachariáš Werner narozen r. 1768 v Královci pruském byl stoupencem Kantovým a v krátkém čase k vznešeným hodnostem povýšen. Procestovav rozličné země evropské přišel konečně do Říma, kdež mu dopráno bylo *pravé* náboženství poznati. Trváje v přátelských rozmluvách s knězem Ostinim, jenž později kardinálem se stal, přiznal se ke katolíkům; vstoupil pak do řádu Redemtoristů a proslul co výtečný kazatel ve Vídni.

Jistého času byl ve společnosti vznešených protestantů, kteří mu velice pro jeho přestoupení domlouvali, konečně jeden z nich veřejně pravil: „Nemohu žádného člověka ctíti a si vážiti, který svou víru mění.“

Rychle jemu na to Werner odpověděl: „Právě proto jsem si nemohl vážiti Luthera.“

M.

Literární oznamovatel.

— „*Časopis kat. duchovenstva.*“ Redaktor: dr. Klem. Borový. Ročník XII. Svazek 1. obsahuje pojednání: Snahy sociální revoluce a úloha církve (podává prof. Ant. Skočdopole). Historicko-kritické příspěvky k dějinám sv. apoštolů slovanských Cyrilla a Methoděje. (Se-psal Dr. Josef Ginzl, kanovník v Litoměřicích.) Křesťanské cvičení (z konferečních otázek diecése Budějovické podává Josef Hausmann, far. v Dešenicích). Král slávy. (Výklad žalmu 23. vzdělal prof. Václav Vojáček.) V Kronice: Platnost sňatku uzavřeného in forma Tridentina, (zajímavý případ z manželského práva); náboženské vyznání dítek nemanželských; předlohy vládní. V Literárním oznamovateli posouzen Blahověst, Kancionál Děd. sv.-Janského, spis dr. Schulte: Die Macht derröm. Päpste, číslo 6. a 7. spisů katol. tisk. spolku a Školník, — Svazek 2. vyjde 11. března.

— „*Kazatelé slovanští.*“ Svazek 2. obsahuje kázání na ned. VI. po Zjevení P.: Hříchy křesťanův mnohem větší jsou než hříchy nevěřících (z horvat.); na ned. Devítník: O stráží a úpravě vinice duší našich a vydávání ovoce z ní Pánu Bohu; na ned. I. po Dev.: Proč nyní slovo Boží nepřináší žádoucího užitku; na ned. II. po Dev.: O příčinách proroctví o utrpení a smrti Páně a o slepci dnešního evangelia; kázání postní: „Zlost hříchu příčina umučení Páně,“ 1. P. J. trpěl za nás po celý život svůj, o ohni lásky Jeho a potopě hříchův našich, 2. P. J. z lásky k nám podstoupil hrozný boj s hříchem, zrada Jidášova; 3. P. J. jat, políčkován u Kaifáše a přiveden k Pilátovi (z polšt.; pokrač. v seš. 3.); na ned. I. v postě: O křest. přemáhání sebe samého; na ned. II. v postě: O dvojím statku, čistotě a poctivosti (ze slovinštiny).

— „*Školník.*“ Časopis katol. učitelstva světského i duchovního. Ročník XI. (21). Vydávají a redigují Frant. Schönbeck a František Blanda, tiskem B. Stýbla. Číslo 1. o 16 str. velké 8. na způsob Blahověsta obsahuje pojednání: Čeho vyžadují na nás nynější školské poměry? O úloze katechetové vůbec a v našich dobách obzvláště (vykládá prof. A. Skočdopole.) Obrázky z dějin vychovatelství (podává Fr. B.) Následují dopisy, příběhy školské, věstník učitelský, literatura a umění; zprávy o Děd. Maličkých v Hradci Králové a na poslední straně Pokladnička. Číslo 2. vyjde 31. t. m.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Josef Kolář, farář v Slavětíně, 17. ledna (nar. v Chrašti 25. listop. 1825, vysv. 29. července 1852).

Vyznamenáni jsou:

- P. Leander Grotz, k. ř. Františk. v Praze a
p. Petr Merhaut, farář u sv. Havla v Praze, jmenováni jsou k. arcib. notáři;
p. Ant. Tichovský, exposita v Líbni, obdržel synodalie.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Ant. Krížek, kapl. z Bělé do Plas;
p. Jan Brom, def, za kapl. v Bělé;
p. Jindřich Kubát, neom. za kaplana do Lochovic.

Kněží ř. premonstr. v Teplé:

- P. Martin Gebert, farář z Rájova do Chotěšova;
P. Lukáš Schmidt, far. z Mnichova do Rájova;
P. Alfred Clementso, kap. z Mar. lázní za far. adm. v Mnichově (Einsiedl);

- P. Anselm Köhler, kapl. z Habrových Kladrůb do Mariánských lázní;
P. Ambrož Winkler, kapl. z Mnichova do Habrových Kladrůb;
P. Isidor Grüner, za kapl. do Mnichova.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Vilém Breuer, koop. v Einsiedlu, 7. ledna (nar. 19. pros. 1825, vysv. 25. července 1850);
p. Matěj Eisbrich, farář v Měrunici, 11. ledna (nar. 18. února 1818, vysv. 29. července 1841);
p. Josef Hegenbart, b. notář a far. v Pirkšteině, 5. led. (nar. 12. ún. 1821, vysv. 25. července 1845);
p. Jan Šolc, koop. v Mšeně, 9. ledna (nar. 23. července 1834, vysvěcen 25. července 1861);
P. Kajetan Venus, ř. cisterc. v Oseku, 14. ledna (nar. 7. června 1796, vysv. 10. srp. 1826).

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Aug. Lindner, kapl. za adm. v Pirkšteině;
p. Vil. Müller, adm. v Nové vsi v horách, za kapl. do Želenice;
P. Jos. Dressler, ř. cisterc. far. v Radčicích, za podpřevora v Oseku;
P. Emeran Gamperle, převor v Oseku, za faráře v Radčicích;
P. Jan Taft, podpřevor stal se převorem v Oseku;
p. Jan Wöhle, jub., os. děkan v Rozbělesích, vstoupil na stálý odpočinek;
p. Ant. Fliegel, koop. z Tisě do Petrovic;
p. Fr. Sommer, kapl. z Maffersdorfu do Einsiedlu;
p. Jan Bernard, koop. z Dlouhých Mostů do Maffersdorfu.

Upřázdnené fary:

- Pirkštein (Sloup), patr. pí. hrab. Alž. Kinské.
Měrunice, patr. p. Maur. kníž. z Lobkovic.
Rozbělesy (Rosawitz), patr. p. Frant. hrab. z Thun-Hohensteinu.

V biskupství Budějovickém.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Vác. Novák, kaplan v Soběslavi, za faráře v Křemži;
p. Ant. Šonka, neom., za kapl. v Soběslavi.

Listárna.

H. D.: Promulg. fit ad instructionem Cleri.
— Quid faciendum? Non contra dicere. —
Quod att. promiss. melior. congruam sust. Cl.:
Timeo Danaos etc.

✎ Příští číslo bude se vydávati dne 4. února. — Pros. o dopisy do 31. t. m.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
kníž. arcib. seminární
čís. 190—1.

Expeditice:
katol. kněhupectví

B. Stýbla
na sv. Václavském
náměstí, čís. 796-II.

Nedoložila čísla
reklamují nejdéle v
měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí
v expedici
a u všech rádných
knihkupců
na rok: 2 zl. 50 kr.
na půl: 1 zl. 30 kr.

Po poště:
jenom v expedici
Celoroč. 3 zl. — 50 kr.
půlroč. 1 zl. 55 kr.

Předplacení čtvrt-
letní se nepřijímá
Jednotlivá čísla
se neprodávají

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přísl. XIV. 24.)

Úvahy na neděle a svátky.

Sepsal Jos. B. Podstránský.

X. V neděli II. po Devítníku.

Obsah dnešního evangelia (Luk. 18, 31—43.): Kristus jde posledně do Jerusáléma k smrti a slepému žebráku zrak navrácuje.

1. Aj, řekl Pán Ježíš svým učeníkům, vstupujeme do Jerusáléma, kde Syn člověka vydán bude pohanům k zabiti. — Blíží se nám památka smrti Kristovy, čas svatopostní. Kristus jde na smrt a kde jsou společníci jeho na cestě bolestné? V tyto dni spěchají mnozí jen za rozkošemi a pošetilostmi tohoto světa. Kde jaký šašek neb maskara se ukáže, přemnoží chvátají za nimi; ale božský Spasitel málo má společníkův a soudruhů v utrpení. Mějte alespoň vy náb. kř. s Kristem útrpnost a recete upřímně se sv. Petrem: Pane, byť se všickni horšili nad tebou, já se nepohorším. — Bychť pak měl s tebou umřít, nezapřu tebe. (Mar. 14, 29.) A táže-li se vás Pán v tyto dni: „Také vy chcete odejít?“ odpovzte mu: Pane, ke komu půjdeme? Ty jedině máš slova života! (Jan 6, 68. 69.)

2. „Všecko — v tyto dni — sluší;“ praví mnohý; načez zase slovy sv. Pavla odpovídám „ale ne všecko prospívá.“ (I. Kor. 6, 12.) Mnohá zábava, veselost, ač není-li hříšná, jest sice křesťanu dovolena, však nebývá přece ku prospěchu. Snáze jest rozkoše se zdržeti než v ní nezhřešiti. Bylo by tedy nemoudré, kdyby v těchto dnech chtěl křesťan svobodněji si počínati, ješto může snadno při tom zhřešiti a Boha rozhněvati. Musíte-li kř., někdy ze slušnosti, jeden k vůli druhému nějaké zábavy se účastniti, chraňte se alespoň vši výstředno-

sti, všech zbytečností a výstupků, jsouce pamětlivi slov ap.: „Buďte že jíte nebo pijete, všecko k slávě Boží činite.“ (I. Kor. 10, 31; srv. 6, 13.)

3. Slepý žebrák slyše, že Ježíš Naz. tudy — k Jerichu — jde, zvolal řka: „Ježíši, synu Davidův, smiluj se nade mnou!“ A když mu lidé přimlouvali, aby mlčel, on mnohem více volal: „Synu Davidův, smiluj se nade mnou!“ — Tak i my nemáme ustupovati s cesty ctnosti, byť se nám i mnohé překážky kladly. Jednou ranou nepadne strom. Nechť lidé cokoli mluví, nechť ti léčky strojí, ty kř. trvej v pocestnosti. Nemůžeme ovšem zabrániti, co lidé pošetili v tyto masopustní dni tropí: „ty pojď za mnou!“ dí Kristus; jáť jsem cesta a pravda i život (Jan 14, 6.) t. j. já jsem pravá cesta k životu, kdo mne následuje, nezabloudí, kdo pak jde za světem, kráčí v temnostech k své záhubě. A mnozí pohříchu, v těchto dnech ze dne činí noc a z noci den a v temnostech tapajíce, skokem padají do propasti.

4. „Co chceš, ať ti učiním?“ tázal se Kristus slepce. Ale on řekl: Pane, ať vidím. — Prohlédni, zvolal Ježíš, víra tvá tebe uzdravila. Hle, jak dobrotitivý je Pán, sám se táže co chceme, a činí, co žádáme. To jeví se zvláště při dnešní pobožnosti. Zde v svatyni táže se každého sem přicházejícího Pán: „Co chceš, ať ti učiním?“ Nežádej kř. ani málo, ani příliš mnoho; pros jako onen slepec: Ježíši, smiluj se nade mnou! Však nemysli, že se Pán smiluje nad tebou, jestli že i ty se nesmiluješ nad bližním svým. Pros: Pane, dej, ať vidím! Pros o světlo pro duši, pros za milost Boží. Jak často bývá člověk slepý, že nevidí ani chyb vlastních, ani hříchů bližního, že slepý je v povinnostech k Bohu, k sobě a

ž bližnímu. A tato slepota je mnohem horší a škodlivější než slepota tělesná. Když pak nás Pán slepoty duševní zbavil, nechtějme více choditi v mráкотách nočních, nečiníme již skutky temnosti, ale, jako ve dne poctivě chodíme a oblecme se v Pána Ježíše Krista.“ (Řím. 13, 13.)

Kněžská rocheta.

(Dokončení.)

Avšak nejen pro kněze, ale i pro tebe, m. kř., jest rocheta velmi důležitá. Abys ale tomu lépe porozuměl, musím něco o rouše křesťním neboli svatebním předeslati. Tys byl pokřtěn, křtem svatým k novému, svatému, nadpřirozenému životu vzkríšen, a na znamení toho života křesťním rouchem při těchto slovech ozdoben: „Přijmi roucho bílé, a neposkrvněné je dones před soudnou stolicí Pána našeho Ježíše Krista.“ Toto roucho bylo za starých časů křesťanských dlouhé, čisté, bílé, kněžské albě podobné, v kteréž novokřtěnci na bílou sobotu obléknuti bývali, a v kterémž po celý oktáv až do bílé neděle chodili. Ač toto roucho během času podobu svou v úzkou roušku k ovinutí hlavy proměnilo, avšak krásný význam svůj, roucha totiž *svatého a blahoslaveného života*, neboli roucha *svatebního* až do nynějšíka podrželo. Toto roucho i tys na křtu svatém obdržel, a máš v něm na svatbu Syna Božího přijíti, kteráž se v nebesích s velikou radostí slaví. Od křtu svatého jsi již na cestě, a budeš na cestě až do smrti své. Hned po smrti ocneš se před Soudcem, aby viděl, zdaliž v rouše svatebním anebo bez něho, a zdaliž v čistém anebo poskrvněném přicházíš. Uvidí-li, že přicházíš v rouše a sice čistém, pustí tě na svatbu. Uvidí-li ale, že přicházíš bez roucha, nepustí tě na svatbu, ale řekne tobě a naloží s tebou tak, jak Pán Ježíš vypravuje v podoběnství: „Všel pak král, aby pohleděl na hodovníky; i ušel tam člověka neoděného rouchem svatebním. I řekl jemu: Příteli, kterak jsi sem všel, nemaje roucha svatebního. On pak oněměl. Tehdy řekl král služebníkům: Svížíce ruce jeho i nohy, uvrzte jej do temnosti zevnitřních; tam bude pláč a skřípení zubů.“ (Mat. 22, 11—13.) Anebo uvidí-li, že přicházíš v rouše pošpiněném, také tě hned nepustí na svatbu, ale odsoudí tě do očištky, aby tam dříve očištil roucho své.

Z toho poznáváš, jak se musíš, dokud jsi na cestě, na pozoru míti, abys toho roucha neroztrhal, anebo neztratil, anebo se z

něho oloupiti nenechal, cožby se stalo, kdybys těžkého, smrtelného hříchu se dopustil; a dále jak se musíš na pozoru míti, abys toho roucha nepoprášil, neposkrvnil, cožby se stalo, kdybys všedních hříchů se dopouštěl. Ale dejme tomu, že bys na cestě o roucho přišel, anebo že bys je poskrvnil; byloby to sice neštěstí nesmírné, ale nebyloby proto ještě všechno ztraceno, byloby ještě pomoci, a to v svátosti pokání, v svaté zpovědi. Tam bys mohl zase nového roucha nabýti, anebo poskrvněné očištit, a tak v čistém rouše dále se ubírat k bráně věčnosti. A to jest to, co jsem pro lepší vyrozumění musel předeslati. A nyní zase o rochetě.

Rocheta, co do *významu*, neliší se od roucha křesťního neboli svatebního; ona znamená tak, jako roucho křesťní, roucho svatého a blahoslaveného života. A považ, jak výbornou službu tobě prokazuje! Ona ti ukazuje na křtitelnici, uvozuje ti na paměť tu svatou svátost, kterouž jsi tam přijal, ten svatý život, jehož jsi tam dosáhnul, to svaté roucho, jehož jsi tam dostal, a napomíná tě, abys toho roucha bedlivě střežil, a je neposkrvněné zachoval až do smrti, to jest, abys, odřekna se bezbožnosti a světských žádostí, střízlivě, spravedlivě a pobožně žil na tomto světě (Tit. 2, 12); a jestliže jsi vzdor tomu napomínání o roucho se připravil anebo je poskrvnil, ukazuje ti zase na zpovědnici, a posílá tě pro nové čisté roucho k svaté zpovědi, a jestliže jsi uposlechl, nové, čisté roucho sobě opatřil, a v něm se stkvíš na cestě k věčnosti, dělá ti dobrou naději, že, až před Soudce předstoupíš, od něho za hodného uznán budeš, abys všel mezi svaté hodovníky, a v jejich věčných, nevypravitelných radostech hojný podíl bral. Hle, takovou službu tobě rocheta prokazuje, a pro tuto službu jak důležitá pro tebe jest! A proto se máš pokaždé zaradovati a zaplesati, kdykoli v ní kněze spatříš, a to i pro to spasitelné napomenutí, které ti dává, i pro tu blahou naději, kterouž v tobě vzbuzuje. Než bohužel, že jest mezi našinci mnohých takových, kteříž na rochetu se horší, ji neradi na knězi vidí, a jestli nějaký posvátný obřad v ní pro ně vykonává, na to reptají, ba také takových, kteříž ji nečistým, špinavým věcem přirovnávají. Ó ti špinavci! Kým se zastydí, zalezou, umlknou a přestanou své špinavé, neřádné, bohaprázdne duše na odív stavěti! — Tebe, m. čt., nechci v podezření bráti, ale raději té sladké naději se oddati, že ty o rochetě důstojně

budeš smýšleti, jí sobě vážit, jí za to, co jest, za roucho jak svatého, tak také blahoslaveného života pokládati, a že se jí dáš jak k čistému, svatému životu, tak také k naději věčného blahoslavenství povzbuzovati.

J. Felizna.

V nebezpečí.

Co řekl bysi, druhu můj,
co činil v smutné době,
tvou kdyby *matku* týrali,
ji pohřbit chtěli tobě?

Ty zmužil by se, druhu můj,
a statně chopil zbraní,
a nepřátely porážel,
i život dal bys za ni. —

Hle, *Církev*, tvoji matičku,
nepřítel loupí, raní:
ó chraň ji mužně, druhu můj,
i život svůj dej za ni.

K. Matějka.

Osudných 45 článků Viklefových.*)

Články památné, o kterýchž se bylo dne 28. května 1403 v kolleji Karlově stalo usnešení a vydána jest záповěď, nebyly všechny napořád jednoho rázu. M. Jan Viklef některými kusy učení svého čelil přímo proti obecným a zjevným článkům víry katolické; některé jiné zas týkaly se toliko zařízení a ústavů, obyčejův a života v Církvi; jedněmi podrývaly a vyvrácely se základy víry samé, druhými podněcování jsou lidé k rušení úvazkův důvěry, zřízení a kázně. Spůsob, kterým se M. Mikuláš z Litomyšle, Jan z Husince a Stanislav ze Znojma ve schůzi d. 22. května 1403 ujímali Viklefa i učení jeho, patrným byl znamením, že obliba i láska k horliteli anglickému zakořeněna jest ve srdcích horlivecův českých. Porážkou, kterouž byli na schůzi veřejně utrpěli hlasováním, není oblomena mysl jejich: Viklef, na němž dle domnění, vůbec pronešeného, spáchána jest křivda, nepřestal býti oblíbeným učitelem dotčených učencův. Takovou měrou zůstaly též *knihy* Viklefovy u českých mistrův v lásce, a čítaly, přepisovaly, rozšiřovaly se pilně. — Co se týče zakázaných článkův 45 Viklefových, slovo Husovo, pověděné o nich veřejně, učiněno jest jako heslem veškeré dru-

žiny přehlasovaných mistrův. A tak ve všech sporech i hádkách potomních dotčené články Viklefovy v plném počtu vždy z nova vycházejí na jevo. Za arcibiskupa Zbynka (1403—1411) odbyvaly se obyčejně dvakráte do roka synody. A od r. 1406 každého leta buď zmínka se činí aneb obnovuje se záповěď o člancích Viklefových. — Na vysokých školách Pražských jednáno pak o nich 1408, 1410, 1412, 1413, ovšem ale tak, aby, jak se říká, vlk byl syt a koza celá. K záповědi totiž dodáno slov několik nevinných na pohled, kterýmiž jest *prvá* záповěď učiněna planou a do jisté míry zabezpečena svoboda rožširovatelům jich. Z toho všeho vidí se patrně, kterak článkové Viklefovi stali se osou osudného zápasu, kterýž neukončil se ani 1415 odsouzením jich a kletbou církevní na sněmu *kostnickém*.

Patrná důležitost, kterouž mají do sebe často řečené články Viklefovy, ukládá mi též povinnost, abych pro lepší porozumění věci a dějův položil tu nejhlavnější z nich. — Jsouť pak tyto:

Vše věci děj se naprosto z nutnosti. (XXVII.)

Đábla musí poslušen býti Bůh.

Podstata hmotného chleba i rovněž tak podstata hmotného vína zůstávají ve svátosti oltární. (I.)

Příměťka chleba ve svátosti této nezůstává bez podmětu. (II.)

Kristus není ve svátosti oltární týž a skutečně přítomen vlastním pravým tělem. (III.)

Modlitba předvěděného (k zatracení) nikomu nic neprospěje. (XXVI.)

Není třeba ku spasení věřiti, že Církev Římská jest nejvyšší mezi všemi církvemi. (XLI.)

Papež, jest-li předvěděncem (k zatracení) i zlým, a tudíž údem đábla, nemá moci nad věřícími udělené sobě kým leč snad císařem. (VIII.)

Po Urbanu VI. nikdo již nemá býti přijat za papeže, nýbrž sluší způsobem Řekův žíti pod vlastními zákony. (IX.)

Vyobcování prohlášeného papežem a neb kterýmkoli prelátem netřeba se báti, jelikož jest pokoutou antikristovou. (XXX.)

Církev Římská jest sborem satanášovým; papež není pak ani bezprostředním ani nejbližším náměstkem Kristovým aneb apoštolův. (XXXVII.)

Volení papeže od kardinálův jest uvedeno đablem. (XL.)

Biskup neboli kněz, jest-li ve hřích

*1 Na ukázkou ze spisu: *M. Jan Hus*, kterýž nákladem katol. tisk. spolku vydán bude.

smrtném, tehdy neuděluje svěcení, nepřisobí svátosti, neposvěcuje, nekřtí. (IX.)

Pokud jest ve hříchu smrtelném který světský pán, prelát, biskup, nikdo z nich není ani pánem ani prelátem ani biskupem. (XV.)

Lidé poddaní mohou po libosti své trestati pány prostopášné. (XVII.)

Bude-li člověk náležitě skroušeným, všeliká zpověď zevnější jest mu zbytečnou a neužitečnou. (VII.)

Jest pošetilé věrou držeti na odpustky papežův anebo biskupův. (XLII.)

Nižádný prelát nemá nikoho vyobcovati, leč prvé poznal, že člověk ten vyobcován jest od Boha; kacířem pak jest a kletým, když nemaje také povědomosti, dává do kletby. (XI.)

Ti, kdož upouštějí od kázání a slyšení slova Božího za příčinou lidské kletby, jsou proklati a v den soudný pokládáni budou za zrádce Kristovy. (XIII.)

Prelát, jenž by dal do klatby duchovníka za to, že se odvolal ku králi aneb ku sněmu v království, tím samým jest zrádce králův i království. (XII.)

Všickni jsou svatokupci, kdož zavazují se modliti za jiné, kteřížto jim nápomocní jsou u věcech vezdejších. (XXV.)

Jestli to proti Písmu sv., když duchovníci mají statky. (X.)

Obohacovati kněžstvo čelí proti zákonu Kristovu. (XXXII.)

Papež se všemi duchovníky, kteříž vládnou statky, jsou kacíři, a rovněž tak jsou kacíři všickni, kdož to trpí, totiž všickni páni světští a nekneží druzí. (XXXVII.)

Císař a světští páni od ďabla jsou navedeni, aby Církev obohatili světskými statky. (XXXIX.)

Silvestr papež a Konstantin císař poloudili, církví udělujíce bohatství. (XXXIV.)

Páni světští mohou dle libosti vezdejší statky Církví pobrati, pokud hřeší ti, kdož jimi vládnou, a sice když hřeší uvykle a a ne snad jen činem jediným. (XVI.)

Desátky jsou pouhé almužny a osadníci mohou dle libosti své odejmouti je prelátům pro hříchy jich. (XVIII.)

Všeliké řehole bez rozdílu jsou uvedeny ďáblem. (XLV.)

Augustin, Benedikt a Bernard jsou zatraceni, ač-li pokání nečinili, že měli statky, založili řehole a dali se do nich. A tak od papeže do nejnižšího řeholníka všickni jsou kacíři. (XLIV.)

Zakladatelé klášterův hřeší; ďábelníky jsou, kdož vstupují do klášterův. (XXXI.)

Kdožkoli dávají se do některé řehole aneb do řádu, již tím samým jsou neschoptni k zachovávání příkazů Božích a tudíž také k dosažení království nebeského, leč by odpadli. (XXXV.)

Všickni z řehole žebravcův jsou kacíři; — proklati jsou, kdož jim dávají almužny. (XXXIV.)

Kdožkoli almužny uděluje bratrům řeholním, jest již tím samým vyobcován. (XX.)

Vysoké školy, studie, kolleje, povyšování na mistrovství povstaly z pošetilsti pohanské, a církví jsou ku prospěchu jen tolik co ďábel. (XXIX.) —

Hle, to jsou téměř všechny ty články, o kterých byl na vysokých školách Pražských dne 28. května 1403 poprvé vypuknul spor. Mám za to, že třeba toliko s myslí nepředpojatou rozebrati jeden i druhý a bude vůbec jasno, kterak ze slušných příčin správcové církevní a milovníci pravdy museli nastupovati proti nim.

Na dolíčení stájeť tu některé úvahy.

Viklef ničil na prsto *všelikou svobodu vůle* (č. XXVII.) A co mnedle byl by Bůh, nemaje dokonalé, svrchované vůle svobodné? Rovněž tak stojí člověk ve své důstojnosti svobodou své vůle. Není-li vůle svobodná: všeliký rozdíl mezi ctností a hříchem jest ten tam; duše nejsouci schopna jakékoli ctnosti, otročí toliko nesvobodnému nutiteli. Viklef zamítal zpověď (VII.), zlehčoval víru o maši svaté (V.) a o velebné svátosti oltární (I. II. III.), neštítal se ďabla stavěti nad Boha (V.): nejsou-liž to vše bludy rouhačné, čelící přímo proti zřejmým článkům víry? —

Blahá jistota o účinnivé moci milosti Boží ve svátostech musila by naprosto zmizeti podle učení Viklefova. Však Viklef stojí na tom, že pro smrtelný hřích biskup přestává býti biskupem, kněz knězem, pán pánem. (XV. IX.) Křtění takého kněze není křtem; posluhování jakoukoli svátostí, děje-li se jím, není úkonem svátostným. Než kdo jest na světě vševědoucí? Kdo leč jedině Bůh vševědoucí může věděti, že v kterékoli jisté chvíli byl neb jest papež, biskup nebo kterýkoli kněz bez hříchu smrtelného? A tak z lidí zajisté *nikdo* a *nikdy* nemohl by bezpečně býti, že přijímav *křest*, byl skutečně křtěn. Nejinak dopadlo by to při všech jiných svátostech, pokud by učení Viklefovo mělo býti pokládáno za pravé. Kněz *neměl* by jistoty, že je knězem; poněvadž *nelze* mu *míti jistoty*, že *bez hříchu smrtelného* byl biskup, an ho světil. Křestan chteje přijímati ve svátosti

tělo a krev svého Spasitele, nikdy by nebyl ubezpečen, že sprostý pozemský chléb *přestal* býti takým chlebem a *stal se* chlebem s nebes — živoucím tělem Kristovým. Nebo kde jest jistota, že bez hříchu smrtelného jest kněz, kterýž má o mši svaté na pokrm nebeský posvěcovati chléb vezdejší? — Věc sama jest tu právě na dlani. Škoda bylo by šířiti slov o dotčených patrných bludech Viklefových. —

Na podobné konce dojde se ale více méně při každém článku Oxfordského bludáře. Vytknuté články Viklefovy z většího dílu bijí na jisté poměry v životě a na jistá zřízení v Církvi. Viklef laje na *papeže a řeholníky*: (VHL. XX. XXI. XXII. XXIII. XXIV. XXVIII. XXX. XXXIV. XXXV. XLIV. XLV.): on bije na *desátky a statky* v rukou kněžských; (X. XVI. XVIII. XXXII. XXXVI. XXXIX.); on bije na *kláštery a vysoké školy*. (XXIX. XXXI) Všelike tyto ústavy a zřízení, všeliká dotčená opatření podlé učení Viklefova nemají do sebe hrubě nic dobrého, jsou záhubné a hřísné. Některé z ústavův a zřízení těch po jeho rozumu nejsou leč dílem a plodem „*dábla*“; tak řehole (XLV.), volení papeže působením kardinalův. (XL.) Při jiných nevidí Viklef jiného nic než hřích a pohanské marnosti, na p. zakládání klášterův (XXXI.), udělování almužen řeholníkům (XX.), zařizování vysokých škol. (XXIX.) Všecko to Viklefovi páchne vesměs antikristem a ďábelstvím, hříchem a kacířstvím; všecko čelí proti Kristu, proti Kristovu zákonu, proti Písmu svatému.

Co máme, co můžeme na to říci my?

Mnoho tu říci netřeba. Pravda bije sama do očí. Postačí, ukáže-li se na jednom druhém kuse, kterak si Viklef sám šlape na rozum a mate — koncepty.

Tu na to některé doklady.

„Žádny prelát,“ učil Viklef, „nemá nikoho vyobcovati z Církve, leč zná-li prvé, že ten a takový jest vyobcován od Boha: a kdo dává do klatby bez ohledu na to, činí se tudy kacířem aneb vyobcovancem.“ (Čl. XI.)

A jak si počínal Viklef sám? — Viklef ovšem nebyl prelátem, nýbrž pouze doktorem a profesorem v Oxfordě, klatbou však uměl štědře podělovati každého, kdož nedržel jeho učení, kdož stál proti němu. — Kacíři jsou mu papež a každý kněz, kterýž má vezdejší statek (XXXVI.), každý řeholník bez rozdílu (XLIV.), každý nekněz, jenž dopouští, aby kněží měli vezdejší statky (XXXVI.). A krom toho vyobcován z Cír-

kve, klatbou stížen jest každý, kdožkoli řeholnímu bratru uděluje almužnu. (XX.) Podle takového učení za Viklefových časův asi málo křesťanův zůstalo, kteřížby nebyli — kacíři, proklatci. — A kdo je prohlásil za kacíře? Kdo je dal do klatby? Viklef svými články. — Odkud ale *zvěděl* Viklef, že ti a takoví jsou vyobcováni, klatbou stíženi od Boha? — Kde na to důkaz, že *je mu* to zjevil *Bůh*? — Důkazu takového Viklef nepodal — podati zapomněl. — Podle jeho učení všeliká pravda zjevená od Boha nalezá se v Písmě svatém. Než *kde* mmedle káže Písmo, že jsou kacíři a proklatci lidé, jež řečený doktor svými články prohlašuje za proklaté kacíře? — Hledej si komu libo, v celém Písmě svatém, takého nálezu tam nikde nenajdeš! — Tím více nalezneš ale důkazův patrných, že Viklef nechtěl viděti pravdy. —

Obraťme se k jiným některým článkům. Viklef učil: „Všelike řehole bez rozdílu jsou zřízeny od *dábla*. (XLV.) Kdožkoli zakládají kláštery, hřeší; a ďábelníky jsou, kdož vstupují do klášterův. (XXXI.) Kdožkoli dávají se do řehole neb řádu, již tím samým jsou neschopni k ostříhání Božích zákonův a tudíž také k dojití království nebeského. (XXXV.) Ano, Augustin, Benedikt a Bernard jsou prý zatracení, ač pokání-li nečinili, že drželi statky vezdejší, založili řehole, vstoupili do řádu.“ (XLIV.)

A na čem založil Viklef všeliké tyto články? Oxfordský doktor odvolával se ovšem na Písmo svaté; z Písma svatého vyvodil a dotvrzoval své domněnky. A na čem zakládali sv. Antonius, Athanas, Augustin, Basilius, Benedikt, Bernard, Jeronym atd. řády, řehole, kláštery? — Všickni vesměs na Písmě svatém, ve velikém slově Kristově: „Zapři sebe sám!“ — I kdo rozuměl slovům Kristovým *lépe*: sv. Augustin anebo Viklef? — Kdo znal Písmo svaté *důkladněji*: Jeronym anebo Viklef? Kdo zpravoval se Písmem svatým *věrněji*: sv. Basil aneb Viklef? — Odpověď věru jest na snadě. — Viklef ovšem Písmo svaté vyložil jazykem anglickým, učinil to ale vedle latinského výkladu sv. Jeronyma. Viklefův překlad anglický dávno již pozbyl ceny a platnosti u Angličanův, za to ale latinský výklad bible, učiněný sv. Jeronymem, jest dosud a zůstane i na příští časy drahocenným pokladem všemu křesťanstvu. A co se týče sv. Augustina, Basila, Benedikta: s těmito učiteli Církve se Oxfordský doktor ani ve snách měřiti nemůže. Než Viklef, vyvýšiv se nad ně, usadil se na

soudné stolici, položil jim za hřích, což jim počítáno za zásluhu, dílo jich přezděl dílem ďábelským, a svatým oslavencům vykazoval místo mezi zatracenci pouze proto, že rozuměli slovům Kristovým *jináče a lépe* než on, že se neřídili vedle domněnek a učení jeho. — Kde taková pýcha ovládá duši, odkud by se tam vzala pravda? — Odkud má takové duši přijíti milost Boží, bez kteréž nelze poznati a hlásati pravdu? —

Ale Viklef, zatracuje řehole a řády, kláštery a klášterníky, ukazoval na *skutečnou porušenost života*, na nekázeň, na lakotu a jiné rozmanité neřesti řeholníkův svého času. — Nemíním a nebudu já se tu snad ujímati žebravých mnichův, s kterýmiž byl od r. 1360 až do smrti Viklef v ustavičných půtkách a třenicích. Vímt dobře, že možná bylo v XIV. století ledacos mrzkého namítati proti Františkánům i Dominikánům. Než rovněž tak doložiti musím, že nemalých zásluh o člověčenstvo dobyly sobě oba dotčené řády. Nejslavnější učenci XIII. a XIV. věku: sv. Tomáš Akvinský, sv. Bonaventura, Jan Duns Scotus (+ 1308), Vil Occam (+ 1347), hlubokomyslní kazatelé: Tauler, Suso a j. m. byli z řečených řádů sv. Františka a Dominika. — A tož kterak mohl a směl Viklef viděti *jenom* neřesti a neviděti zásluhy? — Nepochybně pouze proto, že se jenom na jednu stranu díval a na druhou nechtěl se podívat. Ostatně Viklef ani na tu jednu stranu nedíval se dobře. Vášně nedává lidem hleděti bez brejlí, a brejle, kteréž nenávisť barví a naskrkuje na oči, bývají — černé. Co divu, že Viklef, opanovaný nenávisť proti mnichům, při nenáviděných protivících svých *všecko* viděl toliko *černě*? — Jinak viděli a vidí poctiví letopisci a nepředpojatí dějepytci, kterým záleží a záleželo na pravdě. Dr. *Lingard*, vypisuje dějiny anglické, dokládá: Rozličné řády mnichův žebravých (po celé století před Viklefem) svou horlivostí, pobožností a učeností dosáhly vážnosti veřejné. Někteří z nich na vysokých školách učili s poctou, jiní pomáhali kněžím ve správě duchovní; někteří povýšení jsou na důstojnost biskupův a jiní opět od králův povolání bývali k těžkým a důležitým jednáním. — Ano, sám Viklef bezděky vydal svědectví, kterak nenávidění od něho mniši oblíbeni byli u lidu. Viklef chtěje zlomiti moc, jakouž Františkáni měli v národě, viděl se nucen užiti prostředkův, kterýmiž mniši ovládali srdce lidu; prostředky těmito pak byly: přísný život, hrubý šat a kazatelé putující. Řeholníci — Františkáni nosili hrubý šat a cho-

dili bosi; bos chodil a hrubý šat nosil tudíž Viklef; Františkáni činili kázání k lidu všude i na hřbitovech i pod širým nebem; nejnak vysílal i Viklef svoje kazatele po celé zemi, aby kázali všude. Nejinak šetřil též Viklef přísné a tuhé kázně, kterouž Františkáni měli v řeholi své. Buď si, že by nesnad jen někteří, ale mnozí z řečených žebravých řeholníkův byli opravdu bývali nešlechtníky: kterak mnedle mohl a směl Viklef tvrditi vůbec o všech, že jsou ďábelníky, kacíři, vyobcovanci, neschopnými k dosažení království nebeského? Kde nabyl práva, pro viny a byt i zločiny *žebrancův* (mendikantův) hyzditi *všecky* řehole a řády *vůbec*? — Slovnítný protestant a znamenitý dějepisec Dr. *Haase* napsal dle pravdy: „Benediktini uchovali památky dávných věkův, zúrodnili pouště, byli učitelé národův.“ — Než i Benediktini nebyli Viklefovi ničím jiným leč ďábelníky. Viklef byl Angličanem, chtěl slouti křesťanem. A kdo vstúpil víru křesťanskou v Angličanech? Řeholníci! — Kdo založil prvé školy v dotčené zemi? Řeholníci. Kdo pečoval o vzdělání a ušlechtilost anglického národu po celé věky? Odpověď na to máme vždy jen jedinou. Předě vším řeholníci! Byliť to jmenovitě synové sv. Benedikta; ti byli prvými kazateli křesťanské víry, prvými učitelé a zvelebitelé anglického národa. — Kam dal tedy Viklef oči, že zřejmé pravdy neviděl? Kam se mu poděla paměť, když zuře proti mnichům žebravým, zapomněl, na to, čím jsou Angličané povinováni Benediktinům? Kam se mu poděly rozum, svědomí, víra, když původ všech řádův přičítal samému ďáblu? — Na to netřeba odpovídati. Máť tu opět plnou platnost, což jest řečeno: Vášně nedává lidem hleděti *bez brejlí*, a nenávisť barví ty brejle na černo, že pak všecko vidí se černě. — Tak a nejnak bylo u Viklefa. Co divu, že biskupové shromáždění na sněmu Londýnském a mistři na vysokých školách Oxfordských, Pařížských, Pražských nalezli *bludy* ve knihách jeho, a tudíž učení *odporná pravdě* nazvali — *bludnými*?

Nejinak musilo se nalézti též v příčině zavržených článkův o papeži, o církvi římské, o původu moci papežské. My katolíci víme, proč máme papeže za nejvyššího viditelného správce, za hlavu církve. Římský biskup, papež, jest vedle víry naší nástupce sv. Petra, jemuž dal Syn Boží klíče království nebeského, jež nazval skálou, na níž vzdělá církev svou; on jest dědicem apoštola, kterémuž řekl Pán: „Pasiž ovce mé,

pasiž beránky mé.* Za dnův našich uznávají ovšem i protestanti učení a poctiví, že římský biskup jest nástupcem sv. Petra, že „hned za prvých věkův měl přednost přede všemi biskupy, že za dotčených časův uznávala se váha církve římské, ješto podání apoštolské obzvláště čisté a neporušené zachovala.“ ((Dr. K. Haase). A teď vizme, jak Viklef učil o papeži, o církvi římské, o moci náměstka, dědice Petrova.

„Netřeba věriti ku spasení, že jest církev Římská nejvyšší mezi všemi církvemi.“ (XLI.) „Římská církev jest sborem satanášovým, a papež není ani bezprostředným ani nejbližším strážníkem Kristovým, náměstkem apoštolův. (XXXVH.) Po (papeži) Urbanu VI. nebuď již nikdo přijat za papeže, nýbrž sluší způsobem Řekův žítí (bez papeže) pod vlastním zákony (IX). Papež jest-li předzvědcem (od Boha k zatracení) a zlým, tudíž pak údem ďábla: tehdy nemá moci nad věřícími sobě udělené od nikoho leč snad od císaře.“ (VIII.) Tak Viklef. Podle vlastních jeho zásad měly by všeliké tyto články státi a utvrzeny býti Písmem. A on pokoušel se ovšem opremovati je všelijak výpověďmi sv. Písma. Než snadno jest se domyslit, jak tu krouceno a natahováno Písmo svaté, aby se našlo, což v něm položeno není. Svědectví z dávných věkův, podání a výklady sv. Irene, Cypriana, Augustina, Jeronyma, nepopíraný průběh dějin u Viklefa nic nevážil: u něho platila vůle „žítí bez papeže způsobem Řekův pod vlastními zákony.“ — Proti *takové vůli* musili povstati všickni, kdož *mají vůli býti katolíky*; takové články bludnými, kacířskými nazvati musili všickni, kdož vědí a věří, že chce Kristus, aby byl jeden ovčinec a jeden pastýř. —

Zbývá ještě aspoň několika slovy zmíniti se o člancích, kterýmiž pronešeno jest Viklefovo učení o statcích v rukou kněží. — Článkův takových jest 8.: všechny čelí k jednomu konci. „Papež se všemi duchovníky svými, kteříž mají statky, jsou kacíři, již proto, že vládou statky; kacíři jsou také všickni světszí páni a nekneží, kteřížto jim toho dopouštějí (XXXVI). A protož mohou světszí páni podle libosti své vezdejší statky odníti církvi, pokud z návyku hřeší ti, kdož je drží“ (XVI). Rozumí se samo sebou, že Viklef články těmito zavdčoval se pánům světským. Kněžstvo anglické mělo za onoho času nemálo statkův a nadání, vládlo mnohými důchody a bohatstvím velikým. Bohatství toto vábilo tudíž ku kněžství mnohé nepovolance, kteřížto stavše pak

se preláty, opaty, biskupy, důchodův církevních užívali zle, zhusta přímo proti zákonům církevním. Žalostná tato neřest panovala, bohužel, netoliko v Angličanech, nýbrž v celém křesťanstvu. Viklef vida takové šerednosti, mohl plným právem nastupovati a horliti proti kněžím, kteřížto prostopášně plýtvali statky církve, zbožím posvátným, poklady chudých. Nejinak činili svatí Řehoř, Bernard, Dominik, František, a j. m. Než Viklef nepřestal na pouhém horlení proti neřádům: on hlásal nový článek víry, našel nové kacířství. Nový tento článek jeho víry byl ten: „Žádný kněz nemá vládnouti pozemskými statky.“ — S článkem tímto souviselo pak nové kacířství, ješto podle učení Viklefova kacířem jest každý kněz bez rozdílu, pokud má pozemské statky a vládne vezdejším zbožím. Viklef takovým učením předstihoval samého Krista Ježíše, kterýž učil modliti se k Otci: „Chléb náš vezdejší dejž nám dnes,“ a velel „z mamony nepravosti dělati sobě přátely.“ Jinak víme ovšem velmi dobře, zač Kristus Pán pokládal bohatství tohoto světa, i kterak varoval všechny své učeníky, aby k nim nepřikládali srdce, aby nehledali pokladův, jež kazí rez, žere mol a zloději vykopávají. Ale rovněž tak povědomo jest, že sám Spasitel, který *chtěl býti chudým*, měli *choval* jisté *zásoby peněžitě* na svoje i věrných následovníků svých opatření. Stalo se to vedle slov blah. *Bedy* za tou příčinou, aby měla odtud Církev naučení, že smí držeti, což jí obětováno jest od věřících k vlastním potřebám a na opatření jiných potřebných. — Tomu všemu na odpor čelily články Viklefovy, tak sice, že by vedle učení jeho za kacíře museli se pokládati tolikéž i sv. apoštolové za prvotní Církev v Jerusalemě. Nebo tehdy již křesťané peníze za prodané domy a pole snášeli k nohoum apoštolův, a ti *vládli* jimi a opatřili, kterak má číněno býti rozdělování mezi všechny. — Neřesti, kteréž Viklef na své oči viděl, nemálo zveličoval, tak mu pomátly mysli, že pozbyl míry právě k oceňování zřízení apoštolských, k posuzování práv a zákonův církevních. A proto do veliké nesmírné káde svých proklatcův a kacířův hodil papeže, biskupy, kněze, jáhny, zároveň s opaty a řeholníky, kteříž drželi neb drží světské statky, kteří vládou vezdejším zbožím. Netřeba tuším na to býti mudrcem, aby se poznalo, že Viklef tesal přes čáru a za hřích pokládal, co samo sebou hříchem nikdy nebylo a není. —

Nejinak dopadá věc v příčině, kterak

by se páni světští — nekneží — zachovati měli proti papežům, biskupům, kněžím a vůbec všem duchovníkům, držícím vezdejší statky. — Viklef radí a káže v ohledu tom tři věci: První radou jeho jest: „Nedávajte kněžstvu statkův pozemských!“ druhou: „Nedopouštějte aby podrželi, co drží!“ a třetí: „Vezměte jim, což mají, pokud toho užívají zle z návyku.“ — Aby pak rady tyto vydaly, doloženo že jinak, neuposlechnou-li, jednati budou proti zákonu Kristovu — stanou se „dábelníky — kacíři.“ Rozsudku a nálezu, *kdy a kteří* duchovníci statkův církevních užívají zle, nemají pak vedle zdání Viklefova vydati kněží, nébrž „světští páni.“ Ano Viklef r. 1382 u parlamentu ochrany proti nálezům Londýnského sněmu církevního žádaje, zřejmě prosil, „aby se národu neukládaly žádné daně, aby se na potřeby státní vzaly desátky a důchody, sebrané a odňaté kněžím hodným takového pokutování.“ Zdá se mi, že vše tu leží jako na dlani, což zamýšlel Viklef. Rovněž tak tuším jest patrno, co z takých učení pojíti musilo u lidí, na kteréž bylo jimi polčeno. Co se dotýče základův, na nichž měl Viklef vedle vlastního učení články své tvrditi: o ty těžko nebylo vykladači, jakýmž byl on. Písmo svaté a v něm slova Kristova, výroky sv. apoštolův nathovaly se podle míry jeho rozumu a vůle. Apoštol sv. Pavel, píše ke Korintským, dokládá: „Kdo bojuje kde na svůj plat? Kdo zakládá vinici a nejí z ovoce jejího? Kdo pase stádo, a nepožívá od stáda mléka? Zdali podle člověka to pravím? Nepraví-liž toho i zákon? Nebo psáno jest v zákoně Mojžíšově: Nezavážeš úst volumlátcímu. Zdali o voly Bůh tak pečuje? Aneb více pro nás to praví? Pro nás zajisté to jest napsáno. Poněvadž my jsme duchovní věci rozsívali, velká-li věc jest, žneme-li my vaše tělesné? Zdaliž nevíte, že kteříž ve svatyni pracují, jedí z toho, což jest ze svatyně? A kteří oltáři slouží, díl mají z oltáře. Takť i Pán nařídil těm, kteříž zvěstují evangelium, aby z evangelia byli živi.“ (1 Kor. IX. 7.) — A na jiném místě píše týž apoštol: „Sděluje se pak ten, kterýž naučení přijímá v slovu, s tím, od kohož naučení bere, vším statkem.“ (Gal. IV. 6.) — Však sám Kristus vece: „Hoden jest dělník mzdy své!“ (Luk X. 7.) — A posléze, ať řečí nešířím, není-li psáno v Písmě svatém: „Ze vši duše své boj se Pána a kněží jeho v poctivosti měj; ze vši síly miluj Toho, kterýž tě učinil a služebníkův Jeho neopouštěj, a dej jim díl, jakž jest

přikázáno tobě: prvotín očišťování.“ (Sir. VII. 31 — 34.) Tak a podobně čteme v Písmech svatých. I Viklef čítal v nich; on však, maje ohlašovati lidu, což psáno jest, kázal což v nich *není* psáno, a to pod *záminkou*, že kněží nedobře a proti řádu Božímu statkův užívají a život vedou prostopášný.

Viklef osvědčoval, že staví učení své na základě Písem svatých. I kde mnedle psáno jest v Zákoně, že světským pánům, králům, knížatům, obcím aneb komukoliv jinému dána jest moc, aby spravovali Církev aneb „dle libosti“ brali Církví, což jí jest dáno na výživu kněží, na opatření svatých, nuzných, vdov, sirotkův? Takového rozkazu v Písmě sv. nenalezáme. Naproti tomu ale tam mimo jiné nalezá se čtení o jistém Šimonovi, kteréž i doktor písma Viklef měl na paměti míti. Čtemeť zajisté ve knihách Machabejských takto:

„Když v svatém městě bydleno v pokoji všelikém, zákonové také ještě velmi dobře byli ostříhání, pro pobožnost Oniáše biskupa, tehdy i králové a knížata chrám převelikými dary ozdobovali. Šimon pak z pokolení Benjámina, ustanovený správce chrámu, usiloval něco nepravého způsobiti ve městě, v čemž se mu ale nejvyšší kněz protivil. Šimon nemoha Oniáše přemoci, přišel k Apolloniovi, synu Tharseovu, jenž byl toho času vůdcem Čelesyrie a Fencie a oznámil mu, že jest pokladnice v Jerusalemě plná peněz nesčíslných a obecné zboží, kteréž nepřináležejí k počtu obětí, to že jest nesmírné a žeby mohlo býti, aby všecky ty věci dostaly se v moc královu.“ —

Tolik o zrádném správci chrámovém Šimonovi. Není-li to právě učiněným obrázkem, v kterémž se mohl Viklef shlídnouti? — Viklef patrně radil a čelil k témuž konci, kterýž měl před očima Šimon, žádaje si, aby pobrán i zloupen byl poklad, uložený a chovaný u svatyně. Nejvyšší kněz Oniáš netajil pak vévodovi královskému, jaký jest a z čeho záleží onen poklad, svědomitě doloživ: „To skladové jsou a živnosti vdov a sirotkův; některé pak věci jsou zbožím Hirkana Tobiašovce, muže velmi vznešeného. Ostatně nemůže to býti (abych vydal těchto pokladův králi,) poněvadž oklamání byli by ti, kteříž je svěřili tomuto místu a chrámu.“ — Vévoda Heliodor nedbaje nic na slova Oniášova, jal se násilím dobývati pokladův chrámových. A . . zkusiv moc ramene Božího, — zůstavil v Jerusalemě vše jak bylo, i nad to sám obětoval obět Bohu, kterýž jemu náhle zachvácenému mrtvici navrátil

život. Mimo to děkoval knězi Oniášovi za oběť a modlitbu jeho. Pro obmezenost místa nemohu tuto vypisovati, kterak to vše se stalo; zamlčet však nesmím slov, kterými se pohanský vévoda přimlouval králi, aby již nesahal na zboží chrámu Jerusalemského. „Máš-li, ó králi,“ tak vece, „jakého nepřítele, jenž by ukládal o tvé království, pošli ho tam (do Jerusálema), a dostaneš ho zase zbičovaného, ač ujde-li s životem. Nebo ten, kterýž jest v nebi, opatrovníkem a pomocníkem jest toho místa, i tepe a zahlašuje ty, kteříž přicházejí, aby zle činili.“ —

Hle, tak psáno v Písmě svatém. Viklef, jsa doktorem sv. Písma, znal jistotně celou 3. kapitolu druhé knihy Machabeeských. I kam děla se mu paměť, že na vše ty pravdy, *pověděné i znázorněné* v ní, nepamatoval? Kam dal svědomí, an králi anglickému, pánům světským, nýbrž i každému z osadníkův raditi směl nejinak než zrádný Žid Šimon Heliodorovi, vévodovi syrského krále Antiocha? — Platí tu zase, což platí o vášni vůbec, že kalí zrak, hubí rozum a umrtvuje svědomí. — Dr. J. Viklef velebil církev za dnů starodávných: jelikož prý až do X. věku byl upoután drak, jenž později zohavil křesťanstvo. Nebylo-liž mu známo, že i za oněch prvních věkův mívala církev zboží a vládla nezřídka velikými statky? Za jeho časův nejedni biskupové, preláti a knězi nedobře užívali těchto statkův, kteréž z veliké části nejsou leč sklady vdov a sirotkův. Proč nekázal i nepřipomínal takovým biskupům a prelátům, co již v ústavách apoštolských jest nařízeno? — „O všeliké zboží církevní,“ tak čteme v nich, „péči měl biskup a správu měl nad nimi jako pod okem samého Boha. Nesluší pak z nich sobě čeho osobiti za vlastnost aneb vlastním příbuzným darovati čeho z těch věcí, jež náleží Bohu. Jsou-li ale příbuzní tito chudáci, tož poskytuj se jim pomoc jako chudákům.“ — Pokud pak se zboží toho potřebuje k svým potřebám aneb na opatření bratří přespolečných, běž si z nich, aby nikomu nic nescházelo.“ — Byl tak i ostřeji ještě slovy sv. Bernarda i jiných kázal marnotratným a prostopášným duchovníkům: věrný katolík zajisté by mu byl z toho vděčný. — Než kdo má cit pro spravedlnost a právo Boží, zavrhnouti musí rady, kterýmiž kněz křesťanský přidružil se ku zrádnému Židu — Šimonovi.

(Dokončení.)

Socha Memnonova.

I.

V krajině, kde pyramidy králí, stojí šedá socha Memnonova: kouzlo tajuplné v nitru chová, staří v pověsti jak bájivali.

Sladké zvuky vylévala v dáli, okřídlená promlouvala slova, slunce jak jen svítla záře nová a ji rána růže celovaly.

Leč kdy slunce stápělo se v moře, měsíc na stráž spěchal se hvězdami, hnulo mrtvou sochou živé hoře:

Žalné zvuky z utrob vysílala, pláčem usedavým zaplakala, thebskými jenž pohnul pustinami.

II.

Bratři, *srdce lidské* podobá se tajuplné soše Memnona: *bez lásky* — ach, žalně zastoná, v lásce Páně plesem ozývá se!

Záře věčné lásky rozlívá se, taje mrtvá ledu opona, plyne píseň novozákonná: „Otče náš, jenž sídlíš v nebes kráse!“

Lepá luna smutně tvář svou cloní *slunečného svitu zbavená*, — beze světla kvítko hlavu kloní:

Tak i *duše Boha spuštěná* bídná jest a nezná slasti žádné, oupí, nyje hořem — až i zvadne.
Jos. V. Smělý.

Jindy a nyní.

Obraz ze života učitelského za vikáře a inšpektora od **Fr. Pravdy**.

IV.

V Křížkově bylo zapotřebí druhého učitele, to jest podučitele, jak se již říkalo bývalým mládencům a pomocníkům. Osada o něj žádala, odbývaly se komise, Dřín udal své příjmy, že mu to uložili; jsou větší, než má a než musí míti, všecko se mu spočítalo a sepsalo a přbytek připadl podučitelovi. Nebylo lze pomoci si a Dřín s tím byl spokojen těše se, že se s podučitelem

rozdělí o práci a že děti tím víc budou prospívat.

Podučitel se do Krížkova dosadil a Drín ho přijal vlídně a bratrsky. Je mladý muž, byl na ústavě, odbyl zkoušky a má výborné vysvědčení. Myslí si o sobě mnoho, ví všechno, domnívá se, že starý učitel v ničem se mu nevyrovná. Prošel také školu varhanickou, je na to a ještě na všelicos jiného pyšný, jako ku příkladu, na tělocvik, v němž prý není nad něho.

Drín v tělocviku se arcit nezná a již se mu nepřiucí, jsa stařec k skákání a lezení neschopný. Však proto přece je dobrý, je výborný učitel a přidělený mu mladík ho zajisté nedostihne v tom ani onom. Dojímá ho a nese těžce, že si ho neváží, že jím pohrdá, že jedná, jakoby nestál pod ním, nýbrž byl sám jeho představeným. Arcit se ku stavu učitelskému připravil líp než jindy bylo v obyčeji, ale schází mu ještě dost a co umí, musí se teprv učit dětem prodávát, bychom to tak nazvali. Toho dosáhne cvikem ve škole a v tom starý učitel i jemu by mohl býti učitelem, kdyby uznal jeho převahu. Nechce jí uznati, je k němu nespravedlivý, chce ho sám opravovat a poučovat.

Jen v hudbě mu neodpírá přednost a ačkoliv navštěvoval školu varhanickou, přece na varhany hraje bídne. Na jiné nástroje hraje ještě bídneji a vymlouvá se, že hudba je věc vedlejší a nepatří ani do školy. Že starý učitel v ní je mistr, v ní zalíbení má a i zpěv horlivě pěstuje, proto ho nazývá kantorem, směje se mu a pomlouvá ho v městě, kam se chodí vyrazet. On i v Krížkově se mu staví na odpor, říká, že jeho žáci v první třídě vědí víc než učitelovi v druhé a rád by se z oné dostal do této, aby prý s většími a dospělejšími žáky mohl pracovat a pozdvihl je na vyšší stupeň vzdělanosti.

V skutku mu ve vsi mnozí věří, čtou všelijaké noviny a všelijaké knihy a ty otevírají jim mozky, jak pan podučitel, jenž prý tomu rozumí, jim pochlebuje. Zavřeli a zabednili jim je velební páni a učitel jim při tom vždy věrně pomáhal a pomáhá ještě. Půjčují lidem knihy, ale jsou to knihy, jenž zatemňují rozum a ty, jenž ho osvěcují, jim nedávají. Seznámí je s takovými sám a i noviny jim odporučí, jenž ducha jejich vyvedou z poroby.

Tak se špatných knih a novin rozšířilo na osadě ještě víc a škoda z toho brzy vyšla na jevo. Poměry nové lákaly k nevázanosti, úřady se často měnily a někdy

jim scházela vůle a někdy moc zjednatí průchod třeba dobrým zákonům. Po kraji se potulovali nebezpeční štváči, naváděli, slibovali, kazili města i vesnice.

Osada Krížkovská také pod tím trpěla, byla jindy hodná a vzorná, kostel i škola ji opravdu zvelebily. Velební páni i starý učitel přičinují a namáhají se dost, aby ji ochránili a zachovali, ale není jim možná, vypleti všechen koukol, co tu a tam vycházel ze semena od bezbožníků nasetého, a do stáda dříve čistého přimíchaly se ovce prašivé. Velcí již tak pilně nechodí do chrámu Páně jako za minulých časů, malí se vyhýbají škole, že je rodiče neposílají, lhotejnost a nedůvěra zmocnila se i pořádných domů.

Těžko vynaleztí a užiti proti tomu prostředků, když se s hůry nedostává podpory, ano podpora se často uděluje druhé straně. Nebylo ani lze z Krížkova odstraniti podučitele, jenž tam působil ve zlém směru, že se ho příznivci právě vládnoucí zastávali a ujímali. Uměl se jim dobře zachovati, chodil do jejich společností, navštěvoval s nimi hospody, namlouval si jejich dcery.

V hospodě hudbu dělat učitelům již bylo zakázáno a podučitel v Krížkově by ji nebyl dělal, třeba kdyby byl směl. On, jak již víme, v hudbě se znal málo, ale tím víc se znal v tanci a tancil náruživě. To mu nikdo nezakazoval a my se tážeme, nedává-li učitel větší pohoršení tancem v hospodě nežli hraním. Může mu býti zajiště záhubnější na těle i na duši a příklad jeho může býti záhubným i jiným.

Podučitel Krížkovský na pěkném a lehkém tanci si zakládal, býval přítomen všem muzikám a bálům a každá dívka to měla za čest, když ji provedl a když mu to s ní šlo dobře. Cvičily se a dávaly si pozor, aby mu vystačily, on zaváděl nové tance, byl první při nich, řídil je, vždy se bavil s nákou milenkou.

Posetilých ženských je všude a ty za ním běhaly, s ním se scházely, s ním se vodily. Jedna ho neprávem druhé a děti slyšely o tom, viděly to a pana podučitele si arcit již nevážili.

V zámku již nebylo tolik úředníků jako dříve, že páni přestali býti vrchností a vzala se jim právomocnost, ale úředníky přece měli a sice hospodářské, jenž jim spravovali jejich panství a statky.

I v Krížkově zůstal ten a onen písař a ačkoliv již nemohl vydírati peníze na poddaných, že jich nyní nebylo, nicméně mu tekly do kapsy všelijaké řádné a mi-

možné příjmy a měl na řádné a mimořádné potřeby a útraty.

Podučitel utrácel s ním, vyvolil si ho za přítele a bral podíl na jeho veřejných a tajných libůstkách. Připojili se k nim jiní světáci a prováděli všelicos, což zajisté škodu a zkázu přinášelo všeobecné mravnosti. Chtěli rozšiřovati vzdělanost a místem k tomu z většího dílu byla jen hospoda, kde se vzdělali víc ve zlém než v dobrém, hověli si v rozkoších tělesných a o pokrok duševní se nestarajíce.

Nejvíce jim na mysli a na srdci ležely známosti se ženskými; kdo nebyl ženatý, měl svou vyvolenou, měl jich třebas víc a toužení po nich a obírání se s nimi málo času k jiným věcem mu nechalo.

Podučitel také po ženských se bláznil, po škole hned byl v zámku a odtud vycházel sem a tam na šmejdy. Dělal si na něj naději více dívek, ačkoliv si jich nemohl vzít a on dal přednost jedné bohatší mezi nimi, že mu dávala dary a i penězi ho podporovala. Byla sirotek a měla jmění po otci úředníku, za něž by si ráda byla koupila švarného ženicha.

Podučitel byl švarný, vzal, co dostal, vypůjčoval si a žádal ještě víc a za to se odsloužil láskou, ovšem stálou a věrnou až do smrti. Již o ní věděla celá osada, podučitel byl jako zasnouben a přece se ohlížel po jiných a se vyražel s kýmkoliv. Již si přál, aby postoupil za učitele a kdyby starého Jana Dřína dali na odpočinek, mohl by po něm následovat.

V skutku se o to pokusil, udává, že Dřín k učení již je neschopen, slibuje, že by se škola povznesla pod jeho správou, kdyby ji obdržel. Chtěl osadníkům něco slevit z toho, co učitelovi odvádějí a chtěl se školním výborům ještě zvlášť odměnit, kdyby učitele svrhli a jeho si vyvolili.

Nešlo a nepodařilo se to a podučitel za učitele se hlásí jinam, kde se místo uprázdnilo. Spolehá se na své výborné vysvědčení, na svou výtečnost, chodí, jezdí, představuje, chválí se, nadhání si pomocníkům. Že umí tělocvik, na to všude odvolává se nejvíce, však ani to mu školu nevydobylo.

Umřel učitel ve vesnici několik hodin cesty od Křížkova vzdálené a zanechal po sobě manželku a dceru. Manželce osada měla dáti pensi, však myslila si a doufala, že tomu ujde, když nový učitel si vezme dceru a za to, že mu dali školu, bude živit i matku. O dceru se staral zvlášť představený obce, jenž měl za ženu její sestru,

a k vůli uspořádání pense pro matku byli s tím druží spokojeni.

Škola se vypsalá, ucházející o ní slyšeli, pod jakou výminkou ji mohou obdržeti a všickni se jí podrobili. Bylo jich jedenáct a mezi nimi byl i podučitel z Křížkova, jenž školu stůj co stůj pro sebe chtěl ulovit.

Každý musel ukázati se dceři učitelově, aby si mohla vybrati, líbil se jí ten i onen, až přišel podučitel z Křížkova a nad nimi zvítězil. Je hezký, působný, pěkně mluví, pěkně tančí, umí se k ní lichotit.

Vyvolila si ho tedy a škola se dle návrhu jejího obsadila. Však než do ruky dostal dekret, musel se učitel s ní dát oddat, aby prý si potom nevzal jinou, a teprv po svatbě stal se skutečným učitelem.

Je to opravdivý příběh a kdyby někdo myslil a hádal, že pomlouváme a utrháme, mohli bychme mu jmenovati místo, kde se tak jednalo, a máme důkaz pohotov.

Podučitel z Křížkova oženil se, je učitel a staré jeho milenky utřely huby. Největší škodu měla, co ho jménem svým byla zakládala, a hlásila se o náhradu. Vyrovnal se s ní a vrátil jí všelicos, ale ke všemu přece nepřišla a pověst její zůstala pošpiněna. Měla hanbu, lidé se jí smáli a nevěrného milého arci také nechválili.

Zbyly po něm i dluhy, kdo se ho nejvíce zastával, nyní ho nejvíce tupil a tedy i přátelé jeho se od něho odvrátili.

Velební pání a starý učitel neřikají nic, je jim ho líto a rádi by napravili, co na osadě vyvedl krivého a spůsobil zlého.

Dosadil se jiný podučitel schopnější a hodnější, zkušenost s prvním měla dobré následky, nikdo ho nekalil a on také nekalil nikoho, dbaje na slova a na příklad učitele Dřína, což předchůdce jeho lehkomyslně opomínal. (Pokračování.)

Orel.

Patř na orla, jenž se k nebi vznáší:
přímo k slunci míří jeho let,
jej ni chmury bouře neodstraší,
aby k němu nepnul smělý hled.

Po zemi se ploužít s ptačtvem nižším
nemůž' on, jsa jeho pán a král,
ke krajům zalétat musí vyšším —
k slunci, z něhož sílu zraku vzal.

I ty orlu, bratře, podobej se,
neb i ty jsi tvorstva všeho pán,
k nebi spěj a v brudu nekochej se —
s nebe život ti i zrak je dán.

V. P.

DOPISY.

V Bestvini dne 26. ledna 1871.

(Zprávy z církv. života.)

Od delší doby jest mým obyčejem v každém čísle milého „Blahověsta,“ které do rukou беру, ohlížeti se po zprávách z našeho zákoutí, ale vždy nadarmo, a přece nemůže nikdo tvrditi, že by se u nás nebylo událo, co by uveřejnění zasluhovalo; tak n. p. byla minulého roku *kaple Rodičky Boží* na cestě k Drhotínu vedoucí obnovena a církevně požehnána. Občané *Ostružští* postavili na svůj náklad uprostřed obce *nový železný kříž*, který též v měsíci říjnu slavnostně posvěcen byl.

V den *sv. Karla Borom.* bylo 26 dítek ze školy Bestvinské a Hoješinské v zámku Bestvinském úplným novým oblekem a prádlem obdarováno a sice 12 děvčat ošatila vysoce urozená paní hraběnka ovdovělá Rothkirchová, a 10 chlapců a 4 děvčata paní baronka Herzogenburgová, rozená hraběnka Černínova, při které příležitosti místní p. farář Jan Alois Nožička k dítkám několik upřímných slov promluvil a potom mši sv. za zvěčnělého p. hraběte Karla Rothkircha, v kterýžto den jeho jmeniny připadají, u přítomnosti mnohých osadníků, jakož i obdarovaných dítek ve farním chrámu Páně sloužil.

Letos, tu neděli po sv. 3 králích, byla přičiněním důst. p. faráře a p. učitele Josefa Pospíšila zpěvohra dětí: „*Jesličky*“ v školní budově provozována. Hra jakož i zpěvy nad očekávání uspokojily vybrané obecenstvo. Pan baron Herzogenburg se svou chotí pocítili toto představení svou návštěvou. Příjem ve prospěch školní knihovny obnášel 30 zl.

Našemu farnímu chrámu Páně dostane se ještě letos nové okrasy a sice *obrazy křížové cesty s pozlacenými rámcí*. A kdo vede náklad na tuto křížovou cestu? Kdo jiný, než zbožní osadníci, kteří důst. p. farářem vyzváni, každý dle možnosti k tomuto bohumilému dílu přispěli. I tuto vynikají opět značnými dary vysoce urozená pí. hraběnka Rothkirchová a pí. baronka Herzogenburgová, bez jejichžto příspěvků nelzeloby, aspoň letos na zřízení křížové cesty ani pomyslit.

Táž paní hraběnka ustanovila se na tom *opatrovnu* pro dítky od 3—6 roků v Bestvini na svůj náklad vystavěti a zaříditi. Letos z jara započne již stavba budovy pro opatrovnu. Stavební místo se zahrádkou a nádvořím daroval k tomuto šlechtet-

nému účelu pt. pan baron Herzogenburg bezplatně. Stavitel jest smlouvou zavázán do konce měsíce července t. r. budovu tuto hotovou odevzdati. Dá-li Pán Bůh, bude tedy počátkem října opatrovna zcela zařízená Školním sestrám odevzdána. Neznám většího dobrodiní pro zdejší osadu nad to, kterého se jí dostane zbudováním a zařízením opatrovny. V zdejší osadě jest více panských dvorů, většina rodin živí se nádenickou polní prací. Jakmile jaro zavítá a práce polní se otevře, jdou dospělí obého pohlaví do práce, zanechávající své malé dítky starosti a ošetřování dětí, které ještě k návštěvování školy všedního dne povinovány jsou. Tím způsobem se stává, že dítky, místo co by do školy choditi a tak se na duchu i srdci vzdělávati měly, jako stromy v lese rostou bez všeho vychování a což nejsmutnější jest, bez všeho náboženského vzdělání. Mám za to, že zařízením opatrovny aspoň poněkud hráz tomuto vzrůstajícímu zlu se položí, a pročež již napřed tisícířé *Zaplať Pán Bůh* šlechtným podnikatelům tohoto blahodárného ústavu! Ten, jenž pravil: „Co činíte jednomu z nejmenších těchto, mně jste učinili,“ nenechá dílo toto bez hojné odplaty.

+

Ze severních Čech dne 31. ledna 1871.

(Školské zprávy. Co vše odbíráme.)

Říká se: „u mnohých chův bývá dítě slepé,“ přísloví to bohužel se splňuje na mládeži naší. Sotva nastal nový školní zákon, přestaly u nás dítky chodit do školy. Dohlížitelů bylo dost ale žáků málo. Započal nový školní rok, ale nebylo lépe. Ze 450 dítek ke škole povinných chodilo jich do 3 tříd 25, 20, 10, 7 i také 4, a žel Bohu, žádný si toho nevšímal. Kdo chce, ten je posílá; kdo nedbá, neposílá. Páni učitelové dostali rozkaz, aby udali, daleko-li v tom onom předmětu zrok pokročí; těžko ale udati, když nemožno v učení pokračovati. Dnes jest 10, zejtra 20, třetí den 8 vždy jiných a jiných žáků ve škole, jimž pak učitel opět a opět totéž vykládati musí. Není tedy divu, že to daleko s učením nepřivede. V zimě nenavštěvují děti školu pro zimu, a vletě a na podzim pro pastvu a práci. Kněze ze školy z části vyklidili a jiným, kteří by se o pilnou návštěvu školy dle povinnosti a úřadu starati měli, na tom nezáleží. Ostatně se nedomnívej nikdo, že by se u nás lid nevzdělával: hlavně o dlouhých večerech čítají mladí i starší. Mladí „Besedy pro mládež,“ „Národní biblioteku,“ Přílohu k Poslu z Prahy a t. d.

i sousedé se scházejí čítajíce ve spolek noviny, jichž tu celá halda se odebírá a sice: 7 výtisků Posla, 5 Světlozora, 3 Čecha, 1 Blahověst, 1 Politik, 3 Humory, 3 Národní listy, 2 Gemeindezeitung, 2 obchodní listy, 2 Skoly Božského srdce P., 1 Budeč, 20 výtisků Matice rolnické, 5—10 výtisků Matice lidu, 3. Katol. spolku tisk., 1 Slovan a 1 Zábavná biblioteka. Prostředků máme tedy ku vzdělání dost a dost: bohdež směřovaly *vesměs* k utužení lásky a svornosti v národě, a my na základě pevném se domohli svého cíle. Z.

Od Šumavy, z okresu Nýrského 28. ledna 1871.
(Výkup. Skoly. Nemoce. Válka.)

V naší krajině všady se nyní zbývající ještě desátek obilní farám, školám aneb kostelníkům svědčící vykupuje. Lid nechtěl r. 1849 zde nikde o výkupu nic slyšeti, a jest nyní rád a ochotně obilí sypal, zvláště v krajinách německých, a tak ještě poslední svazek poutající duchovního správce ku svým ovečkám přetržen jest, — myslíme ku škodě stran obou.

Rovněž stížen jest a ztrpčen poměr duchovního k bývalým učitelům národním. Není téměř osady, kdeby se již neblahé následky zákonů školních nejevily. Buď skrze nové a necvičené kostelníky (o které ostatně skutečná nouze) se pořádek služeb Božích ustáliti nemůže, buď jest učitel veřejným nyní protivníkem domácího kněze, s čím se všady veřejně honosí, a za tou příčinou ovšem o náboženské vychování mládeže sobě svěřeně nijakž přičiniti se nechce, aneb učitel starší s knězem upřímně držíci se týrá a pronásleduje, jen aby mladšímu dobrovolně ustoupil — všady ale také zvýšení školního platu nesmírnou dělá překážku, — neb i zde všměs teprv za měsíc říjen m. r. učitelové služně dostali.

J sme v neustálém styku se sousedními Bavyry. Dílem krutá zima letošní, (jaké i zdejší lidé nejstarší nepamatují, a o které předpovídají, že dlouho ještě potrvá), dílem snad nezdravé povětří vůbec dosti a značných přináší nemocí, a lidu také mnoho umírá. Jest se však obávati, že na jaře ještě hůře bude, a nemoce z táborů nepřátelských snad i k nám zanešeny budou. Následkem vítězství u Sedanu a poděkování se císaře Napoleona III. zastkvěly se velebné Ossy v září ohňů nebetyčných, a taktéž veškeré hraniční pohoří věncem ohňů okrášleno bylo a četné rány hmoždířů v tichu nočním daleko na mnoho mil se ozývaly — než bohužel radost ona již se v žalost obrátila. Následkem nesmírných ztrát, které

Bavoři ve Francii utrpěli, a které skoro již veškeré rodiny pocítily, jsou nyní sousedé naši velmi zmalátnělí a malomyslní tím více, ano připojení k německému císařství daně k výši nesmírné povznese. Pročež se není co diviti, že nyní veškerý obchod vázne, a blahobyť zde na hranicích zcela zaniká. Dejž Bůh milostivý, abychom radostněji rok tento ukončili, než jsme jej byli započali!
H. H.

KRONIKA.

Z Prahy. Na adresu, kterouž katol. jednota zdejší v měsíci říjnu min. roku zaslala sv. Otci Piu IX. do Říma (viz „Blah.“ 1870 čís. 28.), došla sem tyto dni odpověď s podpisem papeže Pia IX., kterouž tuto u věrném překladu podáváme:

Pius IX., papež. Milí synové, pozdravení a apoštolské požehnání! Služba lásky k Nám, kterouž jste vykonali listem dne 4. min. měsíce října daným a Vámi podepsaným, v pravdě a jasně Nám dokázala Vaši upřímnou a synovskou oddanost, kterouž jste v soužení Našem osvědčiti chtěli, jak jste na počátku onoho listu projevíli. Vyť líčíte Nám vnitřní bol svůj nad svatochrádežnými činy proti Nám a této apoštolské Stolici zpáchanými, svou protestací zavrhujete bezbožné porušení Našich a této Stolice práv, z něhož veliká škoda Církvi Boží plyne, a roznicení jste synovskou pečlivostí, přispěti Nám a Církvi pomocí svou vroucnými k Bohu modlitbami, kteréž i My velice sobě přejeme i tyto strastiplné pro naše božské náboženství časy naprosto vyžadují. Tyto Vaše služby a vzácné city, jež Nám vyjadřujete a kteréž lásku Vaši a výbornou vůli k Nám, této Stolici sv. Petra a k Církvi patrně dosvědčují, My, Synové milení, všelikou chválou v Pánu provázíme a velikou odtud útěchu čerpáme vidouce, že s těmito Vašimi city též Vaše horlivost k uhájení věcí Božích a spravedlnosti se shoduje. Neustávejte, Synové milí, zmužile a vytrvale bojovati boj Páně, neustávejte u trůnu milosti a milosrdenství na modlitbách svých trvati a veškerou důvěru skládati v Toho, jenž o národy své všelikou prozřetelností a shovívavostí pečuje a láskou vládne. My zatím, Synové milí, všelikých darů nebeských milostí Vám na Bohu nejvyšším Dobrotivém snažně žádáme a chceme, aby osvědčením obzvláštní Naší přízně k Vám bylo apoštolské požehnání, kteréž Vám všem a každému zvláště z plna srdce milerádi udělujem.

Dáno v Římě u sv. Petra dne 21. ledna roku 1871, papežování Našeho léta pětadvacátého. *Pius PP. IX.*

Mileným synům, šlechtici Otokarovi hraběti Černínovi, předsedovi, a členům jednoty sv. Vojtěcha do Prahy v Čechách.

— Pobožnost 40hodinná bude se slaviti od 9—13. února u sv. Cyrilla a Methoděje v Karlíně, od 14—18. u Křižovníků.

— Minulou neděli byli alumnové k. arcib. semináře v jednotě katol. товариšů přítomni představení div. her: „Kain a Abel“ a „Jesličky“, i odměnili zdařilou hru, pak deklamací: „Die Hand“ od Kolpinga a zpěv dvou sborů hojným potleskem.

— Spolek dospělých hluchoněmých pod ochranou sv. Františka Sal. odbyval v den svého sv. patrona 29. ledna valnou hromadu. Účel spolku jest členy mravně ušlechťovati a v čas potřeby podporovati. Spolek čítá 10 zakladatelů, 17 čestných členů a měl 30 dobrodinců. Jména spolkové obnášelo koncem min. roku 1527 zl. 50 kr. r. m. a 750 zl. v obligacích.

— Dne 2. ledna t. r. v Pánu zesnulý Lstibořský farář p. Filip Wolfodkával knihovnu svou alumnům k. arcib. semináře, kteří letos na kněžství posvěceni budou.

Z Říma. O pobytí krále Viktora Emmanuela v Římě dodáváme tyto zprávy. Sotva že král v paláci quirinalském sestoupil, vzdálil se do komnat pro něho určených. Mezi tím hádalo se komonstvo, kterými ulicemi by krále vésti měli. Hřmot byl tak veliký, že posléze král sám vyšel ven a sporu konec učinil, nařídív, aby průvod se odebral ku chrámu S. Maria Maggiore, k Lateránu a na Kapitolium. Cesta po městě trvala asi pět čtvrtí hodiny. Když se král do paláce navrátil, byl velmi zasmušilý. Knížete Doria požádal sám, aby převzal úřad syndika římského, k čemuž tento přivolil. Ve 4 hod. odp. odejel král po dráze zpět do Florencie. Několik minut potom, když vlak přešel stanicí Orbetello, propadlo se zemětřesením tamější nádraží. — Markýz Spinola byl od krále italského poslán do Vatikánu, aby odevzdal list, ve kterém král ujišťuje sv. Otce o synovské oddanosti své alituje, že mu pro krátkost času nebylo lze osobně tuto úctu vyjádřiti! Kardinál Antonelli přijal markýze Spinolu velmi chladně a v celé rozmluvě ani nevyslovil jméno královo, nébrž tázal prý se, zdali pan markýz poprvé do Říma přichází, zdali cesta byla obtížná, dále podotknul, že teď nebylo

ani p. markýzovi možno všechny památnosti římské shlédnouti, ješto povodeň velkou spoustu způsobila, nyní pak že slunce opět krásně svítí a. t. p.

— Alumnové francouzského semináře v Římě mezi povodní sami zhotovili na rychlo pramici a snebezpečenstvím vlastního života vytrhli četné rodiny z patrného nebezpečení smrti. — Nikdo teď nechce bydleti v oněch částích města, jež zatopeny byly, jelikož panuje obava, že tam za nedlouho horečka a jiné nemoce vzniknou. Následkem toho jsou příbytky v Římě nad míru drahé.

— O slavnosti Zjevení Páně panuje v Římě obyčej dávati dítkám nějaké dárky. Letos mnohé dívky z rodin šlechtických i měšťanských dobrovolně se odřekly těchto darů ve prospěch sv. Otce a již dne 5. ledna měla deputace ze 100 dítek záležející zvláštní slyšení u papeže, jemuž peníze od rodičův na dárky určené co halíř sv. Petřský k nohům položily.

— Obyvatelům povodní poškozeným hojně podpory udělily obzvláště kapitoly u sv. Petra v Lateranu a při chrámu St. Maria Maggiore; rovněž i představení veškerých řeholí. Obzvláště se obětavostí a neohrožeností svou Milosrdné sestry významaly.

— V den Zjevení Páně sloužil sv. Otec Pius IX. mši sv. v kapli Sixtinské u přítomnosti několika kardinalů, prelátů a četných cizinců, mezi nimiž se nalezaly některé vznešené dámy z Rakouska a z Bavor, kteréž z rukou sv. Otce Tělo Páně přijaly.

Z Francouzsko. O slavnosti vánoční konané 25. prosince m. r. v městě Orleansu píše jistý dopisovatel takto: Jindy se ve všech chrámech francouzských slouží ve 12 h. v noci půlnoční mše sv. čili jitřní; letos však za příčinou války se to nedálo, nébrž my jsme slavili vánoce teprv při velké mši sv. v katedrálním chrámu. Sloužil ji generální vikář, a biskup Dupanloup byl přítomen i udělil ku konci apoštolské požehnání. V presbyteriu nalezalo se 20 kanovníkův jakož i alumnové zdejšího semináře. Kanovníci mají nad rochetou dlouhý červeně lemovaný plášť z aksamitu, podobající se takto bývalým kurfirštům německé říše. Překrásný byl zpěv, v němž se asi 60 alumnův a mladších zpěváků zúčastnilo. Diecése Orleanská nezachovávala ohledem mše sv. a breviáře ritis římský, nýbrž starodávný obyčej téhož biskupství (rite Orléanais), tak i Paříž a jiné dvě diecése starodávného ob-

radu svého až posud se přidržují. V Orleanu se při zpívání mši sv. zpívá evangelium předně v jazyku latinském a pak hned ve francouzském; po obětování se mezi všechny ve chrámě přítomné rozdává požehnaný chléb (pain bénit, panis benedictus). Mnozí prustí důstojníci evangelického vyznání byli ve chrámě přítomni a všickni byli dojati krásou a velebností posvátných obrádův katolické církve. Chrám byl dobře vytopen, tak že za příčinou příjemného tepla v něm panujícího nikdo ze chrámu dříve neodešel, pokud služby Boží, celkem dvě hodiny trvající, ukončeny nebyly.

Z Ameriky. Dne 4. prosince m. r. konalo se velkolepé shromáždění katolíků v městě *Filadelfii*. Úplných 30000 mužův a jinochův sešlo se v katedrálím chrámu tamějším a před chrámem; v presbyteriu zasednul biskup Wood na trůnu svém a kol něho četné duchovenstvo, o něco dále nej přednější nekneží města *Filadelfie*. Za předsedu byl jednohlasně zvolen sudí *Campbell*, kterýž prohlásil, že úřadem tím se mu stala největší čest, jaká se mu po čas života státi mohla i ukázal v řeči své, že v celém dějepise člověčenstva není zaznamenán děj tak hanebný a svatokrádežný, jako loupežné vtržení Italův do Říma v roce 1870. — Po něm vystoupil na řečnístě Josef *Chandler*, druhdy vyslanec americký v Římě a přčetl rázný protest na proti oloupení sv. Otce; celé shromáždění s jásotem přijalo protest tento; načež *Chandler* dále ještě mluvil řka: „Nyní si hodlají utvořiti sjednocenou Itálii, když Francouzsku postoupili Savoysko, tuto kolébku rodiny královské, i Nizzu. Řím nikdy nebyl hlavním městem Italie, nýbrž hlavním městem celého světa, vládnoucím nad nesčíslnými národy, jichž byla Italie pouhým přívěskem. Pakliže se nyní v některém zákoutí světa pronásleduje několik židů, tu ze všech úhlů a konců se ozývá pokřik na ochranu židovstva: a my katolíci jediná bychom se nesměli ozvati a odsouditi zločin proti Římu spáchaný?“ — Řečníkem třetím byl general *Wilm Stokes*, kterýž k tomu poukázal, že nejen katolíci, ale veškeri poctiví lidé vůbec povinni jsou ujmouti se papeže a dále pravil: „Řím sice po lidském zdání jest k zemi snižen; on však v nové síle a mladistvé slícnosti opět vyjde z pece ohnivé. Dějiny dosvědčují, že všechny proti papežství činěné útoky konečně na prázdno splynuly. Na trýznitele papežův obyčejné již tuto přikvačil trest Hospodina spravedlivého. Církev bude slaviti vítězství nad nepřátely svými: o tom nestává žádné pochybnosti;

přihlašme se k papeži v utrpení jeho, abychom s ním také triumf slaviti mohli!“ Několik ještě řečníků mluvilo v tentýž smysl, načež biskup udělil požehnání a schůze se skončila. Osvědčení téhož způsobu dala se také v Kovingtoně, Buffalu, Quincy, Louisvillu a na jiných místech.

Literární oznamovatel.

— Politický týdeník „*Čech*“ vychází od 2. února *tříkráte* týdně a sice v úterý, ve čtvrtek a v sobotu odpoledne vždy o půl archu. Předplatné zvýšeno o 2 zl. ročně.

— (Umění). „*Čeští sedláci na útěku v 30leté válce*.“ Tak zní nápis velkého historického obrazu, který nákladem svým vydala „Umělecká beseda v Praze“ co podíl členům svým na rok 1871. Původní obraz Petra Maixnera, majetek Jeho Eminence kardinála Schwarzenberga, nachází se v galerii žijících malířů v Praze na Hradčanech. Na kámen kreslil Karel Maixner. Obraz tento vyniká netoliko vzácným provedením předmětu z dějin vlasteneckých obraně, nýbrž i tím, že svým elegickým rázem přiměřen jest povaze lidu slovenského i době, v které žijeme. Kdo by při pohledu na tento obraz nepomněl ubohého obyvatelstva nešťastné Francie za nynější krvavé války?

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Mat. *Bastl*, jubil. kněz, děkan na odpoč. v Kostelci nad Labem, 12. ledna (nar. v Příbrami 17. led. 1795, vysv. 12. srpna 1818);
- p. Frant. *Lederer*, farář v Jirnách, arc. notář, 17. ledna (nar. v Nov. Bydžově 28. listop. 1798, vysv. 24. srp. 1821);
- p. Jos. *Jungnickel*, jub. kněz ř. křiž., komendátor v Chebu, arc. notář atd., 25. ledna (nar. v Mostu 16. září 1793, vysv. 15. srp. 1817).

Ve správě duchovní ustanoveni jsou:

- p. Vác. *Jiinger*, far. v Kolodějích, za faráře ve Vyšerovicích;
- p. Karel *Pazour*, admin. ve Velízi, za faráře v Tuchoměřicích;
- p. Emilián *Veverka*, far. ve Voseku, za faráře ve Zbívě;
- p. Vinc. *Tittl*, admin. ve Zbívě, za faráře v Strašicích;
- p. Jan *Turek*, koop. u nejsv. Trojice v Praze, za faráře ve Velízi;

- p. Jan *Schmid*, kapl. v Čelakovicích, za admin. do Jiren;
 p. Karel *Lauda*, kapl. z Prčic do Čelakovic;
 p. Jos. *Slavík*, kapl. v Kornouze, za admin. do Slavětína;
 P. Vinc. *Petters*, křiž., za admin. fary u sv. Bartoloměje v Chebu.

Uprázdňené místo:

Jirny, fara patr. pí. Rosalie Wagnerové, od 25. ledna.

V biskupství Budějovickém.

Vyznamenání.

Čestnými konsistorními rady jmenováni jsou pp.:
 Don Ant. *Pfeiffer*, probošt kollegia Barnabitův a far. u sv. Michaela ve Vídni; Jos. *Balzar*, os. děkan v Pohoří.

Osobními děkany jmenováni jsou pp.:

P. Jos. *Höhenberger*, ř. cisterc., far. a b. vikář ve Vyšším Brodě; Fr. *Fleischmann*, far. v Eisensteinu; Fr. *Bosch*, far. v Rožmitále; Jos. *Mittner*, far. v Myslivě; Fr. *Mardet-schlaeger*, far. v Slavkově; Jan *Votava*, far. v Katovicích; Vác. *Šavel*, far. v Kolovči; Jan *Škopek*, far. v Zahájí; Frant. *Jungwirth*, far. v Pošně; Mat. *Pimprle*, vysl. far. Bohumilický, jub.; Jak. *Fortunát*, far. v Lomnici; Jan *Mácha*, far. v Bavorově; Jos. *Čapek*, far. v Českých Trubách; Matouš *Pátek*, far. v Zelnavě; Fr. *Hojer*, rytíř z Blumenau, vysl. far. Kunžvartský; Kašpar *Černý*, vysl. vikarista kathedr. chrámu v Budějovicích.

Bisk. notáry jmenováni jsou pp.:

Jan *Jungbauer*, far. v Nicově; Vác. *Kordák*, far. v Mouřenci; Norbert *Peyša*, far. v Dobré Vodě; Jos. *Bumba*, far. v Kam. Újezdě; Filip *Schwamberger*, far. v Žamberku; Jos. *Picker*, far. v Dírém; P. Jiří *Nuschel*, kvardian kláštr. Františk. v Bechyni; Jan *Nováček*, far. v Strmilově; Jan *Menzinger*, far. v Glöckelbergu; Fr. *Česka*, far. v Chotovíněch; Mat. *Petr*, děkan v Sušici; Jan *Kundrát*, far. v Klenči; Martin *Klouček*, far. v Blsku; Ant. *Ackermann*, far. v Myšenci; Fr. *Sommer*, os. farář v Lštění; Jos. *Frankl*, c. k. vojenský kurát; Fr. *Mauritz*, far. v Malontech.

Expositorium canonice obdrželi pp.:

Mich. *Tragel*, far. v Hůrce; Jos. *Král*, far. v Bohutíně; Ant. *Laad*, far. v Kotouni; Karel *Marík*, síd. kaplan v Bratronicích; Jan *Sebele*, far. v Suchdole; Karel *Müller*, far. v Ledenicích; Mat. *Křim*, far. v Mutěnině; Jan *Duben*, far. v Nezamyslicích; Jan *Mls*, far. ve Vlchovu Březi; Vác. *Řičák*, ředitel a katech. obě. školy v Klatovech; Jan *Liskovec*, far. v Seewiesen; Mat. *Čadek*, vysl. farář Novo-Etinský; Vojt. *Michálek*, far. v Lišově; Em. *Girka*,

far. v Starém městě; Vác. *Čiška*, far. v Kběle; Fr. *Noska*, far. v Miroticích; Vác. *Veselský*, far. v Bukovníku; Mik. *Khek*, far. v Božejově; Mat. *Mikota*, far. v Chrástanech; Fr. *Soukup*, farář v Šebřově. Jan *Lopatko*, farář v Seči; Frant. *Fiala*, farář v Rehbergu; Fr. *Grössl*, farář v Unterreichensteine; Tom. *Rosswald*, os. far. v Střelohosticích; Jan *Bezpalet*, far. v Brloze; Fr. *Rull*, řed. a katech. hl. školy v Jindř. Hradci; Jan *Řihánek*, farář v Malém Boru; Fr. *Prantl*, far. v Chlístově; Jan *Figner*, far. v Dnešicích; Vác. *Březina*, far. v Chrašticích; Bart. *Pachta*, far. v Rynarci; Tom. *Huttar*, far. v Žirovnici; Tom. *Dolák*, far. v Zbynicích; Jos. *Vondroušek*, far. v Maxbergu; Vác. *Tomášek*, far. v Staších; Jan *Čermák*, far. v Zeleně.

Osobními faráři jmenováni jsou pp.:

Jos. *Štrebl*, lokalista v Christianbergu; Fr. *Ryba*, lokal. v Albrechticích; Jan *Hodina*, exposita v Kostelci; Mat. *Schneider*, lokal. v Blažejově; Jan *Vodička*, lokal. v Paračově.

Právo synodalií obdrželi pp.:

Jos. *Matoušek*, kaplan v Jindř. Hradci; Jan *Gabriel*, gymn. katech. v Jindř. Hradci; Jos. *Reichenauer*, kapl. v Benešově; Vác. *Halek*, kapl. v Benešově; Jan *Sochor*, beneficiat u P. M. Sněžné (u sv. kamene); Jan *Klein*, kapl. v Trhových Svinech; Jan *Vastl*, kapl. v Zelnavě; Mat. *Hovorka*, katech. hl. a real. školy v Pelhřimově; Jan *Sonka*, kapl. v Malšicích; Fr. *Pech*, katech. vyšší real. školy v Písku; Ant. *Veselský*, gymn. katech. v Písku; Vác. *Mostecký*, kapl. ve Vodňanech; Jan *Chochole*, kapl. u sv. Anny v Krasilově; Fr. *Müller*, koop. v Horní Vltavici; Vojt. *Kary*, kapl. v Polné; Jan *Štastný*, kapl. v Strmilově; Fr. *Singer*, kapl. u sv. Martina v Krumlově; Fr. *Pinter*, kapl. v Ševětíně; Fr. *Wortner*, koop. a admin. v Kunžvartě.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

p. Jos. *Krupař*, far. v Nábzí, 24. ledna (nar. v Hlinsku 14. února 1803, posv. 2. září 1829).

Ve správě duchovní ustanoven jest:

p. Frant. *Wolf*, koop. za admin. v Rozbělesích.

Uprázdňené místo:

Nábzí, fara na velkostatku Maloskalském.

Milodar. Pro sv. Otce s heslem: „Z účtosti k sv. Otcí“ 3 zl. (Odevzdáno.)

P. J. E.: Příště. — Prosíme, aby listy, obsahující předplatné neb reklamace, žádosti o změnu adresy, zakázky kněh atd., zaslány byly *expedici* (kněhupectví B. Stýbla); tot cesta přímá, bez oklik; jen tak se vyřízení neopozdí, nýbrž urychlí.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. arcib. semináři
čís. 190—1.

Expedice:
v katol. kněhkupectví

B. Stýbla
na sv. Václavském
náměstí, čís. 786-II.

Nedošla čísla
reklamujte nejdříve v
měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupectví

na rok: 2 zl. 5+kr.
na půl: 1 zl. 30 kr.

Po poště:
jenom v expedici

Čeloroč 3 zl.—kr.
půlroč. 1 zl. 55 kr.

Předplacení čtvrt-
letní se nepřijímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy.“ (Přisl. XIV. 24.)

Řád postní.

BEDŘICH,

z Božího milosrdenství a z milosti apoštol-
ské Stolice

kardinál svatě Římské Církve, kníže-
arcibiskup Pražský,

vzkazuje všem milým věřícím svého arcibi-
skupství

vrchnopastýřské pozdravení a pozhnání ve jménu Paně!

Na základě obdrženého od apoštolské
Stolice plnomocenství uznal jsem za dobré
ve své arcidiecési zmírniti církevní příkáz-
ání o postu v roce 1871 následujícím spů-
sobem:

Především slušno činiti rozdíl mezi dny
zdrželivosti, mezi ujmou a mezi takovými
posty, v kterýchž se při zdrželivosti i též
ujmy přikazuje.

Dnové zdrželivosti slují oni, kdežto se
všechněm věřícím, kdož jsou výš jak sedm
let starí, zapovídá masitých pokrmův poží-
vati. Dnové ujmy čili dnové postní v pří-
snějším smyslu jsou onino, kdežto věřícím,
kteržž 21. rok života svého skončili, do-
voleno jest, jenom jednou za den do syta
se najísti, ráno pak a večer jen pro občer-
stvení, nikoliv ale k opětnému nasycení ně-
čeho požívati. V takovýchto dnech ujmy
jest též zakázáno, vedle masitých pokrmův
či mimo maso požívati i ryb. Dnové zdr-
želivosti a zároveň i ujmy slovou pouze
onino, o kterýchž platí obojí záповěď, jak
za příčinou požívání masitých pokrmův, tak
i častějšího nasyčování se přes den.

Ohledem na tento rozdíl zachovejž se
tohoto roku následující řád postní:

Pátky po celý rok (mimo pátky v čty-

řicetidenním postu, v suchých dnech a v ad-
ventě) jsou dnové zdrželivosti od masitých
pokrmův.

Během čtyřicetidenního postu jsou všechny
středy (vyjímaje středu ve svatém Jitěnu
před velikonočí), všechny pátky, pak Zelený
čtvrtek a Bílá sobota dny zdrželivosti a ujmy,
ostatní pak dny, vyjímaje neděle, jsou jenom
dny ujmy.

Ve čtyřech týdnech suchých dnů jsou
středy a pátky dny zdrželivosti a ujmy zá-
roveň, na soboty pak nařizuje se pouze ujma
v požívání pokrmův.

Vigilie neboli svatvečery před hodem
Božím svatodušním (27. května) a před ho-
dem Božího narození jsou dnové zdrželivosti
od masitých pokrmův, zároveň pak i ujmy
v jídle. Půst pro svatvečer před hodem Bo-
žího narození předepsaný, totiž zdrželivost
od masitých pokrmův i ujma, zachovejž se
letos v sobotu dne 23. prosince. Naproti
tomu jsou dnové vigilie sv. apoštolův Petra
a Pavla (28. června), vigilie před Nanebe-
vzetím Panny Marie (14. srpna), a vigilie
před slavností Věch Svatých (31. října)
pouze dny ujmy v jídle.

V adventním čase jsou pátky dnové zdr-
želivosti i ujmy; středy pak pouze dnové
ujmy, vyjímaje středu dne 20. prosince, na
kterýžto den za příčinou připadajícího po-
stu suchodenního od masitých pokrmův se
zdržeti nařizeno.

Nemocní, chudí a ti, kdožkoli se těž-
kými pracemi obírají, zákonem ujmy, vedle
kteréhož toliko jednou za den dovoleno do
syta se najísti, vázání nejsou.

Správcům duchovním i pro tento rok
uděluji plnomocenství, aby na kratší lhůty
ještě větší úlevy věřícím poskytnouti mohli;
v pochybných případech povinni jsou věřící
duchovních správcův svých o radu se tá-
5

zaří. Avšak právo, udělovatí úlevu čili dispensi na celý rok aneb ještě déle trvající, sám sobě ponechávám.

Kdož za příčinou poměrův a okolností svých pohledávají pokrmův za cizím stolem, kdežto se jim bezděky a bez ohledu na dny zdrželivosti podávají pokrmy masité; těm a takovým dovoluji, aby masitých pokrmův požívatí směli, při tom však je ve svědomí jejich zavazují, aby, pokud mohou, zachovali zákon o postu, tudíž aspoň možnou ujmou se postili, a mimo to, pokud nelze změnit poměrův, obrátili se ke svým zpovědníkům, od kterýchž se jim podle okolností jiná přiměřená cvičení v modlitbě, v kajcnosti a účinné lásce uložití mají.

Za příčinou vysoké ceny, jakéž obzvláště tohoto času potravniny dostoupily, uděluji vůbec a pro každou domácnost své povolení k tomu, aby se o dnech zdrželivosti pokrmy netoliko maslem, ale též všelikým sádlem mastiti a připravovati směly.

Poněvadž se ale vyznačený na hoře postní řád na církevní dispensi zakládá, tou příčinou zavázání jsou všickni věřící, kdož ho užívají, každou neděli čtyřicetidenního postu *pětkrát Otče náš a Zdravas Maria*, jakož i *jednou Věřím v Boha* se pomodlití, *tři božské ctnosti a žel i lítost nad hříchy* vzbuditi, nad to pak, seč síly stačí, tolikéž i v *jiných skutečích křesťanské lásky k bližnímu* se cvičiti.

Duchovní pastýřové ohlásí nařízení toto při počátku čtyřicetidenního postního času osadám svým a budou pokaždé po kázání nařízené modlitby s přítomnými hlasitě vykonávati. Mimo to nechať i ostatní v tomto řádu postním ustanovené posty tu neděli neb ten svátek před připadajícím postem z kazatelny ohlásí, by se tím opětovaným ohlášením věřícím církevní jejich povinnost na paměť uvedla.

Dáno v Praze o slavnosti Obřezání Páně, dne 1. ledna 1871.

Bedřich,
kardinál a arcibiskup.

Úvahy na neděle a svátky.

Sepsal Jos. B. Podstránský.

XI. V popeleční středu.

(Mat. 6, 16—21.)

1. Pomni člověče, volá dnes církev, *pomni, že prach jsi a v prach se navrátíš!* Kolik tu slov, tolik bodů. Nač by člověk nikdy neměl zapomenouti a nač stále je

pamatován, na to nejspíše zapomíná; a proto nás církev opět a opět a zvláště dnes pamatuje — na smrt. „Hospodin učinil člověka z hlíny země.“ (I. Mojš. 1, 28.) Počátek hlásá konec i krotí pýchu naši. Co zpýcháš země a prachu? Pomni, že prach jsi, utvořen z hlíny země. Co by byl kus bláta bez ducha oživujícího? — „V prach se navrátíš!“ Jdi člověče na hřbitov, otevři hrob kterýkoli a viz co pozůstalo z těla. —

2. „*Pomni člověče, že prach jsi!*“ Spasitelné to pomyšlení, ježto pokořuje naši pýchu a krotí žádosti tělesné. Blaze, kdo nezapomíná, čím byl, co jest a čím bude! Byl jsi hříšník, proto z hříchů se kaj! Jsi smrtelný, proto hotov se k smrti! A co budeš? To záleží dosud na tobě, jak budeš voliti — dobré nebo zlé.

3. „*Ve všech skutečích svých pamětliv buď posledních věcí svých a na věky nezhřešiš*“ praví *Sirach.* (7, 40.) Taktéž pomnění na smrt spasitelné. „Kdo přemýšlí, napsal kdosi na lebku, shledá, že všechno je na světě marnost.“ Pohledem na mrtvolu již mnohý (sv. Frant. Borg.) se obrátil. „Blahoslavený, píše Tomáš Kemp., kdo smrt stále na očích mívá.“ Ovšem dí mnohý, že stále na smrt pamatovat byloby chtít před časem umírat; však nikdy nepomní na smrt, pravil poh. mudrc Seneka, jest tolik co chtít s hlavou v pytli mřít. Proto „nejlepší pravidlo křesťana jest, všechny úmysly své osvědčovati svící úmrtní.“ *Bl. Tomáš Kp.* „Snáze pohrdá světem, praví sv. Jeronym, kdo je pamětliv, že je smrtelníkem.“ —

4. *Tyto dni dosti, až příliš hověno chuti a jiným smyslům.* Než jaký má z toho mnohý křesťan užitek? Hlava je těžká, tělo mdlé a — měsíc prázdný. Totéž konec radostí masopustních. — V pravdě podává matka církev svým dítkám dnes předpis (recept) spasitelný, na němž psáno: *Memento mori.* Pamatuj na smrt! a k tomu přísnou dietu — čtyřicetidenní půst. A dnes je počátek 40denního postu. — To tě, kř., nemá odstrašiti. — Nemoc se léčí odpornými léky. — Kdo nesmírným požíváním pokrmů žaludek si zkazil, jinak ho nenapraví, leč postem. Strídmostí, postem léčí se tělo i duše.

5. *Než co činiti, aby půst byl Bohu milý a spasení prospěšný?* Posti se kř. v dobrém úmyslu, ne z chlouby a marnosti, beze vši pýchy a pokrytství. Posti se bez bázně lidské, byť si pro zachovávání postu hanu a protivenství měl snášeti. Posti se

ne toliko ústy, ale i ostatními smysly, přemáhěj všechny zlé žádosti. Dnové postní jsou dnové kající, proto chraň se v čas postní hlučných radovánek, odříkej se i radostí dovolených, zvláště pak vystříhej se bedlivě všelikých hříchů. — Konečně s postem spojuj modlitbu, almužnu a jiné dobré skutky. „Obratť se ke mně, praví Hospodin, celým srdcem svým v postu, v pláči a v kvílení a roztrhněte srdce svá a ne roucha svá.“ (Joel 2, 12. 13.) Kdo při postu v srdci je skormoucen, může nicméně radovati se v Pánu. —

6. *Jaký to rozdíl mezi včera a dnes.* Všecko je na světě podrobeno změně; po radosti přichází žalost a naopak po žalosti přichází zase radost. Včera masopust a dnes popelec, kde církev v smutek zahalená nám připomíná po 40 dní utrpení a smrt našeho Spasitele, Pána Ježíše, abychom vždy na paměti měli, že jsme my hříchy svými zavinili smrt Kristovu, kteroužto jsme byli vykoupeni, smrti věčné zbaveni a jedenkrát máme účastni býti nebeské radosti a slávy.

XII. V neděli I. postní.

Konáme čas svatopostní, kterýž církev sv. ustanovila, aby věřících vzbuzovala ku pokání; proto nám dle evang. sv. Matouše (4, 1—11.) představuje Pána Ježíše, an na poušti se modlí, postí a pokoušen od ďábla vítězí.

1. *Pán Ježíš ubírá se na poušť, kde o samotě, podál lidské společnosti, trvá na modlitbách a připravuje se k velikému dílu, k spasení pokolení lidského.* Chceme-li vykoupení jeho se účastnými státi, musíme také my, vzdáleni hluku a péči tohoto světa, často v samotě sebíratí mysl svou a v spasitelném rozjímání a na modlitbách trvati. K této samotě duchovní, k témuž shromáždění a obnovení mysli vyzývá nás církev sv. po celý čas 40denního postu. „Hle nyní čas příjemný, hle nyní den spasení!“ (II. Kor. 6, 3.) Nuže, nechtějte přeslechnouti hlas své drahé matky. Odeberte se na poušť srdce svého; seberte mysl svou a chystejte se v kajicnosti, v hojných modlitbách a v spasitelném rozjímání utrpení Kristova k svatě, veliké noci. Budete-li v zbožnosti s Kristem na poušti trvati, budete s ním jednou v nebeském Jerusalemě plesati.

2. *Pán Ježíš, postí se 40 dnův a nocí, potom zlačněl.* Dle příkladu Kristova i my se postiti máme, t. j. střídě pokrmů požívat i masa se zdržovati. Moudře zajisté

a spasitelně jedná církev sv., že věřícím půst ukládá. Postem se křesťan výborně cvičí v zapírání sebe. Kdo umí žádost pokrmů krotit, dovede také ostatní žádosti přemahat. Mírným postem se také mysl vyjasňuje, že bývá působnější k rozjímání a k modlitbě a srdce se ozbrojuje proti všelikému pokušení. Hlavně pak záleží na tom, aby křesťan postě se zanechal hříchu a činil upřímné pokání. Nuže br. a s. zachovávejte svědomitě ustanovené posty, jež dle úmyslu církve sv. obračejte k svému spasení. „Pocínající N. dny svatých tajemství k očistění těla i duše, s obzvláštní pobožností ustanovené, hleďte setrvati v poslušnosti církve, očistující se ode vši poskvrny.“ Sv. Leo.

3. *Pán Ježíš byl od ďábla pokoušen postem* tělo jeho sice zemdlo, ale duše nabyla čistoty a srdce moci a síly, že trojí pokušení přemohl. Pán dopustil na se pokušení, aby nám příklad dal, kterak i my v pokušení se chovati máme. Každý člověk bývá více méně pokušením podroben. „Každý bývá pokoušen jsa od své žádosti zachvácen. — Bůh sám žádného nepokouší (Jak. 1, 13.) a nedopustí pokušení nad to, což můžeme snést.“ (I Kor. 10, 13.) On dopouští pokušení, ne abychom hynuli, ale přemáhali a zásluh pro nebe si dobývali. Pokušení musíme přemáhati a k tomu příhodných prostředkův užívati. Bděti, tělo a žádosti jeho krotiti, slova Božího užívati a modliti se máme, abychom zvítězili. A v tom cvičí nás církev kat. Ona vyzývá dítky své, aby patřice na trpícího Vykupitele k vroucí zbožnosti a kajicnosti byli povzbuzeni. Ona káže půst, abychom tělo své krotili, vinu hříchu na sobě trestali a tak síly nabyli, kterouž bychom v boji tohoto života, v pokušeních zvítězili. Rozumějte kř. tomuto mateřskému hlasu. Konejte půst dle ustanovení církve a připravte duše své k pokušení, abyste zvítězili. — Ovšem tuhý to boj, těžký odpor; proto oblect se v odění boží — abyste mohli odolati v den zlý... (Ef. 6, 11—17; I. Petr 5, 8. 9.) Patřte na Krista svého vůdce a dle příkladu jeho přemáhejte. A Bůh vás bude slíti, že přemůžete. „Dostatečnost naše z Boha jest.“ (II. Kor. 3, 5.) „Všecko mohu skrze toho, kterýž mne posiluje.“ (Fil. 4, 13. II. Petr. 2, 9.) Když pak v pokušení zvítězíte, hojná vás čeká odměna. „Budiž věren až do smrti a dám tobě korunu života.“ (Zjev. 2, 10.)

V tomto přeposvátném času slyšme Církve svaté hlasu, zachovejme v stálém bdění půst ten čtyřicetidenní.

Nad Jerusalemem.

Nad městem svatým, nad Sionem
zachází slunce v lesku svém,
poslední dává políbení
zlatíc pahorkův čtvera lem.
A jak to slunce, tak i Sion
se slávou dávnou zapadal,
nepoznal dnův svých navštívení —
teď Kristus nad ním — zaplakal.

„Ó město svaté, dcero slávy,
já přišel spasit syny tvé;
ty však jsi srdce uzavřelo,
jest marné vše volání mé.
Den spásy vzešel sobě svatý;
lid však proroky vraždit dal!“
Tak Kristus mluvil nad Sionem
a hořce nad ním — zaplakal.

A zkáza přišla, Sion padl;
chrám jeho slavný rozbořen;
on světu vydán v pohanění,
tak mocný kdys — teď pokořen.
Ó bys ty býval spásu poznal,
již jsi tak krutě odkopal!
Již nevrátí se ona doba,
kdy Pán nad tebou — zaplakal.

I my jsme jak to město svaté,
poznejme spásy svojí den;
pracujme, dokud světlo svítí,
pak budem držmat libý sen.
V uctění mějme sluhy Páně,
jež nám Bůh sám za vůdce dal,
by jako druhdy nad Sionem
Kristus nad námi nezplakal.

Ant. Kosina.

Osudných 45 článků Viklefových.

(Dokončení.)

Rozmanité články Viklefovy, o kterýchž byla dosaváde řeč, nepovstaly ve hlavě plané k vůli pouhým pomyslům. Naopak. Viklef každým z vyložených článkův těchto mřil k praktickým účelům; každý z nich měl mu býti více méně pákou na vyvrácení jistých ústavův a zřízení v Církvi, aneb sochořem na podcenění protivníkův. — Oxfordský mistr chtěl býti opravitelem křesťanstva, kteréž prý bylo po tisíc rokův od počátku svého zachovalé a vzorné v čisté víře a kázni, bez neřesti a lakoty. — „Po těch tisíc let byla mu Církev milou, vzácnou, krásnou, svatou. To vše ale minulo, co prý jest odpoután drak, jenž z ohonu svého vysypal nové rozmanité řehole, zaplavivší křesťanský svět.“ — Již ale stoje

na takovém základě, zasazoval se Viklef přede vším o dvojí věc: on chtěl potříti a zničiti řehole; on chtěl zlomit moc papežův. —

Jest patrné, kterak na vyvrácení řeholí čelily články, jež se jich týkaly. Viklef učil, že hřešili všickni, kdož řády založili (XXVI.), že hřešili, kdož se do nich dali (XXXV.), že hřeší, kdož je živi a trpí (XX.), že hřeší, kdož v nich jsou. Vše to platí též o zakladatelích a dobrodincích klášterův. — Dábelníky, kacíři, proklatci jsou všickni tací provinilci a bloudové. — Z takové nauky ale plynou samoděk návody ke skutkům, jež si přál Viklef viděti. Nebo bylo-li hříchem založení řeholi, rád i klášter, toť jest rovněž tak hříchem trpěti je, neodkliditi jich. Bylo-li hříchem vstoupiti do řehole, dáti se do kláštera: toť je také hříchem zůstávati v něm. Bylo-li hříchem výživou a nadáním opatřiti který řád či klášter: toť jest také povinností, odejmouti mu, což *hříšně* bylo dáno. — A tudíž také důsledně plynuly z článkův Viklefových rady, napomenutí, rozkazy. „Napravte, v čemž buď sami jste hřešili aneb v čem byli zhřešili jiní. Kdož jsi v řádu, odejdi z něho! — Kdo máš moc, odejmi klášterům, což mají, rozežen řeholníky, vyvrát řehole, odklid kláštery: sic jinak nedoufej království Božího!“ — Kdo tak učí, a k takým činům pobádá, možná-li, aby mu správcové církevní nedali výstrahu — nedali záповěd proti takovým jeho učením? —

Zbývá mi ještě zmíniti se o praktické stránce Viklefových článkův, čelících na vyvrácení moci papežské.

Viklef nenavídal papeže vůbec, obzvláště pak ty, za kterýchž mu bylo živu býti na světě (1324—1382). Papežoval onoho času Jan XXII. (1316—1334), Benedikt XII. (1334—1342), Klement VI. (1342—1352), Innocenc VI. (1352—1362), Urban V. (1362—1370), Řehoř XI. (1370—1378), Urban VI. (1378—1379) v Římě a Klement XII. (1378—1394) v Avinoně. Byliť to z většího dílu papežové, kteříž s dvorem svým uhostili se v Avinoně, během 72 let nemalá pohoršení dávající křesťanstvu. — Nejeden z nich byli učiněnými otroky francouzských králův; nejedni usilovali především o rozmnožení důchodův a rozšíření moci své mezi národy. (Tak n. p. Jan XXII. založil v Avinoně paláce, nashromáždil poklad 18 millionův dukátův na výpravu proti Turkům); avšak jeden i druhý, pamětliv ohromné povinnosti své, přičiňoval se též o nápravu života na svém

dvůře a o možné odklizení záhubných neřestí (tak Benedikt XII., Innocenc VI., Urban V., Řehoř XI). Viklef, zaujatý nenávistí proti papežům *všobec*, nedbal nic na některé ty dobré prvostolníky, nýbrž viděl na papežích *samé* toliko ohavnosti, viděl jenom spuštění na místě, kdež by měla pánovati svatost života. Nechci rozhodnouti, zdali a pokud byly pohnutky osobní přispěly k dovršení nenávisti, v kteréž měl Viklef papeže, prvé než vyšel nález konečný o rektorství v kolleji Kanterburské. Tolik jisto jest, že za posledních let života svého Viklef, živou mocí usiluje o zahlázení všech řeholí, zasazoval se také o vyvrácení moci papežské. — Viklef napsal, co víme, 161 knih a knížek větších a menších rozmanitého obsahu. Psalť pak anglicky i latině. Mezi 96 latinskými spisy jeho čítá se jich asi 20, v kterýchž všemi obyčejí hyzdí a hanobí papeže. Podobně počínal si též ve spisech svých anglických. Vše, cožkoli zlého se dělo v křesťanstvu, dělo prý se antikristem: „papežové“ pak jsou buď „antikristy“ aneb „náměstky antikristovými,“ „obludou polední,“ „ďábelníky“ a „ďábly.“ — Nehledě k menším hanopisům, mám tu přede vším na zřeteli dílo, kteréž Viklef za posledních rokův života svého napsal v Lutterworthu. Mním pověstný Trialog. A kterak psáno jest v díle tom o papežích! Nastalá roztržka v Církvi přišla Viklefovi vhod. Píšeť takto: „Blahoslavený Pán Ježíš, jenž jest hlavou Církve, z části již potřel a na stránky odporné rozdělil zlořečenou tuto hlavu [papeže]. Jeden taký; jmenuje se hlavou Církve, proklíná i všelijak pronásleduje druhého; to samé činí druhý přvému. Ale právě tím lživí papežové tito dávají na jevo, že jsou náměstky Antikristovými. Jeden i druhý jest největším Antikristem; jeden i druhý miluje marnosti pozemské více než Krista, a ovečky Kristovy, jež by měl pásti, napájí jedovatinou Antikristovou. O nich platí proroctví, položené v evang. sv. Matouše XXV. Bohdejž pak by věrní na mysli měli též slova Kristova, an vece: Nevěřte, řkou-li vám: ten tuto jest Kristus aneb onen tam jest náměstek Kristův. Náměstkem Kristovým jest jedno ten, kdož evangelium káže skutečně a výtečně zachovává zákon Boží.“ (Trial. 451.) — „Nenť pak jím biskup Římský, jenž praví se být bezprostředním náměstkem Kristovým, nébrž slouti může ďáblem.“ (Trial. 454.) „Sluší věřiti, že vedle zřízení Kristova nepotřebujeme žádného takového papeže, jenžto jinak chytrostí

ďábelskou jest uveden. Jak mile takého jakéhosi (aliquis talis) nebude v Církvi, rytěřující naše Církev pevněji než nyní státi bude zákonem Písma, jež mají věřící, a pomocí biskupa duší, kterýž jest na hoře v Církvi zvítězilé.“ — „A protož knížatům i mocnostem náleží zasaditi se o to mocně, aby nebylo takého papeže, jehož nepotřebujem. Duchovníci mají pak zkoumati v zákoně Páně a z víry evangelia jasně dovoditi, že taký papež podvodem jest uveden, a nikoli od Boha zvolen, alebrž od ďábla.“ (Trial. 427.) —

Již ale z těch a z takových výkladův patrně vychází na jevo, kterak se Viklef zasazoval o vyvrácení moci papežské. Církev řecká i jiné krajinské cirkve jsou bez papeže a o mnoho snáze i lépe prý jest jim než nám. Tož osvobodme se od papeže a hned bude nám lépe než jest. — „Papež jest“ dle Viklefova učení „ďábelskou obludou;“ „Antikristovým náměstkem,“ nýbrž „samým Antikristem.“ — Praktická stránka takové nauky jest na bíledni. Byť pak by Viklef neřikal: „Povstaňme, prolašme se proti papeži; pomozme si, — osvobodmež se od něho, buďmež bez něho“; z učení předložených vycházely samy sebou takové rady, pokyny, důsledky. Nebo kdo, ač jest a chce býti poctivým křesťanem, směl by držeti se papeže, *není-li* papežství od Krista zřízeno, nébrž ďábelskými podvody uvedeno, a papežové nejsou-li leč ďábelníky, Antikristy, Antikristovými třídníky a náhončími?

Než dost o tom. Pravda, tuším, jest na jevě a tudíž také zřejmo, zdali slušně článkové Viklefovi počtení jsou za bludné, pohoršlivé, kacířské. Pražští mistrové hájili je mimo jiné tím, že prý Viklef článkům těm neučil aneb jinak jim rozuměl, než jak je odsuzovatelé brali. Omluva ta jest však nemístná. Jediné dílo „Trialogus“ postačuje na důkaz, že Viklef kaceřuje, antikristuje a ďábluje všeliké protivníky své, články své klade sám, a stoje na nich pevně, velebí je jako pravé učení katolické víry. Ano, Viklef měl za to, že mu ve všem nasvědčuje sv. Písmo, kteréž pokládá za jediný pramen všeliké pravdy, ovšem vždy dle jeho výkladu. Onť druhdy sám se přiznává, že sv. učitelé jinak berou a vykládají Písma svatá než on: to však mu nic nevadí. Vždyť prý „možná prověsti, že Duch svatý chtěl, aby z jistých slov brán byl takový smysl a rozum, jaký běře právě on.“ Viklef toho sice neprovedl, což dle řeči jeho možná bylo by provésti; za to ale tvrdíval; „Rozum,

smysl, výklad ten jest katolický ku prospěchu Církve; a tož patrně hned od věčnosti zamyslel Bůh, abychom vybírali a vyvážili z těch oněch slov právě ten a onen rozum.“ — Tohoto pravidla držel se n. p. Viklef, dovodě živou mocí, že prorocství Kristovo, položené v ev. Sv. Mat. XXIV. platí o papežích a papežové že jsou tudíž „Antikristy“ a „ďábelství poledním.“ — Než kdo tak svobodně Písmo svaté vykládá: ten a takový ovšem nalezá v něm všechno, což v něm naleztí chce; — popíraje rozum a umělost každému jinému nébrž i veškeré Církvi, o své ujmě činí se tlumočníkem Ducha svatého. Viklef nevázal se v tom ohledu hrubě ani vlastním pravidlem, an učil: „Pravověrec (fidelis), pokud zdravě rozumí písmu, chval z toho Boha. Nedostává-li se mu takového rozumu, tož pracuj, aby zdravě porozuměl Písmu, a zatím přestávej na písmeně, a varuj se, aby do Písma nevkládal smyslu a rozumu, kteréhož Duch svatý při pochybném svědomí nežádá. — Takovýto vykladač, vkládaje nemístně svůj smysl do Písma svatého, jest prý zajiště dle slov Jeronymových — kacífem!“ (Trial. 243).

Mám za to, že na této výpovědi Viklefově možná přestati. Hrdý horlitel a vášnivý učenec soudě jiné, odsuzuje tudy sám sebe. —

O novém katechismu našem.

Podává Jan Ev. Eybel.

Bylo-li vyučování a vychovávání naší mládeže na základě zjeveného náboženství vždycky předležitou povinností v Církvi, je tato důležitost nyní, smím-li tak říci, tisíckrát větší. Nyní je třeba, aby učitel náboženství této své povinnosti snažil se dostátí co nejsnažněji. Dříve věděl katecheta, že vyučování ve škole národní se z koleje náboženské nevyšíne, mohl někdy i pro méně pilnou práci zameškati vyučování to, aniž by se byl musel báti, že z toho veliká ujma neb škoda mládeži vzejde; mohl se spolehati na učitele; ten ho zastal a místy i velmi dobře kněze uměl zastupovati. Ale za nastalých změn nelze na takové zastání skoro ani pomýšleti: nyní má učitel sám látké učebných takovou hromadu navrženou, že, kdyby i k takovému zastupování se chtěl propůjčovati, aneb sám toho potřebu uznával, i při nejlepší vůli úřad katechetův zastávati druhdy nemůže. Má ve škole na hřebíku pověšený, od hejt-

mana okresního potvrzený rozvrh školních hodin, od něhož uchylovati se je mu přísně zakázáno, a proto je mu nemožno s náboženstvím ve škole se obíratí; proto i v hodině, katechismu zůstavené, si spíše svých předmětů hledí a nejednou by i třeba (ač nemyslím ze zlé vůle) raději byl, kdyby v tu chvíli katecheta ani nepřišel.

Při tom třeba nyní na paměti míti o mnoho větší svůdnost a vábnost pro mládež k nešetření zákonů náboženských a mravných; třeba pamatovati na hnusný, i v nejnižších vrstvách na kořenu lidu křesťanského hlodající materialismus; třeba si všimati, kterak i jednotlivci i celé rodiny se ze zachovávání pravidel křesťanských vymanují a vyzouvají, je lehkomyšlné, jakoby to byly nějaké olověné podešvy, odkládajícíe.

Všecky tyto úkazy musí katechetu mocné pobídnouti a ustavičně poháněti, aby si svého úřadu hleděl s pilností nevšední. Je pravda, že snad každý v úřadě tom začátečník s úmyslem nejslechetnějším k němu přistupuje, od svého působení se mnoha dobrého nadá, si mnoho zdaru slibuje: myslí si, že všechny ty krásné theorie, ta výtečná navedení, která mu podala katechetika a paedagogika, také provede skutkem, je zpravdíl, skuteční. Ale jak mnohý se zklamal, jak mnohý, co si byl umyslel, nevykonal, nesplnil, co si byl slíbil! Přistoupaje co nováček k zastávání svojí povinnosti katechetské hned při prvním kroku narazí na překážku, — nemá potřebného, naprosto potřebného, vhodného katechismu.

Již na pátý rok na školách národních vykládám katechismus, vykládám rok co rok jiným způsobem, ale vyznati se musím, že se mi to moje dílo nedaří, líbiti se mi dokonce nechce. Hned po mém na kněžství vysvěcení přišel jsem na osadu velkou asi šestnáct tisíc duší čítající s mnohými školami. Že jsem nechtěl aneb neuměl si vybíratí, případly mně co nejmladšímu čtyřry třídy, dvě v městě, dvě filialní. Ve filialce jedné byla škola jedna o třech odděleních. Ustanovil jsem se na tom, že ji budu navštěvovati dvakrát za týden, čemuž jsem ale pravidelně nemohl dostátí. Kterak zde katechismu vyučovati? Nevěděl jsem. I ptal jsem se na místech patřičných a tu se mi řeklo, abych z těchto poměrů děti nejmenších a prostředních si skoro ani nevšímal a jen pro největší svoje přednášení či vykládání katechetické si sestrojil; a abych vykládál jedním rokem první tři kapitoly dosavadního katechismu, v druhém

roce druhé dvě; ve třídách pak s jedním toliko oddělením abych probíral v první třídě vlastnosti Boží s přidánými vhodnými příklady biblickými St. Z., v druhé pak třídě život Páně až do založení Církve, v třetí třídě prvním rokem první tři kapitoly atd.; ve školách konečně dvojtřídních s třemi odděleními t. j. s dvěma učiteli vykládali mi přišlo v první třídě jednou vlastnosti Boží, podruhé život Páně, při čemž zase těch nejmenších o 6—8 let jsem si také jen málo všímal. Možná, že ten, kdo mi takovou radou byl, svým katechumenům, než tito ze školy vyšli, důkladnou známost katechismu zjednal, jsa sám katechetou výtečným; možná, ba dozajista, že na pravdy v něm obsažené jim posvětil světlem dostatečným a výklady ty svoje všelijak přetrhované v ladnou a krásnou shodu a celost snesl a srovnal: ale ne každý kněz stane se hned výborným katechetou, mnohý snad nikdy bez důkladného vzoru. Nežli se dodělá někdo vlastního samostatného způsobu, kterým by pak s platným prospěchem životní pravdy nadějnému pokolení vštěpoval, ujde dlouhá, někdy velmi dlouhá doba a když i on pak našel šťastně pravou k tomu cestu, přichází po něm jiný a musí začínati znovu s těmitěž překážkami, nemaje potřebného, našim poměrům přiměřeného katechismu. Neboť různost, nedostatečnost, místy i nesrozumitelnost a některých výměrů krkolomnost dosavadní příruční knížky je věcí vyjednanou.

Vedle toho se přiznávám, že se mi při nynějším způsobu, kterým národní školy učí náboženství, zohla času nedostává k důkladnějšímu probírání *dějín biblických* a k podávání některých aspoň ukázek z *dějín církevních*, zejména našich *domácích*. Dříve se biblické příběhy „co druhý díl“ ve školách čítávaly, s nimi se děti proto snadno seznámiti mohly: nyní to však přestalo. A přece se v Novém Zákoně na kázáních, ve výkladech katechetických ba i ve zpovědi případy přihazují, kde se k příběhům těm táhneme, jejich znalost při žácích i posluchačích svých předpokládáme. Co do domácích dějin církevních, aspoň původ křesťanství v našem národě, doba husitská a některé jiné důležité momenty měly by býti probrány ve školách národních. Najdeš nyní všude na venkově i na vesnici, najdeš při veřejných zábavách, plesích, besedách a jinde obraz Husův, Žižkův a jiných nyní oslavovaných hrdin; vidí je lidé malí i velcí a tu tuším je třeba jim také povědět, kterak se tito „svatí“ za rám a sklo dosta-

li. Nepovíme-li my jim to, povědí jim za pět neb deset krejcarů jiní, ale jinak. Věc tuhle vždy jen ignorovati je sice radněji než chatrně (jak někteří i na kazatelně skutečně učinili) a s pohoršením vykládati; ale, jak již patrně, ignorování to se stává čím dál tím nemožnějším a tudíž třeba o věcech těch také mluvit. A my věru se nemusíme pravdy báti, nemusíme mítí strach, že nám pravdivé a věrné vyličení neblahých sporů náboženských z dávných dob českých na ujmu by mohlo býti.

Dále se mi vidí ukázati *nepořádek*, kterým si katechetové počínají. Porovnáme-li katechety na rozličných školách národních k sobě, spatřujeme, že tu vlastně pořádku žádného ani není. Pro časté změny katechetů, pro stěhování rodin a jiné příčiny může se státi, že některé dítě výklad některé části slyší kolikrát, o jiných pak částech třeba ani jednou. Proto mám za to, aby jako při jiných předmětech, na př. mluvnici, počtářství i zde jistěho co možná přísného postupu a pořádku na všech školách bylo šetřeno.

Některé věci, které katechismus dětem našim podává, jsou ne-li *zbytečné*, aspoň *málo platné*. Povinnosti na. př. vrchností ku svým poddaným, rodičů k dětem, manželů mezi sebou — co o těch mládeži školní povídati? Svaté ty povinnosti rodičů a manželů, myslím, že se mohou a mají důkladně probírat při křesťanském cvičení snoubenců, které by se nemělo na pouhé suchopárné katechizování sevrknouti nikdy a které po našem zdání jest velmi důležité, daleko důležitější než tak zvaná křesťanská cvičení po jednotlivých vesnicích, která, pokud my jsme se aspoň přesvědčili, a pokud se konají dosavadním způsobem — a jinak sotva se kdy budou konati — ceny jsou malé, místy i zohla žádné.

Co se týká *formule zpovědní*, kterou má katechismus, přejeme si, aby se zjednodušila, k myslí i dítěte i dospělého ustrojila, aby si ji kajcník snadno pamatoval a nemluvil zvláště při formuli pozpovědní nesmyslu žádného, kterého se nyní mnohý i po delším výkladu nechrání. Co má znamenati v řeči dítěte i člověka filosoficky nevzdělaného abstraktné slovo „nejvyšší, nejlepší dobré?“ Slovo to sice významné a na svém místě, pronášeli-li je na fakultě bohoslovecké profesor ku svým posluchačům, ale my nefilosofové mu nerozumíme.

O katechismu se u nás již napsalo mnoho, namluvilo ještě více; nyní je už syrcovaná doba, aby se konečně jednou

skutečně vydal tiskem. Z posavadných právnických prací nejdůkladnější, nejlepší ukázky nového spracování podal činný prof. Skočdopole, k němuž zde vznešena budiž snažná prosba, aby s vydáním této životní knihy déle neváhal. Námitky, co s uznání hodnou upřímností proti němu v „Blah.“ uveřejnil vel. p. kaplan Kl. Markrab, nemají po našem zdání té váhy, abychom se k nim přidávali. Zapříti ovšem nemůžeme, že vypravovací a hned přidanou aplikaci opatřený způsob, jakého si p. Markrab přeje, má do sebe mnoho příjemného i pro děti i pro katechetu, suchopárny by nebyl: ale katechismu je třeba se učit z paměti, na mnoze i do slova, což při tomto způsobu je nemožno. I tomu věříme, že by takto spracovaný katechismus s větší chutí čísti mohli i dospělí, ale mluvíce ze zkušenosti a věc, jak v skutku je, uvažující, musíme se přiznati, že kromě dítek školních málo kdy dospělí s katechismem se obírají a my si tróufáme tvrditi, že by sebe lahodnější vzdělaný katechismus počet dospělých čtenářů nerozmnožil. Ti se shánějí obyčejně po knihách jiných, a my jim je můžeme dáti; máme nyní vedle knih neužitečných a škodných i hojnost dobrých a vzdělávajících, o všeliký křesťanský pokrok se všemožně zasazujících.

Končíme s prosbou, aby se katechizování na školách národních zvláště nyní neodbývalo jen všelijak, a aby se nám nepotřebnější ku zdárnému vyučování náboženskému rukověti dostalo už co nevidět.

Strážný andělíčku!

Strážný andělíčku,
Ty můj přítelíčku,
se mnou spolu bývej
a mne křídlem skrývej!

Chraň mne ode zlého,
skutku nepravého;
aby krok můj stále
chodil k Boží chvále!

Fr. Doucha.

Lindy a nyní.

Obraz ze života učitelského za vikáře a inspektora
od **Fr. Pravdy.**

V.

Učitel Drín žije zase spokojeně v Křížkově a ti, co mu již začali odpírati vážnost, že byl starý a vyučoval ve škole dle sta-

rého obyčeje, smířili se s ním poznavše, že učitel mladý, jenž se odvolával na svou novověkou vzdělanost, nedovedl víc než on, ano zůstal za ním pozadu a ani v dobrých mravech se mu nevyrovnal.

Vždyť Drín pokračoval s časem, co se vyučování mládeže týká, četl knihy a časopisy, zkoumal, zkoušel, přivlastňoval si, co prospívalo, nabýval nových vědomostí a věru se od žádného mladšího, co ty nynější školy prošel, nedal zahanbit.

Jen v tom Drín se nehnul z místa, které již před lety zajímal, že byl pravý a horlivý katolík, žil dle své víry, sloužil dle ní Pánu Bohu, i dětem ji do srdce vštěpoval a plniti ji učil. To právě mu mnozí měli za zlé a proto ho zlehčovali říkajíce, že se nehodí do našeho věku jsa z předešlého pokolení.

Rozeznával se od jiných lidí, zvláště od učitelů, i zevnějškem svým a způsobu svými, nosil šaty skoro jako kněz, holil si bradu, nekouřil, nechodil do hospody, nevyrážel se ve veselých společnostech.

Když někdy navštívil město, musel arci v hospodě se zastaviti, aby se tam najedl a napil, a tu stávalo se, že se s leckým sešel, kdo si myslil, že jím může pohrdati. Bývali tu i učitelové z hlavní školy, úředníci, měšťané a jiní páni a vidouce starého muže a slyšíce, že je učitel, smáli se mu a pronášeli o něm vtipy, když se modlil před jídlem a po jídle a vůbec počestně a po křesťansku si počínal.

Mnohý učitel se za něj styděl, k němu se ani nehlásil, trpěl to, když třebas žid si ho vyvolil za terč svých ústípků. Nechtěl dopustit, že patří k němu a že je mu roven a aby dokázal svou přednost, jednal mu zrovna naopak.

Hle, on se lehkovážně vyjádřuje o svatém náboženství, mluví potupně o církevních obřadech, haní kněžstvo, chlubí se, že sám mohl býti knězem, kdyby byl chtěl.

Úbožák, jeho studie učitelské trvaly dvě leta a před nimi neodbyl si než obyčejnou školu, a třebas nákou reálku a mohl býti knězem, který po školách obyčejných ještě dvanáct let na své studie obětoval. Svět se má dovtipit, svět má vědět, že je učený jako kněz a že umí ještě víc než kněz, jsa učitel zkoušený pro hlavní školu.

Má před sebou noviny, posuzuje vyšší a nižší politiku, jednání mocnářů, události, co se přihodily, hádá se, stojí na svém, opravuje nejen stát, nýbrž i církev.

Však unavilo ho to a nevede to k ničemu, radši si zahraje na kulečníku, neb v

karty a žid a ještě někdo se k němu hned přidružili. Kourň doutník, tyká si s městskými hejsky, zpomíná s nimi na všelijaké dobrodružství. Je v čtenářské besedě, je v zpěváckém spolku, je Sokol, jedná se mu ale jen o zábavu a aby uspořádal jednu po druhé, věnečky, divadla, výlety, akademie a po nich tance, je jeho starostí a snahou.

Nad sprostým učitelem z Křížkova pokřčil rameny a tento nechtěl věřit, že je také učitel, až se přesvědčil na svém vlastním podučiteli, že v skutku je takových učitelů. Snese jejich pýchu a při schůzkách učitelských, jenž se někdy vypsaly, jevil vždy větší zkušenost než oni a byl by nad nimi zajisté zvítězil, kdyby nebyl býval tuze pokorný a skromný naproti nim a nebyl se pořád vztahoval na svaté náboženství hledaje v něm důkazy, což jim dávalo příčinu pochybovati o jeho rozumu a míti ho za zpozdilce a slabocha. Jen starší někteří učitelové a pak učitelové duchovní stáli při něm a pan vikář, jenž ještě nad školami měl dozor, byl jeho příznivcem a přítelem.

Dřín v Křížkově přečkal několik vikářů a může nám pověděti, jací jsou a jací byli. Arciť nebyli před padesáti lety takoví jako v jeho stáří, že tenkrát školství vůbec nestálo na tom stupni jako nyní, nýbrž teprv počalo se povznášet. Povznášeli je kněží, jiný mu málo rozuměl, a oni sami i učitele si vzdělávali, že pro ně nebylo ani škol pořádných. Jen kněz staral se o školu a každý pokrok, co učinila, je jeho zásluhou. Z kněží se vybírali vikáři, vikář vždy byl nejhodnější a nejschopnější učitel svého času, mohl jiným sloužiti za vzor a posoudil při zkouškách jejich působení.

Nechceme tvrditi, že každý vikář dostál této své důležité úloze a je pravda, že mnohý svěřený mu úřad obdyval všelijak, všímaje si víc vedlejších věcí než pravé podstaty. Však to se pořád lepšilo, vyučování ve škole stávalo se dokonalejším a proto i vikářům větší dokonalosti bylo zapotřebí. V skutku se k ní pozdvihli a směle se může tvrditi, že za posledních let nebylo nad ně výtečnějších znalců a podporovatelů školství.

Ovšem to bylo školství křesťanské, škola patřila k církvi, byla pro křesťany a křesťané se v ní vychovávali. Nejednalo se jen o to, aby dívky vycvičily se v ní ve vědomostech užitečných pro život, ony také musely prospívat ve víře a mravnosti křesťanské, což zajisté je ještě hlavnější.

Velební páni na svých osadách bděli nad mládeží ve škole i mimo školu a školu spojovali s jednotlivými rodinami. Přišel na

faru otec, přišla matka, přišli jiní příbuzní, měli tam co dělat v rozličných záležitostech a promluvílo se i o dětech. Navštěvují, nenavštěvují školu, jsou pilní, nedbalí, chovají se dobře neb špatně: rodiče slyšeli chválu nebo hanu. Často i jim se udělila důtka a děti, jenž venku byly nezbedné a rozpustilé, pokáraly a potrestaly se ve škole, byly pohromadě a dostaly vespolek navedení k dobrému a výstrahu před zlým.

Příkazy a zákazy měly větší váhu, když vycházely od učitele světského a duchovního a tento obyčejně víc pořídil než onen, že víc mohl působiti i na rodiče. Zamezily se toulky večerní a noční, táčky a brádky do hospod k muzikám, nejen mládež do školy všední, nýbrž i mládež do školy nedělní patřící byla podrobena kázni a nesměla kráčet po cestách nebezpečných nebo dokonce nepravých a hříšných.

Kněz pro školu přičinil se i v kostele, kázal o ní, držel cvičení, napomínal, povzbuzoval, oznamoval, což zajisté dodalo jí vážnosti posvátné a v očích lidu ji nesmírně povýšilo.

S kazatelny se ohlásilo, kdy se ve škole začne a kdy se přestane vyučovat, to i ono dlo se slavně, předcházely přiměřené služby Boží, vysílaly se k nebesům prosby, skládaly se díky.

S kazatelny se každý dověděl, kdy školáci půjdou k zpovědi a k svatému přijímání, nahlídl do svého srdce, uznal, že by měl také brzy jíti a když viděl, s jakou pobožností se to stává, byl proniknut a následoval příklad maličkých.

S kazatelny lid slyšel, kdy ve škole bude veřejná zkouška a kdo své dítky do školy nedbale posílal, posílal je bedlivě aspoň před zkouškou a aspoň před zpovědí, aby k druhým se mohly připojit a mohly také býti přítomny a účastny.

Zkouška vždy velké hnutí způsobila mezi mládeží, přišel k ní z velkých, kdo chtěl, otcové, matky shromáždili se, nescházeli ani jiní hosté, bylo tu mnoho i cizých velebných pánů a učitelů.

V Křížkově si na zkouškách zvlášť dávali záležeti; učitel Dřín opakoval, doplňoval; děti uměly deklamovánky a písně, připravily se na řeči, přivítání a poděkování; sbor hudební sestavený z údu od učitele vycvičených zkoumal své nástroje, prohlížel trompety a bubny; v kostele, ve škole a na faře se bílilo, metlo a mylo; rodiče se starali pro syny a dcery své o náký lepší oblek a obuv.

Tu noc před zkouškou děti již nemohly spáti a ráno záhy pospíchaly do školní budovy, kde se čekalo na pana vikáře. Několik chlapců mu vyšlo naproti, aby čerstvě oznámili jeho příjezd; jiní jsou na věži a pod věží; blíží se, ozvaly se zvony, mládež vyšla s korouhvemi, setkala se s ním, on vylezl z kočáru a vede ji zrovna do kostela.

Je mše svatá, pan vikář ji slouží sám, pan farář a pan kaplan mu posluhují, kostel je plný lidu. Dětem dnes přináleží zpívati, aby dokázaly, jak se ve zpěvu znají, učitel hraje na varhany a doprovází ho i jiná hudba.

Po mši svaté odbyla se zkouška ze svatého náboženství hned v kostele, děti odpovídají a nikdo z přítomných se nevzdálil chtěje se přesvědčit o jejich prospěchu. Pan vikář sedí u oltáře, dává i sám otázky a ku konci mluví k malým a velkým, aby je pochválil a povzbudil. Vše je velebné, slavné, svaté náboženství se musí vyznamenávat, předchází a zasluhuje zvláštní ohled, jím se druhé vědomostí milých dítek posvěcují.

Ve škole se vede péče i o jejich duše, o duše nesmrtelné a aby to povážily ony a celá osada s nimi, drží se průvod po hřbitově anebo okolo kostela, kde jindy hřbitov býval, a zpomíná se modlitbou a zpěvem na v Pánu zesnulé předky.

Z kostela jdou všickni do školy, aby se tam v zkoušce pokračovalo, hudba vítá pana vikáře, vítá ho ve jmenu ostatních i jeden školák.

Ve škole není dost místa, jsou otevřeny dvěře, aby slyšeli, co zůstali v síni, i ženské se tam nahrnuły.

Přebírá se zástoj po zástoji, čte, počítá a píše se, hosté se dívají na předložené práce. Mezi tím se deklamuje a zpívá a v Křížkově znají se děti již dávno i v země-, děje- a přírodopisu, ve včelařství a štěpařství a ještě v mnohých jiných věcech. Vždy to ukázaly a nejvýtečnější mezi nimi získaly si odměny, obrazy, knihy, jenž co vzácná památka chovají se po domech a již dospělým lidem slouží ke cti.

Učitel Dřín byl spravedlivý, posoudil každé dítě dle zásluhy, velební páni také k tomu přidali své hlasy a pan vikář vyjádřil se důstojně a vážně o stavu celé školy.

Býval na nejvýš spokojen a Dřínovi od duchovních a světských úřadů dostalo se mnoho pochvalných dekretů,

(Dokončení.)

DOPISY.

Z Německého Brodu v únoru 1871.

(Posloupnost
děkanů Německobrodských po znovu uvedení katolické víry,
vyňatá z památní knihy téhož děkanství.)

1. R. 1628 Michal *Crenovinus* z Tovarýšstva Ježíšova misionář, který vzdělal v děkanském chrámu první oltář blíže kazatelny ke cti sv. Ignáce z Lojoly.

2. Od 18. května 1630 Jan *Hilarius*, z řádu sv. Dominika.

3. Od 30. října 1632 Aemilius *Čibo*, svobodného umění a bohosloví doktor, z řádu Minoritů sv. Františka Seraf., jsa nejen v Německém Brodě, ale i v Chotěboři děkanem.

4. Od 23. října 1633 *Josef* z *Igly* z řádu kapucínského, který má tu zásluhu o děkanství kostel, že jej dal sklenout.

5. Od 1. května 1637 Jindřich Ondřej *Hoffmann*, jsa v Německém Brodě i v Chotěboři děkanem. Za něho Švédů šestnácte setnin do města vpadše v kostele jeden kalich a tré patén, v radnici 11 velikých kalichů pobravše město vyplnili a děkanství dům za to, že děkan uprchl, i s naplněnou stodolou a chlévy v prach a popel obrátili. Tehdáž se od r. 1639—1642 vystavěl špitálský kostel sv. Kateřiny (stojí až podnes ač novým kamenným mostem ubrán) nejvíce z příspěvků měšťanů zejména Jana Bořického a Jana Krušiny, ostatek vynaložil tehdejší magistrát.

6. Od 3. září 1645 Ludvík *Žamberský* z řádu Minoritů sv. Františka Seraf.

7. Od 7. ledna 1647 Pavel *Drba*.

8. Od 10. října 1648 Theodor *Pěnivoda* z řádu Karmelitánského. Za něho povstalo bratrstvo Božího Těla, které později r. 1662 od pap. Innocence XI. plnomocnými odpustky nadáno bylo.

9. Od 6. ledna 1652 Šimon Jan *Mittes*, kanovník Staroboleslavský. (Děkanství toto náležívало do arcidiecése Pražské.)

10. Od 14. května 1654 Václav *Pěnivoda*.

11. Od 14. října 1654 Jakub Augustin *Rumpelius*, který za to, že sejmu desátek neodváděl, kalichy a ostatní stříbrné náčiní kostelní odvezl a nenavrátil, až dávku tu obdržel.

12. Od 15. ledna 1659 Petr *Seidenez*, kanovník Lateránský z řádu sv. Augustina. Za něho r. 1662 dne 25. května popelem lehlo 85 domů, jakož i kostelíček sv. Kateřiny, panny a mučednice, i se špitálem.

13. R. 1666 Jan Ignác *Dlouhovský* z *Dlouhé Vsi* (de Longavilla), kanovník Sta-

roboleslavský a protonotář apoštolský, stal se později proboštem při metropolitánském chrámu v Praze a posléz světicím biskupem arcibiskupa Pražského a biskupem Milevitiánským — chlouba Německého Brodu.

Rokem tímto začínají zde matriky pokřtěných, oddaných a zemřelých.

14. Od 16. října 1667 Jan Alex. Čapek, povýšen odtud za probošta kapitoly Staroboleslavské.

15. Od 15. prosince 1674. Matouš Šima, jehož v povolání pastýřském morová rána zachvátila 2. října 1680. (Zápisy jeho v matrice se podobají tištěným.)

16. R. 1680 Jiří Josef Grunt, bakalář bohosloví, z faráře Šlapanovského (které beneficium náleželo tehdy k patronátu města Německého Brodu — později knížete Palma a nyní knížete Hohenzollern-Sigmaringen) povýšen za děkana, po krátkém ale horlivém a chvalném správě děkanské zastávání ochravně, což 17 roků trvalo, tak že dílem trapné lože střehl, dílem co mohl vykonával. Dne 1. října 1702 v Pánu zesnul a dne 3. října v kryptě u velikých vrat děk. chrámu pohřben byl.

17. Od 8. října 1703 Jan Kř. Vít Seidl, rodák Pelhřimovský, v Římě za doktora bohosloví a protonotáře apoštolského povýšen, chrám děkanský vně a zevně opravil, kuplí vkusnou ozdobil, kostel u sv. Kříže (tehdy ještě filiální), u sv. Markéty u vesnice Suché (jehož více není), špitálský u sv. Kateřiny a nejsv. Trojice buď znovu stavěl aneb opravil. Též děkanský dům sesutím hrozící zachoval, o nadace obou kaplanů a jiné mešní nadace se postaral, věčnou lampu zařídil, monstrance, ciboria a skorem všecko ostatní bohoslužné stříbrné náčiní ze svého zjednal, protož jest památka jeho požehnaná.

Nebude od místa podotknouti, že sen o třech na jedné stopce v děkanské zahradě vyrostlých a kvetoucích tulipánech (jichž ráno tam skutečně nalezl) jej přiměl, aby vystavěl za děkanstvím kapli nejsvět. Trojice, kde se od téhož času každoročně pouť koná a obrázek v témž kostelíčku s nápisem o té události svědčí.

Za jeho času se strhla dne 31. července 1714 následkem průtrže mračen u rybníka „peklo“ zvaného blíže Moravského města Žďáru strašná povodeň tak, že přibírající skály, stromy a domky i s obyvateli na darmo o pomoc volajícími hrozně řádila. V městě našem dostoupila voda až do polovice dolní ulice pobravši za mostem špitál, věž sv. Kateřiny s dvěma zvony a na 30 jiných domků a hradby městské na 30

sáhů délky podvrátivši, při čemž 65 životů lidských obětí se stalo. Zesnul v Pánu dne 5. srpna 1736, na který den si Anniversarium zřídil, a pohřben byl v kryptě v kapli sv. Mikuláše v děkanském chrámu.

18. Od 11. srpna 1737 Ondřej Leopold Schaffer z faráře Šlapanovského za děkana povýšen, nejprve obydli děkanské pak stavení hospodářská opravil, v chrámu děkanském oltáře sv. Ignáce z Lojoly, sv. Josefa a kazatelnu obnovil, na vzdělání oltáře sv. Ondřeje apoštola 100 zl. odkázal, na zřízení nadace pro studujícího právníka Německobrodského 1000 zl. s právem podacím pro své nástupce složil, základy ku kapli sv. panny a mučednice Barbory položil. Pastýř to dobrý. Odebral se na věčnost dne 23. září 1749, na kterýž den si též Anniversarium vymínil; tělesné pozůstatky jeho odpočívají v děkanském chrámu v kryptě v kapli sv. Ondřeje apoštola, kdež dle jeho poslední vůle každou neděli a svátek svíce hoří. — Za jeho času vypukl dne 18. května 1748 v horní ulici požár, který horní bránu a 25 domů v prach a popel obrátil.

19. Od 24. září 1749 Antonín Tadyáš Štámic, rodák domácí, ze staršího kaplana stal se děkanem a protonotářem apoštolským. V roce 1763 zvolen byl za kanovníka Staroboleslavského a dne 24. srpna 1768 zemřel.

20. Od 25. srpna 1768 Antonín Weisenthal, protonotář apoštolský, co farář Pišelský zvolen byl za děkana; koupil ze svých příjmů bílé paramenty pro čtyry duchovní a zřídil kazatelnu v kostele hřbitovním u sv. Vojtěcha, posléz povýšen za kanovníka v Petině pln zásluh zesnul v Pánu 17. prosince 1788 jsa 68 roků stár.

21. Od 7. března 1789 Ignác Stejskal též rodák domácí, odbyl si noviciát v Tovaryšstvu Ježíšovu, po jehož zrušení se stal církevním knězem, pak lokalistou v Kozolupcích u Plzně, odkudž sem za děkana se dostal. Když jistá strana s volbou jeho nespokojená císaři Josefu II. stížnost podavši ničehož nepořídila, dvorním dekretem co děkan byl potvrzen. Stal se bisk. vikářem a školdozorcem jakož i čestným kanovníkem Vyšehradským. Z kaple sv. panny Barbory, když za solnici upotřebena byla, dal vkusný oltář do děkanského chrámu do kaple podle křtitedlnice přenest, mimo to oltáře sv. Ondřeje apoštola a sv. Mikuláše biskupa upravit.

Za jeho doby se r. 1793 vládě odvedlo pět stříbrných kalichů i s patenami, načež kostel od bankálu obligaci na 130 zl. obdržel; později se odváděly Melchisedechy,

kupy stříbrné od kalichů a též takové pateny, což při děkanském kostele 27 hřiven 3 loty obnášelo. A když později se smělo stříbrné a zlaté náčiní kostelní stříbrem vykupovati, jeho a dobrodinců přispěním podržel děkanský kostel monstanci větší, tré kalichů, větší ciborium jakož i stříbrné konvičky s podložkou. Za jeho úřadování stálo rebuncírování děkanský kostel 364 zl. Zesnul v Pánu mrtvicí raněn 19. prosince 1822 stár jsa 75 roků.

22. Od 12. března 1823. Vojtěch Štovíček, rodem z Jičína, r. 1812 sem za kaplana ustanoven, co starší kaplan byl za děkana zvolen, jakož i za místofiditele gymnasia ustanoven. Byl přes 26 roků děkanem, požívaje ještě všeho bývalého desátku jakož i jiných dávek in natura, až r. 1848 na sklonku svého života zvěděl, že vše vykoupeno bude. Zemřel 5. prosince 1849, jsa 64 roků stár. Za něho se nadace Koudelovská na 120 zl. pro zvláštního kněze pensistu domácího ustanovená katechetovi přidělila.

23. Od 13. února 1850 Josef Trůnec, rodem ze Stěnic v Chrudímsku, byl sem po svém vysvěcení za kaplana poslán: r. 1828 stal se lokalistou u sv. Kříže na patronátě domácím a v 64. roce věku svého za děkana od městského výboru jednohlasně zvolen byv, dočkal se vývazu desátku, jakož i ostatních naturalií. Za mnohé na vinici Páně vydobyté zásluhy již v sv. Kříži obdržel titul farářský, zde pak jmenován byl vikar. tajemníkem. V lednu 1854 raněn byl mrtvicí, od které chvíle se nikdy více nesebral a těžce to nesl, že nemohl úřad svůj dobře zastati. Na vyzlacení oltářů v děk. chrámu daroval 100 zl., u prostřed hřbitova sv. Vojtěšského dal postavit vkusný 16 centů těžký železný kříž, pod nímž zastupitelstvo městské klenutou hrobku upravilo, v níž, když 9. prosince 1860 v 74. roce věku svého skončil, od 13. prosince téhož roku odpočívá.

24. Od 2. dubna 1861 Karel Bor. Lukáš Seifert, rodák domácí, jsa roku 1830 vysvěcen do Pohledu za kooperatora se dostal, 15. května 1845 kaplánu zde nastoupil, pak r. 1852 lokálii Modletinskou, r. 1853 faru Skuhrovskou a r. 1858 faru Uhelno-Příbramskou, načež co administrator děkanství dne 28. března 1861 z tří žadatelů za děkana zvolen, dne 2. dubna téhož roku investován a dne 26. května na slavnost nejsv. Trojice instalován byl. Vyznámenán jest titulem bisk. notáře.

—i—.

Z Hvožďan dne 13. února 1871.

(Installace p. far. Frant. Mrazíka.)

Radostný byl pro Hvožďanskou osadu den 8. ledna t. r., totiž instalační slavnost nového duchovního pastýře veleb. p. Fr. Mrazíka, jenž v blízkých Bělčicích celých třináct let kaplanoval, pročež osadníci zdejší dosti měli příležitosti, aby jej seznali co vzorného kněze, výmluvného kazatele, upřímného a obětavého přítele. A proto až byla tuhá zima a cesty sněhem zaváté, šlo se přece lidstva tolik jako o pouti, která se slaví u nás na den Navštívení Panny Marie. — Průvod bral se za zvučného hlasu zvonů a hudby z fary do kostela. Napřed šly školní děti, majíce v čele praporečnicka nesoucího jejich krásný prapor. Nedbajíce ostrého mrazu aniž spoust sněhu přišly děti tyto, aby ukázaly, že i jejich srdce vřele tlukou láskou a oddaností k otci duchovnímu. Za nimi kráčel živnostenský spolek se svým nákladným praporem, na kterémž významná slova vyšita jsou: Bůh, Církev, Vlast. Pak kráčeli mužští, zpívající píseň sv. Vojtěcha, načež následoval oslavenec sám s četnou assistencí. Celý pak průvod ukončily ženské. Po obvyklých instalačních obřadech církevních vystoupil na kazatelnu převor August. kláštera Lnářského P. Bernard, aby vřelými slovy doporučil a představil duch. pastýře ovečkám, a spolu aby jej upamatoval, na jak těžký úřad nastupuje, i aby osadníkům na srdce položil, by trvali vždy v jednotě víry, obzvláště za tohoto vře nebezpečného času, aby živi byli ve svornosti a lásce i v poslušnosti ku svému novému správci duchovnímu. Po slavné mši sv. ubíral se průvod tímtež pořádkem nazpět do fary.

R.

Z Moravy 10. února 1871.

(Nový p. biskup Brněnský; první jeho list.)

Osířelá diecése Brněnská má opět rádně ustanoveného biskupa: Karla Noettiga, Moravana, který českého i německého jazyka úplně mocen jest. České listy velice křivdily jmenovanému hodnostáři, lživě roztroušující, že neumí česky, a za nepřitele Slovanů jej vyhlásující. Že česky dobře umí, dokázal — co vicerector v alumnátu vyučovav českému jazyku německé alumný, a při svém nastolení dne 22. ledna. Lid náš plakal radostí, slyše nového biskupa správně česky kázati, neboť neměla skutečné diecése Brněnská posud biskupa, který by tak dobře česky mluvit i psát uměl, jako nynější VII. biskup Karel Noettig. Nar. jest r. 1806 v Bělčicích blíž Hranic, na kněž-

ství vysvěcen v Brně r. 1833. V duchovní správě pracoval co kooperátor v Opatově,*) co kaplan, vikář a administrator při stoličném chrámu sv. Petra a Pavla v Brně a co druhý představený v bisk. semeništi. V r. 1854 jmenován byl sídelním kanovníkem v Brně, zastáváje úřad nejvyššího školního dozorce diecesního. Není snad kněze v diecési Brněnské, jenž by měl takou známost poměrů místních a osobních, jako nový p. biskup. Toť zajisté veliká výhoda pro vrchního pastýře, který má povinnost a právo rozhodovati, kdo kam se hodí. Zajisté mnoho na tom záleží v každém stavu a úřadě, aby byl vždy pravý muž na pravém místě, aby se nemohlo říci ten se tam, aneb ten se k tomu nehodí. Této povinnosti byl si úplně vědom předposlední předchůdce nynějšího p. biskupa, Fr. Ant. Gindl, který každého kněze znal a alumny pozoroval při měsíčních zkouškách a probatikách, jimž přítomen býval, a o každém poznámky si zapisoval do zvláštní tobolky. Dle toho pak se řídil při rozdvádání štací, maje na zřeteli čest a slávu Boží a spásu duší. Jiných ohledů neznal Gindl, neboť byl muž spravedlivý a učený, v pře velmi zběhlý. Všudež pracoval a řídil sám. Nejednu dlouhý referát přečta, přeškrtnl a napsal dlouhých řečí krátký smysl a obsah několika řádky. Tak se patří, hlava má býti hlavou. Kde se hlava za hlavu nehodí, tam s tělem a s údy bléde to vypadá. Tušíme, že nový p. biskup Karel bude si podobně počínati a získá si důvěru a lásku, jaké požíval Gindl a Schaafgotsche. První jeho pastýřský list, latinský k duchovenstvu, český a německý k věřícím, učinil dobrý dojem. List ten se četl s kazatelen 5. února v ned. Devítník. Nový p. biskup pozdravuje diecesány slovem Kristovým: „Pokoj vám!“ Není zajisté nad pokoj! Toho pokoje se nám dostává v církvi a skrze církev. Jak dostala církev této míro-nosné úloze? K vysvětlení přirovnává se v dotčeném listu doba pohanská k době křesťanské, pak působení církve blaho- a míronosné ve všech poměrech a potřebách lidských. Jenom učení Kristovo upokojí mysl lidskou, jenom katolická církev se stará o člověka od narození až do smrti a hledí mu zjednati pokoj zde a pak pokoj věčný. A přece má tato církev tolik nepřátelů, obzvlášť zase v naší době. Nedejme se tím

mýliti a držíme se církve, aby se nám dostalo pokoje. Konečně přeje nový p. biskup pokoj vzdělancům a pěstovatelům vědy, učitelům, boháčům a zámožným, řemeslníkům a rolníkům, chudobným a nuzným, křesťanským rodinám, manželům, hospodářům, matkám a dětem, Němcům a Slovanům, státním občanům a všem katolickým křesťanům. Pak vyzývá k modlitbě za sv. Otce, za církev, za císaře, za vrchnosti, za širší a za užší vlast naši, za všechny vespolek a konečně za sebe, kdežto na vzájem slibuje, že i on za všechny modlití se bude.

Dejž Bůh, aby se pokoje želaného dostalo všem, aby pokojné bylo panování biskupa Karla! Ad multos annos! F. B.

KRONIKA.

Z Prahy. Kázání *postní* v jazyku českém budou se konati v postě odpoledne každou *středu* o 4 hod.: u sv. Haštala, u sv. Havla a u sv. Štěpána. V *pótek* o 4 h.: u sv. Ducha, u sv. Petra, u sv. Vojtěcha v Jirchářích a na Vyšehradě; v 5 h. u sv. Kajetána. V *neděli* o půl 3. u sv. Salvátora v semináři a v kostele na sv. poli Malostranském; o 3 h. na Strahově; o půl 4 h. v Podskalí, u sv. Ignacia a na Karlově; o 4 h. v Týně, u sv. Mikuláše a v Karlíně.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati od 19—23. února u sv. Kajetána, od 24—28. na Vyšehradě.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci lednu 101 chudých, v Praze zemřelých křesťanů.

— *Z Budějovic.* J. Excel. nejdůst p. biskup daroval knihovně českého gymnasia zdejšího českou bibli (365 let starou), tištěnou v Benátkách l. P. 1506. — Bible ta není stránkovaná, aniž na verše rozdělená a obsahuje nekanonické knihy třetí a čtvrtou Esdrášovu.

Z Vídně. Dne 7. t. m. ustanovil císař pán nové ministerstvo. Předsedou ministerstva a zároveň ministrem vnitra stal se hrabě Karel *Hohenwart*, dosud místodržitel v Horních Rakousích, nar. 12. února 1824 v Lublani, kdež jeho otec byl dvorním radou při místodržitelství. Ministrem práv stal se dr. Karel *Habětinek*, professor občan. a obchod. práva na vys. školách Vídeňských; nar. 2. března 1830 v Praze, kdež otec jeho byl učitelem na farní škole. Ministrem vyučování jest dr. *Josef Jireček*, minist. rada ve Vídni, věhlasný spisovatel český; nar. 9. října 1825 ve Vys. Mýtě. Ministrem

*) Opatovští jmenovali nejd. p. biskupa čestným občanem, radující se z povýšení svého bývalého kaplana. Jeho bývalí ministranti, nyní představení obce, přinesli ve zvláštní deputaci diplom.

obchodu a orby jmenován dr. Albert Schöff-
le, professor státního hospodářství na uni-
versitě Vídeňské, rodem z Württemberska;
narozen r. 1831. Ministrem zemské obra-
ny stal se generalmajor baron Scholl, jenž
dosud byl odborním přednostou v ministeri-
um vojenství. Svob. pán Holzgethan zůstal
ministrem financí. — Zároveň udělil císař
pán *amnestii*, t. j. prominutí přechetných
provinění politických a tiskových, spácha-
ných do 7. února t. r.

Z Říma. Pod předsednictvím kardi-
nala-vikáře byla z rozkazu papežova sesta-
vena zvláštní komise, kteráž pečovati má
o nutnou pomoc hmotnou pro ty, kdož po-
vodní nejvíce škody utrpěli. Zámožnější
Římané vesměs štědré dárky zasílají této
komisi. Byloť ovšem i ve vládních listech
italských učiněno veřejné provolání k pří-
spěvkům pro poškozené; ale výsledek byl
nad míru chatrný, neboť za 10 dní nesešlo se
v redakcích vládních listů nic víc, než 9000
franků, kdežto naopak kardinal vikář ve 3
dnech obdržel 90.000 franků.

— V lednu přibyla do Říma depu-
tace katolíkův z Belgie s advokátem Ver-
speyrem a p. Hemptinne-m v čele a ode-
vzdala sv. Otci 200.000 franků halíře sv.
Petrského. Členové deputace při tom také
odevzdali do rukou papežových listin, jížto
se řízíuje při universitě Lovanské 12 sti-
pendií ve prospěch synův oněch úředníků
papežských, kteřížto v posledních událostech
věrnými sv. Otci se osvědčili. — Rektorové
rozličných kollegií římských zadali společ-
nou stížnost k generálu Lamarmorovi, žá-
dající za ochranu proti surovcům, jenž kněze
i chovance oněch duchovních ústavů na ulici
nadávkami i hrubým násilím týráti se od-
važují. Pan general zkrátka odpověděl, že
prý to není pravda; načež rektorové po-
druhé mu psali a sice obšírně, vypočetše
všechny jednotlivé případy sem se vztahující.
General už další odpověď neposlal — V
Kvirinále byla kaple Pavelská, kdež jindy
se děje volba nového papeže, proměněna
ve sklad nábytku. Onen pokojík, v němž
General Radet zajal Pia VII. a kdež r. 1848
dlel Pius IX. mezitím, co luza do paláce se
vedrala, stal se nyní ložnicí krále Viktora;
obraz Pána Ježíše od Overbecka malovaný
byl odtamtud vzdálen. Rovněž také odstra-
něny jsou sochy sv. ap. Petra a Pavla, jenž
se přede vchodem paláce Kvirinalského na-
lezály.

— O paláci *benátském* posud se udr-
žuje pověst, jakoby rakouská vláda hodlala
prodati jej italské vládě k tomu cíli, aby

se v něm konaly schůze obou komor sně-
movních. Palác ten slohem gotickým nád-
herně vystavený byl r. 1564 od papeže Pia
IV. darován republice Benátské co důkaz
uznalosti za to, že táž republika první mezi
všemi vládami přijala a prohlásiti dala de-
krety sněmu Tridentského. Od té doby pře-
býval v paláci onom vyslanec benátské re-
publiky u dvora římského. Za dob Napo-
leona I. po násilné okupaci Říma přebýval
v něm Tamborini, zástupce republiky cisal-
pinské. Posléze r. 1814 stal se palác be-
nátský vlastnictvím rakouské říše a od té-
hož roku přebývá v něm vždy rakouský
vyslanec u papežského dvora. Katolíci vším
právem mohou doufati, že jasný panovník
rakouské říše nedopustí, aby papežský dar
přešel nyní do rukou těch, jenž se loupeže
svatokrádežné proti Stolicí apoštolské do-
pustili.

— V městě *Faenza* (v Romagně)
bylo za 2 měsíce (listopad a prosinec m. r.)
30 vražd úkladných spácháno. Všeobecně
známa jsou i jména vražedníkův, ale itaští
úředové nemají té odvahy, aby zločincův
potrestali. Následkem této nejistoty života
lidského žádný z měšťanův se u večer
ani z domu vyjíti neodváží. Ano již i za
bílého dne hrozné zločiny se dějí; tak
byl nedávno mladý hrabě Fomiani, nej-
starší syn rodiny slovutné pro svou dobro-
činnost, zavražděn. Občané zdráhají se
platiti daně, jelikož od vlády žádné ochra-
ny se jim neposkytuje.

— Kralevic italský Humbert byl v
Římě od Židů s jásotem uvítán. Vlak, s nímž
princ přijel, řídil žid; jiný žid bankér Alatri
jež s knížetem Doria uvítal v nádraží. Celé
židovské město čili Ghetto provázelo kra-
levice z nádraží až k paláci kvirinalskému.
Při slavnostním představení v divadle A-
polově zas. byli židé v znamenité většině;
na ulicích lze viděti samé židy v oděvu
svátečním, a za slušný plat obstarávají židé
veškery ovace a demonstrace, jimiž chce
italská vláda dokázati oblíbenost svoji v
Římě. Jeden katolický list naznačil číslo
domu, v němž se vyplácí honorár za zúčast-
nění se ve zmíněných demonstracích; byl
ale za to hned konfiskován. Lid obecný s
velikou nevolí na to žehrá, že princ Hum-
bert s manželkou svojí se ukázal veřejně
na pavlánu, odkudž po 300 let se toliko
volba nového papeže obyvatelstvu římské-
mu ohlašovala. Manželka kralevicova zvo-
lila si bývalou ložnici sv. Otce za svůj pří-
bytek. — Podivení vzbudila ta okolnost, že
pan hrabě Arnim, vyslanec německého cí-

saře, žádal o zvláštní slyšení u prince Humberta, což se všeobecně za hrubou urážku sv. Otce pokládá, a to tím více, an hrabě Arnim dosavad velmi uctivým a papeži oddaným se býti tvářil. Mnozí doufají, že nyní týž vyslanec bude odvolán a statečnějším mužem nahrazen.

— Hrozné zločiny dějí se před zraký italské vlády v Římě. Na počátku února dostali se lupičové do kaple kollegia římského, otevřeli tabernákul a sv. hostie po zemi rozházeli. Několik dní před tím totéž se událo v kostele sv. Ondřeje al Quirinale, odkudž také kalich byl ukraden. Dne 28. ledna byl v pravé poledne kněz na náměstí sv. Ignacia co nejhynusněji potupen a ztýrán. — Noviny „Capitale“ začaly uveřejňovati životopis nynějšího papeže psaný pérem tak jedovatým, že sama vláda italská nucenu se viděla zabavit druhý článek v týchž novinách obsažený; první a nejhorší článek ovšem už byl bez překážky rozšířen.

— Dne 23. ledna přibyl do Říma italský korunní princ Humbert s chotí svou kněžnou Markétou, a ubytoval se v paláci kvirinalském. Přijati byli hosté úto od úředních osob, celého vojska italského a národní obrany. Připomínáme tuto výrok slovutného Lacordaira, jež pronesl o tom, že Napoleon I. synu svému udělil titul „krále římského;“ Lacordaire pravil: „Tato koruna byla příliš těžká a protož musel syn vojína štěstím obklopeného v brzku podlehnouti velké tíži její.“

Literární oznamovatel.

— „Kazatelé slovanští.“ Sešit 3. obsahuje pokračování kázání postních, jichž předmětem jest: „Zlost hříchu příčina umučení a smrti Páně“ (z polštiny Zikm. Golčana) a sice: IV. P. Ježíš co trpěl při a po bičování; V. Ecce homo; VI. P. J. muž bolesti; VII. P. J. na smrt odsouzen. Na ned. III. v postě: O necudných řečech (ze slovin. bisk. Slomšeka). Na den bl. Jana Sarkandra: O trpělivosti a statečnosti křesťanské, o mučeníctví a cnostech bl. Jana (z polšt.). Na ned. IV. v postě: O pravé blaženosti dítek Božích (ze slovin.). Na den sv. Josefa: I toliko v myšlenkách učiněné hříchy jsou těžké hříchy a trest jejich oheň pekelný (ze slovin.). Na den Zvěstování Panny Marie: Následováním života i etností P. M. zjevíme pravou lásku a úctu k ní a získáme si její ochrany (z polšt.). Na ned. V. v postě: O velikonoční zpovědi (ze slovin. řeč bisk. Slomšeka).

— V kněžkupectví B. Stýbla ukazuje

se zajímavé dílo v Miláně tiskem vydané, totiž ilustrované *Album*, kteréž obsahuje vyobrazení síně, kdež círk. sněm Vatikanský rokoval, sv. Otce a jeho podpisu, jakož i podpisů všech 764 Otců na sněmu shromážděných, a seřazených dle důstojenství počínaje od sboru kardinálův až do zástupců mendikantův i dle dne povýšení. Jak milo tu v řadě kardinálů kněží čísti na třetím místě podpis: Card. Schwarzenberg, a mezi biskupy: Joannes Valerianus Jirsík atd. atd. Rozmanité podpisy biskupův orientálních stlumočeny jsou v závorce písmem latinským. Přejeme, aby do každého vikariátu (děkanství) aspoň 1 výtisk tohoto díla se dostal, na něž v Praze u B. Stýbla právě se předplácí po 4 zl. r. m. Řadu předplatitelův otevřel J. Em. p. kardinal, objednav 3 výtisky. Kdo by z venkova předplatiti chtěl, učín to rychle. Celý nápis díla zní: *Album illustratum autographorum facsimilia complectens summi Pontificis Pii IX. ordineque hierarchico omnium Emin. ac Rever. Patrum Oecumenici Concilii I. Vaticani eorum dignitate, dioecesi, natione et promotionis die signata. Cum appendicibus officiorum ipsimet Concilio spectantium et eorumdem Patrum juxta Nationes, Status, Ritus ac Titula tabularum. Mediolani MDCCCLXX.*

— „*Method.*“ Organ pro zájmy křesťanského umění v zemích koruny sv. Václava. Vydává se 1. a 15. v měsíci, nákladem redaktora Ant. Schmitta č. 385—I. Stojí celoročně 3 zl. 20 kr. Číslo 1., jehož úprava jest sličná, obsahuje: Slovo k čtenářům; chrám sv. Jakuba ve Vrutku (s 4 obrázky); Graduale literatů Nového města nad Metují; drobnosti; literatura. — Přejeme hojného zdaru.

— „*Cenéas*, čili *Řím za Nerona.*“ Od J. M. Villefranche. Přeložil Fr. Jeřábek. Vydal co dílo VI. „Zábavné bibliotheky“ Pl. J. Mathon, kněz ř. sv. Benedikta v Rajhradě, tiskem V. Burkarta v Brně. Nákladem časopisu „Škola B. Srdece.“ Str. 318.

— K Dědictví sv. Prokopa v Praze přistoupili pp.: Karel Matouš, Vác. Fortner, Mat. Šach, alumnové k. arc. semináře v Praze; Ant. Frodl, prof. theol. v Hradci Král.; Jan Musil, kapl. v Petrovích; Vác. Smetana, kapl. v Mšeně; Jan Říha, farář v Srbči; Jos. Pavlík, koop. v Slavoníně n. Mor.; Jan Vychodil, bohosl. v 1. r. v Olomouci; Jan Pánek, koop. v Hněvotíně n. Mor.; Jos. Berger a Fr. Červenka, chovancové semináře v Kroměříži; Ant. Jurnečka, koop. v Tišnově; Fr. Knoz, rolník ve Velaticích; Jan Zeman a Jos. Zeman, rolníci v Šlapanicích; Viktorie Valášková, dcera měšťana v Hradišti na Moravě.

— „*Svatý týden před velikonočí*“ ob-

sahující všechny modlitby a obřadů vyjasněn dle předpisů církve sv. římské katolické. Od Stanislava Voborníka, převora řádu kazatelského v Olomouci na Moravě. Třetí vydání v Praze 1871. Tiskem a nákladem Rohlíčka a Sieverse v kníž. arcib. semináři.

— „*Besedy pro mládež*.“ Svazek XXII. Obsah: „Jaromír a Otokar.“ (S obrázkem.) „Památka dušiček.“ „Památná kniha.“ Tři povídky pro vlastenskou mládež volně vypravuje Josef Věnc. Vlasák. Nákladem kněhkupectví Mikuláše a Knappa v Karlíně. Str. 86.

Zápisky Dědictví sv. Janského,

V měsíci prosinci 1870 tito noví údové přistoupili:

Z Čech. Otmarova Barbora a Chrova Anna z Nové Vsi; Mertlkova Kateřina v Novosedlích; rod Jana Jeníčka v Kocelovicích, Vitkova Anna v Žampachu, Hálová Anna v Dubném; Josef a Františka, dívky Frant. Khola v Žernově; Anna a Františka dívky Josefa Vítka v Sviníšťanech, Otmarova Kristina v Nové Vsi, Přerostova Barbora na Horách Matky Boží, Jandova Anna v Praze, Kolenatý Josef v Novém Strašeci, Bláhova Anna a Josefa v Hlinsku, Dostál Josef v Hnátnici; Čechova Kateřina v Kostelci n. Labem, Burešova Marie v Tupadlech, Kučera Matěj v Lučavicích, „Slavia“ vzájemně pojišťovací banka v Praze, Polá Antonín v Hnátnici, Karel Trnka a Antonie Trnkova ve Veselí.

Z Moravy. V Olomoucké arcidiecési: Rod Františka Hradila a vdovy Eleonory v Nenákoněch, Bilík Josef v Bořicích, Votická Marie v Oseku, vel. p. Kaláb Jan, duchovní správce ve Vranovicích, Řezáčova Františka v Nitkovicích, Sedláčková Terezie v Tučapech, rod Josefa Hořenského v Pašovicích; škola Částskovská vkladem Antonína Šusteka, Pavelkova Nepomucena v Oseku, rod Karla Řídkého v Chrástilově, Marie a Františka Chrobákovy v Neplachovicích, Hruškova Kateřina v Kateřinkách, Kratochvílova Kateřina ve Vávrovicích, Mazurková Marie v Rybní, rod Jana a Anny manželů Slavíkových v Uh. Brodě, rod Jana a Marie manželů Panáčkových v Kostelanech, Dvořáková Antonie v Louče, Forejkova Františka v Drahlově, Sasín Antonín a Hrabovská Pavlína v Staré-Bělé, rod Jana Borovce ve Vracově, Nežší Václav a Kubiš Matouš v Holici, Ambrož Jakub a Řehák Michael v Rolsberku, Rudolfová Eleonora v Holici, Tureček Matouš, Buchtova Františka, Turečková Mathilda a Kluka Martin v Holici, Vrtěl Fabian v Polkovicích, Komárek Ludvík z Kokor, rod Eduarda a Rosalie manželů Vašicových v Chropíně, Oulehle Františka v Břešti, Pagačova Františka v Lnkách, rod Josefa a Veroniky v Skalových v Tuřovicích. V Brněnské diecési: Odehnal

Vincenc v Malostovicích, Štreit Jan v Bukovině, Vévoda Florian v Rychtářově, rod Josefa Bartáka a manželky Františky v Mezeříčku; Ševčík František v Zdáře, Tesař Tomáš a Janák Jan v Břesicích, Dones Josef v Letovicích, rod Jana a Františky Raných v Štěpánovicích, Doležal Jan v Chrlčicích, Pandul Tomáš v Šenticích, Fibinger Alois v Král. Poli, Kraus Josef v Cučicích, Tichá Eva a Němečková Johanna v Želči, Šon Cyrill v Chvalnově, Brychta Jan v Nemoticích, rod † Jana Zemana a Nepomuceny v Hruškách, Koppova Teresie v Juliánově.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Jan *Němec*, vysl. farář Nelahozevský na odpoč. ve Veltrusích, 8. února (nar. v Černoušku 25. břez. 1798, vysv. 12. srp. 1824);
- p. Jan *Vlk*, kooper. v Podolí u Prahy, 9. února v Klecanech u rodičů (nar. 28. června 1845, vysv. 10. července 1870);
- p. Jan *Črtný*, jub. kněz, čest. kanovník kap. Staroboleslavské, býv. arcib. vikář a škol dozorce okresu Bystřic, děkan v Neveklově, 11. února (nar. ve Volovicích 1. květ. 1790, vysv. 12. srp. 1814).

Vyznamenáni jsou:

- p. Filip *Zimmermann*, farář Libeznický, stal se skutečným k. arcib. vikářem okresu Proseckého;
- p. Frant. *Krásá*, farář v Obráství, jmenován k. arcib. notářem;
- p. Petr *Hauda*, kříž. far. ve Vrbně n. Vlt., a
- p. Ant. *Hora*, farář v Hostivaři, obdrželi expositorium canonic.;
- p. Tomáš *Novák*, kaplan v Lužci, obdržel právo synodalí.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Fr. *Matošovský*, admin. za far. ve Vraném;
- p. Fr. *Suttner*, kapl. v Uhříněvsi, za admin. do Kolodějí;
- p. Mat. *Sedlák*, kaplan v Proseku, za kapl. a katech. u nejsv. Trojice v Praze;
- p. Jan *Páv*, kapl. z Divišova na Prosek.

Upřázdňené místo:

Koloděje, fara patron. kníž. Lichtensteina, od 8. února.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Ferd. *Elger*, b. kons. rada, prof. theol. v Litoměřicích, 8. února (nar. v Liberci 4. dub. 1810, vysv. 4. srpna 1834).

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Fr. *Dressler*, far. v Křištofových Hamrech, za faráře v Königswalde;
- p. Jan *Tyríchter*, koop. v Držkově, za administr. v Nábsí.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kniž. arcib. semináři
čís. 190—1.

Expedice:
v katol. kněhupectví

B. Stýbla
na sv. Václavském
náměstí, čís. 796-II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdříve v
měsíci.

BLAHOVĚST

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předpláci se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
na rok: 2 zl. 50 kr.
na půl: 1 zl. 30 kr.

Po poště:
jenom v expedici
Celoroč. 3 zl. — kr.
půlroč. 1 zl. 55 kr.
Předplacení čtvrt-
letní se nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy.“ (Přísl. XIV. 24.)

Úvahy na neděle a svátky.

Sepsal Jos. B. Podstránský.

XIII. V neděli II. postní.

Velikou, neslýchanou událost dnešní sv. evangelium (Mat. 17, 1—9.) vypravuje. Pán Ježíš se třemi učeníky *vstoupil na horu vysokou* (Tábor) a *proměnil se* před nimi. — Vznesený a velmi poučlivý to příběh, z něhož některé důležité pravdy rozjímáti chceme.

1. Pán Ježíš všecky lidi vroucně miloval, nicméně k svým učeníkům obzvláštní přichylnost jevil, přátely svými je nazýval. Však i mezi učeníky byli mu tři nejmilejší, Petr, Jakub a Jan, kterých s sebou pojal na horu, kde jim zkusiti dal radosti nebeské. Tak i my všechny lidi máme milovati; však k některým lidem nás zvláště srdce táhne. Tato zvláštní láska *přátelství* sluje, ježto život náš oslazuje a zdokonaluje. Milujte své přátely jako Kristus své učeníky.

2. „*Proměnil se před nimi.*“ Proměnění záleželo v tom, že tělo své smrtelné na čas složil a to na se vzal, jaké měl při svém vzkříšení. Tak se tělo naše jednou promění, jestli podle učení a příkladu Pána Ježíše budeme živi. Tím těšte se, kř., když zde strasti a bolesti snášíte a sebe neb přátely své na pokraji hrobu spatřujete.

3. Dobře znamenejme, že P. Ježíš tehdy se proměnil, zaskvěl, když, jak sv. Lukáš dokládá, *se modlil*. Modlitba veškerého člověka proměňuje. rozum osvěcuje, srdce ušlechťuje a celé smýšlení a jednání jeho zdokonaluje, což i zevně v postavě a zvláště v tváři se jeví, tak že křesťan pobožně se modlící něco vážného a velebného má do sebe. Modli se křesťane vroucně a pobožně, pak i s tebou taková proměna se sta-

ne a zakusíš radostí čistých, nevinných jako učenici Páně.

4. Než i v duchovních zábavách a radostech člověk chybovati může, jako Petr chybil, žádaje: „*Pane, dobře jest nám zde býti, udělejme zde tři stánky.*“ Nemohl P. Ježíš ustavičně na hoře zůstat a tak nemohou lidé pro mnohé a důležité příčiny stále na modlitbách trvati. — Všecko má svůj čas, práce i modlitba. „Ne každý, kdo mi říká Pane, Pane, vejde do království nebeského; ne ten, kdo se jen modlí, ale kdo i práce, povinnosti svého stavu věrně vykonává, pravý, dobrý jest křesťan a hoden své mzdy zde i na věčnosti.“

5. Konečně uvažujme slova: *Tento jest syn můj milý; toho poslouchajte!* — V pravdě nebylo v starém a novém Zákoně vznešenějšího učitele. Kristus, Syn Boží „učil jako moc maje.“ „On jedině má slova života.“ To často rozjímejme, a často uvažujme předivné události, kteréž o Pánu Ježíši sv. evangelisté vypravují. Tak se přesvědčíme, že Ježíš jest Syn Boží, že věčnou nám zvěstoval pravdu a nejdokonalejší příklad ctnosti zůstavil. Jeho poslouchajme a užíme Jejjednou jako učenici na hoře Tábor v největší velebnosti a slávě.

XIV. V neděli III. postní.

1. Pán Ježíš, jak sv. Lukáš (11, 14 — 28.) vypravuje, *vymítl ďábelství*, uzdravil člověka posedlého, jenž byl slepý a němý. Tento posedlý jest obraz hříšníka. Každý hříšník jest slepý; nebo nepoznává oškli-
vost a ohavnost hříchu, nevidí nebezpečství, propast, do které se uvrhuje. Každý hříšník jest němý, nebo řeči Bohem mu dané neužívá k svému spasení, nemluví s Bohem; němý jest pro pravdu a své

povinnosti. Ale jako jest uzdraven onen posedlý, tak Pán Ježíš hotov jest uzdraviti duši tvou hříšnice, jen když upřímně hledati budeš jeho milosti a vroucně za ni prositi. —

Ó jak často bývají křesťané němí, neotvírajíce úst, když mají Boha chváliti, modliti se, bližního učiti, těšiti, napomínati. . . Proste, kř., Pána, aby vám dal toho daru, své milosti a síly, byste nikdy nebývali němí; byste vždy mluvili, kdykoli mluviti máte ke cti a chvále Boží, k prospěchu bližního a k svému spasení. — Však proste také, abyste nikdy jazykem nepoklesli. „Mnohomluvení nebývá bez hříchu.“ (Přisl. 10, 19) „Blahoslavený muž, kterýž nepoklesl slovem úst svých.“ (Sir. 14, 1.) „Žádná řeč zlá nevycházej z úst vašich, ale jestli která dobrá k vzdělání víry, aby dala milost poslouchajícím.“ Ef. 4, 28.)

2. „Někteří z fariseů pravili: *V Belzebubu vymítá ďáblý.*“ Člověk závistivý nejlepším skutkem jedem pokálí. Fariseové nemohou Kristu upříti zázraku, proto ho připisují ďáblu. Nediv se kř., když se i tobě utrhá, když stíhán jsi pomluvou; však pozoruj Krista, jak si tu počíná. On nehněvá se, nespílá utrhačům, ale tiše a skromně odmítá křivé obvinění. Tak i ty jsa pomluven nedurdi se, ale vlídně se ospravedlňuj; jsa více než počty své pamětliv cti Boží a lásky k svému bližnímu.

3. *Kristus*, jak sám dí „*mocí Boží vymítá ďáblý.*“ Odtud vezmi si kř. napomenutí, jak i ty máš zlému duchu, vůbec všemu hříchu zabraňovati přístupu do duše své. Bdíti máš nad smysly svými, ježto jsou brány, kudy hřích vchází do srdce. „Bdi a modli se,“ aby si nevešel v pokušení.

4. „*Kdo není se mnou*, dí Pán, *proti mně jest.*“ Tu nelze býti lhotejným, netečným. „Žádný nemůže dvěma pánům sloužiti.“ Ustanoviti se musíš kř., s kým chceš býti, zdali s Kristem nebo se světem a hříchem? K tomu se netřeba dlouho rozmýšleti. Ukazujte kř. na sobě při každé příležitosti, že jste s Kristem, že jste praví učenci a služebníci Kristovi.

5. „*Kdo neshromažďuje se mnou, rozptylujeť.*“ Co prospěje všecko modlení, všecko přičinění, pakli se neděje Kristem? Tu žádného ovoce nepřináší. Práce to marná a čas ztracen. — Chcete-li kř. užitek mít ze svých prací a modliteb, činite všecko ve jménu Páně, spojujte všecko s jeho zásluhami. Aby mu pak všecko od vás bylo milé a příjemné, hleďte abyste vždy zůstávali v stavu milosti Boží, nebo co činí kdo v ne-

milosti, neshromažďuje s Kristem, ale rozptyluje.

6. „*Každé království v sobě rozdělené spustne.*“ Jednota, svornost dává moci a síly. Kde není svornosti všecko hyne i veliké věci se rozpadávají. Nesvornost vzdaluje od Boha a z nebe vyhání. Pán Ježíš neuzná za svého učeníka, na němž nenalezne známky své, t. lásky k bližnímu (Jan 13, 35.) Na těch, kdož se nemilují, nemá Ježíš zalíbení. On není, nepřebývá mezi námi, pakli nežijeme v svornosti. Kde je svornost, tam je spokojenost, radost. „Hle jak dobré a utěšené, když přebývají bratří v jednotě.“ Žalm 132. „V domě, kde není svornosti, praví sv. Bernard, jest peklo a lidé tam přebývající jsou ďáblové.“

7. Konečně uvažujme slova: „*Poslední věci člověka toho jsou horší než první.*“ Kdo opět a opět padá do hříchu, jest tolik jako když znova padá do nemoci: tím větší bývá nebezpečství. Místo jednoho ďábla přichází sedm horších; jeden hřích vleče za sebou druhý a vůle opětným pádem tím více slábne, ochabuje. Proto kř. střežte se prvního kroku k hříchu a když byl jeden učiněn, chraňte se tím více druhého. „*Hřešiti, dí přísloví, jest lidské, však v hříších setrvati, ďábelské.*“ Pamatujte na slova moudrého Siracha: „*Aniž uvozuj na sebe dvojí hřích, nebo ani při jednom nebudeš bez trestu*“ (7, 8.) a sv. ap. Petra (II. 2, 20 — 22.)

Slyšte kř. slova tato a oslávte je; pak sám Pán Ježíš vyhlásí vás za blahoslavené (Luk. 11, 28.).

Umučení Pána Krista.

Známeť já jedno kouzlo svaté, nad něž v celém světě není, a to kouzlo nazývá se: Krista Pána umučení.

Nechť se střídá žal i radost, nechť se vůkol všecko mění; jedno věrně vždy zůstává: Krista Pána umučení.

Tvé-li srdce výš než slušno pozemskou snad rozkoš cení, na pravou je vrátí cestu Krista Pána umučení.

A kdy bolest způsobí ti zrádné světa osočení, v ránu tvoji balsám vleje Krista Pána umučení.

Před Jeho kdy svatým Tělem
ponoříš se v blahé snění,
blažeností naplní tě
Krista Pána umučení.

A kdy k tobě přiblíží se
hříšné světa pokušení,
k odolání sil ti dodá
Krista Pána umučení.

Kdy však klesla hřtchem duše
na své cestě ku spasení,
s Bohem tvým tě opět smíří
Krista Pána umučení.

A kdy k krobu ukládáš se,
ukončiv svou práci denní,
nebes bránu otvírá ti
Krista Pána umučení.

Ant. V.

Svěcení kněžstva v církvi katolické.

(Dle Řím. Pontifikálu.)

Největší milost prokazuje Bůh národu, dává-li mu hodné kněze, neboť tito vedou ho k poslednímu cíli a konci — k věčné blaženosti. Mají-li však kněží býti hodní, třeba by také lid byl hodný; neboť z tohoto oni pocházejí. Hodný křesťanský lid nepřije sobě ničehož snažněji, než mti hodné kněze, a za tuto milost prosívá Boha, od něhož jedině každé dobro pochází, tím vroucněji, čím více důležitost církve a kněžstva poznává. Důstojnost ale a svatost jak církve tak kněžství jejího nejlépe poznána bývá z obřadů a modliteb, jichž církev svatá katolická při svěcení kněžstva užívá. A za tou příčinou tuto ony obřady a modlitby nábožnému lidu křesťanskému jazyka českého dle Pontifikálu římského přeložené podáváme.

Svěcení kněžstva jest od Krista Pána ustanovená svátost, jejížto věrnou opatrovníci a vládkou jest církev katolická. K jejímu udělování ustanovila ode dávna jisté posvátné časy, zvláště čtvery suché dny a soboty před smrtelnou nedělí a před velikonočí, a ukládá dolehavě lidu křesťanskému v doby ty postit a modlit se, by se k tomuto veledůležitému konání od Boha potřebné milosti dosáhlo; a však, káže-li potřeba, může svěcení kněžstva také v jiné dny konáno býti. Před svěcením bývají zkoušky jak osob tak mravů a umění jejich, ano církev s největší suázností o to pečuje, aby neschopní a nehodní odstranění byli.

Jestli pak

1. Čtvero menších čili nižších posvěcení neb řádů:

Svěcení ostiářů (dveřných), lektorů (číta-

telů), exorcistů (zaklínačů), a akolythů (světlo-
nosů).

2. Tré vyšších posvěcení neb řádů:

Svěcení podjahnů, jahnů a kněží.

Teprv podjahnové zavazují se slibem pro celý život rozhodným, slibem totiž bezženství a odbývání hodinek církevních.

Kdo však prvního posvěcení dosáhnouti chce, musí dříve tonsurou (pleší, korunou) do stavu duchovního přijat býti.

I. Udělování tonsury

(*pleše neb korunu*).

(Všickni, jimž má pleš udělena býti, byvše jménem vyvolání, kleknou před biskupa, kterýžto povstav dí:)

Buď jméno Páně pochváleno.

R. Od toho času až na věky.

Pomoc naše ve jménu Páně!

R. Jenž stvořil nebe i zemi.

Modleme se, nejmilejší bratří, k Pánu našemu, Jesu Kristu, za tyto služebníky jeho, kteřížto z lásky k němu k složení vlasů s hlav svých pospíchají, aby jim dal Duchu svatého, jenž by roucho bohabojnosti v nich na věky zachoval a srdce jejich od závad světa a pozemských žádostí ostříhal; aby jako zonačeny budou jejich tváře, tak pravice jeho dala ctnosti jejich vzrůst, a oči jejich, osvobodíc je ode vši ďábelské a lidské slepoty, otevřela a jim světla milosti věčné poprála. Jenž živ jest a kraluje s Otcem v jednotě téhož Duchu svatého Bůh, po všechny věky věkův. Amen.

(Po té modlí se kůr:)

Antif. Ty jsi, Pane, jenž navrátíš mi dědictví mé.

Žalm 15.

Zachovejž mne, Pane, neboť jsem doufal v tebe.

Řekl jsem Hospodinu: Bůh můj jsi ty, nebo dobrých věcí mých nepotřebuješ.

Svatým, kteříž jsou v zemi jeho, podivně učinil všechny vůle mé v nich.

Rozmnožily se nemoci jejich: po tom chvátili. Neshromáždím schůzek jejich z krví: aniž připomínati budu jmen jejich skrze rty své.

Antif. Ty jsi, Pane, jenž navrátíš mi dědictví mé.

(Ano se žalm tento říká, stříhá biskup každému zvlášť vlasy v způsobě kříže za těchto slov:)

Hospodin díl dědictví mého a kalicha mého: ty jsi, jenž navrátíš mi dědictví mé.

(Pak povstane a dí:)

Modleme se!

Popřej, prosíme, všemohoucí Bože, aby
tito služebníci tvoji, s jejichžto hlav jsme
dnes z lásky Boží vlasy složili, v milování
Tvém vždycky ostávali; zachovej je bez po-
skvrny na věky. Skrze Krista, Pána našeho.
R. Amen.

(Po té modlí se kůr následující antifonu a žalm
23., na jichžto počátku biskup se posadí.)

Antif. Titot přijmou požehnání od Ho-
spodina: a milosrdenství od Boha Spasitele
svého; tot jest národ hledajících Pána.

Žalm. Hospodinovat jest země, i plnost
její: okršlek země, i všickni, kteříž přebývají
na něm.

Neb on nad mořem založil jej: a nad
řekami připravil jej.

Kdo vstoupí na horu Hospodinovu?
aneb kdo bude státi na místě svatém jeho?

Nevinný rukama a čistého srdce, kte-
rýž nevzal nadarmo duše své, aniž přísahal
ve lsti bližnímu svému.

Tent přijme požehnání od Hospodina:
a milosrdenství od Boha Spasitele svého.

Tot jest národ hledajících jeho, hleda-
jících tváří Boha Jakobova.

Pozdvihněte knížata bran svých, a vy-
zdvihněte se brány věčné: a vejdet král
slávy.

Kdož jest ten král slávy? Hospodin
silný a mocný: Hospodin mocný v boji.

Sláva Otci, i Synu, i Duchu svatému.

Antif. Titot přijmou požehnání od Ho-
spodina: a milosrdenství od Boha Spasitele
svého; tot jest národ hledajících Pána.

(Biskup povstane a obrácen jsa k oltáři praví:)

Modleme se!

Jahen: Poklekňme na kolena!

Podjahen: Povstaňte!

(Biskup obrátiv se k těm, jež pleš vyznačil, dí:)

Nakloň se, Pane, k prosbám našim, a
rač požehnati tyto služebníky své, jež ve
jménu Tvém svatém rouchem svatého boho-
služby přiodíváme; aby milostí Tvou jak v
církví Tvé nábožně setrvati tak života věč-
ného dojíti zasloužili. Skrze Krista, Pána
našeho. R. Amen.

(Biskup se opět posadí, a vezma komži obléká
v ni každého z nich, řka po každé:)

Oblečiz tě Pán v nového člověka, jenž
podle Boha stvořen jest v spravedlnosti a
svatosti.

(Biskup povstane a obrácen ku klerikům dí:)

Modleme se!

Všemohoucí, věčný Bože, milostiv buď
hříchům našim, a očisť tyto služebníky své

od všelikého krojí světskému otročení, aby
hanu světského oděvu se sebe složivše na
věky milosti Tvé požívali: by, jakož jim po-
dobu koruny Tvé na hlavách nositi kážeme,
tak mocí Tvou v srdcích svých dědictví věčné
zasloužili. Jenž s Otcem a Duchem svatým
živ jsi a kraluješ Bůh po všechny věky vě-
kův. R. Amen.

(Potom posadiv se promluví k nim těmito slovy:)

Synové nejmilejší, považte, že od dneška
k pravomocnosti církevní patříte, a že du-
chovenských výsad účastnými jste se stali;
varujte se tedy, abyste jich svou vlastní
vinou se nepozbavili; ano, snažte se, po-
čestným oděvem, dobrými mravy a skutky
Bohu se zalíbiti. Čehož On sám rač vám
popřáti skrze Ducha svého svatého. R.
Amen.

(Na pokynutí arcijahna odejdou všickni na svá
místa.)

Svatý kříž.

Zs šumivým borem
na okrouhlé stráni,
kam slunéčko paprsky
poslední své sklání,
vetchý strmí vzhůru kříž.

Ach, co jest ti srdce,
že v to místo ziráš,
z něho tajuplný klid
pro duši obíráš?
Jest tam vsazen svatý kříž.

Poznej, bratře milý,
že's jen poutník zemský; —
v nadhvězdě krajíně
stan že tvůj nebeský:
tak tě učí věrně kříž.

Pokynutím Páně
čist buď duš, tělem;
bys i v sboru Nebeských
zapěl v chóru celém:
„Pochválen buď svatý kříž!“

Fr. Sm.

Židovské město v Praze.

Príspevek k církevnímu a kulturnímu dějepisu
města Prahy.

Podáváje tuto úryvky z dějepisu Praž-
ských židů, nemusím tuším podotýkati, že
to jen z toho úmyslu činím, abychom mravní
stránku a náboženské smýšlení křesťanských
předků našich o židech a těchto o oněch
lépe mohli poznati, některé za naší doby

Bohu díky neobyčejné výstupy z pospolitého života křesťanů a židů v minulosti sobě lehčeji vysvětliti a tak kulturní stav předků našich správněji posouditi. Při porovnání minulosti s přítomností musíme se z utěšeného pokroku obou národností za naší doby jak v mravném tak i v náboženském ohledu upřímně radovati. Podáváme jen úryvky z dějepisu židovského k účelu našemu směřující; pragmatického dějepisu židovstva v Čechách až posud nestává, ač by zajisté nemálo k zvelebení kulturní historie vlasti naší přispěl. *)

Kdy a jak první židovské rodiny do Čech se přistěhovaly, z nedostatku historických pramenů určitě udati nelze, vůbec se příchod židů s příchodem Slovanů do Čech za současný klade; neb z všeobecného dějepisu známo, že Židé brzo po rozkotání své říše pluky římskými do všech končin obydlí svého tehdejšího světa se rozptýlili hledající u rozličných národů rozličným způsobem potřebné výživy. Těto ale dobývali sobě již tehdy obchodem a dopravováním domácích a cizích výrobků, zaměstnání to, jímž národ tento kočující od jakživa rád se obíral, a čímž si opět v krajinách jemu přístupných útulku a obliby získal; neb tuzemec, vzrůstajícím domácím blahobytem k pohodlí a nečinnosti nakloněn, byl tomu rád, když si k pohodlnému živobytí potřebných výrobků cizí práci a službou lehce zaopatřiti mohl. Zdalíž ale první židé k nám přímo z Palestiny přišli aneb z okolních zemí pozvolna se usazovali, určitě nelze. Možná, že na začátku jen v malém počtu do země se vloudili, pak ale, naklonivše sobě přízeň lidu a knížat, přivábením jiných vždy více se rozmnožovali. Náš lid aspoň dlouhý čas za to měl, že první osada židovská v Praze, prošeďší okolní země, přímo z Palestiny přišla, poněvadž biskup Pražský za vlády Břetislava Bojovného židům — když se některým nařízením vévodovým zprotivovali — vyhrožoval, že je opět do Palestiny, odkudž byli přišli, zahrnati dá.

Ačkoliv doba, kdy, a krajina, odkud první židé do Čech přišli, sotva kdy se blíže určitě dá, přece tolik jisto, že již za pohan-ských časů předků našich v Čechách známi byli; neb když ne nezvratný dějepis aspoň národní pověsti mluví o židech, kteří okolo roku 920 k straně křesťanů se přidali, když Drahomíra k zachování pohanstva kruté pronásledování křesťanů nařídila, tenkrát prý

židé, s křesťany se spolčivše, proti pohanům statečně bojovali. Znajíce ale protivné smýšlení o vzájemném týrání židů a křesťanů vespolek za předešlých století, nemálo jest se nám tomu diviti, že židé bez rozpaků v tak srdečnou a ozbrojenou jednotu s křesťany byli vešli, leda bychom tu okolnost uvážili, že jim tenkrát šlo o vlastní život a jmění, protože pohané nejen křesťanů ale i židů nenáviděli. Křesťané pak, nad pohany zvítězivše v ocenění dobrých a platných služeb židům byt a výživu v zemi dovolili a pojistili. Tak se stalo, že již roku 995 židé na Malé Straně v oujezdské ulici blíž kostela Matky Boží pod řetězem (nyní konventní chrám Maltézský) školu a několik domků sobě vystavěti směli.

Od té doby obírali se obchodem a rozličnými živnostmi. Jak silná do počtu jejich osada na začátku byla, udati nelze, tolik ale z dějepisu známo, že jistý počet od českých knížat určen, jež přestoupit nesměli, tak že několikrát, když se mnoho cizích židů do města bylo vloudilo, nadpočetní či přebývající úředním vynesením z města vypovězeni byli, protože se vládě jejich rozmnožování co občanskému blahobytu škodlivé zdálo. Když se ale osada domácích židů postupem času vždy více rozmáhala, a místo, na Oujezdě jim vykázané, je příliš tísnilo, dovolil jim král Vratislav, aby sobě jiné pohodlnější místo vyhledali. I odáhli nyní židé z Oujezda na Staré město v onen okres na Františku, který pak Židovským městem býval a poněkud až posud jest úředně nazýváje se Josefovem.

Postupem času vypukla několikrát strašná zpoua křesťanů proti Židům, jenž se obyčejně nelidským vražděním nevinných, plněním bohatších, ano i vypálením celé osady končovala. Příčinu k surovostem takovým zavdala dílem loupeživost křesťanské luzy, která při své nenávisti proti židům v zemi pouze trpěným, sebe menší třeba lživé pověsti co vítané příležitosti k lupu použila, dílem v celém středověku známé žáloby křesťanů, že židé křesťanské děti tajně ukradené buď usmrcovali, buď na svou víru násilně obracovali. Kalendář Veleslavínův mnoho takových případů uvádí, co však na tom pravdivého, těžko posouditi, ješto slepý fanatismus z obou stran střízlivého posouzení povstalých řečí a žalob nedovoloval. Pověra a náboženská nenávist od jak živa mnohé národy k nešlechternostem pudila; zajisté i židé v tomto ohledu žádné výjimky nečinili, neb víme, že v rozličných časech více než jiní národové proti svým

*) Viz: Gallerie der interess. und merkw. Personen Böhmens von Josef Schiffner, Prag 1804.

náboženským odpůrcům horlivali. Než takové nepravosti stávaly se jen v předešlých stoletích, kde surovost mravní všelicos podporovala, co nyní při důkladnějším vzdělání náboženském a při vzrůstající osvětě co hnusné a křesťanů nehodné nenávidíme. Mimo to jisto jest, že se při nepravosti jednotlivců nikdy celá osada nezúčastnila, a že mnohý čin přidáním lživých okolností znetvořen a přehnan býval. V pozdější době takové výstupy již v menším počtu se objevují, za našeho času ale docela zmizely, což jest nám milým důkazem, že národní vzdělanost a pravý duch svaté víry všechny třídy obyvatelstva tak hluboce již pronikly, že sobě každý výbuchy hrubých předsudků a slepé zlomyslnosti zošklivil. A s tohoto stanoviska nechť se posuzují všechny události, jimiž židé zášť jiných národů na sebe uvalovali.

Již roku 1097 přemluvili někteří křesťané vévodu Břetislava, aby židy k přijetí svatého křtu mocí donutil. I vrátiv se vévoda tohotéž roku z Polska do Prahy, hleděl náhled svůj hned uskutečniti, než hle, potkal se brzy s tak nepřemožitelným odporem, že biskupovi Kosmasovi již dávno proti tomu horlícímu nařídil, aby se od křtu židů upustilo a tak pohoršení, jež vnucování této svátosti u mnohých vzbudilo, předešlo.*)

Škodlivé následky, jež z vnucování křestu židům na mnoha místech povstaly, jakož i vůbec zneužívání této svátosti, přiměli papeže Inocence IV. roku 1253 k vydání zvláštní bully, v níž násilné obracování židů, jakož i jich pronásledování za příčinou víry jejich zapovídá. Hlavní články dotčené bully jsou:

1. Křest se židům nesmí vnucovati, obrácení má se stát vlastním přesvědčením, novoobracení nechť o křest sv. sám žádá, aby svou svobodnou vůli osvědčil.

2. Židé co pozůstalý pomník křesťanstva na zříceninách židovstva zbudovaného, nebudtež bez příčiny pronásledování, nýbrž když se pokojně chovají, buď jim ochrana osoby a majetku propůjčena.

3. V den sobotní a jiné svátky nemají se k ručním pracem nutit a vůbec žádných překážek u vykonávání jejich obřadů náboženských nemá se jim v cestu klásti.

4. Nečiňtež se jim výtky, že předkové jejich smrt Kristovu zavinili, aniž jim proto ubližováno budiž.

Bullu tuto v Čechách králové Přemysl

Otokar 1254, Karel IV. 1356 a Václav 1395, jakož i nástupcové jejich potvrdili.

Roku 1235 byl král Václav I. zpraven, že došlo židů několik psaní z ciziny, jimiž nápadný ruch v jejich osadě povstal. A skutečně prodávali židé všechnen svůj majetek, uschovali utržených peněz a strojili se vůbec k neznámým důležitým podnikům. Král ale si toho hrubě nevšímaje, vydal lidu svému toliko rozkaz, aby židů pilně střežili a jemu o důležitosti této příhody zprávy podávali. Tak se dozvěděl, že židé prodávše movitý statek svůj, peníze uschovali a z nadbytku zbraně a jiných potřeb nakoupili. Věc tato zdála se králi velmi nápadnou. „Lehce,“ pravil jednou k svým dvořenínům, „toto hrstce zbabělých poběhlíků se opřeme, kdyby ve své zpozditosti na nás snad útokem hnáti se opovážila; nechť se tedy k boji strojí, vyčkejme konce záhadné události.“ Poněvadž se židům v tomto podivném si počínání žádného odporu úmyslně nekladlo, vytáhli konečně všickni z města, nesouce v čele zástupu červený praporec, na jehožto jedné straně štít Davidův, na druhé pečeť Šalomounova vyobrazeny byly. Přišedše za brány Starého města, na tak zvané bojiště*), položili se na něm táborem, rozbivše stany své docela dle způsobu válečného. Nyní však ještě zahálčivým divákem směšného výjevu zůstatí, pokládal král za nevhodnou shovívavost, obával se zmatků a nepravostí, jež se útokem udivených křesťanů na tábor židovský lehce udati mohly, pročež k jeho rozkazu starší obce zatknuti, a co by sběh tento asi znamenal, vyšetřování jsou. Odpověděli, že slyšeli, jak křesťané město Jerusaleml Saracenům nedávno byli odňali, tudý že chtějí oněm ku pomoci přispěti, začož co odplatu svých přísluh snad dovolení obdržejí, by se v zemi otců svých opět

*) Na místě tomto, později do Nového Města zahrnutém, založil Karel IV. r. 1353 klášter řeholních panen sv. Augustina pod jménem sv. Kateřiny P. a M. z věčné památky na vítězství u hradu sv. Felixe v Italii dne 25. listopadu 1331, tedy právě v den sv. Kateřiny vydobyté. Po vymření jeptisek obdrželi na prosbu svou Augustiáni u sv. Tomáše na Malé Straně od císaře Maxmiliána opuštěný a zpustlý klášter, za jejichžto řízení v letech 1730—1741 znova přestavěn a zvlášť od svobodné paní Doroty Beckové rozené Strakové z Nedabílic, hojně nadán jest, tak že klášter tento v předešlém století svou knihovnou a fysikálním kabinetem slynul; po zrušení kláštera císařem Josefem II. roku 1787 fysikální nástroje do Klementina, některé skvostnější knihy klášteru sv. Tomáše na Malé Straně odevzdány, ostatní dost velká knihovna ale židům dle váhy rozprodána jest.

*) Viz W. Tomka Děje království Českého str. 82.

usaditi mohli. Králi se však odpověď tato zdála nepostačitelnou, předvídalť tajných, židům obyčejných pletich a záměrů a kázal tedy zajaté na skřípec natáhnouti. Tu teprv vyznali, že jim stejnověrci ze Syrie listy s tou zprávou odeslali, že Mesiáš očekávaný skutečně již přišel. Dosáhlť prý již třicátého roku, shromáždíže mnoho lidstva okolo sebe a chce vykoupení Israële podstoupiti, tudy aby prý pražští židé nenlenili k jeho zástupům se přidružiti a záměr jeho podporovati.

Uslyšev král toto vyznání, kázal jim zbraň odníti a zástup rozeznati. „Jaká to,“ veze, „trestuhodná zpodilost, že jste se k tak dobrodružným výstupkům svěsti dali! Dokavadž budete směšnou povídkou o příchodu Mesiáše podváděti se majíce ve spisech svých tolik neodolatelných důkazů, že Mesiáš již dávno přišel? Vaše lehkověrnost zaslужuje trestu, že se od podvodníků šáliti necháte a trest tento jest vyobcování z našeho města, v němž obývati jste se již tak často nehodnými stali. Od této chvíle vám zakázáno, do města se navrátiti a jen ze zvláštní milosti naší budiž vám dovoleno na venkově se usaditi a sice tak dlouho, až svým skromným chováním dokážete, že vás opět do města povolati mohu.“ A skutečně delší čas byla Praha židům nepřístupná, jejich domy a ostatní pobraný majetek rozdal král mezi své dvořeniny. I museli tedy židé, aby potřebné výživy našli, do okolních vesnic a měst na venkově se obrátiti, a tak povstaly první venkovské osady židovské, od Pražské hlavní osady ale docela neodvislé, majíce své zvláštní představené, kteří o obecných záležitostech ve zvláštních schůzkách rokovali. Konečně opět židům dovoleno v Praze se usaditi; a ačkoliv noví příchozí nově zakupovati se museli, přece v brzkém čase židovská osada v Praze jak počtem obyvatelstva, tak i zámožností zkvétala.

Za panování Karla IV., jenž i židům otcem byl, zmáhaly se následkem pokoje a pořádku v zemi obchod, průmysl a všelike živnosti a tudy i blahobyť, jak v křesťanském tak i židovském městě; taktéž za syna jeho Václava IV. delší čas se židům dobře vedlo, až konečně svévole a přepych neskročené laje opět k novému útoku na židy příčinu zavdaly. Stalo se, že jistý měšťan z farního okresu u sv. Ducha těžce se roznemohl, i požádal zpovědníka u sv. Mikuláše (nyní odsvěcený kostel zrušeného kláštera benediktinského za staroměstskou radnicí), aby ho svátostmi umírajících dle obřadu

katolického zaopatřil. Poněvadž to právě v týden pašijový bylo, kdy slavný průvod k nemocným méně obyčejným byl, a nebezpečnost nemoci krátkého odkladu dovolovala, odložil duchovní přísluhu sv. svátostmi až po svátcích. Než stav nemocného se nad očekávání rychle zhoršil, a proto odebral se k němu duchovní již na hod Boží velikonoční, který roku 1389, v němž se příchoda tato sběhla, dne 18. dubna připadal. Byl však toho času obyčej, že se zaopatřování nemocných vždy veřejně a slavně stávalo. Před duchovním s nejsv. Svátostí ol táhří kráčeli vždy dva chlapci, rozžaté svíce nesouce a malým zvонkem okolojdoucích k účtě Nejsvětějšího vybízějíce, za duchovním kráčelo vždy několik pobožných osob, provázejících nejsv. Svátost až k bytu nemocného. Průvod tento musel se židovským městem bráti. Zde ale několik zahálečů rozpustilé chatry okolojdoucím knězi veřejně se posmívalo, ano někteří z těchto nezbedníků opovážili se i kamením po duchovním házetí. Tento jich sice důtklivě napomenul, aby od své rozpustilosti upustili, nechtějí-li zlých následků na se uvaliti; než přes všecko přimlouvání lítaló kamení vždy hustěji na pokojný průvod, tak že pronásledovaný duchovní upustiv nejsv. Svátost na zem pak rychlým útekem život svůj zachrániti přinucen byl. Zpráva o neslýchané události mžikem po městě roznešena, stala se heslem všeobecného útoku na židy. Lid křesťanský, shromáždív se u velikém davu, vrhl se na rouhače, kteří se zprvu na odpor postavili, ale převahou dorážejících stísnění do svého města utéci museli. Jistý muž, jménem Ježko, pro svou velikou sílu a hrubost vůbec „čtverhranný sedlák“ zvaný, postavil se v čelo křesťanských buřičů, a jeho návodem učiněn všeobecný útok na židovské město. Rozvzteklení Pražané, slepou mstivostí hnání, vedrali se do města, vraždili na potkání každého bez ohledu na věk neb pohlaví a zapálili konečně město na více místech. Jiní zase chytajíce sem tam utíkající děti, násilně je křtili, čímž mnohé matky tak se rozlítily, že unešeny divokým zoufalstvím, vlastní děti v plápolající požár metaly. Jen s velikým namáháním a po mnohem neštěstí zpoura konečně utišena. Král Václav, právě v ten čas do Prahy se vrátiv, pokáral ostře židovské představené obce z jich nedbalosti, že rozpustilou mládež svou nedržejí v lepším poslušnosti, dokládaje, že utrpenou škodou jen zasloužený trest za zpáchanou nepravost vzali. „Budiž vám,“

pravil konečně, „nehoda tato výstrahou pro budoucnost, a střežte se pilně každé příležitosti, podobné hrůzy v městě vzbuzovati.“ Tolik jisto, že pobití židů Pražských tenkrátě hrozné bylo; dle hodnověrných zpráv k třem tisícům židů pobito,*) a i zahraniční kronikáři se o něm zmiňují, ano někteří docela tvrdí, že tenkrátě všickni židé v Praze vyhlazeni byli. Aby se ale podobným výstupkům budoucně předešlo, nařízeno, aby, kdykoliv duchovní s nejsv. Svátostí k nemocnému se běře, zvláštní stráž jej sprovázela, což se až po naši dobu zachovávalo.

Roku 1542 za panování Ferdinanda I. vystoupila nenávisť křesťanů proti židům pro všeliké výstupky — zdali byly pravdivé čili vymyšlené, určití nelze — opět tak vysoko, že se s více stran na sněm zemský prosby vznesly, aby se všichni židé ze země vypudili. A skutečně vydal brzo potom král Ferdinand zvláštní nálež, jímž se židům nařizuje, aby v jisté době z Čech vytáhli. V Praze po vyjití tohoto nálezu lid křesťanský k židům dosti šetrně se choval, ne tak ale na venkově, kde se lid sprostý zbouřil, byty židů přepadal, majetek jejich násilím pobíral a jinak židy týral. Zvlášť v městě Žatci se židům zle vedlo, tak že Ferdinand hlavní škůdce tamto přísně potrestati musel. Nicméně vydaný nálež rok na to skutečně proveden; dne 16. dubna měli všichni židé Čechy opustit. Jen Minko a jiných 18 nejvážnějších židů Pražských směli s dovolením královým celý rok ještě v Praze se zdržovati, aby v tomto čase úvěrně zápisy svých souvěrců v pořádek uvedli. K své osobní bezpečnosti obdržel každý z nich průvodčí list, jímž když by se kde koliv vykázal, nesměl od nikoho v obstarávání záležitostí svých zdržován býti, a však list svůj musel každý i proto u sebe míti, aby co přestupník vydaného nálezu zatknut a uvězněn nebyl. Všickni ostatní židé museli Čechy bez průtahu opustit, a aby nevázaná chátrajich nepřepadala, přidána jim stráž až na hranice české.

Nicméně přepadli neznámí loupežníci stěhující se židy v okolí Broumovském a oloupili je o jejich zavazadla v ceně více než dvaceti tisíc zlatých. K přimluvě některých pánů českých dovolil po některém čase král Ferdinand židům do Čech se navrátiti, očekávaje od nich, že se nyní skromněji chovati budou, přesvědčivše se utrpenými nehodami, jak každý výstupek jen jim nej-

více škodí, a jak lehce by státi se mohlo, že by do Čech nikdy více puštění nebyli.**) Po této přestálé bouři chovali se židé opět tiše. Poněvadž se ale shledalo, že židé při svém s křesťany stejném šatu a kroji do křesťanských rodin, ano i náboženských schůzek se loučovali, nařízeno tímž králem roku 1551, aby židé u veřejnost nejínak nevycházeli než v ženském plášťku dle tehdejšího kroje a nad to aby na levé straně klopku v způsobě kolečka žluté barvy připravenou nosili. Taková rozeznávací známka u židů, praví Balbin, nebyla za Ferdinanda ponejprv nařízena, již za časů krále Vratislava museli židé žlutý flíček na říze nositi, aby se jím od křesťanů rozeznávali. Znamku tuto jak pravdě podobno jen mladí a neženatí nosili, neb ženatí a starci, jsouce za tehdejších věků velkými horlivci pro zákon svůj, již dlouhou splývající bradou co židé se osvědčovali. Židovky ale v obleku od křesťanek v ničem se nerůznily, toliko že žlutou stužku okolo čela nosily. Zákon tento roku 1750 za císařovny Marie Teresie částečně obnoven. (Dokončení.)

Do ciziny.

Pustilo se v cizé kraje,
pustilo se mladé ptáče,
nedolítlo, zahynulo —
a máš doma pro ně pláče.

Opustil hoch rodný domek,
nevinný jak hvězda ranní;
navrátil se, hvězda spadla --
a matička v umírání.

K. M.

Jindy a nyní.

Obraz ze života učitelského za vikáře a inšpektora
od Fr. Pravdy.

VI.

Čas po čase navštívil Křížkov i nejdůstojnější pan biskup a také zkoušky v kostele a ve škole před se vzal. Ovšem se to dělo s ještě větší slávou, udělovalo se svaté bířmování a děti, co je přijaly, připočteny jsou k dorostlým křesťanům.

Vychovala je škola, mají býti stateční, schopní a hodní občané a nebyli by jimi, kdyby nebyli i stateční, schopní a hodní křesťané.

Člověk vzdělaný a učený, schází-li mu

*) Podobné vypuzení židů z Čech stalo se též roku 1572, a částečně i roku 1744 za panování císařovny Marie Terezie.

*) Viz Tomka. Děje král. českého str. 220.

dokonalá známost svatého náboženství a neumí-li a nechce-li spravovat dle něho svůj život, nemá ceny, není spolehlivý, a neoblaží sebe ani jiné.

Náboženství člověka ušlechťuje, ho vede, aby sil svých neužíval k zlému, nýbrž k dobrému, spojuje ho s Bohem, sílí v pokušení a nebezpečení, ukládá mu starost o duši. Že duše jest jeho hlavní částkou, nesmí hleděti jen na tělo, na prospěch časný, duše trvá věčně a aby věčně šťastna byla, musí se k tomu připravit.

Příprava domácí nepostačuje a často zcela chybí, proto ji převzala škola a člověka pro časný a věčný život vychovávala.

Zkouška před panem biskupem byla jako ujištění a potvrzení a svaté břimování udělovalo pevnost a stálost v plnění a vyznávání víry křesťanské.

Pan biskup nejen z náboženství od dětí žádal zkoušku, podrobovaly se jí i ve všem jiném a tak to a ono patřilo k sobě a neoddělovalo se, že duše také patří k člověku a je jeho pravou podstatou.

Po zkoušce, ať ji držel pan biskup nebo pan vikář, volali se k slyšení velební páni, učitelové, představení obce, dozorce školy, přednesli své stížnosti, žaloby a soudu a nebylo-li okamžité vyrovnání možné, následovalo později.

V Křížkové nějakého rovnání nikdy nebylo zapotřebí, učitel Dřín těšil se ze všeobecné vážnosti a lásky, že svůj úřad převýborně zastával. Jen první podučitel způsobil mu rozepři a mrzutost, ale ta mu neuškodila, že škola ještě přináležela k církvi, jejíž správce o něm byli přesvědčeni.

Však stalo se konečně, co již dávno se zamýšlelo, škola se odtrhla od církve a kněží se vzal dozor nad ní.

Učitel Dřín rmoutil se nad tím a nemůže pochopiti, jak to vlastně nyní bude. Aby velební pán neměl dále ve škole co dělat a co poroučet, zdá se mu nemožno a aby místo pana vikáře nějaký světský pán na zkoušky přijížděl, to se snad přece nestane. Je v Křížkové učitelem přes padesát let, dočkal se mnoha změn a mnoha novot, ale žádná se ho tak hluboce nedotkla jako tato. Vždy žil s velebními pány v dobrém, ano v přátelském poměru a oni s ním všemožně prospívali škole. Bez nich by se škola nikdy nebyla pozdvihla, ano ona jen od nich závisela, obětovali jí čas i jmění. Vyučovali děti také sami a to nejen ve svatém náboženství, nýbrž i v jiných vědách, když učitelové k tomu neměli ještě schopnosti. Činili to ve všední den i v ne-

děli pamatujíce i na mládež odrostlou, již třeba bylo opakovat a pokračovat.

Dřín byl Čech a kněží také byli Češi a nedali ublížit svému národu a své vlasti. Žádný boj neodbyl se bez nich, často oni rozhodli vítězství, při volbách rozličných stávali v předu, aby vypadly knašemu prospěchu. Dřín věrně krácel za nimi, ačkoliv mu to leckdes mělo za zlé, jemu to zakazovali a ho proto pronásledovali. Nyní má býti vydán v libovůli odpůrců, kněží ho již nebudou moci ochránit a lid mu také nepomůže, že na své školy ztratil právo. Břemena mu zůstaly, ano přirostlo jich a Dřín slyšel, že osada na školu bude platit víc, ale ne jemu, nýbrž do okresní pokladnice, odkud on mñ bude bráti.

Panuje velká nespokojenost a rozhořčenost, platy se zastavují a zdržují, děti do školy ani nepřicházejí.

Mnozí učitelové, jenž se panující straně dobře nezachovali, jsou sesazeni a obce, jimž nedali příčiny k nespokojenosti, jich nemohou hájit a bránit a mnozí, jenž novým pánům propůjčili se k službám, povyšují se k důstojnostem a obce, jimž jednáji na odpor, musejí k tomu mlčet.

Udělalo se mnoho školních radů a školních inspektorů; každý to nepřijal, města i vesnice odepřely volbu. Kdo v skutku se stal radou anebo inspektorem, utrpěl na pověsti v celé zemi.

I učitele Dřína se ptali, nechce-li aby ho za radu ustanovili a on chudák řekl jim, že neví, co to je, a pěkně se poděkoval. Je stařec, nezná takových úřadů, nerozumí jim, zůstane pouhým učitelem a bude plniti své povinnosti, jak je až posud plnil.

I plní je, vyučuje dále, namáhá se ve škole a v kostele, vychovává děti pokřesťanskou. Velební páni vychovávají je s ním; ještě se jim nikdo do toho nemíchá, ale pan vikář již nepřijel na zkoušku. Odbyde prý ji inspektor ten je ve vzdáleném městě profesorem, nikdo ho tu nezná a on také nezná nikoho.

Dřín čeká a čeká, zkouška se neoznámuje a ani prý se neoznamí, aby učitel byl překvapen. Děti do školy chodí pořád mñ, je leto, zaměstnává je práce venku a rodiče jich nepošílají, že se jim ten nový řád ve školách nelíbí. Velební páni se ho nechtějí a nemohou ujmáti a učitel je jako prodaný nevěda, komu patří a jak se věc vyvine. Již chtěl školův vyučování ukončit, že nastávaly prázdniny, a podučitel odešel, že ve škole opravdu byl již zbytečný,

Děti jsou v jedné třídě, bývá tu víc malých než velkých a jednou nepřišly tyto ani ony, že ve vsi bylo před poutí.

Dřín nemoha učit, sezval si hudebníky a zpěváky a provozoval s nimi mši, která se o pouti měla dávat. Právě byli uprostřed „Gloria.“ rachotily bubny, zvučely trouby, pískaly klarinety a míchaly se do toho vysoké a nízké hlasy a tu otevřely sedvěře, do školy vrazil hoch a křičel: „Pan vikář je zde.“

Nerozuměli mu pro velký hluk a vidouce jeho zděšení lekli se, že snad hoří.

I přestali hrát a on opakoval: „Pan vikář je zde.“

„Kde je?“ ptali se.

„U nás“, pravil k nim.

Patří panu představenému, jenž spolu jest starostou školního výboru; pověděl, že pan vikář je u nich ve světnici a že tatínek řekl, aby to oznámil panu učitelovi, ačkoliv pan vikář prý to zakázal, chtěje ho přepadnout znenadání.

Viděl pana vikáře?

Neviděl; tatínek mu to řekl na dvoře, on v světnici nebyl a hned sem utíkal.

Co se stane?

Bude zkouška.

Učitel hudebníky a zpěváky čerstvě poslal po dětech do vsi, aby se hned ku zkoušce do školy dostavily.

Dva chlapci zpomněli si, že se zvonívá, když pan vikář přijíždí, vylezli na věž a začali zvonit všemi zvony. Bylo to v neobyčejný čas, celá ves se poplášila a lidé slyšíce, že je tu pan vikář a že má býti zkouška, nechali všeho a pospíchali s dětmi do školy.

Pan vikář tu ještě nebyl, děti se usadily v stolicích a je jich málo, že scházejí žáci z cizích vesnic.

Kdo z nich umí náké uvítání a náké poděkování z předešlých let?

Dva si to odříkali a domnívají se, že jím to snad ještě půjde.

Nemají jít pro pana vikáře v průvodu a s korouhvičkami?

Snad na to čeká, půjdou, ale nastojte, když se vyhrnuly ze školy, zastavil je náky pán, jenž právě byl přišel s představeným a poručil jim, aby se vrátili.

Hudebníci stáli v sni a myslíce, že děti vikáře již vedou, troubili a bubnovali a neznámý jim pán vešel za dětmi do školy. I mračí se, kývá rukou, aby od intrád se upustilo a všickni se na něj zvědavě dívají. Má brejle, je vousáč; pod páždí si nese papíry. Vždyť to není vikář, není

ani kněz a on sám praví: „Jsem školní inspektor zdejšího okresu, zastávám místo vikáře a chci se přesvědčit, jak se zde vyučuje.“

Není tu faráře ani kaplana, představený jim šel ohlásit, že bude zkouška, aby chtěli-li, dostavili se a zkoušeli děti z náboženství, bude-li jim libo.

Má se na ně počkat?

Nikoliv, hned se začne.

Učitel udělal kříž a chce se s dětmi před zkouškou pomodlit, ale pan inspektor ho zarazil slovy: „Toho není zapotřebí a to sem nepatří, modlete se doma a v kostele, když vám to rodiče a velební páni ukládají.“

Hoch, co umí staré uvítání, vystoupil, poklonil se a spustil: „Nejdůstojnější, velebný a velevážený pane vikáři.“

Inspektor mu skočil do řeči volaje: „Přestaň, ty hlouposti již pominuly, jedná se nám o důležitější věci.“

I obrátil se k panu učitelovi a řekl: „Napřed se vezme zeměpis a dějepis a pak přírodopis.“

Učitel namítá: „Jsou zde malé děti a s těmi napřed probíráme slabikář.“

„S tím se nebudeme meškat,“ odpověděl mu nevrle inspektor.

„Snad chcete něco slyšet z první čítanky, znají ji celou, vyvolte si číslo neb stránku.“

„To jsou pouhé maličkosti, rozumějí se samy sebou.“

„Velcí mají druhou čítanku, nemám z té něco vzítí?“

„Však ono na ni přijde, až budeme hotovi se zeměpisem a dějepisem a pak s přírodopisem, vidím, že se toho nák bojíte.“

„I nebojím,“ pravil učitel, „ale jsem zvyklý na ten starý pořádek.“

„Který za nic nestojí,“ doložil pan inspektor.

Děti věděly, co se jich učitel ptal, ale nevěděly, co se jich ptal inspektor, že to bylo pro studenty, jimž on to v městě přednášel.

Ani v počtech dobře neobstály, že také byly tuze vysoké a tuze těžké pro ně, jakož i jiné úlohy, jež jim dal písemně vypracovat. V mluvnici se znaly, ale všechno, co z ní na nich žádal, přece nedovedly, že to přesahovalo jejich pojmy. Čísti z čítanky a vykládati ji uměly velké i malé, však když se učitel odvolával při tom někde na Boha a vlastnosti Jeho a zmínil se o svatém náboženství a povinnostech křesťanských, hned napomenul ho inspektor: „To

ponechte velebným pánům, vám do toho nic není.“

Že nevyučuje děti tělocviku, vyložilo se mu za velkou nedostatečnost, což ho tak rozmrzelo, že řekl: „Pojďte, pane, ven do zahrady, chlapi tam budou skákat přes ploty a jámy, lezt na stromy, křížkovat a porážet se, že z toho budete mít radost, když vám na tom tak záleží.“

I ptal se dětí: „Umíte to?“

Křičely: „Umíme,“ třely si ruce a hned by se byly daly do sebe.

Inšpektor do zahrady s nimi nevyšel a učitele politoval, že je sprosták, když pravil: „To je pane, také tělocvik a máme ho zde ve vsi tolik, že ho až zapovídat musíme.“

Farář a kaplan ku zkoušce se nedostavili a inšpektor jich ani nenavštívil, nýbrž pozdržel se po zkoušce v hospodě. Pil a jedl tam a činil si poznámky o škole v Křížkově. Musí býti hodně přísný, počal teprv ůřadovat, dokáže, že dozorství nad školami jinak povede. Mladý učitel zasluhuje důtku, že není doma anezastává svou službu, starý učitel je neschopen a dá se do pense.

V skutku se tak stalo, Jan Dřín byl sesazen, nehodí prý se do nynějších poměrů, je slabý na duchu, věk ho sklíčil a od jakživa prý již s kněžími lid udržoval v temnotě.

Škola v Křížkově se vypsala a obsadila a Dřín pensi ještě nemá vykázanou ani pojištěnou.

Však měl kam jíti, má zaopatřené syny a dcery a ti ho i matku všickni k sobě zvali. Dva syni jsou kněží i šel k synu faráři, kde s milou ženou horlivě slouží Pána Bohu.

Arcibzpomíná na svou školu, jíž se až do smrti chtěl obětovat, a modlí se, aby se zase stala křesťanskou a spojila s církví svatou.

DOPISY.

Z kraje 20. února 1871

(Skalákův katechismus.)

Roku 1863 a 1864 rozebíral dopisovatel od Řípu v Blahověstu *Evangelický katechismus od superintendenta Kubeše*, roku 1848 pro mládež evangelickou vydaný, a chválil při něm se vším právem onu bezvášnivou stránku, jakž v něm mládeži podávají se rozdílové mezi katolickou a evangelickou vírou — bez všelikých útržek a nepravdivých příměsí. Jinak ovšem soudil tam o *Duisburském katechismu* o téže

věci jednajícím, jenž pro lid od celé evangelické synody vydán byl, a tudíž tím více pravdy a nestrannosti si hleděti měl. Zatím vyšel vloni v Praze nový takový katechismus pro dospělé pod názvem: „*Stručný katechismus o otázkách víry, v nichž církev katolická a evangelická se rozcházejí*.“ Spovářadal Jan Skalák, farář evangelicko-reformovaného sboru v Borové.“

Katechismus tento po krátkém úvodu, v němž odsuzuje katolickou církev, že se od pramene evangelia uchýlila a mnohé lidské vynálezy za učení Kristovo přijala, probírá pak různé náhledy a učení katolíků a evangelíků o písmu svatém — o hříšnosti a ospravedlnění člověka — o církvi — o sv. svátostech — o modlitbě — o manželství a o věčnosti, — načež v krátkém závěrku obviňuje církev, že spisy otců církevních k prospěchu svému přeměnila a vyzývá národ český k odstoupení z církve a k navrácení se ku konfessi Bratrské, jak ji r. 1869 vydal evangelický duchovní správce z Lysé p. Josef Procházka, anebo p. L. B. Kašpar téhož roku v Českobratrské bibliotece, spolkem Komenského v Praze vydávané.

Jsmě sice zcela srozuměni, aby se za naší doby podávalo *jadrné* poučení o víře, i aby si lid vědom byl *rozdílů* víry své od víry jiné, ač se *stanoviška pastoraálního* ovšem u jednotlivých vykladatelů mnohé závady se při tom naskytnouti mohou a nepřístojnosti mnohé skutečně se vyskytují; avšak nikterak nesouhlasíme v tom, aby se lid rozličné víry *tak vášnivě podněcoval a tak příkře od víry odvolával*, a to tím méně, an se v dotčeném katechismu *podkládají katolíkům věci*, kterým ti to nikdy nevěří, a které s Kristovým učením ani s církevní tradicí nesouhlasí, a tudíž tím snadněji pak se proti nim texty písmu svatého, často i nemístně uvedené a nepřiměřeně vykládané uvádějí.

Tím méně pak slušelo se to pro nejnovější naši dobu, kde se neustále na smířlivost naléhá a k pokojnému vespolečnému živobytí obou stran vyzývá, že vhozena mezi ně tak zápalná látka, jež jen náruživostí rozdmychuje, a lásku Kristovou, o níž se tam mnoho a často mluví, utlumuje.

Taktéž nečiní tam spisovatel žádného rozdílu mezi články od církve uznanými a mezi osobními náhledy učenců jednotlivých, jakož i neklade patřičného důrazu na učení víry k rozdílu od všelikých obyčejích a obřadech u nás udržovaných.

Bude-li se pak ho užívat docela ve

školách, tu litujeme kroku tohoto svárlivého tím více, dokládajíc jen, že náš katolický katechismus, ač hned po reformaci byl sepsán, nikde učení evangelického neuvádí ano *ani jména* toho vůbec nemá.

Pravdomil.

Z Litoměřicka v únoru 1871.

(Výstraha pro mladé duchovní.)

R. 1864 bydlel jsem co churavý kněz v městě L. v domě, ve kterémž mimo mne jiných jedenácte více neb méně dětmi požeňnaných nájemníků obývalo. Bylo již jaro, ale sníh ještě po ulicích ležel a studený vítr s blízkých vysokých hor do města vál. Tu jednou k 5. hodině z rána povstal náramný hluk před domem. Ránu za ránu na uzavřené dvěře domovní bylo slyšení a volání chraplivé, aby se dům otevřel. Polekaná vdova, kteréž starost o dvěře domu přináležela, otevřela a tu užřela před sebou státi ženskou na polo oblečenou, bosou, trepky vrukou držící, rozčuchanou a divoce vyhlížející, která se po mně táže, že se mnou rozprávěti musí, jelikož ďábel všady u ní stojí a ji do pekla strhnouti chce; jen tento kněz prý ji od tohoto neštěstí zachrániti a ďábla zahnatí může. Při tom ustavičně řvala, trepkami po ďáblu házela, na něj prsty ukazovala a po něm plla. Tímto hrmotem probudilo a sešlo se domácí obyvatelstvo okolo ženy, která, čím více diváků přibývalo, tím více hlukudělala. I stály tu okolo ní polekané ženy a děti a sami muži bojácným okem ďábla hledali. Byl jsem již probuzen a na nějakou hrůznou věc připraven. Tu přijde ke mně ona vdova, moje obsluhovatelka, a vypravuje, co na mne čeká. Musím se přiznati, že mi srdce v těle trochu ustálo, když jsem o posedlé a ďáblu uslyšel. Zatím ale se celý dav lidí s onou ženou po schodech k mému příbytku blížil a mne tím větší hrůzou obklíčil. Pospíšil jsem tedy se obleknouti a ranní kratičkou modlitbou se posilniti. Již byli u dvěří. Všichni mne žádali, abych se této ženy ujal a kněžskou pomocí jí přispěl. I přikázal jsem jí, aby se lépe přioděla, všeho proklínání a hluku se zdržela a poslušně činila to, co jí poručím. Též jsem poprosil několik známých, aby u mých dveří stáli a na jisté znamení, kdybych se čeho obávil, do světnice vstoupili. Sám jsem ale byl toho náhledu, že v tomto případě nějaká ženská přemrštěnost neb schytralost buď o mé dobré jméno aneb o kapsu mou se pokouší, a protož jsem bez všech obalů a rozpaků té ženské pokleknouti a se pomodliti kázal, nápotom jsem krátce její

život proskoumal, ji pokáral a poučil a jako zjinačenou osobu v pokoji a v tichosti propustil. Dal jsem jí též almužnu podle svého jmění. I doufal jsem, že věc ta dokončena jest a já pokoj míti budu. Když ale bylo asi 8 hodin, zaklepá někdo na dvěře — a ona ženština jest tu opět a opět prosí o almužnu. Dal jsem zase. Byla desátá hodina; otevrou se dvěře a ona ženština jest tu opět, a opět žádá o almužnu. Ačkoliv mne trpělivost již opouštěla, dal jsem opět ale s tím napomenutím, aby se hlásila u ouřadu městského, jenž mnoho dobrého pro chudé činí. Ale nic naplat. Uhodila jedna hodina odpoledne a již mám opět onu ženštinu na krku. I sebral jsem poslední svou sílu, abych do rozhořčenosti nepadl, obleknuv se šel jsem k panuděkanovi, který nedávno svůj pastýřský ouřad v tomto městě započal; ženu jsem pozvolna za mnou jíti viděl. Jen jsem stručně p. děkanu příběh dnešního dne vypravil, již tu byla žena a chtěla opět svou komedii s ďáblem začít; než nepodařilo se jí tenkrát a ona musela co choromyslná do nemocnice městské se odebrati, odkudž za nějaký čas do své otčiny v *Halči* poslána byla. I mohl bych ještě několik podobných příběhů vypravovati; ale postačí tento, aby se mladší kněz z něho poučil, že takových a podobných osob se docela straniti a je k staršímu zkušenému knězi odeslati má. *V. K.*

Z Bystrice u Klatov 16. února 1871.

(Ustav školních sester. Jeslíčky o vánoších.)

Premilý náš kostelíček a vedle něho klášter založil zbožný děd nynějšího knížete Karla Rumunského, čili spíše ovdovělá kněžna Kateřina, aby dívky Bystrické a z některých okolních vesnic zdarma vzdělávány byly, aby jednou z nich zbožné, mravné, rozšafné byly matky.

Za učitelky sem povolány Školní sestry z Horažďovic a ty neunaveně do dnešního dne povinnosti své v opatrovné a ve dvou třídách dívčích podle prastaré křesťansko-katolické metody vykonávají a také vykonávati smí, neboť vřaděna jest škola naše do řady ústavů soukromých, poněvadž ani od obce ani od státu nedostáváme ni vin-dry. Že jsme zůstali při starém, rozumném samo sebou, posud modlíme se před vyučováním i po vyučování, modlíme se v pátek ve 3 hodiny odpoledne, máme ve školách obrazy ukřižovaného Pána našeho Ježíše Krista, neposkvrněné Jeho Matky, sv. anděla strážného a jiných světců, vzdáme dítky, když není zima (jako v Sibiři zde byla letos až do hromnic) do chrámečku,

připravujeme je častěji do roka ku přijetí svatých svátostí; slovem zůstali jsme při starém, ale přece jsme měli něco nového.

Do dneška nevymizely ze srdce mého a srdcí mnohých přeblažené city vánoční. — Přemýšlel jsem na počátku adventu minulého roku, ohlížeje se v přemilém kostelíčku, jakou radost bych obyvatelům tichého kláštera a všem zbožným a horlivým navštěvovatelům chrámečku našeho v svaté noci připravil. Překrásná socha Rodičky Boží v životní velikosti na straně evangelia a milostná socha čistého ženicha jejího sv. Josefa v tétéž velikosti na straně epištoly v stejné vzdálenosti u oltáře hlavního na tu myšlenku mne přivedly, abych objednal u řezbáře ve Vserubech, mistra to na slovo vzatého, *Jesulátko v jesličkách* ležící. Prohlédl jsem sobě dobře pozadí oltáře a ustanovil se na tom, vysadit z rámce obraz sv. Karla Bor. a sv. Kateřiny muč. a ve výši té proměnití prostoru za oltářem v skalní slůj. Deo gratias! Nepustil jsem myšlenku tuto, ač provedení její rozličně se mi hatilo.

Neboť celý důkladně vypracovaný plán poštou panu Lembergovi, sochaři ve Vserubech (Neumarku) zasláný, do dneška někde ve skříni poštovní leží. Sochař neodpovídal i vyhotovil jsem po čase druhý plán a hodně zřetelně na obálce namaloval a modrou tužkou podtrhl: „Recommandirt.“

Došla mne brzy odpověď potěšitelná, že *Jesulátko* k vánoci zhotoveno bude, zase „Deo gratias;“ a již musil truhlář jesle a vše k jeskyni připravovat.

Dne 23. prosince přikvapil rychlý posel v osobě babičky na polo slepé s listem as tohoto obsahu: „S úlohou vykázanou jsem hotov, přejú aby *Jesulátko* v Bystrici na všechny takový učinilo dojem, jako u mne v dílně. Jeden za druhým po celý den přichází, aby spanilé *Jesulátko* užířel. Pošlete spolehlivého muže se saňkami zýtra ráno do Vserub“

Dlouho do noci ze 23. na 24. prosince bylo s přípravami ne v kostelíčku alebrž v opatrovně a v divadelní síni mnoho práce. Co se mělo dít na druhý den v opatrovně, co v divadle? —

V opatrovně maličkých provozování hry vánoční jako v Praze na Hrádku — slavnost stromku vánočního. Upraven Betlém a pode zdmi hradebními jeskyňka.

Pochvalně vyslovili se četní hosté duchovní i světské, a se zvláštní zálibou prodleli až do konce u nejmenších těchto záčků; poněvadž obdarováni rozličnými dárky

tu teprv pravou způsobili jim rozkoš jásosem a plesáním naprosto nenuceným.

Ze takto dobrodincové dosti štědrí potěšení odcházeli z opatrovny, jest mi zárukou, že dá-li Bůh letos opět sním klepat na srdce jejich, a že ač-li pohromy veliké jako v loni nás nestihnou, i nám sv. Mikuláš asi půl sta zlatých nadělí, abychom ještě hojující chudobné dítka podarovat mohli.

Když odehráli maličtí dráma své a s ranečky svými domů vypraveni byli, zavítali hosté všickni do připravené a osvětlené již síně divadelní. Schovanky naše a některé pilné žákyň provedly velmi uspokojivě hru vánoční sepsanou Vilémem Pacharem, profes. církve. dějepisu a kan. práva na theol. ústavu sv. Floriana; „Do Betléma.“

Ku konci bylo skupení kolem transparentu, na němžto slova: „Díky dobrodincům všem“ a deklamace o chudém pastýřkovi, který Ježíškovi na šalmaji denně v Betlémě hrával. Velmi hřmotný potlesk svědčil o úplné spokojenosti. —

Na všeobecnou žádost, více ale proto, abychom zvláštního dobrodince a příznivce svého důst. p. Josefa Hausmanna, bisk. notáře, vik. tajemníka a faráře Dešenického, poctili — opakovali jsme hru vánoční „Do Betléma“ odpoledne na den sv. Štěpána. Bylo-li v den štědrý hostů hojnost, bylo jich po druhé ještě více. . . .

Já však musím se vrátit ke dnu štědrému, vždyť okolo hodiny 12. v poledne kostelíček ještě byl v rouše adventním.

Truhlář s jeskyň nepřicházel, muž spolehlivý s *Jesulátkem* nepřijížděl.

Než co by byl několikrát opakoval: „Deus in adiutorium meum intende, Domine ad adjuvandum me festina,“ oba toužebně očekávaní mužové se dostavili s toužebněji ještě očekávanými dárky vánočními. Srdce se mi chvělo, ruce se mi třáslly, když jsem bedničku, v nížto *Jesulátko* uschováno bylo, otvíral.

Konečně jsem se dopracoval až k drahdrahému pokladu — a užřev ponejprv rozkošné to pacholátko, hlasitě jsem zářasal.

I hned v jesle na slámu a hrstku sena měkounce jak jsem mohl ustlal jsem a *Jesulátko* plenkami ovinuté v chatrné toto lůžko položil. Do večera snad bych se byl díval na přemilé pacholátko, jež modrá očka na mne upíralo, kdybych jeskyni na jesle s *Jesulátkem* byl měl již zhotovenou a upravenou. — Než se slunce za hory zde u nás v skutku s oblohou zasnoubené ukrylo, byla jeskyň zhotovena, důstatkem světél u vnitř opatřena, zeleným mechem

a pestrými kvítečky vykrášlena, vně pak kolem rámce zlatého věncem z mechu, v němžto růže krásné se rděly, obroubena. A když i jesle s Jesulátkem tak v jeskyni postaveny byly, aby ode všad v chrámečku dobře pozorovány býti mohly, zbývala ještě úprava na oltáři a kolem něho.

Štíhlých 8 smrčků po obou stranách oltáře souměrně postavených nepokazilo věru hrásný soulad celku, ani když mistrně uvité kytice z lilií, bílých růží a zlatých klasů vedle svatostánku již stály.

„Co as jen to v kostelíčku o půlnoci bude, že tam nikdo nesmíme? — Proč pak nemáme dnes ani odpoledne ani večír jít do chrámečku? — Ach kdyby už byl večír! Ach kdyby už bylo 12 hodin!“ Takové povzdechy, takové otázky ustavičně se střídaly. Dobře že v 7 hodin večer zvoneček schovanky ku slavnosti stromku vánočního zavolal, že těšit se mohly po delší dobu s dárečky, jež jim Ježíšek hojně byl přinesl, jinak bych byl sotva odolal opět a opět kladeným otázkám, co as v kostelíčku nám Ježíšek dá?

Již je $\frac{1}{2}$ 12. hod., již zvoneček na věži radostněji a zvučněji než jindy svolává zbožné duše, již je chrámeček naplněn, již i zvonek na krátko před půl nocí oznámil anebo raději tenkrát dovolil všem obyvatelům kláštera, aby na kruchtě se shromáždili, již všickni se sešli, již světla po chrámečku, na oltáři ano dnes i za oltářem rozžehnutá — touha trvám tu nejvyššího dosáhla stupně — vždyť ještě nikdo nespátl, co Ježíšek přinesl — poněvadž jeskyňka sněhobílou rouškou zastřena byla. —

Znamení dáno ku mši sv. Harmonium tichounce provázelo píseň „Tichá noc, svatá noc“, srdce rychleji počalo mi tlouci, dech skoro se mi tajil; nebo za několik již okamžiků měl jsem zapětí radostné: Gloria in excelsis Deo?

Píseň dozněla, já ve sbor andělů na luzích Betlemských odvážil jsem se vmyslit a sebrav veškeré chatrné síly své „Slávu Bohu na výsostech“ jsem provolal. — Záclony mžikem zmizely, v jasně osvětlené jeskyni v jesličkách přemilostné Jesulátko vztahuje ručinky ku všem a zdá se že volá: „Pokořte se!“

Přetěšené, přeradostné objevení se Jesulátka učinilo na všechny dojem takový, že píseň pastýřská chrámečkem až otrásala. Srdce zatvrdělého hříšníka snad by bylo v okamžiku tom se obměkčilo, kdyby tu byl býval; což divu tedy, že věrní a upřímní

katolíci nad láskou Boží v jesličkách zaplakali?

Jedna hodina s půlnoci dávno odbila, nejdražší oběť chvíli již dokonána, však lid zbožný neodcházel z chrámečku, nemoha se nabažiti, nasytiti tím, co mu Ježíšek přinesl; sama sebe.

Že kdo nemohl aneb liknavým byl přijíti do chrámečku v noci, přikvapil ku mši sv. na usvitě, přichvátal na třetí mši sv., nebudu vypravovati, raději krátce povím, že o celých hodech vánočních ráno i odpoledne z blízkých i vzdálenějších dědin zbožní za příkladem chudých pastýřů Betlemských přicházeli, aby pobožnost svou vykonali u jeslíček, — a neustáli zvláště ve dny nedělní a sváteční pilně navštěvovat Jesulátko až na „Hromnice“ odpoledne, po zpívané Loretanské litanii a po sv. požehnání, snešené majíce jesličky s Jesulátkem v loďičce chrámové, zulbali rozkošné pacholátko na rozloučenou jisto jistě s tím přáním v srdcích svých, aby jestli letos v svaté noci neužří je více zde na zemi, uviděli je v nebi a kochali se s ním na věky. —

Ó lid náš se umí ještě modlit a modlí se rád, on zasluhuje, abychom mu častěji duchovní nějakou připravili pochoutku, vždyť i v chudobě své snaží se býti vděčným! —

Abych přerозličné úsudky o jeskyni, o Jesulátku v jesličkách atd. ještě dodal, mám za zbytečné, mohlo by se zdáti vychloubáním, nebyl bych o ničem se ani zmínil, kdyby jste mne sám nebyl několikrát ku psaní vybídnul.

K.

KRONIKA.

Z Prahy. Z Říma došla bezpečná zpráva, že sv. Otec v. důst. p. prelátascholastika dra. Karla Fr. Pruchu, jenž od J. Em. nejdůst. p. kardinála za svěřícího biskupa v Praze zvolen a od císaře pána uznán a schválen byl, jmenoval biskupem *Joppenským* in part. inf., kteréhožto povýšení sv. Otec v slavné konsistoři kardinálův tyto dni prohlásí, načež hned po Velikonoci svěcení na biskupství v Praze konati se bude. Světiti bude J. Em. nejdůst. p. kardinál arcibiskup za přísluhy dvou biskupův.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 1—5. března u Voršilek.

— Dne 14. t. m. zemřel zaopatřen sv. svátostmi *místodržitel* království Českého Alexander Konst. kníže Dietrichstein-Mensdorf. Pohřební průvod obýval se v Praze v pondělí 20. t. m. o 3 h. odp. za nevidaného účastenství a s velikou slávou z *místodržitelství* na státní nádraží, odkudž

zesnulé tělo do rodinné hrobky v Mikulově na Mor. odvezeno bylo. Pohřební průvod vedl v čele řad duchovenstva a metrop. kapitoly a slavné zádušní služby Boží konal včera o 10. h. u sv. Mikuláše v Praze J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup.

— V 16 nemocnicích *Milosrdných bratří* v Rakousku se nacházejících ošetřováno min. roku 16.388 osob; v čemž zahrnuto 3163 nemocných, kteří u Milosrdných bratří v Praze ošetřováni byli a sice bez ohledu na stav, národnost a náboženství. Za tyto služby byli Milosrdní bratří v jisté masopustní maškarádě představováni a posměchu vydáni. Zajisté neodeprou oněm posměváčkům svým časem pomoci své ve špitále.

Z Pruska. V pevnosti Spandavě bylo 5000 zajatců francouzských zavrženo a jim co správce duchovní přidán kněz Augustin, druhdy pod jménem *Herman Cohen* proslulý muž, kterýž ze židovstva na víru křesťanskou se obrátil. Mezi zajatci nalezalo se asi 500 nemocných na horečku a úplavici. Z nařízení pruských úřadů vojenských muselo každodenně 400 mužů jíti do kostela na mši sv., tak že za 10—11 dní veškeri zajatci na službách Božích podíl bráti mohli. Kněz Augustin každého jitra jim kázal, pak v nemocnici zpovídal a zaopatřoval nemocné sv. svátostmi. Neštovicemi se nakazil, ale zpočátku byl průběh nemoci tak příznivý, že kněz Augustin se těšil na brzké uzdravení a zamýšlel mezi zajatými zříditi jednotu věčného uctění nejsv. Svátosti, jakož i ji byl mezi mužským obyvatelstvem Francouzka valně rozšířil (General Trochu byl jeden z nejhorlivějších pěstitelů jednoty této). Tu však se nemoc zhoršila, a šlechetný kněz byv zaopatřen sv. svátostmi pěl společně s milosrdnou sestrou, kteráž ho obsluhovala, chvalozpěv *Te Deum*, jakož i *Magnifikat*, *Zdrávas Královno* a *De profundis*, rovněž často opakoval modlitbu sv. Bernarda ku Panně Marii (*Memorare*). Dne 20. ledna 1871 zesnul v Pánu a byl po výslovném přání svém pochován dne 23. ledna v kryptě chrámu sv. Hedviky v Berlíně.

Z Říma. Italská vláda se vždy více v Římě roztahuje a vždy větších práv si osobuje a při tom arci ani nejhrubšího násilí se neštítí. Ješto pro rozličná ministerstva a rodinu královskou jest zapotřebí četných místností, umí si je vláda laciným způsobem zjednat; nedávno odňala Jesuitům kolegium římské a zřídila tam novomodní školy; nyní prý se tam usídlí senát. Klášter Dominikánský v Minervě hodlá vláda proměnit v lyceum; v klášteřích sv. Filipa Ne-

rejského a sv. Sylvestra in Capite umístěna prý budou ministerstva. Zahrady noviciátu jesuitského, jakož i klášter sv. Kateřiny Sienské budou na stavební místa rozděleny a odprodány.

— Pověstný dr. Pantaleoni dal oznámiti Milosrdným sestrám ve vojenské nemocnici u sv. Ducha, aby se vystěhovaly, jelikož on sám na se vezme správu nemocnice. Přišel sám do špitálu hned propustil všechny úředníky. Leč nemocní vojínové italské armády uslyševše, že Milosrdné sestry budou odtud vypuzeny, tak se pobouřili a nespokojenost svou najevo dávali, že chtěli opustiti nemocnici, jak mile sestry odtamtud odejdou. Z té příčiny byly sestry sice ponechány v nemocnici, ale odňata jest jim správa domu tak sice, že pro každý talíř polívky docházeti musejí do civilního špitálu, který se na blízku nachází.

— Italská vláda zavedla již také v Římě občanské manželství a hrozí přísnými tresty všem farářům, kteřížby se opovážili proti jejím předpisům jednati. Sňatky občanské mají se uzavírat v Aule Kapitolské u prostřed nesčíslných soch pohanských bůžků a bohů.

Z Belgie. V hlavním městě Brusselech konal se dne 2. února slavnostný průvod, v němž se několik tisíc katolíků účastnilo, kteříž po ulicích zpívali litanie loretaenské jakož i chvalozpěv „*Magnificat*.“ Freimaurové sice všemožně se vynasazili, aby průvod přerušili; to se jim však nepodařilo a katolíci bohdá i dále neustanou zmužile hájiti svatých práv církve své. Ve sněmovně ozvali se někteří freimaurové o otázce římské, avšak námitky jejich byly skvěle vyvráceny od poslanců katolických, z nichž vynikali především hrabě deTheux jakož i pánové Dumortier a Delcour.

Z Jerusalema. Ve svaté zemi panuje nynější dobu vedro tak veliké, jaké bývá v červenci a deště velmi žádoucího ani krupěj s nebe nespada. Nejohrožnějším však dopuštěním Božím jsou kobyvky, jichž celá mračna horizont syrský zakrývají, tak že ani slunce viděti nelze. Miliony těchto zvířátek padnouce k zemi v nivec uvaldí všelikou bylinu i kořínky a jedovatými výpary naplňují povětří. Jest se tedy nanejvýš obávati neúrody a hladu v roce tomto a křesťané palestýnští s hrůzou pomýšlejí na věci budoucí. Moc Francouzka jest zlomena a tím spolu odňata křesťanům ve svaté zemi nejmocnější ochrana, kdežto ruský rozkol tím hrději hlavy své vzhůru vypíná.

Literární oznamovatel.

— „*Posvátná kazatelna.*“ Svazek 4. (březnový) obsahuje řeč na ned. květnou o 1. a 5. přikázání; řeč při pohřbu dp. Ignacia Kunce, děkana Polenského; kázání postní: I. Kristus Pán při poslední večeři, II. K. P. v zahradě getsemanské od Jidáše zrazen, III. K. P. před Kaifášem, IV. K. P. před Pilátem, V. Převrácenost tohoto světa, VI. Bůh jest nejvyšší spravedlivý, VII. Na veliký pátek.

— „*Co učí všeobecný sněm Vatikánský o neomylnosti papežové?*“ Svým diecésním odpověď dává Dr. Jan Zwerger, kníže biskup Sekovský. V češtinu uvedl A. V. Výtěžek určen jest pro Petrův halíř. V Praze 1871. Vlastním nákladem. Tiskem kníž. arcib. knihtiskárny. Str. 84.

— „*Čtrnácte zastavení svaté křížové cesty.*“ Tak zní nápis úhledné knížečky o 76 str. na tuhém papíře v plátěných deskách se zlatou ořízkou. Ozdobena jest 14 malovanými obrázky křížové cesty, jakož i titulní list barvotiskem okrášlen jest. Vyšla nákladem a tiskem Bedřicha Pusteta v Řezně. V Praze jest na skladě c. k. dvorního kněhkupce C. H. Hungera a prodává se ve všech kněhkupectvích po 80 kr. Obsahuje netoliko křížovou cestu, nýbrž též pobožnosti ve svatém témdni, k bolestné Matce Boží atd.

— Něm. odbor katol. tiskového spolku v Praze vydal co poslední podíl údů svých na rok 1870 spis: „*Der geschichtliche heil. Johannes von Nepomuk.*“ Von Anton Frind, Metropolitan-Domkapitular in Prag. Druhé opravené vydání; str. 64. První vyšlo r. 1861. Doufáme, že i český odbor podobným spisem údy své potěší.

— „*Radhost.*“ Sbírka spisův drobných z oboru řeči a literatury české, krasovědy, historie a politiky. Vydal František Palacký. Část I. Spisy z oboru řeči a literatury české. Sešit 2. (str. 81—160). V Praze 1871. Nákladem Bedřicha Tempského.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenání jsou:

- p. Jos. *Ehrenberger*, síd. kanovník na Vyšehradě, stal se skutečným k. arcib. vikářem okresu Zbraslavského;
- P. Christian *Mykura*, guardian kláštr. Františk. v Hájkách, jmenován k. arc. notářem;
- p. Ant. *Kozler*, farář v Řešohlavech, obdržel expositorium canonické.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Jos. *Kandler*, kaplan na Smečně, za děkana v Slaném;

- p. Alois *Bednářík*, kaplan v Kostelci n. Lab., za faráře v Dřevčicích;
- p. Jiří *Matějovic*, kaplan v Slaném, za faráře v Hobšovicích;
- p. Jan *Runt*, kaplan z Niklasbergu do Klecan.

Upřázdňené místo:

Slavětín, fara patron. p. Fr. hrab. z Thun-Hohensteinu, od 22. února.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Vác. *Novotný*, kaplan v Solopiskách, 19. února (nar. v Lubně 11. pros. 1834, vysv. 25. července 1858).

V biskupství Budějovickém.

Vyznamenán jest:

- p. Fr. *Loberschiner*, dr., pap. protonotář, inf. prelát a arciděkan Krumlovský, atd., jmenován bisk. vikářem okresu Krumlovského.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Jos. *Brunner*, far. v Dlouhé Vsi, za faráře v Dobré Vodě u sv. Vintře;
- p. Vác. *Pokorný*, far. v Mladé Vožici, za faráře v Dubu;
- p. Jak. *Krejčí*, far. v Dubu, za faráře v Mladé Vožici;
- p. Fr. *Grössl*, far. v Dolním Reichensteině, za faráře v Korkusové huti;
- p. Karel *Rypáček*, zámeč. kaplan ve Varvažově, za faráře v Čimelicích;
- p. Vojt. *Trnka*, far. v Štěkni, vstoupil na stálý odpočinek;
- p. Vác. *Wolf*, kapl. za admin. v Dlouhé Vsi;
- p. Vendelin *Zbonek*, kapl. za admin. v Štěkni;
- p. Petr *Götz*, kapl. v Seewiesen, za admin. v Dolním Reichensteině;
- p. Jan *Thurnwald*, kaplan z Netolic do Lišova;
- p. Jos. *Fischbeck*, koop. za admin. v Cetvini.

Upřázdňená místa:

Dlouhá ves, fara patron. kníž. Schwarzenberga, do 2. března.

Cetvina, fara patron. hrab. Buquoye, do 2. břez. *Unterreichenstein*, fara patron. c. k. horního aeraru, do 12. března.

Štěkna, fara patron. kníž. Windischgrätze, do 14. března.

Kajov, fara patron. kníž. Schwarzenberga, do 1. dubna.

V. p. Tom. *Novák*, kaplan v Lužci, sloužil min. r. 20 mší sv. ve prospěch kostela sv. Václava v Budějovicích, a 10 ve prospěch chrámu sv. Prokopa v Sázavě, což na přísl. místech zapsáno budiž.

Dp. J. D. v P.: Přijato a odloženo na příhodnou dobu.

Příští číslo „*Blahověsta*“ bude se vydávati 4. března.

Vydává se

5. 15. a 25.

každého měsíce.

Redakce:

v kniž. arcib. semináři
čís. 190—1.

Expedice:

v katol. kněhupectví

B. Stýbla

na sv. Václavském
náměstí, čís. 796-II.Nedošlá čísla
reklamujte nejdříve v
měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlas katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDINKO.

Předplácí se
v expedici

a u všech řádných

knihkupectv

na rok: 2 zl. 50 kr
na půl: 1 zl. 30 kr

Po poště:

jenom v expedici

Celoroč. 3 zl. — kr.

půlroč. 1 zl. 55 kr.

Předplaceni čtvrt-
letní se nepřijímá.Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přísl. XIV. 24.)

Úvahy na neděle a svátky.

Sepsal Jos. B. Podstránský.

XV. V neděli IV. postní.

V dnešním sv. evang. (Jan 6, 1—15.) krásně vyložena čtvrtá prosba modlitby Páně, která zní: „Chléb náš vezdejší dejž nám dnes.“ —

1. Pán Ježíš odešel za moře Galilejské a šlo za ním množství veliké, nebo viděli divy, kteréž činil. Kristus jest zpomocník a vysvoboditel náš ve všech případnostech života. Kamkoli přišel, lid vyučoval, divy a zázraky konal a dobročinným se prokazoval. Tak podle dnešního sv. evangelia nasýtil pět tisíc lidí pěti chleby. Lítost, útrpnost maje s lidem pomohl zázračně, aby nezhylnuli. Vizte kř., jak Pán se ujímá těch, kteří se ho věrně přidržují, kdož jej následují. Držte se tedy věrně P. Ježíše.

2. Pán Ježíš učil o království Božím. (Mar. 6, 34.) Toť pravý pořádek: nejprve máme o duši pečovati: potom o tělo. „Hleďte nejprve království Božího“ . . . Jako zástupové chvátili za Pánem Ježíšem, nezbavíce na pokrm tělesný, aby slyšeli jeho učení: tak i vy kř. větší mějte péči o pokrm duchovní, totiž o slovo Boží a chléb andělský v nejsv. Svátosti, než o pokrm tělesný. „Člověk není živ samým chlebem, ale každým slovem, kteréž vychází z úst Božích.“ Co prospěje živiti tělo, pakli duše hyne? Pamatujte kř., že jíme, abychom živi byli nejen časně, nýbrž i věčně.

3. Když P. Ježíš lid poučil, seděl na hoře a vida zástup lidu, kteří za dlouhý čas nejedli, milosrdenstvím hnut, byl hotov pomoci, ač ho žádný ještě neprosil. Dle příkladu Kristova pomáhej kř. kde a jak můžeš, byť i chudý tě neprosil a nemohl se

ti odsloužiti. Mnohý chudšas stydí se a raději trpí, než by žebрал. Křesťan útrpný předstihá žádosti jiných a tak skutkem dokazuje, že dobročinně jest jeho největším potěšením.

4. Ty pak kř. chudý v Boha se důvěřuj. — On tě zkouší, jako P. Ježíš Filipa: Odkud nakoupíme chleba? Neptej se: Co jest to mezi tak mnohé? Pohledni nazpět, jak často Bůh pomohl! Onť, jenž ptactvo nebeské živí a kvítí polní odívá, tím více vás, malověrní!

5. Na to rozkázal Ježíš lidu posaditi se v řadách, pro pořádek, aby snad chléb se nezneuctil. Tak i vy kř. při jídle mravně a způsobně si počínejte. — Bůh chce, abychom se před ním pokořovali a důvěrně k němu hleděli.

6. Pak vzal Ježíš chleby, požehnal je a rozdával sedícím a tak nám příklad dal, že před jídlem a po jídle se modlíti máme: „Buď že jíte, nebo pijete a cokoliv činíte, všechno k slávě Boží činite.“ (I. Kor. 10, 31.)

7. V rukou Kristových rozmnožili se chlebové; všickni jedli a nasyceni byli. Záznak tento Bůh každoročně obnovuje; neboť živí ze svého požehnání miliony lidí. Však mnozí nepomní na laskavou péči dobrotivého Otce, aby mu slušně vzdávali díky, ano zneužívají darů Božích a tak svého dárce hněvají i urážejí. Děkujte kř. Bobu svému živiteli, že již od dětinství má o vás péči a darů těch podle vůle Boží užívejte.

8. Když pak byli nasyceni, řekl Kristus: „Sberťte, kteréž zůstaly drobty, at nezhylnou.“ Bůh nám dává chleba v hojnosti, často více než třeba; však kř. ničím neplýtvěj, nýbrž na čas potřeby schovej. Také boháč má šetřiti: neboť starati se má nejen o sebe a o své domácí, nýbrž podle možnosti také s chudými se sdíleti.

9. *Lid vida zázrak a přijav dobrodiní, chtěl P. Ježíše učiniti králem.* Učte se kř. od zástupu vděčnosti, byste za ta mnohá dobrodiní Bohu děkovali, milostí jeho nezneužívali a nehněvali ho žádným hříchem.

10. *Pán Ježíš ušel slávě tohoto světa.* Podobejte se v tom Kristu. Nic nečinite pro čest a slávu svou, ale všechno konejte z lásky k Bohu a k bližnímu. Nehledejte věcí pomějících, ale statků věčných, nebeských si dobývejte. „Království mé není z tohoto světa,“ pravil Kristus. Ano království Boží jest v nás, v srdci našem; tu máme vládnouti nad svými žádostmi a naruživostmi. Proto kř. vládněte moudře sami nad sebou, nad svým tělem; držte na uzdě své smysly a žádostia přičiňte se, aby hřích nepanoval nad vámi. Nechť sám Pán Ježíš jako král vládne srdcem vašim. Tomu, jehož často přijímáte, tomu srdce své zcela obětujte. Tak od vás neujde, nýbrž přebýváti bude s vámi v životě i v smrti a po smrti na věky.

XVI. O Zvěstování Panny Marie.

Konáme dnes slavnost Zvěstování P. Marie, zároveň Vtělení Syna Božího. — Rozvažujme kř. v živé víře, co na dnešní den před věky v Nazaretě se dalo. — Anděl Gabriel zvěstoval Marii, že počne z Ducha sv. *Dnes „Slovo tělem učiněno jest“.* — Obdivujte, br. a s., moudrost, dobrotu a milosrdenství Boží, že Bůh způsobem tak podivným chtěl s sebou smířiti pokolení lidské. Z toho učíme se, jak veliké zlé jest hřích, ještě Bůh, aby hříchů nás zbavil, Syna svého na svět poslal, ano vydal na potupnou smrt. „Tak Bůh miloval svět, že svého jednorozeného Syna dal, aby spasil, což bylo zahynulo. (Jan 3, 16. srv. I. Jan. 4, 9. Řím. 8, 32.) Proto kř., chvalte a velejte božské milosrdenství; milujte Boha, který prvé miloval nás (I. Jan. 4, 19.) a z lásky k Bohu hřích mějte v největší oškli-vosti a věrně zachovávejte Boží přikázání. (Jan 14, 15.)

Dnes jest den, kde vzalo počátek naše spasení; proto radujme, veselme se. — Co by nám prospělo, že jsme se narodili, kdyby Bůh z nevymluvného milosrdenství nebyl uložil nás vykoupiti? A co by nám prospělo, že Syn Boží přišel, aby nás vykoupil, kdybychom nicméně zahynuli? A jistě bychom zahynuli, kdybychom neužívali prostředků k spasení. — *Hlavní pak prostředkové k našemu spasení jsou:* slovo Boží a Tělo vtěleného Slova, Syna Božího.

Poslouchejte tedy, kř., ochotně, čítejte bedlivě a nábožně rozvažujte, cokoli vtělený Syn Boží nám ráčil zvěstovati. „On jedině má slova života,“ (Jan 6, 69.) a podle těch život svůj spravujte; nebo Pán Ježíš sám dí: Blahoslavení, kteří slyší slovo boží a ostrihají je. (Luk.)

Druhý prostředek k spasení jest, abychom hodně přijímali Tělo Páně. Anděl Páně zvěstoval Marii: „Počneš a porodíš Syna Nejvyššího.“ Ivy, kř., chcete dnes opět přijíti Tělo Syna Božího, Toho, jehož Maria počala i porodila, kterýž tu pod spůsobou chleba se skrývá, však skutečně a podstatně jest přítomen s tělem i s duší, s tělem i s krví, jako Bůh a člověk v nejsv. Svátosti. Proto, kř., důstojně a hodně je přijímejte, jak sv. Pavel napomíná: „Zkusíš sám sebe člověk, . . .“ (I. Kor.) — Srdce vaše buď čisté beze vši poskvrny, jako srdce Mariino; chraňte je bedlivě všeho provinění a opatřujte všelikými ctnostmi, jakýmiž Maria byla ozdobena, když Syna Božího počala. Tři jsou ctnosti, jež hlavně na Marii shledáváme při andělském zvěstování, t. čistota, pokora a poslušnost, neb srovnalost s vůlí Boží. Jsou to ctnosti, na nichž se dokonalost života křesťanského hlavně zakládá; proto přičiňte se, abyste je věrně plnili.

K tomu ovšem vám třeba božské pomoci, milosti Boží, bez které nic nemůžeme. (Jan 15, 5.) Proto utíkejte se vroucně k Marii, Ona, ježto milosti plná, nad anděly a svaté povýšená, stala se dnes matkou Syna Božího, Ona vyžádá vám u Boha té milosti, abyste božského Syna ježto v nejsv. Svátosti hodně přijímali k životu věčnému.

Elegie a hymna.

„Elegií“ *žítí lidstva* bylo, elegií smutnou k rozplakání, elegií dlouhou k neskonání, kterou člověčenstvo zdlouha nylo.

Zakalo ji lidstvo, když se skrylo v nuznotě své, dříve k nepoznání; vrchované pak ji Slitování po tisíciletích ukončilo.

Jinou se pak písní oblažilo: lidstvu, jež se v ráji prohřešilo, smíru božského zas bylo přáno.

Zapělť jemu Kristus hymnu s kříže, když mu svět a jeho hříchu tíže život vzal, když zvolal: „Dokonáno!“

V. Sázavský.

Svěcení kněžstva v církvi katolické.

(Dle Řím. Pontifikálu.)

II. Menší neb nižší posvěcení (řády).

1. Svěcení ostiářů, (vrátných, dveřných neb klíčníků.)

(Biskup se posadí před oltářem, a arcijahen volá:)

Nechť přistoupí ti, kteří mají na úřad ostiářů svěcení býti.

(Po té vyvolává je jednotlivě jménem. Všickni kleknou před biskupa, jenž jim následující dává napomenutí:)

Chťce, synové nejmilejší, úřad ostiářů na se vzíti, vizte, co vám v domě Božím bude konati. Ostiáři náležejí zvonkem i zvonem zvoniti; kostel a sakristii odmykati, a knihu tomu, jenž káže, otevírati. Budtež tedy pozorní, aby snad nedbalostí vaší z těch věcí, kteréž jsou uvnitř kostela, nepřišlo něco k ztracení; v ustanovené pak hodiny dům Boží věřícím otevírejte, nevěřícím ale vždy zavírejte. Přičíte se také, abyste, jako hmotnými klíči viditelný dům Boží odmykáte a zamykáte, tak také neviditelný chrám Boží, totiž srdce věřících, slovem i příkladem svým dáblu zamykali a Bohu odmykali; aby slovo Boží, kteréž byli slyšeli, v srdcích podrželi a skutkem plnili, což račiž milosrdný Bůh ve vás působiti. (Potom odevzdává biskup každému z nich klíče kostelní těmito slovy:)

Počínejte sobě jakožto ti, jenž budou musit Bohu počet vydati ze všech těch věcí, kteréž se klíči těmito zamykají.

(Na to je vede arcijahen ke dveřím kostelním, kteréž jim káže zavírat i otevírat, a dá jim provaz od zvonů do ruky a káže jim zvoniti. Pak se navráť všickni k biskupovi, kterýžto dí:)

Boha Otce všemohoucího, bratří nejmilejší, vroucně prosme, aby požehnatí ráčil tyto služebníky své, kteréž povolal k úřadu ostiářů; aby s tou nejvěrnější péčí v domě Božím ve dne i v noci oznamovali hodiny k vzývání jména Hospodinova s pomocí Pána našeho Jesu Krista, kterýž s Ním živ jest a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh, po všechny věky věkův. **R. Amen.**

Biskup: Modleme se.

Jahen: Poklekněme na kolena.

Podjahen: Povstaňte.

Biskup: Hospodine svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože, račiž požehnati tyto služebníky své na úřad ostiářů, aby s ostatními Církve vrátnými vůle Tvé byli poslušni, a s vyvolenými Tvými v odměně Tvé podílu sobě zasloužili. Skrze Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého, jenž s

Tebou živ jest a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh, po všechny věky věkův. **R. Amen.**

2. Svěcení lektorů (čitatelů.)

(Biskup se posadí před oltářem a arcijahen volá:)

Nechť přistoupí ti, kteří na úřad lektorů mají svěcení býti.

(I kleknou před biskupa, jenž jim dává následující naučení:)

Vyvolení jsouce, synové nejmilejší, abyste byli čitatelové v domě Boha našeho, učte se úřad svůj znáti a povinnosti jeho plniti. Neboť mocen jest Bůh rozhodniti ve vás milost věčného zdokonalování. Lektorovi totiž náleží, čísti to, o čemž má kázáno býti; též lekce (čtení) zpívati, a žehnati chléb a všechny nové požitky. Snažte se tedy, slovo Boží, to jest svatá čtení zřetelně a hlasitě k porozumění a vzdělání věřících, beze všeho lživého porušování přednáseti, aby pravda božských čtení, již se mají posluchači učit, nedbalostí vaší kažena nebyla. Co však ústy čtete, srdcem věřte a skutkem plňte; abyste posluchače své jak slovem tak příkladem svým mohli vyučovati. Pročež v kostele čtouce na povýšeném místě stávejte, byste ode všech slyšáni a vidíni byli, vyobrazující postavením těla svého, že obcování vaše na vysokém stupni ctností má se nacházeti, abyste všem, od nichž budete slyšáni a vidíni, ukázali na sobě způsobu života nebeského; což račiž Bůh milostí svou ve vás působiti. (Biskup potom podává jednomu po druhém knihu těmito slovy:)

Vezměte, a buďte slova Božího zvěstovatelé, abyste, budete-li věrně a prospěšně úřad svůj zastávati, podíl měli s těmi, jenž to slovem Božím dobře přisluhovali od počátku.

(Všickni potom kleknou, a biskup k nim praví:)

Modleme se, bratří nejmilejší, k Bohu Otci všemohoucímu, aby na tyto služebníky své, kteréž do řádu lektorů přijímati račí, požehnání své milostivě vylil, aby, co v církvi Boží čteno býti má, srozumitelně čítali a skutkem plnili. Skrze Pána našeho, Ježíše Krista, Syna Jeho, jenž s Ním živ jest a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh, po všechny věky věkův. **R. Amen.**

Biskup: Modleme se.

Jahen: Poklekněme na kolena.

Podjahen: Povstaňte.

Biskup: Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože, račiž požehnati tyto služebníky své na úřad lektorů, aby pilným Písem čítáním vyučení a vycvičení, jak to, což činiti náleží, přednášeli, tak také to, což

prednáseti budou, skutkem plnili, a tak v obém Církvi svaté příkladem svatým prospívali. Skrze Pána našeho, Ježíše Krista, Syna Tvého, jenž s Tebou živ jest a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh, po všechny věky věkův. *R. Amen.*

3. *Svěcení exorcistů (zaklínačů).*

(Arcijáhen volá ty, jižto mají na úřad zaklínačů býti svěceni:)

Nechť přistoupí ti, kteří mají býti svěceni na úřad exorcistů.

(Biskup, když byli klekli, napomíná je následovně:)

Synové nejmilejší, majíce přijmouti řád zaklínačů, musíte věděti, co přijmete. Zaklínači náležejí zlé duchy vymítati; a napomenouti ty, jenžto nepřijímají, aby postoupili místa; a vodu podávati při službách Božích. Obdržíte tedy moc, na posedlé ruku vzkládati; a vzkládáním rukou vašich, milostí Ducha svatého a slovy zaklínacími vymítání bývají duchové nečistí z těl posedlých. Snažte se tedy, abyste, jako z těl jiných lidí ďábelství vyvrhovati budete, tak také z myslí a těl vlastních všecku nečistotu a zlobu vyvrhli; abyste nepodlehli těm, jež z jiných mocí úřadu svého vyháněti budete. Úřad váš učí vás nad nepravostmi panovati; aby nepřítel v mravech vašich ničehož nenalezal, cožby jeho bylo, a k čemu by právo sobě dělati mohl. Neboť tenkrát jenom právě duchům zlým v osobách jiných veleti budete, když prvé v sobě samých jejich mnohotvárnou zlost přemůžete. Což dejž vám Bůh dovéstí skrze Ducha svého svatého.

(Na to podává biskup všem knihu exorcismův [aneb Pontificale neb Missale] a praví k dotýkajícím se jí:)

Vezměte ji, a v paměť vtiskněte obsah její, a mějtež moc vzkládati ruce na posedlé, buď křtěné, buď katechumeny. *)

(Všickni kleknou a biskup dí:)

Boha Otce všemohoucího, bratří nejmilejší, pokorně prosíme, aby tyto služebníky své požehnati ráčil k úřadu zaklínačů; aby byli duchovní velitelé, vymítající z těl posedlých zlé duchy se vši jejich mnohotvárnou zlostí. Skrze jednorozeného Syna Jeho, Pána našeho, Jesu Krista, jenž s Ním živ jest a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh, po všechny věky věkův. *R. Amen.*

Biskup: Modleme se.

Jáhen: Poklekněme na kolena.

Podjáhen: Povstaňte.

Biskup: Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože, rač tyto služby své na úřad zaklínačů požehnati, by měli moc a vládu vzkládáním rukou a slovem duchy nečisté krotiti; aby byli schopní lékařové Církve Tvé, darem uzdravování a mocí nebeskou posilnění. Skrze Pána našeho, Ježíše Krista, Syna Tvého, jenž s Tebou živ jest a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh, po všechny věky věkův. *R. Amen.*

4. *Svěcení akolythů (světlonošů).*

(Arcijáhen volá:)

Nechť přistoupí ti, jižto mají přijmouti řád akolythů.

(Biskup je následovně napomíná:)

Chtíce, synové nejmilejší, přijmouti úřad světlonošů, považte, co přijmete. Světlonoši totiž náležejí svícen nositi; světla v kostele rozžítati; víno a vodu k oběti mše svaté podávati. Hleďte tedy úřad, jež přijmete, hodně zastávati. Nemohli byste Bohu se líbiti, kdybyste světlo před Bohem v rukou nosíce skutkům temnosti sloužili, a tak jiným příklad nevěrnosti dávali. Nýbrž, jak Pravda dí: Světlo vaše před lidmi, aby viděli skutky vaše dobré, a chválili Otce vašeho, kterýž jest v nebesích. A jako Apoštol Pavel dí: U prostřed pokolení zlého a převráceného světla jako světlo ve světě, chovající v sobě slovo života. Buďtež tedy bedra vaše přepásaná, a svíce hořící v rukou vašich, abyste byli synové světla. Odvrztež tedy skutky temností, a oblect se v odění světla. Byliť jste někdy temnosti, nyní však světlo v Pánu. Jako synové světla choďte. Kteréby to ale bylo světlo, jež nám Apoštol tak snažně odporoučí, vysvětluje on sám, dokládaje: Ovoce však světla jest ve vši dobrotě, v spravedlnosti a v pravdě. Buďte tedy bedliví spravedlnosti a pravdy, abyste jak sebe tak jiné, tak Církev Boží osvěcovali. Neboť tenkrát při oběti Boží hodné víno a vodu budete podávati, když sami životem čistým a dobrými skutky Bohu obětovati se budete. Čehož račiž vám Hospodin popřáti skrze milosrdenství své.

(Nyní podává jim biskup svícen těmito slovy:)

Přijměte svícen s voskovicí, vědouce, že přijímáte na sebe povinnost v kostele světla rozžehati ve jménu Páně. *R. Amen.*

(Potom konvičku těmito slovy:)

Vezměte konvičku, k podávání vína a vody při oběti krve Kristovy ve jménu Páně. *R. Amen.*

(Na to praví biskup ke všem:)

*) Katechumeni, t. j. kteří ještě pokřtěni nebyli, ale víře svaté již se učili,

Boha Otce všemohoucího, bratří nejmilější, vroucně prosme, aby tyto služebníky své na úřad světlonošů ráčil požehnati; aby světlo viditelné v rukou před sebou nosíce, také duchovním světlem mravů svých svítili: s pomocí Pána našeho, Jesu Krista, kterýž s Ním a s Duchem svatým živ jest a kraluje Bůh, po věky věkův. R. Amen.

Biskup: Modleme se.

Jahen: Poklekněme na kolena.

Podjahen: Povstaňte.

Biskup: Hospodine svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože, jenž jsi skrze Ježíše Krista, Syna svého, Pána našeho, a apoštoly jeho světlo jasnosti své na tento svět seslati ráčil, a kterýžto, abys starý smrti naší úpis zničil, chtěl jsi, by On na dřevo veleslavného kříže byl přibit, a aby krev a voda z boku Jeho pro spasení pokolení lidského se vylila, račiž tyto služebníky své k úřadu akolythů požehnati; aby rozžehajíce světlo v domě Tvém, a podávajíce víno a vodu k proměnění v krev Krista Syna Tvého při oběti svaté večere u posvátných oltářů Tvých věrně službu konali. Zapal, Pane, mysle i srdce jejich ohněm lásky k milosti Tvé, aby osvěceni jsouce leskem tváří Tvé věrně Tobě v Církvi svaté sloužili. Skrze téhož Krista, Pána našeho. R. Amen.

Modleme se.

Hospodine svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože, jenž jsi Mojžíšovi a Aronovi velel, aby v stánku svědectví rozžata byla světla, račiž požehnati tyto služebníky své; aby byli světlonoši v Církvi Tvé. Skrze Krista, Pána našeho. R. Amen.

Modleme se.

Všemohoucí věčný Bože, zdroji světla a počátku vši dobroty, jenž jsi Ježíšem Kristem, Synem svým, pravým světlem, svět osvětil, a tajemstvím umučení Jeho vykoupil, račiž požehnati tyto služebníky své, kteréžto na úřad akolythů posvěcujeme, žádajíce milostivost Tvou, bys jejich mysle jak světlem vědění osvětil, tak rosou milosrdenství svého zavlažil; aby přijatou službu s pomocí Tvou tak konali, by věčně odměny dojíti zasloužili. Skrze téhož Krista, Pána našeho. R. Amen.

Sv. přijímání dítek.

Jak ve věnci, jenž kříž Páně zdobí, ku kvítku se řadí jarní kvítek;
tak dnes, Pane, kol oltáře Tvého
utěšená řada klečí dítek.

Ty je voláš, ony k Tobě spějí,
k Tobě lnou a s Tebou touží býti;
přijmi je, ó Pane, zachovej je,
dej jim v Tobě žít a v Tobě mřítí.

K. M—ka.

Joppe.

Poloha. Důležitost. Dějiny.

Na jižním konci Sarónské roviny, kde Saróna (hebr. šaron) jiné rovině, Seféla (t. j. nížina) řečené, ustoupá, na moři leží město *Joppa*, ř. Ἰόππη, nyní *Jaffa*, v St. Z. Jafo, v krásném položení, odkud i jméno „krásná“ vzalo. Náleží k pašalíku Damašskému, který krajem jest asijského Turecka. Nynější Jaffa se podobá se strany mořské mohutné tvrzi; povznáš se polokruhem na pahorku, jsouc na všech stranách hradbami obehnaná, z nichžto třetí několik starých zrezavělých děl, postavených tam více z marnivé okázalosti, než k obraně města; válečná loď se 30—40 děly byla by zajisté s to, aby za několik hodin celé město v rozvaliny rozmetala. Ulice ve městě jsou jen tři kroky široké a hemží se tu stále lidé, velbloudi s nákladem, osli a psi. V každém téměř okamžiku toneš v nebezpečí, býti buď umačkánu neb rozdrcenu. Město jest tak bídné, žeby starý básník Arator (lib. I.) nyní sotva je zvelebil slovy: „Te quoque laude potens, coelestibus inclyta signis, carminibus, Joppe, canimus“ etc. t. j.: I tebe, chvály hodná, nebeskými znameními slovutná Jaffo, zpěvem oslavujeme atd. Obyvatelů všech čítá asi šest tisíc; co do náboženství jsou Turci, Maronité, Řekové a katolíci. Některé evropské moci mají tam svůj konsulát. Bývalo druhdy přístavem ač vezdy nebezpečným, nyní sice posaváde přístavádlem jest, ale velmi nepohodlným; skály ční co veliké zdi z moře, nepřipouštějíce, aby lodí k městu se přiblížily. Roku 1598 mělo město toto přístav, třebas i dosti chatrný; nebo Křištof Harant z Polže (Díl I. str. 93.) o něm takto píše: „Ačkoli tu slavný přístav všech časů byl, a až posavád zůstává: však že v tomto posledním držení jeho od pohanův nepilně byl vyčišťován a opatřen, nyní velmi mělký a od písku zanešený jest, tak že jako před lety na ten čas s lodími, ježto mají náklad, k samému břehu přistaviti nelze, a k tomu za starodávna vůkol té strany moře a přístavu naskrz břehové vysoko nanešení aneb nasypání, kamenem štukovým až do moře vyzdění a kruhy veliké železné, k nimž lodí na provazy přivazovali a upevňovali,

v tom kamení olovem zalité byly: z nichž někteří podnes, jako i podemlené zdi, stojí a zůstávají.“ Tak vypisuje Harant přístav v Jaffě. V běhu předešlých tří set let Turci přístav tento nejenom nezlepšili, nýbrž nedbalostí a leností zhoršili. Nynějšího času není možno, aby loď i sebe menší až k městu se doplavila. V Jaffě přistávají obyčejně poutníci do sv. země se beroucí. Velmi nádherné jsou zahrady u tohoto města; jsou to lesy ze stromů pomorančových, citronových, fíkových atd., výnos ovoce jest věru nesmírný. Ozvláště pomoranče jsou pro velkou a sladkost svou daleko široko proslulé.

Město Jaffa jest jedno z nejstarších měst a bylo dle rabínů od Jafeta, syna Noemova, dle Plinia h. n. 5, 13. před potopou vystavené. Starobylost jeho dosvědčují písmo sv. Již v knize Josue 19, 17., která sahá až do r. 1430 před Kr., připomíná se co úděl pokolení Danova. Do tohoto přístavu dodávalo se dříví, kteréž král Šalomoun z hor Libánských na stavení chrámu Páně voziti dal. Vypravuje totiž II. Chron. 2, 16: „My pak nasekáme dříví z Libanu, což ho koliv bude potřebí tobě (Šalomounovi), a přiříváme je ve vorách po moři do Joppe, ty pak odtud dáš je voziti do Jerusalema.“ A v prvé knize Esdrášově 3, 7. zaznamenáno jest: „I dali peníze kameníkům a zedníkům, též potrawy i nápoje i oleje Sidonským a Tyrským, aby snášeli dříví cedrové z Libánu k moři Joppe.“ V tom přístavu také Jonáš prorok do lodí vsedl, aby od tváří Páně utekl, a velryb jej za tři dni pozřel, což kniha jeho takto vypravuje v hl. 1.: „I vstal Jonáš, aby utekl do Tharsis (v Hispanii) od tváře Hospodinovy a sstoupil do Joppe, a našel loď plavící se do Tharsis a dal plat od ní a stoupil do ní, aby odešel s nimi do Tharsis od tváře Hospodinovy.“ V době rekovných Machabovcův (hebr. maqqábá = kladivo, odtud tak zváni, že byli kladivem na nepřátele), přistěhovalo se mnoho Židů do Jaffy, a když asi 200 z nich od zrádných obyvatelů do moře bylo uvrženo, vystoupil Juda Makkabejský co mstitel. V II. Mach. 12. čteme totiž: Joppenští pak takou nešlechtnost spáchali, že prosili Židů, s kterými bydleli, aby vstoupili na loďky, kteréž byli připravili, se ženami a syny, jakoby žádného nepřátelství mezi nimi nebylo. Protož podle obecného ustanovení města, když i oni povolili a pro pokoj žádného podezření neměli: když na hlubinu přišli, ztopili je, neméně dvou set. O kterém ukrutenství nad lidem národu

svého provedeném když zvěděl Judas, přikázal těm mužům, kteří byli s ním; a vzýváje Boha, spravedlivého soudce, táhl na vrahy těch bratří a nočně přístav lodí zapálil, a loďky spalil, ty pak, kteříž od ohně utekli, mečem pobil. A když to tak udělal, odtáhl, chtěl se zase navrátiti a všechny Joppenské vykořeniti.“ Později zmocnili se Syrové Jaffy, však ne na dlouho; sotva že se jali panství své tam všelijak upevňovati a utvrzovati, přikvapili Jonathan a Šimon, důstojní to Judy Makkaba bratří, uderili na město, Syry vyhnali a sami vládu ujali. Vůbec za pravdu přijati lze, že Jaffa doznávala stejného s Foinicií a Palestýnou osudu. Nejdříve kořiti se musila Chaldeům, později Peršanům, Egyptanům a Seleucidům, kteří až do r. 160 př. Kr. panství své nad ní provozovali. Když Římané výbojnou zbraní zmocňovali se krajiny po krajině i v Malé Asii, připojili též naše město k Syrii (r. 64. př. Kr.), až Augustus podrobil je vládě Herodově a Archelaově.

Obyvatelé Joppenští byli za starých časů pohany ctíce falešné bohy foinické. Křesťanství přijali z části působením sv. apoštola Petra. Co důležitého za času knížete apoštolův v Jaffě se přihodilo, vypravují Skutky apoštolské 9, 36—42. takto:

„V Joppě pak byla jedna učenice, jménem Tabitha, což přeloženo sluje Dorkas. Ta byla plna dobrých skutků a almužen, kteréž činila. Stalo se však za dnů oněch, že roznemohši se umřela. Umyvše pak ji položili ji na hornici. Že pak Lydda blízka byla Joppy, učeníci uslyševše Petra býti tam, poslali dva muže k němu prosíce: Neobmeškej dojíti až k nám. Vstav pak Petr šel s nimi. A když přibyl, uvedli jej na hornici a obstoupily ho všechny vdovy plačíce a ukazující mu sukně a šaty, kteréž jim dělala Dorkas. Vybyv pak všechny ven Petr poklek na kolena modlil se a obrátiv se k tělu řekl: Tabitho, vstaň! Ona pak otevřela oči své a uzřevši Petra posadila se. Podav pak jí ruky pozvedl ji; a povolav svatých a vdov představil ji živou. Známé se pak to stalo po celé Joppě a uvěřili mnozí v Pána.“ Do Joppy poslal, napomenut byv k tomu od anděla, bohabojný setník Kornelius z Cesarey několik mužů k sv. Petrovi, jenž přebýval tam u Šimona koželuha, který měl příbytek u moře. V domě tohoto Šimona měl apoštol vidění o čistých a nečistých zvířatech, čímž božským zjevením rozhodnuta jest té doby nejdůležitější otázka, na jejíž rozřeše visela budoucnost církve Kristovy. Vidění toto

dalo Petrovi pokynutí, že i pohanům hlásati má slovo spásy a je do církve přijímali. Posud apoštolé ty jenom do církve přijímali, kdo v nějaký svazek s vyvoleným národem vešli, aniž někdo z pohanů přijat byl do církve nebyv dříve aspoň proselytem brány. Ovšem věděli apoštolé, že veškerí národové ku Kristu obrácení býti mají, ješto Kristus je (Mt. 28, 19.) mezi všechny národy poslal; ale musejí-li všickni národové napřed k Israelovi přivtělit se? Není-liž jiné cesty k církvi pro pohany, leč skrze zákon Mojžíšův? To byla otázka, jež zvláštním řízením Božím došla šťastné od povědi.

Sv. Petr, chtěje se z toho ospravedlniti, že ke Korneliovi se odebral, vypravoval sám vidění to bratřím svým v Jerusalemě tímto způsobem: „Já jsem byl v městě Joppě modle se a užíval jsem v záchvatu myslí vidění, sstupující nádobu nějakou jako prostěradlo veliké za čtyry cípy spouštěti se s nebe a přišlo až ke mně. Do kteréhož nazřev pozoroval jsem a viděl čtvernohy země, šelmy a zeměplazy a létavce nebeské. Uslyšel jsem pak i hlas řkoucí ke mně: Vstaň, Petře, bij a jez. Řekl jsem ale: Nikoli Pane, nebo obecného a nečistého něco nikdy nevešlo v ústa moje. Odpověděl ale hlas po druhé s nebe: Co Bůh očistil, ty obecný býti neprav. To pak stalo se po třikráte a vzato jest všecko opět do nebe. A aj mužové tři tudíž stáli u domu, ve kterémžto jsem byl, poslaní z Cesarej ke mně. Řekl pak Duch mně, abych s nimi šel nic se nerozpakuje, šlo pak se mnou i šestero bratrů těchto a vešli jsme do domu muže, Ipověděl nám, kterak viděl anděla v domě svém státi a praviti jemu: Pošli do Joppy a povolej Šimona přijímám Petra, jenž bude mluviti tobě slova, v nichžto spasen budeš ty i veškeren dům tvůj.“ (Sk. Ap. 11, 5—14).

Mezi tím co církev utěšeně rozkvítati počala, přihodilo se více událostí hodných paměti. R. 66 po Kr. stropili Židé Joppenští vzpouru, která od náměstníka syrského Galla Cestia krvavě potřena byla, při čemž Jaffa popelem lehla. Mnoho židův dali město z nova vystaviti a obdrželi posádku římskou od Vespasiana, aby všem možným výtržnostem již v krvi přítrž učiněna byla. Ale již syn a nástupce Vespasianův Titus dal opět Jaffu zbořiti.

Hádky a spory východní církve nezůstaly bez účinku ani na naše město, pravý Duch Kristův zmizel, až posléze svěřepí Turci zmocnili se města, chrámy rozmetali a na jich místo zbudovali svoje mešity; zni-

čili přístav, aby tak křesťanům příchod do sv. země nemožným učinili. Bohumír z Bouillonu, prvý křesťanský král v Jerusalemě, dobyl sice r. 1100 Jaffy a vystavěl v ní pevnost; avšak roku 1188 zmocnil se opět Saladin města, a dal všechny křesťanské stavby zbořiti. Ani Ludvíku IX. králi francouzskému, nepodařilo se město to dlouho v rukou svých udržeti; zmocnil se ho sice r. 1252, ale pozbyl již r. 1268, od kteréhož času patří Turkům, kteří je do dnešního bídného stavu přivedli. R. 1722 byla Jaffa od Arabů spálena, též klášter Františkánský padl ohni v oběť. Mamelukové povraždili r. 1775 celé téměř obyvatelstvo. Francouzské vojsko majíc v čele Napoleona zmocnilo se r. 1799 města, turecká posádka pobita, ostatní obyvatelstvo morem ztenčeno.

Biskupství založeno tu bylo v 5. století stojíc pod arcib. Cesarejským a patriarchou Jerusalemským. Prvním biskupem byl Fidus, jenž r. 415 přítomen byl sněmu v Diospole proti Pelagiovi a všeobecnému Efeskému r. 431. Po něm následoval Theodot neb Theodosij, snad vysvěcený od Eutychiana, kterýž zmocnil se stolice Jerusalemské, již držel Juvenalis. Elias biskupoval v čase dvou sněmů Jerusalemských 518 a 536, jichž úchvaly též podepsal. Sergius byl zástupcem patriarchy Jerusalemského. V XII. stol. stala se Jaffa sídlem arcibiskupským. Až do nejnovějších časů sloužila za sídlo patriarchu Jerusalemskému řeckých Melchitův. Mniši Božského Spasitele vystavili tamo nemocnici a kostel. Františkánský klášter stojí prý na též místě, kde stál kdysi dům koželuha Šimona, u něhož sv. Petr hospodou byl a kde také dotčené vidění měl. A není to k víře nepodobno, nebo dí písmo sv. (Sk. Ap. 10, 6.), že dům koželuha byl u moře, a tam též i nynější klášter se nachází. Klášter františkánský není příliš starý. R. 1654 obdržel františkán P. Mariano da Maleo od paší z Gazy dovolení, vystaviti zde klášter, aby do něho pohostinu přijati mohl řeholníky a poutníky do Jerusalema putující, kteří bývali až potud nuceni přenocovati v nezdravých jeskyních. Klášter ten byl s počátku jenom ze dřeva vystaven a častokráte od Turků zcela shořen. (Viz svrchu.) R. 1836 obdrželi Františkáni dovolení, by klášter i kostel z kamene vystavili. Kostel františkánský a farský má ve čtverci jen 19 kroků, jsou v něm 4 oltáře a jest velmi chudobný. Obraz při hlavním oltáři představuje moře u Jaffy a sv. Petra an se nalezá v nebeském záchvatu. Fara čítá asi tisíc duší dě-

lících se podle obřadu v Latínky, Armény, Maronity a sjednocené Řeky.

Le Quien ve svém díle: „Oriens christianus“ II. díl str. 625. a 1291. vypravuje, že v Jaffě byli i latinští biskupové, Quido z Nimars † 1254. N., jenž r. 1283 biskupem byl, a Karmelit Jan od sv. Martina r. 1365.

Nyní jest Jaffa titulem biskupa *in part. infid.* kterýž udílí sv. Otec biskupům, kteří ku pomoci přidání jsou arcibiskupům, a j. stářím a chorobou stíženým biskupům. Posledně vyznamenáni jím byli prelátové Frant. Scutellari a Alexij Basilius Menjaud z Chusclan, který poslední praekonisován byl od Rehoře XVI. v konsistoři 18. února 1839, zároveň jsa koadjutorem biskupa z Nancy s právem posloupnosti, jehož se mu dostalo 12. července 1844.

Tyto dni vyznamenal Pius IX. titulem biskupa Joppenského preláta Českého, vys. důst. p. scholastika Karla Fr. Pruchu, jenž nyní bude světícím biskupem v Praze, sufraganem arcibiskupa Pražského. Na biskupství posvěcen bude od J. Eminence nejdůst. p. kardinála arcibiskupa Bedřicha knížete ze Schwarzenbergů.

Blahopřání

ke dni 6. března.

Tam, kde Svatovítské bány
zdobí vlasti naší skráně,
tam spěchají bez úlevy
každodenně naše zpěvy:
Bože, *Pastýře* milého
žehnej a nám zachovej!

Nezná syna česká země,
nemá dítek jeho plémě,
jež by zbožně neprosily:
Bože, *Otcí* popřej síly!
Bože, *Bedřicha* milého
žehnej a nám zachovej!

Kam jen hledí naše zraky,
v chýše, v hrady, na oblaky,
pílí touha duše naší,
ku nebi se prosba vznáší:
Bože, *Bedřicha* milého
žehnej a nám zachovej!

Proste s námi andělové,
serafíni, cherubové;
prosbu tu nechť Bůh vyslyší
ve svojí nebeské říši:
Bože, *Bedřicha* milého,
žehnej a nám zachovej!

L.

Židovské město v Praze.

Příspěvek k církevnímu a kulturnímu dějepisu města Prahy.

(Dokončení.)

Roku 1621 přitáhl Waldštejn, vévoda Fridlandský, s vojskem svým do Prahy, aby rozličné sem tam v zemi povstale nepokoje utišil. Znaže surovou nevázanost vojínův, kteří při každé sebe menší příležitosti nátlaků a drancování bezbranných sobě dovoľovali, k zachování vojenské kázně veřejně oznámil, že, kdožkoliv by vojákům jeho třeba malichernou věc odkoupil, pověšen bude beze všeho odkladu. Stalo se však, že vzdor učiněnému zákazu jeden ziskuchtivý žid od jistého vojína koberec, zlatem a stříbrem krumplovaný, koupil. Prestupek tento brzo vyzrazen a provinilec k provazu odsouzen jest. Ostatní židé ale všech prostředků se uchopili, aby souvrce svého, který bez pochyby k lepším třídám přináležel, od hanebné smrti vysvobodili. Znajíce však neustupnou přísnost Waldštejnovu, obrátili se prosebně k několika vládním radům, jenžto hlavního vůdce zvláštní důvěry požívali; a že co výkupné deset tisíc zlatých nabízeli, rokováno skutečně v radě nejvyššího vůdce o této záležitosti. „Padouch ten,“ rozhodl konečně Waldštejn, „jest sice hoden smrti, než hle deset tisíc zlatých mohou nám lépe posloužit, než kdyby se na sloupě houpal. Dejme si summu tuto vyplatit a obrátíme ji k dobrému účelu.“ Dne 7. ledna měly se peníze složit. Dle nařízení Waldštejnova muselo deset nejvážnějších židů dotčeného dne na Malé Straně v tak zvaném Smířickém domě se dostavit, načež každý z nich měsíc s tisíci zlatými u velikém sběhu zvědavých diváků přes most do staroměstské radnice nésti musel. Ze složených peněz zřídil Waldštejn zvláštní nadací jistinu pro tři židovské mládece, aby, chtějíce se na víru křesťanskou obrátiti, po celý čas, dokud by se studiemi humanitními a filosofickými zanášeli, s ostatními konviktisty u sv. Bartoloměje stejné výživy nabyli. Kdyby však schopných žáků židovských nebylo, měli tři křesťanští mládeci, kteří by se duchovnímu stavu oddati chtěli, tohoto dobrodiní požívat i až k svému vysvěcení vším potřebným zaopatření býti.

Hlavní příčinu mravních poklesků a jizlivé nenávisti židů proti křesťanům hledati sluší v nadsazování ústního podání nad zákon Mojžíšův a šetření mnohých již v

době křesťanské povstalých obřadů, jež se i zákonu dotčenému přičily. Nejlepším prostředkem, židy v mravném a občanském ohledu povznést, zdálo se horlivému králi Ferdinandovi I. býti obrácení jejich na víru křesťanskou. Proto vydal 1561 nařízení, aby židé k pilnému poslouchání výkladů křesťanských přídržováni byli. Mnělt král, že důvody pravé víry, když ne všech, aspoň většinu židů k přijetí katolické víry přinutí, a tak že církev a stát nových způsobitých oudů nabude. Jesuita Byssellus, řečník tehdaž proslulý, přijal na se úřad vykládání články věroučné a zvolil si hlavní chrám sv. Víta, v němž dne 27. května 1561 po nejprv co kazatel vystoupil. Židé, četně shromáždění, přednášce jeho pokojně naslouchali, avšak nikdo z nich se k přijetí křestu nehlásil. Nápadná byla lhostejnost, s jakou výborný výklad proslaveného kazatele přijali. I pátráno po příčině její, a tu prý shledáno, že sobě židé uši bavlnou zacpávali, aby slov kazatelových neslyšeli. Jen tři židé, jež zvědavost k poslouchání přednášek pudila, nepoužili udaného prostředku, a ti, přesvědčivše se z přednášky o pravdivosti křesťanské víry, o křest žádali.

Když se pokus tento u dospělých nezdařil, obrácena pozornost na židovskou mládež, jež vůbec, vnímavějšího srdce jsouc, méně v předsudcích pohroužena byla než starší lid. Židovští chlapci museli v jisté dny jesuitskou kolej navštěvovat a tam výkladům křesťanské víry přítomni býti. Brzo si Jesuité laskavým jednáním srdce chlapců těchto naklonili, ale rodiče a pěstounové jejich uměli lživými povídkami učitele chlapcům tak zoškliviti, že mládež strašáky Jesuitům odcizena, školu jejich více navštěvovat nechtěla.

Též král Ferdinand II. vydal roku 1630 zvláštní nařízení, aby každou sobotu židé střídavě, vždy 200, určený jim kostel navštívili a tam výkladům křesťansko-katolickým naslouchali. Než dílem odpor židů, dílem vpád Sasů do Čech a přerušení těchto přednášek zůstavily i tento pokus bez účinku.

Z dějepisu českých Jesuitů známo, s jak velikou horlivostí dotčený řád o šíření a upevnění katolické církve v Čechách sobě počínal; hlavní zřetel jeho obrácen byl k židům, i zřízeno zvláštní nadání k vydržování ústavu, v němž by pokřtění židé započali, jiní však, jež by křesťanského vyučování sobě přáli, důkladně vzdělávání býti mohli. Mezi židovskými chlapci, jichž řád u vyučování byl přijal, nacházel se i

dvanáctiletý Šimon, syn pražského žida Lazara Abelesa. Kterýž opustiv víru židovskou, utekl se pod ochranu Jesuitů v koleji Klementinské a byl prozatím jistému pražskému měšťanu k opatrování svěřen. Byl to hoch velmi zvedený, příjemné tváře, jenž si náklonnost a lásku všech, kdožkoliv jej poznali, získal. Nosil červený kabátek a bílou vlásenku, tak že ho celé sousedstvo dobře znalo, a dán mu nápadný šat tento proto, aby křesťaně ho lehčeji poznali, a kdyby se židé o jeho zatčení pokoušeli, hned chrániti mohli. Než i tato opatrnost selhala. Otec jeho, obrácením svého dítěte rozlícen, všech použil prostředků, aby se Šimona zmocniti a k víře otců svých jej opět přinutiti mohl. Zdalíž i opatrovníci jeho k provedení úmyslu otcova byli zakoupeni, rozsouditi nelze. Hošík byl jednoho dne z domu kamsi vyslán a na cestě od číhajícího otce lapen. Doma přemlouvali jak otec tak i bývalý jeho učitel Löbl Kurzhandel ve vši laskavosti chlapce, aby opustiv křesťanství, k víře židovské se navrátil; když ale Šimon otci po vůli býti nechťel, zmocnil se otce takový vztek, že ubohého synka pomocí Kurzhandla zabil a jeho mrtvolu tajně zahrabal. Stalo se to dne 21. února 1694. Náhlé zmizení chlapce, o němž se zpráva rychle po celém městě roznesla, vzbudilo všudy neobyčejný ruch, dlouho se však bez všeho výsledku po páchateli zločinu pátralo, až konečně služka a bývalá chůva Šimona v domě Lazarově z nenávisti proti pánu svému vraždu vyzradila a spolu místo, kde chlapec pohroben byl, udala. Lazar a Kurzhandel zatknuti a hrdelnímu vyšetřování odevzdáni jsou; a ačkoliv nepopíratelné důkazy o jejich činu svědčily, přece všechnu vinu svou tvrdostně upírali. Zatím Šimonovi, jež dne 30. března vykopali, skvostný a slavný pohřeb vystrojen. Mrtvola na radnici staroměstské uložena, byla u přítomnosti nesčíslného lidstva a mnohých hodnostářů v nejslavnějším průvodu, při němž mnohé paničky prsteny, věnce a pentle na rakev Šimonovu házely, do kostela Matky Boží před Týnem přenesena a tam v malém sklípku pobočné zdi blíž oltáře sv. Kříže uložena, nad náhrobkem ale obraz Šimonův v červeném kabátku zavěšen. Uvězněný otec upadnuv v zoufalství, oběsil se v žaláři na svém nákrčníku. Jeho spoluvinník Löbl hleděl zločin všemožně se sebe svaliti, tak že vyšetřovací soud mnoho práce s ním měl, až pak všechna akta do Vídně k rozhodnutí odeslati musel. Z Vídně přišel konečně ortel,

že Löbl kolem lámán býti má. Jesuité hleděli odsouzenec k přijetí víry katolické všemožně přemluvit, než vše namáhání bylo marné. Když ale na popravišti již dvanáctou ránu kolem byl dostal, prosil kata, by drobet ustál. Duchovní katolický, na popraviště jej sprovázevší, přistoupil blíže, a uslyšev přání umírajícího, státi se křesťanem, udělil mu svatý křest, načež Löbl, obdržev třináctou ránu, duši vypustil. Pro ostatní židovstvo neměla vražda Šimonova žádných zlých následků, ješto již tenkrát náhled průchodu našel, že zločin od dvou členů obce spáchaný nikoliv celé obci za vinu pokládat se nemůže.

Roku 1750 byl nový berní řád od císařovny Marie Terezie na správnějším základě zřízen, a nejen v křesťanských ale i v židovských obcích uveden; tehdaž obnášela všechna daň židů Pražských 108.250 zlatých. Za tétěz císařovny nesměli židé v den nedělní neb sváteční křesťanův bez zvláštních průvodních listů ze svého města vyjít. Lístky tyto byly dvojí. Jeden platil na svobodný východ do křesťanského města, druhý za bránu. Oba lístky opatřené podpisem hejtmana starého města, vydával a zučtoval zvláštní žid, vůbec „cedulář“ zvaný. Cedulka do města stála 17, ona za bránu 12 krejcarů.

Již z těchto několika náčrtků patrné, že židé pod jistým nátiskem v politickém i sociálním ohledu úpěli, a že nedostatek řádných škol, účinné lásky se strany křesťanů, pramenem tvrdošijnosti a zlomyslných záměrů u židů byl, jichž se proti křesťanům často dopouštěli. Veliká císařovna Marie Terezie chtěla všechny třídy poddaných svých stejně oblažiti, obrátila zřetel svůj i k židům. Láskou a pečlivostí doufala i ze židů užitečné občany vychovat, a proto za posledních let své vlády vydala více nařízení k blahu židů směřujících. Vyučování v nižších třídách znamenitě zlepšeno a i židovské obce k zřízení vlastních škol přidržovány. Již roku 1775 normální školy u židů zavedeny a to s takovou horlivostí, že nejlepšího prospěchu nadíti se bylo.*)

Důkladnějším vzděláním židovská mládež již záhy od mnohých predsudků proti křesťanům upustila, blíže se s větší důvěrou

a méně předpojatou myslí křesťanským spolužákům svým, ale i křesťanská mládež, nabývši lepšího vyučování v nově zřízených trivialkách, chovala se laskavě a snáselivě k židům, dobře vědouc, že se zákon lásky a dobročinnosti, jež dle slov Spasitele našeho nejen slovy ale i skutky vyznávati máme, na všechny lidi bez rozdílu a tudy i na židy vztahuje. — Jiným vyneséním císaře Josefa II. od 12. ledna a 14. prosince 1782 povoluje se židům, že dle své chuti a svého vkusu se strojit a šatit mohou. Myslel asi panovník tento, že nebude třeba nádheru v šatstvu zapovídati lidu, který již tehdaž lesku a nádheru v zevnějšku nemilovný, více jednotvárnosti a někdy až uražlivé prostotě v obydlí a šatstvu hověl. Taktéž vydávání průvodních cedulek zrušeno, tak že každý žid v neděli neb svátek do města křesťanského a za bránu svobodně vyjít mohl.

Jiné vynesení tohotěz císaře dovoluje židovským synům křesťanská gymnasia a universitu platně navštěvovat a u vyučování všem vědeckým předmětům, vyjma náboženství, se účastnit. Výhody této bystřejší a čilejší hlavy rychle použili, neb již roku 1790 dne 7. prosince bylo několik židů na doktory práv a lékařství s velikou slávou povýšeno.*) — Aby se kleslému tehdaž rolnictví pomohlo a spolu maožícím se židům nový pramen slušné výživy poskytl, povoleno židům rolnické statky sobě pronajmouti, ale s tím doložením, že pozemky své židovskou čeládkou zdělávati mají; než této výhody málo židů použilo, protože většina židů, ruční práce více méně se štítíce, raději obchodem výživy vyhledávala. Až po tu dobu neměli židé žádných stálých příjmení, čímž často veliké obtíže v stopování rodokmenu aneb vypátrání osobní totožnosti povstaly, pročež nařízeno, aby každý žid stálé německé příjmení sobě vyvolil a podržel, dále aby všechny listiny v německém jazyku se spisovaly, poněvadž listiny jejich, dříve v hebrejském jazyku vydávané, v právních záležitostech k mnohému okolkování a překrucování podnět daly. Těmi a podobnými opravami doufal císař Josef II. židy v politickém a sociálním ohledu na důstojnější stanovisko povznést a jejich činnost i v šlechtetnější směr rozšířiti, pročež i těch, jenž se smýšlením a jednáním svým zvlášť vyznamenali, do stavu šlechtického povýšiti neváhal. První, jemuž

*) V pozdějších letech za vlády císaře Josefa II. k povznesení obyvatelstva venkovského mnohem více se stalo. Tak n. př. čítalo se roku 1775 v celých Čechách asi 1000 škol, jež 30.000 dítek navštěvovalo; roku však 1789 bylo — nečítajíce vzorní, hlavní a městské školy — již 2168 trivialék, v nichž se 112.877 žáků vyučovalo.

*) Na důstojnost doktora práv byl první žid Rafael Eidlitz, na onu doktora lékařství Jonáš Jaiteles povýšen.

se takového vyznamenání dostalo, byl Izrael Hoenig, šlechtic z Hoenigsberku.*)

P. Maxm. Krupský.

DOPISY.

Od Hradce Králové 28. února 1871.

(Žalost a utrpení Pia IX.)

Rozjímáme vždy, zvláště ale v postní době přehořké utrpení a přebolestnou smrt Pána našeho Ježíše Krista. Co katoličtí křesťané vzpomínáme sobě též na utrpení naší sv. církve a její viditelné nejvyšší hlavy, Pia IX. Tento sv. Otec náš přežil již a přetrpěl mnohá utrpení, nejvyššího ale stupně dosáhlo jeho utrpení, když loupežná ruka odcizila mu statek a majetek, jenž celému světu přináležel. Poněvadž všichni národové na ten majetek právo mají a nároky činiti mohou, proto ozývají se mocně proti té spáchané loupeži všichni horliví katolíci, tam za dalekým mořem v Severní Americe, v Belgii, Holandsku a Německu. Též Čechové katolíci truchlí a bolest cítí nad tou zlo-pověstnou krádeží. Bůh dopouští, ale nepouští.

Pius IX., kříž z kříže, trpí vše odhodlaně a zmužile, doufá a důvěruje se pevně v Boha a od Něho pomoci očekává. Chceme-li pravověřícími katolíky býti, musíme osvědčiti, že utrpení sv. Otce i naším utrpením jest. Jako první křesťané kající život vedli a na modlitbách trvali, když sv. Petr, první to náměstek Ježíše Krista zde na zemi, v žaláři se nacházel: tak mají i za naší doby všichni národové všech jazyků a dílů světa, jenž k sv. církvi katolické přináležejí, modlitby své vroucné a kající spojití, Boha o smilování a pomoc žádati, Pia IX. k vysvobození z rukou nepřátelských napomáhati, aby osvobozen od nátlisků a pronásledování krutých nepřátel svých všechny národy svobodně řídití a spravovati mohl. Spojíme-li se všichni upřímně a skroušeně na modlitbách svých, Bůh nás vyslyší, jako vyslyšel prosby prvních křesťanů, když jim sv. Petra andělem svým ze žaláře na svobodn vyvedl. Zpomeňme si na své veliké svatě, jimiž se honosíme, na sv. apoštolů Cyrilla a Methoděje. Ti dokázali oddanost a důvěru dětinnou k náměstkovi Ježíše Krista, v nesnázích a protivensstvích svých chvátili do posvátného Říma a tam u sv. otce útechy a pomoci vždy nalezli.

*) Od těch dob jich valně přibýlo a s hýčkaním židů přibývá i neméně národní řevnivosti a kyselosti, jakož i náboženské lhostejnosti.

Red.

Již tato věc, že římský papež to byl, jenž naše velké světce oslavil, zavazuje nás na vždy k nekonečným díkům nejvyšší viditelné hlavy církve sv. Mimo to víra sv. učí všechny katolíky vesměs tomu, by římského papeže, jenž jest náměstek Ježíše Krista, nástupce sv. Petra, nejvyšší učitel a pastýř církve sv., v uctivosti a ve vážnosti měli a jemu svou oddanost a poslušnost prokazovali. Mějme tedy útrpnost se sv. Otcem, jenž přemnohá protivensství a tolikéř křivdy uprostřed nepřátel zlomyslných snášel a trpí. Modleme se zvláště v svatopostní době vroucně a kajícně k všemohoucímu Bohu za sv. Otce nyní od nepřátel utiskovaného a o majetek církevní oloupeného. Možná, že se našim modlitbám protivníci smáti budou; na to nic nedbejme, pro svatou věc všelíkou potupu a pohanění sebe větší mile a rádi snášejíce. Dobré dítě neopustí svého otce a nepohrdne jím, když on nespravedlivě jest potupen a oloupen. Nikoliv, nýbrž dobré dítě tím více k svému otci láskou přilne, aby bolest a žalost jeho zmírněna byla.

Děti, které čtvrté Boží přikázání nezachovávají, musí se nejtěžších časných i věčných trestů obávat. Sv. Otec náš jest sklíčen, utiskován od nepřátel, matka naše sv. církev jest sklíčena, pronásledována. Co jest nám činiti a jak se zachovati? Konejme jako dobré, věrné a svědomité děti všechno to, co IV. Boží přikázání poroučí, a chraňme se bedlivě všeho toho, co totéž Boží přikázání zapovídá. Významně praví Hurter ve svých kázáních „o loupežném tažení do Říma“ tato slova: „Jako Maria, bolestná matka Boží, u kříže svého Božského Syna v moři zármutku a bolestí ponořená stála — tak stojí posud katolická církev u paty kříže. Tu stojí, vznešená lkající matka všech utrpení a bolestí, tu stojí i dnešního dne a před našima očima co trním korunovaná nevěsta trním korunovaného Spasitele. Stojí tu, tupená a posmívána i od svých vlastních dětí, které vychovala; stojí tu a kradou jí i její šaty její majetek a vyhánějí ji z města a ze země na poušť chudoby a nouze.“

Nemohouce jinak pomoci, modleme se aspoň vroucně k Bohu, aby popatřiti ráčil v milosti své milosrdným okem na ponížení a sklíčenost chotí Kristovy, sv. církve, aby ona opět ozdobená rouchem slávy slavné vítězství slaviti mohla nade všemi svými nepřátele. Bože Pia IX. žehnej a nám zachovej!

Ř.

Z Turnovska, dne 26. února 1871.

(Školní přírázky a učitelové náboženství.)

Ač správcové duchovní výnosem vysokého c. k. ministerstva vyučování od 18. února 1858 od příspěvků *ku stavbám školním*, výnosem od 13. dubna 1869 od příspěvků *na potřeby školní* a výnosem od 2. června 1869 od příspěvků *na zvýšení platů učitelů* osvobození byli, přidržují se nicméně dle školního zákona od 19. února 1870 dle daně, jakou odvádějí, k příplatkům na vydržování škol, jelikož §. 61 téhož zákona ustanovuje, že započítím činnosti jeho veškeré zákony a veškerá nařízení, jemu odporující, platnosti pozbyly. Na první pohled nezdá se zákon tento duchovním správcům blížit, jelikož i učitelové daň platí, k příplatkům školním potahování býti mají, avšak nahledneme-li blíže, shledáme že školní zákon od 19. února nedjednu nesrovnalost obsahuje, a duchovním správcům co učitelům náboženství větší břemena než ostatním učitelům ukládá. Tak n. p. §. 55 zmíněného zákona při vybírání přírázky na potřeby školní činí rozdíl, ustanovuje, že v městech, která vlastní okres školní tvoří, přírázky školní tak jako jiné přírázky obecní, mimo však měst těchto zároveň s přírážkami zemskými vybírány býti mají. Následovně jsou duchovní správcové v městech, která zvláštní okres školní tvoří, pokud od přírázek obecních vyjmuti jsou, což místo má, když příjmy jejich 600 zlat. neobnášejí, i od přírázek školních osvobozeni, kdežto duchovní správcové v místech, která školní okres pro sebe netvoří, dle výše uvedené daně své n. p. pozemkové, k přírážkám školním povinni jsou, byťby příjem jejich ani 3 neb 400 zlat. neobnášel. Z toho vysvítá, že v uhrazování potřeb školních při všech poplatnicích rovnosti se postrádá, a že poplatníci v místech vlastní okres školní tvořících zvláštních výhod požívají. — Než i vzhledem ostatních učitelů nestejnou měrou duchovnímu správci co učitel náboženství se měří. Dle § 3 zákona od 14. května 1869 má se na školách národních v první řadě vyučovati náboženství, které vyučování dle § 5. tohož zákona obstarávati má správce duchovní. Správce duchovní jest tedy co do zástoje „náboženství“ tak učitelem jako učitel vyučující zástožům ostatním. Duchovnímu správci ukládá se povinnost, aniž by mu poskytováno bylo jaké výhody. Každý občan, nese-li břímě platy na školy, má též právo, že děti jeho ve škole se cvičiti mohou. Učiteli zabezpečen za vyučování slušný plat a byt, zá-

konem postaráno o budoucí jeho výslužné a nemá-li služného, jež by plných 600 zlat. obnášelo, neplatí žádné daně z příjmů, a následovně i žádných přírázek školních. Učitel náboženství však, jenž za vyučování náboženství žádného platu nebere, jemuž časem dosti skrovná část pozemků k užívání poprána jest, má platiti na školy, ať již výnos příjmů jeho 600 zlat. dosahuje čili nic, jediné proto že platí daň z pozemků. Správce duchovní tedy co učitel náboženství vzhledem k ostatním učitelům zákonem školním nápadně jest uskrovněn, an při poměrně větších břemenech práv a výhod nepožívá žádných. Každý dělník hoden mzdy své, jediné učitel náboženství nazvíce beze mzdy konati má práci svou. Při vyměření poplatků naň pamatováno, při vyměření služného naň zapomenuto. Doufejme, že až na školním zákoně, jak toho potřeba žádá, změny předsevzaty budou, i o služné učitelů náboženství po právě a spravedlnosti postaráno bude, do té pak doby že c. kr. okresní školní rady alespoň ony duchovní správcové, jichžto fasse 600 zlat. neobnáší, od poplatku na školy, jak sluší a patří osvobodí.

Z České ho pohoří 27. února 1871.

[O školství jindy a nyní.]

Jistý okresní p. hejtman vytýkal o řízení starostům, že prý jsme ve školství u nás v Rakousku pozadu: r. 1866 o válce že prý měl každý Prus mapu a rozuměl jí, a my nic. Dobře, ale jde-li p. hejtmanovi o mapu, má školy v moci své již druhý rok; nuže učí-li pak se zeměpisu tam, kde již dříve od kněží zaveden nebyl? Kde se dříve neučilo zeměpisu, tam se mu posud neučí; aniž to jest vinou kněží, neb kněží proti zeměpisu nejen nebyli, nýbrž je-li kde jaká mapa ve škole, má původ svůj od kněze, ano ne jeden kněz se k vyučování zeměpisu bezplatně propůjčoval. Ovšem ale tam, kde učitel sám neznal se v zeměpisu a neměl chuti a vůle přiučiti se jemu, těžko bylo zavést zeměpis a učiti jemu, neb když kněží dbali o správné vyučování a chtěli jíti učiteli některému na ruku, hned žalováno na tyranskou vládu kněžskou, a že kněží pořád chtí něco zavádět, čeho prý dítky jaktěživ potřebovat nebudou.

Já se nadál, že Bůh ví jaké skoky děti v učení nyní dělají budou, že do jednoho do školy se přihnou, že lid pro ty nové předměty, kterými se dítky osvěcovati budou, přisnutí bude kněží, že je tak dlouho drželi v nevědomosti a aby učitelové nemuseli učit denně 6 hodin (týhodně 30), anof by to bylo mnoho na děti, že se vzdají

čtvrtku; pak na dohlídku po školách že se ti okresní páni budou předjíždět — a eihle, návštěva dítek proti prvéjšku jest skoro polovičná a i ta děje se k vůli knězi, že tam chodí, a kdyby tam přestal chodit, přestanou i děti chodit do školy, o předepsaných předmětech nových ani zmínky, týhodně vyučuje se 20 hodin jako prvé, čtvrtek se pilně šetří; a je-li ve škole teplo, zda se světnice čistí a provětrávají, dbá-li se na děti i mimo školu, učí-li se předepsaným předmětům a kolik hodin, učí-li se ve dvou třídách, kde jich jest čili pouze v jedné, na to žádný nedohlíží. Já jsem u školy, která ještě p. inspektora neviděla a za celý ten čas teprv jednou zavítal sem koňmo p. okresní hejtman. Tímto tedy zvelebením škol se málo posloužilo lidu, kterýž nyní o blahodějnosti nového školního zřízení musí býti přesvědčován husary a ti dodají málo dobré vůle tam, kam přijdou. Že mapami důstojníci opatření nebyli a neb neznali-li se v nich, to nezavinily naše školy, neb takové vysoce postavené osoby obyčejně nenavštěvují venkovské školy, nýbrž mají své vychovatele; proč je tedy nepřiučili zeměpisu?

Když se jednalo o zlepšení hmotného postavení učitelů, knězi nikdy nebyli proti tomu, proč se tedy nezvýšilo služné, jak se sluší, učitelů filiálních a podučitelů? Důst. konsistoře se jich horlivě a často ujímaly, že hlas jejich zůstal hlasem volajícího na poušti, za to nemohou, činily seč byly; však nešlo to.

Nejhůře při tomto stavu škol mají kněží, anof lidé myslíce, že posud vedení škol mají kněží, jako by jinak nesmělo býti, čini je zodpovědnými za všechny nynější nehodnosti, a mají zlost na ně, jakoby nynější stav smutný oni byli zavinili, a litují nemálo, že přestaly opakovací hodiny nedělní, které odrostlejším dětem velmi k prospěchu byly. — Dobře se jiný p. okresní hejtman vyjádřil, že potrvá-li ještě déle nynější neblahý stav škol, v osvětě školy veliký bankrot udělají.

P.

Z Měděnce v Rudohoří 28. února 1871.
(Katolicko-politická Beseda.)

Patrným důkazem, že v německém obyvatelstvu Rudohoří katolické přesvědčení hluboce je zakořeněno, jest radostný ten úkaz, že moderním liberalismu doposud se nepodařilo v jádru lidu nějakého, byť jen skrovného úspěchu namáhání svého docíliti; a kdo hluboké přesvědčení katolické našeho horského lidu zná, ten nebude dlouho o tom pochybovati, mohou-li se liberalové těšiti

na nějakou propagandu mezi naším, církvi katolické velmi oddaným lidem. Podstatnou záruku toho spatřiti lze v četných *katolických spolcích*, kteří blahodárně již účinkují. Spolků těchto jest u nás velmi zapotřebí, jelikož zde věrní synové církve postaveni jsou na rozhraní velmi nebezpečném. Jednak přicházejí do styku častého s protestantskými Sasy, jenž každé příležitosti používají, kdež odpor svůj ku katolicismu a jeho zřízením mohou na jevo dáti, z druhé strany ale věje z dolin proti nam silný vítr liberalismu přinášeje s sebou rozličné výpary, jenž nepokazené dosud srdce chrabrých horalů liberální nemocí nakaziti mají.

Právě v posledních týhodnech zarazili katoličtí mužové v Kupferbergu a okolí opět jeden spolek pod jménem: „Katol. politická Beseda (Cassino) v Kupferbergu.“ Uvážíme-li, že spolek ten teprvé několik týhodnů žije, musí nás počet údů, jenž nyní již 60 přesahuje, úplně uspokojiti, a to tím více, jelikož Kupferberg samotný, horní to městečko as s 1000 obyvatelů, 50 údů katol. spolku vydalo.

Slavnost otevření spolku děla se 15. února. Vědouce, že Boží požehnání malým, nepatrným silám hojného může poskytnouti zdaru, shromáždili se údobě v chrámu farním, odkudž po slavném „*Te Deum*“ ubíral se průvod četných údů a hostů do spolkových místností. Zde vystoupil domácí p. farář na slavnostně ozdobené řečniště, srdečně pozdravil četné údy a jasně vyložil pojem pravé svobody a pravé politiky, jež veškerý národ oblažiti s to jest. Reč svou v každém ohledu dokonale ukončil svoláním *slávy* Jeho Veličenstvu císaři pánu, což od přítomného množství nadšeně třikráte bylo opětováno.

Též sousední spolky katolické neopomenuly, v tento památný den mladistvé Besedě vyjádřiti radost svou nad vzniknutím nového spolku toho, jenž tytéž účely katolické jako oni, s toutéž láskou a ochotností podporovati se hotoví. A sice pozdravil mladistvý spolek vel. p. faráře ze *Schmiedeburgu* co předseda tamního kat. spolku čtenářského a ve jménu katol. spolku čtenářského ve *Vejpřtech* vel. p. Josef Kyselka, kaplan tamtéž.

Zábavným ukončením slavnostního toho pro nás dne byl koncert od údů spolkových uspořádaný a od nich též k úplné spokojenosti veškerého obecnstva provedený. Bůh dej zdaru!

B.

KRONIKA.

Z Prahy. Zítra bude slaviti arcidiecése Pražská jmenoviny vrchního pastýře svého, J. Eminence kardinála arcibiskupa *Bedřicha*.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati od 6—10. března ve farním chrámu Páně na Smíchově, od 11—15. u nejsv. Trojice v Spálené ulici.

— Na *Strahově* bude se konati volba nového opata dne 16. t. m.

Z Malenic v Budějovicích. Dne 6. prosince 1870 u večer přibyli sem vel. otcové z kongregace nejsv. Vykupitele, a sice superior P. Jan Jentsch a P. Josef Roller z Prahy a P. Jakub Havel ze sv. Hory a dne 7. prosince začali sv. missii. Oúčastenství s strany věřících bylo hned ze začátku veliké a rostlo každým dnem tak sice, že hned ráno o 5. hodině býval kostel plný a po celý den po čas sv. missie ani na okamžik prázdným nezůstal. I z jiných osad přicházeli věřící hojně a postupem sv. missie tím hojněji, ba mnozí i na 3—4 hodiny vzdálení setrvali, noclehu v Malenicích si vyprosivše, až do konce sv. missie. Osada Malenická čítá 2100 duší a komunikantů bylo přes 1700. Vel. p. farář vyznává, že po celý čas svého faraování tolik a tak velkých duchovních radostí nezažil, jakých zažil v dnech sv. missie, a přeje vřele, aby Otec světél všem účastníkům sv. missie Malenické udělil daru setrvání. Missie byla ukončena dne 18. prosince 1870.

(„Ord. list. Bud.“ č. 10.)

Ze Záhřebu. Listy církvi nepříznivé často sice poukazují na některý ten groš, jenž se posud v rukou církve uchoval, avšak mlčením pomíjejí nescíslné dobré skutky, na něž církev vynakládá toto jmění své. Nový arcibiskup Záhřebský Mihajlovič za tři měsíce (od září do prosince 1870) na dobročinné ústavy chorvátské vynaložil 20000 zl.; mimo to každého roku ustanovil věnovati na stipendia pro studující práv, gymnasií, realek a preparandií 3000 zl. U tajemníka arcibiskupského bylo odevzdáno 1100 žádostí o podporu; každý žadatel byl podělen částkou peněžitou od 1—15 zlatých. — Metropolitní kapitola Záhřebská před dávnými časy založila dobročinný fond pod názvem „piarum summarum praefectura“, jehož jistina obnáší 2,000.000 zlatých; peníze ty darovány jsou od biskupův a kanovníkův Záhřebských. Kapitola spravuje posavad tento fond a uděluje z něho hojné podpory jak dobročinným ústavům, tak i chudým jednotlivcům. Jedné části fondu,

založené od kanovníka Pizzetti-ho (1768—1800) pod názvem „pro periclitantibus“, užívá se k účelu zvláštnímu; dostávat z něho 30 dívek od 18. až do 30. roku svého stáří aneb do provdání každoroční podporu 30 zlatých.

Ze Saska. Ačkoli královská rodina se přiznává k víře katolické, jest přece vláda saské země skrz naskrz nadchnuta směrem protestantským a to v míře takové, že zjevnou krivdu nezřídka činí poddaným katolickým. Tak n. př. žádali katolíci města Dráždan i jiných částí saské země přidružení se k četným protestům, jež ze všech končin se zasílají sv. Otcí a v nichž křesťané katoličtí se ohražují proti násilí, jehož se italská vláda bezprávnou okupací Říma dopustila. Katolíci sasští vznesli tudíž prosbu ku králi svému, aby společně s jinými knížaty německými se o to zasadil, by nejvyšší hlavě církve katolické navrácena byla svoboda a neodvislost, kteráž jest nutnou podmínkou k vykonávání vznešeného úřadu papežského. Vláda sama odpověděla tím, že protestantský pan ministr osvěty zakázal apoštolskému vikáři, biskupu Forwerkovi, aby nikterak nepoučoval věřících své diecése o bezpráví, jež spáchala vláda italská proti svaté Stoli; i byl tudíž biskup přinucen pastýřský list, ježž k tomu účelu rozeslati chtěl, zadržeti.

Z Říma. Z Německa přibyla do věčného města zvláštní deputace s adressami a dárky peněžitými pro sv. Otce. Členové deputace této byli: Adames, biskup Luxemburský; hrabě Cajus Stolberg, hrabě Frant. Stolberg; hrabě Ludvík Arco-Zinneberg; hrabě Rudolf Schaesberg; hrabě Lazy Henkel z Donnersmarku; hrabě Ant. Chamaré; svob. p. Filip Wambolt; svob. p. Felix Loë; svob. p. A. z Nagelů; svob. p. Haus z Dorthu; kupec Leonardt z Kolína n. Rýnem; Dr. von Papan, z Mnichova; p. Neussesser a p. Blaum z diecése Mohučské, farář Oexleim z biskupství Eichstetského. O hromnicích byla deputace připuštěna ku slyšení u sv. Otce, když byli dříve veškeri členové mši sv. od papeže sloužené v kapli Sixtinské obcovali, přijavše z rukou náměstka Kristova Tělo Páně. Hrabě Cajus Stolberg odevzdal adresu oddanosti katolíkův německých, psanou německým jazykem, a biskup Luxemburský ji sv. Otcí francouzským jazykem přetlumočil. Pius IX. děkoval hluboce jsa dojat a vyzýval ku stálé modlitbě; pak daroval sám každému členu deputace svíci od něho posvěcenou jakož i kus mramoru z katakomb sv. Kalixta. Po té vyzval

všecky členy deputace, aby jej doprovodili na procházce v zahradě Vatikanské; usadiv se tam uprostřed stromů rozkošným ovocem přeplněných podělil veškery členy deputace krásnými pomeranči, načež opět se s nimi procházel a požehnání jim uděliv s otcovskou vládností je propustil.

— Někteří horlivcové kojili se nadějí, že nový císař německý a král Pruský se ujme sv. Otce a dopomůže jemu opět ku právu způsobem surovým porušenému. Leč jak bludná byla domněnka ta, zjevně se nyní ukazuje. Poslanec pruský u papežského dvora pan z Arnimu co nejdůvěrněji obcuje s kralevicem Humbertem, často se objevuje v Kvirinále, obědvá u kralevice a tančí pilně s kněžnou Markétou, i všelijak se u dvora oblíbeným účiniti snaží. Také se veřejně vypravuje, že až italský král se do Říma přesídlí, také vyslanec pruský z Florencie do Říma se odebere, což bude slavným uznáním a schválením loupeže na sv. Otci zpáchané.

— Knihovna Vatikanská, jakož i stanice a loggie téhož paláce papežského prohlášený jsou od komory italské za majetek národní, tak že sv. Otci ponechány byly pouze komnaty, ve kterých nyní přebývá; a tudíž není žádné chvilce bezpečen, že snad i do tohoto příbytku jeho nevederou se pochopové pod jakoukoli záminkou. Garda papežská toliko v palácu samém užívati smí svojí zbraně, mimo palác jest k tomu zvláštního povolení vládního zapotřebí.

— Od té doby, co italská vláda se násilně zmocnila Říma, hleděli miláčkové vlády té, Židé, všelikými piklemi dověsti toho, aby mladý *Mortara* se odřekl duchovního stavu. Sami úřadové italští naň naléhali, aby prý křesťanskou víru odprísáhl a zase Židem se stal. Následkem ustavičného pronásledování odhodlal se *Mortara* k útěku; odebral se v prosinci 1870 do Ameriky. Když cestoval skrze Belgie, dočetl se v Bruselách v římských novinách „*Miglioramento*“ největší hany a potupy, kterouž bezbožní nevěrcové jej za to obsypávají, že drápům jejich šťastně ušel; mimo to jmenované noviny živými barvami líčily násilí, jakého se strany duchovní vlády užito prý naproti *Mortarovi*. Pročež šlechtitý jinoch uznal za nutno, před odjezdem svým zaslati Bruselským listům vyjádření asi v těchto slovech: „Jsem nyní 20 let star a mám tedy právo hájiti sebe; cítím se zavázán veřejně vyznati, že jsem věrně oddaným synem církve katolické a že jsem z vlastní vůle k duchovnímu stavu se odhodlal. Avšak ani

rodičové moji nekladli mi odpor; neboť mi psal otec můj, když se dozvěděl, že mezi kanovníky Lateranského chrámu jsem přijat, takto: „Neprotrvím se úmyslu tvému; jednal jsi dle vlastní vůle své a já jen přeji, abys byl šťasten a spokojen.“

— V Římě vychází nyní 16 novin, z nichž 10 jest katolických a 6 liberalních; redaktory oněch listův katolických jsou Římané, vyjma jediného cizince; mezi 6 redaktory listův liberalních však nachází se jediný Říman, 5 jest cizozemcův. Ačkoli pak vláda vším úsilím liberalní novináře podporuje, nemají přece mnoho odběratelů, kdežto jeden z menších katolických listův, častěji od úřadův italských skonfiskovaný, „*Frustra*“ čítá 7000 předplatitův.

Z Itálie. Za vlády Napoleona III. obrala si Francie za úlohu vytvořiti sjednocenou Italii. A kterak nyní projevují Italové vděčnost svou naproti Francii? Oni netoliko se zdráhali přispěti pomocí svou ohroženému národu francouzskému, ale nadto kořistiti hodlají ze smutného konce nynější války. Obávát se vším právem král Viktor Emanuel a pomocníci jeho, že až by Francie k novému rozkvětu hmotnému dospěla, k zodpovídání by potáhnouti mohla lupiče, kteříž hlavu křesťanstva potupili neslýchanou svatokrádeží. Aby se to nestalo, za tou příčinou již nyní se vláda Italská všemožně o to zasazuje, by seslabila anebo dokonce zničila mocný vliv Francouzstva v Cařihradě a na východě vůbec, ano i v Japonské a Čínské říši. Vyslancové italští na těchto místech s nápadnou pečlivostí se ujímají katolických misionářův a nabízejí jim ochrany své, jen aby se tito nemuseli utíkat k zástupcům říše francouzské. Táž obava před Francií jest i u příčině, proč italská vláda by ráda mladistvého syna králova, Tomáše, dosadila na trůn francouzský. Ve Španělsku se podařilo italského prince učiniti králem; kdyžby se něco podobného dalo i ve Francii provésti, pak by sjednocená Itálie se na dlouhé časy těšiti mohla z ovoce posavadní své činnosti. Revolucionáři italští v tom směru podporují krále, neboť jim se úhlavně o to jedná, aby papež byl pokořen a světské vlády aby se nikdy více uchopiti nesměl.

Z Ameriky. V Milwaukee byl dne 18. prosince m. r. vysvěcen *missionářský ústav slovanský* (viz „*Blah.*“ 1870 str. 523), zřízený od slovutného kněze J. M. Gartnera, jenž byl jmenován generálním vikářem pro katolíky národnosti české a polské. V týž den sloužil první mši sv. kněz Jan Vít-

d nka rodem z Brna, jenž jest první Čech v Americe na kněžství posvěcený; jemu prý bude svěřena duchovní správa českých katolíků v New-Yorku (jest jich 5000), aneb v Novém Orleansu (2500 duší). V Detroitu převzal duchovní správu Čechův a Polákův kněz Tilek (rodem Čech z Nov. Kolína); v Baltimore hodlají katolíci čeští v brzkou vystavěti sobě chrám a sestoupili se k tomu cíli přičiněním p. Vaculy ve zvláštní spolek.

Literární oznamovatel.

— „*Nauka o měřických tvarech* pro školy hlavní a národní.“ Prakticky sepsal Josef Fr. Kupka, řídící učitel v Letovicích a t. č. předseda učít. spolku v hejtmanství boskovickém. *Druhé* opravené a rozmnožené vydání. Vydání první schváleno bylo ministerstvem vyučování dne 17. listopadu 1870 pro hlavní a národní školy. V Praze 1871. Komisionní sklad B. Stýblova kněhupectví. Str. 72.

— „*Methodická proprava měřictví a kreslárství*.“ Ku prospěchu mládeže vzdělal a pro školu i dům vydal Jan Lodl, učitel na hlavních školách v Rokycanech Část první. Se 79 vyobrazeními. V Praze 1871. Nákladem kněhupectví B. Stýbla. Str. 39.

— „*Chudý krejčí*.“ Původní činohra pro děti ve dvou jednáních od Josefa Štěpánka, učitele v Chrudimi. Nákladem kněhupectví B. Stýbla v Praze 1871. Str. 45. Sbírky: „Divadla pro děti“ číslo VI.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

p. Alois Stodola, kaplan u sv. Štěpána a duch. správce při c. k. zemském co trestním soudu v Praze, 27. února. Nar. v Břevnově 21. června 1826, posv. 29. července 1849; byl kaplanem 2 leta ve Pcherách, 2 l. v Podskalí a 18 u sv. Štěpána, kdež za posledních 4 let pro slabost pracovati nemoha v ničem nebyl zkrácen, alebrž láskavě ošetřován, začez důst. p. faráři vřelé díky vzdány buďtež i pp. kaplanům, kteříž místo nemocného bratrsky zastávali. Slavný pohřeb odbyval se za velikého účastenství duchovenstva i lidu ve čtvrtek 2. t. m. O 9. h. bylo tělo ve faře vykropeno a pp. kaplany měst Pražských do chrámu nešeno, kdež zádušní mše sv. slouženy byly a sice u hlav. oltáře zpívaná truchlomše a u všech pobočných tiché. Slavný průvod až ku bráně vedl pod infulou s četnou assistencí vd. p. kan. Bernard co arcib. vísitator českých far Pražských. Za rakví kráčel v čele duchovenstva vd. p. generalní

vikář, prelát Hron, dp. farář sv. Štěpánský s pp. kaplany, příbuzní a pak neobyčejné množství lidu, jenž růžence se modlili a nábožné písně zpívali, což mnoho diváků přilákalo k oknům a na ulice, kudy se pohřební průvod bral. Před čtyřspřežným vozem kráčela školní mládež s pp. učiteli a sbor kostelních zpěváků. Zkrátka vše toto, jakož i mnohé věnce na rakvi, slzy v očích, hlasité modlitby a štkání lidu svědčily o tom, že o 12. h. na hřbitově Košířském pochovali hodného kněze. Ať odpočívá v pokoji!

P. Jan Drbal, ř. maltéz., 23. listop. 1870;
p. Jos. Weber, jubil. kněz na odp. v Kouřimi, 5. prosince 1870;

p. Karel Jung, far. v Kisslingwalde v Kladsku, 2. února t. r.;

P. Vác. Kozelka, jub. kněz ř. křž., dr. a prof. theol. ve Vídni, cis. rada atd. 28. února.

Vyznamenání jsou:

p. Ant. Štěpánka, vysl. k. arcib. vikář okresu Budyňského, farář ve Vepřku, jmenován os. děkanem;

p. Vác. Frida, farář Chvatěrubský a tajemník vik., stal se prozat. k. arcib. vikářem obvodu Budyňského;

p. Fr. Rádlo, farář v Postupicích, a

p. Vojt. Böhm, farář v Kozmících, obdrželi expositorium canonice.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

p. Fr. Matušek, kapl. za adm. v Neveklově;
p. Karel Lauda, kapl. z Čelakovic do Kostelce n. L.;

p. Jos. Weissner, adm. v Dřevčicích, za koop. do Podolí u Prahy;

p. Jan Vachulka, admin. v Hobšovicích, za kaplana v Slaném;

p. Prok. Čužna, kapl. z Klecan do Chrástka;

p. Jan Celerýn, adm. z Strašic do Voseku.

Uprázdňená místa:

Neveklov, děkanství patron. p. Viléma hrab. Pourtales, od 22. února.

Vosek, fara patron. p. Jindř. Stroussberga, od 22. února.

V biskupství Budějovickém.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

p. Norb. Jos. Karádszek, admin. za faráře v Hamrech;

p. Jos. Schopper, kapl. za admin. v Kájově;

p. Jan Štastný, kaplan v Strmilově, vstoupil na odpočinek.

Milodary. Pro sv. Otce: vp. Ant. Černický farář Chlumský, 2 zl.; Fr. Vyskočil, osadník Chlumský, 1 zl. ve stf. (Odevzdáno.)

Spolku k utčení nejsv. Svátosti a ku pomoci chudých kostelů: Školní sestry v Praze, 5 zl. — Vd. p. kan. Bradáč odjel do Říma.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kniž. arcib. semináři
čís. 190—1.

Expedice:
v katol. kněhupectví

B. Stýbla
na sv. Václavském
náměstí, čís. 786-II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdříve v
měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
na rok: 2 zl. 50 kr.
na půl: 1 zl. 30 kr.

Po poště:
jenom v expedici
Celoroč. 3 zl. — kr.
půlroč. 1 zl. 65 kr.

Předplaceni čtvrt-
letní se nepřijímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přís. XIV. 24.)

Evangelium

na den Zvěstování blah. Panny Marie.

Obsah.

Anděl Gabriel poslán jest od Boha do Nazareta k blahoslavené Panně Marii, aby ji milosti plnou, s Bohem nejouzeji spojenou, nade všechny ženy požehnanou pozdravil. Kteréhožto pozdravení když ona v pokoře své přijmouti nechtěla a o své panenství se báti počala; těšil ji anděl tím ujištěním, že velikou milost u Boha nalezla, totiž tu, že matkou Syna Božího, krále nebeského bude. A na její otázku, kterak se to stane, poněvadž vždy pannou zůstati chce, odpověděl jí anděl, že to mocí Duha svatého, bez porušení panenství jejího se stane; a odvolal se při tom na svatou Alžbětu, kteráž před šesti měsíci také mocí Boží počala; načež blahoslavená Panna Maria k vtělení Syna Božího svolila.

Výklad.

Za onoho času poslán jest anděl Gabriel — jeden z nejpřednějších andělů — od Boha do města galilejského — v Galileji, jednom dílu židovské země ležícího, nepatrného, opovrženého, — kterémuž jméno Nazaret, ku panně zasnoubené muži, kterémuž jméno bylo Josef, z domu Davidova — z rodu, z krve svatého Davida krále, — a jméno panny — bylo — Maria. Jméno Maria znamenalo hvězdu mořskou, paní mořskou, trpkost mořskou. A co to jméno znamenalo, to ona v skutku a v pravdě byla, totiž „hvězda mořská“, panenskou nevinností, čistotou a svatostí nad tento hříšný, nepokojný svět jako nad bouřlivé moře vyvýšená, bleskem všelikých ctností zářící, bezpečnou cestu ku břehu blažené věčnosti ukazující; a „paní mořská“, „svět a vše, co

na něm jest, co na něm jako na moři bouří, jmenovitě žádost těla, žádost očí a pýchu života nohama šlapající; a „trpkost mořská“, jelikož na ni trpkost — bolest, veliká jako moře, čekala a ji skutečně potkala. —

A taková má každá panna býti — jako hvězda, čistotou, pokorou, bázní Boží a všelikou ctností krásně se trpytící; a jako paní, tělo, svět a ďábla šťastně přemáhající; a jako trpkost, k snášení bolesti, posměchu, pomluvy pořád připravená. Ó kýmž nížádná hvězda nespadne a nezhasne; to jest: kýmž nížádná panna o čistotu, o pokoru a bázeň Boží nepřijde! Ó kýmž nížádná paní v otroctví se nepustí! myslím při tom: kýmž nížádná panna světu se neoddá a jemu neslouží. Ó kýmž nížádná trpkost nikomu trpkostí, zármutku a hanby nečiní! Chci tím říci: kýmž nížádná panna nikoho neposlušností, neuctivostí, nevděčností nermoutí a netrápí! —

Anděl Gabriel poslán jest k blahoslavené Panně Marii. A za jakou příčinou? Před šesti měsíci poslán jest ke knězi Zachariáš, aby mu pověděl, že mu Alžběta, manželka jeho, syna — sv. Jana Křtitele, předchůdce Páně porodí.

Dost možná, že za podobnou příčinou poslán jest i k blahoslavené Panně Marii. A všed k ní — v nábožné modlitbě, v sv. rozjímání pohřbené — anděl řekl: Zdrávas — zdraví, radost, pokoj a všecko dobro tobě! — Krásně počal, krásně ji pozdravil. Tím pozdravením dal jí na srozuměnou, že příchodu jeho nemá se co lekat, ale na opak, že z příchodu jeho má se radovati, jelikož k ní s dobrým úmyslem, z důležitých příčin a na vyšší rozkaz přichází. Ó když již počátek tak krásný, jaké bude teprv pokračování? milosti — osvěcující, posvěcující, oblažující — plná — a poněvadž

milosti plná, zajisté že také pravdy, moudrosti, známosti vůle Boží, a také dobré vůle, svatých myšlenek, nebeských žádostí, nábožných úmyslů a předsevzetí, a také víry, naděje, lásky, poslušnosti, pokory, trpělivosti a všelikých ctností a také pokoje, radosti, blaženosti a všeho dobrého plná, jako nádoba plná drahé masti, jako studnice plná čerstvé vody, jako oúl plný sladkého medu, jako strom plný krásného květu, jako louka plná vonného kvítí, jako hvězda plná jasného světla; a nejen plná, ale čím dále tím plnější a touto plností všechny lidi, i všechny anděly daleko převyšující, a ze všech nejvíce k Bohu se přibližující. Hle, dvěma slovy co jí toho pověděl, jakou jí čest a chválu vzdal, jak ji nade všechny tvory, pozemské i nebeské, povýšil, jak ji za pejdokonalejší, nejkrásnější, ode všeho i prostého hříchu nejvzdálenější, Bohu nejblíží a nejmilejší vyhlásil! Mohl-li jí něco ještě lepšího říci? *Pán s tebou* — Pán, kterýž tě od hříchu čistou, milosti plnou učinil, jest s tebou v nejužším, nerozlučitedlném spojení, v nejlaskavějším, nepřetrženém obcování, v nejvěrnějším, věčném přátelství, v takovém spojení, obcování, přátelství, v jakém s nižádným tvorem ještě nebyl, aniž kdy bude. On jest s tebou, jako ty jsi s ním; on jest pro tebe, jako ty jsi pro něho; on jest v tobě, jako ty jsi v něm, on jest tvým, jako ty jsi jeho. To jsou samé divy, co tu anděl vypravil, divy, o nichž nikdo nikdy neslyšel, jichž se nikdo nenadál. Mohl-li k tomu něco ještě lepšího, divnějšího přidati? *Požehnaná ty mezi ženami.* Když Bůh někomu něco dal, u př. ourodu na zahrádě, na poli, říkalo se, že mu Bůh požehnal; obzvláště, když Bůh ženám děti dal, říkalo se, že jim Bůh požehnal, že jsou od něho požehnané. Když tedy anděl blahoslavené Panně Marii řekl, že jest požehnaná mezi ženami, nad ženy, řekl jí tím, že od Boha syna dostane, a sice takového, jakéhož nižádná žena od něho ještě nedostala, aniž kdy dostane. O kým ten syn asi bude? zdalíž mudrcem, anebo prorokem, anebo knížetem, anebo králem? — Ale kdyby jen mudrcem, anebo prorokem, anebo knížetem, anebo králem byl, byla by blahoslavená Panna Maria jen tak požehnaná, jako ty ženy, které mudrce, proroky, knížata, krále porodily. Nebyla by nade všechny ženy požehnaná, aby nade všechny ženy požehnaná byla, musí syn její nejen člověkem — mudrcem, prorokem, knížetem, králem, ale brž také pravým Bohem býti.

Již ale bych rád věděl, co blahoslavená Panna Maria tomu říkala, jak jí při tom bylo? — Co by mnohá jiná v podobném případě říkala, jak by jí při tom bylo, to si mohu lehko pomyslit: ona by nad tím nemálo se zradovala, radostí by tleskala, výskala, z domu do domu by běhala, po všem světě hlásala, co viděla a slyšela, jak šťastnou a blaženou se stala; ona by náramně zpyšněla, nad jiné ženy se vypínala, jim se posmívala, jimi zhrdala. Ale co blahoslavená Panna Maria tomu říkala? jak jí při tom bylo? *Kterážto uslyševši, zarmoutila se nad řeči jeho, a myslila, jaké by to bylo pozdravení* — koho by se týkalo; a čím více na to mysli, tím méně zdálo se jí podobné, že by se jí týkalo, že by ona ho hodna byla; že by mnohá jiná ho hodna byla, o tom nepochybovala, ale sama sebe za hodnou uznati nemohla. O nejpokornější to pokora, kteráž o hodnosti své ničehož neví, žádné přednosti nehledá, o žádnou chválu nestojí, kteráž i když jí čest a chvála se vzdává, ji jako nezaslouženou od sebe odmítá! O nejpokornější pokoro! v jaké divokráse se mi ukazuješ, jakou divovůni mne zarážíš, jakou divomocí k sobě mne přitahuješ! Kým mohu všechny oči na tebe obrátiti, všechny duše k tobě nakloniti, všechna srdce tobě získati! Kým mohu tebe co drahé semínko rozmnožiti, po všem světě tě rozšíti a pěstiti!

Když blahoslavená Panna Maria andělské pozdravení rozvažovala, zdálo se jí, jakoby o svou panenskou nevinost a čistotu přijíti měla, a počala se báti. Ó kým všechny panny o svou panenskou čistotu se bojí! zajisté, že pak zlých příležitostí, nebezpečných schůzek, nočních toulek, svobodného jednání s druhým pohrávám se vystřihají, čistotu svou šťastně zachovají, a s ní zalíbení Boží. — Anděl pozoroval bázeň její a odnímal ji od ní. *I řekl jí anděl: Neboj se, Maria; neboť jsi nalezla milost u Boha.* Dříve jí řekl: *Požehnaná ty mezi ženami; nyní jí totéž praví, ale slovy jinými, totiž těmi: nalezla jsi milost u Boha, a to takovou, jakověž až dosavad nižádná žena nenalezla, aniž kdy nalezne.* V čem pak ale záležela tato milost? To jí anděl světla vložil, řka: „*Aj, počneš v životě a porodíš syna, a naziveš jméno jeho Ježíš. Tent bude veliký a Syn Nejvyššího slouti bude, a dát mu Pán Bůh stolicí — trůn — Davida, otce — předka — jeho, a kralovati bude v domě Jakubově na věky a království jeho nebude konce.*“

Jakub měl dvanáct synů a z nich po-

vstalo dvanáctero pokolení israelské. Toto dvanáctero pokolení bylo potomstvo Jakubovo, nebo-li dům Jakubův. A v tomto domě Jakubově kraloval sv. David tři a třicet let. Ale David — pozemský, smrtelný král — předobrazoval nebeského, věčného krále, a jeho království — zemské, časné — předobrazovalo království nebeské, věčné, t. j. sv. církve. A tímto nebeským, věčným králem, řekl anděl blahoslavené Panně Marii, že Syn její bude; jako David v domě Jakubově, to jest ve svém pozemském království na čas kraloval, tak že syn její, Ježíš Kristus, v domě Jakubově, t. j. ve svém nebeském království na věky kralovati bude, a království jeho že nebude konce, že potrvá na věky, že bude věčné. V tom tedy ta obzvláštní milost, kterouž blahoslavená Panna Maria u Boha nalezla, záleží, že porodí syna a ten že Synem Božím, králem nebeským, ona pak že Matkou Boží, královnou nebeskou bude. Tato milost jest vrchol, koruna všech milostí Božích. — Nyní snad přestane se báti a počne se radovati; nyní snad andělské pozdravení přijme, a k mateřství dá svolení, vidouc, jakého důstojenství dojde. Či jak odpoví? *I řekla Maria k andělu: Kterak se to stane, poněvadž muže nepoznávám* — a nechci nikdy poznati? Kterak budu matkou, když jsem pannou a pannou chci zůstatí, když jsem panenství své Bohu slíbila, a slib svůj chci držeti? Či může se to státi bez muže? bez porušení mého panenství? mohu matkou býti, a při tom neporušenou pannou zůstatí? — Zůstanu-li pannou, svolím k mateřství; nezůstanu-li, nechci o mateřství ani slyšeti. Hle, blahoslavená Panna Maria chce k mateřství svoliti, ale s tou výslovnou výminkou, když podrží své panenství. Ó jak milé, vzácné jí bylo její panenství! Tak milé a vzácné, že pod žádnou výminkou nechtěla se ho odříci, ani pod tou, když matkou Boží se stane. A takové mají všechny panny býti; všechny mají panenství svého nade všechno sobě vážití, na nejvyš ho chrániti — chrániti až do vstoupení v stav manželský, anebo až do smrti. Pročež nechtěj. panno, panenství svého ani k vůli domu, ani k vůli statku, ani k vůli království v šanc sázeti.

Svolení blahoslavené Panny Marie závisí tedy jenom na tom, možná-li matkou býti, a spolu čistou, neporušenou pannou zůstatí. Jest-li to možná, svolí; není-li to ale možná, nesvolí. Nuže, co tomu říkáš, anděle Boží? Dej odpověď na její otázku. *A odpověděv anděl, řekl jí: Duch svatý*

sstoupí v tě, a moc Nejvyššího — Ducha sv. — zastíní tobě — dotkne se tebe, ale jen tak, jako stín, aby panenství tvého ani dost málo neporušil. Chvála Pánu Bohu! Nic tu nepraví o muži, o přirozeném běhu, o porušení pahenství, nýbrž o Duchu svatém, o jeho sstoupení a zastínění, o jeho čistém dotknutí, o nadpřirozeném, zázračném početí, o početí z Ducha svatého; ty počneš, dí anděl, z Ducha svatého — *a protož i co se — v tobě svatého počne, a z tebe svatého narodí, slouiti bude Syn Boží*. Kdyby přirozeným během — z muže počala, slouloby to, coby se z tebe hříšného — prvotným hříchem poskvrněného narodilo, syn člověka — Adama; poněvadž ale nadpřirozeným, zázračným během — z Ducha sv. počneš, protož i to, co se z tebe svatého — prvotným hříchem nedotknutého, narodí, slouiti bude Syn Boží. A na potvrzení toho odvolal se anděl na sv. Alžbětu, řka: *A aj, Alžběta, příbuzná tvá, i ona počala syna v starosti své, a tento jest jí* — od početí jejího — *šestý měsíc, kteráž slove neplodná*, — o kteréž se vůbec mluví, že jest neplodná; a jako Alžběta zázračným způsobem počala, tak také ty zázračným způsobem počneš, s tím však rozdílem, ona že počala z muže svého Zachariáše, ty pak že počneš z Ducha svatého; *neboť nebude nemožné u Boha žádný slovo* — nebude nemožné u Boha, splniti všechno, co slíbil; jakož nebylo nemožné u něho, splniti všechno, co před šesti měsíci skrze ústa má slíbil Zachariášovi, tak také nebude nemožné u něho, splniti všechno, což nyní skrze ústa má slibuje tobě. — Nyní víš, ó Panno, co jsi chtěla věděti, že o panenství své nemáš se co lekati, že je i v mateřském stavu zachováš na věky; nyní již nic nepřekáží tvému svolení. Ó rači svoliti!

Viz, jak anděl Páně toužebně čeká na tvé svolení, a jak všickni andělé upřeným na tebe zrakem na tvé svolení čekají, aby v milosti Boží a blaženosti nebeské mohli utvrzení býti. A rozhlédni se vůkol, a viz, jak všickni národové spjatýma před tebou rukama na tvé svolení čekají, aby od hříchů svých mohli vysvobození býti. Pohleď dolů, a viz, jak všechny nábožné duše v předpekli na tvé svolení se těší, aby brzy odtamtud mohly na svobodu vyjíti. Všecko vesměs stvoření s lkáním nevypravitedlným čeká na tvé svolení, aby dnes neb zejtra mohlo slavně obnoveno býti. I sám Bůh čeká na tvé svolení, aby v duchu a v pravdě mohl ctěn, chválen a oslavován býti. Co tomu říkáš, blahoslavená Panno Maria?

Řekla Maria: Ať, děvka Páně, — ve všem vůli jeho podrobená, — staniž mi se podle slova tvého! — tak, jak ty pravíš, a jak Bůh můj chce. I stalo se jí tak; v tom okamžení byla matkou Syna Božího. Ó šťastné svolení! Hle, Syn Boží jest pod srdcem jejím, a co nevidět, bude na loktech jejích, protože svolila, počne krev svou cediti, židům a pohanům se zjevovati, protože svolila, a bude se modliti, postiti, svátky světit, protože svolila, a bude sv. evangelium kázati, zázraky činiti, protože svolila, a bude za lid trpěti, život svůj na kříži obětovati, protože svolila, a sstoupí do pekel, a vstane z mrtvých, protože svolila, a vzdělá Církev, a ustanoví sv. svátosti, protože svolila, a vstoupí na nebesa a posadí se na pravici Boží, protože svolila, a sešle Ducha sv., a obnoví tvář země, protože svolila, slovem, čemukoli pro spasení lidské se podvolí, podvolí se tomu, protože svolila. Ó přestátné svolení, kteréž světu přineslo spasení! A však má-li kdo v tomto obecném spasení podíl míti, musí sám také k tomu svolení své dáti. Tohoto svolení k vlastnímu spasení jest nevyhnutelně potřebí, a dává je jedenkaždý při křtu svatém. Než totiž kněz komu křtem svatým poslouží, otázka se ho prvé ve jménu Církve svaté, řka: Chceš-li pokřtěn býti? A odpoví knězi: Chci; a teprv na základě této odpovědi, tohoto svolení jeho pokřtí ho, a poslouží mu později i jinými svátostmi. Tys také jednou řekl: Chci — chci býti pokřtěn, chci na důstojenství syna a dědice Božího býti povýšen, chci tak se chovati, jak synu a dědici Božímu sluší, chci Pána Boha svého milovati z celého srdce svého, a bližního svého jako sebe samého, chci hříchů se varovati, pokušením odpírati, věrným zůstatí až do konce. A na základě tohoto tvého „chci“ byl jsi pokřtěn, synem a dědicem Božím učiněn, a mnohými dary a milostmi Ducha sv. opatřen. Ne aby pak dnes neb zejtra toto své „chci“ odvolal a v „nechci“ proměnil; tím by zajisté o všecku milost Boží, o spasení duše své se připravil, hněv a pomstu Boží na sebe uvalil; ale stůj pevně, trvej věrně ve svém „chci“, a zajisté že spasení svého neztratíš. *J. Felizna.*

U kříže.

Vinem se k Tobě, Pane náš,
vinem ku kříži Tvému,
Ty, jenž vše láskou objímáš,
Ty vzrůstí nedáš zlému.

Kol kříže Tvého, Rozmilý,
nepřátel davy stály,
ty nevinost Tvou tupily,
Tvé oběti se smály.

Tys zvítězil přec, Pane náš,
svět se Ti šířý klaní; —
ó víme, že též míru dáš
nám v časném bojování. *K. M.*

Svěcení kněžstva v církvi katolické.

(Dle Řím. Pontifikálu.)

III. Svěcení na vyšší řády.

1. Svěcení podjahnů (subdiakonů.)

(Arcijahen vyvolává všechny jménem, udávaje při každém titul, to jest způsob jeho opatření, na jehožto základu má býti svěcen.)

Nechť přistoupí ti, jižto mají přijmouti řád podjahanství.

N. na titul kostela N. (náboženské matice.)

N. na titul vlastního jmění.

Bratr N. profes*) řádu N. na titul chudoby.

(Biskup je napomíná:)

Synové nejmilejší, majíce býti k svatému řádu podjahanství povýšení, opět a opět pozorně na mysli přemítejte, jaké břemeno dnes dobrovolně na sebe vzítí hodláte. Neboť dosavad jest vám volno a dovoleno do stavu světského dle libosti se navrátiti; pakli řád tento přijmete, nebude vám více dovoleno od nynějšího předsevzetí upustiti, nýbrž nastane vám povinnost, Bohu, jemuž sloužiti jest vládnouti, stále službu konati; a čistotu s pomocí jeho zachovávat; a přísluhování v církvi na vždy se věnovati. Pročež, pokud čas jest, rozmyslete se; a líbí-li se vám ve svatém předsevzetí setrati, přistupte sem ve jménu Páně.

(Mají-li kteří také na jahanství a na kněžství svěcení býti, povolá arcijahen i těch, a pořádá je dle stupňů jejich posvěcení. Biskup klekne; ti pak, jižto mají svěcení býti, prostřou se na zem a buď kůr buď biskup kleče počne

litanií o Věch Svätých,

v níž pokračuje. Po přímluvě: „Abys všem věrným zemřelým odpočinutí věčné dáti ráčil“ povstane biskup a žehná svěcence řka:)

Abys těmto vyvoleným požehnání udělití ráčil,

R. Tě prosíme, uslyš nás!

*) Profes = ten, jenž sliby řeholní veřejně již učinil.

Abys těmto vyvoleným požehnání a svatost uděliti ráčil,

R Tě prosíme, uslyš nás!

Abys těmto vyvoleným požehnání, svatost a posvěcení uděliti ráčil,

R Tě prosíme, uslyš nás!

(Po té biskup opět klekne a litanii ukončí. — Ti, kteří mají na jahanství a kněžství svěcení býti, odstoupí a biskup pokračuje ve svěcení podjahnů napomínaje jich:)

Synové nejmilejší, chtěje dosáhnouti úřadu podjahnů, bedlivě pozorujte, jaká služba se vám svěřuje. Podjahnů náleží, vodu k službě oltáře přichystati; jahnu pomáhati; ubrusy oltární a korporály*) vypírati; kalich a patenu k potřebě oběti nejsvětější jahnu podávati. Oběti, ježto přicházejí na oltář, chlebové předložením slovou. Z těchto obětí má na oltář jen tolik kladeno býti, coby stačilo lidu, aby nic nemuselo v sakrarium**) práchnivěti. Ubrusy oltární mají v jiné — a korporály též v jiné nádobě vypírány býti. V nádobě však, v které korporály prány byly, žádné jiné rouchy af se neperou; voda pak, již se k vypírání užilo, má v křtitelnici***) vylita býti. Snažte se tedy, abyste tyto viditelné služby, o nichž jsme mluvili, čistotně a pilně konajíce i ony neviditelné povinnosti, kteréž vyznamenávají, plnili. Oltář totiž církve svaté jest Kristus sám, jak svědčí svatý Jan, jenž ve Zjevení svém vypravuje, že viděl oltář zlatý, stojící před trůnem, na němž a skrze něj oběti věřících bývají Bohu Otci posvěceny. Kteréhožto oltáře ubrusy a korporály jsou údové Kristovi, totiž věrní Boží, jimiž co drahými rouchy Pán jest oděn, jak dí Žalmista: Hospodin kraloval, v krásu oblékl se. Blahoslavený také Jan ve zjevení svém viděl Syna člověka opásaného pasem zlatým, to jest zastupem svatých. Kdyby tedy přihodilo se, žeby někteří z věřících z křehkosti lidské nějak se poskvrnili, má jim od vás podána býti voda nebeského učení, jížto by opět očistění a navrácení byli ozdobě oltáře a účastenství v oběti Boží. Hleďtež tedy,

*) Korporály = lněné rouchy přes ubrusy a šátky oltární prostřené, na nichž při oběti nejsvětější Tělo Boží spočívá.

**) Sacarium = zamčený otvor ve zdi kostelní, do něhož věci posvátné, ježto více k potřebě nejsou, se ukládají.

***) Křtitelnice bývala za starodávna vlastní budova posvátná, v které svatý křest se uděloval, a v této býval zvláštní otvor ve zdi, do něhož voda upotřebená se vylývala. Nyní bývá takový otvor ve zdi kostelní blíže křtitelnice.

abyste obětem Božím a církvi Boží, to jest tělu Kristovu službu hodnou prokazovali, stojíce na základě pravé, katolické víry; poněvadž, jakž dí Apoštol: Vše, což není z víry, hřích jest, od církve odlučuje, a krom jednoty její jest. A protož, byli-li jste dosavad v navštěvování domu Božího nedbali, buďte nyní dbali. Byli-li jste posud ospalí, nyní bděte. A jestli jste dosavad byli opilství milovní, buďtež nyní strážliví. Aneb jestli jste posud nepočetní byli, od této chvíle čistotu milujte. Čehož vám rač popřiti ten, jenž živ jest a kraluje Bůh, na věky věkův. **R** Amen.

(Biskup jim podává kalich prázdný a patenu těmito slovy:)

Vizte, jaká služba se vám svěřuje. Pročež napomínám vás, abyste se tak chovali, byste se Bohu zalíbili.

(Arcijahen jim odevzdává konvičky s vínem a s vodou, spolu také misku a ručník, čehož se rovněž dotýkají. Biskup povstane a praví:)

Prosme Boha a Pána našeho, bratří nejmilejší, aby na tyto služebníky své, kteréž k úřadu podjahnů povolati ráčil, vylil své požehnání a svou milost; aby před obličejem jeho věrně sloužící odměny svatým předustanovené došli, s pomocí Pána našeho, Ježíše Krista, jenž s ním živ jest a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh, po všecky věky věkův. **R** Amen.

Biskup : Modleme se.

Jahen : Poklekněme na kolena.

Podjahn : Povstaňte.

Biskup : Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože, rač požehnati tyto služebníky své, kteréž jsi k úřadu podjahnů povolati ráčil; abys je ve svatyni své učinil statečnými a pečlivými strážci nebeského vojska, oni pak aby u oltářů Tvých věrně přisluhovali; aby na nich spočíval Duch moudrosti a rozumu; Duch rady a síly; Duch umění a pobožnosti; naplň je Duchem bázně Tvé; a posilň je v službě Boží, aby slovem i skutkem poslušni jsouce, milosti Tvé dosáhli. Skrze Pána našeho, Jesu Krista, Syna Tvého, jenž s Tebou živ jest a kraluje v jednotě téhož Ducha svatého Bůh, po všecky věky věkův. **R** Amen.

(Biskup klade na hlavu každého z nich náramník (humerál) řka:)

Vezmi náramník, jenž vyznamenává krocení jazyka. Ve jménu Otce, i Syna i Ducha svatého. **R** Amen.

Potom navléká každému manipul (náruční roucho) na levou paži, řka:)

Vezmi manipul, jenž vyznamenává úrodu dobrých skutků. Ve jménu Otčce, i Syna i Ducha + svatého. **R.** Amen.

(Pak obléká každého v tuniku, řka:)

Tunikou příjemnosti a oděvem radosti přioděj tě Pán. Ve jménu Otčce i Syna i Ducha + svatého. **R.** Amen.

(Konečně podává každému knihu epištol, řka:)

Vezměte knihu epištol, a mějtež moc čítati je v církvi svaté Boží, jak za živé tak za zemřelé*). Ve jménu Otčce, i Syna, i Ducha + svatého. **R.** Amen.

(Jeden z nových podjahnů čte pak při mši sv. epištolu.)

2. Svěcení jahnů (diakonů).

(Po „Gloria“, a neříká-li se toho dne při mši svaté „Gloria“, tedy hned po „Kyrie“ obrátí se biskup k lidu a praví: *Pokoj vám, aneb Pán s vámi!* Potom říká modlitbu církve na týž den připadající, a spolu následující modlitbu za ty, jižto mají svěcení býti.)

Modleme se.

Vyslyš, prosíme, Pane, prosby k Tobě se utíkajících, a srdcem pokorným Tobě sloužící ustavičnou obranou svou ostříhej, abychom nijakými zmatky zaneprázdnění nejsouce, úřadům Tvým dobrovolnou službu věnovali. Skrze Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého, jenž s Tebou živ jest a králuje v jednotě Ducha svatého Bůh, po všechny věky věkův. **R.** Amen.

(Po epištole posadí se biskup na sedadlo před oltářem. Arcijahen volá jménem každého z těch, jižto mají svěcení býti.)

Nechť přistoupí ti, jižto mají na jehnětví svěcení býti.

(Po čemž představuje je biskupovi těmito slovy:)

Nejdůstojnější otče, svatá matka Církve katolická žádá, byste tyto přítomné podjahnny na řád jahnů posvětili.

Biskup: Víš-li, že jsou toho hodni?

Arcijahen: Pokud křehkosti lidské věděti lze, i vím i dosvědčuji, že tito úřadu toho hodni jsou.

Biskup: Bohu díky.

(Nyní oznamuje biskup jak duchovenstvu tak lidu:)

S pomocí Pána Boha a Spasitele našeho Jesu Krista, vyvolili jsme tyto přítomné podjahnny k úřadu jahenskému. Má-li

kdo co proti nim, ať pro Boha a zlásky k Bohu s důvěrou předstoupí a vyjeví; avšak ať dobře rozváží, co činí.)*

(Po krátké pomlce pokračuje k svěcencům:)

Synové nejmilejší, majíce býti povýšeni k úřadu Levitů, považte dokonale, jak vysokého stupně v církvi dosáhnete. Jahnů totiž přináležejí přísluhovati u oltáře, křtíti a kázati. Již v Starém Zákoně z dvanáctera pokolení jedno toliko, totiž pokolení Levi vyvoleno bylo, aby se zvláštní pobožností v stánku Božím a při jeho obětech stálým řádem sloužilo. A propůjčeno mu takové důstojnosti, že nikdo z pokolení jiného k oné božské službě a konomu úřadu nemohl býti povýšen, tak sice, že převelikou jakousi a dědičnou výsadou pokolením Hospodinovým i býti i slouti zasloužilo; jichžto dnes, synové nejmilejší, jak jméno tak úřad převzmete, poněvadž k úřadu Levitů a k službě stánku, to jest církve Boží vyvoleni jste, kterážto vždy ozbrojena jsouc, ustavičný boj proti nepřátelům svým bojuje, pročez také dí Apoštol: Nenít bojování naše (tolik) proti tělu a krvi: ale proti knížatům a mocnostem, proti správě světa této temnoty, proti duchovním zlostem v povětří. Kteroužto církev Boží vy jako onen stánek nositi a ohražovati máte ozdobou svatou, učením božským, příkladem dokonalým. Slovo Levi vykládá se totiž „přidání“, nebo „vzatý.“ I vy, synové nejmilejší kteřížto jako otcovským dědictvím jména toho nabýváte, buďtež „vzatí“ (odňatí) tělesným choutkám, světským žádostem, kteréž bojují proti duši; buďte skvělí, neporušení, neposkvrnění a čistí, jak se sluší na služebníky Kristovy a rozdavače tajemství Božích, abyste byli hodně „přidání“ k počtu těch, jenž stojí na témž stupni církevním, abyste zasloužili býti dědictvím a milování hodným pokolením Hospodinovým. A poněvadž budete spolupřísluhovači a spolupůsobitelé těla a krve Páně, vzdálena buďtež od vás neřádná těla rozkoš, jakž písmo dí: „Očistte se, kteří nosíte nádoby Hospodinovo.“ Pomněte na blahoslaveného Štěpána, jenž pro zásluhu zvláštní čistoty od apoštolů k témuž úřadu zvolen byl. Pečujte o to, abyste evangelium těm, jimž je ústy budete zvěstovati, živými skutky vykládali, aby se o vás mohlo říci: Blahoslavené nohy zvěstujících dobré věci. Roznášejíce evangelium pokoje, obujte nohy své v příklady

*) Rozuměj: při mších svatých jak za živé, tak za zemřelé.

*) Doslovně: Ať jest pamětliv stavu svého, t. j. že i on člověk a před Bohem hříšník jest.

Svatých. Čehož vám rač popřáti Pán milostí svou. **R.** Amen.

(Nebylo-li téhož dne svěcení podjahnů, prostřou se všickni na zemi, říká se litanie a biskup tuto prostřené žehná jako při svěcení podjahnů.

Potom promluví k duchovenstvu a lidu :)

Čehož sobě všickni žádáme, o to společně prosíme, aby prosbami celé církve tito, kteříž se k úřadu jahnů připravují, řádem levitského požehnání se zastkvěli, a duchovním obcováním jiným svítice, milostí posvěcení zářili; čehož rač jim popřáti Pán náš, Ježíš Kristus, jenž s Otcem a Duchem svatým živ jest a kraluje Bůh na věky věkův.

(Pak k těm, jižto mají svěcení býti :)

Bratří nejmilejší, prosíme Boha Otce všemohoucího, aby na tyto služebníky své, kteříž k úřadu jahenskému zvoliti ráčil, milost požehnání svého milostivě vylil, a jim dary posvěcení, z milosti uděleného, zachoval i prosby naše přívětivě vyslyšel; aby což dle úřadu svého budeme konati, pomocí svou dobrotivě provodil, a tyto, o nichž dle náhledu svého se domýšlíme, že bychom je k rozdávání svatých tajemství jemu představití mohli, požehnáním svým posvětil a posilnil. Skrze jednorozeného Syna svého, Pána našeho Jesu Krista, jenž s ním a s Duchem svatým živ jest a kraluje Bůh, (Biskup sundá infuli a pokračuje v modlitbě :)

po všechny věky věkův. **R.** Amen.

Pán s vámi **R.** I s duchem tvým.

Vzhůru srdce! **R.** Pozdvihli jsme k Hospodinu.

Díky činme Pánu Bohu svému! **R.** Hodno a spravedливо jestiž.

V pravdě hodno a spravedливо jest, slušno a spasitelno, abychom Tobě vždy a všudy díky činili, Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože. Tyť rozdávaš hodnosti, uděluješ rády, porádáš úrady; Tyť, ač sám v sobě se neměníš, všechno obnovuješ, vše řídíš, vše svou věčnou prozíratelností připravuješ a uskutečňuješ v pravý čas, slovem, mocí a moudrostí svou, Ježíšem Kristem, Synem svým, Pánem naším; jehožto tělu, totiž církvi své, rozmanitostí nebeských darů rozdílné, a však na vzdor těmž oudů rozdílu přece spojené, a podivným celého spoje zákonem sjednocené, v chrám svůj na výš i na šír vzrůstati dáváš. Tys ustanovil, aby službu svatého úřadu zastávali služebníci trojího stupně, vyvoliv k tomu z počátku syny Levi, aby v obrazné službě domu Tvého co věrní strážcové trvajíce,

dědictví požehnání nebeského za podíl věčný obdrželi. Na tyto také služebníky své, prosíme, Pane, vzhlédni milostivě, kteříž, aby při oltářích Tvých sloužili, na úřad jahenských prosbami pokornými posvěcujeme. A my sice jakožto lidé smyslu božského a rad rozumu svrchovaného neznající, zachovalost těchto, pokud nám lze, ceníme. Tebe ale, Pane, nic, což nám neznámého jest, neujde, aniž býváš oklamán věcmi skrytými. Ty's znatel tajností; Ty's zpytatel srdcí. Tobě lze soudem nebeským, úsudek lidský věčně přesahujícím život těchto zkoumati, od poklesků je očistiti, a jim, co budou mít konati, také popřáti.

(Nyní vzkládaje pravou ruku na každého zvlášť praví:)

Přijmi Ducha svatého ku posilnění, bys ďáblu a pokušením jeho odolal. Ve jménu Páně.

(Pak pokračuje:)

Sešli na ně, prosíme, Pane, Ducha svatého, aby k věrnému vykonávání služby Tvé sedmerým darem milosti posilnění byli. Dejž, by oplývali spanilostí ctnosti, vážností skromnou, stydlivostí stálou, čistotou nevinností, a zachovávaním duchovní kázně. Mravy jejich necht jsou odleskem Tvých přikázání; aby lid měl na nich následování hodný příklad čistoty; aby dobré svědectví svědomí svého v sobě nosíce v Kristu silní a stáli setrvali; a hodnými pokroky s pomocí milosti Tvé ze stupně nižšího k vyššímu povýšení býti zasloužili. Skrze téhož Pána našeho, Jesu Krista, Syna Tvého, jenž s Tebou živ jest a kraluje v jednotě téhož Ducha svatého Bůh, po všechny věky věkův. **R.** Amen.

(Nyní dává každému štolu přes levé rameno, říká:)

Oděj tě Pán oděvem spasení a oblekem radosti; a roucho spravedlnosti zahaluj tě vždycky. Ve jménu Páně. **R.** Amen.

(Konečně podává každému knihu evangelia obsahující, říká:)

Přijmi plnomocenství čítati evangelium v církvi Boží, jak za živé tak za zemřelé*). Ve jménu Páně. **R.** Amen.

Biskup: Modleme se.

Jahen: Poklekněme na kolena.

Podjahan: Povstaňte.

Biskup: Vyslyš, Hospodine, prosby naše, a na tyto služebníky své Ducha požehnání svého sešli, aby nebeským darem obdařeni jsouce, i u velebností Tvé milosti

*) Totiž při mších svatých za živé i za zemřelé.

dojítí, i jiným za příklad života ctnostného sloužití mohli. Skrze Pána našeho, Jesu Krista, Syna Tvého, jenž s Tebou živ jest a kraluje v jednotě téhož Ducha svatého Bůh, po všecky věky věkův. *R. Amen.*

Modleme se.

Hospodine svatý, Otče víry, naděje a lásky, odměniteli všeho prospívání v dobrém, kterýžto uspořádav na nebi i na zemi úřady andělův, po všech živlech účinek vůle své rozléváš, rač mysle těchto služebníků svých osvititi, aby jimi oltářům Tvým přibýlo čistých a vůli Tvé zcela oddaných služebníků, kteří by milosrdenstvím Tvým vždy čistějšími, a stupně těch, jež apoštolové do počtu oněch sedmi, jichž vůdcem a předchůdcem blahoslavený Štěpán byl, z vnuknutí Ducha svatého zvolili, hodnými se stali: a ctnostmi všemi, jimiž Tobě sloužití náleží, okrášlení jsouce, Tobě se zalíbili. Skrze Pána našeho, Jesu Krista, Syna Tvého, jenž s Tebou živ jest a kraluje v jednotě téhož Ducha svatého Bůh, po všecky věky věkův. *R. Amen.*

(Jeden z jahnů čte pak při mši sv. evangelium.)

Obrázek.

Povídka z hornického života*) od Fr. S.

„Zdar Bůh!“

I.

„Kmotříčko, pojďte pak se podívat, to budou slavné křtiny!“ — volala jakási žena oknem do nízké chaloupky, rukou ukazujíc na vůz, kterýž ujížděl cestou k chrámu Páně. V okamžení vyběhla umouněná kmotra z chaloupky, zavřela dvěře, strčila kliku do zástěry, a obě klusaly k hřbitovu a dále po něm k sínci kostela.

„Koho pak si asi vyvolil za kmotra?“ prohodila první.

„I to víte, že chudého ne; však mu také nezbývá,“ odvětila druhá.

Ješto šťastný porod na faře oznámen byl, očekával již pan kaplan příchod otce a svědků s nemluvnátkem. Hbitě se obleknuv stál již u dveří chrámových, tak že obě kmotřičky právě vhod přišly, ničeho nezameškavše.

„Kterak tomu dítěti chcete říkati?“ ptal se kněz jako obyčejně nejdříve. Odpověď zněla: „Jan Nepomucký.“ Co zatím ostatní otázky a obřady následovaly: naše kmotřičky s patrnou zvědavostí pohlížely na otce a na kmotry, kteřížto s bábou vážně

tu před duchovním stáli. Když pak tito za knězem ku křtitedlnici kráčeli, vešly též zvědavé ženy do kostela, cestou si šeptajíce, že prý „tatík si dal, ten nahrabe od kmotrů; vždyť jsou jenom — havíři.“ A v skutku nemýlily se. Po křtu sv. při zápisu zapsali se kmotrovětakto: „Prokop Horina, horník; Václav Dolina, horník.“ — Když byl pan kaplan všecko náležitě zapsal, usedli všickni zase na vůz, a ubírali se k domovu. Zvědavé kmotřičky tolikéž domů se vracely a jedna druhou srdečně prosila, aby se báby zeptati neopomenula, co asi kmotrové do vínku dali, a proč asi pan Jeník jenom havíře za kmotry si vyvolil.

Všecko to dalo se v Žalovicích, vesničce, kteráž v údolí mezi dvěma návršími se rozprostírá, nepatrná co do stavby, znamenitá ale dobrým kamenným uhlím, kteréžto se tam hojně dobývá. Od vesnice vzhůru po celém návrší stojí mnoho malých domků, skrovných obydlíček hornických, kteréž lid „kumbálky“ nazývá. Podobně mnoho šachet tam viděti jest, dílem vodou zatopených a proto opuštěných, dílem, a to z větší části, užívaných, v nichžto se pilně pracuje. Stojí-li nad šachtou pod boudou rumpál, čili jak staří říkávali vrtidlo, dobré to znamení; jest-li ale zábradlím opatřena aneb z části zaházená, věz, že voda vypudila horníky, kteříž jinde zase na uhlí uhodili. Každý podnikatel musí sobě výměru svou úředně pojistiti a hranice, vyznačené nad zemí, nesmí pod zemí překročiti. Ve své výměře dobývá pak na jednom aneb více místech uhlí, jak mu síla stačí. Šachty své výměry nazývá svým „cechem“. Pro každou šachtu berou si některého svatého za ochrance, a odtud zovou se pak majetníci a dělníci dle pojmenování cechů. Tak jsou horníci z cechu svato-barborského, z cechu sv. Prokopa, sv. Víta atd. A že bez představených pořádek udržeti nelze, má každý majetník dohlížitele svých dolů. Nejbližší představený horníkův slove lezec, čili, jak lid vůbec říká, štaigr.

A takovýto lezec v hraběcích uhelných dolech u sv. Prokopa byl Jan Jeník, otec právě pokřtěného dítěte; kmotry pak byli horníci z téhož cechu. Jeník, vysloužilý dělostřelec, byl muž, jenž všeobecné vážnosti požíval. Jsa rozšafný a nábožný, žádal sice od svých podřízených horníků a dělníků vojenskou poslušnost ve službě a bezúhonně chování mimo službu, za to ale byl všem jak otcem.

Sestoupiv s vozu, vzal od báby novokřtěnce a spěchal s ním do světničky, kdež jej manželce položil do náručí řka: „Zde

* Psná r. 1855. Viz „Poutník z Prahy.“

ti, Lidmílko, přinášíme nového křesťana. Jan jest jméno jeho. Křtil pan kaplan a pozdravuje tě. Máš prý Jana po křesťanskou vychovati, poněvadž jak pravil nejlepší dědictví, jakéhož rodičové dítkám zanechati mohou, jest křesťanské vychování.“ — Matka, usmívajíc se, přijala dítko, políbila je a přikryla si tvář rukou, neb slzela — radostí. Byloť to prvorozenátko, první plod lásky svorných manželů.

Bábě se pláč matky jaksi nelíbil. Nejspíše soudila, že by slabé ženě škodil, a proto, aby ji obveselila, začala s velkou výmluvností vypravovati, že Jeníček při křtu svatém ani nezaplakal, a že svýma modrýma očima rozumně hleděl na velebného pána, když mu prsíčka mazal sv. olejem. Ano, ku podivu, on prý se usmíval, když mu kněz hlavu políval vodou, z čehož soudila, že to bude moudré a nábožné dítě.

„To jest u Boha,“ ozval se otec. „A pak to bude záležitosti na vychování, jak se nám podaří.“

„Inu ovšem, ovšem! Já ale myslím, že se neklamu. A nadarmo jsem v Praze na učení nebyla; a že jsem zkoušená, to ví celý svět. Vzpomeňte si po letech na má slova. Ostatně o to se hádati nebudeme; raději se podívám, jak byli kmotři štedří.“ Při tom vzavši od matky nemluvně, počala bílou peřinku pozorně rozvinovati, an otec toho si nevšímaje ze svátečních šatů do všedních se převlékal.

„Tu to máme,“ zvolala pojednou Dráčková (takť se bába jmenovala), „vždyť jsem si to myslela! Ti toho nadělili! Obrázek a jeden dvacetník. — Ovšem, že jest nový a s Pannou Marií; ale když je člověk kmotrem jednou za čas a k tomu prvorozenátku, hm. — A co s obrázkem? Ještě že je to svatý Jan Nepomucký. Alespoň má Jeníček patrona. Vidíš to, hošíčku? Měls chudé kmotry!“

Řeč ta zamrzela otce i žádal Dráčkovou, aby nikomu o vínku se nezmiňovala, dokládaje, že kmotry prosil, aby jeho dítěti žádných peněz do vínku nedávali. „Obrázek,“ pravil, „mne těší, nikoliv ale dvacetník. Kdyby se mi bylo o peníze jednalo, mohl jsem bohatých kmotrů požádati, já ale vyvolil horníky, aby dítě vědělo, čím otec se živil, kdyby mne Bůh k sobě povolal. A vyvolil jsem zachovalé horníky, aby dítěti jednou dobrým příkladem předcházeli. Ano, milá Dráčková, přiznávám se vám, že o lepších křesťanech mezi horníky nevím. Nyní víte příčinu, a proto doufám, že o křesťaných darech mezi lidmi pomluvíte.“

Dráčková slavně slibovala mlčelivost. Matka si žádala dítko a držíc je u prsu usnula. Otec šel dohlédnout k šachtám. Poněvadž ale právě několik vozů pro uhlí přijelo, zdržel se déle než myslel. Tahači vesele točili rumpálem, na němž provazu na jedné straně přibývalo, na druhé ubývalo; plný okov čili kbelík chodil šachtou vzhůru, druhý prázdný dolů. Po každém vysypání přibýlo do vozu půl korce uhlí, a když se to šestnáctkrát opakovalo, bylo nákladu na dva koně dosti.

Dráčková mezi tím odbyla všecko potřebné obsloužení. Když pak od služby hrníček pro ní určené kávy obdržela, a slušně byla pojedla: večerem ubírala se dolů do Žalovic.

Rehtáčková s Klinkáčkovou, z kostela nám známé kmotřičky, stály na návsí. Snad se náhodou sešly. Možná! Hleděly ale pozorně v tu stranu, odkud s kopce dolů Dráčková přicházela. Vlídne se usmívajíc vítaly ji, a bába splácejíc zdvořilostí za zdvořilost, upřímně jim pověděla, co jen věděla, totiž „aby si rozvážily, co se jí přihodilo ponejprv co babí. Dvacetník a obrázek“ pravila, „dali kmotři do vínku; ale to povídám jenom vám, i žádám vás, milé kmotry, aby z toho nepovstaly klepy.“

Můžeme si pomyslit, že se kmotřičky mlčenlivostí slavně zavázaly. Davše si upřímně „dobrou noc“ ubíraly se každá do své chaloupky. Druhého dne vypravovala si ale celá obec o podivném daru Jeníkových kmotrů. Obrázek stal se terčem mnohých uštěpačných rozmluv, anobrž i rouhavých vtipů.

(Pokračování.)

Bůh věčná láska.

I mámť až posud v srdci city,
jež píseň vdechnout hotovy;
jsou v prsou mojih zpěvy skryty,
jež rozlomit chtějí okovy.

A víte, jaké jsou to zpěvy
a komu jsem je uschoval?
Jen tomu chci pět bez úlevy,
kdo nejdříve mne miloval.

Kdo jiný hoden věčné chvály
než Trojjediný věčný Bůh?
A pakli *Jej* chci slavit v dáli,
tuť splácím lásky dávné dluh.

F. Lh. ctka.

DOPISY.

Z Německého Brodu 9. března 1871.

(Loupežný pokus.)

Že není radno na obrazy Svatých a Světíc zavěšovat skvosty, památní peníze, granáty, perly atd. okázalo se minulý pondělek, kdy kostelník po půl 6. hodině ranní otevřel kostel před ranní mší sv., zpozoroval, že na obraze sv. Anny pod velkým křem bylo sklo do kola na onom místě vykrojeno, kde se nacházela šňůrka granátů s bezcennou medailí na krku té svěťce, s čímž si nešlechtník velkou práci dal a nejdříve podstavec na způsob oltářičku, pod obrazem tím zavěšený, vlastní tíží strhl, pak ale na žebříku, jež tam ležet nechal, loupežný pokus svůj dokonat. — Dle všeho se podobá, že se v kostele přes noc zavřít dal, ať v neděli od půl 6. hodiny ráno až do půl 6. hodiny odpůldne pro neustálou návštěvu dopoledních a odpoledních služeb Božích a křížové cesty, mezi polednem obydvané, k tomu přiležitosti neměl, a jen to divno, že se neodvážil ještě i na obraz Panny Marie u kazatelny, kde se dvě korunky a granáty nacházejí. Bývá to prachné dobrodincům, jenž takovým dárkem by rádi ten neb onen obraz ozdobili, dokázat, že se tím jen zločejové přilákají, jakož i, jestli se okrasa ta zavěsit má, že propichováním malba často dosti zdařilá a památná se kazí, kdežto, kdyby se dárek v jiném způsobu podal, okrasa stářejší aniž koho k loupeži dráždící by se zjednat mohla. K. S.

V Hradci nad Labem 10. března 1871.

(Prémie „Zábavné Bibliothéky.“)

Nedlouho tomu, co příčinlivé nakladatelstvo „Záb. Bibliothéky“ rozeslalo premii díla toho na rok 1871. Za nedlouho dostane se — jak v oznámení čteme — odběratelům obou prvních ročníků Z. B. premie druhé, skvostnější první, představující barvami olejovými „Dobrého Pastýře.“ Cena prvního obrazu ustanovena jest 2⁵⁰ zl. r. m., druhého o totéž bude větší, ac předplatitelům jen o 20 kr. se zdrazí (80 kr.). Přihlédajíc k ceně a k paměti uvozující slova p. vydavatelova, že Dobrý Pastýř bude malba v skutku výtečná, nemůžeme než chválu vzdávat příkladné horlivosti o prospěch věci katolické. Jeť příčinlivost ta v dobách našeho moderního pohanství tím záslušnější, čím méně nalezá upravené půdy. Protož, aby i těchto listů čtenářstvo zvedlo více o blahodárné činnosti v zátiší kláštera Rajhradského, jakož i abychom těch, kdož na

vlastní škodu rozpakuji se dosud majiteli se státi těchto výtvorů *katolického* umění, rozhodnutí se pro podporu dobrého činu usílili: chceme tuto několik slov prvnímu vydanému již obrazu „Vánocím“ věnovati, jistotu toho majíce, že nikdo nám toho nezazlí.

Uprostřed skupení osob, k němuž zrak pozorovatele se obrací, jest na plénkách bílých uložené mile usměvající se Božské Dítě, jež panenská Matka svatému Pěstounu okazuje. Nad maličkým Novorozenátkem sklánějí se po stranách tři zbožní duchové z andělských kůřů, jakoby stráž držíce nad Ním a vědouce, že od kolébky již zločinný nepřítel nástrahy bude ukládati člověckému tělu Syna nebeského. Dojemný to jistě obraz pro každého, komu nevymřel cit v útrobách, a mimoděk cítíme se pohnuty při patření naň k těmž oblažujícím úsměvu, jakýž vyluzen jest na rtíku Božského Nemluvnátka. Zdařilé provedení prozrazuje, že mistr jeho byl pánem štětce svého.* Vděční jsme za to Rajhradskému řeholníku, že s plíř řídkou dopomáhá lidu katolickému nejen k dobrým knihám, alebrž též o důstojné se stará vyzdobení kat. příbytků. Či snad není povinností *katolika*, aby na zděch stánku jeho dostalo se místa Kristu — Bohu? V nižádné-li vlasti chýžce chybět nesmí nebo nemá — po příkazu národních časopisů — obraz velikého bojovníka, kterýž strach a hrůzu pouštěl na davy lidstva: proč nemělby věrný syn katolické rodiny vyvěšovati nad lůžkem svým spanilosti plné Dítě Boží, kteréž mír a lásku v srdce lidská dává? Proč neměli bychom zraku povznášeti k obrazu onoho Betlemského Učitele, jenž nám z samých nebes pravdu na svět přinesl, aby zlomiv vzdor a pýchu jediné jen pravé světlo rozžehl? — Dosti buď však slov tu napsaných; pevně máme za to, že upřímnému synu církve postačí i to málo zde, čím jsme pozornost jeho ku *katolické* bibliothéce obrátiti umyslili. Snad navrhne mnohý, že dogmatický tu a tam obsah její málo chová belletristické půvabu. *Napřed poznej* — odpovídáme — *svoji pravdu, pak se tepru pobavuj.* Ostatně, kdo do ruky vzal sešit některý II. ročníků Z. B., dosti tušíme, uspokojivě jej po přečtení odložil; a uspokojila-li kniha čtenáře, dosáhla svého účelu. Můžeme tudíž v bezpečnosti zmíněnou bibliothéku doporučiti českému lidu katolickému, ano musíme tak, poněvadž literární

*) „Alte und Neue Welt“ rozdává abonentům svým tutěž premii (z Bensingrovy dílny v Einsiedelnu).

naši světští Merkurové aneb z vůle aneb nedbalosti buď nic buď pramálo se o věc katolictva starají.

Karel K.

Z Kosové Hory 8. března 1871.
(Sv. missie. Křížová cesta.)

Budeš se diviti, laskavý čtenáři Blahověsta, spatře dopis z Kosové Hory, z městečka, o kterémž v časopise tomto zmínka nebyla, z městečka, které jsouc obydleno četně israelity ohledně nábožnosti ne velmi příznivě posuzováno bylo.

Avšak není tomu tak; novější doba ukázala, že nevyhynul náboženský duch na farní osadě této, oč zvláštních zásluh získal sobě zdejší důstojný p. farář. Jestli on nejen dobrým kazatelem, ale i pečlivým pastýřem osady své. Především roku odbývána zde sv. missie od vel. kněží Redemptoristů ze sv. Hory za velkého účastenství osadníků farních. Tak četně navštěvovány kázání a ostatní služby Boží, že velká část příchozích spokojiti se musela venku před kostelem přítomnu býti.

Letošního roku, dne 24. února zavítali k nám opět duchovní otcové svatohorští k obnově či renovaci missie. I tentokráte ukázala se horlivost náboženská u velké míře. Již časně z rána se všech stran spěchalo vše do kostela, neb kdo se opozdil, musel opět, an kostel již přeplněn byl, venku ostati. Komunikantů bylo 2500. Po ukončení renovace navštívili vel. OO. redemptoristé zdejší čtenářský spolek, který téhož dne velmi četně zastoupen byl, kdež po celou hodinu k velké radosti všech přítomných pomeškali, a upřímně s námi se bavili.

Jak mocně zaujata byla duše všechněch pro tuto sv. věc, ukázalo se zjevně při odchodu jejich. Před farou shromáždil se velký zástup lidu, vše chtělo ještě jednou viděti ty, z jichž úst tak mnoho dobrého byli slyšeli. Obecní výbor odebral se do fary, by vyslovil vřelé díky za blahodárné působení, načež doprovázení jsouce četným počtem božích mladíků na koních, vůkolním duchovenstvem a obecním výborem odejeli do Podčepic, by i tamějším osadníkům připravili hody duchovní. Bůh je provázej!

Horlivostí neunavnou našeho p. faráře ozdoben bude kostel náš novou křížovou cestou z dílny malíře p. J. Umlaufa z Kyšperku, ku kteréž dva obrazy již zde máme. Jestli to dílo tak pěkné, že by i mnohý velkoměstský chrám zdobiti mohlo.

Bůh žehnej vel. OO. missionářům a našeho duch. správce nám zachovej!

A. V.

KRONIKA.

Z Prahy. Svěcení na *biskupství* vd. p. preláta scholastika dr. Karla Fr. Bruchy, jehož zvolení za biskupa Joppenského sv. Otec Pius IX. v konsistoři své v Římě dne 6. t. m. slavně prohlásil,*) konati se bude v neděli I. po Velikonoci či bílou, t. j. 16. dubna v seminářském chrámě u sv. Salvatora.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati od 16—20. března u Maltézů, od 21—25. u sv. Apolináře.

— U sv. Josefa (OO. kapucínů) na Novém městě koná se od 11. t. m. pobožnost k uctění sv. Josefa, pěstouna Páně. Na každý den jsou tam mše sv. v 6, 7, 8 a 10 hodin, odpoledne pak o půl 5. požehnání. V neděli 19. t. m., o slavnosti sv. Josefa bude v 6 hodin tichá mše sv. a po ní české kázání, v 7 hodin bude zpívaná mše, jakož i v 8 hodin, kteráž se vždy obětuje na úmysl počestného spolku tesařského, v 9 hodin bude tichá mše sv., v 10 hodin německé kázání, v 11 pontifikální mše sv.; odpoledne o 4. hod. české kázání, pak nešpory a sv. požehnání.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci únoru 90 chudých v Praze zemřelých křesťanů v rubáši a rakvi, letos 191 osob.

Z Vídně. Od apoštolského vikariátu polního byl pro c. kr. vojsko následující řád postní rozkazem ze dne 3. února 1871 prohlášen: 1. Osoby vojenské, kteréž u vlastního stolu se stravují, nepožívají žádné přednosti před jinými věřícími stavu občanského a jsou tudíž povinny zachovávat postní řád předepsaný pro onu diecési, v nížto přebývají. 2. Rovněž i veškeri kněží vojenští, buď že u vlastního stolu se stravují anebo pokrmy z hostinců berou, jsou zavázáni řídit se podle příkazův postních vydaných od biskupského ordinariátu té diecése, ve kteréž přebývají. 3. Osoby vojenské, kteréž ve veřejných hostincích se stravují anebo v kasárnách a ústavech ku společnému stravování přidržovány bývají, mají se v pátky čtyřicetidenního postu, jakož i v bílou sobotu a na štědrý den masitých pokrmů zdržeti. 4. Ti, jejichž zdravotní stav neb zvláštní poměry vyžadují dalšího rozšíření této dispense, povinni jsou vznésti dotyčnou žádost k apoštolskému vikariátu polnímu s příložením lékařského vysvědčení neb jiných průkazův. 5. Katolíci

*) Což hned J. Eminenci nejdůst. p. kardinálu telegramem ohlášeno bylo s blahopřáním k jeho jmeninám.

cís. kr. armády jsou zavázáni v každý den čtyřicetidenního postu, kdykoli dispense této používají, pomodlit se jednou modlitbu Páně a pozdravení andělské ke cti bolestného utrpení našeho Spasitele.

Knězím vojenským jest uložena povinnost, aby vojsko sobě svěšené o dosahu a významu církevního příkázání postního náležitě poučili.

Z Bavorska. V městě Landshutu konal se dne 15. února pohřeb mohamedanský. Zajatý turek Chiak ben Hamala z Mostaganen pochován tu v cizí zemi. V čele průvodu pohřebního kráčelo oddělení zemské obrany bavorské. Před rakví kráčeli dva Turkosové, arabské písně zpívající. Jiní turci nesli rakev a sice střídavě; každou chvíli se vždy jiní Turkosové k rakvi přiblížili, chtějíce poslední službu prokázati zesnulému spoluvěrci svému. Hrob byl nejprv vykouřen, načež za modliteb spustili rakev do země. Jeden z Turkosů sednul u hrobu, přitisknul ruku na čelo, ústa i prsa a pak ji nad hrobem roztaženou držel. Každý z ostatních Turkosů vzal hrst hlíny a odřikávaje modlitbu do hrobu ji vhodil; načež lopatami do hrobu všecku hlínu vházeli pevně ji udupavše. Do hrobu byl zastrčen černý kůl s nápisem; svrchu pak zatknuli Turkosové pozlátkový půměsíc do kolu. Po ukončeném pohřbu posadil se jeden z Turkosů na hrob a dlouho se modlil. Zemská obrana ke cti zesnulého třikrát vystřelila. Mimo důstojníky francouzské a bavorské se velké množství obyvatelstva při průvodu účastnilo.

Z Württemberska. Paní a panny katolické v království Württemberském utvořily za předsednictví paní hraběnky z Waldburg-Wolfeggu spolek ku podpoře sv. Otce v časných potřebách jeho. Výsledek sbírek k těmto účelům zařízených byl dosti skvělý; neboť ze 370 farností sešlo se na penězích 9219 zl. stř.

Z Říma. Mimo pána z Arnimu také vyslanec španělský a portugalský přicházejí začasťe do Kvirinálu ku králevici Humbertovi. Naproti tomu poslancové Rakouska, Francouzka, Belgie, Nizozemska, Bavorska i Brasilie za neslušné to považují přáteliti se s knížetem, kterýž netoliko nemá přístupu do komnat papežských, ale zjevným jest nepřitelem papeže, u jehožto dvora poslancové ti jsou pověřeni. — Králevic Humbert jedním svým netoliko katolíky, ale již i samé protestanty pohoršuje. Nedávno byl mu představen jakýsi protestantský kazatel z Ameriky. „Máte-li pak v Římě chrám

vašeho vyznání?“ otázal se králevic. „Nikoli, královská výsost,“ zněla odpověď. „Musíte si tedy nyní chrám svůj vystavěti; nebo k tomu jste zcela oprávněni; my jsme prohlásili svobodu náboženství a já (králevic) bych na př. mohl přestoupiti k židovstvu.“ Načež kazatel klidně vece: „Vaše královská výsost mi dovolí, abych podotknul, že za nynějších okolností by se vystavení protestantského chrámu v Římě za demonstraci protináboženskou považovati musilo a tedy za skutek bezbožný. Pevně doufám, že by se při takové stavbě ani jediný protestant nesúčastnil.“

— Dne 15. února 1871 provozováno v Římě divadlo hanebné, jež zůstane věčnou skvrnou té vlády, která hlavě církve neporušitelnost zaručila a o účtě své ku sv. Otci blábolí. V týž den na náměstí Corso se pohyboval průvod, jenž záležel z množství luzy, dále koňů, oslů, vozů a kár, což mělo představovati „křížácké tažení roku 1871.“ Na praporu byla napsána slova: „Mírnost“ a „Brány pekelné jí nepřemohou.“ Mezi luzou byli jedni přestrojeni co kardinálové, jiní co preláti, kněží, mniši a jeptišky, jiní posléze co zuavové a briganti. Někteří nesli velké svíčky, jiní kadidelnice, velké kříže, zbraně; v čele průvodu kráčel člověk s bílým praporem, na němž byl vyšíty červený kříž. Luza hulákala volajíc: k Vatikánu, smrt kněžím, smrt křížákům atp. To se dalo se schválením vlády italské. — Den předtím nápodobily maškary samého papeže, jakož i Mons. Merode a jiné věrné sluhý papežovy. Pod balkonem Albergo di Roma se průvod maškarní zastavil, neboť se s balkonu dávali na hanebnost onu králevici Humbert s kněžnou Matildou a panem vyslancem pruským. Když zlosyn onen, jenž za papeže byl přestrojen, králevicovi uděloval požehnání, tu se útlocitná (!) kněžna nemohla smíchy udržeti a tleskala pochvalu oběma rukama, rovněž i pan Arnim, vyslanec pruského krále.

— Dne 30. ledna vyžádala si děvčátka římská v čteném počtu slyšení u sv. Otce. Přinesly mu hojné dárky a jedna z nich se osmělila také papeže o dárek požádati řkouc: „Svatý Otče, dejte nám aspoň šnupec tabáku.“ Nad takovou prosbou zasmál se sv. Otec i prelátové zde přítomní; musíme podotknouti, že v Italii žebráci, když nemohou obdržeti nic jiného, aspoň o šnupec tabáku prosívali. Sv. Otec vzal tabatěrku a nasypal děvčátku tabák na bílý šáteček, a teď se děvčátka dělila mezi sebou, aby každá dostala šnupec. Sv. Otec

posléze vída, že tabatěrka jest skoro úplně prázdná, doložil: „Už se uspokojte, já musím šňupeč ponechat ještě pro sebe.“ — Dne 1. února přišlo k sv. Otci 100 služek římských přinesše jemu halíř sv. Petrský 450 franků.

— V neděli dne 5. března měla u sv. Otce slyšení deputace katolíkův Rakouských v počtu 43, mezi nimiž starohrabě Salm, svobodný p. Brenner, hr. Fries, hr. František Thun, hr. Brandis, kníže Hohenlohe, hrabě Pergen, kanovník V. *Bradáč* z Prahy, hr. Coudenhove, kanovník z Vídně. Sv. Otec přijal deputaci v trůnní síni, obklopen jsa kardinály Deangelis, Barnabo a Bizzari, jakož i četnými preláty. Hrabě Salm přednesl francouzským jazykem adresu odanosti jmenem katolíkův rakouských. Sv. Otec v hlubokém pohnutí odpověděl delší řečí, pověděl mimo jiné, že u prostřed strastí a velkého zármutku k nemalé útěše mu slouží četné důkazy lásky, kterouž katolíci ze všech dílů světa k němu chovají. Při tom podotknul dále: Bouře ještě více vzroste, pak ale přijde den, v kterýžto Pán zbouřeným vlnám rozkáže, aby se utíšily, an řekne: „Až dotud přijdeš a nepůjdeš dále, a tuto rozrážeti budeš dutí vlnobití svého.“ (Job 38, 11.) Ovšem pak užívá Pán ve skutech svých také spolupůsobení lidského. Navrátil se zajisté rád opět, až ti, jenž zasedají na trůnech, pochopějí, že při nynější neobmezené svobodě tisku a obecné nevázanosti ani jinak býti nemůže, leč že trůnové se viklají a že ti, kdož se revolucí unášeti dávají, špatného konce dojdou. „Srozumějte, učte se, kteří soudíte zemi.“ (Žalm 2, 10.) Víťm zajisté, že Váš císař v srdci svém přeje, aby vítězila církev a vítězilo náboženství: onť za mého papežování nejedněmi skutky dokázal, že hodným jest členem onoho rodu, kterýž tak často obhájil práva sv. Stolice. Až se navrátíte domů, rcete, že papež miluje císaře Vašeho, že se za něho i za rodinu císařskou modlí, doufaje, že skutkem naplní to, co pocítuje v srdci svém. Žehnám rodině císařské, vám, rodinám vašim, těm, kdož vás vyslali a všem katolíkům císařství rakouského. Prosím Boha, aby vás toto požehnání provázelo na cestě a s vámi zůstalo v životě i útěchou vás naplnilo v hodině smrti. — Když byli všickni kličce požehnání sv. Otce přijali, představil starohrabě Salm všechny členy deputace, z nichž mnozí obzvláštní dárky k nohoum sv. Otce položili. Kanovník *Bradáč* vyjádřil papeži úctu a odanost císaře Ferdinanda i císařovny Marie

Anny, jakož i kardinala arcibiskupa Pražského. K yyzvání sv. Otce provázeli jej členové deputace na procházce v zahradě Vatikánské, načež ještě se s nimi v knihovně své zastavil a s každým několik la-skavých slov promluvil.

— V den Nastolení sv. Petra (18. ledna) přistoupili četní jinochové z nejvznesenějších rodin římských ku stolu Páně, přijavše vel. Svátost z rukou sv. Otce; načež sobě slyšení vyžádali a podali adresu se 30.000 podpisy patriciův a předních měšťánův s haléřem sv.-Petrským 15000 franků.

Ze Švýcarska. V městě Ženevě zemřel v únoru t. r. francouzský maršálek polní Randon, rodilý protestant, jenž ale na loži smrtelném stal se katolíkem, složiv slavné vyznání víry do rukou nejdůst. biskupa Mermilloda. Touže dobou zemřel v témž městě turecký úředník státní Boghos Bey-Diz, kterýž před smrtí svou bludného učení mohamedánského se zřeknuv skrze křest sv. do lůna katolické církve přijat byl.

Z Nizozemska. Protest, jež katolíci nizozemští zadali naproti násilnému oloupení sv. Otce, čítá již 400000 podpisů. Dárky peněžité rovněž v hojné míře plynou ve prospěch sv. Otce, tak že doposud bylo už zasláno 50000 zl. do Říma a každý den se nejméně 1000 zl. nových příspěvků schází.

Z Londýna. Mezi katolíky anglickými utvořil se spolek, jenž pod názvem „Catholic Union“ si vytknul účel všemi silami se o to zasaditi, aby sv. Otci bylo opět navráčeno vladařství Říma i státu církevního, jež mu loupežnou rukou bylo odňato. Předsedou zvolen vévoda z Norfolkku.

Paběrky.

16. Věčné.

Na sv. Jiljském hřbitově v Hanovru jest hrob s velikým náhrobním kamenem, jemuž několik kamenných dlažic za podkladek slouží. Na náhrobním kameně stojí slova: „Tento hrob jest pro věčné časy koupen a nesmí nikdy otevřen býti.“ — Věčné časy! Jakoby snad nějaké dílo lidské věčné býti mohlo!

Do štěrbiny mezi náhrobním kamenem a podkladem přišlo jednou nějakým způsobem semeno z brízy, pustilo tam kořeny a mocně rostlo. Mladá brýza ale pošinula časem náhrobní kámen stranou a na polo jej zvrátila. Co si všechno takový mladý stromek dovolí! Směje se rozkazu lidskému a dává lidem naučení, aby

ve svých přáních a slovech o něco skromnější byli a tak mnoho důvěry v nezměnitelnost pozemských věcí nekladli. Ovšem brízky jsou již k tomu jako stvořeny, aby naučení dávaly. Jejich ratolesti něžní proutkové jsou sice ze školy zákonitě vypovězeni, ale ještě ne všude z domů křesťanských rodičů, kde nejužitečnější služby prokazují. Tam ale na hannoverském hřbitově vyobrazuje mladý stromek, jak jednou v den vzkříšení nový život z hrobu povstane, a že žádný lidský hrob pro věčné časy není; neboť nebudeme a nechceme věčně pochováni býti.

R.

17. Český Garibaldi v klerice*).

Jako Garibaldi ve Vlasích, povstal také nyní v Čechách bojovník udatný proti Římu a papeži. Stan svůj rozbil v „Pokroku“ č. 39., kde započíná výpravu svou válečnou článkem: „Myšlenky o reformě v církvi“. I. „Řím a my“. (Od kněze). Tu ho máte českého Garibaldiho v klerice, zdali ve vlastní či vypůjčené, nevím. Tuším, že je vypůjčená, ač není-li tento pan Garibaldi knězem snad luteránským, aneb knězem budoucí církve bez papeže a bez Říma. Brátí na sebe kleriku v boji proti papeži a Římu toť úskok a lest, kterou ošáleny býti mají nezkušené a prosté duše. Již delší čas se o to pracuje v novinách českých, aby čtenářstvo rozhořčeno bylo proti Římu a papeži a připraveno pro onu dobu, v které se má v Čechách založiti národní církev bez papeže a bez Říma, církev českých a moravských bratří. Toť poslední cíl, ku kterému se připravovati mají katolíci v Čechách: a prostředkem k dosažení toho cíle jsou ony články v novinách od zakuklených Garibaldovců v klerikách. Že tomu tak, přisvědčil mi již mnohý národovec, jemuž jsem myšlenky svoje sdělil. Naše doba není nepodobná době Husově a možná, že se čehosi husitského v druhém vydání ještě dočkáme. Ubogý národe, kam by tě dovedli — lidé, kteří se ti mermomocí za vůdce vtírají a ve jmenu tvém veřejně mluvíti se odvažují! Nebezpečná jest ta cesta, po níž by tě rádi vedli do války proti Římu a papeži. Kéžby nebylo marné volání naše, aby's na této cestě nenásledoval vůdců svých, třeba do klerik oblečených. Víím, že mi spílají budou zpátečníků, tmářů, ultramontanů, klerikalů a Bůh ví, jakých ještě, snad i jesuitů, že tě zdržovati chci na cestě pokroku, osvěty a svobody, že ti nepřiju ráje, do něhož tě vedou novodobní andělové, že ne-

jsem přítelem lidu a národa. Co jim na to řeknu? Slovem a řečí s nimi nikdo nic nespraví. Každého buď umlčí aneb uhází kamením, jako to učinili židé sv. Štěpánovi, když pravdu jim sypal do očí. Zacpávali si uši, skřípěli zuby a obořili se jednomyslně na něho. A kamenovali Štěpána. Tentýž osud potká každého, kdo nefouká do novodobní trouby svobody, pokroku a osvěty. Na toho lítá ze všech novin kamení, jichž teprv nová mineralogie vynalezla, kamení: tmář, ultramontan, klerikal, feudal, zpátečník, jesuita atd. Tedy na této cestě se nepořídí nic, škoda každého slova. Avšak dějiny předělati nemohou naši novodobní světlonoši. Tedy dějinami chceme bojovati proti nim, dějiny nás poučují, kam se již jednou národ náš dostal po cestě, kterou opět nastupují papíroví generalové t. j. mnozí novináři. Po této cestě nedovedete národ do zaslíbené země. Máte již dosti stran a stránek v národě, k čemu ještě přidělávate stránky náboženské? Myslíte, že celý národ půjde s vámi do Říma bojovati proti papeži? Myslíte, že celý národ se odřekne katolické víry a církve a přidrží se víry a církve, jakou vy založiti chcete? Mýlíte se. Kdo je ve víře lhostejný, kdo ve víře udělal bankrot, kdo udělal v „Credo“ křidu, ten s vámi půjde a pak bude o jednu stránku více v národě a o několik stupňů menší síla naše. Z toho se bude nepřítel radovati a rozdrobený národ snadno porobí. Mám před očima obraz Svatopluka a synů jeho, mám před sebou dějiny Palackého. Mně ovšem neuvěříte, ale Palackému a dějinám věřte, Palackého protestanta se ptejte a on odpoví vám co otec národa, co druhý Svatopluk náš. Také Bedřich pruský, který měl větší moc v rukou než vy, chtěl založiti německou církev protestantskou, v níž spojení býti měli luteráni a helveti, aby nebyly v říši dvě náboženské stránky.

(Dokončení.)

Literární oznamovatel.

* — * „Časopis katol. duchovenstva.“ Ročník XII. Svazek 2. obsahuje pojednání: Obrády svatého týdnu v Římě (dle kard. Wisemanna). Snahy sociální revoluce a úloha církve (prof. Ant. Skočdopole). Historicko-kritické příspěvky k dějinám sv. apoštolů slovanských Cyrilla a Methoděje (kanovník dr. Josef Ginzl). Vklady do Dědictví sv. Prokopského. V Literárním Oznamovateli posouzeno 7 spisů. — Svazek 3. vyjde 28. dubna.

* — * „Posvátná kazatelna.“ Sešit 4. obsahuje dokončení kázání postních, a sice: VIII,

*) Na ukázkou (z „Hlasu“ č.) 8., kterak o nás soudí Moravané

Pán Ježíš křížem obtížen; a IX. P. J. — na Kalvarii. Na neděli květnou: O velikonočním přijímání (Slomšek); na zelený čtvrtek: 1. Výklad tajemství umývání nohou učeníkům Páně (Paulovič-Lučič); 2. Kristus, nový Mojžíš, jak provodí a čím krmit nás na pouť do naší země zaslíbené (Antoniewicz); na veliký pátek: Kříž Kristův — kniha pravé moudrosti (týž); na hod Vzkříšení Páně: 1. Radostná velikonoce (Slomšek), 2. Z mrtvých vstání Kristovo jest pobudkou obrácení a vzorem posvěcení našeho (Metlewicz); na pondělí velikonoční: 1. Ježíš v pravdě vstal z mrtvých (Slomšek); 2. Z mrtvých vstání Kristovo jest důkazem Božství jeho a nesmrtelnosti duše naší (Metlewicz); na ned. I. po Velikonoci: O nestálosti v službě Boží (Kajsiewicz); na ned. II.: P. Ježíš pastýř dobrý a následovníci jeho (Woronicz).

— „*Evangelium sv. Matouše.*“ Přeloženo a obsírně vyloženo od Dr. Františka *Sušila*, někdy profesora theologie a č. kanovníka v Brně. Nákladem Dědictví sv. Prokopa. *Druhé vydání.* V Praze tiskem kn arcib. kněhtiskárny za Rohlička a Sieverse. 1871. — Prodává se v expedici B. Stýbla za 2 zl. r. m.

— „Hlasy katolického spolku tiskového“ r. 1870 obsahují v čísle 8.: „*Dědictví sv. Petra a dvacátý den měsíce září 1870.*“ Sepsal Dr. Jan Evang. Bílý, farář v Předklášteří na Moravě. Str. 23. — Číslo 9.: „*Katolíci nedejme se!* aneb: Víra katolická světlo, nevěra tma.“ Obrázek z nynějšího venkovského náboženského života. Nakreslil Eduard Brynych. Str. 39. — Číslo 10.: „*Odchod českého kněze do Ameriky.*“ Obrázek ze života. Sepsal Jos. Souhrada. Str. 40. Nákladem katol. spolku tiskového. Tiskem kn. arcib. knihtiskárny v Praze. Tímto 10. sešitem důstojně ukončen první rok blahodějných činností nadějného spolku. Nyní sluší zasílati příspěvky na rok 1871. Čím více bude účastníků, tím více i obsírnějších bude vydáváno spisů, jichž I. číslo již v tisku se nachází.

— „*Julie Ormondova čili Nová osada.*“ Od anglické spisovatelky X. . . Přeložil František Poimon. Str. 143. Jestli to dílo IX. (ročníku II. číslo 2.), „*Zábavné bibliothéky,*“ kterouž vydává P. Pl. J. Mathon, kněz ř. sv. Benedikta v Rajhradě na Mor. nákladem časopisu „*Škola B. S. P.,*“ a tiskem V. Burkarta v Brně.

— „*Method.*“ Orgán pro zájmy křesťanského umění v zemích koruny sv. Václava. Číslo 2. Obsah: Ochraňte náhrobních kamenů. Monstrance Husinecká. Chrám sv. Jakuba star. ve Vrutku. Graduale literatů Nov. města nad Metují. Drobnosti. — S žalostí jsme doslechli, že „*Method*“ čítá posud velmi málo předplatitelů.

— „*Čech.*“ List politický, vychází nyní třikráte za týden, totiž v úterý, ve čtvrtek a v sobotu redakcí p. Karla Jelena a tiskem Steinhauera a Nováka v Praze.

— „*Řemeslo má zlaté dno.*“ Ku povzbuzení mládeže a přátel jejích napsal Josef Sedláček. S ocelorytinou. Nákladem kněhkupectví B. Stýbla v Praze 1871. Str. 112.

— „*Křesťanský prodavač duši,* aneb: Kdo vyzpytuje cesty Páně?“ Povídka pro mládež a přátele její. Dle Gustava Nýrice vzdělal dr. Josef Pečírka. S ocelorytinou. Nákladem kněhkupectví B. Stýbla v Praze 1871. Str. 116 (Spisů Nýricových svazek 18.)

— „*Průmyslový kreslič.*“ Ku prospěchu mládeže vzdělal a pro školu i dům vydal Jan Lodl, učitel na hlavních školách v Rokycanech. Sešit 1. a 2. obsahuje 12 listů výkresův. Sklad kněhkupectví B. Stýbla v Praze 1871. Průmyslový kreslič jest sice dílo samostatné, může však sloužiti též za zvláštní přílohu k dílu od téhož spisovatele vydanému: „*Proprava měřičtví i kreslírství.*“

— „*Návod k hláskování* s pohyblivými literami“ napsal A. P. Nákladem kněhkupectví B. Stýbla v Praze 1871. Návodem tímto naučí se dítky způsobem takřka hravým dobře slabikovati a čísti.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenáni jsou:

- p. Ant. *Burian*, farář v Příchově, jmenován k. arcib. notářem;
 - p. Frant. *Bohata*, farář v Červeném Újezdě, obdržel expositorium canon.
- Ve správě duchovní ustanovení jsou:
- p. Filip *Burgerstein*, kaplan v Benešově, za faráře v Tejnici;
 - p. Jan *Friedl*, catech. v Sangerbergu, za faráře v Schönthalu;
 - p. Jan *Suppan*, kapl. v Uhřetěvsi, za admin. do Kolodějí;
 - p. Frant. *Benda*, kapl. od sv. Vojtěcha k sv. Štěpánu v Praze;
 - p. Frant. *Čermák*, kapl. v Kouřimí, za kapl. u sv. Vojtěcha v Praze;
 - p. Josef *Janda*, kapl. ve Velvarech, za kapl. u sv. Haštala v Praze.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnuli:

- p. Martin *Synáček*, jub. kněz, os. děkan, farář na odpocínku v Branné, 10. ledna, (nar. v Dobrušce 11. listop. 1784, vysv. 3. srpna 1808);
- p. Ant. *Štursa*, farář na odpocínku v Sadské,

11. ledna, (narozen v Litomyšli 17. června 1785, vysv. 16. srpna 1809).

Vyznamenání jsou :

P. Athanas *Jeřábek*, ř. sv. Benedikta, farář v Polici;

p. Frant. *Tvrđý*, farář ve Ždírci, a

p. Josef *Lankus*, far. v Štokách, jmenování jsou osob. děkany;

p. Leopold *Franzl*, realní administrator Studenecký, obdržel expositorium canonicale;

p. Matěj *Musil*, městský kaplan v Hradci Králové, obdržel právo synodalii.

Ve správě duchovní ustanovení jsou :

p. Jos. *Brditko*, farář v Staršově, za faráře v Jedlově;

p. Ant. *Pogerth*, katech. v Landškrouně, za faráře v Mikulci (Nikl);

p. Jan *Schembera*, kaplan v Bernarticích, za lokalistu v Smrčné;

p. Frant. *Bečička*, administr. z Jedlové do Staršova.

Uprázdňená místa :

Staršov, fara patron. cí. do 5. dubna.

Karle, fara patron. kníž. Thurn-Taxis, do 11. dubna.

Lokalie v *Stěžerách* jest na faru povýšena. — „Ordinariatního listu Kralohradecké diecése“ vyšlo dne 9. února 1. číslo též v jazyku českém.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul :

P. Josef *Giskra*, kněz řádu sluhův Matky Boží (Servi B. M. V.) v Nových Hradech, 21. února, (nar. v Rožďalovicích 9. května 1802, vysv. 3. dubna 1830).

Ve správě duchovní ustanovení jsou :

p. Jos. *Dvořák*, kaplan v Kam. Ujezdě, za far. v Kestřanech;

P. Mich. *Beránek*, kněz ř. Johanitů, farní administrator v Podsrpu, za farního administratora ve Wolkensteinu (diecése Sv.-Hypolitské);

P. Jos. *Cikán*, téhož ř., farní administr. v Maria Pulst (diec. Kerkské), za far. admin. v Podsrpu.

V biskupství Litoměřickém.

Ve správě duchovní ustanovení jsou :

p. Ant. *Bilinský*, kazatel při kated. chrámu Páně v Litoměřicích za prvofar. v Bystřici;

p. Frant. *Schuldes*, katecheta a kaplan v Borku (Görkau) za prvofaráře v Göhren;

Druhotiny kněžské budou dá-li Pán Bůh letošního roku slaviti p. t. kněží :

V arcibiskupství Pražském :

p. Frant. X. *Babor*, farář ve Vepřovicích, bud. biskupský notář, narozen v Kaleticích 9. ledna 1799, vysvěcen 26. prosince 1821;

p. Vojt. *Frank*, farář v Lomnicích (Lanz), nar. ve Venusích 17. prosince 1796, vysv. 12. srpna 1821;

p. Petr *Hagenauer*, bývalý vychovatel knížat z Paar-u, arcib. notář, bytem ve Vídni, narozen v Nohomíři 9. ledna 1797, vysvěcen 12. srpna 1821;

p. Karel *Hušek*, kons. rada, děkan ve Starém Kolíně, býv. vikář a školozorce, narozen v Nábších 13. března 1796, vysvěcen 24. srpna 1821;

P. Simon *Mottl*, č. komandér řádu křižovn., arcib. notář, farář u sv. Františka v Praze, narozen v Drážovicích 6. října 1794, vysv. 12. srpna 1821;

p. Ant. *Pobitschka*, farář ve Starém Sedle, narozen v Olešově 1. ledna 1797, vysv. 12. srpna 1821;

P. Quinct. *Spáda*, kněz řádu sv. Františka ve Slaném, narozen ve Velvarech 8. června 1797, vysvěcen 12. srpna 1821;

p. Frant. *Spiegel*, kněz na odpočinku v Praze, nar. v Plzni 15. prosince 1796, vysv. 12. srpna 1821;

p. Matěj *Urban*, farář v Janovicích, narozen v Husinci 19. února 1796, vysv. 12. srpna 1821;

P. Method *Urbánek*, kněz řádu premonstr., farní administrator v Ouhonicích, arcib. notář; narozen v Leznicích 16. května 1794, vysvěcen 12. srpna 1821;

p. Václav *Žitek*, farář v Smolnici, narozen v Štáhlavi 5. září 1795, vysvěcen 12. srpna 1821.

V biskupství Litoměřickém :

p. Josef *Buriánek*, farář ve Světlé, narozen v Loukově 6. srpna 1797, vysvěcen 24. srpna 1821;

p. Václav *Černohouz*, farář v Libáni, narozen v Turnově 13. února 1798, vysvěcen 24. srpna 1821;

p. Jan *Jeřábek*, biskupský notář, osobní děkan v Bezně, narozen v L. Týnici 29. ledna 1797, vysvěcen 24. srpna 1821;

p. Antonín *Konópka*, farář ve Velemíně, narozen v Dobrovicích 8. ledna 1795, vysv. 24. srpna 1821;

p. Jiří *Procházka*, apošt. protonotář a biskup. notář i konsistorní rada, osobní děkan ve Skalsku, narozen ve Viskeři 20. dubna 1795, vysvěcen 25. srpna 1821.

V biskupství Kralohradeckém :

p. Josef *Dostál*, bývalý katecheta, bytem v Kutné Hoře, narozen v Pardubicích 29. března 1796, vysvěcen 24. srpna 1821;

P. Julian *Friedl*, kněz ř. kapucínského v Opočně, narozen v Jihlavě 27. března 1791, vysvěcen 28. srpna 1821;

p. Jan *Kubík*, bývalý lokalista v Bohárně, bytem v Nechánicích, narozen v Králově Hradci 10. března 1796, vysvěcen 24. srpna 1821;

p. Jan *Nešpor*, farář v Levíně, narozen v Hořicích 18. května 1797, vysvěcen 24. srpna 1821;

p. František *Riha*, farář v Heřmaně, narozen v Jablonci 3. prosince 1795, vysv. 24. srpna 1821;

p. Jan N. *Stárek*, č. kanovník katedrálního chrámu v Hradci Králové, dr. theol., rada biskup. soudu, prof. morálky, narozen v Lipchavě 1. listopadu 1795, vysvěcen 24. srpna 1821;

p. František *Vaněk*, farář v Hradisku, narozen v Popovicích 1. ledna 1795, vysv. 24. srpna 1821.

V biskupství Budějovickém :

P. Frant. *Kosel*, děkan v Stropnicích, kněz ř. ci-sterc, narozen v Besenicích 2. ledna 1797, vysvěcen 24. srpna 1821;

p. Matěj *Rabský*, bývalý farář, bytem v Třeboni, narozen 15. prosince 1792, vysv. 24. srpna 1821;

p. Jan *Wotawa*, biskupský notář, farář v Katovicích, narozen v Bavorově 9. května 1795, vysvěcen 24. srpna 1821.

(Vesměs jubilantů letos 26; roku 1870 bylo také 26; roku 1869 bylo 33; roku 1868 bylo 22; roku 1867 bylo 19; roku 1866 bylo 33.)

 Příští číslo bude se vydávati 24. t. m.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. arcib. semináři
čís. 190—1.

Expedice:
• katol. kněhkupectví

B. Stýbla
na sv. Václavském
náměstí, čís. 786—II.

Nedošla čísla
reklamujte nejdříve v
měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předpláci se
v expedici
a u všech řádných
knihkupectví
na rok: 2 zl. 50 kr.
na půl: 1 zl. 30 kr.

Po poště:
jenom v expedici
Celoroč. 3 zl. — kr.
půlroč. 1 zl. 55 kr.
Předplaceni čtvrt-
letní se nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné čini národy.“ (Přisl. XIV. 24.)

Úvahy na neděle a svátky celého roku.

XVII. V neděli V. postní.

Pán Ježíš, jak nám v dnešním evang. sv. Jan (8, 46—59.) vypravuje, *tázel se svých protivníků: „Kdo z vás bude mne trestati z hříchu?“* A žádný mu nemohl odpovédít. My lidé se tak ovšem tázati nemůžeme; neboť jsme všickni hříšníci. „Kdo může říci: čisté jest srdce mé, čist jsem od hříchu?“ (Přisl. 20, 9. srv. Kaz. 7, 21. Řím. 3, 23. I. Jan. 1, 8—10.)

Tot zajisté kř. uznáváte; nebo sami na sebe často žalujete, často se zpovídáte. Bůh vševědoucí snad ještě více na vás shledává; nebo dí žalmista Páně: „Proviněním (svým) kdo rozumí?“ Protož s ním prostě: „Od tajných hříchů mých, Pane, očisti mne a cizí odpusť služebníkmu svému.“ (Ž. 18, 13.)

2. *My osoby duchovní** máme obzvlášť se přičiniti, abychom dle příkladu svého Spasitele bez hříchů byli živi; nebo hříchové naši jsou těžší než provinění osob světských. Myť jsme od Boha více obdrželi milostí, máme více příležitostí k pobožnosti, více příkladů svatosti a svým pohoršením škodíme více náboženství a církvi. Hříchové naši jsou také mnohem ohavnější před Bohem, jehož službě jsme se oddali a k níž jsme posvěceni byli; jsou tudíž i hříchové naši mnohem trestu hodnější (viz Žlm. 54, 14, 15.) Proto br. a s. duchovní budme vždy věrní a horliví v službě Boží, ve svém povolání, by nás žádný člověk ani Bůh vševědoucí nemohl kárat alespoň z vědomých smrtelných hříchů.

3. „Kdo z Boha jest, dí dále Kristus, slovo boží slyší.“ — Proto kř. vy z Boha „z Krista jsouce znovu zrozeni a syny Božími na křtu sv. učiněni,“ rádi, ochotně slovo Boží poslouchajte, čítejte a rozjímejte, v chrámu Páně i doma, však i v srdci je zachovávejte a podle něho svůj život spravujte. „Blahoslaveni, kteří slyší slovo boží a ostříhají ho.“ (Luk. 11, 28; 12, 47. Jan 14, 23. Řím. 2, 13. Jak. 1, 21—25.)

4. Židé vinili Pána Ježíše, že je „Samaritán a ďábelství má.“ K oněm potupě Pán Ježíš ani neodpověděl, k této pak dí prostě: „Já ďábelství nemám, ale ctím Otce svého a vy jste mne zneuctili.“ Pěkné to naučení pro nás, pakli jsme byli od jiných pohanění, zneuctění, abychom zlé zlým nespĺaceli, k nemoudrým předhůzkám mlčeli a jen tehdy se hájili, když a jak to káže vyšší povinnost.

5. „Já nehledám slávy své, praví Pán Ježíš; jestli, kdo hledá a soudí. Oslavují-li sám sebe, sláva má nic není; však Otec můj mne oslavuje.“ — Nezáleží tedy na tom, co sami o sobě myslíme, neb co lidé o nás míní a vypravují; nýbrž na tom, co soudí o nás Bůh. Lidé soudí jen dle zevnějšku, Bůh vidí také do srdce. — (I. Kor. 16, 7. srv. Jer. 23, 24.) Nedbejte tedy m. kř. ani na hanu ani na chválu lidskou, ale snažte se, byste vždy tak živi byli, aby s vámi Pán byl spokojen, „aby, jak dí Kristus, Otec nebeský vás oslavoval.“

XVIII. V neděli květnou.

1. Pán Ježíš podle evang. sv. Mat. (21, 1—9.) dnes slavně jako král vjíždí do Jerusalema. Ježíš Kristus jest král náš a sice král nejvyšší moudrý, dobrotivý, spravedlivý a milosrdný. — On má úplnou moc

*) Tento odstavec druhý lze obrátit také na členy třetího řádu a rozličných bratřev.

naš námi a může vládnouti námi podle libosti. Těš se kř., že máš tak mocného a dobrotivého krále, jemuž svou nejvyšší úctu a poslušnost prokazuj a povždy věrné služby mu konej.

2. „*Aj, král tvůj běře se k tobě.*“ Ano On přišel, aby nás vybavil z otroctví hříchu, aby nás chránil a vládl nad námi. Vše, co činil a trpěl, činil a trpěl pro nás. Králové pozemští často svým poddaným těžká břemena ukládají, nelaskavě, ano ukrutně jednávali, ale král náš Ježíš Kristus sám stal se chudým, aby nás obohatil; On za nás trpěl a život za nás položil; a žádného zákona neukládá, kterýž by byl sám neplnil. Kdo z nás by takového krále nemiloval?

3. „*Aj, král tvůj běře se k tobě tichý sedě na oslici.*“ Znamení to jeho tichosti a pokory. Obdivujte kř. jeho laskavost a tichost a učte se těmto ctnostem od něho. (Mat. 11, 29.) Tichost skrotí všeliký hněv a slepou náruživost, jí zachováme si pokoj s lidmi, také Bůh pokoje bude s námi. Pokorou pak dojdeme u Boha milosti (Jak. 4, 6.) a království nebeského. (Mat. 5, 3; I. Petr 5, 5. 6.)

4. *Pán Ježíš slavně vjíždí do Jerusalema*; mezi plesem lidu vstříc jde svému utrpení a smrti své. Tak dává nám naučení, že cesta utrpení vede k radosti. Nechtějme tedy stýskati, pakli Bůh za dobré uznal voditi nás cestou trápení a protivenství; přijdemeť po ní k slávě. „Blahoslavený muž, kterýž snáší pokušení (soužení), nebo když bude zkušén, vezme korunu života.“ (Jak. 1, 12; Mat. 5, 10—12.)

5. Jak horlivě se lid přičiňuje, aby slavný vjezd připravil svému Spasiteli. Stele roucha a metá ratolesti na cestu, volaje: „*Hosanna syntu Davidovu! Požehnaný, jenž se běře ve jménu Páně!*“ Podobně i vy kř. činite, kdykoli přijímáte Krista v nejsv. Svátosti, zvláště v čas velikonoční. Očistte srdce svá ode všech poskvrn a nepravých žádostí a hleďte je ozdobiti všelikými ctnostmi; chvalte a velejte Pána; přiznejte se k němu co králi svého srdce, a skládejte mu přísahu své věrnosti.

6. Však *týž lid*, jenž volal dnes Hosanna, za několik dní bude volati; *Ukřižuj!* Tak jest tento svět: láska jeho brzo mění se v nenávisť, sláva v hanu a dík v černý nevďek. Ale to nás žádného nekormut; nebo tak se dalo i božskému Spasiteli. Když svět tě bude tupiti, nes to trpělivě co trest zasloužený. Vždyť my lidé sami jinak nečiníme božskému Spasiteli; dnes mu slibujeme věrnost a lásku a zítra Jej křižujeme

svými hříchy; dnes Jej chválíme a velebíme a brzy na to ho zneuctujeme, jemu se rouháme. — Příště tak nečinme! „Jdi příteli a nehřeš více,“ abysi Krista, svého Pána a Boha nehněval, neurážel, „aby se ti něco horšího nepříhodilo.“ (Jan 5, 14.) „Oslavujeme a nosme Boha v těle svém.“ (I. Kor. 6, 20.) „Králi pak věků nesmrtelnému, samému Bohu čest a sláva na věky věkův. Amen. (I. Tim. 1, 17.)

XIX. V zelený čtvrtek.

1. *Konáme dnes památku ustanovení nejsv. Svátosti.* „Když oni večereli, vzal Ježíš chléb a dobrořečil Bohu i lámal a dával učeníkům svým a řekl: Vezměte a jezte, totoť jest tělo mé, kteréž se za vás dává. — A vzav kalich, díky činil a dal jim, řka: Píte z toho všickni. Nebť jest krev má, kteráž za mnohé vyлита bude na odpuštění hříchů. — To činite na mou památku.“ (Mat. 26, 26—29; Mar. 14, 22—25; Luk. 22, 19—20; I. Kor 11, 23—26.) — A památka tato koná se dosud na oltáři, při mši sv. Tu Kristus sám se obětuje v způsobách chleba a vína, pod kterými kněz tělo a krev Páně přijímá a věřícím v způsobě chleba celého Krista — s tělem i s krví — podává. — Děje pak se to *a)* na památku lásky Kristovy; nebo „Ježíš když miloval své, až do konce je miloval.“ (Jan 13, 1. — 15, 9. 10) *b)* Na památku jeho utrpení a smrti; „nebo kolikrát !koli budete jísti chléb tento a kalich píti, smrt Páně zvěstovati budete“ (I. Kor. 11, 27.) *c)* Na památku jeho učení, nebo čemu Ježíš učil, svou vlastní krví zpečetil. *d)* Na památku jeho zázraků; nebo jako prvním zázrakem vodu ve víno, tak posledním víno v krev svou proměnil.“ (Žalm 110, 4.)

2. *Kristus Pán učinil dnes večeri velikou*; neboť jako sám jest Bůh velikomocný, tak pozval k večeri veliké mnohých. On zve všechny, kdokoli chtí přijíti — z cest, z ulic, z chatrčí i z paláců (Luk. 14, 16—24.) „Pojďte sem všickni, volá — a já vás občerstvím.“ (Mat. 11, 28.) — Veliký tu pokrm a nápoj — tělo a krev Boha-člověka. O svatá, veliká to večere, kde Kristus Syn Boží sám se požívati dává! —

3. *Žádosti velikou*, pravil Pán Ježíš svým apoštolům, *žádal jsem tohoto beránka jísti s vámi, prvé než bych trpěl.* (Luk 22, 15.) Tak veliká je touha jeho, aby spojil se s námi; neboť nás velice miluje. A naše touha po něm bývá tak nepatrná, proto že nemáme k němu lásky. Rozmnož tedy kř.

lásku svou ku Kristu a budeš zajisté toužiti po něm, abys spojil se s ním u stolu Páně. Ach jak mnozí dnes dokazují, že nejsou praví křesťané; neboť protiví se jim pokrm nebeský, že nemají víry, nemají lásky. Kdo nemiluje Pána našeho Ježíše Krista, budiž proklat. (I. Kor. 16.) Odtud tak mnoho přijímání svatokrádežných neb alespoň beze všeho duchovního prospěchu.

4. „*Neumyju-li tebe*, pravil Pán Ježíš Petrovi, *nebudeš mítí dílu se mnou*.“ Čisté má být srdce křesťana, kdo chce mítí účastenství v těle a krvi Kristově. Křesťane, tážu se, jsi čist? „Čisti jste, ale ne všickni.“ Smývej kř. nečistoty duše své slzami kajcnosti, pravým pokáním. „Zkusiž pak sám sebe člověk a tak z toho chleba jez a z kalicha pij, nebo kdož jí a pije nehodně, odsouzení jí a pije, nerozsuzuje těla Páně.“ (I. Kor. 11, 28.) Proto volej křesťane: „Obmej mne od nepravosti mé a od hříchů mých očist mne.“ (Žalm 50, 4.)

XX. Na velký pátek.

Velký pátek, veliký to den, památka smrti Kristovy.

1. *Při smrti Pána Ježíše truchlila celá příroda*: slunce se zatmělo, skály se pukaly, země se trásla, hrobové se otvírali. Dionys Areop. praví: Budto trpí Bůh aneb celý stroj země se zrací. První bylo pravda, stalo se, i druhé jedenkrát se stane v den poslední. — Jak nám asi bude, až znamení Syna člověka, kříž, ukáže se na obloze, až přijde Pán v své velebnosti a slávě, aby soudil živé a mrtvé! Již před časem na to pamatujme. Smrt Kristova celou přírodou hýbe a ty, člověče, pro něž Pán Ježíš dnes umírá, neměl bys pohnouti se?

1. „*Pojďme a zemřeme s ním!*“ (Jan. 21, 16.) Tak zvolal ap. Tomáš z upřímné, starostlivé lásky, když slyšel, že jde Pán Ježíš do Bethanie, kde mohl přijít v nebezpečenství. Zdaž bychom neměli podobně zvolati, slyšíce dnes: Ježíš, Spasitel náš, zemřel! Ano, my chceme zemřít s ním, abychom s ním živi byli. Chceme své žádosti a všechny smysle své přibiti na kříž, chceme hřích umrtviti v srdci svém. Ukřižuj, ukřižuj, ó člověče, žádost těla, žádost očí a pýchu života; ukřižuj samolásku, smyslnost a lenost svou a neustañ dříve, až starý člověk bude umrtven a člověk nový v tobě bude žít! —

3. „*Zraněn jest pro nepravosti naše*,“ dí prorok o přístími Spasiteli. (Isai. 53, 5.) A jiný píše: „Co jsou rány tyto u prostřed rukou tvých? Těmi raněn jsem v domě těch,

kteríž milovali mne.“ (Zachar. 13, 6.) Ti jsou Pánu Ježíši způsobili rány, jež On miloval a kteří jej podobně opět měli milovati. Jak veliké, těžké musí, křesťane, býti rány duší našich, pro něž, aby je uléčil, tak bolestně jest zraněn Pán a Bůh náš! Skrejme se v tyto svaté rány, v nichž je bezpečné útočiště hříšníků. „Rány Pána Ježíše,“ dí sv. Augustin, „plny jsou milosrdenství, plny sladkosti a lásky.“ Významně prozpěvovali otcové naši: Má duše, křesťane, nepřítel blíží se. — Já jsem seschovala do ran Krista Pána, já již nebojím se!

4. Co druhdy slovutný Origenes pravil svým posluchačům, to dnešního dne mocněji než jindy volá k nám: „*Patříš Ukřižovaného a hřešíš!*“ Jak můžeš, křesťane, hřešiti, věda, že hřích Krista na kříž přibil! Jak můžeš hřešiti, vida, jak neskončeně tě miloval Pán, jehož jsi hříchy svými tak těžce urazil? Jak můžeš hřešiti, věříš-li, že Bůh spravedlivý tak přísně na Synu svém tresce hříchy tvé, jež On za tebe na se vzal? Ó plač hříchů svých dnes u paty kříže a rci se sv. Kateřinou z Gen.: Ó lásko má, žádný hřích více, žádný více!

XXI. V bílou sobotu.

Ježíš v pátek pochován, v sobotu spočíval v hrobě.

1. *Josef z Arimathie a Nikodem žádali za tělo Ježíšovo*. (Luk. 23, 52). Josef Nazaretský tělu Pána Ježíše první a Josef z Ar. s Nikodemem mu poslední službu prokázali. Onen ho pomáhal živiti, tito pochovati. — Jakou čest jsi ty, kř., dosud Pánu Ježíši vzdával? Žádej a přijmi tělo Kristovo a pochovej je v srdci svém, t. j. hodně nej-sv. Svátost přijímej a Pánu Ježíši vroucně se koř; a z lásky ku Pánu také bližního si važ, zvláště chudých v tělesných i duchovních potřebách se ujímej a prokazuj jim skutky kř. milosrdenství a co jsi jednomu z nejmenších bratří učinil, Pán Ježíš chce považovati tak jakoby jemu se stalo. (Mat. 25, 40.)

2. *A pochovali tělo Ježíšovo v hrobě novém v skále vytesaném*. „A byla na tom místě, kdež ukřižován byl, zahrada a v zahradě hrob nový, v němžto ještě žádný nebyl pochován.“ (Jan 19, 41.) Toť pokynutí pro nás velmi poučné, jak srdce naše má býti způsobeno, chtěc přijímati tělo Kristovo. Skála musí být otesána, srdce naše musí být obnoveno a pravým pokáním vši nečistoty hříchů zbaveno. Není-li toho do-

sud ů tebe, učin tak, křestane! „Obnovte se duchem myslí své a oblecté nového člověka podle Boha stvořeného v spravedlnosti a svatosti pravdy.“ (Ef. 4, 23.)

3. *Tělo obvinuto v čisté prostěradlo a pomazáno vonnými věcmi.* „Přišel Nikodem nesa smíšení myrrhy a aloe okolo sta liber. Josef pak koupil kmentu. Tedy vzali tělo Ježíšovo a obvinuli je prostěradly s vonnými věcmi, jakž obyčej jest židům se pochovávat.“ (Mat. 27, 59. Mar. 15, 45. Luk. 23, 52. Jan 19, 39.) Tak k hodnému přijetí těla Kristova není dosti, aby srdce naše bylo jen zhoštěno hříchův, nýbrž má se také ozdobiti všelikými ctnostmi. Tyť jsou vonné věci a čistá prostěradla, jichžto má křestan užití při pochování či uložení těla Kristova v srdce své. Pěkný význam mají také světla a barevné koule u hrobu Páně. Světlo jasné a krásně barevné znamená, abychom, přijavše tělo Kristovo, tak svítili příklady svými před lidmi, aby vidouce dobré skutky naše chválili Otce, kterýž jest v nebesích (Mat. 5, 16.) a Syna jeho jednorozeného, jenž pro nás zemřel a pochován jest.

4. *„A bude hrob jeho slavný.“* Tak předpověděl Isaiáš prorok. (11, 10.) Ano hrob Kristův jest slavný, neboť oslaven byl jeho z mrtvých vstáním. Zdaž bude kř. také hrob tvůj jednou oslaven? Na našich hřbitovech bývá mnoho hrobův ozdobených, ale ne mnoho slavných. Marnost lidská staví zemřelým drahé pomníky; než kde asi přebývá duch, jehož tělo pod skvostným náhrobkem spočívá? Ach, mnohý snad vstává k soudu volati bude: „Hory padněte na nás, pahrbkové přikrejte nás!“ (Luk. 23, 30.) Jen kdo v Kristu a s Kristem žije i zemírá, toho hrob bude slavný. — Pane Ježíši, račiž nám toho popřítí z milosti své, abychom s Tebou žili, s Tebou umírali a s Tebou povstali k životu věčnému! —

Květná neděle.

Král dnes králův vjíždí do Sionu,
lid Mu pje hlučnou slávu,
slaven Cedr nebes s Libanonu
ve veškerém lidu davu.
Hosanna se ku oblakům nese,
Jerusalém v nevidaném plese.

Na oslátku sedí mocný Tvůrce,
jež netížil posud jiný,
s láskou patří svoje na odpůrce:
svoje by poznali viny,

Zatvrzeli jsou však ve své duši,
cení zuby — zavírají uši. —

Oliva svou krásu k nohoum Páně
vrhá u zeleni mladé,
stínem věncí Krista v slávě skráně,
roucha svá lid před Něj klade.
Poznej Jerusáléme své hříchy,
vyzuj srdce ze své hříšné pýchy!

Brána zlatá k vjezdu otevřena,
Moria se rdí ve zlaté záři,
každá stopa cesty posvěcena,
Páně jež se zhlíží v tváři.
Obrat, Jerusáléme, se k Bohu,
k ctnosti řiď svou hrdou nohu.

Plačte kněží — Siloe krev prýští,
Jerusalém v hříchu zmírá,
nepoznal spasení svého přístí,
zhasla praotecův mu víra.
V brzku bude ruce Páně spínat,
smrtí kříže Spasitele — stínat! —
Fr. Al. Lhotka.

Svěcení kněžstva v církvi katolické.

(Dle Řím. Pontifikálu.)

3. *Svěcení kněží.*

(Po traktu, a jest-li téhož dne nějaká sekven-
cie,*) tehdy po ní posadí se biskup před ol-
tářem, a arcijahen volá jménem ty, kteří mají
na kněžství svěcení býti:)

Nechť přistoupí ti, kteří mají na úřad
kněžský býti svěceni.

(Potom je arcijahen představí biskupovi těmito
slovy:)

Nejdůstojnější otče, svatá matka církev
katolická žádá, abyste přítomné jahny na
úřad kněžský posvětili.

Biskup: Víš-li, že toho jsou hodni?

Arcijahen: Pokud lidská křehkost vě-
děti dopouští, i vím i dosvědčuji, že jsou
toho úřadu hodni.

Biskup: Bohu díky!

(Biskup nyní oznamuje kněžstvu i lidu:)

Poněvadž, bratří nejmilejší, jak správci
lodí, tak i těm, jenž na jeho lodi se plaví,
jedna a tatáž jest příčina buď bezpečnosti
buď obávání; stejné také má býti smýšlení
těch, jižto mají společnou záležitost. Neby-
loté zajisté na darmo od otcův ustanoveno,
aby strany vyvolení těch, kteří mají službu
oltářní řídit, o radu také věrný lid tázán

*) Trakt a sekvence jsou latinská jména zpěvů,
kteří se při mši sv. hned po epistolě odbývají.

byl: poněvadž o životu a obcování toho, jenž má svěcen býti, ač mnohdy mnozí něčehož nevědí, přece vědomost mívají někteří; a zapotřebí toho, an ochotnější poslušenství prokazovati bude vysvěcenému ten, kdož mu, když svěcen býti měl, přisvědčení své dal. Jestli sice život těchto jahnů, jež s pomocí Boží hodláme na kněžství posvětit, jak se mně zdá, chvalitebný a Bohu milý, a jakž za to mám, povýšení na vyšší církevní hodnosti stupeň dostojný. Aby snad někoho neb některé neklamalo přisvědčení jiných, neb náklonnost vlastní, třeba úsudku mnohých. Pročež, co o jejich skutečích a mravech, co o jejich zásluhách soudíte, svobodně na jevo dejte; a svědectví těmto, že kněžství hodni jsou, raději dle jejich zasloužení, než podle své náklonnosti dejte. Má-li tedy kdo co proti nim pro Boha a z lásky k Bohu s důvěrou ať předstoupí a zjeví. A však ať rozváží, co činí.*)

(Po chvíli obrátí se k těm, jež světití chce:)

Synové nejmilejší, kteřížto máte na úřad kněžský posvěcení býti, hleďte hodně ho přijmouti, a přijatý chvalitebně zastávejte. Neboť knězi náleží obětovati, žehnati, věřící spravovati, kázati a křtíti. Na tento vysoký stupeň máte s velikým strachováním vstupovati, nám pak ukládá povinnost o to pečovati, aby k tomu úřadu zvolené nebeská moudrost, nábožné mravy a ustavičná spravedlnost i oddanost odporučely. Pročež Hospodin, poručuje Mojžíšovi, aby sedmdesáte mužů z veškerého Israele za pomocníky, mezi něž dary Ducha svatého měly rozděleny býti, sobě vyvolil, doložil, aby je zvolil „ze starších, které zná.“ Těmito sedmdesáti muži a staršími nastínění (předobrazeni) jste vy, jestli s pomocí sedmerých darů Ducha svatého desatero přikázání Božích zachovávájíte, k moudrosti a poctivosti v slovu i skutku dospějete. Dle téhož tajemného nastínění Pán také v novém zákoně dva a sedmdesáte mužův zvoliv poslal je po dvou před tváří svou království Božího zvěstovat, aby slovem i skutkem dal na srozuměnou, že služebníci církve jeho jak věrou tak skutkem mají dokonali býti, neboli ve ctnosti dvojí lásky, k Bohu totiž a k bližnímu, základ svůj míti. Takovými tedy hleďte býti, abyste za pomocníky Mojžíše a dvanácte Apoštolů, totiž biskupů katolických, kteří Mojžíšem a Apoštoly nastínění byli, skrze milost Boží hodné zvo-

leni býti mohli. Přepodivná zajisté jest rozmanitost v církvi svaté vzhledem na její řízení, hodnosti a služebnictvo; an v ní biskupové, pak stupněm nižší kněží, jahnové, podjahnové, a rozličných řádův mužové svěcení bývají; a tito tak rozličných hodností údobí jedno tělo Kristovo činí. Nuže tedy, synové nejmilejší, kteřížto k pomoci naší, k posvěcení na kněžství úsudkem bratří jste zvoleni, zachovejte v mravech svých čistého a svatého života ryzost. Poznávejte, co před sebe běřete; podobny činite mravy své tomu, co budete konávati; slavíce totiž tajemství smrti Páně, pečujte o to, abyste hřích a zlé žádosti v údech svých umrtvili. Učení vaše budiž lidu Božímu duchovním lékem; líbezná vůně života vašeho budiž církvi Kristově obcerstvením; abyste jak slovem Božím, tak příkladem vlastním vzdělali dům, to jest rodinu Boží, abychom ani my pro vaše povýšení, ani vy pro přijetí tak vznešeného úřadu nezasloužili od Pána ztracení, nýbrž raději odměny. Čehož on milostí svou račíž nám popřátí. **R. Amen.**

(Nebylo-li téhož dne svěcení podjahnů neb jahnů, říká se litanie o Všech Svätých, an zatím ti, co svěcení býti mají, na zemi prostřeni leží. Po té dva a dva, kleknou před biskupa, jenž na ně ruce vzkládá, což činí i ostatní kněží podlé biskupa stojící. Potom drží všickni ruku nad hlavami svěřenců a biskup dí:)

Prosme, bratří nejmilejší, Boha Otce všemohoucího, aby nad těmito služebníky svými, jež k úřadu kněžskému zvolil, nebeské dary své rozhojnil, a oni úřadu toho, jež z milosti jeho přijímají, s pomocí jeho dosáhli. Skrze Krista Pána našeho. **R. Amen.**

Biskup (odloživ infuli): Modleme se.

Jahen: Poklekne na kolena.

Podjahan: Povstaňte.

Biskup: Vyslyš nás, prosíme, Pane Bože náš, a na tyto služebníky své požehnaní Ducha svatého a moc kněžské milosti vylej; a je, kteréžto před oči milosti Tvé k posvěcení stavíme, ustavičnou darů svých štědrotou doprovázej. Skrze Pána našeho, Jesu Krista, Syna Tvého, jenž s Tebou živ jest a kraluje v jednotě téhož Ducha svatého Bůh, po všechny věky věkův. **R. Amen.**

Pán s vámi. **R. I** s duchem tvým.

Vzhůru srdce. **R. Máme k Hospodinu.**

Díky činíme Pánu Bohu našemu.

R. Hodno a spravedливо jestli.

V pravdě hodno a spravedливо jest, slušno a spasitelno, Tobě vždy a všudy díky vzdávati, Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože! Ty's původ hodností a u dělovatel všelikého důstojenství, jímž všecko

*) Doslovně: Ať jest pamětliv stavu svého, t. j. že i on člověk a před Bohem hříšník jest.

vzniká, jímž všecko utvrzeno byvá, jenž přirozenost rozumem obdařenou vždy rozmnožuješ, veda ji řádem rozumu přiměřeným vždy k větší dokonalosti. Odkudž i kněžství stupňové a úřadové Levitští, tajemně ustanovení pocházejí: tak že's, postaviv nejvyšší kněze k řízení lidu v popředí jeho, za společníky jejich a pomocníky v úloze té, také muže nižšího řádu a menšího důstojenství zvolil. Tak jsi na poušti skrze sedmdesát opatrných mužů vstúpil v mysl lidu ducha Mojžíšova, jenž pomocí jejich užívaje, nescísného lidu množství snadno řídil. Tak jsi na Eleazara a Ithamara, syny Áronovy, plnost úřadní moci jeho převedl, aby k spásitelným obětem a k ustavičné tajemné službě kněžstva se dostávalo. Touž prozřetelností, Pane, apoštolům Syna Tvého za průvodce přidal's učitele víry, jichžto hlasem oni svět s prospěšenstvím naplnili. Pročez slabosti také naší, Pane, prosíme, pomoci rovně propůjč; an my, čím jsme křehčejší, tím více pomocí mnohých zapotřebí máme. Ozdob, prosíme, všemohoucí Bože, tyto služebníky své důstojenstvím kněžství; obnov v duších jejich Ducha svatosti; aby úřad druhé hodnosti, jež ty udělíš, obdrželi, a příkladem svého obcování světu mravopoděstnost hlásali. Dejž, by byli opatrnými spoludělníky v úřadu našem; aby zářila z nich spravedlnost v celé své spanilosti, aby mohli někdy dobrý počet z vladařství sobě svěřeného vydati a odměny věčného blahoslavenství dojíti.

Skrze téhož Pána našeho, Jesu Krista, Syna Tvého, jenž s Tebou živ jest a kraluje v jednotě téhož Ducha svatého Bůh, po všechny věky věkův. R Amen.

(Po té přetáhne každému štolu, již nosil posud jen přes levé rameno, také přes pravé, a přeloží ji na prsech jejich křížem, řka:)

Přijmi jho Páně; neboť jho jeho sladké jest, a břímě jeho lehké.

(Pak obléká každého v mešné roucho, jehož přední část dolů splyvá, zadní však svinuta jest, řka:)

Přijmi oděv kněžský, jímž se rozumí láska; neboť mocen jest Pán, lásku v tobě rozmnožití a práci tvou zdokonalití. R Bohu díky!

(Potom povstane biskup a dí:)

Bože, původe všelikého posvěcování, od něhož pochází pravé posvěcení a požehnání, Ty Pane, vylej na služebníky tyto, jež na hodnost kněžství světíme, dary svého požehnání, aby vážností svou v jednání a přísně mravným životem dokázali, že jsou starší (kněží), utvrzení v kázni, již Pavel

Titovi svému a Timóteovi vykládal; aby o zákoně Tvém ve dne i v noci přemýšleli, a tomu, co v něm četli, věřili; a čemu uvěřili, tomu učili; a to, čemu učiti budou, také konali; by spravedlnost, stálost, milosrdenství, statečnost a ostatní ctnosti na sobě okazali; by příkladem a napomínáním svým jiných v dobrém utvrdili, a úřad svůj, od Tebe obdrženy, čistý a neposkvřněný zachovali; aby chléb a víno v tělo a krev Syna Tvého k spáse lidu věřícího svatým žehnáním proměňovali; aby láskou nezrušitelnou dokonalosti muže a plné míry věku Kristova nabyvše, v den spravedlivého a věčného soudu Božího, jsouce plni čistého svědomí, pravé víry a Ducha svatého, z mrtvých vstali. Skrze téhož Pána našeho Jesu Krista Syna Tvého, jenž s Tebou živ jest a kraluje v jednotě téhož Ducha svatého Bůh, po všechny věky věkův. R Amen. (Biskup nyní poklekna započne hymnu (zpěv): „Veni Creator,“ v kteréhožto potom kůr pokračuje:)

Hymna.)*

Přiď k nám Duchu panovníku,
Navštiv duše učeníků!
Stvořils pro věčnou nás bláhu,
Vlej v nás milosti své vláhu.

Těšitelem jsi Ty zvaný,
Od Otce nám za dar daný;
Ty's zdroj živý, láska, plamen,
Duchovní jsi mazby pramen.

Sedm darů máš v své moci,
Prstem**) jsi Ty Bohu Otcí,
Pro srdce slib Otcův pustá***)
Řečí plně lidská ústa.

Rozžehni v nás světlo svoje,
Vlej nám v nadra lásky zdroje,
A posilni v každou dobu
Pomocí svou těla mdlobu.

Zažeh vraha od nás v zdálí,
Uštedřuj nám pokoj stálý,
Bychom z Tvého doprovodu
Pominuli duše škodu.

Dej nám znáti Hospodina,
Dej i znáti jeho Syna,
Dej nám věřit každou dobou,
Že pocházíš věčně z obou.

*) Z překladu Frant Sušila.

**) Prst jest moc, Prst Boží znamená moc Boží.

***) Srdce lidská bez Ducha svatého pustá, t. j. všeho dobrého vyzutá by byla.

Buď čest s Otcem Synu Slovu,
Jenžto povstal slavně z rovu,
Svatému též Duchu sláva
Ať se po vše věky vzdává.

(Mezi tím maže biskup sedě před oltářem olejem sv. jednomu po druhém obě ruce, totiž první dva prsty a dlaně, řka:)

Račiz posvětití a osvatiti (osvětiti),
Pane, ruce tyto skrze toto pomazání a naše požehnání. **R. Amen.**

Aby, cožkoliv požehnají, bylo požehnáno; a cožkoliv posvěť, bylo posvěceno a osvěceno, ve jménu Pána našeho Jesu Krista. **R. Amen.**

(Každému se ruce sváží, tak že prsty posvěcené od ostatních stužkou se oddělí a tyto sváží, po čemž navrátí se na své místo. Biskup, očistiv ruce své, podává každému z nich kalich s vínem a vodou, též patenu s hostií k dotknutí, řka:)

Přijmi moc obětovati Bohu obět, sloužiti mše jak za živé tak za zemřelé. Ve jménu Páně. **R. Amen.**

(Všickni odeberou se opět na svá místa a biskup ve mši svaté pokračuje. Po obětování obětují všickni svěcenci biskupovi své hořící svíce, po čemž biskup opět ve mši svaté pokračuje, říká slova zdlouha a zřetelně, an svěcenci zároveň s ním všechno říkají. Oni společně s ním i chléb a víno v tělo a krev Páně proměňují, vyslovující s biskupem nastejně slova posvěcovací. Modlitba tichá za svěcence, jenž po modlitbě soukromé (Secreta), na týž den připadající, se říká, zní takto:)

Prosíme, Pane, račiz tajemstvími svými působiti, abychom Tobě tyto dary hodnou myslí obětovali. Skrze Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého, jenž s Tebou živ jest a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh, po všechny věky věkův. **R. Amen.** (Když byl biskup první modlitbu po „Agnus Dei“ odříkal, dá každému prvnímu z těch, jež světil, políbení pokoje, řka:)

Pokoj s tebou! (Svěcenec odpoví:) I s duchem tvým!

(Tito pak dávají políbení pokoje dále týmiž slovy. Po přijímání biskupově přijímají svěcenci z ruky jeho Tělo Boží. Podává jim dí: *Tělo Pána našeho Ježíše Krista ostříhejž tě k životu věčnému.* **R. Amen.** Každý prvé než přijímá, políbí ruku, v níž biskup Tělo Páně drží. Po sv. přijímání polkne každý něco vína z kalicha, jež po straně epištoly přísluhující kněz v rukou drží. Po umytí rukou počne biskup responsorium, v kterémž potom kůr pokračuje a ježto takto zní:)

Již vás nebudu nazývati služebníky, ale

přátely svými, neboť jste poznali všechno, co jsem činil u prostřed vás. Alleluja. Přijměte Ducha svatého, Utěšitele, kteréhož Otec pošle vám. Alleluja! Vy jste moji přátelé, učiníte-li, co já prikazuji vám. Přijměte Ducha svatého, Utěšitele. Sláva Otci, i Synu, i Duchu svatému. Tenť jest, ježž Otec pošle vám. Alleluja.

(Mezi tím předstoupí novosvěcení kněží před biskupa, a činí vyznání víry.)

Věřím v Boha, Otce všemohoucího, stvořitele nebe i země. I v Jesu Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny. Trpěl pod Pontským Pilátem, ukřižován umřel i pohřben jest. Sstoupil do pekel; třetího dne vstal z mrtvých. Vstoupil na nebesa, sedí na pravici Boha, Otce všemohoucího. Odkudž přijde soudit živých i mrtvých. Věřím v Ducha svatého. Svatou církev obecnou. Všech Svatých obcování. Hříchův odpuštění. Těla z mrtvých vzkříšení. Život věčný. Amen.

(Nyní vzkládá biskup ruce na každého z nich řka:)

Přijmi Ducha svatého, kterým odpustíš hříchy, odpouštějí se jim, a kterým zadržíš, zadržány jsou.

(Pak rozvine každému mešní roucho, řka:)

Oděvem nevinnosti oděj tě Pán.

(Nyní pojme obě ruce každého z nich do rukou svých a táže se:)

Slibuješ-li mně a nástupcům mým úctu a poslušenství?

(Odpoví každý:)

Slibuji.

(Po té políbí ho biskup těmito slovy:)

Pokoj Páně budiž s tebou vždycky!

(Odpoví každý:)

Amen.

(Všickni se navrátí na svá místa; biskup však posadiv se, dává jim následující napomenutí:)

Poněvadž úřad, ježž budete zastávati, veledůležitý jest, synové nejmilejší, napomínám vás, abyste pilně pořádku celé mše svaté, posvěcování, lámání a přijímání hostie od jiných dobře vycvičených kněží se učili dříve než obět mše svaté sami konati počnete.

(Potom vstav udílí jim požehnání:)

Požehnání Boha všemohoucího Otce, i Syna, i Ducha svatého sestup na vás; abyste byli požehnání v řádu kněžském, a obětovali obět smíření, za hříchy a urážky lidu, Bohu všemohoucímu, jemuž jest čest a sláva po všechny věky věkův. **R. Amen.** (Biskup pokračuje ve mši svaté; modlitba, jižto říká po přijímání za novosvěcené, zní takto:)

Pane, pomoci svou ustavičnou dobro-

tivě podporuj nás všechny, jež svátostmi svými občerstvuješ, abychom účinku Tvého vykoupení, jak Tvými tajemstvími, tak životem svým dojít mohli. Skrze Pána našeho, Ježíše Krista, jenž s Tebou živ jest a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh, po všechny věky věkův. R. Amen.]

(Po obyčejném požehnání na konci mše svaté posadí se biskup, a mluví k novosvěceným takto:)

Synové nejmilejší! pilně uvažujte řád, ježž jste přijali, a břímeň, ježto jest na ramena vaše vloženo; snažte se svatě a nábožně živi býti, a Bohu všemohoucímu se zalíbiti, abyste nabyli milosti jeho, kteréž vám skrze milosrdenství své račiž popříti.

Všichni pleši vyznačení, aneb na některý z čtverých nižších řádů povýšení, říkejte jednou sedm žalmů kajících i s litaní, veršíky a modlitbami. Na podjahanství neb jahanství svěcení nokturnum (noční církevní hodinky) téhož dne; na kněžství ale posvěcení čtete po své první mši svatě jiné tři, totiž jednu o svatém Duchu, druhou ke cti blahoslavené Marie Panny, třetí za věrné zemřelé, a Boha všemohoucího také za mne prostě!

(Novosvěcení přijímají mlčky a s poklonou tuto povinnost, a biskup říká poslední evangelium a novosvěcení kněží s ním slovo za slovem.)

Obrazek.

Povídka z hornického života od Fr. S.

„Zdař Bůh!“

II.

Po šesti letech byl z Jeníkovic Jeníčka řádný žák farní školy Žalovické. Přes půl leta před šestým rokem již navštěvoval školu, a brzo seděl ve třetí lavici mezi staršími písmenkáři, vynikaje bedlivostí a zvláštní uctivostí k učitelům. Když jim velebný pán něco vykládal o Pánu Bohu a o prvních lidech, zdálo se, že Jeník ani nedýchá. Měl však k tomu zvláštní příčinu. Byl pozoren, aby mohl doma vypravovati, kdo vyučoval a co jim povídal, což rodiče jeho s potěšením poslouchávali, pomáhajíc mu, když v řeči váznul. Otec byl takoruka druhým učitelem, a po práci se nejraději zabýval rozmlouváním se synáčkem. Tak na př. když Jan jednou ze školy přijda vypravoval, že dnes velebný pán povídal o prvních rodičích v ráji, jak měli dva syny: Abel že byl dobrý a Kain zlý a t. d., poslouchal jej otec napnutě, a když byl domluvil: oslovil jej otázkou, jaký asi sám chce býti,

zdali jako Abel anebo jako Kain? Slova Kain se Jan patrně uleknul, a proto přivinuv se k matce, držel ji okolo krku, šeptaje: „Já budu jako Abel.“ S odpovědí tou byl otec spokojen; matkou to pohnul. Aby toho Jan nepozoroval, přejala si pravici obličej a levicí hladila mu vlásy. Po chvíli na to počala: „Ale pověz mi, Jeníčku, byl-li jsi ve škole už trestán?“ „Nebyl,“ pravil školák, „ale dnes“ — — „Dnes tedy ponejprv?“ „Já ne! Ale my nemáme povídati doma, kdo byl ve škole na místě hanby anebo metlou bit.“ Otec to chválil, dokládaje, co se ve škole uvarilo, že se tam má také snísti. Matka tomu porozuměla, a nikdy již se neptala, kdo byl ve škole trestán.

Za takového vedení, kdožby se tomu divil, díme-li, že Jan prospíval nejen věkem, ale i moudrostí a milostí u Boha i u lidí? Výborný žáček býval ve škole chválen, a o veřejné zkoušce obdržel za odměnu pilnosti a dobrých mravů pěkně barvený velký list, na němž mnoho andělů vyobrazeno bylo, jakoby se radovali, že jest u prostřed napsáno jméno dokonalého žáka „Jana Jeníčka.“ Dole byli vlastní rukou podepsáni p. katecheta a učitel. Odměnu tu obdržel z rukou důstojného pana okresního školdorce čili vikáře. Otec byl na zkoušce, a musil se přemáhati, aby se ubránil slzám, když z menších žáků první Jan Jeník vyvolán, ke stolku pro odměnu krácel, a pak z vděčnosti duchovním ruku líbal. Po ukončené školní zkoušce krácel otec se synem k domovu. Jan si nesl odměnu pozorně, aby jí nepomačkal. Otec mu připomínal, jak pilnost a mravnost již zde na světě odměny docházejí. Doma byla radost matčina nevyslovitelná: prohlídla odměnu, políbila syna a teprv po chvíli byla s to, promluvíti.

Otec objednal rámeček. Když přišel skleňář, koupil sklo, lístek tam opatrně zasadil, zatloukl do zdi hřebíček, Jeníček vzal do ruky odměnu v rámci a za sklem, otec ho vyzdvihnul, a on si sám první svou odměnu na zeď zavěsil, a sice uprostřed mezi obrazy sv. Jana a sv. Ludmily. Lidé ovšem vytýkali šlechtnému otci, že se s jedináčkem svým mazlí, že Jeníčkovi není otcem nýbrž chůvou. Ano, sám horní úředník (šachtmistr čili šichtmistr) rozmlouvaje s ním pravil mu, že zapomíná na onu starou pravdu „metla že vyhání děti z pekla.“ Na to mu ale Jeník doibre odpověděl: „Proč mám užívat metly, když ani domluvy není třeba? Kdyby ale bylo, věřte pane šichtmistře, že bych co bývalý voják i trestati

dovedl. Toho mne ale rač Bůh sám chrániti. Ját bych rád syna bez metly vychoval.“

Jeníček neměl ale jenom moudrého otce, on měl i příkladnou matku: oba manželé byli vzorem křesťanských rodičů. A to bylo štěstím pro Jeníčka, neb s otcem se vídával jenom večír. Otec míval jako každý lezec v horách mnoho práce: vyplácel mzdy havířům, tahačům a dělníkům, prohlížel žebříky v šachtách, podpory pod zemí, na místo shnilých dával nové. Dnes mu bylo rovnati rozepři mezi horníky, jindy musil napomenouti k svědomitější práci nedbalého dělníka, aby jak říkával, vrchnost neokrádal. Tu se přivazoval nový provaz k rumpálu, tam se zase přikoval nový kbelík k řetězu, hned zase byl při měření uhlí, přijímal peníze, vše opatrně zaznamenával, aby v čas přehlídky účty v pořádku byly.

Do některých míst dávalo se uhlí na knížku, tak na př. do továrny v Dřiči, kdež se cukr z buráku vyrábí, do pivovárů a vinopalen, z čehož znamenitější dluhy povstávaly. S urovnáním takovýchto oučtů mívál Jeník nejvíce starostí. Obýčejně poslal po půl roce po vozkoví cedulku, a při druhém příjezdu vozky obdržel peníze od pánů. Mnohý ale jezdil zase čtvrt leta a bral uhlí ustavičně na knížku. Šichtmistr žádal peníze jakožto výnos dolů pro vrchnost, anebo na nějaké znamenitější vydání. Tu nebývalo Jeníkovi jiné rady, než aby u dlužníků sám se přihlásil a o zaplacení požádal. Slovem, otec nebýval častěji doma, a proto mohl Jeníček, ač moudrého otce měl, přece zaniknouti, kdyby byla nemoudrá láska matčina bořila, co moudrá péče otcova vystavila, jako tomu, bohužel, tak bývá u mnohých jiných dětí. Avšak Ludmila Jeníková byla při vši své laskavosti přece rozumná, dokonalá matka.

Po radostech výše uvedené zkoušky nastal Jeníkovi čas školních prázdnin. Chodil však i v prázdninách s mnohými jinými dětmi každodenně, ačkoliv jen dopoledne, do školy. Dopoledne si doma aneb v zahradě aneb blízko ní hrával, buď sám aneb se spolužáky. Po prázdninách nastal nový školní rok. Jeníček postoupil o několik lavic do zadu, a byl vřaděn mezi větší žáky. Nastala tuhá zima, silné mrazy, mnoho sněhu, závěje. Jeníček nemohl do školy jako všechny přespólní dítky, kteréž obec nepřivázela. Tu býval otec učitelem, a Jeníček měl školu poněkud doma. Netěšilo ho to ovšem tak, jako vyučování ve škole. Všecko ale, což byl zanedbal, v brzce dohonil, když na jaře mírnější počasí nastalo.

Poslední čtvrtek v měsíci dubnu byl velmi pěkný jarní den. Otec byl pod zemí prohlížen, zdali všecko v pořádku, a zdali všude bezpečno pro horníky. Asi o 11. hodině vylezl ven, a přijda domů, s zasmušilou tváří stěžoval si manželce, řka: „Milá Ludmilo, nevím, jestli se nám nejbližší šachta neseseje. Sama víš, že jsem již několikráte prosil pana šichtmistra, aby tam na místo zpuchřelých prken dal nová; ale nadarmo. Odpovídává mi, abych povázil, co prý by milostivá vrchnost řekla, kdyby vydání přesahovalo příjem. A tak to zůstává při starém. Rozmrzlá a rozbředlá země tlačí mocně do všech čtyř prkenných stěn, tak že se prohýbají. Pokud příčky držeti budou prkna, bude dobře, kdyby ale — — avšak zítra na to nebezpečenství panu šichtmistrovi opět ukáží.“

„Vidíš, Jene, že tam nebezpečno, a přece jsi tam byl před chvílí zase mimo povinnost.“

„Ale nikoliv sám. Pracuješ tam právě 12 havířů. Ó kéžby měli již po šichtě (práci); byl bych upokojenější.“

V tom přišel Jeníček ze zahrádky, a ptal se otce, jak se ta květina jmenuje tam v rohu u plotu, kteráž zelené jazyčky tak čerstvě ze země vystrkuje. Otec odpověděl, že košatec se jmenuje, a modře květe. Když neprší, že žádá, aby ji někdo zalíval.

Zvonilo se poledne, ačkoliv byla ještě dvanáctá neudeřila. Ale což na venkově na několik minut se nehlídí! Některý, kdož má zvonívati, zvoní, když má hlad, jiný, když slunce nejvíce hřeje, a třetí — těch pak bývá nejvíce — když jest oběd uvařen anebo stádo domů přihráno. Jeníková stávala jídlo na stůl. Modlili se a zasedli k obědu. Právě dojídali polívku, tu jakoby z hluboka zahrmělo, země se otřásla a ráz za rázem padaly rány, jakoby hrom bil. Otec zblednul, matka se třásla, Jeníček se chvěl. Jako od toho, jenž první vidí, že hoří, byl slyšán křik a sicě slova: „Pro Kristovy rány, pane štaigr! — šachta!“ —

Jeník byl již venku. Čeho se byl strachoval, stalo se: příčky nemohly návalu země déle odolati, prkenné stěny se vybořily a sevřená země a kamení hrnuly se s velikým hlukem do hluboké šachty, odkud ozvěna strašlivě vzhůru zaznívala, jakoby dopadnutí každého kusu kamene oznamovala.

Rumpál zmizel, jeden tahač ležel na okraji prohlubně, bolestně vzdychaje, druhý běžel proti Jeníkovi s bédováním, jehož jednotlivá slova jsme zaslechli.

„Což horníci ještě nevylezli?“ byla první otázka lezcova.

„Ach ne, pane štaigr!“ —

„Že ne? Bože buď jim milostiv! Dvanácte lidí — 12 duší! — Sv. panno Barbore, přimlouvej se za ně!“ — Oči se mu zarosily. Tahač vedle něho stoje, ustavičně bědoval.

Pročež obrátiv se k tahači pravil: „Bědování nespomůže: jednati musíme! Běžte co nejrychleji k panu šichtmistrovi a povězte, co jste viděl. Potkáte-li cestou některého z horníků, každého, ať jest z kteréhokoliv cechu, pošlete sem k naší druhé šachtě. Rozumíte? A už běžte!“ Sám pak se pustil klusem v tu stranu, kde stál zvoněk. Popadna tu provaz, zvonil na poplach. Z každého kumbálku někdo vyběhl, podívat se, kdo zvoní: „Štaigr ze svatopropokského cechu“ ozývalo se po horách. „Na pomoc!“ volal on — „na pomoc, — zasypaným! — K naší druhé šachtě!“ A již pádilo tam za ním se všech stran mnoho lidí: někteří, by pomohli, jiní ze zvědavosti jenom na podívanou. U rumpálu druhé šachty Jeník se zastavil, a chlapce, jenž tam byl zároveň s ním dorazil, poslal k manželce, by byla dobré mysli, a hned mu hornické nástroje a svíčky poslala. Lid se sbíhal. Shromážděné oslovil takto: „Kdo má jiskru lásky křesťanské v srdci, stupte se mnou dolů, bychom zasypaným tamto havířům odtud ku pomoci přispěli. Bude nám as tři sáhy uhlí proraziti a pak jsme u nich. Bůh budiž s nimi!“ A když viděl, že se čtyři mužové a dvě ženy chystají, spustiti se s ním dolů, pravil: „Vy ostatní zůstaňte zde a každého příchozího pošlete za námi. Nuže, kdo je odhodlán, následuj mne. Ve jménu Otce i Syna, i Ducha svatého!“ Všichni poznamenali se svatým křížem. Jeník stál již na žebříku, řka: „Svatá panno Barbore, oroduj za nás! — Otče náš, jenž jsi v nebesích“ — a hlava jeho zmizela v šachtě. Podobně i čtyř mužů a později dvou žen. Dále se modlili buď pošeptmo aneb nahlas; nebylo ale ničeho slyšeti. Ony dvě ženy vzaly s sebou přinešené nástroje a svíčky. Za některou chvíli dostavili se k vysvoboditelům za živa pohřbených ještě dva horníci.

V šachtě, u kteréž nyní stojíme, a do kteréžto se spustil Jeník s družinou, byli horníci právě také na šichtě (v práci). Jak mile se lezec Jeník s ostatními šťastně dolů dostal, hned svolal všechny havíře, pracující v této šachtě. S hrůzou poslouchali, co se stalo. Pamatovali se dobře na silné otre-

sení země, myslili prý však, že se v některé blízké šachtě uhlí prachem trhá, i pracovali pokojně dále.

Po vojensku dával Jeník potřebné rozkazy. V průchodu, vedoucím k lomům blíže zasypané šachty, kázal rozsvítit svíčky, aby je každý později přišlý pod zemí snadno naleznouti mohl. Pak šli dále a dále až do nejzazšího průlomu. Tam naznačil místo, kudy by do první šachty se protlouci možno bylo. Hrdinné havířky propůjčily se k odbírání a odnášení uražených kusův uhlí. Avšak co s mužskými? Pracovati se mohlo toliko kleče anebo ještě snáze leže. Uhlí bylo jenom několik střeoviců zvýší, a široký průlom raziti bylo by bývalo plýtvání silou a časem. Protož se ustanovili na tom, že střídavě po dvou pracovati budou tak, až by první dva umdlévali, že z odpočívajících jiní dva pracovati počnou, by se onino zase zotavili. Ujednáno. A již uhlí praskalo a pukalo a trhalo se pod ranami čilých horníkův. Jeden z prvních dvou pracujících byl lezec Jeník; ten snažil, potil se, až jej napomínali, by druhým také místa popráhl.

Avšak pod zemí jest člověku jaksi užko. Podívejme se — snad do zasypané šachty? Nikoliv! Tam jestiť děsno. Podívejme se raději nahoru, co tam se děje. Nahoře okolo šachty sbíhaly se ženy a děti, těšily hořekující manželky a dítky zasypaných horníkův. Jeníková byla mezi nimi, vzbuzovala jich k důvěře v Boha, bez jehož vůle ani vlas s hlavy naší nesejde, a spolu nedala žádné z bédujících žen dolů lezti, říkajíc, že by tam pláčem jenom na obtíž byly. Tahač, k panu šichtmistrovi vyslaný, navrátil se s nepořízenou. Úředník nebyl doma. Posel pověděl vše paničce, kteráž přislíbila, že pána hned k šachtám pošle, jak mile se navrátí domů.

Druhý tahač, jehož jsme u zasypané šachty bolestně vzdychajícího zanechali, byl již domů odveden. Leknutím a silným otrešením byl poněkud ochromen; nemohl rukama vládnouti. Nejvíce pak přispěla k tomu ta okolnost, že byl otcem jednoho z oněch nešťastných, jež země ve své lůno uzavřela, ba za živa pohřbila. V Žalovicích vypravovalo se již o neštěstí na horách. Jak jsme udali, není tam daleko; a přece byla pověst už zpotvořená. Ano, Rehtáčková slyšela prý od Klínkáčkové, dvanácte že se jich tam dočista zabilo; hrobník má prý již poručeno, kopati dvanácte hrobů vedle sebe, a sice u zvonice.

Slunce se s krajem bylo rozloučilo, ano i horám dávalo již „s Bohem!“ a poslední

paprslek volal ještě nazpět: „Na shledanou!“ — Po té zapadlo za horu, ozářenou milostnými červánky. U šachty lidu pořáde přibývalo. Několik horníků sestoupilo ještě dolů: nikdo ale nepřicházel nahoru, tak že se již počínali strachovati o ty, kteříž byli zasypaným pospíšili na pomoc.

Ti však dole pracovali neunaveně v potu tváří svých, rozrážejíce pádnými ranami uhlí. Kus po kuse odskakoval, vrstvy vŭchhledě ubývalo, naděje dělníkům přibývalo, že se brzy dostanou k zasypaným spolubratřím svým. Všichni horníci již se vystřídali. A tu opět přišla řada na první dva, z nichž jeden byl sám lezec Jeník. I podsekával vrstvu; spoludruh jeho napomáhal s hůry, ohlas byl dutý, uhlí praskalo, povolovalo: bylo znáti, že velký čtverhran se vyloupne. Ještě několik mocných ran, a — světlo jim zhaslo. — Proraženým otvorem hnal se vítr, svlažující zapocená čela statných horníkův. Práce byla dokonána: vzduch ze zasutého dolu se spojoval se vzduchem šachty otevřené. Tu ale neslyšeli, neviděli ničeho: tma obklopila je.

„Světlo sem!“ volal Jeník, a čilé hvíčky již mu podávaly kahaný z pozadí průlomu. Naposled vyložený čtverhran jest odstraněn, a úvolněným průchodem lezl Jeník hbitě ku předu, „Zdař Bůh,“ volaje před sebou. Ostatní následovali se světlem. Čerstvěji bilo každému srdce; věděti, že se přibližuje k místu, kdež uzří buď smrt neb život, buď mrtvolý aneb milé své tovaryše na živě.

Prolezše dlouhou chodbu, stáli v prostrannějším sklepe, na místě totiž, kamž dříve uhlí z rozličných postranních lomů se sváželo. Bývalat to zásobárna, odkudž uhlí pod rumpál se dováželo, nakládalo a vyváželo. „Buď jméno Páně pochváleno!“ — zkríknul pojednou Jeník. „Zdař Bůh! jste živi?“ Eihle, pohnutlivé divadlo! V jednom koutu sklepení klečelo dvanácte bledých mužův s rukama sepiatýma. Dříve prosili Boha o smilování, připravující se k smrti: nyní mu s hlasitým pláčem děkovali za vysvobození, jehož se žádný z nich nenadál. Dílem pro hluk padající ustavičně do šachty země a dílem pro vzdálenost, a mimo to umlčení jsouce, neslyšeli totiž, když Jeník hornické: „Zdař Bůh!“ proraženým průchodem volal, až když blíže přistoupil s družinou svou. S pláčem objímali vysvobození své vysvoboditele.

„Na dnešní den nezapomínej nikdo z vás,“ pravil lezec Jeník, jenž byl přítomnosti ducha nepozbyl. „Zvláště pak vy dva,

Křepelko a Žvanile, pamatujte si, že Bůh nebývá posmíván. Vy jste se rádi rouhávali: dnes vám Pán pohrozil; děkujte, že vás hned nezničil. Avšak to si povíme na hoře. Na dlouhé rokování není tu místa ani času, a protož zase za mnou!“ —

Nastoupili zpáteční cestu právě proloženým průchodem a dále otvorem. Několik nejvíce zemdlených musili posaditi do kbelíku a jako uhlí nahoru vytáhnouti. — Ostatní vystupující ze žebříku na žebřík, šťastně vylezli na denní světlo. (Pokračování.)

Pán jest díl dědictví nám!

(V den udílení tonsury.)

Plesejte Pánu — city vroucí
na křídlech díky spějte vzhůru,
že Lásky věčné pablesk žhoucí
rozrušil lednou řader kůru —
i že nás přijal ve svůj svatý chrám,
a drahý stal se díl dědictví nám!

Jaké to blaho, nebes Pána
dědictví svého dílem zvátí,
zdaž větší milost můž být dána,
než Bohu v obět sebe dáti;
v svůj domov patřit k nebes výšinám —
kde Hospodin jest díl dědictví nám!

My slabí jsme a mnohá mdloba
nám posud v chůzi naší brání;
ó přispěj nám, když lidská zloba
nás stihá, tepe břitkou zbraní!
Ó přispěj, vzbuzuj — k cíli řiď nás sám,
jenž's ráčil dědictvím se státi nám!

V. P.

DOPISY.

Z Vlašimi, 19. března 1871.

(Křížová cesta),

Jest čas svatopostní; dozněly zvuky plesů, dovířily bubny veselí, zastavila se noha v skoku; však za veselí tělesné poskytnuto nám veselí lepšího, duševního. V neděli masopustní ohlášeno bylo s kazatelny, že budoucí neděli, první v postě, bude odbývati se slavnostným způsobem svěcení nově zřízené křížové cesty. A skutečně byla to slavnost, která povzniesla každého upřímného katolíka, která účtou naplnila i neverce a vlažné křesťany. V první neděli postní dala Vlašim svědectví, že upřímnou jest posud dcerou katolické církve, a že posud víry otců svých si váží!

Již v sobotu před první nedělí postní, když prvé vyřízeno bylo svolení od nejd. arcib. konsistoře, přijel z Votic důstojný pan guar-

dian, by svěcení křížové cesty předsezval. Uvítán jest způsobem okázalým; za hláholu zvonů a hřmění hmoždířů vjížděl do Vlašimi, vítán jsa zástupem lidu, se všech stran se scházejícího, a před děkanstvím slavnostním způsobem od zdejšího duchovenstva. U večer pak dlouho velebná harmonie zvonů zvěstovala osadníkům Vlašimským, jakož i vůkolním dědinám, že druhého dne nevidaná slavnost ve Vlašimi odbyvati se bude.

V neděli na to o půl deváté h. začala vlastní slavnost. Nejprve držel p. guardian dojemné, příležitostné kázání. V prvním dílu vyložil původ a zařizování křížové pobožnosti od nanebevstoupení Páně, až i jak on kazatel sám na toto místo přichází; v druhém dílu naznačil, kterak tato pobožnost konati se má, by se konající ji účastným stal hojných milostí a odpustků, které spojeny jsou s konáním křížové pobožnosti. Jak milé bylo poučení toto shromážděnému lidu, snadno posouditi lze z velikého počtu nábožných, kteří přítomni byli, když odpoledne p. guardian sám křížovou pobožnost dle blahosl. Leonarda a Portu Mauritio konal. Lze se s jistotou nadíti, že když jindy před nehezkými a chrámu Páně poněkud nedůstojnými obrázky valný počet nábožných se shromážděval, nyní před krásnými obrazy, a po tak krásném poučení tím hojněji tajemství přehořkého umučení Páně velebe no bude, když — jak bylo ohlášeno — křížová pobožnost v postní středy o 3. hodině odpolední konávati se bude.

Po kázání přistoupeno ku svěcení. Na stupni presbyteria žehmán jest kostel zvlášť pro tuto pobožnost, a pak před každou stací zvlášť konáno jest svěcení „křížů a obrazů.“ Jest to krásný a důstojný akt, jen škoda, že modlitby při tom jsou latinské; mocně by musely účinkovat na srdce přítomných. Po svěcení zpíváno „Te Deum“ a konána modlitba poděkovací, při čemž opět u hřbitova hřímáno z hmoždířů. Po ukončeném svěcení sloužil p. guardian mši sv., při kteréž, jako i prvé při svěcení, místní duchovní assistovali. Na kůru zpívána slavnostní mše figurální; dvě vložky zdařile přednesli členové nově zde zřízeného a statně si již počínajícího zpěváckého spolku „Blaník.“

Lidstva ku slavnosti sešla se veliká síla, nejen domácího, ale i přespoleního: přáli si slavnost svěcení křížové cesty viděti, a i se jí účastniti.

V pondělí ráno opět hláhol zvonů a rachotící hmoždíře zvěstovaly, že p. guardian, který tak mnoho duchovních radostí lidu

shromážděnému poskytl, ubírá se zpět k svému domovu. Tot stručný popis slavnosti.

Malby jsou 36 palců vysoké, 25 široké, vyvedené dle komposice Führichovy, a nejen lacino pořízené, ale dle úsudků znalců ano všeobecného mínění velmi krásné, a okrasou nevšední zdejšího chrámu Páně.

Co pak zařízení křížové cesty se týká, dlužno ku povzbuzení osad jiných, snad také chudých, ještě něco poznamenati. Již před několika lety bývaly p. kaplan Trnka s myšlenkou se obíral, novou a chrámu Páně důstojnou křížovou cestu zařídit; poněvadž ale nepostěstilo se mu sebrati důstatek peněz, dal opravití zatím od jakéhosi zpěváka poutního darované obrázky a v chrámu Páně je zavěsiti, by takto zbožní osadníci, kteří před tím až do Domašina docházet museli ku křížové pobožnosti, i doma pobožnost konávat mohli. Zbytek peněz, něco přes 40 zl. obnášející uložen pro budoucí čas v místní občanské záložně. Před rokem sbíráno na novo, a s pomocí Boží, a skrze ochotu osadníků sebráno tolik, že již mohly obrazy být objednány. Maloval je umělým štětcem p. Frant. Maischeider, akademický malíř v Železném Brodě, a z ohledu, že osada je chudá, uspokojil se skromným penízem 200 zl., ač malby nad 300 zl. se cení. Rámce zpracoval z dubového dřeva domácí truhlář, p. Frant. Vosatka, a tak natřel, že rámce barvu dřeva neztratily; podle malby uvnitř rámců jsou vždy dva úzké proutky pozlacené; nad svrchním pak rámcem jest štítek okrouhlý a vypouklý s pozlaceným číslem šta ce, u prostřed mezi krásnou, gotickou ornamentikou, kterouž korunuje pozlacený křížek. Řezbářské práce tyto co nejvkusněji a velmi levně vykonal p. Jan Vondráček, knížecký sochař a řezbář ve Vlašimi, který i jinak velkých zásluh o zařízení křížové cesty sobě získal.

Pod každým obrazem jest na zdi zavěšena sličná roseta, z které vystupuje uměle kroužené raménko, držíc červenou lampu. Práce tyto, jakož i vše, co od železa zapotřebí bylo, vykonal „pro čest a chválu Boží“ zámečnický mistr p. František Novotný zdarma.

Ku sbírce na křížovou cestu přispěli dva páni občané, známí pro podporování všeho šlechtetného, jeden 25 zl., druhý 15 zl.; jedna zbožná vdova vedla náklad na jeden obraz; několik občanů dalo po 5 zl., jiní dle svých poměrů přispěli menšími částkami, jiní radou neb prací rukou svých; budiž všem dobrodincům zde vysloveno srdečné „Zaplať Pán Bůh!“ za vše, co dobrého pro

čest a chválu Boží, pro svou a svých potomků útěchu a radost ve zdejší chrámu Páně vykonali, aneb snad ještě vykonají. Posud jesti schodek na penězích, obnášející 46 zl., které malíři doplacený být mají. Dejž Bůh, aby i tato poslední část přispěním osadníků, kterým tak vzácného daru do chrámu Páně se dostalo, co nejdříve shromážděna byla!

— L. —

V Oustí nad Orlicí 17. března 1871.
(Missie v Sloupnici.)

Od 25. února do 10. března t. r. konána s výsledkem velmi požehnaným sv. missie od vel. Otců Redemptoristů, P. Antonína Mastalíře a P. Josefa Rollera z Prahy a P. Josefa Tomáška z Kocvírova ve smíšené obci Sloupnici, a sice ve dvaceti letech po třetí. Účastenství věřících jak ze Sloupnice tak i z vřkolních vesnic, dvě až tři hodiny vzdálených bylo nad očekávání četné. Chrám Páně byl po všechny tyto dny od půl šesté hodiny ráno až do skončení pobožnosti u večer neustále naplněn zbožným lidem, poslouchajícím výmluvně přednášené pravdy hlavní našeho sv. náboženství. Nechej zde šířeji rozbíratí obsah jednotlivých kázání, směřujících k tomu, aby věřící lid vybiřnut byl ku smíření se s Bohem, toliko to chci podotknouti, že se mluvilo též o víře a církvi katolické, aby katolíci této smíšené obce u víře byli tím více utvrzeni a tím větší láskou k církvi jedině pravé inuli. A slova horlivých kazatelů nepadala na půdu neúrodnou, nebo, ač Sloupnice jen 2252 duší katolických čítá, přijalo přes 2600 věřících sv. svátosti, nepočítaje do tohoto počtu školní dívky a mládež až do čtrnácti let. Svaté přijímání jednotlivých stavů se dalo s neobyčejnou slávou. Školní dívky, mládenci a panny uvedeni byli do chrámu Páně z domu Milosrdných sester. Svaté přijímání panen bylo nejslavnější, neboť jak ze Sloupnice tak též i z vřkolí sešlo se přes 500 panen, aby přijaly Tělo Páně. Ve čtvrtek 9. března odpoledne ukončena jest sv. missie průvodem s nejsv. Svátostí venku mimo kostel a kázáním činěným od důst. pana Antonína Mastalíře na hřbitově, neboť ani třetina přítomného lidu nebyla by se vešla do chrámu Páně, počet všech posluchačů páčil se na 4000. Pohnuti byli všickni přítomní k slzám, když řečník vybízel je k setrvání v dobrém, k věrnosti sv. víře a sv. církvi katolické, když vypravoval, že již po páté jest v Sloupnici za účelem tímto posvátným, a že nikdy s takovou radostí se od nich neubíral, jako právě nyní. Zrovna pod hřbitovem má jeden evangelík h. v. stodolu, a

ač celý den se v této stodole nemlátilo, přece, když kázání na hřbitově bylo asi v polovičce, začalo se silně mlátiti, aby pozornost posluchačů byla přerušena. Než, katolíci v zástupu na sebe pohlédli, dobře vědouce, co toto mlácení znamená, a tím pozorněji poslouchali slovo Boží dále. Úmysl, proč se mlátiti počalo, byl zmařen. Tolik šetrnosti projevil onen evangelík k zástupu 4000 čítajícímu a slovo Boží poslouchajícímu! Po skončení sv. missie byly deputace mužů, žen a panen ve farním domě, aby veled. panu Mastalířovi a oběma vel. pápům missionářům své nejsrdečnější díky vzdali za jejich veliké namahání. V pátek ráno 10. března za hlaholu všech zvonů vyprovázeli od chrámu Páně Sloupnickí katolíci se svým duchovenstvem vel. Otce missionáře až k soše sv. Jana Nep., děkujíce jim co nejuctivěji za jejich namahavé práce, které minulé dny ku spáse jejich podnikli, a dávající jim srdečné s Bohem. — Kdo viděl toto neobyčejné účastenství lidu katolického, který i dalekou cestu vážil, jen aby poslouchati mohl slovo Boží a přijmouti sv. svátosti, — mnozí museli mnoho hodin čekat, nežli se ku zpovědnici dostali, a i odpoledne po třech hodinách bývávali komunikanti, — ten nabyl přesvědčení, že posud i v našich rozbouřených časech žije v srdci našeho lidu víra katolická nyní bohužel tak osočovaná a tupená! Ku konci zprávy sluší díky vzdáti důst. panu děkanovi obce Sloupnické Janu Dremlovi, který tyto duchovní hody ovečkám svým připravil, Sloupnickým pak katolíkům jakož i z celého vřkolí vysloviti musím chválu, že nedbali na posměch pocházející se strany jinověrců a i našich nevěrců, a že tak četně účastnili se pobožnosti této, která zajisté požehnané ovoce ponese u lidu našeho.

F. K.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup bude zítra v 8 h. sloužiti mši svatou u sv. Haštala, jakožto v den výroční slavnosti; v pondělí pak 27. t. m. bude udíletí alumnům II. roku první tonsuru a v úterý 28. t. m. alumnům III. roku nižší svěcení, pokaždé v 8 h. ráno v domácí kapli k. arcib. semináře.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 26—30. března u sv. Vojtěcha v Jirchářích, 31. března a od 1—4. dubna u sv. Bartoloměje v Bartolomějské ulici.

— Jako za minulých let budou se i

letos ve sv. témdni konati duchovní přednášky či *konference* výhradně pro pány t. j. pro pohlaví mužské a sice od neděle května až do hodů velikonočních, od 2—9. dubna, jazykem českým u sv. Bartoloměje v Bartolomějské ulici a německým v gymnasiální (zrcadlové) kapli v Klementině vždy o 7 h. u večer.

— Starožitný kostel Zvěstování P. Marie v *Slupech* bude dnes za příčinou výroční pouti obecenstvu otevřen.

— Starobylé král. kapitole *Vyšehradské*, kteráž od r. 1830 stála pod dozorem státní účtárny, navracena jest tyto dni samospráva.

— V nemocnici *Milosrdných bratří* v Praze bylo r. 1870 ošetřováno a léčeno 3163 osob rozličného stavu a národnosti. Co do náboženského vyznání bylo mezi ošetřovanými 2931 katolíků, 2 Rekové, 47 protestantů a 21 židů. Ve všech nemocnicích téhož řádu v rakouských zemích mimo Uhersko bylo r. 1870 ošetřováno 16388 nemocných.

— Z *Budějovic*. J. Excel. nejdůst. p. biskup ustanovil se na tom zaraziti v Budějovicích zvláštní diecéšní ústav pro *hluchoněmé* děti, kterýž příštím školním rokem má v život vstoupiti. O potřebě a užitečnosti takového ústavu nemůže býti žádná pochybnost, uvážíme-li, že se dle úředních zpráv v České vlasti bez mála 4000 hluchoněmých vůbec nalezá, z kterýchžto asi 1000 případů na diecési Budějovickou a že v tomto jednom tisíci jest asi 20 hluchoněmých dětí ke škole schopných. Z toho následuje, že počet takových dětí v celé zemi musí býti veliký, a že k jejich vzdělání ty dva ústavy, kteréž se v Praze a Litoměřicích nacházejí, nižádnou měrou nepostačují.

Z Říma. Úředními novinami prohlášeno jest zrušení 12 značnějších klášterů římských; mezi nimi nalezají se hlavní kláštery řádu Dominikánského i Augustiniánského. Mimo to ještě 43 jiných klášterů jest poznamenáno, jenž prý co nejdříve zrušeny budou, mezi nimi zejména kláštery Lazarištů, Benediktinů, Oratorianů, Theatinů, Františkánů, Karmelitánů a mnohé ženské řehole.

— Pan ministr veřejných staveb v Itálii, jmenem Gadda pilně si prohlíží budovy věčného města, vyhledávaje mezi nimi nejprůhodnější místnosti pro úřady královské. Mimo jiné poctil návštěvou svojí také veliký klášter Jesuitův, kdež novicové téhož řádu přebývají; zdáloť se panu mini-

strovi, že tak pěkná budova k umístění některého ministeria překrásně by se upotřebiti dala. Jesuité velmi vlídně pana vládního komisaře uvítali a od sklepů až kustřeše všemi částkami velkolepé budovy jej prováděli. Pan ministr bez ostýchání vypravoval průvodcím svým, kterak hodlá stavení to znovu zříditi a k čemu každé místnosti použití obmyslí. Když došli ku vratům, otázel se rektor Jesuitů, zdali pan ministr skutečně chová úmysl, dům tento ku vládním účelům zaříditi a odejmouti jej Jesuitům. „Ovšem se tak stane,“ odvece ministr. Načež rektor doložil: „Ráčíte-li trvati při svém úmyslu, musím požádati Vaši Excellenci, abyste vyjednával v tom ohledu s vládou Amerikanskou, neboť dům tento jest jejím majetkem.“ Pan ministr s udiveným obličejem zvolal jedině slovíčko „Oh!“ a se sklamanou nadějí klášter opustil.

— Sekty protestantské i nekřesťanské všemožně se namáhají, aby vrstevníků získaly mezi obyvatelstvem římským. Několik takových modlitebnic už bylo otevřeno a lákadel množství se užívá, aby tam lidé chodili; rozdávají se peníze, pokrmy a nápoje zdarma se poskytují a takovými tenaty zvláště mladý lid bývá polapen. — Mimo to utvořil se spolek tak nazvaných „svobodných myslitelů“ (liberi pensatori), kteří zcela zavrhuji křest, svátost manželství jakož i pohřby křesťanské.

— Z *Říma* byl zaslán všem katolickým jednotám a besedám následující list: „Četné důkazy sstoupené přítulnosti a oddanosti Vaší k posvátné osobě sv. Otce a k nezadatelným právům sv. Stolicе do-jaly hluboce mysl katolíků římských, kteří dobře jsou si vědomi, oč nesnadnější jsou jejich povinnosti než Vaše. U valné většiny smýšleli vždy věrně a s pomocí Boží jsou pevně odhodláni, smýšlení svého nikdy nezměnit; čehož na důkaz dovolávají se jak dějin minulosti, tak i přítomných událostí, pokud strannická vášeň a prohanost jich nezkřivila. Klerus i lajиковé, šlechta i měšťané, mužové vědy a umy, všichni slyší zřejmě hlas svědomí, hlas vděčnosti a pravé lásky k vlasti. Poněvadž pak v nynějších okolnostech nemají jiných prostředků než protesty a denní osvědčování lojality, jež ani obětí ani urážek se neštítí: z toho srdce spojují se s Vámi a vysílají jedné mysli s Vámi prosbu k Hospodinu, aby zastaviti ráčil tuto tak těžkou zkoušku, již na Církev a na náš Řím, sídlo to náměstka svého na zemi, uvaliti volil. Neustálá mo-

dlitba, nerozborná víra, pevná naděje urychlí zajisté hodinu Jeho slitování.“

Sigismondo Principe *Chigi*, předseda jednoty sv. Petra v Římě. Marchese Gavalletti a dalších 52 podpisů. —

Paběrky.

17. *Český Garibaldi v klerice.* (Dokončení.)

Výsledek byl, že místo dvou měl pak tři stránky, luteránů, helvetů a unitů, těch, kteří vlastně již neměli žádnou víru. Na vlas takový výsledek bude mítí počínání vaše. Jenom bankrotáři ve víře půjdou s vámi a pak bude o jednu církvíčku v Čechách více. A co potom? Potom se budou tyto stránky a církvíčky mezi sebou rvát jako v době husitské, a Češi, kteří vzdorovali a odolali mnohým a silným mocnostem, Češi opět od Čechů přemoženi a zničeni budou. *Perditio tua ex te Israel.* Zkáza tvá z tebe Israeli! A co potom? *Duobus litigantibus, tertius gaudet.* Když se dva haštěří, třetí se raduje. Přejde nepřítel a spolkne kořist připravenou, národ rozdrobený. Tomu nás učí dějiny, to dosvědčí náš Palacký. Že pak stejné příčiny stejných výsledků mítí musí, toť zákon přirozený. Po této cestě k tomutěž cíli dojít se musí. Až se stane, pak uvěříte, pak volati budete dle Máchy: bolestná cesta ta, marné volání. Kdybyste měli naději, že ve svém odporu proti Římu a papeži dostanete celý národ na svou stranu, bylo by snad jednání vaše méně pošetilé, a leckdo by mohl naléztí útěchu v tom, že národ je sjednocen. Toho však nedovedete. Víru svou celý národ neprodá, jako žid vlnu. Pročež vy nesjednucujete, nýbrž rozptylujete národ, atd.

Fr. B.

18. *Patrný prst Boží.*

W. Binder ve své historii filosofického a revolučního století podotýká o Napoleoni I., že tehdejšího papeže v zámku Fontainebleau k odstoupení církevního státu přinutiti chtěl, a sám potom v tomtéž zámku k vzdání se všeho, co sobě přivlastnil, přinucen byl; že papeže na dvou místech, v Savoně a ve Fontainebleau v zajetí držel, a sám potom na dvou místech na ostrově Elbě a Heleně zajatcem byl; že papeže v Savoně v kratším a volnějším, ve Fontainebleau v delším a přísnějším zajetí držel, a že mu potom stejnou mírou odměřeno jest; že papeže po sedm let v zajetí držel, a jej na vždycky zkaziti zamýšlel, a sám pak sedm let v za-

jetí strávil a umřel; že papeže — skálu Petrovu přemoci usiloval, a sám ke skále připoután, a na den nástupce svatého Petra (5. května) k soudu Božímu povolán byl. Kým Božího smilování došel! F,

19. *Voltaire o zpovědi.*

Nic není pravdivějšího než co církev dří, že náš život má býtí pln želů a touhy polepsiti se. Křesťanství není nic jiného. I sám Voltaire napsal v jednom z těch okamžení, když nebyl uchvácen pohrdáním víry křesťanské: „Zpověď jest věc velmi výborná, jest uzdou hříchu, vynalezenou v nejvzdálenější dávnověkosti; obyčej zpovídání se panoval při slavném konání všech starověkých bohoslužeb. My jsme následovali tohoto moudrého zvyku a posvětili jsme jej; jest velmi dobrý, aby přiměl srdce nenávisť rozjizvená k odpuštění.“ (*Silvio Pelliko.*)

20. *Nevěřící dáma.*

Před několika lety cestoval jeden vznešený duchovní ve veřejném voze. Byl do nějaké knihy všecek pohřížen, nevšímaje si spolucestujících. Dlouhé mlčení nudilo již jednu dámu. Když byl kněz na chvilku knihu odložil, uchopila se rychle té příležitosti, aby se trochu pobavila a začala s tím, že prý jest ve věcech víry nevěřícím Tomášem. „Dáma snad čtla někdy — odpověděl chladně duchovní — něco z Bossueta, Fenelona, La Luzerne a, Bergiera?“ — „Nemařím čas takovými křápotinami.“ — „Snad ale aspoň čtla Valsecchi-ho, Segneri ho, aneb nějaký větší katechismus?“ — „I toby tak byli ti praví spřisovatelé, které bych měla čísti!“ — „Když tomu tak, proč pak se nazýváte ještě nevěřící? Ubezpečuji vás, že jste nikdy nebyla nevěřící. Vy jste toliko nerozumná a nevědomá.“ —

(*Secondo Franco.*)

21. *Fráse k ospravedlnění loupeže na svatém Otci spáchané.*

a) „K čemu potřebuje papež světského panství? Toho mu nijak zapotřebí není. Není to článek víry, aby světské panství měl.“

Dejme tomu, že papež světského panství nepotřebuje; proto-liž to dobře, když se mu vezme? — Ty máš také lecos, čehož nevyhnutelně nepotřebuješ; ale pěkně bys se za to poděkoval, kdyby ti to někdo vzítí chtěl. Není to článek víry, abys trojí nebo čtverý oblek měl; a přec ho máš; na jednom byloby dost; co myslíš, smí-li ti ten ostatní někdo vzítí? —

(Dokončení.)

Literární oznamovatel.

— „*Uctění velebné Svátosti oltární*“, obsahující rozjímání a modlitby k navštívení a přijímání velebné svátosti, dle sv. Alfonse Liguorského sepsal a obyčejné modlitby připojil Jan Nep. Fr. *Desolda*, kněz řádu premonstratského v Teplé, kníž. arcib. notář, profesor řeči klassických na c. kr. gymnasiu plzeňském, spisovatel modlitebních kněh: *Manna*, *Maria*, máti naše, *Svatyně Sionská*, *Tomáše Kemp*. Zlatá knížka o násled. Krista atd. V Praze, nakladem kněhkupectví B. Stýbla, Str. 348. Obsahuje rozjímání při návštěvě nejsv. Svátosti na každý den měsíce; modlitby k sv. přijímání, ke mši svaté a k sv. zpovědi; osmidenní pobožnost k nejsv. Svátosti; litanie a písně o nejsv. Svátosti a o Panně Marii. Úprava jest sličná. Knížku tuto vděčně uvítají členové jednoty k stálému klanění se nejsv. Svátosti, navštěvovatelé 40hodinné pobožnosti, Božího hrobu a průvodů Božího Těla, jimž všem výbornou bude rukověť k účelu, kterýž titulem jest naznačen.

— „*Oslava prvního svatého přijímání dítěte*.“ Sepsal kněz El. V. Řičák. Se schválením nejđ. bisk. Ordinariátu v Budějovického. V Klatovech 1871. Nakladem kněhtiskárny Max. Čermáka. Str. 74.

— „*Besedy pro mládež*“, vydávané nakladem kněhkupectví Mikuláše a Knappa v Karlíně, obsahují v sešitu XXII. dvě povídky: „*Hodný sirotek*“, (s obrázkem) a „*Věrný syn*“. K poučení milé mládeže československé volně vyprav. Tom. J. Ronek, nár. učitel. Str. 76.

— „*Aus der Heimath*.“ *Malerische Wanderungen auf dem Gebiete der Stiftsherrschaft Gradlitz*. Von Anton Prokop Schmitt. Mit Holzschnitten nach Originalzeichnungen des akad. Malers Anton Lewy. Prag 1871. Selbstverlags-Eigenthum des Verfassers. Sešit I. str. 32.

— Vydavatelstvo „*Zábavné bibliotéky*“ v Rajhradě oprávnilo kněhkupectví B. Stýbla v Praze k přijímání předplatění na II. ročník „*Z. B.*“ — Cena předplatní obnáší 2 zl., při doručení posledního sešitu obdrží každý předplatitel za náhradu 60 kr. krásný obraz „*Vánoce*“ co přemii.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

Povýšen jest:

- p. Klement *Borový*, dr. theol., mimořádný prof. církv. práva na theol. fakultě v Praze, jmenován řádným professorem téhož předmětu (nejv. rozhodnutím ddo. 26. února t. r.)

Vyznamenáni jsou:

- P. Vojt. *Hron*, far. v Chýčce, b. vik. a kons. rada, zvol. 16. t. m. za opata ř. prem. na Strahově;

- p. Jos. *Mottl*, farář na Kladně, tajemník vik. Slanského, obdržel exposit. canonice.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Arnold *Mokříž*, kapl. z Kvílic na Smečno;
p. Mart. *Kabát*, kapl. z Hostouně do Kvílic.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnuli:

- P. Frant. M. *Pietsch*, provincial ř. Servitů v Králíkách, 7. břez., (nar. 4. července 1805, vysv. 26. pros. 1832);
p. Frant. *Nedvěd*, Evanovický far., 13. břez. (nar. v Chrudimi 17. listop. 1817, vysv. 25. července 1842.)

Ve správě duchovní ustanoven jest:

- p. Boh. *Schiller*, katech. v Poličce, stal se expedit. a kancel. bisk. konsist. v Hradci Králové.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Frant. *Bezděka*, jubil. kněz b. notář a kons. rada, vysl. katech. na vyš. gymnasiu, ord. komisař, majitel zl. zásluž. kříže s korun., spisovatel atd., 19. března (nar. v Břežnici 29. prosince 1788, vysvěcen 15. srpna 1812.)

Vyznamenán jest:

- p. Jan *Metze*, vikarista při katedr. chrámu v Č. Budějovicích, jmenován jest biskup. notářem.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Mich. *Sturani*, kapl. za administrátora ve Vimberku;
P. Ed. *Kalous*, ř. Johanitů, koop. v Strakonících, za admin. v Maria Pulst (v diec. Kerkské);
p. Mat. *Iglauer*, os. děk. ve Vimberku, vstoupil na stálý odpočinek.

Upřázdňené místo:

Vimberk, fara patron. kníž. Schwarzenberga, do 15. dubna.

V biskupství Litoměřickém.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Petr *Kopal*, kapl. v Církvici (diec. Kralohr.) za far. v Kozlicích;
p. Alois *Schwadisch*, administr. za děkana v Mostu;
p. Vác. *Frind*, bisk. tajemník, stal se sup. profes. moral. theol. v Litoměřicích.

Milodary. Pro sv. Otce: A. M., věrná dcera církve a vlasti ve Vídni, 20 franků ve zlatě.

Dp. Jos. Berger, děkan v Zásnukách, k. arcib. konviktu v Praze, 100 zl.

Ve prospěch kaple sv. Cyr. a Met. v Husinci p. Fr. Žáček, koop. na Zbraslavi, 20 mší sv., a p. Ant. Mužík, kaplan u sv. Haštala v Praze 30 mší sv. ad int. dtis.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. arcib. semináři
čís. 190—1.

Expedice:
v katol. kněhkupectví

B. Stýbla
na sv. Václavském
náměstí, čís. 786-II.

Nedošla čísla
reklamujte nejdéle v
měsíc.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici

a u všech řádných
knihkupců

na rok: 2 zl. 50 kr.
na půl: 1 zl. 30 kr.

Po poště:

jenom v expedici

Celoroč. 3 zl. — kr.
půlroč. 1 zl. 55 kr.

Předplacení čtvrt-
letní se nepřijímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přís. XIV. 24.)

Úvahy na neděle a svátky celého roku.

XXII. Na den Vzkříšení Páně.

Konáme dnes slavnou, radostnou pa-
mátku vzkříšení Páně.

1. *Kristus vstal z mrtvých, jakž byl před-
pověděl.* „Vstalt jest, není ho tuto!“ (Mat. 28, 6. Mar. 16, 6.) On vstal svou vlastní
mocí jako vítěz nad smrtí a ďáblem; čím dokázal, že jest pravý Bůh i onen zaslibe-
ný, od Boha seslaný *Mesiáš* a tudíž že pravé,
božské jest, čemuž vyučoval. Toto z *mrtvých
vstání* tedy božskou pečeť vtiskuje jeho
učení, onoť jest základ naší víry. „Nevstal-li
Kristus z mrtvých, daremné jest kázání naše
a daremná jest i víra vaše.“ (I. Kor. 15, 14.) Dnes víra kř. slaví své vítězství, tak
že zvolati můžeme: „Vím, komu jsem uvě-
řil.“ (I. Tim. 1, 12.) „Pane, ty jedině máš
slova života.“ „Věřím, ó Pane!“ Pevně tedy
věřte kř. v tajemství, ježto jest základ na-
šeho náboženství.

2. „Vím, že Spasitel můj žije“ zvolal
Job. (19, 25—27.) „Kterýžto vydán jest na
smrt pro hříchy naše a vstal z mrtvých
pro ospravedlnění naše.“ (Řím. 4, 25.) Tak
Pán Ježíš vzkříšením svým spůsobil vzkří-
šení naše i příkladem se stal našeho z mr-
tvých vstání, jež bezpečně doufati můžem.
„Jakož v Adamovi všickni umírají, tak i
skrze Krista všickni obživeni budou.“ (I.
Kor. 15, 22.) „Nevstal-li Kristus z mrtvých,
marná jest naděje naše. Však Kristus vstal
z mrtvých i víme, že ten, jenž vzkřísil Pána
Ježíše, i nás skrze Ježíše vzkřísí.“ (II. Kor.
4, 14. I. Tes. 4, 13) Tak dnes i naděje
naše slaví své vítězství.

3. *Maria Magd.* stála u hrobu plačíc;
— *užřela Ježíše*, an tu za ní stojí, ale ne-

věděla, že by Ježíš byl. Dí jí Ježíš: Ženo,
co pláčeš? koho hledáš? . . . Řekl jí Je-
žíš: Maria! Obrátivši se ona, řekla jemu:
„Rabbóni (mistře)!“ (Jan 20.) Jak blaženou
se cítila Magdalena u nohou vzkříšeného
Spasitele, a pak jak horlivě hlásala jeho
z mrtvých vstání! — *Vzkříšení Kristovo jest
nejmocnější pohnůtkou lásky k Bohu a k bli-
žnímu.* Kdo Krista srdečně miluje, budeť se
radovati z jeho z mrtvých vstání, jako se
rmtouil z jeho usmrcení. A kdo pováží, že
Kristus, jako za všechny lidi zemřel, tak i
pro všechny z mrtvých vstal, budeť i každého
bližního pro Boha, pro Pána Ježíše milo-
vati. — Tak i *lásky* slaví své vítězství. —
Milujme Krista, který prvé nás miloval;
jenž vstav z mrtvých více neumírá i na věky
nás miluje.

4. *Kristus vstal z mrtvých.* „Kde jest ó
smrti, vítězství tvé?“ (I. Kor. 15, 55.) *Jaká
to útěcha pro všechny trpící a umírající?* jaká
to pohnůtkou k trpělivosti ve všelikém sou-
žení! — Po velikém pátku následuje ve-
líká noc vzkříšení; po každém „ach“ a
„běda“ radostné „alleluja!“ Nechat tělo
zahyne, včdyť zase z mrtvých vstane osla-
vené, jen když zůstane u víře, v naději a
v lásce. Protož s celým křesťanským svě-
tem ze svého vzkříšení v Kristu se raduj-
me, zvláště v trápení a smrti. „Díky Bohu,
kterýž nám dal vítězství skrze Pána našeho
Ježíše Krista.“ (I. Kor. 15, 57.)

5. *Z mrtvých vstání Kristovo jest obra-
zem našeho duchovního vzkříšení.* Jako Kri-
stus vstal opravdově, tak i my povstaňme
z hrobu hříchů svých, jak nás církev vzbuzuje
v čtvrtém přikázání. „Kristus jednou
vstav z mrtvých více neumírá; nebo že umřel
hříchu, umřel jednou, že pak živ jest, živ
jest Bohu. Tak i vy za to mějte, že jste
zemřeli hříchu, ale živi jste v Bohu, v Kri-

stu Ježíši, Pánu našem. (Řím. 6, 8—11. 8, 21.) Protož, povstali-li jste s Kristem, těch věcí, kteréž svrchu jsou hledejte... (Kol. 3, 1—4. Fil. 4, 8, 20, 21; srv. I. Kor. 5, 9.)

XXIII. V pondělí velikonoční.

Obsah sv. evangelia (Luk. 24, 13—35.): Pán Ježíš rozmlouvá s učeníky na cestě do Emaus, kde ho poznali v lámání chleba.

1. „Které jsou to řeči, jež rozmlouváte, jdouce,“ táže se P. Ježíš dvou učeníků na cestě do Emaus. Tak Pán i nás provází způsobem neviditelným na všech cestách našich; neboť je Bůh vševědoucí a všudy přítomný. Nemluvme tedy nikdy a nikdo, čeho bychom se neopovážili mluvit, kdyby šel Pán Ježíš viditelně s námi, jako s učeníky do Emaus. Jak často bychom se mohli tázati: „Které jsou to řeči, jež rozmlouváte vespolek?“ Bývají to řeči bezbožné, proti Bohu, nemravné, nečisté a oplzlé, proti ctnosti a nelaskavé, proti bližnímu směřující, jaké mnozí křesťané často vedou. Buďte vaše řeči vždy tak spořádané, abyste se nemuseli za ně stydět, ani před Bohem ani před počestnými lidmi. „Žádná řeč zlá nevycházej z úst vašich; ale jest-li která dobrá ku vzdělání víry, aby dala milost poslouchajícím.“ (Ef. 4, 29.)

2. „O zpozdlí srdcem, zdaliž nemusil těch věcí trpěti Kristus, a tak vjíti do slávy své?“ Slova ta jsou nám útěchou ve všech protivenskvích života. Ze žalosti vede cesta k radosti, s Kalvarie na horu Olivetskou, s kříže do slávy. Toť Otec nebeský všem potomkům Adamovým učinil zákonem, nevyma ani Syna svého, co syna člověka — Marie Panny. (Řím. 8, 12.) Pán Ježíš ochotně se podrobil tomu zákonu. „Představuje sobě radost — nebeskou — trpělivě nesl kříž.“ Tak i vy kř. činite: Patřte na Ježíše oslaveného, však nezapomínejte, co všechno musel trpěti. Jestliže spolu s ním trpíme, spolu s ním budeme oslaveni. (Řím. 1, 17.)

3. „Pane, zůstaň s námi; neb se připozdívá a den se již nachýlil.“ Za trojí příležitosti můžeme slov těchto vhodně užíti a sice: při modlitbě večerní, při svatém přijímání a v hodině smrti.

a) Když se večer modlíme. Noc jest nepřitelem člověka, kde třeba nám ochrany, jž hledejme u Pána Ježíše, modlíce se: Pane, zůstaň s námi; nebo den se již nachýlil.

b) Když Tělo Pána Ježíše přijímáme,

hledme si milost jeho stále zachovati; proto modleme se: Pane, zůstaň s námi!

c) Konečně když se den života nachýlí, připozdí se nám a nastane noc, kde nedáme moci více konati: tu zvláště třeba bude prositi: „Pane, zůstaň s námi!“ Ale pomni kř., co dí písmo: „Přinutili ho,“ usilovali o to, aby zůstal. Tak „království nebeské násilí trpí, a ti, kteří násilí činí, uchvacují je“ (Mat. 11, 12.) a proto úsilovně se přičiňte kř., abyste je dosáhli.

4. „Vstal Pán právě.“ Kdyby byl Kristus vstal z mrtvých a zase zemřel, nebylo by pravé jeho vzkříšení. Tak jest i s duchovním z mrtvých vstáním. Když jsme jednou povstali z hrobu hříchu k životu milosti, musíme věrní zůstatí svým předsevzetím, musíme se nade všechno vystříhati hříchů a varovati se všech příležitostí, ježto by nás opět do hrobu hříchů mohly strhnouti a duši zahubiti na věky. Proto kř. po veliké noci, po velikonoční zpovědi nechtěj opět žíti tak, jako jsi žil před tím, nechtěj vraceti se v staré otroctví hříchu a Krista vzkříšeného znova křižovati, aby snad nebyly poslední věci horší než první.“ (Mat. 12, 45. II. Petr. 2, 20.) „Obratse se ke mně a spasení budete.“ (Isai. 45, 22.)

XXIV. V úterý po velikonocei.

1. Pán Ježíš dle sv. Luk. (24, 36—47.) postavil se po svém z mrtvých vstání uprostřed učeníků svých a dí jim: „Pokoj vám, nebojte se!“ Jaká to útěcha *spravedlivým*! Ježíš jest s nimi; proč by se měli strachovati? „Jestli Bůh s námi, kdo proti nám?“ (Řím. 8, 31.) „Aj, Bůh Spasitel můj, nebudu se báti.“ (Žlm. 26, 1.) Proto vzpomíná církev sv. ve všech svých modlitbách, zvláště pak při mši svaté tak často přítomnosti Kristovy: Dominus vobiscum — Pán s vámi! volá kněz k lidu. Et cum spiritu tuo — i s duchem tvým, odpovídá sluha při oltáři. — Není-li Bůh a Pán s námi, musíme se všeho obávati pro časnost i věčnost.

2. Pokoj vám! dí Pán svým apoštolům. Což jest nad pokoj? a) *Mějme pokoj s Bohem*; nebo bída nám, není-li nám Bůh přítelem a jsme-li my odpůrcové, protivníci jeho, a nepřitelem činí nám Boha hřích; protož odstup od nás všeliký hřích, každá nepravost. b) *Mějme pokoj s lidmi*. „Hle jak dobré, jak utěšené, když přebývají bratří v jednotě!“ (Žlm. 132, 1.) A pokoj s bližním ruší hřích; proto pryč s každým hříchem! „Lest přebývá v srdci těch, kteříž zlé ob-

mýšlejí; ale kteří vcházejí v rady pokoje, za těmi jde radost.“ (Přísl. 12, 20.) „Usilujte zachovávat jednotu ducha ve svazku pokoje.“ (Ef. 3, 4.) *Mějme c) pokoj sami s sebou.* „Dobré svědomí, dí přísloví, ustavičné hody.“ Máš-li pokoj uvnitř, v srdci, nechat zevně jak chce zuří bouře, přece v ničem ti neuškodí. Však i tento vnitřní pokoj ruší hřích. Proto varý hříchu, abychom s Kristem zvolati mohli: Pokoj vám!

3. „*Vizte ruce mé a nohy mé; dotýkejte se a vizte.*“ Tak dí dnes Spasitel k svým učeníkům. Ano vizte křesťané Ježíše Boha člověka! vizte jeho zraněné ruce i nohy! vizte sv. bok jeho kopím prohnáný. Pak věřte, že vstal z mrtvých; doufejte, že ranami svými vyhojí také rány vaše a milujte toho, jenž za vás život obětoval. Což mohl více učiniti? Proto láska jeho srdce vaše k lásce rozpaluj. —

4. „*Tehdy otevřel jim (apoštolům) smysl, aby rozuměli písmům.*“ Písmo sv. jest kniha uzavřená sedmerou pečetí. Pán sám ji otvírá. Ontě nejlepší vykladatel slov svých. Chceme-li tedy písmu sv. rozuměti, třeba se modlití. Prosme Pána Ježíše, aby nám smysl vnitřní otevřel, bychom rozuměli písmům; sice všechno naše rozumování je marné. — Písmeno zabíjí, duch jest, kterýž oživuje.“ (II. Kor. 3, 6.) Prosme Ducha sv., o němž dokládá P. Ježíš: „Utěšitel, Duch sv., kteréhož pošle Otec ve jménu mém, tenť vás naučí všem věcem a připomene vám všechno, cožkoli jsem mluvil vám.“ (Jan 14, 26.)

Zelený čtvrtek.

Tam na Sionu večeradlo
prostranné jest již upraveno,
jak by tam ticho nebe vládlo
a bylo v něm tu pohostěno.

Lesk posledního svého svitu
na stěnu slunce zlatem píše,
a posledního svého citu
větérek u stůl zbožně dýše.

Aj, jak tu blaze — šťastně býti,
se Pánem u jednoho stolu,
jak přeblaženě tamo dlíti,
kde není pláče — není bolu.

Co dím to? slyším mluvit Pána
Jenž láskou líce Jana hladí,
„čť ruka se mnou v mísu dána,
ten z vás mne této noci zradí!“

Tuť Jidáš měšcem almužníka
potřásá osykovou rukou,
a ledva mluví — více vzlyká,
zdaž on má býti Mistru mukou?

Sám Sebe Kristus všechněm dává
Svým učeníkům k blaženosti,
nám pak Se navždy ponechává
to v nejsvětější ve Svátosti.

Již Jetsemany v rudé záři
pochodní žoldněrův, ach, hoří,
a Jidáš přítelem se tváří,
ač zrady tone v divém moři.

Kříž vztýčen Kristův na Golgotě,
by živ byl, kdo v Něj s vírou doufá,
Pán zemřel, hříšný lide pro tě,
kdo věren Jemu, ten nezoufá! —

Na zříceninách Jerusáléma.

Roňte oči krev a srdce plačůž žaly,
žití naše cit zvadle byliny,
dejte vzdechy lůna tvrdé skály,
sirotci jsme štvani bez otčiny!

Pýcha Jerusáléma již klesla,
psi lízali krev vyvolenou,
David pozbyl královského křesla,
svatyni svou máme poskvrněnou.

Matky pláčou, dítky hladem hynou,
není chleba, není nikde lásky,
darmo naše vzdechy v dáli plynou,
přátelství hledáme marně pásky.

Místo žezla bič nám tyran dává
a ním obnovuje hnisné rány,
otroctví jest naše nyní sláva,
šediny jsou k práci krevně štvány. —

Na každé té hroudě těla kusy,
kterou pracně v dolech dobýváme,
k smrti přec však v mdlobě jít se musí,
smích zahýří, my když bídně lkáme!

Všeho toho však jsme zasloužili,
krev lpí na nás těžce Beránkova,
Jehož na Golgotě umučili
předci naši, a my hříchy — znova! —
Fr. Al. Lhotka.

Svěcení na biskupství v církvi katolické.

(Dle Řím. Pontifikálu.)

V biskupu soustředí plnost duchovní moci,
síla a důstojnost kněžství Nového Zákona. To
jasně značí způsob, jakým se svěcení toto u-

dit. Konát se v neděli, den Páně, neb v den některého sv. apoštola. Biskupové totiž nastoupili místa *sv. apoštolů*, na něž *Pán* plnomoc svoji přenesl. Dle Skut. apošt. 13, 2. 3. má se jak udíleč tak i přijímač tohoto svěcení den před tím postiti. Již Stanovy apoštolské a sněm Nicejský (325) předpisují, by více biskupů spoluúčinkovalo při konsekraci (svěcení) biskupa. Bývají nejméně tři přítomni; s povolením apoštolské Stolice mohou však dva z nich kněžskými zastoupení býti.

1. (V chrámu Páně, v němž se svěcení koná, připraví se dva oltáře ke mši sv., již světitel zároveň s vyvolencem slouží. Obleknuvše se v posvátná roucha, usadí se oba i s asistujícími biskupy na sedadla svá před oltářem. Starší přísluhující biskup obrátí se k světiteli, řka:)

Nejdůstojnější otče, svatá matka církev katolická žádá, abyste tohoto přítomného kněze na biskupství povznegli.

(Světitel se táže):

Máte nařízení apoštolské?

(Starší biskup přísluhující odpoví:) Máme.

(Načež světitel:) Budiž čtENO.

(Světitelův notář je čte. Po přečtení praví světitel:) Bohu díky.

2. (Má-li světitel též přísahu přijmouti od vyvolence, poklekne tento před onoho a čte následující *přísahu* :)

Já N. vyvolenec církve N. od této chvíle i nadále věrným a poslušným budu blahoslavenému Petru apoštolu i svaté římské církvi, a pánu našemu, pánu N. papeži N. i jeho nástupcům právně nastoleným. Nesúčastním se ni radou, ni souhlasem, ni skutkem, by život ztratili neb úd; aniž by jati byli zlomyslným zajetím; aniž by na ně násilně ruce jakkolivěk vloženy byly, neb bezprávi nějaké se jim stalo pod jakoukoli záminkou. Usnešení pak, které mně svěřejí sami neb posly svými, anebo dopisy, k jejich škodě s vědomím nikomu nezjevím. Papežství římské a práva svatého Petra pomohu udržovati a hájiti, pokud řád můj dovolí, proti každému člověku. S vyslancem apoštolské Stolice příchozím i odcházejícím čestně nakládati a v jeho potřebách jej podporovati budu. Práva, přednosti, privileje a vážnost svaté římské církve, pána našeho papeže a dotčených nástupců budu bledět zachovati, hájiti, rozmnožovati a ku zdaru jim pomáhati. Aniž se súčastním radou neb skutkem neb úmluvou v tom, čím

by proti samému pánu našemu neb též římské církvi něco nepravého neb škodného osobám, právu, důstojnosti, stavu a moci jejich se strojilo. A kdybych se dověděl, že takového něco od kohokoliv se koná neb připravuje, zabráním tomu dle možnosti, a co nejrychleji budu moci, oznámím to pánu našemu nebo někomu jinému, skrze něhož by to mohlo k jeho vědomosti přijíti. Pravidla svatých otců, uzavření, předpisy neb ustanovení, vymínění, opatření a nařízení apoštolská veškerými silami zachovávati budu, a přičiním se, aby i od jiných byla zachovávána. Kacíře, rozkolníky a protivníky téhož pána našeho neb nástupců nadřečených dle možnosti napravovati a přemáhati budu. Volán k sněmu, dostavím se, leč bych byl církevní překážkou zaneprázdněn. Prah (chrám) apoštolů každé tříletí*) osobně navštívím a pánu našemu, jakož i nástupcům nadzmiňeným počet vydám z celého svého pastýřského úřadování, jakož i ze všech věcí k stavu církve mé, ke kázni kněžstva a lidu, dále i k spáse duší, které péči mé svěřeny jsou, jakýmkolivěk způsobem směřující: a naopak rozkazy apoštolské pokorně přijmu a co nejsvědomitěji vykonám. Kdybych zákonitou překážkou zdržen byl, všechno podotčené vykonám skrze bezpečného posla, k tomu zvláštní rozkaz majícího, ze středu své kapitoly neb jiného v hodnosti církevní stojícího, aneb jinak vynikajícího, aneb kdyby se mi takovýchto nedostávalo, skrze kněze diecesána; a kdyby duchovních vůbec se nedostávalo, skrze některého jiného kněze světského neb řeholního, známé rozšafnosti a nábožnosti, o všem co řečeno zúplna zpraveného. O takovéto překážce ale podám platné důkazy kardinálu svaté římské církve, který je předloží v shromáždění svatého sněmu, skrze svrchu řečeného posla zasláné.

Statky pak k výživě mé příslušící neprodám, ani nerozdám, ani nezastavím, ani znovu za léno nedám, ani žádným jiným způsobem se jich nevzdám, byť i s přivolením kapitoly chrámu mého, kdybych se byl na to dříve nepoptal římského papeže. A kdybych nějakou ztrátou vinen byl, chci

*) Hroby sv. apoštolů Petra a Pavla čili Řím (sídlo papežské) navštívití mají každé tříletí toliko biskupové vlasti, dalmatští a řečtí; biskupové z Německa, Francie, Belgie, Čech, Uher, Polska, Anglie, Škotska, Irska a ostrovů moře středního každé čtyřletí; každých pět let pak biskupové z ostatních zemí evropských, z Afriky a vřkolních ostrovů; biskupové z Asie, Ameriky a ostatních částí země každých deset let.

se podrobiti trestům obsaženým v kterémkoli ustanovení ohledně toho vyneséném. K čemuž mi Bůh dopomáhej a tato svatá Boží evangelia.

Světítel: Bohu díky.

3. (Následuje (examen) zkouška*) zvolence.)

Světítel: Odvěké svatých otců ustanovení učí a přikazuje, aby ten, jenž k řádu biskupskému se zvolí, dříve co nejdříve zkoušen byl se vši vlídností o víře ve svatou Trojici a tázán o rozličných věcech a spůsobech, jež úřadu tomuto přísluší a nutně zachovati se mají, dle slov Apoštola: Rukou na nikoho rychle (nepředloženě) nevzkládej; — a aby také ten, jenž posvěcen býti má, poučen byl, jak v této důstojnosti jsa postaven zachovati se má v církvi Boží, i aby nic se vytýkati nemohlo těm, kteří na něho rukou posvěcujících vzkládají. Pročež se ztétěz oprávněnosti i z rozkazu onoho tážeme tebe, nejmilejší bratře, s láskou upřímnou, zdali všecku moudrost svou, již přirozenost tvá schopna jest, božského písma náukám propůjčiti míníš?

Zvolenec: (povstav a hlavu odkryv): Ano, z celého srdce chci ve všem souhlasiti a poslušným býti.

Světítel: Chceš tomu, co ze svatého písma vyrozumíváš, lid, pro nějž svěcen býti máš, i slovy učiti i příklady?

Zvolenec: Chci.

Světítel: Chceš ústní podání pravověrných otců, jakož i usnešení a nařízení svatě a apoštolské Stolice v účtě přijímati, učiti a zachovávat?

Zvolenec: Chci.

Světítel: Chceš blahoslavenému Petru apoštolu, jemuž od Boha dána jest moc vázati i rozvazovati, a jeho zástupci, pánu našemu, pánu N. papeži N., jakož i jeho nástupcům, římským biskupům, věrnost, oddanost a poslušnost dle předpisu církevního ve všem prokazovati?

Zvolenec: Chci.

Světítel: Chceš mravy své ode všeho zlého zdržovati a pokud ti možno, s Boží pomocí ke všemu dobrému přispůsobovati?

Zvolenec: Chci.

Světítel: Chceš čistotu a střízlivost s Boží pomocí zachovávat i učiti?

Zvolenec: Chci.

Světítel: Chceš vždy býti věcmi Božími zaměstnán a světských věcí neb zjištění hanebné se vzdalovati, jak ti při křehkosti lidské jen možno bude?

Zvolenec: Chci.

Světítel: Chceš pokorů a trpělivost v sobě samém zachovati a jiné podobně učiti?

Zvolenec: Chci.

Světítel: Chceš k chudým a pocestným a ke všem potřebným býti projméno Páně přívětivým a milosrdným?

Zvolenec: Chci.

Světítel: Toto vše, jakož i ostatní dobré udělíš tobě Pán, a opatruj tě a posilniž ve všem dobrém.

Všichni odpoví: Amen.

Světítel: Věříš dle uznanosti a schopnosti rozumu svého ve svatou Trojici: Otce i Syna i Ducha svatého, jednoho Boha všemohoucího, a v celé božství ve svaté Trojici, též jsoucnosti, téže bytnosti, téže věčnosti, téže všemohoucnosti, jedné vůle, moci a velebnosti, v tvůrce všech tvorů, od něhož vše, skrze něhož vše, a v němž vše, co jest na nebi i na zemi viditelného i neviditelného, tělesného i duchovního?

Zvolenec: Souhlasím a tak věřím.

Světítel: Věříš v každou jednotlivou osobu ve svaté Trojici co jednoho Boha, pravého, úplného a dokonalého?

Zvolenec: Věřím.

Světítel: Věříš v Syna Božího co Slovo Boží od věčnosti zrozené z Otce; téže bytnosti, téže všemohoucnosti a ve všem rovného Otci v božství; v čase narozeného od Ducha svatého z Marie, panny ustavičné, s duší rozumnou, dvoje majícího narození, jedno z Otce věčné, druhé z matky časné, Boha pravého i člověka pravého, vlastního v obojí přirozenosti a dokonalého, nikoli za vlastního přijatého, aniž zdánlivého, nýbrž jediného, a jednoho Syna Božího ve dvou a ze dvou přirozeností, avšak ve zvláštnosti jedné osoby, kterýžto co Bůh nemohl trpěti a umřítí, co člověk ale pro nás a pro spasení naše tělem v skutku trpěl a pohřben byl a třetího dne vstal z mrtvých pravým těla vzkříšením; dne čtyřicátého po vzkříšení s tělem, jímž z mrtvých vstal, i s duší vstoupil na nebesa a sedí na pravici Otce; odkudž přijde soudit živé i mrtvé, i odplatí jednomu každému podle skutků jeho, buď dobrých anebo zlých?

Zvolenec: Souhlasím, a taktéž všecko to věřím.

Světítel: Věříš také v Ducha svatého, co úplného a dokonalého i pravého Boha, od Otce i Syna vycházejícího, ve všem rovného a téže bytnosti, všemohoucnosti a věčnosti s Otcem i Synem?

Zvolenec: Věřím.

Světítel: Věříš v tuto svatou Trojici,

*) Zkoušku tu nařizuje již sv. Pavel I. Tim. 3, 1—5. Tit. 1, 7—9., taktéž Stanovy apoštolské, a III. sněm Karthagenský (397).

nikoliv co tři bohy, nýbrž jednoho Boha všemohoucího, věčného, neviditelného a nezměnitelného?

Zvolenec: Věřím.

Světitel: Věříš, že svatá, katolická a apoštolská jest jen jedna pravá církev, v níž jeden se udílí pravý křest, a pravé všech hříchů odpuštění?

Zvolenec: Věřím.

Světitel: Zavrhuješ také každé odstěpení, pozdvihující se proti této svaté církvi katolické?

Zvolenec: Zavrhuji.

Světitel: Věříš také v pravé vzkříšení tohoto těla, které nyní máš, a v život věčný?

Zvolenec: Věřím.

Světitel: Věříš také, že nového i starého závětu, zákona i proroků a apoštolů jediným jest původcem Bůh a Pán všemohoucí?

Zvolenec: Věřím.

Světitel: Tato víra rozmnožena tobě budiž od Pána k pravé a věčné blaženosti, nejmilejší bratře v Kristu.

Všichni: Amen.

(Po této zkoušce vedou přísluhující biskupové zvolence k světiteli, jemuž on kleče ruku políbí.)

4. (Na to počne světitel *mši sv.* modlitbou stupňovou, při níž mu zvolenec pelevici stojí. Když se byl však světitel k svému faldistorum (trůnu) odebral, by tu ve mši sv. pokračoval, odvedou přísluhující biskupové zvolence k jeho kapli neb oltáři, kdež se on, byv prvé toliko co kněz oblečen, nyní jako biskup v roucha obléká, při čemž štolu nepřeloží na prsou přes kříž, nýbrž ji s ramen volně viseti nechá. Na to slouží u svého oltáře uprostřed přísluhujících biskupů mši sv. až k Alleluja neb poslednímu verši traktu neb sekvence výlučně. Při „Dominus vobiscum“ neobráti se k lidu. Po kolektech toho dne říká se následující modlitba za zvolence:)

Přítomen budiž prosbám našim, všemohoucí Bože, aby co službou pokory naší vykonati se má, Tvé moci účinkem naplněno bylo. Skrze Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého, jenž s Tebou živ jest a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh, po věky věkův. *R.* Amen.

5. (Po graduale, neb traktu, neb sekvenci posadí se světitel opět na sedadlo své před oltářem, a praví k zvolenci, jenž s přísluhujícími biskupy též místo své zde opět zaujal:)

Biskupu náleží souditi, vykládati, posvěcovati, na kněžství vysvěcovati, obětovati, křtíti a biřmovati.

(Na to všichni povstanou a světitel praví k okolostojícím:)

Modleme se, bratří nejmilejší, aby tomuto vyvolenému o prospěch církve pečující dobrotivost všemohoucího Boha hojnost milosti své udělila. Skrze Krista Pána našeho. *R.* Amen.

(Na to světitel i přísluhující biskupové pokleknou, každý před svým sedadlem, s infulemi na hlavách; zvolenec pak položí se k levé straně světitele na tvář. Koná-li se slavnost se zpěvem, počne nyní sbor — jinak ale světitel *litanie* ke všem Svatým, jako při každém vyšším svěcení.)

(Když se byla dozpívala neb doříkala prosba: Ut omnibus fidelibus defunctis etc. (Abys všem věrným zemřelým atd.) i s odpovědí, povstane světitel a obrácen k zvolenci praví:)

Abys tomuto přítomnému zvolenci požehtnání uděliti ráčil.

R. Tě prosíme, uslyš nás.

Abys tomuto přítomnému zvolenci požehtnání a svařtost uděliti ráčil.

R. Tě prosíme, uslyš nás.

Abys tomuto přítomnému zvolenci požehtnání, svařtost a posvěcení uděliti ráčil.

R. Tě prosíme, uslyš nás.

(Totéž činí a říkájí assistující biskupové, avšak klečeti zůstávající. Světitel pak opět poklekně, a v litaních se pokračuje až do konce.)

6. (Po litaních všichni povstanou.*) Světiteli podá se nyní *knih*a *evangelii* (neb missál), již on s pomocí přísluhujících biskupů položí mlčky na šíji a ramena zvolence před ním klečícího.**)

Knihu drží pak kaplan (ceremonář) zvolencův tak dlouho, dokud se tomuto neodevzdá. Na to se světitel i přísluhující biskupové dotknou oběma rukama hlavy zvolencovy řkouce:)

Přijmi Ducha svatého.***)

(Světitel dá si mitru sejmouti a modlí se stojí:)

Propůjč se milostivě, ó Pane, prosbám našim, a nakloniv na tohoto sluhu svého roh†) milosti kněžské, sílu požehtnání svého do něho vlej. Skrze Pána našeho

*) Následují hlavní obřady: vzkládání rukou, pomazání a odevzdání biskupských odznaků.

**) Na znamení, že biskup má býti ozbrojen nejobsáhlejší znalostí sv. písma; že má býti nástrojem Božím k hlásání evangelia (Skut. ap. 9, 15.); že má býti hotov pro evangelium vše snášeti a trpěti.

***) Ukon tento jest v celém svěcení nejdůležitější, odkudž také toto „vzkládání rukou“ již v písmě sv. sluje. (Skut. ap. 13, 2. 3. I. Tim. 4, 14. Tit. 1, 6.)

†) Tolik co hojnost, bohatství, síla, plnost.

Ježíše Krista Syna Tvého, jenž s Tebou živ jest a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh, (tu ruce rozpiav modlí se neb zpívá:) po všecky věky věkův. **R.** Amen.

Pán s vámi! **R.** I s duchem tvým.

Vzhůru srdce! **R.** Máme k Hospodinu.

Díky činme Pánu Bohu našemu! **R.** Záhodno a spravedливо jest.

V pravdě záhodno a spravedливо jest, slušno a spasitelno, bychom Tobě vždycky a všady díky vzdávali, Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože, chloubu všech hodností, jenž slávě Tvé svatými slouží rády. Bože, jenž jsi Mojžíše služebníka svého tajemství důvěrného sdílením mezi jinými důkazy nebeského jeho vyznamenání též o spůsobu obleku kněžského poučiv, vyvolence Arona významným rouchem při svatých výkonech odíti kázal, aby dorozumění významu z příkladů předkův nabylo následující potomstvo, a známost učení Tvého žánému nescházela věku; anť již u starých úcty došel pouhý oněch předobrazení zevnějšek a u nás zjevněji se osvědčují podstaty, než záhady (jejich) obrazů. Neboť onoho kněžství starozákonního odění naší duše ozdoba jest, a kněžskou důstojnost neodporučuje nám více lesk oděvu, nýbrž krása duše. Vždyť i v těch věcech, co tehdy tělesným lichotily zrakům, spíše ty, co v nich (skryté) byly, vyznačují býti měly. A proto tomuto služebníku svému, jehož jsi k službě nejvyššího kněžství vyvolil, račiž, prosíme Pane, tu milost udělit, aby co ona roucha v lesku zlata, v třpytu drahokamů a v rozmanitosti umělecké práce vyznamenávají, totéž i v jeho mravech a skutcích zářilo. Dopln v knězi svém míru (hodnost) služby své a ozdobami veškeré oslavy obdařeného rosou nebeského pomazání posvět.“

(Jeden z kaplanů (ceremonářů) světitelových obvine nyní hlavu zvolencovu úzkou bílou rouškou,*) a světitel obrácen k oltáři začne kleče chvalozpěv k sv. Duchu: „*Veni Creator Spiritus!*“, jako při svěcení kněží, v němž ostatní pokračují.)

(Po skončení první sloce vstane světitel, a posadiv se na sedadlo své před oltářem a sundav rukavice omočí palec pravice ve sv. křížmu a maže hlavu, a sice tonsuru (korunu, pleš) zvolencovu nejprve křížem, a pak celou její plochu řka:)

Pomazána a posvěcena budiž hlava tvá

nebeským požehnáním v řádu biskupském (a pravicí nad hlavou zvolencovou třikrát znamení kříže děláje doloží:) ve jménu Otce, i Syna, i Ducha svatého. **R.** Amen.

Světitel: Pokoj tobě. **R.** I s duchem tvým.

(Světitel otře si palec kouskem chleba a po ukončeném chvalozpěvu infuli odloživ pokračuje v modlitbě dřívější takto:)

Toto (pomazání), Pane, nechť hojně se v hlavu jeho vlévá, nechť stéká na rty jeho, nechť se po celém těle jeho rozleje, aby moc Ducha Tvého i vnitřek jeho naplnila, i zevnějšek ohradila. Ať oplývá stálostí ve víře, čistotou lásky, upřímností pokoje. Krásné ať jsou milostí Tvou nohy jeho k zvěstování míru, k zvěstování Tvých dober. Dej mu, Pane, dar obracetí hříšníků slovem i skutky, mocí divů a zázraků. Reč a kázání jeho nedějž se slovy lidskou moudrostí přesvědčiti chtějícími, nýbrž buď osvědčením ducha a moci. Dej mu, Pane, klíče království nebeského, aby moci, kterou udílíš, k vystavení, nikoliv ale k boření, použil, jí ale se nevychloubal. Cokoliv sváže na zemi, nechť svázáno jest i na nebi, a cokoliv rozváže na zemi, nechť jest rozvázáno i na nebi. Kterýmž zadrží hříchy, nechť zadrženy jsou, a kterým odpustí, Ty odpustiž. Kdo zlořečiti bude jemu, nechť sám jest zlořečen, a kdo žehnati mu bude, požehnaním nechť jest naplněn. Nechť jest věrným sluhou a moudrým, bys jej Ty, ó Pane, ustanoviti mohl nad rodinou svojí, aby dal jim pokrmu v čas příhodný a učinil každého člověka dokonalým. Ať jest v pečlivosti neunavený, ať jest ducha horlivého; ať nenávidí pýchu, ať miluje pokoru a pravdu a nikdy se jí nespustí buď chválami neb bázní přemožen. Ať nevydává světlo za tmou, tmou za světlo, a nejmenuje zlo dobrem, aniž dobro zlem. Ať moudrým i nemoudrým jest k službám, aby ovoce z prospěchu všech dosáhl. Uděl mu, Pane, stolicí biskupskou, aby řídil církev Tvou, a lid jemu svěřený. Budiž mu vážností, budiž mu mocí, budiž mu silou. Rozmnož v něm požehnaní své a milost svou, aby k vyprošení milosrdenství Tvého vždy mohl býti v úřadu Tvém spůsobilý a Tvou milostí odaný.

(Modlitbu tuto ukončí po tichu:) Skrze Pána našeho Ježíše Krista Syna Tvého, jenž s Tebou živ jest a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh, na věky věkův. **R.** Amen.

(Světitel začne nyní antifonu, v kteréž sbor pokračuje, žalm připojí a pak ji ještě opakuje.)

*) Aby při pomazání svatý olej k znesvěcení nepřišel.

Antif. Masť na hlavě, kteráž sestupuje na bradu, na bradu Aronovu, kteráž sestupuje na okraj roucha jeho: nařídil Pán požehnání na věky.

Žalm 132. Hle jak dobré (jest to), a jak utěšené, když přebývají bratří v jednotě.

(Jestli to skvostné) jako masť na hlavě, kteráž sestupuje na bradu, na bradu Aronovu; kteráž sestupuje na lem roucha jeho, jako rosa (hory) Hermon, kteráž sestupuje na horu Sion.

Neboť tu přikázal Hospodin (aby bylo) požehnání, a život až na věky.

Sláva Bohu atd. (Antifona se opakuje).

(Když byla antifona začala, položí se zvolenci dlouhá bílá rouška okolo krku tak, by s obou stran dolů splývala. Pak maže světitel zvolenci obě *ruce* křížem řka:)

Pomazány budtež ruce tyto olejem posvěceným a křížem posvěcujícím; jako pomazal Samuel Davida krále a proroka, tak ať pomazány a posvěceny jsou. Ve jménu Boha Otce, i Syna, i Ducha svatého, dělající znamení svatého kříže Spasitele našeho Ježíše Krista, jenž nás od smrti vykoupil a do říše nebes uvedl. Vyslyš nás, dobrotivý Pane, všemohoucí, věčný Bože, a popřej, bychom zač Tě prosíme, obdrželi. Skrze téhož Krista Pána našeho. *R. Amen.*

Bůh a Otec Pána našeho Ježíše Krista, jenž tě k důstojnosti biskupské povýšiti ráčil, sám tě křížem a vláhou tajemného pomazání posvětil, a hojností duchovního požehnutí obdar; cokoliv požehnáš, budiž požehnáno; a cokoliv posvětiš, budiž posvěceno; a posvěcené ruky této*) neb palce**) vložení všem prospívěj k spasení. *R. Amen.*

(Pak sepne mu obě ruce a vloží do řečené roušky, aby svatý olej nepřišel k znesvěcení. Nyní žehná světitel *berlu****) pro nového biskupa, není-li ještě požehnaná, řka:)

Modleme se.

Ó Bože, podpora lidské křehkosti, požehnej berlu tuto, a co se jí zevnitř vyznamenává, ať uvnitř v mravech tohoto sluhu Tvého milostí Tvou účinkuje. Skrze Krista Pána našeho. *R. Amen.*

(Pak berlu pokropí svěcenou vodou, a odevzdá ji posvěcenému se slovy:)

Přijmi berlu pastýřského úřadu, abys byl v napravování poklesků laskavě přísný,

abys soud bez hněvu držel, abys pobádaje k ctnostem myslí posluchačů rozněcoval a s klidnou přísností kázeň udržoval. *R. Amen.*

(Světitel žehná *prsten**) není-li již požehnaný, řka:)

Modleme se.

Stvořiteli a zachovateli lidského pokolení, dárce milosti duchovní, udělovateli věčné spásy, Ty Hospodine, sešliž požehnutí své na tento prsten, aby kdokoli tímto svatostavé věrnosti znamením vyznamenán jsa ho nositi bude, pomocí nebeské ochrany život věčný si vydobyl. Skrze Krista Pána našeho. *R. Amen.*

(Pokropiv prsten svěcenou vodou, podá ho novému biskupu řka:)

Přijmi prsten, znamení totiž věrnosti, abys nevěstu Boží, totiž svatou církev, neporušenou vírou jsa ozdoben, bez poskvrny zachoval. *R. Amen.*

(Pak sejme světitel *knihu evangelii* s ramenou nového biskupa a s pomocí přísluhujících biskupů odevzdá ji nově posvěcenému, jenž se jí zavřenýma rukama dotkne, při čemž světitel dí:)

Přijmi evangelium a jdi, kaž lidu tobě svěřenému; neboť mocný jest Bůh, by rozmnožil v tobě milost svou, kterýžto živ jest a kraluje na věky věkův. *R. Amen.*

(Konečně dá mu světitel políbení míru; totéž učiní i přísluhující biskupové, řkouce:)

Pokoj tobě! (Nově svěcený biskup odpoví každému:) I s duchem tvým.

7. (Nový biskup navrátí se nyní uprostřed assistujících biskupů do své kaple, kde se mu hlava otře a vlasy urovňají, načež si pak ruce umyje. Světitel též si umyje ruce, a oba pak pokračují ve mši sv.)

8. (Když byli však verš k offertorium odříkali, posadí se světitel na sedadlo před oltářem, a nový biskup ubírá se s přísluhujícími k němu, a pokleknuv odevzdává mu dvě hořící svíce, dva bochánky chleba a dva soudky vína,**) a ruku mu políbí. Světitel umyje si ruce a přistoupí k oltáři. Novosvěcenec odebere se nyní na epištolní stranu *téhož* oltáře, a tu mezi přísluhujícími biskupy stojí a vlastní knihu

*) Obraz kněžského úřadu, věrného to spojení biskupa s církví jeho.

**) Obětě, kteréž za starých dob od věřících přinášeny bývaly, upotřebily se nejen ke mši sv., ale i k výživě duchovenstva a k *podpoře chudých*. Chce tedy nový biskup svou obětí okázati předsevzetí své, býti dle požadování Apoštola (1 Tim. 3, 2.) štědrým a dobročinným. Dvě svíce značí, že jeho světlo ještě jasněji zářiti má než světlo kněze.

*) při svěceních vyšších — **) při biřmování.

***) Obraz pastýřského úřadu.

mešní před sebou máje, modlí se zároveň se světitelem všechno, jak to v mešní knize předepsáno jest. Obětuje se jen *jedna* hostie, a víno jen v *jednom* kalichu, avšak tolik, by pro oba vystačilo. Sekretá čili tichá modlitba za posvěcení zní:)

Přijmiž, Hospodine, oběť, které Tobě přinášíme za tohoto (nový biskup dí: za mne) služebníka svého, bys v něm (ve mně) milostivě svých darů ošťihal. Skrze Pána našeho a t. d.

(Modlitba pak „Infra actionem“ zní:)

Tuto tedy oběť služebnosti naší, a celé čeledi své, kterou Tobě přinášíme také za tohoto (nový biskup dí: za mne) služebníka svého, kterého jsi k řádu biskupskému povznésti ráčil, prosíme Pane, rač milostivě přijmouti, a dobrotitivě v něm (ve mně) dary své opatrovati, aby(ch), co božským darem (jsem) obdržel, v spasitelné činnosti vykonal; a dny naše v pokoji ustanoviti a od věčného zatracení rač nás vytrhnouti a ku stádcí vyvolených svých připočísti. Skrze Krista Pána našeho.

(Po první modlitbě po „Agnus Dei“ udílí světitel novosvěcení políbení pokoje, řka: *Pokojs sebou!* Nový biskup odpoví: *I s duchem tvým* — a dá totéž políbení přísluhujícím biskupům. Po svém přijímání podá světitel též novému biskupu stojícímu s hlavou ukloněnou na straně epištolní jak tělo tak krev Páně. Pak pokračují oba ve mši sv., světitel na straně epištolní, nový biskup na straně evangelia. Modlitba po přijímání za novosvěcení zní:)

Prosíme, ó Pane, račiž v nás úplnou hojnost Tvého milosrdenství způsobiti a takovými nás milostivě učiti a zachovej, abychom se Tobě ve všem líbiti mohli. Skrze Pána atd. R. Amen.

(Po „Ite missa est“ (neb „Benedicamus Domino“) a modlitbě „Placeat“ udílí světitel obvyklé biskupské požehnání („Sit nomen Domini benedictum“ — Budiž jméno Páně pochváleno a t. d.)

9. (Na to žehná světitel *mitru* pro nového biskupa, není-li dosud požehnaná, řka:)

Modleme se.

Pane Bože, Otče všemohoucí, jehožto dobrotitivost přeskvelá jest a moc nekonečná, od kteréž všeliké dání výborné a veškerý dar dokonalý a každého důstojenství okrasa (pochází), račiž požehnatí a posvětití tuto mitru, kteráž hlavu tohoto služebníka Tvého a biskupa zdobiti má. Skrze Krista Pána našeho. R. Amen.

(Pokropiv ji pak svěcenou vodou, dává ji s po-

mocí assistujících biskupů posvěcenému na hlavu řka:)

Zdobíme, Hospodine, hlavu tohoto biskupa a bojovníka Tvého přlibou ochrany a spásy, aby s ozdobenou tváří a hlavou ozbrojenou rohy obého Zákona hrozným se jevil naproti nepřítelům pravdy, a s Tvou milostí mocným byl jich přemáhatelem, jenž jsi tvář Mojžíše služebníka svého po účastenství v rozmluvě s Tebou ozářenou nejjasnějšími paprsky (rohy) své slávy a pravdy ozdobil, a hlavu Arona, nejvyššího kněze Tvého, tiarou okrášlití přikázal. Skrze Krista Pána našeho. R. Amen.

(Nejsou-li *rukavice* pro nového biskupa ještě posvěceny*), žehná je světitel řka:)

Modleme se.

Všemohoucí Stvořiteli, kterýžto jsi člověku k obrazu Tvému stvořenému ruce s obzvláštním vyznamenáním co nástroj rozumu k činění dobra udělil, kterýžto jsi čisté držeti poručil, aby jimi duše hodně se jevila a Tvá tajemství jimi důstojně svěcena byla, račiž požehnatí a posvětití toto pokrytí rukou; aby kterýkoliv ze služebníků Tvých, posvátných to biskupů, jimi ruce své v pokoře bude chtít přidíti, jak srdcem tak skutkem skrze milosrdenství Tvé čistým byl. Skrze Krista Pána našeho. R. Amen.

(Po té je pokropí svěcenou vodou. Novosvěcení sejme se biskupský prsten, a světitel mu je navléká řka:)

Ozdeb, Pane, ruce tohoto služebníka svého čistotou nového člověka, kterýžto s nebe sestoupil, aby jako Jakob miláček Tvůj ruce kozkami kozelčími si pokryv a otcí pokrmu a nápoje nepřijemnějšího podav požehnání otcovského dosáhl, tak i tento přinášeje rukama svýma**) oběť spasitelnou požehnání milosti Tvé dosíci zasloužil. Skrze Pána našeho Ježíše Krista Syna Tvého, jenž nám v těle podobným učiněn jsa za nás Tobě v oběť podal sám sebe. R. Amen.

10. (Prsten mu navléknuv vezme ho pak za pravici, a starší přísluhující biskup za levici a *nastolují* ho, t. j. posadí ho na biskupskou stoličku, a světitel mu podá berlu. Na to se světitel obrátí k oltáři a začne chvalozpěv:

*) Posvěcení a posazení mitry na hlavu novosvěcení, jakož i svěcení rukavic a dání mu je na ruce děje se teprv po mši sv., poněvadž jich nový biskup dříve použití nemohl. Má totiž biskup při celé mši sv., vyjma výkony, při kterých se přímo k Bohu neobrací, hlavu vždy odkrytou a ruce holé.

**) Pokrytýma takřka rounem Beránka, za hříchy lidstva se obětovavšího.

„*Te Deum laudamus.*“ Tu povstane nový biskup a kráčeje uprostřed přísluhujících biskupů chrámem *udílí všem pozhnání.* Po skončeném chvalozpěvu začne světitel postaviv se ku pravici posvěcení antifonu, ve které sbor pokračuje:)

Silná ruka Tvá, (Hospodine,) a vyvýšená pravice Tvá: spravedlnost a soud jsou utvrzení stolice Tvé, (základ trůnu Tvého.)*) Sláva Otci atd. (Antifona se opakuje)

(Načež dí světitel:) Pane, vyslyš modlitbu mou.

R. A volání mé k Tobě přijď.

Y. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se.

Bože, všech věrných pastýři a řiditeli, shlédni milostivě na tohoto služebníka svého, jež jsi církvi své představiteli ráčil: dej, prosíme, aby slovem i skutkem prospíval těm, jimžto představen jest, aby i se stádcem sobě svěřeným vešel do života věčného. Skrze Krista Pána našeho. R. Amen.

11. (Nový biskup přistoupí nyní v prostřed oltáře, aby udělil slavné biskupské požehnání řka:)

Y. Budiž jméno Páně pochváleno.

R. Od toho času, nyní i na věky.

Y. Pomoc naše ve jménu Páně.

R. Jenž stvořil nebe i zemi.

Y. Požehnej vás všemohoucí Bůh Otec, i Syn, i Duch svatý. R. Amen.

(Nyní se postaví světitel s assistenty na stranu evangelia hledě k straně epistolní, kde nový biskup k světiteli obrácen poklekne a zpívá: „*Na mnohá léta!*“ a pokročiv u prostřed oltáře a opět pokleknuv zpívá totéž hlasem vyšším, a po třetí hlasem ještě vyšším u nohou světitele, kterýž mu na to dá políbení pokoje, což i přísluhující biskupové učiní.)

12. (Tito vedou jej pak do jeho kaple, kdež odřikav evangelium sv. Jana: *Na počátku bylo Slovo* a t. d. mezi obvyklými modlitbami svléká se z mešního roucha. Světitel čte u oltáře poslední evangelium, načež i on u svého trůnu při obvyklých modlitbách se z posvátných rouch svléká. Nový biskup děkuje pak světiteli a přísluhujícím biskupům, načež se všichni v pokoji rozejdou.)

Smrt zrádceva.

Po širém kraji rozložila

černá svá křídla temná noc —

noc černá jako zločin vraha,

temná jak temných knížat moc.

A do té noci blesky bijí
a hromů mocných strašný řev,
až základy se země chvějí; —
vše hlásá mocna Vládcce hněv.

Aj! kdo se blíží po té stráni
odvážnou nohou v bouři sem?
Klikatý blesk teď tvář osvitil,
zachvěl se hrůzou, úžasem.

„Nehleď tak na mne, Tváři svatá,
já nechtěl — nechtěl zradit Tě: —
burácej hrome, blesky sršte,
volejte zrádce k odplatě!“

Ohavný zrádce! — — „kdo to zvolal? —
nic — — pouhý ozvěny to sten;
to hlas jen jesti hlasu mého,
odrážen tam od skalných stěn.“

„Já *stříbro* chtěl, ne smrti Jeho,
mne pomsta Boží zachvátí; —
se smíchem však tam na to děli,
co mají, že víc — nevrátí.“

„Prodal jsem zrádný, prodal Mistra
za *třicet* bídných peněz jen;
kov pátil mne, jak oheň žhavý,
hrůzou mi děsil noční sen.“

„Bůh nezná milost, smilování,
Od tváři své mne zapudil; —
Kéž bych se nebyl zrodil ani!
teď jest mi peklo za podíl.“

I zařval hrom a blesk osvitil
strom světlem, jenž na blízku stál;
okamžik — — a již zrádce není,
jenž tak se Boží pomsty bál. — —

Nezoufejš nikdo v bídě svojí,
bys ve hrozných i hříších byl;
obrat se k Bohu, k Otci svému,
jenž více má než — rozdělil!

Ant. Kosina.

DOPISY.

V Praze 2. dubna 1871.

(Duchovní cvičení v kníž. arcib. semináti.)

Posvátné třídní duchovních cvičení, jež konali jsme od 29. března, přesvědčilo nás o hluboké pravdě zlatých slov sv. Bernarda: „*O Sola beatitudo — o beata solitudo!*“ Ačkoli žijeme společně jsouce odkázáni druh k druhu, zabýval se ve dnech těchto každý sám s sebou, — jsouce úplně odloučení od života vnějšího pohřžili jsme se v rozjímání,

*) Žalm 88, 14, 15

Bůh mluvil k srdcím našim, naslouchali jsme slovům milosti jeho a pocítili jsme sladkost života prýstícího se z Boha.

Hlavitá zásluha tohoto úspěchu přísluší veledůst. p. kanovníkovi dr. Terschovi, kterýž řečnil k nám v meditacích, jakož i oběma důst. pp. vicerektorům, z nichž jeden mluvil v konsideracích a druhý vykládal a s námi se modlil růženec.

Započavše cvičení svá ve středu večer velebným hymnem „Veni Creator Spiritus“ v chrámě odebrali jsme se v slavném průvodu s velebnou Svátostí do domácí kaple. Od té doby umlkl hovor a rozsáhlé chodby domu našeho zněly jen ozvěnou nadřečeného hymnu, jímž před každým rozjímáním vzývali jsme Ducha sv. V řeči *přípravné* položil veled. p. řečník za základ rozjímání našich *modlitbu kněze — brevír*. Zmínil se tu o výroku sv. Bernarda, že modlitba vůbec jest tajemný žebřík Jakobův, po němž duše naše vstupuje k Bohu a sice po čtyřech stupních, které jsou 1. *duchovní čtení*, 2. *rozjímání*, 3. *modlitba* v užším smyslu a 4. *kontemplace*, kteráž jest požíváním sladkého ovoce jejího. Čtyři stránky tyto modlitby výtečně vyjádřeny jsou v modlitbě *brevíře*, v jehož ducha nutno vníknouti, k čemuž poslouží nám dny tyto. — Ve čtvrté vykládal vel. p. řečník postupně tři *nokturny* Matutina. Z I. *nokturna* uvedl slova Ž. 94: „*Dnes uslyšíte-li hlas jeho, nezavrhujte srdcí svých.*“ Jako Mojžíš, přibližuje se ku keři hořícímu, z něhož Bůh k němu mluvil, zul obuv, tak i kněz počínaje modlitbu svou svléknouti se sebe musí všechny žádosti světské. V I. *nokturnu* čtou se obyčejné Pisma sv. St. Z. a ze Z. N. listy sv. Pavla. Zde slyšíme o *strašných soudech spravedlnosti* B. nad hříchy, jakož i volání Apoštola k mravnému obratu — *k polepšení se*. Zde častěji uvádí se věčné pravdy o *smrti, soudu a pekle*. Mluvě o smrti vzpomněl na kněze, který před lety v kapli naší řečnil v *exerciciích* kněžských a louče se vybídl přítomných, aby modlili se všickni za toho, kdož první z nich zemře, — načež za krátký čas sám první zemřel. Pomněnka na smrt, soud a peklo má nás povzbudit k *vystříhání se hříchu*. V II. *nokturnu* čítají se životopisy Svátých. V nich zrcadlí se všechny ctnosti křesťanské, jimiž jsou nám vznešenými vzory. To nám má býti pobudkou, abychom srovnali život svůj se zákonem Božím a *seznavše hříchy své*, abychom jich *litovali* a pevné *předsevzetí* učinili, smířiti se v svátosti sv. pokání s Bohem. V *nokturnu III.* konečně slyšíme slova sv. e-

vangelia, Zákona dokonalého. Z něho čerpáme pevnou víru v Ježíše Krista, kteráž jest *základem života věčného*. — V pátek rozbírány především „*Laudes*.“ Jako Církev pěje zde chvály Bohu, tak má i kněz volati „Dobrořečte všickni skutkové Hospodinovi Hospodinu, chvalte a nade všecko vyvyšujte ho na věky!“ (Dan. 3.) Volati má tak zvláště proto, že svátostí sv. svěcení na kněžství co nejúžeji *spojen jest s Bohem*. Jí nabyl Ducha sv. a moc přináseti obět nejsvět., kterouž podobným stává se Marii Panně — i on zplozuje jaksi Krista svým slovem v nejsv. Svátosti oltářní. Svět nyní nejší pronásleduje kněze Církev katol., ponevadž Církev kat. jest *ústrojm samostatným, svěprávným a nepodává se choutkám časovým*, ale neustupně hájí stanoviska, B. Zakladatelem jejím vytknutého. — V *Primě* — modlitbě ranní — modlí se kněz „*Kéžby zpraveny byly cesty mé k ostříhání spravedlností Tvých.*“ (Ž. 118.) Zde vytknuty základní myšlenky, které věsti mají kněze na dráze úřadu jeho, a sice: 1. *učitelského* (ve škole, na kazatelně, v soukromém vyučování), 2. *kněžského* (zvláště v zpovědnici, v navštěvování a zaopatřování nemocných a 3. *královského*. — Na základě ostatních menších hodin (tercie, sexty, nóny) vylíčen *boj kněze proti trojímu nepříteli: žádosti těla, očí a pýše života*: a udány vydatné prostředky ku přemahání především *pýchy života* (oddanost do vůle B., poslušnost ku představeným a vlídnost k podřízeným.)

V *sobotu* mluvil vel. p. řečník o *bezženství*, jehož nepřátelé jsou *tělo, svět a ďábel*. Vyvracel *námítky* materialistů proti možnosti celibátu a poukázal k tomu, že i laikové mnozí přinuceni bývají v bezženství žiti a že i oni zákonem Kristovým k čistotě zavázáni jsou. Varoval nás *společností světských*, které lichotí knězi, ale jakmile klesl, jež co vítanou kořist zašlapávají.

V *nešporách* značí se odměna kněze, kterouž obdrží za oběti své již *zde*. „*Blahoslavený muž, kterýž se bojí Hospodina.*“ Obět, kterou přináší kněz, je sice veliká, ale odplata za ni rovněž hojná jest. Dle výroku Páně opustit musí kněz *rodice, bratry a sestry* — za to dostane se mu *rodiců a bratrů duchovních*. Za *role, statky a slávu*, již zanechati musí, dojde *pokoje svědomí* a za *svět*, jehož vystříhati se musí, nabude *útěchy duševní*, kterou svět nechápe.

V *kompletáři* poroučí kněz ducha svého do rukou Božích a volá se svatým Simeonem! „*Nyní propouštíš, Pane, služebníka svého v pokoji!*“ Za věrné plnění po-

vinností dostane se knězi horlivému a ctnostnému *odměny neskonale v nebesích*. Záruku odměny této máme zde v *nejsv. svát. oltářní*, v níž Ježíš Kristus přítomen jest. Zde věříme, tam ale budeme požívat, zde přijímáme oslavené Tělo Páně, tam ale sami v tělech svých oslaveni budeme, majíce neklamné příslibení Páně, že někdy vzkříšeni budeme, že spojeni budeme u věčné radosti se všemi svatými Božími. Odměnou za ctnostný život bude knězi radost věčná — a za duchovní odměnu cvičení našich je *přijetí Těla Páně*. Jako druhdy zástupové v Jerusalemě, tak i my volejme Pánu přicházejícímu k nám v *nejsv. svátosti oltářní*; Hosanna na výsostech! Požehnaný, jenž se bere ve jménu Páně!

V neděli časně ráno měl veld. p. řečník *závěrečnou řeč*, v níž poukázal ještě jednou na hluboké myšlenky brevíře a vybízel nás k pilnému a vroucímu rozjímání, zvláště večer o čtvrtku zeleném, kde Spasitel připravoval se v modlitbě na utrpení svoje. — Toť kostra všech meditací.

V *konsideracích*, jež měl důst. p. vice- rektor Dr. Hrádek, vyličený nám *povinnosti stavu duchovního*, na základě slov Páně k Mojžíšovi: „Postavíš levity před obličej Aronův a posvětiš obětované Hospodinovi a oddělíš je z prostřed synů Israelských, aby byli mými.“ Jako levité byli Hospodinovi, tak i klerik, kněz N. Z. patří ve smyslu mnohem vyšším Bohu. To vyžaduje od něho především:

1. *Církevní smýšlení*, kteréž jeví se *úctou k učení Církve* a pilným studováním vědy posvátné, *úctou k bohoslužbě* a k *duchovní vrchnosti*. Kněz má tudíž hájiti *principu autority* představených církevních.

2. *Účastenství ve všech strastech a slastech*, jež Církev potkávají, a sice přede vším vzhledem ku papeži, k celé Církvi, pak k biskupovi, diecési, osadě. Kněz má se držeti jednoty Církve a ji všude hájiti. Na základě slov „Posvětiš obětované Hospodinovi“ vyličený ctností duchovního, zvláště 1. *zbožnost*, 2. *zapírání sebe sama*, *křížování těla dle slov sv. Pavla* a další slova „oddělíš je z prostřed synů Israelských“ byla základem třetí *konsiderace*, v níž vytknuta jest: 1. *Láska k samotě*, která kněze zdobí. Líčeno tu, kterak samota při spořádaném životě a tiché rozjímání i studování přináší knězi rozkoši netušených, a slasti oblažujících, jichž svět ani netuší. Naopak podán odstrašující obraz života ve světě dle slov: „Quoties inter homines fui, minus homo redii.“ 2. *Skromnost*, jíž lze

získati srdce i nepřátel a 3. *čudnost v obleku*, v obcování s jinými a v celém životě.

Konečně rozjímál s námi důst. p. vicerektor Dr. Borový *tajemství růžence radostného, bolestného a slavného*. Vybízel nás k vroucí úctě Rodičky Boží, kteráž jeví se nejlíp zbožnou modlitbou růžencovou, kladl nám na srdce, abychom zamilovali si modlitbu tu a šířili ji někdy mezi lidem — tím stane se působení naše zajisté blahodějným. V pátek na den sedmi bolestí Rodičky B. konali jsme společně *křížovou cestu* a v neděli květnou přijali jsme z rukou veld. p. kan. Tersche Tělo Páně. Budtež jemu jakož i všem důst. pp. představeným našim nelíčené díky vysloveny za hody, které nám v dnech těchto připravili. Ten ale, kterýž počal v nás dílo dobré, dokonejš je a udělív nám milost *chtění*, dejž nám i milost *dokonání*! IV.

‘Od Hradce Králové, 1. dubna 1871.
(O čtení špatných a dobrých spisů.)

V čísle 24. „Čecha“ byl uveřejněn list rolníka, jenž se proti rouhavému, bezbožnému spisu, jakým se náš lid ošáliti měl, ozval a svou nevoli nad takovým zlo- pověstným rouháním na jevo dal. Onen hříšný spis (I. sešit Kněžoura) vyšel tento- krát z Brna, ne tedy z Prahy. Šťastná Moravo, kde víra svatá co nejdražší poklad nebeský a nejvzácnější dědictví po velikých svatých Cyrilla a Methodějovi v největší účtivosti a vážnosti se chová! Když u nás v Čechách některé rouhavé, svaté náboženství zlehčující spisy se objevovaly ku žalosti katolíků Čechů, bolestně to nesla dru- žná Morava, že nepřítel člověk se opova- žuje koukol nevěry mezi našim lidem kato- lickým rozsívati, k netečnosti, lehkovážnosti a lhostejnosti ve věcech sv. víry podnět dávat. Nyní ozval se rolník proti té oha- vnosti, jež spáchána jest na našem sv. ná- boženství. Dokázal, že lid vesnický umí si sv. víry vážiti, že lež od pravdy rozeznává, že o rouhavé knihy nestojí, nýbrž je s nej- větší ošklivostí a nelibostí zavrhuje. Jsou hohužel lidé, kteří mluvívají, že se nekazí, kdyby i špatné věci četli. Bývá to ale jen hříšná, opovážlivá domýšlivost. Kdo se za- líbením spisy čte, kde se sv. víra, svaté svátosti, jmenovitě svátost pokání zlehčují; Ježíš Kristus, náš Spasitel a Vykupitel, Maria Panna, svatí a světice Boží, naměstek Ježíše Krista a učení církve svaté v po- směch uvádí a tupí: ten těžce hřeší proti druhému Božímu přikázání, kde se výslo- vně zapovídá jméno Boží zneuctívati. Církev sv. jest starostlivá o naše spasení, i ohled

ně čtení máš milý katolíku ve svém katechismu ponaučení. V druhém církevním přikázání máš mimo jiné také čtení duchovních knih schválené. V neděli a ve svátek, u večer před sv. přijímáním i v den sv. přijímání máme též nábožné knihy čísti. Jsou též knihy oplzlé, jimiž se mravy křesťanské haní, tupí a v posměch vydávají. Kdo takové knihy čte, hřeší proti šestému Božímu přikázání. Někdy pod záminkou osvěty, vzdělanosti a pokroku vydávají se knihy a spisy, jež jsou ku zkáze lidu, poněvadž mu víru sv. odnímají a mravy křesťanské hubí a ničí. Máme dost dobrých knih v Čechách i na Moravě. Pod mocnou ochranou našich světců Božích, v Praze z Dědictví Svatojanského a v Brně z Dědictví sv. Cyrilla a Methoděje vyšlo již množství knih, jimiž se katolík prospěšně poučiti a mile potěšiti může. Mimo to vydávají se nyní v Praze i v Brně katol. spolkem tiskovým knížky za levnou cenu, z nichžto poznati můžeš, kde lež a kde pravda. Jsou to knížky, jež časové otázky pojednávají.

Stůjme Čechové i Moravané pevně ve sv. víře katolické, ta jediná jest nám k časnému i věčnému blahu na nejvyš potřebná. Nenechme si ji vyrvat ani špiniti a hanobiti za nynějších dnů rozervanosti a nevázanosti. Jako onen rolník oznamujeme před celým světem, že zlé, bezbožné, rouhavé knihy zavrhuje. *Fr. Říha.*

KRONIKA.

Z Prahy. Zítra bude slaviti J. Em. nejduš. p. kardinál, arcibiskup náš, 62. narozeniny své (nar. 6. dubna 1809).

— U *Všech Svatých* na hradě bude zítra v zelený *čtvrtek* v 8 h. tichá mše sv., při kteréž Tělo Páně se podávati bude cí. k. úřadům, v 9 h. slavná mše sv. (J. Emin. p. kardinál), svěcení olejů, sv. přijímání duchovenstva i lidu, přenešení sv. hostií na oltář sv. Prokopa; mytí nohou 13 chudým starcům, a latinské kázání; odpoledne o 4 h. jitřní. — Na velký *pátek* v 8 hod. české kázání, v 9 hod. sv. obřady, pašie, přimlvy, líbání sv. kříže, mše „*praesanctificatorum*“, přenešení nej. Svátosti do Božího hrobu, něm. kázání; odpoledne ve 4 h. jitřní (Matutinum); návštěva Božího hrobu. — Na bílou sobotu o 1/2 9. svěcení nového světla, pašálu, a v kapli sv. Václava křestní vody, pak u *Všech Svatých* zpívání mše sv.; odpoledne v 5 hodin slavnost *Vzkříšení Páně*. Všecky tyto sv. obřady — vyjímaje svěcení

svíce a vody — vykonává J. Emin. nejduš. p. kardinál, jenž též v *neděli* velikonoční u *Všech Svatých* bude sloužiti pontifikální mši sv., po kteréž udělí apoštol. požehnání spojené s plnomocnými odpustky pro všechny ty věřící, kdož z hříchů svých skroušeně se vyznali a nej. Tělo Páně přijali.

— Pořádek služeb Božích ve svatém témdni v c. k. *dvorní kapli* na hradě: Ve středu o 1/2 5. odp. tmavé jitřní (Matutinum); ve čtvrtek ráno v 9 h.: zpívání mše sv., přijímání, průvod, odp. o 1/2 5. jitřní; na velký pátek: v 9 h. ráno pašie a ostatní sv. obřady; odp. o 1/2 5. jitřní; v 7 h. kázání o umučení Páně, zpěv „*Miserere*“, požehnání s ostatkem sv. kříže. Na bílou sobotu: v 9 h. ráno svěcení velikonoční svíce, prorocství, zpívání mše sv. V *neděli* velikonoční: v 6 h. odp. kázání a požehnání.

— Slavnost *Vzkříšení* (z mrtvých vstání) Páně bude se konati na bílou sobotu odpoledne o 4. hodině: u sv. Vojtěcha (u Prašné brány, c. k. vojsko), u Milosrdných bratří a na Karlově. — O 1/2 5. h. u sv. Josefa na Novém městě a u Voršílek. — V 5 hodin v Týně, u sv. Ducha, u sv. Jindřicha, u sv. Ignáce, na Skalce, u sv. Apolináře, u sv. Mikuláše, u Karmelitek na Hradčanech, u *Všech Svatých*, u nej. Trojice v Podskalí, na Vyšehradě a na Smíchově. — V 6 h. na Strahově, v Loretě, u sv. Tomáše, u P. Marie Vítězné, u sv. Vojtěcha v Jirchářích, u nej. Trojice na Spálené ulici, u Matky Boží Sněžné, u sv. Štěpána, u sv. Petra, u sv. Havla, u sv. Haštala, u sv. Františka (křížovníků), u Dominikánů, v Karlíně, na sv. poli Malostranském, na Volšanech a v Bubenči. — O 1/2 7. h. u sv. Kajetána na Malé straně. — V 7 h. u sv. Jakuba a v Emausích.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati od 9—12. dubna u sv. Josefa (OO. kapucínů) na Novém městě, od 13—16. u sv. Mikuláše na Malé straně.

— Nejduš. p. biskup Joppenský dr. Karel Fr. *Prucha* daroval spolku sv. Vojtěcha ku podpore chudých kněží v arcidiecési Pražské 1000 zl. v úpisech hypoteční banky České a 750 zl. r. č. na podělení chudých ve farnostech patronátu kapitolského v den jeho svěcení na biskupství, 16. t. m.

— Z *Kostelce nad Labem*. O slavnosti Zvěstování P. Marie složil v zdejším chrámu Václav Š. podduštojník u 3. zde ležícího pluku husarského (Creneville), evangelík augsburského vyznání, při velkých službách Božích a nesmírném návalu lidstva vyznání sv. víry katolické. Za svědky

dostavili se důstojníci téhož jezdeckého pluku. Zmíněný obránec byl jadrnou řečí důstojného pana děkana patrně pohnut, nicméně vyslovoval předříkávané mu vyznání víry hlasem jasným a radostným k nemalému vzdělání všech přítomných.

Z Německa. Od 10 let jest v Německu „arcibratrstvo křesťanských matek“, kteréž čítá bezmála 8000 účastnic, obzvláště v městech Mohuči, Aschaffenburgu, Freiburgu Breisgavském, Darmstadtu, Vídni, Mnichově, Štýrském Hradci, Rezně, Bamberku, Ratiboru, Neuburku, Basileji, Špýru a v Cáchách. Účelem jednoty jest křesťanské vychování dítek skrze modlitbu, slovo i příklad vzdělavatelný, aby dítky ty od nebezpečí lhostejnosti náboženské a jiných poklesků doby nynější byly chráněny a k účinnému křesťanskému životu navedeny.

Z Říma. Dne 10. března udál se nad míru hnusný a pohoršlivý výstup ve chrámě Jesuitův (al Gesu). Právě když kněz sloužil u hlavního oltáře mši sv., vnikla rota důstojníků i sprostých vojáků spolu s národnými gardisty se zbraní do chrámu, a prodrali se zbožným zástupem věřících až ku hlavnímu oltáři. Cestou spatřili muže, jenž před oltářem sv. Ignacia klečel a se modlil; toho pryč odvěkli nemilosrdně jej bijíce. Jedna z nejvznešenějších paní římských jim hnedle u samého oltáře vyšla vstříc a rázně jich zakřikla, načež čekali na konec mše sv. Tu již nepustili kněze nazpět do sakristie, nébrž mu rozkázali, aby hned u oltáře kněžská roucha se sebe svléknul, načež jej do vězení odvedli. Mužové, kteříž z kostela ven vycházeli, byli od zuřivců holemi ztýráni. Teprv po dlouhé chvíli se ukázalo vojsko a zahnało nevázanou luzu.

— V Kvirinalu budou provozovati komedii tyto osoby: Kněžna Markéta, vévodkyně Rignano a markýzka z Montereno, pak důstojníci italského vojska. Bude prý se hrát v kapli kvirinalské.

— Všecky zbožné nadace jak v Římě samém, tak i v diecésích suburbikárných (papeži co metropolitovi podřízených) byly dekretem italské vlády zrušeny a jmění jejich státu přiřknuto. — Papežská akademie věd byla přeměněna v „královskou“ akademii. Ze 24 údův akademie neuznává většina 14 učencův tuto změnu, nazývajíce se doposud údy „papežské“ akademie; mezi nimi nachází se slavný astronom Sechi, matematik Tontolini, plukovník Cialdi, profesor Diorio, Msgr. Nardi, profesor Chelini.

Z Francouzsko. Svatému Josefu, jenž

od nynějšího papeže za patrona veškeré církve katolické byl prohlášen, připisují katoličtí křesťané obzvláštní moc, kterouž skrze svou přímľuvu u Boha k vysvobození ubohých duší z očišcového trápení projevuje. Ve Francii jest několik jednot ke cti téhož svétce a sice: 1. Jednota sv. Josefa k útěše a osvobození duší v očistci; bylať r. 1865 založena ve farním chrámu Circonfontaines-en Azois, v departementu horní Marny; za 2 leta rozšířila se jednota po celé Francii, ale i v Belgii, Irsku, Škotku, Portugalsku a Švýcarsku. Chrám v Circonfontainesu stal se poutním místem, k němuž každoročně mnoho tisíc věřících s důvěrou se uchyluje, aby se v přímľuvu a ochranu sv. Josefa odevzdali. 2. Jednota sv. Josefa k vysvobození duší z očistce, založená od kněze Durina v Nocq-u. 3. Jednota sv. Josefa zřízená v Paříži r. 1867, jejížto údové kněží se zavazují na zemřelé spolubratry své pamatovati modlitbou a nejsv. obětí mše sv. 4. Taková též jednota zřízena byla v Angers-u a tak rychle se rozšířila, že r. 1868 čítala již 12000 kněží spoluúduv, mezi nimi 50 kardinalův, arcibiskupův a biskupův.

Z Ameriky. Pro spojené státy byl jmenován v březnu t. r. biskupem svétícím z Eukarpie in part. infid. kněz Ludvík Fink, z řádu Benediktinův, jenž založil klášter téhož řádu v Chikagu a naposledy byl převorem v Atchisonu v krajině Kansaské. Týž se narodil r. 1834 a byl r. 1857 na kněžství posvěcen.

Z Číny. Apoštolský vikář Quillemin z Koung-ton a Kouangsi píše o prospěchu jednoty sv. *dětství Ježíšova* takto: Minulého roku podařilo se nám sv. křest uděľiti 4883 dítkám, z nichž většina zemřela. Ty, jenž na živu pozůstaly v počtu několika set, vychováváme ve svých domech anebo o ně pečují jednotlivé rodiny křesťanské. V Kantonu máme sirotčince dva, jeden na 80—100 chlapců, druhý na 40 děvčat. V tomto druhém sirotčinci bylo r. 1868 přijato 1643 dítek, jimž uděľena svátost křtu sv. — Obzvláště však vydatným prostředkem k rošíření víry mezi zdejšími pohany jest zřizování škol. Jeden z našich misionářů, kněz Jolly vyvedl 15000 Číňanů, kteříž následkem občanské války z vlasti byli vypuzeni, na pustý ostrov a pomocí sedmi škol, které tam založil, podařilo se mu lid ten na ostrově v pořádku udržeti vzdor pracem a obtížem, jež jim podnikati bývá. Týž misionář hodlá také v sousedním okresu školy založiti a pomocí jich obyvatelstvo pro víru

Kristovu získati. — Jeden z katechetův, kteréž jsem do severních hornatých krajín na výzvědy vyslal, navrátil se ke mně a první slova jeho byla: „Milý Otče! musíme zříditi školy. Třicet pohanských dítek chce se odebrati do Kantonu na studie. Chtělby jste je přijmouti? Načež jsem jemu rozkázal, aby je brzy ke mně přivedl. Šlechtitý muž téhož dne v největším dešti se opět vydal na cestu a 100 mil vykonal, aby mně dítky odevzdal, i opět se navrátil, by rodičův jejich ku přijetí víry katolické přiměl. Také na ostrově Sancianu zřídili jsme školu a tím jsme získali náklonnost veškerého obyvatelstva; když jsem tam naposledy byl, vyprovázely mne dítky až ku břehům mořským a žádaly, abych jim přinesl barevné šátečky, ješto jsem prvnímu z nověobrácených dítek takovýto dárek byl udělil. Na ostrově Sancianu, kdež apoštol Indianský, sv. František Xaverský, dráhu života vezdejšího dokončil, nachází se od r. 1867 misionář a byla tam už vystavena krásná kaple nad hrobem téhož světce, mimo to jiná kaple v jedné vesnici, pak škola, jakož i příbytky pro misionáře a učitele. Doufám, že brzy veškeré obyvatelstvo ostrova v počtu 8—10000 duší se ku křesťanské víře obrátí. Patrný důkaz o přítulnosti obyvatelstva k nám podalo r. 1869 vysvěcení svrchu zmíněné kaple nad hrobem sv. Františka. Jelikož mnozí obyvatelé z Hong-Kongu, Kantonu a Makao projevíli přání, že by rádi při vysvěcení přítomni byli, najali jsme parolod, kteráž v krátké chvíli byla poutníky přeplněna; mezi nimi nacházel se předseda nejvyššího soudu z Hong-Kongu, rakouský generalní konsul, velitel čínské lodi dělové p. Longuevilles, italští misionáři z Hong-Kongu, Jesuité z Makao, sestry řeholní, v celku 200 Evropanů a množství křesťanů čínských. Za parolodí ploula loď dělová místokrále Kantonského, na jejíž palubě se nacházel kancléř konsolátu francouzského, jenž obdržel rozkaz, aby při svatém úkonu zastupoval konsula a vládu francouzskou. Když jsme se blížili ostrovu, dali jsme znamení výstřelem z děla lodního; misionář na ostrově odpověděl taktéž několika výstřely z malých děl, kteréž jsem jemu byl daroval, aby vzdorovati mohl mořským loupežníkům, kteříž se častěji v oněch krajinách objevují. Za hlaholu zvonů slavil se okamžik, kde 300 let po úmrtí prvního hlasatele evangelia, sv. Františka, ze vzdálenosti 6000 mil opět kněží katoličtí na ostrově tom se usadili, aby tam znamení kříže zatknuli co prapor spásy pro obyvatelstvo v bludech

pohanských tonoucí. Kaple vystavena jest slohem gotickým v délce 60 a šířce 30 stop, věž jest 70 stop vysoká. Po vykonaném svěcení zaslechli jsme blížící se hudbu čínskou; pět největších vesnic Sancianských vyslalo deputace, kteréž mi blahopřály a v obecném veselí se sdíleti zamyslyly. Patero skupení ctihodných kmetův přistoupilo ke mně a projevíli radost, jakouž pociťují z dnešní slavnosti i obětovali mi dary a sice pět na celo upečených vepřů. Poděkovav jim pozval jsem všech 80 starců k obědu na úterek. U večer téhož dne ještě z jiných 4 vesnic přibýly deputace s přáním a dary. — V nově vysvěcené kapli udělil apoštolský vikář devíti jinochům tonsuru a čtvero nižších svěcení. Šest těchto jinochů bylo na útraty jednoty sv. dětství Ježíšova vychováno. (Pokračování bud.)

Paběrky.

21. *Fráse k ospravedlnění loupeže na svatém Otci spáchané.*

b) „*To jest něco jiného; papež jest duchovní nejvyšší hlava, a s touto hodností se světské panství nesrovnává.*“

Divná to věc, že u jiných duchovní hodnost se světským panstvím se srovnává. Bavorský král jest nejvyšší biskup všech v Bavorsku žijících protestantů; Ruský car jest nejvyšší duchovní hlava Ruské církve; Anglická královna jest papežka církve Anglikánské. Když u těchto duchovní hodnost se světským panstvím se srovnává, proč pak ne u papeže? —

c) „*Ale Kristus nebyl světským panovníkem; a protož jím nemá také náměstek jeho býti.*“

Pravdať sice, že Kristus co chudý poddaný živ byl na zemi; ale to učinil, protože sám chtěl. Z toho však nenásleduje, žeby byl právo neměl co světské kníže vystoupiti. A jednou se přec dal jakožto král od lidu do Jerusalema uvésti, a pak šel chrám Boží vyčistit, a úřad svůj učitelský bez překážky dokonat. K tomutěž cíli i svému náměstku na zemi světské panství propůjčil, aby hanobitele chrámů vyhnati a svobodně a bez překážky učiti mohl. Papež neobdržel světského panství pro sebe, nýbrž pro spravování církve.

d) „*Lid se vyslovil; hlasovalo a ukázalo se, že ho světské panství papežovo omrzelo.*“ Dejme tomu, žeby toto hlasování opravdovým výrazem vůle lidu bylo, zdaližby tím oloupení svatého Otce bylo ospravedlněno? Zdaliž lid židovský též nehlasoval, a o propuštění vraha na svobodu, a o ukřižování

Křista nežádal? — Jestliže se spravedlnost podle hlasování lidu měří, jednal Bůh nespavedlivě, že lid židovský pro jeho hlasování vyvrácením Jerusálema a jeho vlastní zkázou potrestal.

e) „*Ale Petr byl také náměstek Kristův, a přece neseděl na trůnu; i nebyloby nástupcův jeho nedůstojno, kdyby následovali příkladu jeho.*“

Petr neměl světského panství, to jest pravda, ale následek toho byl, že byl ukřižován, a že všickni jeho nástupníci, dokud žádného trůnu neměli, všelikým způsobem mučení a usmrcení byli. A jiný následek toho byl, že věřící buď pod zemí se skrývali, anebo na pouštích mezi lítou zvěří blouditi, anebo šelmám v okrouhlém divadle za pokrm sloužiti museli. To ale nemůže pravidelný stav církve býti; neboť by všechna proroctví o kralování církve lživá byla; církev nebyla by městem všem očím vystaveným, ani horou, ku které národové spěchají. A když to pravidelným stavem církve býti nemůže, nemůže též pravidelným stavem býti, aby papež, jako Petr, žádného světského panství neměl. Aby papežové, biskupové a kněží vyhubeni byli, a katolíci zalezati museli, to by ovšem bylo přáním mnohých, a odtud jejich vztek na světské panství papežovo.

F.

Literární oznamovatel.

— „*Posvátná kazatelna.*“ Svazek 5. (dubnový) obsahuje kázání na slavnost sv. Josefa a Zvěstování bl. P. Marie, na ned. květnou, na veliký pátek: 1. Čemu se učí hříšník a čemu spravedlivý pod křížem; 2. Pán Ježíš umírá volaje hlasem velikým; žádné srdce lidské nemělo by tak zatvřelé býti, by se tímto hlasem nepohnulo; 3. Nejohrožnější důkaz trestající spravedlnosti a nejdůraznější výstraha jest nekajicníkům kříž. Na slavnost Vzkříšení Páně o svíci velikonoční; na pondělí velikonoční: Přítomnost Boží — naše útěcha a výstraha před hříchy. Na ned. I. po Velikonoci: Proč jsme my katol. křesťané povinni „přikázání církevní zachovávat? Řeč při posvěcení společného rolnického cukrovaru v Opatovicích n. L. Na ned. II. po Velikonoci o věčné trvalosti Církve katolické.

— „*Rozumové včelařství.*“ Dle Ondřeje Schmidy a Jiřího Kleine vzdělal Vojtěch Lešetický, ředitel c. k. ústavu ku vzdělávání učitelů v Hradci Králové. Se 157 vyobrazeními. V Praze 1871, nákladem kněhupectví J. L. Kobra. Str. 182. — Jest to svazek 39. „*Rolníka nového věku.*“ — Týmž nákladem vyšla: „*Německá mluvnice a cvičení v rozmlouvách*

pro školu a dům.“ Oddíl druhý. Oddíl první schválila učitelská jednota Pražská „Budeč.“ Str. 141. — Tamtéž: „*Večerní písně* Vítězslava Háška.“ Třetí vydání. S 5 původními vyobrazeními od A. Königa. Str. 70.

— „*Erklärung des mittleren Deharbe'schen Katechismus zunächst für die mittlere und höhere Klasse der Elementarschulen.*“ Von Dr. Jakob Schmitt, Repetitor am erzbischöflichen Priesterseminar zu St. Peter. Mit Approbation und Empfehlung des hochw. Capitelsvicariats zu Freiburg. Erster Band. Zweite Auflage. Freiburg im Breisgau. 1871. Herder'sche Verlagshandlung. Str. 592. V Praze na skladě v kněhupectví B. Stýbla.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

p. Frant. *Jeřábek*, farář v Lánech, 1. du. (nar. v Otročicích 24. pros. 1827, vysv. 31. července 1853.)

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

p. Frant. *Vlasák*, zám. kaplan ve Vršovicích (diec. Litoměřické), za faráře v Kouřově;

P. Jan *Hlaváč*, ř. kříž., kapl. u sv. Petra v Praze, za farn. administr. v Živohoušti;

p. Klem. *Markrab*, kapl. z Pcher do Kvílic;

p. Martin *Kabát*, kapl. z Hostouně do Pcher.

V biskupství Litoměřickém.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

p. Em. *Dollhopf*, kapl. za admin. in spirit. v Libědicích;

p. Vilém *Kessler*, farář v Libouchci (Königswald), za faráře v Rozbělesích;

p. Arnošt *Kleemann*, kapl. z Udlic do Chomútova;

p. Frant. *Mach*, kapl. z Chomútova do Udlice;

p. Ant. *Schneider*, administr. v Kozlech, za kapl. v Borku.

V biskupství Budějovickém.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

p. Vác. *Hálek*, kapl. v Benešově, za faráře v Cetvině;

p. Ferd. *Pokorný*, far. v Bukovci, za faráře v Křakově;

p. Jan *Wastl*, kapl. v Zelnavě, za faráře v Dlouhé Vsi;

p. Frant. *Wortner*, admin. za faráře v Kunžvartě;

p. Vend. *Zbonek*, admin. za faráře v Štětkni;

p. Jos. *Stieglitz*, farář v Bělé (Weissensulz), povýšen d. 27. března v Praze za doktora filosofie.

Ve prospěch kaple sv. Cyr. a Meth. v Husinci uvoluje se sloužiti 39 mši sv. ad int. pet. vp. Klement Markrab, kaplan ve Kvílicích; p. Fr. Říha, koop. v Pouchově, 20.; pp. K. M. a K. Ř. 35.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
kněž. arcib. seminář
čís. 190—1.

Expedice:
v katol. kněhkupectví

B. Stýbla
na sv. Václavském
náměstí, čís. 786-II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdříve v
měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předpláci se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců

na rok: 2 zl. 50 kr.
na půl: 1 zl. 30 kr.

Po poště:
jenom v expedici

Celoroč. 3 zl. — kr.
půlroč. 1 zl. 55 kr.

Předplacení čtvrt-
letní se nepřijímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídně činí národy.“ (Přísl. XIV. 24.)

Úvahy na neděle a svátky celého roku.

XXV. V neděli I. po Velikonoci.

(Evang. sv. Jana 20, 19—31.)

1. Dnešní neděle slove *bílá* (in albis), že druhdy křtenci nosívali bílé roucho od bílé soboty — před velikonocí — až do neděle po velikonoci, z kteréhož obyčeje zůstal toliko vínek bílý, jenž se při křtu dítěti podává. Proto také začíná mše sv. slovy: Quasimodo geniti = jakožto nyní zrozeni. My všickni kř. jsme na křtu sv. obdrželi roucho bílé, roucho nevinnosti: kéž bychom ho nikdy nebyli poskvrnili! Ale šat poskvrněný k naší útěše dá se opět vyčistit slzami kajcnosti. Proto kř. oplakávejte jako David, Petr, Magdalena hříchů svých neb alespoň skroušeně jich litujte a chraňte se duši svou znova poskvrniti: zvláště pak hříchu nečistoty bedlivě se chraňte; nebo nic nečistého nevejde do království nebeského. (Zjev. 21, 27. srv. I. Kor. 6, 9. Ef. 5, 5. Žid. 13, 4.)

2. Pán Ježíš vstoupil zavřenými dveřmi mezi apoštoly. — Bohu nepřekáží žádný zámeček, žádná závora. Ontě s námi, kdekoli jsme uzavřeni, kamkoli se skryjem; On jest všudy přítomen. To N. vždy na paměti mějte a všechny své myšlenky, řeči a skutky tak seřídte, abyste se před tímto všudy přítomným svědkem nikdy a nikde nemuseli strachovati. Vždyť se bojíme lidí, když hřešíme, jak bychom se neměli chrániti hříchu v přítomnosti Boží?

3. „Pokoj vám!“ Tak pozdravil P. Ježíš své učeníky, i dal jim na jevo, že pokoj jest pro každého žádoucí a veliké dobrodiní. Přičiňte se tedy o pokoj, abyste se

vždy radovali jako apoštolé, když užířeli Pána.

4. „Jakož mne poslal Otec, i já posílám vás.“ Pán Ježíš učinil tedy sv. apoštoly svými zástupci na zemi, aby tu království Boží rozšiřovali, sv. evangelium hlásali, tajemství Boží rozdávali a církev sv. spravovali. Tutěž moc udělili apoštolé svým nástupníkům, biskupům a kněžím. — Kéžby tedy všickni věřící kněžstvo měli v poctivosti a poslouchali co kážou a zařizují k jejich spasení.

5. „Kterým odpustíte hříchy, odpouštějí se jim a kterým zadržíte, zadržáni jsou.“ Těmito slovy dal Pán svým apoštolům a nástupcům jejich biskupům a kněžím moc hříchy odpouštěti neb zadržovati. Kdo jsi tedy zhřešil, třeba, abys ku knězi se uchýlil, jemu svědomí své otevřel a z hříchů svých se skroušeně vyznal, i uslyšíš z úst jeho potěšitelná slova: Odpouštějí se tobě hříchové tvoji. Pak můžeš býti ujistiěn, že Bůh ti bude milostiv a nebude více zpomínati hříchů zpáchaných.

6. Leč užřím — neuvěřím! dí Tomáš nevěřící. Tomáš nebyl s apoštoly, když přišel ponejprv mezi ně Pán Ježíš, snad z nějaké nedbalosti. Tak dosud mnozí křesťané nedbají, aby se dokonale vyučili u víře a to bývá hlavní příčinou nevěry. — Mnozí jako Tomáš nechtí věřiti, lečby sami užířeli a hmatali. Než Pán Ježíš za blahoslaveny vyhláše ty, kteří neviděli a uvěřili. Tak blahoslavení jsme my křesťané, kteří, ač neviděli Pána Ježíše tělesnými očima, přece věříme; vidíme sic spůsoby chleba a vína, ale věříme, že jest v nich tělo a krev Pána Ježíše. Kř.; nepochybujte, nebuďte nevěřící, ale věřící a proto se sv. Tomášem Kristu v nejsv. Svátosti se kořte, kouse: „Pán

můj a Bůh můj!“ V této víře budete blažení zde i na věčnosti. —

XXVI. V neděli II. po Velikonoci.

Pán Ježíš přirovnává se v sv. evangel. (Jan 10, 11—16.) dobrému pastýři, z čehož mnohá nám plynou naučení.

1. *Jáť jsem pastýř dobrý, dí Pán Ježíš o sobě.* A v pravdě jest P. Ježíš dobrý pastýř, jenž má všechny vlastnosti a koná povinnosti dobrého pastýře. Dobrý pastýř péči má o své ovce, ježto krmí, napájí a vodí na pastvu dobrou, všudy je opatruje, chrání v nebezpečnosti, ano i život za ně pokládá. Tak Pán Ježíš přišel na svět co pastýř dobrý, pln lásky a milosrdenství, aby všechny lidi, své ovečky spasil, oblažil; proto po své vlasti chodil, pracoval, bděl, učil a dobře činil. „Pojďte sem všickni, volal, kteří pracujete a obtíženi jste a já vás občerstvím!“ A tak dosud věřících učí, svým tělem sytí, svou krví napájí a milostí svou oblažuje. — Jak krásný to příklad všem duchovním pastýřům! — Však nejen kněz, v jistém smyslu má býti každý křesťan dobrým pastýřem; každý má slovem i skutkem napomáhati, aby všickni lidé živi byli podle vůle Boží, má k štěstí časnému i blaženosti věčné přispívat. (I. Petr 2, 9.) Zvláště vám kř. rodičové a hospodáři svéřil Bůh co pastýřům ovečky t. dítky a čeledíny, o jejichžto časné i věčné dobré máte pečovati slovem i příkladem. „Kdo o své domácí péče nemá, zapřel víru a jest horší než nevěřící.“ (I. Tim. 5, 8.)

2. *„Dobrý pastýř duši svou dává za ovce své,“* hotov jest v nebezpečnosti je chrániti, ano život za ně obětovati. — Tak Pán Ježíš činil. On proto vlastně přišel, aby hledal ztracené ovce Israele, t. všechny hříšníky, za něž trpěl, na kříži zemřel, život svůj položil, aby života věčného došli, ano dosud se nebeskému Otci obětuje za naše hříchy při oběti mše svaté. — Jaká to láska! (Jan 15, 13.) — Těšte se kř. z toho, že máte tak dobrého pastýře, a milujte jej!

3. *Nájemník nemá péče o ovce; vida vlka — v nebezpečnosti — opouští ovce a utíká.* — Tak jest, kde není lásky k Bohu. Láska není, nejedná jako nájemnice; ona všechno dá, všechno obětuje, jen aby se Bohu zalíbila. Ó jak zřídka nachází se taková láska mezi křesťany! — Mnozí hledají jako nájemníci jen svého zisku, ne co jest Kristovo, co jest Boží. Vy kř. nečinite tak; nýbrž cokoli konáte a trpíte, pro Boha, pro Krista činite a trpte. —

4. *„Vlk lapá a rozhání ovce.“* Vlk ten jest nejprve satan, ďábel, jenž stále hledá, koho by sežral. (I. Petr 5, 8.) Tomu kř. hleďte ujíti, přidržíce se svého Spasitele. Kdo se toho spouští, snadno klesá, padá. — Vlk jest také zlá žádost, jenž lapá, bere člověku rozum, vůli, svědomí, milost Boží, časnou i věčnou blaženost. Proto přemahej zlou žádost hned s počátku, a nedej se jí přemoci.

5. *„Já znám ovce své.“* V pravdě On zná své; neboť jest Bůh vševědoucí, jenž skoumá ledví i srdce. On zná naše potřeby, slabosti, hříchy a bídy. Jaká to útěcha pro nás, zvláště když upadáme v pokušení nebo když bloudíme jsme v nebezpečnosti, že zahyneme. Těšte se kř. a k Ježíši, svému dobrotivému, laskavému pastýři v každé úzkosti, v každém pokušení a nebezpečnosti se utíkejte.

6. *„A znají mne mé.“* Ježíš dobrý pastýř zná ovce své; známe my svého pastýře? Ach mnozí ho nepoznali. (Jan 14, 9.) Kdyby jej všichni znali, zajisté by jeho slova pevně věřili, v něho doufali a jej srdečně milovali. Proto kř. přičiňujte se, abyste Ježíše dobrého pastýře svého dokonale poznali. „Tento jest život věčný, aby poznali Tebe samého Boha pravého a kterého jsi poslal Ježíše Krista.“ (Jan 17, 13, 10, 38.)

7. *Jiné ovce mám, které nejsou z tohoto ovčince; i ty musím přivést a bude jeden ovčinec a jeden pastýř.“* — Kristus jest nejen pastýřem, spasitelem národu israelského, nýbrž celého člověčenstva, On za všechny lidi zemřel, všechny vykoupil. Ovšem ho všickni národové ještě nepoznali; ano i mnozí křesťané dosud bloudí a hříchy svými pastýře svého urážejí. Však i ty On miluje, všechny chce jen vésti ku poznání, k napravení a k spasení. Přijde čas, kde Pán všechny lidi osvíti, aby právě věřili a víru svou skutky dokazovali. Všickni národové budou hlas svého pastýře slyšeti, bude jeden Pán, jedna víra, jeden křest, jeden ovčinec a jeden pastýř. —

Radujte se kř., děkujte Pánu, že vás povolal do pravého ovčince, do církve své; držte se svého dobrého pastýře a co dobré ovečky se k Pánu Ježíši chovejte, abyste zasloužili přijíti do ovčince nebeského.

Zůstaň s námi!

Hleď, ó Pane, noc se šmahem blíží,
stále víc a více již se stmívá;
trapná bázeň mysl naší tíží:

Zůstaň s námi; neb se připozdívá!

V duchu našem světlo pravdy jasné
v temném bludův stínu již se skrývá;
v lidu Tvém Tvá svatá víra hasne:
Zůstaň s námi; neb se připozdívá!

Svatá Církev Tvá zří těžké boje,
vyslyš, Pane, slova její tklivá;
zažen zpět zlých nepřátelů voje:
Zůstaň s námi; neb se připozdívá!

Válkol nás zlé, svodné pokušení
hřešiti nás, tvory Tvé vyzývá;
se všech stran nás stihá utrpení:
Zůstaň s námi; neb se připozdívá!

Zůstaň s námi v trudné, Pane, době,
pozemský když vyprší nám čas;
až se skloní dnové žití v hrobě:
Zůstaň s námi, neopouštěj nás!

A. V—l.

Kněžský kolár.

Kolár jest úzká páska, kterou kněz nosí na krku, a znamená jho, a sice to, o němž Pán Ježíš praví: „Vezměte jho mé na se“ (Mat. 11, 29.); tedy jho Pána Ježíše, jho svatých přikázání jeho, zejména těchto dvou největších: „Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého, a ze vši síly své i ze vši myslí své: a bližního svého jako sebe samého.“ (Luk. 10, 27.) Na koláru bývá z předu dvě tabulky viděti, a těmi lze buď dotčená dvě přikázání lásky vyrozumívati, nebo dvě desky s vyrytým na nich desaterem přikázání, kteréž Bůh Mojžíšovi na hoře Sinai dal. Vyjde to na stejno; nebo jak již z katechismu známo, obsahuje se v těchto desíti ono dvoje, a v onom dvojím těchto deset. Kdo totiž Pána Boha svého miluje, ten také v něho věří, ten nevezme jména Božího nadarmo, ten pomní, aby den sváteční světil, a tak zachovává první tři přikázání Boží na první desce vyrytá; a kdo bližního svého miluje, ten ctí otce svého i matku svou, ten nezabije, nesnesitelný musí býti; a zatím tomu není tak, on jest lehký, jemný, pohodlný, a to za tou příčinou, že znamená jho lehké, sladké, jakož praví Pán Je-

žíš: „Jho mé zajisté jestiž sladké a břímě mé lehké“ (Mat. 11, 30); a jakož dosvědčuje miláček jeho sv. Jan, řka: „Přikázání jeho nejsou těžká.“ (1. Jan 5, 3.) Ovšem že ne; nebo nezáleží než v milování Pána Boha a bližního; a milovati Pána Boha, svrchované věčné dobré, stvořitele, zachovatele, ředitele nebe i zemi, vykupitele lidského pokolení, posvětitel ne-smrtelných duší, nejlepšího otce, nejvěrnějšího přítele, nejmnocnějšího ochrance, nejštědřejšího dobrodince, to není a nemůž býti tak těžko; a milovati bližního, stvoření, obraz Boží, syna a dědice Božího, chrám Ducha svatého a úd církve svaté, bratra v Kristu a spoludědice jeho, to přece není a nemůže býti tak těžko; a to tím méně, jestliže tato přikázání se starozákonnými porovnáme, s tak četnými a těžkými, u př. s obrázkou, s mnohonásobnými krvavými a nekrvavými oběťmi, s povinnostmi třikráte do roka na hlavní svátky do chrámu Jerusalemského putovati i z nejbzdálenějších končin země a t. d.

Poněvadž tedy přikázání Páně i sama v sobě i u přirovnání k starozákonným nejsou těžká, proto nosí kněz na krku kolár lehký. A jak přiměřený klerice a rochetě! Nebo dle významu kleriky a rochety má kněz hříchu mrtev a Bohu živ býti, a pravý kněz jest zajisté hříchu mrtev a Bohu živ. Ale jak? bez zachovávání přikázání Božích? bez milování Boha a bližního? To není možná nejen knězi, ale vůbec nikomu. Nebo kdo nezachovává přikázání Božích, ten jistotně není živ Bohu; a nejša živ Bohu, jest živ hříchu; nebo něčemu jest a musí býti živ, buďto Bohu, anebo hříchu. A kdo nezachovává přikázání Božích, přestupuje je, a přestupováním jich zbavuje se posvěcující milosti, svatosti a spravedlnosti, vyššího, nadpřirozeného života, a zbaviv se ho, není živ Bohu, nýbrž hříchu. Na důkaz toho odvolávám se na Adama v ráji. Proč mu dal Bůh přikázání? Proto, aby se v svatosti a spravedlnosti, v nadpřirozeném životě, jímž od Boha obdařen byl, udržel. A udržel-li se v něm? Tak dlouho, dokudž to přikázání zachovával. Jak brzy je přestoupil, bylo veta po svatosti a spravedlnosti, po nadpřirozeném životě jeho; od té doby nebyl živ Bohu, nýbrž hříchu. Dále se odvolávám na vyrčení Pána Ježíše: „Zajisté, zajisté pravím vám: Bude-li kdo zachovávatí řeč mou, neužrjí smrti na věky“ (Jan 8, 51.); to jest, bude hříchu mrtev a Bohu živ na věky. A na vyrčení miláčka jeho, svatého Jana: „Kdo činí vůli Boží,

zůstává na věky“ (1. Jan 2, 17.) — rozumí se při tom hříchu mrtev a Bohu živ. Ale jak ta smrt, kterou kdo na křtu svatém hříchu umřel, a ten život, kterýmž Bohu ožil, s zachováváním přikázání Božích v úzkém jsou spojení! jak nutně vyžadují toto zachovávání! A jako tato smrt a tento život vyžadují zachovávání přikázání Božích, tak také klerika a rocheta vyžadují kolár.

Kolár jest takměř doplněk kleriky a rochety. A jak důležitý jest jak pro kněze, tak také pro tebe, m. kř.,! důležitý pro tu důležitou službu, kterouž jak jemu, tak také tobě prokazuje, pro tu svatou povinnost, kterouž jak jemu, tak také tobě na srdce klade; pro to spasitelné napomenutí, kteréž jak jemu, tak také tobě neustále předřikává a na pamět uvádí, totiž předně napomenutí Pána Ježíše, jenž zní: „Vezměte jho mé na se a uče se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem: a naleznete odpočinutí dušem svým. Jho mé zajisté jestiž sladké a břímě mé lehké.“ (Mat. 11, 29. 30.) A za druhé napomenutí církve sv., jehož se ti hned na počátku křtu sv. dostalo. Víš totiž, žeš byl tázán: Co žádáš od církve Boží? a žeš odpověděl: Víru; a žeš byl dále tázán: Co ti dá víra? a žeš odpověděl: Život věčný. A hned na to doložil kněz ve jménu církve Boží: Když chceš do života vjíti, zachovávej přikázání: Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého, a z celé duše své, a ze vši síly své, i ze vši mysli své; a bližního svého jako sebe samého. — A nyní záleží jenom na tobě, abys měl uši k slyšení, šíje k nešení a vůli k plnění. —

J. Felizna.

Ke dni 16. dubna

v seminářském chrámu Páně u Sv. Salvatora v Praze.

„Beati, qui habitant in domo tua, Domine; in saecula saeculorum laudabunt te.“

Psalm. 83, 5.

To svátku den! — Velebné klenby chrámu nad onu svatyni vzácnější dnes, když přes práh její, na velký den v roce, krok vážit nejvyšší se jímá kněz.

Vždyť v klenbách těch, hle, v sboru nevidaném, dnes věrného přijímá sluhu Pán, by jako Aron, v svatyni než vstoupí, byl na biskupa slavně pomazán!

A přijal náplň moci přebohatou, na církve vznešen milojasný chlum; — a proto sbor tak vážný, jenž mu žehná, a proto lidstva nepřehledný tlum.

A plesá chrám, v němž druhdy oběť Bohu tu nejdražší, i prosby vysílal — na jehož stupních pokleká dnes zase, by novou milost z ruky Jeho vzal.

To týž je chrám, v němž city svaté, zbožné ve srdce levitů svých zakotvil, je vzbuzoval a sílil v svaté boje, kdež drahně sám jich duším vůdcem byl:

A vedl je a řídil k cíli ctnému, tu příští církve setbu mladistvou, by ostrý mrazu příděch útých štěpův nezničil v květu zhoubnou tíží svou. —

Ó sstup již, Duše svatý, s nebe výšin a sluhu v svatyni veď přesvatou, a nadchni srdce, ústa, posvět ruce svou milostí vždy hojnou, bohatou:

By ty, v nichž *odchoval* církvi otce, již mohl v Tobě, Dárce, zplodit sám, by, komu ruce vloží, posvěcen byl a přijat v Hospodina lásky chrám:

By olej síly proudil z ruky jeho na skráně mladistvé, co přílby zbroj, z nich tvořil věrné Krista bojovníky, když pokušení spráda stery boj!

Ó sstup již! vyplň na něm slova krále: „Blazí, kdo vešli ve svatyni Tvou a bytují v Tvém domě, Hospodine, a věky věkův jsou Ti oslavou!“ *V. P., alum.*

Obrázek.

Povídka z hornického života od *Fr. S.*

„Zdař Bůh!“

III.

V obydlí u Jeníka lezce nebylo hnutí. Dvanácte vysvobozených sedělo za stolem. Vysvoboditelové jejich stáli, kam se kdo postaviti mohl; manželky tlačily se k mužům, dívky k oplakaným otcům, příbuzní nakukovali dveřmi, zvědavá mládež oknem. Radosti a plesání nebylo konce: všichni velebili Boha, a děkovali svým andělům strážným. Jeník dal což měl, by zemdlené občerstvil. Zvláště pak šeptal nejprv Křepelkovi, pak Žvanilovi do ucha prosbu, by na dnešní den do smrti pamatovali, a tudíž

po křesťanskou živi byli. Jeden přes druhého slibovali, že započne život nový: vždyť jsou dnes jako znovu zrození.

Poodpočinuvše si trochu, rozcházel se horníci do kumbálků a do Žalovic, obklopení svými milými a cizími, jež zvědavost poháněla. V Žalovicích bylo povídáno, že je už nesou. Mimo mnohé jiné soucitné duše pospíchaly též kmotřičky Klinkáčková s Řehtáčkovou, by se podívaly, jak nesou zabité, kteréž konečně přece vyhrabali, do kostnice na hřbitov. Avšak jaké to překvapení: zasypaní šli sami! Tu bylo otázek, odpovědí, vysvětlování. Všecko pochopivše, radovaly se s radujícími. —

K Jeníkovům přiklusal nyní teprv, sotva dech popadaje, pan šichtmistr. Slovy ráznými vykládal mu rozhořčený Jeník, že svou hříšnou spořivostí sám se stal příčinou veliké ztráty slavné vrchnosti, jenž má nyní šachtu zasypanou. I doložil bez obalu: „Kdo by měl na svědomí smrt dvanácte horníkův, kdyby nám Bůh sám byl nepomohl?“ — Jindy byl by šichtmistr nemlčel, nýbrž, na cti jsa uražen, byl by vyplísnil podřízeného lezce, a snad žalobou u vrchnosti pohrozil: dnes ale, uznávaje vinu svou, mlčel, vyslechnul celou důtku, a pak ještě žádal lezce důvěrně, „by o spoření s prkny a podstavky pomlčel, kdyby snad úřední vyšetřování se zavedlo.“

„A nyní už dost o tom,“ pravil dále šichtmistr. „A zavolejte sem manželku a chlapce, jež jste ven poslal: tajnosti jsou odbyté. Jeníčku, pojď jen do světnice, a zavolej maminku. Je tam chladno. Prosím vás, štaigte, povězte mi, jak vám napadlo, že to možná, z druhé šachty do první se prokopati. Vždyť u sebe nemáte mapy. To byla šťastná myšlenka. Já bych byl musel mapu teprv dobře prostudovati; ba ani nevím, zdali bych to v tom zmatku byl vy počítal.“

„I on to měl hned pohromadě, vzácný pane!“ prohodila Jeníková.

„Vždyť pak se jednalo o dvanáct duší,“ — omlouval se Jeník. „Bůh nechtěl je nechat zahynouti, a proto osvětil On sám rozum můj.“

„Ovšem, ovšem, bylo by jich škoda — až na Žvanila a Křepelku,“ doložil šichtmistr. —

Mluvil se dále, pak se obíral vzácný pán i s Jeníčkem, jenž stranou sedě, již podřimoval. Pán hladil jej po tváři, a čehož byl ještě nikdy neučinil: dnes mu daroval dva groše. Prál všem dobrou noc a doprovázen Jeníčkem, odešel.

Proč pak ale každý oněm dvěma, Žvanilovi a Křepelkovi, laje a durdí se na ně?

Inu, všady koukol mezi pšenicí: tudíž také mezi horníky. Horník vydělá týhodně hezkých peněz, tak že mnohý z cizího do svého obydlíčka se stěhuje, svou střechu pošívá, na svém políčku brambory sází, slušně si chodí a své dítky čistotně odívá. Horník však hledí ustavičně smrti v tvář. Ovšem i pána v městě může smrt překvapiti; spadne u p. cihla s domu, a pán jí má dost; aneb se splaší koně, a pán jest mrtev. Avšak týkají-li se každého slova: „Nevíte dne ani hodiny,“ tím více se týkájí horníka, jenž sobě chleba svého pod zemí dobývá. On by měl každodenně na smrt připraven býti. Spustí-li se Boha, dočiní-li se nepravosti, pak jej trápí svědomí; s hrůzou pomýšlí na nebezpečenství smrti. Aby ale svědomí umlкло aneb ztupělo, napájí tělo lihovinami, jež paměť zatemňují, a podnapilec ubírá se pod zem. Vyjde-li šťastně nahoru, zase chvátá do krčmy, by výdělek propil. Takový hledí sám sebe přesvědčiti, že nemá duše, aneb že ona nesmrteľná není; umře-li člověk, že prý zhyne na celo; a co se o Bohu mluví, kdo ví, je-li prý to pravda. V kostele prý kněží kázáním činí člověku peklo na zemi; proto se mu vyhýbá, by se nepobouřilo svědomí, proto zalíží v neděli do svého ráje — do krčmy, kdež probíje, co za celý týden s velkým namáháním vydělal. A tací byli oni-no dva: Křepelka a Žvanil. O modlitbě nechtěli ani slyšeti. Když druzí před sestupováním do šachty křížem se znamenali, popotáhli oni jenom čapku níže, nežřídka ostatním bab přezdívajíce. Do kostela nešli, jen když museli, jako na den sv. pauny Barbory, patronky horníkův aneb když byla kostelní paráda, jako o Božím Těle. Za to ale neuměl žádný tak mistrně v karty hráti jako oni; žádný nedovedl tak trefně starému panu faráři se posmívat jako oni. Rouhači byli znamenití: stydímet se říci, jak soudili o zaopatřování nemocných. V Žalovicích stalo se příslovím: „Tys pravý Žvanil“, anebo: „Z tebe bude Křepelka.“ Děti jejich chodily otrhané, časem i — žebrotou. Po onom patrném zachránění šli však oba do sebe, dělali s ostatními kříž a modlivali se, než lezli do díla, a neutráceli tolik, tak že lezec Jeník a mnozí s ním říkali: „Bůh co činí, dobře činí. Žvanil nežvaní, a z Křepelky se dělá člověk.“

Nehody této použil Jeník k výstraze syna svého. I poučoval ho, že se bez dohlídky k šachtám přibližovati nemá, a měl

k tomu věru příčiny. Jeníček nabýval živosti a pohyblivosti, jakéž dříve nemíval. Jak mile byl hotov s učením, rejdl po zeleném trávníku na hůlce, kteréž „kůň“ přezdíval, až se zapotil. Otec na jeho laškování rád hledíval; říkávalť, chlapci že sluší trochu bujnosti; který prý jí nemá, že není úplně zdrav. U děvčete zase že se mu líbí mírnost a tichost.

Nedlouho po dotčené nehodě, totiž prvního května, byl z kumbálků pohřeb. Šachty požádaly svou obět, a sice tentokrát ze středu outlé mládeže. Ze šachty Svato-Barborské vypudily dělníky škodlivé výpary podzemní, jimž plíce lidské odolati nemohou. Šachta byla opuštěna, střecha odnešena, rumpál odvezen, prohlubeň zábradlím obroubena, žebříky jsou však ponechány, aby se uhlí dále dobývati mohlo, až by se dole povětří vyčistilo, a člověk tam opět volněji dýchatí mohl. Čtyry dni před pohřbem hrály tam dívky z kumbálků „špačka“, mezi nimi Vyskočilův Vojtěch, výborný to žák, a spolu ministrant tak bedlivý, že, ač byl přesporní, v adventě ani jednou Roráte nezanedbal. Mnohokrát byl již dole pod zemí: nosíval tam za otcem jídlo, a časem mu také pomáhal uhlí odnáseti. Vojtěch se nebál ani dole ani nahoře, a sílu měl takovou, že když špačka udeřil, hoši hned o padesát holí více počítali. V dotčený den mlátil špačka nemilosrdně, ani jednou ranou se nemínil, zase ráz — a „padesát!“ právě vykřiknul, 50 a 450 je pět set — ale teď mu dám — udeřil, odrazil, a bum — špaček byl v šachtě.

„Tys mu dal!“ pravil Křenek, s nímžto hrál Vojtěch. „Ale to neplatí, to bys měl asi tisíc!“

„Platí to,“ ujišťoval Vojtěch.

„A neplatí, uděláme nového špačka, a bude nová hra.“

„To jsme si neudělali. Já špačka přinesu. Mám tisíc pět set.“

„Vojtěchu, pusťme se, nelez tam.“

„Nepustím; to bys rád, vid, když mám výhru? Počkej na mne, hned tu budu.“

„Nelez tam! Povím to.“

„I mlč! Byl jsem tam už tolikrát, — jsem tam jako doma.“ — A již krácel k prohlubni, objal žebřík a sestupoval hbitě dolů. Křenek svolal všechny chlapce. Tu bylo divení a obávání. Někteří vyhrožovali, že to povědí ve škole; jiní, že půjdou žalovat k štaigrovům; přece však ani jeden se nehnul. Napnutě čekali všickni, až Vojtěch se špačkem vyleze. Trvalo to

dlouho — Vojtěch nevylezl, ale později, když chlapci pomoc přivolali, co mrtvola byl vynesen. Dole jej výpary udusily. Kdo ho viděl, pravil, že celý zmordal.

Po dvou dnech, jak jsme výše udali, prvního května byl pohřeb. Odstrotlejší žáci nesli máry, a na nich zemřelého spolužáka, Vojtěcha Vyskočila. Křenek nesl křížek, Jeníkův Jan pěkný věnec, a pan kaplan vedl průvod. Byl zasmušilý, a několikrát si bílým šátkem utíral oči. Ministranti měli červené komže, školní mládež se modlila růženec, pan učitel šel s hlavou sklopenou. Za rakví bylo smutno: otec plakal, matka naříkala, a s ní slzelo mnoho žen.

U hrobu vykonával pan kaplan církevní obřady temným, třesavým, zajímavým hlasem. Ministranti a školní dívky plakaly. Již chtěli dávatí rakev do lůna země, tu pravil kněz: „Počkejte!“ Po té jakoby si srdnatosti dodal, mluvil k svým milým žákům a žákyním o tom, že se člověk svévolně v nebezpečenství vydávati nemá, a ukazoval při tom na nebožtíka. Tu počal všeobecný, hlasitý pláč. Posléze se obrátil k dospělým a řeč ukončil slovy: „Protož bděte, jelikož nevíte dne, ani hodiny!“

Rakev dutě hučela, když na ní země hrst za hrstí padala; hrobník házel lopatou. V chrámu Páně zavzněly pak varhany, byla mše svatá. Po mši svatě ubírali se malí i velcí, děti i rodiče domů. Jeník vedl za ruku Jeníčka, jenž byl uložil věnec na růvku milého spolužáka. Otec málo mluvil; když ale kráčeli okolo dolů, ukazoval chlapci více takových jam, odkud byl nečistý vzduch pilné horníky vyhnal. Neopomenulť pak smysl slov pana kaplana opakovati, a napomenouti synka, aby k dolům nechodil, a zvláště nikdy dolů aby nelezl. Až povyroste, pak že ho sám uvede do šachet, kdež není nezdřavých výparů, alebrž vzduch čistý.

IV.

Něco podivného je ta podzemní pára. Jako by země v lůně svém něco jedovatého kлокotem vařila, pukne často bublinka, a z té pochází zápach, v němž světlo nehoří a člověk se dusí. Proto takový vzduch, takovou mlhu dobře dusíkem nazýváme. Když světlo temněji a temněji hoří a již již zhasíná, jest to pokynutím, aby člověk co nejspěšněji odkvapil. Opozdí-li se, cítí svrbení a trhání ve všech údech a žilách, plíce zužují se, na prsou tlačí to jak kámen, hlava jde mu kolem, paměť jej opouští, on klesá — by více nepovstal. Tak skonal Vojtěch, na jehož růvku čerstvý věnec se

zelená; ondy naděje, nyní zármutek rodičů svých.

Záhubný onen výpar nebývá však v dolech ustavičně; na chvíli pomine, povětrí se vyčistí. By se o tom horníci přesvědčili, spouštívali do šachty světlo; zhasne-li, nikdo tam již neleze; hoří-li, není tam nebezpečno. V takovéto době vyvezeno jest tělo Vojtěchovo: světlo jasně hořelo. Ubohý Vojtěch v nešťastném okamžiku slezl pro špačka. Kéž by byl posečkal!

V Žalovicích a v kumbálkách se o tomto neštěstí dlouho mluvilo: byla to v několika dnech druhá nehoda v horách, a proto všade říkala stará hajná: „Když hledám v lese houby a naleznu hříbek, nebývá nikdy sám, nýbrž nedaleko sedí druhý, třetí bratrček. A tak také když neštěstí jde, nepřichází samo, nýbrž dvoje, troje jiné za ním. Jen aby to již bylo poslední! Dejte pozor na děti! Ti krtkové provrtávají zemi, a pak jim tam děti padají; kdyby raději šli houby hledat a pařezy štípat! Za mého mládí nebylo uhlí a přece jsme točili.“

Nechme ji šveholiti. Co bývalo, není, a co nebývalo, jest — bude a musí být.

Za týden došel pana šichtmistra úřední rozkaz, by se šachta Svato-Barborská zaházela, jelikož pro škodlivé výpary opuštěná, nyní obecně bezpečnosti nebezpečnostvím hrozí. —

Měsíce května přibývalo, sady a háje se zelenaly, lučiny se pokrývaly pestrobarevným kobercem, střežma květa, bez modrý i bílý se rozvíjel a již se blížil den, na který se každý Čech dlouho těšíval. Kdož by neuhodnul, že miníme šestnáctý den měsíce května, svátek to sv. Jana Nepomuckého, patrona naší rozmilé vlasti?

Na tento den těšili se i v kumbálkách, zvláště pak horníci a tahači a dělníci všech šachet v hraběcích dolech. Dlouho před tím šeptávali si jeden druhému do ucha, že budou jmeniny pana štaigra. Horina a Dolina měli mnoho starostí. Po několik dní viděno jich, ani po práci spěchávají jeden sem, druhý tam. Školní dívky vypravovaly, že Horina vyjednával něco s panem učitelem — co asi, nevěděly; jenom to zaslechli, že Horina, když odcházel, pravil: „Tedy hned po klekání?“ Pan učitel přisvědčil, a dali si „s Pánem Bohem.“ — Co to asi bude? —

Klinkáčková potkala Dolinu, an z města pospíchal domů.

„Vítám vás z města,“ pravila.

„Děkuji pěkně.“

„Proč tak klusem?“ —

„Mám na kvap.“

„Spěcháte?“

„Spěchám.“

„Inu tak dobrou noc.“

„Dobrou noc.“

„Hm, co to asi znamená? Samé tajnosti! — Uvidíme, však nic není tajného tak, aby to nevyšlo na jevo,“ — tak a podobně rozumovala Klinkáčková.

Setmívalo se. Nastal svatvečer slavnosti svatojanské; hlahol zvonů v Žalovicích oznamoval, že zítra slaví země česká zasvěcený svátek svatého Jana Nepomuckého. — Jana Nepomuckého — odpovídaly návrší, skaliny a les. Zbožně poslouchalo tiché údolí. „Anděl Páně“ modlili se v každém stavení, a když malý zvonek na věži žádal též „Otčenáš“ za dušičky, nebyl mu odpřen. „Ať odpočívají v pokoji!“

Země se zastírala tmavým závojem, by umdlení lidé v jejím náručí tiše si odpočinouti mohli. V kumbálkách ale bylo vše živo. Mnohonácte světél se tam kmitá; postupují jako bludičky dál a dále, avšak pravidelně. Jsou to horníci, držice v rukou kahance; všichni jsou ve svátečním černém obleku; volnou havířskou kazajku upíná k tělu lesknavý pás. Před obydlím lezece Jeníka postavili se do kola: u prostřed jsou hudebníci. Pan učitel dal znamení: spustili pěkné zastaveníčko. Hráli dobře. Horina s Dolinou vstoupili do světničky a ve jménu všech podřízených horníkův přáli Jeníkovi zdraví, štěstí, spokojenost a Boží požehnání, by na přímluvu svého sv. patrona šťastného stáří zde na světě a koruny slávy nebeské dosáhl tam na věčnosti.

„Dejž to nebeský Pán Bůh!“ děkoval Jeník. I vyšel s milými kmotry ven k ostatním. Bylo na něm viděti, že jest pohnut; nesmělým hlasem pravil, že nepochyboval o náklonnosti horníků: takového překvapení ale že neočekával. Uprímně, slovy nelicenciemi všem děkuje, každému ruku podával.

„Zdař Bůh na mnohá leta!“ — zvolal jedním, silným hlasem sbor horníkův. V tom od zasuté, nám již známé šachty zahřměla rána z moždíře, hudba počala, střelba se množila. Jeník nadarmo odporoval: oči se mu zarosily, slzy kanuly. Snad si vzpomněl, jak i on před lety stával u děla a vypaloval.

Horníci nečekali na další díky, nýbrž davše „dobrou noc,“ ubírali se s kahanci domů. Jediné pana učitele, hudebníky a své dva kmotry Jeník zadržel; uvedl je do světnice, a častoval pivem. Tu se dověděl, že

se na úsilovnou žádost všech vysvobozených ze zasuté šachty pocta tato uspořádala. Proto nebyla též střelba na onom místě bez významu.

„Ale že jsem ničeho nepozoroval,“ namítnul Jeník.

„To bychom tomu byli dali! Byl byste nám to zakázal. Mlčeli jsme; ba ni Žvanil o tom nikde ani nečeknul.“

Pohovořili si, a v 10 hodin se rozešli. Český lid jest přece jen vděčný, uznává zásluhy toho, jenž mu dobře činí, a za obdržená dobrodiní díky své na jevo dává.

Dříve než první paprskové sluneční omladlou zemi líbatí počali: zvonilo se v Žalovicích klekání. U Jeníků vstávali. Jeníková chtěla snídání uvařit, aby pak v čas přišla na ranní služby Boží. Jeník hodlal do „velké“ leccos uspořádat; neb očekával mnoho hostů. Pozval si na oběd horníky, kteříž jej večerním zastaveníčkem byli překvapili. Horinu a Dolinu včera požádal, by v jeho jménu ostatních laskavě pozvali. Jeníček se probudil, když již rodiče přistojení k snídání se chystali. Hbitě se obleknuv do svátečních šatů, pomodlil se a přál rodičům dobrého jitra. Neposadil se ale k stolu: měl něco na srdci — váhal — matka se usmívala. Po chvíli jakoby si dodal srdatosti, přistoupil k otcí a přál mu k svátku. Neodříkával verše, nýbrž, jak ve škole všem raděno bylo, přál milému otcí slovy upřímnými: zdraví, štěstí, Boží požehnání. Potud šlo to dobře; chtěl ale přidati též: „a po smrti království nebeské.“ — To však nešlo; hlas uváznuv u hrdle: nebyl s to, vysloviti „po smrti,“ zajíkal se — škytal. I políbil otcí ruku, čímžž přání ukončil. Otec políbil jej na čelo, přál jemu i sobě, by se na něm radosti dočkal, a v nebi u sv. Jana Nep. šťastně s ním se shledal.

Při snídání dověděl se Jeníček, že s matkou půjde na ranní. Otec mu radil, by se dnes zvláště nábožně modlil, a sv. Jana, svého patrona, prosil, aby se zaň přimlouval u Boha. „Až se navrátíš,“ doložil, „dáme ti dnes do rukou dary, kteréž jsi při křtu svatém od kmotrů obdržel, abys se na ně podíval. Nyní už nejsi děcko, a proto nemáme strachu, že obrázek pošpiníš.“

Ujednáno, vykonáno. Matka odešla se synkem do chrámu Páně. Jeníček kleče vedle matky u oltáře sv. Jana, kdež se dnes ranní mše sv. sloužila, zdál se býti andělem, jenž se dolů snesl, by lidem ukázal, s jakou skroušeností se modliti mají. A sv. Jan pohlížel naň s oltáře tak důvěrně, jakoby všem přítomným opakovati chtěl slova

Spasitelova: „Nebudete-li jako maličtí tito, nevejdete do království nebeského.“

Doma čekal na Jeníčka krejčí s novým kabátkem, z čehož měl velikou radost; nevyšlovně však větší, když mu později, po odchodu krejčího, slíbené křestní dary do rukou dali. Otec dříve obrázek sv. Jana políbil — matka též; a s políbením přijal jej Jeníček do ruky. Byl blažený, oplýval slastí. Brzy hleděl na obrázek, brzy zase prohlížel dvacetník, a obdivoval Pannu Marii na něm. Divil se tomu, jak je to pěkně vytlačeno a jak se peníz leskne; přece se mu však více líbil obrázek.

Otec odešel do Žalovic na kázání a na zpívanou mši svatou. Matka měla mnoho práce, i musil Jeníček odložití své dárky a přisluhovači matce, přináseti tu onu maličkost. V Žalovicích zvonili velkým zvonem, znamení to, že se čte při mši svaté evangelium.

„Hochu, nyní si můžeš zase pohrát,“ pravila matka, „už nemám tvé pomoci potřebí. Ostatní uděláme si s Ančou samy. A víš co, abys nám nepřekážel, vyjdi si ven, až půjde otec domů, přijď s ním. Ale nechod až do Žalovic.“ To byla voda na Jeníčkův mlýn. I chopil se svého zamilovaného obrázku, a dvacetník strčil do kapsy u vesty, každou chvíli tam hmataje, aby ho snad nevytrousil.

Byl v zahrádce, byl na drnu za zahrádkou, kdež slunéčko mile hřálo. Poskakoval vesele semo tamo; nyní šel vážně, zpívaje jako: „Kam jdeš, Jene, kam pospícháš.“ Neznaje slova písně, zpíval jenom nápěv a říkal skoro ustavičně jen: „Svatý Jene, svatý Jene!“ V duchu viděl před sebou školní mládež; chlapeč šli po dvou, děvčata též. Před ním kráčeli ministranti: on byl panem páterem, za ním mnoho lidí: obrázek držel rukama sepiatýma na prsou. Bylo tedy processí. Pozpívali a modlili se růženec. Tak došel se zástupem, jež jen obrazotvornost jeho viděla, až k opuštěné šachtě Svato-Barborské. Z Žalovic zavzníval zvonek na znamení, že jest pozdvihoval. Poklekl a kořil se nebes Pánu. Zvonek umlknul — hošík vstal. Tu si vzpomněl, že matka pravila, by nechodil daleko; uznal tedy za dobré, nejíti dále, i chtěl před obrázkem sv. Jana pobožnost vykonati. Co mělo ale představovati kapličku? Blíže šachty stál keř. — Dobře tam bude kaplička. Jeníček došel tam, strojil oltář, obrázek postavil do větví; do kola navěšel jarních kvítků, šátek z kapsy rozložil pod obrázkem. Dvacetník ale spadl vždycky dolů.

Když nechtěl na oltář, musel do kapsy. Již chtěl pokleknouti a s procesím, jež si sám vykouzli, modliti se litanii. Tu se mu zdálo, jakoby slyšel žalostný nárek.

I nemýlil se. Opodál pase ovce rychtářův pasák. Jest sirotek, nemá otce ani matky. Dnes jest svátek jeho nebožtíka otce, a on musí pásti, nemoha ani do kostela. Hospodář mu pravil, že může jíti odpoledne na požehnání, ale on by rád byl šel na mši svatou. Všecko to přišlo mu nyní na mysl, a tudíž horce pláče, hlavu máje na kolenou, sedí za křovím blíže oveček svých, a běduje. Nevidě Jeníčka a nepozorován od něho, plačtivým hlasem opakuje slova: „Ach, Bože, Božíčku! Ach, má milá maminko, milý tatínku!“

Jeníček slyší nárek. Obrazotvornost nabyla tudy jiného směru. I vzal obrázek s oltáře, a jelikož zdá se mu, že onen hlas vychází ze šachty, jde blíž, naslouchá — zase bédování! „Někdo je tam!“ praví sám k sobě. Jednou rukou drže obrázek, zachytí se druhou kolu, pozůstalého z bývalé ohrady, nahýbá se do otvoru šachty, volaje: „Kdo pak to tam?“

„Bože, Božíčku,“ zní odpověď.

„Nemůžete ven — spadl jste tam?“

„Má milá maminko!“ —

„Já jdu pro havíře, oni vás vytáhnou,“ zvolal Jeníček hlasem silnějším. To zaslechl pasák, a rozhrnuv křoví, vidí chlapce nad prohlubní. Tu se mu vlasy zjezily a co hrdlo stačilo, řekl bych, že zařval: „Spadneš tam!“

Bylo, žel Bohu, pozdě. Leknutí ochromilo Jeníčka: prsty se křečovitě natáhly, ruka pustila kůl; tělo nachýlené nemohlo se udržeti v rovnováze, ubohý Jeníček sletěl do šachty 16 sáhů hluboké.

(Pokračování.)

DOPISY.

Z Kutné Hory, 10. dubna 1871.

(Chrást sv. Barbory. Umrtí.)

Není po Praze ve vlastech českých města, jež by se honositi mohlo tak starobylými a vzácnými památkami křesťanského umění, jako Kutná Hora. A přední okrasou nejen města našeho, nýbrž i celé vlasti, zajiště jest velkolepý chrám sv. Barbory v čistě gotickém slohu dle vzoru Svatovítského chrámu na hradě Pražském v 14. nepochybně století založený, co do hlavní části však později teprve ku konci 15. století proslulými staviteli Benešem z Loun a Matějem z Prostějova, přímým Rejsek, vy-

vedený. V pozdějších dobách mnohých byl zbaven okras a dle zkaženého vkusu oněch věků zohyzděn. I uchopil se těchto dnů cílů a podnikavý spolek zdejší pro okrasu města, jehož zdárnému působení již mnoho krásného se podařilo, té myšlenky, zbavit chrám sv.-Barborský nevkusné ohrady, kteráž prostranství kolem něho z velké části uzavírala a obecnstvu bližší přístup zamezovala. A již v březnu t. r. s prací počato. Zbytečné zdi se odstraňují a na otevřeném prostranství zřizují se vkusné sady a procházky. Tím získá chrám velmi a bez překážky budou se moci nyní milovníci umění kochati v pohledu na velekrásnou budovu. Díky za to vroucí řečenému spolku, a kéž bychom se v brzku dočkali doby, aby i vnitřek chrámu přiměřeným způsobem byl okrášlen a všeho zbytečného a nevkusného zbaven! — Dne 29. března t. r. zesnul v Pánu v blízkých Nových Dvořích staříčkový kněz jubil. důst. p. Josef Matouš, býv. farář v Mladé u Nových Benátek (v diec. Litoměřické) v 81. roce věku svého. V sobotu na to 1. dubna doprovodili jsme ho k hrobu. Pohřeb vykonal za assistencí 8 duchovních veledůst. p. Josef Peřina, arciděkan a vikář Kutnohorský.

A. M.

Z Moravy dne 8. dubna 1871.
(Náboženství ve školách.)

Člověk bez náboženství jest jako tělo bez duše. Tento výrok slyšel jsem z úst pána, který ač sám mnoho víry neměl, přece potřebu její uznával. Náboženství jest aneb má býti základem vyučování a vychování mládeže v rodinách i ve školách. Jiný základ neudrží budovu duchovní a mravní, kteráž se staví ve školách; bez tohoto základu jest všechna práce marná, neboť není jiného základu než ten, který položen jest, a tím jest Kristus a jeho sv. víra. Podle této zásady vychovávan byl posud květ budoucího pokolení, mládež ve školách. Na základě náboženství pracovalo se i ve školách protestantských a židovských. Nová doba však, která za pravidlo jednání svého si obrala text: „všecko činím nové“, pustila se také do novot ve školách. Rázem a chvatem neobyčejným shroučila pomocí svobodných zedníků starou školní budovu a vystavěla s podobným chvatem novou podle plánu badenského.

Leč to co nové jest, nebývá vždycky lepší než staré. To již nyní vychází na jevo ve školách našich. Již nyní se nová budova rozpadává. Svobodní zedníci znají sice výborně bourati, stavěti ale nedovedou. Staří

zedníci stavěli pomalu, ale dobře, stavěli pro věčnost. Nyní se dělá všechno jen na oko; samý mam a klam. A to nazýváte pokrokem? Zajisté to není pokrok k lepšimu. Také učitelstvo, které navnadili naději na lepší platy a t. d., již volá o pomoc, volá „hyneme.“ Nejsmutnější při tom však jest, že se sáhlo také na základ, na sv. náboženství, že mají býti školy bezkonfesionální. Člověk trne, když čte návrhy v tom ohledu činěné na Vídenském „Lehrertagu.“ Sám Belzebub nemohl by vhodnějších prostředků udati k rozšíření království svého. Škola bez náboženství! Pro Bůh, jaké by to vyrostlo pokolení! Potom by nestačily nynější okresní soudy, nestačily by káznice, trestnice a t. d. Kam to lidé bez náboženství přivedou, toho důkazů máme hojnost velikou. Či snad, dokud všady panovala víra, bylo slyšati o věcech tak hrozných, jaké nyní se dějí ve světě? A co by se dalo teprv, až by dorostla bezkonfesionálně vychovaná mládež! Proto hájiti musí náboženský základ školy kde kdo může, hájiti ho musí rodičové, učitelové i katechetové. Katechetové mají velikou úlohu v nynější době, na nich spočívá veliké břímě a veliká odpovědnost. Jestli jindy dostačilo, když jednou za čas školu navštívili, nyní to více nestačí, nyní učitel neopakuje náboženství, zákon ho této povinnosti zbavil. Jsou, kteří po starodávném způsobu ještě opakují katechismus s dětmi, jsou ale také po nové modě vzdělání učitelové, kteříž dílo katechetovo kazí a boří. Jindy přineslo dítě jakousi zásobu vědomostí náboženských z domova do školy, matka ho ve mnohých věcech vyučila. Dítě již vědělo o Bohu trojjediném, o stvoření světa, o vykoupení člověčenstva, dítě se umělo již modlit „Otče náš,“ „Zdrávas“ „Věřím v Boha,“ „Desatero Božích příkázání,“ „Zdrávas královno,“ „Anděle Boží“ a t. d. Nyní ptejte se děti ve 2. třídě a hle ony neumějí ani tolik, co jindy při vstoupení do školy již malé dívky uměly. A odkud to? Odtud, že rodina již není jakou byla, matky již nekonají povinnost křesťanskou, zvláště v městech. Dítě přijde do školy a neumí ani kříž udělat, neumí se modlit, o Pánu Bohu neví ničehož. Ve škole se prý tomu naučí. Ale stačí-li jediná síla katechetova, stačí-li jediná aneb dvě hodiny k takovému dílu? A což, když rodičové kazí a boří příkladem špatným práci katechetovu? Katecheta klade dětem na srdce povinnost modlitby ranní a večerní, před jídlem a po jídle, a rodičové jejich doma se nemodlí. Katecheta přednáší příkázání

o svěcení neděle a svátků, o postech, o velikonočním sv. přijímání — a rodičové doma jedí v pátek maso, do kostela a ku svaté zpovědi nechodí a t. d. Co si má to dítě myslet? Jaké jest to vychování? Co pořídí jediný katecheta, když učitel a rodiče nepracují spojenými silami spolu s ním? Považme ještě, jak nepořádně chodí děti do školy. Nový zákon předpisuje, aby chodily do 14 let. Leč ony ani do 12 let nechodí. Mám příklady, že již 10leté děti přestaly choditi do školy, ač nebyly ještě ani u první sv. zpovědi. Již z 1. třídy odešly do služby, neboť rodiče byli chudí. Nikdo jim v tom nebránil. Co si má katecheta počítí? Jsou-li v domě křesťanském ve službě za pasáky, pasky, chůvy a t. d., přivedou je po čase ku knězi k sv. zpovědi. Co má s nimi kněz počítí? Jsou to věci pozoruhodné. Protož „videant consules.“ Brněnský nejduš. p. biskup si již této záležitosti povšimnul a pp. vikářům nařídil, aby zprávu podali o těchto otázkách: Kde jaká nová škola aneb nová třída přibyla? Dle jakých knih se tam sv. náboženství vyučuje? Jak se ve více třídách látka náboženská rozvrhuje? Jaké návrhy ku zlepšení vyučování činí katechetové? a t. d. Toť první krok potřebný a důležitý. Nový p. biskup Karel jest znatel a milovník školství, neboť byl po mnohá leta co kanovník diecézním škol-dozorcem. Má-li však krok ten se zdařiti a dobrý výsledek míti, musejí se odbývati pastorální konference v každém vikariátu (dekanátu) a ne toliko v Brně. Jiné jsou potřeby ve školách městských, jiné ve vesnických, jiné v jednotřídních, a jiné ve dvou-, tří- a čtyřtřídních. Katechetové každého vikariátu zkušenosti svoje a přání si sděliti, o nich porokovati a se uraditi mohou, načež návrhy formulované podají biskupské konsistoři. Ano pastorální konference jsou v naší době nevyhnutelně potřebny, neboť jest toho mnoho, velmi mnoho, o čem by rokovati a raditi se mělo duchovenstvo. Spojme tedy síly své, neboť spojenými silami se mnoho vykoná a dosáhne.

Fr. B.

KRONIKA.

Z Prahy. Zítra v neděli bílou v 9 hodin ráno vykoná J. Eminence p. kardinál arcibiskup za assistance nejduš. p. biskupa Budějovického a Litoměřického v seminářském chrámu Páně u sv. Salvatora svěcení na biskupství vd. p. preláta Karla Fr. Pruchy, zvoleného biskupa Joppenského. Po-

sledním biskupem Joppenským (srv. „Blah.“ č. 7. str. 104) byl kněz Ludvík Stanislav Lentowski, rodem z diecése Přemyslské, kanovník katedrál ní kapitoly Krakovské, potvrzen 20. ledna 1845. — Zítřa budou štědrotou nového p. biskupa podělení netoliko chudí po farnostech patronátu kapitolního, jak jsme v předešlém čísle oznámili, nýbrž též chudí v rodišti jeho Nových Hradech v Budějovicku (300 zl.), chudí v Zlonicích, kdež otec jeho býval justiciárem, a chudí král. hlav. města Prahy.

— J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup odebere se na generalní visitaci do střídnictví *Česko-Brodského*. Dne 23. t. m. v neděli z rána přibude osobním vlakem v *Českém Brodě*, kdež bude téhož dne kázati, sloužiti mši sv., pak udíleti sv. biřmování a vykoná kanonickou visitaci. Odpoledne bude křesťanské cvičení a sv. požehnání v kostele, pak zkouška z náboženství ve škole. V pondělí (24.) v *Stolmíři* v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace, zkouška z nábož. ve škole. V úterý (25.) v *Přistoupíně* v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace, zkouška z nábož. ve škole. Ve středu (26.) v *Vitčích* v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace a zkouška z nábož. ve škole. Ve čtvrtek (27.) v *Tismicích* v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace, zkouška z nábož. ve škole. V pátek (28.) v *Chotouni* v 8 h. mše sv. a zkouška z nábož., odpoledne zkouška z nábož. v *Milčicích* (fil.). V sobotu (29.) v *Skrámníkách* v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace, zkouška z nábož. ve škole. V neděli (30.) v *Lstiboři* v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace; odpoledne křesť. cvičení a sv. požehnání v kostele, pak zkouška z nábož. ve škole. V pondělí (1. května) v *Poříčanech* v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace, zkouška z nábož. ve škole. V úterý (2.) v *Kounicích* v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace, zkouška z nábož. ve škole. Ve středu (3.) v *Vyšerovicích* v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace, zkouška z nábož. ve škole. Ve čtvrtek (4.) v *Bríství* v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace, zkouška z nábož. ve škole. V pátek (5.) v *Velenkách* (fil.) v 8 h. mše sv. a zkouška z nábož. Odpoledne zkouška z nábož. v *Mochově* (fil.) V sobotu (6.) v *Prerově Starém* v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace, zkouška z nábož. ve škole. V neděli (7.) v *Tuklatech* v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace; odpoledne křesť. cvičení a požehnání v kostele, pak zkouška z nábož. ve škole. V pondělí (8.) v *Oualech* v 8 h. kázání,

mše sv., biřmování, visitace, zkouška z nábož. ve škole. V úterý (9.) v *Rostoklatech* (fil.) v 8 h. mše sv. a zkouška z náboženství; odpoledne zkouška z nábož. v *Příšimasech* (fil.). Ve středu (10.) v *Hradešíně* v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace; odpoledne zkouška z nábož. ve *Škvorci*. Ve čtvrtek (11.) v *Slušticích* v 8 h. kázání, mše sv., biřmování, visitace, zkouška z nábož. ve škole. — Na této apoštolské cestě své bude J. Emin. noclehem 23. dubna v Českém Brodě, od 24.—27. v Přistoupíně; od 28.—30. v Skrámníkách; 1. a 2. května v Kounicích; od 3.—5. v Bríství; od 6.—8. v Tuklatech; 9. a 10. v Hradešíně; 11. návrat do Prahy k slavnosti sv. Jana Nep.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati od 17—20. dubna u sv. Štěpána, od 21—24. u Matky Boží v Týně, od 25—28. u sv. Jiří na Hradčanech.

— Ve středu 19. t. m. budou se slaviti narozeniny J. Velič. císaře *Ferdinanda* (nar. 19. dubna 1793) u Všech Svatých na hradě pontifikální mši svatou s „Te Deum“ v 9 h., v chrámě Matky Boží před Týnem pak v 11 h. — V neděli 23. t. m. bude se slaviti církevní památka sv. *Vojtěcha*, biskupa a muč., patrona země České. V kapli sv. Vojtěcha v nádvoří před velehchrámem sv. Vítským stojící budou v ten den od 6 h. z rána slouženy tiché mše sv., načež u Všech Svatých bude kázání německé o 1/2 9 h., české pak v 10 h. a o 11 h. pontifikální mše sv. — Ve farním kostele u sv. *Vojtěcha* v Jirchářích bude v touž neděli o výroční pouti v 10 h. kázání, v 11 h. zpívaná mše sv., a odpoledne v 5 h. nešpory s požehnáním. — V pondělí 24. t. m. bude se slaviti výroční pouť u sv. *Jiří* na hradě tímto pořádkem: Od 5 h. z rána budou tiché mše sv., v 10 h. bude slavná mše sv., a odp. o 4 h. bude kázání a sv. požehnání. — V úterý 25. t. m., v den sv. *Marka* vyjde prosebný průvod z kostela Všech Svatých na hradě po mši sv. v 8 h. ráno do farního chrámu Páně na Strahově.

— Duchovní přednášky (*konference*) pro pány, kteréž od 2—9. t. m. konal u sv. Bartoloměje jazykem českým redaktor t. listu, a německým v kapli zrcadlové P. Schmude, kněz Tov. Jež., ukončeny jsou na hod Boží velikonoční společným přijmáním Těla Páně, k němuž účastníci českých přednášek přistoupili při slavné mši sv. u sv. Salvatora v 7 h., německých pak v kapli zrcadlové v 8 h. ráno.

— Diecesální výbor spolku sv. *Michaela* vydal v březnu t. r. toto provolání:

Katolíkům země České! Dne 20. září 1870 učiněno bylo Jeho Svatosti papeži Piu IX. násilí, kteréž se bolestně dotklo nej-světějších citů a vzbudilo vřelou soustrast všech pravých synů svaté katolické Církve, pročež očekávati můžeme, že následující provolání příznivě bude přijato. Již několikrát za čas panování svého přišel sice svatý otec následkem piklů protivníků Církve do velikých nesnází; v tento den ale byl jak známo proti všemu právu národův o světské své panovnické vladařství zcela oloupen; a od té chvíle jest věznen ve svém vlastním domě a nemůže pastýřský svůj úřad svobodně vykonávati. A, čeho nejvíce želíme, se strany těch, kteří povolání jsou na zemi práva a spravedlnosti hájiti, nebyl ani jeden krok učiněn, by se tomuto oloupení bránilo, a přece jest to oloupení nejen nejvyššího pastýře katolických křesťanů, ale vlastně oloupení samé svaté Církve, jejížto práva tím zrušena byla.

Za touto příčinou máme my katolíci trojí povinnost. Především máme v modlitbách svých živě pamatovati na tyto strasti a nesnáze svatého otce, a s úplnou důvěrou Boha prositi za brzké odvrácení tohoto pronásledování a boje. Pak máme hlasitě a veřejně spravedlivý hněv nad tím oloupením apoštolské Stolice projevit a všemi zákonitými prostředky k tomu působiti, aby učiněné bezpráví zase napraveno bylo.

Máme ale také sami obět přinášeti uznávající, že jest to svatou povinností naší co synů Církve, svatého otce dle možnosti příspěvky podporovati.

Pius IX. potřebuje pro svou osobu velmi málo, potřebuje ale mnoho ku spravování veškeré Církve, pro vydržování církevních úřadů a úředníků, pro nesčíslné misie rozšířené po vsi zemi, pro chudé, kteří vždy u něho pomoci pohledávají. Peníz, kterýž mu sužovatelé jeho nabízejí, nemůže přijmouti, jak každý snadno nahlédne. I protož jsme my katolíci povinni, rozhodně a účinně k tomu pracovati, aby se slavnému Piu IX., jemuž péče o věčné spasení dvou set milionů duší náleží, aspoň ohledně jeho časných a pozemských starostí ulehčilo. Haléř, jenž v jeho ruku klademe, klademe v ruku Boží a plníme tím přikázání, kteréž Bůh dal všem lidem, zvlášť pak synům Církve svaté a s kterým spojil zvláštní zaslíbení, promluviv na hoře Sinajské: „Cti otce svého i matku svou, abys dlouho živ byl a dobře tobě bylo na zemi.“

Vidíme, kterak ve všech zemích katolíci, mající v sobě ještě jiskru náboženského

vědomí, milodary pro viditelnou hlavu svaté Církve snášejí. A my synové Církve, rodilí z biskupství svatého Vojtěcha, neměli bychom následovati horlivosti věřících jiných zemí, a jsouce jedné víry neměli bychom i stejnou lásku v sobě chovati? Bylo by přáti, aby věřící u velikém počtu dle možnosti pravidelně buď každý týden, buď každý měsíc neb každý rok almužnu sv. otci udělovali, způsobem buď halére sv. Petra, buď příspěvku podaného spolku sv. Michaela v místech, v kterých spolek tento zaveden jest. Mnozí katolíci při každé příležitosti rádi své milodary sami do ustanovené k tomu schránky dávají, jiní by snad rádi svatému otci něčeho poskytli, kdyby někdo dárek tento od nich vybíral. Proto jest to nyní hlavní úlohou, najíti muže, paní a paní, jenž by pro Boha obtížnou tu obět přinášeli a k svým katolickým sousedům, příbuzným a známým šli, prosíce jich o dovolení, by k nim každý měsíc, nebo každé čtvrtletí neb aspoň každé půlletí pro dosti malý příspěvek přicházeti směli. Tím způsobem mohli by znenáhla všickni, kteří katolické smýšlení ještě zachovali, k podporování svatého otce přivedeni býti.

Nezůstaniž tedy žádný pozadu, kdokoli jménem pravého katolíka se chlubiti chce, a zachovejž povinnost svatou, povinnost dítěte k otci křesťanstva. *)

— Spolek *Arimatský* pochoval v měsíci březnu 118 chudých, v Pražských nemocnicích zemřelých křesťanů, letos již 309 osob.

— *Z Budějovic.* J. Excel. nejd. p. biskup odebere se po konsekraci p. biskupa Pruchy z Prahy na visitaci do vikariatu Lukavického, kdež svátost birmování udělovati bude a dva nové kostely posvěti, a sice v Renčích u Preštic a v Břeskovících, pak obnovenou zámekovou kapli v Poříčí.

Z Berlína. Dne 25. března zemřel v stáří 84 let hrabě Leopold Sedlnicky-Choltec, dr. bohosloví, král. tajný rada pruský, spoluúd státní rady. Byl dříve biskupem ve Vratislavi; leč roku 1840 vzdal se hodnosti své a po několika letech stal se protestantem. Král pruský mu hned po resignaci vykázal roční plat 5000 tolarův stříbrných. Byltě bratrem známého hraběte Josefa Sedlnického, kterýž po delší čas zastával úřad ministra policie ve Vídni. Jiný bratr jeho, hrabě Antonín Sedlnický, zemřel r.

*) Milodary buďtež buď přímo, buď prostředkem důstojných pp. správců duchovních nejdůstojnějších biskupských konsistoří zaslány. (Též redakce t. listu přijímá milodary pro sv. Otce.)

1850 co předseda appelačního soudu v Brně.

Z Říma. Sv. Otec posavad dlí u vězení svém ve Vatikáně, ač se nedávno lichá pověst roznášela, že prý v průvodu Msgra. Pacca potají vyjel na procházku na pahorek s. Pietro in Montorio. Papež dle domnění všech, kdož se jemu na blízku nalezají, nepustí Vatikán jinak, leč bude-li muset jíti do vyhnanství a to se každý den může státi, neboť nátlaky a pronásledování církve den ode dne se množí a listy italské zřejmě hlásají, že papežství zaniknouti musí. Proslýchá se, že by papež nejspíše na francouzský ostrov Korsiku se odebral. Kardinálové trvají posud v Římě a jen společně se sv. Otcem k odchodu se odhodlali. Jediný kardinál kníže Hohenlohe odejel brzy po 20. září m. r. z Říma a posud se nevrátil.

— Vyslanci rakouskému u papežského dvora, hraběti Trautmannsdorfovi, jenž nyní jest děkanem sboru vyslaneckého, náleží chvála, že se snaží uchrániti duchovní nadace a kláštery, jež italská vláda zrušiti zamýšlela, i lzet se nadíti, že aspoň z části snahy jeho příznivý výsledek mítí budou. V témže směru působí také vyslancové belgický a hollandský.

— Kralevic Humbert chodíval jindy každou neděli do kostela na mši sv. Teď ale toho už zanechal a posílá toliko choť svou do kostela.

— Dne 12. března byl v Římě do lůna církve katolické přijat svobodný pán Egon z Roth-Schönbergu z království Saského; dne 13. března byla mu od sv. Otce ve Vatikáně udělena svátost birmování. Předě dvěma roky se také bratr jeho Arnošt a matka obou stali údy katolické církve.

Z Itálie. Nedávno zesnulý arcibiskup z Janova (Genua) závětem svým odkázal sv. Otcí kalich, jehož Pius VII. užil při mši sv., když na své cestě do Francouzsk v Janově pomeškal. Pius IX. obdržev dar ten pravil, že se při tom upomíná na jiný dárek, jež od jistého arcibiskupa před lety obdržel, a sice na zlaté pouzdro, v němž Pius VII. měl na hrdle zavěšenou vel. svátost, když se v rukou protivníkův svých nacházel.

Z Belgie. V hlavním městě Bruselách byl minulého roku do senátu zvolen 3441 hlasy proti 2636 hrabě Ludvík z Merode, strýc bývalého papežského ministra války. Jest to první příklad po celý čas, co Belgicko jest státem samostatným, že katolíci v hlavním městě hodnost senátora dosáhli.

Z Ruska. Obyvatelstvo Litevské bylo od r. 1864 stíženo zvláštní daní „podatek

dochodowy“ nazvanou, kterouž vedle jiných daní museli vládě odváděti jak se zdá toliko z té příčiny, aby katolické víry se poznenáhla odřekli a k rozkolu připojili. Jelikož ale tou měrou veškeri obyvatelé tak velice schudli, že nikterak daň déle tu odváděti s to nebyli, zmírnila ji vláda ruská nejdřív na polovici a letos úkazem ze dne 1. února docela ji zrušila. Ačkoliv pak celých 7 let pod jarmem tím uplynulo, zůstala Litva věrna víře katolické. Jen tolik dosáhla vláda, že zámožní jindy statkárové a šlechticové se stali žebráky a že v městech mnozí majitelé domů se vystěhovali přenechavše vládě stavení svá, z nichž nebyli déle s to daně zapravovati.

— Před soudem trestním v Moskvě stál v únoru t. r. jakýsi Katzman, obžalován jsa, že od ruské církve rozkolnické odpadnul k židovstvu; odpadlictví takové trestá se v Rusku vyhnanstvím do Sibíře. Obžalovaný ospravedlňoval se řka, že se z rodičů židovských zrodil a co jinoch 11letý tajně byl z domu otcovského unešen a dán do vojenské školy, kdež tělesným trýzněním a jinými ukrutnými tresty tak dlouho naň dotíráno, až posléze svátost křtu přijal; nicméně prý ještě před křtitelnicí protestoval s plácem proti násilí, jehož se na něm dopouštěli. Než nic naplat; proti vůli své byl pokřtěn a tudy nikdy se nepovažoval za úda řecké církve, nikdy nebyl přítomen křesťanským službám Božím, aniž také nějakou svátost přijal, nébrž v srdci svém věren zůstal víře židovské. Když pravdivost slov jeho nestrannými svědky byla na jisto postavena, prohlášen jest výrokem soudců za nevinna.

Z Řecka. Jedno sto katolických jinochů z města Syry v řeckém Archipelagu zaslali sv. Otcí adresu, v nížto protestují proti násilnému oloupení apoštolské Stolicy, jehož se dopustila vláda italská. Z krajin oněch rozkolu řeckému zcela oddaných jest to první utěšený důkaz lásky k Otcí křesťanstva.

Z Ameriky. Za příčinou udalostí sběhlých dne 20. září m. r. v Římě zaslal prezident republiky *Ekvadoru* v lednu t. r. prostřednictvím svého ministra zevnějších záležitostí Františka Javiera Leona rázný protest italskému ministroví zevnějších záležitostí, hraběti Visconti-Venosta. Mimo jiné dí president takto: Jelikož v osobě hlavy církve co reprezentanta katolické jednoty, — jenž oloupen jest o světské panství své, toto jediné a nevyhnutelně potřebné rukojemství, jímž zaručuje se neodvislé

vykonávání božského jeho úřadu — samo trvání katolicismu jest ohroženo, nemůže nikdo katolíkům vůbec, a zvláště takové vládě, kteráž značný počet katolíkův zastupuje, upříti právo, anobř i za povinnost jejich to pokládati musí, aby proti svatokrádežnému a ohavnému onomu pokusu protestovali. Nicméně čekala vláda Ekuadorská ač marně, že mocní státové evropští závažný protest ohlásí naproti nespravedlivému a násilnému obsazení Říma, anebo že J. Vel. Viktor Emanuel sám spravedlnosti svědectví vydá a z úcty před posvátnou osobností bezbranného kmeta papeže od další usurpace upustí a svaté stoliční pozemky jí odháté zase navrátí. Bohužel ani jedna z mocností starého světa nepozdvihla hlasu svého a v Římě posud vévodí vojsko Viktora Emanuele; pročež vláda Ekuadorská, ač slabá jsouc a příliš vzdálena, koná nicméně povinnost svou, ana před Bohem i světem ve jménu uražené spravedlnosti a obzvláště ve jménu katolických obyvatelů republiky Ekuadorské protestuje proti nespravedlivému uchvácení papežského území a proti odvislosti, kteráž se nyní stala losem ctihodné a suverenní hlavy církve, ač italská vláda tolikerými úlisnými, ale vždy opět zrušenými sliby a směšnými garancemi zaručila papeži neodvislost, kteréž on v tom způsobu, jak se mu nabízí, nikdy přijmouti nemůže. Vláda naše posléze slavně se ohražuje proti všelikým následkům, které ze zlomyslného tohoto zneužívání hmotné moci buď již vznikly a nebo příště vzniknouti mohou ku škodě Jeho Svatosti a celé církve katolické. — Ministr Ekuadorský podepsav tento protest z výsledného rozkazu presidenta republiky, osvědčuje ku konci, že modlitby své k nebi vysílá na ten úmysl, aby J. Vel. Viktor Emanuel žalostný výsledek okamžité zaslepenosti velkomyslně napravil dříve, nežli trůn jasných předkův jeho pomsty lačným požárem krvavé revoluce v popel se sesuje.

— Také v *Mexiku* bylo zřízeno nové biskupství v Aquayo v provincii Tamalipas. — Rovněž i v Ekuadoru přibýlo jedno nové biskupství a sice v Puerto Viejo. Úhrnem se nyní v Mexiku čítá 19 a v Ekuadoru 7 diecézí.

— Nově zřízená osada česká v *New-Yorku* obdržela konečně svého vlastního pastýře duchovního, kněze Weidlicha z arcidiecése Pražské. Mimo to si kněží českých velice přejí mít arcidiecése Cincinnati a New-Orleans, jakož i diecése Har-

risburg, Pittsburg, Alton, Dúbuque, Greenbay, Lacrosse, sv. Pavla a Leavenworth.

Z Brasilie. Jak mile došla zpráva o násilném oloupení sv. Otce do říše Brasilské, hned se počaly ve všech farních chrámech konati pobožnosti, při nichž nábožný lid u velikém počtu se účastňoval. Četné adresy byly do Říma zaslány se slavným ohražením proti loupeži na sv. Otci spáchané; rovněž i hojně peněz se sešlo na halíř sv. Petrský. Listy nejen církevní, ale též mnohé politické zcela určitě a rozhodně ve prospěch sv. Otce se vyslovily, s ošklihostí od svatokrádežného jednání vlády piemontské se odvracejíce.

Z Indie. V Bengalsku se nachází vesnice Monapadam, kteráž ještě před nedávem jen několik málo křesťanův čítala; katolíci tito konali služby Boží v kapli Mariánské. Před rokem nastalo v krajině této náramné sucho, a mizela již všechna naděje na vydatnou žně. Indové pohanští užili rozličných prostředků pověrečných, aby deště dosáhli, ale nadarmo. Tu se odhodlali, že ještě jednou k bůžkům svým o pomoc se utekou. Majíce však bohů jedenácte byli v nesnázi, ku kterému z nich by své útočiště vzítí měli. Napsali tedy na různé palmové listy jména jednotlivých bůžků a náhoda měla nyní rozhodnouti. Tu někteří Indové ponavrhli, aby na dvanáctém listu napsáno bylo jméno Marie Panny, ochránkyně křesťanův. Tak se skutečně stalo; načež na veřejném náměstí hranice z dříví utvořena a zapálena. U přítomnosti veškerého lidu byly palmové listy do ohně vhozeny a veřejné prohlášení učiněno, že k tomu bohu, jehož jméno ohněm nebude zničeno, prosby obecné konati se mají. A ejhle! jména všech 11 bůžkův shořela, a jen list palmový s jménem blahoslavené Panny od ohně byl ušetřen. I spěchal hned veškeren lid ku kapli Mariánské volaje: „Bůh křesťanův jest Bůh jediný a pravý, a Maria matka jeho vyprosí nám pomoc;“ každý podle svého způsobu se tu modlil k Matce Boží. Sotva že se Indové zase domů rozešli, vyvstaly mraky na obloze a úrodný déšť svlažil vypráhlou zemi. Deštěm tím i nebeská rosa ovlažila srdce pohanův, tak že jich velký počet hned na víru Kristovu se obrátil. List palmový s jménem Marie Panny na věčnou památku se chová v kapli Monapadamské.

Z Číny. (Pokr.) V jistém klášteře jeptišek sbírala jedna ze sester odpadky papíru, plátna, vlny, sukna atd., jenž se obyčejně mezi smetí házejí; a hle za 1/4 roku utržila

za tyto věci 7 zl., které darovala jednotě sv. dětství. Příklad její povzbudil i jiných k následování. — V Alexandrii ve škole Milosrdných sester přinášelo každého dne v lednu 1869 jedno děvčátko učitelce dárek pro dívky pohanských rodičův, a sice několik malých penízků měděných. Jednou pak přineslo dokonce stříbrňák a s radostí jej sestře milosrdné podalo. Na otázku: kterak chudé děvčátko peníze ty získalo, dalo konečně za odpověď: Všecky peníze ty jsem sobě poctivě vydělala. Každého večera spěchám po škole domů, vezmu cimbál, jež jsem obdržela darem k novému roku, a provozuji hudbu přede dveřmi některých domů, kdež se pokazdý některé paní nade mnou ustrnou a halíř mně udělí, jež pak opuštěným dítkám v pohanských zemích daruji. Včera jsem dostala piastr i nemeškala jsem jej odevzdati sestře. — Rovněž i křesťané v čínské říši přebývající při velké chudobě své obětují značné dary k účelům jednoty sv. dětství Páně. Tak n. p. z provincie Pe-Tche-ly přináší jistý misionář zprávu, že r. 1869 následkem války obyvatelé byli tak schudlí, že ani oděvu ani pokrývky noční neměli; a přece v jednotlivých obcích až i 20—40 údův se k jednotě sv. dětství přihlásilo a ti řádně platili svoje příspěvky. — Jistý křesťan ve skrovné vesničce potkal žebráka, kterýž takto jej oslovil: „Ejhle tu dítě mé: nikdo je nechce! nechťel bys je vzít ty, jenž se ctitelem pána nebes nazýváš?“ Křesťan s radostí přijal dítě rka: „Vezmi tuto mírku rýže; daruji ti ji a budu se starati o dítě tvoje.“ I přinesl křesťan onen dítě knězi misionářovi a pravil: „Otče, viz tu dítě, které jsem přijal. Pomoz mně nebo nepomoz, já budu dítě živiti, pokud sám sousto chleba míti budu.“ — O vánocích 1869 přišel chudičký křesťan k misionářovi v Chunthéou a pravil: „Otče, před několika dny jsme se dozvěděli, že nelidští rodičové za živa pochovali dětátko své. I spěchal sem hned ku hrobu a pozorně jsem hlínu odhrabal i našel jsem roztomilé dítě, kteréž rukama hýbalo a očima svýma na mne hledělo. Vzal jsem je z hrobu, pokřtil jsem je a několik dní jsem je živil, načež k velké útěse mojí Pán dítě to mezi vyvolené své vzítí si ráčil. — Jakási ženaz Tao-tchuanu přišla k apoštolskému prefektu a pravila: „Ejhle, otče, před několika dny dozvěděla jsem se, že pohan z vesnice naší chtěl dcerušku svou za živa pohřbíti. Poslala jsem tam křesťanku, která vede obchod v látkách na šaty, a jí se podařilo

dítě pokřtiti.“ Ovšem i toto dítě rodičům křesťanským bylo odevzdáno.

Paběrky.

22. Bedřich Veliký a Krasicki.

Bedřich Veliký, král pruský, pozval jednou mimo jiné též Krasického, arcibiskupa Hnězdnenského k obědu. I chtěl si udělati žert a přivésti arcibiskupa před tak četnou společnost do velkých rozpaků. „Biskepe! — pravil — umřeme-li zároveň, pak mě přijmi pod plášť a vpašuj mne do nebe; jinak bych se tam nedostal.“ „„Odpust, nejjasnější pane, nemohu; vždyť jsi mi plášť můj přespřílíš přistříhnouti kázal.““ — Rozesmál se král nad tak vtipnou odpověď a vykázal Krasickému opět tolik ročních důchodů, co měl před tím, a které mu byl nedávno zmenšil. (Z pol.)

23. Odkud název „Zelený čtvrtek“?

Původ tohoto slova rozličně byl vysvětlován. Někteří se domnívali, že název ten odtud vzat, ješto osení polní se tou dobou zelenati počíná. Jiní vysvětlují, že s utrpením Kristovým zazelenala se spása člověčenstva; jiní zase poukazují k introitu mše téhož dne, kde se nacházejí slova: „Na místě pastvy tu jest mne usadil“ (Žalm 22, 2). Ale kdyby výklady ty na pravdě spočívaly, zajisté by také v jiných jazycích se podobný název toho, co latiník feria V. in „Coena Domini“ nazývá, nalezati musel. Leč pozorujeme-li několik jiných jazykův, shledáme, že se vyjma německé „gründonnerstag“ nikde s podobným výrazem neseťkáváme. Francouz praví: „jeudi saint“; Vlach: „giovedì santo“; Špaňhel: „juéves de la cena“ anebo „juéves santo“; Portugal: „quinta feria de endoenças“ anebo „quinta feria de paixao“ (čtvrtek smutku nebo utrpení); Polák: „wielki czwartek“; Řek: ἡ μεγάλη πέμπτη anebo: ἁγία πέμπτη; Angličan: „the maundy-thurs-day“ (čtvrtek rozkazu Páně, týkajícího se umývání nohou); Holanďan: „de witte donderdag“ (bílý čtvrtek, ješto se v ten den bílé barvy v liturgii užívá) anebo „sacramentsdag“; Švédové nazývají den onen „skärthorsdag“ (čtvrtek střihu; těm kdož na bílou sobotu pokřtěni býti měli, se v neděli květnou a jinde na zelený čtvrtek vlasy střihaly a hlava umývala, ješto sv. křížem měla býti pomazána). Název „zelený čtvrtek“, jak pravdě nejpodobněji, odtud pochází, že církev katolická v našich slovanských jakož i v germanských krajinách jarní slavnost, kterouž jindy pohané koná-

vali, na tento den přenesla a ji tudy pravému Bohu zasvětila. O této však slavnosti jarní panoval obyčej větve jedlové a kopřivy lesní na dvěře obydlí připevňovati jakož i na stůl pokrmy zelené předkládati. Církev na ten účel vyvolila právě jeden den svatého téhodne podle obdoby Starého Zákona, jenž nařizoval, aby při hostině beránka velkonočního polní salát byl požíván v tak nazvaném charosetu, do něhož se i chléb přesný i maso beránkovo namáčelo. Až posavad sbírají lidé ve mnohých krajinách k tomuto dni rozličné byliny, zejména veroniku, řerichu, petrklíč, bezoví, česnek, kopřivy a štovík.

Literární oznamovatel.

— „*Śvěcení na biskupství* v Církvi katolické.“ Die Rím. Pontifikálu. V Praze 1871. Tiskem kn. arc. knihtiskárny. Str. 31. Na skladě u K. Hungera, c. k. dv. knihkupce, jakož i něm. vydání: „*Liturgie der bischöf. Consecration.*“ Nach d. latein. Text des Röm. Pontifikales. Prag 1871. Druck von Karl Bellmann. Str. 31. Prodávají se po 10 kr.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- P. Ant. Mich. *Vogel*, jubil. kněz ř. prem. v Teplé, kn. arcib. notár, 1. dubna (nar. v Žandově 16. února 1791, posv. 26. prosince 1815);
- p. Frant. *Ringelsberg*, far. v Bratronicích, 1. dubna (nar. v Praze 11. července 1819, posv. 31. července 1842);
- p. Karel *Würfel*, Sluštický farář na odpoč. v Chotěboři, 3. dubna (nar. 22. října 1801, posv. 14. srpna 1826);
- p. Bedřich *Hraball*, dr. theol., os. děkan v Plané, 4. dubna (nar. v Praze 25. listop. 1809, vysv. 29. března 1833);
- p. Frant. *Burian*, kapl. v Skramníkách, 7. dubna u Mil. bratří v Praze (nar. v Zálezlicích 12. září 1839, vysvěcen 30. července 1865).

Vyznamenání jsou:

- p. Ant. *Hora*, tajemník k. arcib. konsistoře a č. rada, atd., stal se nejv. rozhodnutím od 25. března *kanovníkem* metrop. kapitoly u sv. Víta v Praze;
- P. Urb. *Sacher*, gymn. řed. v Doupově, a
- P. Euseb. *Durdík*, gymnas. řed. v Ostrově, oba ř. piarist., jmen. jsou arcib. notáři;
- p. Jan *Škrivan*, exped. k. arcib. konsistoře, obdržel exposit. canonicales.

Ve správě duchovní ustanoveni jsou:

- p. Fr. *Vollbrecht*, far. v Skořici, za faráře v Horním Stupně;

- P. Fr. *Stolovský*, ř. křiž., far. v Živohouští, za far. v Dobřichovicích;
- p. Ign. Jelínek, voj. kaplan na odp., za proz. kaplana u sv. Petra v Praze;
- p. Ant. *Fritsch*, far. z Lochotína do Nahořetic;
- p. Ant. *Krinke*, administrator, za faráře v Schönfichtu;
- p. Jos. *Sacher*, kapl. v Doupově, za far. ve Žďáru (Saar);
- p. Jan *Strízek*, katech. na c. kr. vzděl. ústavu pro učitelky na Malé straně v Praze, za faráře v Dolních Hbitech;
- p. Vác. *Světlík*, řed. a katech. v Rokycanech, za proz. katech. na c. kr. dívčí škole a vzděl. ústavu pro učitelky na Malé straně v Praze;
- p. Frant. *Krásal*, kapl. v Královicích, za adj. theol. učení v Praze, na místě
- p. Jos. *Bartáka*, kand. dr. theol., jenž se odebral na proz. odpoč. do Prčic.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Jan *Güntner*, děkan v Radonicích a býv. vikář střídniectví Kadaňského, 7. dubna (nar. 10. pros. 1816, posv. 26. pros. 1839).
Ve správě duchovní ustanoveni jsou:
- p. Ant. *Friedrich*, farář Touchořinský, za far. v Církvici;
- p. Jos. *Pek*, katecheta a kaplan v Jablonci, za faráře v Nabzí;
- p. Josef *Wilde*, farář a čestný děkan v Lindavě, za faráře v Sloupu (Bürgstein);
- pp. *Kleemann* a *Mach*, kapl. zůstali na svých štácích (viz předešlé číslo).

Uprázdňené fary:

- Lindava*, patr. paní kněžny Alžběty Kinské.
- Radonice*, patron. p. kníž. Josefa z Lobkovic.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Matěj *Pilát*, kaplan na odpočinku v Bavorově, 3. dubna (nar. v Tourově 18. února 1835, vysvěcen 27. července 1862);
- p. Alois *Marx*, farář ve Vserubech (Neumark), 5. dubna (nar. v Hůrkách, 29. list. 1811, vysvěcen 25. července 1839).

Ve správě duchovní ustanoveni jsou:

- P. Ludvík *Koštilovský*, ř. premonstr. na Strahově, farář v Smilových Horách za faráře v Chýšce;
- P. Augustin M. *Klement*, převor kláštera a administrator fary v Nových Hradech, ustanoven za provinciála řádu Servitského v Čechách.

Milodary. Pro sv. Otce s heslem: „Jestliže málo máš, také i z mála rád uděluj! Máš-li mnoho, dávej mnoho!“ (Tob.) 1 dukát ve zlatě.

Ve prospěch kaple sv. Cyr. a Meth. v Husinci uvoluje se sloužit 20 mší sv. ad int. dantis p. Fr. P., kaplan v Cístě.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
kněz arcib. semináři
čís. 190—1.

Expedice:
v katol. kněhupectví

B. Stýbla
na sv.-Václavském
náměstí, čís. 786-II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdříve v
měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předpláci se
v expedici
a u všech řádných
knihkupectví

na rok : 2 zl. 50 kr.
na půl. : 1 zl. 30 kr.

Po poště:
jenom v expedici
Celoroč 3 zl.— kr.
půlroč. 1 zl. 55 kr.

Předplacení čtvrt-
letní se nepřijímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přísl. XIV. 24.)

Úvahy na neděle a svátky celého roku.

XXVII. V neděli III. po Velikonoci.

Dnešní sv. evangelium (Jan 16, 16—22.) jest částka řeči, v které Kristus Pán s učeníky před svým odchodem se loučil. — Jak srdečně k nim mluvil! Tak mluví přítel ke svému příteli, otec ku svým dítkám v hodině poslední. Jen sv. Jan miláček Páně mohl tuto srdečnou řeč svého mistra tak dojmavě napsati; a jen ten, kdo jako Jan Krista milovati se snaží, ji tak hluboko může pocíťovati.

Již pak obraťme srdečná slova Kristova sami na sebe.

1. „Maličko, dí Kristus, a neuzříte mne.“ Tak každý z nás může říci o sobě. Tak maličko trvá život lidský. Krátký jest život člověka. Maličko a neuzříte leda jen mrtvolu; však i tu skryje hrob. „Jako stín jsou dnové naši na zemi. (Job. 8, 9; 14, 1. 2. 5; Žlm. 143, 4.) Život pára jest, která se na maličko ukazuje a potom zmizí.“ (Jak. 4, 15.) A přece tak mnozí na životě pomíjejícím visí: jaká to poštilost! — Užijeme svědomitě krátkého času života, bychom nemuseli želeť po věky. — Maličko žádá od nás Bůh. Všecky práce, nesnáze a utrpení trvají jen maličko. Bůh pomáhá a oslazuje, co v životě trpkého, svou milostí a nadějí na časnou i věčnou odměnu. (Isai. 10, 27.) Činně tedy a podstupujeme ochotně to maličko, co na nás Bůh požaduje, abychom hodni byli zaslíbení Kristových.

2. „Maličko a uzříte mne.“ Ano za nedlouho uzříme jej Syna člověka, Syna Božího, svého Pána a Spasitele; ale kde a jak? Jako soudce spravedlivého, jenž odpovídá každému podle skutků jeho. „Sprave-

dlivým odplatí životem věčným, hříšník pak bude věčně trestat.“ Uzříme ho tedy s radostí nebo s bázni a úzkostí. To záleží na nás. Jak žijeme, tak budeme umírat. Jaký život, taková smrt. Nuže přičinně se a budme tak živi, aby bylo radostné naše shledání na věčnosti.

3. „Nebo jdu k Otci,“ dí Pán Ježíš. O kězbychom jedenkrátě při svém odchodu z tohoto světa také mohli říci: Jdu k Otci, do své vlasti nebeské. „Otče, v ruce tvé poroučím ducha svého!“ (Luk. 23, 46.) Abychom tak jednou zvolati mohli, musíme se jako dobré dítky nebeského Otce již zde chovati, neb alespoň kajicně k němu se obrátit, aby nás za své dobré dítky uznal, by nemusel zvolati: Odejděte, neznám vás! Nejste dítky mé, nýbrž synové světa a dábla, jemuž jste byli sloužili. (Jan 8, 44.)

4. „Svět se bude radovati.“ Život bezbožných jen zdánlivě jest šťastný; v pravdě ale ztrpčen mnohou žalostí. Všecky rozkoše časné nemohou jich nasytit; nebo svědomí jim nedá pokoje. (Isai. 48, 22.) Bídné to štěstí jim br. a s. nezávidte, spíše jich polívejte. —

Radost bezbožných promění se v žalost. Slyšte nárek umírajícího bezbožníka v I. knize Mark. 6, 11. Pomnění na minulosť, přítomnosť i budoucnosť naplňuje ho strachem a úzkostí. — Drazé vykupuje hříšník své hříšné radosti. Po radosti bude následovati žalost, trápení věčné tam, kde bude pláč a skřípění zubů. (Mat. 8, 12.) Jak to tedy nemoudré, tělo i duši za okamžitou rozkoš vydávati trestům věčným! —

5. „Vy se budete rmoutiti, ale zármutek váš obrátí se v radost.“ — Život dobrých křesťanů je sice trudný, neboť mají se hříšných rozkoší zdržovati, mnohá pokušení snášeti, stále se káti a často mnoho trpěti.

Lidé světáci vidí tyto nesnáze a zármutky, ale nevidí jejich útěchy a rozkoše, jaké pravým služebníkům Božím připravuje ctnost a naděje života věčného. Velikou útěchu budou spravedliví mít při smrti — a nadějí se milostivého soudu. Však dokonalá radost čeká věrné služebníky Boží teprv na věčnosti, kde je Bůh za všechny práce a strasti odmění nevýslovnou radostí. (I. Petr 1, 8. srv. Řím 8, 18.) — Kdo by tedy nevolil s dobrými truchliti, aby se s nimi mohl radovati na věky? Ó jak bychom všeliká trápení trpělivě snášeli, kdybychom často povážili, že po krátké žalosti bude následovati věčná radost, již žádný od nás více neodejme! —

XXVIII. V neděli IV. po Velikonoci.

Kristus předpovídá, (u sv. Jana 16, 5—14.) apoštolům svůj odchod z tohoto světa a těší je, že jim pošle Ducha svatého.

1. „*Jdu k tomu, kterýž mne poslal.*“ Tak mohl vlastně jen Pán Ježíš mluvit: nebo byv od Otce poslán, vrátil se k Oci. Ale v jistém smyslu platí to o každém člověku; nebo všickni jsme od Boha povoláni, bychom konali dílo, ježto nám uložil a při smrti vracíme se k tomu, kterýž nás poslal. Také vy, br. a s., k tomu jste povoláni, abyste věrně Bohu sloužili a k němu opět se navrátili. K tomu tak slavnému a vznešenému cíli má celý úmysl váš směřovati. Po Bohu máte povždy vroucně toužiti, jako David píše: „Pane, před Tebou všechna žádost má“ (Žalm 37, 10.). Jen v Bohu můžeme býti dokonale šťastni, blaženi, ostatně je na světě všechno marnost a trápení ducha. (Kaz. 1, 2. 17.) Co může na světě touhy naší také býti důstojnějšího nežli Bůh, Pán a Spasitel náš? (Žalm 38, 8.) K Bohu tedy m. kř. obračejte všechny myšlenky a žádosti, všechny řeči a skutky, všechny práce a snahy své; jen tak se k němu lze přiblížiti. Pamatujte na slova sv. Jakuba: „Přiblížte se k Bohu a přiblíží se k vám.“ (Žalm. 4, 8.) Zlé, nečisté, hřísné myšlení, žádosti, řeči a skutky nás od Boha vzdalují. Proto „očistte srdce své, vy, kteří jste dvojité mysli,“ napomíná Žalmista Páně, t. j. nemějte srdce své mezi Bohem a světem rozdělené. (Mat. 6, 24.)

2. Dále Pán Ježíš vytýká svým apoštolům: „*Žádný z vás neptá se mne, kam jdeš?*“ Této výtky my bychom často zasloužili; nebo zřídka vzpomínáme, kam v životě svém kráčíme. Víra nám praví, že jdem životem k smrti na věčnost, kde bude-

me muset počít vydati ze všech skutků svých. —

3. *Já pravdu mluvím vám.*“ Ó jak řídká bývá mezi námi pravda. Jeden druhého tu obelhává, nebo ví, že druhý pravdu nerad slyší. Pravda bývá v nenávisti. My však kř. nedejme se tím másti. Milujte pravdu a nehněvejte se, byste i slova trpká slyšeti měli. Také mluďte vždy pravdu, ať je komu milá čili nic. Brání-li vám opatrnost ryzí pověděti pravdu, nemluďte přece nikdy nepravdu.

4. „*Užitečno jest vám, abych odešel,*“ pravil dále Pán Ježíš svým učeníkům. Tak často bývá k našemu prospěchu, co považujeme býti škodou, neštěstím. Proto nechtějte se kř. rmoutiti, když vám Pán odejímá, co vám bylo milé a příjemné. — Byť se i zdálo, že vás Pán velice zarmoutil, bude vám to zajisté dobré a prospěšné.

5. „*Neodejdu-li, utěšitel nepřijde k vám.*“ Ježíš po svém odchodu seslal apoštolům utěšitele Ducha sv., jehož jim bylo třeba, aby sv. evangelium kázali a pro Pána Ježíše trpěli. Také nám se dostává téže milosti Ducha sv., za niž Pánu Ježíši děkujte a s ní působiti se snažte.

6. *On (Duch sv.) přijde, trestati bude svět z hříchu, ze spravedlnosti a soudu.* — Trojím tedy soudem hrozí Spasitel synům a dcerám tohoto světa. Proto kř., abyste jedenkrát na věčnosti obstáli, již zde na zemi hrozte se každého i nejmenšího hříchu; abyste nezhřešili, bojte se spravedlnosti Boží; a kdybyste nějakého hříchu se dopustili, bojte se soudu na věčnosti; tudíž neprodleně suďte sami sebe, želte skroušeně svých provinění a činite pokání. Pak Bůh jedenkrát bude vašim milostivým soudcem a za všechny horlivé snahy, za všechny dobré skutky i za všechny vytrpené žalosti a strasti bude vám hojným odplatitelem.

„Dokonáno!“

Slyšte nebesa a země
spasitelně ono „*dokonáno,*“
kterým pouto hříchu troskotáno,
zdrčeno jest *hada* hrdé témě!

Plesej Pánu, smrtelníkův plémě,
nebude tvých dluhů zpomínáno;
ku právu, jež bylo pochováno,
již se znáti lze a hlásit zřejmě!

Slunce tmí se jasném na nebesku,
věčitych skal pukají se boky,
opona se trhla mžikem blesku:

Vstala svatých těla na znamení,
dluh že smyly drahé krve toky,
země tvář že došla obnovení.

Jos. V. Smělý.

Přítomnost Ježíše Krista

v Svátosti oltářní (eucharistii).

Sepsal Josef Dudych, farář v Pertholticích.

I. Učení.

1. Druhov^é křesťanů.

Jako jest Bůh *jeden*, tak toliko *jedn^o* jest náboženství od něho zjeveno, a t. j. *pravé*. Pravé náboženství jest křesťanské, neboť jen ono bylo od Boha zjeveno, aby věčnou spásu důvěrně očekávati dalo. Ono se nazývá svým přímím *katolické*, a vyznavači jeho jmenují se katoličtí křesťané, kteří každému jinému učení, jež tu věčnou spásu důvěrně očekávati nedává, velký odpor kladou a proti němu se ohražují.

Bylo to v 16. století, kde se někteří náboženství *křesťansko-katolického* zřekli. Byvše bujni, a nechtíce se ve svém životě řídití uzdou pravého učení Kristova, dovolovali sobě věriti jen to, co se jim líbilo a zavrhovati neb jináč vykládati, co se nelíbilo a rozumu podrobiti muselo. Divno tedy býti nemůže, že našli brzo následovníků, kteří zůstavše křesťany, dali sobě příjmí *Luteránů*, *Kalvínů* a *Zwingliánů* (Reformitů) dle svých mistrů *Lutera*, *Kalvína* a *Zwingliho*. A tak stalo se ono přežalostné ve víře Ježíšově rozštěpení, jež až do dnešního dne trvá, a co na vše strany šlehající oheň hubí a ničí, čeho zasáhne.

Druhov^é křesťanů jsou tedy: *křesťané katoličtí*, *Luteráni* a *Reformité*. Čtvrtého pak druhu, *křesťanů* totiž *řeckých*, budiž zde jen mimochodem podotknuto.

2. Rozdílové víry o Svátosti oltářní (eucharistii).

Katolický křesťan věří o Svátosti oltářní, že jest v ní Ježíš Kristus *skutečně*, *opravdově* a *podstatně* přítomen, skrze *proměnu podstaty*, která se děje při mši. Ke mši bere se pšeničný chléb (hostie), a ten je ta podstata, která se na slova kněze: „Totot jest tělo mé,“ promění v *skutečné*, *opravdově* a *podstatně* tělo Ježíše Krista. Bere se pak i víno, kteréž tolikéž jest jen podstata, jenž se na slova kněze: „Tuto jest krev má,“ promění v *skutečnou*, *opravdovou* a *podstatnou* krev Ježíše Krista, ačkoliv chléb podobu chleba, a víno podobu

vína, neztratí, a i své vlastní přirozené vlastnosti, vůni totiž, chuť a barvu podrží.

Luteráni věří, že jest Ježíš Kristus ve večeri Páně, v posvěceném totiž chlebě a víně, *nadpřirozeným způsobem přítomen*, a dovozují tuto nadpřirozenou přítomnost rozhodně z toho, že Ježíšovo člověčenství, tedy jeho tělo s božstvím rozhodně jest spojeno; z tohoto spojení pak že se lehce vysvětluje přítomnost Ježíšova ve večeri Páně, poněvadž *všudypřítomnost* jest vlastnost božství, která se k člověčenství (jeho tělu) připojuje, a tedy ve večeri Páně skutečně *celý nerozdělený* Ježíš Kristus přítomen býti může; následovně i jeho tělo i jeho krev. Toto připojování pak že se děje jen tenkrát, když křesťané posvěcený chléb a posvěcené víno přijímají.

Luteráni tedy neuznávají *podstatnou proměnu* chleba a vína, ale připouštějí toliko *svátostní spojení*, to jest: *spojení posvěceného viditelného chleba s neviditelným skutečně přítomným tělem*, a *posvěceného viditelného vína s neviditelnou skutečně přítomnou krví* Ježíše Krista, pro kteréžto spojení že obého zároveň požívají, věří.

Reformité posléze věří, že posvěcený chléb a posvěcené víno jsou jen *znamení* aneb *obrazové* těla a krve Páně, a že do nich jakási síla z těla Kristova s nebe plyne, když jich křesťané přijímají.

Rozvází-li se tento křiklavý rozdíl víry v dobro všem křesťanům nejdůležitější a nej-světější, tuť zajisté každý moudrý nabývá srdce usilovnější žádati, aby žádného zápasu nebylo opomenuto, jímž by neblahý tento stav věci zmařen býti mohl, a aby z něho pravá víra co korunovaný vítěz vyšla, všechny zkormoucené i bloudící kolem sebe shromáždila, jich pánem a majetkem se stala, a vzhledem vnitřní časné spokojenosti a věčné spásy, jim dobrou útěchu podala.

3. Nejstarší učení církve.

Když potřebno, musí se pravda vážiti i z hlubiny, a tou hlubinou ve víře o Svátosti oltářní aneb večeri Páně (eucharistii), jest pro všechny křesťany dávnověkost, v které k Písmu sv. co nejstaršímu a nejprvnějšímu víry pramenu, jen tak dalece se zde zřetel obrátiti může, pokud ono o *jednotě* u víře mluví. Tam tedy (Jan 17.) čteme: že Ježíš s pozdviženými k nebi očima za své učeníky a za ty, kteříž v něho budoucně uvěří, slavně prosil: „Otče svatý! zachovej je, kteréž jsi mi dal, aby byli jedno, jako i my. Neprosím pak toliko za

ně, ale i za ty, kteříž skrze slovo jejich u-
věří ve mne: aby všickni jedno byli, jako
ty Otče ve mně, a já v tobě, aby i oni v
nás jedno byli: aby uvěřil svět, že jsi ty
mne poslal.“

Z toho vidí každý patrně, že prosí-li
Ježíš slavně o jednotu ve víře vůbec, ni-
kdát uspokojen býti nemůže s rozličností
víry o Svátosti oltářní aneb večeři Páně
zvláště. Více z tohoto nejstaršího pramene
vyvážiti nelze a pročež nutno k jinému
obrátku se.

Ten jiný dávnověký pramen jest tra-
dice čili ústní podání, a z této musí se zde
podati tolik, mnoho-li by postačovalo k do-
konalému naznačení nejprvnějšího učení
církve o Svátosti oltářní aneb večeři Páně.

Sv. Klement, jenž sv. apoštola Pavla
jako Titus a Timotheus na jeho cestách do-
provázal, a roku 89 na stoliči Petrovu co
biskup římský dosedl, jakož i *Hermas*, u-
čeník Pavlův, horlejí ve svých spisech jen
pro jednotu ve víře.

Sv. Ignác, vrstevník Petrův a Janův,
který hned za času císaře Trajana r. 107
v Římě mučnickou smrt podstoupil, ten
ve svém listu k Smyr. 3. 7. proti Docketům,
kteří proměnu chleba a vína v tělo a krev
Ježíše Krista upírali, takto nařikal: „Vímť
zajisté, že Ježíš po svém vstání (z mrtvých)
v těle byl, a oni přece zdržují se od ve-
čeře Páně a modlitby veřejné, neuznávající
večeři Páně, tělo býti Spasitele našeho Je-
žíše Krista které za naše hříchy trpělo.“
— V listu pak k Římanům 7. vyznává tuto
svou víru o Svátosti oltářní veřejně takto:
„Nelibuji sobě potravy pomíjející, aniž roz-
koší tohoto života. Po chlebu Božím dych-
tím, po chlebu nebeském, kterýž jest tělo
Jesu Krista, Syna Božího, jenž v posledních
časech jako potomek Davidův a Abrah-
mův se zjevil; a po nápoji Božím, po jeho
krvi dychtím, jenž jest láska nevypadající a
život věčný.“

Sv. Polykarp, učeník sv. Jana a učitel
sv. Ireneje, jenž 100 let živ byl, a r. 166
v Smyrně mučnické koruny dosáhl, napo-
míná ve svém listu Filipenských: aby
opustili všeliké křivé učení kacířů, drželi
se toliko víry křesťanské z počátku jim
podané, a prosili Boha, aby je neuvedl v
pokušení.

Sv. Justin, jenž za císaře Marka Au-
rela r. 167 co mučovník v Římě dokonat,
sepsal dva spisy na obranu víry křesťanů,
o nichž jeden samému císaři Antonínu Pi-
zvi, jeho synům a senátu Římskému k po-
učení věnoval, — vymohl křesťanům touto

obranou skutečně mnohého odpuštění a vo-
nějšího se pohybování v bohoslužbě. Dru-
hou svou obranu podal císaři Marku Au-
relovi, a tu již viděl, že smrt bude jeho
odměnou. Tam tedy praví: „Nepak jako
obecný chléb, ani jako obecný nápoj přijí-
máme tyto dary; nýbrž jako Ježíš Kristus
tělo a krev svou obětoval pro naše spasení,
tak též *vyučeni jsme*, že tento pokrm pra-
vým tělem a pravou krví onoho vtěleného
Ježíše jest.“

Tertullian kněz, jenž zemřel r. 215,
vyjádruje se v knize o vzkříšení těla 8.
takto: „Tělo tělem a krví Krista se živí,
aby i duše Bohem ztučněla.“

Sv. Irenej, narozen r. 120, a umučen
r. 203, učeník Polykarpův, takto ve svém
důkladném pojednání o kacířstvích 4, 34.
píše: „Onen chléb, jemuž jsme dobrořečili,
je tělo Kristovo, a kalich jest krev jeho.“

Origenes, jenž zemřel okolo r. 256,
mluví ve své 5. homilii zřejmě takto: „An
chléb života a víno kalichu přijímáš, jís
tělo a piješ krev Páně.“

Sv. Cyrill Jerusalemský, který r. 386
v Jerusalemě co biskup pokojně zemřel,
píše ve své 22. katechési takto: „Poněvadž
Kristus sám, an o chlebě mluví, zřejmě se
vyjádruje, že jest to tělo Jeho, kdo by o
té pravdě směl pochybovati? — A poně-
vadž mluvě o víře zřejmě nás ubezpečuje,
že jest to Jeho krev, kdo by o tom mohl
pochybovati, aneb kdo by se osmělil říci,
žebý to Jeho pravá krev nebyla? — Onť
druhdy v Káně Galilejské vodu ve víno
toliko vyjádřením své vůle proměnil, a my
bychom slovu Jeho věřiti nechtěli, žebý víno
v svou krev proměnil? — Přijímejme tudíž
s vírou neoklamnou tělo a krev Kristovu;
nebo pod způsobou chleba dává nám tělo,
a pod způsobou vína krev svou nám posky-
tuje; abychom požíváním toho těla a té
krve to samé tělo a ta samá krev s Ním
byli. Protož vás prosím, bratří moji! nepo-
zorujte to více jakožto pouhý, obyčejný chléb,
aneb jakožto obyčejné víno, poněvadž dle
Jeho zaslíbení chléb tělem a víno krví Je-
žíše Krista stalo se. Nebo jestli našim smy-
slům se zdá, žebý tomu tak nebylo, musí
nás, že tomu tak jest, přesvědčovati a ubez-
pečovati víra naše. Nezakládejte tedy svůj
úsudek o *pravdivosti podstatné přítomnosti
Kristovy v svaté večeři* na chuti, nýbrž víra
vás neodvolatelně ubezpečuj, že těla a krve
Ježíše Krista účastnými se činíte. Duše vaše
raduj se proto v Pánu, že to, co se očím
naším chlebem zdá býti a jako chléb chut-
ná, ne chléb, nýbrž tělo Ježíše Krista jest;

a že to, co očím našim víno býti se zdá, a jako pouhé víno chutná, ne víno, ale krev jest Ježíše Krista.“

Sv. Jan Zlatoustý, arcibiskup Carhradský, jehož odchod na věčnost stal se roku 407, takto se v hom. 60 k lidu Antioch. vyjadřuje: „Buďtež Bohu poslušni ve všech věcech, neodmlouvejme Jemu, i také tehdaž ne, když to, co nám praví, duchu našemu jest nepochopitelné, a oku našemu neviditelné. Boží slovo plat nám více, nežli oči a rozum náš. Nepozorujme to, co našim očím se představuje, nýbrž slovo Kristovo: neboť to jest neklamné, naši smyslové pak podléhají šálení a mámení. Pokud tedy slovo Kristovo dí: „To jest tělo mé, věrme, a na to tělo očima víry své patřme.“

Sv. Augustín, biskup Hipponský, muž nejučenější ze všech svatých otcův latinských, jenž běh života svého r. 430 dokonál, praví ve své řeči k nově obráceným křesťanům tato slova: „Přijímejte pod způsobou chleba to, co na kříži přibito bylo. Přijímejte z kalichu to, co z boku Ježíše Krista teklo. Nebo ne život, noprž smrt přijímatí bude ten, kdo Krista má za lháře.“

Ve větším množství než snad radno bylo, uvedení tito dokladové o nejprvnějším víře a nejprvnějším učení církve, o přítomnosti Ježíše Krista v Svátosti oltářní, podávají hojně a spolehlivě svědectví, že jak katolická církev věří a učí nyní, hned v nejprvnějším počátku a potom nepřetrženým během dále věreno a učeno, a bez odkladu se všemi odpůrci bojováno bylo, aby se ta víra zachovala, a i pozdějším věkům za podíl dostala.

Mlčením se zde pomíjí, co o této víře první všeobecní sněmové: Nicejský r. 325, Carhradský r. 381 a j. učili, neboť učili to samé.

I jest tedy nejstarší učení církve: že *Ježíš Kristus v Svátosti oltářní* (eucharistii) *skutečně, opravdově a podstatně jest přítomen.* (Pokračování.)

V den svěcení na biskupství (16. dubna 1871.)

Plesej, raduj se, ó Velechráme náš!
Ty zřel jsi nésti (dávno není tomu)
Pastýře k hrobu; — aj, nového
Biskupa posvěceného vítej!

Raduj se též Ty, ó vznešený Pane!
Nevýslovné Ti slasti nyní kynou!
Úřad posvátný byl svěřen Ti,
Církvi a vlasti naší ku spáse.

Ač Joppe již Tě svým zove biskupem,
Otcem i nám buď, vlasti ve prospěch své:
Milost Boží vzbud, jež od Církve
Žehnající Ti rukou je dána.

Ducha Svatého sedmero nám darů,
Drahý, udílej, vzkládaje svých rukou; —
Již chrámy svět nám k službě Boží,
K oběti nekrvavé oltáře.

Ty, jenž „otců ploditelem“ se zoveš,
Zplod Církvi „otce“, chrámu posvěť kněze:
V obět posvátnou ať se vznáší
Hospodinu Tělo, Krev Ježíše!

Abys pak úkol svůj vyplnil svatý
Ku spáse Církve, ku zdaru vlasti Svě:
Milost Boží Tě doprovázej,
Trojjediný, Pane, Bůh Tě žehnej!

A. V., al.

Poustevníci sv. Pavla

aneb

Otcové smrti.

„Trudnát jest věc umřítí, trudnější však ještě, když v smrti i památka umírajícího umře;“ tak nadepsal poslední mnich zrušeného kláštera Benediktinů na Ostrově blíže Prahy stručnou historii, klášteru dotčenému věnovanou; a podobný nápis příslušel by ne jednotlivým klášterům, ale celým řeholím, které za časů minulých v náboženském, mravním a socialním ohledu blahodárně v církvi působily, avšak buď vlastním slabostí neb nepřízní časů, neb výrokem panovníků zahynuly. Památka jejich mezi lidem již dávno zanikla, a jen dějepis církevní zachoval nám v skrovných náčrtkách pamět umřelých.

V lonském Blahověstu v čísle 17. podali jsme krátkou zprávu o zaniklém řádu Jesuatů, dnes uvádíme opět jeden nyní již vyhynulý řád pod svrchu uvedeným titulem, jest to opět jen památka umřelého, který ale i co do obětovné a lidumilné působnosti své ve prospěch trpícího člověčenstva, i co do ústavy své naší úcty a vděčné paměti hoden jest. Spolu budiž řád tento zřejmým dokladem pravdivosti výborného pojednání lonského Blahověsta pod záhlavím: Tajnosti starých klášterů.

Kdy a jak řád poustevníků sv. Pavla, prvního poustevníka, v středověku ve Francii a v okolních zemích kvetoucí, povstal, zdalíž jeden aneb více mužů k jeho založení se spojilo, pro nedostatek historických pramenů udati nelze, původ jeho jest v

tajemnou minulostí zahalen. První spolehlivé zprávy o něm podávají nám stanovy jeho, které jakýsi P. Callier ve Francii za příčinou důkladnější organizace jeho byl sestavil, a které řád tento roku 1620 v generální kapitole v městě Rouen byl přijal a vedle regule sv. Augustina za základ svůj ustanovil. Stanovy tyto naznačují nám nejen domácí způsob života, ale i zevní činnost celého řádu. Dvě důležité pravdy křesťanské chtěl on v ústrojí svém znázorniti: stálou upomínku na smrt co nejlepší prostředek k ctnostnému, bohabojnému životu a šťastné smrti dle slov Písma sv.: Ve všech skutečích svých pamětliv buď na poslední věci své, a na věky nezhřešiš (Eccl. 7, 40.) — a účinnou lásku k chudým, opuštěným a trpícím prokazováním duchovních a tělesných skutků milosrdenství dle výroku Spasitele našeho: Cokolivěk jste učinili jednomo u bratří těchto nejmenších, mně jste učinili. (Mat. 25, 35.)

Kláštery poustevníků sv. Pavla zakládány nejvíce v městech v tom rozměru, že každý z nich dvanáct bratrů, dílem kněží, dílem laiků obsahovati musel, kteří potřebné výživy buď almužnou, buď z jistých důchodů dostávali. Blíž každého kláštera v lesích a na samotách zbudovány skrovné a chudické poustevny, v nichž jeden neb dva bratři, kteří aspoň dva roky v slavných slibech již setrvali, dle určení představeného nějaký čas střídavě tuhý ascetický život vedli. Byli-li to kněží, odeslán k nim denně ministrant k potřebné obsluze při mši svaté; pakli ale laikové, přicházel k nim denně kněz, by jim mši svatou sloužil. Skrovná potrava dodávána taktéž denně jim z kláštera. V neděli a o svátcích scházeli se všichni v mateřském klášteře k společnému choru a každý měsíc k společné kapitole a k sv. zpovědi. Této samoty, již bratři k modlitbě a rozjímání použili, bylo jim tím více zapotřebí, ješto, jak níže uvidíme, s lidem namnoze zbúdněným a zpuštěným denně obcovali, k čemuž zajisté jen z častějšího rozjímání a uchýlení se do samoty potřebné posily čerpati mohli. Byl to jakýsi druh našich novověkých duchovních exercicií. A poněvadž v tom ohledu život sv. Pavla, prvního poustevníka, nápodobili, přijali od něho i název pro celý řád svůj.

Ostatních v klášteře pozůstalých mnichů denní povinností bylo, chudé nemocné navštěvovati, o jejich pokrm, obsluhu a léčení, jakož i o včasné zaopatření svátostmi umírajících pečovati, a opuštěné rodiny zemřelých všemožně podporovati. Dvakrát

týdně docházeli někteří z nich do vězení a trestnic, vyučující trestance v pravdách sv. náboženství, sloužící jim mši svatou, připravující je k svaté zpovědi a sprovázející k smrti odsouzené na popraviště. Konečně, cožkoliv času svobodného vybývalo, věnovali veřejným nemocnicím, kde bezplatně léky a posilující potravu rozdávali, rány chorých obvazovali, lůžka přestlávali, sály zametali, nevědomých a zarmoucených vyučovali a těšili.

A tážeme-li se, odkud tolikero prostředků k dobročinnosti vzali? Odpověď jest na snadě. Skrovný život doma a křesťanská štedrost tehdejších časů vždy tolik poskytovaly, mnoho-li k vlastní výživě a k podpoře bližních potřebovali.

Co do pospolitého života tyto zvláštnosti podotknouti sluší. Krom církevních postů zachovávali v adventě každou středu a pátek a poslední tři dny v pašiovém týdnu přísný půst o vodě a chlebě. Každý pondělek, středu a pátek bičovali se při žalmu „Miserere.“ Majíce smrt vždy na paměti, pozdravovali sebe vespolek: Bratře milý N., pamatuj na smrt. Rozmluvy s lidem světským a podělování almužnami začínali vždy slovy: Pomni, že musíš umřít. Lektor v refektáři dříve, než byl převora o požehnání požádal, promluvil v slova: Pomněte na konec svůj, a nikdy nezhřešíte. Na stole pak stál velký kříž s obrazem Ukřižovaného a pod ním umrlčí hlava, kterou všichni bratři, dříve než byli k stolu přisedli, v řadě za sebou polibili.

Při skládání professí bratrů konány podobné obřady jako při pohřbu zemřelých. Mnich, jenž byl v chrámě před hlavním oltářem slavné sliby složil, položen do připravené tam rakve a přikryt pokrovem, a sbor bratrů zapěl nad ním: „De profundis“ a „Ne recorderis Domine,“ načež všichni kněží uloženého svěcenou vodou pokropili, opakující slova: „Bratře můj, nyní jsi umřel světu a žiješ toliko Bohu,“ konečně zpíváno „Libera“ s modlitbou: „Inclina Domine aurem tuam.“

Celý řád řídil general, od všech klášterů zvolený, který opět jednotlivým provinciím a klášterům představené dosazoval. Reguli sv. Augustina a stanovy svrchu uvedené celý řád tak přísně zachovával, že každý nově zvolený general slavně se zavázati musel, že chce nad přísným zachováváním regule a stanov dle jich doslovného znění bez vší vyfátky svědomitě bdíti.

Co do šatu nosili poustevníci sv. Pavla světlohnedý šerkový hábit, opásaný černým

řemenem, a přes něj škapulír z černé látky, též barvy kápu k pokrývání hlavy. V zimě a na cestách přiodívali se světlohnědým pláštěm, splývajícím až na kolena. Doma chodili bosí, na venkov brali sandály. Na škapulíři na prsou nosili z bílé látky všitou umrlčí hlavu s dvěma křížem podloženýma hnátama. Od šatu tohoto a častého vespólního upomínání na smrt nazývání od lidu všeobecně *Otcové smrti*. Drželi mnoho klášterů ve Francii, Belgii a na Rýně; hlavní sídlo jejich bylo Rouen, hlavní město v Normandii.

A přece i rád tento za minulých časů, kde o duševní a tělesní bídu a chorobu lidu našeho méně než nyní dbáno bylo, na nejvyšší potřebný a užitečný, ač požíval velké lásky a důvěry všech stavů, nepřekonal bouře časové, a vyhynul na začátku 18. století úplně; zda-li nedostatkem členů aneb potřebných prostředků, není nám známo. Památka jeho mezi lidem, kde účinkoval, již dávno zanikla, a dějepis světský, který vítězoslávě krvavých výbojníků často celé knihy věnuje, pro zásluhy ale tichých klášterníků místečka nemá, nám sotva jen mimochodem rádu tohoto jméno zachoval. Doufejmež však, že jména a působení Otců smrti zapsána jsou v knize života věčného, byť by i historie světská jim věnovala toliko „memoriam mortui“, památku umrlého.

P. Maximilian Krupský.

J a r o.

Sluníčko zas milé
dolů na nás hlídá;
ó jak oko čilé,
rádo jaro vídá!

Srdce v těle plesá,
včelka když zabzučí,
pel snášívá z lesa
pilnosti nás učí.

K nebesům se vznáší,
v ples skřivánek šedý;
věští doby krásí,
podziměk než bleď.

Kvítky kolem háje
zlatem pažit roubí;
větérek si hraje
čtveračivě v loubí.

To vše, milý Bože,
pro své dítky seješ,

všecko voláš z lože
lidem pak to přeješ.

Budtež Tobě kvítky
vděčnosti vázány;
pomiluj! své dítky
v nebes přijmi stány!

Fr. Al. Lhotka.

Obrázek.

Povídka z hornického života od Fr. S.

„Zdař Bůh!

V.

V Žalovicích zvonilo se poledne. Lid vycházel poněnáhu z chrámu Páně. Lezec Jeník vyšel také, opakoval pozvání tomu a onomu ze svých dnešních hostí; bylo mu však teskno a ouzko. Přičítal to tomu, že býval každoročně tohoto dne u sv. přijímání: dnes to opomenul. Obával se, že by mu dnešní hostina byla při pobožnosti na překážku; i odložil ji na zítřejší den. Šel tedy na faru, by pana kaplana na zítra požádal o mši svatou.

Rychtářův pasák byl v tisícerech nesnázích, když Jeníčka poznal a viděl, jak mu zmizel před očima ve propasti. I chtěl si vlasy rvát, činil si výčitky, že snad se stal svým zkriknutím příčinou jeho smrti. I chtěl slézt dolů, avšak vzpomněl si na nebožtíka Vojtěcha. Chtěl k Jeníkovům běžeti, ale ovce nesměl opustiti. Což kdyby mu tam některá spadla? Volal o pomoc, křičel, hulákal; nikdo ho neslyšel. Volal do šachty: jsi živ? A „jsi živ“ odpovídala ozvěna. Konečně opustiv ovce, pádil k Jeníkovům, kdež sotva ducha popadaje, stručně a s přestávkami povídal ubohé matce, co se přihodilo. Jeníková stála jako zkaženělá, bledá, zsinalá: krve by se byl na ní nadořezal; nohy se pod ní trásly, a málem byla by omdlela. Chlapec pobízel, aby pospíšila. Přichází k sobě, těší se tím, že to snad nebyl Jeníček. Chlapec ujišťuje, že ho zná, že prý držel papírek v ruce.

„Bože, — obrázek!“ — zvolala matka. Zanechavši domácnost děvečky Anči, již běží a klesá. Chlapec ji drží za ruku a za sebou táhne; ona následuje, pokud jí dovoluje síla. Již jsou u místa: tu matka klesla. Zatím péšinou vzhůru přichází lid z chrámu Páně; pasák volá zoufanlivě, kývaje rukou, by přispíšili. Doběhli Horina, Dolina, Křepelka, Žvanil a jiní, skoro sami horníci z hraběcích dolů. „Co se stalo — co to znamená?“ dotírají havíři na pasáka

„Štajgrovic Jeníček spadl dolů!“ odpovídá vyděšený chlapec.

„Ježíš, Maria!“ — Těmi a podobnými slovy diví se vzrůstající zástup. Několik žen vzkřísilo matku. Ubohá na kolenou vztahuje rukou svých k havířům, řkouc: „Pro Boha vás prosím, ustrňte se nade mnou, — přineste mi dítě!“

Havířům se do toho nechce; jeden kroutí hlavou, druhý krčí ramenama. „Bude po něm“ — dí Křepelka.

„Slitujte se nade mnou!“ — běduje matka.

„Pospěšte pro světlo,“ rozkazuje Horina. —

Z nejbližšího kumbálku světlo přineslo se, a do šachty zpuštěné — zhaslo. — Tu každého zmužilost opustila: odvaha hrozila nebezpečenstvím vlastního života.

Jeníková upírá oči své na Horinu a Dolinu, a sepiavši ruce, vzkřikla: „Ani vy, kmotříčkové? Půjdu sama.“ I chtěla jíti — zadrželi ji.

Slova tato vjela jako blesk do srdce Horiny. Začervenav se, pojednou cítil v sobě síly a srdnatosti dost. „Jeť pravda,“ dí Dolina, „jsme kmotři. Otec tu není, a než by přišel, bylo by snad pozdě. Dýše-li posud chlapec, jednejme jako kmotři v nepřítomnosti otce; jeť to naše svatá povinnost.“ A již se hotovil, upevňoval rozžaté světlo, a s odvahou přiskočil k šachtě.

Dolina za ním, řka: „Jako kmotr se také nezahodím: půjdeme pro Jeníčka.“ Šel za Horinou; žena jeho chtěla ho zadržeti. „Mlč,“ pravil, „jeť to má povinnost, jsem kmotr, a svatý Jan bude nás chránit.“

„Ve jménu Páně tedy,“ vece Horina, a již jest na žebříku do šachty; Dolina udělav kříž, sestupuje za ním.

Lid žasne. Hle, k čemuž se nikdo neodvážil, to podnikají chudí ale poctiví kmotři. Bůh buď s vámi, dobré duše!

Každý z havířů, Jeníkem od smrti vysvobozených, jest mu vděčností zavázán, avšak náboženská povinnost dodává křesťanu zvláštní sily.

Nastala trapná tesknota, obzvláště u matky. — Přinesou-li jí dítě? A přinesou-li živé či mrtvé?

Mezi lidem vše ticho, každý se vroucně modlí, někteří pošeptmo, jiní na hlas. Dva havíři nahlízejí do šachty, sdělující druhým, světlo že se kmitá; dobře — avšak nyní, ohlašují, zmizelo, zhaslo. Ach, to jest zlé znamení. Odstoupili k ostatním. Křepelka leží na břichu, uchem naslouchaje

do šachty. I zdá se mu, jako by slyšel hlas, — napíná sluch, — jest zase ticho.

Zatím co se to dělo u šachty, vycházel Jeník z fary. Slíbeno mu, že bude zřít mše sv. na jeho úmysl obětována u oltáře sv. Jana Nepomuckého. Bylo mu jaksi úzko, jako by mu srdce kleštěmi svíral; — jest mu do spěchu, jakoby ho neviditelná ruka poháněla.

Nikom u šachty nenapadlo poslati proň. Však sotva byl by kdo šel; stáli tu všickni jako přimrazení. Havířům to již trvá dlouho. Dle jejich počítání mohli již kmotři nahoře býti. Obličej se zasmušuje, a hledí jedni na druhé, myslíce si: zahynuli.

Však když nouze nejvyšší, pomoc Boží nejbližší. Křepelka oznamuje, že slyší volání: „On tu není.“ Bohu díky, kmotři jsou tedy živi, a Jeníček tam není.

Tu se chopili pasáka, myslíce, že si to vše vymyslíl a s nimi žert ztropil, i dorážejí naň, aby se přiznal, že lhal. Ubohý chlapec v pomatenosti neví, viděl-li Jeníčka čili nic.

Již se oťrásá žebřík — sděluje Křepelka — jsou na posledním žebříku, lezou ven.

Jaká tu nastala radost u šachty, když uzerli Horinu, an vylízá, na zádech máje Jeníčka, jenž se ho rukama drží okolo krku, a v zavřených rukou má svůj obrázek. Dolina vystupuje za ním; jednou rukou drží žebřík a druhou Jeníčka okolo pásu. Oči všech jsou obráceny, upřeny na chlapce; on hledí vesele, usmívaje se. Již se ho matka chopila, i tiskne ho k srdci, plačíc radostí — dříve jí nemá bolest oči vysušila. Pasáka pustili — nebyť lhářem.

Již tu stál i Jeník u prostřed nich. Nevěda, co se stalo, co onen zástup u šachty znamená, pádil mezi ně. Vida tu své milé, oddechl si, jakoby se mu kámen svalil s prsou, avšak mráz probíhá kosti jeho, an slyší o nebezpečenství. Když ale slyší o vysvobození, stíhá mu po tváři slza slzu, a na kolenou v širém poli děkuje Bohu.

Přítomné ženy plakaly, mužové si utírali oči; každý se diví a vyptává. Jeníčka se táží nadarmo: on neví o ničem jiném, leč že si u keře na pana pátera hrál, procesí vedl a s ním se modlil k sv. Janu. Kde nyní byl, neví. I bylo mu podivno, proč zde tolik lidí nad ním pláče; vždyť prý žádnému nic neudělal. Což on nevěděl, doplňovali pasák a kmotrové. Podivení rostlo. Jedni pravili, tu že jest prst Boží; druzí, že to zázrak; třetí, že chlapce chránil sv. Jan Nep.; jiní zase, že to dítě an-

děl strážce opatroval, někteří, že Jeníček jest živ, to že jest div veliký. Křepelka dokládá, tomu že nerozumí, a kdyby to byl neviděl, že by nevěřil. Ano i Žvanil zvolal: „Klučino, tys měl štěstí!“

I prohlíželi si hošíka, zdaž nekrváčí, zdaž rány nemá, ani modřiny. A hle, vidí, že si neodřel ani ruce ani nohy, chodí dobře, žebra jsou v pořádku, jenom se trochu umazal a pošpinil; obrázek škody neutrpěl.

„Bolí tě něco?“ doléhali naň.

„A co by mne bolelo?“

„Nebál jsi se tam?“

„Kde?“

„Tu v šachtě.“

„Já jsem tam nebyl.“

Od chlapce nelze se ničeho dovědět. Povíme, co oba kmotři pověděli. Když sestupující pro Jeníčka, na třetí žebřík se dostali, zhaslo Dolinovi světlo; a jelikož Horina byl před ním, zakrýval jej Dolina tělem svým. Proto nahoře Horinova světla nevidíce, bědovali, že zhaslo. — Tak slezli až na dno osudné šachty. Tu nemálo je překvapilo, když užřeli Jeníčka, an sedě v koutku, upřeným zrakem hledí na obrázek.

Vidouce kmotři, že Jeníček žije, zvolali radostně hlasem silným: proto se Křepelkovi nahoře zdálo, že slyší hlas.

I ptali se dole chlapce: on mlčí, Světlo v kahánci ale temněji a temněji hoří, jako by chtělo uhasnouti, znamení to, že není radno prodlévati. Co nejspěšněji nakládá Horina milé břímě na bedra svá. Hošík se neprotiví; toliko obrázek z ruky dáti se zdráhá; i ponechán mu. Poručivše se Bohu, vystupují výš a výše, řekl bych, že Horina táhne a Dolina tlačí. Již jsou tam, kde jim prvé jedno světlo uhaslo. Dolina radostí opojen, volá vzhůru: „Nic mu není.“ Křepelka rozuměl; „On tu není“ a věrně to sdělil s ostatními. Z toho nedorozumění povstala pasákova nesnáz. —

Po chvíli radostného pohnutí otec a matka hnuli se s Jeníčkem; všechen zástup doprovázel blažené rodiče, vedoucí synáčka. Každý se tlačil k němu, prohlížeje si jej od hlavy do paty. „Radujme se s radujícími!“ — slova tato zdála se býti heslem všech přítomných.

Doma vyčastoval Jeník nejen hosti, kteréž si byl pozval, nýbrž i nezvaným, co venku stáli, dal, co měl. I kdo by mu to za zlé pokládal, když povází, že syn jeho, který ztracen byl, opět nalezen jest? Ano i rychtářův pasák dostal odměnu na penězích. Zábava byla hlučná, horníci byli veselí, pilo se na zdraví Jeníkovici manželům

a jejich synáčkovi, kmotrům atd. Jeník přelísal i manželka jeho, však tiše. Zdálo se, že opět a opět děkuje Bohu; taktéž milým kmotrům svým opět a opět děkoval, jakož i manželka jeho. Kmotři se tomu protivili, předstírajíce, že to byla jejich povinnost.

Lidé z kumbálků a z Žalovic přicházeli se podívat na Jeníčka. Kdyby byl otec chlapce za peníze ukazoval, byl by mnoho peněz vybral. Synek ale k večeru podřimoval. Uložili jej na lůžko, kdež usnul i spal pokojně.

Hosté poděkovali a odešli; Jeníkovici byli sami. Večerní červánky, oknem nakukující do světnice, viděly je, ani klečící se modlí. Jeník obracel oči k nebi, Jeníková plakala, hlavu majíc skloněnou k zemi.

Ráno v sedm hodin byla celá rodina v Žalovickém chrámu Páně na mši svatě: otec s matkou u sv. přijímání. Dnes jest více lidí než obyčejně. Po mši sv. říkají se litanie o sv. Janu Nep. Jeníčkovi jest, jakoby zase processí vedl jako včera. Po mši sv. čekal pan farář na hřbitově, a vzal Jeníka, manželku jeho a synka s sebou na faru k snídání, a při tom vypravují mu věřejší událost. Nám jest už všecko známo.

O tom, co se v kumbálkách na den sv. Jana Nep. událo, rokovalo se po celém okolí dlouho a živě. Tu a tam proskakovala pověst, že Bůh sv. Jana novým zázkamem oslavil; důvěra v přímluvu sv. patrona u mnohých zrostla. —

Byl svátek na nebe vstoupení Páně. Jeník poslal Horinu do městského pivováru s oučtem. Pan starý měl zaplatiti dluh za uhlí, jež odvozil. As ve 4 hodiny odpoledne vstoupil Horina do světnice v pivováře, kamž se lidé scházivali na pivo. Dnes bylo plno hostů. Horina slušně pozdraviv, odevzdal oučet sládkovi s pozdravením od pana štaigra a s omluvou, že on sám dnes přijíti nemohl. Sládek mu nalil piva a pobídnul, by si zasedl k ostatním. V celé společnosti nejvíce hovořil pan písař. Říkali mu: „vzácný pane!“ Právě došla řeč; i zdálo se, jako by to vzácnému pánu bylo vhod, že přišel cizinec, neb jej hned oslovil:

„Odkud, příteli?“

„Z Žalovic.“

„Z vesnice?“

„Ne, z kumbálků.“

„Aha, co tam nové zázraky děláte!“

„My? I chraň Bůh! My dobýváme uhlí, a ostatní zanecháváme Pánu Bohu.“

„Inu nadělali jste s tím hochem povyků. Z toho vidíte, pánové“ — pravil k ostatním, „jak jest náš lid posud nevzdělaný

Vidí ve všem divy. Kdyby se ve školách učilo přírodním vědám, vysvětlil by si každý onu událost docela přirozeně. Tak na př. já, že jsem študoval, nevidím v tom nic podivného. Chlapec sletěl dolů v šťastné chvíli, když byl totiž dusík ustoupil kyslíku.“

„Ale že nám světlo zhaslo, když jsme je dolů spustili?“ namítal Horina.

„To učinil průvan.“

„Budiž! Ale že se hošík nezabil?“

„To nepochopujete, poněvadž neznáte zákony tlaku ve vzduchu. Sedmiletý, jak slyším, slabounký chlapec jest jako pérko. Měl prý nový kabát; rozumí se tedy, že s naškrobenou podšívku. Vítr šat rozprostřel, a kluk se snášel, pomalu níž a níže až na dno a tam se posadil. Bylo to, jakoby roztažený deštník s přivázaným kamenem, a nebo papírek s věže dolů hodil; ten krouží se, krouží, snáší se pozvolna, až na zem dopadne. Že měl obrázek v rukou, byla náhoda a sice dle mého náhledu náhoda nešťastná. Neb právě to mate lid a nakloňuje k pověře, s kterouž osvěta už tak dlouho bojuje a přece teprv záře osvěty nad lidem českým — — tam z říše německé. — —“

Reč takováto dopálila Horinu. I nedal dále panáčkovi mluvit, a vece úsečně:

„Víte-li co, vzácný pane, zjednejte si kabát až na paty. Jste kost a kůže, těch trochu licousů také mnoho neváží, a proto nesoudím, že budete příliš těžký. Myslíte-li ale, že jste, přidejte ku kabátu ještě as sáh aneb dva sukna a to se rozumí naškrobenou podšívku. Po té přijďte a skočte do šachty. Podíváme se, jak se budete snášeti a jak sednete na dno. Pak vám též budu věřiti. Teď se mi zdá, že mluvíte do větru, a že nás máte za blázný.“ — Při tom udeřil rukou na stůl, až sklenice zařinčely.

Celá společnost dala se do hlasitého smíchu. „Ha, ha, ha!“ — ozývalo se se všech stran, sládek si mnul ruce, písař se začervenal, jakoby ho krví polil. Byl s učeností svou na holičkách. I chtěl ještě něco prohoditi o hrubosti, zadržel však, jelikož pozoroval, že z havířových očí srší oheň spravedlivého hněvu. Viděl na horníkově obličej, že se mračí a měl strach, aby neudeřilo. Horina dopil, vstal, a přijal od sládky peníze za uhří, dal „s Pánem Bohem“ a odešel.

Tím jsme tedy naznačili, jak o zachránění Jeníčka soudil lid a jakého náhledu byl učený písař. Ponecháváme každému na vůli, by sám vše zdravě uvážil a přidržel se, koho chce. Nám však jest vždycky zvo-

lati, kdykoliv si na šachtu a spolu na Vojtěcha a Jeníčka vzpomeneme: „Nevyzpytatelní jsou soudové Páně — nevystižitelné cesty jeho!“

Za týden přišel přísný, pokutou vyhrožující rozkaz od úřadu, by se Svatoborská šachta zaházela a sice nejdéle ve 2 měsících. Stalo se, nebylof lze, vyhnouti se tomu.

(Pokračování.)

DOPISY.

V Praze, 24. dubna 1871.

(O svěcení na biskupství.)

Měli bychom psáti o velikolepém úkonu svěcení na biskupství, avšak to stalo se již překladem vzácného toho obřadu z Římského Pontifikálu v č. 10. t. I. Dle toho vykonáno vše způsobem slavným. Znáte prostorný kostel sv. Salvatora? Nuže pomyslete si, že za hlavním oltářem postaveno bylo vysoké lešení, na nějž snešeno a narovnáno vzácných rostlin a květín, že dlažba pokryta byla drahými koberci, že po straně evangelia postaven byl nádherný trůn pro světitele a naproti němu ozdoben stůl pro dary obětí; pomyslete si, že stolice v presbyterium, v nichž při slavných službách Božích alumnové sedávají, naplnilo duchovenstvo všech stupňů a řádů, tak že alumnové v poboční kapli u sv. Františka Xav. směstnati se museli, chráněni jsouce před návalem lidstva řadou měst. ostromřelců, kteříž na počest duchovního rady svého s důstojnictvem svým se dostavili a prostoru pod kuplí ohradili a u prostřed lodí ulici utvořili; vědouce, že chrám sv. Salvatora má nad jednou i druhou poboční lodí kolem kůry, pomyslete si tam hlavu vedle hlavy, a to nejvíce vysokou šlechtu, a nad hlavním vchodem u varhan přes 40 zpěváků a hudebníků, dole pak obecnstva tolik, že více býti ani nemohlo, v směsici takové, že princ seděl vedle ženy, kteráž místo své vznešené paní za žádný peníz postoupiti nechtěla; představte si zvoleného biskupa, jak od okrášleného oltáře, kterýž před lety obrazem sv. Jana Nep. od slavného mistra Hellicha ozdobil, za akolyty svými u prostřed dvou biskupů kráčí k světiteli, tam přísahu skládá, k čemuž s kůru srdcejemný čtverozpěv chrámem se rozléhá, jak potom na stupních oltáře na tváři své leže Pánu se koří, co zatím biskupové litanii o Všech Svatých říkají, a duchovenstvo jedním hlasem odpovídá, jak přijímá požehnání a posvěcení, Ducha sv. vzkládáním rukou a pomazání na biskupství za úchvatného zpěvu

vznešené hymny: „Veni Creator“, jak přijímá se světitelem z téhož posvátného chleba a z téhož kalicha krev Páně pije, jak přijav oznaky biskupské důstojnosti za chvalozpěvu „Te Deum“ kráčí za dlouhou řadou duchovenstva u prostřed dvou biskupů přeplněným chrámem a udílí všem své biskupské požehnání, k čemuž každý, kdo může, pokleká; jak potom třikráte kleče přeje světiteli: Na mnohá leta! — a porozumíte výroku onoho vzdělance, že velikost Církve katolické jeví se v posvátných jejích obřadech, porozumíte povzdechu tohoto stříbrovlasého kmeta, jenž utíraje si oči pravil, že jaktěživ nic tak dojemného neviděl, přisvědčíte úsudkům, že to byla veliká missie, výmluvné kázání, posvátné divadlo, jež diváka přimělo k vyznání: „Buď za to Bohu dík, že křesťan jsem a katolík!“

Papežská bulla žádá, aby nový biskup co nejdříve schvalným poslem podal sv. Stolicí důkazy, že složil vyznání víry a předepsanou přísahu, kteréžto listiny opatřeny býti musí podpisem a pečeti světitele i posvěcení. Poslem tímto jest dr. Karel Jaenig, rektor chrámu a pohřebiště v Římě, jenž sem byl přijel ke konsekraci dobrodince svého a odtud do Říma veze dotčené listiny, a písemné poděkování, k němuž, jak nám dr. Jaenig svěřil, p. biskup Prucha přiložil 1000 franků pro sv. Otce co halíř sv.-Petrský.*)

Zprávy novin, jakoby se p. biskup byl vydal na cesty, do Vídně, atd. opravujeme v ten smysl, že Prahu ani na den neopustil, a prozatím neopustí; budeť míti v neděli 30. t. m. jakožto při počátku májové pobožnosti u sv. Klementa první sv. požehnání.

Z Kutné Hory 19. dubna 1871.
(Výstava starožitností.)

Umělecko-životenská jednota „Vesna“ na Horách Kutných uspořádala o svátcích velikonočních ve svých místnostech výstavu archaeologickou, kteráž po 8 dní, od 9. do 16. t. m. trvala. Kdo pováží, jak obtížné se tu „Vesna“ podrobila úloze, sebrati totiž staré památky města a okolí a tak v obecnstvu buditi lásku k umění a smysl pro starožitnosti: ten zajisté musí čilému spolku vzdáti chválu a čest. Překvapeni jsme byli věru jak množstvím tak i přísným výběrem předmětů, jichž jsme napočítali ku čtyřem stům. Většina jich, jak samo sebou se rozumí, zasahá v umění křesťan-

ské. Nemůže ani jinak býti, nebo kdo v středověku jediným téměř byl pěstovatelem umění a věd? Byla to církev. Církev umění povznese na výši a dokonalost takovou, že jest to až k neuvěření a velikou jí činí krivdu náš věk, špatnou jí za to prokazuje vděčnost, pakli že mluví neustále o temném středověku, o církvi, nepřítelkyni všeho vědění, o kněžstvu, rozšiřovateli pověry a tmy. Jděte do archaeologických výstav kterýchkoliv; ty vás přesvědčí o utrhaní a lži.

Vedlo by mne daleko, kdybych se chtěl zmíniti o všech vystavených předmětech, obmezím se pouze na důležitější z oboru umění křesťanského. Vstoupivšímu do síně ihned do oka padla mistrovská socha ukřižovaného Krista od českého řezbáře Jakuba, který žil v 15. stol., ze zasedací síně zdejší radnice. Od výtečného tohoto umělce pocházejí též primatorské stolice v chrámu sv. Barbory a pozoruhodný v dřevě řezaný obraz Odevzdání synů Zebedeových Pánu Ježíši za učeníky s vyobrazením Kutné Hory, jak byla v 15. století, v chrámu sv. Jakuba.

Z chrámu sv. Barbory viděli jsme tu mimo drobnější předměty zavírací čili křídlový oltář s malbou na dřevě z 15. stol., obraz sv. Stanislava, též na dřevě z počátku 18. stol.; obraz sv. Vojtěcha, výtečnou malbu od Brandla; pamětihodný obraz sv. Simeona s božským dítětem na rukou od neznámého mistra. Brandl mimo to zastoupen obrazem sv. Jeronyma a sv. Onofria — oba ze zdejšího voršulínského kláštera —, pak malým obrázkem na dřevě „Ecce homo“, majetek privátní. —

Od Škrety vystaveny dva znamenité obrazy: Svatá rodina z kláštera Voršilek a Bolestná Matka z chrámu sv. Jakuba.

Ze Sedleckého chrámu byla tu překrásná jemně vyvedená socha dřevěná Panny Marie s Ježíškem z 15. století a památná gotická monstrance ze stříbra pozlacená, vysoká 3 stopy a dva palce. Jiná menších rozměrů, též ze stříbra pozlacená gotická z chrámu sv. Jakuba a zaslané spolkem „Vlastimil“ z Prahy dřevěná stará monstrance z Plas, kovová gotická ze Štěpánova, pozlacená měděná gotická z Husince a mosazná gotická z Letařovic.

Byla tu i drahocenná mešní roucha: červené, zlatem bohatě vyšívané dalmatiky Sedlecké a taková též kasule z kaple sv. Václava ve Vlašském dvoře; staré missály na pergameně s inicialkami, jeden z Vlašské kaple, druhý v Bamberce r. 1489 tištěný z Nových Dvůrů; nad jiné znamenitý

*) Ústavu chudých u sv. Bartoloměje v Praze daroval 500 zl

krásnými iniciálkami missál Ledečský; kancionály též na pergameně ze zdejšího městského archivu a více jiných starých mešních knéh i zpěvníků psaných i tištěných a vkusně vázaných. Staré latinské i české bible v přehojném počtu byly zastoupeny, nejstarší z nich bible česká benátská od roku 1506.

Z vyčtených zde důležitějších předmětů pouze z oboru křesťanského umění lze seznati, jak hojně a důkladně sestavena byla výstava. Ostatní část tvořily staré zbraně, popelnice, nádoby, pokladnice, rejstříky, artikule zdejších cechů, listiny a t. p. Nejhojněji tu zastoupen městský archiv zdejší a blízkého Kaňku. Starých pečeti, map, znaků, knéh na mnoze vzácných, klasických, převeliké množství. —

Největších zásluh o uskutečnění a zdar výstavy zjednal si bez odporu ředitel realky zdejší p. Jiří Zach, vášnivý milovník starých památek vůbec a chrámových zvlášť. Prání naše jest, aby se výstava neminula s kýženým účinkem a aby skutečně každý jednotlivec učil se znáti cenu a důležitost památek. Jak mnohá věc památná přijde na zmar nevědomostí? Tímto způsobem dovede pak oceniti lid náš a vážiti si svých památek, utvrdí se v lásce k vlasti a její minulosti, v lásce k církvi, kteráž umění a vědy k takovému rozkvětu přivedla v dobách, kdy nikdo jiný o ně se nestaral.

A. M.

KRONIKA.

Z Prahy. V neděli 30. t. m. započne letošní „Májová pobožnost.“ U sv. Klementa, kdež se již od r. 1850 koná, bude v ten den a pak každého dne v měsíci květnu vždy o 7. hodině večerní české kázání a litanie s požeňáním, po němž, jakož i před kázáním zpívají se milé písně Mariánské. Jazykem českým konati se bude tato pobožnost též u sv. Kajetána o 6. hodině a u sv. Ignáce o půl 7. hodině na večer, německým pak v 6 h. odp. v kostelích ctih. panen Voršilek, Anglických panen a Milosrdných sester pod Petřínem.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati 29., 30. dubna, 1. a 2. května u sv. Jana Nepom. na Skalce, od 3—6. května u sv. Jindřicha.

— *Installace* nového pana kanovníka Ant. Hory bude se odbývati v neděli 30. t. m. u Věch Svatých na hradě v 10 h. ráno.

— Svěcení *kněžstva* v Praze ustanoví

vil J. Em. nejd. p. kardinál arcibiskup na d. 12., 14., 15. a 16. července.

— Dědictví *Svatojanské* mělo roku 1870 údů 24781 a sice zakladatelů 5, spoluzakladatelů 49, údů I. třídy 25, údů II. třídy 131, údů III. třídy 24571. Údů stálých a sice rodů jest 5167, škol, obcí, knihoven a bratrstev 1085, údů stavu duchovního 3854. Zemřelých ohlášeno za min. rok 243, totiž z arcidiecése Pražské 42, z diec. Litoměřické 6, z Kralohradecké 30, z Budějovické 39, z Olomoucké 57, z Brněnské 54, z Vratislavské 9, z Rakous 2, z Uher 8.

— *Z Nových Hradů.* Den svěcení na biskupství rodáka zdejšího, vdůst. p. preláta Karla Fr. Pruchy, oslaven byl zde v neděli 16. t. m. způsobem důstojným. Chrám Páně přeplněn byl téhož dne obecenstvem; hraběcí úředníci dostavili se v plném počtu a k nemalému překvapení všech též J. Exc. p. hrabě Buquoy, jenž k této slavnosti z Vídně sem přijel. Po slavnostním kázání, jež měl vp. P. Kazimir, následovala zpívaná mše sv. s assistencí, při níž zdařile provedena velká mše od Webra. Po službách Božích rozděleno mezi chudé osadníky zdejší 300 zl., kteréž šlechtyn p. biskup sem zaslal. Pokoj v zámku, kdež se 6. září 1818 narodil, byl zelením, věnci a prapory vkusně ozdoben a četně navštěvován. V klášteře OO. Servitů uspořádána hostina na počest p. biskupa, jemuž p. hrabě do Prahy telegram zaslal a za nedlouho odpověď obdržel. (Blahopřejných telegramů došlo p. biskupa po konsekraci a při hostině v arcibiskupské residenci veliké množství, jeden český též z Říma. *Red.*)

— *Z Budějovic.* Spolek sv. Mikuláše ku podporování duchovenstva v diecési Budějovické měl r. 1870 příjmů 52389 zl. 92 kr. r. m. a 6200 franků, vydání pak 25310 zl. 46 kr. Koncem prosince zbývalo jmění 27079 zl. 46 kr. r. m. a 6200 fr. v obligacích pap. půjčky. Na podpory vydáno 24 kněžím 1185 zl. a sice v částkách od 20—100 zl. Půjčeno bylo 16 kněžím 1625 zl.

— *Z Klatov.* Náhlá smrt jednoho člověka způsobila zde nemalé pohnutí. Vešel totiž v sázku, že sní na Veliký pátek dvě libry uzeného masa. I snědl dvě libry masa, v noci pak zemřel.

Z Bavorska. Dne 4. dubna t. r. zemřel nejdůst. biskup Spýrský, Konrad Reither, kterýž teprv lonského roku dne 28. září vládu této diecése byl nastoupil. Za kapitolního vikáře byl zvolen probošt kapitoly Busch.

Z Elzasu. Obyvatelstvo Elzasu obnáší vesměs 1,110.255 duší; mezi nimi jest 832.270 katolíků a 232.336 protestantů. Doposud byly platy duchovenstva takto vyměřeny: Katoličtí kněží byli rozděleni na trojí třídu: kaplani či vikáři měli ročně 350 franků, Desservants (administrátoři farní) 900 a farářové kantonální 1200 franků; čítá se v Elzasu 225 vikářů, 658 desservantů a 76 farářů. Naproti tomu farářům protestantským byl vykázán plat 1500, 1900 a 2100 franků, a rabínům židovským 1200 franků. Státní pokladnice francouzská vyplácela katolické církvi roční podporu 916.000 franků, tak že průměrně na jednoho kněze připadá 955 franků; protestantským vyznáním však uděloval stát ročně 1,749.436 franků, tak že na každého pastora (celkem jest jich 871) připadá 2008 franků; a židé dostávali na 130 rabínů ve Francii 262.000 franků, tak že na každého rabína připadá 2018 franků. Katolíci elsaští se nyní o to zasazují, aby církvi tamo navraceny byly rozsáhlé lesy (v objemu 73081 hektarů; jeden hektar má 2780 čtverečných sáhů), kteréž v čase republiky první r. 1789 byly od státu zabaveny, ale doposud prodány nebyly, ješto stát z výtěžku jejich obstarával platy duchovenstva. Lesy ty mají cenu 50—60 milionů a roční výnos páčí se na 2,326.998 franků; kdyžby jmění to zase církvi jakožto vlastnictví její bylo přiřknuto, mohla by se katolická církev v Elzasu jak o výživu duchovenstva, tak o veškeré potřeby chrámové v plné míře postarati bez všeliké pomoci státní.

Z Říma. V březnu t. r. přibyli někteří důstojníci americké lodi válečné z Civitavecchie do Říma a ve vojenském obleku chtěli se odebrati do Vatikánu, by sv. Otcí se představili. Leč italská stráž nedala jim vejíti prvním dvorem do paláce papežova, i museli tedy celý sv.-Petrský chrám obejít, aby druhou stranou, kde stráž nestojí, k papeži se dostali. Z toho arci seznati mohli, jakou svobodu dopřála italská vláda hlavě církve.

— Kralevic Humbert nedávno se v obleku civilním procházel před Kvirinálem, ana tu chudá žena o almužnu jej prosila. „Mnoho-li pak si vyděláte denně tímto zaměstnáním?“ otázal se kralevic, uděliv jí několik soldů. „Ó milý pane,“ vecě starěnka, „dokud tu byl náš milý papež, dostávala jsem mnoho almužny, teď ale, co zde ti bezbožní rouhačové v paláci přebývají, žádný na mne ani halérem nevzpomene.“

— Před některým časem musel děkan sboru kardinálského učiniti kardinálům důvěrné sdělení, k němuž se ostýchal použiti nespolehlivé pošty italské. Vyslal tudíž bodrého jinocha Eugena Lenti, jehož bratr jest biskupem v Sutri, aby cirkulár ku kardinálům donesl. Přišel do Terraciny dozvěděl se, že biskup tamější se nachází v Piperno, i musel tam za ním se odebrati. Již ale jej stíhalo podezřívě oko policistův ministra Lanzy. Sotva že Lenti přibyl do Piperna, byl zatknut a nejhrubším způsobem prohledáván; policie zmocnila se listův, jež s sebou nesl a na rukou i nohou posla zpoutavši do temného vězení jej uzavřela. Šest dní musel vytrvati mezi lupiči a zloději. Bratři jeho se všemožnou pílí o to v Římě zasazovali, aby byl propuštěn, ale nadarmo. Posléze však sbor diplomatický se ho ujal a zakročil u italské vlády, načež královský komisař Gadda telegrafoval do Florencie, odkudž došel rozkaz, aby byl propuštěn.

— Jeden z revolucionářských listův římských, „Tribuno“ nazvaný, přinesl dne 24. března t. r. následující úvahu: Od roku 1862—1870 splynulo z rozličných daní, půjček, smluv, z prodeje statkův církevních i státních úhrnem 9360 milionů a 265150 lírů do státní pokladnice italské. A kam přišly peníze tyto? Kam přišly? Jak jste vy lidé nevďeční! Nuže povíme vám, k čemu sloužily ty miliardy, jež jste vyssáli z obětí svého lupičství a svých svatokrádežných usurpací. Penězy těmito naplněny jsou pokladnice několika výše postavených pánů freimaurů, z nich udržovány jsou nepravidelné pluky revoluční, jimi ukojena jest touha věčně hladových spoluudů sekty, jimi podplaceny jsou cizozemské noviny, aby ve Vašem smyslu upravily veřejné mínění v Londýně, Vídni a Paříži; z peněz těch přichystána byla expedice u Mentany, a nyní slouží peníze ty k tomu, aby rozdmýchovaly oheň v Belleville a Montmartru (Paříži) vzniklý; ony k tomu sloužily, aby vás přivedly do Říma, aby tam vydržovaly hejno křiklounů vládu italskou velebicích, aby provedly podvodné hlasování obyvatelstva římského, — zkrátka peníze ty sloužily ku všelikým těm nešlechtnostem, jichž výsledkem jest sjednocená Italie ku věčné hanbě a potupě našeho století.

Z Ruska. V Petrohradě byl za vrchního bibliotekáře carské veřejné knihovny ustanoven dr. Alois Pichler, kterýž dříve v Mnichově byl docentem theologie a sepsal obšírnou knihu ve prospěch rozkolu řeckého,

V úřadě tom už půl druhá roku plnil bedlivě povinnosti svoje. Avšak týmž časem začaly se ztráceti z knihovny spisy vzácné, a všecko pátrání po zloději dlouhý čas bylo marné. Ředitel knihovny posléze rozkázal, aby do čítáren nikdo nebyl připuštěn ve svrchním oděvu; kožichy a svrchníky musely býti zanechány u vrátných, jimž byl dán přísný rozkaz, aby na každého z domu ven vycházejícího bedlivé zření měli. Dr. Pichler požádal ředitele, aby mu vzhledem na chatrné jeho zdraví dovolil, by v lehkém svrchníku do knihovny přicházeti směl, an prý se bojí nastuzení. Prání jeho bylo vyhověno, ale spolu již vzniklo podezření proti němu a vrátným nařídilo se, aby s dvojnásobnou bedlivostí jej střežili. Na začátku března t. r. chtěl dr. Pichler zase jednoho dne z knihovny odejít; vrátný mu podával kožich; ale zdálo se mu, že na zádech učencových jest cosi tvrdého jako prkno. Aby se o tom přesvědčil, sáhnul pod kabát dra. Pichlera, a ejhle vytáhnul odtamtud celý foliant! Byv k řediteli uveden, vyznal se dr. Pichler, že v bytu svém chová ještě velmi mnoho jiných kněh a rukopisů z carské knihovny; komise tam vyslaná nalezla 6000 svazků, kteréž mají cenu asi 15000 rublů. Cena rukopisů dr. Pichlerem odcizených páčí se na 60.000 rublů. Velká část spisů těch byla již v bednách uložena a měla do ciziny vyvezena býti. Z úřadu svého byl ovšem hned sesazen a jednání soudní proti němu zavedeno. Vinu jeho obzvláště ta okolnost zvyšuje, že ze všech kněh odstranil pečť carské knihovny.

Z Ameriky. Na ostrově Havanna byla letos zavedena jednota „mládeže katolické,“ ku kteréž se jinochové v četném počtu hlásí; gubernátor ostrova milerád na se vzal úřad předsedy této jednoty.

— K dostavení velkolepého chrámu stoličného v *New-Yorku* bylo letos opět sebráno příspěvků 100000 dolarů. Nedlouho předtím sešlo se z dobrovolných dárců 92000 dolarů na nově zřízený dům nalezencův, kdež milosrdné sestry za 16 měsícův přijaly 1727 dítek. — Katolíci arcidiecése *Baltimorské* zaslali sv. Otcí 4000 dolarů co halěr sv. Petřský a 16000 dolarů zaslali do *Cařihradu* ve prospěch Arménův katolických, kteříž v lonském požáru velké škody na majetku svém utrpěli.

Paběrky.

24. *Aristides.*

Jeden z největších mužů v *Athenách* byl *Aristides*, kterého vždy „spravedlivým“

nazývali. Zasloužená vážnost, jakou mu jeho spoluměšťané prokazovali, vzbudila závist u některých vůdců lidu. Tito nenáviděli ho a vymohli, že bez viny vypovězen byl a sice na deset let. Takový ortel byl otracismem čili soudem střepinovým prohlášen. Kdo totiž pro vyhanství hlasoval, musel jméno vypovězence na střepinu nebo tabulku napsati a tuto na určitém místě na náměstí položiti. Když se tedy o vypovězení *Aristidově* hlasovalo, potkal jeden měšťan, jenž neuměl psáti, *Aristida*, a neznaje ho, prosil jej, aby mu jméno „*Aristides*“ na tabulku napsal. *Aristides* ochotně to učinil, i otázal se měšťana, zdali mu *Aristides* něco zlého učinil? „*Nikoli*,“ odpověděl onen, „ale to veliké oslavování jeho spravedlnosti se mi protiví.“ — Mám za to, že kdybychom některému vůdci lidu do jeho vnitra nahlédnouti mohli, shledali bychom, že se tomuto měšťanu v *Athenách* podobá. Chceť, aby náboženství a ze země vypuzeno bylo, protože jest božské a to se mu protiví. Ř.

25. *Alban Stolz* o některých novinářích.

„Jsou lidé, kteří po celé živobyť své zůstávají chlapi. Jsou ještě chlapi, když již vous nosí; jsou chlapi, když jim vlasy šedivě prokvétají; a jsou ještě chlapi, když temeno staré hlavy již jest tak holé, jako náměstí; a zůstanou chlapi po celý věk. Mají totiž po celý život svůj jako zlomyslní chlapi z toho radost, když mohou působiti různice, hádky a zmatky. Takovýchto starých chlapců nalezá se nemálo mezi těmi, co do krčmářských novin píšou. Netroufají-li si proti světské vrchnosti lid pošťovati, štvou s tím větší odvahou proti vrchnosti duchovní, proti církvi katolické a jejím od Krista ustanoveným vládčům.“

(*Kal. f. Zeit u. Ew. 1846.*)

26. *Podivná děla.*

Jistě jsi, milý příteli, za našich dnů již slyšel o lidech bez náboženství, bez vyznání. V našem milém Rakousku jest totiž dovoleno, že kdo ani katolíkem, ani evangelíkem, židem nebo turkem nechce býti, oznámiti může, že k žádnému z těchto v státě trpených náboženství přináležeti nechce, nýbrž že si chce své vlastní pojmy o Bohu a povinnostech činiti, a podle tohoto samodělaného náboženství žíti. Žilo sice v říši Rakouské již dříve veliké množství tvorů bez náboženství, pro něž ani schopni nebyli. Někteří mezi nimi mají

čtyry nohy a chrochtají, jiní řehotají, zase jiní štekají; jiní plovají ve vodě a osvobodili svým křikem Kapitol, jiní visí v krásných klecích a žvástají každé slovo, kteréž slyší, beze všeho smyslu. Tento druh tvorů jest nyní rozmnožen počtem dvounohých bytostí, jimžto ale Stvořitel žádných křídel nedal. Jsou tedy bez vyznání, bez náboženství, jako onen tvor, jenž se okolo vánoc zabíjí, nebo který se za časného rána na pastvu žene. Docela jinak myslí jednou velitel zámku Arauziejského (Oranie). Když tento zámek svému vlastnímu majiteli navrácen byl a opět řádné poměry nastaly, ubytoval se také biskup zase v městě a chtěl, aby se katolické služby Boží jako dříve slavily. Když přišel den Božího Těla, poslal biskup k zámeckému setníkovi, žádaje ho, aby kuzvelebení slavnosti a na počest Boha v nejšv. svátosti ukrytého ze zámeckých děl strážiti dal. Velitel Millet de Masnay, ačkoliv katolík, dal odpověď následující: Děla prince Arauziejského jsou všechna kalvínská a neslaví tudíž katolických svátků. To jest přes příliš, když se i dělům křesťanské vyznání přisuzuje. Děla vůbec nezdají se žádnou křesťanskou věcí býti, poněvadž křesťanství spolubližní jako sebe sama milovati poroučí, a ostré rány z děl podivné důkazy lásky dávají. Přece však se zdá, že děla za náboženská prohlašovati není tak veliký nesmysl, jako když se lidé za beznáboženské prohlašují a za takové uznávají. *R.*

Literární oznamovatel.

— „*Kazatelé slovanští.*“ Sešit 5. obsahuje kázání na ned. II. po Velikonoci: O pastýři dobrém a nájemníku, o vlku a ovčích (z polštiny). Na den sv. Marka: Chléb náš vezdejší (z luž. srbštiny). Na ned. III. po Velik.: O poslušnosti (ze slovinštiny). Na den Nalezení sv. kříže: Kterak přijímati máme kříže toho života. Na ned. IV. po Velik.: K čemu a jak se vztahuje působení Ducha sv. v Církvi Kristově, o učení z evangelia. Na ned. V. po Velik. o modlitbě (z polšt.). Na hod na nebe vstoupení Páně: 1) O nebeské radosti (ze slovin.); 2) O slávě, moci a lásce P. Ježíše k nám, již objevil svým na nebe vstoupením (z polšt.). Na ned. VI. po Velik. o základu víry naší, o strastech toho světa a o potěchách Ducha sv. (Z polštiny P. Skargi.)

— *Posvátná kazatelna.* Svazek 6. (květnový) obsahuje duch. řeči na slavnost sv. ap. Filipa a Jakuba: Jen vidění Boha nás může úplně oblažiti; na slavnost sv. Gotharda: Co jest svět a co duše; na ned. IV. po Ve-

likonoci: 1) Člověk má duši, 2) Kam jdeš; na ned. V. po Velik.: 1) Prosebné listy k nebeskému Otci, 2) Modlitba ve jmenu Ježíše Kr. konaná jest účinnější, nežli kterákoli jiná; na slavnost sv. Jana Nep.: Co mluví neporušený jazyk sv. Jana; řeč při svěcení obnovené kaply N. na slavnost sv. Jana Nep.; na den na nebe vstoupení Páně: Krev Kristova, modlitba a dobré skutky — klíče k nebi; na ned. VI. po Velik.: Důkaz božství Ducha sv.; na slavnost seslání Ducha sv.: Duch svatý jest dokonatel spásy naší; na Boží hod Svatodušní: Naše vděčnost za lásku Kristovu,

— „*Drahé kameny z koruny Svatováclavské čili Životy Světců, Blahoslavenců a domněním Svatých národa Československého.*“ V Praze 1871. Nákladem Dědictví Svatojanského. Podíl údů na rok 1871. Tiskem Karla Bellmanna. Na skladě u Jar. Pospíšila v Praze, E. Hölzla v Olomouci a K. Viníkra v Brně. Str. 506 s 16 obrázky. Obsah. I. Světcí: Sv. Cyrill a Methoděj, sv. Ludmila a sv. Václav; sv. Vojtěch, sv. Gaudenc Radim, patero sv. bratři; sv. Prokop, sv. Hedvika, sv. Jacek, sv. Jan Nepomucký, sv. Jan Kapistran. 2. Blahoslavenci: Bl. Ivan, Vintýř, Česlav, bl. Bronislava, Aneška, bl. Petr Kanýzius, Jan Sarkan-der. 3. Osoby domněním svaté: Přibislava, Maria Mlada, Jindřich Zdik, Vrbata, Godešalk a Jarloch, Hroznata, Ondřej biskup, Zdislava, Vít děkan, Arnošt z Pardubic, Jan z Jenštýna, řeholníci v Praze umučení, Melichar Grodecký. Jan Lohel, Daniel Vojtěch Hájek a Pankrác Skribe, Vavřinec Pasok a Matouš Kramer, Albrecht Chanovský z Dlouhé vsi a Martin Strakonický, Matějček, Maria Elekta, Františka hraběnka Slavatová, Augustin Strobach, Šimonek Abelesův, Jan Bedřich hrabě z Valdštejna, Tobiaš Jan Bekr, Jan Kliment Maria Hofbauer. — Z tohoto obsahu patrné, že tu jsou životy všech těch, kdož v duchovním směru zásluhu mají o Čechy, Moravany a Slezáky. „Mnozí z nich jsou domácí plod; jiní, ač přichozí, blaze u nás působivše, zasluhují občanské právo samých rodáků.“ (Předmluva). — Spisovatel pěkné této knížky není sice na titulu udán, avšak jest známý přítel čtenářů starších ročníků „Blahověsta.“ — Podíl tento údů Dědictví sv. Janského vyšel ve dvojím vydání, jedno latinkou, druhé frakturou (švabachem). Při sestavování seznamů a zásilkách vkladů nových údů budiž tedy oznámeno, které vydání či písmo si kdo zvolil. Noví údové mohou si též místo letošního podílu vyžádati lonskou knihu: „Příběhy starého zákona“ aneb jinou dříve vydanou, n. př. „Vůdce hříšníků“ aneb „Rodina Čermákova.“ — Na příští leta uchystány jsou a vyjdou tyto spisy: na r

1872 „Boj a vítězství pravdy Boží v Čechách“ od Jos. Ehrenbergra (latinkou); na r. 1873: „Příběhy Nového zákona“ s obrazy jako byly: „Příběhy starého zákona“ a též frakturou; na r. 1874: „Obrazy z historie církevní“ od Tom. Nováka. Díl II. frakturou jako díl I.

— *Cenník vázaných modlitebních knih* knihařské dílny Jos. M. Zýky v Plzni. Výhradní prodej pro Rakousko u p. Ilynka Fuchse v Praze, kamž se také veškeré zakázky zasílají. Tiskem H. Fuchse v Praze. Nákladem vlastním. Text český i německý s vyobrazením vazeb. Str. 43.

— *„Timoleon.“* Historická činohra v 5 jednáních od Josefa Wenziga. V Praze 1871. Nákladem kněhupectví I. L. Kobra. Str. 73. (Díl X. výboru spisův dramatických.)

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- P. Mauric *Rauch*, ř. prem. v Teplé, dr. theol., býv. prof. na gymn. v Plzni a far. na odp. v Teplé, 17. dubna (nar. v Tachově 4. února 1803, posv. 17. břez. 1826);
- p. Vác. *Novák*, farář v Podčepicích, zat. správce vikar. Sedlčanského, 17. dubna (nar. ve Všetatech 22. břez. 1816, posv. 1. srp. 1841).

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Kar. *Appel*, koop. z Abertanů, za kapl. do Kralovic;
- p. Ant. *Fenzl*, kapl. v Oudřči, za admin. do Lochotína;
- p. Vác. *Füssl*, kapl. v Brodu, za výp. kapl. v Plané;
- p. Frant. *Franěk*, kapl. v Nov. Strašecí, za admin. v Bratronicích;
- p. Al. *Klecan*, kapl. z Ondřejova do Skramník;
- p. Kar. *Krehan*, admin. v Žďáru, za kapl. do Nejdek;
- p. Vác. *Kreissl*, kapl. z Nejdek do Abertanů;
- p. Ant. *Lehmann*, kapl. z Nejdek do Doupova;
- p. Fr. *Liska*, adm. z Tuchoměřic do Skořice;
- p. Jan *Plzák*, kapl. za admin. v Plané;
- p. Ant. *Ritt*, kapl. z Kněžovsi, za adm. do Lán;
- p. Vác. *Rott*, kaplan z Městečka do Nov. Strašecí;
- p. Ludvík *Šprýsl*, koop. v Křečovicích, za fund. kapl. do Chlumu;
- p. Vil. *Danz*, kapl. v Kraslicích, vstoupil do řádu křižov. v Praze.

Upřádněné fary:

Bratronice a Lány, patron. p. Maxm. Eg. kníž. z Fürstenbergu.
Lohotín, patr. p. Fr. bar. z Weidenheimu.

Planá, patr. p. Jos. hrah. z Nostic-Rhinecku.
Slušovice, patr. p. Jana kníž. z Lichtensteinu.
Skořice, patr. (?) vesměs od 14. dubna.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Karel *Seifert*, děkan v Ném. Brodě, bisk. notář, 26. března (nar. v Ném. Brodě 11. září 1813, posv. 25. července 1838).

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Jos. *Matouš*, býv. farář v Mladé, na odp. v Nových Dvorech, 29. března (nar. v Suché 4. led. 1791, vysv. 12 srp. 1818).
- Ve správě duchovní ustanovení jsou:**
- p. Fr. *Stolz*, vychov., za faráře v Měrunicích;
 - p. Vojt. *Wagner*, admin. in spir. v Dolanech, za adm. interkal. v Radonici;
 - p. Frant. *Schindler*, kapl. v Radonici, za admin. in spirit. v Dolanech;
 - p. Ant. *Seidel*, koop. z Vratislavic do Maffersdorfu;
 - p. Ant. *Fridrich* vzdal se praesentace na faru Církvickou a zůstal far. v Touchořinech.

Upřádněná místa:

Libouchec (Königswalde), fara patron. p. Frant. hrah. z Thun-Hohensteinu.
Lindava, fara patr. pí. Alž. hrah. Kinské.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Vinc. *Wortner*, děkan v Prachaticích, b. vikář téhož okresu, kons. rada, 17. dubna (nar. v Budějovicích 23. břez. 1814, posv. 25. července 1840);
- p. Jan *Sika*, rektor biskup. klerik. semináře v Budějovicích, kons. rada, b. notář, atd., 18. dubna (nar. v Praze 20. října 1809, vysv. 7. srpna 1836).

J. M. p. biskup Karel Frant. Prucha obdržel ke dni své konsekrace tolik dopisův od v. kněží i laiků, že není s to, každému zvlášť za jeho blahopřání písemně díky vzdáti. Stane se to bohdá poněáhl. I požádal nás, abychom tuto v jeho jménu ohlásili všem, „kdož mu modlitbami svými na Bohu milost vyprosili, a buď osobní přítomností den jeho konsekrace oslavili, buď písemným blahopřáním lásku svou osvědčili, zvláště milým spolubratřím kněžím, že z hlubin povděčného srdce volá: Zaplať Pán Bůh stonásob! — a že již za všechny tyto své přátele a příznivce mši sv. obětoval a za ně modliti se neustane.“

Dp. J. Št. K.: Chron. jsme doručili. Vzhledem druhého ráče psáti red. Č., s nímž Bl. není v žádném spojení. I my zahrnujeme ostouzení mužů o vlast a církev nad jiné zasloužilých.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. arcib. semináři
čís. 190—1.

Expedice:
v katol. kněhupectví

B. Stýbla
na sv.-Václavském
náměstí, čís. 786-II.

Nedobrá čísla
reklamujte nejdříve v
měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupectvů
na rok: 2 zl. 50 kr.
na půl: 1 zl. 30 kr.

Po poště:
jenom v expedici

Celoroč. 3 zl. — kr.
půlroč. 1 zl. 55 kr.

Předplacení čtvrt-
letní se nepřijímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídne čini národy.“ (Přisl. XIV. 24.)

Úvahy na neděle a svátky celého roku.

XXIX. V neděli V. po Velikonoci.

Pán Ježíš podle evangelia svatého Jana (16, 23—30.) vzbuzuje své učeníky k modlitbě a mluví o svém odchodu k Otci.

1. „Amen, pravím vám, budete-li zač prositi Otce ve jménu mém, dá vám.“ Toto zaslíbení Kristovo také nám platí, že nám nebeský Otec v potřebách tělesných i duchovních pomoci své neodepře, ač budeme-li ve jménu Pána Ježíše prositi. Uvažujme blíže ta slova.

Není člověka pod nebem, jenž by nějakým křížem nebyl stížen, buď tělesnou neb duchovní bídou sevřen. Co si tu člověk má počít? Prositi má, modliti se má.

„Proste a bude vám dáno.“ Kdo to praví? Bůh, Pán všemohoucí, jenž všecko dává, Pán všech, jenž všecko dává, Pán všech, jenž všecko dává, Pán všech, jenž všecko dává. — Velcí páni chtějí býti prošení: a Bůh jest Pán nejvyšší, Pán všech pánů, král všech králů. — Jdeš-li ku př. kolem člověka chudého, a neprosí tě, nic mu jistě nedáš. — Tak to činí Bůh i nám. On zná bídu naši; pakli ale neprosíme, jde mimo a nedá nám ničeho. „Proste a bude vám dáno!“

Modliti se máme ve jménu Ježíše Krista. My hříšníci, kterak se opovážíme přistoupiti k trůnu Boha nejsvětějšího? Jen skrze Krista, Syna Božího, kterýž nás s Otcem smířil a syny Božími učinil. Otec na něj patřil, ne na naši vinu; pro něho udílí, cokoliv potřebujeme. — Však prositi ve jménu Pána Ježíše má ještě jiný význam, totiž prositi tak a za to, jak a cokoliv s vůlí Kristovou se srovnává. — Ve jménu Ježí-

še prositi jest modliti se důvěrně a setrvale, jak onen člověk v evangelium svého přítele o chleb prosil (Luk. 11.) a odevzdávati se do vůle Boží, jako se Pán Ježíš modlil v zahradě Getsemanské.

2. „Až dosavad za nic jste neprosili ve jménu mém.“ Vizte kř. tu příčinu, že nám Bůh mnohdy nedává, čeho žádáme. Buďte že neprosíme, nemodlíme se, nebo že neprosíme ve jménu Pána Ježíše — pro jeho zásluhy — aniž podle vůle jeho; že prosíme za věci, za něž nechce Pán Ježíš s námi prositi. On nás naučil modliti se: Buď vůle Tvá! — My pak voláme: Staň se vůle naše! — Tak neprosíme ve jménu Pána Ježíše. — Ješto ale nevíme, zač bychom prosili, jak dí sv. Pavel (Řím 8, 26.), máme jako apoštolové volati k Pánu: „Pane, nauč nás modliti!“ (Luk. 11, 1.) pověz, zač a jak máme prositi. A Pán nás tomu naučí, budeme-li žádati pokorně a snažiti se, bychom z jeho učení prospěch měli.

3. „Proste a vezmete (bude vám dáno).“ Mohl-li tu zřetelněji vyjádřiti Pán vůli svou, že nám chce dáti, zač prosíme? To pak vzbuzuje nás, abychom důvěrně ve svých potřebách k Bohu se utíkali a modlili se se vši horlivostí.

4. „Aby radost vaše dokonala byla.“ Bůh chce, abychom byli úplně šťastni a blaženi; proto nám chce dáti, čeho pro časnost i věčnost potřebujeme; žádá pak na nás, abychom se modlili a jeho svatou vůli plnili. (Žlm. 144, 19.)

5. „Otec sám miluje vás, protože vy jste mne milovali.“ Tak jest sporádáno srdce otcovské! Snadno získáš otce, miluješ-li dítě jeho. Vizte tu, kř., prostředek, jak bychom získali lásku nebeského Otce a s ní vše, co námi je k spasení. Milujte jednorozného Syna jeho Pána Ježíše; mi-

lujte všechny dítky jeho, lidi na zemi: pak vás bude milovat i Otec Pána Ježíše a všeobecný Otec náš. Co vám potom bude scházeti? „Když Bůh s námi, kdo proti nám?“ —

6. *„Vyšel jsem od Otce a přišel jsem na svět; opět opouštím svět a jdu k Otci.“* Tot běh života Pána Ježíše; a tent i krátký životopis každého člověka: přišel a jde. — Sotva se poohledne v světě, již musí ze světa. — A co by škodilo? jen kdyby každý z nás říci mohl jako Pán Ježíš: „Jdu k Otci!“ Zřídte, kř., celý život svůj dle učení a příkladů Pána Ježíše a zajisté jednou k Otci přijdete do nebe.

XXX. O slavnosti sv. Jana Nepom.

Dnes konáme my Čechové slavnost svého patrona, sv. Jana Nepom., jehož Církev sv. v svátečním evangelium (Mat. 11, 2—10.) se sv. Janem předchůdcem a křtitelem Páně porovnává, protože oba podobnými ctnostmi ozdobeni pro pravdu horlili a život obětovali. Jako Jan Křt. připravoval cestu Páně, tak Jan Nep. Krista následoval. Hned od mladosti stkvěl se náš milý patron jak pobožností tak i nevinností a čistotou mravů; co jinoch vždy prostě a pokorně se choval; co kněz s vroucí horlivostí konal povinnosti svého stavu a k bližním vždy laskavým a dobročinným se prokazoval; v štěstí byl skromný, v neštěstí zmužilý a trpělivý: ano věren Bohu, ctnosti a svatým povinnostem svým setrval i v protivenství i v smrti mučnické. *A podle příkladu sv. patrona svého máme i my podobnými ctnostmi zdobiti, kráseliti duši svou;* což je zajisté slušno, možno i spasitelné.

a) *Zdobiti duši je slušno.* Duše lidská podle obrazu Božího stvořená, nesmrtelná má tak velikou cenu, že Kristus Syn Boží, aby ji vykoupil, s nebe na svět sestoupil a život za ni obětoval nebeskému Otci. Čím dražší jest duše naše, tím více se máme chrániti, abychom ji neposkvrnili žádným hříchem, tím snažněji máme se přičiniti, abychom ji zdobili všelikými ctnostmi; podobně jako perla čím je dražší tím vzácnější a jako obraz čím je krásnější, tím skvostnější se mu dává rámeček neb obložení. Duše naše jest nevěstou, chotí Syna Božího (Oseáš 2, 20; Píseň Šal. 4, 1.) čím vzácnější jest ženich, tím skvostnější má býti roucho nevěstino. „Jako ženich těší se z nevěsty, tak Hospodin těšiti se bude z tebe.“ (Isai 62, 5.)

b) *Duši zdobiti možno.* Mnoho si lidé vážívají zdraví a krásy tělesné, zvláště pak v mladosti o krásu mají péči, proto tělesné vady a nedostatky všelijak zakrývají a tělo všemožně ušlechťují. Než vady tělesné zřídka se dají napravit i umělé šlechtění často bývá pošetilé, směšné. Krása tělesná jest marná, pomíjející. Malá nehoda nebo nemoc může ji zmařiti, věkem mizí, v stáří hyne, podobně jako nejkrásnější růže časem vadne, usychá, opadá, zahodí se. — Však duši kráseliti v každém věku, v každém stavu a povolání je možno. Každý člověk, chudý i bohatý, sprostý i vznešený může se chrániti hříchu, každý může spravedlivě, ctnostně a pobožně žít; nebo Bůh každému k tomu své milosti poskytuje. „Bůh jest, kterýž působí v nás i chtění i vykonání podle dobré vůle své.“ (Fil. 2, 13.) „Všecko mohu v Kristu, kterýž mne posiluje“ (Fil. 4, 13; srv. I. Jan. 5, 3.) Krásná jest duše lidská v stavu milosti Boží, však krásu a spanilost lze ještě zvýšiti ctnostmi i dobrými skutky, k čemu nás povzbuzuje sv. Jan (v Zjev. 22, 11.) „Kdo jest spravedlivý, ospravedlní se ještě a svatý posvět se ještě.“ Také práce, jež konáme, i soužení a protivenství, ježto snášíme, dodávají duši naší veliké ceny a krásy. Ano i duši hříchy poskvřenou, zohavenou lze očistiti pravou kajcností v svátosti pokání. Tak v štěstí i v neštěstí, v slávě i v poníženosti tohoto světa, v nemoci i v smrti můžeme o duši svou péči mít a ji kráseliti. A krásu ta duše je nepomíjející; žádná nehoda, ani nemoc, ani smrt ji nezmaří, ona i za hrobem trvá, na věky.

c) Z toho jde zároveň, že *duši zdobiti je velice prospěšno a spasitelné.* Krása tělesná jest nejen marná, pomíjející nýbrž i velice nebezpečná. Tvář spanilá vydána bývá mnohemu pokušení, budí hříšné žádosti a často k nemoudrým, hříšným skutkům zavádí, což mnohá zkušenost dokazuje. „Pro krásu mnozí zhynuli.“ (Sir. 9, 8.) Ale kráseliti duši nikdy neškodí, nýbrž vždy prospívá, ne-li pro časnost, zajisté pro věčnost. Člověk spravedlivý a bohabojný, jako byli Jan Křt. i Jan Nep., má vždy srdce spokojené, a užívá hojné útěchy v trápení i v smrti, bývá v počtě u lidí moudrých a dobrých, zvláště pak Bohu jest milý a příjemný a po strastném životě dostane se mu hojné odplaty na věčnosti. „Rcete spravedlivému, že dobře mu bude, neboť ovoce skutků svých jísti bude.“ (Isai. 3, 10.)

Proto N. dbejte vždy více o krásu duše

než těla, snažte se, byste ji uchovali hříchu a zdobili všelikými ctnostmi dle příkladu sv. Jana Křt. i Jana Nep. Tak jsouce dle duše ozdobeni budete již zde na zemi šťastni a jednou věčně blaženi. „Na cestě spravedlnosti život, ale cesta bludná vede k smrti.“ (Přísl. 12, 28.) „Spravedliví půjdou do života věčného.“ (Mat. 25, 46.)

XXXI. O slavnosti na nebe vstoupení Páně.

Konáme dnes slavnost na nebe vstoupení Páně, již abychom hodně slavili, chceme uvažovati některé pravdy sv. svátečního evangelia. (Mar. 16, 14—20.)

1. Dříve než *Pán Ježíš* vstoupil na nebesa, přišel k svým apoštolům, „*trestal nedověru jejich a tvrdost srdce, že těm, kteříž jej viděli vzkříšeného, nevěřili.*“ — Jak často i my bychom zasloužili takového pokárání pro zaslepenost rozumu a zatvrzelost srdce svého. Odtud pocházejí hříchy a bídy naše. Kdybychom byli věřící a srdce naše kdyby planulo láskou ku Kristu, nebylo by tolik hříchův a strastí mezi námi. Proto m. kř. zachovejte sobě pevnou víru a vroucí lásku ku Kristu; pak chrániti se budete bedlivě všelikých hříchův a uspoříte si mnohých nesnází a soužení, ježto bývají následkové hříchů.

2. *Poslední rozkaz*, kterýž *Pán Ježíš* před svým odchodem dal svým učeníkům, byl ten, že měli „*kázati evangelium všemu stvoření.*“ To všickni věřící ovšem činíti nemohou; ale všickni mohou a mají sv. evangelium, které se z rozkazu Kristova v světě hlásá, bedlivě poslouchati, čísti, uvažovati, zvláště pak věrně plniti. „Kdo uvěří a pokřtěn bude, spasen bude.“ Kterak ale budeme věřiti, nebudeme-li slyšeti. — Vy kř. rodičové, hospodářové a zvl. učitelové k tomu jste povoláni, abyste k rozšíření království Božího na zemi spolu napomáhali, byste dítky, mládež vám svěřenou, vedle vědomostí časných, hlavně k pravé zbožnosti a k dobrým kř. mravům naváděli, což tedy činite s všemožnou horlivostí, abyste naplnili vůli svého Pána a Spasitele.

3. „*A Pán Ježíš, když jim odmluvil, vzat jest do nebe a sedí na pravici boží.*“ — Krátký jest konec pozemského života Pána Ježíše, ale významný a velmi poučný. Také my jedenkrát domluvíme, dokonáme, dotrpíme; ale zdaliž také jako *Pán Ježíš* do nebe budeme vzati? Jak kdo žije, tak zemře; jaký život, taková smrt a jaká smrt, taková věčnost! Po smrti pak nastane soud

a budeme postaveni na pravici nebo na levici a podle toho, co jsme dobrého neb zlého činili, budeme souzeni a šťastni nebo nešťastni budeme na věky. (Mat. 16, 27. 25, 31.) To m. kř. často uvažujte a podle toho celý svůj život spravujte. — „V tomž jest dokonalá láska boží, abychom doufání měli v den soudný.“ (I. Jan 4, 17.)

4. „*Vstupuji k Bohu svému a k Bohu vašemu.*“ — Jaká to v těchto slovích útěcha! *Pán Ježíš* nás předešel, „aby nám připravil místo, kam i my přijíti máme, abychom, kde On jest, i my také byli.“ *Pán* chtěl svým vstoupením srdce naše obrátiti k nebesům. Vzhůru tedy kř. srdce! „Těch věcí, které svrchu jsou, hledejte, kde Kristus jest, sedě na pravici Boží. O věci, které svrchu jsou, pečujte, ne o ty, kteréž jsou na zemi.“ (Kol. 3, 1. 2.) — „Nemáme zde místa zůstávajícího, ale budoucího hledáme.“ Zde jest pro ducha cizina, tam vlast; zde bída, tam radost a sláva; zde jen práce a lopota, tam činnost duchu přiměřená a blažené odpočinutí na věky. —

XXXII. V neděli VI. po Velikonoci.

Pán Ježíš v evang. sv. Jana (15, 26. 27. a 16, 1—4.) slibuje učeníkům svým *Ducha svatého*, ducha pravdy, a utěšitele v nastávajícím soužení.

1. *Když přijde utěšitel, kteréhož já pošlu vám, — tenť svědectví vydávati bude o mně.*“ A co *Pán Ježíš* předpověděl, stalo se. Když Kristus vstoupil na nebesa, učeníci jeho byli zarmoucení a z bázně se uzavírali; však Duch sv., kteréhož jim *Pán* seslal, je potěšil a vyučil je všem věcem, kterýmž dosud nerozuměli, tak že učení Kristovo nejen dokonale poznali, nýbrž i neohroženě vyznávali, evangelium v celém světě kázali, pro Krista mnoho trpěli, ano život obětovali. Tak Duch sv. vydal svědectví o *Pánu Ježíši*, a o pravdě jeho božského učení. Však i sv. apoštolové o něm svědectví vydávali jak slovy tak i svým příkladným životem a utrpením. — Také my br. a s. m. jsme učeníci Kristovi a protož máme pro Krista svědectví vydávati nejen ústy svými, nýbrž i skutky. Chvalte tedy kř. a velejte svého Pána a Spasitele; dokažte čistotou mravů a svatostí života, že jste praví následovníci Kristovi. Přičiňte se, aby také jiní, zvláště pak vaši domácí *Pánu Ježíši* horlivě sloužili a přikázání Boží věrně zachovávali. — Jako sv. apoštolové pro Krista svědectví vydávali svými pracemi, utrpením a smrtí svou, tak i vy kř. buďte

vždy hotovi pro Pána Ježíše všechno konati, pro něho trpěti a život položit. — To sice často slibujeme, ale při nejmenší obtíži, v každé nesnázi stýskáme; bédujeme a v nepatrném pokušení Krista opouštíme, urážíme, zrazujeme. — Nechtějte se na Krista horšiti, jehož i v křížích a trápení se držte a tak svědectví o něm vydejte.

2. „*Tyto věci mluvil jsem vám, abyste se nehoršili.*“ Pán Ježíš netajil svým učeníkům, jaké souzení jich očekává. „Ven ze škol vyženou vás.“ Víme, co všechno museli trpěti od židův i pohanův; byli žalařováni, všelijak mučeni a usmrcováni. To pak nepřátelé jim činili, jak praví Pán Ježíš, že „neznali Otce ani mne.“ Tak bývá pohříchu dosud i mezi křesťany, že jeden druhého sužuje, pomlouvá, okrádá, pronásleduje, k smrti trápí, jako by se mělo opakovati, co Kristus dí apoštolům: „Každý kdo vás zabije, domnívati se bude, že tím Bohu sloužil.“ To pak děje se proto, že mnozí neznají Boha ani Krista. Ach kdyby znali, kdyby věděli a uvážili, že Bůh lásku jest, že Kristus lásku káže, jistě by se všickni křesťané bratrsky milovali. (Jan 13, 34.) Snažte se kř., abyste poznali Boha a kterého poslal Ježíše Krista a jako učeníci jeho se vespolek milujte. —

3. *Slavnost letnic se blíží.* Utěšitel, *Duch sv.*, jenž vychází od Otce i Syna, *chce přijíti k nám.* On stojí u dveří srdcí našich a tluč; otevřme mu. Ale ach, snad že nalezne srdce naše prázdné nebo tak znečištěné hříchy, že nebude moci vjíti. Duch Boží a duch světa podle sebe neobstojí. Nevejde Duch sv. v duši zlou, hříšnou; proto N., udělte v srdci místa Duchu sv.; vykliděte z něho všechno, co tam nepatří. Pryč s láskou světa, s všelikou marností a ohavností, aby Duch čistě lásky Boží mohl vjíti a v srdci vašem přebývati!

V máji.

Vítej mi, máji, čase lásky,
posvátná doba svatých krás;
jak hvězdu tebe Tvůrce vetkal
v měsíci ročních krásný pás!

Koho má zvolit duše moje
za předmět touhy, lásky své?
v posvátné této době lásky
po čem má toužit srdce mé?

Na nebi viz tam hvězdu jasnou,
jak září nebeskou se stkví!

K té srdce mé se vzhůru nese:
o strastech, bolech ona ví.

Zbožnosti, lásky věnec uvil
Marii matce zbožný lid. —
zachovej, Panno, víru jeho,
nebeský vlej mu v srdce klid!

Královno máje, Panno slavná,
rač slyšet též můj zbožný hlas; —
k věčnému veď mne, hvězdo, světlu,
k přistavu věčných, rajských krás!

Ant. K.

Přítomnost Ježíše Krista

v Svátosti oltářní (eucharistii).

Sepsal Josef Duďch, farář v Pertholticích.

(Pokračování.)

4. *Původní oběť mše svaté.*

V nejuzším spojení s tímto učením byla hned v dávnověkosti oběť mše sv., kterouž Reformité nehodným bludem lidského rozumu nazvali, aby své víře v *obraznou přítomnost* Ježíše Krista ve večeři Páně, snadnějšího průchodu zjednali.

Letopisy vypravují: že první oběť mše svaté konal svatý *Petr* u přítomnosti všech ostatních apoštolů v první památný den seslání Ducha svatého; a že po vykonaném posvěcení chleba a vína modlil se modlitbu Páně čili Otčenáš. — Tento způsob konání mše svaté přijali všickni apoštolové, a celá mše záležela tehdaž jen v posvěcení chleba a vína, v modlitbě Páně a přijímání. Při tom svěcení však ustanovil svatý *Petr* *neměnitelné pravidlo v slově Božím* (Canon): *Totot* (Hoc est enim) *jest tělo mé*, jenž až do dnešního dne trvá.

Za času sv. *Kléta* r. 80—90 se již ustanovilo, aby kněží při mši říkali: *Pán s vámi* (Dominus vobiscum), a biskupové co nástupníci apoštolů: *Pokoj vám* (Pax vobis), což od Krista Pána přijali.

Sv. papež *Klement* r. 91—98 nařídil již užívání zvláštního roucha při konání mše svaté, a zvláštní podstěrky (Corporale), na niž by se tělo Páně na oltáři kladlo, a nedopustil, aby tento šat v jiné než zvláštní nádobě byl prán. Také se o něm dokládá, že on to byl, jenž k onomu neměnitelnému pravidlu v slově Božím některé modlitby přidal.

Sv. papež *Alexander I.* r. 109—118 ustanovil čtení epištoly a evangelia, a před pozdvihováním slova: *Jenž den před tím,*

než trpěl (Qui pridie quam pateretur), a po něm: *Protož i my . . konajíce památku . .* (Unde et memores . . .) Také nařídil, aby jen nekvašený chléb ku konání oběti mše svaté byl brán, a k vínu v kalichu aby se přimísilo něco vody, poněvadž při Kristovu utrpení krev a voda z boku se vyprýštila, aby tímto spojením také spojení Krista s Církví se naznačovalo.

Jeho nástupce sv. *Sixtus I.* r. 119—126 poručil, aby se mimo služebníků oltářních žádný jiný, obzvláště ženy posvátných mešních nádob nedotýkaly, a podstěrky toliko z nejčistějšího lnu zhotovovaly; při mši pak aby kněz uvedl také zpěv: *Svatý, Svatý, Svatý Pán Bůh zástupě* (Trisagion); jakož i aby pamatováno bylo na mrtvé (Memento mortuorum).

Sv. papež *Telesfor* r. 127—138 vložil do mše andělský chvalozpěv: *Sláva na výstoech Bohu* (Gloria), a nařídil obětovati tři mši svatých v slavný den Narození Páně.

Papež *Pontian* r. 230—234 zavedl při mši: *Obecnou zpověď* (Confiteor), a učil, že kněz musí býti ve veliké vážnosti již proto, poněvadž svými ústy připravuje tělo a krev Páně.

Sv. papeži a mučenskovi *Eutichianovi* r. 275—282 připisuje se zavedení *Obětování* (Offertorium) a svěcení rozličných věcí k pokrmům.

Sv. *Melchides* r. 311—313 nařídil při mši kladení svícňů na oltář.

Marek r. 335—336 přikázal, aby se po evangelium jak od kněze tak i od shromážděného lidu zpívalo *Nycejské vyznání víry* (Symbolum).

Siriciovi r. 384—397 připisuje se zavedení modlitby: *Obcování majíce a v poctivosti chovající* (Communicantes et memoriam venerantes).

Až do času papeže *Zosima* r. 417—418 byla každá mše zpívána, při čemž dle jeho pozorování nábožnost věřících chladla, a v netrpělivost přecházela. Aby se tedy zcela nerozpádla, ale raději omladila a oživila, povolil *Zosimus* sloužiti mši také z ticha.

Celestin I. r. 422—431 zavedl při mši *Žalm 42: Sud mne Bože* (Judica me Deus); *přístupnou modlitbu* (Introitus); *zpěv k většimu roznícení nábožnosti působící* (Graduale); *opravenou modlitbu při obětování* (Offertorium); a *modlitbu při přijímání* (Communio). On přidal modlitbu: *Modlete se bratři* (Orate fratres); *Tuto obět služebnosti naší* (Hanc igitur oblationem); *Žertvu svatou, obět neposkvrněnou* (Sanctum sacrificium, immaculatam hostiam); *Iděte, mše jest* (Ite, missa

est), a *Dobrořečme Pánu* (Benedicamus Domino).

Poslze pak *Gelasius I.* r. 492—495 složil všech *deset připravovacích zpěvů* (Praefatio) ku proměně chleba a vína v tělo a krev Páně.

Zvláštní praeface *Marianská* pochází od *Urbana II.* r. 1088—1098.

Tímto zpytováním nejstaršího učení církve o Svátosti oltářní (§. 3), a původu a vývinu mše svaté po pět století, nabývá se přesvědčení, že *podstata* oběti vždy byl chléb a víno, z nichž se proměnou stalo tělo a krev Páně, a které i hned od přítomných byly přijímány; jakož i že mše svatá, konána byvši dle příkazu Ježíšova na památku jeho umučení, byla nejen pravou rozkoší v církvi, noprž i nejčelnějším předmetem všelikého zvelebování.

Tak popisuje již sv. *Justin* ve své obraně k císaři Antonínu Pioví ušlechtilý rád, jakým se obět mše svaté hned tehdaž konala, a praví: „V neděli shromáždují se křesťané u přítomnosti svého biskupa, i ti, kteří v městě, i ti, kteří venku přebývají. Nejprve se konají všeobecné modlitby, načež se předčítají Písma proroků a apoštolů, jež biskup vykládá, a přítomné k následování vznešených příkladů a přednešených jim pravd vzbuzuje. Po dokonaném cvičení vstanou věřící, a modlíce se, dávají si na znamení pozdrávky políbení pokoje. Na to se podává biskupovi chléb a víno vodou smíšené, nad kterýmiž dary on dlouhou vykonává modlitbu, načež lid odpovídá: Amen. Obětované požehnané dary rozdávají jahnové přítomným, a donášejí je i těm, kteříž přítomni býti nemohli. Jméno jejich jest *Svátost oltářní* čili *eucharistie*, a žádný se jich požívání nestane účasten, kdo není naší víry. Nepřijímámeť jich co obyčejného chleba a obyčejného vína, noprž co *skutečného těla a krve Ježíše Krista*, poněvadž jsme poučeni, že tak jako se Ježíš Kristus na slovo svého nebeského Otce člověkem s tělem a krví stal: zase od kněze jeho pronešeným slovem skutečné své tělo a skutečnou svou krev nám za pokrm dává. Apoštolové nás ve svých evangelích poučili, že jim Ježíš Kristus poručil to samé činiti, co on činil, řka: To čiňte na mou památku! — Císaři! srovnává-li se to s tvým rozumem, pak šetř této naší náboženské pocty, jinak ale ji zavrhní; jen neodsuzuj pro ni lidi k smrti, kteří nic zlého nezavinili. Setrváš-li ve své nespravedlnosti, neujdeš soudu Božímu, a my zvoláme: Vůle Boží staň se!“

Sv. *Irenej* píše: „Rád, jak se -svatá

obět slavití má, přijala církev od apoštolů, a ten se všady zachovává.“

Sv. *Jeronym* dosvědčuje, že při mši jak kněží tak i služebníci oltářní užívali bílého roucha.

Sv. *Cyrill Jerusálémský* udává doslovně, co při mši kněz volá, a lid odpovídá, říká: „Potom volá kněz: Vzhůru srdce! a vy na to odpovídáte: Máme k Pánu! — Dále praví kněz: Díky vzdávejme Pánu! a k tomu připojujete: Hodno jest i spravedливо! — Potom činíme zmínku nebes a země, vzpomínáme také na ony Cherubíny, na něž Isaiáš v Duchu svatém zřel, ani stojí vůkol trůnu Božího a volají: Svátý, Svátý, Svátý Pán Bůh zástupů! — Těmito a podobnými zpěvy sami sebe posvěcující, Boha nejdobrotivějšího žádáme, aby na předloženou obět Ducha svatého seslati ráčil, by se totiž chléb stal Kristovým tělem, víno pak Kristovou krví. Neboť věru, čeho se dotkne Duch svatý, to se *posvěcuje a proměňuje*.“

Sv. *Jan Zlatoústý* píše: „Když k vám dím: Pokoj vám! netoliko hlasem, nýbrž i srdcem odpovězte: I s duchem tvým!“

Sv. *Augustin* připomíná: „Každodenně se v chrámě u oltáře Božího říká modlitba Páně, a věřící ji poslouchají.“

Aby se uskrovnilo všech dalších dokladů, musí se říci zkrátka: že se obět mše svaté hned v dávnověkosti krásně ustavila, proměnu chleba a vína v tělo a krev Páně v sobě měla, všecku pilnost k svému zvelebení na se obracela, a tak pravou ozdobou Církve, a požíváním těla a krve Páně pravým zdrojem věčné spásy věřících stala se.

5. Mše svatá — tajemství.

V prvních křesťanských stoletích konána byla mše svatá vždy co *tajemství*. Židé a pohané smýšleli a mluvili o křesťanech ohyzdně, poněvadž tito své schůzky tajně konali, pohanů a židů nikdy ani co hostů do svých shromáždění nepřipustili; ano oni tam ani katechumenů nevpuštěli, kteří přece svatého křtu již čekali, a v pokoře a nábožnosti k němu se připravovali. Dle Tertulliana bylo toto tajné konání mše svaté čili *tajemství* zákonem předepsáno, poněvadž se při něm učení o Svátosti oltářní (eucharistii) věřícím vykládalo. Zákon ten pocházel hned od apoštolů, nebo oni se ve svých knihách o Svátosti oltářní buď dokonce ne, aneb jen krátce zmiňují, mluvíce jen o lámání chleba, kterémužto vyjádření nevěřící nerozuměli. Ano, první křesťané nazývali i svátosti vůbec *tajemstvími*, a proto jich také jen v uzavřených shromážděních

přijímali; a byli-li kdy od svého biskupa veřejnou přednáškou o nich poučováni, a pohané a židé aneb i katechumeni k poslechnutí se dostavili: tu biskup o tajemství Svátosti oltářní buď pojednou mluvití přestal, aneb jen temnými a těžko pochopitelnými slovy se vyjadřoval. Spůsob tento trval v církvi až do 5. století, a nazýval se *řád tajemství* (Disciplina arcani).

Origenes, zmíniv se o některých řečích v církevních shromážděních, praví výslovně, že tajemství nesmějí býti ani napsána, a dokládá: „Mezi všemi ostatními řečmi, které na tajné věci, nebo na víru, a ku poznání pravd se vztahují, jest řeč při proměně chleba a vína jediným kněžím přisouzena.“ Hom. 9. o Levit.

Sv. *Cyrill* promluviv o hlubokosti tajemství, pokračuje takto: „Více bych o tom mluvil, kdybych se neobával před nepokřtěnými se vyjádřiti: neboť obyčejně tupí se to, čemu se nerozumí, a nevycvičení o slabosti ducha svého přesvědčiti se nechējící, tupí to, čemu by se nejvíce diviti měli.“ Proti Jul. odpadl. — A v katech. 6. zřetelněji takto: „Církev vyjadřuje svá tajemství pouze těm, kdož z počtu katechumenů vystoupili jsou,“ — tedy jen již zasvěceným věřícím.

Sv. *Jan Zlatoústý*: „Rád bych se zde zřejmě vyjádřil, ale nemohu pro přítomnost těch, jenž pokřtěni nejsou. Tito lidé obtěžují nám výklad náramně; nebo abychom jim svátostních tajemství nesvěřili, musíme zhusta temných slov užívat.“ Hom. 40. o Korin.

Sv. *Augustin*: „Pozoruj a vyrozuměj laskavost vaše! Řekneme-li katechumenovi: Věříš v Krista? Odpoví: Věřím, a znamená se křížem Kristovým; nosíš jej na čele a nerdí se za kříž Pána svého. Hle! věří ve jméno jeho. Tázeme-li se ho: Jíš tělo Syna člověka? Tu neví co pravíme, ješto se jemu Kristus až dosud nesvěřil.“ O evang. Jan.

Sv. *Basíl*: „Apoštolové a otcové, kteří již v nejstarších letech některé obřady ustanovili, hleděli tajemstvím vážnost zachovati mlčením, jímž se takoruka zahalili.“ O Duchu sv.

Dle těchto svědectví byl řád tajemství vůbec přísně zachováván. a mše svatá s přijímáním těla a krve Páně byla co hody andělské konána jen u přítomnosti skutečných věřících, ačkoliv horlivá nábožnost katechumenů vřelého uznání biskupova nikdy nepostrádala, a brzkého zasvěcení v ta nebeská tajemství víry jim slibovala.

6. Následkové toho tajemství.

Tajné konání mše svaté působilo křesťanům mnohých svízeli. Židé i pohané lehčili jich stále, vytýkajíce a za zločiny jim kladouce ty nejohavnější věci.

Tak vypravuje *Origenes* proti Celsovi, že židé hned za časů apoštolských o křesťanech roztrušovali, že ve svých tajných schůzích dítky zabíjí, jich maso požívají a krev pijí.

Plinius mladší podává císaři Trojanovi o křesťanech tuto zprávu: „Abych se dozvěděl pravdy, co křesťané ve svých tajných shromážděních tropí, dal jsem dvě ženy, jenž tam vždy přihluhovaly, na skřípec natáhnouti a mučiti; z jejich výpovědí však nevysvítalo nic jiného, nežli zvláštní blouznivost a pověra.“

Tacitus vypravuje ve svých letopisech, že Nero zapálení města Říma sváděl na lidi, kteří pro své mnohé nepravosti všude vůbec nenáviděni byli, a křesťané se nazývali. Jméno toto — praví Tacitus — má svůj původ od Krista, jež Pontský Pilát, vladař císaře Tiberia odpraviti dal. I bylo jich chyceno veliké množství, z nichž nejprve odpraveni byli ti, kteří se vyznali; ostatní pak, ačkoliv jim zhárství dokázáno nebylo, byli přece co oběť veřejné nenávisti utraceni.

V jednom od *Eusebia* nám zachovaném listu křesťanů Lyonských k oněm v Asii r. 177. čte se tato srdce svírající zpráva: „Z návodu vojáků, a ze strachu před mukami, jakých křesťané pro svou víru musejí trpěti, žalují na nás pohanští otroci, jenž u nás slouží, kladouce nám za vinu Thyestické hody, Oedipská manželství, a vše nejhorší co ani myšleno, mluveno a za možno pokládáno býti nemůže. Jak mile ty zlopověstné pomluvy o nás se rozšířily, tuť neznala zuřivost a vzteklost žádných mezí, a poslední jiskra citu a přátelství uhasla pojednou; a tak se naplnilo již předpovědění Vykupitele našeho, že každý, kdo nás zabije, domnívati se bude, že tím Bohu slouží.“

Pohanský mudrc *Cecilius* vyjádřuje se o křesťanech takto: „Již ta temnost, v kterou křesťané své náboženství pečlivě zahalují, vydává svědectví, že aspoň něco z kolujících zlověstí jest pravda. Proč by medle svou bohoslužbu tak urputně tajili, děje-li se v počestnosti, která se jasného světla neštítí? — V obcování s lidmi jest tento podzemní pronárod němý; za to však umí ve svých tajných skrýších dobře slovo vésti. Nevím sice, zdali všechny zlověstí o nich

jsou pravé; ale v tom shodují se všechny, že svou bohoslužbu konají skrytě jen v noci, tak že to zlé domnění o jich hnusném náboženství aspoň touto temností částečného potvrzení dochází.“

V nadzmičeném psaní křesťanů Lyonských děje se i zmínka hrozného mučnictví, jež křesťané zvláště proto museli podstoupiti, že nechtěli vyraziti, co se v těch tajných schůzích děje. Zvláště se vypravuje o útlé dívčici Blandině, že se všickni báli, aby při prvním výslechu všechno nevyzradila, a tak svého Spasitele nezapřela. Avšak nic takového se nestalo; při každém vyznání své víry nabývala tato panna nové zmužilosti a volala srdnatě: „Bloudíte velice, když se domníváte, že křesťané děti jedí; nebo nám není dovoleno ani krve nerozumných hovad jísti. My nic nešlechtného mezi sebou nepáseme.“

7. Úvahy.

Obrátíme-li nyní zřetel na víru Luteránů a Reformitů (§ 2.), a srovnáme-li ji s vírou prvních křesťanů; tu zajisté spatřujeme rychle, kdo pravou původní víru v přítomnost *Ježíše Krista v Svátosti oltářní* (eucharistii) má. Nemá ji ani Luterán ani Reformit; ale má ji ve své ryzosti zachovalou, a krví tisíců mučedníků zpečetěnou katolík. To dosvědčují svatí otcové a učitelové církevní po všechna století.

Takovýchto svědectví nemá však víra ani Luteránů, ani Reformitů, a proto se musí u každého badatele a myslitele potkávatí jen s těžkostí. Luteráni neuznávají *proměnu podstaty*, která se při mši děje; katolická církev ji však uznávala a věřila hned ve svém původu, a uznává a věří až po dnes. Luteráni zavrhlí mši; následovně museli zavrhnouti i proměnu, a vymysleti nějaký jiný prostředek, jímž by přece tělo a krev Páně přijímali; a tu vymyslel Lutr *svátostní spojení* v tom okamžení, když Luteráni přijímají. Poněvadž tedy víra Luteránů, která teprv v 16. století počala, ani nevyniká nějakou vážností pro svou dávnověkost, aniž ve prospěch svůj uvéstí může nějakých svědectví svatých Otců co opory toho vymyšleného svátostního spojení: tedy vychází z té nadzmičené hlubiny dávnověkosti zcela s nepořízenou, a chytá se za našich časů jen pitomých a nerozumných, kteří, nemohouce aneb nechtíce bádati a přemýšleti, ochotně propůjčují se těm, jenž oděni jakous takous učeností snadno dovedou jich ošáliti a uchlácholiti; aneb, majíce se k bádání a přemýšlení za nepovo-

lané a neschopné, lehkomyšlně volají, aby zůstali již v tom, v čem se zrodili.

Co pak Reformitů se týče, kteří věří, že posvěcený chleb a posvěcené víno jsou jen *obrazové* neb *znamení* těla a krve Páně, těm budiž připomenuto: že takováto víra jest na urážku jak katolíkům tak Luteránům, a tím k posměchu, k zlehčení a zneuctění přícházei musí. Nebo, přihlédneme-li k těm mnohým osočováním, mukám a popravám prvních křesťanů, nemuseli bychom jim toho za bláznovství pokládati, že se pro obraznou přítomnost Ježíše Krista ve večeři Páně, tak ukrutně až k smrti mučiti nechali? — Bylo by to moudré bývalo, že se svou bohoslužbou tak se tajili? — Každý moudrý musel by nyní říci: Bláhoví, proč nevyznali, že ve svých shromážděních požívají kousek chleba a něco vína na památku, a co obraz aneb znamení svého Spasitele? — Tím by zajisté všemu pronásledování a mučení byli ušli, sebe samých a jiných zachovali, a i své nenáviděné a pronásledované bohoslužbě dobře posloužili, poněvadž něčí památku slaviti, a jej sobě v obraze neb nějakém znamení představovati, za zlé pokládáno býti nemohlo a nebylo! — A oni zajisté by se k tomu bez rozpaku byli odvážili, kdyby ve večeři Páně svého Spasitele co obraz neb znamení sobě byli představovali; oni by zajisté i židy i pohany k té nevinné večeři byli pozvali, a v jich přítomnosti ji požívali. Když ale toho neučinili, ale raděj od vojska se schytati, od katanů mučiti a odpravovati nechali: tuť zajisté nevěřili v obraznou přítomnost Ježíše Krista v Svátosti oltářní (eucharistii), a víra Reformitů ta pravá původní není. Proto také nemožno Reformité žádných dokladů z dávno-věkosti pro svou víru uvést, a pohybuji se s ní jen jako na vodách, v strachu před vlnobitím a bouřkou, nač také jejich skrovný počet dosti zřetelně ukazuje. —

Uváživše všemi důvody opodstatněné učení církve katolické o přítomnosti Ježíšově v Svátosti oltářní: vidíme učení Luteránů o svátostném spojení v okamžení přijímání, jakoby bylo okovy sepnuté a velmi stísněné, poněvadž se nemůže o božskou tradici opřít, a z ní sluk zrůstu a životu čerpati; učení pak Reformitů, že posvěcený chleb a posvěcené víno tělo a krev Ježíše Krista jen vyznamenává — ukazuje se u přirovnání ku katolickému tak nesmírně chudé a vši útěchy a radosti postrádající, že se samo do zámezí zdravého rozumu

úprkem žene, aby aspoň tam na nějaký čas samo sobě dostačilo.

Tato nešťastná roztržka u víře v přítomnost Ježíše Krista v Svátosti oltářní (eucharistii) povstala jen tím, že se Lutr, Kalvín a Zwingli hned z počátku neporadili a později již poraditi nechtěli s božskou tradicí; nebo kdyby toho byli hned učinili, byli by popuzenou mysl svou těmi zřejmými svědectvími starobylé tradice ochladili, své domněnky násilně k platnosti nepřiváděli, ale raději v církvi obvyklou jednotu, svornost a lásku bratrskou zachovali.

A nyní přistupme k rozvinutí zaslíbení Svátosti oltářní, která jest rozkoš duše a útěcha hříšného srdce člověka.

(Pokračování.)

Pokoj vám!

Dosti již té krve, národové!

blaženého míru kyne chrám —

Ten, jenž ze hrobu vstal v slávě nové,
hle, On volá vlídně: Pokoj Vám!

Lidstvo, Kainovo ty bědné plémě,
neslyšíš ten lásky plný zvuk?

Přesycena krví matky země: —
umlkne-li zbrání děsný hluk?!

Ve objetí náruč bratrského
zve vás mocný vítěz nad smrtí; —
Pokoj vám! ó pokoj vám! ať Jeho
pravice vás v hněvu nezdrtl!

A. Mat.

Obrazek.

Povídka z hornického života od Fr. S.

VI.

Po této památné události v dolech měl Jeník jedinou touhu, jediné přání, kteréž mu často ani spáti nedalo. Chtěl totiž svátému patronu svému dáti vděčnost na jevo, a tudíž radil se s manželkou a kmotry svými, radil se na faře, a byl v Praze s panem kaplanem. Šli spolu k jistému sochaři a objednali sochu sv. Jana Nepom. z čistého pískovce a sice takovou, jakáž na Pražském mostě stojí. Na podzim byla hotová. Práce se podařila, kámen byl čistý, vyvedení umělecké. Za podstavek měl sloužiti osmihranný kámen s přiměřeným nápisem.

Na podzim jel Jeník opět do Prahy. Pan farář zapůjčil mu koně a vůz. Vzav si ze spořitelny něco z peněz uložených, zaplatil sochu. I naložili mu ji na vůz, ovínutou papírem a slamou. Šťastně přijeli do Žalovic, kdež sochu složili na faře. Z jara vykopali dělníci blíže zaházené šachty a na sáh širokou a hlubokou jámu, zedníci ji vyzdili velkými kameny, a na tom základu vzdělán jest podstavek s pěknou sochou sv. Jana.

I nastala opět slavnost sv. Jana Nep. Do Žalovic putuje ze všech stran množství lidu. Ve 2 hodiny odpoledne při slavném sezvánění vyšlo procesí z chrámu Páně. Tolik lidstva v Žalovicích neviděno. Pořádek jest vzorný: školní mládež se svým praporem, odrostlá mládež, mládenci, panny; pak havíři jako vojsko v řadách, a hudba jde s nimi. Za duchovními zástupové mužů a žen. Jdou cestou vzhůru „do kumbálků.“ Zdaleka hledí každý na sochu sv. Jana, kteráž se má nyní posvětit. Jeť bílá jak padlý sníh; po stranách jsou dvě lípky, přivázané k zeleným koulím. Mnoho věnců zdobí podstavek i sochu. Na podstavku jest vytesán stkvějící se zlatem nápis:

„Chvalte Hospodina v Svatých Jeho.“ (Ž. 150.)

Svatému ochranci svému

JANU NEPOMUCKÉMU

vděční cititelové

farní osady Žalovické.

Na kamenné ploše základu jest v předu stupeň z kamene, čili klekátko. Okolo sochy utvořili horníci čtverhran; školní mládež stojí před nimi, dospělí za nimi: u prostřed jsou kněží. Zpěv umlknul, dáno znamení, i zpívá se píseň: „Otče náš, milý Pane.“ Pan kaplan vešel na místo povýšené, červeným sukem potažené a jako kazatelna upravené, a když dozpívali, jal se mluvit slovy písma sv.: „Chvalte Hospodina v Svatých Jeho.“ Zmínil se o původu a účelu dnešní slavnosti, nezapomněl ani na Vojtěcha ani na Jeníčka. Ovšem že jich nejmenoval; avšak že mu rozuměno, dokazovaly usazené oči posluchačův. Ku konci vzdával díky všem horlivým osadníkům, kteříž se o tuto památku katolické úcty a vděčnosti postarali. Žádného nejmenoval, a přece Jeník sklopil oči, pan farář hlavu a někteří se začervenalí.

Pan farář řádem církevním požehnal sochu. Po té klekli, modlili se třikrát „Otče náš“ a „Zdrávas Maria“ — a v pěkném

pořádku ubíralo se procesí zase do chrámu Páně. Zpívající zástup provázely výstřely z mozdířů. Při první ráně trhly sebou děti, pak se už nelekaly, jenom chlapci obraceli hlavy, a kdyby tu pana učitele nebylo, mnohý by se byl šel tam podívat. V chrámu Páně bylo slavné požehnání s chvalozpěvem sv. Ambrože: „Tě Boha chválíme!“

K veliké radosti lidu ohlásil pan farář, že, pokudž živ bude, každoročně na den sv. Jana Nep. před požehnáním procesí se povede k soše sv. Jana, a že v pamětní knize nástupce své o totéž po prosí. To se osadníkům líbilo a s potěšením vypravovali milou novinu doma těm, jenž hlídat museli a proto v kostele nebyli.

Za oněch časů počala se v Praze, po Čechách i na Moravě křísiti a zmáhati láska k mateřskému jazyku českému. Kdo četl české noviny a knihy, dával si pozor, by v mluvě jenom českých slov užíval. Ve školách dbali o to mladí duchovní. Tak i v Žalovicích. Nejprve školní dívky a zneňha všechen lid mluvil o soše sv. Jana Nep. v horách. Jenom dědečkové říkali, jako se dříve říkávalo: u štátue, a babičky některé měly v obyčeji říkati u „štátule.“ Také dobře; ačkoliv vnuci „štátuli“ nazývali „sochou“ sv. Jana, přece si vespolek rozuměli.

Tím bychom vypravování své mohli ukončiti, avšak aby nebylo námitky, že čtenář neví, co se s Jeníčkem dále stalo, nastíníme ještě co nejstručněji, co se u Jeníků přihodilo.

Když bylo Jeníčkovi 9 let, byl dán do města na hlavní školu, učil se a brzy mluvil trochu německy. Později ovšem hovořil hbitě, a byl třetím z vyznamenaných žáků. Pak študoval v Praze. Milostivá hraběnka dávala otcí každoročně peněžitý příspěvek na vychování synka, jenž v krátkce býval vždy prvním mezi 50 žáky. Pro svou nábožnost, pilnost a mravnost stal se miláčkem všech pánů učitelů. Doma se rodiče zaň modlili. Otec každodenně po práci klečel u sochy sv. Jana.

Na Žalovické osadě vypukla horečka, jejíž obětí stala se též Jeníková. Psáno do Prahy. Jeníkův študent přijel domů — na pohřeb. Kdo vypíše bolest výborného syna placícího nad rakví milované matky? Při pohřbu neoplakával ale jen Jeník šlechetnou a věrnou manželku a syn dobrou matku; všechen lid plakal hlasitě. Po pohřbu Jeníček se odebral zase do Prahy, a bolestnou ránu tu odstonal.

Po smrti upřímné manželky Jeník, jsa vdovcem, neochabuje v nábožnosti své, chodíval často modlit se na hrob té, jižto věrnost a lásku i po její smrti zachoval. U šichtmistra však přišel o lásku. Byl mu příliš svědomitý — pobožnástkář. Mělo se do účtů mezi výlohy více psáti, než se vydalo, a mělo se mezi příjmy méně zaznamenávat, než se přijalo. Jeník se tomu protivil, říká, že si nic nepravého na svědomí nevezme. Úředník mu bez obalu pravil, že ho to mrzeti bude; aby si to pamatoval. —

Od té doby ve zprávách, jež se vrchnosti dávaly o dolech uhelných, ukazovalo se na to, že Jeník jest již nedostatečný, a zdar hraběcích dolů že požaduje mladších sil, že potřebí za lezce mladého muže, jenž hornické školy s dobrým prospěchem odbyl.

Trvalo to dva roky. Jeník dostal úřední výpověď. Na jeho místo byl jmenován jakýsi mladík, jenž nejprve knězem, pak učitelem býti chtěl, konečně ale tolik škol odbyl, že sice šichtmistrem býti nemohl, ale za lezce přece se hodil. Byl svobodný, a ženiti se nechtěl; česky uměl jenom nadávat.

Takové jednání poctivého Jeníka hnětlo — bolelo. Havíři byli rozhořčeni, a s takovou změnou nespokojeni; lid reptal. Pan farář jel za hraběcí rodinou, a prosil za Jeníka; vše nadarmo: nemohlo se již změnit. Duchovní otec chtěl mu vymoci roční plat: nešlo to. Odměnou za mnoholetou službu obdržel Jeník najednou 200 zl. na stříbre. Byl to znamenitý dar, avšak dáno mu též na srozuměnou, aby si nečinil naděje na další podporu od milostivé vrchnosti. Zároveň určila se lhůta, do které se měl vystěhovati, aby se nový lezec přistěhovati mohl.

Milou chaloupku svou, tiché obydlíčko, kdež tak spokojeně mnoho roků žil, měl Jeník opustiti. Srdce mu pukalo žalostí, když si na to vzpomněl. Měl čisté svědomí, a proto si myslil: Děj se vůle Boží! Do nájmu se dáti nechtěl. Blízko byl na prodej domek s malou rolí a se zahrádkou. I zašel si do Prahy, navštívil syna, a před odchodem svým zjevil mu neočekávanou novinu, změnu, která se na horách stala. Žádnému při tom nezlořečil, nýbrž sám těšil syna, že bez vůle Boží ani vlas z hlavy naší nesejde, a Bůh co činí, že dobře činí. Došel si do spořitelny, a peníze, jež byl po mnohá léta po malých částkách ukládal, požádal najednou. Ještě mu tam zbylo, ačkoliv ne mnoho.

Přišel domů, koupil domek a stěhoval

se. Svůj svátek slavil pak tiše ve vlastním bytů. Napotom až do konce měsíce května zastával ještě povinnosti své: prvního června počal úřadovati nový lezec.

Jeník psal pak účty panu Bavorovi, jenž měl také uhelné doly a sice hned vedle hraběcích, a tak si vydělal na výživu. Dobře ještě, že milostivá hraběnka študujícího syna podporovala: otec by to byl nevydržel. Netrvalo však dlouho, v červnu již žádal pan šichtmistr od Jeníka školní vysvědčení studentovo, jelikož prý je měl vrchnosti k nahlédnutí zaslati. V červenci dostal Jeník vysvědčení nazpět s vybídnutím, by poslal syna do hornické školy, a zároveň písemně se zavázal, že syn po odbytých zkouškách do hraběcí služby vstoupí. Jeník s tím nebyl srozuměn. Soudil, že by syn podobné odsluhy v dolech dosloužit se mohl, jako on. Mimo to nerad by ho byl vytrhnul ze studií. Uváživ to a poradiv se s jinými, konečně usnesl se na tom, že rozhodnutí ponechá synovi. Vypsal mu všecko zevrub. Syn odpověděl, že by se mu to zdálo cestou do hrobu, kdyby měl pracovat tam, odkud úskok zlomyslných lidí vyhnal stárnoucího otce. Posléze doložil, že by rád setrval na dráze, kterou nastoupil, a na kteréž se mu s pomocí Boží dobře vede. — Otec psal ve vsí pokoře vrchnosti, žádaje, aby synu milostivě povoleno bylo, ve studiích dále pokračovati. Za odpověď mu dáno, aby se tedy o syna staral sám, když si neváží podpory od vrchnosti.

Dopis ten otce rozdrtil: list mu vypadl z ruky a slze valily se z očí. Bylo to na počátku měsíce srpna. Jeníček vstoupil do dvíří, přicházejí na prázdniny. Vida, kterak se otec rmoutí, plakal s ním. Vysvědčení, jež přinesl ze škol, zřejmě dovodilo, že nebyl nehoden podpory, kteráž se mu udělovala. I chtěl se podrobiti vůli svých dobrodincův a jíti, kam žádali. Šel do zámku; nebyl však předpuštěn.

Několik dní rokovali spolu otec a syn — radili se, a posléze vydali se na cestu do Prahy. Chtěli vyhledat zámožnější rodinu, někoho, kdoby Jeníčkovi vyučování dítek světil. Otec mu chtěl přispívati z peněz, jež zbyly ve spořitelně, anobrž chtěl i domek prodati. Toho se ale zhrzil syn, dokládaje, na to že nepřipustí.

Došedše do Prahy, vešli do hostince na Starém městě na oběd. Bylo tam mnoho pánů. Jeníček netroufal si ani oči pozdvihnouti pro samé rozpaky, jelikož v hospodách nikdy nebýval. Zatím co jedli polívku, nepozorovali, že je jakýsi vojenský důstoj-

ník bystře prohlíží a okolo nich obchází. Konečně zastavil se pán, řka:

„Příteli, nejmenujete-li se Jeník?“

Jeník, vida před sebou důstojníka od dělostřelců, povstal, zpřímil se po vojensku, přisvědčil, a pohledna směleji důstojníkovi ve tvář, pro radost zapomněl na vojenská pravidla i chtěl mu políbiti ruku. Důstojník nedovolil.

„Přece jsem vás poznal. Sedněte,“ pravil pán. „A jak se máte?“ Avšak počkejte. Hej sklepníku, sem si sednu.“

Sklepník přenesl talíře na stůl, ku kterémuž se nyní důstojník posadil.

Důstojník byl hovorný, otázka stíhala otázku. „Co se mne týká“ — pravil, — „vidíte, jak se mi vede. Postoupil jsem, ale hlava už sešedivěla. I chci se odebrati na odpočinek. Při tom jsem vesel, jako jsem býval. A jak vy, brachu? Co jste robil od té doby, když jste opustil setninu. Nerad jsem vás ztratil.“

Jeník vypravoval stručně, jak byl a jak přestal býti lezcem v hraběcích dolech u Žalovic.

„Kýho šlaka! Propustili vás? A máte pensi?“

„Nemám!“

„Proto jste byl tak zamyšlený, když jste sem přišel. Jest to váš chlapec?“

„Ano!“ Nyní pověděl Jeník, proč do Prahy přišel.

„Aj student? Máš vysvědčení? Ukaž. — Výborně! Tyť jsi řádný chlapík. A jak jsi stár?“

„Na sedmnáctý rok.“

„Víš co, nepršs se žádného, nemoř se vyučováním dětí, je to perný chléb.“

„A co mám začít?“ osmělil se Jeníček odvétiti.

„Buď vojákem! Kdybych měl, podporoval bych tě sám. Jinak ti ale prospěti nemohu, leč kdyby jsi se dal na vojnu, a sice k dělostřelectvu. Pak bych se o tebe postaral. Však víte co? Oba si to rozmyslete. Večr přijďte sem zase; já zde budu večereti, a povíte mi, na čem jste se usnšli.“ —

Odpoledne odebral se otec se synem na hrad. Tam zašli do chrámu Páně, a modlili se u hrobu sv. Jana. Když vyšli ven, prosil syn otce o dovolení, že bude dělostřelcem. Otec mu to všelijak vymlouval; syn ale nechtěl jinak. U večer tedy zašli do hostince na Staré město. Starý důstojník si kroutil šedivé kníry, když slyšel, na čem se Jeníček ustanovil. Otec šel třetího dne sám domů, byl vesel, poroučel syna

Bohu a ochraně sv. Jana. Mnozí mu to měli za zlé; jiní pravili, že nebylo jiné pomoci.

Tři leta již nebyl Jeníkův Jeníček doma. Po třech letech přišel jednou navštívit otce. Měl pak tři hvězdičky na límci a hedbávný trapez u šavle. Vojenský šat mu slušel: byl jakoby ho vysoustroval. V neděli šel s otcem a oběma kmotry na velkou, a večer prý ho viděli klečet u sochy sv. Jana. Hajná ujišťovala, že tam plakal. Dlouho se ale doma nezdržel; — musil do Prahy.

(Pokračování.)

DOPISY.

Od Českého Brodu 2. května 1871.

(Generalní návštěva.)

Jako slunce jasná zář, když osvěcuje veškeren kraj, nový život vlévá v každý tvor a novou sílu: tak podobně okrálo srdce naše ve dnech 23. a 24. dubna, kde mezi námi dlel a hojných milostí mocí Ducha sv. nám udílel náš milovaný arcipastýř. — Brod byl oděn v roucho sváteční, domy vkusně okrášleny chvojm a prápory; v každé tváři mohl jsi čísti radost, s jakou očekáván jest arcipastýř. Přijel konečně. Ačkoliv bylo počasí velmi nepříznivé, přece množství lidu čekalo na nádraží v čele majíc své duchovenstvo, úřednictvo, purkmistra a městskou radu. Cechové i spolek literácký dostavili se s prapory ověčenými. Obleknuv se Jeho Eminenci na děkanství v roucho kardinálské ubíral se v průvodu do chrámu, kdež u dveří pan děkan řečí krátkou ale dojemnou pana kardinála oslovil asi v ten smysl, že přichází co kněz veliký potěchu rozdávati lidu svému, který soužen jest strastmi a ohrožen nepřáteli pravé víry, tak zvanými liberály; že mu udělovati bude milost, kterouž posilněn odolá útokům zlým; nepřátele potře. Hned na to oslovila Jeho Eminenci družička, řkouc: že před rokem jda do Chotouně na pouť přislíbil osadníkům, že navštíví je a oblaží milostí Ducha sv., a dnes ten den, dnes tu čekáme na ty milosti, na ty dary Ducha sv., kterými přemůžem svět, tělo a ďábla, získáme pokladů, kterých ani mól nežere ani rez nekazí; slibuju, že věrně chceme státi při víře naší a stolici sv. Petra a tak chcem žíti, bychom mohli říci: dobrý boj jsem bojoval, víru zachoval, a proto uložena jest mi koruna odplaty. Na to odpověděv, aby co slibují též plnili, odebral se k oltáři, odkud měl kázání, v němž velmi dobře vyličil, jaké jsou povinnosti biskupské, totiž přihlížení na

všecky poměry v osadě, by syn nevěry a nepravosti nenalezl přístupu do školy a do osady. Po kázání sloužil mši sv. a pak nastalo birmování asi 600 birmovanců, což se o druhé hodině skončilo. Po obědě bylo cvičení a požehnání v kostele a visitace, pak následovala zkouška z náboženství ve škole v třídách I., II. a III. Pan kardinal sám katechizoval, a ukázal lásku právě otcovskou k dítkám, které bázně neznajíce, jemu hlasitě odpovídaly. Zvláště dojat byl při modlitbě dítek III. a druhý den IV. třídy, kde totiž dítky všecky obráceny ku kříži, s očima na kříž upřenými zpívaly píseň citem vroucím; a sice děvčátka sopránem a hoši altém. Kdo tu viděl mládež modliti se, musel říci, tak se modlí jenom nevinnost, a mnohému stály slze v očích. Zkoušení se prodloužilo až do večera; mezitím ozářil se Č. Brod; v každém okně zaskvěla se hojná světla na počest nejdůst. arcipastýře; ze školy uveden p. kardinal v průvodu lamp opět na děkanství.

Druhého dne přišel ve 4 hodiny ze Stolmře, kde též birmoval, odebral se ještě do IV. třídy, aby i tu skoumal, jak jsou dítky v náboženství vycvičeny, a shledal, že nejen výborně vše umí z paměti, ale i naučenému rozumějí. Navštívil také ústav pro dospělejší dívky; tam oslovila Jeho Eminenci dívka jedna, v řeči své dádouc obraz jednoho kvítka. Na to odpověděl p. kardinal, že i on jim poví tři kvítka, totiž: fialku, lilium a umrlčí květinu, a vyložil jich význam a na srdce kladl, aby ta kvítka a ctnosti, které znamenají, vždy před očima měly a plnily. Dále vybídnul dívky, aby rády pracovaly pro okrasu domu Božího.

Patrně potěšen opouštěl Č. Brod ubíraje se do Přistoupína. Lidu našemu utkví ten den zajisté v paměti; an viděl, jak jej arcipastýř miluje, v jeho řeči s ním rozmlouvá. A to semeno, které zaseto jest v srdci mládeže a milostí Boží posilněno bude, vzroste, dá-li Bůh, v silný kmen a bude mocnou podporou církve, vlasti a vrchního pastýře svého. K.

Na Slivci u Sv. Hory 27. dubna 1871

(Máj — Poutě — Opravy — Triduum).

Nastává nám máj, s ním nastávají něžné, utěšené pobožnosti májové, tyto abych tak řekl, idyllické slavnosti Mariánské. Nastanou i poutě a nejpřednější z nich pro nás ty, co se konávají na Sv. Horu. Radu jejich začnou Pražané. Těšíme se už na ně. Rozloží se zase v našem okolí čilejší ruch; až ze všech stran přicházející prů-

vody s modlitbou a písněmi kolem tebe budou oslavovati Pána a Jeho Matku, i tvá nábožná mysl se k Bohu povznese i ty se s nimi modlit, s nimi zpívat budeš; snad, až oni Sv. Horu spatřivše slzy radosti budou roniti, i ty k Bohorodičce účtu v sobě ucítíš, do jejich modliteb se poručíš a neb i sám až budeš moci, na cestu se dáš za nimi.

Na sta chudých i z dálky sem přišlých, neduživci, chromí a slepí, docházejí budou na Sv. Hoře ochotně almužny od sem přicházejících poutníků. Těchto žebrajících mrzáků úpěnlivé volání, zvláště jsi-li domácí a často-li kolem nich chodíváš, bude ti třeba nemilé, skoro tě pomrzí a pohněvá, ale nezapomínej, že tisícové poutníků cizích jim rádi co mají poskytnou, na jejich bédování se neurazí, s jejich neduhy budou mít outpnost, že skutky své dobročinnosti co nějaký doplněk k této své pouti přidávají.

Ubývá sice místy počtu poutníků, z příčin rozličných; nejen nedostatek ale i posměchy a soustavné hanění poutí a zrazování od nich umenšují naše průvody katolické. Ale i přes to sem přijdou i letos tisícové a tisícové. Budou na cestě zakoušet nepřijemností leccakých, dostane se jim i útržek, snášeti budou i nečas zlý; ale všeho toho nic jim nebude líto. Po kolenou, přes schody mnohé mnozí se budou k svatyni ubírat; ne jeden lehkomyšlník vida je do smíchu se jim dá, ač třeba sám se nic neštítí skláněti svoje jinak pyšná a neohybná kolena před leccakou ženštinou. Na Svaté Hoře si odpočinou, tam si uleví. Až přednesou Rodičce Boží svoje potřeby, až uvidí milostnou její tvář, ani se jim nebude chtít od ní. Potěšení, posilnění, se srdcem uvolněným, jakoby centnýřová tíže s něho byla spadla, budou se navracovati ku svým domácím.

Mají se ale také letos poutníci Svatohorští nač těšit. Budou mile dojeti. Až vejdou hlavním vchodem na ambity a popatří na vznešené průčelí kostela a se podívají na tak zvaný císařský oltář a na blízko vedle postavenou kazatelnu a uvidí, že všecko je skvostně poopraveno, oltář uměleckými sochami, nádherným svatostánkem s překrásným obrazem Rodičky Boží ozdoben přesličně; jako my i oni nebudou se chtít tak pěkného dívání ani nabažít. Oltářní obraz, představující Navštivení bl. P. M. maloval v loni známý akademický malíř p. Sequenc. Posvěcen pak byl nyní v den sv. Marka odpoledne od vys. důst. kanov-

nika Pražské kapitoly metropolitní p. J. Sorgera.

Byl onen den právě poslední, kterým ukončeno triduum, či pobožnosti, konané zde od sv. Vojtěcha až do sv. Marka za tou příčinou, že nedávno jmenoval sv. Otec Pius IX. zakladatele shromáždění Nejsv. Vykupitele či kongregace Redemptoristů sv. Alfonsa z Ligoury „učitelem církevním.“ Po celé tři dny přicházely hojné zastupy lidu nábožného na Sv. Horu, ale ku slavnému průvodu v den poslední sešlo se lidí tolik, že ho o známé výroční korunovaci na Svaté Hoře sotva víc bývá. A když se pak hnul průvod po krásných ambitech: kněží střídavě nesli sochu Rodičky Boží, o níž se myslí a ne bez příčiny, že pochází od samého arcibiskupa Arnošta z Pardubic, přechetný zástup hlučné prozpěvoval „Tisíckrát pozdravujeme tebe“, všemi zvony se vyzvánělo, a kapela hornická, až se po všech prostorách mocně rozléhalo, hrála; na tvářích všech přítomných se jevilo pohnutí, nejedni zbožnými city přemoženi v pláč se dávali, sliby svatými se Bohorodičce zaslibovali, na její milostnou tvář s celou důvěrou pohlíželi. Takové výjevy nelicené úcty k Matce Páně ty jsou výmluvnými důkazy, jak hluboko citnáboženský zakoreněn jest v lidu našem; ty nám povídají, že ani sebe větší pohoršení a sebe svůdnější příklady lid náš v jeho přesvědčení všudy nemohou zvrátit, víru ze srdce že mu nevyrvou.

Duchovenstva sešlo se hojně. Kromě již jmenovaného vd. p. kanovníka, který schválně k této slavnosti z Prahy sem byl zavítal, byli zde důstojní pp. vikář náš V. Brož, děk. Příbramský P. Ondrák a jiní mnozí.

Velební OO. Redemptoristé si o Sv. Horu zjednávají zásluhy veliké, na její všemožné zvelebení nešetří nákladu žádného, což netoliko my zde vděčně zaznamenáváme, ale každý sem přichozí hlasitě vypravuje.*) Kdo ví, co loňská vichřice nenadálých výloh nadělala na Sv. Hoře, co oprav drahých se vykonati muselo, musí uznati, že oni přinášejí věci svaté veliké oběti. Přejeme, aby, jako se oni s námi ve spojení horlivě zasazují o rozhojnění víry a z ní pocházejícího šlechetného života, tak i lid náš Český vždycky věren ostal tomuto svému duchovenstvu, které z lidu vyšedši, lidu se neodřekne nikdy, které se k němu vždy hlásí, jeho se vždy ujímá, a které se ho zastávalo i tenkrát, když ho už všickni sko-

ro opouštěli a mnozí o jeho bezžítí národní stáli.

J. E.

Od Humpolce dne 26. dubna 1871.

(Dítek první — a literátů společně sv. přijímání.)

O bílou neděli t. r. přistoupilo v blízkém městě Humpolci asi 70 dítek k prvnímu sv. přijímání. V sobotu odpoledne vykonali sv. zpověď a druhého dne ráno před 7. hod. shromáždili se ve školní budově, odkudž provázeny svými učiteli odebrali se za hlaholu všech zvonů do farního chrámu Páně. Pan katecheta a říditel hlavní školy, vel. pan Černý sloužil mši sv., při níž zpívaly dítky „Chval Sione“. Hlavní oltář byl přiměřeně okrášlen. Po prvním evangelium vystoupil p. katecheta na kazatelnu a srdečnou krátkou řečí důležitost a význam toho dne dítkám a ostatním přítomným věřícím vyložil. Vyličil jim Pána Ježíše, kterak za stolem při poslední večeři s učeníky svými sedí a každého k hostině své volá, zvláště pak nevinné dítky k sobě zve a s nimi hodovati, s nimi se spojití touží. Neopomenul též upozorniti na slib křestní, který dítky po sv. přijímání obnoviti měly. Mezi mší sv. přistoupily dítky poprvé k hodům Beránkovým. Dojemné bylo, když za všeobecného ticha asi 70 dítek na hlas a zřetelně říkalo slova: „Pane nejsem hoden, abys vešel pod střechem mou, ale toliko rci slovem a uzdravena bude duše má“ a třikrát je opakovalo. Jaký při tom výraz mělo každé slovo, a každá sloka překrásné oné písně, v které po sv. přijímání opět pokračovaly! — Dle předpisu Hradecké synody diecesalní (1863. c. XI. HL. 4. h.) mají dítky po prvním sv. přijímání, ku kterému dle přání synody nejpréhodnější bílá neděle, pro liturgický (bohoslužebný) význam toho dne, zvolena býti má, slavným způsobem obnoviti též křestní slib. Seřadivše se tedy, pokud to pro množství lidu v kostele přítomného bylo možná a v předu majíce svůj prapor, od hlavního oltáře braly se dítky k vedlejšímu P. Marie, kde křtitelnice jest umístěna, kolem které v polokruhu se postavily. Tu opět několika stručnými srdečnými slovy p. katecheta k dítkám promluvil, že na tomto místě jednou odřekly se zlého a vodou a Duchem sv. znovuzrozeny a ve jménu nejsv. Trojice pokřtěny byly; aby tedy jako tenkrát, tak i nyní majíce to nejvyšší dobro, nejlaskavějšího Spasitele v svém srdci, znova zlého se odřekly a slib na křtu sv. skrze kmotry učiněný, nyní samy veřejně a slavně přede všemi přítomnými vyslovily a obnovily. Na to povýšeným hla-

*) Jenom ne jistý plátek v Příbrami, o němž přistě.

sem tázal se jich jako při křtu sv.: „Odříkáte-li se satanáše?“ atd. — „Věříte-li v Boha Otce všemohoucího“ atd., načež všechny jednohlasně trikrát „Odříkáme, věříme“ odpovídaly. Potom opět všechny jako jedním hlasem obnovily slib křestní slovy obsaženými ve velikém katechismu str 98. „Věřím v Boha Otce, Syna a Ducha sv.“ atd. Ku konci zapěly: „Hospodine, pomiluj ny.“ — Jaký to dojem jednoduchý tento a při tom přece tak slavný a velebný obřad v posluchači zůstává, sám po prvé jsem pocítil. Prál bych každému, který ani na první své sv. přijímání ani na tak slavné obnovení slibu křestního z mládí svého, jako já upamatovali se nemůže, poněvadž ono beze vši zevnější slavnosti se odbylo, toto pak ani nevykonalo, aby aspoň jednou přítomen byl takové slavnosti nevinných dítek; sdíleje radost jejich, nějakou aspoň náhradu bude mít za to, čeho sám nikdy nepocítil. Dozvěděl by, jak pravdivá jsou slova Klementa Alex. „To Slovo (λόγος) jest dítěti vším, otcem, matkou, pěstounem, živitelem“ (Paedag. I. 1. c. 6.) a přisvědčil by dojistě slovům Pražské provincialní synody (1860 tit. IV. c. VI.): „Jakož pravdivo jest, že na křesťanském vychování dítek nejvíce neporušenost celé osady se zakládá, tak i ne méně pravdivo, že k tomu zbožnému vychování nic nepřispívá tak jako náležitá příprava k prvnímu sv. přijímání.“ Svrchu dotčená Hradecká synoda diecesální obšírně stanoví (I. c. a-i.), kterak by dítky s plní co možná největší na první sv. přijímání připraveny býti a tuto pobožnost způsobem co nejvíce slavným vykonatíměly. Kéž by ten krásný obyčej, jakž toho vším právem zasluhuje, všude po vlastech našich tak zdomácněl, že by ne věc sama, ale dopis o ní byl neobyčejnou událostí.

Podotýkám ještě, že letos na květnou neděli přistoupilo asi 100 literatů města Humpolce, povzbuzení byvše p. farářem, k *společnému* sv. přijímání, každý s hořící svící v ruce, což všechny přítomné mile dojalo a povzbudilo. Bylo by jen přáti, aby obojí tato slavnost tak vzácná a srdci katolickému tak milá každého roku s takovou horlivostí jako letos k duchovnímu vzdělání a potěšení osadníků Humpoleckých se opakovala.

H.

Z Kutné Hory, 30. dubna 1871.
(Jednoty učitelské.)

Neutěšený jest stav, v jakém se nacházejí naše školy. Zvláště co se návštěvy jich týče, jest u nás na venkově velmi smutně. Nebyla sice ani pod církevní dohlídkou

v letních měsících návštěva škol příliš valná, avšak aspoň do veřejné zkoušky, kteráž se v červnu neb v červenci odbyvala, dosti čteně chodily dítky do školy, tak že u vyučování s prospěchem pokračováno býti mohlo. Vstupte ale nyní do školních světnic na venkově! Najdete lavice prázdné a to v době, kdy sotva sníh z polí se ztratil. Dříve dali rodičové přece něco na slova, napominání, hrozby duchovního správce; nyní, když tomuto všecka dohlídka na školy odňata, nemůže, jako dříve častěji činiti přinucen byl, hroziti pokutami, a na pouhá slova mimo dbalejší rodiče málo kdo dá.

Jest tudíž především žádoucí, aby duchovní a učitelové u vzájemné shodě působili a spojené takto síly mohou se přece nějakého výsledku nadíti. Pročež chválíme zarážení a vedení jednot učitelských „Budící“ kněžími jakož i hojné účastenství kněží v podobných spolecích a zdar jich tuším dosti vyvrací námitky oněch, kteří tvrdí, že učitelové do spolků kněžími zakládaných a řízených sotva vstupovati budou.

I u nás v Kutné Hoře utěšeně zkvétá mladistvá Budeč, zaražená hlavně podnětem vp. Teplého, katechety na klášterní dívčí škole zdejší, kterýž i jednohlasně za předsedu zvolen jest. Členů, zvláště světských pp. učitelů, přihlásilo se veliké množství. Bývalé vikariátní konference přestaly a učitelstvo přirozeně touží po sblížení se, po vzájemných schůzích, kde by se povzbuzovalo k nové činnosti, vzdělávalo, těšilo a mravně bavilo. Nynější konference vládní nijak účelu tomu nevyhovují a blahodárně zajisté v ohledu tom mohou působiti Budeč. Pročež, pp. bratři duchovní, zakládejte, kde se to provéstí dá, podobné jednoty, vstupujte do nich, kde jsou, v počtu hojném! Ze škol nás vyobcovali; scházeti se však s učitelstvem, ve shodě s ním nepřímou vykonávati vliv na zdárný vývoj škol, zamezovati tak jich zkáze — to nám nikdo zakazovati nemůže. A. M.

KRONIKA.

Z Prahy. „Májová pobožnost“ u sv. Klementa počala v neděli způsobem slavným a koná se dále za velikého účastenství věřících. První slavné pozhánání měl s četnou přísluhou a obklopen družičkami nejdůst. p. biskup Prucha. Po litanii zazněl na kůru zdařilý čtvero zpěv alumnů: Zdrávas Maria a Zdrávas Královno. V kázáních vykládá se letos litanie Loretánská, v kteroužto práci 15 kněží ochotně se uvolilo.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 7—10. května u Věch Svatých na

hradě, od 11—14. u nejsv. Trojice v Podskalí, od 15—18. u sv. Salvatora v semináři.

— *Vyšší svěcení* bude se udělovati v Praze v měsíci červenci a sice dne 12. podjahanství, 14. jahanství a 16. kněžství.

— Na pomník Sušilův zaslal do Brna výbor Dědictví sv. Prokopa 300 zl. r. m.

— *Prosebný průvod* o dnech křížových povede se na Hradčanech z kostela u Všech Svatých po mši sv. v 8 h. ráno dne 15. t. m. do kostela P. Marie v Loretě a d. 17. do kostela ct. pan. Karmelitek.

— *Z Budějovic.* Osady, kdež J. Exc. nejduš. p. biskup v měsíci červnu a červenci konati bude generální visitaci a udělovati svátost birmování, jsou: Lhenice dne 10. června; Chroboly spolu s Frauenthalem a Christianbergem 11.; Volary se Zbitinami 12.; České Koryto 14.; Kunžvart 15.; Vltavice horní s Korkusovou hutí 17.; Vimperk 18.; Hoštice Šumavské se Lštěním (Sv. Vojtěcha) a se Sv. Marí 19.; Neugebau s Fürstenhutem a Kvildou 20.; Stachov se Zdikovcem 21.; Kašperské Hory s Nicovem 22.; Reichenstein dolní s Rehbergem a Mouřencem 24.; Dobrá Voda (Sv. Vintíř) s Stubenbachem a Hartmanicemi 25.; Eisenstein s Českou hutí (Hůrkou) 26.; Seewiesen se Zhuří 27.; Petrovice se Svojšicemi a Hlavňovicemi 28.; Sušice s Dlouhou Vsí a Albrechtcem 29.; Buděčice 1. července; Rábí téhož dne odpoledne; Nezamyslice s Bukovínkem 2.; Strašín se Žihobcemi 4.; Vacov s Dobří 5.; Čestice s Krasilovem 6. července.

Z Říma. Jakýsi duchovník anglikanský, jmenem Hogg založil v Římě zvláštní spolek k tomu účelu, aby katolické kněze svedl k odstoupení od církve; spolek stará se o to, aby tací odstěpenci dobře se oživil. Každodenně rozdávají údobí téhož spolku četné brožurky ve všech ulicích města, chtějí takto snadněji polapiti nespokojené údy duchovního stavu.

— Na velký pátek konali vojínové piemontští v Římě pobožnost obzvláštního druhu. Akademie Cecilska, jejímž čestným předsedou jest králevic Humbert, provozovala totiž v ten den „Stabat mater“ a „Miserere“ — v divadle.

— Následkem zakročení cizích mocností neosměluje se teď italská vláda už tak bezohledně jako dříve rádití proti klášterům římským. Tak u. př. Dominikanům v S. Maria sopra Minerva, jakož i Augustinánům u sv. Augustina dovolila vláda, že aspoň jedno oddělení svých klášterních místností podržeti mohou.

Z Paříže. Dne 16. dubna t. r. právě se konaly mezi 4—5 hod. odpolední neshody ve chrámě sv. Vincence Paulanského, když tu najednou národní garda kostel obklíčila a veškerého duchovenstvo do sakristie uzavřela. Vojínové odnesli z chrámu, co se odnésti dalo, posvátné nádoby a náčiní a pak zase kněžím svobodu navrátili. — Ve vězení Conciergerie nazvaném úpí 600 kněží v žaláři. Potravou jim bývá ráno kus černého chleba, v 9 h. něco málo polívky a ve 3 hod. odp. rýže nebo malý kousek masa. K tomu se jim nedává vidlička ani nůž, nýbrž toliko dřevěná lžice: a kdežto jiným vězňům se dovoluje, aby za vlastní peníz sobě lepší stravu opatřili, musejí kněží výhradně těmito sprostými a k nasytění nepostačujícími věcmi se spokojiti. Mimo to nebývají kněží ti ani na chvíli propuštěni na nádvoří žaláře, aby čerstvým vzduchem pookřáli; oniž dnem i nocí ve smrdutém vězení dítí musejí. Psaní nemohou ani přijímati aniž sami jinam zasílati. Na velkonoční hod Boží projevíli mnozí z nich přání, aby směli sloužiti mši sv. Avšak ačkoli v žalárních místnostech se zvláštní kaple nachází, nebylo jim povolení uděleno, ano žádný z nich nesměl ani mši svatě přítomen býti, což přece jiným vězňům se nikdy nezapovídá. — V Paříži vůbec zle řádí bezvládí. Koho neskotil nepřítel, toho vraždí nyní vlastní bratr rodák.

Z Belgie. Katolická universita v Lovani v době 27letého trvání svého ukázala se hodnou té důvěry, kterouž katolíci v ústav tento hned při samém počátku jeho skládali. Roku 1834 byl otevřen první běh pro theologii a filosofii, následujícího roku 1835 přibýlo studium právnické a lékařské a posléze r. 1865 spojeny jsou s universitou ještě obzvláštní školy pro umění a průmysl, vědy přírodní, měřictví a hornictví. Na fakultě bohoslovné vyučuje 11 řádných profesorů; na právnické 11 řádných a 1 mimořádný; na lékařské 9 řádných a 4 mimořádní; na filosofické 12 řádných a 3 mimořádní; na technické fakultě 11 řádných a 4 mimořádní profesori. V školním roce 1870 bylo na universitě zapsáno 907 posluchačů; mezi nimi 771 Belgičanů, 136 cizozemců. Bohoslovecká fakulta čítala 124, právnická 208, lékařská 227, filosofická 92, technická 256 posluchačů. V celku již odchovála universita Lovanská 22.857 studujících, kteří vesměs — až na výminky nad míru řídké — zůstali věrnými syny katolické církve v každém stavu a povolání svém.

Literární oznamovatel.

— „*Časopis katol. duchovenstva.*“ Svazek 3. obsahuje pojednání: Učení mistra Jana Viklefa a mistra Jana Husi (podává dr. A. Lenz); obřady sv. týdnu v Římě (dle kard. Wisemanna). V Kronice: Pomník Mezy, krále Moabského; následky odtržení školy od církve. V liter. oznamovateli posouzeno 7 spisů. — Sešit 4. vyjde 16. června.

— „*Milosrdná sestra.*“ Od anglické spisovatelky X.... Přeložil František Poimón. Zábavné bibliotéky dílo X. Vydavatel Pl. J. Mathon, kněz ř. sv. Benedikta v Rajhradě. V Brně 1871. Nákladem časopisu „Škola B. S. P.“ v Rajhradě. Tiskem V. Burkarta. Str. 251.

— „*Chudobky.*“ Básně Albína Dvořákovy-Mráčkové. V Praze 1872. Komisionní sklad B. Stýblova kněhupectví. Str. 83. Věnovány uroz. p. Karlu M. baronu Villanimu.

— „*Doktorka Medicinæ* anebo: Náhody, nehody, hody.“ Veselohra v pěti jednáních od Josefa Wenziga. V Praze 1871. Nákladem kněhupectví I. L. Kobra. (Díl XII. výboru spisův dramatických.)

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Ant. *Schöfl*, farář v Schönlindu, 20. dubna (nar. v Nové vsi 1. srp. 1809, vysv. 13. července 1833);
- P. Jak. Engelb. *Fischer*, ř. prem. Tepl., farář v Tuškově, 21. dub. (nar. 14. září 1807, vysv. 25. července 1833);
- p. Vác. *Wenisch*, k. arc. vikář okresu Planského, kons. rada, os. děkan v Otíně, 22. dub. (nar. v Velhotě 20. ún. 1811, vysv. 7. srp. 1836).

Vyznamenáni jsou:

- P. Ferd. *Pechar*, farář v Zlatníkách, a
- p. Jos. *Votěra*, farář v Petrovicích, jmenování jsou k. arcib. notáry;
- p. Josef *Jahnel*, farář v Lišanech,
- p. Gustav *Reschuh*, farář v Oráčově, a
- p. Frant. *Viktorín*, far. v Senomatech, obdrželi expositorium canonicale.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Jan *Kohout*, I. duch. správce v c. k. trestnici u sv. Václava v Praze, za děkana v Neveklově;
- p. Vác. *Brzek*, kapl. za adm. v Podčepicích.

V Kladsku:

- p. Amand *Kolbe* za admin. do Kislingwaldu;
- p. Vilém *Hohaus* za kapl. do Ludwigsdorfu;
- p. Eduard *Kunisch* za kapl. do Levína;
- p. Bruno *Schlombs* za kapl. do Rosenthalu;
- p. August *Hildebrand* za kapl. do Landeku;
- p. Romuald *Proske* za kapl. do Habelschwerdu;

- p. Frant. *Pragal* za kapl. do Kladska;
- p. Theodor *Hoffmann* za kapl. do Hausdorfu.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Alois *Linhart*, vychovatel u hrab. Kesselstatta v Napajedli na Mor. 30. března (nar. v Mor. Třebové 5. října 1806, vysv. 24. června 1832).

Vyznamenán jest:

- p. Jos. *Šafránek*, farář v Žehuni, jmenován vikar. tajemníkem okresu Novohydžovského.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Jan *Klinkáček*, kapl. za adm. v Něm. Brodě;
- p. Sigm. *Stepan*, adm. z Mikulce do Karlí;
- p. Ant. *Janáček*, kapl. z Bärnwaldu do Králík.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Frant. *Mauritz*, bisk. notář, farář v Malontech, 22. dubna, (nar. v Prachaticích 1. pros. 1800, posv. 25. srpna 1825);
- p. Frant. *Forst*, vikarista při kathedr. chrámu v Budějovicích, 26. dub. (nar. v Myslíně 8. září 1841, posv. 23. července 1865).

Povýšen jest:

- p. Jos. *Hais*, dr. a prof. theol., stal se rektorem bisk. klerik. semináře v Budějovicích.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Jan *Matschl*, far. v Zátóni, za far. v Kájově;
- p. Jos. *Kulanda*, řid. a katech. hl. školy, za admin. děkanství v Prachaticích;
- p. Šeb. *Feyrer*, kapl. za admin. v Zátóni;
- p. Frant. *Klein*, kapl. za admin. v Malontech;
- p. Jiří *Kohout*, kapl. za adm. ve Všerubech;
- p. Petr *Steinbach*, kapl. za adm. v Bukovci;
- p. Petr *Havel*, kapl. z Blsku do Kam. Újezda;
- p. Václav *Melichar*, kapl. z Týna Horš. do Měčina;
- p. Gustav *Woprschalek* stal se skuteč. učit. nábož. na c. k. niž. real. gymnasiu v Prachaticích;
- p. Jos. *Janský*, kapl. v Měčíně, stal se vych. u p. bar. Štauffenberga v Žinkovech.

Upřázdnená místa:

Bukovec, fara patron. kníž. Trauttmannsdorfa.
Prachatic, děkanství patr. kníž. Schwarzenberga, do 1. června.

Všeruby, fara patr. farní osady, do 18. května.

Milodary. Na pohořelém ve Mšeně nejmenovaný z Praby 10 zl. Týž na májovou pob. u sv. Klementa 5 zl.

Vzděmnost. O půl 1. h. v noci na den 29. dub. dodán nám tento telegram z Trnavy v Uhrích: „Redakci Blahověsta Praha. Prosíme o dalekopisnou zprávu, dostaven-li již chrám Svatovítský, jestli ano, kdy bude svěcen. Odpověď zaplacená. Redakce Katolických Novin.“ Ve dne pak dali jsme tuto odpověď: „Redakci Katolických Novin v Trnavě. Ku dostavení chrámu Svatovítského kopají základy, na opravu starého třeba peněz. Kdy svěcení, nevíme.“ Podpis. — Z Příbrami dopis přistě.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. arcib. semináři
čís. 190—1.

Expedice:
v katol. kněhkupectví

B. Stýbla
na sv. Václavském
náměstí, čís. 796-II.

Nedostala čísla
reklamujte nejdříve v
měsíci.

BLAHOVĚST

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupectvích
na rok: 2 zl. 50 kr.
na půl: 1 zl. 30 kr.

Po poště:
jenom v expedici
Celoroč. 3 zl. — kr.
půlroč. 1 zl. 55 kr.
Předplaceni čtvrt-
letní se nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy.“ (Přisl. XIV. 24.)

Úvahy na neděle a svátky celého roku.

XXXIII. V předvečer seslání Ducha svatého.

Když Pán Ježíš vstupoval na nebesa, slíbil svým apoštolům, že jim pošle utěšitele Ducha svatého; pročež se — nepochybně s Marií, matkou Páně — k přijetí Ducha sv. bedlivě připravovali. —

Zítka konáme památku příští Ducha sv., jehožto milostí abyste m. kř. účastni byli, chceme přípravu sv. apoštolů uvažovati k následování.

a) První příprava sv. apoštolů k přijetí Ducha sv. záležela v tom, že z hluku světa se vzdálili, přebývali v tiché samotě i všeho se zhostili, co by Duchu sv. a slíbeným darům jeho mohlo překážeti. Vám sice kř. všem není možná ani třeba voliti samotu klášterní, abyste beze vši překážky, bez výtržnosti tohoto světa Bohu sloužili; za to však radno vám často v samotu mysl i srdce svého utíkat, abyste hlasu Božího nepřeslechli, vnukání Ducha sv. bedlivě pozorovali a podle toho v životě svém se spravovali.

b) Druhá příprava sv. apoštolů byla modlitba a rozjímání. V samotě jsouce uzavření, přemýšlení o velikém zaslíbení, ježto jim Pán a mistr jejich byl učinil, uvažovali vznešenost hosta, jehož očekávali a účinky jeho zavítání, že totiž příchodem jeho „má býti obnovena tvář země.“ (Žalm 103, 30.) Proto toužili velice po těchto darech Ducha sv. a vroucně za milost jeho se modlili. Tak i vy N. číňte. Aby Duch sv. zavítal v srdce vaše i obohatil je svými dary a mi-

lostmi, uvažujte jako sv. apoštolové jeho božskou podstatu, jeho vznešenou moc a spasitelné účinky; také vroucně se modlete i děkujte za všechny dary a milosti Ducha sv., jichž tak často docházíte v sv. svátostech; však i s milostí Ducha sv. spolu působiti se snažte.

c) Třetí příprava sv. apoštolů k přijetí Ducha sv. byla jednomyslnost a láska. „Byli všickni spolu na jednom místě“ a nejen přebývali pospolu, nýbrž i duše a srdce jejich byly sjednoceny. Tato svornost a láska byla mezi prvními křesťany obecná, „byli všickni jedno srdce, jedna duše,“ nazývali se a žili jako bratří. Toto společné obcování uteklo se do klášterů, ježto mají býti obrazem prvního křesťanstva. Každá rodina křesťanská, jejížto údobí přebývají pohromadě, mohla by se podobati klásteru, malé církvi Kristově. — Však pospolné přebývání podle těla neprospeklo by k zalíbení Božímu, k spasení, kdyby duše a srdce křesťanů nebyly sjednoceny, kdyby mezi nimi nebylo svornosti a bratrské lásky. Bez svornosti každé království pustne, každá společnost hyne: svorností i malé věci rostou, všechno utěšené se zmáhá. „Hle jak dobré, jak utěšené jest, když přebývají bratří — a sestry — v jednotě.“ (Žalm 132.) Však svornost udrží se jen láskou, pokorou, tichostí a trpělivostí; proto kř. buďte v společném obcování jak s domácími tak i se všemi lidmi vždy pokorní, trpělivi, snášelivi, k míru a pokoji náchylni. „Usilujte zachovati jednotu ducha ve svazku pokoje.“ (Ef. 4, 3.) „Prosím vás, abyste hodně chodili v povolání, se vši pokorou a tichostí s trpělivostí, snášejíce se v lásce.“ (Ef. 4, 1. 2.) Takto dle příkladu sv. apoštolů připravme srdce svá k přijetí Ducha svatého.

XXXIV. Na den seslání Ducha svatého.

Konáme dnes slavnost seslání Ducha sv. *Duch sv. jest spomocník a utěšitel náš* jak v životě duchovním tak i v časných strastech našich. To chceme uvažovati.

1. Největší zlé na světě jest hřích, ježto nás zbavuje milosti Boží a pokoje srdce a takto činí nás časně i věčně nešťastnými. Však *Duch sv. nám opět ztraceného pokoje a milosti posvěcující udílí* v sv. svátostech, činí nás syny (a dcerami) Božími a dědici nebeského království. Za to ale *žádá na nás, bychom zanechali zlého*, varovali se hříchu i všeho, co k hříchu svádí, ponouká. — K hříchu pak nás ponoukají: tělo, svět i ďábel, úhlavní to nepřátelé spasení našeho, kterým statně odpíráti, které přemahati máme. Toť ovšem veliké a těžké požádání, bychom své žádosti a náruživosti přemáhali a hříchu se vystříhali. Často člověk nejlepší a nejsilnější váhá, klesá a proto bývá velmi skormoucen. Však kř. nebuďte malomyslni; vždyť sám Duch sv. vám síly, statečnosti a útěchy dává v boji proti zlému, byste hříchu se mohli vystříhati a v pokušení zvítěziti. „Vy nejste v těle, ale v duchu, jestliže Duch boží přebývá v vás.“ (Řím. 8, 9. srv. Tim. 8, 2.)

2. *Duch sv. volá také: „Čiň dobré!“* Kdo přestal býti člověkem hříšným, musí také duchovním, nebeským se státi, musí starého člověka svléknouti a státi se člověkem novým. (Ef. 4, 24.) A k tomu nám pomáhá Duch sv., jenž osvěcuje rozum a zahrívá srdce naše, bychom vůli Boží dokonale poznávali a podle ní také živi byli. Kdo druhdy byl pyšný, lakomý, smilný, nestřídmý, hněvivý, nedbalý, stává se pomocí Ducha sv. pokorným, čistotným, střídmým, tichým a horlivým. „Všecko mohu skrze toho, kterýž mne posilňuje.“ (Fil. 4, 13.)

3. *Duch sv. jest i naším utěшитelem v bidách a trápeních tohoto života.*

a) Každý člověk musí něco trpěti; však souzení časné máme obracet k svému duchovnímu prospěchu. Trápení je milostí pro nás hříšníky; Bůh nás chce souzením obrátit a přivést ku pokání. Proto máme volati s Žalmistou Páně: „Pane, dobře, že jsi mne pokořil.“ Když *hříšník* se obrátil, Bůh mu odpouští vinu, ne ale tresty časné, ježto má přetrpěti zde nebo na věčnosti. Blaze nám, pakli Bůh na světě duši naši trápením jako zlato v ohni očistil; nebo za to nás ušetří na věčnosti. Proto N. snášejte trpělivě, cokoli Bůh dopouští, volajíce se sv.

Augustinem: „Pane, zde pal, zde trap; jen na věčnosti odpusť!“ —

b) *Však Bůh i spravedlivých zkouší trápěním.* — Souzením Duch sv. spravedlivých udržuje v milosti a splácí jim hojně na věčnosti. — Vždyť i spravedlivý sedmkrát za den padá i potřebuje očistění, milosti Ducha sv. — Stálé štěstí a blaho je nebezpečné i spravedlivému, kterýž jako v slunečném parnu umdlévá a klesá. — Však souzení ku povstání vzbuzuje a k Bohu nás táhne. (I. Kor. 11, 32.) A když spravedlivý souzení svá trpělivě snáší, Bůh za to chce rozmnožiti odměnu jeho na věčnosti. (Jak. 1, 12) Proto uznávejte N. všeliká souzení, jimiž by se vás dotkla ruka Boží, za milost Ducha sv. a když v slzách budete rozšívati, těšte se v Duchu sv., že budete jedenkrát s plesáním žíti a věčně se radovati. —

XXXV. V pondělí svatodušní.

1. Konáme dnes druhý svátek svatodušní. Pán Ježíš připověděl svým učeníkům: „*Duch sv. — vás naučí všem věcem a připomene vám všechno, cožkoli budu mluvit vám.*“ (Jan 14, 26.) Tento učitel Duch sv. může také nás naučiti všem věcem k spasení potřebným; ač budeme-li pozorní a učenliví. Než toho se mnohým křesťanům nedostává. Mnozí touží spíše po věcech, jakým učí marný a hříšný svět, než jakým učí Duch svatý a nedávají pozor, co Duch sv. rozličným způsobem k nim mluví. Taková touha budiž daleko od nás m. kř.! Nedbejte marných řečí a daremných spisů světských; ale poslouchajte a čítejte raději, čemu Duch sv. učí; což prospívá k spasení.

2. „*Tak Bůh miloval svět, dí Pán Ježíš v dnešním sv. evangeliu, že Syna svého jednorozeného dal.*“ A tak i Pán Ježíš miloval a miluje nás, že nám dal Ducha sv., abychom věřili a u víře této spasení došli. Děkuje Pánu za tu velikou milost, a vděčnost svou zvláště tím dokazujeme, že darů Ducha sv. věrně užívati chceme.

3. „*Kdo věří v něho* — v Syna Božího — *nebývá souzen; ale kdož nevěří, již jest odsouzen.*“ Jsou to potěšitelná slova pro věřící, ale strašlivá pro všechny nevěřící. Kdo v Krista věří, — ovšem i podle víry jest živ — nebude souzen; nebo hříchy i pokuty jsou mu prominuty. Kdo pak nevěří, již jest odsouzen; nebo vinu i trest ponese s sebou na onen svět, kde mu splaceno bude podle zasloužení. (Sir. 10, 31; 16, 5.) „*Drž křesťane co máš, aby žádný nevzal koruny tvé.*“ (Zjev. 3, 11.)

4. *Jaká bývá příčina nevěry a odsouzení mnohých lidí?* Na to P. Ježíš odpovídá, že milovali lidé více temnosti nežli světlo; nebo byli skutkové jejich zlí.“ Nadarmo osvětluje Duch sv. rozum a svědomí hříšníka. On nenávidí světla a zavírá oči, chtěje zůstat ve tmách; aby mohl bez překážky konati skutky zlé. Odtud pochází zatvrzelost srdce a zúmyslné trvání v hříších; odtud i mnohá nekonečná bída. Vy pak kř. milujte pravdu Ducha sv. a „konejte skutky světla před lidmi, ať vidí skutky vaše dobré a slaví Otce vašeho, jenž jest v nebesích.“ (Mat. 5, 16.) Však varujte se, abyste spravedlnosti své nečinili před lidmi s tím úmyslem, abyste byli vidni od nich; jinak nebudete mítí odplaty.“ Čiňte dobře i skrytě „a Otec, kterýž vidí skrytě, odplatí vám.“ (Mat. 6, 1. 4.)

Nedělní jitro.

Na horách různý vzešel den,
s červánkem z očí prchnul sen.

A svatou hymnu šumí les,
že *nedělní* je jitro dnes.

I skřivánci ve píseň svou
modlitbu vdechli vznešenou.

A luhy tiché, vůkol klid,
že nepohne se rosy trpyt.

Až zvonek vísky z údolí
líbeznou píseň šveholí.

A dál a dál zní jeho zvěst,
že *nedělní* dnes jitro jest.

V. P.

Přítomnost Ježíše Krista

v Svátosti oltární (eucharistii).

Sepsal Josef Dudych, farář v Pertholticích.

II. Zaslíbení.

8. Nasycení pěti tisíců mužů.

Slavnému zaslíbení Svátosti oltární předcházelo zázračné nasycení pěti tisíců mužů pěti ječnými chleby a dvěma rybami, jež dle evangelium sv. Jana (6.) takto budiž vypravováno.

Ježíš odešel za moře galilejské, u něhož leží město Tiberias, které dle Josefa Flavia vystavěl Herodes Antipas na počest římského císaře Tiberia. Ono bylo tehdej-

ších časů znamenité pro své teplé koupele, jenž až do dnešního dne navštěvovány jsou; po zboření pak města Jerusalema bylo ještě slavnější, poněvadž se tam utekli nejvyšší kněží a zákonci, aby zde židovství proti zmáhajícímu se křesťanství hájili. Sem tedy šel za Ježíšem zástup veliký; nebo viděli divy, jež činil nad těmi, kteří nemocni byli. Tedy vstoupil Ježíš do krajiny hornaté, a seděl tam na jednom vrchu s učensky svými. Byla pak blízko Velikonoc, den sváteční židovský. On vyučoval zástupy až do večera, až přišli učeníci a žádali, aby je rozpustil, aby jdouce do městeček mohli sobě nakoupiti pokrmů. Na to odpověděl jim: „Dejte vy jim jísti.“ — A když oni nemohli, řekl k Filipovi: „Odkud nakoupíme chlebů, aby pojedli tito?“ —

Touto otázkou dohledával se Ježíš rady u Filipa jen proto, aby jej zkusil, zdali totiž poznání pravého Božství Ježíšova, které hned tehdaž v srdci Filipově se ozývalo, spočívá na základě nevyvratitelném, a zdali skrz ten zázrak, jež učiniti chtěl, a i budoucně při zjevování rozumu nepochopitelných zámluv a pravd, na tom samém základě spočívati bude; aneb zdali Filip jako až potud v božskou všemohoucnost Ježíšovu důvěrovati, neb za to míti bude, že Ježíš sobě nějakým lidským způsobem pomůže; proto dokládá sv. Jan: že sám věděl, co chtěl učiniti.

Filip odpověděl: „Za dvě stě peněz chlebů nestačí jim, aby jeden každý něco málo vzal.“

I řekl jeden z učeníků, Ondřej, bratr Šimona Petra: „Jestli zde jeden pacholík, kterýž má pět chlebů ječných a dvě ryby v zásobě pro nás, ale což jest to mezi tak mnohé?“

Tedy řekl Ježíš: „Rozkažte lidu posaditi se.“ Bylo pak mnoho trávy na místě. I posadilo se mužů v počtu okolo pěti tisíců. Tedy vzal Ježíš chleby, a učiniv díky rozdával učeníkům, učenci pak sedícím; též i z ryb, jak mnoho chtěli, aby se zcela nasýtli.

A když byli nasyceni, řekl učeníkům svým: „Seberte drobty, kteříž pozůstali, ať nezhynou.“ A oni sebrali a naplnili dvánácte košů drobtů z pěti chlebů ječných, jež pozůstaly po těch, kteříž byli jedli.

Tedy ti lidé, užtevše div, kterýž byl učinil Ježíš, pravili: „Tentof jest jistě onen veliký Prorok, kterýž má přijíti na svět, a ježž předpověděl Mojžíš V. 18, 18.: „Proroka vzbudím jim z prostředku bratří jejich,

a vložím slova má v ústa jeho, a bude mluvit k nim všechno, což mu přikáží.“

Uvedených těchto slov Mojžíšových nechť sobě dobře povšimne jak katolík, tak protestant, nebo ona jsou jasné svědectví, že jak zmluva tak i ustanovení Svátosti oltářní pochází od věčnosti od Boha Otce.

Když tedy Ježíš poznal, že chtěli z účtivosti pro jeho neslýchané zázraky přijít, aby jej učinili svým dávno očekávaným králem a vůdcem, ušel opět na horu sám jediný, aby se lid rozešel, a od svého přesevzetí upustil, přikázav ještě svým učeníkům, aby jej přepravili přes moře.

9. Ježíš chodí po moři.

Když pak byl večer, sstoupili učeníci jeho k moři, a vstoupivše na lodi, plavili se přes moře do Kafarnaum. I bylo již tma, a Ježíš ještě nepřišel k nim. Moře pak se zdvihalo dutím velkého větru. Tedy odplavivše se as pětcecti nebo třiceti honů, uzzeli Ježíše, an jde po moři, a přibližuje se k lodi; i báli se. On pak řekl jim: Jáť jsem, nebojte se! Tedy vzali ho ochotně na lodi, jak mile k nim přišel, a hned byla lodi u země, ku kteréž se plavili.

Zástup, který viděl, že jen učeníci do lodi vstoupili a se odplavili, a že tedy Ježíš jistě nachází se mezi nimi, zůstal až do druhého dne na místě tom, totiž: na východním břehu moře tiberiadského. Ráno však hledali Ježíše, o němž za to měli, že jest mezi nimi, poněvadž jej na lodi vstupovati neviděli. Zatím však připlouli jiné lodi od Tiberiady, od západu na východní stranu, až blízko toho místa, kde Ježíš zástup zázračně nasýtil, a napotom díky učinil. Když tedy nyní zástup viděl, že tu není Ježíše, ani učeníků jeho, vstoupili také na lodi, a přeplavili se k západnímu břehu do Kafarnaum, hledajíce Ježíše.

10. Ježíš žádá víru v sebe samého.

Na západním břehu mořském našli skutečně Ježíše, a myslili, že šel kolem moře pěšky, poněvadž jej do lodi vstupovati neviděli, a že tedy pro tuto zacházku teprv nedávno před nimi přišel. I odebrali se k němu hned a řekli: Mistře, kdy jsi sem přišel? —

A nyní následuje ona důkladná rozmluva Ježíšova se zástupy židovskými, kterouž haněl jejich neunavenou péči o pokrm tělesný, jakož i bezstarostnost o pokrm věčný, a žádal mocně víru v Syna člověka, jakož jediný prostředek k dosažení věčného, nepomíjejícího pokrmu. I řekl: Co se mne tážete, jak jsem se dostal přes moře? —

Amen, amen pravím vám: Vám se nejedná o zázraky, jež jsem před vašimi očima učinil, abyste pro ně věřili, že jsem od Boha poslán; ale vám se jedná o časný zisk, jež z mých zázraků míti chcete. Vy jste mne chtěli učiniti svým pozemským králem, poněvadž jsem vás zázračně nasýtil, a vy ještě více takovýchto tělesných dobrodiní ode mne přijímati žádáte; než ale, tak to býti nemůže. *Vy musíte uvěřiti, že jsem od Boha poslán bez ohledu na nějaký časný zisk!* — Pracujete li o pokrm k zachování tělesného života, jest to sice zcela v pořádku; avšak to nemá býti nehlavnější cíl vaší péče, nobřz vy máte více pečovati o pokrm, který na vždy nasycuje, a věčnou blaženost uděluje. A tento pokrm dá vám Syn člověka, ježž Bůh Otec k tomu splnomocnil (§. 8.), a skrze zázraky, jež před vašimi očima koná, co *Mesiáše a Učitele* lidu zpečetil.

Tedy řekli židé: Co budeme činiti, abychom konali bohumilé skutky, a vůbec všechno, co Bůh od nás žádá? —

Odpověděl Ježíš a řekl jim: Bůh od vás žádá *abyste věřili v toho, kteréhož on poslal; a ten, ježž poslal, jsem Já.*

(Pokračování.)

Pořádek při službách Božích.

(Podává Jan Ev. Eybl.)

Všecko poctivě a podle řádu se děj. (Sv Pavel.)

I rady i přímá nařízení naší poslední synody provinciální vynikají obsahem vědného uznání hodným. Kdo je čítává s pozorností, přesvědčuje se, že jimi vane duch v pravdě církevní, že jsou založeny na zkušenosti a bedlivém pozorování našich poměrů domácích. Probírej se v kterékoli kapitole její, povždy milý tě dojme obsah. Jen jedné věci polituješ a sice té, že ty tak výtečné rady a zřejmé rozkazy nedocházejí ve svojí celosti na mnoze svého uskutečnění.

Všecky sem padající úchyvky nevešly by se v řádky, které jsme si napsat uložili; proto se dotkneme jen těch, jichž jsme si nejvíce byli všimli. Na mysl máme venkovské osady, městské také, ale více vesnické.

Všickni jsme jedno v jednom těle, jenž jest Církev, všickni z jednoho jídáme chleba; proto se sluší, abychom, šetříce při konání tajemství nejsvětějších jedné a těchže pravidel církevních, rovnou měrou hleděli

taktéž zachovávat při službách Božích i zevnější pořádek. K němu vybízí apoštol napomínaje, aby všecko se dělo poctivě a dle řádu.

Rozumní se, že pro rozličnost místních poměrů nemůže býti na všech všudy místech jednotejný pořádek služeb Božích; dovoleno však není, si ho libovolně ustanovovati. Víme, že jmenovaná synoda naše výslovně praví, aby Ordinarius s pomocí dvou kanovníků, z nichž jednoho si biskup, druhého kapitola volí, pořádek při službách Božích až potud zachovávaný při jednotlivých kostelích anebo schválil, anebo, kdyby toho vymáhala potřeba, jiný přiměřenější ustanovil.

Správce duchovní při službách Božích příklad kázně a řádu má dávat; nesmí objevovati nízádné znamení lhovestnosti a netečnosti; vši snahou má toho dbáti, aby v každém úkonu bohoslužebném řád nebeského Jerusalema probleskoval, jako v zrcadle v něm se ohrázel. Z té příčiny porádit má, aby osadníci vhodně a pohodlně (commode — dť synoda) k službám Božím se dostaviti mohli. Jak mile hodina ustanovená přišla, zachovej ji na vlas, aby ani přítomní váhavou meškavostí kněze se nerozmrzeli ani nedbalci si odtud příčiny nebrali k výmluvám své lenosti.

Ale v tom si již máme na leckteré nepravdivosti stěžovati. Některý duchovní správce, jakoby ani zádné hodiny v Čechách na prodej nebyly, nic si z toho nedělá, začíná-li služby Boží o půl ano i o celou hodinu později (někdy, ale z řídka i dříve) než bylo ustanoveno. Stává-li se takové opozdění v letě za pěkného počasí, nebývá zle. Lidé ostávají venku vedle kostela; arcíť že mnohým všelijakým rozmlouváním se špatně připravují k pobožnosti. Je-li hřbitov hned kolem kostela, procházejí se po něm, prohlízejí si z dlouhé chvíle kříže a náhrobky, čtou nápisy; někteří se na hrobech svých zesnulých miláček chvíli modlí, jiní na místě posvátném o věcech sem nepatřících lehkovážně rozprávějí, rozpustilí pak výrostkové všelijaké nezbednosti a darebnosti vyvádějí. Hůř bývá v zimě. Ale lidé si umějí pomáhat. Vědí-li, že nepořádek již zbytečný, že je do kostela ještě dost času, a venku zima, zajdou si zatím se ohrát do hospody. Aby tam marně místa a tepla neubírali, dají si také nalít, rozmrazí se, přeslechnou zvonění a zmeškají tak celé služby Boží. Ti, kdo v čas přišli, dlouhým čekáním začínají být v kostele netrpěliví. A nedivme se všem. Nebývá toho příčina jen choul-

stivost a nedůtklivost. Bývají mnozí tak chatrně oblečení, že se nastuzení a nemoci nesnadno vyhnou a si pak ovšem spravedlivě na dlouhé čekání nařikají a stěžují.

Pochváliti dále také nemůžeme, že se místy na osadě nízádná hodina neustanovuje a nezachovává pro mši svatou ve všední den. Leckdes dočista libovolně mezi šestou až osmou ba i další hodinou ranní beze vsí určitosti přistupují k oltáři. Není pak divu, že osadníci nemajíce jistoty, kdy obět svatá počíná, dlouhým však čekáním zbytečným zanedbání práce domácí se bojíce, proto raději do kostela ani nejdu. Kromě mimořádných úkonů, jako jsou třeba pohřby a oddavky, i tu, kde jeden toliko úřaduje kněz, může a má určitá v té příčině doba být zachovávána a zcela slušně jednájí, kdo pro všední den službám Božím jistou hodinu ustanovují a ohlašují a ovšem také pak zachovávají.

Jinde od určené doby se sice neodchylují, v čas počínají, ale služby Boží trvají délku, kterou nelze ničím omluvit a která přímo odporuje nařízením církevním. My sami známe několik osad, kde tichá mše svatá trvá až skorem hodinu, kázání a třeba to byl jen výklad při ranní tolikéž hodině, což činí dohromady dvě hodiny, a zpomeně-li pak, že mívají osadníci až hodinu cesty do kostela a z kostela domů nepochybně zas tolik a přidáš-li, že jest to v zimě a že jest jich mnoho jen chatrně oblečeno, snadno si také pomyslíš, že se nevrlost i o dost hodné a nábožné pokouší. Neříkej nikdo, že se snášením takových nesnází Bohu obět přináší. Děje-li se takové delší trvání ve chrámu dobrovolně, pak i my řekneme, že to může být obět Bohu libezná, jinak ale ne; ba naopak, pochodící odtud roztržitost hatívá všecku pobožnost a působívá nechut. Ani neříkej, že nikdo mermomocí a násilně v kostele držán nebývá, že může kdy chce odejít. Není tam ovšem zákony policejními zdržován, ale zákony církevní, jeho co katolíka povinnost, ho mocně k tomu mají, aby den sváteční a nedělní nejprve svou přítomností při službách Božích světil; jeho nábožná o čest Boží a své spasení pečlivá mysl ho pobízí, aby po možnosti i v den všední dům Páně navštívil; duchovní správce mu v tom nikterak nemá překážeti, ale všelijak nadřozvati a ulehčovati. Ani se konečně tím nikdo neomlouvaj, že i jinde, třeba před početím divadla, koncertu aneb jiných her čekávati musí obecenstvo. Čekává ovšem, ale netrpělivě, hlasitě se ozývá a reptává, ač-

koliv v síni nebývá zima a mohou se přítomní rozmlouváním všelijak bavit a čas si krátit, což se v kostele arcit' státi nesmí. Jako jinde i zde platí pravdivost přísloví, že „omne nimium vertitur in vitium,“ že každá přílišnost škodna.

Těmito rozklady nehodláme nic nadřizovati ledabylému, lehkovážnému odbyvání úkonů svatých; tisíckrát raději jsme při tiché, třeba i hodinu trvajícím mši svaté, než tu, kde by ji kdo odseknul za minut deset. Obojí nemá a nemusí býti. Kdo se chťi vyhnouti oboum výstřednostem, nepotřebují než svědomitě zachovávat jasně vyslovená dotýčná nařízení církevní. Pravít naše synoda Pražská asi takto: „*Jelikož nemírná kvapnost při obětování mše svaté mysl nábožnou uráží a přílišnou zdoluhavostí se spíše nechť a omrzlost působívá než pobožnost, napomínáme všechny, aby obojí neslušností se vystříhajíce více než půl hodiny k tiché mši svaté obyčejně nepotřebovali. Tentýž čas vyměřuje synoda i obyčejnému kazání. O pouti, při zvláštních příležitostech trvej si třeba hodinu. Půl hodiny a zas půl hodiny činí hodinu jednu, a proto bývá proti jasnému znění synodálních našich nařízení chybováno všude tu, kde obyčejně ranní služby Boží trvávají dvě hodiny, ano i půl třetí. Při takovém prodlužování se slušně ani nemohou vystřídati vzdálení osadníci, když sotva se ranní ukončily, už aby počínaly velké služby Boží.*

Konečně myslíme, že lze sotva čím omluvit zmatečnost a rozmýšlivost při odbyvání obřadů církevních, zejména tu, kde se jich více sešlo, jako na příklad ve svatý pašijový týden. Už proto, že se konají v řeči latinské, méně dojmají; ale k jejich zvelebení za jisté nic nepřispěje ten kněz, který až mezi samým obřadováním teprv rubriky studuje, jak jim rozumět přemýšlí a se tak zbytečně párá. Jeť slušno, aby každý, kdo si není rubrik dobře povědom, si je před nastávajícími delšími obřady a výkony církevními pročtl a promyslí, aby pak ve chrámu všecko poctivě a podle řádu se dělo.

Prosební dnové.

Dnes dnové prosby vroucí
tím světem zbožně jdou,
co hvězda mile skvoucí
nás ku modlitbě zvou.
Ó zplesej, srdce, jen;
dnes díky tvých den!

Tam, osení kde vzrůstá
a luh se v chloubě rdí,
kde pažit járá hustá
se v rose zrcadlí:
tam průvod kráčí dnes,
a pěje zbožný ples.

Iláj vůni v ústret dýchá,
v něm radost hovoří,
i říčka jásá tichá,
jež plyne z pohoří.
Ó plesej duše má,
dnes obět plane tvá!

Tím široším světem,
zpěv s díkem zápasí,
a k nebi spěje letem,
k zemi se nehlásí! —
Má duše, zaplesej,
a chválu Bohu vždej!

F. A. Lhotka.

Obrázek.

Povídka z hornického života od Fr. S.

VII.

Roku 1848 vypuklo zbouření v Uhřích. Z Prahy musilo se tam odebrati mnoho vojska. S vojsky císařskými měl tam odejítí tolikéž statečný syn Jeníkův. Starý Jeník šel do Prahy, by se synem se rozloučil. Kmotři byli s ním a divili se, jak Jeníčka každý voják pozdravoval, když s nimi chodil po Praze. I strážé vzdávaly mu čest. Tehdáž měl už jen jednu hvězdičku na límci, ale — ze zlata, a u šavle zlatý strápec. Loučení je vždycky smutné; a tak byl i smutný pohled na syna, jenž otci ruku líbal, a na otce, jenž syna žehnal. Kmotři mu s pláčem dělali křížek na čelo, a on se tomu — neprotivil. Napomínali jej, aby se v nebezpečenství zbytečně nedával a nezapomínal na Boha. Poslední jeho slovo bylo: „S Pánem Bohem! Jsem všude v rukou Páně, a tak též spolehám se na přimluvu tohoto.“

Při tom rozevřel tobolku, a tu pohnutí kmotrové uzřeli v ní obrázek sv. Jana. Na to obrátil několik listů, a tu viděli dvacetník s Pannou Marií. Kmotry to nevýslovně těšilo, že si jejich darů tak váží. Otec se těšil, vida, jak smýšlí syn, a měl silnou naději, že se mu nic zlého nestane. Hodina padla: rozešli se. Bůh tě švárný jonáku prováže. —

Starý Jeník žil ve svém domku dle jistého denního pořádku, od něhož nikdy ne-

ustoupil. Den počínal a končil modlitbou: ráno býval na mši sv., pod večír u sochy sv. Jana; dopoledne a odpoledne psával oučty panu Bavorovi. Čas po čase zasílal též psaní synovi do Uher. Každou neděli přicházeli kmotři podívat se, je-li starý zdrav a pozeptat se, co píše Jeníček. „Dosud psaní nepřišlo“ — bývala odpověď. Psaní z Uher nepřicházelo, ač tam otec často psal. Všecko, co se v Žalovicích přihodilo, zvěstoval Jeník do Uher, synovi. Psal mu, že starý pan farář zemřel; psal o jeho pohřbu; psal, že se pan kaplan stal administrátorem; psal, že pan kaplan, bývalý Jeníčkův učitel obdržel faru a za kaplana že dostali mladičkého kněze, novosvěcence, ježž zvláště dítky milují. Vše nadarmo; odpověď nepřicházela. Mluvílo se, že Jeníčka snad ve vojné zabili. Kmotři tomu odpovídali, a modlili se zaň. Při každých službách Božích bývala přímluva: „na jistý dobrý úmysl“ a pravilo se, že to Horina s Dolinou psáti dávají. Starý Jeník prosil Boha bez přestání o zachování syna, při tom ale vůči hledě šedivěl, stárnul a chřadnul. Naděje však neztrácel, nýbrž vše poroučel Bohu. Trvalo to dlouho; ale kdo čeká, dočká se. Tak i Jeník dočkal se radosti. Jednou v neděli dodán mu list. Od kudy? — Z Uher. Tedy od syna. S třesoucí rukou sáhnul po něm, a vida, že psán jest od Jeníčka, utřel si oči a četl:

Milovaný Otče!

Přede vším Vás prosím za odpuštění, že jsem Vám dosud nepsal. Nebylo mi možno. Byliti jsme ustavičně na pochodu z místa na místo. Málo kdy jsme přišli pod střechu, obvyčejně jsme žili v polním ležení. Několik šarvátek jsem šťastně přestál, v poslední bitvě ale byl bych zahynul, kdyby mne ruka Páně nebyla zachránila. Boj byl krutý, krvavý. U naší baterie padlo mnoho mužů, a nepřítel na nás zuřivě dorážel; viděliti jsme, že nám chce děla vzíti outokem. Bránili jsme se udatně. Mužstva bylo málo, i vypaloval jsem tedy sám do nepřátelských řad. Právě jsem opět vypálil, — a tu svalil jsem se na zemi. Myslil jsem, že se dělo roztrhlo a kus litiny že mne do prsou udeřil. Krev mi vyhrkla ústy i nosem. Odnesli mne do polní nemocnice. Tu zmocnila se mne horečka; na prsou měl jsem slabou ránu. Později dověděl jsem se, že jsem byl právě v tom okamžiku, kdežto jsem vypálil z děla, střelen do prsou, ne však do prsou, nýbrž do kožené tobolky, v nížto jsem obrázek a dvacetník uschoval. Mám tedy bezpochyby za života

zachránění i tentokráte přímlově sv. patrona mého děkovati. Obrázek jest promáčknut. Ačkoliv jest mi ho líto, musím přece zvolati: Budiž jméno Páně pochváleno! Nebo kdyby obrázku a tobolky nebylo, byla by mně kulka promáčknula prsa.

Nyní jsem už chvála Bohu zdrav. Plivání krve přestalo; na prsou mám jen modřinu. Kdyby lékaři přivolili, mohl bych už zase konati službu. Právě tu lékař stojí u mne a poroučí, bych ukončil dopis a ležel pokojně. Do ochrany Boží Vás, drahý Otče i milé kmotry, Vaši modlitbě sebe odporoučím a v duchu Vás vřele objímá a líbá

Váš

vděčný a věrný syn

Jan.

Ještě slovo. Pište mi brzy; neb jsem ještě ani jediného listu od Vás neobdržel. Nápis takto: atd.

Pověst o listu tomto chodila od ucha k uchu, od úst k ústům. Starý Jeník plakal; kmotřičkové ale čtouce psaní, jásal i sdělili jiným, co psal Jeníček z Uher. Mnozí se divili, jiní se radovali, tito spínali ruce, onino vrtěli hlavami. Byloť to skoro tak, jako když byl Jeníček do šachty spadnul a zdrav opět na světlo se dostal. Kolik hlav, tolik smyslů. A protož i my laskavému čtenáři ponecháváme na vůli, by o události této soudil, jak mu libo. Co Jeníček psal, upřímně jsme přepsali; on však psal pravdu a proto s pravdou ven! Byť by to i některým nebylo vhod: my chvalme Hospodina v Svatých jeho.

Starý Jeník takorčka omladnul. Zdá se, že mu přibývá síly a ubývá let. I hle, hle, běhá polem jako mladík, jest zdrav a vesel. Vida, jak člověka jediný list, kus papíru promění! I napsal a zaslal též psaní do Uher, opakuje synovi všecko zevrubně, co bylo v prvnějších listech. —

Žalovice leží mezi dvěma návršími. Na jednom z nich jsou kumbálky a šachty, druhého ještě horníci neprovrtali. Jest tu skála a role rozličných hospodářů, dole úrodnější; na temeni jsou rozsáhlá lada, pastviště. Tam chodívá Jeník skoro každodenně. Měří lada na kroky, usedne na skále, píše jakési čáry, kliky, háky, mluví sám k sobě:

„Jistě to jen předsudek, zastaralý předsudek a nic jiného. Zevnějšek jest týž tu co tam. A proč by byl dobrotivý Bůh jedině tam do lůna země uložil uhlí? A že

prý uhlí jen až k potůčku tu dole u mlýna dosahuje! Kdož to ví? Potok jest ovšem jakýmsi mezníkem na zemi. Ale proč by měl být též pod zemí? Šnád jest i pode mnou uhlí uschováno.“

Kdyby tomu bylo tak, bylo by to štěstí pro tebe, starý tatíku, a velká výhoda pro celou krajinu. Odtud jest k silnici jen několik kroků, a každý by pak raději uhlí zde naložil, než by špatnou, velmi špatnou cestou až do kumbálků jel. Co se tam už vozů porouchalo, naprav polámalo, koní potrhalo! Vyměřuj jen starečku, a nedbej na lid, jenž si šepce, že na pastvišti čaruješ; nedbej na chasu, anáž praví, že tam straší.

Po dvou měsících přinesl listonoš z města dva zapečetěné listy do Žalovic. Odkud je pošta přinesla? Z Uher. S jedním chvátá na faru, s druhým k starému Jeníkovu. V prvním přeje Jeníček bývalému svému katechetovi štěstí k jeho povýšení za faráře; v druhém oznamuje otcí, že statečnost jeho, kteroužto bránil děla, takového uznání došla, že mu z milosti císaře pána udělen jest záslužný kříž s korunou. „Věřte mi, drahý tatínku, že při tom žádné zásluhy nemám; já konal toliko svou povinnost. To jsem upřímně i samému komandujícímu řekl, když mi ono vyznamenání laskavě připínal na prsa. On však odvětil, že právě, když jsem padnul, přišla posila; má vytrvalost že tedy uchránila i děla i čest baterie. Dále mi oznámil, že se nyní starati mám o úplné zotavení; službu prozatím že konati nemohu, a dle výroku lékařův ani konati nesmím; a proto že jako nadporučík dán jsem na odpočinek.“ „Doufám, že budeme mítí brzy pokoj“ — doložil. — „Navratte se tedy do milé vlasti, a pečujte o zdraví své. Kdyby ale válka déle trvala měla, hlase se zase zdrav a vesel k nám.“ Jak mi bylo, nelze vypsat: ústně to sdělím. — Konečně oznamoval, že jakmile potřebné listiny na cestu obdrží, hned se navrátí, a jak doufá, brzy již na otcovském srdci si odpočine.

(Dokončení.)

DOPISY.

Z Příbrami dne 4. května 1871.

(Oslava vyhlášení sv. Alfonse za učitele církevního.)

Jelikož katolík dvojitý pramen uznává, z něhož váží známost své víry, totiž písmo sv. a ústní podání: jsouť mu svatí církevní otcové a spisovatelé u veliké vážnosti, an se v jejich spisech větším dílem nalezá, čemuž učí tradice čili ústní podání. Jmenovitě vynikají mezi nimi co hvězdy první

velikosti onino mužové, jenž učeností, pravověrností a svatostí života slavné pověsti dosáhli a *učitelové církve* slovou, k nimž se z řeckých otců Athanáš, Basil Velký, Řehoř Nazianský a Chrysostem, z latinských pak sv. Ambrož, Jarolím, Augustin, Řehoř Velký (tito čtyři slují také *sloupové latinské církve*), Leo Velký, Tomáš Aquinský, Bonaventura a sv. Bernard, kterýž umřel v Clairveauxu 20. srpna 1153 počítají. Až posud obyčejně se zavírala svatým Bernardem řada svatých otců církevních, ačkoli od těch dob mezi všemi národy katolického světa znamenití bohoslovci vynikali, jenž všechny větve katolického bohosloví svými spisy vzdělávali, a však přece nikdo z nich jménem „církevního otce neb dokonce učitele“ poctěn nebyl. Dobrý náhled projevil Möhler, že musí církevních otců dotud býti, dokud církev potrvá a že se nikdy nesmí církví upříti právo, oslavovati tím jménem náboženské spisovatele vynikající věrou a svatostí. Jestli ale který svatý v novějších časích jak svými spisy bohomluveckými tak svým působením a v každém ohledu vzorným životem všeobecné obdivení na sebe vzbudil: jestliť to zajisté sv. Alfons Maria de Liguori, zakladatel shromáždění (kongregace) nejsvětějšího Vykupitele čili tak zvaných Redemtoristů (nar. r. 1696, umřel 1. srpna 1785). Kdokoli spisy jeho četl, diviti se musí té nesmírné pilnosti, s jakouž sv. Alfons díla všech církevních otců a spisovatelů prostudoval tak, že kdo jeho spisy pročetl, již téměř po žádném jiném církevním otcí starší doby sahati nepotřebuje.*) Všim právem zasloužil Alfons de Liguori té oslavy, že byl dne 26. května 1839 od papeže Řehoře XVI. slavně připočten mezi Svaté a letošního roku (1871) ještě vyššího zvelebení došel, že jest za „církevního učitele“ vyhlášen a následovně stejné pocty jako ku př. sv. Bonaventura, sv. Anselm, sv. Bernard v církvi nyní požívá.

Jestli ale jmenování jeho „za církevního učitele“ každý, kdož se jen trochu v jeho spisech ohledl, za spravedlivé uzná: tím více toto povýšení týká se Liguoriánů samých, jenž v osobě jeho co zakladatelové poctěni jsou.

A protož také Svatohorská kongregace, jakmile ji došla radostná zpráva o jeho prohlášení za církevního učitele, umínila si památku tuto zvláštní pobožností oslaviti; — než dílem že císařský oltář nebyl ještě

*) Spisy jeho latinské a vlašské došly četných vydání, z nichž nejlepší jest Mariettiho Turinské v 8 dílech od r. 1845.

upraven, dílem, že musili v postě a také hned po hodů Božím velkonočním ve Sv. Poli missie konati: odložena ta slavnost na poslední dni v dubnu. Císařský oltář, jak se nyní poutníci sami přesvědčí, překrásně jak malbou tak pozlacením se stkví a také velmi vkusně po jedné straně socha sv. Ignáce z Loyoly a z druhé strany socha sv. Alfonse de Liguori — obě bohatě pozlacené, na něm postaveny jsou, sv. Ignac proto, že Jesuité vystavěli Sv. Horu, a sv. Alfons zase z té příčiny, že od 6. října 1861 Redemptoristé co duchovní správce Sváté Hory uvedeni jsou. Oba tito svatí, jak to jejich spisové podnes dokazují, byli zvláštní ctitelové blahoslavené Panny Marie, kteráž také na tom oltáři představena, jak návštěvou jest u své tety svaté Alžběty a protož daremné bylo v Horymíru připomenutí nějakým nedoukem dané, aby Svatohorské duchovenstvo nikdy nezapomnělo, že vlastně pro kult Mariánský jest ustanoveno a nikoli pro sv. Alfonse, jakoby úcta toho byla na ujmu Rodičky Boží.

Mělť sice řečená slavnost u císařského oltáře konána býti; jelikož ale oltář na otevřeném místě, kde z dvou stran vítr vane, stojí a poslední týden v dubnu byl ještě studený; vystrojili ctih. pp. Redemptoristé vnitř kostela stříbrný oltář zavěsivše nad skříň, kde milostný obraz Marie Panny stává, spanile malovanou podobiznu sv. Alfonse a celý oltář chvojím a hedvábnými stužkami bílé a červené barvy okrášlili i hojným světlem opatřili. Vyjímali se ve dne stříbrný oltář nádherně, ještě slavněji vypadal k večeru, kdež devadesát šest svící osvětlovalo temnotu. Tuť celý oltář jakoby v jednom plamenu zářil.

A jak velkolepé bylo zevnitřní vystrojení oltáře a kostela: tak dojmavá byla celá pobožnost po tři dni 23., 24. a 25. dubna t. r. trvající. Každý den byla pontifikální mše svatá, kterouž po každé veledůst. pan kanovník Jiří Sorger v 9 hodin ráno konal a po ní bylo hned kázání a odpoledne ve 4 hodiny druhé. Od pěti hodin ráno napořád se střídaly mše svaté až do poledne; odpoledne pak po kázání vyhlášený Svatohorský „Zdravas“ a konečně požehnání. Po všechny ty dni bylo plno lidu v kostele; neboť ačkoli měli hospodářové ledacos dosívati: přece se v domácnosti tak vystřídali, že se jedni dopoledne, jiní odpoledne k té pobožnosti dostavili — zvláště ale proto, aby se zúplna z kázání celého života a působení sv. Alfonse de Liguori dověděli. Mezi jiným bylo také vytknuto

na kázání, že jako nás Čechy těší, když čteme nebo slyšíme, že naši sv. patronové i za hranicemi v daleké cizině úcty docházejí, že na př. v St. Louis v Americe ke cti sv. Jana Nep. vystavěn byl kostel, že k uctění sv. Václava až z Moskvy poslána byla zlatá lampa do Prahy: rovněž tak to Neapolitány a celou Itálii těšiti musí, když se jejich krajan, jenž celý svůj život Bohu a spáse člověčenstva věnoval a svými spisy na celá století ještě blahodějně v církvi působiti bude, i v Čechách a v rakouském mocnářství, náležitě ctí a oslavuje a že by to byla pošetilá jednostrannost ctíti jen domácí svaté a přespoleční pohrdati; tak by se naposledy i svatým apoštolům, kteříž také nebyli rodilí Čechové, úcta odepríti musila.

Z těchto kázání mohl se každý posluchač důkladně o sv. Alfonsovi poučiti, ačkoli za těch deset let, co ctih. OO. Redemptoristé na Sv. Hoře usazení jsou, již několikráte životopis (zvláště každý rok 1. srpna, kdež jeho svátek jest) zevrubně rozebrali. Závěrečné kázání v úterý odpoledne přednesené vylíčilo stručným přehledem ty velké zásluhy, jichž si katolická církev o vzdělání pokolení lidského — obrácením divochů na víru křesťanskou, zakládáním škol a universit, opisováním klassiků řeckých a latinských, pěstováním zpěvu, hudby, malířství, stavitelství a jiných umění atp. vydobyla a z toho učiněn ten závěrek, že církev katolická není — jak jí nedoukové a neznabohové vyčítají, — na odpor pravé osvětě, ano brž že vše, co krásného, šlechetného a velebného, v ní nalezá podporu a základ. Přítomná byla tomu kázání všecka intelligence a honorace Příbramská a každému se líbilo, každý je chválil a s projevenými náhledy souhlasil.

Po kázání byl slavný průvod s milostnou sochou blahoslavené Panny po chodbách (ambitech) okolo kostela, při čemž se celý sbor ostrořealecký a také jedno oddělení c. k. horníků Příbramských součastnilo. Lidu z celého okolí se sešlo tolik, že bylo hlučno jako o korunovací bývá a nerozešli se, až se slavnost Ambrosianským zpěvem „Tě Boha chválíme“ skončila a Velebnou Svátostí dáno požehnání. — A tak byl důstojně oslaven ten děj, že sv. Alfons de Liguori za učitele církevního byl vyhlášen.

Kdokoli nejso předsudky zaslepen přičinění ctih. pp. Redemptoristů Svatohorských pozoruje: upřímně vyzná, že za ten krátký čas, co na Sv. Hoře jsou, již mnoho opra-

vili a zvelebili a že by ještě více činili, kdyby jim nescházelo prostředků.

A protože nikterakž schválně nemůžeme ty nájezdy, jakých si jistý pamflet v Příbrami vycházející proti Svaté Hoře dovoluje. Není čísla, by se jí tak neb onak hanlivě nedotýkal. Hned žádá od kazatelů Svato-horských, aby jako na universitě akademické řeči pronášeli, jakoby nevěděl, že k poutníkům sprostším také prstonárodně se mlu-viti musí; hned zase vyčítá Svatohorským, že si svatých patronů českých nevází za-pomínaje, že právě na sv. Vojtěcha každo-ročně otvírají se pouti, že sv. Václav vlastní oltář a sv. Jan Nep. zvláštní kapli má na Sv. Hoře a že se při litanii k blahoslavené Panně Marii také modlitba k patronům če-ským odříkává; hned zase chápati nemůže, kterak mohl sv. Alfons de Liguori za uči-tele církevního vyhlášen býti dávaje tím na jevo, že ani jeden spis jeho nepročetl. Ano, kdyby jen materiální zájmy uvážil a rozpomenul se, že dva vrchy jsou, kteréž živí Příbram: Sv. Hora a Březová Hora: jistě že by byl snad přece opatrnější a nepsalby nic na příkoř Svaté Hory. Zdali pak Teplictí, Karlovarští atp. něco pší, co by bylo na újmu lázeňským místům a Pří-bram, kteráž tak mnoho Svaté Hoře děkuje, mělaby se jí odsloužiti nevděkem a přiko-řenstvím? Čili se na Sv. Hoře něco děje, co působí pohoršení a lidi fanatisuje? anebo nekonají se tam všechny služby Boží řádně, důstojně a nábožně? A komu se chce pi-sálek těmi jizlivými články zalibiti, snad těm, jenžby rádi všelikou nábožnou myšlenku ze srdcí svých národovců vyrvali? To-li má býti ta cesta, jenž vede k osvětě a k bla-hobytu vlasti a národu? To-li všecko na mysli uvážíme, vyznati musíme, že onen pisálek obci, vlasti a sobě nejlépe poslouží, když si hluboko v paměť vtiskne tu latin-skou průpověď: Si tacuisses, philosophus mansisses).

P. O.

V Bystřici u Klatov 6. května 1871.

(Pohřeb Sestry Školní. Oslava sv. Josefa. Benovce. Pobožnost.)

Dne 2. března ráno v 8 hodin žalostně zněl zvoneček na věži chrámečku našeho, ohlašoval všem obyvatelům kláštera a dě-diny, že dokonala tichá trpitelná ctihodná sestra M. *Kasimira*, neunavená učitelka pr-vní dívčí třídy, pout svou vezdejší. Churavěla dlouho, ale až do měsíce prosince m. r. s podivuhodným zapráním sebe, maličké vy-učovala; až pak krutá zima v měsíci lednu zde panující nedopustila, aby chorobou plicní ztížená učitelka maličkých cvičila; nýbrž

uvržena na lůžko bolestí, z něhož více ne-povstala.

Člověku mnoho trpěti nezvyklému hlá-sala tichostí, trpělivostí, myslí odevzdanou ano nejednou i velmi veselou, že trpěti z lásky k Pánu Ježíši jest sladké, a to zvlášť jestliže převznešený tento host v nejsvě-tější Svátosti oltární často do duše třeba v umořeném těle zavítá. A tento Pán a Spasitel náš v nejsvětější Svátosti, ten byl jediným lékařem v Pánu zesnulé ode dne 2. ledna až do 2. března. Vždy ráno přicházival a neopominul ani v den poslední dvě hodiny před skonáním nebeským lékem na cestu dalekou posílniti nevěstu svou věr-nou. Když dozněl smutný hlas umíráčku, který více než jindy zbožných svolal na mši sv., slouženo bylo první requiem, po-nejprv jmenováno „*Kasimira*“ v modlitbách. Po zádušní mši sv. rouchem řeholním při-oděná nevěsta Páně držíc v rukou křížek, který bez počtůkráte v těžké nemoci své zulíbala, růženeček, který den co den zbožně se modlívala, a lilii, odznak to čistoty své, položena v prostranné síni na lůžko živými květinami a věncem z růží a lilii ozdobené. V hlavách na povýšeném místě postavena socha vzkríšeného Spasitele v životní veli-kosti, a proto snad nikdo nezalekl se při-šed pomodliti se za blaho duše její rozpo-mínaje se na slova Pravdy věčné: „Já jsem vzkríšen, i život: kdo věří ve mne, byť také umřel, živ bude; a každý, kdo jest živ a věří ve mne, neumře na věky.“ (Jan 11, 25 – 26.) — V den 4. března, památky to přenešení dědice české země sv. Václava, přenešena měla býti po přání svým zemřelá sestra *Kasimira* — do Hyršova. Rakev okráš-lená věncem, v němžto růží bílých 28, po-čet to let žití v Pánu odpočívající, umístěna v lodi chrámečku na katafalku, kolem ně-hož rozestaveno 6 uschovaných smrků od vánoc, by poslední ještě vykonaly službu. — V 10 hodin znamení dáno k slavnosti smu-teční. Před oltářem hlavním zaujali místo důst. pánové *Josef Formánek*, osobní děkan na Týnci, vikář střídnictví Klatovského, kte-rýžto jest mimořádný též zpovědník Sester v Bystřickém klášteře a pak p. *Josef Haus-mann*, farář Dešenický, vikariatní tajemník střídnictví Dešenického; v lodi chrámečku po pravé straně všickni knížecí úředníci, po levé straně Školní sestry Bystřické s rozžatými svícemi a mnoho hosti. Kolem katafalku 12 schovaneček zdejšího ústavu též s rozžatými voskovicemi, u hlav zesnulé učitelky v řadách postaveny dívky obou tříd, ostatní prostora naplněna byla zbožnými

Bystřičany. V smuteční řeči vytknul kazatel krátce vlastnosti učitelů a vychovatelů katolické mládeže zvláště v dobách našich nevyhnutelně potřebné, má-li jistojistě svěření své dovésti k příteli malíčkových, nejsvětějšímu Spasiteli, a neměl věru příslušnou práci s vyhledáváním vlastností těchto v duši šlechtné sestry Kasimíry. Vždyť opustila všechno: otce, matku, bratry, sestry, domov, jenom aby věnovala se mohla učitelskému povolání svému, vždyť nežádala pražádnou odměnu od tohoto světa, zamilovavši sobě chudobu Školních sester, vždyť zhlížeti se mohly dítky nejnevinnější v zrcadle duše její čisté, poněvadž celé srdce své na vždy obětovala nejčistšímu Ženichu svému Kristu Ježíši, — vždyť zdravý ano i život svůj v oběť přinesla malíčkým. — Když však kazatel v řeči své zmínil se i o tom, že žákyním učitelce v rakvi tuto uzavřené — dnes na den sv. Kasimíra nemožno blahopřání k jmeninám jejím jinak vysloviti, nežli slovy: „Odpocinutí lehké dejž jí Pane a světlo věčné ať jí svítí!“ tu nevyntil slze vděčnosti a zajisté upřímného přání jenom malíčkým, ale tu s tváře otíral slzu i mnohý muž, otec, děkuje takto za všechno, co neunavená učitelka tato dítku jeho dobrého učinila. — Po zádušních mších sv. a po obřadech předepsaných, k nimž až do Bystřice ze zvláštní ochoty doštal se velebný pán Václav *Kořínek*, kaplan z Nýřska — hnul se průvod pohřební, zdaleka již hlaholem zvonů farního chrámu Páně Nýřského vítán. —

U sochy sv. Jana Nep. v dolejším městě čekal již důst. p. František *Lehrmann*, farář náš, a po zapnění smuteční písně a po vykročení dovedl průvod až na rozcestí k Hyršovu, kdežto mrtvola do pohřebního vozu uložena a dále vežena byla. — V Hyršově zalkaly ve 3 hodiny odpoledne všechny zvony nad příchodem krajanek své. — Tam uložena rakev „v kolébce“, nebo tak zvykly Sestry školní v Čechách zváti klášter v Hyršově, poněvadž prvním byl kongregace této ve vlasti naší. — Tu naposled ještě měla odpocinout po vystálém boji svým sestrou Kasimírou, nebo zde co dítko navštěvovala školu, zde působila po delší dobu i co učitelka. Že matka (nevlastní), bratři, sestry, přátelé i někdejší žákyně, že každý naposled ještě chtěl užíti tvář v Pánu zesnulou, o tom kdož by chtěl pochybovati? Obava ale byla veliká, bude-li radno rakev otevřít po tříhodinné, ne velmi snadné a tiché jízdě. I navrhnul důst. pan farář Hyršovský Raimund *Obermüller* jen trochu

víko rakve pozdvihnouti a přesvědčiti se, bude-li lze přání tomu vyhověti. A hle, jak v Bystřici uložena byla schránka tělesná do rakve, a kvítím okrášlena, tak shledána jest bez pohnutí nejmenšího a ihned mohl každý přistoupiti a na blízku modlitby za zemřelou vykonávati.

V neděli na to dne 5. března v 10 hodin za valného účastenství slaven krásný pohřeb po druhé. Ve dvore klášterním shromáždily se Sestry školní z Hyršova, z Bystřice ano dvě až z Horažďovic se dostavily, aby drahou spolusestru svou ku hrobu doprovodily; družičky a četný spolek panen v bílých šatech.

P. spirituál z Bystřice při assistenci důst. pana faráře a vel. p. Arsenia *Wellera* vedl průvod nejdříve do chrámu Páně, odtud pak po řeči pohřební, requiích a obřadech smutečních na hřbitov, kdež k nohous rodičů svých uložena k tichému odpočinku — sestra Kasimíra.

Dne 19. března jsme letos slavně slavili slavnost sv. *Josefa*. Co chudoba naše s to byla učiniti, učinila na počest chudíčkému druhdy pěstounu Páně, nyní však přebohatému a mocnému patronu Církve sv. katolické. Kterak ozdobíme oltář ke dni slavnému? Co nejkrásněji. Máme nechat rouškou modrou zahalený obraz? Nikoli. Vsadíme do rámce obraz nový slavnosti přiměřený. Kdo nám do udele nový namaluje obraz? Sami si ho zhotovíme a sice takto: Na látku bílou připevníme slušné písmeny zelené růžičkami ozdobené tak, aby z nich povstala slova: „Svatý otče Josefe, oroduj za nás!“

Jméno sv. Josefa ale ozdobíme ještě oněmi 12 zlatými klasy, které jsme onehdy darem obdrželi. Kolem souměrně rozpoložených slov, ale tak aby tvořily mírné oblouky a jméno sv. Josefa u prostřed se skvělo — uděláme věnec jako z listů palmového a budeme mít vkusný, přiměřený obraz ku slavnosti sv. Josefa. —

Dle toho vše zhotoveno a v sobotu večer před slavností do rámce zlatého na hlavním oltáři zasazen obraz docela nový. Na druhý den měli jsme pravé hody duchovní. Po slavnostním kázání, v němž vhodně dalo se provésti již v Starém zákoně jaksi nastíněné vyhlášení sv. Josefa za patrona celé Církve Sv. Otcem Piem IX. — povýšením Josefa syna Jakobova šlechtným faraonem Egyptským, v kterémžto dále vyložen postupný vývin pobožností v Církvi kat. vůbec, a pobožností úcty sv. Josefa — pěstouna Páně zvláště

— konána slavná, zpívaná mše sv., při nížto ponejprv zde odbývalo se *generalní sv. přijímání*. — Nejdříve přiklekly všechny zdejší Školní sestry k stolu Páně, za nimi schovanky bíle oblečené v rukou držíce hořící voskovice ozdobené liliemi, pak zdejší čekatelky, po nich dívky druhé třídy, jich následovaly žákyně z opakující školy, k nimžto přidružilo se pak mnoho zbožných. Odpoledne zpívanou litanií loretanskou a příslušnými modlitbami ukončena slavnost. —

Dne 25. března — na den Zvěstování Panny Marie započala v Hyršově *renovace sv. missie* v loni v letě tamtéž odbývané. Neunaveně pracovali na kazatelně i ve zpovědnici vel. pánové ze Sv. Hory, hodní synové sv. Alfonse P. rektor Vlasák, P. Teichmann a P. Havel — po celých sedm dní, ač na několika místech v letošním sv. postním čase missie již konali. Že účastenství při hodech těchto duchovních bylo veliké, že na pastvu tuto duchovní, kterou po druhé v jednom roce dobrý pastýř Hyršovský ovečkám svým připravil, přikvapily ovečky i z ovčinců vůkolních, tomu tím spíše uvěříme, povázíme-li, že 1200 přijalo Tělo Páně, kdežto osada Hyršovská čítá jenom 1015 duší. — Renovace sv. missie dokonána v pátek, v den sedmibolestné Rodičky Boží, slavným svěcením křížové cesty, závěrečným kazáním „o setrvání v dobrém,“ při kterémžto na sklonku bez slzí nezůstalo snad ani jediné oko a chvalozpěvem Ambros. „Te Deum!“ Osada celá žehnala a žehná do dnešního dne horlivým missionářům a dobrému pastýři svému duchovnímu a proto kdyby nebyl k pláči, byl by věru k smíchu výrok následující: „Musí to být krásně spořádání osadníci, když s nimi farář takový nemůže ničeho svěsti a přinucen jest volat na ně missionáře!“ — Pane, odpusť těm a takovým, neboť nevědí, co mluví! —

V *neděli květnou* po ranních službách Božích ohlášeno zbožnému shromáždění, že odpoledne ve 2 hodiny slavně zasvěcena bude křížová cesta v klášterním chrámečku našem v Bystřici, dále vyložen význam škapulíře, který bude možno přijmouti a nositi, konečně dotknuto slovem i toho, že růženečky a křížky svěceny budou každému. — Před polednem zavítali vel. páni missionáři z Hyršova P. Vlasák a P. Teichmann do Bystřice. Dávno před druhou hodinou naplněn chrámeček zbožnými a na první pohled zdálo se, že ku křížáckému tažení shromážděn tábor bojovníků. Ve 2 hodiny vystoupil P. Teichmann na kazatel-

nu a slovy dojemnými líčil původ křížové cesty jakož i způsob, jakým vykonávat se má pobožnost tato, budeme-li chtít získat přemnohých milostí a sv. odpustků provázejíce v duchu Pána a Spasitele našeho na oné bolestné cestě, kterou z lásky k nám hříšným podstoupil. Hned po kázání zanotoval při assistenci p. P. Vlasák „Veni Sancte Spiritus“ a po příslušné modlitbě konáno slavné svěcení 14 křížků a pak žehnání 14 obrazů křížové cesty v chrámečku rozvěšených, načež zpíváno „Te Deum“ a díky vřelě vzdány Pánu nebes za toto nám prokázané dobrodiní. A když dokončeno i žehnání růženeček a křížků pro umírající, bylo vzdor kratičké době mezi ohlášením a výkonem samým přecí půl sta sv. škapulířem přioděno, mezi kterýmižto zbožnými nacházeli se i takoví, kteří něčemu více se naučili nežli čtení, psaní a počítání. Že s obzvláštní pobožností a *horlivostí* konali hned po zasvěcení jakž i na veliký pátek odpoledne mnozí křížovou cestu, netřeba dokládati, to ale dlužno ještě podotknouti, že díky vzdáti sluší vel. kněžím misionářům, kteří neohlížejíce se ani na chumelenici, ani na nepohodu ani na vzdálenost cesty z Hyršova do Bystřice, přišli, aby obyvatelům kláštera zdejšího a zbožným navštěvovatelům kostelíčka našeho mnohých milostí a radostí duchovních připravili. —

Na zelený čtvrtek a veliký pátek u večer po skončené pobožnosti před nejsv. Svátostí oltární zpíváno letos již podruhé při průvodu harmonia umučení Pána našeho Ježíše Krista v zahradě Getsemanské a na hoře Golgotě. Jsou to žalozpěvy upravené pro 3 solové hlasy — sopran — alt — a bas, po nichžto vždy sbor dvojhlasně pěje: „Smiluj se, smiluj se a shlad velikou hříchů našich tíž!“ Srdce kamenné drtí dojemní zpěvové tito, naslouchat jim musí, popisovat se nedají. —

A na bílou sobotu slavněji konáno vzkríšení Páně letos nežli vloni, poněvadž slůž skalní o vánocích již pro jesličky připravená velmi dobře představuje nový v skále vytesaný hrob. Tam tedy, kdežto v jesličkách o půlnoci ležel Pán maličký, tam po zapění slov radostných: „Vstalt jest této chvíle ctný Vykupitel!“ mžikem stanul a stojí doposud vítěz nad smrtí a ďáblem vzkríšený Pán Ježíš náš krásnou sochou v životní velikosti důstojně vypočtený. —

Na sklonku vzpomínek těchto budiž ještě přidáno, že u nás máme také *máj*, ale ne příliš teplý, za to ale tím více rozehřív-

váme se každodenně o 7. hodině večerní při *pobožnosti májové*. Slavný začátek učiněn v neděli u večer dne 30. dubna. Chrámec byl zbožnými naplněn, dívek v bílých šatech hojnost. Rozjímání o Judithě a Esthere podle Gaumea přitahují den co den více posluchačů, poznávajících čím dál tím více a jasněji, že v skutku v dobách našich tak podobných oném starozákonním jedinou pomocnicí národů všech jest novozákonní Judith — neposkvrněná Esther — Maria!

K.

K R O N I K A.

Z Prahy. Slavnost sv. Jana Nepom. muč., a hlavního patrona království Českého, koná se tímto pořádkem: Dnes v svatvečer slavnosti (15. května) v 6 h. ráno u hrobu sv. Jana mše sv. se zpěvem. O 1/2 9. h. requiem za † údy Dědictví sv. Jana Nep. Odpoledne ve 3 h. budou u Všech Svatých slavné nešpory a hodinky jitřní, v 5 h. u hrobu sv. Jana česká pobožnost a líbání sv. ostatků. Po celý den se zpovídá. Zítřa o slavnosti bude u hrobu sv. Jana první mše sv. v 5 hod., v 6 h. mše sv. se zpěvem a českou pobožností, v 7 hod. zpívaná ranní, pak tiché mše sv. Od 5 h. z rána bude se zpovídati po celý den, jakož i ve středu. Poněvadž za příčinou opravy stoličného chrámu sv. Vítského hlavní loď posud jest uzavřena, bude letos opět u *Všech Svatých* o 1/2 9. německé a v 10 h. české kázání, načež tamtéž v 11 h. J. Emin. nejduš. p. kardinál sloužití bude pontifikální mši sv., po kteréž udělí apoštolské požehnání spojené s plnomocnými odpustky pro všechny přítomné, kdož svátost pokání a nejsv. Svátost oltární hodně přijali. Při této mši sv. koná se též sbírka na dostavení velechrámu sv. Víta. Odpoledne o 3 h. slavnostní nešpory, pak o půl 4. h. bude české kázání u sv. Jirí a německé u Všech Svatých. O 4 hod. povede se uvnitř chrámu sv.-Vítského slavný průvod s nejsv. Svátostí k hrobu sv. Jana, kdež uděleno bude požehnání. U téhož hrobu budou pak od půl 5. české zpěvy, a v 5 hodin české litanie a sv. požehnání, pak líbání sv. ostatků, konečně v 7 h. pobožnost německá. Ve středu 17. t. m. budou u hrobu sv. Jana mše sv. opět od 5 h. z rána do poledne; mše sv. v 6 hod. s českou pobožností bude se konati po celý oktav; v 7 h. zpívaná mše ranní; o půl 9. h. requiem za † kněze Ant. Hanikýře, zakladatele Dědictví sv.-Janského; odpoledne v 5 h. české zpěvy, v 6 h. litanie

a modlitby české, pak sv. požehnání a líbání ostatků sv. Jana, v 7 h. táž pobožnost v řeči německé. Obě tyto večerní pobožnosti konati budou po *celý oktav* pp. kanovníci. Dne 23. v poslední den oktavu bude sloužena mše sv. za dobrodince velechrámu sv.-Vítského a za údy jednoty k dostavení téhož chrámu. — Na *mostě* u sochy sv. Jana Nep. koná se večerní pobožnost jazykem českým v 7 h., něm. pak v 8 h. Dnes, zítřa, ve středu a v poslední den oktavu (23. května) budou ji odbývati pp. kanovníci pod infulou, v ostatní dny farní duchovenstvo od sv. Tomáše. — Na *sv.-Václavském náměstí* slaví se oktav sv. Jana Nep. u sochy téhož světce v 7 h. večerní pobožností, kterouž odbývají pp. kaplani od sv. Jindřicha. — U sochy sv. Jana na *sv.-Janském náměstí* koná se v 7 h. več. pobožnost po celý oktav p. farářem od Sv. Ducha. — V kostele sv. Jana Nep. na *Skalce* slaví se pouf tímto způsobem: O slavnosti sv. Jana Nep. bude v 7 h. ranní mše sv., v 10 h. kázání české, v 11 h. zpívaná mše sv., odpoledne o 4. hod. kázání německé, v 5 h. nešpory. Po celý oktav bude v 7. h. tichá, v 10 h. zpívaná mše sv., a ve 4 hod. odp. požehnání. — Osmidenní pobožnost k sv. Janu Nep. koná se též u sochy téhož světce na *Pohořelci* každodenně večer v 8 hod. a sice v předvečer, v den a pak v oktav slavnosti při *osvětlení* celého náměstí Pohořeleckého. Pobožnost tu koná farní duchovenstvo Strahovské a výlohy na okrášení a osvětlení sochy, jakož i za hudbu zapravují se z dobrovolných příspěvků. Po ukončení celé pobožnosti slouží se pak na Strahově mše sv. za všechny ctitele sv. Jana Nepom.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 15—18. května u sv. Salvatora v semináři, od 19—22. u sv. Petra na Poříčí, od 23—26. u sv. Jiljí (u Dominikánů).

— Spolek „k stálému klanění se nejsv. Svátosti a k ozdobování chudých chrámů“ zařídil letos opět *výstavu rouch bohoslužebných* v ústavu šlechticů na Hradčanech. Výstava otevřena jest od 11. do 19. t. m. vždy od 10—6 hod. Vstupné se nežadá, dárky však pro chudé kostely vděčně se přijímají.

— Z *Hradce Králové*. Svaté birmování bude se udělovati ve vikariátním okrese *Hostinském a Vrchlabském* a sice dne 26. května v České Brusnici; 27. v Dolení Olešnici s přivtělením fary Kotvické; — 28. a 29. v Hostinném s přivtělením farnosti Čermné; — 30. ve Vlčicích s farností Pilníkovskou; — 31. v Mladých Bu-

kách s přivtělením farností Freiheitu. Dne 1. června v Hermanseifen s farností Javorníkem; 2. ve Forst-u s farností Schwarzen-thalskou; 3. v Lannově s přivtělením farností Niederhofské; 4. a 5. ve Vrchlabí, s přivtělením farností Spindelmühle; 6. v Branně s přivtělením farností Dolebranské; 7. v Jilemnici; 8. slavení Božího Těla v Jilemnici; 9. sv. birm. ve Vitkovicích s farností Štěpanickou; 10. a 11. v Rokytnici s farností Harrachsdorfskou; 12. v Jablonci; 13. v Poniklém s farností Křižlickou; 14. v Mříčné; 15. v Roztoku; 16. v Studenci s farností Huttendorfskou; 17. v Kalné s farností Vidochovskou.

* — * Utěšená *májová pobožnost* započala v chrámu P. na nebe vzetí Marie Panny dne po ledního dubna a koná se v tomto pořádku: v 7. hod. (kratičké) rozjímání, pak růžence sv. tajemství s litaní, sv. požehnáním a zpěvy Marianskými.

* — * *Z Budějovic.* V ohlášení dní, kdy se v červnu a červenci konati bude biskupská generalní visitace spojená s udělováním sv. birmování (viz „Blah.“ č. 13. str. 207) stala se změna a sice: Seewiesen se Zhuří 28. června; Petrovice se Svojsíci a Hlavňovicemi 29.; Sušice s Dlouhou Vsí a Albrechtcem 1. července; Budětice 3.; Rabí téhož dne odpoledne; Něžamyslice s Bukovínkem 4.; Strašín se Žiholcem 6.; Vacov s Dobříš 7.; Čestice s Krasilovem 8. července.

Z Vídně. Ministr obchodu dr. Schaefle ustanovil, aby se v neděli nikdy nepracovalo v kancelářích obchodního ministerstva. Za to liberalní noviny Vídenské jej notně ztepaly; jim by bylo milejší bývalo, kdyby p. ministr byl ustanovil sobotu za den sváteční.

Z Německa. Novězřízená říše německá zaujímá prostoru 9627 čtverečných mil a čítá se v ní obyvatelstva vesměs 38,465.694. Co se vyznání náboženského týká, jest mezi nimi 24,675.900 protestantů, 13,238.314 katolíků, 454.096 židů a 115.991 těch, jenž k rozličným jiným vyznáním se druzí.

Z Mnichova. Když na posledním sněmu vatikanském „neomylnost učební moci církevní“ tak určena byla, že „římský papež když mluví *ex cathedra* t. j. když v úřadě svém co nejvyšší pastýř a učitel veškerých křesťanů něco dle nejvyšší své apoštolské pravomocnosti za článek víry anebo mravů pro celou církev stanoví, zvláštním přispěním Božím, které mu v osobě prvoapoštola Petra zaslíbeno bylo, tu neo-

mylnost má, kterou Kristus svou církev při určení článků víry opatřiti chtěl; a tudíž že ustanovení taková sama o sobě, a nikoliv teprv přisvědčením církve nezměnitelná jsou“: tu z počátku nesnášeli se s tím nejedni učenci katoličtí a smělě vyslovili různé své mínění; když však „Řím promluvil, spor za rozřešený uznali“ a souhlas svůj vyjevili. Jiní setrvali v odporu svém, mezi nimi i proslulý učenec, probošt Döllinger v Mnichově, jehož arcibiskup, když po opětném vyzvání poddati se nechtěl, z církve vyobcoval. Ač jsme kroku toho želeli, mlčeli jsme, majíce vše za učenou hádku. A mlčeli bychom, kdyby jen sborové učenců proboštovi Döllingerovi dopisovali, když ale již i páni mistři rozličných měst a městysů, místo co by měli pečovati o čištění ulic, odvažují se sepisovati články věroučné ve způsobu adres, máme za svou povinnost sděliti k objasnění věci následující: „Zřejmé osvědčení katolických farářů hlavního a sídelního města Mnichova k svým farníkům.“

Osvědčení, které pan probošt a profesor bohosloví Dr. Döllinger 28. března t. r. k p. arcibiskupu Mnichovskému o svém postavení naproti všeobecnému vatikanskému sněmu a jeho posavadním ustanovením vydal, zvlášť pak slova téhož osvědčení, kde praví:

„Tisíce kněží smýšlí jako já a mají za to, že ten nový článek víry přijmouti nelze. Až podneš se mi nevyjádřil ani jeden, ani z těch, kteří byli podrobující se osvědčení vystavili, žeby skutečně o pravdě těchto ustanovení přesvědčen byl. Všichni moji přátelé a známí potvrzují mi, že s toutž zkušenosť se potkávají. „Žádný v to nevěří!“ tak slyším ze všech úst, — toto osvědčení nutí nás, katolické faráře k. hlavního a sídelního města Mnichova, abychom se naproti němu takto prohlásili:

Nám nebylo naprosto žádné pohnutky ani povinnosti, abychom panu Döllingrovi nějak na jevo dali, jak že stojíme k ustanovením vatikanského sněmu církevního: poněvadž pak on sám ono tak urážlivé obvinění proti kněžstvu vyslovil, *protestujeme* proti tomu vůči osadníkům svých a zamítáme tu podmínku, jakobychem náleželi k těm „tisícům, kteří za to mají, že ty nové články víry přijíati nelze;“ anebo o nichž by i ten výrok platil: „Žádný v to nevěří!“

My se držíme věrně a pevně ustanovení vatikanského sněmu posud vyšlých, a důvody na to máme v krátce tyto:

I. Ve věcech víry a mravů není nám

nizádný ani učenec ani řád duchovní auktoritou; v tom uznáváme jedinou a nejvyšší auktoritou býti církev, sbor vyučující od Boha ustanovený.

Kde jest papež a biskupy — tu jest církev.

Jak mile se biskupové všeobecné církve sjednocení s svou nejvyšší hlavou, buďsi různě anebo sněmovně v nahodilých se otázkách víry a mravů rozhodně prohlásili, tuť víme, že rozhodnutí toto se dalo vedením ducha pravdy a přispěním božského původce církve a že tedy takové rozhodnutí každý katolický křesťan, jak mile je, zví, za *božský článek víry* uznati a přijmouti má. „A byt i anděl s nebe jiné evangelium hlásal proti tomu, které hlásá církev,“ (Gal. I. 8.) my stojíme k církvi.

Nelze tedy, aby s učením víry a mravů nějaká falešná nauka „dlouhou řadou chytřých výmyslů a klamů v církvi se uvedla a násilným potlačením pravé nauky se rozšířila a utvrdila,“ tím pak méně lze, aby *lež* sněmem od papeže stvrzeným za *pravdu* určena a na *článek víry* povznesena byla.

II. Sněm vatikanský má do sebe všechny známky řádné oprávněnosti: jest sněm řádně a právně svolaný a vedený i od papeže ve všech částkách potvrzený. I biskupové menšiny k uzavřeným článkům svůj souhlas *později* osvědčili: máme tu tedy rozhodnutí biskupů všeobecné církve sjednocených se svou nejvyšší hlavou.

III. Ustanovení řádného, právního sněmu, potvrzená od papeže v pochybnost bráti, a pokoušeti se o to, aby jejich „trvání“ záviselo od výsledku pozdějších disputací anebo od všeobecného souhlasu mužů všech dob a zemí, jenž by schopni byli ve věcech dějepisných souditi: jest v katolické církvi *novota naprosto zavržení hodná*.

„My tedy, farářové katoličtí, jsme povinni své osadníky co nejdůtklivěji varovati té novoty a všeho, čímž by jí kdo uváděti se pokoušel.“

IV. Pan Dr. Döllinger považuje se přísahou dvakrát složenou za povinna, „svaté písmo nebráti a nevykládati jinak, nežli dle jednomyslného souhlasu otcův.“

Ale tato přísaha, kterou i my jsme složili, obsahuje dále i tato slova: „Taktéž přijímám sv. písmo dle toho smyslu, jak je vždy držela a drží svatá máti, církev, kteréž i přináležejí rozsuzovati o pravém smyslu a vysvětlování svatých písem.“

Konečně pak táž přísaha zní: „Uznávám svatou, katolickou, apoštolskou, římskou církev za matku a učitelkyni všech

církví;“ a: „slibuji a přísahám římskému biskupu, nástupci sv. Petra prvoapoštola a náměstku Ježíše Krista, *pravou poslušnost*.“

My se držíme věrně celé přísahy.

(Dokončení.)

Z Říma. Již několikrát muselo přeložení královského sídla z Florencie do Říma býti na pozdější dobu odročeno; a nyní opět se tvrdí, že před říjnem t. r. sotva se král poctivec do věčného města přestěhuje. Není prý možno vynalézti postačitelých místností pro všechna ministeria i jiné úřady italské. — Cena soukromých bytů zatím náramně vzrostla, tak sice, že n. p. za pět pokojů v pátém patře se nyní musí platiti 40 skudů (80 zl. str.) měsíčně. Ve čtvrti Gesú za dva pokojíky s nábytkem se platí měsíčně 60 franků nájmu. — Hraběnka Stainleinová navzdor hrozbám revolučníkův se dne 12. dubna t. r. odhodlala k tomu, že na počest sv. Otce okna slavně osvětlila; za to nyní ze všech stran jí docházejí lichotivé příписy a všickni, kdož se sv. Otcem upřímně smýšlejí, uznalost svou hraběnce projevují; tak na př. za jediný den 3000 navštívenek bylo v jejím příbytku odevzdáno.

— Od 25. dubna začala římská ginta prohledávati všechny domy římského města, aby vypátrala příbytky pro lidi, kteří s vládou italskou se do Říma stěhovati budou. Kdyžby domácí páni za mírný peníz příbytky ony pronajmouti se zdráhali, bude prý od samé vlády cena příbytků ustanovena, tak jak se v čas války děje. — Nebude-li dosti příbytků soukromých, zamýšlí vláda opět učiniti útok na kláštery a několik jich konfiskovati.

— Sv. Otec Pius IX. jest zdrav a každodenně po delší dobu se prochází v zahradě vatikanské. Zprávy o těžkém ochravnění jeho byly zcela nepodstatné.

Literární oznamovatel.

— „*Posvátná kazatelna*.“ Svazek 7. (červenový) obsahuje kázání na slavnost nejsv. Trojice Boží: 1. Kdo má právo křest svatý udělovati, 2. Bůh jest láska neskonálá; na slavnost Božího Těla o původu a významu té slavnosti; na ned. II. po Sv. Duchu o hráze samovraždy; na slavnost sv. Víta: Život vzdějejší jest bojování; na ned. III. po Sv. Duchu o příčinách radosti v nebi nad pokáním hříšníka; na den narození sv. Jana Křt.: Církev slaví dobu narození, události života a hodinu smrti jeho; na ned. IV. po Sv. Duchu: Kdo vyzískati sobě chce nebe, musí s úmyslem k Bohu obráceným pracovati po všechnen život svůj; na slavnost sv. ap. Petra a Pavla o pevně

víře a horoucí lásce sv. Petra; promluva o svěcení tesařského praporu v Rájci, při od-
davkách stavitele a při svěcení parního mlýna.

— „*Chvály Mariánské.*“ Katolická
modlitební kniha. Od Vojt. Šrámka, faráře na
Hoře Makové. S povolením nejduš. kn arcib.
Ordinariátu Pražského. Tiskem a nákladem ka-
tol. knihkupectví B. Stýbla v Praze. Str. 400
s 2 ocelorytinami. Úprava sličná. Obsah za-
ujímá 4 strany, i dokládáme, že tato modli-
tební kniha v pravdě jest úplná a sepsaná v
duchu a namnoze i slovy Církve sv. Nad jiné
vyniká pobožnost sv. růžence s výkladem ta-
jemství. Budiž poručena nábožnému pohlaví
ženskému.

— „*Nazírání a kreslení měřických
tvarů* v první a druhé třídě národních škol.“
Sepsal W. Hergl, realní učitel. Po česku vy-
ložil J. V. S. V Praze 1871. Tiskem a ná-
kladem Rohlička a Sieverse. Str. 64 s mno-
hými výkresy.

— „*Všeslovanská abeceda*“ (azbuka)
ruským písmem nazývá se nejnovější spis rus-
kého slavisty, státního rady Hilferdinga v Pe-
trohradě. Výhradně na skladě v kněhkupectví
Theodora Mourka (dříve V. Hessa) v Praze.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Jan Ferd. *Kleimayer*, kapl. Treunitzký,
27. dub. (nar. v Bavořích (Regenstauf) 9.
dub. 1813, posv. 25. listop. 1838).

Vyznamenání jsou:

- p. Jan *Zeibig*, far. ve Vys. Sedlišti, jmenován
správcem vik. Planského;
p. Vác. *Houška*, dr. theol., k. arcib. tajemník,
stal se tajemníkem k. arc. konsistoře i
diec. duch. soudu v Praze.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Fr. *Svobodný*, koop. za adm. v Schönlinde;
P. Melchior *Nestler*, ř. prem. Tepl., za adm.
v Tuškově;
p. Jiří *Weidlich*, farář v Tatrovicích, vzdal
se fary a ubírá se do Nov. Yorku v Americe;
p. Vác. *Dittrich* jest admin. v Lokotíně;
p. Ant. *Fenzl* jest admin. v Tatrovicích;
p. Jan *Drozd*, I. kapl. u sv. Vojtěcha, stal
se proz. učít. nábož. na měst. real. gymnasia
v Praze.

Uprázdňená místa:

Podčepice, fara patr. p. Mor. kníž. z Lobkovic.
Otín, fara patr. p. Jos. hr. z Nostic-Rhineku,
od 26. dubna.

Schönlind, fara patr. náb. matice, od 5. května.
Tatrovice (Dotterwies), fara patr. měst. obce
Loketské, od 5. května.

Místo 1. a 3. duch. správce v zemské trestnici
u sv. Václava v Praze, od 10. t. m.

V biskupství Kralohradeckém.

Vyznamenání jsou:

- p. Jan Nep. *Stárek*, dr. a prof. theol., čestný
kanovník v Hradci Králové, obdržel rytíř-
ský kříž řádu Františka Josefa;
p. Frant. *Riha*, farář v Heřmani, obdržel zl.
zásluž. kříž s korunou.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Jos. *Grimm*, jubil. kněz, os. děkan, vysl.
farář Vacovský na odp. ve Volyni, 23. dub.
(nar. 8. srp. 1795, posv. 24. srp. 1820);
p. Frant. *Paule*, farář v Ronšpergu, 25. dub.
(nar. 2. pros. 1804, posv. 25. července
1832).

Vyznamenání jsou:

- p. Frant. *Jungwirth*, os. děkan v Pošné, bisk.
notář, jmenován bisk. vikářem okresu Pa-
covského a skut. b. konsist. radou;
p. Jan *Švéda*, farář v Husinci, jmenován bisk.
vikářem okresu Prachatického a skut. b.
konsist. radou;
p. Mart. *Riha*, dr. theol., prefekt v bisk. stud.
seminari, stal se prof. theol. v Budějovicích.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Mat. *Guschlbauer*, kapl. z N. Bystrice do
Benešova;
p. Jos. *Nohejl*, adm. v Kestřanech, za kapl.
do Protivína;
p. Theod. *Puchta*, koop. za adm. v Ronšperku.

Uprázdňená místa:

Malonty, fara patron. p. hr. z Buquoy, do 5.,
Zátoň, fara patr. kníž. Schwarzenberga, do 6.,
Ronšperg, fara patr. p. hr. z Coudenhove, do 8.,
Místo *vikaristy* při kathed. chrámu v Budě-
jovicích, do 9. června.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Gustav *Dittrich*, kaplan v Žihli, 26. dubna
(nar. 4. čve. 1832, posv. 31. čve. 1860);
p. Jan *Bubák*, farář v Bakově, 5. květ. (nar.
v Hradišti 26. listop. 1796, posv. 24. srp.
1822);
p. Jan *Jeřábek*, b. notář, os. děkau v Bezně,
14. květ. (nar. v Týnici n. L. 29. ledna
1797, posv. 24. srpna 1821).

Vyznamenání jsou:

- p. Ant. *Pichler*, far. v Liblicích, jmenován os.
děkanem;
p. Fr. *Kondelik*, far. ve Mšeně, obdržel ex-
positorium canon.;
p. Ant. *Waldert*, ředitel škol v Mostu, jmen.
bisk. notářem.

Ve správě duchovní ustanovení jest:

- p. Jos. *Žima*, kapl. za adm. v Bakově.

Uprázdňené místo:

Bakov, fara patron. p. Arnošta hrab. Valdsteina.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
kníž. arcib. seminář
čís. 190—1.

Expedice:
v katol. kněhupectví

B. Stýbla
na sv. Václavském
náměstí, čís. 796-II.

Nedošlá čísla
reklamuje nejdéle v
měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTISEK SRDÍNKO.

Předpláci se
v expedici
a u všech řádných
knihkupect
na rok: 2 zl. 50 kr.
na půl: 1 zl. 50 kr.

Po poště:
jenom v expedici
Celoroč. 3 zl. — kr.
půlroč. 1 zl. 55 kr.

Předplacení čtvrt-
letní se nepřijímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy.“ (Přisl. XIV. 24.)

Úvahy na neděle a svátky celého roku.

XXXVI. O slavnosti nejsv. Trojice Boží.

Konáme dnes slavnost nejsv. a nerozdílné Trojice Boží, již nám církev sv. káže ctít a velebit slovy: Sláva Bohu Otci i Synu i Duchu svatému.

1. Jedenť jest Bůh ve třech osobách, jedné bytnosti a přirozenosti; však každé se rozdílné působení přičítá. Bůh Otec nás stvořil, Bůh Syn nás vykoupil, Bůh Duch sv. nás posvětil. *My víme, čím jsme povinni Bohu trojjedinému*, Otci za stvoření, Synu za vykoupění, Duchu sv. za posvěcení. Bez stvoření by nás nebylo na světě; bez vykoupění byli bychom zavrženi; bez posvěcení trvali bychom v hříchích. Proto vzdejme každé z tří božských osob, což jí náleží. — My zcela náležíme Bohu trojjedinému; proto což je Božího, dejme Bohu: Otci dejme duši svou, protože ji stvořil, Synu, že ji vykoupil, Duchu sv., že ji posvětil. Onatě zcela dílo Boha trojjediného a úplný majetek jeho.

2. „Bůh přebývá v světle nepřístupném.“ (I. Tim. 6, 16.) Kdo skoumatelem jest velebnosti, zachvácen bude od slávy. (Přisl. 25, 27.) Hloubati tedy o tajemství nejsv. Trojice Boží jest marná, opovážlivá všetečnost; ale *věřiti*, jak církev sv. učí, pokoj dává i utvrzuje. „Kdo uvěří a pokřtí se, spasen bude.“ (Mar. 16, 16.) — Patřiti nejsv. Trojici a v ní se radovati, jest dokonalá blaženost. Ovšem zde patříme toliko v obraze — okem víry — jednou pak uzmíme trojjediného Boha, jak jest, tváří v tvář. To budiž jediná touha naše, jež bude naplněna vírou, nadějí, láskou. —

Držte se kř. věrně církve svaté, ježto nás bezpečně vodí k Bohu trojjedinému. —

3. „*Já Hospodin a neměním se*,“ (Malach. 3, 6., srv. Exod. 3, 14.) dí Bůh trojjediný. *My pak jsme obraz jeho, ale málo se mu podobáme*; nebo den co den stále se měníme. „Já a Otec jedno jsme“ praví Pán Ježíš; než my velmi nepodobní jsme Otci jak v smýšlení tak i v jednání svém. Duch sv. vychází z Otce i Syna, ale duch náš často jen z těla a z krve vychází. — Zelejme upřímně té nepodobnosti a hleďme tak býti živi, bychom říci mohli: Já a Otec, Syn a Duch sv. jedno jsme.

4. *Denně znamenáme se sv. křížem* rkouce: Ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého. Než zřídka pomýslíme, co to významává. Znamenáme čelo rkouce: „Ve jménu Otce“, že totiž všeliké myšlení naše má se líbiti Bohu. Znamenáme ústa, že všecka slova, jež ústy pronášíme, mají s Slovem, s učením Syna Božího se srovnávat. Znamenáme prsy, že všechny žádosti a touhy srdce našeho mají příjemny býti Duchu sv. — Než jak často hlava, ústa i srdce, když křížem se znamenáme, ze lži nás viní! Nuže kř., kdykoli se sv. křížem znamenáte, šetřte pravdy k Bohu trojjedinému.

XXXVII. V neděli I. po sv. Duchu,

Dnešní sv. evangelium (Luk. 6, 36—42.) se obyčejně vynechává, že připadá spolu slavnost nejsv. Trojice; však *obsahuje mnoho pěkných naučení*. Hlavně jedná o kř. milosrdenství k bližnímu.

1. *Nejvyšší důležitá povinnost*, již máme prokazovati bližnímu, jest milosrdenství. *Budte milosrdní, jako Otec váš milosrdný jest*, pravil Pán Ježíš svým učeníkům. Mi-

losrdenství záleží předně v tom, abychom bližního před neštěstím chránili a v nouzi, bídě všemožně mu pomáhali. Bývají také lidé nevěřící citelní, útrpní, že ochotně bližnímu v nouzi ku pomoci přispívají; než takováto přirozená útrpnost není ještě křesťanskou ctností. Milosrdenství, ježto Kristus žádá, musí se konati z vyšších pohnutek. Křesťan má prokazovati bližnímu milosrdenství pro Boha, že Bůh sám toho žádá, z vděčnosti za prokázaná mu dobrodiní a mírou má nám býti neskončené jeho milosrdenství. „Buďte milosrdní, jako Otec vás milosrdný jest.“ —

2. K milosrdenství náleží také, aby křesťan mírně a laskavě posuzoval svého bližního. „*Nesudte, dí Kristus, a nebudete souzeni; nepotupujte a nebudete potupeni.*“ Toté pravidlo, jak o jiných vůbec smýšleti a mluvití máme. Máme o každém smýšleti dobře, pokud jsme se nepřesvědčili o jiném. Pakli v čem kdo zavinil, vyhledávejme na něm spíše, co vinu zmenšuje než co ji zveličuje. Chybujících nemáme hanět a tupit, nikoho pomlouvat a komu na cti utrhat; vůbec nemáme cos nepravého, křivého mluvit, abychom komu ublížili. Naproti tomu máme, co dobrého na bližním, chválit, chválu jeho rádi slyšet a slyšíce koho hanět, máme jej všemožně zastávat a omlouvat. — Jsouť ovšem případy, že se o bližním přísně musí soudit, kde to úřad a povinnost káže; ano aby se veliká škoda zamezila, má se provinění bližního tomu oznámit, kdo má moc a právo tomu zabránit. Však bez důležité příčiny o chybách bližního mluvit, čelí proti lásce křesťanské. To vše kř. dobře považte a podle toho v svém chování se řiďte. —

3. *Dále mluví P. Ježíš o přátelském poučování a bratrském káráni.* Chce-li kdo jiného poučovati, třeba aby k tomu byl spůsobilý. „*Zda-liž může slepý slepého vésti? zdaž oba do jámy nepadají?*“ Není učeník nad mistra . . . Málo se naučíš od mistra, jenž sám mnoho neumí; ale u dokonalého mistra sám dokonalým budeš. Abysi tedy kř. byl moudrým a dokonalým, hledej dokonalého učitele, t. Krista a uč se od těch, kteří od Pána zřízení jsou, Církve představených. —

Kdo chce jiných kárat, musí sám těchž chyb býti prost, jak dí Kristus v podoběnství: „Což pak vidíš mrvu v oku bratra svého?“ . . . Sám se odsuzuje, kdo na jiném zatracuje, čeho sám se dopouští. — Kdo chceš napomínati bližního, čin to v duchu tichosti a lásky. (Přisl. 28, 23. Gal.

6, 1. H. Tim. 2, 25.) Pěkné pravidlo podává sv. Řehoř: Nehaň žádného, proto že chybil, nýbrž abys dalších chyb ho uchránil.

4. Jiná známka milosrdenství jest tichost, pokojnost a smírlivost. „*Odpouštějte*, praví Pán, *a bude vám odpuštěno.*“ Pošetilo jest hněvati se a mstu chovati v srdci svém. Žádný nepřítel nemůže ti tak škoditi, jako ty sám si škodíš hněvem a mstou. Mnozí se hněvem připravili o mír duše, o domácí štěstí a spokojenost. Buď tedy kř. tichý a smírlivý. Při tomtéž považ, jak tichost a smírlivost jest užitečná. „*Odpouštějte a bude vám odpuštěno.*“ — (srv. Mat. 6, 14. Kol. 3, 13.)

5. K milosrdenství náleží konečně štědrost a dobročinnost. „*Dávejte a bude vám dáno.*“ Co máme dávat? Čeho bližnímu třeba pro tělo i duši, máme tedy bližním prokazovati skutky tělesného i duchovního milosrdenství. A taková dobročinnost je velmi záslužná, již Kristus učinil zaslíbení, řka: „*Dávejte a budeť vám dáno; míru dobrou . . . dají v lůno vaše.*“ Za dobročinnost dostane se nám hojného požehnání. „Kdož ochotně konal skutky, má zajisté mnoho přímluvců a není možná, aby prosby mnohých nebyly vyslyšány,“ dí sv. Jeronym. „Touž zajisté měrou, kterouž měriti budete, bude vám též odměřeno.“ Život časný je s věčným v úzkém spojení: zde jest čas setby, tam žně; jaké tu símě, taká tam obroda. Kdo zde byl nemilosrdný v posuzování, urputný v káráni, tvrdý v odpouštění, skrovný v udělování, toho tam čeká soud bez milosrdenství, nedojde žádné odměny. Tam odměněny budou skutky dobré a milosrdné podle zasloužení. —

Přítomnost Ježíše Krista

v Svátosti oltářní (eucharistii).

Sepsal Josef Dudych, farář v Pertholticích.

(Pokračování.)

11. *Řeč Ježíšova o sobě, pravém chlebě nebeském.*

Nejvřelejším přáním Ježíšovým tedy bylo, aby židé v něho co od Boha poslaného Mesiáše dobrovolně uvěřili a s ním se spojili. Ale toho Ježíš vši svou výmluvností nedocílil z té jediné příčiny, že ve všem jen svůj časný zisk na zřeteli měli, a co lidé přísní a krutí nových a jiných zázraků žádati nepřestávali, měli-li by v něho uvěřiti. Protož řekli jemu: Vykaž se nějakým znamením s nebe, abychom uvěřili, že

poslán jsi nás zázračně krmiti. Mojžíš takový zázrak s nebe učinil, nebo on zaopatřil našim otcům na poušti chléb s nebe, mannu!

Tedy řekl jim Ježíš: Amen, amen pravím vám: Mojžíš nedal vašim otcům chléb s nebe, ale oni sami nazvali mannu chlebem s nebe, poněvadž byla velmi líbezná, takřka nebeské chuti, a Bůh ji k zachování jejich tělesného života určil. Požívání tedy této manny nepřinášelo život věčný, nýbrž bylo jen jakýmsi prostředkem k zapuzení hladu. Nebyl to tedy pokrm pravý, to jest chléb s nebe; avšak Otec můj nebeský dává vám chléb s nebe pravý, jenž jest potrava k nesmrtelnosti a k životu věčnému živící. A ten pravý chléb boží jsem *Já, jenž jsem s nebe na tento svět sstoupil*, abych nejen národ židovský, nýbrž veškeré pokolení lidské oblažil a spasil.

A ani nyní neznamenal ani nechtěli znamenati židé, že nemluví o chlebě tělesném, vezdejším, nebo řekli k němu: Pane, dávejž nám vždycky chléb ten.

Řekl tedy jim: Onen chléb, jenž přináší všem lidem život věčný a věčnou blaženost, jsem *Já sám*, následovně není to *žádný hmotný chléb*. Kdo mé učení přijímá a zachovává, ten bude mít život věčný, nebude lačnět; a kdo věří ve mne, ten bude věčně blažený, nebude žizniti nikdy. Avšak já vám stále nadarmo vysvětluji, že já jsem onen chléb s nebe, a ani to nic nespomáhá, že vás odkazují na zázraky, jež jste sami viděli a pro které již ve mne věřiti můžete. Kterí z židů a z pohanů od Boha mého Otce jsou vyvoleni, aby mé učení přijali, ti všickni přijdou ke mně, a toho žida neb pohana, jenž ke mně přichází, aby mé učení přijal, toho nevyvrhnu ven, ale seznámím ho s celým mým učním. Já přijmu všecky, učiním z nich své následovníky, a pak budou blaženi; nebo jsem sstoupil s nebe, ne abych při tomto přijímání jednal stranně, nýbrž podle vůle toho, kterýž mne poslal, nebeského Otce. A tato jeho vůle jest: abych žádnému mé učení nezatajoval, který co můj následovník přichází ke mně, ale takového každého co úda království Mesiášova (křesťanství) přijal, a v den všeobecného vzkříšení k věčné blaženosti vzkřísil. A tato jest dále vůle Otce mého, kterýž mne poslal, aby každý, kdo mne pro mé božské učení a konané zázraky co Syna Božího pozná, a ve mne uvěří, měl život věčný, a já jej v den všeobecného vzkříšení z mrtvých učiním účastna věčné spásy.

Což divno, že židé nemožouce své ne-

vole více tajiti, reptali veřejně, že řekl: *Já jsem chléb živý, kterýž jsem s nebe sstoupil!* Pravili tedy vespolek: Kterak může tento Ježíš, jehož otce a matku známe, veřejně říci: *S nebe jsem sstoupil!*

Ježíš neuznával toho potřebu, aby židům tajemství svého vtělení odhaloval a vysvětloval, připomenul jim opět své poslání od Boha Otce, a žádal důtklivěji, aby v něho uvěřili, řka: Nereptejte vespolek. Žádný nemůže přijíti ke mně, leč Otec, kterýž mne poslal, rozníti svou milostí jeho mysl, a naplní ji vírou, čímž se ke mně takřka přitažen napotom obrátí.

Patrně a zcela srozumitelně ukazuje zde Ježíš posluchačům svým, že *víra*, již on od nich žádá, nemůže býti známkou: snad jeho ctižádosti, nýbrž že ona jest *zvláštní dar* a takřka *paprslek milosti Boží*, kterýmž zhola pohrdnouti není vhodné ani radno. Proto dokládá: Amen, amen, pravím vám: „*Kdo věří ve mne, má život věčný.*“

Tato velmi vážná řeč Ježíšova nedá se jen tak lehko pominouti, ale ona musí býti pokorně uvažována co proprava k nějakému zvlášť důležitému a těžko pochopitelnému učení, poněvadž námitkou od cíle se neuchyluje, ale ve svém běhu stále výš a výše postupuje; nebo „*kdo ve mne věří, má život věčný*“, zdá se být zrovna povýšeným hlasem pronešeno k tomu cíli a konci, aby pojednou v tom zástupu vyřinula jednosvorná víra, a s ní jistota věčného spasení.

12. Ježíš chléb života věřících.

Když tedy Ježíš dostatečně osvědčil, že hoden jest jejich důvěry, počal k nim mluvit tak zjevně, že smysl *podstatné přítomnosti v Svátosti oltářní* ani určitěji vysvětlen býti nemohl. On praví: „*Jáť jsem chléb života! Jáť jsem chléb živý, jenž jsem s nebe sstoupil! Bude-li kdo jísti z chleba toho, živ bude na věky; a chléb, kterýž já ddm, tělo mé jest, jež vydám za život světa.*“

Nebyla to tedy řeč jalová, když se svrchu povědělo, že řeč Ježíšova musí býti považována co proprava k nějakému těžko pochopitelnému učení: nebo již již vychází na jevo, že Ježíš mluvil předešle o jiném chlebě, a nyní zase učí o jiném. Dříve mluvil o chlebě, jímž *On sám jest co Mesiáš*, jemuž pro dosažení věčné blaženosti věreno býti má pro nevidané skutky, jež činil, a pro neslýchané učení, jež přednášel; zde pak učí o chlebě, jež *právě nyní, avšak*

jen toliko tímto učením dává. Před tím mluvil o chlebě, který v osobě Ježíšově již přítomen byl, a před zástupem stál; nyní však pronáší se o chlebě, jež ještě budoucně dá, nebo praví: *Chléb, kterýž já dám!* — Předšle mluvil o chlebě, jež *Otec nebeský* dal; zde však určitě o chlebě, jež *On sám* podstatně chce dáti, poněvadž dokládá: „*Chléb, kterýž já dám, tělo mé jest, jež vydám za život světa.*“

Tímto však chlebem, jenž bude jedenkrát záležitosti z jeho těla, a na nějž tuto Ježíš do budoucnosti teprv poukazuje, vyrozumívá se *Svatost oltářní (eucharistia)*, kdežto dle běhu řeči Ježíšovy v předešlém §. uvedené, víra v Ježíše a jeho učení v mesiášském chlebě zahrnuty jsou.

V uvažování učení Ježíšova o tomto dvojím chlebě nesmí se však zapomenouti na to, že živá řeč Ježíšova vzala zde nový obrat, a její snažení bylo, aby již navedení, avšak také již pobouřený zástup nějaké neurovnané činnosti se neoddal. Prohlášením tedy tak neslýchaného učení, že dá Ježíš své tělo co chléb k požívání, pochopili židé aspoň tolik, že se zde jedná o skutečné požívání; a ačkoliv byla tato věc všeho uvážení a nábožného podivení hodna, vzdor všem jasným slovům Ježíšovým, počali odpor klásti.

Stále na mysli majíce jen obyčejné požívání masa, začali se vespolek hádati řkouce: *Kterak nám může tento dáti tělo své k jedení?* —

Tato hádka jest první počátek a pramen všech hádek katolíků a nekatolíků o přítomnosti Ježíšově v Svátosti oltářní, jenž během času a okolností jeho mírněji aneb prudčeji na obou stranách se vedly; katolíci zajisté aby námitky a spory svých odštěpených bratří jasně a nevyvratitelně zporáželi, a nekatolíci aby svou chtivost po nějakém vyšším zdokonalení učení Ježíšova pronášeli.

13. První a pozdější protestanté.

Nelze se diviti, že právě a podstatně jedení těla Ježíšova židy k bouřce nastrojilo a roznítilo, nebo takové učení bylo zajisté nad všeliký rozum rovně tak, jako že jsou v jednom Bohu tři osoby. Oni tedy zdvihli povyk, a učinili se prvními protestanty přítomnosti Ježíše Krista v Svátosti oltářní, aniž by byli tušili, že po staletích přijde čas, kde mnozí učení o požívání těla Ježíšova rozbírali, a tím samého Ježíše poznovu urážeti budou. Oni sice protestovali; avšak k přísnému soudu nemohou

přece býti potahováni proto, jelikož právě božství Ježíšovo ještě neznali, o jeho z mrtvých vstání a na nebe vstoupení nic nevěděli, aniž o seslání Ducha svatého, a i jiných pozdějších zázračných událostech jen nějakou předtuchu měli; kdežto protestanté nynější, Luteráni a Reformité Ježíše co pravého Boha ctí, jeho zázraky co božskou mocí konané uznávají, a přece jeho nejjasnějším a nejvlastnějším slovům víry nepropůjčují, ale stále s rozšápanými židy volají: *Kterak nám může tento dáti tělo své k jedení?* —

A jak se medle při této židovské bouři zachoval Ježíš? — On nepoložil v této vážné době za pravidlo svého smýšlení a jednání — jak to jindy při svých učeních rád činíval — uchlácholení pochybnosti židů a odstranění nedorozumění, pro které jich proti sobě pobouřil: ale on raději pozůstal horlivě jich zvědavosti k tomu, aby, když již věděli, že se zde jedná o skutečné jedení, nezapomínali, že dříve mluvil o chlebě, jež teprv chce dáti, a že tedy to jedení jeho těla stane se *pod působou chleba*. Proto také na základě toho od nich pochopeného skutečného jedení ani jednoho svého slova neodvolal, ani k vůli nynějším křesťanům augsburského a helvetského vyznání, k mírnějšímu a tím snesitelnějšímu vysvětlení své řeči pohnouti se nedal, jako by chléb a víno jen znamenání aneb obrazové jeho těla a krve byly, a požívání jich toliko mravným činem víry se okazovalo; anobrž Ježíš na toto židů a nynějších nekatolíků reptání: *Kterak nám může tento dáti tělo k jedení*, ani nevzal pražádného ohledu, ale více s povýšeným hlasem, a mnohem důtklivěji na ně doléhaje volal: *Amen, amen pravím vám: Nebudete-li jísti těla Syna člověka, a píti jeho krve, nebudete míti v sobě života. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný, a já ho vzkřísím v den nejposlednější. Nebo tělo mé právě jest pokrm, a krev má právě jest nápoj.*

Skutečně se to zdá býti kratochvilné, a žádný rozumný člověk nemůže toho postihnouti, kterak protestantští vykladatelové mohou Písmu svatému takové násilí činiti, a z jasných slov Ježíšových buď jen *svátostní spojení božství a člověčenství* při přijímání těla a krve Páně vyvozovati, jak to činí Luteráni; aneb dokonce tvrditi, že chléb a víno jen tělo a krev Ježíše Krista vyznamenávají, jak uznávají Reformité.

Nedostizitelné jest sice toto učení rozumu lidskému; avšak co na plat? — Ježíš tak mluvil co Bůh, a proto se to musí vě-

řiti. Židé chybili, že když jeho slovům o skutečném jedení dobře porozuměli, to co svým rozumem pochopiti nemohli, věřiti nechtěli; a nekatolíci chybují, poněvadž také slovům Ježíšovým nevěří, když jen *myšlení a obrazné požívání* těla a krve Páně přijímají. *Myšlení a obrazné požívání* těla a krve Páně jest věc zhola bez ceny, jest mrtvola, s kterouž se žádný život již nespojí, a které nic více prokázati se nemůže, leč aby se pochovala. A když tak musí se státi, kde pro všechno na světě! najde se ten *život věčný*, na nějž horlivě a výmluvně poukazuje Ježíš řka: *Nebudete-li jísti těla Syna člověka, a píti jeho krve, nebudete míti v sobě života!* — I jest tedy myšlené a obrazné požívání těla a krve Páně blud, jest to kacířství, jest to rouhání se Tomu, jež přece protestanté za živého Boha uznávají! — Doklad nedostizitelnosti věcí božských, ach, jak utěšeně nachází se vyjádřen u sv. Jana Zlatoústého (v hom. 5. de incomprehensibili), kde co horící pochodeň toto jasné světlo kolem sebe vrhá, slovy; „I maličký vidí, slyší a mluví mnohé věci, ne však světle a určitě: tak i já v tomto životě mnoho sice vím, ale to *kterak* nevím. Že Bůh všudy přítomen jest, vím sice, ale to *kterak* nevím; že od věčnosti jest, vím, ale to *kterak* nevím; vím, že Otec od věčnosti zplodil Syna, ale to *jak* nevím.“ — Nekáže tedy toho potřeba věděti: *jak* může Ježíš své tělo v chlebě a svou krev ve víně dávat požívati; ale toho jest zapotřebí, aby se slovům Ježíšovým věřilo. On nechtěl od židů nic více a nic méně, než aby mu uvěřili, třeba to učení nepochopovali; a od nynějších protestantů nežádá nic více a nic méně, než to samé. (Pokračování).

Čtvrt století na pap. Stolici.

(Pastýřský list J. Excel. nejd. p. biskupa Budějovického).

Ovečky ze stádečka Kristova!

Blíží se den, o kterémž už hned dnes k vám ke všem volám: Radujme a veselte se v něm! Církev jest veliká rodina Boží, mající též zde na zemi společného otce, kterýž má ji střežiti, vésti, učiti a spravovati, aby všechny dítky té veliké rodiny, rozptýlené po oboru veškerého světa, dostaly se jednou také k tomu Otci svému, jež jest na nebesích. Tento společný, od Boha nám zřízený otec, pastýř, vůdce a

učitel jest papež Římský, toho času *Pius IX.*, a on jest to, jemuž nastává ten den, o němž jsem právě pověděl, abychom se radovali a veselili v něm. I silně v Boha doufáme, že se ho dojistá dočká, a že jako dobré děti ve všem, což otce potká, neupřímnější mívají účastenství, tak i my s radujícím se svatým Otcem svým se radovati budeme.

V příští den 16. června bude tomu 25 let, co dokoná jedno čtvrt století své papežské vlády nad celou církví Boží. Znamenitý to den, neb tak dlouho neseděl mimo prvního papeže apoštola Petra nikdo na apoštolské Stolici. Toliko apoštolu svatému Petru bylo Bohem popráno 25 let spravovati církev Kristovu, a ze všech jeho nástupců, jichž za téměř 19 set let bylo 259, ani jediný nedočkal se 25letého jubilea svého úřadování, tak že povstalo od drahného času po celém světě veřejné mínění, že nižádný papež neužrjí let Petrových. Ovšem ten žádoucí den posud nepřišel, ale není k němu daleko, a bohdá přijde a svatý Otec ho přetrvá. Co se tedy od mučnické smrti svatého Petra až dosavad nestalo, stane se, Boží-li vůle to jest, po vypršelych osmnáct set a osmdesáti letech 16. června b. r. v církvi Kristové. I hodent toho *Pius IX.*, aby se také v tom podobna stal mučeníku Petrovi; neb jako Petru na usvitě církve bylo zápasiti s protivníky Kristovými, tak i *Pius IX.* bojuje krutý boj se všemi pekelnými mocnostmi, a ač posud krev svou jako Petr pro Krista Pána nevycedil, mučeníkem podle ducha jest už dávno, skoro tak dlouho, jak dlouho trvá papežství jeho.

Po všechny časy sice bylo papežům zápasiti se světem, bylo jim trpěti veliká protivenství a pronásledování, mnohdy i vyhnanství a smrt pro pravdu, pro spravedlnost, pro Krista Pána; ale nikomu z nich, kromě svatého Petra, nebylo usouzeno tak dlouho bojovati, jako *Pius IX.* Prozřetelnost Boží prodloužila mu věku, poněvadž právě potřeba církve toho žádala, aby v tomto přítomném čase, an se ve světě takové veliké převraty, bouře, zpouř, nájezdy a útoky na církev a víru dějou, a lidé se od Boha, víry a všelikého dobrého řádu jak v náboženském tak i společenském životě odvracují, seděl co náměstek Kristův na apoštolské Stolici takový muž, jako jest *Pius IX.*, muž to, jež svatostí života, moudrostí, rázností a neoblomnou pevností ducha v hájení pravdy, práva a spravedlnosti rovně tak jako jemností a dobrotou srdce a lá-

skou ke všem lidem, nevyjímajíc ani nepřátel, se stal zřetelným u svrchované míře.

V pastýřském listu svém na počátku běžícího roku k vám, moji Nejmilejší, učiněném jsem vyložil příčiny a původ těch útrap, kteréž zvláště za tohoto posledního času přikvačily na veškerou církev Boží, a jenž dostihly i nejvyšší viditelnou hlavu její, svatého Otce. Brány pekelné povstaly, svět a peklo se zbourily! Svatému Otci učiněno bylo zjevné násilí, tak že teď od bohaprázdňých lupičů zloupen ve svém vlastním domě jest zajatcem. Posud pak není naděje, že by v brzkém čase utrpení jeho pominulo. Toto pomnění ovšem jest s to, zkalliti radost, kterouž nám má připraviti 16. den měsíce června. Než když uvážíme, že prozřetelnost Boží vše dobře a moudře řídí a spravuje a že i všeliké zlo umí v dobrého cos obracet; když dále sobě připomeneme to Boží zaslíbení, kteréž nikdy ještě neklamalo: „Ty jsi Petr, a na tét skále vzdělám církev svou, a brány pekelné jí nepřemohou“, pak moji Rozmilí pokojným srdcem můžeme pohlížeti do budoucnosti, zcela ujistěni tím jsouce, že všemohoucí Bůh ani jeho ani nás neopustí.

A protož budiž nám 16. den měsíce června dnem veliké radosti, budiž nám ale také dnem vroucí pobožnosti. Zsvětme ten den díkyčiněním Bohu a osvědčením lásky k staříckému tomu a vznešenému trpiteli. Ze všech úhlů světa chystají se věrní katolíci všech stavů a obého pohlaví na cestu do Říma, aby ke dni tomu donesli sv. Otci své blahopřání a osvědčili mu svou lásku, věrnost a oddanost. I z rakouských zemí četná společnost miní se tam odebrati, a již se staly k tomu vhodné přípravy. My, nemohouce se k nim připojiti, aspoň v ten slavný den položíme v duchu k nohoun svatého Otce své blahopřání, vzývajíce Pána nebeského, aby ho ještě dlouho ráčil pro blaho své církve zachovati, dny však jeho utrpení skrátili a dáti mu slavného vítězství nad nepřátely církve. Poněvadž ale toliko modlitba z čistého srdce posílá nebesa proniká, protož dále očisťme srdce své svátostí svatého pokání, čímž, poněvadž milostivé léto posud trvá, nabudeme také plnomocných odpustků. A přijímajíce tělo Páně v nejsvětější Svátosti oltární obětujeme toto svaté přijímání na úmysl svatého Otce, tak jak se to i v jiných zemích za tohoto času děje. Jelikož pak svatý Otec od svých lupičů nechce ničehož přijmouti, aby se nezdálo, že se vzdává dědictví svatého Petra, protož k modlitbě připojiti chťjme,

pokudž nám možno, též nějaký milodárek, kterýž svým časem do Říma odeslán bude.

Nejposléze vzkládáme na velebné kněžstvo žádost, aby k docílení většího účastenství v neděli 18. června ve všech farních chrámech Páně velké služby Boží s přiměřeným kázáním a chvalozpěvem Ambrosiánským konány byly.

Všemohoucí Hospodin nebeský zachovej a spasena učin svého náměstka na zemi, a na vás na všechny nechat vylije hojnost svého požehnání! Amen.

V Budějovicích, dne 3. května 1871.

Obrázek.

Povídka z hornického života od *Fr. S.*

VIII.

Bylo opět sv. Jana. Po silnici od města jede dostavník. Zastavil u pěšiny přímo do Žalovic vedoucí. Vystupuje muž, přeje cestujícím „šťastnou cestu“, dává kočmu zpropitné. Tento děkuje a práske do koní; onen kráčí pěšinou. Jeť to mladý muž, velké, štíhlé postavy. Zrak upíraje na protější návrší, s něhož se od sochy sv. Jana procesí pohybuje dolů, ustavičně tam hledí, usmívá se, utírá si vousy, na něž mu slzy s očí skanuly. Netřeba nám hádati, kdo by to byl. Jeť to Jeníkův Jeníček. Zahalliv se v plášť a šavli přitáhnuv k boku, aby neřinčela, pospíchá k vesnici, by do chrámu Páně přišel dříve než procesí. I podařilo se to, a tudíž posadil se do nejzazší lavice. Zpívaje přichází lid: mladý důstojník si zakryl pláštěm i tváře. Chrám jest naplněn: jest požehnání. Po požehnání někteří odcházejí, jiní zpívají ještě jednu píseň. Již jde také starý Jeník, jdou s ním oba kmotři, a voják v plášti kráčí za nimi. Na hřbitově padl otcí okolo krku, a líbá se s kmotry. Jdou stranou, aby lidem nepřekáželi. Každý Jeníčka vítá; každému se líbí krásný pán, jen prý jest trochu ledý. Jeníček drží otce za ruku a mluvív s ním.

Pan farář čekal na sládka z města, jenž s dcerou na procesí přišel a byl na požehnání. Chtěl požádat, by dnes faru navštívil. Už si ho vede pravou a dceru levou rukou. „Dnes mi neutečete“ — praví. — „A hle, kdo to tam? — Voják, Horina, Dolina a — jdou sem k nám.“ — Pokročil a již volá: — „I můj drahý Jeníčku, či pane nadporučíku!“ — a již líbá a objímá statného vojína. Blažený otec rozplývá se v slzách.

Pan farář přinutil všech, aby si zašli k němu na faru. Po stručném vysvětlení představuje Jeníčka svým hostům z města a tyto jemu řka: „Pan starý, jenž nám dobré pivo varí. Tu jeho dcera, panna Johanka, která mi již všechny knihy přečtla, co se z Prahy ze škol od Vršulinek navrátila. Máte-li, pane nadporučíku, nějaké, ale dobré knihy k čtení, přijdete s nimi vhod.“

„Ale prosím, velebný pane, ráčíte mne zahánbovati. Toho bych se přece neodvážila. A pak vždyť čítám jen po práci a v neděli“ — omlouvala se uzardělá panna. Při tom pohlédla mimovolně na Jeníčka, jenž ji skoumavým zrakem pozoroval. Oči jejich se potkaly; Jeník cítil, jakoby ho u srdce bodlo. A nač bychom se tomu divili? Sličná, šlechtěná panna mělat v něžném obličejí pod vysokým čelem dvě krásných, modrých očí.

Jeníček se pozdržel, jen pokud uctivost k panu faráři žádala. Pak prosil za odpuštění a odebral se s otcem a kmotry domů. Pod večer klečel Jeníček na hrobě matičky své; kostelník jej viděl, když šel klekání zvonit. Druhého dne přinesli z pošty vak, jež si tam Jeníček byl zanechal. V neděli na to byla u Jeníků jakási porada. Panu nadporučíkovi se zahálka nechtěla líbiti. Mohl býti ovšem ze služného, jež dostával, slušně živ; chtěl ale míti jisté zaměstnání. Otec navrhoval, aby se na uhlí uhodilo, a sice na místě, kdež byl vyměřoval a kreslil. Náskres svůj předložil a odůvodnil. Kmotři byli srozuměni. Pan farář, jenž se právě k tomu nahodil, schvaloval to, dokládaje, že „kdo ničeho nepodnikne, nevynikne.“ Vyjednáno. Slíbili si mlčenlivost. Jeníček psal pak po několik dní; k úřadu zadáno jest mnoho písemností. I přišlo povolení k dobývání uhlí, a žádaná výměra byla úředně pojištěna, tak že v udaném obvodu nikdo jiný již dobývati nesměl.

Zjednáno několik dělníků. Na protějším od kumbálků návrší postavila se z prken bouda. Mělo se počnouti, poprvé se mělo rýčem rýpnouti do země. Jeníkové požádali pana faráře, aby požehnal práci. I přišel, říkal modlitbu a udělil všem přítomným své požehnání. Podali mu rýč, i rýpnul tříkráte do země řka: „Ve jménu Otce, i Syna, i Ducha svatého.“ Zdař Bůh na přímluvu sv. Jana Nep.“ — Taktéž každý z ostatních vyrýpnul a vyhodil tři lopaty země. Mladý Jeník učinil slib, že zdaří-li se podniknutí, první čistý výnos

obětovati chce k oslavení sv. Jana Nep. a sice jmenovitě na opravení oltáře sv. Jana v chrámu Páně Žalovickém.

Šichtmistr v hraběcích dolech a mnozí majetníci dolů na protější straně smáli se tomuto ovšem smělému podniknutí. Ano, i dělníci z oné strany posmívali se dělníkům z této strany. Tito však pracovali upřímně, z jamky stala se žumpa, ze žumpy jáma, země se s počátku vyhazovala, pak po rumpálu vyvážela. Přišli na skálu: trhal, lámal, vyvážel se kámen, načež se opět vrtalo ohromným nebozezem. Už se povídalo, že budou díru zase zahazovati. Šachta byla hlubší a hlubší. I počali znova vrtati, a ejhle, nebozez byl naplněn černou zkamenělinou. — Zkoušeli ji a hořela; měli tedy — uhlí. V kumbálcích už se nesmáli, nýbrž každý se divil, že dříve žádnému nenapadlo, tak blízko u silnice uhlí dobývati. Nyní ucházela práce vesele. Jeníkové si vydlužili do začátku peníze. Kdo je měl, rád je půjčil. Práce započala znova, Jeníček najal více horníkův a dělníkův. Vozilo, tesalo se dříví na podpory a žebříky. Nejprve udělaly se dvě pravidelné šachty. Horina byl dohlížitelem u jedné, Dolina u druhé. Jakmile odkryli první vydatnou vrstvu, vyvezli krásné, černé, lesklé uhlí, jež jako bílými žilami bylo propleteno. Přivolaný pan farář pokropil je svěcenou vodou a shromážděným horníkům oznámil, že jejich pán, mladý Jeník, si přeje a žádá, aby jeho doly od toho dne se nazývaly „cech svatojanský“, oni sami ale aby slouli horníky z cechu svatojanského.

Jelikož rozsáhlé ložisko uhlí horníkům stálou práci zaručovalo, majetníci hor, mladý Jeník, smluvil se s nimi o mzdu. I podával jim o mnoho více, než by kdekoliv jinde byli vydělali, avšak s tou výminkou, že se jim strhovati bude na oděv, aby k zvláštním slavnostem všichni stejně oděni byli, na podporu nemocných a na výživu vdov a sirotků zemřelých horníků, aby na žebrotu jíti nemusili. Všichni tomu byli rádi. Vždyť jim zbývalo hotových peněz tolik, jako jinde horníci dostávali. Při tom měli též opatřený oděv, měli výživu v čas nemoci.

Až na silnici upravila se řádná cesta. Na podzim pak předjížděli se vozkové, aby jen v svatojanském cechu uhlí naložiti mohli. Neradi jezdili dále do kumbálků; v svatojanských dolech nemohli však postačiti. Zásobu uhlí přes leto nahromaděnou, rozvezli si hospodářové na podzim pojednou na všechny strany. Jel-li čeledín pro uhlí,

přikazovala mu hospodyně: „Jen pospěš, abys mohl naložit v svatojanském cechu, tam odtud uhlí nejlépe hoří!“ — A když přijel chasník domů, vyprávěl obyčejně, že se o uhlí takorba rvátí musil, sousedův že musel jeti do kumbáleků. Milá panímámo, — dokládal — těm to jde! To je odbyť! Půjde-li to tak pořád, zajistě zbohatnou, peníze se jim jen sypou. Tak rozumoval čeledín, jiní zase říkali, mladý pán že už sedí v rákosí, a že bude brzy píšťaly řezat. Avšak vizme, co on činí!

V neděli odpoledne chodíval pan nadporučík Jeník do města do pivováru. Říkal se, že na pivo. Několikrát byl tam s ním otec; jednou též oba kmotři, nyní štajgrové. — Nastala zima, minul advent, přišel masopust, a tu se ohlašovalo v Žalovickém chrámu Páně, že v stav sv. manželství vstoupiti míní pan Jan Jeník, c. k. nadporučík na odpočinutí, majetník uhelných dolů cechu svatojanského. I bude sobě za manželku bráti Johannu; vlastní dceru pana Ivana Čecha, mistra sladovnického a pachtýře městského pivovaru, oba svobodní, náboženství katolického, ohlašují se se zvláštním povolením jednou za třikráte. V úterý předpolednem byly v městě při mši sv. oddávky. Hora a Dolina byli přítomni co svědkové, a horníci cechu svatojanského stáli v chrámu Páně co čestná stráž. Po vojensku s hudbou přišli i odešli. Na snoubence bylo milé podívání. Ženich měl svůj záslužný kříž na prsou, při mši sv. modlil se z knížky, při pozdvihování sklonil hlavu až na knížku, a svědkové viděli, kterak nepozorován od jiných, polibil jakýsi obrázek. Nevěsta s věncem na hlavě, a směle díme s věncem v srdci, byla v šatu svém jako tvor, jenž se s oblaků snesl na zemi. Hlasem srozumitelným slibovali si lásku a věrnost manželskou až do smrti. Starý Jeník, unášeje se blahým citem, v duchu volal, jako ondy stařec Simeon: „Nyní propouštíš služebníka svého, Pane, v pokoji!“ Lidé si šeptali, „ti že se jeden pro druhého narodili. Jak prý se viděli, hned ustanovili se oba na tom, že si on jiné — ona jiného nevezme.“ Duše jejich se tedy při prvním shledání poznaly a spojily. Blaze jim!

Sládek horníky celého cechu pivem vyčastoval. Mimo ně napojil a nasýtil každého, kdo se přihlásil. Dnes byl by se s každým objímal. Vdaltě svou jedinou dceru a sice tak šťastně, že by dokonalejšího ženicha v celé zemi byl nenalezl. Byť o tom tak přesvědčen, žeby se nikdo nebyl směl

opovážit odporovati jemu; hubatku piva byl by naň vylil.

Mladá manželka zůstala prozatím v pivováře. Sládek koupil v Žalovicích statek, jehož polnosti se rozkládaly vůkol Svatojanské šachty. I přikoupil též něco jiných rolí. Na jaře počali stavět blíže šachet úhledný dvorec. Pan starý dal pak v městě výpověď, aby se o jiného sládka postarali. „Já“, pravil, „mám toho lopocení už dost. Nyní v stáří si odpočinu a budu rolníkem.“ Když stavba ukončena byla, odstěhoval se do dvorce. Při zemi bydlí tam nyní s manželkou a s čeládkou, nad nimi mladí svorní manželé, z nichž by jeden pro druhého do ohně skočil. Starý Jeník má svou světničku blíže pokoje, kdež účtuje, zapisuje, přijímá a vyplácí. Dobytek naplnil chlévy, drůbež skáče po dvoře, ovce se ozývají v ovčíně. Někdejší rychtářův pasák jest nádvorníkem. Ilorinovi a jeho rodině vystavěli zvláštní domek se zahrádkou blíže cechu. Dolina jest pánem domku, jež si byl Jeník po svém propuštění koupil. V Žalovickém statku bydlí mnoho horníků ze svatojanského cechu. Drácková zemřela, ale až do smrti tvrdila, to že se jí nestalo, aby kmotr do vínku jen obrázek dal. Kmotříčky, nyní už babičky, Řehťácková a Klinkáčková uznávají, že přece pan štaigr tenkrát dobře učinil, když si chudé ale poctivé kmotry vyvolil. A ten obrázek prý byl lepší než peníze. Synové jejich jsou havíři v svatojanském cechu. — Hraběcí doly čím dále, tím méně vynášely. Vydání přesahovalo příjmy. Vrchnost je prodala. Koupil je Jeník. Pan šichtmistr si koupil hospodu na silnici; dobře prý hospodařil a mnoho si nachoval. V bývalých hraběcích nyní Jeníkových dolech v kumbálcích se uhlí sice dobývá, ale musí se přivážeti do svatojanských skladů. Proto ve dvorci koupili o dva páry koní víc. Uhlí se rozvází na všechny strany. Asi 40 vozků jezdí s ním do Prahy, a leckdos, jenž tyto řádky čte, sedívá snad u kamen, v nichž hoří uhlí ze svatojanského cechu. V Žalovicích jest nový, krásný oltář sv. Jana. Jeť to krása nevidaná: samý mramor a zlato. To byla sláva, když byl svěcen a první mše sv. se tam konala! Na oltáři jest nový obraz sv. Jana; maloval ho v Praze znamenitý malíř, a sice podle toho obrázku, jež mladý pán stále u sebe nosí. Stálo to mnoho peněz, mnoho-li ale, nikdo nevěděl.

Kdo by z laskavých čtenářů rád zvěděl, co se ještě dále stalo, nechť si přečte

první stránku této povídky. Všecko se právě opakuje, jen že jedou dva kočáry do Zalovic a ne vůz, a pak že starý Jeník jest — dědečkem.

DOPISY.

V Prčici v oktávě sv. Jana Nep. 1871.

(Oslava sv. Jana Nepomuckého.)

„Sunt pueri pueri, pueri puerilia tractant“^{*)} říkávame vidouce děti rozličné hry provozovati. Byvše maličci, hrávali jsme si též. Vedle her žertovných provozovali jsme také hry vážné; hráli jsme si na hospodářství, na školu, ano někdy i na kostel, kterážto poslední hra se nám však nikdy valně nevydařila; pan páter neuměl nic více nežli „Dominu svobiskum,“ a „kázám, kázám kázání,“ pan učitel nehrál na varhany, nýbrž jen na píšťalu, a kostelník zvonil toliko svými ústy. Co však si letos na den sv. Jana Nep. u nás dívky vymyslyly, bylo více než pouhá hra. Máme zde totiž mimo sochu svatojanskou na náměstí ještě jednu krásnou na mostě, k níž v řečený den panem farářem byl slavný průvod veden. Po průvodu napadlo dítkám, že by si mohly také udělati „procesí.“ Brzo byly tu korouhve z papíru a průvod se pěkně seřadil. Jeden chlapec, jenž co ministrant k tomu ovšem nejvíce práva měl, začal předříkávati z knížky litanie ke všem Svatým, jež ostatní za ním zpívali. Tak se došlo až na most. Zde se vykonaly zcela vážně rozličné modlitby a průvod byl ukončen. — Mnohý z četných diváků si snad pomyslívida takovýto neobyčejný průvod: děti si hrají. Považlivější však zpomněli si na slova písma: „Z úst maličkých připravils sobě chválu.“ Pánu Bohu byla zajisté tato pocta svatého mučeníka, který za pravdu zjevenou život svůj ochotně položil, neméně milá, nežli pocta, kterouž mu vzdali dospělí. Kdybychom byli mohli anděle strážné dítek těchto uzříti a jiné kůry andělské, s jakou as radostí nebeskou průvod tento doprovázeli, byli bychom živě ctili hluboký význam slov Spasitelových: „Zajisté pravím vám, neobráťte-li se, a nebudete-li jako maličci, nevejde do království nebeského.“ (Mt. 18, 3.) — Že takovýto něžný cit jen dobré vychování náboženské vypěstovati mohlo, jest zjevno. Než právě to bude snad mnohým „osvícencům“ trnem v očích. K čemu takové pobožňstkářství? Ano, kdyby takhle

byly děti vzaly cepy a palcáty a svoláním: „Sláva památce Husově“ se byly daly do kulturního díla — tu by byl mohl národ s hrdostí pohlížeti na tu nadějnou omladinku; ale takové pověry a t. d. Inu ovšem; svatým, které naši kulturníci ctí, jinou poctu nežli s cepy a palcáty vzdávati bylo by rouháním. Na štěstí neďa se dětská mysl k tak „rázným“ činům ještě rozohniti. „Pochodní“ osvěty se dívky jen zaplašejí; je vábí toliko jemná světélka svatojanská. Úc ta k sv. Janu přece jest velmi hluboce v mysl lidu našeho zakořeněna, než aby se dala vyvrátiti burácením vichru novohusitského. Neporušený jazyk svatého rodáka našeho přece jen příliš hlasitě vydává svědeckví pravdě, než aby se Čech odíci mohl víry samospasné. Sílu důkazu, jež Bůh sám pravdě našeho katolického náboženství dává zachováním údu, který nejdříve hnílobě podlehá, cítí i nepřátelé svaté církve. Aby si z nesnáze pomohli, chtějí obalamutit lid, že prý vzácná reliquie nepatří Janu z Nepomuku, nýbrž Janu Husovi (!) — zapomínajíce, že popel Husův Rýn do moře odnesl. Sic mentita est iniquitas sibi! J. B—k.

V Želivě dne 21. května 1871.

(Druhá veřejná zpráva o slovanském misionářském ústavě v Americe.)

Čtenáři „Blahověsta“ snad se ještě pamatují na první veřejnou zprávu o slovanském misionářském ústavě, založeném v Milwaukee v Americe, podanou předešlého roku v 33. čísle těchto listů. Byla-li ona utěšená, tím potěšitelnější jest „druhá veřejná zpráva“ o témž ústavě, kterou mi zakladatel toho ústavu, důst. pan Jan M. Gartner, ku konci minulého měsíce zaslal. Zní takto:

„Blahé vědomí dobrého skutku samo v sobě jest odměnou tomu, který jej vykonal. Mimo toto vědomí není ale snad nic více s to tuto odměnu zvýšiti a rozhojnití a k nové dobročinnosti povzbuditi než pohled na utěšené ovoce, jaké ten dobrý skutek přináší. Tuto radost šlechetným dobrodincům slovanského misionářského ústavu působiti a slovanskému obyvatelstvu ve Spojených státech nových přátel a příznivců získati jest účelem těchto řádků, kterými zároveň první svou veřejnou zprávu, danou dne 20. července 1870, doplňuji.

Misionářský dům, budova to vyvedená v gothickém slohu klášterním, byl čtvrtou nedělí adventní slavně posvěcen a nejsv. Srdci Páně věnován. — Když jsem as před třemi roky dojat velikou opuštěností slovanského obyvatelstva ve Spojených stá-

*) Chlapci chlapci jsou; chovajíť vždy se chlapci co chlapci.

tech poprvé na založení toho ústavu pomyslel a známé svolání dne 5. listopadu 1869 — obsažené v 7. čísle lonského ročníku „Blahověsta“ — uveřejnil, kterážto svolání v českých a moravských časopisech evropských brzo se rozšířilo, tehda nebyl by snad nikdo tak rychlého a požeňnaného výsledku se nadál, jakého milý Bůh podniku nemálo odvážlivému skutečně popřál. Všemohoucí Slitovník nehleděl na nehodnost a slabost sluhy svého, ale na velikou potřebu a nouzi opuštěných a poslal již mezi stavbou ústavu kněze z Evropy, kteří se slovanskému misionářství ve Spojených státech s horlivostí a láskou oddávají. I přišli z bohosloveckého konviktu Lovanského (v Belgii, — jest to ústav, kde se bohoslovci a j., kteří se chtějí státí misionáři v Americe, vzdělávají a na to připravují —) vel. pp. Jan Zlepčik, V. Vacula a V. Tilek, kteří v Cedar-Rapids-u (Jowa), v Baltimore (Maryland) a v Detroitu (Michigan) Čechy v osady shromáždili; vel. p. Alois Heller z Čech převzal správu české osady v Milwaukee; vel. p. A. Lang opustiv Milwaukee ujal se Čechů v Highlandě (Wisconsin), vel. p. J. Ehrenberger ujal se Čechů v Rock-Creek-u (Missouri), vel. p. J. Brunner Čechů v Cooperstown-u (Wisconsin), vel. p. J. Rodovicz Poláků v Milwaukee (Wisconsin), vel. p. Fr. X. Sulak S. J. Poláků ve Winoně (Minnesota) a vel. p. J. Kř. Musilevicz Poláků v La Crosse (Wisconsin). — Též pro Čechy v Edwardsville (Illinois) jest již kněz z Evropy povolán. Dále byly počátkem toho roku v Novém Yorku a v Pittsburgu (Pennsylvania) české osady zřízeny; pro první jest vel. p. Jiří Weidlich z Čech určen, správu druhé převzal vel. p. J. Videnka, první zde (v Americe) vycvičený a vysvěcený kněz slovanský.*) Mimo to připravují se ještě 2 slovanští mladíci v semináři „Salesianum“ ležícím nedaleko města Milwaukee, pak 2 v semináři u sv. Vincence v Pennsylvanii a jeden v semináři Filadelfickém na vznešený stav duchovní a cti. školní sestry v Milwaukee se zvláštní ochotou cvičí slovanské dívky, aby se učitelkami na českých a polských školách státi mohly.

Tak všude na všech stranách Spojených států nový, cílý ruch v náboženském životě

slovanských katolíků se jeví. Prátele draží! kdožby v tom, že tak nenadále pomoci a tak rychlého uskutečnění úmysl na dlouhá léta vypočtený, zaříditi totiž slovanskou misii v Americe, kdož by v tom, pravím, neznamenal podivu hodné a milosrdenství plné řízení Otce nebeského, jenž slyšel zločinný křik a nárek opuštěných a jejich tiché slzy čítal? Kdož by též k velikému dílu spasení a vykoupení nesmrtelných duší, duší to vlastních nouzi trpících a pomoci na nejvyšší potřebujících bratří a sester v Kristu, s radostí sám ruky nepřiložil? Hle mají sice již kněží, ač posud jen tolik co jich právě nevyhnutelně třeba, ale nemají na mnoha místech ani kostelů ani škol a jsou chudi, velmi chudi! Slyšeli jste hlas o pomoc volajících kněží z Detroitu, z Baltimore a z Pittsburgu. O neuzavírejte uší svých před nimi, pomozte — a pomozte rádi! Duch církve katolické podobá se zajisté duchu Božského Zakladatele jejího a to byl duch stálé oběti, ustavičného sebe obětování za nás. Jen tam, kde tento duch, tato obětovná mysl v život a útroby údů církve naší vnika, jen tam se jí dobře daří, tam prospívá, tam utěšeně vzkvétá a tím hojnějšího ovoce přináší, čím více taková mysl dítky její oživuje a naplňuje, čím více dobročinnými skutky a skutečnými obětmi se jeví. Jako náš milý Spasitel jen obětí předrahné krve své světu ztracený život vrátil, tak musí každý, jenž tohoto života účastným státi se touží, svou krev, svůj život obětovati Bohu; a byť ne vždy, jako sv. mučeníci, mukami a mečem, tedy aspoň prací a potem. A to platí o kněžích i nekněžích, o jednotlivcích i celých národech. Tato slova, přátelé milí, vysvětlují vám dvojí velmi záhadnou a nad míru podivu hodnou věc: proč tak radostně se vzrývá naše sv. víra v Americe přes všechna bezpočetná pohoršení a nebezpečí, která ji tu se všech stran obkličují, a za druhé: proč v jižní Evropě tak živoří a vadne přes všechny kostely a kněze, kterých tam takové má množství. — O neustávejte tedy tohoto ducha dobročinnosti v sobě vždy udržovatí a oživovatí a skutkem vždy více osvědčovatí, jak vám blaho a prospěch našeho sv. náboženství, jak vám blaho vaše vlastní i blaho dítek vašich jest milo a vzácné!

Co se ústavu misionářského samého týče, zbývá ještě podotknouti, že zřízením samostatných farních osad v dotčených diecesách hlavní účel ústavu skoro dosažen a snad ještě tohoto roku, poněvadž se nejnověji zase několik českých kněží z Evropy

*) „Škola B. Srdce Páně“ vycházející v Rajhradě na Moravě, přináší v 5. čísle letošního ročníku o prvotinách vel. p. Videnky a o slavnosti vysvěcení svrchu řečeného misionářského domu dle amerických listů pěknou zprávu.

k misii sem přihlásilo, úplně docílen bude. Tím však původní plán ústavu podstatně bude změněn. Jak mile totiž všude, kde toho třeba a poněkud jen možná, slovanské osady vlastními duchovními správci opatřeny budou, bude ústav jen ještě na starosti míti a) zastávání duchovní správy v menších po různých ležících usedlostech, které do oboru jeho patří a b) občasně odbývání misii pro lid v těch osadách slovanských, které již svého kněze mají. Aby se pro tento dvojí účel, jak se z počátku na to pomýšlelo, zvláštní kongregace kněží založila, nezdá se více z mnohých příčin radno; obojí účel může s mnohem menším nákladem a větší úsporou času a práce skrze některý již založený řád slovanský dosažen býti. Vynasnažím se tedy s pomocí Boží a ve srozumění s nejdůst. pp biskupy, jak mile o hmotné zaopatření ústavu postaráno bude, získati pro něj některý z těch řádů, jenž slovanské údy v středu svém chová, a tomu ten ústav odevzdati. — Čest a chvála nejsvětějšímu a nejmilostnějšímu Srdci Ježíšovu. — Z Carrolltownu v Pennsylvanii (nejvyšším obydleném místě pohoří Alleghanského) 30. března 1871. — Jan Maria Gartner, gen. vik., misionář nejsv. Srdce.

Budoucně něco o založení nových českých osad v Novém Yorku a v Pittsburgu, a o zamýšlené schůzi slovanských v Americe žijících kněží v St. Louisu. P. M.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup, jenž hlavní služby Boží o slavnosti sv. Jana Nepom., k níž se letos 40.000 poutníků sešlo, sám konal a v den nanebevstoupení Páně v seminářském chrámu Páně nešpory měl a pak slavným průvodem a požehnáním pobožnost 40hodinnou tam ukončil, bude o nastávajících hodech svatodušních udělovati svátost *biřmování*: v sobotu 27. t. m. u sv. Klementa na Starém městě studujícím vysokých a středních škol zdejších a sice v 8 hodin Čechům a v 10 hod. Němcům; ostatním věřícím u sv. Mikuláše na Malé straně v touž sobotu a v neděli svatodušní o 4. hod. odpoledne, v pondělí pak a v úterý svatodušní vždy v 9 hodin ráno a o 4. hodině odpoledne. — V úterý svatodušní, v den to jmenovin Jeho Veličenství císaře *Ferdinanda* (30. t. m.), bude u Věch Svatých na hradě sloužena v 9 hodin slavná pontifikální mše svatá. — Ve středu 31. t. m. ukončí se slavným požehnáním a chvalo zpěvem sv. Ambrože

letošní *Májová pobožnost* u sv. Klementa na Starém městě.

— Pobožnost 40hodinná bude sekonati od 27—30. května na Volsanech, 31. května a od 1.—3. června u P. Marie Vítězné (u Karmelitánů), od 4—7. června u Matky Boží Sněžné (u Františkánů).

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci dubnu 139 chudých, v Pražských nemocnicích zemřelých křesťanů; celkem letos 448 osob.

— Z *Českého Brodu*. Biřmovanců v našem vikariátu bylo 4421. J. Emin. nejd. p. kardinál arcibiskup byl všady slavně a srdečně uvítán; světnice školní, v kterých odbyval zkoušku z náboženství, byly přeplněny, což platí i o chrámech Páně, v kterých mši sv. sloužil, kázal a sv. biřmování uděloval. Bylo na všech místech důkazů dosti, že náš český lid svého vrchního pastýře posud velice si váží, ctí a vřele miluje.

Z Mnichova. (Dokončení.) V. Nebezpečí, jimiž prý víra v *neomylnou učební moc papežovu* státní a společenské poměry ohrožuje, není opravdu ničím, i ty se nám okazují byti pouhými strašáky. Neboť

1. stát se zakládá na božském řádu světském tak jistě jako církev; neomylná tedy učební moc církve, duchem svatým vedena jsouc, nemůže nic předpisovati, coby se s státem, na témž řádu založeném, nesrovnávalo.

2. Měla-li by neomylnost *papežova* do sebe nebezpečí pro stát, měla by je neomylnost *církve* vůbec — a byla by je osvědčila od dávna: neboť katolická církev byla vždy „náboženskou společností na neomylnosti se zakládající.“

3. Mluviti o neobmezené „všemoci“ anebo „svrchované svévoli“ papežově zdá se nám podivno, poněvadž neomylnost papežova týmiž mezemi ohrazena jest, kterými i neomylnost církevní, totiž aby poklad nadpřirozeného zjevení Božího a zákonů mravních lidstvu čistý a neporušený zachovala. A dekret, proti němuž se brojí, zní doslovně toliko o rozhodnutích, týkajících se učení *víry* a *mravů*: že pak se slovem „*mravů*“ toliko rozumějí základní pravidla, jak by člověk své svobodné vůle k bohumilému životu použiti měl, nikoliv pak aby se některé zevnitřní skutky násilně na něm vymáhaly, o tom jsme tak jistě přesvědčeni, že důvěrně vstříc hledíme budoucímu oprávněnému toho vysvětlení, jehož si žádáme a které přijíti musí.

Dle toho tedy uvažujeme za svou povinnost, abychom se ustanovení církevního sněmu vatikánského věrně drželi jsouce katoličtí křesťané, katoličtí kněží, občané. Jsouce katoličtí křesťané máme příkaz Kristův, abychom církve slyšeli; jsouce katoličtí kněží nesmíme lidu, zvláště pak farníkům svým dáti žádného zlého příkladu neposlušnosti; jsouce občané, jsme přesvědčeni, že neomylná učební moc papežova, nyní za článek víry prohlášená, nás a lid katolický ani nyní aniž kdys jindy v odpor s našimi občanskými povinnostmi neuvede. „*Věrnost králi, poslušnost zákonu a zachování ústavy státní*“ ta jest naše občanská přísaha a tu tak svatě a neporušeně dodržíme, jako tu, kterouž jsme přísahali biskupu římskému.

Že učení o neomylnosti papežově, pro kteréž prý stará říše německá zahynula, i nyní „zárodek zaneše k nevyčísitelnému ubytí do nově utvořené říše,“ — jest udavačství k jistým účelům dobře vypočítané.

Pan profesor Dr. Döllinger, náš druhdy oslavený učitel dějin, choval až do posledních let jiný náhled o důvodech rozpadu staré císařské říše. Za nejhlubší důvod udával vždy snahy jednotlivých knížat, odtrhnouti se od říše, k čemuž jim za vhodnou příležitost nastala reformace posloužila. My chováme též nezvratně přesvědčení, že nová říše německá až na konec věků potrvá, nebude-li míti jiného nepřitele mimo papeže římského.

Učí-li nyní p. Dr. Döllinger jinak a postavil-li se proti církvi tak, že si za to slávy ode všech nepřátel i církve i křesťanské víry vtržil, jest to srdci našemu nad míru bolestné, poněvadž jsme muži tomu synovskou láskou povinni a rádi bychom mu tuto lásku jak daleko možná zachovali. Touto synovskou láskou nadšení přejeme, aby toto rozhodnutí nebylo ani jemu k záhubě, ani mnohým ku pádu.

To jest naše zřejmé osvědčení, kteréž tímto slavně před katolíky toho hlavního města, svými osadníky vydáváme. Máme za to, že toto osvědčení jsme povinni sobě samým i celému duchovenstvu naproti nesmírnému jeho obvinění se strany p. Dr. Döllingera. Velebné duchovenstvo mnichovské, bavorské, německé soudiž, zdali jsme tímto v jeho smyslu jednali.

V Mnichově 13. dubna 1871.

Dr. Antonín Westermayer, k. dvorní rada a městský farář s osmi ještě faráři městskými vlastnoručně podepsanými.

Když muži téměř po boku učence za

nynější doby tak proslaveného i pokořeného žijící proti němu tak rázně se osvědčují, nic nedbajíce, že jest krajan, vznešený hodnostář, proslulý učenec, i mnohých z nich vážený učitel: což máme souditi o lidech u nás, kteří jméno jeho zneužívajíce proti církvi vůbec brojí? Zdaž o nich neplatí, že tupí to, čemu nerozumějí? A

Z Lužice. O pokřesťanění Lužičanův dobyl sobě, jak známo, velikých zásluh sv. Benno biskup Mišenský, jehož památka ale v zemích těch takořka zcela vyhynula, od té doby, co Lužičané odpadli od víry katolické. Teprvé letos kalendář sv. Bonifacia obnovil památku svátce toho. Avšak méně zapomněli Lužičané na to, že před několika věky byli katolíky. Jsouce totiž násilím přinuceni, aby se odřekli pravé víry, zachovali až dosud mnoho katolických obyčejův. Tak dosud světí ještě některé svátky Mariánské, ovšem i ty, které ani u katolíkův již nejsou svátky zasvěcenými. Na p. v den Navštívení P. Marie jdou všickni dopoledne do modlitebnice, kdež poslouchají kázání a konají svou pobožnost, a teprvé odpoledne ubírají se po své práci. Totéž panuje i v den Zvěstování P. M. a na sv. Michala archanděla. Úcta k P. Marii vůbec zachovala se u nich až na naše skoro časy. — Znal jsem konvertitku, vypravuje jistý Lužičan katolík, která s velkou láskou se rozpomínala na bábu svoji, jež ji v mladém věku ctíti učila P. Marii a k ní se modlití.

V mnohých vesnických kostelích po celé Lužici zachovaly se ještě gotické oltáře, sochy z XIV. i XV. století, až novotářství a nesnášelivost časův nynějších je vyhazovati počala. Tak v Gubíně na náměstí stojí ještě z katolických časův postranný kostel gotický, ale uvnitř jest velmi spustlý, jako vůbec všechny protestantské chrámy.

Lid vesnický jest ovšem nábožnější než měšťáci; ale ani na venkově není mezi lužickými protestanty jednoty: jsouť mezi nimi staroluteráni, anabaptisté, irwingiáni a t. z. „apoštolští katolíci.“ — Kdy as obrátí se tito všickni k jediné a pravé jednotě katolické? — A. M.

Z Říma. Dne 12. dubna se odtud vybral biskup Cusi, kterýž v Rakousku a Uhrách sebral dosti hojně příspěvky ve prospěch katolické misie v Číně. Několik tisíc franků poslal ještě z Evropy do Číny; nyní pak měl ještě 10.000 franků, kteréž sotva vystačí k zaplacení útrat na zpáteční cestu; biskup získal také v Evropě pět kněží, kteří s ním do daleké ciziny se

ubírají, aby síly své úřadu misionářskému věnovali.

— V dubnu t. r. bylo v Římě zřízeno místo bohoslužebné pro sektu Methodistův; jest to v celku již šestý chrám, jenž k náboženským účelům jinověrců v Římě slouží. — Dne 3. května odevzdal nový vyslanec francouzský, hrabě d'Harcourt své listy úvěrné sv. Otcí Piu IX. Ačkoli se v obyčejném voze najatém do Vatikánu ubíral, přece byl od několika set Římanův, kteří jej očekávali, poznán a pozdraven hluchým voláním: Ať žije katolická Francie! — Italská vláda velice se nad tím horší, že Francouzsko nového vyslance u papežské Stolicе ustanovilo.

— Dekretem ze dne 4. března schválil král poctivec, Viktor Emanuel, zrušení osmi klášterův římských, aby v místnostech jejich mohl ubytovati úřadnictvo své, až dne 20. června se na jisto přestěhuje z Florencie do věčného města. Jsou pak to kláštery staré a znamenité, jak vysvítá z historických zápisek, jež vydala *Unita cattolica*.

1. Klášter a kostel nazvaný *Santa Maria in Vallicella*. Kostel jest přespanilý, a vystavěl jej pod jménem *Chiesa Nuova* sv. Filip Neri, zakladatel řádu a pravý apoštol Říma. Kostel ten jest pravdivá galerie nejkrásnějších obrazův a soch. Konvent s ním spojený jest také obšírný; přebývali v něm OO. Filipini, mezi nimiž dosud panuje duch sv. zakladatele jejich. Při konventě byla biblioteka, zvaná *Vallicelliana*, kteráž měla hojnost rukopisův řeckých, latinských a vlašských, a mezi těmi obzvláště autografy znamenitého kardinála Baronia Filipina, spisovatele historie církevní, a biblí Alkuina, učitele a rádce Karla Vel. Biblioteku založil sám sv. Filip Ner.

2. *Dvanácti svatých Apoštolův*. Jest to basilika s titulem kardinalským a s farou pod správou Minoritův konventualních. Nazývá se také basilikou konstantinskou, jelikož prý sám Konstantin Vel. ji vystavěl dal. R. 555 přestavěl ji papež Pelagius I., a nástupcové jeho ji okrašlovali bez ustání. V chrámě tom jest mramorový náhrobek Klementa XIV., dílo slavného Canovy. Papež Pius II. svěřil r. 1462 ten chrám péci Františkánův konventualních na žádost kard. Bessariona, jenž od něho svůj titul měl. Týž kardinal vystavěl při něm také klášter, v kterémž na 200 řeholníkův mohlo přebývat, kterýž obsypán byl stédrymi dary mnohých dobrodincův, a z kterého vyšli papežové Sixtus V. a Klement XIV.

3. *Sv. Silvestra a Štěpána in Capite*,

jest chrám s titulem kardinalským a klášteřem řeholných panen sv. Klary. Stojí na nejnižším místě slavného druhdy *Campo Mazzio*. Klášter s oratořem vystavěl papež sv. Dionis r. 261. Na to přestavěl Pavel I. celý chrám i klášter, a zasvětil jej sv. Štěpánu. Jest to jeden z nejkrásnějších chrámův v Římě. Každý čtvrtý rok na den Stětí sv. Jana Křt. skládá v chrámě tom senát římský na oltář zvláštní oběť, záležející ze 4 svící voskových a stříbrného kalicha s patenou.

4. *San Silvestro a Monte Cavallo* na Kvirinale. Chrám ten stojí blízko staré budovy, zvané *Vico de Corneli*, kterou vystavěl slavný řecký literat Jan Lascar, aby v ní bylo kolegium pro mládež. R. 1800 přešel chrám i ona budova v majetek kněží kongregace della fede di Gesu, kteří mnoho pro něj učinili jsouce podporováni od rakouské arcikněžny Marianny, jež spojila ústav di Gesu s tak zvaným ústavem Ospizio di Tata Giovanni. R. 1814 odevzdal papež Pius VII. chrám i s budovou Missi-onářům, kteří tam svůj noviciát mají.

5. *Santa Maria della Virgini*. Při chrámu tom jsou Augustinianky. Chrám i klášter vystavěl na úpatí Kvirinalu r. 1604 papež Klement VIII. I do chrámu toho senát římský obětoval každého čtvrtého roku stříbrný kalich s voskovicemi, a mimo to ještě každoročně 4 svíce voskové.

6. *San Andrea apostolo* zvaný *della Valle*. Chrám i část kláštera stojí na témž místě, kde druhdy stával znamenitý palác knížat Piccolomini. Jest to chrám velmi veliký uprostřed samého města, jež tou příčinou také nejvíce navštěvují věřící. Když r. 1848 ukradena byla hlava sv. Ondřeje, kterou Pius II. v basilice Vatikánské uložil, konal Pius IX. slavnost nalezení sv. ostatku toho právě v tomto chrámu. Spanilý klášter Theatinův při chrámu tom jest památka po kn. Konstancii Piccolomini.

7. *Santa Maria sopra Minerva*, chrám s titulem kardinalským a farou pod správou OO. Dominikánův. Jest z 5. století a Dominikáni jsou při něm již od r. 1275. Brzy na to přestavěli a rozšířili chrám a přistavěli k němu konvent svůj. V kůru jsou pomníky Leona X., Klementa XII. a Benedikta XIII. V konventě odbývá vždy v pondělí kongregace kardinálův s. officii své obyčejné porady. Tu přebývá general řádu dominikánského a sekretář kongregace indexu. I jedna z nejslavnějších bibliothek, t. z. Kasanatenská jest v klášteře tom.

8. *Sv. Augustina*, chrám s titulem kar-

dínským (nyní jest J. E. nejd. p. arcibiskup *Pražský* kardinalem téhož titulu) a farou a klášteřem OO. Augustiniánův čili poustevníkův sv. Augustina. Až do věku 13. stavěli Augustiniáni tento chrám, potom jest do něho slavně přeneseno tělo sv. *Moniky*, matky sv. Augustina, dne 9. května 1430 u přítomnosti papeže Martina V. V chrámě tom jest také záračný obraz Matky Boží, jenž zachráněn jest u sv. Žofie v Cařihradě, když Turci r. 1453 toho města dobyli. A. M.

Z Belgie. V Belgii, kteráž jest jako Italie rejdištěm svobodných zedníkův, byl by těchto dnův jak vypravuje *Journal de Bruxelles*, smutně zašel jistý bratr tovaryšstva toho, by se ho byli neujali — nena vidění klerikálové. V Bruselu nalezen totiž na chodníku člověk skoro osleplý a na polo zkrchlý, jehož vzezření podávalo pravý obraz největší bídý. Milosrdní lidé — katolíci — ujali se ho. Kdo však byl člověk ten? — Druhdy dobře se mu vedlo, bylť to František Findeman, jeden z hlavních vůdcův lože bruselské, bývalý redaktor masonského listu *Observateur*, potom hlavní redaktor denníka *Echo du parlement*, a konečně literat bez stálého zaměstnání, jenž ale ustavičně válčil proti katolictví. Na konec života upadl v ruce těch, proti nimž za zdraví tak uputně bojoval, a ti jemu opatřili místo ve špitále sv. Jana. Tam pak vůdce massonův bruselských zemřel v náručí milosrdných sester, vyznav se prvé kajicně z hříchův svých a přijav poslední pomazání. Čin ten ovšem pobouřil velice p. „volnomyslníky;“ v listech svých protestovali „slavně“ proti „porušení svobody svědomí,“ tak že sobě konečně vymohli, že vydán jest jim nebožtík, aby jej pochovali. Nade hrobem jeho měli hlučné řeči, ačkoliv, dokud v nouzi byl, ani jeden si nevzpomněl na něho, byť měl nebožtíku co děkovati za nynější dobré bydlo své. Arci starali se teprve o „bratra“ zemřelého jen proto, aby ho vyrvali Církvi katolické, anobrž křesťanství a víře vůbec.

Prz. kat.

Z Francouzsko. Po čas trvání revoluce bylo v Paříži od červených republikánů zavřeno 20 chrámů katolických, mezi nimi také velechrám arcibiskupský. V měsíci dubnu bylo uvězněno 8 farářů, 3 vele vikáři a 28 jiných kněží. Ve 24 klášteřích a církevních ústavech konali republikáni policejní prohlídky.

Ze Španělska. Hlavní město Madrid čítá celkem asi 300 kněží, z nichž asi 10 se spojilo s revolučníky a za to ode všeho

obyvatelstva zjevně opovržení v odměn vzíti musili. Kněží tito nešťastní násilím urvali službu při dvorní kapli královské, kdež před tím kollegiatní kapitola četnými privileji opatřená služby Boží konávala. Leč patriarcha západní Indie co nejvyšší přednosta kaple královské zapověděl jim vykonávání liturgických funkcí a již se chystal vysloviti nad nimi církevní tresty, když tu působením nynější královny Marie Viktorie, rozené princezny Sardinské, byl vydán rozkaz královský, aby odpadlíci tito z kaple vypuzeni byli, načež opět kanovníci kapitoly kollegiatní do ní uvedeni jsou.

Z Ruska. (*Ruská missie v Sibiři*.) Jest vůbec známo, jaké práce a co peněz nakládá i ruská vláda i sv. synod Petrohradský, (jenž ovšem nic jiného není leč tolikéž ústav státní) na rozšíření pravoslavi v krajinách asijských, které poddány jsou Rusům, obzvláště pak v Sibiři, nebo tím způsobem získají svému despotismu — církevnímu i státnímu — duši nejlépe oddaných. V Sibiři bylo r. 1863 obyvatelstva 4,625.699 duší. Nyní pak jsou v mnohých guberniích tamnějších skoro sami křesťané. Tak na p. v gubernii Jakutské a Irkutské jest 98%, v Jenisejské a Tobolské 95%, v Tomské 90%, v Zabajkalské, přimořské a Amurské 85% křesťanův pravoslavných. Dle udání irkutského arcib. Parthenia obrátily se r. 1869 toliko v irkutské missii 1403 duše, což zajisté počet nemalý, považíme-li že v krajině té převládají mezi obyvatelstvem pravoslavní ruští osadníci, jichž tu a tam bývá 95% všeho obyvatelstva. Z. K. L.

Z Ameriky. Četné misie, které ve všech krajinách amerických se konají, vsady se potkávají se skvělým výsledkem. Tak v *Hazletoně* (biskupství Skranton v Pennsylvanii) konali Jesuité misii, při které 4600 katolíků přistoupilo ku stolu Páně a 28 sektářů přijato do církve. V *Brooklyně* se konala misie, při které 12000 osob přijalo Tělo Páně; mezi nimi nacházelo se 300 dospělých lidí, kteří poprvé v životě svém k nejsv. Svátosti té přistoupili; zde také 35 bludařů se opět k církvi pravé připojilo. — Ve chrámě Mariánském v *Alleghany* nedaleko Pittsburgu konal jenerální vikář Slovanův, kněz J. St. Gartner s novosvěcencem Videnkou misii pro 300 českých rodin tamějšího vřkolu.

— V St. Louis odkázala jistá paní 12000 dolarů jednotě sv. Vincencia; z těchto peněz bude prý zřízen ústav pro káranice. — V *Prairie du Chien*, v diecési La Crosse (stát Wiskonsin) zakoupil katolický

Angličan prostrannou budovu v ceně 40000 dolarův a daroval ji školním bratřím k účelům křesťanského vychovávání mládeže.

— Dne 19. března byl novějměnovaný arcibiskup v *Quebeku* E. A. Tascherau na biskupství posvěcen od arcibiskupa z *Toronto* u přítomnosti osmi biskupův provincie, jakož i místodržitele královského.

— V *New-Yorku* byli dne 25. března tři konvertité od arcibiskupa na kněžství posvěceni ve chrámě *Paulistův*. Jeden z nich byl dříve profesorem akademie pro námořníky. — Také syn slovutného generála *Rosekrans-e* (jehož bratr jest biskupem v *Kolumbu*) věnoval se stavu duchovnímu.

Paběrky.

27. *Je-li pravda, že papež nepotřebuje světského panství.*

(Die Secondo Franco.)

Co zuřila krvavá válka prusko-francouzská, utrpěla církev sv. pohromu, jejížto dosah sotva tušiti lze: svatý Otec oloupen totiž násilně svého panství.

Tedy co tolika věkům svatým a nedotknutelným bylo, to pohlceno osvěceným naším stoletím, a na roku 1870 lpí hanba neslýchané loupeže té.

Než pomlčme raději o hanebném zločinu tomto, neboť bolestno o něm mluvit každému věrnému synu církve; o čem ale pomlčet nemůžeme, jest, že přehanebný skutek tento u mnohých ještě pochvaly nalezá, poněvadž prý papež světského panství nepotřebuje. Zajisté drzost tato přesahá všechny meze, a hlasitě vyzývá nás, abychom co nejrozhodněji proti ní protestovali, a hanebné ty rouhače jak náleží poznamenali.

Co jest sv. Otec? Na tuto otázku odpovídají nám milionové věřících: Svatý Otec jest všeobecná hlava církve a nejvyšší učitel všeho, což k dosažení věčného spasení nevyhnutelně věřiti a činiti třeba.

A čeho jest k zastávání úřadu toho především potřebí?

Sami lupičové papežského panství musí odvěti, že svatý Otec, má-li co nejvyšší učitel vystoupiti, úplně svobodným býti musí, aby beze všech ohledů lidských, což pravda jest, učiti, a co nepravého jest, zavrhovati a zatracovati mohl.

A tak jest tomu skutečně; neboť kdyby sv. Otec úplně svobody neměl, t. j. kdyby té neb oné vládě poddán a podržen byl, nemohl by

I. nikdy stanoviti, co by vládě nevhod bylo, byť toho i pastýřský úřad jeho a pro-

spěch církve naprosto vyžadoval. Ku příkladu: Svatý Otec *Pius IX.* uznal toho potřebu, aby v Anglii některá z oněch biskupství, která během časů byla zanikla, opět obnovena byla. Toto opatření bylo sice vládě Anglické nad míru nemilé, poněvadž proti anglické církvi čelilo, jejížto nejvyšší hlavou jest královna: ale sv. Otec byl svoboděn, a proto mohl, co uzavřel, vykonati, a žádna ze vlád evropských neměla proti tomu čeho namítati. Kdyby ale sv. Otec některé vládě byl poddán býval, která by s anglickou vládou spojena aneb v přátelském poměru k ní postavena byla, zdaž povolila by poddanému sobě papeži, aby provedl opatření, které by ji s onou vládou v nepřátelství přivedlo? Byť opatření to církvi na nejvš prospěšné, ano naprosto potřebné bylo, vláda by si hleděla svých prospěchů, a poddanému sobě papeži by velela mlčení. A jaká pohroma by z tohoto poddanství papežova církvi vzešla, snadno lze pomyslit si.

II. Kdyby sv. Otec některé vládě byl poddán, *nesměl by se nikdy ustanovením jejím opřít*, byť i na nejvš církvi záhubná byla. Ku příkladu: Vláda chtěla by zavésti civilní manželství, odloučiti školu od církve, zrušiti kláštery, zabaviti církevní statky, a jiné přechvaty si dovoliti, zdaž směl by sv. Otec, kdyby vládě této byl poddán, proti zákazným těmto ustanovením vystoupiti? A kdyby tedy zavrhovati nesměl, co dle úřadu svého zavrhovati musí, kterak mohla by tu církev prospívati?

III. *Aneb dejme tomu, že by panovník, jemuž by sv. Otec byl poddán, takových skutků se dopouštěl, které dle církevního práva vyloučením z církve a jinými církevními tresty stíhány býti musí* — zdaž směl by svatý Otec tuto svou svatosvatou povinnost vykonati? Kdyby se toho odvážil, odpověděl by mu jeho panovník vězením, a ve vězení mohl by sice sv. Otec za spravedlnost trpěti, nikoliv ale spravedlnost konati.

Tedy nade všecku pochybnost jisto jest, že úřad papežský s poddanstvím jeho nikterak by nesrovnával se.

K tomutěž přesvědčení dospějeme, když potřeby věřících uvážíme.

I. Známo, jaká řevnivost a nesvornost nyní mezi jednotlivými národy panuje, kteří jazykem, aneb národností, aneb vyznáním svým, aneb svými zvyky a obyčejí od sebe se různí. Nuže, kdyby sv. Otec nebyl samosprávným, nýbrž toho neb onoho mocnářství poddaným, zdaž nepobouřila by se tím řevnivost všech národů ostatních? — Jak

míle by sv. Otec něco ustanovil, ihned povstalo by u národů těchto podezření, že ustanovení to ve srozumění s panovníkem se stalo, jehož poddaným by sv. Otec byl. A jaký by byl následek takového podezření? Panovníci všech ostatních národů byli by první, kteří by se jeho ustanovením opřeli, zvláště kdyby jim nebyl po vůli, a národové by za svými panovníky zajisté nezůstali pozadu, — a veta by bylo po poslušnosti, kterou věřící svatému Otci jsou povinni. Doklad toho máme z roku 1849. Toho roku byl totiž sv. Otec hostem krále Neapolského, maje sídlo své v Gaetě, a ačkoliv úplnou svobodu měl, pokřikováno přece ode všech revolucionářů, že výnosy jeho dílem krále Neapolského jsou. Jaký povyk byli by teprv činili, kdyby sv. Otec tohoto krále byl poddaným býval? Tak potkávala by se ustanovení papeže s nedůvěrou a s neposlušností. —

II. *Z poddanosti papežovy vyplývá by mnohá nebezpečnost cirkvi i při volbě kardinálů a papežů samých.*

Postavení kardinálů jest zajisté důležité, a dá se tudíž mysliti, že panovník, jemuž by poddán byl svatý Otec, sotva by při volbě kardinálů všeho vlivu se zřekl, ano žeby spíše všechnu svoji moc vynaložil, aby zvolen byl kníže, který by jeho politice sloužil: a tu nastává otázka, zda-li by vnucený takový kardinál skutečně byl vždy muž církevní a pln Ducha Božího? Zdaž nemohlo by též snadně státi se, že by svatému Otci vnuceni byli mužové vši víry a cti prostí? A jak takoví mužové svaté věci škoditi mohou, jest na bíledni.

Než ještě větší pohroma mohla by vlivem panovníků uvalena býti na církev při volbě papeže samého. Papež jest nejvyšší hlavou dvou set milionů, a má tudíž vliv na běh událostí nesmírný. Proto lze se nadíti, že by při volbě papeže v okolnostech častěji již jmenovaných diplomacie všech dvorů se súčastnila, aby vliv mocnáře, v jehož zemi by sídlo papežské se nalézalo, svými pletichami zlomila. A že by za okolností takových z volby sotva vždy mužové apoštolští vycházeli, jest patrné, a životopis oněch sedmi nehodných papežů, kteří v podobných poměrech na stolici papežskou zasedli, to potvrzuje. — A běda pak cirkvi! —

Tyto důvody postačují; neboť patrné z nich, že Římské papežové od nikoho nesmějí odvislí býti, nemá-li sv. církev ve svém rozkvětu co nejvíce ohrožena býti. — Tím jest ale spolu vyvrácena námitka, ja-

koby svatý Otec světského panství nepotřeboval, neboť jestliže jisto jest, že svatý Otec nemůže býti poddaným, musí býti panovníkem, poněvadž není prostřediny mezi tímto a poddaným.

A proto co nejrozhodněji zavrhuje me hanebnou tu loupež, která se předešlého roku na panství papežové stala, a protestujeme slavně proti takovému bezpráví, které všecken řád s drzostí neslýchanou zvrhuje, a církev sv. co nejvíce ohrožuje. Ovšem nemůžeme sami učiniti více než za utiskovaného Otce se modlíti, a oloupeného Otce haléřem svatého Petra podporovati, ale zločinné bezpráví na svatém Otci spáchané nezůstane bez trestu; neboť ještě žije ten, jenž soudí národy (Žalm 7, 9). —

D.

Literární oznamovatel.

— *„Pisně k slavnosti papežského jubilea Jeho Svatosti Pia IX. dne 16. června 1871.“* Věrným katolickým křesťanům a zvláště katolickým besedám věnuje J. A. Šr(ůtek). V Praze 1871. Tiskem a nákladem knižecí arcibiskupské kněhtiskárny. Obsahuje na 8 stranách tyto zpěvy s nápěvy: Život Pia IX.; Pin IX., papeži a králi; Modlitba za Pia IX., Hymna. Cena (3 kr.) jest levná.

— *„Theoreticko-praktická nauka o zpěvu.“* Pro střední školy, ústavy učitelské, spolky zpěvacké, jakož i pro každého, kdo by se ve zpěvu vzdělati chtěl. Dle jiných sepsal Fr. V. Janoušek, národní učitel v Jičíně. V Praze 1871. Nákladem kněhupectví I. L. Kobra. Str. 47 výkladu či theorie a 135 not. — Tamtéž: *„Lékař své cti.“* Dramatická báseň ve 3 jednáních od Pedra Calderona de la Barca. Přeložil Jos. Jiří Stankovský. Str. 116. (Výboru spisův dramatických díl XI.)

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenán jest:

p. Ant. Hora, kanovník při metrop. chrámu sv. Vít, jmenován skutečným kons. radou.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

p. Karel Lamina, kapl. v Cerhovicích, za faráře ve Voseku, odkudž

p. Jan Celerýn, admin. za kapl. do Cerhovic.

V biskupství Budějovickém.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

p. Vác. Bayer, farář z Boletic do Vimberku;

p. Em. Kögler, kapl. v Krumlově, za admin. do Boletic;

p. Jos. Zach, kapl. z Kumžaku do Hradešic;

p. Mat. Essl, koop. z Puhoří do Sverazu;

p. Ant. Svoboda, kapl. v Budějovicích, stal se prefektem v bisk. stud. semináři tamtéž.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. arcib. semináři
čís. 190—1.

Expedice:
v katol. kněhkupectví

B. Stýbla
na sv. Václavském
náměstí, čís. 786-II.

Nedobrá čísla
reklamujte nejdříve v
měsíc.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDINKO.

Předpláci se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
na rok: 2 zl. 50 kr.
na půl: 1 zl. 30 kr.

Po poště:
jenom v expedici
Celoroč. 3 zl. — kr.
půlroč. 1 zl. 55 kr.
Předplacení čtvrt-
letní se nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přís. XIV. 24.)

Uvahy na neděle a svátky celého roku.

XXXVIII. Na den Božího Těla.

*Dnes o slavnosti Božího Těla uvážujeme
povinnosti k nejsv. Svátosti.*

a) Každé tajemství žádá víru, zvláště pak tajemství nejsv. Svátosti. My sice nechápeme, jak může Kristus býti přítomen v způsobách chleba a vína; však ale mnoho jiných věcí nepochopujeme a přece věříme. Věř, kř., co sám Kristus pravil: „Totof jest tělo mé — totof jest krev má,“ neb On jsa Bůh všemohoucí může chléb v tělo své a víno v krev svou proměnit, a jsa pravdomluvný nemůže lháti.

b) Kristus v nejsv. Svátosti žádá na nás útrpnost a lásku. „Většího milování nemá žádný nad to, by kdo život svůj položil za přátele své.“ (Jan 15, 13.) Ano on má ještě větší lásku, neboť ještě po smrti svůj život za nás obětuje, sám sebe, tělo i krev svou nám podává. A my bychom neměli, nechtěli Krista milovati?

c) Kristus žádá, abychom zvláště dnes pokorně mu vzdávali díky. Rci, kř., s Žalmistou Páně: „Čím se odplatím Hospodinu za všechna dobrodiní? Kalich spasení vezmu a jméno Hospodinovo vzývati budu.“ (Žalm 115.) Bože můj, volej, já zcela náležím Tobě, neboť jsem dílo rukou Tvých, za cenu Tvé předražené krve vykoupěn. Tobě chci věrně sloužiti, zcela Ti náležeti.

d) Kristus žádá konečně, bychom často a hodně přijímali nejsv. Svátost oltářní. „Zlí a dobří ústa chýlí, rozličné však jsou jejich díly, života neb záhynu.“ (Zpěv sv. Tomáše.) Kř., ku kterému počtu ty náležíš? Jest ti tělo Kristovo jedem čili lěkem, k životu čili k smrti? To záleží na

tobě. „Kdokoliv jísti bude chléb tento — nehodně, vinen bude tělem a krví Páně.“ (I. Kor. 11, 27.) Pane, uchovej nás toho neštěstí! Dejž, by hody lásky Tvé nebyly nám k smrti, nýbrž k životu. —

(V týž den, spolu v svátek sv. Anděly.)

Dnes koná se v tomto posvátném domě dvojí slavnost, předně Božího Těla ku počtu nejsv. Svátosti, a za druhé svátek sv. Anděly, zakladatelky řádu sv. Voršily, ctihodné matky vaší, v jejichžto šlépějích i vy, ctih. panny, co hodné duchovní dcery máte kráčet.

Mlčením dnes pomímám všeliké ctnosti sv. Anděly, toliko připomínám její vroucí pobožnost a lásku k nejsv. Svátosti oltářní. — Letopisové řádu vypravují, že sv. Anděla každodenně přistupovala k stolu Páně, a po kolik hodin pokorně klečíc, modlívala se před Nejsvětějším. Nebývalo pro ni milejšího místa nad svatyni, kde s ní nebeský ženich Kristus se spojoval a jí duchovních pokladů a hojných milostí udílel. Jakou to uctivostí a láskou planulo srdce její ku Kristu! Jaké city pokory a zbožnosti tu vylévala, a jakých za to pokladů z pramene božských milostí vážila? — Svátost, pokoj a blaženost byly ovocem její pobožnosti a lásky ku Kristu a nejsvětější Svátosti.

Ctihodné dcery sv. Anděly! Cíl váš jest týž: dokonalost, svatost života v časnosti a blaženost na věčnosti. Však i tytéž prostředky se vám k němu poskytují. Vy bydlíte s Kristem pod jedním krovem, žijete v jeho přítomnosti, často jej navštěvujete a přijímáte v nejsv. Svátosti. Však abyste došli podobných milostí jako svatá Anděla, klanějte se Kristu a přistupujte k stolu Páně s takovou vroucí pobožností a

láskou, jako sv. matka vaše to činila a všemožně se přičiňte, abyste čistým, dokonalým životem Kristu se zalíbily. Avšak jsme všickni lidé křehcí, hříšní, tudíž i vy, kř. panny, jste mnohými zajisté poklesky a hříchy svého Pána a Spasitele hněvaly, z nichž jste ovšem se vyznaly; jichž pak dříve než k stolu Páně přistoupíte, ještě jedenkrát skroušeně litujte, srdečně odproste jej za svá provinění, předložte mu svá dobrá předsevzetí a chovejte se povždy tak, abyste se svému nebeskému ženichu Kristu líbily a hodnými dcerami se osvědčily veliké matky své, sv. Anděly. Tak ctiť. sestry, z pramene nejsv. Svátosti oltární, i Vy vážití budete hojných milostí, totiž posily k boji proti všem nepřítelům spasení, pomoci k ctnostnému, bohabojnému životu, mnohých duchovních radostí, sladké útěchy v strastech života a po smrti se svou blahoslavenou matkou, sv. Andělou, koruny věčné slávy.

XXXIX. V neděli II. po sv. Duchu.

1. Dnešní sv. evangelium (Luk. 14, 16—24.) vypravuje „*podobenství o člověku, kterýž učinil večeři velikou a pozval mnohých.*“ Večeře tato jest nejsv. Svátost, kterouž Pán Ježíš u večer před svou smrtí ustanovil a k nížto zve mnohých až do skonání. — Jaká to čest pro nás! Kdyby pozemský král neb. veliký pán nás pozval k svému stolu, za čest bychom si to pokládali. A hle, Pán všech pánů, Král všech králů zve nás tak často k svému stolu. Proto, křesťané, si važte té cti a vroucí díky Pánu vzdávejte.

U stolu královského předkládají se pokrmu obyčejné k nasycení těla; ale Pán Ježíš nám poskytuje pokrmu pro duši. On nám dává své tělo za pokrm, svou krev za nápoj a sytí duši k životu věčnému, čehož ani andělům se nedostalo. Pán z nesmírné lásky chtěl stále zůstávati s námi (Jan 13, 1.), aby nám síly a útěchy poskytoval. On k své večeři zve zdravé i nemocné, t. j. spravedlivé i hříšníky: těmto milost, život dává, oněm pak milost rozmnožuje a je v ctnosti utvrzuje, zdokonaluje. Přistupujte tedy s radostí, chvátejte vždy s velikou toužebností k stolu Páně.

Jako Pán Ježíš obcuje na zemi volá: Pojdte ke mně všickni, tak dosud nás k sobě zve všechny, mladé i staré, vznešené i sprosté, bohaté i chudé, ano k nám přichází, s námi se pojí. Jaká to láska!

Tu nás sílí v pokušeních, pomáhá v bojích a všelikých potřebách, přispívá nám ku pomoci. Proto k němu se, křesťané, důvěrně utíkejte.

2. „Poslal služebníka svého v hodinu večere, aby řekl pozvaným, by přišli, že připraveno jest všecko. *I počali se všickni spolu vymlouvat.*“ Jak slepí bývají mnozí lidé! Královské hody jsou připraveny, však pozvaní hosté pohrdají. Jak to boleti musí Spasitele! K hodům světským, k rozkošem tělesným všecko se hrne, však k stolu Páně nemnozí přistupují. — Když pán pozemský zve, mnozí pokorně odpovídají: Osmělíme se, opovážíme se! Však když Kristus Pán nebeský volá: Pojdte sem všickni. — ! ach tu málo kdo jej slyšeti chce. Ach, jak nevděční jsou mnozí křesťané! —

Počali se vymlouvat, že nemohou přijíti, jeden z té, druhý z oné příčiny: žádný nemá času pro věci marné, pomíjející. — Však Bůh takových výmluv nepřijímá. On nás všechny laskavě zve k svému stolu a kdo z malicherných a hříšných příčin nepřichází, toho vyloučí; Pán rozhněvaný řekne: „Pravím vám, že žádný z těch, kteří pozváni byli, neokusí večere mé.“

„Ještě místo jest!“ Jak potěšitelná to slova. Ještě není zmeškáno, ještě místa dosti. — Pakli jsme první pozvání zanedbali, užijme druhého. Pán nejen že nás zve, On také nás nutí, bychom přišli a naplnili večeradlo jeho. Jak dlouho budeme odpírati? jak dlouho budem se vymlouvat? Přijde čas, kde nebude platit žádná výmluva, že bude pozdě. Nenechme na to přijíti, nýbrž pojďme!

3. Mnozí křesťané sice často přistupují k stolu Páně: nicméně nestávají se lepšími, dokonalejšími, nýbrž zůstávají vlažní a hříšní jako byli prvě, čím nejsvětější Svátost v potupu vydávají, sami si škodí a bližnímu pohoršení dávají. Tak pokrm, chléb života se otravuje, v jed se proměňuje a duši hubí na věky. Toho se, kř., bojme a chraňme!

Odkud to, že svaté přijímání nepřináší všem křesťanům hojného užítku? První příčina je ta, že mnozí nepřinášejí k stolu Páně, co sám Spasitel požaduje. Pán Ježíš chce, bychom přistupovali s dobrým úmyslem, se srdcem čistým, vši poskvrny prázdňým, náležitě jsouce připraveni, my pak přicházíme s úmyslem nekalým, jen z obyčje, z ohledů lidských, se srdcem plným hříchů, z nichž jsme sice se vyznali, jichž ale opravdu nechceme odložit. Duše bývá daremně připravena, mysl roztržitá, srdce plné

zlych žádostí, hlava plná marných starostí. O chraňme se takových chyb, odložme takových poklesků. Druhá příčina nepatrného užitku jest, že od stolu s sebou nebéřeme, co Kristus podává. Mnozí po sv. přijímání sotva okamžení se zdrží, aby Pánu Ježíši se poděkovali a s ním se zabývali; nedbají spasitelných vnuknutí, neplní slibů, byvše posvěcení opět se poskvřňují a Krista zneuctivají. Chovejme se, kř., jak sv. Jan Zlatoústý káže: „Budme svatě živi *před* svatým přijímáním, abychom hodni byli přijímatí a *po* svatém přijímání, aby se na nás vyjevilo, že jsme hodně přijímali.“

XL. O slavnosti nejsv. Srdce Pána Ježíše.

1. Církev koná dnes *slavnost nejsv. srdce Pána Ježíše*. Jest to vlastně *památku lásky Kristovy k nám lidem*. — Jako Pán Ježíš nás miloval, že se za nás na kříži obětoval (Jan 15, 13. Mar. 10, 45), tak i my máme z celého srdce jej milovati. (I. Jan 4, 19.) „Synu, volá Hospodin, dej mi srdce své.“ — On pak chce srdce celé, ne rozdvojené; nebo „žádný nemůže dvěma pánům sloužiti — Kristu a světu“ (Mat. 6, 24.). Učíte tedy m. kř. pevně předsevzetí, že chcete Pána Ježíše vroucně milovati a jemu upřímně, celým srdcem sloužiti (I. Jan 4, 19. I. Kor. 16, 22.) Z lásky ku Kristu milujte i bližního svého, jak Pán Ježíš sám prikazuje: „Totof jest prikázání mé, abyste se milovali vespolek, jakož i já miloval vás.“ (Jan 15, 12. 17. srv. I. Jan. 4, 11.)

2. „*Učte se ode mne*, volá zvláště dnes Kristus; *neboť jsem tichý a pokorný srdcem*.“ (Mat. 11, 29.) Božské Srdce Páně toté škola stále nám otevřená. Srdce Páně tiché a trpělivé snášelo všechny křivdy a urážky, nesnáze a protivenství. Onť ani úst svých neotevřel v mukách, jako beránek šel k zabiti a za své vrahy na kříži se modlil: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí!“ — A jak pokorné bylo srdce Páně v životě i v smrti. „Onť se ponížil až k smrti, smrti pak kříže.“ (I. Fil. 2, 8.) Kdybychom alespoň dvěma těm ctnostem od svého Pána a Mistra se naučili, jistě „bychom našli odpočinutí dušem svým;“ zde odpočinutí v strastech života a tam odpočinutí v království nebeském.

3. Ne nadarmo bylo *Srdce Páně na kříži kopím probodeno*, i otevřeno, z něhož krev se vyprýstila na odpuštění hříchů. Srdce Kristovo jest ovšem stále otevřeno všem, kdož třeba mají pomoci a útěchy

jeho, zvláště pak kajícím hříšníkům. K tomuto srdci máme se utíkat ve všech potřebách a případnostech života. Vždyť pak sám Spasitel nás volá: „*Pojďte sem všichni, kteří pracujete a obtíženi jste a já vás občerstvím*.“ (Mat. 11, 28.) Nuže kř. utíkejte se ku Kristu, skryjte se v srdce jeho, z něhož vyprýstila se krev našeho spasení a voda našeho očistění; však hleďte, abyste skroušenou litostí a upřímným pokáním hodnými se stali očistění a účastni byli Kristova vykoupení a spasení.

Jubileum papežské.

(Pastýřský list.)

BEDŘICH,

z Božího milosrdenství a z milosti apoštolské Stolice

kardinál svatě Římské Církve, kníže-arcibiskup Pražský,

vlakazuje kněžím a věřícím v arcidiecési své vrchnopastýřské pozdravení a požehnání ve jménu Páně!

V neděli druhou po Velikonoci I. P. 1869 zaplesal veškeren obor katolického světa, konaje slavnost památnou. Kdežto se všude kázalo evangelium o *dobrém pastýři*, stál jeho *zástupce* na zemi, *nejvyšší pastýř* všech věřících, náš slavně panující papež *Pius IX.* u oltáře, aby v týž den, padesátý to výroční den svého kněžství, obětoval nejsvětější a nejdražší *oběť chvály a díky* za své milostiplné povolání k službě *kněžské* ve svatyni Páně. Obklopen hojným počtem svých duchovních bratrů a synů z věčného města a nepřehledným zástupem nábožných věřících a poutníků, kteří z blízka i z daleka k této velikolepé slavnosti jubilejní se byli shromáždili, provázen blahopřáním a modlitbami veškerého křesťanstva, povznášen a sílen jsa něžnou oddaností věrných dítek svých, jejich ochotným účastenstvím v té jubilejní slavnosti *kněžské*, jejich zbožným závođením v obětování dobrých skutků a synovských milodarů, slavil stáříčků náš svatý Otec *den Páně*, kterýž jako sluneční paprsek na zachmuřeném obloze se ukázal, skormoucené srdce jeho oblažil a všechny potud přestálé strasti jeho trnitého papežování takorba rouškou zapomenutí zastřel.

Také pro nás, rozmilí kněží a věřící! byla tato jubilejní slavnost svatého Otce *dnem, kterýž učinil Pán*, jak žalmista dí; dnem požehnaným, kdežto se k mému vrchnopastýřskému hlasu věrné stádece sv.

Vojtěcha okolo mně a mých kněžských společníků shromáždilo a modlíc se i obětující staříckého *velekněze* jubilanta k jeho obětnímu oltáři provodilo. Byl to den Páně veliký, v němžto jsme všickni plesali a s veselým srdcem vroucí přání a modlitby za *Pia IX.* na oltář Boží kladli, aby jej Hospodin i v jeho vysokém věku, v podvečer jeho účinného života a působení apoštolského, rovněž tak milostivě chránil a hojně mu žehnal ráčil, jakož se nebeská ochrana a požehnání na *Pia IX.* hned na počátku jeho kněžského života, zvláště pak ode dne povolání jeho k úřadu nejvyššího v Církvi pastýře objevily způsobem mnohonásobným.

Rozpomínaje se na tu synovskou lásku, kterouž jste svatému Otci vždycky osvědčovali, zvláště ale o jeho *kněžské* jubilejní slavnosti, žehnám Vás za to z hloubí duše, a žehnaje Vás ve jménu Páně za Vaše modlitby, dobré skutky a milodary, kterýmiž jste vznešenou jeho slavnost jubilejní posvětili a oslaviti hleděli, přináším Vám zároveň radostné poselství, že láska a oddanost k *Pia IX.*, tudíž také oběti a modlitby *mých* kněží a věřících za viditelnou nejvyšší hlavu Církve Pánu Bohu *dobře se zalíbily*, tak že je *obzvláštní* nebeské odměny za hodny uznal.

Neboť hle, tato obzvláštní odměna Boží kyne již katolickému oboru země. Budemeť, dá-li Pán Bůh, v příštím měsíci konati *druhou ještě vzácnější* jubilejní slavnost našeho svatého Otce, budemeť konati *jubileum papežské*, jakéhož od blahoslavené smrti knížete apoštolův a prvního náměstka Kristova na této zemi, sv. Petra, posud *nebylo*.

Ža papeže zvolen u večer dne 16. června 1846, druhého pak dne co zvolený dědic apoštolské Stolicе sv. Petra shromážděnému lidu slavně představen a co nejvyšší pastýř všech pravověřících dne 21. června téhož roku korunován, dokončí *Pius IX.*, vyslyší-li Bůh naše prosby o jeho zachování, již v příštím měsíci výročním dnem svého zvolení *pěťadvacátý* rok svého panování co viditelná nejvyšší hlava Církve a náměstek Kristův na zemi.

Abychom velikou důležitost této nastávající jubilejní slavnosti papežské náležitě ocenili, podotýkám především, že dosud *jediný svatý Petr sám* po tolik též let z Říma Církev Kristovu spravoval a že z jeho 255 až do *Pia IX.* sahajících nástupců a dědiců papežské Stolicе ani jediný v řízení Církve nedostihnul *let Petrových*; že tedy našemu svatému Otci usouzeno mezi všemi

papeži po celých 18 věků býti *prvním*, jenž dostihne let Petrových a na Stolicі apoštolské slaviti bude *jubileum dokonaného pětadvacátého roku svého papežství*, a jakož v Boha doufáme, i déle ještě v apoštolském úřadě svém blaze bude působiti. Byli sice papežové, kteří v mladistvém věku dosedli na stolicі sv. Petra, ale jeho pět a dvacet let přece se nedočkali; byli však i papežové, kteří v stáří ještě výše pokročili, než ctihodný kmet náš *Pius IX.*, ale jubilejní slavnosti, jakáž jemu nastává, přece se nedožili. Pročež v pravdě velikou a v dějinách na věky památnou událostí zůstane tato jubilejní slavnost papežská; neboť ode dnů knížete apoštolského nemá sobě rovné.

Neméně významná, radostná a pro celý katolický svět potěšitelná i velevítaná jest nastávající jubilejní slavnost *Pia IX.*, pomníme-li *zlých a trpkých dob*, v kterýchž on papežem byl.

Jako blesk za bleskem, rána za ránou následují za sebou od posledních 25 let před zraky našimi události, převraty, novoty v každém směru a oboru pozemského života, jako by se měl a chtěl obor země i pokolení naše před očima našima docela přetvořiti. Proměny a převraty ve všech poměrech společnosti lidské, které se druhdy během celého jednoho století znenáhla sběhly, potřebují za našich dnů jen několika málo *desítek*, aby co dokonaná událost a nezvratná skutečnost svět překvapily a žasnoucí společnosti lidské zcela nové dráhy obcování vyměřily.

Jak těžké postavení a nesnadné úlohy, jaké tísně, strasti a boje odtud i pro *křesťanstvo* a pro *Církev* vzházejí, toho zakoušíme den co den s nemalou obavou a hlubokou sklíčeností srdce.

Ža takovýchto závažných událostí a nenadálých změn nového věku, pod jejichž tlakem náš svět téměř všeho ladu a skladu pozbývá, protivenství všeho druhu ovšem ani *Stolicі apoštolskou* neušetřila, nýbrž trpka navštívení na ni přikvačila a žalostně zkoušky jedna po druhé. *Pius IX.* zkusil to již na úsvitě svého papežství, a zakouší nyní opět v podvečer svého trnitého života. Ale že jej Bůh u prostřed těch a takových příhod a převratů tak podivně slil, chránil a zachoval, že jeho *zachováním* odvrátil rozmanitá nebezpečnost, která by za tak pohnutých časů v případě volby nového papeže pro Církev po soudu lidském byla vzejíti mohla, to zdá se mi býti důkaz božského milosrdenství, za kteréž Boha

vděčným srdcem velebiti sluší. Kolikrát již noviny rozhlásily o *Piu IX.*, že těžce, že na smrt onemocněl, kolikrát již poděsily nás zprávami o jeho blízkém skonání, kterýmižto lichými zprávami nejednou na jevo vyšlo jen přání a dychtění těch nepřátel Církve a přátel převratu, jimž dlouhý život staříckého papeže není vhod a nelíbí se, anobrž jimž by uprázdňené místo papeže bylo vítanou příležitostí, aby Církvi velké nesnáze spůsobili a Boží řád násilně porušili.

Avšak soudové a rady Prozřetelnosti Božské objevují se způsobem jiným; *Pius IX.* žije, ačkoliv pět a dvacetileté papežství jeho v plném smyslu slova jest „*kříž z kříže*“; — *Pius žije* a ačkoliv zbořeně vlny jdou vysoko a on stařícký jest, řídí přece pevnou rukou lodičku Kristovu; — *Pius žije*, a ač jest kmet bezbranný a zajatec, požívá nicméně vážnosti takové, že i protivníci jeho děsí a hrozí se svých vlastních bohaprázdňých zámyslů; — *Pius žije* a jakož v Boha doufáme, dožije se blízké jubilejní slavnosti svého papežství! Toto zachování *Pia IX.* k nastávajícímu jubileum pozdravujeme a vítáme co dílo Prozřetelnosti Boží, skrze něž Pán bohopusté zámysly mnohých nepřátel Kristových na zmar přivedl, nejedno hrozící nebezpečí od své Církve odvrátil a věrné stádce *Pia IX.* za těchto dnů protivenství vzácnými milostmi chce potěšiti a posilniti.

Jakož pak jest tato blízká se slavnost jubilejní významná a účelhyplná pro veškeré křesťanstvo, rovněž tak pozdravujeme ji co nevyčerpatelné zřídlo *útěchy a požehnání pro Pia samého.*

Jakou to hořkou cestou křížovou kráčí on po těch 25 let svého papežství poslušen jsa a věrně následuje svého Pána! Jak veliký a vznešený jest on před nebem i zemí ve své *skálopevné víře a synovské důvěře v Boha!* V *Piu IX.* žije a působí víra, v něm žije a působí důvěra v Boha tak, že jest velikolepým vzorem, jakéhož třeba bylo naší nynější době, kteráž víry postrádá a důvěry nemá. A jak podivuhodný jest on před nebem i zemí ve své *lidumilné lásce a v hrdinném snášení utrpení!* Dáť jemu Pán srdce tak veliké a široké, že v něm celý obor země nositi dovede, srdce, kteréž jenom dávatí, žehnati a odpouštěti umí, srdce mocně a rychle tlukoucí, když se jedná o čest Boží a víry, o blaho a spásu duší, — a přece tak *pokoje, tiché a silné*, když v ohni utrpení osvědčiti se má *co srdce ná-městka Kristova a co srdce dědice Stolice apoštolské!*

Nuže tedy ať přijme *Pius IX.* radostnou odměnu Boží, kteráž se mu blízkou jeho slavností jubilejní za podíl dostati má. Přecasto zajisté volal se žalmistou v slzách a na modlitbách: „*Hospodin jest mi spomocníkem, a já zhrzím nepřátely svými. Lépeť jest doufati v Hospodina, než doufati v člověka. Hospodin jest mi spomocníkem; nebudu se báti, by mi co učinil člověk.*“ Již ale s tímž žalmistou plesaje bude na modlitbách svých volati: „*V soužení vzýval jsem Hospodina a Hospodin vyslyšel mne, uvolniv mi v ouzkości. Strkali mnou, abych zvrácen jsa padl, ale Hospodin zachránil mne. Přísně potrestal mne Hospodin, avšak smrti nevydal mne. Neumruť, ale živ budu, a skutky Hospodinovy vypravovati budu. Otevřetež mi brány spravedlnosti, vejda do nich oslavovati budu Hospodina. Toť jest den, kterýž učinil Hospodin, veselme se a radujme se v něm.*“ V pravdě, příští jubileum *Pia Devátého* jest pro něho samého drahocenným pokladem útěchy a požehnání, bohatou odměnou Boží za jeho víru a důvěru, za jeho lásku a utrpení. Jest to *den Páně*, kterýž opět jako jasný paprsek z oblohy zamračené zasvitne do jeho vězení ve Vatikáně. O kéž by byl blahým návěštím, že pro ty vyvolené a spravedlivé, kteří s *Piem* a za *Pia* se modlí a obětují, bojují a trpí, ukrácení budou dnové strasti a nynějších protivenství Církve a Stolice apoštolské, a že jasné slunečno míru, v němž by Církev v pokoji žítí a nástupce sv. Petra bez překážky v apoštolském úřadě svém působiti mohl, oblaží a osladí večer života *Pia Devátého!* Jest to *den Páně*, v němž my všichni s ním chceme plesati a radovati se, s ním Boha chváliti a velebiti!

Abych Vaší lásce a oddanosti k našemu sv. Otcí ku pomoci přispěl i aby naše radostné účastenství v jeho nastávající jubilejní slavnosti papežské mělo výraz veřejnosti a společenství, nařizují:

1. aby zpívaná mše svatá již provincialním koncilem Pražským a poslední naší synodou diecesální^{*)} předepsaná a pro tento rok na *neděli III. po Sv. Duchu*, t. j. dne 18. června ustanovená, v mém metropolitním chrámě, jakož i ve všech kollegiatních, konventualních a farních chrámech po celé arcidiecesi konána byla *s oslavou co možná největší*, při čemž ctihodným správcům duchovním a kazatelům vhodná se naskytuje

*) Žalm 117.

*) Act. et Dec. Conc. Prov. Prag. Tit. I. cap. II., Acta et Stat. Syn. dioec. Prag. cap. III.

příležitost, aby hned při ohlášení této chrámové pobožnosti a pak v dotčenou neděli svých věřících v lásce k svatému Otci a v povinné oddanosti k sv. apoštolské Stoliči utvrdili a povzbudili;

2. aby v oba předcházející dny, t. j. 16. a 17. června ve všech tuto jmenovaných chrámech od 4 do 7 hodin odpoledne konány byly *veřejné modlitby* před vystavenou nejsv. Svátostí oltární a na konci příslušná pobožnost s požehnáním, a sice *na poděkování* za všechny milosti, jichž Pán za minulých 25 let svatému Otci a skrze něho všekerému křesťanstvu propůjčil, jakož i aby *Bůh vzýván byl*, by i nadále svého trpce zkoušeného zástupce na zemi zachovati, sílit a chrániti ráčil;

3. aby mimo to v zmíněnou *třetí neděli po Sv. Duchu* v každé farnosti *na venkově* uspořádan byl zvláštní prosebný průvod za sv. Otce na způsob procesí o křížových dnech obvyklých. V Praze povede se v tuto neděli o 4. hodině odpolední slavný *průvod prosebný* z hlavního chrámu u Matky Boží před Týnem do farního chrámu Páně v Karlíně;

4. aby v neděli III. nebo IV. po Sv. Duchu ve všech výše řečených chrámech odbyvala se *sbírka dobrovolných milodarů*, kteréž pod jménem *halíře sv.-Petrského* známy jsou, způsobem přiměřeným, jak správce duchovní určí. —

Vynalezavé lásce duchovních správců a věřících nekladou se tímto žádné meze i mohou vzácné jubileum našeho svatého Otce jinými ještě *dobrymi skutky* oslavit.

Kéžby přemnozí této utěšené slavnosti použili k tomu, aby sv. zpověď vykonali a ve výroční den zvolení Pia IX., kterýž letos o památce nejsv. Srdce Pána Ježíše případně, sv. *přijímání* za svatého Otce obětovali. Kéžby jednotlivá bratrstva a katolické jednoty nový tento jubilejní den Pia Devátého v kruhu svém co možná nejvíce oslavily a za příkladem podobných spolků v jiných zemích nějakým bohumilým *slavným osvědčením* před světem zřejmě vyznaly a dotvrdily, že též biskupství sv. Vojtěcha nemešká připojit se k nejvěrnějším synům Pia Devátého a k zmužilým bojovníkům za svatá práva apoštolské Stoliče a dědictví sv. Petra.

Srdce moje bude plesati potěšeno jsouc novými těmi důkazy Vaší lásky a oddanosti k *Petrovi a Píovi* a tudíž již nyní budíž Vám za všechny Vaše modlitby a oběti uděleno moje vrchnopastýřské požehnání

ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

Dáno v Praze o slavnosti sv. Jana Nepomuckého, dne 16. května 1871.

Bedřich,
kardinal a arcibiskup.

Přítomnost Ježíše Krista

v Svátosti oltární (eucharistii).

Sepsal Josef Dudy ch, farář v Pertholticích.

(Pokračování.)

14. Účinek řeči Ježíšovy.

Řeč Ježíšova ve škole v Kafarnaum způsobila velikou bouři a jakýsi duchovní boj v mysli všech, jenž přísně dle Mojžíše židovství se drželi. Zbuzené jednou vášně rozvlnily se tak, že i některé z jeho učeníků uchvátily, nebo i oni nebyli přesvědčeni, ale v nevěře trvali. Zvláště pak Tito hleděli na řeč Ježíšovu velmi z ostra, nebo pravili: *Tvrdá jest tato řeč, i kdož ji může slyšeti!*

Možno-li o Bohu říci, žeby kdy mohl státi v neblahých poměrech, tedy při tom rozkvašení myslí, a když již i učeníci začali se mu odcizovati, mohlo by to zde místa míti. Než ale, ta nevole Ježíšovi nikterak neušla, a on pronesl k nim tato významná a skvostná slova: *Ještě jsem na světě a živ mezi vámi, a již vás to pohoršuje, že jsem řekl, že vám dám mé tělo za potravu? — Jak pak napotom, až mne užříte vstupovati do nebe, a tam zůstatí, nebude se vám muset zdáti, že má slova zhořá víry nezasluhuji? — Nenalezdám-li nyní víry u vás, tot po mém vstoupení do nebe tím tížeji ji vyvábím! —*

Ježíš zde mluvil jasně, tak jak to na srdci měl. Drahá mu byla sice spása židů vůbec, a učeníků zvláště, a zmaření duše jediné bolelo ho vždycky velmi. Nic však méně neběře ani jediného svého slova nazpět, ale raději slavně dotvrzuje: že po jeho na nebe vstoupení tížeji bude tomuto jeho učení uvěřiti.

Když tedy Reformité mermomocně celou řeč Ježíšovu *obrazně* přijímají, a jen toliko duchovní *obrazné* požívání těla Páně připouštějí, a právě pro odchod Ježíšův do nebe, nemožnost jeho skutečné přítomnosti v eucharistii čili Svátosti oltární udávají: nezbývá nic jiného než — této lehkovážnosti hluboce želeť, poněvadž jako z náruživosti zapomínají, že sám Ježíš jasně a

vlastně pronesl, že právě po jeho odchodu toto tajemství jeho přítomnosti v Svátosti oltární těžko bude k pochopení.

Kdyby se mělo za to míti, že vážný smysl řeči Ježíšovy byl jen *obrazný*, a následovně i požívání večere Páně že děje se v *obrazu*: tu by nebylo bývalo zapotřebí poukazovati na svůj odchod do nebe, jelikož právě tím odchodem celé to učení by se bylo objasnilo. Velebný, viditelný odchod jeho byl by patrným důkazem jeho božství; toto božství požadovalo by víru, a požívání jeho těla bylo by radostnou upomínkou na jeho lásku k lidem. — Ale tak to Ježíš dokonce míti nechtěl, poněvadž horlivostí uchvácen volal: *Což pak! — když užrůte Syna člověka, an vstupuje, kdež prvé byl!* —

Z toho tedy vysvítá jasně vůle Ježíšova, aby jeho *přítomnost v eucharistii čili Svátosti oltární (večeri Páně)* zůstala *tajemstvím víry*, a aby i tenkrát byla pevně věřena, až on vstoupí na nebesa.

V spojení s tím dlužno ještě uvážiti, že Reformité též se odvolávají na zakončení této řeči, kde Ježíš praví: *Duch jest, kterýž obživuje, tělo nic neprospívá; slova, kteráž jsem já mluvil vám, duch jsou a život; a z toho dovozují, že celá ta vzácná řeč Ježíšova přece jen duchovní obrazný smysl má.*

Písmo svaté jest Duchem svatým vnuknuté, a čtení jeho pookřeje a rozpálí ducha vždy, děje-li se s rozvahou a s použitím dobrých jeho vykladatelů. Není to přehnanost, ale z takového čtení pocházející zkušenost. Nežřídka nacházíme v Písmě svatém, že se *tělem* vyrozumívají: hříšné tělesné žádosti, a *duchem*: vnuknutí Ducha svatého (Řím. 8, 4. 5., a Gal. 5, 19—23.); jmenují se *tělem*: tělesné hříšnosti, a *duchem*: ctnosti. — Ano sám Spasitel Ježíš Kristus praví (Mat. 16, 17.) k Petrovi: Blahoslavený jsi Šimone, synu Jonášův, nebo tělo a krev nezjevilo tobě toho, ale Otec můj, kterýž jest v nebesích. — Zakončení tedy řeči Ježíšovy s připomenutím hořejšího výkladu a smyslu slov: *tělo a duch*, srovnává se zajisté s celou ostatní řečí, a musí se pro lepší srozumitelnost a vyvrácení té námitky, takto uvéstí: *Učení o skutečném a podstatném požívání těla Páně co pokrmu, může jen milostí Boží aneb osvětlením Ducha svatého pochopeno a věřeno býti*, jakož již dříve (§. 11.) bylo povědíno, a svatý Pavel (Žid. 11, 1.) to potvrzuje řka: „Víra jest nadějných věcí podstata, důvod neviditelných. K *obraznému* požívání není zapotřebí žádné víry, jelikož může se věřiti jen to, co člověk svými smysly pochopiti nemůže; co

svým rozumem postihuje, k tomu není zapotřebí žádné milosti Boží, žádného zvláštního osvětlení Ducha svatého. Zcela tedy dobře vytýkal Ježíš reptajícím nevěru.

Mělo-li by tedy býti dle náhledu Reformitů, tu by byl Ježíš takovýmto zakončením své řeči pojednou všechny ty hořkosti plápolající učeníky utišil, nebo on by byl vyvrátil, co dříve důvodně tvrdil. Z celé řeči vysvítá nevyvratitelně *podstatná přítomnost*, kdežto by zakončení právě její opak, *obraznou* totiž vyznamenávalo. Po silném dřívějším odporu, byl by se tedy Ježíš reptajícím náhle poddal, a svou srdečnou předešlou úvahu zničil. Oni pak zajisté, když by byli svých trudných myšlení zbaveni, byli by od něho odešli, ale raději rozkošné dojati úžeji se s ním spojili. Než ale, toho vidí se zde právě opak, nebo svatý evangelista výslovně připomíná: *Od toho času mnozí z učeníků jeho odešli zpět, a již s ním nechodili.*

15. Vítězství víry.

Snaha Ježíšova, reptající a na duchu již zmalátnělé některé učeníky k víře pohnouti, minula se účinkem. Avšak, ačkoliv co znatel nejtajnějšího myšlení, zajisté jen s nehlubší bolestí na odchod těchto odpadlíků patřil, přece uvedl hned zase všechno v blahý stav, a obrátil se k stojícím zde dvanašti apoštolům, tázal se jich řka: *Zdaliž i vy chcete odejíti?*

V čele a ve jménu ostatních odpověděl Šimon Petr, řka: Pane, ke komu půjdeme? Tyť máš slova života věčného; a my jsme uvěřili a poznali, že jsi ty Kristus, Syn Boží.

Apoštolové tedy uvěřili v *skutečné a podstatné* přijímání Těla Páně, a byli o pravdivosti toho Těla přesvědčeni ne svým *tělem*, to jest svými smysly, nýbrž *duchem*, to jest zvláštní milostí Boží, zanechávající ten způsob, jakým se to stane, zcela moudrosti svého Mistra. Oni pokorně uvěřili tomu, co převyšovalo všechno jejich pomyšlení, poněvadž ve svém Pánu poznali Syna Boha živého, z jehož úst plynula vždy pravda a slova věčného života. Oni zajisté truchlili nad nerozváživým odchodem těch některých odpadlíků, poněvadž byli až na zbyt přesvědčeni, že by to bylo hříšné, domýšleti se u něho nějakého schválně připravovaného podvodu neb zchytralé nějaké lži. Oni sice nepochopovali, *jakým způsobem* míní své tělo co pokrm dáti, aniž po tom způsobu hádali neb se dotazovali; nýbrž oni všemu tomu srdečně věřili, poněvadž to Pán a Mistr jejich sám jasně, opět-

ně a slavně dojišťoval. Oni věděli, že skutečně nastane, co tak vážnými slovy předpověděl, poněvadž mu při jeho zázracích všecko vždy a velmi snadně co prostředek k vykonání svého úmyslu na jediné slovo posloužilo, a právě z věrejšího zázraku jisto bylo, že co žádný neví, on ví, že co žádný nemůže, on může, že jest v podstatě lidské pravý Bůh, jenž všecko může, co chce, a následovně, že se mu věřití může, *věřití musí.*

V přechodu k následujícímu výkladu o ustanovení *Svatosti oltářní (eucharistie)*, pozoruhodna jsou ještě slova Ježíšova, jež v té slavné své řeči pronesl: *Stoupil jsem s nebe; ne abych činil vůli svou, ale vůli toho, kterýž mne poslal.* Nuže, zdaliž není zámluva eucharistie dílo samého Boha Otce? — Zdaž není od věčnosti trvajícím úmyslem Božím? (§. 8.) — A když tak tomu jest, tuť by měli všickni křesťané bez rozdílu, vírou v učení Ježíše Krista nezkalenou, živou a pevnou se honositi, a ne jí odpírati, vůli Boží za stálé pravidlo veškerého svého jednání považovati, a ne vymyšleným libostem hověti. (Pokračování.)

U kapličky.

Modlila se u kapličky
dívka bledá bez matičky.

Modlila se — zaplakala,
že jí smrt i otce vzala.

Sestry nemá; rok už minul,
co jí brat ve vodách zhylnul.

Hnízda mají vlaštovičky — —
širá dívka u kapličky!

Svět je bídný, klamný, lstivý,
za zlato i ctnosti chtivý.

„Matko Paně s dítkem v klínu,
raděj smrt, než zpáchat vinu!“

„Matko Páně, svaté Robě,
raděj vezměte mne k sobě!“

Slunce zář v kapličce hyne;
Matka Páně sladce kyne.

Svět je bídný, dává zlato
za ctnost i co lidstvu svato.

* * *

Z routy věnec, sporé svíčky —
blaze dívce od kapličky. V. P.

DOPISY.

V Oustí nad Orlicí 22. května 1871.

(Sv. misie v Českých Hermanicích u Litomyšle, obnovy v chrámu Páně a májová pobožnost, zkouška v Sloupnici.)

Veliké a těžké boje má nyní církev sv.; lichý liberalismus a čirá nevěra obořuje se proti ní lži a na cti utrhaním, aby tato sv. matka v ošklivost uvedena a poháněna býti mohla, a proto v těchto našich těžkých dobách jest potřebno pro duchovní správce, aby kromobyčejných užili prostředků k zachování pravé víry, nábožnosti a mravnosti mezi svěřenými sobě ovečkami. Takovýmto kromobyčejným, od církve sv. velmi schváleným a doporučeným prostředkem k zachování sv. víry, nábožnosti a mravnosti mezi věřícím lidem jest sv. misie, konaná ponejvíce od kněží ze shromáždění nejsv. Vykupitele, kteří mají sv. Alfonsa z Liguori, jednoho z nejvýtečnějších pastoraletů, co jich má církev, za svého zakladatele, a který právě nyní za učitele církve prohlášen byl. O výtečném výsledku sv. misie v obci Sloupnické podal jsem zprávu čtenářům Blahověsta v čísle 9. a právě tato tak pozeňnaná sv. misie zavdala podnět k odbývání sv. misie v sousední též smíšené kollatuře Česko-Hermanické. Nábožný lid náš, který beze všech předpokladů pozoruje tuto pobožnost, musí si přát, aby odbývána byla též ve farnosti jeho. — Po skvělém ukončení misie Sloupnické přišlo několik uvědomělých katolíků kollatury Hermanické k ctihodnému staříčkému panu faráři svému, Janu Ev. Egermannovi, se snažnou prosbou, aby jim, — podobně jako v Sloupnici, — sv. tyto hody připravit ráčil, k čemuž ochotně pan farář svolil a tak titěž vel. páni ze shromáždění nejsv. Vykupitele, kteří sv. misii v Sloupnici odbývali, a sice důst. pan rektor domu pražského Antonín Mastalíř, vel. pan Josef Roller, též z Prahy a vel. pan Josef Tomášek z Kocvírova, přijeli dne 6. května ráno na stanici železné dráhy v Chocni, kde je očekávalo banderium rolníků a mladíků z přífařené obce Tisova a doprovázeli je až do Českých Hermanic, kde sv. misie odpoledne započala. Účastenství věřících v celé misii bylo neobyčejně četné, ze všech vůkolních osad hrnul se nábožný lid, aby uslyšel výmluvně přednesené nejčelnejší pravdy našeho sv. náboženství. Kázalo se o povolání člověka, o hříchu, o nesmrtnosti duše lidské, o potřebě pokání, o svátosti pokání, o nejsv. Svátosti oltářní, o Matce Boží, o sv. kříži a konečně závěrečné kázání. Kázání o Panně Marii,

odprošení nejsv. Svátosti oltářní, jakož i závěrečná řeč děla se venku na hřbitově, jelikož farní chrám nebyl s to, všechny nábožné věřící obsáhnouti. Počet komunikantů obnášel přes 21 set, ač farnost tato toliko 2489 katolických duší čítá. Vel. páni misionáři byli jmenovitě poslední dny sv. misie neustále zaneprázdněni, buď zpovídající aneb kázající. Dojem sv. misie na lid věřící jest veliký, katolíci, kteří mnohá léta ani chrám Páně nenavštěvovali, svatých svátostí nepřijímali, zúčastnili se též sv. misie a přijali svaté svátosti. A proto radost nábožných katolíků této farnosti ze sv. misie byla veliká. Ve čtvrtek o slavnosti na nebe vstoupení Páně měly ráno slavné sv. přijímání panny, jichž bylo přes 700. Odpoledne pak téhož dne se sv. misie průvodem s nejsv. Svátostí a závěrečnou řečí důst. pana rektora Antonína Mastalíře, ukončila.

Nikdy neviděly Hermanice tak četný a tak slavný průvod s nejsv. Svátostí, jako tenkrát; shromáždilo se přes 5000 katolíků, aby přítomni býti mohli ukončení této pobožnosti. Závěrečná řeč učinila na všechny přítomné nesmírný dojem; když důst. řečník chválil jejich horlivost ve sv. misii, vybízejí je k stálosti a věrnosti k Bohu, když jim srdečně dával s Bohem, tu povstal mezi shromážděnými tisíci hlasitý pláč, a ani jedno oko nezůstalo suché. Na to vystoupil stářický pan farář na kazatelnu, děkoval v slzách důst. pánům misionářům za jejich horlivé apoštolské působení a vynasazení, a k závěrku vystoupila též jedna z přítomných tu panen, a děkovala též jak důst. pánům misionářům za jejich práce, které podnikli tyto dny ku spáse kollaturníků, taktéž i panu faráři, že ovečkám svým milost sv. misie popřál. V pátek ráno byli vel. páni misionáři na stanici v Chocni opět slavně vyprovoděni, do přífařené obce Chotěšín vyprovázela je školní mládež i věřící lid, který téhož dne službám Božím přítomen byl, a až do Chocně důst. pan farář, hudba Hermanická a banderium Tisovské.

Tolik o sv. misii, která zřejmě dává důkaz, že posud květe nábožnost v našem lidu katolickém, žijícím mezi evangelky, od kterých se mu všechny ty pamflety, vycházející v Praze v známé kněti-skárně, podávají, aby ve své víře katolické zviklán byl. Jest to bohužel smutná pravda, že mnozí z našich pánů vlastenců v Praze dle židovského způsobu vídeňského hanobí a tupí katolickou církev a taktó hledí cit,

katolického duchovenstva, které vždy při národě stálo a cit našeho katolického lidu na nejvýš urážeti. Kam to povede? Zajiště ne ku prospěchu národa, za jehožto tak vřelý přátele se tito hanopisci vydávají. Než dosti o této přesmutné věci, která každého katolíka, jenž upřímně svůj národ miluje, velice boleti musí! — Chrám Páně Hermanický nabyl štědrostí katolických kollaturníků mnohé okrasy. Tak před několika lety zařízení od dobrodinců vkusná křížová cesta ze spolku sv. Severina ve Vídni, a objednány dva krásné obrazy ve zlatých rámech neposkvrněného Početí Panny Marie a sv. Filumeny za 120 zl. od jednoho nábožného katolíka, malované od akademického malíře pana Jana Umlaufa v Kyšperku; a jelikož hlavní oltář s Jakuba již velmi sešlý jest, odhodlal se s povolením pana faráře vel. p. kaplan František Krása vybídnouti katolíky k příspěvkům k zbudování nového hlavního oltáře, slušnějšího, tak jako i katolíci Sloupnickí si též nový skvostný oltář ve svém farním chrámu Páně vystavěli. Prosba pana kaplana nebyla oslyšena. Vynalezl se hned jeden zbožný katolík v Hermanicích, který na své útraty vymalovati dal hlavní obraz od téhož umělce v Kyšperku, jenž s bohatě pozlaceným rámem stál 300 zl. r. č. Náklad na celý oltář vypočítán jest na 1000 zl.; 600 zl. má již pan kaplan sebráno a doufá, že nyní po misii i to sedmé sto v krátkém čase sebere a tudíž se již nyní započne se stavbou hlavního oltáře. Mimo to postaveny jsou v novějších časech téměř ve všech přífařených obcích železné kříže s podstavky kamennými nákladem jednotlivých zámožnějších katolíků, z nichžto jeden v obci Tisově v čas sv. misie slavně posvěcen byl.

Katolíci této smíšené kollatury činí tedy dosti ke cti a chvále Boží a k ozdobě stánku Hospodinova. Nebeský Pán sám budiž jim hojným odplatitelem! . . V našem děkanském chrámu Páně konáme letos opět utěšenou Májovou pobožnost při účastenství nábožných věřících velmi četném. Započíná pobožnost tato libozvučnými zpěvy Marianskými, po nich vykládá se Loretská litanie, kterou potom lid zpívá dle nápěvu důst. p. faráře v trestnici Kartouzské Baltazara Bubly, a Marianskou píseň se celá pobožnost ukončí. Jelikož v našem městě lid ponejvíce průmyslný jest, započínáme pobožnost tuto o osmi hodinách večer, aby lid po odbyté již práci se účastniti mohl a tu k nemalé okrase a ozdobě této milé pobožnosti slouží nám lustr, na

kterém 24 svíček hoří, dar to jedné vznešené rodiny městské, který stál asi 200 zl.

V letošním pašijovém témdni navštívilo mnoho tisíc věřících naši znamenitou křížovou cestu; celé noci konaly se tam pobožnosti, návštěva služeb Božích jak v pašijovém témdni, tak i o velikonočních svátcích byla četná, začez sluší Pánu Bohu vzdáti nejvroucnější díky!

V pondělí pašijového téhodne odbývala se v domě Milosrdných sester v Sloupnici pololetní zkouška v dívčích třídách a tu jsme všickni přítomní se diviti museli těm pokrokům, které tamější mládež ženského pohlaví učinila! Dítky na všechny otázky ze všech předmětů výborné dávaly odpovědi, projevíly výtečnou známost v předmětech jim přednášených. Milosrdné sestry osvědčily se co výtečné učitelky svěřené sobě mládeže, tak že přítomní rodiče s výsledkem zkoušky velice uspokojeni byli! Dítky školní lnou též ke svým učitelkám nejpřímnější láskou a lze předpokládati, že svěmu budoucímu povolání přiměřeně vzdělány, opustí dům tento. A přece se strany liberálů brojí se proti těmto sestrám o vychování naší mládeže velezasloužilým!

F. K.

Z Bezna dne 1. června 1871. (Opozděno).
(Smrt a pohřeb p. děkana J. Jerábka).

Byloť 14. května. Dokonána právě oběť mše sv., když truchlivý zvuk „umíráčka“ ohlašoval osadníkům Bezenským, že někdo z jich středu odebral se na věčnost. Kdo odešel as na pravdu Boží? Srdce nepokojem tlouklo, tušení pohánělo k farnímu domu, a bohužel — nesklamalo. Staričský kmet byl již jen tělem přítomen svým ovečkám, osadníci osířeli, zesnul jim milovaný otec, důstojný p. děkan. Shromáždění poklekli, slova modlitby zmírala jim na rtech, jen hojné slzy ukrapovány v oběť vděku za zesnulého. Tklivé ticho prorývané chvillemi usedavým štkáním zavítalo do sálu, kde nebožtík odpočíval, až najednou utajované city v rozvlněné útrobě vyproudily se u významná slova veleapoštola Pavla: Dobrý boj jsi bojoval, běh jsi dokonal, víru jsi zachoval, za to složena jest ti koruna spravedlnosti. (II. Tim. 4, 7).

Celá osada rozesmutnila se jobskou zvěstí. Třicet sedm let sdílel se zvěčnělý s nimi o slasti a strasti, letos slaviti měl kněžské své druhotiny. Kolik tu vzájemných styků, kolik tu společných tužeb a snah! Mužové připomínali si s vděčnou radostí dob mládí, kdy ssáli v mladistvá srdce vůni zbožných jeho poučení; kdy patřili na

líce jeho horlivostí pravého sluhy Páně prodchnuté; an pochvaly udílí snažlivým pracem; s hlubokou úctou rozpomínali se radostných chvil, kdy jim jinochům propůjčoval se otcovskou radou; dobrořečili za to Pánu, že jeho slovem spojení je ráčil páskou věčné lásky s milovanou chotí. Žáci lkali pro milovaného učitele, mládež plakala otcovského vůdce, chudina naříkala pro štědrého dobrodince, slovem — čtrnáctý máj vyrval osadě Bezenské srdce, jehož tlukot byl jejím tlukotem, jehož city a snahy byly jejími city a snahami.

Prvotný dojem neslábl, nébrž den co den rostl, četné zástupy střídaly se u vroucích modlitbách před vystavenou mrtvolou.

Den 17. května byl dnem všeobecného smutku pro celou kollaturu. Z blízka i ze vzdálí scházeli se truchlíci, aby poslední čest vzdali zvěčnělému. Jak veliké vážnosti těšil se p. děkan u velebného duchovenstva, poznati lze z toho, že přes prosebné dni sešlo se jich k 30. Ani vznešená vrchnost neobtěžovala si podniknouti cestu z Prahy, aby milé ostatky doprovodila na místo odpočinku. Nechci podrobně vypisovati průvod pohřebný, bývá při stejných okolnostech týž, jen tolik budiž připomenuto, že jej vedl veledůst. p. vikář z Kosmanos a že duchovenstvo v nesení rakve s občany se střídalo.

Když drahocenné brímě složeno před oltářem v chrámě, když občané rozestavili se kolem rakve, vystoupil na kazatelnu veledůst. p. Jan Marek, kanovník Kralohradecký a oslovil přeplněný dům Páně slovy apoštolovými: „Milost Pána našeho Ježíše Krista budiž vždycky s vámi.“ Velebný klid rozhostil se u všech prostorách: vždyť mluvil p. řečník jménem zvěčnělého p. děkana, řeč jeho byla takřka závětem, v němž odkazovány jednotlivým věkům a stavům poklady nejdrahocennější „dítkám poslušnost a modlitba, mládencům a pannám skromnost a nevinnost, otcům a matkám ctnostné vedení dítek.“ Srdečná dojemnost řeči přibírala průběhem vždy víc a více nadšenosti, a dostoupila úchvatné zanícenosti v slovech k vel. duchovenstvu pronešených: „A co Vám, ctihodní bratří, odkázal zesnulý Váš spolubratr? Horlivost sv. Pavla, abyste v nynějších časech bezúzdnosti a nekázně v snažení svém neochabovali; lásku sv. Jana, která by Vás učila pohrdati protivěnstvím a pronásledováním.“

Po slavném requiem, jež sloužil veld. p. řečník, a po příslušných obřadech hnul se průvod na sv. pole a uložil duchovního

svého správce v hrobku kaple sv. Jana Křtitele.

Odpočívej v pokoji ctihodný kmete a ovívej perutní lásky bývalé své svěřence!

Pozn. Dp. Jan Křt. Jerábek, farář v Bezně, osobní děkan, přísežný biskupský notář Litoměřický, člen mnohých dobročinných ústavů a spolků, narodil se v Labské Týnici dne 29. ledna 1797. Vystaviti dal svým nákladem kapli sv. Jana Křt. na hřbitově Bezenském, přičinil se o důstojnou úpravu kostela sv. Petra a Pavla tamtéž, k čemuž sám nejvíce přispěl, a zaopatřil pro něj krátce před svou smrtí skvostných šestero svícňů a drahocenný kalich.

J. Mrk.

V Želivě v pondělí svatodušní 1871.

(O založení české farní osady v Novém Yorku.)

Nedávno ještě psal jistý venkovský synek, který se do Ameriky odstěhoval, odtamtud své matce, bydlící v blízké vesnici S., aby do Ameriky za ním nejezdila, a odůvodnil zrazování své těmito prostými sice ale pamětihodnými slovy: „Mamínko, nejezděte sem, Amerika není pro vás, Amerika jest pro tělo a ne pro duši.“ — Byla, bohužel, do nedávna mnohému z krajanů našich, kteří se tam odebrali, Amerika jen pro tělo, a i to tam místo očekávaného blahobytu docházelo skrovného a nezdídka dost bídného zaopatření, duše však nemajíc nikoho, kdo by jí chléb života lámal, hladověla a chrádla a jako žíznící antilopa na širé poušti marně se ohlížela po občerstvení, nebo jednotlivé oasy s prameny vod živých, s katolickou duchovní správou, daleko od sebe byly vzdáleny. Nemělo tak navždy býti, Bohu dík, že přičiněním neunáveného general. vikáře Slovanů amerických, důst. p. Gartnera, našlo se horlivých duchovních, kteří obětujíce sebe, jak z předešlé zprávy vysvítá, rozptýlené ovečky stádece Kristova kolem sebe v osady shromažďují, aby je před úklady číhajících tam na ně nepřátel uchránili a bezpečně po cestě života tohoto k životu věčnému vedli.

Další toho doklad, že utěšenější budoucnost Slovanům americkým kyne, a že zejména „Češi co katolíci nešetří obětí pro své děti, aby potomkům svým zanechali památku své lásky k nim“ a jak „značně tudíž tlakoměr dobrého mínění o Čechách v Americe vystoupil“ (důst. p. Hesoun, v. „Blahověst“ 1870 str. 139), jest následující článek obsažený v něm. kat. novinách Novo-Yorských: „Nepozorováno téměř koná se ve Spojených státech dílo, které dojista

zasluhuje, abychom si ho více všímali. Jestli novým důkazem o životní síle naší sv. víry a na zmar přivádí všechny předsudky naše, které proti sbratřenému s námi, ale zneuznanému národu posud panovaly. Není tomu tak dávno, co jsme v katolických tuzemských časopisech čtli provolání jednoho misionáře od západu, v kterém smutné poměry katolických, ve Spojených státech žijících Čechů a Poláků slovy až hrůza pravdivými líčil a zároveň vyzýval, aby pro ně slovanský misionářský ústav byl založen. Ústav ten, jak se doslýcháme, v Milwaukee skutečně již jest vystaven. Ona pak slova stala se semenem, jež na úrodnou půdu srdcí katolických padlo. Nebo sotva že minula 2 leta, již dočítáme se zpráv značných o stavbě kostelů a škol pro Čechy a Poláky v Chicagu, v St. Louisu, v Milwaukee; doslýcháme se o založení nových obcí v Baltimore, v Detroitu, ve Winoně a na jiných místech; vidíme misionáře cestovati, aby i nejdlehlším osadám duchovní pomoc a útěchu poskytl. Tak právě nyní prolévají dva čestí misionáři z Milwaukee, vel. pp. Gartner a Vídenka u prostřed města našeho, aby i zde v Novém Yorku četným Slovanům třídnělní misii posloužili, a pak zde samostatnou českou osadu zařídili. — Přiznáváme se rádi, že takovéto skutky naše dřívější a jak jsme za to měli ne nepodstatné pochybnosti o tom, může-li a chce-li slovanský národ nějakou obět přinést, na prsto v nívec obrací a že náboženské znovuzrození jejich upřímně vítáme a s radostí pozdravujeme, vidouce v tom pro svou vlastní německou národnost, která zde v Novém Yorku, hledíc k počtu obyvatelstva, dvakrát tolik vykonati mohla, nový podnět k větší horlivosti. — Unus pro multis.“

Misie, o níž se tuto zmínka děje, odbývala se od 29. ledna do 12. února t. r. Nejprve vydal vel. p. Vídenka české provolání, jehož jeden exemplár jsem též dostal a které jest pravé kuriosum českého tisku v Novém Yorku. Čárky a háčky musely přidělány býti rukou. Počíná takto: „Česká kat. misie v New-Yorku. Bratří! Vězte, že hodina jest, abychom již ze sna povstali; neboť nyní jest bližší naše spaseení, nežli když jsme uvěřili.“ (Řím. 13, 11.) Těmito slovy Vám, nejmilejší krajané, jako druhdy sv. Pavel spoluobčanům svým Římanům, tu radostnou správu zvěstují, že i pro Vás hodina milosti přišla, a to milosti sv. misie.“ Aby se o tom všickni tam žijící Čechové dozvěděti mohli, kázal vel. p.

Vídenka každý čtvrtek o půl osmé na večer a každou neděli o 4. hodině odpoledne v německém kostele Bolestné Panny Marie u Kapucínů v ulici „Pitt Street“ po česku a to tak dlouho, až se nadíti mohl, že většína českého obyvatelstva o misi zpravena byla. Na to počala misie sama.

Jak misie žádoucího cíle, zřízení totiž samostatné české farní osady, dosáhla, o tom přináší svrchu zmíněné kat. noviny tuto správu: „Misie a založení české obce v Novém Yorku. — Velikou radost působila nám Čechům v Nov. Yorku misie, kterou vel. pp. J. Gartner a J. Vídenka v kostele Bolestné Panny Marie odbývali. Počala v neděli dne 29. ledna, trvala celé 3 neděle a skončila založením české osady. Zdařila se nade všecko očekávání; nebo ač špatná povětrnost panovala, přece se jí přes tisíc osob zúčastnilo a i všedního dne byla kázání pilně navštěvována. Poslední čtyry dni byl nával k zpovědnicím skoro ustavičný. Po poslední večerní pobožnosti shromáždil vel. p. Gartner muže a vel. p. Vídenka ženy ve dvou rozličných síních školních a zarazili dvě jednoty: sv. Cyrila a Metoděje pro muže a sv. Ludmily pro paní. Účelem obou jednot jest, modlitbou a pravidelnými měsíčními příspěvky postarati se o najmutí a úpravu vhodné místnosti pro společné služby Boží. Dalo se hned 171 údů zapsati a máme za to, že se za týden tento počet členů zdvojnásobí, poněvadž pro velkou vánici sněhovou právě toho večera sotva polovic očekávaných přijít mohlo; nebo mnohé ulice byly tak zaváté, že se jimi ani jít nemohlo. S velikou ochotou a jednomyslnou svorností, která nejlepším jest důkazem naší odhodlané a pevné vůle, spolky tyto se sestoupily a příspěvky sebrány byly. Do výboru jednoty mužů zvoleni jsou: pánové Matěj Výborný za předsedu, Jan Vosatka za tajemníka; Antonín Chvátal za pokladníka; Mich. Stühr a Ant. Hayer za výbory. Do výboru jednoty sv. Ludmily zvoleny byly: paní Barbora Hayerová za přednostku; Viktorie Výborná za tajemnici; Anna Hluboká za účet vedoucí; Marie Jelínková a Teresie Kocianová za členy výboru. — Ku konci povzbuzoval nás důst. p. Gartner k horlivé modlitbě a k setrvalosti a pravil, že nám zde vel. p. Vídenka za duchovního správce ponechatí chtěl; poněvadž ale nejdůst. pan arcibiskup Novo-Yorský mu sdělil, že již důst. p. Weidlichovi z Pražské arcidiecése přijetí pro Nový York poslal, a ten dle posledního listu svého již snad jest na ce-

stě, proto tedy že nová osada na důst. p. Weidlicha čekati musí; vel. p. Vídenka pak že se opět na misie vydá. — Požehnaná zůstane upomínka na oba horlivé tyto kněze ve vděčných srdcích našich; bolestný zajisté dojem, který jsme všickni pocítili, když od nás se loučili, nejlépe svědčí, jak milými a vzácnými se nám stali, a jak milá a vzácná nám na ně památka potrvá na vždy. V Novém Yorku dne 14. února 1871. M. Výborný, předseda; J. Vosatka, tajemník jednoty sv. Cyrila a Metoděje.“

K této zprávě přičinila redakce řečeného listu k vyzvání důst. p. Gartnera tento dodatek: „Poznámka redakce: Důst. p. J. M. Gartner, gen. vikář Slovanů amerických, požádal nás, abychom uveřejnili tuto prosbu. Ti kněží v Čechách a na Moravě, kteří buď misii neb duchovní správě u krajanů svých v Americe věnovati se hodlají, necht jen tenkrát za odporučení neb vysvětlení potřebné jej požádají, když nejen jistého propuštění ze své diecése, nýbrž i příslušného o působivosti své vysvědčení od svých nejdůst. ordinariátů nadíti se mohou. Lépe ale dotčení vel. pánové učiní, když se přímo na nejdůst. biskupy měst Leavenworth-u (Kansas), St. Paul-u (Minnesota), La Crosse (Wisconsin), Greenbay-e, Alton-u (Illinois), Pittsburg-u (Pennsylvania), Harrisburg-u (Pennsylvania), aneb na nejdůst. arcibiskupy v Cincinnati (Ohio) a v Novém Orleans-u (New-Orleans, Louisiana) obrátí, kde ještě široké pole pro apoštolskou činnost mezi Slovany zbývá. Každé prostřednictví, ať nic nedím o odpovědnosti, která se tím na prostředkujícího uvaluje, mnoho času na zmar přivádí a to tím více, poněvadž Very Rev. J. M. Gartner, aby rozličným a těžkým povinnostem svým dostál, skoro ustavičně mimo Milwaukee prodívá. — České a moravské listy v Evropě necht laskavě to otisknou.“ —

(Dokončení příště).

Ze Studeného v květnu 1871.

(Pochvala horlivé osady.)

V pátek před nedělí květnou těšila se osada Studenecká rozmilou slavností, již v míře té od svěcení kostelíka svého nezažila. Osada Studenecká asi 30 čísel čítající má krásnou kapli pohřební, kterou si sama as před 40 roky k uctění Rodiny Páně byla vystavěla s nemalou obtíží, jelikož v krajině hornaté jsouc položena a samými téměř chalupníky obydlena bohatstvím nevládne. Čím méně však obdařena jest statky pozemskými, tím více si dává záležeti na statcích duchovních. Důkazů toho utěšených

KRONIKA.

podala více. Kostelíček svůj drží si v čistotě vzorné, „připravený jako nevěstu okráslenou muži svému.“ Bohoslužebné prádlo veždy drží si čisté jako sklo. Vším k službám Božím potřebným jest chrámeček ten opatřen. Kásul k. p. mají několik lepších, než v mnohém chrámu farním, tak že i předepsaných barev užívati se může. Náčiní kostelní potkalo v roku 1866 neštěstí. Blesk zapálil byt zádušníkoví, jenž s nasazením života zhozným plamenům vydral na půdě uložená roucha kostelní. Něco však přece shořelo a i monstrance se rozlila. Podivuhodno jest, že muž ten z plamenů tehdejších vůbec vyvázl, neboť se tak strašlivě popálil věci kostelní odnáseje, že se o jeho uzdravení pochybovalo. Leč uzdravil se tak, že na sobě nemá téměř stopy hrozného ohněm zohavení a je dosud úplně zdrav a čilý. Velikou pro tak chudou osadu ztrátu nahradili však Studenečtí opět a i monstranci zase si koupili vkusnou, 1½' vysokou za 80 zl.

V tomto tedy kostelíku zřídili sobě v panských lesích pracujících dřevaři postranní oltář s obrazem sedmibolestné Rodičky Boží. Již po dvě léta konají tam na bolestný pátek pobožnost slavnými službami Božími zvelebenou. Letošního pak roku vydařila se pobožnost ta zvláště skvěle. Bývalať jindy pouze české kázání a zpívání mše sv., letos však aby i sousední Němci mohli se pobožnosti té zúčastniti, byla tam i ranní mše sv. s německým výkladem, čehož Studené ani o žádné pouti ani, když se kostelík světil, nemělo. Tudy ona veliká pro Studenecké radost a náramné ze všech vůkolních osad lidí oučastenství, tak že chrámek, ač dosti prostranný, byl jako nabitý, ani malou část jich v sobě nemohl vměstnati. Též byl valný počet komunikantův, tak že slavnost ta opravdu pro skrovnou onu osadu vypadla velkolepě, nad očekávání utěšeně. Němci, Češi svorně tu modlitby a vzdechy své vysílali k trůnu společného Otce svého nad hvězdami a jako dívky jedné matky z téhož stolu posilu nebeskou přijímali. Zdaž to není ta nejlepší půda, na níž sobě Čech a Němec svorně ruce podati a pokojně ku blahu časnému i věčnému kráčetí mohou? Zdaž není církev katolická onou matkou moudrou a dobrou, která veškeré dívky své, byť povahou, zvyky a snahami sebe víc od sebe se lišily, vodi společně na místo bratrských hodů, společných radostí vznesených, člověka k důstojnosti Tvůrcem mu vytknuté poyznájejících?

V. Č.

Z Prahy. Ve čtvrtek o slavnosti *Božího Těla* bude J. Emin. nejdůst. p. kardinal arcibiskup sloužiti u Všech Svatých na hradě v 7 h. ráno zpívanou mši sv., po kteréž povede slavný průvod ke čtyřem oltářům na Hradčanském náměstí a udělí po „Te Deum“ v kostele Všech Svatých požehnání s nejsv. Svátostí. — V neděli 11. t. m. povede J. Emin. p. kardinal slavný průvod Božího Těla na Starém městě, v ostatních pak městech Pražských pp. kanovníci metrop. kapitoly.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati od 8—11. června v kostele na hřbitově Malostranském v Košířích, od 12—15. u sv. Haštala.

— *Břimovanců* o minulých hodech svatodušních bylo v Praze 2400 a sice u sv. Klementa studujících v oddělení českém 296, v oddělení německém 188, u sv. Mikuláše školní mládeže i dospělých 1916.

— „*Májovou pobožnost*“ u sv. Klementa d. 31. května ukončil J. M. p. biskup Příucha slavným požehnáním. Chrám byl ve všech prostorách přeplněn; družiček dostavilo se as 40. Alumnové arcib. semináře zapěli na kůru „Zdravas Maria,“ „Zdravas Královno“ a „Te Deum.“ Pobožnost tuto konali letos, vykládající litanii Loretanskou a po výkladu přislubující sv. požehnáním, vel. kněží: Blanda, Borový, Brusák, Dorovín, Honejsek, Hrádek, Janda, Janků, Knobloch, Krásl, Řehák, Sedlák, Srdínko, Tyrzník, Veselý a Vinklář.

— Včera vykonal J. Emin. nejdůst. p. kardinal v chrámu Páně na Strahově *benedikci* nového opata Strahovského vd. p. Vojtěcha Hrona za assistance p. opata Teplského a Želivského. Slavnost počala v 9 h. ráno a trvala téměř do poledne. Obřad podobá se zcela svěcení na biskupství.

— Výroční památka sv. *Víta* muč. a patrona zemského bude se ve čtvrtek 15. t. m. slaviti na hradě tímto pořádkem: U Všech Svatých bude v 7 h. zpívaná ranní, v 8 h. školní mše sv., o půl 9. h. německé a v 10 h. české kázání, v 11 h. pontifikální mše sv., o 3 h. odp. budou slavné nešpory.

— Jeho Emin. nejdůst. p. kardinal arcibiskup vydá se dne 19. t. m. na cestu do vikariatu *Berounského* a *Hořovického* a bude udělovati sv. *břimování* dne 19. června v Hořelicích, 20. v Železně, 21. v Tachlovicích, 22. v Karlovu Týně, 24. u sv. Jana

pod skálou, 25. a 26. v Berouně, 27. ve Vosově, 28. v Borku-Suchomastech, 29. v Hostomicích; 1. července v Ločovicích, 2. v Jincích, 3. v Hořovicích, 4. v Mýtě, 5. u sv. Dobrotivě, 6. v Újezdě Drahonově, 8. v Cerhovicích a 9. v Žebráce, odkudž se do Prahy navrátí. Na této cestě své bude Jeho Eminenci noclehem dne 19. a 20. června v Hořelicích, 21., 22. a 23. v Tachlovicích, 24. a 25. v Berouně, od 26. června do 2. července ve Vosově; od 3—7. července v Mýtě a 8. v Žebráce.

— *Z Budějovic.* Svěcení *kněžstva* ustanovil J. Exc. nejd. p. biskup jako v Praze na d. 12., 14. a 16. července. — Od 11—15. září budou se odbývati v b. semináři kněžské *exercicie*. — V městě zřídil se výbor ku podpoře J. Excel. p. biskupa v založení ústavu pro *hluchoněmé*.

Z Říma. Sekta Methodistů se v Římě rozšiřuje. Hlasatelem úhlavním téhož bludného učení jest odpadlík jménem Gavazzi, jenž druhdy Barnabitou býval; 20 let se zdržoval v Londýně, ač s nevelkým úspěchem; neboť žádný duchovní anglikanský nechtěl mu propůjčiti svého chrámu k odbývání methodistických schůzí. V Římě jsou posluchači jeho z větší části atheisté, židé a někteří kněží odpadlíci. Londýnská společnost biblická opatruje Gavazziho hojnými prostředky peněžními. Nedávno bylo jedno takové shromáždění Methodistů přerušeno nemilou příhodou, ješto do prostřed síně padla puma, kteráž prasknuvši rozbila několik oken; tři ze shromážděných byli lehce poraněni; větší škody puma jenom z lepenky shotovená nespůsobila. Přece však sektárové vesměs velký pokřik pro tuto událost učinili, uvalující vinu na katolické kněze, ač tito za to nikterak nemohou, pakliže lid od nové vlády mnohonásobně týraný a trýzněný někdy k násilné obraně útočistě běře.

— Ku 25letému jubileu papežování Pia IX. konají se v Římě tak velkolepé přípravy, že ani italská vláda se neosměluje odpor nějaký klásti, nýbrž zamýšlí vyzvati syndika římského, aby na den 16. června všeobecné osvětlení města nařídil. Mimo to bylo prý vojenským kapelám hudebním nařízeno, aby se vycvičiti hleděly v hymně, která od Gounoda ku 50letému kněžskému jubileu Pia IX. byla složena; píseň tu prý budou kapely italské u večer 16. června pod okny paláce Vatikanského hráti; z hradu andělského bude v týž den z děl střeleno. Jeden list církevní při tom podotýká, že tato od vlády italské chysta-

ná oslava jubilea Piova se na vlas podobá pokřikování židův, když volali: „Zdráv buď králi Židovský!“

Z Italie. Valně rozšířena jest nyní pověst, že král Viktor Emanuel se nepostěhuje do Říma, nýbrž že postoupí trůn synu svému králevici Humbertovi, který jak známo už od lonského podzimu v Římě sídlí.

Z Ameriky. V *Baltimore* začali tamější katoličtí Čechové stavěti nový chrám ke cti sv. Václava. Němci v témž městě sobě už šestý kostel budují a v St. Louis-u jednáctý chrám pro německé katolíky se staví.

— *Redemptoristé* mají v severní Americe úhrnem 16 domův řeholních a sice: V *Baltimore* 3, v *New-Yorku* 2, v *Annapoli*, *Ilchestru*, *Filadelfii*, *Pittsburgu*, *Bostoně*, *Buffalo*, *Rochestru*, *Detroitu*, *Chikagu*, sv. *Louisu* a *New-Orleanu* po jednom.

Z Asie. Město *Mosul* v *Mesopotamii* leží nedaleko starého města *Ninive*, jež jindy bývalo sídlem mocné vlády a říše *Assyrské*. *Syrsko-katolický* arcibiskup v *Mosulu*, *Cyrril Benham Benni* (proslulý co spisovatel výtečné knihy o primátě papežském) zaslal na jaře t. r. sv. Otci *Piu IX.* krásný list, v němž ve jmenu celého stáduce svého rázně protestuje proti násilnému oloupení *Stolice apoštolské* se strany italského krále. List onen vhodně začíná slovy *Písma sv.:* „Muži *Ninivští* stanou na soudu s pokolením tímto a odsoudí je: protože pokání činili ku kázání *Jonášovu:* a aj více jest tuto nežli *Jonáš.*“ (*Mat. 12, 41.*) Dále pak týž arcibiskup praví: „V této době, svatý Otče, kde veškerá moc temnosti se proti církvi obořuje a zvláště proti hlavě její, přicházíme i my *Ninivité*, pastýř a celé stáduce věřících, abychom před Bohem a světem protestovali proti bezbožnostem, jež nepřátelé páchatí neustávají na úkor církve a ku zmaření posvátných práv apoštolské *Stolice*. Dvakrát jsem se nacházel v Římě v čas obležení města, a sice roku 1849 a opět roku 1870, ale vyznati musím, že *Mohamedáni*, ctitelé dábla a jiní nevěrci, jenž nás tuto v zemi obkličují, tisíckrát povážlivěji a poctivěji se chovají než ti, kteří se obnovitely svobodné *Italie* nazývají.“

Z Číny. Na jaře roku 1868 přibyli tři misionáři do města *Tsen-y-fu* v jižní Číně a s velkým úspěchem jali se hlásati v městě i ve vůkolí evangelium *Ježíše Krista*. Když se valný počet pohanů byl již k víře křesťanské obrátil, usilovali vznešení a zámožní občané pohanští všelijak o to,

aby vzbouření proti křesťanům způsobili, ale nadarmo. Teprv roku následujícího 1869 naskytla se jim vítaná příležitost k provedení nešlechtného zámyslu toho. Dne 14. června se totiž v pagodě (chrámu) pohanské konala slavnost, ku kteréž se moudloslužebníci u velikém počtu shromáždili. Mezi nimi nacházel se také jeden z křesťanů nově na víru obrácených. Pohané v nešlechtném úmyslu dali o tom vědomost křesťanu jinému, kterýž ihned pospíšil do pagody, chtěje onoho odtamtud pryč vyvésti. Tu však jako na dané znamení shlukli se pohané a těžkými ranami křesťana ztloukli; pak ale zbraní se chopivše táhli celým městem, pustošíce chrámy a budovy křesťanské, jakož i příbytky misionářův. Sestry řeholní, jimž svěřeno bylo vyučování dítek, zachránily se útekem, převlečeny jsouce za ženy mandarinské. Ale misionář kněz Gilles byl od pohanů chycen a luze vydán, kteráž jej bila a ulicemi smýkala, načež jej zavlékli do pohanského chrámu, volajíce: „Velmistře náboženství, zazpívej nám teď Zdrávas Maria.“ Misionář zemřel za 30 dní následkem ukrutného tohoto trýznění. Mimo to položili pohané na podlaže svého chrámu tři kříže a před sochami bůžků svých červené koberce prostřeli; i nařídili křesťanům, aby ve svátečním oděvu svém po křížích oněch šlapali, sochám bůžkův se klaněli a slavné se víry Kristovy odprísáhli. Kdo se rozkazu tomu zprotivil, byl odsouzen k smrti nebo k vyhnanství. Málo se nalezlo těch, jenž Krista zapřeli, všickni ostatní s veselou myslí se z lásky k Bohu všem utrpením i smrti podrobili. Pohané v ďábelské nenávisti své proti jménu křesťanskému dali vykopat i na několik pídí té země, kdež příbytky misionářů stály, a zemi tu ohněm očistěnou prodalirkouce, že v městě Tsen-y-fu nic od křesťanů poskvrněného zůstaveno býti nemá. Chce-li teď některý cizinec ve vůkolí tamějším se usaditi, musí dříve kříž Kristův nohama šlapati.

Paběrky.

28. *Pohanský císař o primátu římského biskupa.*

Sv. Cyprian píše (Ep. 52. ad Antonianum p. 69. ed. Maur.), že císař Decius byl na moc biskupa římského tak žárliv, že se vyjádřil, že by mnohem raději slyšel, že proti němu povstal sok panovník, nežli že v Římě ustanoven jest kněz Boží („Cum multo patientius audiret levare adversum se aemulum principem, quam constitui

Romae Dei sacerdotem“). Zřejmý to důkaz, že moc biskupa římského sáhala i za hranice římské říše, jinak by nebyla mohla zbuditi žárlivost císaře, jenž byl v celé říši nejvyšším knězem. Zároveň z toho patrně, že římský biskup nepožíval v církvi pouhé přednosti co do cti (primatum honoris), což byjmu i přátelé národních církví velkomyslně ještě dopřáli, nýbrž že měl v celé církvi moc výkonnou (primatum jurisdictionis) a to i pod císaři pohanskými! Co máme souditi o nynějších vládách, které papeži nechtí dopřáti ani tolik moci, co jí požíval za dob tyranů pohanských, obmezující je svým „placetem?“ — J. B—k.

Literární oznamovatel.

— „*Svěcení kněžstva v církvi katolické.*“ Dle Římského Pontifikálu. Otisk z „Blahověsta“ r. 1871. V Praze tiskem a nákladem kníž. arcib. knihtiskárny. Str. 48. Cena 16 kr. Obsahuje krátký úvod, čtvero nižších posvěcení a třé vyšších. Spisek tento prokáže dobrou službu všem, kdož na udělování svátosti svěcení kněžstva patřiti aneb se rozpomínati budou.

— „*Königsdorferova nedělní a sváteční kázání* přeložena do naší milé mateřské řeči české.“ Vydal Jan Šavel, městský děkan Budějovický. Díl III. V Praze. Nákladem kněhkupectví B. Stýbla. Str. 99. Obsahuje kázání na svátky a neděle od ned. XXI. po Sv. Duchu až na konec roku.

— „*Kazatelé slovanští.*“ Sešit 6. obsahuje duchovní řeči na neděli a pondělí svatodušní, na hod. nejsv. Trojice, na ned. I—IV. po Svatém Duchu, na slavnost Božího Těla a narození sv. Jana Křtitele.

— „*Maria das Heil der Kranken.*“ Darstellung der ausserordentlichen Vorfälle und wunderbaren Heilungen, welche in den Jahren 1869 und 1870 zu Philipsdorf in Böhmen sich ereignet haben. Von P. Franz Storch, Stiftskaplan in Georgswalde. — Čistý výnos určen jest na stavbu Mariánského chrámu v Georgswalde. Nákladem spisovatelovým. Str. 78.

— „*Radhošť.*“ Sbírka spisův drobných z oboru literatury české, krásovědy, historie a politiky. Vydal František Palacký. Část I. Sešit 3. a 4., str. 161—304. Nákladem B. Tempského v Praze. Str. 385. počíná část II.: Spisy z oboru krásovědy.

— „*Stručná cvičení ve zpěvu* ku potřebě katolických chorregentův. Složil Quido Havlasa. *Soprano.* Sklad Karla Janského v Jindř. Hradci a Táboře. Str. 7. — Totéž v sešitu druhém pro *Alt*.

— „Marie a Flora.“ Povídka pro děti, pro rodiče i pro pěstouny. Z ruského na jazyk český přeložil a doporučuje Bačkora Josef. S ocelorytinou. Nákladem kněhupectví B. Stýblov v Praze. Str. 155. Spisů pro mládež číslo 3.

— „Fysika pro hlavní, národní a vyšší dívčí školy.“ Sepsal Eduard Stoklas, z. ředitel niž. české školy realné v Telči na Moravě. S 90 vyobrazeními. V Praze 1872. Komisioní sklad B. Stýblova kněhupectví. Str. 168. Schválila učitelská jednota v Telči.

— „Všeobecné dějiny mládeži nižších škol středních a občanských vypravuje M. R. Kovář, prof. země- a dějepisu na vyšších školách realných v Pardubicích. Díl I. Věk starý. V Praze 1871. Nákladem kněhupectví I. L. Kobra. Str. 77.

— „Úvod do fysikální theorie hudby, Helmholtzem zbudované.“ K prvnímu sjezdu učitelů českoslovanských vydal dr. Fr. J. Studnička; v. ř. professor matematiky na král. české polytechnice. Komisioní sklad v kněhupectví I. K. Kobra. Str. 54. Bylo dříve uveřejněno v „Hudebních Listech.“

— „Rolník nového věku“ vydávaný nákladem kněhupectví I. L. Kobra v Praze obsahuje v sešitu 40.: „Mléčné hospodářství a sýrařství.“ Sepsal Adolf Eckert, bývalý učitel a ordinarius na hospodářské škole ve Znojme, nyní učitel nauk přírodních a pomocných na pomologické škole v Troji blízko Prahy. Se 17 vyobrazeními. Str. 56.

— „Porážka Francie a příčiny její.“ Sepsal ve Versailu za obležení Paříže Karel Jonáš, redaktor „Slavie“ americké. Nákladem kněhupectví I. L. Kobra v Praze 1871. Str. 185.

— „Bára, aneb Kmotra klepna.“ Obrázek ze života pro dospělejší mládež. Sepsal P. Jan Černohouz, kaplan v Liboci. S obrázkem. Nákladem kněhupectví Mikuláše a Knappa v Karlíně 1871. Str. 112. „Besed pro mládež“ svazek XXIV.

— „Divadelní hry pro děti.“ Sešit I.: „Ztracené dítě, aneb Bůh řídí vše k dobrému.“ Činohra v 4 jednáních, upravil Roman Nejedlý, učitel při klášterní škole v Bělé u Bezděže. Nákladem Mikuláše a Knappa v Karlíně 1871. Str. 31.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

P. Vojt. Petr *Henika*, jubil. kněz ř. sv. Benedikta v Emausích, voj. kaplan na odp., 19. května (nar. v Rakovníku 30. října 1791, vysvěcen 21. září 1819);

vd. p. Frant. Xav. *Dittrich*, metrop. kapitoly Pražské prelát arcijáhen, komtur c. k. řádu Františka Josefa, býv. apošt. spoliuvisator řádu Milosrd. bratří, judex synodalis, kn. arcib. kons. rada, dr. bohosloví, atd., 30. května. Nar. 28. srpna 1796 ve Vysočanech u Chomútova, vysv. 24. srpna 1824 byl kanovníkem od 1. září 1839. Pohřeb odbyval se 2. června v 9 hodin ráno. Slavný průvod vedl v čele metrop. kapitoly, farního duchovenstva a četné assistence vd. p. děkan dr. Würfel do kostela u Všech Svátých, kdež J. Emin. sloužil slavné requiem*) a exequie. Odtud veden průvod až ku bráně na Oujezdě, odkudž tělo dále veženo na hřbitov v Košířích, kdež pochováno ve vlastní hrobce.

Vyznamenání jsou:

- P. Klem. *Vlasák*, rektor kol. na sv. Hoře, jmenován arcib. notářem;
 - p. Jan *Kovářovic*, farář v Podole, obdržel expositorium canon.;
 - p. Ant. *Koerferl*, admin. in spir. v Slavkově, obdržel synodalie.
- Ve správě duchovní ustanovení jsou:
- p. Jos. *Suchan*, farář z Hradešína do Lstiboře;
 - p. Vojt. *Polanecký*, admin. ve Lstiboři, za faráře v Kolodějích;
 - p. Jos. *Buchar*, kapl. za admin. v Hradešíně;
 - p. Vác. *Singer*, kapl. v Mirošově, za admin. do Skořice;
 - p. Frant. *Liska*, za kapl. do Prusin.

Uprázdňené místo:

Hradešín, fara patron. p. Jana kníž. z Lichtensteinu, od 1. června.

V biskupství Litoměřickém.

Vyznamenání jsou:

- p. Jos. *Baudis*, farář v Ilavcích,
- p. Vác. *Paulišta*, farář v Kněžmostu, a
- p. Ant. *Učík*, far. v Markvaticích, obdrželi expositorium canon.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Jos. *Kneissel*, far. z Bělé do Církvice;
- p. Ant. *Košťák*, kapl. za admin. v Bezně;
- p. Václav *Krupička*, kaplan z Jenišovic do Kostomlat;
- p. Jan *Štajnygr*, kaplan z Držkova do Jenišovic;
- p. Josef *Turek*, kaplan z Vysokého do Jablonce;
- p. Kornel *Mayer*, kaplan z Rosendorfu do Křemže.

*) Při této zpív. mši sv. zvonili ministranti u 3 pobočních oltářů při tichých mších sv. jako o závod, ač to poslední synodou Pražskou zakázáno.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. arcib. semináři
čís. 190—1.

Expedice:
v katol. kněhupectví

B. Stýbla
na sv. Václavském
náměstí, čís. 786-II.

Nedošla čísla
reklamujte nejdříve v
měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlas katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupectví
na rok: 2 zl. 50 kr.
na půl: 1 zl. 30 kr.
Po poště:
jenom v expedici
Celoroč. 3 zl. — kr.
půlroč. 1 zl. 55 kr.
Předplacení čtvrt-
letní se nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy.“ (Přísl. XIV. 24.)

Úvahy na neděle a svátky celého roku.

XLI. V neděli III. po sv. Duchu.

V dnešním svatém evangelium (Luk. 15, 1—10.) vypravuje Pán Ježíš dvojí podobnoství, totiž o dobrém pastýři a o ztraceném penízi. Oběma chtěl Kristus ukázat, jakou má péči o naše spasení, a povzbuditi nás, abychom pečovali o spasení své i svého bližního.

1. *Podobenství o pastýři, jenž hledá ztracenou ovci.*

a) Dobrý pastýř, jenž má péči o všechny ovce své, rmoutí se velice, pakli jediná z nich zaběhla, nejen že ztratil svůj majetek, nýbrž že ovce jeho vězí v nebezpečnosti zahynutí. — Tento dobrý pastýř jest Kristus, jemuž my lidé co ovce náležíme, kteréž On velice miluje. Proto rmoutí ho, když kdo stádo jeho opouští, bloudí, hříchy a nepravosti páse a takto v nebezpečnosti se vydává, že zahyne. Nezarmucuj kř. svého pastýře! —

b) Dobrý pastýř hledá svou ztracenou ovci, kráčeje přes hory a doly po cestách příkrých a kamenitých, stále za ní volaje, až ji nalezne. Totéž obraz, ovšem jen charakterný obraz, Krista dobrého pastýře, co pro nás konal a podstoupil. Slyšíce hlas dobrého pastýře, nevzdalujme se, neutíkejme, nýbrž touhu jeho ukojme, vraťme se k svému Spasiteli a péči jeho nemařme. „Mne jsi hledal do umdlení, mne's vykoupil v umučení, v mar nebud' tvé utrpení.“ (Zpěv církev.)

c) Jaká to radost pro pastýře, když ovci svou zase nalezl! On se na ni nehněvá, nebije jí, nýbrž hladí a láská, i na svá ramena ji bera, nese do ovčince a radost, jakou z toho pocituje, s jinými sdílí. Tak

činí Kristus dobrý, laskavý náš pastýř; tudíž spěchej, hříšníce, s důvěrností v náruč jeho, želej svých provinění; pros, by tě na milost přijal a přistě všech hříchův uchránil, aby jsi více od něho se neodloučil. —

2. *O ztraceném a nalezeném penízi.*

a) Žena jistá měla deset grošů, celý to milý a drahý majetek její, kterýž velice šetrila. — Každá duše lidská, již Kristus svou krví vykoupil, jest majetek a drahý poklad a jest klenot jeho, jímžto chce ozdobiti nebe své. S toho hlediště musíme na duše lidské patřiti, abychom se povzbudili k lásce a horlivému pečování o jejich spasení. Alespoň o svou tak drahou duši se křesťane starej.

b) „Žena ztratí jeden peníz, hledala pilně až nalezla.“ Pán zajisté velikou čest a milost tomu prokázal, komu nejen duši jeho vlastní, nýbrž také mnoho jiných svěřil, aby o ně péči měl, anebo je hledal, když se uchýlily z cesty ctnosti a hříchy svými od Boha se odvrátily, ztratily. Nešetřte, kř., žádné starosti a práce, abyste je Pánu zachovali nebo navrátili. On zajisté hojně vám odplatí všecku péči, všechno namáhání. —

c) Když žena peníz nalezla, radovala se, i radost se sousedy sdílela. Tak radují se nebesa i země, — Bůh, andělé i svatí v nebi i dobří lidé na zemi nad jedním hříšníkem, pokání činícím. — A nezůstane zajisté bez odplaty, kdo duši jedinou získal a radost Pánu působil. — Obchodníci vydávají se v mnohá nebezpečnost na zemi i na moři, aby zhožili nakoupili a peněz získali, a my bychom nechtěli nic činiti, nic trpěti, abychom duši svou i svého bližního pro Boha zachovali a pro nebe získali? To, N., buď stálá, usilovná péče naše! —

XLII. V neděli IV. po sv. Duchu.

1. Když se Pán Ježíš, jak sv. evang. (Luk. 5, 1—11.) vypravuje, vrátil ze své cesty, kterouž konal po Galilei, „*valili se zástupové* na něho, *aby slyšeli slovo Boží.*“ Takovou chtivost po slovu Božím by měl každý člověk, zvláště křesťan míti. Všickni se máme spravovati vůlí Boží, proto se ji musíme učit znáti. Jako tělo bez pokrmu, tak duše bez slova Božího mdlí, hyne. Nedbanliví, vlašní posluchači slova Božího hubí nejen své duše, nýbrž zlým příkladem také jiným škodí. — Važte si tedy kř. slova Božího, poslouchajte je s radostí, ovšem i podle něho se spravujte (Luk. 11, 28.), totéž jediná cesta k ctnostnému, spokojenému životu a k věčnému blahoslavenství. (Luk. 8, 21; 10, 42; Jan 5, 24.)

2. „*A seděl učil z lodičky zástupy.*“ Tak nekonalí zástupové cesty nadarmo; po čem toužili, dosáhli, slyšeli slovo Boží, nasyceni byli. Znamenejte kř., že kdo hledá upřímně pravdu, nehledá nadarmo, Pán ho přivede ku poznání. —

3. *Loď, z které P. Ježíš učil, byla Šimonova.* Tak Kristus až podnes neustává skrze nástupce Petrovy vyučovati národy. Církev, loď Petrova, jižto sám Kristus spravuje, má pravou víru, proto se kř. pevně Církve sv. držte a ji poslouchajte.

4. Postarav se Pán Ježíš o duchovní potřeby zástupu, nezapomenul také na potřeby tělesné, zvláště na Petra, jenž tak ochotně mu loď propůjčil. Když přestal mluvit, řekl k Šimonovi: „*Vez na hlubinu a rozestřete sítě své k lovení.*“ Hle, po kázání velí Pán sáhnouti k dílu. A tak to má býti: po slyšení slova Božího, po modlitbě, po službě Boží máme se chápati práce, zaměstnání, ježto nám ukládá stav náš, povolání naše. Člověk jest k práci stvořen a k těžké práci od Boha odsouzen (I. Mojš. 2, 15., 3, 19.). Práce jest nejen potřebná a užitečná tělu, nýbrž i pro duši velmi spasitelná. (Přísl. 13, 4; 21, 5; I. Kor. 3, 8.) Proto kř. nereptej, že pracovati máš, pracuj pilně a nes obtíže trpělivě.

5. „*Mistře, přes celou noc pracovavše, nic jsme nepopadli.*“ Tak to bývá, když se bez Pána Ježíše, bez Boha pracuje. Všecka taková práce, všechna snaha dnem i nocí jest marná, beze všeho užitku, pakli se neděje z dobrého úmyslu, ke cti a chvále Boží, jestliže Bůh nepomáhá člověku svou milostí a zvláště podniká-li kdo co v noci, v temnosti, t. j. v stavu těžkého hříchu, nepracuje-li s Bohem a pro Boha. — Chraň

se kř. všech skutků temnosti, t. j. hříchův a nepravostí a cokoli činíš, čin pro Boha, ke cti a chvále Boží.

6. „*K slovu tvému rozestru sítě,*“ řekl Petr, i učinil a „*zahrnuli množství veliké ryb.*“ Jaký to prospěch poslušnosti a důvěry křesťanské! V pravdě, kř., jediným poslušným činem více získáš, než abys tisíc dobrých skutků z vlastní vůle učinil. Bůh zavrhne a tresce hrdé svévolí a hojně splácí pokorné poslušnosti. „*Bůh se pyšným protiví, ale pokorným dává milost.*“ (Jak. 4, 6). Nuže kř. pokorně vůli Boží činite a jí se ochotně podrobujte, pak nemine vás hojný lov, bohatá odměna.

7. „*Odejdi ode mne, Pane; neboť jsem člověk hříšný,*“ zvolal Petr k Pánu Ježíši. Tak i my máme pokorně vyznati, kdykoli Bůh činí na nás divy své všemohoucnosti, lásky a svého milosrdenství. Zvláště pak kř. kleče u stolu Páně pokorně zvolaj: Pane, nejsem hoden, neboť jsem člověk hříšný! — On pak se nevzdálí, nýbrž tím spíše zůstane s námi, čím více se před ním snížíme, pokoříme. Za jednu milost dá nám jich více, neskončených, jako těm rybářům, o nichž dokládá sv. evangelium: „*Všecko opustivše šli za ním.*“ Od toho času již ne ryby, ale lidi lovili, stali se učeníky a apoštoly Pána Ježíše. „*Slouží-li mi kdo, dí Pán, následuj mne a kdež jsem já, tuť i můj služebník bude.*“ (Jan 12, 26.).

Jubileum papežské.

(Pastýřský list.)

KAREL BOROMEJSKÝ,

z Božího milosrdenství a z milosti apoštolské Stolice

biskup Kralohradecký,

milému duchovenstvu svého biskupství

pozdravení a pozhnání!

Sotva jsou tomu dvě léta, co jsme řídkou památku 50letého kněžství svatého Otce Pia IX. s radostnou pobožností konali; a aj již opět připravuje se církev, aby jiný památný den v životě nejvroucněji milované, těžce zkoušené nejvyšší hlavy své oslavila.

Dne 16. června l. P. 1846 povýšen byl Pius IX. za plesání veškerého katolického světa na stolici sv. Petra, — a dne 16. června běžícího roku doplní, dá-li Pán Bůh, pět a dvacátý rok svého věrně konaného nejvyššího úřadu pastýřského.

Velikát to jest milost, které vyjma prvního papeže, knížete apoštolského sv. Pe-

tra, po dlouhou dobu devatenácti téměř století nedostalo se žádnému z jeho nástupců. A milost ta jest tím větší, jelikož pro sv. Otce pět a dvacetiletý tento jeho pontifikát byl královskou cestou kříže a nepřetrženým téměř řetězem utrpení a nátisků, kterých za věc Kristovu snášeti od Boha byl vyvolen.

Patrným zajisté bylo to řízením Božím a důkazem lásky, s jakou Jednorozený nebeského Otce o choť svou, sv. Církev, se stará, že v Pia IX. stádeci svému dal pastýře, který tehďáž ještě v síle věku mužného se nacházel,*) a řídkými přednostmi ducha a srdce opatřen jsa, svou neobyčejnou dobrotivostí, vroucí nábožností, živou a zmužilou vírou, nepodvratnou důvěrou v Boha a apoštolskou horlivostí k oněm nejhodnějším, jižto kdy stolicí Petrovu byli zdobili, připočtenu býti zasluhuje.

A takového papeže měla Církev Boží v tomto čase na nejvš zapotřebí.

Neboť ono *mysterium iniquitatis* již za časů apoštolských působivší**), ono pekelné záští, ježto tajné společnosti a nescíslní jich náhonci, ustavičně živí a podněcují, nabylo za dnů našich rozsáhlosti a prudkosti takové, že svět na dva tábory rozdělen jest, a víra s nevěrou, křesťanství s novým pohanstvím na život a na smrt zápasiti musí.

Co od konce tohoto zápasu závisí a čeho světu očekávati lze, pakli a kde bezvěrecké a bohaprázdne smýšlení, byť i jen na čas, by zvítěziti mělo, staví nám události těchto dnů s hroznou zřetelností na oči. Ohavnosti, které právě nyní hlavnímu městu velikého křesťanského národu úplnou zkázou hrozí, výstražně volají se strašnou opravdovostí k světu, a jmenovitě ke všem, kteříž působí na osudy národů: „*Et nunc reges intelligite: erudimini, qui judicatis terram.*“*)

Že bouře proti křesťanství již dávno zúmyslně a rozvážně připravovaná, nejdříve proti katolické církvi a zvláště proti středu její jednoty, proti Náměstku Kristovu, vypukne, dalo se již napřed očekávati; a proto v teskné předtuše toho, co přijíti mělo, vyjádřil se nově zvolený papež již u večer svého povýšení mezi plesáním veleblího jej lidu k svému průvodu: „Dnes běre pronásledování začátek svůj.“

Myť víme, jak brzy a jakým způsobem předtucha tato se naplnila.

Poněvadž Pius IX. netoliko na lákání strany převratu, nýbrž i na nespravedlivé naléhání korunované revoluce, aby práva

Církve a stolice Petrovy zradil, svým apoštolským: „Non possumus“ statečně odpovídal: proto jest, jak sami s žalostí vidíme, společný Otec věřících o celý vezdejší majetek, který po tisíc let svobodu a neodvlastnost nejvyššího pastýřského úřadu zabezpečoval, násilím oloupen, hmotných prostředků k řízení Církve zbaven a pouze jen na almužnu svých dítek, na milodárky katolických křesťanů odkázán.

Avšak vzdor této nejvyšší tísní svatého Otce, ba právě vzhledem k těm přetřpkům křivdám a pronásledováním, jichž se mu dostalo, musí jednou dějepis dlouhý pontifikát Pia IX. co jeden z nejpamátnejších a nejpožehnanějších pro Církev Boží označiti.

Vypravovati bude dějepis o neunavené věrnosti pastýřské, s kterou Pius ve všech dílech světa záležitosti církevní uspořádati, práva katolické církve smlouvami pojistiti a křesťanství zřizováním misii a založením více než sta nových biskupství rozšířiti a upevniti neustále se snažil. —

Zvěstovati bude, kterak apoštolské jeho zmužilosti a jeho důvěře v Boha proti všemu lidskému nadání se podařilo, obnoviti od doby reformace zaniklou církevní svatovládu v Anglicku, Škotsku a Holandsku, a v zemích těch nový utěšený rozkvět pojistiti Církvi katolické.

Nebude moci zamlčeti, kterak Pius IX., jsa sám přítelem modlitby, svým apoštolským napomínáním a udělováním církevních milostí při každé radostné i žalostné příležitosti mezi katolíky ducha modlitby ožívoval; kterak následkem utiskování náměstka Kristova a s jeho požehnáním po všech zemích na tisíce katolických spolků se utvořilo, které pěstováním církevního smýšlení, statečným ujímáním se práv Církve a neunavenou křesťanskou obětovností důkaz podávají, že po celé století ochablé katolické vědomí za Pia IX. k novému opět životu se probudilo a tak mocné náboženské nadšení na všech stranách se objevilo, jakého dle náhledu protivníků domněle stárnoucí církve více schopna býti neměla.

Ano, až jednou rozbouřené vlny zle porušeného veřejného mínění o sv. sněmu Vatikánském se zase utiší, bude muset nestranný dějepis uznati, že toto velkolepé osvědčení životní síly katolické církve, že svolání a slavení všeobecného sněmu za největší a nejdůležitější čin Pia IX. pokládáno býti musí a jako korunu slavného Jeho pontifikátu tvořiti bude.

Doufám, že již několik těchto slov, kterými jsem apoštolské působení Pia IX.

*) Pius IX. zvolen byl za papeže v 54. roku věku svého.

) II. Thes. 2, 7. — *) Žalm 2, 10.

spíše jen naznačiti, než vyličiti se snažil, povzbuditi dovede všech věrných synů Církve, aby z celého srdce děkovali Bohu, dle jehož nevyzpytatelných soudů tento dlouhý pontifikát pro svatého Otce sice mnohým zasloužným byl mučeníctvím, avšak Církvi sv. zdrojem se stal mnohonásobných milostí a hojného požehnání.

Konejme tedy, milí synové v Pánu, blízcí se pět a dvacetileté jubileum náměstka Kristova, kteráž Církve, jak v Boha doufáme, letos, a to od času sv. Petra poprvé, slaviti bude, s hlubokou vděčností a vroucí pobožností, a modleme se ve spojení s katolíky celého světa, aby Pán těžkých zkoušek, jimiž svého nejvyššího pastýře navštívil, dle svého milosrdenství ukrátili, staříckého apoštolského trpitele z moci Jeho protivníků vysvoboditi, Jej ku blahu Církve ještě dlouho zachovati a Jemu dne dopřáti ráčil, na který slunce toužebně žádaného pokoje nad Církví opět vzdej, a společný otec věřících s veselým srdcem a *svobodnou* zase rukou žehnati moci bude.

Ohledně konání papežského jubilea nařizují, jak následuje:

1. Jak již v direktárii ustanoveno jest, má se v II. neděli po sv. Duchu papežské jubileum s kazatelnou, a dne 17. června slavným večerním vyzváněním veškerými zvony věřícím ohlásiti; v III. neděli svatodušní ale buďtež nejen v katedrálním, nýbrž i ve všech farních a konventních chrámech Páně slavné služby Boží s *Te Deum* konány. Kazatelové mají na ten den o jubilejní slavnosti papežské ve smyslu tohoto pastýřského listu se zmíniti, věřících o trudném stavu svatého Otce poučiti, k účinnému Jeho podporování a k vytrvalým modlitbám za Církve a její nejvyšší hlavu povzbuditi.

Pokud páni správcové duchovní dle místních poměrů za prospěšné uznají a povětrnost tomu dovolí, budiž odpoledne v III. neděli svatodušní slavné processy za zpívání litanie o Vsech Svatých do blízkého filiálního kostela, neb k některé kapli aneb posvátné soše na poděkování a vyprošení další pomoci Boží vedeno, načež ve farním chrámu Páně slavnost obyčejnou odpolední pobožností, při níž modlitba za papeže konati se má, a požehnáním s nejsvětější Svátostí se ukončí. Kde processy odbyvati nelze, tam se od 2 do 6 hodin nejsvětější Svátost k uctění vystaví a po požehnání teprv uschová.

2. Kde oféra v obyčeji jest, tam nechť páni správcové duchovní ji o této jubilejní

slavnosti k sbírcé halíře sv. Petra zařídí, aneb i jiným způsobem věřícím příležitost poskytnou, aby svatému Otci, byť i sebe menší milodárek věnovati mohli. Sebrané dárky zašlou páni správcové duchovní nejdéle do V. neděle po sv. Duchu ke konsistofi, a podají zároveň zprávu o účastenství lidu v této jubilejní pobožnosti.

3. Jelikož letos na den 16. června slavnost nejsv. Srdce P. Ježíše připadá a v mnohých farnostech této diecése církevní bratrstvo téhož jména se nachází, jehož údobé o té slavnosti k stolu Páně přistupují, vybízím jich, jakož i ostatních v Pánu rozmilých věřících, aby sv. přijímání své na úmysl svatého Otce obětovali.

V Hradci Králové dne 1. června 1871.

Karel,
biskup.

„K andělíčku.“

Vedle lůžka matka sedí
předřkává modlitbičku;
důvěrně k ní dítko hledí,
říká po ní: „k andělíčku.“

„Andělíčku, strážce milý,
rač mě vždycky opatrovat;
ať jsem hodný v každé chvíli,
tomu rač mě vyučovat.“

Jako vroucí políbení,
každé slovo z úst jí ssaje:
milostné to popatření
v ony blahé dětství ráje!

Zda už *velký* andělíček?
to má říci mu matinka — —
„*Malinký*, jak ty hošíček,
vodí tě, i s tebou spinká.“

„Až já velký budu, máti,
zda též přijde ke mně s nebe?“
„Budeš-li se k němu znáti,
nikdy neopustí tebe.“

Tak se dítko matky táže,
až je pojme blahý sníček;
a hned vidí s nebe strážce —
vedle dřímá andělíček.

Má je rád a při něm hostí,
až se slunko dotkne líčka. — —
Blah, kdo v dětské nevinosti
nespustí se andělíčka! V. P—a.

Přítomnost Ježíše Krista

v Svátosti oltářní (eucharistii).

Sepsal Josef Dudych, farář v Pertholticích.

(Dokončení.)

III. Ustanovení.

16. Proprava.

Řeč Ježíšova co hodnověrný slib, byla závdavkem nevýmluvné jeho lásky, a apoštolové zajisté s potěšením očekávali, kdy tu svou nevýmluvnou lásku novou nějakou řečí, aneb nějakým skutkem osvědčí. „Ty máš slova života věčného,“ řekl jménem všech Petr, aby podal důkaz, že vědí, že žádné klamavé sliby aneb jen holá návěští jim nečiní.

Uplýnul rok, a Ježíšův učitelský úřad docházel svého konce. Čas utrpení jeho nastával, a on žádal s toužebností jísti se svými učeniky beránka velikonočního, jak to předpisoval zákon. Zaslíbení té spasitelné potravy muselo nyní přijíti k uskutečnění, aby se nikdo nedomníval, že dobře učinili ti, jenž pro tvrdost řeči Ježíšovy odešli.

Předem dnem slavným velikonočním, věda Ježíš, že přišla hodina jeho, aby šel z tohoto světa k Otci: když miloval své, kteříž byli na světě, až do konce je miloval. I oznámil jim svůj odchod k Otci řka: *Od této doby nebudu ho jísti, a píti z plodu vinného kořene, až přijde království boží.*

A nyní nadešlo to okamžení, v němž převeliká láska Syna Božího v podstatě světu se ukázala, a naději ve věčné spasení bezpečnosti dodala.

17. Svátost oltářní (eucharistia.)

O zaslíbení Svátosti oltářní mluví toliko svatý Jan, o ustanovení jejím ale vypravují tři svatí evangelisté: Matouš, Marek a Lukáš, a to v tak stejném pořádku, že jest patrné, že žádného usrozumění mezi nimi nebylo, ale že věrně napsali všecko to, co Ježíš činil a mluvil. Avšak nějakého usrozumění nemohlo ani mezi nimi býti, poněvadž oni svá evangelia psali na rozličných místech, u veliké od sebe vzdálenosti, a v rozličných časech. Nic však méně podali všickni tři slova Ježíšova s takovou dokonalostí, že jest všeho obdivování hodna, nebo všickni udávají, že Ježíš řekl: *Toto jest tělo mé; to aneb tato jest krev má.*

Již tedy v Písmě svatém čteme; *Když oni večereli, vzal Ježíš chléb, a dobrořečil, i lámal a dával učeníkům svým, a řekl: Vezměte a jezte: toto jest tělo mé. A vzav kalich, díky činil, a dal jim řka: Píte z toho všickni, neb tot jest krev má nového zákona,*

kteráž za mnohé vylita bude na odpuštění hříchů. Mat. 26, 26—28.

A když oni jedli, vzal Ježíš chléb, a dobrořečiv lámal, a dával jim a řekl: Vezměte, toto jest tělo mé. A vzav kalich, díky učinil, a dal jim; a pili z něho všickni. I řekl jim: Tato jest krev má nového zákona, kteráž za mnohé vylita bude. Marek 14, 22—24.

A vzav chléb, díky činil, a lámal a dával jim řka: Toto jest tělo mé, kteréž se za vás vydává; to činite na mou památku. Tak i kalich, když povečeřel řka: Tento jest kalich, nová umluva v mé krvi, kteráž bude za vás vylita. Luk. 22, 19—20.

Z uvedených těchto slov vychází patrně na jevo, že Ježíš při poslední večeři chléb v své tělo, a víno v svou krev skutečně proměnil, a to samé na svou památku činíti apoštolům rozkázal. A jelikož žádný z apoštolů ani proti jednomu ani proti druhému nehlesnul, vidí se v pravdě, že byli k přijetí této Svátosti jak dřívejším zázračným nasycením zástupů, tak i řečí o chlebě života náležitě připraveni, a ubezpečeni, že ono zaslíbení nyní se vyplnilo. Proto také ne s duší sklíčenou, ne s nějakou pochybností a nedůvěrou, ale s hlubokou pokorou a živou vírou přijali z rukou svého Pána tělo co pravý pokrm, a krev co pravý nápoj, dobře vědouce, že zaslíbení s nynějším ustanovením v nejužším stojí spojení jak v samé věci, tak v jeho slovích, a jedno i druhé jedno a to samé tajemství jest.

Když tedy Lutheráni neuznávají podstatnou proměnu chleba a vína v tělo a krev Páně, a Reformité posvěcený chléb a posvěcené víno jen co znamení neb obraz těla a krve Páně přijímají: jedná-li pak — dle uvedených slov všech tří evangelistův — právně čili bezprávně? — Není to tolik jako schválně metati jasný smysl slov Kristových do propasti, a držeti se urputně nešťastného zdání? — Ba v pravdě; kdyby tomu nebylo tak, věru, náboženství Lutheránů a Reformitů muselo by se zdáti báječné!

Při tomto rozjímání přichází však ještě uvážiti, že ohledně ustanovení Svátosti oltářní svatý Pavel dostal nařízení od Pána, co Korinským o Svátosti oltářní neb večeři Páně má zjevití, aby se povstálých zlovyků vystříhali. I praví: *Já zajisté přijal jsem ode Pána, což i vydal jsem vám, že Pán Ježíš, v tu noc, v kterouž zrazen byl, vzal chléb, a díky učiniv lámal a řekl: Vezměte a jezte: Toto jest tělo mé, kteréž za vás vydáno bude; to činite na mou památku. Tak vzal i kalich, když povečeřel řka: Tento kalich jest nová smlouva v mé krvi, to činite,*

kolikrátkoli pítí budete, na mou památku." I. Kor. 11, 23—25.

Co tedy svatí evangelisté jen působením Božím o ustanovení Svátosti oltářní aneb večeři Páně (eucharistii) napsali: to svatý Pavel zvláštním nařízením Božím vysvětluje a doplňuje řka: *Toto jest tělo mé, kteréž za vás vydáno bude; to číňte na mou památku; a: to číňte,olikrátkoli pítí budete, na mou památku.*

I jest tedy proměna chleba a vína v tělo a krev Páně tak jasně a zřetelně nařízena, že její neuznávání se, strany protestantů nic jiného není, nežli křiklavá volnomyslnost (liberalism) a lhostejnost (indifferentism), a hříšné vyvratnictví (radikalism).

Tato proměna jest a zůstane tajemstvím víry, a žádný lidský rozum nepochopí ji; a když protestant, nemohouce tuto proměnu rozumem pochopiti, ustanovili věřiti zjevení Božímu teprv tenkrát, když se poradili se svým rozumem, tuť zajisté těžko vzniká u nich nyní pravá víra, a svatý Pavel, jenž v II. Kor. 10, 5. výslovně učí: „jmáti všeliký rozum v službu Kristovu,“ byl s tímto svým učením zkrátka odbyt. Po celých patnáct století věřili křesťané — a katolíci věří až po dnes — že se dle slov Kristových chléb v jeho tělo, a víno v jeho krev proměňuje, až Luteráni a Reformité beze všeho povolání Božího tuto víru zjinačili, pokazili a nesčíslné množství věřících od ní odvrátili. Oni uchvátili moc vykládati sobě Písmo svaté jak se jim líbilo, zrušili touto převráceností srdce svého pokoj v církvi, a svým stoupencům zjednali nepokoj v svědomí, když tito nyní učení svých mistrů moudře uvažují, a o jeho nepodobnosti s oním prvních křesťanů, a různosti s nynějším katolíků se přesvědčují, a posléze ještě nábožně uvažují slova svatého Pavla I. Kor. 1, 10. řkoucího: „Prosím pak vás, bratří, pro jméno Pána našeho Ježíše Krista, abyste jednotejně všickni mluvili, a aby nebylo mezi vámi roztržek; ale abyste byli dokonalí v jednotejném smyslu, a v jednotejném mínění.“

18. Naplnění zaslíbení v ustanovení.

Jižtě zajisté nadešlo místo, abychom, pamětlivi jsouce jak učení svatého Jana o zaslíbení Svátosti oltářní, tak i tří evangelistův o jejím ustanovení dle působení Božího, jakož i svatého Pavla dle zvláštního rozkazu Božího, abychom, pravím, se pronesli, jak krásné předpovědění v ustanovení se naplnilo.

Tak jako v Starém Zákoně Hospodin

všecky znamenitější věci skrze proroky zvěstovati ráčil: tak také Syn Boží k utvrzení víry v sebe samého, mnohé znamenité věci jeho se týkající předpověděl. On předpověděl: *Chléb, kterýž já dám, tělo mé jest, jež vydám za život světa.*

Zdaliž tedy Ježíš při poslední večeři nesplnil, co před rokem před- a připověděl? — Skutečně; nebo dle svědectví tří evangelistův a svatého Pavla, vzal chléb do svých nejsvětějších rukou, a dával všem. Ondy řekl: *kterýž já dám, a nyní již dal.* V tom však okamžení, když dával, mluvil o chlebě: *Toto jest tělo mé, a podával jim tedy ne již chléb, nýbrž své tělo, v které v tomtéž okamžení ten chléb se proměnil.*

Kde medle jest zde dle učení Luteránů svátostní spojení viditelného chleba s neviditelným tělem Kristovým? — Kde dle učení Reformitů nějaký obraz aneb znamení těla Páně? — Nestala se ta proměna tvořivou a lidskému rozumu nepochopitelnou všemohoucností Boží? Není ten div a zážrak tím větší, čím více rozum lidský se snaží jej uchvátiti? —

Při zaslíbení této Svátosti řekl Ježíš výslovně: *Chléb, kterýž já dám, tělo mé jest:* neřekl: *mé bude;* neřekl: *tělo mé vyznamenáváti bude;* a při ustanovení řekl také: *Toto jest tělo mé;* a tak byl chléb tělem Ježíšovým dříve, nežli jej apoštolům podal, a dříve nežli oni požívali. A hle, Luteráni věří zrovna jako na ujmu všemohoucnosti Ježíšové: že se spojení neviditelného těla Kristova s viditelným chlebem stane v okamžiku přijímání! — A Reformité věří zrovna jako na úkor svatosti celé věci, že chléb znamená tělo Páně, a že do něho při přijímání jakási síla z těla Kristova s nebe plyne! — Má-li pak jedno aneb druhé mínění zde místa? — Může-li pak srdce zahořeti pro víru Luteránů aneb Reformitů, když člověk v mysli dobře rezebere slova Kristova při zaslíbení: *Chléb, kterýž já dám, tělo mé jest, a slova při ustanovení: Toto jest tělo mé?*

V řeči Ježíšově jak při zaslíbení tak i při ustanovení, není ani jedno slovo tak nastrojeno, aby bylo lze dáti mu jiný smysl, než jaký mu dal Ježíš; a když to protestanté přece učinili, tu se odvážili pošetilým způsobem přede vším Ježíši nedůvěřovati, a pak zjevnými jeho odpůrci se státi.

Vzhledem tedy k víře katolíků, jenž v podstatnou proměnu chleba a vína v tělo a krev Páně, a tak v přítomnost Ježíše Krista v Svátosti oltářní (eucharistii) pokorným srdcem věří, nebudou zde zajisté

od místa slova Ježíšova jindy pronesená: „Každý, kdo slyší slova má tato (o zaslíbení totiž a ustanovení), a plní je, připodobněn bude muži moudrému, kterýž ustavěl dům svůj na skále; spadl příval, a přišly řeky, a váli větrové, — a obořili se na ten dům, a nespadl; nebo byl založen na skále.“ — Ohledem pak na víru protestantů, jenž svévolně proměnu zavrhnou, a jen svátostní spojení aneb znamení těla a krve Páně připouštějí, zdaž to bude na škodu připomenouti: „Každý, kdo slyší slova má tato (o zaslíbení totiž a ustanovení večere Páně), a nečiní jich, podobný bude muži bláznů, kterýž ustavěl dům svůj na písku; i spadl příval a přišly řeky, a váli větrové, a obořili se na ten dům; i padl, a pád jeho byl veliký.“ Mat. 7, 24—27.

Dále pravil Ježíš při zaslíbení: *Chléb, kterýž já dám, tělo mé jest, jež vydám za život světa; a při ustanovení: Toto jest tělo mé, kteréž se za vás vydává.* Před rokem tedy řekl: *Jež vydám za život světa, a den před svým utrpením pravil: kteréž se za vás vydává.*

Zdaž to nejsou jednotejná slova jak při zaslíbení, tak při ustanovení? — Když nějaký známý, slovutný muž někomu něco zvláštního slíbí, zdaliž pak se bude tento báti, že jej oklame? — On bude s radostí očekávati ten čas, kdy bude slib vyplněn, a v tom čase pomyslí jistojistě také někdy na to, že se u slibitele vždycky slova se skutky srovnávají. Nuže tedy, proč nechtí protestanté Kristu uvěřiti, že on skutečně své tělo a svou krev za pokrm a nápoj podal, když se u něho vždycky slova se skutky srovnávaly, a právě při zaslíbení i ustanovení srovnávají? — Kde medle jest zde řeč o nějakém svátostním spojení aneb obraze těla Páně? — Věřiti tedy něčemu, nač Pán Ježíš při zaslíbení i ustanovení ani nepomyslí, jest věru pravá klopota, která ani nedovoluje svého Spasitele náležitě milovati, když se jeho slovům nevěří. —

Poslední pak okolnost, která se při ustanovení Svátosti oltářní k uvážení nabízí, jest, že Kristus velel činiti proměnu chleba a vína v jeho tělo a krev na jeho památku.

Tímto příkazem propůjčil svým apoštolům moc nad svým tělem a nad svou krví; a když tak učinil, pak jest oběť mše svaté, při které se ta proměna chleba a vína v tělo a krev Páně děje, nejen božským vplyvem, noprž zřejmým příkazem k spasení ustanovena, a protestanté, kteří oběť

mše svaté a s ní zároveň i proměnu zavrhnou, odporují takto zjevně příkazu Ježíše Krista, vypadajíce samochtě z říše milosti a lásky Syna Božího pro dokázanou tímto svou neposlušnost. Tento náboženský řád proměny ustanovil Syn Boží sám a katolíci, držíce se ho poslušně a nábožně, nacházejí v něm libé a trvalé uspokojení srdcí svých, anto protestanté, jenž se tohoto řádu zrekli a jej vypudili, při svém přijatém svátostním spojení aneb obraze těla a krve Páně, jen divadelní, rychle pomíjející vnitřní poklid nacházeti mohou, a ten snad toliko dávnou zvyklostí nacházejí. Svědkem toho jest každý sám, katolík i nekatolík.

Ježíš tedy skutečně splnil co zaslíbil; a u katolíků není to žádná marná chloubka, že mají pravou víru o Svátosti oltářní (eucharistii), ale u protestantů jest to líčený výrok, že mají očistěné učení o večeri Páně.

Víra katolíků o Svátosti oltářní (eucharistii) má řečiště nesmírné prostrannosti a hlubokosti, které se nikde neouží a neměčí, a v kterémž ona šťastně až na konec světa doplyne; víra pak protestantů tak uzounké a mělounké, že stále na pravo i na levo přetéká, lechdes vázne, až posléze s celým svým slabým proudem mimo nadání někde zanikne.

19. Manna, obraz.

Když přišli Israelští z Egypta na poušť Sin, začali proti Mojžíšovi a Aronovi reptati řkouce: „O bychom byli zemřeli skrze ruku Hospodinovu v zemi egyptské, kde jsme sedávali nad hrnci masa, a najídali se chleba do sytosti: proč jste nás vyvedli na poušť tuto, abyste zmořili všecko množství hladem?“ — Řekl pak Hospodin k Mojžíšovi: „Ai, já dštíti budu chleby s nebe; ať vychází lid, a sbírá, což stačí na jedenkaždý den: abych zkusil ho, chodí-li v zákoně mém, čili ne.“ (2. Mojš. 16, 3. 4.)

O tomto chlebě, jež Hospodin dal Israelským v způsobě manny na poušti, zmínil se i Ježíš ve své řeči (§. 11.) udav příčinu, proč Otec nebeský ten chléb dal, totiž k zapuzení hladu a všeliké zpomínky na Egypt, kde mezi pohany lid israelský bydlil.

S tímto chlebem spokojili se Israelští, a jedli mannu po celých 40 let. Napotom počala se jim přejídati, a oni začali reptati řkouce: „Rozpomínáme se na ryby, které jsme jídali v Egyptě darmo; na mysl nám přicházejí okurky a melounové, a por, a ci-

bule, a česnek. Duše naše vypráhlá jest, nic jiného nevidí oči naše než tu mannu.“ (4. Mojž. 11, 5. 6.) „Proč jste nás vyvedli z Egypta, a přivedli na toto zlé místo, na kterémž se nemůže sít, kteréz ani neploďí fiků, ani nemá vinic, ani jablek granátových, ani vody k pití?“ (4. Mojž. 20, 5.) „Proč jsi nás vyvedl z Egypta, abychom zemřeli na poušti? Není chleba, není vody: duše naše již v ošklivosti má pokrm tento ničemný.“ (4. Mojž. 21, 5.) —

Na tuto dobrotivost Boží, která Israelské na poušti živila, nezapomněli potomci, ale oslavovali ji a obdivovali co vzácný skutek lásky Boha svého, a takto vděčně ji sobě připomínali: „Andělským pokrmem krmil jsi lid svůj, a dávals jim bez práce chléb s nebe hotový, všelikou rozkoš v sobě mající, i libost všeliké chuti. Neb ta podstata tvá (manna) dobrotivost tvou, kterouž k synům svým máš, ukázala; a sloužíc jednoho každého vůli, k čemu kdo chtěl, obracela se.“ (Moud. 16, 20. 21.)

Avšak, ti sami potomci Israelských nezapomněli v pozdějších časech i na nezbedné chování se svých otcův k Hospodinu, a tímto zpomnutí jako napravení a polepšení, volali nábožně: „Požádali (předkové naši) žádostivě na poušti, a pokoušeli Boha na místě suchém.“ (Žalm 105, 13.) „Všeliký pokrm zošklivila sobě duše jejich.“ (Žalm 106, 18.)

Neubíhá-li myšlenka na rozcestí: zdaliž nejsou dějiny manny politování hodný obraz církve katolické při rozkolu, jež se v ní udál v 16. století? — Po celých 15 století byli křesťané s učením církve o přítomnosti Ježíše Krista v Svátosti oltářní spokojeni, jako Israelsťi se svou mannou po 40 let. Svědectví svatých Otců a učitelů církevních z prvních pěti křesťanských století jsou toho jasným důkazem (§. 3.); od tohoto času pak bylo toto učení upřímně a jednosvorně na všech místech, a po všechny časy v církvi věreno, a v letopisech církevních nenachází se ani zmínky, žeby proti němu bylo někde něco namítáno, aneb obsírně o něm někde pojednáváno. V polovici desátého století však byl opat *Paškal Radbert* první, jež pro své nováčky zvláštní pojednání o eucharistii sepsal, v něm skutečnou, opravdovou a podstatnou přítomnost Ježíše Krista v Svátosti oltářní dokázal, a ku konci svého pojednání výslovně doložil, že pronásí a učí jen to, co v celém světě se věří a vyznává. Teprv v 11. století povstal *Berengar* archidiacon Angerský, a uchýliv se od obecného učení, upadl do bludu, že chléb a víno tělo

a krev Páně toliko vyznamenávají. Než ale tento jeho blud, ačkoliv zachvátil mnoho křesťanů, trval přece jen kratičký čas, nebo *Berengar* jej na svém smrtelném loži slavně odvolal. Vida přicházeti poslední svou hodinku, litoval upřímně a skroušeně toho pohoršení, jež svým učením v církvi působil a mnohých svedl, a pak výslovně zvolal: „Svědectvími prvotní církve, a mnohými novými zázraky, ježto se za našich časů staly, poučen, věřím z vlastního přesvědčení: že hned po požehnání kněze chléb a víno v pravé tělo a pravou krev Vykupitele světa se promění.“

Co *Berengar* na kratičký čas v církvi rozptýlil, to se zase v krátkosti v církvi shromáždilo; a od té doby panoval pokoj, až konečně v 16. století k úžasu celého světa okázalo se tak veliké nechutenství k učením církve o této přítomnosti Ježíše Krista v Svátosti oltářní, že mnozí, byvše uraženi, že nebyli vyznamenáni, odloučili se od obecné víry, jakoby byla jejich duše vypráhlá bývala, a jejich oči se již horšily, že nic jiného nevidí, než tu skutečnou, opravdovou a podstatnou přítomnost Ježíše Krista v Svátosti oltářní. Proto na vzdory povstali, aby položili jména svá do úst věkům, a jakoby volali s úzkostí v srdci: Duše má již v ošklivosti pokrm tento ničemný; — svátostní spojení — klade se na jeho místo. A povstal druhý, již smělejší a hašteřivější, a ten zrovna jakoby na úkor volal: Reptám „i ve spaní“ proti pokrmu tomuto ničemnému, a schvaluji — podobenství neb obraz — místo něho; svazek jednoty budiž roztržen skrz naskrz, nebo v jednotejném mínění není žádného vyznamenání.

I povstalo tedy po 15 křesťanských stoletích ono israelské reptání proti manně, znovu z mrtvých proti přítomnosti Ježíše Krista v Svátosti oltářní, a počínalo a počíná sobě bezprávně a násilně jen proto, aby sobě ve svém bludu nějak ulehčilo, a měko ustlalo. Ale nic naplat; ulehčení pomine, jakmile šalba se odkryje, a člověk místo ve víře, v holé nevěře státi se spatří.

Tak stalo se během časů skutečně mnohým Luteránům i Reformitům, kteří, když svou vírou o večerí Páně obsírněji uvážili, a s vírou katolickou bedlivěji srovnali — svého bludu se odřekli, víru katolickou přijali, a napotom jako potomci Israelských z pouště, svému Spasiteli za ten chléb všelikou rozkoš v sobě mající nábožným srdcem a s usazeným okem dobrořečili.

Pakli ale potomci Israelských i nezbed-

ného chování se svých otců k Hospodinu zpomínali: tuť není zajisté od místa k do-
lícení celého obrazu připomenouti, že hned
ti první novotáři v učení církve o přítom-
nosti Ježíše Krista v Svátosti oltární, též
velmi nezbedně k sobě se chovali, vespolek
sobě *rouhačů, pokrytců, služebníků satano-
vých, buřičů, lidí zvrhlých* a t. d. spílali,
a jeden druhého blud *ďábelským jedem* na-
zývali.*)

Bratří Vessrovští

čili rytířská společnost sv. Křištofa ve Vessře.

Věk náš může v pravdě slouti dobou
associační, neb všude tvoří se spolky a
zakládají se bratrstva k dosažení rozličných
účelů, jelikož uznáno, že společnými silami
lehčeji a jistěji dosíci lze, co jednotlivci
při nejlepší vůli a největším úsilí možno
není. Než snaha tato jest po přednosti ma-
terialní, neb za jakým účelem žene a pa-
chtí se většina těchto spolků a bratrstev?
Jest to obyčejně jen hmotný zisk neb užitek.
Duševní neb tělesná zábava, zpříjemně-
ní života, hmotná vespolečná podpora a jen
sem tam vědecký aneb humanitní účel k
rozšiřování užitečných vědomostí a pozdvi-
žení ubohých a opuštěných — toť hlavní
znak všech spolků doby naší. A co se děje
na roli církevní? Máme sice několik chva-
litebných a užitečných spolků a bratrstev,
které z církve vyšly a v duchu církve na
oživení svaté víry, ano i k společné podpoře
chudých křesťanů blahodátne působí, avšak
není jich *tolik* a nejsou tak *četné*, jakby toho
zájmy církve a vlastní prospěch křesťanů
vyžadovaly; a přece původní myšlenka k
zakládání spolků a bratrstev v lůně církve
katolické se zrodila; neb jaká jest původní
idea klášterů, v církvi naší již od třetího
století kvetoucích? Jest to volná asociace
horlivých mužů k dosažení vyšších účelů,
než za jakými se svět prohání, a jakých
úspěchů se tato klášterní asociace v roz-
šiřování svaté víry a pravé osvěty, ano i
při zvelebení materialního blahobytu celých
národů domohla, toho nám dějepis církevní

dostatečných podává důkazů. Avšak za naší
doby jsou *synové tohoto světa* chytřejší než
synové světa, a kdežto na roli církevní
jen skrovného pokroku v spolčování se do-
čítáme, spolčuje se hmotný svět jako o pře-
kot k dosažení všemožných účelů.

Důkaz, jak ochotně církev katolická i
v středověku spolky bratrské k oživení svaté
víry a k šíření dobrých mravů zakládala a
všemožně podporovala, podává nám rytířská
společnost sv. Křištofa ve Vessře. Slovník
Naučný uvádí v jednom z posledních sešitů
svých pod záhlavím „Vessra“ tuto krátkou
zprávu: „Vessra (v starých spisech i Vessera
čteme), ves v pruském Sasku, ve vládním
okresu Erfurtském, s 250 obyv., bylo dru-
hdy velmi bohaté opatství premonstrácké,
odkudž jméno své vzali bratří Vessrovští,
čili rytířská společnost sv. Křištofa. Zalo-
žená r. 1466 od knížete Viléma III. Hom-
burského (původně Henneberského). Společ-
nost byla postavena pod dozor tamnějšího
opata premonstráckého a měla za účel spřá-
tlení se šlechtických rodin v Durinkách,
oživení náboženského citu a života a vzá-
jemnou pomoc. Znak řádu byl řetěz ze 14
okřídlených hlav andělských, pod každou
jméno jednoho ze 14 sv. pomocníků na
malé tabulce; řetěz ten uzavíral dole obraz
sv. Ducha s diademem, na kterém visel
obraz sv. Křištofa. Znak ten musil se nositi
pod uvarováním peněžitě pokuty v shromá-
žděních, při službách Božích, při dvore a
jiných příležitostech. Rád ten vyhasl za
reformace.“

K doplnění této zprávy a k lepšímu
poznání tohoto zajímavého bratrstva — neb
řádem v smyslu církevním nikdy se jme-
novati nemůže — stůjtež zde základní li-
stina a stanovy jeho, jak je nám historická
kniha, roku 1731 v Drážďanech vyšlá, za-
chovala.*)

My Vilím, z Boží milosti hrabě a pán
na Hennebergu, vyznáváme a uvádíme listem
tímto všem u vědomost, kterak se na nás,
co křesťanské kníže, již z vrozené dobro-
myslnosti sluší, abychom za vlády naší slu-
žby Boží všemožně rozšiřovali, k čemuž již
z gruntu svého srdce úplně nakloněni jsme.
A protož jsme dlouho na mysli přemítali,
co bychom podnikli, aby se čest a chvála
Boha všemohoucího, jeho ctěné Matky Ma-
rie, svatých 14 pomocníků, sv. Křištofa a
celého sboru nebeského rozšiřovala, a coby

*) Omylové.

Str. 179 1	slp. 4 ř. z důly,	místo :	Tuto čti:	Toto.
„ 179 2 „	1. ř. s hůry	„ vlastní	„ ostatní.	
„ 180 1. „	3. ř. z důly	„ o nichž	„ z nichž.	
„ 180 1 „	2. ř.	„ Pizvi	„ Piovi.	
„ 199 1 „	10. ř. s hůry	„ Trojanovi	„ Trajanovi.	
„ 199 2 „	16. ř. z důly	„ vymyslí	„ vymy- slili.	
„ 229 1 „	6. ř. s hůry	„ myšlení	„ myšlené.	
„ 229 1 „	7. ř.	„ „	„ Myšlení	„ Myšlené.
„ 229 1 „	23. ř.	„ „	„ v hom. 5.	„ v hom. 1.

*) Diplomatistische und curieuse Nachlese der Histo-
rie von Ober-Sachsen von Christian Schöttgen
und Georg Christof Kreysig. Dresden und Leip-
zig. 1731.

tolikéž našim duším a duším našich rodičů, předků a bratrů pomoc a útěchu poskytnouti mohlo. Pročež smluvivše a uradivše se dříve s některými přátely, ustanovili jsme se na tom, že založíme bratrskou společnost, jíž spolu vnější odznak propůjčujeme, jak následuje:

1. Každý úd bratrstva nosíž na krku řetěz ze 14 okřídlených hlav andělských a mezi každou budiž tabulka s nápisem jednoho svatého pomocníka; řetěz uzavírej obraz sv. Ducha s diademem a pod ním obraz sv. Křištofa v tom postavení, jak nesa Pána nebes a země přes moře, od Něho pokřtěn jest, a na něm budiž zavěšeno osm kratičkových řetízků s podlouhlými kuličkami na znamení osmera blahoslavenství — vše z ryzého stříbra.

2. Členem bratrstva může být jen ten, kdo pochází z manželského lože a nejméně čtyry bezúhonné předky po meči čítá. Písemné důkazy toho buďtež nám vždy do sídelního města našeho zaslány. Při dyore, ve schůzích kapitolních a zábavných, na svátky a jmenovitě každou sobotu každý bratr řetěz tento veřejně okolo krku pod uvarováním pokuty čtyř halířů ve prospěch chudých nositi má.

3. Každý úd bratrstva modlíž se denně „Otče náš“ a „Zdravas Maria,“ nechce-li propadnout v svrchu uvedenou pokutu; ve svátek sv. Křištofa a každého ze 14 sv. pomocníků budiž přítomen mši sv., modlíž se celou hodinu za sebe, dávej almužny a konej jiné dobročinné skutky.

4. Každý bratr vedíž pobožný a bezúhonný život a chraň se všech nešlechtností. Kdo by se nějaké špatnosti dopustil, budiž bez milosti a všeho ohledu z bratrstva vyloučen, a řetěz jeho opatovi Vessrovskému odevzdán.

5. Slyší-li bratr kdekoliv pomluvu jiného nepřítomného bratra, nechť se jeho bratrsky ujme a zastane, a cokoliv byl o něm slyšel, jemu upřímně sdělí, aby tentýž sebe samého hájiti mohl.

6. Cokoliv se v společných kapitolách bratří mluví neb vyjedná, zůstaň přísným tajemstvím mezi bratry.

7. Zápisného zapraví každý přijatý bratr čtyry zlaté rýnské opatovi Vessrovskému, v jehož ruce též přísahu složí, že chce stanovy bratrstva svědomitě plniti. Opat pak ve Vessře uložíž všechny peníze na věčné důchody, aby se z úroků výroční služby Boží ke cti Panny Marie, 14 svatých pomocníků a zvláště sv. Křištofa slavně odbyvati mohly.

8. Každý kníže, rytíř aneb panoš, jsa sám údem bratrstva, může i choť svou dáti do bratrstva zapsati. Tato nosíž řetěz bratrský, dávej almužny a modlíž se tytéž modlitby, jako bratří. Zápisného zaplatí opatovi Vessrovskému jeden rýnský. Paní ale, jejížto muž údem není, platí zápisného čtyry rýnské.

9. Každý bratr o to péci měj, aby při smrti jeho řetěz bratrský aneb přiměřená jemu cena opatovi Vessrovskému odevzdána a den úmrtí jeho tomtéž oznámen byl. Napotom budiž znak zemřelého, ozdoben řetězem bratrstva a s úplným jeho jménem — vše slušně malováno — v chrámu Páně Vessrovském zavěšen.

10. Opat Vessrovský a konvent jeho pomodlí se za každého zemřelého bratra slavně hodinky a druhý den na to vykoná slavně exequie a dá deset tichých zádušních mší sv. čísti; krom toho postará se o zvláštní truchlořeč, při níž jména všech zemřelých bratrů předčítána buďtež. Ostatní bratři pomodlí se v tichosti za zemřelého bratra, a jeden každý dá mši sv. za něho sloužit. Klášter Vessrovský přibere denně při všech zádušních mších sv. zvláštní kolekту za všechny zemřelé bratry.

11. Nejstarší syn zemřelého může řetěz otcův od opata Vessrovského za hřivnu ryzého stříbra vykoupit. Nemůže — neb nechce-li toho učinit, jest to dovoleno bratu mladšímu.

12. Stanovy tyto mohou dle poměrů a okolností času v schůzích kapitolních změněny býti.

13. A jakož opat a klášter Vessrovský všechny bratry denně v modlitby své uzavírají, tak budiž každý bratr vždy hotov, klášter a poddané jeho ve všech právech a držebnostech zmužile hájiti a zastávati. —

Z uvedených stanov vysvítá, že rytířská tato společnost sv. Křištofa prostřední cestou se brala mezi rytířským řádem dvorním a ascetickým bratrstvem, přibравši z obou některé zvláštnosti do oboru svého. Že potřebám časů tehdejších výborně vyhověla, dosvědčuje ta okolnost, že ačkoliv jen od roku 1466 do 1526, tedy 60 roků trvala, přece velmi rozšířena byla, nebo podotýká nadřečená kronika zřejmě, že tenkrát v celém Sasku, v Durinkách, Hessensku a Rýnsku nebylo šlechtické rodiny, která by nebyla jednoho neb více členů v bratrstvu tomto čítala. Zajisté že bratrství toto za času tehdejšího pěstního práva na oživení sv. víry, na ušlechtnění surových mravů a hájení svatého práva a pravdy více

působilo, než všechny rozkazy a zákony tehdejších malomocných císařů německých. Neméně povšímnutí hodný jest vzájemný poměr mezi bratrstvem a klásterem Vessrovským, tento podával bratrům darů nebeských, a ono zavázalo se, hájit tiché, bezbranné mnichy v právech a držebnostech jejich proti všem přechvatům a nájezdům loupeživých rytířů. Krásná páska vespolečné lásky a dobročinnosti vázala je k sobě. A kam se podělo bratrstvo toto? Za času reformace vyhaslo. To jest: Tak zvaná reformace, jenž co ledový vítr mnoho něžných kvítek katolické osvěty a zbožnosti na nivách německých zničila, roztrhla i tuto svatou pásku mezi klásterem Vessrovským a rytířstvem německým, sáhla loupeživou rukou po majetku klášterním a uvrhla slechtu německou na delší čas v předešlou surovost a nevázanost. — Bytby tedy za času našeho ve vsi Vessře bývalého premonstráckého kláštera i poslední stopa byla vyhynula, již založení a udržení rytířského bratrstva sv. Kristofa jest klášteru onomu u vděčného katolického potomstva skvělým a nehynoucím pomníkem — „monumentum aere perennius.“

P. Maxm. Krupský.

DOPISY.

V Želivě dne 10. června 1871.

(Dokončení. — O založení české osady v Pittsburgu. — O zamýšleném sjezdu českých kněží v St. Louisu.)

Podobného požehnaného zduaru jako v Novém Yorku měla česká misie i v Pittsburgu (Pennsylvania). Píší o tom kat. amer. noviny takto: „Sotva že německá missie vel. otců Redemptoristů ve farní osadě P. Marie v Allegheny-City skončena byla, počala opět jiná. Laskavou ochotností velectih. p. P. Celestina Engelbrechta, převora benediktinského, zařízena byla zde (v Pittsburgu) misie pro Čechy, jichž v Allegheny-City a jeho okolí asi 300 až 350 rodin bydlí. Misii započali vůbec známý a neunaveně činný gen. vikář Slovanů Very Rev. J. M. Gartner*) a stejnou horlivostí nadšený společník jeho Rev. J. Videnka a sice první neděli postní; trvala po celých

8 dní; nad míru potěšitelný výsledek její jest ten, že založena tu samostatná česká obec, jejížto duchovní správu, maje k tomu svolení nejdůst. p. biskupa Domeneca a a Very Rev. p. Gartnera, vel. p. Videnka převzal. Laskavostí všeho uznání hodnou přenechala obec Panny Marie mladistvé české osadě prostrannou školní kapli, aby ji k službám Božím tak dlouho používala, dokud by svého kostela neměla. Aby vlastního chrámu Páně brzo dosáhli, o to Čechové zdejší s velikou horlivostí usilují. Zaraženy též již dva spolky, z nichž každý přes 100 údů čítá a to sv. Václava pro muže a P. Marie pro paní. — Tak i zde jako za nejnovější doby i jinde na mnoha místech přišel Čechům čas spásy a vykoupení z dlouholeté opuštěnosti a siroby. Bůh sám žehnej a odplát oněm vzácnou horlivostí proniknutým duchovním, kteří sebe obětujíce život svůj nasazují a všecku svou činnost tomu těžkému dílu věnují, aby je dokonali. Čechové v Pittsburgu těší se neobyčejné přízni zdejšího německého obyvatelstva, zvláště pak též nejdůst. p. biskupa i není pochybnosti, že za takových poměrů, sami jsouce na nejvyšší horliví, brzo svůj vlastní kostel míti budou.“ O této horlivosti tamnějších Čechů svědčí též soukromý list gen. vikáře p. Gartnera, psaný dne 1. března t. r. „V Pittsburgu, praví v něm, kde jsem mimo nadání přes 300 českých rodin našel, odbýváme právě misii. Až bude skončena, hodlám zde osadu založiti a jí vel. p. Videnku za duchovního správce ponechati. — Píšu již třetí den a jsem právě opět ze psaní vytržen; zdejší Čechové chtějí plni horlivosti staviště ku kostelu ihned zakoupiti i mám co dělati, abych je jednak v dobrém úmyslu a horlivosti udržel, s druhé pak strany přenáhlení se uvaroval. Dovídám se též právě z Nov. Yorku, že tamnější Čechové na zakoupení prázdné synagogy za 48000 tol. (96000 zl.) pomýšlejí a již prý stran toho vyjednávají; podobně i z Detroitu a z Chicaga velmi potěšitelné zprávy docházejí. V Chicagu chce Rev. Molitor na severní straně druhou českou osadu zříditi a prosí o kněze. Biskup Baltes z Altonu žádá též snažně a co nejdříve o kněze do Edwardsville, kde prý přes 100 rodin jest; za 3 neb 4 neděle odeberu se odtud tam, abych viděl čeho tam především třeba. Všude, Bohu dík, probouzí a tuží se Čechové a to jest velikou útěchou pro mne ubohého, který jsem často již vší naděje vzdáti se chtěl. Můžete sobě slabé ponětí o mé radosti a vděčnosti k nejmilostnějšímu Srdci

*) Jako „generální vikář Poláků a Čechů“ amerických má titul: „Very Reverend,“ vysílá misionáře a dopisuje si úředně se všemi biskupy Spojených států, v kterých slovanští křesťané přebývají. Zároveň ustanoven byl za prokuratora slovanského mission. ústavu v Milwaukee. Jeho úplná adresa zní: „Very Rev. J. M. Gartner, V. G., Rector of the Slav. Missionary Institute, Cor of Fourth et Courth St. Milwaukee, Wis., North America.“

Pána Ježíše učiniti, pohlednete-li zpět na podnik, který tak rychle a požehnaně se zdařil (založení totiž slovanského misiónářství v Americe) a při jehož počátku mě za dospělého pro blázeňce pokládali. „In aeternum misericordias Domini cantabo, sed non gloriabor nisi in cruce Domini mei Jesu Christi; ipsi omnis laus et honor et gloria in saecula.“

To však není jediný obor činnosti důst. p. Gartnera. Poznal, jakou moc má tisk nejen vůbec, ale zvláště a hlavně v Americe, a co dobrého jím způsobiti se může, je-li dobrým, a naopak sám bezpochyby z vlastní zkušenosti seznal, co zlého natropiti dovede, je-li ničemný a špatný. Známo všem čtenářům „Hlasů“ vydávaných naším katol. tiskovým spolkem z 10. čísla těchto brožur, že již důst. p. Hesoun, farář v St. Louisu v Americe, přičinil se o to, aby zarazil český katolický časopis v Americe, „jehož zde, jak sám v 10. č. „Hlasů“ na str. 31. praví, nevyhnutelně jest třeba, nemá-li převládnout část našeho lidu zaniknouti v nevěře a zpuštění,“ a že skutečně v Chicagu „katolické noviny“ co týdeník vycházeti počaly. — „Než podnik tento se nezdařil.“ „Za jedno, píše sám důst. p. Hesoun (dne 4. května 1868) jest náš lid velmi pozadu a netečný k takové věci a za druhé byla celá organisace podniknutí toho pochybená. — Já však nevzdávám se naděje pro budoucnost, a dá-li se to jen drobet dělat, začnem je za nějaký čas vydávat v St. Louisu“ („Hlasy katol. spolku tisk.“ č. 10. str. 32.). — Od té doby uplynula 3 léta; i chopil se nyní té věci p. gener. vikář sám a vydal srozuměn bezpochyby s bývalým p. podnikatelem, následující provolání, kterým všechny slovanské kněze americké zve k schůzi letos na podzim v St. Louisu odbyvati se majíci, aby se společně o vydávání českých katol. novin a o jiných ještě záležitostech uradili. Zní takto: „Důstojný pane! Velectěný pane bratře na vinici Páně slovanské! Nemohlo Vašnostina pastýřského a o blaho duší pečlivého oka tajno zůstatí, jak nekatolické tuzemské české listy řadí a jak velkou zpoustu mezi věřícími stádeček našich způsobují. Všecka naše práce a všecko naše namáhání dotud nižádného trvalého výsledku míti nebude, dokud proti této morové nákaze nebude hráz postavena. Naše kázání proti tomu nic nesvedou, dokud lidu, který po zprávách z bývalé otčiny touží a o událostech časových poučen býti žádá, v náhradu za ony jedovaté listy nemůže dobrý katol. časopis do rukou dán býti. Všickni

misionářští kněží, s kterými jsem o tom mluvil, jednohlasně v tom se shodují, že takového časopisu nutně, ano nevyhnutelně třeba. Z druhé pak strany nastala doba, že katolický časopis, vydávaný jazykem českým, v této zemi (Americe) již snadno udržeti se může, nebo s pomocí Boží založeno již 18 českých osad a skoro dvakrát tolik jest porůznu ležících misionářských stanic, v kterých 19 kněží, jichžto počet bohdá brzo se ještě rozmnoží, obezřetně a horlivě duchovní správu vykonávají. — Aby tedy o tak důležitém předmětu něco rozhodného ustanoviti se mohlo, a aby společnými snahami podnik tak proveden byl, by života byl schopen, a dále aby v některých věcech misionářské duchovní správy mezi Čechy, shoda a stejná činnost se docílila, činím tuto z mnoha stran za to požádán, uctivý návrh, aby se všickni čeští kněží Spojených států sešli k společné poradě a sice do města St. Louisu, kteráž jest asi středem všech nás. Kterého času by se ta porada sejíti měla, to rozhodne většina prání, kteráž stran té věci mně zaslána budou; však již nyní převládá mínění, že by teprv v září neb říjnu t. r. odbyvati se měla, dílem aby všem pozvaným, z nichž většina dalekou a drahou cestu vážiti musí, času k přípravě se poskytl, dílem aby měli jednotlivci více kdy na vzájem se dorozuměti. Program porady, až od nejdůst. arcibiskupského ordinariatu (St. Louisského) povolena bude, každému z pozvaných i jejich nejdůst. pp. biskupům, nejméně měsíc napřed se zašle, a kdy porada počne a jak dlouho trvati bude, dle toho jak zasláná prání zníti budou, určité bude udáno. — Račte mi tedy, důstojný pane, laskavě sděliti, zdali s uvedeným touto návrhem souhlasíte a čeho si stran něho ještě přejete. S tím se Vašnosti poručena čině trvám Vaší Důstojnosti s nejhlubší úctou oddaný Jan M. Gartner V. G., misionář nejsv. Srdce. V Milwaukee, o slavný hod velikonoční 1871.“

Dejž milý Bůh, aby se „misionáři nejsv. Srdce,“ jak sám sebe p. gener. vikář nazývá, i toto podařilo, jako se mu až posud vše, co ke cti a slávě tohoto nejmilostnějšího Srdce Páně a ku blahu ubohých opuštěných krajanů svých podnikl, nade všecko očekávání šťastně povedlo. Kéž by bratří naši za mořem nejen v nové vlasti své, ale i v staré otčině rovněž tak hojných a štědrých dobrodinců nalezli jako již odhodlaných a sebe za ně s tělem i duší obětujících kněží našli. Jsouť „chudi, velmi chudi,“ jak sám jejich největší dobrodinec a ducho-

vní otec svědčí; nezbytnou potřebou donucení a příkladnou horlivostí puzení nové dluhy na sebe uvaluji, doufajíce jen v pomoc Boží a dobré lidi. Protož kdo máš a můžeš, i z toho mála uděl rád chudým o spasení své a dítek svých tak pečlivým rodným bratřím. Až sobě kostelíček dostaví a v něm na své dobrodince rozpomínati se budou, také na tebe si tam s vděčností vzpomenu a za tebe Otčenáš vroucně se pomodlí.

P. M.

Z Polska 25. května 1871.

(Neutěšené zprávy církevní.)

Při nejlepší vůli nemohu Vám hrubě nic potěšitelného sdělit z našich krajův polských. — V *Poznani* vláda pruská nyní potlačuje mnohem více všeliký objev života katolického a polského, než to činila před válkou Pařížskou; — v *Haliči* všecko pěkně dríme, jako by odpočívajíc po těžkých pracích v dlouhém boji s germanismem a josefinismem; — a v *království* (kongresovém) a na *Litvě* v květu jest neustálé zjevné pronásledování církve i národnosti naší, a odtud ovšem hluboké vzdechy, pláč, knuta a kibičky. — Osady jsou bezpastýřův, na statcích církevních osedli p. Moskované aneb Poláci jim zaprodaní, a kněží — jedni v nedostatku a nejistotě posluhují utiskovaným věřícím, druhí zase žalem a bídou usychají na Sibiři. Arcibiskup Feliński a několik od něho ustanovených administratorův osiřelých diecézí, jako Rzewuski, Szczygielski, Domagalski, potom Popiel, biskup plocký, nejeden kanovník a množství jiných kněží a správcův duchovních sténají neustále v krajinách ledovaté Sibíře anebo též v severních guberniích Rusi evropské. I morální i fysické utrpení jejich se strany carských činovníkův podrážděného lidu, ostrého ponebí a špatné, nedostatečné stravy — nedá se ani popsat.

Na 5 millionův katolického obyvatelstva v *království* jest nyní toliko jeden biskup Juszyński, sešlý a nemocný stařec v Sandoměři. — Seminářův takorba již ani není. — Konsistoře jsou beze vsí moci a vlády, dávají jen „*facultates*“ dle administranda sacramenta“ kněžím, kteří dle zalíbení toho neb onoho činovníka potloukati se musí z jednoho konce země na druhý. — Škol mnoho zrušeno, a které zůstaly, v těch vykládá se dětem polským všecko jen po rusku a způsobem takovým, jenž arci jest pohodlným učiteli, ale ve všech zemích pokročilejších dávno již jest zavržen. Však vláda ani nechce mítí vzdělanějších podda-

ných, protože by snad potom leccého se od ní mohli domáhati, čeho jim žádnou měrou dáti nemyslí.

Jako Polákům, tak vede se i *unitům*, t. j. katolickým Rusínům. Známy Vám již z dopisův mých Kuziemski, unitský biskup v Chelmě, všemožným způsobem odvádí stádece sobě svěřené do náručí pravoslavi. Nejhorlivějšími pomocníky jeho jsou oni kněží unitsí, které sobě přivolal z Haliče, sami to svatojurci, kdežto duchovenstvo diecése chelmské (unité) dosti se opírá rejďům jeho. Ale což mu to vše platno bude. Již zajiště sám Kuziemski chce a bude museti ustoupiti, protože vládě ruské nezdá se býti dost rázným u provádění plánův jejich. Odeběře prý se do Haliče, aby odpočal si po odtržení unitův Chelmských od církve i vlasti, anebo, jak píší některé noviny, aby dostal biskupství přemyslské, a potom tím lépe mohl klestiti rozkolu cestu po samé Haliči. Pravda-li to, nevím; aspoň tak proslychá.

Ostatně co sobě myslí Haličané (tak totiž nazývá lid svatojurce, kněží, z Haliče přišlé do diecése chelmské) o odstoupení Kuziemského, dosvědčuje tato divná událost, která se stala v *Lublíně* před samými svátky velikonočními.

V *Lublíně* jest osada unitská, na nížto usadil Kuziemski též takového Haličana, kněze Kolankiewiczze. Ten měl 12letého syna, jenž navštěvoval tamější gymnasium, a byl žák velmi sporaďaný. Před několika měsíci však vypukla mezi studujícími osýpka, na kterouž mimo jiných 130 spolužákův roznemohl se i mladý Kolankiewicz, anobrž i horečku z toho dostal. V té pak mluvil všelijaké věci, jako že nechce býti pravoslavným, že nechce býti Rusem, že nenávidí rozkol, že zůstane Polákem a p. Tak zjevný protest, jenž stal se u přítomnosti lékaře a mnoha jiných osob, zalekl velmi otce, kněze Kolankiewiczze, že by snad vláda ruská mohla tudíž jej samého vinit z věcí takových, jaké mluvil syn jeho, a proto jej zbaviti místa jeho; i usmyslil sobě, dokázati, že takový není. Přivolal totiž k umírajícímu chlapci popa pravoslavného, aby mu před mnohými udělil poslední pomazání (namaščenje). Ale ještě lépe očistil se z všeho podezření po smrti synové; vypravil mu slavný pohřeb, pozval na něj 4 popy, všecky ďáky a zpěváky schismatické, kteří byli v *Lublíně*, a i hudbu vojenskou. Rozumí se samo sebou, že popové obrátili kroky své na hřbitov pravoslavný a tu pochovali statného mladíka, jenž se tomu již

protiviti nemohl. — Údlost ta působila mnoho hluku v Lublíně a celém okolí.

Tak odvádí se lid všemožnými úskoky od víry otcův svých. Ale ne všude smějí takoví odřezanci haličtí zjevně vystoupiti; lid opírá se jim statně, a nemoha sobě jinak pomoci, zahání je i — násilím, nechť se sobě nijak dáti vyrvati unitskon liturgii svou, aby potom přijal liturgii schismatickou, a tím samým již přešel k rozkolu. Tak svolal biskup Kuziemski nedávno duchovenstvo dekanatu (vikariatu) grodského k poradě. Sešlo se mnoho kněží unitův a radili se o tom, jak by se k unii dali zase ti přivést, kteří od ní odstoupili. Po skončené poradě měla se odbyti zvláštní pobožnost pravoslavná (schismatická), t. z. *so-bornaja liturgia*, kterou sám Kuziemski nakázal a všechny přítomné kněze kní pozval. Vyjdou tedy ze zakristie a stojí před oltářem. Lid přítomný zaražen tímto novým divadlem, nedůvěřivě na sebe pohlíží. Když počalo kadění, rostla obava jeho. Až konečně, když průvod hnul se na levou stranu oltáře, došla nevole lidu nejvyššího stupně. Jedni plakali, jiní proklínali a na konec všickni houfem se vyhrnuli ze dveří kostelních na hřbitov. Smělejší odtud nyní hleděli do kostela, co se děje. Když pak duchovenstvo, netratíc ducha, pokračovalo v úkonech svých, tu chopil se lid kamení, tak že nedokonavše sv. oběti, museli všickni kněží utéci, kam jen kdo mohl. Sám tamnější farář vracel se pozdě teprve oklikami, přes pole a sady, do domu svého. A co více, příští neděli nepřišel nikdo do kostela. Tu farář, vida, jaké by to mohlo mítí následky obzvláště stranu jeho živnosti, počal obcházeti chatu po chatě, prose, aby zas přišli do chrámu na sv. liturgii, a slibuje, že se cos podobného nikdy již nestane a i růženec že s nimi se bude modliti. — Příhoda tato není však samojediná. Příště povím Vám ještě něco o *Haliči*.

M. S.

KRONIKA.

Z Prahy. Na oslavu 25letého jubilea Jeho Svatosti papeže Pia IX. povede J. Em. nejdůst. p. kardinál v neděli 18. t. m. o 4. h. odp. slavný prosebný *průvod* z chrámu Matky Boží před Týnem do farního chrámu sv. Cyrilla a Methoděje v Karlíně. Průvod seřadí se na náměstí Staroměstském v tomto pořádku: 1. Mládež školy Týnské a ostatních farních škol Pražských. 2. Spolek kat. tovaryšů. 3. Jednota sv.-Vítská. 4. Jiné

spolky. 5. Studující středních škol. 6. Duchovní řádové. 7. Alumnové arcib. semináře. 8. Farní duchovenstvo Pražské. 9. Akolyté a assistance. 10. J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup. 11. Zastupitelstvo král. hlav. města Prahy. 12. Výbor jednoty a besedy katolické. 13. Věřící lid mužského, pak ženského pohlaví. — Cestou budou se zpívati písně: „Mé jsi potěšení,“ „Maria, Maria,“ litanie o Všechny Svatých, „Svatý Václave“ a „Hospodine.“ — Půjde se z náměstí Staroměstského, Železnou a Havířskou ulicí, Kolovratskou třídou, přes Poříč do Karlína, kdež bude hned kázání české, jedno v chrámu Páně (kan. Ehrenberger), druhé venku směrem k invalidovně (vp. Janků) a kázání německé tolikéž venku směrem k státnímu nádraží (P. Roller.) — Po kázání budou v kostele slavné nešpory a „Te Deum laudamus,“ načež udělí J. Em. nejdůst. p. kardinál apoštolské požehnání spojené s plnomocnými odpustky, jichž účastní budou, kdož sv. zpověď vykonali, nejsv. Svátost přijali a na úmysl sv. Otce se pomodlí. Pak bude se zpívati papežská hymna, čímž slavnost ukončí se. — Kdyby přišlo, vykoná se pobožnost v chrámu Páně Týnském.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati od 16—19. června u Milosrdných sester pod Petřínem, od 20—23. na Strahově, od 24—27. u sv. Jakuba.

— *Do Říma* k jubilejní slavnosti sv. Otce odebrali se z Prahy pp. kan. Sorger a Jandourek, pak kněz Maxm. Klinkowström S. J. — Adresa snahou redakcí „Čecha“ a týdeníku „Frisch voran“ sv. Otci zaslaná čítá přes 3000 podpisů.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci květnu 131 chudých křesťanů, letos již 579 osob.

Z Moravy. Jubileum sv. Otce bude na družné Moravě oslaveno mimo jiné též pálením ohňů 16. t. m. po 9. hod. u večer na všech značnějších vrších po celé vlasti, na mnohých místech i osvětlením oken, průvodem s pochodněmi, střelením z hmoždířů, svěcením dne 16. t. m. co svátku. — Morava podá důkaz, že „zbožnou“ bez příčiny se nenazývá a že synové její co věrní členové církve katolické vřelého účastenství berou jak ve všech zármutcích, tak i ve všech radostech hlavy církve. Tak čteme v „Hlasu.“ — Chrámové pobožnosti konati se budou dle nařízení pp. biskupů. Nad to konána bude z Brna pouť na *Velehrad*, kdež bude v sobotu 17. t. m. v 8 h. na večer kázání a sv. požehnání, v neděli pak 18. t.

m. od 4 h. z rána tiché mše sv. a sv. zpověď, v 6 h. ranní kázání, o půl 10. slavný průvod od Cyrillky do kostela, v 10 h. slavnostní kázání a slavná mše sv., odp. o 2. h. kázání na rozloučenou a požehnání. Při ranní a velké mši sv. bude oféra ve prospěch halře sv. Petrského. Zdař Bůh! — Důst. p. faráře Velehradského žádáme, aby Moravanům na Velehradě shromážděným vyřídil bratrské pozdravení od Čechů v týž den v Karlíně neb Týně prozpěvujících: Bože, Pia Devátého žehnej a nám zachovej!

Z Tyrolska. V Štýrsku a Tyrolsku bude jubileum papežské slaveno devíti denními službami Božími aneb třídními pobožnostmi k nejsv. Srdci P. Ježíše, slavným vyzváněním, střilením, osvětlením vysokých hor, prosebnými průvody atd.

Z Itálie. Zajímavý příklad péče, s jakouž italská vláda umění a vědu pěstuje, udál se letošního roku. Markýz Connestabile zdědil po svých předcích obraz nad míru vzácný od slovutného Rafaela zhotovený, Madonna del libro nazvaný. Následkem úpadku svého jmění odhodlal se markýz posléze k tomu, že obraz prodá; ale co upřímný vlastenec jej nabídnul nejprve italské vládě ku koupi, an si přál, aby tento poklad umění v Itálii zůstal. Leč vláda italská, kteráž jindy svobodným zedníkům a revolučníkům miliony uštěďruje, zhola odmítla vlastenecké nabídnutí markýzovo a tak se stalo, že obraz Rafaelův zavezen jest do Ruska; neboť carevna Ruská jej koupila za 330.000 franků.

Z Paříže. Dle úřední zprávy byli u večer dne 24. května od zlotřilých pochopův komuny Pařížské zastřeleni: Msgr. Darboy, arcibiskup Pařížský; Bonjean, předseda nejvyššího soudu kasačního; abbé de Guerry, farář chrámu s. Majdaleny; jesuité Ducoudray, Clery a Allard. V noci ze 26. na 27. května bylo ještě jiných 10 osob zastřeleno a sice: Alivaint, jesuita a spolu druhý tajemník arcibiskupův; jesuité Benzy a Gaubert; seminaristé Gard, Seigneray; kněz Polanchin; misionářové Houiller a Perny; Sabatier, farář Notredamského chrámu a amerikánský občan Jecker. — Arcibiskup Darboy zemřel s rekovnou myslí mučeníka; na surové dotírání pochopův odpověděl řka: „Neznesvěcujte slovo „svoboda“; onoť přináleží nám, kteřížto za svobodu a víru život svůj v obět přinášíme.“ Tělo zesnulého arcibiskupa bylo několik dní před pohřbem veřejně vystaveno zrakům věřícího a nad ztrátou velepastýře skormouceného lidu. Obličej nebyl k poznání. Kaple byla ozdo-

bena mnohými květinami a četnými věnci. Nástupcem jeho stane se Msgr. Dupanloup.

— Msgr. *Darboy*, zavražděný arcibiskup Pařížský, narodil se ve Fayl-Billot (Haute-Marne) r. 1813. Filosofii i theologii študoval od r. 1834 do 1844 ve velkém semináři Langreském. R. 1844 přišel do Paříže, kdež arcibiskup obdařil jej rozmanitými hodnostmi. Od r. 1859 byl biskupem v Nancy, odkudž v r. 1863 dosazen na arcibiskupskou stolic v Paříži. Stal se velkoalmužníkem císaře Napoleona, r. 1864 povolán do senátu a r. 1866 do císař. rady. Paměti hodno, že předchůdce jeho, arcibiskup pařížský Sibour též zavražděn byl a sice v kostele knězem Vergerem, jakož i předchůdce Sibourův, arcibiskup Affre, zastřelen na barikádě v revoluci červnové r. 1848.

Z Ruska. Řecko-sjednocený biskup Chelmský, pověstný Kuziemski co nejhorlivěji se přičinil o potlačení polského jazyka mezi svými věřícími a o zavedení ruského jazyka i ruských mravův. Leč brzy ukázalo se, že carská vláda ani s takovouto povolností spokojena není, žádajíc naprosto, aby Kuziemski s ostatky řecké církve sjednocené se k rozkolu zjevně přihlásil. Tu přestal biskup býti povolným i chtěl sice býti Rusem, ale při tom vždy mnil zůstatí katolíkem. Za ten neočekávaný odpor se mu odměnila vláda ruská tím, že jej s úřadu sesadila. Ovšem že takový výnos vlády světské jest na poli církevním zcela neplatný, neboť jakož biskup nebyl od cara stvrzen a neobdržel od něho pravomocnost svoji nad lidem věřícím, nébrž od papeže římského, rovněž ani jednostranným dekretem světské vlády s úřadu svržen býti nemůže. Tudíž očekávati lze, že Kuziemski všelikým způsobem se vynasnaží na prestolu svém zůstatí, leč by násilím byl vzdálen. Kanovník Popiel, kterýž za administrátora diecése Chelmské byl od vlády ustanoven, vydal k věřícím pastýřský list, jenž bohužel o rozkolnickém smýšlení jeho ani nejmenší pochybnosti nepřipouští, tak že velmi jest se obávati, že co nejdříve tato část sjednocené církve řecké se úplně od Říma odtrhne a k rozkolu přistoupí.

Z Ameriky. V dubnu t. r. udělil nejdůst. arcibiskup Baltimorský ve čtyrech chrámech města Washingtonu svátost bířmování 749 osobám: mezi nimi se nacházelo 91 konvertitů. — V *Mahanoy City* přijalo při misií tam konané 3500 katolíků sv. svátosti a 14 jinověrců bylo do církve přijato.

Literární oznamovatel.

— „J. A. Komenského Vybrané spisy“ Svazek II. „*Didaktika*. Též I. *Navrzení* krátké o *obnovení škol* v království Českém. 2. *Prísloví* čili moudrost starých předků za zrcadlo vystavená potomkům.“ Druhé vydání. V Praze 1872. Nákladem I. L. Kobrova kněhkupectví. Str. 434 a XXXII předmluvy. — Úplný název *Didaktiky* jest: „*Didaktika*,“ t. j. Umění umělého vyučování, kterak by totiž člověk dřív než na tělo vzroste a stav svůj začne, všemu tomu, což ku potřebě a ozdobám přítomného i budoucího života přináleží, šťastně, snadně, plně vyučen, a tak potěšeně k životu obojímu nastrojen býti mohl. Což se vše mocně základy z samého přirození vzatými prokazuje; ustavičné příklady jiných řemeslných umění vysvětluje; dokonale na léta, měsíce, dny a hodiny rozměřuje, a ke všemu tomu, aby k cíli přivedeno bylo, i probuzení činí i rada dává.“

Zápisky Dědictví sv. Janského.

K Dědictví sv. Janskému přistoupili:

Z Čech: Jan Svoboda v Tuchorazi, Jakub Apolin v Dubu; školy v Březině a v Turnově odkazem nejdůst. světicího biskupa. p. Petra Krejčího; rod N. Rezka ve Lhotě, Vavřinec Kopt z Velešina, rod Frant. a Josefy Viktorových z Voltuše; Anna Baarova v Klenči; Václav Folprecht v Turnově, Josef Filaus v Trhových Svíněch, Jan Tuma v Černovicích, Václav Hladík v Bolesíněch, Anna Hermannova v Lukavici, Aloisie Řeháková v Jesenici, Ludmila Tichá v Praze, Marie Jarošova v Libošovicích.

Z Moravy: Augustin Liper v Dobřicích, František Fojčík v Borutině, Josef Duchoň v Opatovicích, rod Šimona a Marie Vlachinských v Starém městě, rod Štěpána a Marie Grossmannových v Starém městě, Teresie Krpálková v Boršicích, Martin Šuránek v Ostré Lhotě, Jenovefa Spručekova v Hunčovicích, Bibiana Slavikova v Jihlavě, Marie Domesova ve Velkém Ujezdě, Marie Zhybalova v Staré Bělé, Anna Daničková v Nivnici, Apolena Slezáková v Nivnici, Bartom. Mudrila v Kelčicích, František Hübel z Uher. Ostrohu, Rudolf Kleinpetr ve Friedlandu, Marie Kolmášova, Kateřina Pulchrtova, František Madra a Jan Navrátil v Holici, Jan Špunda v Hodolanech, rod Jana Lukáška v Dřevohosticích, Jan Odstrčil v Černovicích, Karel Snášel v Buděcku, Barbora Machancova v Opatovicích, Anna Ilrabáková v Roštině.

Ze Slezska: Hedvika Venglářová v Těšně.

Z Uher: Anna Palaczkova v Nových Zám-

kách, vel. p. Josef Krótký, farář v Nových Zámkách, rod Janka Štefunka v Sv. Abrahamu, Helena Martinkovická ve Farkašíně, Anna Paleníkova a Michal Duran v Kerestúru.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

Upřádněné místo:

Místo *kanovníka*, v metrop. kapitole a spolu něm. kazatele u sv. Víta, od 6. června

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnuli:

- p. Jan *Jakeš*, farář v Pusté Kamenici, 26. května (nar. 22. června 1804, vysv. 25. července 1827);
- p. Ant. *Hadvich*, dr. theol. a filos. b. notář, farář v Pohledu, 2. června (nar. 24. srp. 1805, vysv. 31. srpna 1828);
- p. Jos. *Sommer*, jub. kněz, tit. kons. rada, b. notář a děkan v Hostinném, 20. května (nar. 24. července 1788, vysv. 24. srp. 1813).

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Frant. *Darilek*, os. děkan, b. vikář a farář v Jelením, za děkana v Poličce;
- p. Jan *Šeda*, far. z Hermanic do Černé;
- p. Jos. *Šimek*, adm. v Žďáru (diec. Brněnské) za faráře ve Vojnoměstci.

Upřádněná místa:

Hostinné, děkanství patr. hr. Deyma do 1., *Fustá Kamenice*, fara patr. náb. mat do 8., *Jelení*, fara patr. hr. Bubny, do 11. července. *Něm. Hermanice*, fara patr. kníž. Lichtensteina do 11. července.

Fohled (Frauenthal), fara patr. pí. hr. Clam-Gallasové, do 15. července.

V biskupství Budějovickém.

Upřádněné místo:

Boletice, fara patr. kníž. Schwarzenberka do 5. července.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Jan *Červenka*, kaplan v Liběchově, 1. června (nar. v Plzni 7. led. 1841, vysv. 15. července 1868);
- p. Jos. *Damašek*, b. vikář okresu Nymburského, kons. rada, farář a os. děkan v Lysé n. L. 12. června (nar. v Tatobytech 25. února 1804, vysv. 2. září 1829).

Milodary. Pro sv. Otce: S heslem „Sursum corda“ 1 zl., z Přistoupinské osady 30 kr., z Vosečan 1 zl. a na chrám sv. Víta též 1 zl. s heslem, „Z mála málo.“

 Přístih číslem, kteréž 24. t. m. bude se vydávati, skončí se I. půlletí „Blahověsta“. Činíme pozvání ku předplacení na půlletí druhé podotýkajice, že i půlletí první posud na skladě jest, jakož i úplné výtisky roč. XIX (za rok 1869) a roč. XX. (r. 1870).

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. arcib. semináři
čís. 190—1.

Expeditce:
v katol. kněhkupectví

B. Stýbla
na sv.-Václavském
náměstí, čís. 786-II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdříve v
měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
na rok: 3 zl. 50 kr.
na půl: 1 zl. 30 kr.

Po poště:
jenom v expedici
Celoroč. 3 zl. — kr.
půlroč. 1 zl. 55 kr.

Předplaceni čtvrt-
letní se nepřijímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy.“ (Přisl. XIV. 24.)

Ř e č,

již o slavnosti jubilea sv. Otce Pia IX., dne 18. června 1871 u přítomnosti Jeho Eminence nejjasnějšího arcipastýře Pražanům v chrámu Páně Karlínském činil

kanovník **Josef Ehrenberger.**

„Pasiž beránky mé, ...
pasiž ovce mé“ (Jan 21.)

Když vešlo v známost pastýřským listem nejdůstojnějšího arcipastýře našeho, jaká převzácná, ano neslýchaná slavnost veškerému oboru světa katolického kyne, a nám v matičce Praze dnem 18. června, dnem dnešním nastane a zavítá: tu ovšem každý, kdo věrným a upřímným synem katolické církve býti se cítí, zaplesal radostí nelíčenou, radostí srdečnou. Ale nastojte, radost ona hned u svém zvěstu počala se kaliti. Neboť veřejné listy současně opověděnou blížící se slavnost zprávami neutěšenými jaly se pochybnou činiti, tvrdíce, že ten, jehož bytím převzácná slavnost ona nezbytně jest podmíněna, že sv. Otec Pius IX. povážlivě onemocněl, zachvácen jsa všeobecnou vodnatelností. Arciť, kdo ve světě trochu se zná, z takové zprávy neblahé hned naději neztratil. Víme totiž, že co tištěno, pravdou vezdy nebývá; — a v skutku, bohudík! šťastně dožili jsme se opověděné přepamátne slavnosti, pětadvacetiletého jubilea papežství Piova: děsivé pak zprávy, do světa puštěné, neosvědčily se býti leč ohlasem tajného zlovolného, právní odpůrců a nepřátel jubilovaného oslavence, sv. Otce Pia IX.

Bylo-li opravdové záští nepřátel velkého Pia podnětem a zdrojem oněch děsivých zpráv, do světa puštěných: tož doznati sluší, že čehož odpůrcové náměstků Kristovu nepřáli, aby se dočkal, jest bez odporu něco nesmírného, nevidaného a tou

měrou vzácného, že na pobouření závisi přebohatě stačí. Ode dnů, co kníže apoštol Petr, první biskup Římský smrtí mučnickou za Nerona skončil, uplynulo let více již, než tisíc a osm set. Za tu dobu osmnácti věků spravovalo církev Boží papežů 255; a hle! ač každému z nich u nastolení činěno jest blahopřání: *dočkej se let Petrových*, přece nikdo z nich let Petrových se nedočkal, pětadvacetiletého jubilea svého papežování se nedožil. Tuto velikou, za osmnáctero století ve světě nevidanou milost Bůh v nevstíhlém milosrdenství svém dochoval Piu IX. Jest to událost po bedlivém všeho uvážení jistě přenápadná, velevýznamná; a že odpůrcové takové od Boha milosti svatému Otci nepřáli, tomu, povážíme-li zlobu srdcí zvrhlých, není se co diviti.

Než ale něčemu jinému diviti se jest, a sice tomu, že by náměstek Kristův, sv. Otec Pius IX. odpůrců vůbec mítí měl a mohl? Můj Bože, vždyť pak každý, na kom povaha člověčí docela se nezvrhla; k stáří chová úctu, a s nezaslouženými strastmi a útrapami má soucit. A není-li Pius IX., na sklonku života ze všeho bezprávně oloupený a ve vlastním domě svém jako vězněný: není-li, řku, Pius IX. kmetem nezaslouženými strastmi a útrapami ze všech stran osypaný? — A tento velebný těžce zkoušený kmet jest zároveň hlavou těla, jehož jsme údové, jest viditelnou hlavou církve, jest otcem křesťanstva, otcem naším! Pro Bůh! kdo v podlosti zvrhlého srdce až tam mohl se zapomenouti, aby staříckého trpětele na stoličce apoštolské v Římě nepřitelem býti měl? —

A přece bez nepřátel a odpůrců takových ve světě není, ač pověditi sluší, že záští a nenávisť jejich netáhne se tak k osobě Piově, jako snáze k nejvyšší duchovní moci,

kteřouž Pius právě zastupuje: totiž k náměstnictví Kristovu, k papežství samému. Ano N. ! apoštolská Stolice sama, co střed jednoty na utvrzení víry, co nepohnutá skála, zhoubným neznabožským rejďům překážející mnohým a mnohým jest trnem v očích a předmětem zákeřnického spílání. Vždyť bohužel až tam již došlo, že v táboře církvi nepřátelském ozvaly se hlasy studu i svědomí prázdné, tvrdíce, jako by papežství všeho zla mezi národy bylo původem a příčinou.

Pro omezenost času není ovšem lze, takovéto paličské nařknutí svědectvím dějin všech národů odsouditi a zatratiti; ale *jedno* přece učiniti lze: a to *jedno* učiníme. Budeme se dovolávati svědectví dějin národa svého, národa českoslovanského; a tímto jediným svědectvím nezvratně prokázáno bude, že náměstkové Kristovi na zemi, že nástupcové svatého Petra na Stoliči apoštolské nikdy nepřestali býti pamětlivými slov, prvním v řadě své pověděných Kristem Spasitelem řkoucím: „Pasiž beránky mé . . pasíž ovce mé.“

Ano, jediným svědectvím národa českoslovanského na jisto postaveno bude:

že Stolice apoštolská od věků národů křesťanských byla ochranitelkou a matkou.

Majíce na základě svědectví dějin národa českoslovanského promlouvati o tom, že Stolice apoštolská od věků národů křesťanských byla ochranitelkou a matkou, nemohli jsme k tomu věru vhodnějšího místa voliti, nežli krásné a velebné svatyně této, na počest svatých věrověstů našich Cyrilla a Methoděje zasvěcené. Neboť kdyby Stolice apoštolská o národ českoslovanský naprosto jiných zásluh neměla, nežli toho, jak naproti slovanským apoštolům našim se zachovala, již tudy vděku nehynoucího od nás na věky zasloužila.

Když před tisícem a osmi lety k žádosti spanilomyslného krále Rostislava svatí Cyrill a Methoděj k národu českoslovanskému nejprve na Moravu a později v osobě Methodějově také do Čech zavítali, aby zvěstování evangelia praotce naše osvěty křesťanské i spásy věčné účastnými učinili: tehdy svět podivením strnul nad rychlým zdarem, za jakéhož království Boží v lidu českoslovanském jest šířeno. Avšak Cyrill a Methoděj pravým klíčem k srdcím předků našich se opatřili, přinesše s sebou důkladnou známost jazyka slovanského, přinesše s sebou písma a knihy církevní na jazyk slovanský vyložené, a téhož jazyka, řeči lidu

při bohoslužbě užívající. Odtud zdar tak šťastný. Než z požehnaného, spásonosného působení Cyrillo-Methodějova strhnul se po jedinou náhlý povyk. Biskupové bavorští, Rezenský a Salcburský, potahující veškeré území říše Rostislavovy k svým diecésím, obnesli Cyrilla a Methoděje žalobou v Římě při Stoliči apoštolské, na nížto tehdy seděl papež Mikuláš. Žaloba na pohled velice byla závažná. Neboť vedle stesků na rušení práv biskupských uváděno v žalobě to, že Cyrill a Methoděj užíváním řeči lidu při bohoslužbě také zevnější jednotu církevní ruší; a jelikož svatí věrověstové naši přišli ze zemí řeckých, z města Konstantinopole, a sice tou dobou, kdež tamejší patriarcha Photius, hrdou myslí sveden, od církve obecné a od Stolice apoštolské rozkolem se odtrhnul: sváděno jest na Cyrilla a Methoděje podezření, jako by oni rozkol řecký v národě českoslovanském rozšiřovali. Zajisté závažná to žaloba!

Avšak papež Mikuláš na žalobu tolik důtklivou rozsudkem se neukvapil. Znaje výtečné apoštolské působení obou svatých bratří za let dřívějších mezi Bulhary, věrověsty naše listem přelaskavým k sobě do Říma pozval, aby slyšení byli a z nařknutí žalobníků vyvésti se mohli. Radostně chválili Cyrill a Methoděj za hlasem náměstka Kristova, z laskavého pozvání dobrou mysl majíce, a nadto žádné viny vědomi sobě nejsouce. Ale nastojte! dříve nežli do věčného města zavítali, papež Mikuláš zemřel, a Adrian II. na místě něho na Stoliči sv. Petra dosednul. Z takové nenadálé změny ovšem věrověstové naši se zkormoutili, a se srdcem méně lehkým k branám římským se blížili. Ale zbytečná byla obava jejich; neboť v Římě na místě kárání čekalo na ně radostné překvapení. Papež Adrian znaje rovně výtečné jich apoštolské působení z let minulých a zvěděv nad to, že jemu a Římanům v dar přinášejí ostatky svatého mučeníka a papeže Klementa, uvítání skvělé apoštolům našim připravil. V slavném průvodu vyšel jim vstříc, přijal je po otcovsku, jich ospravedlnění se shledal býti v každém ohledu velice dostatečným: vše, co na obrácení národa českoslovanského zařídili, schválil, užívání řeči lidu při bohoslužbě potvrdil; a jelikož Cyrill za pobytu v Římě nenadále skončil, Methoděje za biskupa posvětil a s plnou mocí k lidu českoslovanskému zpět poslal, postaviv zároveň rozsáhlou diecési Methodějovu přímo pod ochranu apoštolské Stolice, aby dalšího příkoří od protivníků nebylo.

Než navzdor takovému opatření přece ještě bez příkoří nezůstalo. Pod záminkou vymyšlenou potažen jest Methoděj na soud biskupů bavorských do Salcburku, kdež násilně až do třetího roku jest držán; a nikdo, ani král Svatopluk, jenž po strýci Rostislavovi trůn uchvátil, o vymanění Methodějovo se nestaral. Pro Bůh! kdo apoštola vazby nehodné sprostí? — Kdo lidu českoslovanskému miláčka navrátí? — To učinila sv. apoštolská Stolica římská. Pod trestem kletby uloženo jest Methoděje propustiti; aby pak k němu napříště odpůrcům záminky nebylo, učinil papež Jan VIII. to, že povýšil Methoděje za arcibiskupa, všechno duchovenstvo obrádu slovanského i latinského po veškeré říši Svatoplukově jemu podřídil.

N! Není-liž tímto svědectvím dějin národa českoslovanského z oněch dob staroředých prokázáno nezvratně, že Stolica apoštolská od věků národů křesťanských byla ochrankou a matkou? —

Veliká říše Svatoplukova zahynula záhy, již v koleně druhém; zahynula od světoborných surovců, svěřepých, pohanských Maďarů. Uplynulo patero století, po mnohých událostech, po mnohém zdaru i nezdaru sláva národa českoslovanského zaskvěla se září ve světě nevidanou, a dostoupila výše, jakéž za nejslavnějších dnů Svatoplukových ani pozděleci nebyvalo. Mimo to naskytl se rozdíl ten, že sídlem, ohniskem, středem slávý oné na místě starověkého Velehradu na Moravě byla zlatá Praha v Čechách. Doba veliká, slavná a na věky nezapomenutelná uhodila národu českoslovanskému: doba trvalého míru, doba utěšeného rozvoje v orbě, v průmyslu, v obchodě i v hornictví: doba všeobecného blahobytu, doba velkolepého zakládání ústavů, z nichž mnohé až dotud na zdar i oslavu vlasti trvaj. Zkrátka, dědicem koruny svatováclavské jest učiněn, Čechám, Moravě, Slezsku a Lužicím nevyrovnaně a po otcovsku panoval veliký Karel, otec vlasti: a věk zlatý rozhostil se po celé říši jeho.

Velikou zajisté milost vložil Bůh na Karla: a myslí jemnou, srdcem šlechtným a dary ducha výtečnými nadal a obdařil jej. Avšak výtečnosti takové v člověku prvotně jen zárodky nalezají se; aby pak zdárným vývojem k blahodatnému v životě působení dospěly, k tomu zapotřebí jest obezřelého pěstování, šlechtění a vedení: k tomu zapotřebí jest moudrého vychování. A Karlovi našemu takového vychování se dostalo. Než kdo medle velikého Karla ná-

rodu českému vychoval? — Snad, že otec jeho, král Jan Lucemburský? — Ten bujný dobrodruh a věčný po světě tulák, kterýž jiné péče neznal, leč jakby peněz se do dělal, aby hýřiti a utráceti mohl: ten za moudrého vychovatele naprosto se nehodil. Čili, že matka, královna Eliška, poslední ratolest kmene Přemyslovců vychovatelkou syna svého byla? — O, ta ubohá, od chotě svého zanedbávaná, před časem do smrti umořená trpitelka: ta syna svého vychovati nemohla! Vždyť milený Karel již co tříleté pachole z mateřského náručí jejího násilně jest vyrván. A kterak to státi se mohlo? — Král Jan uhnětán lichými strachy, aby snad pro marnotratnost a nevlastenectví své naleháním stavů přinucen nebyl, trůnu ve prospěch mladistvého syna svého před časem se vzdáti: ano takovými lichými strachy uhnětán, král Jan tříletého Karla násilně se zmocnil, potom pak za delší čas ve tmavém sklepe na Loktě, a posléze na Křivoklátě dlouho jej věznil: až konečně přes hranice ze země pryč jej odvezl — až do Paříže na dvůr spřízněných sobě králů francských, kdež pacholíček Karel jako na cvičení jest zůstaven.

A hle! v cizině daleké, v Paříži Karlovi našemu vychovatel se našel, kterýž poznáv výtečné nadání princovo, se vši pílí a svědomitostí o to se přičinil, aby duchu i srdci jeho dal směr onen, jímžto Karel napotom za celý svůj život kráčel a tudy panovníkem nevyrovnaným, národa oblažitelem a vlasti otcem jest učiněn. A kdo, kdo byl výborným tím vychovatelem Karlovým? Jeho jméno jest hodno, aby v národě českém u paměti věčně na věky chováno bylo! Vychovatelem Karlovým v Paříži byl Petr Roger, kněz řádu svatého Benedikta, muž učenosti, života ctnoty, moudrosti a věhlasnosti takové, že později pode jménem Klementa VI. za papeže jest vyvolen. Ano, Petr Roger, papež Klement VI. velikého Karla národu českému vychoval! Avšak svatý otec Klement VI. ještě více učinil. On sedě současně s králem naším Karlem na stolici apoštolské, vychovanci a miláčkovi svému u provádění velikých záměrů jeho ve vlasti naší věrně a ochotně pomáhal. Zejména založení vysokých škol Pražských a zřízení arcibiskupství v zemi, kteréžto dvě věci za tehdejska byly významu a dosahu nesmírného a hlavně na svolení Stolicy apoštolské závisely; ano založení vysokého učení a zřízení arcibiskupství v Praze jsou dílem společným krále Karlovým a papeže Klementovým. — Bez

odporu, věk zlatý, věk Karlův, dobu v dějinách nejslavnější Stolicí apoštolská v osobě papeže Klementa VI. národu českému z velké části připravovati pomáhala. — A teď ozývají se hlasy, studu i svědomí prázdný, a neoštfidají se mluvit, že prý papežové byli příčinou a původem všeho zla, kteráž kdy národ český potkala. Pro takové padoušství není poctivému člověku jména!

Přišla doba bouří husitských. Národ český zjednal sobě ovšem velikou slávu vojenskou; ale draze, velmi draze: za spoustu vlasti žalostivou, a za škody v každém ohledu hrozně, nenabytné. Po všem pak byla nenávisť k jménu českému po všech krajinách okolních nesmírná. A národ český, syt škod a závad sobě samému činěných, syt han a potup odeřad na se metaných, národ český s výjimkou strany zběsilých Táboritů zatoužil konečně po míru v zemi i po smíření s církví, předloživ za tou příčinou svoje compactata sněmu v Basilei. A kterak zachovala se tehdy Stolicí apoštolská k národu českému? — Snad, že s ostatním tehdejším světem na žádost Čechů odpověděla opovržením a kaceřováním? — Nikoli! Papež Eugen IV. compactata Čechům potvrdil: a aby zastaveno bylo nekonečné kaceřování jména českého, slavně před celým světem prohlásil, že Čechové jsou *pravými a věrnými syny* katolické církve! — Schválením compactat a výrokem takovým apoštolské Stolicí byla roztržka z husitství poslá jako zacelena: a mohlo u nás opět na všem dobře býti. Ale zlý vítr zavál přes hranice: cizácké luteranství a kalvinství vplížilo se do vlasti, a odtud znikly v národě u víře roztržky nové. A nesvornost z roztržek těchto vzešla, ta samojediná všechno zlo, co napotom ubohou vlast zachvátilo, samojediná řku zavinila, a nikoli Stolicí apoštolská!

N.! Vyslechše nepopíratelné svědectví dějin, již po tom, kterak papežové k národu českému v dobách nejvážnějších se zachovali, vidíme světle patrně, že Stolicí apoštolská od věků národů křesťanských byla ochrannou a matkou. A věru zlého nevděku bychom se dopustili, kdybychom úctou, věrnou oddaností a láskou synovskou k apoštolské Stolicí nelnuli. Však ale bohudík nevděčnost hříchem národa českého nebyvala; a zvláště za dobrodiní duchovní otcové naši velice vděčnými prokazovali se. Vždyť Řezenského biskupa, svatého Volfanga za to, že nedbaje zkrácení důchodů svých, založení biskupství Pražského rozhodně podporoval, otcové naši až mezi

své svaté dědice a patrony zemské přijali, s Ludmilou, s Václavem a s Vojtěchem na roveň jej stavíce. Kterak bychom tedy, co synové otců takových, měli kdy ustydnouti v úctě, oddanosti a lásce k Stolicí apoštolské, kteráž svatých věrověstů našich Cyrilla a Methoděje tak rozhodně se ujala, velkého Karla, Otce vlasti nám vychovala a národ český v době všeobecného kaceřování za pravé a věrné syny katolické církve před celým světem slavně vyhlásila? — Toho, kdo zdárným jest synem národa svého, pamětliv býti na věky nepřestane!

Než kterak to, že za nynějška a sice dosti zhusta také zvukem materštiny naší ozývají se hlasy, církvi katolické a Stolicí apoštolské zjevně nepřátelské? Kterak neblahý úkaz takový s vychálenou vděčností národa českého srovnáme? N.! K těm, co takových hlasů do světa pouští, žádný poctivý zachovalý Čech, co k svým hlásiti se nebude, hlásiti se nemůže. Ti a takoví nejsou synové nábožných matek českých; oni jsou odkojenci lichého cizáckého liberalismu, jsou přívrženci frajmauráckých rejdů, stoupenci záhubných komunistických choutek: kteří jen hanobiti a bořiti znají, ale postaviti neumějí ničeho: kteří k vůli svým bláznivým a špinavým záměrům nejradě celý svět rub na rub by obrátili, a samého Pána Boha s trůna jeho strhnouti by chtěli, kdyby nebyl tak vysoko, a od lecjakých trpaslíků strhnouti se dal. — K takovým národ český ve svém jádře se nezná, za takovými nepůjde nikdy. Máme za sebou zkušenost mnohou a víme, co nám nesvornost z roztržek u víře poslá za minulosti působila. Pročež žalostivou zkušeností poučení zůstaneme svornými, u víře jednomyslnými, vědouce nad to, že jeden jest Bůh, jedna víra, jeden křest: a tedy také jedna toliko církev pravá, jejímiž údy bohudík jsme.

N.! Že náhledy moje nejsou osamotnělé, že slova má nejsou slovy volajících na poušti, ale ohlasu v srdcích tisícových nalezají: toho nezvratným a radostným důkazem jest Vaše přehojné dnešní shromáždění na tomto místě svatém. Jedna zajisté mysl, jedno srdce přivedly nás do svatyně této. Ano tisícové shromáždění naše jest vítězným a velkolepým osvědčením, že národ český ve svém jádře a většinou ohromnou bohudík katolickým jest, a katolickým bohdá na věky zůstane. O bratři a sestry moje! hledě na Vás, pohnut jsem až k slzám v hloubi duše své; a by možné bylo, chtěl bych Vás všechny přivínouti k srdci, kteráž národu svému a pravému jeho blahu

i pod šedinami ještě bije s vroucností jinožskou. Děkuji Vám, bratří a sestry moje! za to, že tak vřelým účastenstvím v připomínání slavnosti dnešní katolickou čest národa svého hájíte; děkuji Vám, že náměstku Kristovu, staříckému trpiteli na apoštolské Stolicí v Římě v slavnostný den jeho úcty, oddanost a lásku hodných synů a dcer tak skvělým způsobem osvědčujete. Bůh Vám to zaplat! Ano, Bůh Vám to zaplat a za odměnu dej, aby víra Vaše přes všechny útoky věku nynějšího neochábla, co cherub útěchy životem Vás provodila, a zásluhami ctností ověncena před tvář Boží k odplatě nehynoucí na nebi šťastně a vítězně Vás dovedla. Amen.

Snášej!

Života co dráhou trpět uloženo,
snášej, dokud Radou Vyšší usouzeno!

Je ten život časný davem křížů sklíčen,
po všech všudy stranách utrpením zpříčen.

Sobě-li zde pouhých radovánek soudíš,
rychlá zjeví žalost, kterak zklamán bloudíš.

Kam bys koliv skryl se, poznáš záhy dosti,
že tě všude najdou tlupy útrapnosti.

Zásluha i prospěch tvého povolání
nezáleží v plném slasti požívání.

Připraven buď protož na vše protivenství,
bídnému jež dáno za díl člověčenství.

Státí se tak musí; — jak se pouhnouti?
proti pozemskému proudu nelze plouti. —

Vyšší ponech Ruce, dáti potěšení:
nechať Ona činí podle zalíbení!

Čím tvé tělo více pod klopotou kvílí,
k úspěchům se vnitřním *duch* tím více *sílí*.

A v té *síle ducha* ráj se rozestírá,
třebať žalův, strastí zástup tebe svírá.

Nuže hotov budiž, na reka jak sluší:
statným odevzdáním najdeš pokoj *duši*.

S výšin budeť jista útěcha pak tobě,
podmaníš-li mužně svět i tělo sobě.

Fr. Doucha.

Úvahy na neděle a svátky celého roku.

XLIII. Na den sv. ap. Petra a Pavla.

Uvažujme některé důležité doby ze života sv. ap. Petra a Pavla, kteří oba jedním dnem pro víru Kristovu život položili, protože je Církev sv. jedním dnem pospolu oslavuje.

1. *Sv. Petr.* P. Ježíš hned záhy pojal Petra mezi jinými za svého učeníka (Mat. 4.) vyvolil ho za apoštola (Mar. 3, 13.) a učinil ho nejvyšším pastýřem, otcem věřících a svým náměstkem na zemi řka k němu: „Ty jsi Petr skála a na té skále vzdělám Církev svou a brány pekelné nepřemohou ji.“ (Mat. 16, 18.) K tomu cíli dal mu veliké dary;

a) Svěřil mu božské učení své, ježto měl jako ostatní apoštolové hlásat (Mat. 28, 18.) a pravdy sv. evangelia bezpečně vykládat, neboť jemu Pán zvláště pravil: Tělo a krev nezjevilo toho tobě, ale Otec můj. (Mat. 16, 17). „Já jsem prosil za tebe, aby nezhylnula víra tvá.“ (Luk. 22, 32.) Děkujte kř. Bohu, že tutéž víru Bůh i nám zjevití ráčil, kterou svěřil Petrovi a jeho nástupcům; tak že bezpečně můžeme Církvi sv. věřit, nemusíce báti se, že zbloudíme. Věřte tedy pevně a podle té víry život svůj spravujte.

b) Pán Ježíš vznesl dále na Petra svou autoritu, či dal mu mocnost zákonní a svěřil mu řízení veškeré církve slovy: „Pasiž ovce mé, pasiž beránky mé.“ (Jan 21, 15—18.) Aby pak moci té náležitě užíval, dal mu i světlo, horlivost, lásku a všecky jiné dary a milosti, kterých třeba k dokonalému spravování veškeré církve. Považte N., jakých jsme povinni Bohu vzdávati díků, že se nacházíme v lodičce Petrově, t. v pravé církvi, v nížto je zabezpečeno naše spasení, ač nevydáme-li se sami v zahynutí.

c) Konečně odevzdal Pán Ježíš Petrovi svůj kříž: nebo chtěl, aby učeník touze smrti zemřel jako mistr jeho. A smrt tuto podstoupil sv. Petr s největší statečností i prokázal se hodným učeníkem ukřižovaného Spasitele. Tak i my, patříce všecky věci ve světle kř. víry, máme své kříže, svá trápení pokládati za největší od Boha dobrodiní. — Zkoušejte N., srdce svá, zdali jste dosud tak činili? Hledte o pravdě této se přesvědčiti a podle ní se také spravujte. —

2. *Sv. Pavel*, před svým obrácením Šavel nazvaný, učený fariseus, dychtěl po po-brůžkách a po vraždě proti učeníkům Kři-

stovým šel do Damašku, nalezl-li by které muže a ženy — křesťanské — aby svázané přivedl do Jerusalema. (Sk. ap. 9.) Než milost Boží ho předešla, hledala jej v poblouzení, ano zmohla, překonala i učinila z hříšníka velikého svatého, nádoby vyvolenou. Br. a s. kř., jakých to díků jsme povinni vzdávati Pánu za to, že když jsme byli co hříšníci synové hněvu, nám shovíval, že „chtěje ukázati hněv a oznámiti moc svou, snášel ve mnohé trpělivosti nádoby hněvu připravené k zahynutí.“ (Řím. 9, 22.) Milujme kř. tak laskavého a dobrotivého Pána tou měrou, jakož jsme dříve se mu protivili dle příkladu sv. Pavla. (Isai. 31, 6.)

b) Sv. Pavel žaloval často sám na sebe, že se protivil Církvi Kristově (Gal. 1, 13. I. Tim. 1, 13.) Tím chtěl dokázati, že minulý život hříšný nemusí býti překážkou svatosti, jen když má člověk upřímnou vůli se polepšit a k Bohu se obrátit. „Čiňte pokání a obraťte se, aby shlazení byli hříškové vaši.“ (Sk. 3, 19.)

c) Jak medle se Pavel Pánu zasvětil, pak se vši vroucností a nerozdílným srdcem ho miloval. Pro Pána on více než ostatní apoštolé pracoval (I. Kor. 15, 10.), pro něj trpěl mnohá protivenství, muka i smrt. — Tolik my ubozí pro Pána nemůžeme ovšem činiti jak onen veliký apoštol; přece však činme, co můžeme. Obětujeme mu celé srdce své, dobrou a upřímnou vůli svou a Pán Ježíš vše laskavě přijme a hojnou odměnu nám za to poskytne. (II. Tim. 4, 8.) —

XLIV. V neděli V. po sv. Duchu.

1. *Pán Ježíš napomíná v dnešním sv. evangeliu (Mat. 5, 20—24.) nejen své učeníky, nýbrž i nás všechny křesťany, že musí býti hojnější spravedlnost, ctnost a pobožnost naše nežli byla zákoníkův a fariseův, chceme-li vjíti do království nebeského. — Aby pak spravedlnost naše byla hojnější, a) musíme zákon Boží lépe, dokonaleji zachovávat, nežli oni, musíme nejen zevnější skutky zákona Božího plniti, nýbrž i o vnitřní posvěcení a zdokonalení dbáti. — Fariseové zevně zákon na vlas zachovávali, — ale srdce majíce zlé, o lásku a milosrdenství, pokoru a čistotu nedbali; zevnitř zdáli se spravedliví, ale srdce jejich bylo nečisté, hříšné. Pro tuto chatrnou spravedlnost jich Pán Ježíš ne jednou odsoudil. (Mat. 1. Mar. 12. Luk. 20.) Tak i nám m. br. a s. nic by nebylo platno zevnitřní plnění zákona bez čistoty srdce a vnitřní pobožnosti. Bůh chce srdce naše míti, ježto*

mu máme zasvětit. Proto kř., aby spravedlnost, ctnost a pobožnost vaše byla dokonalá a Bohu milá, nejen zevnitřní skutky zákona svědomitě a věrně zachovávejte, nýbrž celým srdcem Pánu služte a o vnitřní polepšení pilnou snažnost mějte. —

b) Aby spravedlnost naše byla dokonalá, máme zákon Boží také čistým úmyslem plniti, máme všechno činiti pro Boha, pro čest a chválu Boží. Fariseové modlili, postili se . . . , aby ctění byli od lidí, ne aby se Bohu, ale světu zalíbili; proto se spravedlnost jejich Bohu nelíbila, zůstala bez odměny, nebo, jak dí Pán Ježíš, vzali odplatu na zemi. Abyste kř. Bohu se líbili, vystříhejte se spravedlnosti, ježto chvály lidské vyhledává: buďte pobožní, ctnostní a čiňte dobře i skrytě, když vás nikdo nevidí. Nečiňte nic z chlouby, nic pro svět, ale všechno pro Boha dle napomenutí sv. Pavla: „Buď že jíte . . . všechno k slávě boží čiňte.“ (I. Kor. 10, 31.) — Pamatujte, že všechna zevnitřní spravedlnost bez vnitřní dobroty Bohu není milá; a všechny skutky, jež se nekonají pro Boha, že jsou bez zásluhy, nedojdou odplaty. „Nebude-li hojnější vaše spravedlnost, — nevejdete do království nebeského.“

2. *„Kdo se hněvá na bratra svého, — bez příčiny a nemírně — hodent jest soudu“* Jestliže pouhý hněv Bůh odsuzuje, tím více ten, kdo zášť, mstu a nepřátelství v srdci chová, jest mu ohavností a neodpustí tomu, kdo sám nechce odpustiti, nechce smířiti se s bližním svým.“ (Mat. 6, 14. 15.) Proto chraňte se kř. všeho, co k zlosti popouzí a pozorujete-li že by hněv mohl vypuknouti, pomněte na soud Boha spravedlivého, jemuž budeme muset počet vydati ze všech myšlení, žádostí, řečí a skutků svých. „Pomni na poslední věci a přestaň nepřátelství provozovati. Pomni na bázeň boží a nehněvej se na bližního.“ (Sir. 28, 6; Mat. 5, 14.)

3. *„Obětujes-li dar svůj na oltář — — jdi prvé, smíř se s bratrem svým.“* Slova ta dokazují zřejmě, že Bůh, jenž láska jest, nepřijímá oběti t. modlitby, ba ani oběti mše sv., nepodává-li se z upřímného, laskavého srdce. Proto sám Kristus, než se obětoval na kříži, odpustil nepřátelům a za své vrahy se modlil. — Následujtež kř. svého mistra a Spasitele, smířte se s bližním svým, jehož jste urazili a odpusťte vinníkům, kdožkoli vám ublížili, abyste byli synové Otce nebeského, jenž slunci svému velí vzházeti na dobré i na zlé a dešť dává na spravedlivé i nespravedlivé. (Mat. 5, 45.) On

pustí vám viny vaše jen pod tou výminkou, pakliže odpustíte svým vinníkům. — Nežeme tedy a plůme, což se modlíme, aby nás Bůh na milost přijal. „Když se postavíte k modlení, odpouštějte, máte-li co proti komu, aby i Otec váš, kterýž jest v nebesích, odpustil vám níhychy vaše.“ (Mar. 11, 26. srv. Řím 12, 19. 20; Ef. 4, 26. I. Petr 3, 9.)

XLV. O Navštívení Panny Marie.

Dnešní sváteční evangelium (Luk 1, 39—47.) obsahuje hluboké tajemství o navštívení Panny Marie u sv. Alžběty.

2. „*Maria povstává, odešla na hory s chvátáním, aby navštívila Alžbětu.*“ Lásce není žádná cesta daleká a obtížná, žádná hora příliš vysoká, žádná povětrnost nepřijemná. — Láska přemáhá všechny obtížnosti a nesnáze. Nuže kř., mějte lásku k Bohu a bližnímu jako Maria; cokoli činíte, konejte všecko z lásky, Bohu ke cti a chvále i pro spasení své i svého bližního a na cestě života nebude vám nic obtížného, nic protivného. — Z lásky k Bohu přemáhejte zlé žádosti a náruživosti, odstraňujte wszelké překážky, ježto se naskytují na cestě ctnosti, po níž krácejte s chvátáním — horlivě a statně, a třebať jste vrchu křesťanské dokonalosti zde nedostoupili jako Maria, nicméně snažte se, abyste se čím dále tím více jí přibližovali. Čím výše vstoupíme, tím krásnější vyhlídka, tím čistější a sladší je rozkoš: tak čím více kř. se budete snažiti, abyste jako Maria k Bohu se přiblížili, tím budete spokojenější, šťastnější, blaženější.

2. *Maria navštívila Alžbětu*, tetu svou a zůstala u ní za tři měsíce, s níž se v Pánu těšila, je v pracích pomáhala, a upřímně jí posluhovala. Jaká to pokora! jaká to láska! jaké to přátelství! Následujte v tom, br. a s., příklad Marie Panny. První nárok (právo) na naši lásku mají ovšem naši rodiče, přátelé a příbuzní; než, jak Pán Ježíš v podobenství o milosrdném Samaritánu (Luk. 10.) učí, je každý člověk — přítel i nepřítel náš bližní, jehož pro Boha milovati máme jako sebe. (Mat. 22, 39) Křesťanská láska k bližnímu má býti rozsáhlejší a dokonalejší. Milujte tedy, kř., z lásky k Bohu každého bližního, ovšem zvláště své rodiče a příbuzné, své svěřence a domácí víry. „Tent jest bratr můj i sestra má, praví Pán, kdo přikázání má zachová.“ (Mat. 12, 50.) A sv. Pavel dokládá: Kdo o své domácí péče nemá, zapřel víry a jest horší než nevěřící. (I. Tim. 5,

8.) Však láska vaše k bližnímu budiž účinná; proto podle možnosti buďte, kř., jako Maria ke každému úslužní, přivětiví, a nemůžete-li dobře činiti, hleďte alespoň žíti se všemi v svornosti, varujíce se hněvu, závisti, nenávisti, pomluvy, utrhaní a všeho, čím byste komu ublížili, jsouce pamětlivi slov našeho Spasitele: „Co nechcete, aby vám jiní činili, i vy nečiňtež jim.“ (Mat. 7, 12.) —

3. Maria navštívila Alžbětu a „*jak uslyšela Alžběta pozdravení Marie, zplesalo nemluvnátko v životě jejím.*“ Tak i my se máme radovati a plesati v srdci svém, když Maria se svým božským dítětem nás navštěvuje a to stává se při sv. přijímání a při každé mši sv., kdykoli duchovním způsobem přijímáme. Nuže, kř., radujte se, kdykoli k stolu Páně přistupujete aneb jste přítomni oběti mše sv. Abyste pak opravdu se mohli radovati, přijímejte vždy Krista s čistým kajícím srdcem. — Jaké přijetí Krista, takové bude v srdci vašem Jeho přebývání. Proste Marii, aby vám vyjednala u svého božského Syna hojné milosti, s nížto pak horlivě působiti se snažte. —

4. „*Blahoslavená, kteráž jsi uvěřila,*“ zvolala Alžběta, „*nebo vykonány budou ty věci, kterých jsou pověděny tobě od Pána.*“ Taková jest útěcha křesťana ve všech případnostech života. „Vím,“ dí on, „komu jsem uvěřil, a že mně dá, cokoliv přislíbil.“ (II. Tim. 1, 12.) V této důvěře spočívá naše blaženost. Tím těšte se, kř., ve všech strastech života i v smrti. — Vždy velebme s Marií Hospodina a plesejme v Bohu, Spasiteli svém. —

XLVI. V neděli VI. po sv. Duchu.

Pán Ježíš, jak dnešní sv. evangelium (Mar. 8, 1—9.) vypravuje, nasytil čtyři tisíce lidí sedmi chleby a několika rybami. —

1. *Tři dni*, jak sv. Marek svědčí, *vytrval lid bez pokrmu a nápoje s Pánem Ježíšem.* Pro pokrm duchovní, že lačněl a žíznil po slovu Božím, zapomenul na pokrm tělesný. — Jinak to, bohužel! bývá u mnohých křesťanů. Za stolem, při hlučné, slavné hostině seděti, nebývá mnohým obtížno; ale hodinka při službách Božích, co kněz káže a mši sv. koná, zdá se jim dlouho trvati. — Pro samou starost, co budou jísti a píti, zanedbávají mnozí služeb Božích aneb bývají v kostele velmi roztržiti. Pečovati musíme ovšem o tělo; však budme při tom pamětlivi slov Kristových: „Hleďte nejprv království božského a spravedlnosti jeho a toto vše (ostatní) bude vám přidáno.“ (Mat. 6, 33.)

2. „*Lítost mám nad zástupem,*“ pravil Kristus svým učeníkům. Jak litostivý a dobrotivý je Pán a Spasitel náš! Ješto má takou útrpnost v tělesných potřebách s námi: jakby neměl pečovatí o naše potřeby duchovní? On vzal útočiště k zázraku, chtěje hladových nasytit, aby na cestě nezhyli: zdaliž tedy nemůže od něho pomoci očekávati ten, jehož duše lační a žízni po spravedlnosti a po životě věčném? Vyzvějte jen kř. Pána, aby se slitoval nad vámi a nedal vám zahynouti na cestě spasení, ješto vede ku království nebeskému. —

3. „*Odkud je bude moci kdo nakrmiti chleby?*“ Odkud vzíti chleba? to bývá jediná starost mnohých lidí. Však Pán dí: Nepečujte (příliš), co byste jedli. — Zanechte starost tomu, jenž otcovsky o nás pečuje. Čiň kř., co činiti máš a Bůh bude také své činiti. —

4. Sedmi chleby a několika rybami nasýtil Pán Ježíš 4000 lidí a zbylo ještě sedm košů drobtů. Tento *veliký div* obnovuje všemohoucí a dobrotivý Otec nebeský každého roku v přírodě a každodenně v nescísných rodinách. Všecko záleží na Božím požehnání. V kterém domě Bůh nepřebývá, kde není bázně Boží, tam při vší hojnosti mnoho se nedostává. Proste tedy kř. Boha, aby vám neodepřel svého požehnání, však přičiňte se také, abyste právě křesťanským, ctnostným a pobožným životem Božího požehnání se hodnými stali.

Kláster františkánský v Dačicích na Moravě.

Zbožný občan a primator města Dačic Matěj Jiří Kapeta zanašel se po dlouhý čas myšlénkou, že do města některý duchovní řád uvede a jemu vhodný klášter vystaví, by tím čest a chválu Boží rozmnožil, sobě pak u svých občanů a jich potomků důstojnou památku zůstavil.

Po dlouhých poradách s jinými zbožnými občany a sám sebou uzavřel konečně, že řád františkánský, který toho času již v Čechách, na Moravě a v Slezsku mnoho klášterů čítal, do Dačic uvede; i obrátil se na tehdejšího generálního vikáře řádu toho, Pavla de Tauris a na provinciála česko-moravsko-slezské provincie, Bernardina Lattke, s prosbou, by několik kněží řádu františkánského do Dačic poslali.

K této jeho zbožné žádosti poslání jsou od provinciální kapituly řádu františkánského dva kněží, P. Bedřich Brukáč a P. Václav Nedbal do Dačic v srpnu r. 1659, by

v městě tom se usadili, kteří také ještě toho roku do Dačic zavítali. —

V Dačicích koluje pověst, že onen Matěj Jiří Kapeta, jda jednou po cestě k Jamnici přes Stránu na role své, zbožné řeholníky potkal, kteří vypuzeni byvše z Jamnice, — přes Dačice do kláštera františkánského v Novém městě se ubírali na hlas se modlíce a zpívající. Tehdy prý ho ono vážné vzezření a nábožné modlitby františkánů z Jamnic tak dojaly, že vyptav se jich na příčinu jejich vypuzení z kláštera jamnického, uzavřel, důstojný klášter řádu tomu v Dačicích vystavěti.

Pověst tato nezakládá se ale na pravdě, a jest pouze smýšlenka.

Neboť, nahlédneme-li v archiv českomoravské provincie do dějin kláštera jamnického, shledáme, že

1. řád františkánský již r. 1455 v Jamnici byl zaveden;

2. že františkáni r. 1546, když klášter od nekatolíků jamnických byl zbořen, z Jamnice byli vypuzeni, nikoliv tedy v onen čas, kdy Kapeta klášter dačický založil, nýbrž před více než 100 lety;

3. že františkáni r. 1673 do Jamnice se navrátili, když město k víře zase se vrátilo a v opuštěném klášteře se opět usadili, bohužel však jen na krátký čas. Neboť již r. 1675 sami dobrovolně ho opustili, poněvadž žijíce tehdy pouze od almužny, která pro blízký klášter dačický a pro velký počet nekatolíků jamnických velmi skrovná byla, nemohli se v městě tom udržeti. Vyhradili si však to právo, že řád františkánský, pakli by kdy město Jamnice nějakou náboženskou společnost chtělo povolati, má míti před ostatními přednost a největších nároků. —

Kněžím řádu františkánského P. Bedřichu a P. Václavu do Dačic nejprve přisedším učinil Kapeta návrh, že nemocnici u sv. Anny na jiné místo přeloží a klášter pod strání vystaví. K tomu však nesvolili jmenovaní kněží a prosili zbožného Kapetu, by jim jiné místo pro klášter vykázal spokojivše se prozatím s obydlím v nemocnici u sv. Anny, kde také z počátku v kostelíčku u sv. Anny služby Boží konali.

I koupil Kapeta dva kusy pole pod strání ležícího, jeden od jakéhosi Eliáše a druhý od Matěje Vlka, každý za 45 zl., pro klášterní staveniště.

Základní kámen ku klášteru položen 23. července 1660 od provinciálního sekretáře P. Jindřicha Klara; stavěno po čtyry

léta, až r. 1664 klášter dokončen byl, tu také kněží řádu toho do něho přesídlili.

Ačkoliv františkáni v Dačicích v klášteře krásně vystavěném bydleli, musili přece kněží, nemajíce vlastního chrámu, neustále ještě služby Boží v kostelíčku sv. Anny konati. Proto bylo nejprvnější nyní starostí zbožného Kapety, by mohl ku klášteru ještě chrám vystavěti. Zdá se však, že ku stavbě té scházelo mu prostředků, poněvadž klášter již r. 1664 vystaven byl, základní kámen však ku chrámu klášternímu teprv 28. srpna 1672 (téhož roku 14. dubna zemřel Kapeta) od tehdejšího opata praemonstratského řádu byl položen; tento chrám pak teprv po pěti letech r. 1677 přispěním Maxmiliána Františka hraběte z Fürstenberku, Františka hraběte Berky a jiných dobrodinců dokončen byl, načež 3. října 1677 velebná Svátost od tehdejšího představeného kláštera z kostelíčka sv. Anny do nového ku cti sv. Antonína Pad. založeného chrámu přenesena jest.

Františkánský chrám ten chová devět krásných oltářů a sice:

a) Hlavní oltář sv. Antonína Pad.; obraz oltářní představuje onoho svatého, an nemocného zázračně léčí a jest dle úsudku znaleců dílo výtečné; byl prý od znamenitého umělce vlašského malován a ve Florencii za značnou částku 3000 zl. stří. koupen. Na oltáři tom, na krásném tabernakulu, nalézá se v silně zlatené skříni malá socha Matky Boží Marie-Celské. Tuto sochu koupil r. 1772 dačický měšťan Michal Kammerer v proslulém poutnickém místě Marie-Celi, a dal ji tamtéž posvětit.

Dačická socha Mariánská jest prý oné v Marie-Celi zcela podobná a stejné výše.

Tentýž občan založil nadací ku sloužení mše svaté ke cti Božské Panny na každou sobotu, což se až posud přísně zachovává; věnoval mimo to dvě krásné lampy a byl vždy štedrým dobrodincem chrámu klášterního.

Nad hlavním obrazem nachází se menší obraz, anděly s hudebními nástroji představující, i ten prý dle úsudku znaleců patří k znamenitějším toho druhu.

Že hrabata Berka a Vrbna k vystavění a ozdobení hlavního oltáře nejvíce přispěli tomu nasvědčují latinské nápisy zde se nalézající. —

Na stupních hlavního oltáře stojí dva veliké mosazné svícny, které v Novém městě nákladem klášterním za 108 zl. stří. zhotoveny byly.

R. 1857 koupil konvent 6 krásných svícenů na týž hlavní oltář za 150 zl. stří.

b) První postranní oltář sv. Josefa vystaven jest r. 1719 nákladem hraběte Františka Josefa z Heissleru; dříve stála na místě tom kazatelna, která při budování oltáře toho na nynější nepříliš vhodné místo přenesena byla.

Obraz oltářní představuje sv. Josefa, an Ježíšku jablko podává, po němž tento ručky vztahuje; — jest to také jedna z lepších maleb.

Na oltáři tom nalézá se dole ještě jiný obraz — představující sv. Františka Xaver., an Indiana křtí.

c) Podle tohoto stojí postranní oltář P. Marie. Mariánský obraz, který neměl žádné umělecké ceny, byl r. 1854 odstraněn (spatřujeme ho nyní v hoření chodbě) a na jeho místo postaven obraz srdce P. Ježíše, který v Praze od kněze řádu františkánského P. Benno-na Zahradnického pro tento oltář objednan byl. Na oltáři tom nachází se také skleněná skříň se značnou reliquií sv. mučenika Valentina.

d) Třetí oltář sv. Petra z Alkantary byl r. 1753 na útraty Františka Gürtha, vrchního na panství dačickém, pro klášter vystavěn. Práci řezbářskou v ceně 90 zl. obstaral dačický řezbář Matěj Strachovský, a obraz v ceně 60 zl. maloval měšťan dačický malíř Josef Altmann. Nad oltářem nalézá se obraz sv. Terezie a na tabernakulu stojí ve skříni zlatem lemované vosková postava Ježíška co dítě, kterou dačická měšťanka Anna Venturová ve Vídni koupila a chrámu františkánskému i s krásnými polštáříky věnovala.

e) Postranní oltář sv. Barbory byl r. 1763 na útraty několika dobrodinců, k čemuž ale jmenovaný František Gürth opět největší část přispěl, postaven. Na oltáři tom nalézal se mimo hlavní obraz ještě jiný — Panny Marie, který ale r. 1858 do klášterní kaple, toho roku pro churavé kněze ku sloužení služeb Božích zřízené, přenesen byl, a na místo jeho dán jest jiný obraz — neposkvrněného Početí P. Marie. Obraz ten věnoval kněz řádu františkánského P. Bohumír Severa z Prahy.

f) Pátý postranní oltář sv. Jana Nepomuckého vystavěl opět Frant. Josef hrabě z Heissleru. Nad obrazem oltářním, který nemá žádné ceny, nachází se obraz sv. Boží Rodiny a dole obraz sv. Apollonie.

g) Podle toho oltáře spatřujeme oltář zakladatele řádu sv. Františka z Assisi. Hlavní obraz, který sv. Františka umírající.

ciho představuje, má prý velkou uměleckou cenu, co se týče pojmutí a provedení, toliko to mu vadí, že nepatrným obrazem srdce P. Marie, který r. 1847 na tabernakul postaven byl, z velké části zakryt jest.

h) Oltář sv. Michala byl r. 1757 od řádu a od dobrodinců postaven; práce řezbářská stála 88 zl. a malířká 67 zl.

i) Postranní oltář bolestné Matky Boží či vlastně sv. Kříže byl r. 1755 postaven; za práci řezbářskou bylo dáno 85 zl. a za malířskou 63 zl. Oltář ten r. 1761 byl na útraty kláštera a rodiny Gürthovy obnoven; pak r. 1810 zdejší měšťan Vincenc Mosor opět ho opravit dal; r. 1858 byla ještě socha Matky Boží na útraty klášterní od M. Žahourka z Telče obnovena. —

Také o kazatelnu, kterou nyní téměř u prostřed chrámu nalazáme, slušno se zmíniti. Tato jest totiž krásně provedenými sochami andělů a obrazy ze života sv. Antonína Pad. ozdobena.

Chrást tento chová také pěkné varhany, které k nejlepšímu toho druhu na Moravě patří; tyto varhany byly r. 1720 z dobročinných příspěvků zřízeny a od řádu vždy v dobrém stavu udržovány. Neboť r. 1767-1779 stály opravy 216 zl., a r. 1791 za kvardiana P. Bartoloměje Dienera od Františka Křížka z Bílkova opět jsou opraveny a nově laděny. — Slušno podotknouti, že onen Frant. Křížek, obecní kovář v Bílkově, co samouk r. 1809 v chrámu v Bílkově dosti krásné varhany postavil a později i hodiny na věž zřídil.

V tomto chrámu nalazá se též hrobek.

1. Před hlavním oltářem nalazá se krypta františkánská, do které ale mimo bratry řeholní i jiné osoby, které v životě svém pro řád mnoho učinily, ukládány byly.

2. Druhá v chrámě se nalazající krypta jest hrabat z Osteinu, uprostřed chrámu.

V této postranní kryptě, která od oltáře sv. Josefa až k oltáři sv. Jana dosahuje, byla roku 1737 Karolina hraběnka z Osteinu, choť Jindřicha Karla hraběte z Osteinu, pána na Dačicích a c. kr. vyslanec při císařském dvoře ruském, pohřbena. Vznešená ta paní zemřela v Petrohradě, poněvadž však na smrtelné posteli toho si přála, by byla v Dačicích u Františkánů pohřbena, byla mrtvola její z Petrohradu do Dačic přivezena a tu u velké slávy v kryptě té pochována, kdež mimo mrtvolu vznešené paní nikdo neodpočívá.

3. Třetí krypta nachází se před oltářem Bolestné Matky Boží, kterou manželé Filip a Alžběta Harffovi vystavěti daly.

Krypta tato byla na 12 rakví vysta-

věna, poněvadž pak zakladatel Filip Harff zemřel bez dětí, přešla po jeho smrti v majetek klášterní.

Ješto všechny v kryptách chrámových pohřbené osoby v archivu dle jména se uvádějí, naskytá se otázka: kde pohřben jest onen muž, který o klášter největších zásluh si získal? Záhadu tu vysvětliti dlužno takto. Ve farní matrice za faráře Antonína Schwarze čteme následující slova: „14. dubna 1672. Pán Bůh všemohoucí ráčil z tohoto bídného světa povolati slovutného a vznešeného pána Matěje Jiříka Kapetu, jehožto duši rač Bůh milostiv býti a veselého z mrtvých vstání popříti. Amen.“ — Z toho vidíme, že onen největší dobrodinec kláštera o čtyry měsíce dříve zemřel, nežli základní kámen ku chrámu položen byl, pročž nemohl v kryptě chrámové, která tehdy ještě vystavena nebyla, pohřben býti. Pochován jest v rodinné hrobce, která pro rodinu tu při starém chrámu sv. Vavřince zřízena byla. Že rodina ta skutečně vlastní hrobku měla, tomu nasvědčuje následující úmrtní listina:

„V měsíci březnu 1694 dokonala svůj život paní Juliána Vytyšková dne 20. o třetí hodině s půl noci a pochována jest ve skřípku pána Kapety u sv. Vavřince; kteréhožto Bůh všemohoucí rač dáti lehké odpočinutí a slavné z mrtvých vstání.“

R. 1728 dne 6. července byl chrám klášterní s povolením olomúckého biskupa a kardinála Wolfganga ze Schrattenbachu od biskupa Jakuba Arnošta hraběte z Lichtensteina u velké slávy posvěcen a slavnost posvěcení chrámu na pátou neděli po Velikonocích ustanovena.

Od r. 1783. nacházejí se v chrámě tom obrazy křížové cesty ze zrušeného kláštera znojmského, které tam koupeny a 26. července od kvardiána P. Tomáše Weingartnera s povolením provinciála P. Frant. Bartoně posvěceny byly.

Při chrámu tom bývalo do času císaře Josefa arcibratrstvo sv. Františka a třetí řád téhož svatého, tyto byly ale od jmenovaného císaře jako všechna ostatní bratrstva zrušeny. V r. 1773 čítal třetí řád jen v Dačicích, kde tehdy asi 229 domů s 800 dospělými občany bylo, 85 členů.

Chrást tento byl za kvardiana P. Coelestýna Ousobského r. 1834 u vnitř opraven nákladem 400 zl.; k zaplacení těchto výloh přispěli dobrodinci 150 zl., klášter pak ostatní dosadil, jak tomu nápisy latinské pod chorem umístěné nasvědčují. —

Kamenné, 52 stupňů čítající schody, po nichž dostaneme se do chrámu, byly r. 1772

od dobrodinců vystaveny nákladem 180 zl. Při těchto schodech byly na obou stranách obrazy ze života sv. Václava; obrazy tyto r. 1775 dala panna Rosalie Filukova na své útraty obnovit; za našich časů však, poněvadž je dešť dávno již setřel, jsou zabíleny. — (Dokončení.)

DOPISY.

Z Lysé n. L. 20. června 1871.
(Dp. děkan Jos. Damašek †.)

Rád bych psal, a nemohu. Bolest srdce nutí mne, a brání mi psátí. A o kom? O *Josefu Damaškovi, že ho mezi námi již není*. A tážeš-li se, kdo to byl, neřeknu, že katolík, kněz, farář, děkan, vikář, nýbrž řeknu, že *pravý bezelstný israelita*. Toho jsem v něm na počátku tušil, při delším s ním obcování poznal, a co s větším podivením jest, takto jsem ho nejednou i od jiných jmenovati slyšel. I když se někdy dle své prudší povahy v něčem přenáhlil a někoho jako trochu urazil, byl a zůstal při tom přece pravým, bezelstným israelitou. A to za našich dnů něco znamená! — *Zláštní dobrodinec lidu, zejména chudého*. Kdyby ti všickni, kterýmž kdy na duši a na těle dobrodiní prokázal, najednou povstali, a před tebou se ukázali, uviděl bys řadu, nad níž by jsi užasnul. V té řadě užřel-bys také mne, a uslyšel-bys ode mne: Ejhle, přítel, dobrodinec, rádce, zpovědník můj! A coby byl teprv dělal, kdyby byl na to měl. Vzdor své obětovné dobročinnosti prý sedmdesát tisíc po sobě zanechal. Dost možná, jen že neví, zdalíž hvězd na nebi, anebo ptactva v povětří, anebo zvěře v lesích a na polích anebo čeho jiného; peněz zajisté ne. — *Byl veliký horlitel pro čest a chválu Boží*. O tom by ti zdejší kostely pověděti mohly mnohem více nežli já. Kdybys se jich otázel, řekly by ti jeden: By jeho nebylo, kdo ví, zdalížbych takový byl, jaký jsem, zdalížbych tak vyhlízel, jak vyhlížím, zdalížbych to měl, co mám. A druhý by řekl: By jeho nebylo, kdo ví, coby se bylo se mnou stalo, do jakých rukou byl bych přišel. To však nepravím na ujmu zásluh také mnohých jiných zejména Její Jasnosti, zdejších chrámů patronky. Ty já dobře uznávám, a z nich se raduji. Ale zde nemluvím o nikom než toliko o něm. — *Byl nenávený dělník na vinici Páně*. Když byl doma, buď seděl za stolem a psal, anebo stál u matrik a do nich nahlížel anebo chodil po pokoji s breviářem v ruce. Jinak jsem ho doma neviděl. Obyčejná cesta jeho byla z fary do kostela a z kostela do fary.

Muselo býti, když vyšel podívat se na pole. V neděli a zasvěcený svátek chodil z fary do zpovědnice, ze zpovědnice na kazatelnu, z kazatelny zase do zpovědnice, a třeba opět na kazatelnu a z kazatelny k oltáři Páně. Nejednou mne to pohnulo, když jsem ho viděl, an časné ráno spěchá do zpovědnice, více hodin zpovídá, pak káže, mši svatou zpívá a pak ostatní své práce vykonává. I v churavosti, v nemoci pracoval více než bylo dle mého názoru třeba, a než mu na těle prospívalo. A jemu to bylo pořad ještě málo. Dál nemohu. Podle toho domysli se ostatního a dolož: Pokoj věčný dejž mu, Pane. Světlo věčné nechť mu svítí. Ať odpočívá v pokoji! F.

Od Nymburka dne 20. června 1871.
(Pohřeb d. p. děkana J. Damaška v Lysé.)

Den sv. Víta značil se letos neobyčejnou slavností v *Lysé*, tomu nasvědčovali zástupové přicházející ze všech stran. Z černých praporů všude na domech vlajících bylo poznati, že to slavnost *smuteční*. V smutek bylo pohříženo věřící stáde, neboť ztratili pastýře o jeho spásu pečlivého. Steskem uchváčeno bylo kněžstvo, že mu vyrván upřímný bratr, starosta blaha všech žádostivý. Vele důstojný pán *Jos. Damašek*, biskupský vikář a osob. děkan, dlel mezi námi už jen tělem, kteréž jsme slavně doprovodili k hrobu. Bylo to dojemné podívání na ten dlouhý průvod jako šik spořádaný, v němž vynikaly rozličné spolky a bratrstva s rozžatými svícemi a pochodněmi. Tklivý byl pohled na rakev vkusnými věnci a stužkami z obětivosti osadníků na všech stranách ozdobenou. Pohnutlivý byl pláč, s kterýmž osiřelé ovečky se loučily se svým pastýřem, znamenajíce ho sv. křížem, kterýmž jim žehnával a líbajíce mu ruce, kterýmž jim jakožto rozdač tajemství Božích posluhoval, ale pláč se strhl nejvalněji při kázání, kteréž na počest svého drahého přítele konal důstojný pan Ant. Homolka, farář z Přerova. Slzy ronily se i z očí duchovních bratří z blízka i z daleka četné shromážděných, v jich čele vysoce důstojný pan kanovník z Litoměřic *J. Drbohlav*, jenž konáním pohřebních obřadů prokázal tu poslední službu svému milovanému příteli a nástupci v úřadě vikářském. Také byl hoden v Pánu zesnulý vši možné oslavy. Bylo by mnoho vypravovati, jak horlil všestranně o slávu Boží a utvrzení ve svaté víře, jak byl neunavně činný v duchovní správě a v vikářském úřadě i v churavosti a pokročilém věku, jak se přičiňoval o ozdobu domu Božího, jaké dobročinnosti ko-

nal ze skrovného jmění a příjmu, jak ochotně a nestranně záležitosti všech podporoval a zastával, jak trpělivě snášel protivenství, zvláště útržky a hany od synů světa i tiskem naň metané. Ty a jiné zásluhy mohl by poznati dokonale jen ten, komu by dano bylo nahlédnouti do knihy života.

V poslední vůli ustanovil nebožtík, aby tomu knězi, kterýž povede průvod, vyplatilo se 20 zl. a ostatním kněžím po 5 zl. Našemu přání vyšel vstříc pan kanovník při hostině od Její Jasnosti kněžny Štefanie z Rohanů upravené, kteréž za všechnu přízeň a čest nebožtíku prokázanou svolány díky, návrhem, aby za ty peníze pořídil se důstojný pomník na hrob nebožtíkův, na nějž on ze skromnosti jemu vlastní neodkázal ničeho, i slíbilo kněžstvo vikariátní, že čeho by se nedostávalo, doplní a v nejbližší den, kdy může to býti, jakož p. kanovník prosil, bude za v Pánu zesnulého sloužiti Requiem. Slušno zajisté, aby i u pozdního potomstva zachovala se v požehnání památka toho sluby Božšho, jenž po práci a po boji ať odpočívá v pokoji!

F. M.

Z Polska 25. května 1871.

(Dokončení dopisu z čís. 17.)

V *Haliči* mimo vřavu stran politických spočívá duchovenstvo jako v hlubokém snu. Není v něm života, ruchu a — naděje v lepší budoucnost. O sněmu církevním, pokud zasedal, sotva kdo z kněží co promluvil, nyní pak jim jedno, že sv. Otce o Řím oloupili a že Döllinger nový rozkol v Církvi způsobuje. O těch šťastných! — Vyzvání biskupův k podpisování adres Otcí svatému a sbírání příspěvků pro něho docházejí velmi málo ohlasu i mezi duchovenstvem; a což potom díti mám o jiných?

Nejvíce života jeví se ještě v diecési *Přemyslské*. Tam kněží horlivěji sobě hledí vzdělání lidu i svého vlastního, více kupují kněh, častěji mívají rekolekce a kongregace (porady) dekanatní. — Metropolita Sembratowicz statně bojuje s moskvanomilci kněžími jemu podrobenými. —

Konsistoř *Tarnovská* dala na památku 25letého jubilea sv. Otce na stolicí Petrově a 50letého kněžství svého biskupa z mramoru řemeslně vytesati poprsí obou těch hodnostářů církevních. Budou státí po 1000 zl. První poprsí (sv. Otce) bude v katedrále, druhé (biskupovo) v paláci biskupském umístěno. Peníze na ně skládají kněží.

Z literatury naší též málo co nového Vám oznámiti mohu.

Tygodnik katolicki (vyd. v Poznani) bez ustání polemisuje; *Przegląd katolicki* (vyd. ve Varšavě) jako vždy jest milý a vážný, nezapomínaje o běžných církevních událostech u ostatních bratří slovanských, obzvláště u Vás, Čechův. (Nedávno též přinesl životopisy sv. Václava a Ludmily, sv. Eurosie, kněžničky české a j.) *Unia* (Lvovská) jest velmi bleďa, *Zwiastun* se zvrhl, *Pielgrzym* jest velmi lokální, a o jiných nehodno ani se zmíniti. Nejlepší z časopisův katolických jsou *Czas* (Krakovský) a od nového roku dvakrát za měsíc vydávaný *Przegląd lwowski*, jenž statně odráží nájezdy všech listův polských liberalních.

Až divno jest, jak zde v našich stranách těší se veliké účty sv. *Jan Nep.* Není vesničky, v které by nebylo sochy jeho, a někde i více soch. Tak jenom na osadě naší jest jich sedm. Ovšem samo sebou se rozumí, že nemohou se rovnati se sv. Patronem na Pražském mostě. Mimo kleriky, pláště kanovníckého, kříže v ruce a hvězd nad hlavou nic nepřipomíná obraz mučéníka svatého. Takměř všechny sochy měly by se odstraniti, jsou nehezké a neforemné, a nahraditi novými. Není u Vás v Čechách slévárny, která by za jisté ceny dodávala nám lité sochy toho Patrona Vašeho i našeho? —

M. S. z Wielopole.

KRONIKA.

Z Prahy. Processí na oslavu 25letého jubilea sv. Otce Pia IX. d. 18. t. m. do chrámu sv. Cyrilla a Methoděje v Karlíně vedené vydařilo se nad všeliké očekávání. Vše dělo se v pořádku, jakž v čís. 17. t. l. oznámen byl. Toliko k odstavci 4. „Jiné spolky“ dokládáme, že nedostavily se. Za to však přispěl nemálo k oslavě celku sbor měst. ostrožtelců, jezdců i pěších, z nichž onino vůz J. Em. nejd. p. kardinála na cestě z arcib. residence do Týna a pak z Karlína nazpět na Hrádkany co čestná stráž doprovodili, tito pak ku konci slavnosti stojíce v šiku před chrámem trojím vystřelením chvalo zpěv sv. Ambrože označili všem těm tisícům, jenž v chrámu ač prostranném místa nenalezli. Kdo viděl, jaká tíseň panovala ve všech prostorách chrámu, kdo viděl zástupy kol obou kazatelů vně chrámu, kdo viděl tisíce účastníků před chrámem, a nazejtří pak četl zprávu kterýchsi novin, že účastníků bylo 4000, usmál se té krátkozrakosti a měl chuť přisvědčiti spíše těm, jenž mluvili o 20.000 aneb těm, jenž pravili: Praha byla o té slavnosti v Karlíně. Družiček bylo 300.

Pořádek byl vzorný, zpěv dojemný, pobožnost vroucí: slavnost se vydařila Bohu díky!

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 28—30. června a 1. července u sv. Havla; od 2—5. u Anglických panen.

— Dnes bude se konati na hřbitovech *Volšanských* obvyklá slavnost budoucího *vzkříšení* z mrtvých. Služby Boží budou se střídati od 7—12 a odpoledne od 4—7 hodin. Za nepříznivé povětrnosti bude slavnost odložena na neděli nejbližší příští.

— Ve čtvrtek 29. t. m. v slavný den sv. ap. Petra a Pavla bude se konati výroční pouť na *Vyšehradě* a u sv. *Petra* na *Poříčí*. V kollegiatním chrámu *Páně na Vyšehradě* budou ve středu před slavností o 3. h. odp. slavné nešpory, ve čtvrtek pak o slavnosti bude o půl 9. h. zpívaná ranní, o půl 10. kázání, o půl 11. slavná pontifikální mše sv., o 4. h. odp. kázání a v 5 h. nešpory. — Ve farním chrámě u sv. *Petra* na *Poříčí* budou ve středu před slavností o 4. h. odp. nešpory, ve čtvrtek pak o slavnosti bude v 9 h. zpívaná mše sv., v 10 h. kázání a v 11 h. slavná mše sv.; odpoledne o 4. h. budou nešpory a v 6 h. požehnání.

— V úterý 4. července bude se konati v Všech Svatých na hradě výroční památka sv. *Prokopa*, patrona vlasti naší. V 8 h. bude zpívaná mše sv., v 9 h. něm. kázání, v 10 h. pontifikální mše sv., odpoledne v 5 h. nešpory. V týž den bude u hrobu sv. *Prokopa* obětována mše sv. za údy *Dědictví sv. Prokopského*.

— Ve středu 5. července bude se slaviti výroční památka sv. *Cyrilla a Metoděje*, patronů vlasti, v chrámě týchž světců v *Karlíně*.

Z Německa. V pruské sněmovně poslanců rokovalo se dne 2. prosince r. 1869 o povolení příspěvku na protestantský misionářský seminář v *Sebastianstrasse* v *Berlině*. Z řečí vyjímáme následující místa. Poslanec *Parisiny* (protestant) navrhuje, by se řečený příspěvek odepřel mezi jiným z následujících příčin:

Seminář misionářský v *Berlině*, o němž řeč jest, má ročních příjmů 63.000 tolarů. Z toho vydrží se rozličné misionářské ústavy v jižní Africe pro obrácení *Kafrů* a *Hotentotů*. V r. 1865 bylo 200 misionářů činnů, a počet obrácených obnášel okolo 2600; průměrně stál tedy každý obrácený *Kafr* 800 tolarů; v posledních třech letech byl průměr trochu příznivější, na jednoho obrácence připadá 500 tolarů. Společnost

přijímá každoročně čtyry neb pět jinochů ze stavu řemeslnického, jimž se zde po několik let potřebného vzdělání předběžného udílí. Na to se odeslou do *Afriky*, nejprvé co spolupracovníci; po několikaleté práci vyhledá se jim zde žena a věnem opatřena se za nimi pošle; když se byli oženili, dostane se jim stálého postavení.“ — Znamý poslanec *Kirchov* složil neobaleně toto vyznání: „Ve věci samé nevykonají misie tyto nic trvalého; osady africké jsou zasvěceny zkáze, a možno říci, že to celé misionářství nic se nedaří, *vyjma misie Jesuitův v Paraguay*. To jediné, co se tím docílí jest, že k zničení divokých kmenů napomáhá.“ (Angličané slídí totiž po takovýchto osadách a hledí odtud celý kraj si podmaniti, co se jim kořalkou, prachem a olovem — jako na př. na *Novém Seelandu* — vždy podaří.) „Proti těmto misiím mluvím ta okolnost, že, jak mile nějaká misionářská společnost svou činnost započala, brzo druhá přichází a učení prvnější vyvrací. Takovým způsobem připravuje jedna druhou o všechn prospěch. To ale pochází odtud, že misionáři tito nehlásají křesťanskou lásku, nýbrž náboženské hádky své sekty.“ Po takovémto objasnění dá se poněkud vysvětliti, že pruská sněmovna příspěvek onen 131 hlasy (proti 95) odepřela. Řečený misionářský ústav v *Berlině* není tudíž více státem podporován.

Z Badenska. Ministerstvo velkovévodství badenského odňalo církvi katolické opět dva fondy ryze církevní a sice *Bruchsalský* fond pro seminář v obnosu 300.000 zl. a *Heidelberský* fond pro seminář v obnosu 2 milionů zlatých. A pak prý nepoživá církev katolická v *Badensku* dost svobody!

Z Württemberska. V dubnu t. r. rozněmohl se ve *Stuttgartě* na neštovice svob. pán ze *Spitzemberku*, generál a první pobočník krále *Württemberského* a to v míře tak povážlivé, že za nutné uznáno udělit mu svaté svátosti, i svátost posledního pomazání. Navzdor hrozícímu nebezpečí náказы nedal se král odstrašiti a častěji navštívil svého pobočníka, jež od let jinošských si byl velice oblíbil. S knězem katolickým a s rodinou nemocného pobočníka pokleknul král u lože jeho a společně s ostatními se modlil na ten úmysl, aby Bůh zase ráčil nemocnému navrátiti zdraví. Milosrdným sestrám, kteréž nemocného bedlivě ošetřovaly, poslal šlechtný král značný dar 500 zl. ve stř.

Z Elzasu. Čeho může církev kato-

lická očekávají od vládařů Elzasu, ukázalo se před nedávem, když k. př. v městečku Rosheimu zastupitelstvo 14 hlasy proti 6 učinilo rozhodnutí v ten smysl, aby do městečka povolání byli školní bratři k vyučování mládeže katolické, což ale pán z Luxburgu, pruský komisař vládní, naprosto zakázal.

Z Říma. Sv. Otec Pius IX. ve vězení svém nezapomíná trpících katolíků v jiných krajinách světa. Uslyšev se zármutkem velikým o hrozných událostech, jenž se v Paříži sběhly, zaslal svému nunciovi Msgr. Chigi-mu 30000 franků k rozdělení mezi chudé a nešťastné obyvatelstvo. Mimo to nařídil, aby z kaple papežské veškery posvátné nádoby i roucha obřadná zaslána byla do Paříže, a to k tomu účelu, aby oloupeným a spustošeným chrámům tamějším aspoň částečné náhrady se dostalo. V kapli této papežské složeno množství darův, kteréž věřící ze všech dílův světa na důkaz své pobožnosti a synovské lásky papeži byli zaslali; mezi nimi se na př. nachází uměle zhotovená berla a konvičky mešní, vše z ryzého zlata. Mnozí však se obávají, že italská vláda nepřipustí, aby tito darové se skutečně do Francie dostaly a to z té příčiny, protože zákonem jest vysloveno, že veškery umělecké předměty, které se v rukou papežových nacházejí, jsou jménem státním. Na základě tohoto zákona prohlásil nedávno jenerální prokurátor v Bologně, že darováním takovéhoto uměleckých věcí papež se dopouští krádeže proti italskému státu; i chtěl týž pan prokurátor tedy násilně se zmocniti zlaté tabatěrky, kterou Pius IX. k účelům dobročinným byl věnoval; na štěstí ale slídicové ji nenalezli.

— Municipálním dekretem ze dne 26. května se prohlašuje, že vysvědčení chudoby jen tenkrát se za platná považovati mají, pakli se úředně stvrdí, že chudí tito, pokudž dítkami obdařeni jsou, je do vládních škol posílají. Výnos tento jest opět jasným důkazem svobody, jakáž v Itálii panuje; neboť od nynějška za nehodné vši podpory se považují chudí lidé, kteří pro útlé svědomí se zdráhají svůj nejdražší od Boha sobě svěřený poklad, své dítky svěřiti školám, v nichž se nevěra veřejně hlásá a víra křesťanská hanebně potupuje.

— Mezi veškerymi řády byli dosavad jediní kapucíni pro známou chudobu svou ušetření všech útoků se strany nepřátel. Ale nyní již i proti těmto se obrací zuřivá nenávisť italských novin; revoluční list „Liberta“ přinesl zprávu, že prý tito řeholníci vládnou rozsáhlými po-

zemky a za největší zločin jim přičítá ten hrozný skutek, že prý ze svých zahrad mnoho ovoce a zeleniny do Říma ku prodeji na veřejný trh posílají!

— Dne 5. června odejel kralevic Humbert s chotí svou Markétou z Říma; nikdo tam jich odjezd neoplakává aniž také po jich návratu touží.

Z Paříže. Dne 16. května byla část 101. pluku národní gardy pařížské vyslána do kláštera dominikánského Albert le Grand s rozkazem, aby zatknuli veškery mnichy, ješto prý co vyzvědači sloužili vojsku Versailleskému. Odvedeni jsou do fort Bicetre; gardisté vzali jim peníze a zavřeli je v kasamatách, kdež celý týden při chlebě a vodě na slámě dlíti museli. V noci ze 24. na 25. květen byli vedeni k jedné barikádě, ale že tato kulemi nepřátelskými již skoro byla sbořena, vlečení jsou nazpět do vězení. Ve 4 hodiny v noci rozkázal plukovník Cerisier, aby dominikáni do dvou řad byli postaveni ku dveřím, a tu jich 21 bylo zastřeleno. třem se podařilo spasiti se útekem.

— Když v hlavním městě francouzském vévodila zuřivá Kommuna, zachtělo se některým slídicům jejím obnoviti Krakovskou historii o Ubrykové, kterouž noviny nevěrecké u nás s takovým pokřikem do světa rozeslaly. Pověstný Rochefort vypravoval v listu svém „Mot' d'Ordre“ o dotýcném případě a také v anglických novinách „Times“ se to octnulo. Rochefort prý s jakýmsi přítelem Angličanem vstoupil do kláštera jeptišského Picpus nazvaného, a tu prý zpozoroval, že pomocí dveří v jednom chlévě se nalezajících a jiných otvorů ve zdi zahradní, kteréž nedávno prý teprv byly zazděny, klášter jeptišek stál ve spojení s blízkým klášteřem Jesuitův. Na jednom konci zahrady prý Rochefort našel malé kuželovité boudy, kdež provázející jej národní garda vypátrala tré starých jeptišek, jenž v těchto boudách neb klecích byly uzavřeny. Každá klec měla prý 6 čtverečných střeveců objemu a sedm stop výšky; skrze střechu křídlicovou prý slunce prosvítalo. Vrchní představená tazána byvši o tu věc dala prý za odpověď, že ony tři jeptišky jsou choromyslny a že už 9 let v zimě v letě v těch klecích bydlejí. Mimo to nalezeny prý v odlehle komnatě řemeny a přesky, dvě kazajky ze železa, čepec železný a jakési mučidlo s lícím kolem; představená prý řekla, že jsou to nástroje orthopedické (k narovnávání těla). Posléze dopisovatelé listův výše zmíněných posměšně i toho dotýkají, že jeptišky byly hojně

opatřeny zásobami potravin (v čas obležení Paříže se tak dalo v každém domě a tudíž ovšem i jeptišky pro sebe a schovávky své nutnými potřebami opatřití se musily.)

S ohledem na tyto k potupení života řeholního směřující zprávy zaslaly některé dámy Pařížské redakci časopisu „Monde“ toto ohrazení: Pane redaktore! Níže psané bývalé žáčky kláštera Picpuského, v Paříži jsouce přítomny, obražují se proti utrhačným pomluvám, jež v časopisech „Mot d'Ordre“ a „Cri du Peuple“ uveřejněny byly týkající se jeptišek „Dames blanches“ nazvaných; žáčky tyto hotovy jsou ve vyšetřování soudním, kteréž o této věci se zavede, složití pravdivé svědectví. My stvrzujeme tímto, že sestry Viktorie, Bernardina i Stefanie od mnohých let skutečně jsou choromyslné a že následkem častého zuření musely od ostatních jeptišek býti odloučeny a ve vzdušné besídce uzavřeny, kteráž stojí uprostřed zahrady a v zimě se vytápí. Nad kaplí sv. Anny se nalézají skutečné nástroje, o nichž svrchu zmíněné noviny se nepravě domýšlejí, že jsou to mučidla; v pravdě to jsou postele orthopedické s příslušnými nástroji, jenž k tomu sloužily, aby dívkám nepěkného vzrůstu se poněkud ušlechtilejší postavy dostalo. Kolébka, která se na půdě nalezla, byla ustanovena ku hře pro menší děti. Co pak se vykopaných kostí dotýče, není to nic obzvláštního; neboť na téměř místě stával jindy hřbitov a častěji se tam kosti nalezly, n. př. tenkrát, když se kaple znovu stavěla. Podpisy.

— Dne 18. května v den Nanebevstoupení Páně, přišly zbožné paní v četném počtu a oděvu smutečném ku chrámu Nanebevstoupení, ale nebyly tam od národní gardy vpuštěny. I poklekly u mříže chrámové a modlily se. Tu si jeden gardista vybral 12 uličníků a nařídil jim, aby před hlavními vraty chrámu poklekli. Vzdáliv se vešel do kostela a když se navrátil, přikázal chlapcům, aby zavřeli oči, že prý uvidějí, co jim Maria Panna posílá. I podal bezbožný rouhač a svatokrádce každému posvátnou hostii a v ústa mu ji vložil. Výkřik hrůzy a bolesti ozýval se vůkol mezi lidem zde shromážděným. Ale gardisté ani s tím ještě se nespokojili; někteří vedravše se do chrámu přinesli odtamtud několik set hostií a mezi lid je rozhazovali. Věrní katolíci, jenž byli svědky tohoto ohavného činu, snažili se aspoň část posvátných hostií před dalším zneuctěním zachová-

vati, an je od bohaprázdne chátvy za peníze kupovali; takto jich bezmála 300 obdrželi a s náležitou uctivostí na bezpečné místo posvátné uložili. Vojáci pak i důstojníci 136. pluku národní gardy tu stáli lhostejně se dívající, ano zlosynům hlasitou pochvalu za bezbožný zločin vzdávající.

Z Ameriky. V republice Ekuadoru v jižní Americe prohlášeno jest zákonem katolické náboženství za náboženství státní. Každý, kdož se občanských práv ve státu účastným státi chce, musí býti 21 let star, musí umět čísti a psáti a musí býti katolíkem. Výkonná (exekutivní) moc svěřena jest praesidentovi, jenž se vždy po uplynutí 6 let volí všeobecným hlasováním. Zákodárství vykonávají dvě komory; členové první komory čili senátoři volí se na 9 let, členové komory druhé na 6 let. Zastupitelstva ústřední, krajinská a farní požívají značných práv co do samosprávy. Počet národních škol byl značně rozmnožen a nově zřízeny akademie pro malíře, sochaře a hudebníky. Hvězdárna svěřena žákovi proslulého jesuity Secchi. Počet zločinů během posledních 10 let tak se zmenšil, že obnáší sotva čtvrtou část oněch, jenž předtím se páchaly. Celá republika zahrnuje 10300 čtverečných mil (jest tudíž větší než Francie); obyvatelstvo pácí se pouze na 1,500.000 lidí. Hlavní město Quito čítá 80 000 obyvatelů.

— Kněží z řeholě *Františkanské* působí nyní 22 ve čtyřech diecích severní Ameriky: Cincinnati, Louisville, Fort Wayne a Vincennes. Deset jich přibýlo do Ameriky z Tyrolska, ostatní jsou v Americe na kněžství posvěceni. V městě Cincinnati zastává 8 Františkanů duchovní správu dvou osad, při chrámě sv. Jana Křt. a sv. Františka Ser. a vyučují ve škole 2900 dítek katolických; mimo to se třemi jinými kněžími přednášejí též na gymnasiu, kteréž 200 studujících čítá.

Paběrky.

29. „*Non videbis annos Petri.*“

Sv. Otec dokonal dnem 16. t. m. 25. rok svého panování, což po sv. Petru ještě žádnému papeži popráno nebylo. Sv. Petr byl totiž v r. 42. o velikonočních andělem z vězení vysvobozen, a odebral se na to do Říma, odkudž (ovšem s mnohými přestávkami, ať se opětně do Asie vrátil) až do r. 67., a sice do své smrti mučnické dne 29. června církev sv. řídil. Jest to tudíž historickou událostí, a nikoli pouhou nábožnou legendou neb tradicí, jak jistě no-

viný minily, že sv. Petr po 25 let, dva měsíce a několik (7) dní římským biskupem byl — což ví každý, jenž biblickou chronologií a dějinou církve jen trochu zná (u novinářů bychom ovšem marně takové vědomosti hledali). Pravidlo, které dosud o každém papeži platilo: „Non videbis annos Petri“ — „Neuzříš let Petrových“ může však nicméně i na Piu IX. ještě se osvědčiti, byť i ještě řečeného půl třetího měsíce panoval. Sv. Petr byl totiž papežem ještě déle než 25 let. Musíme zajisté papežování jeho počítati již nejméně ode dne Soslání Ducha sv., v kterýžto den církev sv. v život vstoupila, což se stalo v r. 34. po Kr. n. Tudíž by celé papežování Petrovo obnášelo 33 let, a Pius IX. potřeboval by, aby uzřel let Petrových, ještě 8 let. Však byť i těch nedosáhl trpce zkoušený staříký svatý Otec náš, přece jest již po sv. Petru nejdéle řiditelem a učitelem církve Boží. B.

Literární oznamovatel.

— „*Svatý Alois, vzor a ochránce křesťanské mládeže vůbec, studující pak zvlášť.*“ Modlitební kniha pro mládež katolickou. Se-psal Jan Nep. Fr. Desolda, kapitulár a kněz řádu premonstrátského v Teplé, kn. arcib. notář, profesor řeči klasických na c. k. gymnasiu plzeňském, spisovatel modlit. kněž. Manna, Maria, Svatyně Sionská, Uctění Svátosti oltářní, Zlatá kniha o následování Krista atd. atd. Nákladem kněhupectví B. Stýbla v Praze. Str. 369 s 3 ocelorytinami. Úprava sličná. Obsahuje nástin života sv. Aloysia; modlitby ranní, večerní, ke mši sv., k sv. zpovědi a přijímání atd., vše, co zbožný mladík a studující jinoch i ctitel sv. Aloysia potřebuje. Na str. 243—368 nalezájí se duchovní písně. Cena jest levná.

— „*Časopis katol. duchovenstva.*“ Svazek 4. Obsah: Čtrnáct sv. pomocníků (B. Haki); Obřady sv. týdnu v Římě (Pokračování); Vira katolická jediné pravá (Dle Lacordaira Fr. Taüfer). V Kronice: Státní překážka nezletilosti; Zápis dítky vdovy do křesť. matriky; O hřbitovech katolických; Některá přání liturgická. V liter. Oznamovateli posouzeno 6 spisů. Svazek 5. vyjde 12. srpna.

— „*Posvátná kazatelna.*“ Svazek 8. (červencový) obsahuje kázání o instalaci: „že kněz katolický stojí ve službě pravdy, ctnosti a lásky; na slavnost Navštívení P. Marie o návštěvách; na ned. V. po Sv. Duchu: Zdravíme se jazyka zlého a prostorekého; na slavnost sv. Cyrilla a Methoda: 1) O dvojí osvětě. 2) Plnění zákona a snášení křížův; na ned. VI. po Sv. Duchu o prvotinách kněžských;

na ned. VII. po Sv. Duchu o falešných prorocích; na slavnost sv. Marie Magd.; na ned. VIII. po Sv. Duchu o duchu času; na slavnost sv. Jakuba ap.: Prostředky k dosažení věčné blaženosti: a) poslušnost, b) trpělivost v kříži; na slavnost sv. Anny o dobrém vychování dítek.

— „Hlasy katolického spolku tiskového.“ Rok 1871. Číslo 1. obsahuje: „*Proticírkevní boj.*“ Od Václava Honejska. Str. 66. Číslo 2.: „*Kosa na kámen čili Milujme se, nedejme se!*“ Od Antonína Syřůčka, kooperatora v Borové. Str. 126. Nákladem katol. spolku tiskového. V Praze 1871. Tiskem kněž. arcib. kněhtiskárny, kamž se roční příspěvky zasílají a odkudž sešity na poštu se dopravují.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenání jsou:

- p. Ant. *Slavíček*, děkan v Brandýse n. L., k., arcib. vikár a kons. rada, stal se sídelním kanovníkem (bez praebendy) kapitoly Staroboleslavské, kteroužto důstojnost nejd. p. biskup Prucha složil;
- p. Frant. *Pomajzl*, děkan v Sedlčanech, jmenován správcem vikariátu Sedlčanského;
- p. Jos. *Schindler*, dr. theol. a sup. prof., stal se mimořád. c. k. prof. círk. dějepisu na theol. fakultě v Praze.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Vác. *Hlína*, far. v Konárovicích (diec. Králohrad.) za faráře v Jirnech;
- p. Adolf *Seemann*, farář z Nížboru do Lán;
- p. Jos. *Opp*, kapl. na Peruci, za faráře v Slavětíně.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Jan *Kalina*, far. na odp. v Nov. Rychnově u Pelhřim. 13. června (nar. v Slabšticích 18. listop. 1801, vysv. 24. srp. 1829).

V biskupství Litoměřickém.

Vyznamenání jsou:

- p. Jos. *Kočí*, far. ve Vysokém, jmenován sekretářem vikariátu Semilského;
- p. Adolf *Spachta*, far. v Loučkách, obdržel expositorium canoniale.

Milodary. Pro sv. Otce: „*Svornost*“ v Nebovidech 5 zl. (Dodáno z red. „Čecha.“)

Na opravu chrámu sv. Víta: dp. Jan Kratochvíle, děkan v Blovicích, 10 zl., p. Benno Suchý s. chti 2 zl. 8 kr.

Timto číslem skončilo se I. půlletí „*Bla-hověsta*“. Činíme pozvání ku předplacení na půlletí druhé podotýkající, že i půlletí první posud na skladě jest, jakož i úplné výtisky roč. XIX (za rok 1869) a roč. XX. (r. 1870)

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.
Redakce:
v kníž. arcib. semináři
čís. 190—1.

Expedice:
v katol. kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském
náměstí, čís. 786-II.
Nedostala čísla
reklamujte nejdříve v
městě.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupectví
na rok: 2 zl. 50 kr.
na půl: 1 zl. 30 kr.
Po poště:
jenom v expedici
Celoroč. 3 zl.— kr.
půlroč. 1 zl. 55 kr.
Předplacení čtvrt-
letní se nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 24.)

Ř e č,

již v královském kollegiatním chrámu Páně sv. apoštolů Petra a Pavla na Vyšehradě v den výroční slavnosti dne 29. června 1871 činil

kanovník Josef Ehrenberger.

„Ty jsi Petr, a na též skále
vzdělám církev svou, a brá-
ny pekelné nepřemohou ji.“
(Mat. 18, 16.)

Dočítáme se v písmech, že důvěra v Boha, to jest víra v neomezenou moc Páně a v pravdivost zaslíbení Božích, nejednou zviklána jest i při těch, kdož zvláštní zálibě, zvláštnímu omilostnění od Hospodina se těšili. Podobně také Mojžíšovi přihodilo se, když lid svůj, národ israelský z Egypta do země zaslíbené uvodil. Přesed moře suchou nohou a minuv šťastně poušť Sin, ocitil se i s lidem v úpatí hory, řečené Horeb. A nehostinné, nebydlitelné jest místo ono. Paprsky slunečné tam jako oheň padají s nebe, vzduch horkem jest dusný, rozžhavená kamenitá půda pod nohama páli, zeleně rostlinstva nikde ani lupínek, a dvouhlavý Horeb čírá skála, jednolitý kámen. Děsná, nehostinná to poušť; neboť přední nezbytné podmínky všeho života rostlinného a živočišného, *vlahy* nedostává se jí: a vody na oněch místech snad ani na tisíc sáhů nedokopeš se. — A lid israelský přišed na ona místa, hyne žízni, žížeň pak jest útrapou nejhorší. Lid se jitří, lid se bouří — a krutě dorážíje na Mojžíše, v zoufalosti volá: „Dej nám vodu! Proč jsi nás vyvedl z Egypta, abys nás zmořil žízni? Dej nám vodu!“ (Exod. 7, 3.) Mojžíš neví sobě rady. Hledě na skalnatý Horeb, hledě na vysmáhlou horoucí poušť kolkol, mní a soudí, na těch místech že ani divem vody opatřiti nelze. Zviklán jest v důvěře v Boha, a lidu dorážejícímu, žízni mroucímu beznadějnou

dává odpověď, řka: „Proč pokoušíte Hospodina?“ —

N.! Nám, hledíme-li k výroku¹ v dnešním evangeliu Kristem Spasitelem učiněnému a řkoucímu: „Ty jsi Petr, a na té skále vzdělám církev svou, a brány pekelné nepřemohou ji“: nám hledícím na základní církve skálu, kterouž byl Petr a jsou nástupcové jeho na stoličce apoštolské v Římě: ano nám bez mála tak mohlo by se přihoditi, jako Mojžíšovi, hledícím na skálu Horeb. Mojžíš zviklán jest v důvěře v Boha, zviklán jest u víře v neomezenou moc Páně a v pravdivost zaslíbení Božích: a nám k tomu neschází mnoho. Nepodobá-li se po všem, co za našeho věku ve světě se děje, jakoby základní církve skálu brány pekelné přemoci, a slova zaslíbení Kristova neplatnými státi se měly? Nástupce Petřův, náměstek Kristův na zemi jest terčem han, terčem zlomyslných nájezdů: jest hříčkou svévole v rukou loupeživých nepřátel: církev v opovržení, víra v nenávisti a upřímným katolíkům; co jich ještě jest, není jména, leč přezdívek, dle obecného mínění těch nejhorších; jako ultramontáni, klerikálové, tmáři → a Bůh sám ví, jak všechno. Za takových poměrů nebylo by divu, kdyby se nám tak přihodilo, jako Mojžíšovi pod Horebem.

Avšak Mojžíš za nedůvěru svou těžce musil pykatí. Hospodin Bůh přese všechnu nedůvěru Mojžíšovu vodu ze skály vyvedl, poručiv a řka: „Vezmi hůl, a já státi budu před tebou: udeříš v skálu a vyjde voda, aby lid pil.“ Ano, Hospodin Bůh vodu ze skály zázračně vyvedl: a Mojžíš zahanben z nedůvěry své, to měl za pokutu, že do země zaslíbené, do země Kánán nevešel.

N.! Pokuta Mojžíšova buďž nám za výstrahu. Bůh, jenž na ospravedlnění moci

svě skálu Horeb divotvorně oslavil, Bůh rovněž i základní církve skálu oslaví, a bránám pekelným na úkor svého zaslíbení přemoci ji nedá. Pročež nebudme nedověrní, abychom snad jako Mojžíš vírou umálenou vítězné vejítí do země zaslíbené, do Kánán nebes sobě nezamezili. Bůh jest věrný v slibech svých, On splní, co slíbil. Ano,

Bůh, jenž přes všechny bouře věků církev svou zachoval, Bůh i dále církev svou zachová.

Tento výrok, z hloubí skálopevného přesvědčení vynešený, a v první své části dějinami světa dotvrzený, budiž předmětem rozjímání našeho. —

Bouře věků, přes kteréž Bůh církev svou zachoval, byly a jsou, vyloučíme-li rozmišky kacířské, v hlavní své podstatě tři; a sice: pronásledování židovské, pronásledování staropohanské, a konečně pronásledování novopohanské. Dvě z bouří těchto, pronásledování židovské a staropohanské církev vítězně překonala; a bouři třetí, pronásledování novopohanské, rovněž vítězně překoná. Neboť věrný jest Bůh v slibech svých, a jasně, určité, jiného smyslu naprosto nepřipouštějící jest slovo Krista Spasitele řkoucího: „Ty jsi Petr, a na té skále vzdělám církev svou, a brány pekelné nepřemohou jí.“

První bouře, totiž pronásledování židovské, jehož kořeny hned v zášti farisejském k Spasiteli našemu hledati sluší: první ona bouře v plné své krutosti přikvácila na církev Kristovu tehdy, když Herodes Agripa v Jerusalemě a nade vsí zemí židovskou panovati počal. A kdo byl ten Herodes Agripa? — a co přimělo jej, že o vyhlazení církve Boží hned v prvopočátcích jejích co posedlý usiloval? — Herodes Agripa, vnuk zločineckého vraha Betlemských dítek, záhy za svého mládí co rukojmě dostal se do Říma, kdež také, že byl hlavy vtipné, značného nabytí vzdělání po tehdejších obyčejích. Avšak Agripa, co pravý abrahamovec, z kapitálu svého vzdělání výborně uměl těžiti: a židovskou svojí dotíravostí i podlízavostí toho se dopídl, že ulovil místa vychovatelského při mladistvém císaři Kaligulovi, z jehož přízně napotom králem nade vsí zemí židovskou jest učiněn. Takový byl Herodes Agripa.

Chytrák ten dodělav se, čeho chtěl, měl nahánku jinou, a sice o to, aby u židovských vlastenců v Jerusalemě, kteří o úplnou samostatnost země své se zasazovali, pro zjevnou svojí přítulnost k pohanskému

císaři římskému nebyl v nenávisti. Vděčil se jim, kde a jak jen mohl; a když poznal, jak velice odporní a nenávidění horlivcům židovským jsou křesťané: hned měl plán pohotov, aby obluby a populárnosti v Jerusalemě se domohl. Ač otravou mudráctví pohanského zkažen, neměl víry za nehet: nicméně počal Herodes na velikého horlitele za víru židovskou sobě hrátí, a křesťany jal se pronásledovati. Kniha Skutků apoštolských v kap. 12. dí o tom takto: „Herodes vztáhl ruce své, aby pronásledoval církev. I zabil Jakuba, bratra Janova mečem. Vida pak, že se líbilo židům, jal i Petra, chtěje po velkonoci vyvesti jej lidu na popravu, neboť byli právě dnové přesnic.“ Pěkný to horlitel za víru židovskou a za zákon Mojžíšův ten Herodes! O slavnosti přesnic nesměli židé pro úctu ke dni svátečnímu ničeho se dotknouti, ba ani oheň rozdělati: a zevnější ten předpis Herodes zajisté ostříhal. Ale v průběhu slavnosti zatknouti nevinného, aby hned po svátcích pro zalíbení se lidu nespravedlivě a ukrutně byl popraven: to se svědomím Herodesovým výborně se snašelo.

Tehdy zajisté, když Petr mezi dvěma žoldněři a dvěma řetězi svázan v žaláři, strážemi ostaveném strádal, tehdy bez odporu církev Kristova v nebezpečenství nejhorším nalezala se. Jsouc na počet malounká, nebyla-li by s odpravením Petra, své hlavy, zašla a zanikla? — Ale nesmělo se tak státi. Neboť věrný jest Bůh v slibech svých, a nezvratné jest slovo Krista Spasitele řkoucího: „Ty jsi Petr, a na té skále vzdělám církev svou, a brány pekelné nepřemohou jí.“ Proto poslal Bůh anděla svého, aby vytržen byl Petr z rukou Herodesových a z očekávání lidu židovského, na popravu se těšícího: a tudy aby zachována byla církev. A stalo se. Petr vyveden z místa záhuby, ustranil se na čas: a brzy uzřel konec ukrutníka, o zkázu církve Boží usilovavšího, bídný konec Herodesa Agripy, o čemž kniha Skutků apoštolských vypravuje takto: „V jistý den zasednul Herodes, oděn v roucho královské, na stoličce soudné a činil řeč. Lid pak radostně přizvukoval, volaje: Toť hlas Boží, a ne lidský! A hned poranil anděl Páně Herodesa, že nedal cti Bohu: a od červů sežrán, zdechl. Slovo Páně ale rostlo, církev se rozmáhala.“

Tak skončila první, krátká sice, ale bez odporu nejnebezpečnější bouře, na církev Kristovu přišedší, bouře pronásledování židovského. —

Leta Páně 304 konána jest hlučná, vel-

kolepá slavnost v Římě a v Nikomedii. V jednom i v druhém městě odkrývány jsou kamenné pomníky, památné sloupky, opatřeny bohatým nápisem v zlatě. A heroltové nápisy sloupů hlasem velikým provolávali v lid: za provoláním ozvaly se zvuky trub a kotlů, a na závěrek následovalo nekonečné jásání shromážděného množství. Nápisy pak, tak slavně provolány, zněly doslovně takto: „*Divo Diocletiano et Maximiano, superstitione christiana deleta*“; to jest: Na počest božskému Dioklecianovi a Maximianovi, kteří pověru křesťanskou vyhladili.

Co to vše znamenalo? — Kterak tomu máme rozuměti? — Světovládná říše římská oné doby pro snadnější odrážení útoků nepřátelských, ze všech stran na ni se valících, rozdělena jest na dvě: na říši západní, a na říši východní. Této panoval Dioklecian, a sídlem jeho byla Nikomedie; onéno pak panoval Maximian, a sídlem jeho byl Řím. Dobře tak; ale co znamenají ony památné sloupky s podivným svým nápisem: „Božskému Dioklecianovi a Maximianovi, kteří pověru křesťanskou vyhladili?“ —

N! Císařové římské říše z nerozumy, dílem ze zlého návodu a potom hlavně proto, že křesťané u věcech svědomích poslušni býti nechtěli, jelikož toho křesťanu bez hříchu nelze; ano císařové římské z příčin podotknutých víru křesťanskou, církev Kristovu pronásledovali až na vyhlazení. Pronásledování toto počalo s Neronem, skončilo s Diokleianem a za malých přestávek trvalo po 240 let. To byly doby hrozné a strašlivé. Krev doslovně tekla potoky, muky neslýchané na křesťany jsou vymyšleny a miliony a opět miliony věřících smrt mučnickou podstoupilo. Tehdy za papeže býti zvolenu, znamenalo tolik, jako mučeníctví býti zasvěcenu: neboť po viditelné hlavě církve slíděnoť zvláště; a na konec tam došlo, že jen v podzemí, v katakombách a to ještě za neustálého života nebezpečností bylo lze, k službám Božím scházeti se. A přes to všechno křesťanství pořád ještě trvalo, církev nezanikla. Konečně počal panovati Dioklecian se spoluvládařem svým Maximianem: a tu ustanoveno jest, dílo katanské na křesťanech dokonati. Za deset plných let zuřil, katoval a vraždil Dioklecian, vraždil se vztekem a krvelačností tygra, vraždil po všech končinách své ohromné říše až do umdlení. Tu pak zdálo se, že není možné, aby kde ještě křesťana bylo: a na oslavu bídného toho hrdinství vyzdvíženy jsou ony památné sloupky s rouhavým nápisem: „Božskému Dio-

klecianovi a Maximianovi, kteří pověru křesťanskou vyhladili.“

A byla-li víra křesťanská, byla-li církev Kristova zahlazena? Nepravdou musilo by býti slovo Spasitele řkoucího: „Ty jsi Petr, a na té skále vzdělám církev svou a brány pekelné nepřemohou jí.“ Avšak Bůh jest věrný v slibech svých, a splní, co slíbil. Církev Kristova zahlazena nebyla, ona oživila jako divem: a probouzejíc se radostně, užřela vraha Diokleiana, šílenstvím a padoucí nemocí trýzněného, jenž vzdav se trůnu, leta svoje poslední v Saloně Dalmatské bídně a zoufanlivě trávil. A za deset let po vyzdvížení těch památných sloupů s povědomým rouhavým nápisem stalo se, že císař Konstantin s celou svojí světovládnou říší veřejně a slavně k církvi Kristově přistoupil.

Tak skončila se druhá staletá bouře, na církev Kristovu přišedší; tak skončilo se pronásledování staropohanské. —

Před stem a některým rokem řekl kdys zlopověstný rouhač Voltér druhým svým toto: „Bylo by zle, abychom my mudrcové nedovedli odkliditi, co těch 12 galilejských tuláků po světě natrousilo.“ Že těmi dvanácti tuláky míněni jsou svatí apoštolové, a tím, co po světě natrousili, že míněna jest církev Kristova: netřeba tuším povídati. A hle! bezbožný výrok zlopověstného rouhače byl jako opovědi třetí bouře, na církev Kristovu se valící: stal se heslem třetího, *novopohanského* pronásledování, kteréž trvá dotud a právě za našich dnů v plném se nalezá proudu.

Voltér s druhy svými, tak zvanými encyklopedisty, učinil novopohanského církve pronásledování počátek; avšak na místě mečů užito jest pér. Svět zaplaven jest nešcišnými hanopisy, v nichž hlavně úštěpačností a pošklebky církve jest napadána a svaté náboženství uváděno jest v posměch. Posměch ale horší jest než násilí, zvláště pak při lidech, jasného rozhledu a samostatného úsudku nemajících.

Svět ve mnohém případě jest jako děcko a v každé novotě sobě libuje. Proto také úkladně nájedzu rouhačů na víru a církev svatou nalezli svých přívrženců. Vždyť i hlavy korunované, králové a císařové s Voltérem a družinou jeho přátelili se. Zvláště pak ve Francii, kdež lehká lidu povaha, znemravňelost téměř všeobecná a zkaženost dvoru nemálo napomáhaly: ano zvláště ve Francii dáblské símě, novopohanskými církve pronásledovateli zasáté, dobře se ujalo a již před 80 lety, za první

revoluce ovoce přineslo. Co tehdy v Paříži a ve Francii vůbec se dalo, jest světoznámé. Chrámy jsou zloupeny, kněžstvo pobito, bohoslužba zastavena, jsoucnost Boha popírána, král zavražděn, vlastnictví zrušeno, majetek pobírán, a nejpodlejší vášně surovců, provázeny zážehem, lupem a vražděním, postaveny jsou na místě zákonů. Myslílo se, že svět z takového horečkového šílenství za těch osmdesát let, od oné doby minulých, ozdravěl a se vyléčil; ale bohužel! neozdravěl, nevyléčil. Neboť pověstná komuna Pařížská, kteráž za dnů právě minulých na věčnou ohavu a potupu člověčenstva odehrála, těchžte ohavností jako před osmdesáti lety znovu bez konce se natropila.

Jako pak ono staropohanské pronásledování církve po všech končinách tehdejšího světa rozšířeno bylo: podobně také nynější novopohanské po všech zákoutích své stoupence má. Vždyť ani u nás není bez ptáček, kteří na obranu Pařížské komuny zašvitořili; a kdyby se jim nebylo báti rozumnosti a zdravého citu českého lidu, spustili by jinou. A jako za židovského a staropohanského pronásledování vezdy na papeže namířeno bylo, tak i nyní se děje. Vždyť během osmdesáti let tři papežové stali se oběťmi toho novopohanského diokleciánství. Pius VI. z majetku oloupen, skončil ve vyhnanství; Pius VII. rovněž z majetku oloupen a vězněn jest; a čeho zakusili Pius VI. a VII., toho zakouší nyní Pius IX.

Kdy toto novopohanské pronásledování se skončí, a jaké zmatky, hrůzy a zádavy snad ještě předcházeti budou: toho najisto pověditi nelze. Jaký ale závěrečný všeho bude konec, s jistotou počtářskou udati lze. Neboť nezvratné a věčně platné jest slovo Krista Spasitele říkouchů: „Ty jsi Petr a na té skále vzdělám církev svou a brány pekelné nepřemohou ji.“ Překonala církev pronásledování židovské, překonala církev pronásledování staropohanské: překoná ona vítězně i pronásledování novopohanské. Lidé nescouce na sobě obraz podobenství Božího, dábly venkovcem nestanou se nikdy: že bez kázně, bez bázně Boží a bez zvedenosti křesťanské společnosti obstátí nede, kdo zdravého jest rozumu, poznává každý. Zdravý ale rozum šíleností zachvátit se nedá; a proto církev nad nynějším novopohanským pronásledováním *slavně* zvítězí!

Ovšem jeden jest prostředek, kteréhož kdyby svědomitě užito bylo, všechny ty novopohanské, nevěrecké, bezboženské rejdy

a šmejdy krátce za své musily by vzítí. Tázete se, který by onen prostředek byl? N.! Vůdce bez *vedených* nedovede ničeho: a svůdce bez *svedených* nesvede rovněž ničeho. Kde jest kříž, tam odtud utíkají ďáblové; a kdybychom my obrnění byli křížem Kristovým, víry a církve své věrně a upřímně se držíce, tož ti novopohanští pokušitelové, s osvětou bez Boha v ústech a s komunistickými choutkami v žaludku, k nám by sobě ani netroufali, nerci-li, aby čeho pořídili. Myslím, že mi rozumíte!

Pročež, N.! pro blaho věčné i časné a jménem společnosti, kteráž jen na základech kázně a řádu křesťanského trvati a zdárně prospívati může, za to Vás prosím, abyste k víře a k církvi otců svých stáli věrně a rozhodně. Nemluvte tak proto snad, že jsem knězem — toť věcí nahodilou: ale z hloubí přesvědčení, na mnohé zkušenosti a zralých úvahách založeného mluvím; a kdybych v kterékoli jiné vrstvě společenské se nalezal, co lidumil a upřímný národa svého syn, jináče bych nemohl. O Drazí! buďmež v slovu i v skutku katolíky statnými, církve svaté syny a dcerami upřímnými, ryzé smýšlení katolické veřejně osvědčující, a v kruhu působnosti své, zvláště pak v kruhu rodinném a domácím ducha zbožnosti katolické svědomitě pěstující. Tak vykonáme úlohu před Bohem nejvzácnější, o člověčenstvo nejzáslužnější: tak milému potomstvu a vlasti své službu pozhnanou prokážeme, a sebe spásy věčné a neskonalé na nebi odplaty účastnými učiníme. Amen.

Nade hroby.

Ó luzná lícho, mrtvým uchystaná,
kde spánek objal unavené oudy,
kde o vzkříšení lije písní proudy
paprskem jarým vesna vyvolaná.

Stená-li duše bolem rozervaná,
že hlavu drahou pohrobily hroudy, —
zde s těchou slyší spasitelské soudy:
„Aj není duše s tělem pochovaná!“

Unaven poutník, světa minuv davy,
ač netlí mu zde popel drahé hlavy,
usedne rád, kde *víra* s *láskou* strážkyně:

Ty v skráně mrtvým sladký spánek sejí,
v *těch* lůnu ku vstání se rozežrejí;
květky, řkou to, tiché hrobu věstkyně.

J. V. Smělý.

O pouti sv. Prokopa v Sázavě

dne 4. července 1871.

Kázal kněz K. L. Řehák.

„Přede všim berte štít víry,
kterýmž byste mohli vše-
cky ohnivě šípy nešlech-
tika uhasiti.“ (Ef. 6, 16.)

Odkud to, že rozsáhlé místnosti svatyně této nemohly zahrnouti všech posluchačů mých, že i prostranství před chrámem naplněno jest poutníky, jejichžto vážný sbor vždy více se doplňuje? — Plesá srdce mé, že vidím přemnohé, kteří nelitovali daleké cesty ani nepohodlí, a sešli se dnešního dne, oslaviti památku sv. Prokopa, šlechtěného rodáka, bohumilého krajana, prvního svatého kněze a řeholníka milé naší vlasti české!

A hle, co vy, v Kristu shromáždění, učinili jste na oslavu sv. Prokopa, to před věky již činívali zbožní předkové naši; na místa tato putovával český národ v zástupch již před osmi sty lety, dokud ještě oslavenec náš živ byl, by do jeho modliteb se poroučel, by u něho rady a pomoci duchovní vyhledával. Ale ani po smrti sv. Prokopa místo toto, tento památník velikých činů jeho, tato kolébka slávy jeho nezůstala bez pocty. Duchovenstvo i panstvo české zároveň s lidem zbožným navštěvovali místa tato, posvěcená životem sv. Prokopa, a závodili takřka vespolek, by všelikými slavnostmi na jevo dali, jak milý a vzácný jim jest sv. opat Sázavský, patron země České, by dokázali, že ne bez užitku a bez útěchy jest, poroučeti se v přímluvy tohoto světce — rodáka, ale že orodování jeho u Boha dovede i rány srdce zhojit, i slze očí usušit!

Památku našeho oslavence nebyla však po všecka minulá staletí stejně živá v našem národě. — Jako na moři Bůh dopouští časem strašlivé vlnobití, by voda až do dna mořského se prohýbala a se nezakázila; jako Bůh i v přírodě kolem nás dopouští nezhřídka hrůzné bouře, blesk i hrom, by vzduch od všelikých nezdravých výparů očištěn byl, a okřálá země tím hojněji pak plody své vydávala: tak dopouští Bůh i v životě jednotlivých lidí i celých národů často bouře, by spravedliví v boji hrdinnost křesťanskou ukázali, bojem ve svých ctnostech se utvrdili; by jako zrna od plev lidí v pravdě dobří oddělili se od lidí zlých, kterých by každý pak varovati se mohl.

Takové doby bouří přišly i na milou vlast naši; Bůh dopustil, že satan zmocnil se srdcí některých lidí, kteří z chtivosti

peněz, dychtíce po loupeži, po cizím statku, neb pro marnou slávu ničemných neb nerozumných sobě získali společníků, a tak nesčíslných strastí na zemi uvalili; a poněvadž kněží a řeholníci pravý křesťanský řád zastávali, na těchto nejprve a nejvíce se mstili, domnívajíce se: že když pastýře ubijou, i stádo snadno choutkám svým podmaní a v záhubu uvedou.

Dobou takových bouří byla doba hrůzných zmatků a bouří husitských; mezi Husity pak byli Táborité nad jiné zuřivými nepřáteli kněží a řeholníků, klášterů a chrámů katolických. Před vztekem zaslepených těchto stoupenců Žižkových neuchránily Sázavu ni památky, ni hrob sv. Prokopa. L. P. 1427 udeřili na Sázavu, vypálili chrám tento i klášter; hrob však sv. Prokopa řízením Božím zůstal nedotknutý pod ssutinami.

Jiná doba bouří byla 200 let později, za času třicetileté války, kteráž zemi naši a národ náš uvedla na pokraj záhuby, a zhoubné vlny své i v toto zátíší hnala.

Ještě jiná doba strastí byla pro národ náš za císaře Josefa II., kterýžto nepochopiv povinnosti své co panovníka světského, do záležitostí duchovních se míchal, a přísně zapovídal procesí a poutě, které zbožný lid na počest světců a světic konati uvykl; ano i pokutoval spolky náboženské, jmění jim odňal, a takto život křesťanský dusil.

Tyto bouře a strasti přicházely na národ náš vždy tehdy, když začal zapomínat vážit sobě Boha, když začínal vlažným býti zvláště v úctě svých svatých. Když lid odvracel se od Boha, odvrátil se i Bůh od něho, zanechal ho na čas žádostem jeho, a vydal ho v ruce nepřátel, by mu ukázal, kam to přivede národ bez Boha! Kdykoliv ale lid český, podoben lidu israelskému, své chyby poznávati počal, k Bohu se vracel, vrátil se i Bůh k němu, úcta svatých, přátel Božích opět se množila, a lid opět šťastnějších dočkal se dob.

Podle panujícího vedra a jiných ukazů v přírodě soudíce říkáme, že asi brzo přijde nějaká bouře; a pozorujeme-li ty rozličné známky v lidstvu kolem nás, snadno hádati můžeme, že snad nedaleký je čas, kdy opět Bůh bouří sešle, aby oddělil spravedlivé od nespravedlivých. Vždyť láska k Bohu, jakož i úcta svatých, jako kvítka za vedra slunečního na mnoze vadne, a naproti tomu jest veliký počet lidí, kteří buď pro mrzký zisk, buď pro hříšnou chloubu lid od Boha odvádějí, slávu, velikost národa v ústech sice nosí, zatím však rukou katovskou srdce

česká vraždí, otravující je nevěrou a zpuštělostí mravů; osvětou se honosí, a lid místo v slibovanou osvětu do temností hříchů a smrti věčné uvádějí! Řcete, zdaliž to nejsou známky blížící se bouře? —

Za času sv. Prokopa byli časové poborní časům nynějším; plní nevěry, pověry, vzpoury, různic, vražed, krveprolití. Tu Bůh dobrotivý, slyše úpění lidu a chtěje ho opět k sobě přivést, rozžehl — nebludickou bohaprázdne osvětu, ale rozžehl jasnou pochodň *svaté víry* mezi knížaty a lidem, a poněvadž uposlechli, blažené, šťastnější časy se jim opět navrátily.

Ano *víra* jest ta mocnost, která i hrozící bouří za naší doby odvrátiti může, jak sv. Pavel nás o tom ujišťuje slovy svými: „*Přede vším berte štít víry, kterýmž byste mohli všechny ohnivě šípy nešlechetníka uhasiti!*“ Víra jest ten štít, kterýž útoky nepřátel spasení našeho od nás odvrátiti může.

Když za starých dob bojovníci v boj se měli vydati, tu prohlíželi štíty své a zkoušeli je, zdali i dost *velké* jsou, aby tělo jejich zakryly; — i dost *pevné* — i dosti dobře *spořádané* neb *zřízené*, by rány nepřítelů zadržely. A i my, v Kristu shromáždění! jsme na světě tomto bojovníci, bojovníci pro Boha a spasení naše, praví bojovníci Boží. I nám třeba v nynějším čase války spravedlivých proti nespravedlivým, věřících proti nevěřícím, pravdomilových proti lhářům — prohlížeti *štíty své víry*, zdali je dost velký, dosti pevný a dobře zřízený, by před nepřátely nás uchránil, t. j. třeba jest skoumati víru svou; neb má-li víra naše býti pravá, spasitelná, musí být jako štít 1. dost velká t. j. *všeobecná*; 2. *pevná*; 3. dobře *spořádaná* neb *živá*. —

Víra, která nás má spasit, musí býti 1. *všeobecná*. Kdy jest všeobecná? Když věříme t. j. za pravdu máme všechno, co Bůh zjevil, a sv. mužové v písmě sv. sepsali; víra naše jest všeobecná, když za pravdu máme i všechno to, co církev Ježíše Krista věří a učí skrze své biskupy a kněze, poněvadž Kristus Pán poručil, by všickni učení církve poslouchali, řka apoštolům svým: „*Kdo vás slyší, mne slyší; a kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá.*“ (Luk. 10, 16). Víru takovou bez obmezení či všeobecnou slíbili jsme, prv než kněz vodu křestní na hlavu naši vylil, skrze ústa kmostrů, kteříž nás na rukou drželi. Kdybychom víry všeobecné neměli, ni křest, ni skutky dobré nám by nespomohly, jak sám Spasitel nás o tom poučuje, když praví (Mrk. 16, 16.): „*Kdo uvěří a pokřtěn bude, spasen*

bude; kdo neuvěří, ten (byť i pokřtěn byl) bude zatracen.“

Víru obecnou však nemá, kdo nechce věřit, a se vymlouvá, že nemůže rozumem svým pochopit, čemu Bůh neb církev učí. Ale věřit znamená, za pravdu míti, o čem se sami přesvědčiti nemůžeme, co však přece za pravdu máme proto, poněvadž nám to zjevil, kdo to vědět může, a jehož i za dost upřímného máme, aby nám pravdu pověděl. Jestliže ale za pravdu máme, co nám pravdomluvný člověk povídá, jakou naleznou nevěrci jednou omluvu, že nevěřili samému Bohu, nejvšv pravdomluvnému, že nevěřili církvi, kterouž On za učitelku národů ustanovil, a kteráž, že se nikdy nezmýlí, slíbil?

„*Kdo neuvěří, bude zatracen*“ praví nejdobrotivější Spasitel, a apoštol jeho sv. Jakub dokládá (2, 10): *Kdobykoli celý zákon zachoval, přestoupil-li by pak jediný, učiněn jest všemi vinen*, t. j. bude právě tak trestán, jakoby celý zákon Boží nebyl zachovával; kdo by i jedinému článku sv. víry odpíral, má Boha za lháře, a jest svou věčnou záhubou vinen. Kdo slovům Božím nevěří, n. p. že jest hned po smrti soud, že jest peklo věčné; kdo by říkal, že člověk musí dle ducha času — což nic jiného není než dle lidí daremných — se řídit, a že může zákony Boží a církevní zanedbávati, že nemusí v neděli a ve svátek do kostela choditi, kdo by říkal, že pošetilost jest, postiti se, že může v čase postním po nocích hýřiti, poněvadž to světské zákony nyní dovolují: kdo by jen jediný z těchto neb jiný článek víry neb mravů křesťanských upíral, víry všeobecné nemá, a spasen býti nemůže. —

Víra naše, má-li ku spasení nám dopomoci, musí být 2. *pevná*. Kdy jest pevná? Když jest taková, jakou měli všickni sv. mučníci a vyznavači, že nic na světě, ani lichocení, ani pronásledování, ani muky, ani smrt na nás nevymohou, bychom své víry se zřekli.

Víry takto pevné nutně jest nám potřeby, jelikož víra jest základ, na kterémž celý křesťanský život jako nějaké stavení spočívá; jestliže základ není skálopevný, zdaliž v čas bouře stavení se nesesuje? Pevné víry vždy, zvláště v nynějších časech jest nám velice třeba, kdežto přemnoho jest těch, kteříž propadli nevěře neb lhostejnosti u víře, a bez počtu těch, kteříž v divadlech a jiných veřejných místech posměchem, a pohoršlivými povídkami v novinách a jiných spisech lidu zbožnému kněze, biskupy a

hlavu křesťanstva, staříckého sv. Otce Pia IX. zostuzují, by takto podkopavše důvěru v kněze, lid o víru a tudy i o mravopoctnost oloupili. Víry pevné jest nám potřebí, jestliže do společnosti takových lotrasů padneme, bychom co hodné dítky matky církve dovedli se zastat, jakož i jejich ústavů a nařízení. A jelikož pevné víry nám potřebí, tu i třeba, bychom rádi službám Božím přítomni byli, slovo Boží uctivě poslouchali, dobré, zbožné knihy čtali, Boha nejen doma, ale i veřejně modlitbou a zpěvem chválili, poněvadž všechny věci tyto k víře pevné nás povzbuzují a vedou.

Víra naše, má-li k spasení nám dopomoci, musí býti 3. *živá*. Kdy jest víra živá? — Kdy jest člověk živ? — Člověk je živ, když dýše, cítí, se pohybuje. Dle toho i víru živou v sobě má ten, kdo jedná vždy tak, že víru svou ve všech skutečích svých na jevo dává.

Co do stromu, byť mohutně rozkládal nad zemí větve své, byť pevně zakotven byl v zemi kořeny svými, jestliže nepřináší dobrého a užitečného ovoce? K ničemu jinému není, leč aby byl vyřazen a uvržen do ohně. A co do křesťana, jestliže věří třebas všechny články víry i mravů učení křesťanského, jestliže i před světem víru svou statně hájí, pakliže přece dle pravd Božských, kterým věří, život svůj nezařídí, a ovoce dobrých skutků nepřináší? Člověk takový podobá se stromu neužitečnému, a bude jako on uvržen do ohně! Že nespokojí se Bůh *pouhou* vírou, jasně vysvítá ze slov Spasitelových (Mat. 7, 21.): *Ne každý, kdož mně říká Pane, Pane, vejde do království nebeského: ale kdo činí vůli Otce mého, kterýž v nebesích jest, ten vejde do království nebeského*. Víra bez skutků jest strom bez ovoce, ořech bez jádra, zvon bez srdce, tělo bez duše.

Co platno také věřiti, že jest Bůh, který stvořil věčné nebe pro své přátele, a věčné peklo pro hříšníky nekající, jestliže přece žijeme tak, jakoby pekla nebylo, a jakobychom nepřáli si po útřapách života tohoto věčnou odměnu vzíti v nebi? — Co zpomůže věřiti, že lakota, smilstvo, nespravedlnost, opilství vylučují nás ze společnosti svatých, jestliže takovýchto nepravostí přece činíme, jakobychom ničeho neměli za ně se obávat? — Jaký užitek z toho, věříme-li slovům Páně, „že *království Boží násilím jest*,“ jestliže pražádného sobě nečiníme násilí, v ničem žádosti své nepřemáháme, abychom konečně odvykli klení, rouhání, pomlouvám a jiným neřestem, a

křesťanské povinnosti svědomitě konat se naučili? — Co prospívá věřit, že zlých spolků, nebezpečných vyrazení vystříhati se máme, jestli že tak nečiníme? — Co platno věřit, že nevíme ani dne ani hodiny naší smrti, jestliže polepsení den ode dne odkládáme, jako bychom na věky zde žíti měli? — Víra, která nejví se v skutečích dobrých, není víra živá, která provází do života věčného, jest ale víra mrtvá, která vede k smrti věčné.

Věř všechno — pevně — a skutky dokazuj, co věříš, a tak budeš spasen!

Víru všeobecnou, pevnou, živou měl sv. Prokop. On sám každé slovo Boží za pravdu měl, a tak i lid ze všech končin českých vlastí k němu se hrnoucí učil zachovávatí všechno, cožkoliv Božský mistr věřiti a zachovávatí přikázal; sv. Prokop dokázal, že má víru *všeobecnou*.

Sv. Prokop měl i víru *pevnou*, která nižádnými překážkami zviklána býti nemohla. Když jeho současníci v rozličných neřestech se brodili, on věrně a pevně zůstal ve svém přesvědčení; a poněvadž nemohl zatvrdělé srdce jejich obměkčiti, opustil všechno, což mu ve světě milého bylo: své příbuzné, přátele, své důstojnosti v královské kapitole Vyšehradské, aby snad nebyl skrze věci tyto stržen do víru nepravostí.

Sv. Prokop měl i víru *živou*, an nešlešnými dobrými skutky dokázal, jak velice mu vůle Boží na mysli ležela. Živá víra jeho to byla, kteráž ho vedla na místa tato, ondy pustá, aby zde žil opuštěn ode všech, kromě Boha aby zde věk svůj trávil v modlitbách a rozjímáních, v zapírání sebe, a mrtvení svých žádostí. Živá víra tato ho pudila, by ku prospěchu svých krajanů poustě proměnil v utěšenou, svatou osadu bratří řeholních, by lidé ze všech končin země nalezali zde poučení v potřebách duchovních i tělesných, a útěchu duším zkoroučeným.

Zajisté! obecná, pevná a živá víra zrodila v sv. Prokopu naději v budoucí odměnu, a naděje tato opět plodila v srdci jeho vřelou lásku, lásku k Bohu i k bližnímu. Pravá víra má v sobě tu záračnou moc, že z člověka hříšného učiní člověka bohu libého, svatého; pravá víra znechutí člověku nekalé radosti života tohoto, a myslí jeho k radostem a blaženostem věčným, nebeským, a k obcování s Bohem povznáší.

A hle, co víra působila v sv. Prokopu, to dovede učinit i v nás, pakli jen tak ochotně jako on srdce své jí otevřeme.

Víra obecná, pevná, živá zrodí i v nás naději v budoucí věčnou odměnu, a tato naděje i nás povzbuzovati bude, bychom svou lásku Bohu věnovali, jeho dobrodiní uznávali a velebili, a z lásky k Němu i bližního milovali. Víra pravá, horlivá i nás naučí, abychom zbožní byli v obcování s Bohem, a dobročinní, laskaví v obcování s naším bližním; víra horlivá naučí nás býti trpělivými ve svých křížích, bolestech a protivenstvích; víra pravá i z nás učiní lid svatý.

A jest-li tomu tak, jak v životě světce Prokopa, jakož i v životech všech svatých, světíc a vyvolených Božích pozorovati můžeme, že víra obecná, pevná, živá k životu svatému a do věčného království vede: což dbáti budeme na lákání lidí zlých, kteříž srdce svá odevzdali ďáblu, a kteří buď ze zisku bídneho, buď pro hříšnou chloubu lid od Boha a svatých patronů odvádějí, náboženství mu haní a jiné bohy mu ukazují, jako u p.: pohanské, divoké radovánky, veselosti, a rozkoše světa tohoto? Jestli že jen pravá víra v Ježíše Krista spasiti nás může, což dbáti budeme na lidi zpustlé, kteříž vybízejí lid, by místo sv. Jana Nepomuckého ctíl hrého Jana Husa; a kteří místo obháje pravdy a bořitele, nepravostí sv. Václava vychvalují Žižku bořitele stánků Božích; kteří místo Prokopa svatého vynášejí odpadlíka Prokopa Holého? Což dbáti budeme na ty, kteříž místo slova Božího v kostele nabízejí slova svá v nestoudných knihách a časopisech; místo mše sv. a hodů ve sv. svátostech zavádějí hody rozpustilé a noční popíjení, a při tom všem se chvástají, že národ takto osvěcuje a pokročilým činí? Ovšem přijde na to, odkud a kam pokrok se činí, jestliže od špatného k lepšímu, neb od lepšího k horšímu; což neříká se i o souchotináři, že také pokračuje nemoc jeho a přece pokrok ten vede ho k smrti! Proč by nemohlo se říci i o neznabožích, že pokračují? Ejhle, jaké pokroky činí! Po ovoci jejich poznáte je! Každý, kdo moudrosti jejich si kupuje, domnívá se býti lepším, než jsou druzí, nechce nikoho poslouchati. Je to pokrok? Mládež ve škole pustne, mladý lid oddává se opilství a smilstvu beze studu; mezi manžely panují ustavičné spory a hádky, v obcích velkých i malých panuje rozbroj a svár. Ach! co tu již slzí a i krve vyteklo n. p. v Paříži nedávno pro samou osvětu, pro samý pokrok, kterýž o Bohu nic věděti nechce! —

Vědouce, Nejmilejší v Kristu! že jen

skrze víru v Ježíše Krista úplnou, pevnou a živou lze nám spasení věčného dojíti, nenechme se řeční svůdníků takových o blaho věčné připraviti; ale co vykoupenci Kristovi pevně stůjme u víře, kterou Kristus Pán nám hlásal, kterou sv. Prokop naše předky posvěcoval, a kterouž apoštolové Kristovi až do dnešního dne hlásají; a od toho poznání nikdy se neuchylujme, byť nás kdo koliv a jakými koliv slovy od Krista a svatých patronů odvracoval, na paměti majíce slova sv. Pavla, písačho ku Gal. 1, 8.: *„Kdyby anděl s nebe kázal vám něco jiného mimo to, co my kázali jsme vám, proklet buď!“*

Proti pak útokům zjevných i tajných nepřátel jako praví bojovníci Boží se ozbrojme zbrojí takovou, jakouž nám týž učitel národů sv. Pavel v listu k Efeským nabízí, kdež praví: *„Vezměte oděni Boží t. j. získejte si nejprv roucho milosti Boží skrze upřímné pokání; bedra svá opásejte pravdou sv. náboženství, tělo své oblečte v pancíř křesťanské spravedlnosti; nohy obujte přípravou evangelia, t. j. buďte vždy hotoví kráčet dle pravidel sv. evangelia a příkladu Páně; na hlavu posaďte lebkou spasení t. j. naděje budoucí odměny; slovem Božím jako nějakým mečem se braňte proti útoku nepřátel. Předě vším ale berte štít víry, kterýž byste mohli všechny ohnivé šípy nešlechetníka uhasiti!“* —

Jako vojínové přísahají ku praporu, tak my vždy ku praporu Ježíše Krista se hlasme, a na tomto místě posvátném, kde rámě sv. bojovníka Prokopa odpočívá, které bezpočetné kajícíníky rozhřešilo, které často se zdvihalo, by lidu žehnilo k boji proti zlému světu a vlastním zlým žádostem, — zde obnovme předsevzetí a sliby na křtu sv. Ježíši Kristu učiněné, zde za příkladem světce Prokopa, kterýž v tomto chrámu Panny Marie tak činíval, vyvolme si za stále heslo celého života, jemuž žádná mocnost odolati nemůže, heslo: *Ježíš a Maria!*

Vzhůru tedy, kdož chcete býti praví Boží bojovníci, a začneme boj s nepřátely našeho spasení, a koruna věčného vítězství nás minout nemůže. Nechtějme naříkati na zlé časy nynější; začneme bojovat každý nejprv sám s sebou, učme se sami sebe přemahat, jako sv. Prokop v tehdejších zlých časech sama sebe nejprv opravoval, zdokonaloval. Hospodáři, budiž dobrým, křesťanským hospodářem, kterémuž v pravdě blaho čeledě duševní i tělesné na srdci leží! Otče, matko! bděte nad dítkami svými, by hodní křesťané z nich vychováni

byli! Ty představený, udržuj bázeň Boží mezi poddanými svými! A jako sv. Prokop skrze spolubratry své, které slovem a příkladem svým k svatosti života vedl, nový křesťanský život v Čechách zavedl, tak každý z nás v domácnosti své slovem i příkladem může mnoho polepšit, mnoho lidí zlých neb svedených úsilím svým napravit, a nepřítelé takto přemoci. Z naší víry obecné, pevné, živé zrodí se i nám, i svěřeným nám duším naděje v odplatu věčnou, a naděje tato naučí nás milovati Boha ve všem — nade všechno, a bližního pro Boha!

A sv. Prokop, jehož již praotcové naši co ochránce a zástupce země české vyzývali, zvláště pak v časech válečných a v obecných strastech do jeho ochrany se poroučeli, pod ochranu vezme nás v boji tomto proti hříchům našim i hříchům našich milých; on od nás, kteříž jsme dítky téže české země jako on, přímluvou svou u Boha odvrátí hrozící metlu trestu Božího; sv. Prokop vyprosí na Bohu, by dobré símě, kteréž nyní jste v srdce přijali, hojný úžitek neslo i vám, i těm, mezi které je domů přinesete, aby jednou, až Bůh vás za sv. Prokopem na věčnost povolá, prvně hlavu skloníme k odpočinutí věčnému, se sv. Pavlem zvolati jsme mohli: *„Dobrý boj jsem bojoval, běh jsem dokonal, víru jsem zachoval. Naposledy uložena jest mi koruna spravedlnosti, kterouž mi dá Pán v onen den spravedlivý soudce.“* Amen.

Nad spícím dítětem.

Spi mé dítě, spi jen klidně,
anděl strážný chrání tebe,
matička se v hlavách modlí,
za tvé blaho prosí nebe.

Spi, mé dítě, spi jen klidně,
usmívej se v rajsčém snění:
brzoť minou šťastná léta,
trpka přijdou probuzení.

K. Matějka.

Úvahy na neděle a svátky celého roku.

XLVII. V neděli VII. po sv. Duchu.

Dnešní sv. evang. (Mat. 7, 15—21.) přirovnává člověka k stromu a skutky jeho k ovoci. *Jak strom poznán bývá po ovoci, tak člověk křesťan po skutcích.* Všickni křesťané, zvláště pak osoby duchovní a

klášterní, jsou služebníci Boží. Služba, jižto Pán na nás požaduje, nezáleží toliko v slověch, v modlitbách a pobožnostech, nýbrž a hlavně v skutcích, totiž abychom věrně konali vůli Boží, bychom bedlivě zachovávali jeho sv. přikázání. Horlivý křesťan plní nejen, co Bůh přísně poroučí, nýbrž i co radí a když mu příležitosti podává, aby něco podstoupil, rád trpí pro jeho čest a chválu. Toté nejistější známka věrnosti a lásky naší k Bohu. — Není dosti, abychom víru svou toliko vyznávali, nýbrž musíme ji také dokazovati skutky. Jinou cestou nelze nám vjít do království nebeského, o čem máme výrok neklamné božské pravdy, slova samého Spasitele *„Ne každý, kdo mi říká: Pane, Pane, vejde do království nebeského, ale kdo činí vůli Otce mého, kterýž v nebesích jest, ten vejde do království nebeského.“* — Strašlivá to slova pro ty, kteří mnoho slibují, ale málo plní; dobrá předsevzetí činí, však jich nezachovávají; Boha toliko ústy ctí, ale skutky svými ho zapírají, ano jej potupují; kteří mnoho a často hřeší a nikdy se nepolepší. — Skutky chce Hospodin, ne pouhá slova. Dobře a třeba jest se modliti, však i přikázání Boží třeba plniti. Jedno sluší činiti, druhého pak neopomínati. Co prospěje služebník pánu, kterýž by mu činil mnoho poklon, však neplnil by rozkazů jeho? „Ne každý, kdo mi říká: Pane, Pane, vejde do království nebeského . . .“ Proto kř. zkoušejte sebe, zdaliž jste praví a věrní služebníci Boží? ctíte-li Pána nejen slovy, nýbrž i skutky? a výtky, jakéž vám svědomí činí, upřímně napravte. — Přistě netoliko se horlivě modlete, nýbrž i přikázání Boží věrně zachovávejte a plňte věrně, co jste přislíbili Pánu.

Dále není dosti, abychom činili vůli Boží jen někdy, časem, jen po sv. zpovědi. Byť bychom až do posledního okamžení života měli konati mnohé práce, podstupovali mnohé nesnáze a obtíže, máme nicméně v pokoře a v poslušnosti Bohu zcela se podrobovati. „Činíce dobře, neustávejme, neb časem svým budeme žiti neustávající.“ (Gal. 6, 9.) — „Žádný den bez čárky, t. j. bez dobrého skutku.“ To budiž m. kř. i vašim heslem a pakli jste některý den nic dobrého nevykonali, jako druhdy císař Titus: mějte ho za ztracený.

Abyste pak m. br. a s. v Kristu snáze setrvali na cestě přikázání Božích, uvažujte často, že každým dnem blížíme se k smrti, ježto neuprosně vezme, co kde uchvátí, kde každý strom bez užítu, bez dobrých

skutků — bude vyfat a na oheň uvržen. Proto kř. pracujte, trpte a kajte se, dokud jest den; nebo přijde noc, kde nebudete moci pracovati ani se káti. „Pane, volejte se sv. Augustínem, zde pal, zde tráp, jen na věčnosti odpust.“ Na proti tomu pomněte, jak hojná mzda očekává těch, kteří setrvali v práci, v službě Boží a v trpělivosti. „Kdož rozzívá v požehnání, v požehnání žíti bude.“ (II. Kor. 9, 6.).

XLVIII. V neděli VIII. po sv. Duchu.

Pán Ježíš vypravuje v dnešním sv. evangeliu (Luk. 16, 1—9.) podobenství o člověku bohatém a vladaři nespravedlivém.

1. „*Člověk jeden byl bohatý, kterýž měl vladaře.*“ Člověk bohatý jest Bůh, vladař jest každý člověk. — Bůh mu svěril rozum, vůli, duševní a tělesné síly, a časné statky. — To vše není jeho mohovitostí. My lidé nejsme vlastníci, majitelé toho, což jsme a co máme; leč vladaři a jednou musíme počet vydati z vladařství. Jednou zavzní hlas majitele: „Vydej počet z vladařství svého,“ zodpovídej se ze všeho, co ti bylo svěřeno, co jsi přijal a jak jsi co vynakládal. — Vládněte tedy m. kř. se vším, co vám bylo propůjčeno, bedlivě a věrně, i abyste jedenkrát před soudnou stolicí Boží obstáli, již nyní každodenně ze všeho si počet vydávejte. —

2. „*Vydej počet z vladařství svého, neb již nebudeš moci vládnouti.*“ Tak zavzní nám jedenkrát všem v poslední, trpké hodině smrti. Abychom se tedy nemuseli lekati této hodiny jako onen vladař evangelický, užívejme všech statků a času života k svému duchovnímu prospěchu, k spasení duše své. „Čiňte dobře, dokud jest den, nebo přijde noc, kde žádný nebude moci dělati.“ (Jan 9, 4.) Konejte kř. nyní, co snad brzyčko nebudete moci konati.

3. *Vladař evang. rozmrhal statek svého pána.* A my, ach, jak mnoho statků tělesných i duchovních, ježto nebeský Pán, dobrotivý Bůh nám svěril, snad také jsme utratili, rozmrhali! Želejme toho dnes srdečně a děkujeme Bohu, že nás dosud nechává vládnouti a toho, co nám svěril, již lépe užívejme. —

4. „*Pochválil pán vladaře nepravého, — že opatrně učinil.*“ Rozumějte dobře: Pán nechválil vladaře proto, že ho lstivě okradl pro budoucí výživu svou, že z kradeného statku sobě přátely činil, poněvadž nevěrnost je vždycky hříšná, nikdy není chvály hodna; ale pochválil opatrnost jeho.

Budme kř. opatrní jako vladař evang. Užívejte časných statků a všech darů od Boha svěřených k svému prospěchu, dokavad jimi vládnete, t. ke cti a chvále Boží a k prospěchu duše své i svých bližních.

5. „*Synové tohoto světa opatrnější jsou, nežli synové světla.*“ Onino vědí hned prostředků, umějí si hned pomoci jsouce v nějaké nesnazi. A křesťané často dobří a pobožní neumějí si poraditi. Prostředků daremných, hříšných, jakýchž užil onen vladař evang., nesmíme ovšem nikdy se chápati, abychom cíle svého věčného dosáhli, však božský Spasitel ukazuje nám v dnešním sv. evangeliu dovolený a snadný prostředek, říká: „Čiňte sobě přátely z mamony nepravosti, aby když zhynete, přijali vás do věčných stanů.“ — To jest: Užívejte statků pozemských takovým způsobem, abyste jimi získali věčných. — Bůh život i zdraví nám dal, tedy pracujme; rozum nám dal, jímžto dobré poznati se snažme; vůli nám dal, proto jen dobré volme i činme a zlého se vystříhejme. Pozemských statků nám dal, jichžto nejen k své potřebě a k svému pohodlí užívejme, nýbrž podle možnosti s chudými se sdílejme, a takto do nebe si pomáhejme. Toť ta pravá opatrnost, ježto sluší synům světla, pravým křesťanům.

Rouhač.

„Hoj myslivče, hoj, pověz mi, proč dneska právě nestřílíš, ač nikdy střelou smrtící se cíle svého nechybíš?“

„Dnes nechci, pane, střílet; vždyť dnes je Boží neděle, a s knězem dlí teď zbožný lid ve chrámu Páně, v kostele!“

„Ha co mi kněz, a co mi chrám, jen rozkoš můj mi jesti bůh, a rozkoš jen okřeje můj svobodný a smělý duch!“

„Ó pane, tak již nemluvte, vždyť rouhavá řeč vaše jest, a v krátce vás by přísného moh' zastihnouti Soudce trest.“

„Hoj! což mi diš tu o Bohu, co trápit mne tím blouzněním? Vždyť dávno víš, že takovým já klepům nikdy nevěřím! Viz, u lesíka u cesty nad houštinou tam strmí kříž, že já se Krista nebojím, to nyní v krátkém čase zviš!“

A řka to, zeman rouhavý
nabíjí hříšnou svoji zbraň,
ku kříži míří jeho zrak,
a pušku klade na svou skrář;
a prv než sluha nábožný
uleknut blíže přiskočí,
zahoukne rána dědinou,
ku kříži koule zafičí.

„Teď se mnou pojď, a viděl jsi,
že Bohu já se vysmívám;
přistupme blíž, ať u kříže
sám na svůj čin se podívám!“
Přistoupne, bledne, s hrázou zří,
že pomstěn již jest jeho čin:
blíž kříže v roští sobě hrál,
teď v krvi leží — jeho syn. *Ant. Vř.*

Kláster františkánský v Dačicích na Moravě.

(Dokončení.)

Původně stál krásný, r. 1808 dne 17. července posvěcený kříž na hřbitově františkánském; poněvadž však zde bouřím a větrům příliš vystaven byl a tím mnoho utrpěl, postaven na jeho místo nový dřevěný kříž s obrazem Ukřižovaného, kterýžto obraz tehdejší konventual P. Valentin Friedrich maloval. R. 1854, tedy po 17 letech musil již opět jiný nový kříž na místo jeho býti postaven. Obraz Spasitele na plechu malovaný, provedl malíř J. Tullinger.

Chrám františkánský chová také krásnou stříbrnou, dobře pozlacenou monstranci, kterou r. 1762 Jan Kammerer, měšťan a dříve starší dačický chrámu daroval. Když pak všechno stříbro chrámové r. 1810 musilo se vydati, přišla také řada na onu monstranci, byla však opět od zbožných měšťanů Antonína Zvacha, Jana Šroce a Vinc. Mosora za 129 zl. 48 kr. vykoupena a s tou podmínkou chrámu vrácena, by při každém vystavení velebné Svátosti kněz služby Boží konající se všemi přítomnými „Zdravas královno“ na jich zbožný úmysl se pomodlil, což se také až po dnes zachovává. — Podotknouti sluší, že zakristie kláštera toho r. 1801 byla okradena; škoda, kterou klášter tím utrpěl, dle udání tehdejšího kvardiana obnášela 488 zl. —

Oba zvony, které na věži klášterního chrámu se nacházejí, r. 1674 Frant. Ant. hrabě Berka od zdejší fary koupil; dne 22. července t. r. byly od praeláta řádu Praemonstrátů slavně posvěceny a 28. července na věž vytaženy a před slavností Porciuncula jimi poprvé zvoněno.

Dle nápisů pocházely z r. 1568.

Dne 13. ledna 1759 však větší zvon pukl a ve Znojmě přelit, vážil pak 184½ libry. Křtěn jest od Bonaventury Pitry, probošta benediktinů dne 28. března, a 31. března po prvé jím bylo zvoněno. Při přelévání ponecháno původní jméno Františka Antonína.

Dne 25. prosince 1772 opět zvon tento pukl a byl opět ve Znojmě přelit r. 1773. Téhož r. světil ho Řehoř Lambeck, opat a praelát brucký, 30. března jím zvoněno; vážil pak 181 liber. Když pak r. 1846 po třetí pukl, byl v Jihlavě přelit. Téhož roku byl od Ferdinanda Seky, zemského praeláta a opata řádu praemonstratského posvěcen a váží nyní jen 175 liber.

Knihovna klášterní, založená v druhé polovici XVI. stol., chová velmi mnoho krásných a vzácných děl, zvláště českých. Rozmnožena byla knihovnami zrušených klášterů olomúckého, znojského a jamnického, tak že nyní na 3000 svazků čítá.

Rozvržena jest dle obsahu kněh na 15 odborů, z nichž ovšem nejčetněji zastoupeny jsou spisy theologické. V odborech dějepisném, filosofickém a filologickém obsažena jsou všechna čelnější díla XVI., XVII., XVIII. a XIX. století. —

Mezi nejvýznamnější české spisy, jež knihovna chová, patří následující:

„Žalmy krále Davida,“ přeložil Jiří Strejc Zábřezský; 2. vyd. 1530, které však teprv r. 1630 v Hágú tištěny a od Daniele Strejce falekraběti Ruprechtu Porýnskému věnovány byly.

Satyrický spis o „Čertu“ s krásnými dřevořezbami z r. 1552.

Nový zákon z r. 1564 a kázání vydaná od výboru „Bratří Českých“ z r. 1616.

„Bibli“ od Veleoslavína (1613), Jiřího Melantricha (1570) atd.

„List“ od Jana Kapistrana, tak zvaná „filantia“ k občanům olomúckým, na pergaméně z r. 1457.

Mimo to přidělena příruční knihovna po P. Severovi ke klášterní, která také mnoho českých kněh chová. —

V archivu zdejším nacházíme též památky klášterů provincie české, zvláště moravských, psané na velkém foliu. — Jsou pak to památky kláštera Hořovického (1680), Pražského u Marie Sněžné (1233), Broumovského, Tachovského, Plzeňského, Votického, Bechyňského, Brněnského, Hájecského, Turnovského, Opavského, Zásmačského, Hradištského, Skalký a Kroměřížského. — Mimo to chová archiv tuniku a plášť

Jana Kapistrana, která reliquie po zrušeném klášteře Brněnském do Dačic přišla.

Knihovna a archiv uvedeny teprv r. 1846 v jakýsi pořádek za kvardiana Anastase Skoloudy, o zvelebení její získal si mnohých zásluh také nynější kvardián P. Benedikt Rosička.

Co pak se týče počtu řeholníků zde bydlících, byl v rozličných dobách rozličný. Z počátku přišli sem pouze dva kněží řeholní, ale r. 1678 bylo jich zde 9 a r. 1746, poněvadž tu i studující klerikové bydleli, celkem 28; nyní bývá obyčejný počet 5—6 kněží a 3—4 bratří laikové. —

Slušno pak o některých zvláště se zmíniti.

a) Hrabě Deblín, pán na Starých Hradech. Tento urozený pán zřekl se svých nároků na statky dědičné ve prospěch svého bratra, vstoupil v Dačicích v řád františkánský a obdržel klášterní jméno Benvenutus; studoval v pražském semináři theologii, měl pak r. 1762 v Pražském chrámu u Matky Boží Sněžné veřejnou disputaci o theologických větech, byl výtečným kazatelem, zvláště co taký v Olomouci známý a zemřel 9. května 1816 při klášteře v Moravské Třebové co stařec a kněz jubilovaný.

b) P. Vít Filip Filkuka z Jamnice rozený, po mnoho roků kněz kláštera Dačického. Při zrušování klášterů a dosazování kněží za císaře Josefa dostal se za faráře do Kostelní Vydrží, kde od r. 1792 až do roku 1817 setrval, pak ale nekończnou touhou jat, nastoupil cestu k sv. hrobu do Jerusalema.

Přišel do Jerusalema vstoupil opět v řád františkánský, stal se v klášteře Nazaretském, pak i v samém Jerusalemě při sv. Hrobě představeným duchovním. Zde pak účinkoval zvláště co horlivý zpovědník pouťníků ze zemí rakouských a neunavenou svou péčí při opatrování jich za čas pobytu jejich ve svaté zemi dobyl si takové pověsti, že mnohé zpomínky r. 1840 ve veřejných listech mu věnovány. Zemřel v Jerusalemě dne 24. prosince 1835. —

c) P. Petr Alcantara Friedland, v Lípě v Čechách 11. června 1810 narozený; vstoupil 2. října 1830 do řádu františkánského v Praze, studoval tam na universitě theologii a 6. srpna 1837 byl na kněze posvěcen. V letech 1841 a 1842 byl členem zdejšího kláštera, r. 1846 přišel do Vídně co assistent ku správě Svaté Země, r. 1847 odeslán co apoštolský missionář do Jerusalema a zemřel 17. srpna 1850 v Al-Kairo

v Egyptě, onemocniv přílišnou palčivostí slunce při průvodu mrtvolky ku hrobu.

Jindř. Eraz. Vitásek.
br. l. ř. frant.

DOPISY.

Od Č. Brodu, 28. června 1871.

Odchod a příchod duch. správce ve Lstiboři.)

Obec Lstiboř stala se dne 13. června jevištěm dojemné slavnosti. V ten den přistěhováť se do Lstiboře nový p. farář Josef Suchan, který po tu dobu byl farářem na Hradešíně; posavadní pak administrátor fary Lstibořské, vp. Vojtěch Polanecký odebral se co nově ustanovený farář Kolodějský na místo své. Ačkoli příchod nového duch. správce na 11. hodinu dopolední ustanoven byl, nicméně scházeli se osadníci z přifařených obcí již z rána do Lstiboře, a sice především proto, aby přítomni byli mši sv., kterou p. administrátor, jenž po více než 12 roků s neunavnou horlivostí v Lstiboři duchovní správu vedl, co posavadní duch. správce zde naposledy obětoval. Proto byl farní chrám v ten den četně navštíven. Ukázaliť tu osadníci Lstibořští, že nezapomněli na slova Jeho Eminence, jenž při letošní generální visitaci ve škole zřejmě pověděl, že mají děkovati Bohu za to, že po tak dlouhý čas zde horlivého duchovního měli, a je napomínal, aby Boha prosili, by jemu i na novém místě jeho působení milosti své a posily hojně poprál. Když po mši sv. vp. administrátor ještě do školy se odebral, aby se tam s milými dítkami rozloučil, zapěly mu při vstoupení jeho do školy dítky na rozloučenou píseň, jejížto prvéjší slohy končily slovy: „To byl dobrý pastýř náš!“ poslední pak sloha obsahovala modlitbu za něho. Hojně slzy ronily se po tvářích hluboce dojatého duchovního, tak že sotva sto byl, několika slovy jim „s Bohem“ dáti, a je napomenouti, aby i nového svého duch. správce a katechetu upřímně ctily, milovaly a poslouchaly. — Mezi tím vyjelo ze Lstiboře při zvucích hudby četné banderium mladších rolníků novému d. p. faráři asi na hodinu cesty vsťříc. Ač pro silný déšť v předcházející den a noc cesty byly neschůdné, přec sešlo se osadníků valný počet před chrámem k uvítání nového p. faráře, jež předcházela pověst dobrá, že jest knězem horlivým a zasloužilým, i od Jeho Eminence vyznamenaným a lidu milovným. Jak mile spatřeno, že d. p. farář na půdě osady se nalezá, zazněly rány z hmoždířů a hlahol zvonů. Lid shromážděný,

školní mládež s učitely a v jich čele posavadní duch. správce seřadili se před chrámem k uvítání jeho. Když konečně za střelby povoz až k shromážděnému zástupu se přiblížil, vystoupil z něho d. pan farář a pozdravil všech slovy: „Pochválen buď Pán Ježíš Kristus!“ Po hlučné odpovědi lidu: „až na věky amen,“ — uvítalo p. faráře jedno děvčátko řečí dojemnou, druhé pak mělo k posavadnímu p. administrátorovi řeč na rozloučenou; obě pak podaly duchovním pěkné věnce. Na to promluvil p. farář J. S. k shromážděným několik slov, v nichž vyjevil veliké pohnutí své nad tímto neočekávaným, slavným a vroucím uvítáním. Potom odebrali se všickni do chrámu, u jehožto hlavních dveří opět jeden z dospělejších žáků a jedna žákyně měli řeči vítací a loučící. U presbyteria oslovil v. p. administrátor nového p. faráře krátkou řečí, ve kteréž ukázal na to, kterak podivně cesty pastýřského působení jich obou se stýkají. Když bez mála před 15 roky p. farář J. Suchan stal se farářem v Skalici na pobřeží Sázavy, jmenován jest v. p. V. P. kooperátorem na osadě Sázavské, a tu nejednou stalo se, že jeden druhému v duch. správě vypomáhal.

Po dvou letech stal se onen farářem na Hradešíně, tento pak ustanoven k němu za kaplana. V bratrské lásce a svornosti působili tam spolu, ovšem ne dlouho; nebo již po půl letě poslán jest v. p. V. P. do Lstiboře, aby zde po boku staříčkého a chorého p. faráře F. Wolfa duch. správu co administrátor vedl. Nyní po 12tiletém zde působení, a po úmrtí p. faráře F. Wolfa odevzdal duch. správu osady Lstibořské opět d. p. faráři J. Suchanovi, sám pak nastupuje duch. správu v osadě Kolodějské, kterouž týž p. farář J. S. před 15 roky byl řídil. — Po této řeči uvedl p. administrátor nového p. faráře k hlavnímu oltáři slavnostně okrášlenému a osvětlenému, před nímž d. p. farář za dlouhou chvíli se modlil a pak shromážděným osadníkům udělid požehnání s nejsv. Svátostí. —

Po požehnání doprovodil lid i školní mládež oba duchovní do farního domu, kdež pak oba, anof již čas polední byl, něco málo pojedli, an v. p. administrátor bez odkladu na nové působiště své odebrati se měl. Lid shromážděný neodešel, ale zůstal dílem ve dvoře farním, dílem před farou státi, aby mohl „s Bohem“ dáti svému posavadnímu duch. správci, V. P. Dp. farář J. S. nejen svým povozem dal jej dovézt k stanici Č. Brodské, alebrž i sám jej

vyprovodil. Banderium opět se shromáždilo, aby jej podobně vyprovodilo. Hlučné „s Pánem Bohem!“ ozývalo se z úst všech shromážděných, a v očích téměř všech zatřpytily se slzy upřímné lásky, když za hlaholu zvonů a hřmění hmoždírů ubíral se v. p. V. P. z osady, kteráž mu jistě po celý život v milé památce zůstane. Banderium doprovodilo jej až na pomezí osady, kdež jim srdečné díky vzdal za jejich počtu a lásku, načež mu banderium hlučné „Sláva!“ a „s Bohem!“ provolalo. —

Takovým způsobem dokázala osada Lstibořská, kterak ctí a váží sobě pastýřů duchovních, a dovede oceniti blahodárné působení a zásluhy jejich; ukázala, že v ní panuje láska a oddanost k horlivým sluhům sv. církve, kteří v chrámě a ve škole i v soukromém působení s mnohou námahou pečují o pravé a ušlechtilé vzdělání, jakož i o vezdejší a budoucí blaho lidu našeho. Doufáme, že na osadě této nikdy nevyhyne tento duch víry Kristovy a oddanost k Církvi katolické a sluhům jejím, a že náš dobrý lid nedá se svěsti lichými ano záhubnými řečmi těch, o nichž platí slova sv. Pavla, „že jsou nepřátelé kříže Kristova, jichžto konec jest zahynutí, jichžto bůh břicho jest, a sláva v zahanbení jejich!“ (Filip. 3, 18. 19.) V této naději provoláváme zbožné osadě Lstibořské z plna srdce Sláva! — †.

Z Kralovic dne 25. června 1871.

(Slavnost nejsv. Srdce Páně či „odpuštěk“.)

Skončili jsme osmidenní slavnost Srdce P. Ježíše, která zde vůbec známa jest pod jménem „odpuštěk“, jichž účastným se stává, kdož předepsané výminky vyplní. Slavnost ta trvá od pátku po oktávě Božího Těla až do pátku následujícího a ačkoliv není od pradávna, přece bývá při ní velké účastenství a sejde se vždy dílem účastníků jednotlivých dílem procesí z blízka a daleka, z obcí Českých i Německých velmi mnoho, pročež též důkazem jest, že v „rámci“ katolictví a ne jiném smíření národností jediné možno.

Tak i letos vydařila se slavnost naše, příznivým počasím jsouc podporována, ku potěšení všech dobře smýšlejících. V pátek navštívili náš starobylý a krásný chrám osadníci farnosti naší z vřkoluňích obcí, přišedše většinou v průvodech, v sobotu pak rostlo účastenství ze všech stran, tak že náměstí kolem kostela i ulice lidem se hemžily. Množství lidu v kroji starodávném u nás zachovaném u českého i u německého lidu; hudba, jež večer hrála naán městí před

kostelem papežskou hymnu a jiné skladby; střelba z mozdířů na počest papežského jubilea: to vše upomínalo na matičku Prahu, která podobný dojem činí o slavnosti sv. Janské. V neděli pak přibýlo ještě více účastníků a procesí vedených na maoze od duchovních správců, taktéž vé čtvrték a v pátek či v poslední den slavnosti.

Milý zajisté jest pohled namnožství lidu naplňujícího všechny prostory chrámové, z nichž skorem nikdo neodchází, aniž by prvé sv. svátosti nepřijal. Byloť poenitentů v celku asi 3000; v zpovídání a kázání (6 za 8 dnů) laskavě pomahali vůkolní bratři duchovní, z nichž někteří po několik dnů u nás horlivě vytrvali. V pátek pak po polední, když skončila se velká mše svatá, zapěl se chvalozpěv sv. Ambrože na poděkování Bohu za to dobrodiní, že ctnosti a krásy srdce Ježíšova v duších mnohých zakotviti a rozmnožiti ráčil, spolu se zbožným přáním, by slavnost ta se nejen zachovala, ale k blahu našeho nábožného lidu rozkvétala ještě více. A. K.

KRONIKA

Z Prahy. J. Emin, nejdůst. p. kardinal arcibiskup odjel do Vídně, pročež v udělování svátosti biřmování ve vikariatu Berounském a Hořovickém od 1. t. m. pokračuje světící p. biskup Prucha.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 6—9. července v Emausích; od 10—13. u sv. Cyrilla a Methoda v Karlíně; od 14—17. u Voršilek.

— Ve farním chrámu Páně *Karlinském* koná se církevní památka sv. *Cyrilla a Methoděje* od dneška slavností osmidenň. V neděli 9. t. m. (o pouti) budou v 6 h. ranní služby Boží, v 8 a 9 h. tiché mše sv., v 10 h. kázání, v 11 h. slavná pont. mše sv., odp. o 4 h. české nešpory.

— V sobotu 15. t. m. bude se slaviti výroční pouť u sv. *Jindřicha* na Novém městě tímto pořádkem: V 6 a 8 hodin budou tiché mše sv., v 9 h. zpívaná ranní, po té něm. kázání, v 11 h. pontifikální mše sv., odp. o 4 h. bude české kázání, pak nešpory s požehnáním. Po celý oktáv bude v 10 h. zpívaná mše sv. a o 4 h. odp. nešpory s požehnáním.

— Dnes o 5. h. odp. bude se odbývati ve velké zasedací síni radnice staroměstské řádná valná hromada *jednoty pro dostavení hlav. chrámu sv. Víta* na hradě Pražském, v níž se mimo jiné vykoná volba předsedy.

Z Moravy. Pouť na *Velehrad* k oslavení 25letého jubilea sv. Otce uspořádaná vydářila se velmi skvěle. Byl to veliký tábor věrných katolíků. Sešlo se 64 kněží a na 50000 věřících ze všech konců. U večer před slavností nejenom kolem Velehradu alebrž po celé Moravě hora hoře, vrch vrchu oznamoval mohutnými plameny, že Pius IX. dočkal se let Petrových. Září přeletných ohňů na všech kopcích a osvětlením oken v dědinách noc proměněna jest v den. Jásotu: „Ať žije Pius IX.“ nebylo konce. Týž ohlas nesl se z Moravy po Čechách a ohně po hranicích našich hlásaly i Bavorům a Sasům věrnost Čechů k hlavě Církve. Jevíce radost s bratry Moravany nad jubilejní slavností sv. Otce, sdílíme s nimi i tu žalost, kterouž Brněnský „Hlas“ projevuje těmito slovy: Žádný list židovsko-liberalní nepro nesl se o jubileu tak *sprostým a hanebným způsobem jako Pražský orgán mladočechů „Národní Listy“*. Tuto něco na ukázkou: „U nás zlost, strach, jinde samé jubileum radost a sláva, (píše p. Neruda v Nár. Listech.) Rusové jsou o dvanáct dní se svým kalendářem za námi a nevíme tedy ještě, slaví-li se v Petrohradě 40leté jubileum *první cholery*, která tam propukla 9. června l. p. 1831, ale v Římě se slaví 25leté jubileum panování posledního (!) papeže, *rozeného hr. Maffei (sic) a šťastného otce* několika buclatých dogmat a líbezné dcery neomylnosti, kterou pan otec hodlá nyní provdat za kardinala Patrucci-ho. Pius devátý je chlapík! Stal se teprv před rokem u přítomnosti mé a několika set kardinálů a biskupů neomylným jako pán bůh sám a učiní jednu osobu sv. Trojice po druhé již co nejdříve zcela zbytečnými. Co měl n. př. duch svatý dříve práce s konklavem kardinálů, když mělo voliti nového papeže! a. t. d. Pius desátý, pan Patrucci už prý se cvičí v neomylnosti každý den dvě hodiny.“ — Dosti toho; podle ovoce poznáte je, a čím srdce kypí, tím ústa přetékají. Nevíme, stojí-li Národní Listy ve spojení s mezinárodníky (Internationale), ale to svědectví musíme jim dáti, že by listy pařížské komuny, kdyby se byla dne jubilejního dočkala, písice o slavnosti té sotva dovedly tento list český aspoň co do sprostoty překonati . . . My na Moravě soudíme tak: Psáti může teď ovšem kdo co chce: hanba by však to byla a hřích na národu a církvi spáchaný, kdybychom čísti a podporovati měli listy horší než židovské. snad proto jen, že jsou české a že tím snáze jed nevěry v útrobu národu vstřípiti mohou.

Jest na čase rázně se ozvat, a dejmež úplným vyklizením „Národních Listů“ a „Svobody“ z Moravy katolické na jevo, že nedáme sprostou hanu a drzý posměch kydati na posvátnou hlavu církve katolické, nedáme hanobit uličnickými nájezdy otce, kmeťa osmdesátiletého, jehožto ctihodné šediny úctu vzbuditi musí u každého čestného člověka, byť si byl i žid neb Turek.“

Z Německa. Jednota sv. *Bonifacia* měla r. 1869 všech příjmů 132.115 tolarů; r. 1868 měla příjmů pouze 100.512 tolarů, r. 1867 jen 93205; 1866 pouze 82681; r. 1865 ještě méně a sice 71273; r. 1864 jen 59.915; r. 1863 toliko 55159 a r. 1862 jen 48.226 tolarů; odkudž patrno, že příjmy do r. 1869 trojnásobně se zvýšily. Mimo to odkázal arcivévoda Maximilian z Este jednotě této značnou sumu 100.000 zl., kteráž r. 1864 byla ředitelstvu jednoty vyplacena v rakouských obligacích; roční úroky obnášely 6280 zl., z nichž se 89 místům misionářským peněžitě podpory dostalo. — Jednota trvá již 20 let a vydala celkem 1.006.803 tolarů ve stř. Z peněz těchto vydáno 396.276 tolarů k vydržování stanic misionářských a škol katolických, 436.923 tol. na zakoupení pozemků k stavbě chrámů, škol a budov farních, posléze 173.604 tol. k pojištění budoucího trvání církevních ústavů. Stanic, jenž z dotčených peněz se vydržíjí, jest celkem 319; z těch nachází se 15 v biskupství Kolíně nad Rýnem, 11 v Monastýrském, 88 v Paderbornském, 6 v Trevírském, 81 ve Vratislavském, 24 v Chlumském (Kulm), 21 v Hildesheimském, 9 v Osnabruckém biskupství, 7 v misiích severních, 11 ve Švýcarsku, 10 ve Fuldenském, 22 v Limburském, 4 v Eichstettském, 2 v Bamberském, 1 ve Würzburgském a 1 v Brixenském, 2 v Lineckém biskupství, 1 v biskupství Utrechtském a 2 v Jütlandě. — Jednota zřízena jest pod správou zvláštních komitétů v těchto diecésích: Kolín n. Rýnem, Monastýr, Paderborn, Trevír, Vratislav, Chlum, Hildesheim, Osnabruk, Lucemburk, Frýburk, Fulda, Limburg, Mohuč, Praha, Vídeň, Solnohrad, Sekov, Sv. Hipolyt. Pod správou biskupských ordinariátů (bez komitétu zvláštního) zřízena byla jednota v diecésích: Olomúci, Brně, Ostřihomě, Sedmihradsku, Spíši, Šoproni, Kaloči a Brixenách. Nejnověji byly také v některých diecésích Bavorských nařizeny sbírky ve prospěch jednoty: tak v diecési Augšpurské, Bamberské, Mnichovské i Eichstettské. Sbírka v biskupství Mnichovském vynesla r. 1869 úhrnem 3500, v Augšpurské 4000

zl. stř. Mimo tyto z celých diecésí sebrané příspěvky napomáhají k účelům jednoty také jednotlivé osobnosti neb spolky značnými dary. Tak n. př. v diecési Kolínské vydržíje vikariat Mühlheimský misii v Sudenburku; vikariat Düsseldorfský misii v Burbachu, duchovenstvo města Augspurku vydržíje misii v Anklamu; jednota šlechticů v Monastýrsku dává potřebné peníze na misii a školu v Baropu; jednota školních dítek ve Vorarlberku vydržíje školu v Theuernici. Jediná rodina K. v Kolíně n. R. vydržíje misii Zappendorfskou, dobrodinec z diecése Paderbornské misii Bahrendorfskou a statkář W. každoročně vyplácí 400 tol. stř. k udržování stanice misionářské. Mimo to utvořily se pod ochranou Sv. Bonifacia také *jednoty paní* v Kolíně, Monastýru, Düsseldu, Erfurtu, Paderbornu, kteréž o to pečují, aby chrámy katolické na stanicích misionářských zaopatřeny byly potřebným náčiním kostelním a rouchy posvátnými.

Ku podpoře katolické misie v severním Německu značnými příspěvky také napomáhá *Lyonská jednota misionářská*; dalať jednota do rozličných diecésí následující příspěvky (v závorkách uzavřená čísla naznačují sumu, mnoho-li v dotčené diecési bylo ve prospěch Lyonské jednoty sebráno příspěvků): Mohuč obdržela 5000 franků (sebráno 675 fr.); Hildesheim 1600 (1650); Kolín 15000 (81375); Monastýr 5000 (20285); Paderborn 27000 (28990); Trevír 7000 (28103); Pozňansko-Hnězdensko 7000 (31838); Chlum 6000 (318); Ermeland 6000 (479); Vratislav 55000 (13318); jiné misie severní 14000; úhrnem 163000 franků čili 43467 tolarů. Z jiných diecésí z Německa a Rakouska obdržela táž Lyonská jednota: z Frýburku 810 franků, z Budyšina 1560, z Dráždan 1260, z Fuldy 2411, z Limburku 700, z Osnabruku 6773, z Rotenburku 28231, z Prahy 482, z Vídně 1400, z Brixenu 1127, z Gorice 114, z Terstu 209, ze Zadru 408 franků. Jelikož jednota Lyonská příčinou francouzské války bezpochyby bude mítí letošního roku menší příjmy, uškodí to i katolickým misím v Německu nemálo.

Také jednota sv. *Ludvíka* v Bavořích vynakládá podle stanov třetinu svých příjmů (asi 16.0000 zl. obnášejících) na vydržování misii v severním Německu. Rovněž i mladistvá jednota sv. *Vladislava* v Uhřích (jejížto příjmy pouze 10000 zl. obnášejí) přispívá k vydržování katolických škol v Brunšvicku.

Uvážíme-li, že v Německu a v Rakou-

sku počet katolíků v národnosti německé obnáší 44 milionů, a že roční příjmy jednot misionářských nepřesahují 300000 tolarů stří.; musíme ovšem uznati, že mnohem čileji sobě počínají katolíci francouzské země; neboť ač jich jest pouze 37 milionů, věnovali přece k účelům katolických misí r. 1868 jeden milion tolarů (3.755.861 franků). V Belgii čítá se 5 milionů katolíků, kteříž každého roku 200.000 tolarů na misie věnují; jednota Lyonská dostává z Belgie ročně 325.877 franků.

Literární oznamovatel.

— „Kazatelé slovanští.“ Sešit 7. obsahuje káz. na den sv. ap. Petra a Pavla: 1. Co připomínají nám obrazy těch knížat apoštolských (z ruského). 2. O důstojenství, jež přijal sv. Petr od Pána i jak ho užíval (z horvátštiny); na den Navštívení P. M. I. Proč Maria navštívila Alžbětu, kdy navštíví též nás (z hornolužické srbštiny). 2. Jaké dary a požehnání přinesla M. do domu Zachariášova (z polštiny); na ned. V. po Sv. Duchu: 1. O zlořečení (ze slovinštiny). 2. O povinnostech manželů křesťanských (z horvátštiny); na den sv. Cyrilla a Methoda: O válce a bojování duchovním obzvláště v světě slovanském (z polšt.); na ned. VI. po Sv. D.: O moci slova Božího při stvoření a zachovávání tohoto světa, o požehnání Páně a učení z dnešního divu (z polšt.); na ned. VII.: 1. Péče naše o život věčný (ze slovinšt.). 2. Jak prokazovati máme víru svoji skutky lásky k Bohu a bližnímu (z polštiny).

— „Stručný dějepis Čech.“ Pro školní mládež sestavil Mart. Boh. Hornof, učitel v Holíčích. Čtvrté, opravené vydání. Schválen od dějepisce p. t. p. prof. Jana Lepáře, reditele c. k. ústavu ku vzdělání učitelů v Praze. Nákladem kněhkupectví I. L. Kobrova v Praze. 1872. Str. 50.

— „Kráľ liliputánský.“ Velká původní veselohra se zpěvem, hudbou a tancem v jednom jednání s předeherou a dohrou od Františka Pravdy. S nápěvy od Václava Kratochvíla. V Praze 1872. Nákladem vydavatelovým. Str. 102. — Jest to svazec I. sbírky, kteráž má název: Divadelní ochotníček pro mládež. Rediguje Ant. Konst. Víták, ředitel soukromého ústavu v Ratenicích. Týž hodlá novým rokem 1872 vydávati též výbor vhodných spisův pro mládež pod názvem: „Matice dítek.“

— „Čech“ vychází od 1. t. m. u větším formátu. „Pokrok“ přešel z rukou dosavadního majitele J. S. Skrejšovského na družstvo českých poslanců s pp. Palackým a Riegrem v čele.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- P. Euseb. Jos. *Durdík*, rektor kol. piar. a ředitel niž. gymnasia v Ostrově, arcib. notář, 28. června v Praze (nar. v Hořicích 14. led. 1809, vysv. 25. července 1837);
- P. Bedřich *Utěšil*, ř. křížov. farář v Klučenicích, 30. června (nar. v Praze 12. listop. 1829, vysv. 31. července 1855).

Povýšen jest:

- p. Jan N. *Velhartický*, dr. theol. a supl. prof., stal se mimořád. c. k. prof. bibl. studia Nov. Zák. na theol. fakultě v Praze.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Leop. *Jenč*, farář z Krušovic do Bratronic;
- p. Frant. *Franěk*, kapl. v Novém Strašecí, za administr. do Nižboru;
- P. Jan *Zimmer*, kříž., za real. admin. v Chlumu Mariánském;
- P. Karel *Černík*, kříž., za real. admin. v Královu Chlumu (Königsberg).

Upřázdňena místa:

Nižbor, fara patron. p. Maxm. Egona kníž. z Fürstenbergu, od 21. června.

Místo děk. vikaristy na Vyšehradě, do 24. t. m.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Jos. *Zeman*, jubil. kněz, vysl. b. vikář Nepomucký, arcikněz Klatovský, rytíř c. k. řádu Frant. Jos., děkan v Nepomuku, 25. června (nar. v Cerhonicích 11. břez. 1789, vysv. 15. srpna 1812);
- P. Em. *Eiselt*, vicerektor kol. piar. v Budějovicích, gymn. prof. na odp., 28. června (nar. v Č. Lípě 19. břez. 1819, vysv. 12. srpna 1844).

Vyznamenán jest:

- p. Alfred hrabě *Rindsmaul*, farář v Milčíně, stal se kanovníkem (fund. kníž. Lichtenstein.) metrop. kapitoly ve Vídni.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Fr. *Fiala*, far. z Rehbergu do Dol. Reichensteina;
- p. Jos. *Reichenauer*, kaplan v Benešově za faráře v Malontech;
- p. Fr. *Bisek*, koop. za admin. v Rehbergu.

Miodary. Pro sv. Otce: p. Bruno Prucha, bratr ř. kapuc. v Kolíně, 1 zl. 50 kr. — Pro poškozené povodní v Tachově: Z Prahy poštou 10 zl. — Ve spolku „Trecentorum confeder. sub patroc. B. Virg.“ upřázdňeno úmrtím členů několik míst. — Z Mor přišle.

Tímto číslem započalo II. půlletí „Blahověsta“. Činíme uctivé pozvání ku předplacení, podotýkajíce, že i půlletí první posud na skladě jest, jakož i úplné výtisky roč. XIX. (za rok 1869) a roč. XX. (r. 1870).

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. arcib. semináři
čís. 190—1.

Expedice:
v katol. kněhupectví

B. Stýbla
na sv. Václavském
náměstí, čís. 786-II.

Nedobrá čísla
reklamujte nejdříve v
měsíc.

BLAHOVĚST.

Hlas katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici

a u všech řádných
knihkupectví
na rok: 2 zl. 50 kr.
na půl: 1 zl. 30 kr.

Po poště:
jenom v expedici

Celoroč. 3 zl. — kr.
půlroč. 1 zl. 55 kr.

Předplacení čtvrt-
letní se nepřijímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy.“ (Přísl. XIV. 24.)

Úvahy na neděle a svátky celého roku.

XLIX. V neděli IX. po sv. Duchu.

1. Sv. evangelista Lukáš vypravuje v dnešním sv. evangeliu (19, 41—47), že „když se Pán Ježíš přiblížil k Jerusálému, vida město, plakal nad ním.“ Byly to slzy lásky, útrpnosti a zármutku, že předzvídal zkázu města Jerusáléma i velebného chrámu. Láska by ráda obšťastnila svého miláčka, což když nelze, truchlí a pláče. Útrpnost rmoutí se, když někdo trpí, a zármutek bolí i slzy vynucuje. A jestliže Kristus truchlí, pláče nad neštěstím pro bídu časnou svých krajanů, tím větší má zajisté zármutek nad nešťastným hříšníkem, jenž duši svou uvrhne v záhubu. Nezarmucujte kř. svého Pána a Spasitele, chraňte se bedlivě všech hříchů. — Krista vroucně milujte a v lásce následujte. Mějte srdečnou útrpnost s lidmi, pakli by v něčem pochybili. Hřích ovšem mějte v ošklivosti, však osoby chybující milujte a podle příkladu Kristova pomáhajte jim ku povolání a za ně se modlete.

2. Ježíš plakal nejen nad Jerusálémem, nýbrž pláče i nade všemi hříšníky. — Spěšme kř. setřítí slze jeho; poznejme a činme, co nám je ku pokoji a k spasení. A co nám služí k pokoji? Obrácení, polepšení, kdykoli jsme zhřešili a stálost, statečnost v dobrém, jsme-li spravedliví. Skoumejte tudíž kř. často svědomí své a shledáte-li, že jste Boha hříchy svými urazili, hleďte neprodleně smíření, pokoje a když jste došli odpuštění a milosti u Boha, všemožně se přičiňte, abyste jí více neztratili.

3. „Přijdou na tebe dnové, praví Kri-

stus — dnové úzkosti a velikého soužení.“ A co Pán Ježíš předpověděl, stalo se. Jerusálém byl vyvrácen, takže kámen na kameni nezůstal. Takový, ano strašlivější trest čeká nekajíceho hříšníka při smrti. — Smrt jest jista, však hodina nejista. Hotopte se tedy kř., nebo nevíte dne ani hodiny. A nebudeme-li připraveni dnes, kdy tedy? „Pakli nebuděš bdíti, přijdu na tě jako zloděj a nezvíš, v kterou hodinu přijdu.“ (Zjev. 3, 3.)

4. Zármutek Pána Ježíše proměnil se v hněv, když „všed do chrámu, spatřil prodávající a kupující, jež počal vymítati.“ Nevole jeho byla spravedlivá a neslušné chování v chrámě, kterýž jest dům modlitby, zasluhovalo pokárání. — Chrám kř. katol. jest nejen dům modlitby, nýbrž v pravém smyslu dům Boží, kde sám Bůh přebývá, kde Kristus v nejsv. Svátosti jest přítomen; proto kř. mějte chrám Páně v uctivosti, vždy slušně a pobožně se tu chovejte, abyste Boha nehněvali a bližním nedávali pohoršení. — Však víte, že Bůh jest všudy přítomen, protož i přibyték, dům svůj, ano každé místo považujte za chrám Boží a nečiňte nikde, coby nepočetné, nepravé bylo. Všudy krácejte v přítomnosti Boží, abyste se líbili Bohu a Pánu svému. — Ano dům Boží, přibyték Duchu sv. jest také duše lidská a peleši lotrovskou ji činí, kdokoli hřeší a pohoršení dává, i duši svou a duši svých bližních usmrcuje, zabíjí. — Peleši lotrovskou činí svou duši, kdokoli nejsv. Svátost nehodně přijímá. „Kdokoli bude jísti chleb tento a píti kalich Páně nehodně, vinen bude Tělem a krví Páně.“ (I. Kor. 11, 27.) Chraňte se toho kř. aniž dopouštějte, aby to jiní — vaši podržení — činili.

L. V neděli X. po sv. Duchu.

1. *Dva člověkové* či lidé, jak Pán Ježíš v dnešním evangeliu (Luk. 18, 9–14.) vypravuje, *vstoupili do chrámu, aby se modlili, jeden fariseus a druhý publikán*, jeden pyšný svatoušek, druhý pokorný hříšník. Onen byl od Boha zavržen a tento na milost přijat; a proč? Proto že, jak sv. *Jakub* (4, 6.) píše, „Bůh se pyšným protiví, ale pokorným svou milost dává.“ Chraňte se kř. pýchy farisejské a publikána, celního v pokoře následujte. Zvláště pak chystajíce se do chrámu, pýchu zanechte doma a pokora necht vás sprovází. Sem do chrámu, kde Bůh nejsvětější, Pán všech pánů, král všech králů přebývá, v pocitu nejhlubší pokory a vroucí kajcnosti vstupujte.

2. *Fariseus sám příliš v sebe doufal*, děkoval Bohu, že není jako jiní lidé bezbožní a na svých dobrých skutcích si příliš zakládal. Toté mravní vada člověku velmi nebezpečná a škodlivá, jestliže příliš v sebe důvěruje. Kdo vysoko o sobě smýšlejí domnívajíce se býti lepšími než jiní, jsou Bohu i lidem protivní. Bohu, protože před Bohem není dobrý, spravedlivý, dokonalý; lidem, poněvadž kdo se nad jiné vynáší, spravedlivě jimi zhrzen bývá. Sřež se toho kř., nikdy se nad jiné nevynášeje. Necítíš-li v sobě vinu, přece za lepšího se býti nepokláděj. Snad že by jiní milosti, jakýchž tobě od Boha přáno, ještě lépe užívali! Snad že bys v poměrech, v jakých je bližní chybující, ty mnohem horším se stal! —

3. Kdo svým bližním pohrdá, jako *fariseus pohrdal celním*, pohrdá samým Spasitelem, jenž dí: „Cožkoli jste učinili jednomu z bratří nejmenších, mně jste učinili.“ Mat. 25, 40. To pak se míní o dobrém jako zlém. Ano Bůh nelaskavé posuzování a pohrdání bližním přísně trestává tím obyčejně, že takový pohrdač padává v tataž, ba mnohdy u větší provinění, než pro která bližními povrhoval. To zvláště platívá o hříších proti čistotě. Proto „kdo stojí, hleď abys nepadl.“ (I. Kor. 10, 12.)

4. „Každý, kdo se povyšuje, bude ponížen a kdo se ponižuje, bude povýšen.“ Toho důkazem jest fariseus i publikán. Fariseus se vyvyšoval. „Bože,“ pravil, „děkuji tobě, že nejsem jako jiní lidé, nečiním to a to zlé, konám to a to dobré.“ — Však za to byl ponížen, nebyl ospravedlněn, nýbrž co větší hříšník z chrámu vyšel, byl zavržen. — Celní pak či publikán se ponižil; nebo stoje zdaleka nechtěl ani oči k nebi po-

zdvihnouti, ale bíl se v prsy své řka: „Bože, buď milostiv mně hříšnému.“ A za to byl povýšen; modlitba jeho byla vyslyšena; on přišel co hříšník, sstoupil, spravedlivý jsa učiněn, do domu svého.“ — Jdi křesťane, a následuj pokorného publikána. „Kdo se poníží, bude v slávě, a kdo skloní oči, ten spasen bude.“ (Job 22, 29.)

Řeč o slavnosti papežského jubilea sv. Otce Pia IX.

(Kázal V. Hlavatý, katecheta v Kolíně.)

„Miloval ho Pán a okrášlil ho; život žádal od Tebe, a daroval jsi mu jej, ó Pane, slávou a ctí korunoval jsi ho a naplnil dělkou života.“ Co žádnému z 255 nástupců knížete apoštolů na velestolci římském popřáno nebylo, ani těm ne, kteří svatostí života, řídkou moudrostí, slavnými činy úřadu svého co hvězdy první velikosti na obzoru církve sv. se stkví a listy církevního i světského dějepisu slávou svou naplnili, co žádnému ze 60 pokolení, která během 19ti téměř století od smrti sv. Petra na zemi se vystřídala, to udělila, abych vlastními slovy našeho sv. Otce se vyjádřil, obzvláštní milost Boží Pia IX., jenž 16. června 1846 za papeže zvolen a 17. června Římu i světu katolickému ohlášen byl; před dvěma dny právě spatřil léta Petrova a po-čítal 26. rok papežství svého. Avšak tuto obzvláštní a převelikou milost udělil Bůh i nám, pokolení nynějšímu, kteréž tím nade všechna minulá vyznamenáno a omilostněno jest; neboť nynější právě pokolení, pokud upřímně katolické a stolicí římské věrné jest, může v této obzvláštní milosti pože-
hnutí a odměnu nebes za mnohé a skvělé důkazy lásky poznati, kteréž slavně panujícímu papeži Pia IX. po dlouhou řadu let podávati neustalo a kteréž jsou nejsladší útěchou sv. Otcí v nesčíslných útrapách, které mu působí nepřátelé jeho a Církve. A proto jest nám tento den, kterýž připravil Pán trpce zkoušenému náměstku svému na zemi, dnem zvláštní radosti. Rozvíňte před sebou v duchu mapu světovou a počítejte národy na dráze světové: Čechy, Rakousko, Německo, Francii, Vlasy, Španěly, Portugalsko, Švýcars, Řecko, Polsko, Turecko, Dánsko, Švédsko a Rusko; Japan, Čína, Indie, Amerika severní a jižní, Afrika i Australie, kdekoli církev Páně rozšířena jest a srdce katol. tlukou, všudy o-
zývá se dnes ohlas radosti a plesání nad milostí, kterouž udělil Pán věrnému sluhovi

svému, a vznáší se k nebesům jako z jedné úst vroucí prosba, aby vysvobodil jej Všemohoucí z rukou zlých nepřátel jeho. Neboť Pius IX. jest, tak jako více než který předchůdce jeho ode všech národů a zemí a stavů zřejmé důkazy lásky a přítulnosti přijímá, i více než který dřívější papež terčem nenávisti a pronásledování nepřátel svých; tajné světla Božího štítící se mocností a spojení s nimi odpůrcové Církve bojují proti němu, jeho světské panství z dopuštění Božího skoro již zničili, ovšem jen na čas, ale i jeho duchovní panství, nejvyšší vládu v Církvi se světa sprovoditi, jest hlavním cílem tužeb jejich, aby tak i poslední a nejmocnější překážku odstranili, která jim v cestě stojí, aby nový řád světový zavedli, jímž by lidstvo nešťastným učinili a tak k oněm strašným následkům dospěli, které se nutně dostaviti musí, jak mile víra v Boha a všechnen křesťanský řád ve společnosti lidské mizí, jako jsme nedávno o nešťastné, zlotřilou chátrou ovládané Paříži slyšeli. Ano nastala doba zloby a moc temností; avšak jest to hodina poslední a moc ta brzy podvrácena bude; neboť moc a moudrost Boží, Kristus sám jest s námi; doufejme, On přemohl svět, On opět pomůže a sv. církvi svou človecenstvo se smrti zápasící vyléčí a Bohu navrátí. Neztrácejme naděje, že Církev Boží opět oslavena bude; podobné, ano horší ještě nátlaky jí během 18 set let činěné, vypravuje nám dějepis téměř každého století; již první předchůdce nynějšího sv. Otce, sv. Petr byl žalařován, jako i Pia IX. takřka u vězení drží; i on spravoval Církev, ač bez panství světského, a mučnickou smrtí svou utvrdil trvání její, a tak stane se, dá Bůh i nyní, že odejme kalich utrpení od ní. Kolikráte již prorokovali nepřátelé církve svaté, že brzy zahyne a rozhlašovali do světa, že století devatenácté, kteréž se osvíceným přezdívá, s papežstvím i církve katolickou pohrbí; těšili se, že co se v předešlém století nepodařilo násilím, podaří se nyní úskokem a vědou; jsou lidé, kteří jako Schweizer v listu svém „duch času a křesťanství“ tvrdí, že „prý každá přírodovědecká věta, kterou učenci vynaleznou, otrásá zděmi Vatikánu, sídla to sv. Otce, a že každé kolo rychlého parovozu přispívá k zapuzení víry; avšak marné čekání, m. kř., přes asi 50000 parovozů — které se nyní na světě nalezají, stará víra přece žítí bude a učenci mnohý ještě zákon přírody vyzkoumají, mnohý parovůz vezme za své, sv. víra však a zdi Vatikánu budo

pevně státi, neboť řekl Spasitel: „Brány pekelné nepřemohou jí.“ Zdá se, že zvláště nynější sv. Otec prozřetelností Boží vyvolen byl k tomu, aby jako Petr trpěl pro Pána a pravdu a spravedlnost jeho; již křestní jména jeho: Jan Maria připomínají nám ty dva veliké trpitele pod křížem na Kalvarii, Maria matka Páně a Jan miláček jeho; i Jan Maria Mastai Ferretti, Pius IX., trpí pod křížem, neboť od více než desíti let všemožné příkoří působí mu onen král, jenž v štítu svém kříž nosí a jehož přívrženci dobrého a láskyplného kmeta svévolně pronásledují. A to má snášeti to šlechtné srdce Pia IX., který od počátku svého kněžského úřadu lidstvu tak mnoho dobrodiní prokázal, nescíslné ústavy dobročinné zřídil, pro rozšíření sv. náboženství zakládáním biskupství a misí v zemích pohaných tak mnoho učinil, jenž každého stejnou otcovskou láskou miluje, ten má nyní v zármutku volati: „Lide můj, co jsem ti učinil?“ Než soudy Páně náhle jsou a moc Boží není zkrácena! Jest tomu, rozm. kř., právě 57 let, co se otevřely brány zámku ve Fontainebleau a vystoupil stříbrovlasý kmet, sprovázen jsa jásajícím zástupem a ubíral se u vítězoslávě do Říma, aby opět řídil svět křesťanský; stařec tento byl Pius VII., jemuž násilím odňata země a svoboda, jenž delší čas v zajetí francouzském úpěl; a opět otevřely se brány téhož zámku a vystoupil hrdý zeměborce a ubíral se na ostrov sv. Heleny, aby tam rozjímal o proudech lidské krve, kterou prolil svévolně, a nešťastně zahynul; muž ten byl Napoleon I., jenž Pia VII. v zajetí držel; Pius VII. osvobozen a Napoleon I. sám byl zajatcem mocností spojených; tam na pustém ostrově obýváje vyznal k společníku svému, že dvě veliké chyby v politice své udělal, totiž že církevní stát zrušil a Prusko nezničil. Co se před 57 lety stalo, může se opět státi: naše srdečné přání však budiž, aby církev brzy vysvobozena byla z rukou odpůrců svých, a aby s vítězstvím sv. Otce nad nepřátely jeho navrátil se světu žádoucí mír, a proto spojme dnes modlitby své a dobrořečme Pánu za všechny milosti milosrdenství jeho, kteréž Piu IX. a skrze něho církvi katol. uděliti ráčil, prosme, aby Hospodin zachoval ho a odměnil korunou spravedlnosti v slávě věčné. Amen.

Bože můj!

Rozmilý Bože můj! Vznášeje úsilné k trůnu Tvému nové prosby horoucně své

(v přírodních rovinách žalno-dobé zpěvy),
tváře Tvé velebné přejí nachýlení!
Sláva nadsvětová zvěstuje výši Tvou!
Vesmír v prach se koří Tvou, Pane, před mocí!
Bože, Tvou velebnost kdož srozumí věčnou?
Hospodin vznešený aj v lidu Svém tu dlí!
Nuže zástupové, nuž se klanějte! Bůh
vzhůru Vás hle volá osloněnou ve vlast! —
Tobě, Bože milý, kdož by se neklaněl?

Nadzemská vlast.

Krásného večera
pod nebem sedím
a okem upřeným
do nebe hledím;
divám se stále —
dále a dále.

Blankytná obloha
nebe zavírá,
a pouhým lidem nám
oči zastírá,
toužícím k vlasti —
k nebeské slasti.

Až těla zbaveni,
ze siré země
k Bohu se vrátíme
my lidské plémě:
poznáme věčnost, —
Boží velebnost.

Jan B. Zámysl.

Rozbor současných úředních pramenů o životě Jana z Pomuku.*)

Sepsal Tomáš Novák, kaplan v Lužci.

K nejdůležitějším památkám o života Jana z Pomuku počítáme hlavně tyto čtyry, a sice: knihy erekční a konfirmační, akta judičiární a matriky universitní, jež nejdříve oceníme a pak k účelu našemu vyčerpáme.

1. Slavný první náš arcibiskup Pražský Arnošt z Pardubic (zemřel 30. června 1364) založil za svého pastýřského řízení církve české zvláštní knihy *nadační*, vůbec „libri erectionum“ zvané, jež obsahují souvěké zápisy všech nadání církevních v celé arcidiecési Pražské, t. j. všechna založení koste-

lů, klášterů a kaplí, jakož i všeliké jim učiněné dary; dále rozličná založení zádušních mší svatých a různé nadace fundačních kněží, k. p. pro založené mše svaté v jisté doby u některého oltáře; mimo to obsahují také všeliké právní smlouvy mezi úřady církevními a světskými uzavřené a v Pražské konsistoři potvrzené.

Bylť to v pravdě následkem zvláštní císařské výsady — skutečné *duchovní desky zemské*, které jak Balbin při částečném jejich vydání r. 1683 dobře poznamenal, používaly v soudních rozepřích úplné a nezvratné víry a vedeny byly pod správou generalních vikářů v arcibiskupské kanceláři od notářů, v jejichž čele stál protonotář (první písař). Latinské tyto zápisy počínají již r. 1358 a sahají až do druhé polovice XV. století, vyplňují 13 velkých svazků archových a uloženy jsou v archivu Pražské metropolitní kapitoly v původním rukopise, o jehož úplné vydání tiskem se právě nyní z usnešení slavného sboru bohoslovecké fakulty Pražské péčí professora Tomka jedná.

Z nadačních knih těchto dovídáme se s úřední jistotou *vlastní otcovské jméno* Jana z Pomuka, jakož i první veřejný úřad jeho *notářský*, jenž právě tehdejší nedávno teprv zaveden byl taktéž od arcibiskupa Arnošta. Bylť to úřad nejen velmi důležitý a potřebný, ale taky i dosti výnosný. První náš arcibiskup Pražský vymohl sobě totiž pro sebe a všechny své nástupce na arcibiskupské stolici České od zbožného a šlechtetného příznivce svého císaře a krále našeho Karla IV. r. 1358 zvláštní právo, aby mohl sám ustanovovati veřejné písaře „z moci císařské“, kteří by všude po zemi všeliké smlouvy, poslední vůle a jiné veřejné listiny na pergamentu s *právní platností* vyhotovovali za určitou taxu peněžitou, a však s tou výminkou, že listiny pro kostely, nemocnice, vdovy a sirotky bezplatně vydávati jsou povinni.

A takovým řádným písařem čili veřejným notářem byl Jan z Pomuku již r. 1372; nebo takto podpisuje se dne 9. prosince téhož roku v těchto nadačních knihách: Já Jan (syn) někdejšího (zemřelého) Wolflina z Pomuku (z Nepomuku), klerik diecése Pražské, z moci císařské veřejný notář. Na fotografickém podpisu Jana z Pomuku z těchž knih od 12. prosince 1376, vydaném r. 1866 od Františka Tingla k slavnému přenešení ostatků svatojanských po pruské válce ze Solohradu do Čech, jmenuje se otec jeho *Welfin*, což se stalo přehlasová-

*) Vyňatek ze spisu „Úvahy o svatém Janu Nepomuckém“ (kapitola IV.), kteréžto dílo počtené cenou vypsanou v „Blahověstu“ r. 1870 čís. 23, na str. 360 a 361. dodali jsme „kato! spolku tiskovému“, jehož nákladem již se tiskne a za nedlouho na světlo vyjde. Red.

ním písmeny o v e. Nebo nepatrná proměna tato, jež významu jeho příjmení ovšem neruší, nachází se u německého tohoto slova tehdy i jinde; tak k. př. v Praze byl v 13. století proslulý rod měšťanský Wolflina čili Welfla, jemuž také v těch dobách příslušelo podací právo v kostele u sv. Havla v Praze, a tento užíval obou těchto příjmení, takže domýšleli se i někteří, že původně znělo *Wölflin* (naše: Vlček), z čehož by se pak ona proměna tím snáze vyložiti dala.

Úřad notářský zastával Jan z Pomuku ještě dalších osm let (1372—1380), jakž tytéž nadační knihy svědčí. Tak odvolává se tehdejší arcibiskup Pražský Jan Očko z Vlašimě dne 15. listopadu 1375 na pergaménovou listinu o kapli Jerusalemské v Praze, vyhotovenou a opatřenou podpisem, jak dí, Jana z Pomuku, veřejného z císařské moci notáře. Anno 1380 poznamenává Jan z Pomuku k nějakým protokolům od tehdejších *generalních vikářů* arcibiskupa Pražského Jana z Jenštejna, že opsány byly od něho „Jana z Pomuku, veřejného notáře“ vlastnoručně. A to je také poslední potud známý jeho podpis v této hodnosti notářské.

Téhož roku také ještě založil sám *citacní knihu*, jež se také nachází v kapitolském archivu. Také v souvěké listině historické v klášteře sv. Jiří, nacházející se v universitní knihovně, z roku 1374 podepsán jest co notář kanceláře *generalního vikariátu* arcibiskupství Pražského. A k roku 1378 nalezá se v radnici Litomyšlské uschovaná listina z archivu bývalého tamějšího biskupství, založeného r. 1344, v níž se zmínka činí, že měl *pod sebou i jiné notáře*, an tam zřejmě praví: „A já Jan, syn nebožtíka Welflina z Pomuku řečený, Pražské diecése z císařské moci veřejný notář, *dal jsem to jiným písařem opsati*; a potvrdil jsem to jménem a pečeti svou obyčejnou (úřední).“

O dalších jeho osudech nemají nadační knihy po několik let ničeho až roku 1389, kde potvrzují roční peněžitou nadaci *pro kostel Příbylavský*, aby tamější farář vydržoval tři kněze k duchovní výpomoci, ale tu již náš Jan z Pomuku podpisuje se „doktor církevního práva (decretorum), kanovník chrámu Vyšehradského, a *generalní vikář arcibiskupa Pražského Jana z Jenštejna*,“ a potvrzuje sám mocí svého vikářství tuto listinu.

A roku 1390 dne 3. září jakož i v následujících 3 letech nacházíme v knihách

erekčních vedle obyčejných těchto titulů ještě název: „*archidiakona Žateckého v kostele Pražském*“ t. j. spolu i *skutečného kanovníka* v témž kostele sv. Víta na hradě Pražském, ovšem že bez vykázané tam *prebendy* (kapitolských příjmů), jelikož užíval Vyšehradského kanonikátu a Žateckého archidiakonátu.

Taktéž nacházíme ho i v seznamu *archidiakonů Žateckých*: „Johanek neb Jan Wölflina z Pomuku,“ jakož i v seznamu *listin k přijetí za kanovníka* u sv. Víta, v rukopise metropolitní kapitoly.

Naposled pak nacházíme v knihách nadačních jeho podpis dne 3. března 1393, kde potvrzuje jeden odkaz 4 kop (grošů) oltáři sv. Kateriny ve farním kostele Obřístevském u Mělníka.

Konečně zmiňují se o něm tyto nadační knihy ještě jednou, a sice po jeho smrti až ke dni 22. listopadu roku 1396, kdežto čteme, že téhož dne „odevzdal Mikuláš Puchník dvě kopy čínže pro kostel Pražský v pivováře slovutného muže Jezovce (Jezovizonis), poddaného obyvatele na *Oujezdě* v Praze pod vrchem Petřínem — pro kapitolu a služebnfky kostela Pražského za duši dobré paměti Jana z Pomuku, doktora církevního práva, někdejšího archidiakona Žateckého a kanovníka Pražského i Vyšehradského.“

Podobně *starověký kodex kapitolské této knihovny* vypravuje, že „dal r. 1396 *Jenečko sedm kop* (grošů Pražských) na domě svém na *Oujezdě* Pražském, Mikulášovi Puchníkovi na odbývání výroční (mše sv.) Jana z Pomuku archidiakona Žateckého, utopeného r. 1393.“

(Srovnej: Berghauer, Protomartyr poenitentiae I. 402 a Zimmermann: Vorbote 40 str.)

2. Kromě nadačních knih založil arcibiskup Arnošt i druhé úřední knihy, jež obsahovaly souvěké protokolární zápisy o jmenování a dosazování (praesentaci) všech duchovních na všeliká beneficia čili obrocí, jako k oltářům, kaplím, farám, klášterům atd. v arcidiecési Pražské, k níž tehdy — mimo Litomyšlské biskupství a Chebsko — celé Čechy náležely. Generální pak vikáři arcibiskupa Pražského potvrzovali čili konfirmovali dosazené tyto duchovní (beneficiaty), a vlastnoručně anebo svými notáři je do zvláštních k tomu knih zapisovali. Proto slovou tyto knihy *konfirmační* nebo *obroční*. Sahají od roku 1354 až do roku 1433, vyjma dvě leta (1381—82), a nacházejí se v devíti dílech z části v arci-

biskupské knihovně a v archivu metropolitní kapitoly, a z části v českém Museum v rukopisech psaných ve folio; tiskem uveřejnil některé, totiž leta 1354—62, 1369—73, 1390—99 v Praze v letech 1865—68 nebožtík kněz František Tingl pomocí a přispěním několika přátel pramenů historických.

Knihy tyto jsou pro nás tím důležité, že nám podávají jistou zprávu, kterak Jan z Pomuku některých svých hodností nabyl, hlavně však proto, že *po tři léta od něho samého*, an s kanovníkem Puchníkem generalní vikářství zastával, *vedeny byly*. Nalezá se tam *takových konfirmačních listin* od něho samého stvrzených za čas úřadování jeho od roku 1390 až do 14. března 1393 v celku 352, ano ještě v poslední den tento tři listiny potvrzoval.

O něm pak samém podávají některá určitá udání, kterak jsa doktorem církevního práva a *farářem u sv. Havla v Praze*, faru tuto dne 25. srpna 1390 vyměnil s Linhartem, archidiakonem Žateckým, s dorozuměním svatohavelského patrona, probošta u sv. Víta, Petra z Janovic a s přivolením arcibiskupa Jana z Jenštejna, jemuž zase zadávání tohoto arciděkanství přislúšelo, a tak se stal archidiakonem Žateckým v kostele Pražském a tím spolu i *patronem chrámu Solnického*, kam také skutečně hned 31. listopadu 1390 nového faráře jménem Martina dosadil. Pozoruhodné jest, že při té příležitosti jmenuje našeho Jana z Pomuku instalující jej generalní vikář Puchník *výslovně ještě také mistrem*, ač přidavku toho u něho zřídka jen, k. př. v oné známé žalobě arcibiskupově z r. 1393, u Beneše Minority atd. nalazáme. Také tu nacházíme 10. března 1393 obšírné vyličeño ono *osudné potvrzení* jednohlasně a zákonitě vyvoleného nového benediktinského opata *Kladrubského Olona* po smrti posledního tamějšího opata Račka (Raczkonis), jež zavdalo králi Václavovi tak vhodnou příležitost k násilnému usmrcení generalního vikáře Jana z Pomuku. An král v Kladrubech (u Stříbra) na místě tamějšího opatství, jako se tehdy asi před 50 lety při zařízení biskupství v Litomyšli z premonstrátského opatství stalo, podobným způsobem, ovšem že *beze všeho dorozumění s církevními vyššími úřady*, chtěl také nové biskupství zaříditi, aby tam naň svého jednoho miláčka usaditi a tak zaopatřiti mohl, zahofel arcí proto ač neprávě velikým hněvem proti generalnímu vikáři Janu z Pomuku, když tento — *ovšem že jen na místě arcibiskupa a z povinnosti*

úřadu svého, ale proti vůli králově — potvrzením nově zvoleného opata celý osobní záměr Václavův najednou překazil.

3. Kromě těchto dvou úředních knih generalního vikáře Jana z Pomuku máme ještě jedny, totiž *soudní knihy* (acta judiciaria), jež obsahují soudní rozepře o patronátní práva, všeliké sporné záležitosti při obsazování, vyměňování a uprazdňování jednotlivých míst církevních, jakož i všechna úřední jednání ohledně správy církevního jmění a j. Škoda, že se jenom zachovali v arcibiskupské knihovně tři knihy rukopisné, kodexy neb manualy, totiž IV., IX. a XII. z doby od roku 1384—1398, z nichž devátý obsahuje právě spisy roku 1392 a 1393, v kterážto léta pod správou generalního vikáře Jana z Pomuku od notářů v kanceláři arcibiskupské sepisovány byly. (Akta r. 1392 vydal Tingl roku 1865 tiskem v Praze.)

Pro nás však jsou zápisy tyto úřední důležité nejprve již *pro nádpis svůj k roku 1392*, kdež zřejmě praví, že spisovány byly za „*generalního vikáře Jana z Pomuku, doktora církevního práva, kanovníka kostela sv. Petra u Prahy* (na Vyšehradě), *archidiakona Žateckého v kostele Pražském* (sv. Víta),“ v čemž tedy s nadačními a obročními knihami se zcela srovnávají.

Dále pak ukazují, že byl *naposled při nich přítomen* generalní vikář Jan z Pomuku ještě „*11. března 1393 v úterý po neděli III. v postě Oculi*,“ načež přerušeny jsou až do 24. března v pondělí po neděli smrtelné (Judica) na listu 75., kde uprostřed stránky notář tehdejší zaznamenal nového nyní řiditele kanceláře: „*Mikuláše Puchníka, generalního vikáře*,“ jenž před smrtí Jana z Pomuku, jsa jenom licenciátem církevního práva a nikoli doktorem, úřední soudní toto jednání vésti nemohl, a proto generalní vikář Jan z Pomuku co doktor církevního práva odbývati musel sám ústní jednání u soudu, vyslýchaje svědky, vyšetřuje rozepře, a zaváděje písemné doklady a svědectví.

K této pak poznámce o novém řiditeli připojil tentýž písař na kraji listu druhou vlastnoruční poznámku velmi opatrně: „*Joannes P(omuk) dne 20. (března) skonal, duše jeho odpočívěj v pokoji*,“ chtěje tak pozdějšímu světu naznačiti, proč najednou druhý generalní vikář Puchník soudy tyto sám řídí.

Pozoruhodné jest v těchto aktech také i to, že třeba na jedné a tétéž straně stří-

dá se jméno „generalní vikář Jan z Pomuku“ se skráceným „Jan vikář.“

4. Konečně máme tu ještě také jeden hlavní souvěký úřední pramen — *universitní matriku juristické fakulty Pražské*, od r. 1372 za samostatnou universitu prohlášené, v níž na dvou místech zapsáno jest jméno Jana z Pomuku. Z ní dovídáme se, nejen jak se stal doktorem církevního práva, ale že i byl také několik let kanovníkem kollegiatní kapitoly u sv. Jiljí v Praze (u nynějšího dominikánského kostela). Stojí pak v matrikách těchto tento dvojí úřední zápis:

K roku 1381: „Jan Pomuk, farář kostela sv. Havla v Praze, povýšen byl za bakaláře, an odbyl s pochvalou první veřejnou učenou zkoušku za rektorství Mikuláše Kostěla, spolu kanovníka u kostela Vladislavského a Vratislavského.“

K roku 1387 zaznamenáno pak jest tu povýšení jeho za doktora církevního práva za rektorství Smila z Vičova těmito slovy: „Pan Jan z Pomuku, doktor dekretů, kanovník v kostele u sv. Jiljí s promínutím tax.“

Tím vyčerpali jsme čtyři naše úřední prameny, odůvodnivše zcela věrohodnými doklady historický nástin životopisu Jana z Pomuku v předešlé kapitole podaný, jenž z týchž pramenů také uveřejněn byl v Naučném slovníku (dílu IV. na str. 160) od profesora Tomka.

Poznámka: Kapitola pátá podává pak historický popis mučení a smrti Jana z Pomuku ze souvěké, téhož roku v Římě u papeže zadané žaloby arcibiskupa Pražského na krále Václava s obšírným jejím rozbořením, načež kapitola šestá nejstarší historické zprávy o příčině a času smrti Jana z Pomuku — zejména o zpovědi dle tehdejšího Vídenského professora Ebendorfera z Haselsbachu (1449) a Pavla Židka (1471) z Prahy podává a odůvodňuje, takže tyto čtyři kapitoly tvoří v celku historicko-kritický život sv. Jana Nepomuckého.

Úryvky apologetické.

Dle dra. Hettingra.

4.*) Co jest modlitba?

Starí vypravují o tajuplné soše Memnonově v poušti Egyptské. Tíse a němě stála u prostřed širé pustiny. Však hle — jedva první paprsek vycházejícího slunce so-

chu polibil, zavzněli zvukové divotvorní z jejího vnitra. — Tot srdce člověka. Veškeré tvorstvo jest mu v hrobovém tichu pohřbenou pouští; však jedva se vyřine paprsek z říše božského světla a slunko věčnosti vniká do jeho vnitřního oka; rozezvučí se zvukové božství v duši jeho a z hrudi stvořené vine se znění posvátné: „Otče náš, jenž jsi na nebesích!“ Člověk se modlí.

Co jest tedy modlitba? Modlití jest tolik, co světlem napájeti ducha, tak jako ssaje kvítka světlo sluneční; modlití se jest tolik, co dýchatí duší svou vzduch nadzemský; modlitba jest slavností srdce, hodem člověka, poesíí věčnosti. Tělo cítí, srdce dojmům se otvírá, vůle baží, duch myslí — ale výše nežli city těla, výše nežli dojmy srdce a tužby vůle, ano výše nežli myšlenky ducha stojí modlitba. Modlitba zaujímá celého člověka: v modlitbě soustředí a vrcholí veškeré síly a vznešené činnosti duševní, kterých člověk jen schopen jest. Modlitba jest činem člověka celého, dokonalého, vlastním činem nejvyšší bytosti pozemské, duchovním člověka živlem, pravým jeho žitím, posvátným ohněm, jenž celý život jeho tříbí, jasným sluncem, veškeré skutky jeho ozařujícím, základem a středem celého jeho bytí. Kdo se nemodlí, nežije, ten pouze živoří; kdo se špatně modlí, špatně žije. A kdyby byla i duše sebe krásnějšími vlohami obdařena — pakli se nemodlí, jest to, co krásný obličej, jemuž zrak schází. — Kámen se nehýbe, stojí níže nežli rostlina; rostlina necítí, stojí níže nežli zvíře; zvíře nemyslí, stojí níže nežli člověk; a člověk, který se nemodlí, stojí níže, nežli ten, který se modlí; duch učence nemodlence stojí mnohem níže, nežli duše chudé ženy, která se modlí. Jsout zajisté zvukové modlitby ony perutě, jimiž člověk se vznáší na nejvyšší stupeň, jehož duch jeho dosíci může; modlitbou zalétá v říši nadzemskou a blíží se důvěrně svému Tvůrci, jemuž se chce, pokud to tvorů možno, podobným státi. Ano směle může se říci, že člověk jest tu jen proto, aby se modlil. Či proč tu jest člověk? Člověk v čase živ jsa, proudem časovým hnán jest v moře věčnosti. Pohroužiti se ale u věčnost, což to jiného nežli modlití se? Když duch tvůj jest nadšen poznáním bytosti nejdokonalejší, když srdce tvé hárá nevýslovnou láskou k neskončené Lásce: tu vztahuješ rukou svých, bys objal Toho, jež smrteľná ústa vysloviti s to nejsou — ty se modlíš. Člověk se modlí, puzen jsa k tomu přirozeností svou; i kdyby mu Bůh nebyl zřejmě prikázal mo-

*) V čísle 3. chybně stála 2. místo 3.

dliti se, přece by se modlil. A byt i nevěrecká sofistika namítala: Nač se modlíš? vždyť jest to zcela marné; mezi tebou a Bohem jest propast nekonečná, již modlitba tvá nepřekročí — srdce modlí se přece. A dí-li se mi: K čemu se modlíš? Bůh jest příliš veliký, nežli aby na tebe pohlédl, ty bídny červíčku pozemský, ty prášku v ohromném nekonečném vesmíru — srdce modlí se přece.

Věřím, ba vím, že Bůh na mne hledí, že Bůh mě přece slyší, ano právě proto slyší mě Bůh, že jsem tak malý, tak nepatrný před ním. A jak to? — Prosi-li tě choré dítě o kousek chlebička, odepřeš-li mu ho? Nikoli; dáš mu více než žádá. Kdyby si ptáče v tuhé zimě na tvé okno sedlo a tě prositi mohlo, bys mu jeden drobet poskytl, mohl bys mu toho odepřít? Kdyby červíček v prachu pod nohou tvou se vinoucí tobě říci mohl: O nezašlapuj mě, člověče, tys veliký, silný, a já jen nebohý maličký červíček! — oč že bys velikou útrpnost cítil s tímto nepatrným tvorem? — Aj, toť člověk před Bohem; tys to chřadnoucí dítě, to křehounké ptáče, ten nepatrný červíček, nesmírně maličký před Bohem. Však právě proto, žes nesmírně maličký, modlíš se k nesmírně Velikému, a právě proto, že Bůh jest nesmírně veliký, má s tebou nesmírně velkou outřpnost. — Vhodně dí pohanský velduc Seneka, že by člověčenstvo sotva božskou bytost vzývalo, kdyby nevědělo, že prosícím velkých milostí v čas příhodný udílí. A veliký Plato dí: „Co ctnostný muž nejkrásnějšího a nejlepšího vykonati může, a co mu k blaženému žití nejvíce napomáhá, jest, aby modlitbami a sliby ustavičně se udržoval ve spojení s bohy; ano všichni, kteří s rozvahou jednati chtějí, mají na počátku každého podniku, malého neb velkého, dříve Boha vzývati.“

Modlitba zaujímalá tudíž v nejlepších dobách klassických národů jak ve veřejném tak v soukromém životě vždy místo nejskvělejší. Nejen při výkonech náboženských, nýbrž i při všech jiných důležitých událostech ano i v životě všedním modlil se Řek i Říman. U Řeků počínala veškerá veřejná shromáždění, válečná podniknutí, každý boj a každá hra i divadelní představení modlitbou. Podobně u Římanů. O Scipiu Afrikánu vypravuje se, že nikdy žádné dílo nezačal, leč pomodliv se dříve v kapli Statora Urbis et Imperii. S rostoucí vlašností v modlitbě rostla jak mravní tak sociální zkáza obou těchto jindy tak

slavných národů. — To samé lze v každém věku u každého jiného národa pozorovati. — Při hrůzných bouřích dob našich nelze nám tudíž dosti úpěnlivě volati: „*Pane, nauč nás modliti se!*“ (Luk. 11, 1.)

J. B—k.

DOPISY.

Ze Sázavy dne 9. července 1871.

(O pouťi sv. Prokopa dne 4. července.)

Nevím, jaký počátek vzalo pořekadlo, že „při sv. Prokopu musí se stát sedmero neštěstí;“ ale letos nezůstalo nepravdivé. Těšili jsme se velice na dlouhé řady propěvujících poutníků, zvyklí jsouce na podívání takové každým rokem se opakující. Letos ale očekávali jsme návštěvu sv. Prokopa tím hojnější, poněvadž za jedno letošního roku práce v polích posud nepočaly, a potom poněkud jsme se nadáli, že mnohé bude i zvědavost vábit, by na své oči se přesvědčili, co asi již pořízeno za ty příspěvky, které redakce „Čecha“ i „Školy Božského Srdce Páně“ uveřejňovaly.

A skutečně o mnohých jsme se dozvěděli, kteříž na pouť svatoprokopskou se chystají; tak n. p. ze Skalice, z Divišova chystali se na pouť s prapory, družičkami, hudbou a t. d. V Sázavě samé děly se velkolepé přípravy. Švarní dělníci Sázavští pořídili sobě dva zvláštní prápory s krásnými obrazy svatých; jeden barvy fialové — na znamení kajicnosti; druhý barvy červené — na znamení lásky k Bohu, a dali si je slavnostným způsobem od d. p. faráře posvětit; jeden v neděli po Božím Těle, druhý na slavnost sv. apoštolů Petra a Pavla; při obojím svěcení činil p. farář řeč, a vyložil, jako vojínu za zločin se vykládá, pakli by prapor opustil, tak že i pro ně, vyvolivší sobě kráčetí za křížem a praporem posvátným, hanbou by bylo, prapor ten opustit; a vyzýval, aby vždy i skutky svými, pravých křesťanů hodnými, co stateční bojovníci za své spasení se ukazovali, a pohledem na barvy praporů svých, by i význam jejich v srdcích svých obnovovali. Při obojím svěcení sloužena zpívaná mše sv., a dělníci s hořícími svíčkami stáli u praporů svých. Významnější částky svatých úkonů oslaveny jsou četnými ranami z hmoždířů. —

Očekávání ale všech mělo být zklamáno; člověk míní, Pán Bůh mění! Již v neděli dne 2. července byl rádný déšť, kterýž cesty neschůdnými učinil, v pondělí pak odpoledne strhla se hrozná bouře, která až

přes půlnoc zuřila. Dvakrát blesk udeřil na blízkou Sázavu; jednou ve vzdálenější obci, kdež i zapálil. Prudkým přívalem učinili se po všech stránkách v lesích mohutné potoky, které vody své hnaly přes pole, je protrhaly a na luka náramného písku zanesly, tak že škoda jen v Sázavsku na mnoho tisíc se páčí. Ve vůkolí strhala voda hráze, odnesla neb porouchala mlýny; ano i člověk jeden o život přišel ve vlnách jejích, kterýž chtěl seno na lukách před proudem zachránit.

Po půlnoci, v den sv. Prokopa, přestal dešť, ano i měsíc na chvílku svou bledou tvář ukázal, jakoby snad podívat se chtěl, jaká zpousta jest na zemi učiněna; k ránu ale svět opět celý zahalil se v šedivý plášť oblačový, a ráno začalo pomalu pršet znovu. Přicházeli poutníci i malá procesí již v svatvečer sv. Prokopa, když dešť na chvílku ulevil; mezi nimi zvláštním pořádkem a počtem vynikající procesí Kolínské; přicházeli i ráno; však proti jindy bylo jich málo; kde jindy protlačiti sotva se mohlo, letos bez velkých obtíží sešlo.

K 10. hodině dešť přestal, a počal ozývat se do vůkolí vážný hlahol zvonů, zvoucí nábožný lid ku poslouchání slova Božího. Když i velebné zvuky varhan počaly se vlnit po prostorách chrámových, tu lid spěchal do svatyně, v krátce všechny místnosti její vyplnil, ano i před otevřenými dveřmi chrámovými v zástupech se rozzestavil. Bylo tu vidět lid tváří červených, plných živobyť; ale i starce pod tíží let klesající, shrbené; v obličeji všech vážnost a zbožnost. Mnohý několik snad hodin šel, jak viděti bylo na jeho obuvi a šatech, a přece jako nějaký asketa zůstal tu stát třebas v blátě a vystaven dešti, ničeho jiného nedbaje, než aby jenom uslyšel slovo Boží, a pobožnost svou na počest sv. krále vykonat. O s jakým bolem tu člověk vzpomíná na rozmazlený lid v mnohém větším městě, kterýž máje do krásného chrámu snad jen několik kroků, přece buď pro malichernou příčinu, aneb vlastně vždy z nedbalosti služby Boží obmeškává!

Kázal vp. pan Řehák z Prahy.*) Po kázání byla slavná mše sv., kterou za přísluhování několika kněží sloužil důst. pan děkan A. Farka z Divišova. Při slavné mši sv., ale ještě více při ranních mších sv. přistoupilo mnoho komunikantů k stolu Páně. Odpoledne bylo požehnání s nejsv. Svátostí oltářní, čímž se slavnost dokončila. —

V kostele spatřili jsme oltář s obrazem sv. Prokopa úplně obnovený a velmi vkusně ozdobený; veškerá dlažba chrámová jest vyrovnaná a vypravena cementem; mřížky před hlavním oltářem na způsob kararského mramoru olakované; mimo to nově olakované jsou regalie v sakristii, dvěře, okna, zvědnice; stříbrný kalich vyzlacen, zřízena značná část prádla kostelního, svícny cínové atd. Darem obdržel chrám Páně též dvě krásné kasule a skvostný misál. Při práci v chrámu, jako svažení a přechištění písku, vyprašování, mytí a bílení, kde toho potřeba kázala, velmi čile účastnili se osadníci.

Žehnej Bůh všem těm, kteříž buď odsloužením mši sv., buď dárky peněžitými, buď prací rukou svých k uskutečnění díla tohoto přispěli. Snad že z těch, kteříž viděli, co spojenými silami dokázati lze, aneb kteříž o tom uslyší, aneb se dočtou co zbožní čtenáři listu tohoto, rozhodnou se někteří, by i oni něčím přispěli, by ještě oltář sv. Benedikta, který právě naproti oltáři sv. Prokopa umístěn jest, a posud pro nedůstatek prostředků opraven být nemohl, obnoven byl! Snad až v brzkou novou dráhu od Prahy k Táboru bude otevřena, a Sázava takto matiče Praze blíží se stane, mnozí zavítají na posvátná místa tato, aby pobožnost vykonali nad hrobem sv. rodáka; snad i tím způsobem najdou se dobrodinci, kteříž k tomu přispějí, by památník tento bývalé slávy českého umění a víry otcův našich důstojně veskrz obnoven byl! Zdař Bůh!

— L. —

Z Hradce Králové dne 7. července 1871.
(Jubiläum papežské. Konference.)

Ač pozdě, přináším přece zprávu o svěcení papežského jubilea v městě našem. Nekonalí jsme ovšem slavnost tu tak nádherně a okázale jako jinde, avšak zajisté způsobem neméně důstojným jako upřímným. Již 16. a 17. bylo lze pozorovat, že chrámy více než jindy navštíveny jsou, v čemž hlavně vojsko se účastnilo, kteréž z téže příčiny vši služby sprostěno bylo. Ovšem mocnější a velebnější rozhlašoval v sobotu melodický hlahol zvonů za plnou půl hodinu nastávající slavnost velepamátnou. A uposlechli jsou zbožní obyvatelé Polabí volání toho, dostavivše se dne 18. čtené ke slavnosti v městě našem. Přišli mnozí již na noc, aby záhy z rána prosili Spasitele ve svátosti ukrytého, by na dlouhá ještě leta silou a hrdinou odhodlaností obdařiti ráčil náměstka svého Pia IX. Přistupovali tolikéž čtené ku stolu Páně, v popředí

*) Kázání bylo v čísle minulém tohoto listu. Red.

ovšem bratrstva naše, sv. Michala archanděla, sv. živého růžence, i bratrstvo k uctění N. S. O. Že pak vystavení velebné Svátosti na odpoledne ohlášeno bylo, setrvalo množství ve chrámu až do poledne. O 9. hodinách bylo přítomno mši sv. zastupitelstvo městské spolu s váženým purkmistrem p. Collinou. Dostavila se i zdejší dívčí škola v průvodu ctihodných učitelů svých. Nebo jak známo svěřena v městě našem péče o výchování a vzdělání dívek kongregaci cti. školských sester. A to zajisté předobře, zvláště za neblahých těchto dob, kde církvi odňat dohled nad školou, a učitelé kněží téměř všechna moc nad dítětem odňata. A přece jest a zůstane vychování a zvedení mládeže vždy plané, pokud není celé proniknuté a oživené duchem víry a lásky křesťanské. To dobře vědouce pečují milé naše cti. sestry neunavně o to, by mládež s něžnou vroucností k Bohu se vinula, zároveň pak vzdělávalo se srdce a rozum. — Po skončení mši sv. zapěly dívky hymnu papežskou a to tak krásně a dojemně, že nebylo ani jediného křesťana, jenžby stříbrnými těmi hlásky mocně dojat nebyl. — Sotvaže chrám poněkud se vyprázdnil, zaujal v něm místo zdejší biskupský alumnát, který zdařilým a velebným zpěvem mezěru do slavnostního kázání krásně vyplnil. O 10. hodině činěno kázání slavnostní. Když tu ukázáno na důležitost slavnosti, pojednávalo zvolení Pia IX. papežem i požehnané panování jeho, zároveň pak rozplameněno posluchačstvo ku radostným citům v památný ten den. O 11. hodině obětována u četné assistenci slavná mše sv. od vysoce důstoj. kapitulního děkana i gener. vikáře Jana N. Raise, po níž zapěno: Tě Bože chválíme s hymnou papežskou. Tak ukončena slavnost dopolední. O 2 hodinách po polední vystavena N. S. O., před níž bratrstvo sv. Michala arch. pobožnost sv. růžence vykonalo. Vystřídaly se tolikéž i ostatní bratrstva, dívčí škola atd. Posléze přivedeni pp. bohoslovci svým spirituálem vd. p. Dr. Al. Frýdkem, jenž takéž pobožnost sv. růžence s nimi konal. Na to následovalo slavné požehnání, v kterémž městský vůbec vážený pan děkan L. Vacek dojemnými slovy Bohu ve jménu všech shromážděných děkoval, že sv. Otcí i křesťanskému lidu té od věků nevidané slavnosti dočekati se dal, spolu pak u vroucích modlitbách prosil, by dobrotivý Bůh i na dále nejvyšší hlavu církve zachovati a požehnaním svým obdařiti ráčil. —

Zmíniti se chci ještě o konferenci, té-

hož měsíce ve Věstařích odbyvané, a to hlavně o důležitém uzavření, jež tam učiněno na počest a památku jubilea papežského! — Když byl předseda kanovník a děkan Kralohradecký p. Leod. Vacek u přítomnosti 10 pp. poradníků, školní mládeže i farníků mši sv. odsloužil, a předepsané modlitby vykonal, přikročeno k poradě samé, kteráž ve farni se odbyvala. Položena byla tehdy následující otázka: „Jakby mohl a měl duchovní správce proti nepřátelským novinám ve své osadě působiti?“ Velmi důkladně odpověděl na otázku tuto důst. farář Stěžerský p. Emanuel Melichar. Uvádím z ní as následující: Důležitým faktorem v životě národa jest žurnalistika. Čím dítěti jest čítanka, tím jest dospělému časopis. Od obsahu článků závisí úsudek čtenářův. Úspěch, jehož národ náš za posledních 23 let se domohl, jest namnoze ovocem žurnalistiky. Byl zajisté čas, kde Čech za mateřský jazyk svůj se styděl a kde za cos obzvláštního pokládal, mohl-li němčinou původ svůj zakryti. A ejhle, — žurnalistikou docíleno toho, že nyní uslyšíme, jak i sprosták se honosí: Jsem Čech, vlastenec! Proč ale rovněž nehlásá: Jsem Čech, katolík? Není o svém katolictví uvědoměn! Ovšem pracováno již od roku 1848 na uvědomění katolickém. Měli jsme výborný „Blahověst“, důkladný „Časopis katolického duchovenstva“, avšak spisy ty nebyly lidu dosti přístupnými. Radostně uvítán páně Štulcův „Pozor“, který ač výborný, přece zanikl pro zuřivé stíhání a nedostí vydatné podporování. Nově zaražen „Čech.“ Posloužil nám ovšem již nemálo, zvláště za nynější redakce, která bedlivě k jeho obsahu přihlíží i o úhlednou úpravu se stará, avšak prospěl by zajisté mnohem více, by častěji, denně vycházel. K tomu ovšem peněz třeba, tu k slušnému honorování redaktora, tu k získání hbitých dopisovatelů. Než kdo pomůže nám z nouze té? Přiložme sami ruce k práci! Máme snad každý aspoň dva kabáty, jeden obětujeme, bychom nepřišli konečně o oba. Poštěstí-li se nám založením řádného listu probuditi vědomí náboženské u lidu našeho, podaří-li se nám, aby lid náš beze studu ano s chloubou říkal: „Já jsem katolík!“ pak si bude lid i kněze více vážiti, a bude jak my nyní duševní jeho blahobyť, on náš hmotný zdar podporovati. A vláda, která bez toho posilhává po těch zádušních jistínách a těch několika farních záhoncech, užří-li to zmužilé hnutí, zanechá snad té choutky. Však bez toho odtud tolik zlého

pro nás splynulo, že vždy jen na vládu jsme spoléhali ba až posud spoleháme. U lidu hledejme pomoci a přispění. Jest doba akcí! Obětujeme-li pro spásu svých svěřenců již tolik, obětujme i ten nějaký halěr. Založme na počest papežského jubilea řádný denník, jenžby bohatě nadán církev a kněžstvo proti nájezdům bezbožného a nekalého novinářstva rázně hájil. — Episkopát náš vida tuto snahu svého duchovenstva učiní zajisté, co až dosud neučinil aneb učiniti nemohl. Žurnál náš buď co možná laciný, i v abonentech činěn budiž rozdíl mezi bohatšími a chudšími jakož činí listy jiné, n. př. Vaterland. Však obšrnější provolání a vybídnutí k témuž cíli uveřejníme svým časem.

V dalším zodpovídání otázky této položen i zvláštní důraz na častější odbyvání křesťanských cvičení. Nikdy zajisté není kněz více podoben Kristu, jako když koná tuto missii apoštolskou, ubíraje se k osadníkům, by je cvičil v umění křesťanském. Konajíce pak cvičení nepřednášejme suchopárně, bychom neomrzeli posluchačův, nečekejme až pro nás přijedou, ale jděme k nim sami, učiníme jim přítomnost svou příjemnou, promluvíme s nimi v přátelském hovoru o *denníku našem*, čtouce jim tu i tam něco pěkného. Tak zajisté naučíme je rozeznávat dobré od zlého, tak učiníme, že nebudou koukatí duchovnímu na paty, ale zatouží po něm a budou sobě přáteli návštěvu jeho co nejdříve. Však i ve chrámě byloby radno místo obvyklých kázání raději křesťanská cvičení konati. Kde jedny služby Boží jsou, nechť střídá kázání s cvičením, kde ale dvoje služby Boží zavedeny a možné jsou, nechť jest vždy ráno cvičení, kázání pak o velké. Hleděti třeba i historických kázání a poučovati takto lid, co ta neb ona haerese zvláštního má, při čemž by arcicistota a neporušenost víry Kristovy v popředí stavěti se musela. Zmíněno tu i o kalendářích, kteréby zajisté věci naší velmi prospěly, kdyby trefně a pilně sestaveny a co možná lacině prodávány byly. By ušetřil krejcar, váží vesničan i hodinu cesty, tím více platí u něho, jedná-li se o několik krejcarů. Jemu je kalendář jako kalendář, jenom je-li lacinější a snad úpravnější. —

Po velmi zábavném a živém rozhovoru o této záležitosti přikročeno k druhé otázce konferenční: „Je-li možno a radno pracovati o zřízení spolků, kteréby pěstování pevného katolického vědomí za účel měly. Pakli ano, jakby se měly zřídit? — Že o tom zvláštní brožurka od katol. spolku v

Praze vydána, nebudu se v odpovědi na otázku tu šfíiti. —

Na to ponecháno místo volným návrhům. Na otázku, má-li kněz křtíti dítko z cizí kolatury, zapsat křestný akt do své matriky a opis zaslat dotýčnému faráři, odpovědino, že ovšem platí pravidlo, kde dítko křtěno, tam budiž i zapsáno; — jen křtí-li kněz „in subsidium“ zašle duplikát dotýčnému farnímu úřadu, nikoliv však cestou privátní, alebrž úřední. Dále tázano, co činiti třeba, chce-li někdo dát se zaopatřiti sv. svátostmi pouze ze „špekulace“ t. j. pakli kdo utýrán kněze žádá, by na protivníku větší náhradu vynutil. Tu, praveno, sluší rozeznávat, je-li poranění lehké a nemoc jen simulovaná, aneb je-li poranění těžké, nebezpečné! V prvním případě sluší zavolati lékaře a po jeho úsudku se zachovati, v druhém ale případě nebyloby radno nesplnit žádost nemocného.

Posléze jednáno o tom, coby měl farář činiti, přijdou-li osadníci vyjednávat o pohřeb a nechť vzíti učitele, řkouce, že mají objednaný zpěvácký spolek, a že tudíž učitele nepotřebují. Po vyměnění náhledů usnešeno, že v takovém případě třeba, aby duchovní ve prospěch učitele co varhaníka a ředitele choru v cestě mírnosti a lásky přemluvíti hleděl osadníky, aby učitele požádali, pakliby jich ale k tomu přiměti nemohl, tu nechť jim připomene, že tak žádá církevní řád a služba, aby učitel aspoň při vykropení lrobu k odpovědím přítomen byl. —

Tím ukončena porada a po milé zábavě, an již čas pokročil, rozloučili se důstojní pání duchovní s vespolným přáním, by v podzimní poradu ve zdraví se sjíti i o zájmech správy duchovní opět přátelsky porokovati mohli. V. K.

Z Louček u Turnova 7. července 1871.
(Odchod duch. pastýře.)

Den 27. června byl pro obec Loučeckou dnem zármutku. Opouštěl téhož dne milovaný p. farář Adolf Špachta, jmenován byv farářem Vrchoslavickým na Moravě, osadu svou, kde 7 roků ke cti a slávě Boží a pro blaho svěřenců svých neunaveně pracoval. Sotva že slunéčko vyšlo z poblížkého vrchu Kozákova ozařujíc bání chrámu Loučeckého, shromáždili se již četní zástupové, aby ještě jednou a naposled viděli odcházejícího miláčka svého u oltáře Nejvyššího a vyprosili jemu spolu hojného požehnání Božího za vše dobré, jež činil pro blaho jejich věčné i časné. A ač vůbec známo bylo, že teprv odpoledne p. farář osadu svou opustí, přece nehnuli se mnozí ani z

místa až k samému odchodu jeho, toužíce co nejdéle užiti posledních okamžení přítomnosti jeho a podati mu důkazů své lásky a uznalosti za obětavé a zdárné působení jeho. Konečně udeřila na věži chrámové hodina třetí a p. farář provázen důvěrnými přáteli a ctiteli svými vstoupil z farního příbytku mezi zástupy lidstva naň čekajícího. An tu oči svých obrátil k milým dítkám, jež každodenní návštěvou přirostly nejvíce k srdci jeho, povystoupil ze středu žakovstva pacholk, jenž s usazenými očima vzdal loučícímu se ve jménu všech školních dítek nejvřelejší díky za jeho právě otcovskou péči o blaho jejich věčné i časné. Pan farář odvětil mu srdečnými slovy a povzbuzuje všech k pevnosti a víře, k vespolečné lásce, k věrnému plnění všech spasitelných načení, jež jim z pokladu Kristova povždy byl dával, hnul se konečně, dáváje všem „s Bohem,“ k odchodu k nádraží Železnobrodskému. Nyní všeobecný nastal pláč a lkání, nikdo nechtěl se od svého miláčka odtrhnouti, a všickni, malí i velcí, seřadili se jako v pohřební průvod, aby milému otci duchovnímu poslední prokázali úctu. Minula sotva hodina a celý průvod octnul se v stanici Železnobrodské. Za nedlouho, když vlak od Turnova přijížděl, jal se p. Frant. Prach, proslulý včelař a osobní přítel p. farářův mluvit na rozloučenou a ukončil delší řeč svou slovy: „Již tedy „s Bohem!“ milý pastýři, rádče a vůdce náš!“

S usazenými očima volalo vše upřímně „s Bohem!“, co zatím piskot parostroje oznamoval příjezd vlaku, načež p. farář vstoupiv do vozu, sprovázen žehnáním osadníků, v několika okamženích zmizel zrakům ošlapaného zástupu. Bůh zachovej a opatruj ho, žehnej a zaplať mu stonásob, cokoli činil pro blaho naše!

J. S.

Z Mor blíž Podbořan v červnu 1871.
(O birmování.)

Bývají dnové v žití lidském, v nichžto člověk křesťan katolík více než kdy jindy nucena se cítí vzdávati Bohu čest, chválu a díky, v nichžto podobností Boží více než kdy jindy v sobě poznává, cení a váží sobě i tuší, že nade všechny výhody světské i radovánky pozemské, vyvýšena jest důstojnost pravého katolíka a víry katol., svatý mír, blahou milost a naději života věčného podávající i pojišťující všem členům mohutné této společnosti po všem světě se rozkládající, bez rozdílu jazyka, národa, krajiny, pohlaví, stáří, učenosti, majetku a proměn v řízení zemském.

K takovému skvělým, významným

dnům zajisté s potěšením právě duchovním počítati lze návštěvy krajin a míst, ze strany misionářů, hlavně ale arcipastýřův, neobyčejných to zjevů v církevních, křesťanskokatol. záležitostech po letech v osadách se vyskytujících a víru sv. v srdcích věřících potvrzujících. Jaké to nadšení, jaké to zástupy arcipastýře svého provázející a obstupující! Všecky zraky obráceny k středu, k rozdávající tajemství, milosti Boží a slova míru, blaha a spasení pronášejícímu! Arcipastýř oděn jsa v roucho církevní, skvělou mitru na hlavě, v levé ruce berlu drže, žehná pravici birmovance, potrv čelo jeho sv. olejem, a dotkne se tváře jeho pravici na význam stálosti a setrvanlivosti ve vyznávání víry jeho slovem a skutkem, naproti outokům na ni od nepřátel a škůdců namířeným a činěným. To na důkaz pravdy Krista Ježíše: „*Kdo mne vyzná před lidmi, toho já vyznam před Otcem svým nebeským.*“ Aj tu viděti anděla zástupy vítajícího a vítaného. Aj tu slyšeti slova sv. apoštola Pavla, v středu osady Galatské meškavšího: „*Nepohrzeli jste ani jste povrhli, ale jako anděla božího přijali jste mne, jako Krista Pána.*“ (4, 14.) Takový as dojem působila lahodná, příjemná a svatá přítomnost našeho nejdůstojnějšího pána a otce, biskupa Augustina Pavla, v krajině německocheské Podbořanské. — Poněvadž tuto fara téměř na fare sedí a tudíž osady skrovné jsou, mezi nimiž Morská nejskrovnější, pouze 351 duší zaujímá, byla ta jako Kněžická a Širotřebická se svými birmovanci vyzvána a povolána do sousední osady Michelsdorfské, (druhdy za času osídlení tamž Čechů „Dlouhovesská“ zvané), anto tamní farář, důst. p. Jos. Walter, většími posud prostředky časnými nadjmenované fary vládne a sídlo i přebývání slav. patrona (p. t. rytíře Schwarzenfelda), vykazuje. Bylo to dne 14. června ráno po mši sv., při níž birmovanci morští (49) seúčastnili, když jsme v slavném průvodu s křížem, korouhvemi, modlíce se a zpívající, po silnici do místa určeného se vydali na cestu; nebe vyjasněné po dnech pošmourných nám prálo, jakoby Bůh ten jasný den pro nás a pro tu slavnost byl učinil, bychom slast toho významného dne v úplné míře okusili. A shoda okolností tomu chtěla, že jsme blížice se dlouhou vsí k tamnímu chrámu najednou zaslechli dupot koní a rachot kočárů za námi s chvatem jedoucích. Co to? Průvod to z Blšan, kde den před tím svátost sv. birmování udělována byla, arcipastýře sprovázející. Týž pak záhy vystoupiv z kočáru

uděluje požehnání pokleknuvším a přidruživ se k procesi kráčí vážně napřed v davu lidstva nepřehlédného k svatyni Boží, u jejíhožto vchodu vítá jej sbor domácích družiček bíle oděných, anto jedna z nich vrchního pastýře přívětivě oslovuje; načež kněžstvo v síni dlící uctivě jej přijímajíc líbá ostatky v prsteu pana biskupa zasažené a sklání se před ním. Po krátkém v síni uvítání domácího faráře postupuje sbor kněží s velebnou vznešenou postavou zehnujícího biskupa k oltáři, před kterýmž na úpravně zřízeném klekátku týž pomodliv se a vstana pak, na trůnu přiodiv se, odříkává u oltáře modlitby předepsané a vztáhna rukou svých nad zástupem dar Ducha svatého s nebe sílá a uděluje. Na to k zábradlí u svatyně se přichýliv ku katechesi vybídná domácího faráře, brzo sám ji přijímá a pokračuje v ní a to o svátosti pokání, i uděluje slovo i jiným katechetům, a v řeči o marnotratném synu přijímá opět sám slovo i dává si podobensví toto od jednoho žáka vyprávěti a přechází potom obratem řeči své na výjevy životní, napomínaje předně děti ku konání jich povinností k Bohu, chrámu, ku škole, k sobě vespolek, k rodičům a potom dojímaná též napomenutí rodičům na srdce kladl, zvláště náležité křesťanské vychování v útlém mládí, dospívajícím věku a v dospělém. Mocný hlas a důtklivé řeči vrchního pastýře jistě nalezly ohlas v myslích posluchačstva, přítomností jeho vzácnou naladěného a trvalejší způsobí dojem nežli vybraného z okolí řečníka slavnostná řeč uměle a vysoko vystrojená, právě proto, že to byla vlastní slova biskupova, slova upřímná, jadrná, otcovská, líbá i přísná, po nichž následoval posvátný úkon sám, při němž veledůst. p. kanovník *Demel*, vikář z Blšan *Richter* a druzí kněží z nejbližšího vůkolí přísluhovali. Účastníků sv. birmování všech bylo as 450, jenžto po dokončení obřadu modlili se Věřím v Boha a modlitbu Páně s biskupem a kněžstvem. — Ve farním domě předstoupilo nejprv kněžstvo před p. biskupem v komnatě jeho, jeden podal jemu k tomu dnu složenou báseň, potom slov. p. patron, představení a j. objevili se u něho. Krátce na to objevil se též okresní pan hejtman z Podbořan Blažek a komisař p. Mat, lékárník ze Žatče Kaiser, rytíř papežského řádu sv. Silvestra a s ním kvar-dian odtamtud. Nechtě prodloužit tuto zprávu opomenou přípitků při hostině, jenžto vynešeny byly na oslavu nejdůstoj. p. biskupa od samého patrona, od p. okresního,

jenž v řeči své nad dvě jiné matky, nad roditelku totiž a přírodu vynášel řeči svou matku, pěstounku pravou, (církev katol.) jenž činí člověka člověkem, rádným občanem a nebešťanem. — Jakkoli v tom minulém desítiletí, co v té krajině svátost sv. birmování udělována nebyla, náramné proměny a převraty společenské k ujmě víry a církve i rodiny nastaly, přec při té slavnosti pozorováno kromobyčejné účastenství shromážděného lidu věřícího, svědčící o zdravém smyslu jeho, o seznání vyššího povolání jeho, než jest úkol pozemský a občanský, svědčící o úctě a lásce k výkonům sv. *Církve katol.*, kteráž jest sloup a utvoření pravdy, práva a spravedlnosti a bude vždy.

J. D.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup bude zítra v 7 h. ráno udělovati v seminářském chrámu Páně u sv. Salvatora svátost svěcení *kněžstva*. Vysvěceno bude 24 alumnů arcib. semináře, 2 klerikové Strahovští, 1 Teplský a 1 ř. piaristického. — Hned pak v pondělí 17. t. m. budou někteří novosvětcenci 'sloužiti v Praze první mši sv. a udíleti obvyklé při primicích požehnání a sice u sv. Salvatora jeden v 6 a dva v 7 h., u sv. Ducha jeden v 7 a jeden v 8 h., u Matky Boží před Týnem 1 v 6 a 1 v 7 h., u nejsv. Trojice 1 v 10 h., u Mil. sester pod Petřínem (u sv. Karla) 1 v 8 h., u Alžbětinek 1 v 9 h.; v úterý 18. t. m. u Voršulek 1 v 9 h.; ostatní po venkově v rodištích svých.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati od 18—21. července u sv. Ducha, od 22—25. u sv. Tomáše.

— Exercicie *kněžské* budou se konati v kníž. arcib. semináři od 18—22. září. Rozjímání konati budou kněží karmelita P. Lukáš a svěťící p. biskup dr. Prucha.

— Dnes opouští J. cis. Výsost korunní princ *Rudolf* Prahu, kdež svou zbožnost, vlídností jakož i znalostí české řeči rázem dobyl srdce věrných Čechů.

— Za *předsedu* jednoty pro dostavení hlavního chrámu u sv. Víta na hradě Pražském zvolen dne 5. t. m. p. hrabě František Schönborn.

— *Birmovanců* ve vikariátě Berounském a Hořovickém bylo 16455 a sice: v Hořelovicích 883, v Železně 800, v Tachlovicích 466, v Budňanech 826, u sv. Jana pod skálou 299, v Berouně 1393, ve Vosově 962, v Borku-Suchomastech 520, v Hosto-

micích 853, v Lochovicích 552, v Jincích 760, v Hořovicích 974, v Mýtě 1476, u sv. Dobrotivě 2078, v Újezdě Drahonově 758, v Cerhovicích 1165 a v Žebráce 1690.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci červnu 91 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů, letos již 670 osob.

Z Říma. Ke 25letému jubileu svému obdržel sv. Otec Pius IX. četné důkazy lásky a oddanosti ze všech dílů a krajín světa křesťanského. Telegrafní úřad římský měl celých 5 dní co dělati, aby přijal ty tisíce telegramův blahopřejných, jenž došly papeže ze všech končin Evropy, z Asie, Afriky, Ameriky i Australie.

— Revolucionáři italští všemi spůsoby projevují nevoli svou nad tím, že ze všech zemí se četné deputace scházejí do Říma, aby uvězněnému sv. Otci donesli útěchu a hmotnou podporu. Nemohouce jinak zamezit tyto důkazy pravověrnosti, urážejí aspoň posměšky, nadávkami ano i hrubým násilím ty, jenž do Vatikánu se ubírají. Tak byli nedávno dva španělští kněží na veřejné ulici od lázy stýráni! Když se jiná deputace z Rakouska ubírala kol chrámu sv. Ignatia, házeno za ní kamením; biskup jeden rakouský byl kamenem lehce na hlavě poraněn; on ale zavinul kámen ten do sátku a zastrčil do roucha svého řka: „Ukážeme tento kámen panu hraběti Beustovi.“

— Všickni, kdož za příležitosti jubilea osobně spatřili Pia IX., shodují se v tom, že vyhlíží nad mřiu zdrav a že se zdá, jakoby spíše mládnul nežli stářím scházel. Hlas jeho posavad jest velmi zvučný, tak že v prostranné jizbě, kdež četné deputace oslovil, všickni mu dobře rozuměti mohli.

— Vláda italská opět skonfiskovala dva kláštery a sice s. Domenico e Sisto a delle Barberine. V brzku prý týž osud stihne také klášter Voršulinek blíž náměstí Corso.

— Dne 15. června byla od sv. Otce k slyšení připuštěna deputace jednoty „Societa Romana per gl' interesi catolici“; jednota čítá 800 členův a předsedou jest kníže Campagnano. Jednota věnovala sv. Otci přeskvostný dar, tak zvané Rationale; jesti to ozdoba, již nosili velekněží starozákonní k upevnění efodu (náprsníku); nalezat se na ní 12 drahokamů, na každém z nich bylo vyryto jméno jednoho z 12 kmenův Israelských; od r. 1471 také papežové římské podobnou okrasu nositi započali.

— Ze svatostánku ve chrámě S. Maria v Cosmediu byly v noci 6. června veškery posvátné hostie z ciboria ukradeny, taktéž velká hostie z monstrance; nádoby posvátné však svatokrádce s sebou neodnesl, nébrž nedotknuté zanechal; z toho poznati lze, že hanebný zločin neměl původ svůj v zistnosti, nébrž v bohaprázdné nevěře.

— O slavnosti Božího Těla nebyl konán letos veleslavný onen průvod, ve kterémž jindy papež s celým dvorem svým se objevil a v němžto nepřehledné davy lidstva podíl brávaly. Rovněž nařídil kardinál vikář, aby také ve farních chrámech římských se průvod s Božím Tělem konal pouze uvnitř kostela, by nepřátelé Kristovi nenalezli žádného podnětu k demonstracím. Ačkoli však se nemohla nejsv. Svátosti vzdáti pocta veřejná, snažili se nábožní Římané nedostatek ten nahraditi a to tím způsobem, že jich okolo 50.000 v den Božího Těla přistoupilo k stolu Páně. Zejména se v tom ohledu vyznamenala jednota katolických jinochů pod názvem Dell Immaculata (Neposkvrněného Početí Marie P.) Táž jednota zřídila také ustavičné uctění Velebné Svátosti a to k tomu účelu, aby 25leté jubileum sv. Otce náležitě oslavila.

— Úřadové italští do nedávna vysílali špehouny do Vatikánu, aby vše co se tam děje vyzvěděli. Nyní jest lidem těm řemeslo překaženo; neboť každému, kdo s některým z prelátův papežských rozmlouvati žádá, přidává se průvodců, který jej až ku samým dveřím příbytku téhož hodnostáře dovede; a tudíž ovšem nepovoláným jest přístup zamezen.

Z Itálie. Dosavadní hlavní město italské, Florencie, slavilo jubileum Pia IX. s velikou okázalostí a nádherou. U večer dne 16., 17. a 18. června byly veškery výšiny kol Florence ozářeny ohněm, a lid venkovský po tyto tři dny ustál od jiné práce, jen aby k oslavě jubilea papežského něčím přispěti mohl. V den 18. června toliko v samém městě Florenci přistoupilo 50.000 katolíkův ku stolu Páně a veškery chrámy byly přeplněny lidem nábožným, jenž se velebné Svátosti po celý den vystavené klaněl. Nějaký padouch sice snažil se překaziti slavnost téhož dne tím, že na začátku pontifikální mše sv. od arcibiskupa sloužené hodil do metropolitního chrámu petardu; leč právě tím způsobil opácnou demonstraci; neboť když se arcibiskup po ukončených službách Božích nazpět do paláce svého ubíral, rozestavilo se nepřehledné množství lidu na rozsáhlém náměstí a v

nadšení provolávalo: „Sláva Piu IX.!“ „Sláva svatému náboženství!“ „Sláva arcibiskupovi!“

Z Ameriky. Jak ze seznamu „Sadlier Catholic directory Almanac for 1871“ vysvítá, čítá katolická církev ve *Spojených státech amerických* asi 4000 kněží, a sice: V církevní provincii New-Yorské 1100; v sv. Louis-ské 980; v Baltimorské 700; v Cincinnatské též 700; v New-Orleanské 320; v provincii San-Francisco 160 a v Oregonské 40. Počet katolického obyvatelstva nelze na jisto udati, podobá se však, že asi 6 milionů katolíků se ve Spojených státech (mezi obyvatelstvem vesměs 39 milionů čítajícím) nachází.

— Velmi utěšený jest rozkvět církve katolické v *Kanadě*; tak n. př. čítá provincie Quebec (s diecésemi sv. Bonifáce, sv. Alberta a Athawaska Makencie) 1,200.000 věřících a 1000 kněží; provincie Halifax má 320.000 katolíkův s 200 kněžími; provincie Toronto 230.000 katolíkův se 154 kněžími. Také biskupství na vzdáleném západě ležící na ostrově Vancouvers a Britická Kolumbie čítají 30.000 katolíků s 18 kněžími.

— Noviny katolické v soustátí Americkém velice prospívají. Tak čítá v Cincinnati vycházející „Wahrheitsfreund“ 13000 předplatitelů; tolikéž odběratelů má Baltimorský list „Kathol. Volkszeitung.“ V New-Yorku od Mac Mastera vydávaný „Freemans Journal“ a Bostonský „Pilot“ čítají po 20.000 odběratelů.

Ze Syrie. Do Damašku přibýlo na jaře letošního roku 5—6000 moslemů (Turků), kteřížto pokřtěni býti žádali. Tamnější biskup nařídil, aby dříve náležitěmu vyučování ve víře katolické se podrobili, načež vesměs svátost křtu obdrželi.

Paběrky.

30. Papežové dle národnosti.

Čtrnáct národů může se chlubit, že z jejich středu papežové vyšli. Čestná přednost náleží Vlachům, kteréž církvi svaté nejen prvního papeže po sv. Petrovi a našeho nynějšího svatého Otce Pia IX., alebrž také čtyry pětiny všech náměstků Kristových, to jest, dvě stě dva papeže daly. Po Vlaších následuje Recko s třinácti a Francouzsko s dvanácti náměstky svatého Petra. Z ostatních evropských zemí zastoupeny jsou Německo a Rakousko, každé se čtyřmi; Španělsko a Portugalsko, každé s dvěma; Anglicko, Holandsko, Bavorsko, Sasko a Turecko, každé s jedním. — Z

Asie bylo papežů deset, a z Afriky byli čtyři. Nový svět neviděl ještě nikoho z lůna svého na apoštolské stolici. — V jedenáctém století seděli na trůnu papežském jeden Asiat, dvanáct Vlachů, jeden Rakušan, dva Němci, dva Francouzi, jeden Sas a jeden Bavor. Tito tedy papežové pocházeli ze sedmi národův. Naproti tomu měli jsme v šestém a devátém století jenom Vlasy na stolici sv. Petra. Čtyři němečtí, svrchu připomenutí papežové vládli v desátém a jedenáctém století. Byl to Štěpán IX., Rehoř V., svatý Leó IX. a Štěpán V. Předě všemi městy Vlaskými drží v tomto ohledu přednost věčné město, Řím. V každém století, vyjímaje čtrnácté a nynější, byli nejvyšší pastýři duší z Říma vyvoleni. Skoro polovice všech papežů (sto čtyři) nazývá Řím svým rodištěm. Z těch bylo čtrnáct mučovníků, a třicet devět svatých. Dlužno ještě poznamenati, že kolébka svatého Evarista a Mikoláše II. vedle jeslí Spasitelových stála, a že Theodor I. (v sedmém století) tam svůj život započal, kde mistr jeho život svůj skončil. Namítá se sice, že příliš mnoho papežů Vlaske národnosti vyvoleno jest; a však podotýkáme, že svatý Klement, svatý Rehoř I. Veliký, a svatý Leó I. Veliký Římané byli, a že papežové, jako Rehoř VII., Innocenc III., Pius V., Benedikt XIV., Pius VI., Pius VII. a Pius IX., ač italské byli národnosti, nepopíratelné, čestné místo v církevní historii zaujali. Dle „Kap.“

Literární oznamovatel.

— „*Dějiny národu Českého*“ vypravuje František Palacký. Sešit 26. Kniha XII. Války husitské 1419—1431. V Praze 1871. Nákladem B. Tempského. Str. 80.

— „*Radhošť*“. Sběrka spisův drobných z oboru řeči a literatury české, krásovědy, historie a politiky. Vydal František Palacký. Část I. Sešit 5. a 6. (Str. 305—447) V Praze 1871. Nákladem B. Tempského.

— „*Zeměpis pro vlasteneckou mládež v Čechách*.“ Od Jana V. Poklopa, učitele na hl. škole u sv. Petra v Praze. Oddíl I.: Země koruny České. Oddíl II.: Rakousko a díly světa. Šesté rozmožnené a opravené vydání. Nákladem kněhupectví Kobrova. V Praze 1872. Str. 69 a 50.

— „*Učebná kniha zeměpisu pro I. třídu škol středních a měšťanských*.“ Sepsal dr. Antonín Tille, ředitel c. k. reálného gymnasia v Třeboni. Druhé opravené a rozmožnené vydání. V Praze 1871. Nákladem kněhupectví I. L. Kobrova. Str. 131. K tomuto

díku vydán: „Zeměpisný atlas methodický“ (12 malovaných listův.)

— „Německá mluvnice pro třetí třídu hlavních škol.“ Sepsali J. L. Mašek a Fr. Streit. Druhé rozšířené a opravené vydání. V Praze 1871. Nakladem kněhupectví Mikuláše a Knappa v Karlíně, Str. 134.

— Novellista německý Conrad von Bollanden, jenž proslul svými historickými romány: *Luthers Brautfahrt*, Franz von Sickingen, Barbarossa, Königin Bertha, vydal nový spisek: *Der neue Gott. Erzählung für das Volk*. Str. 69. Na skladě u B. Stýbla v Praze.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Vojt *Spies*, far. v Bečově, 23. června (nar. 16. dub. 1810, vysv. 3. srpna 1834);
- p. Jan *Pecher*, far. v Libíně, 5. července (naroz. 30. května 1807, vysvěcen 25. července 1832);
- P. Petr *Váňa*, jubil. kněz ř. křiž. v Praze, 9. července (nar. v Brně 28. června 1793, vysv. 12. srp. 1816);
- p. Jakub *Hladílek*, kaplan ve Velkém Újezdě, 11. července (nar. v Mal. Černicích 28. říj. 1839, vysv. 15. července 1866);
- vd. p. Mikuláš *Tomek*, probošt metrop. chrámu sv. Víta v Praze, první prelát království Českého, dr. theol., rytíř 2. třídy c. k. rak. řádu železné koruny, jubil. kněz, býv. rektor c. k. university a děkan fakulty bohosl., kanclíř a rada k. arcib. konsistoře, atd atd. 11. července. Nar. v Nekoři 6. pros. 1791, vysv. 27. března 1815, byl kanovníkem od 2. února 1829. Slavný pohřeb odbýval se včera o 9. hod. ráno. Tělo na proboštsství vykropené bylo neseno do kostela u Všech Svatých, odkudž po zádušní mši sv., kteréž jeho Eminenci pan kardinál přítomen byl a absoluci pak vykonal, veženo na hřbitov Malostranský v Košířích, kdež pochováno.

Vyznamenán jest:

- p. Vác. *Štulc*, síd. kanovník na Vyšehradě, jmenován nejvyš. rozhodnutím d. 8. t. m. proboštem starobylé král. koleğ. kapitoly Vyšehradské.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Jos. *Kuchynka*, administr. za děkana v Rakovníku;
- p. Vinc. *Švehla*, exposita v Košířích, za administrátora fary na Smíchově;
- p. Frant. *Miesner*, katech. ve Střibře, za faráře v Plané;
- p. Ant. *Ritt*, admin. v Lánech, za admin. do Krušovic;

- p. Ant. *Prückner*, kapl. za adm. v Bečově;
- P. Jos. *Laube*, křiž., probošt v Mar. Chlumu, za komend. a faráře u sv. Bartol. v Chebu;
- P. Aug. *Cassali*, křiž., far. z Král. Chlumu do Pšova (diec. Litoměř.);
- P. Mat. *Reichenauer*, křiž., za proz. admin. do Klučenic;
- P. Jos. *Pfob*, křiž., kapl. v Král. Chlumu, za koop. u sv. Karla ve Vidni;
- P. Vác. *Kubr*, křiž., za kapl. do Dobřichovic;
- P. Adolf *Matoušek*, křiž., za kapl. do Tachova;
- P. Bened. *Neufuss*, ř. sv. Bened. v Emausích, za proz. kapl. do Král. Chlumu;
- p. Jos. *Ardelt*, za far. v Langenbrucku;
- p. Amand *Kolbe*, za far. v Kislingwaldu (oba v Kladsku);
- P. Bedřich *Král*, ř. prem. Tepl., far. v Zeleni, za faráře v Tuškově;
- P. Stanislav *Škarda*, prof. theol. v Teplé, za faráře v Zeleni;
- P. Frant. *Fuhrmann*, ř. prem., far. z Úherce do Sekyran;
- P. Bart. *Dimzer*, ř. prem., far. ze Stoda do Úherce;
- P. Felix *Koch*, ř. prem., kapl. za adm. fary ve Stodě.

Uprázdněná místa:

- Bečov, fara patron. p. vévody Alfreda z Beaufort-Spontin, od 5. července.
- Krušovice, fara patron. p. Maxm. Egona kníž. z Fürstenbergu, od 5. července.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- P. Ondřej *Rettig*, rektor kol. piar., ředitel hl. a niž. real. školy v Nepomuku, 1. července (nar. v Ústí 8. břez. 1821, vysv. 16. července 1848).

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Jan *Svéda*, farář v Husinci, b. vikář a kons. rada, za děkana v Prachaticích;
- p. Jiří *Kohout*, adm. za faráře ve Vserubech;
- p. Fr. *Mikuláš*, kapl. za adm. v Nepomuku.

Uprázdněná místa:

- Rehberg, fara patron. náb. matice, do 6. srpna.
- Nepomuk, děkanství patron. kníž. Auersperga, do 7. srpna.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Jos. *Wilde*, katech. v Děčíně, 14. června (nar. 20. pros. 1831, vysv. 25. července 1856).

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Ign. *Ferschel*, far. z Loučova do Křištofůvých Hamrů;
- p. Karel *Wettengl*, far. z Jílového do Libouchce.

Milodary. Na opravu metrop. chrámu sv. Víta v Praze: Několik bohoslovců Litoměřických 7 zl. 50 kr. — P. Plašil 10 mší sv. ve prospěch Husince a 10 Sázavy.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. arcib. semináři
čís. 190—1.

Expedice:
v katol. kněhupectví

B. Stýbla
na sv. Václavském
náměstí, čís. 786-II.

Nedobrá čísla
reklamujte nejdříve v
měsíci.

BLAHOVĚST

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici

a u všech řádných
knihkupců

na rok: 2 zl. 50 kr.
na půl: 1 zl. 30 kr.

Po poště:
jenom v expedici
Celoroč. 3 zl. — kr.
půlroč. 1 zl. 55 kr.

Předplacení čtvrt-
letní se nepřijímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy.“ (Přisl. XIV. 24.)

Úvahy na neděle a svátky celého roku.

LI. V neděli XI. po sv. Duchu.

1. Podle dnešního sv. evangelia (Mar. 7, 31—37.) uzdravil Pán Ježíš člověka hluchoněmého, dada mu sluch i řeč. Co tu Pán Ježíš učinil, můžeme obrátit na celé pokolení lidské. Bůh co stvořitel jest dárce sluchu i řeči. Také Kristus co Vykupitel otevřel nám uši a rozvázal svazek jazyka. Onť nás naučil znáti Boha a seslal nám učitele pravdy a utěšitele Ducha sv., tak že můžeme slyšeti, co jest pravdivé a dobré, co nám prospívá k spasení. —

Než mnozí pohříchu podobají se v mravném ohledu člověku hluchoněmému, jsouce hluchí ku pravdám božským a k spasitelným napomínáním a němí ku všelikým hříchům vlastním i cizím; mají uši a neslyší, jazyk a nemluví, kde by slyšeti a mluvíti měli. — Proste kř. božského Spasitele, aby týž zázrak, který na těle onoho hluchoněmého vykonal, i nyní, kdy a kdekoli toho třeba, činil ve smyslu duchovním, aby otvíral mysl i srdce a rozvazoval jazyky lidské, aby všickni, co jest pravdivé a dobré, ochotně poslouchali a přijímali a vždy aby mluvili, co jest šlechetné a spasitelné.

2. „A hned otevřeny jsou uši jeho.“ Kéžby Pán otevřel uši všech lidí a národů, aby slovo Boží pilně poslouchali, co slyší, ochotným srdcem přijímali a podle toho život svůj spravovali. (Luk. 11.)

3. „A rozvázán jest svazek jazyka jeho.“ Jazyk jest nejnebezpečnější úd těla, kterýž bychom často spíše měli vázati než rozvazovati. Lépe jest býti němým, než mluvit daremně, nestoudně, hříšně. — Když pak toho žádá čest a chvála Boží a du-

chovní prospěch vlastní nebo bližního, směle rozvažme jazyk, ať tu „slovo Boží není přivázáno.“ (II. Tim. 2, 9.) „Polož Hospodine stráž ústům mým“ (Žlm. 140, 3.), aby nikdy marné a špatné slovo z úst mých nevyšlo. — „Odlož od sebe ústa nepravá a rtové utrhaví ať jsou daleko od tebe.“ (Přisl. 4, 24.) „V mnohu řeči nalezá se bláznovství.“ (Kaz. 5, 2.)

4. Pán Ježíš „přikázal lidem, aby žádnému nepravili o zázraku, kterýž byl učinil.“ Takto nám dal spasitelné naučení, že se máme chrániti vši chlouby a honosnosti, že k vlastní cti bez potřeby nic nemáme mluvíti, sice bychom opět zkazili, co jsme dobrého učinili. Toho napomenutí kř. bedlivě šetřte. Ku marné samochvále buďte vždy hluchí a němí; zanechte u sebe, co jste s milostí Boží dobrého učinili, řkouce u sebe po každém činu: „Ne mně Hospodine, ne mně, ale jmenu svému dej slávu.“ (Žlm. 113, 1.)

5. „Čím pak jim více Spasitel přikazoval, aby o zázraku mlčeli, tím více ohlašovali.“ Tak to bývá: Kdo cti se vyhýbá, toho stíhá, kdo pak ji hledá, brání, toho se straní. Pokorný bývá chválen, ctižádostivý pak spravedlivé dochází hany. Podle toho se kř. říd. —

6. A co hlásal lid o Pánu Ježíši? Málem mnoho, totiž: „Dobře všechny věci učinil!“ O kterém člověku by se mohlo tak říci? Co lidé konají, bývá z větší části daremné a je-li kde něco dobrého, za to tím více přimíseno zlého. Co pak Bůh činí, všechno dobře činí. Všickni skutkové Boží jsou dokonalí. Chvalme tedy ve všem Pána, cokoli činí a stále napravujeme, což dosud zlého jsme učinili. „Pakli by bezbožný činil pokání — živ bude a neumře.“ (Ezech. 18, 21.)

III. V neděli XII. po sv. Duchu.

Pán Ježíš učí v příběhu o *milosrdném Samaritánu* (Luk. 10, 23—37.), že k životu věčnému třeba zachovávatí přikázání lásky.

1. „Jakýsi zákoník, chtěje pokoušeti Pána Ježíše, tázal se řka: *Mistře co čině, život věčný obdržím?* Ale On řekl k němu: *V zákoně co jest psáno? A zákoník odpověděv řekl: Milovati budeš.*“ . . . — Toť k nejdůležitější otázce pravá odpověď. — Při všem jednání svém tažte se tedy kř., co činiti mám, abych život věčný obdržel? — Odpověď na otázku je snadná: Čiň, co ti káže láska k Bohu a k bližnímu. Čiň povždy, co Bůh velí, z dobrého úmyslu, upřímným srdcem a k bližnímu tak se chovej, jakož si rozumným způsobem přeješ, aby on v podobných případech k tobě se zachoval. (Mat. 7, 12.)

2. „Člověk jeden, vypravuje Pán Ježíš, upadl mezi lotry.“ — Smutná, nešťasná příhoda. Než, jak často stává se ve smyslu duchovním. Všudy číhají na nás vrahové duše. Mimo nás svět, zlí lidé, daremní společníci, falešní přátelé a svědci, kolem nás nepřítel ďábel se svými soudruhy, kterýž jako lev obchází (I. Petr. 5, 8.), v nás pak tělo s hříšnou náklonností, žádost očí, těla a pýcha života. (I. Jan, 2, 16.) Kolik (činíme) kroků, tolik nebezpečností. Chraňme se tedy. Kdo poklad svůj veřejně ukazuje, na odiv nosí, dává na jevo, že chce býti oloupen. Ale všechna opatrnost nic by neprosněla bez Boží pomoci. Proto „bděte a modlete se!“ (Mar. 13, 33.)

3. *Lotři obloupili ho a zranivše odešli, odpolu živého nechavše.* Člověk obloupený jest obraz hříšníka, zvláště hříšníka od jiných svedeného. Svědci k hříchu jej sloudivše, obloupili ho, připravili o všechny poklady milosti a duši zranili; nebo každý hřích jest bolestná rána duše, více méně jí nebezpečná. Tak hříšník odpolu mrtev leží, nemaje tolik mravné síly, aby sám povstal a činil pokání. — „Vizte tedy kř., aby vás žádný nesvedl.“ (Mat. 24, 4) Vy tedy bratři střežte se, abyste bludem nemoudrých svedeni nevypadli od své pevnosti.“ (I. Petr 3, 17.)

4. *Kněz a jáhen či levita* jsou obrazové lidí necitelných, nemilosrdných, zvláště netečných, nedbalých rodičův a představených, kteří se nestarají, aby chybující dítky a podržení jejich se napravili, polepšili. — *Milosrdný Samaritán* jest obraz člověka citelného, útrpného, jenž z upřímné lásky lítost má nad hříšníkem a všemožně se

přičiňuje, aby ho vzbudil a přivedl na cestu pokání. — Zvláště pak jest to trefný obraz božsk. Spasitele. —

5. *Jak nemilosrdně se choval kněz a levita k onomu nešťastnému, jenž upadl mezi lotry.* Viděli, že nešťastník pomoci jejich potřeboval, aby nezahynul; však oba bez útrpnosti pohledli a pominuli, šli dále. — Za to jak krásně, *šlechetně jednal milosrdný Samaritán!* On vida zraněného, milosrdností hnut, všemožně se přičiňuje, aby pomohl a ulevil bídě jeho. — Skoumejte se kř., kterak v podobných případech, v neštěstí a strastech svých bližních jste se chovali? Zdaž jste hleděli nešťastným pomoci, kde a jak jste jen mohli, a nebo jste patřili na jejich bídu bez citu a bez útrpnosti. — Nejednejte nikdy br. a s. podle příkladu židovského kněze a levity ale vezměte sobě za příklad milosrdného Samaritána. „Jdi, i ty učin též!“ —

Jakými prostředky zachová a rozmnoží duchovní správce lásku k církvi katolické u věřících v době přítomné.

Nastinil a přednesl

na poradě vikariátu Kolínského 30. března 1871

J. V. S—ý, kaplan na Dobřichově.

„My, co jini dokázali, známe;
Leč t o skryto přede jinými,
Co my v knize lidstva býti máme.“
(Kolar.)

Kdokoli okem tichého rozjímače dívá se snahám nynějšího pokolení, musí přijíti k tomu nálezu, že v přítomných dnech neběží toliko o katolicismus a protestantismus, ale mnohem více o křesťanství a pohanství a sice o to nejhorší pohanství novověké. Podobně ve mnohých zemích a u přemnohých nespokojenců nejde o monarchii a republiku, ale spíše o vládu a bezvládu. Ano, zničití všecku autoritu a zjevené náboženství odkázati v říši pohádek, starému bludu a bezuzdnosti pohanské zjednatí průchodu: ten jest záměr pohanů a zapříbohů novověkých — „in chaos antiquum confundamur“ — to jest jejich zatemnělým heslem.

Že pak jediná církev katolická založena jest na autoritě Boží, že ona jediná Kristem zjevené pravdy neustupně hájí a zachovává: proto všechny pěstě napřaženy a všechny zbraně namířeny jsou v době naší proti jediné církvi katolické, proto bojuje se proti ní tajnými spolky a veřejnými hanopisy, tajným podrýváním a veřejným násilnictvím. Potomkové nestydatého Cháma odkrývají stydké údy, vyhrabávají na světlo staré

škváry, ohřívají staré pomluvy, přehánějí a zveličují slabosti a skvrny jednotlivých údů církve, za něž církev nemůže, a bez kterých není ni žádná sebe menší společnost. A čeho chtějí dosáhnouti bojovníci Belialovi? Ostouzením církve a tupením sluhů její chťi v pochybnost uvésti pravdu, chťi ze srdcí vyrvati lásku k církvi a láskou k církvi víru v Krista. A co činí naši katolíci vůči tomuto sužování své matky? Mnozí z nich sami polínek přikládají, po většině pak nejsou ani studení ani horcí, neteční jsou a lhostejní. „Kdož prý bude bojovati proti duchu časovému? Num quis contra torrentem?“ Chutná jim „dolce far niente.“ Touto bahnivou ospalostí bezděky pomáhají nepřátelům, kteří nejsouce rušení pracují o překot na díle ďábelském.

Trestuhodná nečinnost jedněch a hříšná příčinlivost druhých zavinily očividný úpadek víry, mravnosti a poctivosti, a úpadek ten zavinil citelnou až příliš rozervanost a rozkvašenost novověké společnosti. Kdož by tu nežalostil s velkým pěvcem „Slávy dcery:“

„Do zlých časů, Bůh to s nebe vidí!
naše živobytí upadlo,
až se strašné jejich zrcadlo
ruka očím odekrýti stydí.
Zmatek točí krajin běh i lidí,
duch má závrať, srdce uvadlo,
ba, ó nové světa divadlo,
sám už sebe rozum nenávidí:
Se svobodou válčí nesvoboda,
pravda sluje nyní neštěstí,
a ctnost řídne jako stará moda.

Nejhorší pak ta jest chyba věku,
že ač cítí osten bolesti,
nemoc tají a smích činí z léku.“

I kdož jsa přítel pravdy a pravý lidumil nekvapil by nakapati balsámu na rány mladého pokolení? Kdož jsa dobrým pastýřem duší nesháněl by se po prostředcích, jimiž by u věřících láska k církvi se zachovala a rozmnožila a nepřátelským snahám přítomné doby přítrž učinila? kterým správcem duchovním nehnulo by apoštolské napomenutí: „Vítežte bratří, kterak byste opatrně chodili, dnové jsou zlí!“ (Efes. 5, 15. 16). Který duchovní nepřemítal by na duchu vážné ono slovo: „My co jiní dokázali známe, leč to skryto přede jinými, co my v knize lidstva býti máme.“ Nuže co jest nám činiti?

I. *Učme se od synů tohoto světa opatrnosti*; oni, jak dí Kristus, opatrnější jsou

v pokolení svém nežli synové světla. Pozorujme na př., kterak v českém národě od r. 1848 probudilo se národní vědomí! Třeba bychom našli mezi sebou mnoho přemrštěných a mnoho lživých národovců, přece Čecha nenajdeme více, jenž by se styděl, že Čechem jest, jako bývalo před lety. Čím se asi Čechové probudili? Mluvílo se mnoho, psalo se mnoho, co však nejvíce váží, učinilo se mnoho; by nebylo pravých vlastencův, kteří stolek svůj obětovali a život svůj zasvětili službě národa, zajisté bychom nebyli tam, kde jsme nyní.

Ano učme se od synů světa opatrnosti. I my vyburcujme ze sna ospalce, probudme netečníky, vzbuzujme *katolické vědomí* jednak slovy, jednak skutky.

1. Znamenité účinky má živé slovo, veliké divy tvoří slovo Boží. „Zdaliž nejsou slova má jako kladivo rozrážející skálu?“ (Jerem 23, 29). Nuže, nenechme minouti žádné příležitosti, abychom ospalců živým slovem neprobouzeli.

a) Probouzejme katolické vědomí na kazatelně, probouzejme při cvičeních, probouzejme ve školách a ve zpovědnici. „Ignoti nulla cupido“; pročež ukažme věřícím, čím jest církev katolická; dokažme jim, že jako jediná jest pravda, tak jedna jest jediná pravá církev, jediný sloup a utvrzení pravdy, jediná neposkvrněná choť Kristova — a tou že jest naše církev katolická! Posvěťme věřícím na blahodárné působení této církve katolické od kolébky její až na dobu nynější, nkažme jim, že církev Kristova zachránila národy od zahynutí, že oblažila veškeren svět, že pěstovala a šířila od jakživosti pravou osvětu a vzdelanost. Tou příčinou a že toho vyžaduje doba přítomná, buďtež naše řeči poněkud rázu polemického. Posvěťmež na falešné proroky, na nepovolané oblažitele lidu, kteří by rádi proměnili národ na stádo zhovadilé zvěře bez vyššího vzletu, bez víry a bez mravnosti. Varujme lid před těmito svůdci:

„Jako hadu chraňte se té shnilé
nízkých mudrlantů podušky,
každý, kdo má srdce ušlechtilé.
Bůh, když běhu světa cíle značil,
neproměnil duše na služby,
ale právo dcer jim dáti ráčil.“ (Kolár.)

Že pak jazyk český v poslední době znamenitě pokročil a zveleben jest, a že náš lid nyní mnoho čte, chraňme se, aby mluva naše nekulhala za pokrokem. Nemyslím, aby mluva co do formy byla přecpána bomba-

štickými zdobnostkami — budiž ale jednoduchá a krásná, jak toho doba vyžaduje. Neboť jestli jednoduchá pravda musí konečně prorazit a zvítězit, čím více musí se svět pokořiti pravdě, která se nese jako královna v oděvu pozlaceném rozličně ozdobená.

Ku kapitole o živém slovu druží se samodek zpomínka *obřadné řeči*. Pro zavedení české bohoslužby zjevně mluví *duševní prospěch věřících*; nikdo mi zajisté nepopře, že mateřština újeji poutá srdce k srdci a mocněji ducha k Bohu povznáší nežli řeč nesrozumitelná; aniž kdo vyvrátí, že by mnohem více se posloužilo víře a nábožnosti, kdyby bohoslužebný úkon živým slovem byl *provázen*, než když se obřady v jiných dobách sebe důkladněji vykládají.

Živým tedy slovem dlužno kněžím probouzeti vědomí katolické, aby vědomím tím oživen a oblažen věřící lid se směly čelem hlásal: „Budiž za to Bohu dík, jsem křesťan, jsem katolík.“

II. Leč pouhými slovy nedokážeme všechno; „ne z mutného oka, z ruky pilně naděje kvitne“ — „verba movent exempla trahunt.“ *Skutkem, láskou* hledme probouzet lásku k církvi. Čím se mnedle rozšířila na počátku Kristova církev v prostřed nejkrutějšího pronásledování? Co naklonilo pohany, aby přijali víru? Nebylo to samotné evangelium, byla to víra láskou oživená, láskou působící, víra přinášející ovoce dobrých skutků, ovoce lásky k Bohu a bližnímu. — pohané pro ovoce zamilovali strom. Této lásky bohužel ubylo u nás tolik, kolik se rozmnožil počet věřících.

„Rozmnožil jsi národ tento, Pane,

ale nezveličils veselí,

a v tom slza z oka mého kane!“ (Kolár.)

Ano, láska a skutky schází veliké většiny nynějších katolíků; nuže, ukažme aspoň my kněží, že máme lásku, budme netoliko *muži slova*, ale mnohem více *mužové činu*.

Tou příčinou měj se kněz na pozoru zvláště v přítomné době, aby jej nestihla výčitka s příhanou:

„Pane, slova tvá jsou opravdivá;

leč proč sami na ně nedbáte;

hle nám cestu pravou hlásáte,

anť jest vlastní vaše cesta křivá!“ (Kolár.)

Chraň se tedy kněz všeho odpudlivého, pánovitého a *nemilosrdného jednání*! Hleď se blížit lidu, seč připouští úřad tvůj a dovolují povinnosti tvé; buď radcem a těšitelem lidu, buď jeho andělem strážným,

buď jeho spomocníkem; navštěvuj nemocné; zvláště však nezapomínej, že každou jinou vadu spíše lid knězi promine, jen ne *provinu lakoty*, nezapomínej, že „chudí jsou tělo Kristovo“ (Aug.), nezapomínej na *almužnu*! Ano, almužna jest ten zlatý klíč, který otvírá bránu do srdcí lidských. O by jen hmotné postavení duchovenstva, všech chudých farářů a kaplanů tak se polepšilo, aby všichni tím zlatým klíčem mohli vládnouti k velikému zajisté prospěchu církve!

Musí-li ale kněžstvo ve dnech našich láskou klidu vynikati, ač chce-li vzbuditi lásku k církvi, čím více třeba se snažiti kněžím, *aby měli lásku mezi sebou*, aby se vyvrátila často slychaná výtka, „že nejméně lásky se najde mezi kněžstvem.“ Vinu toho nese ovšem dáblské símě závisti a ctižádosti; símě to ale vyrůstá na prozluklém poli neblahých poměrů: jednak nespravedlivého *poměru patronátního*, jednak *nesrovnaného poměru faráře ke kaplanovi*. Videant iterum consules, aby brzo nadešel onen den, kde by se tyto poměry předělaly a zlepšily. Nechat nejd. biskupové učíní opět a to rozhodný krok ku změně patronátů v ten rozum, aby každého kaplana oživovala a k horlivosti podněcovala ta naděje, že snad v 10 letech dočeka se samostatného bydla. Počet far i úmrtnost duchovních jsou zajisté u nás dle toho, že se řečeného výsledku snadno dá docíliti.

Co se tkne poměru fardřů ke kaplanům nechat urovná se tak, jak toho přísně vyžaduje duch Kristův a důstojnost kněžstva. Budiž kaplan *panem bratrem* svého faráře nejen dle slova, ale i skutkem.

Ať konečně varují se též představení duchovní každého stínu sobectví, nespravedlnosti a mstivosti, zkrátka všeho, co zapáchá neláskou a necitelností a působí u nižších zlou krev!

„Kdo není schopen oběti,

ten lásky hoden není

a divný kněz, jenž sebe víc

nežli svou oběť cení;

a špatný kněz, jenž sebe víc,

nežli své bratry cení.“ (Hálek.)

Uvedené prostředky jsou zajisté sto, aby především ospalců a hostejníků naklonily k církvi katolické, lásku k ní udržely a rozmnožily.

Jakou ale zbraní jest nám bojovati proti skutečným tajným a zjevným církve nepřátelům?

Oni se spolčují ku zlému, *spolčujme se my k dobrému*. V každém větším místě

dle možnosti *zarážejme katolické spolky*, jichžto účelem mohou býti skutky buď tělesného, buď duchovního milosrdenství. Blahodárné působení spolků takových nezůstane bez uznání; i musí u vlažných katolíků vzbudit lásku, u protivníků aspoň úctu k církvi. Velikou důležitost má též zakládání a podporování *spolků zpěvdeckých*; těmi lze povznést a zvelebiti chránovou bohoslužbu, jakož i veřejné průvody a slavnosti církevní — a tak i zpěvem probouzení vědomí katolické. Ano, divotvornou zpěvu moc znali již pohanští předkové naši: „Pěvce dobra milujú boží; pěj, tobě ot nich dáno v srdce protivu vrahóm!“ (Rukop. králov. Zábaj a Slavoj).

Velikých úspěchů docíliti možná i zakládáním *katolických besed*, kde by se pěstovala ušlechtilá zábava, kde by se činily časové a poučné přednášky; těmito besedami zároveň by se lid odvrátil od záhubných a duchamorných krčem a hospod, do těchto besed mohl by i kněz smělé zavítati, aby se lidu přiblížil. K besedě katolické dobře by se hodil *čtenářský spolek*, kde by lid dostal do rukou dobré spisy a poctivé listy.

Leč nepřátelé církve nejen že se spolčují, oni v držení mají velikou moc, kteráž jest *tisk*, oni bojují tou nejnebezpečnější zbraní — židovskými listy, daremnými brožurkami, špatnými knihami, hanopisy všeho druhu. Posvěťme lidu na tyto zakuklence, kteří pod zástěrou svobody a osvěty podřívají víru a mravnost a tím samým i sílu národa, otravující ho jedem nejhorším. Odhalme jejich pokryteckou škrabošku, jejich rouno ovčí, ukažme, že nejsou leč smečka hladových vlků, kteří nic na to nedbají, že proticírkevní štvanicí rozdrobují národ a nemravnou literaturou duševně ho zabíjí — jen když si kapsy své naplní.

Však není na tom dosti ukázati na hanebné výděkářství daremných spisovatelů a nakladatelů — třeba lidu zjednati zdravou duševní potravu, místo plev a otrub chutný chleb dobrými listy a spisy. K tomu ctili podporujeme vůbec dobrý a poctivý tisk, zvláště pak podporujeme nedávno zařízený *katolický spolek tiskový*. Piš, kdo umíš, kupuj kdo můžeš dobré spisy a hleď je v lidu rozšířiti, k čemuž nejvhodnější jest doba zimní!

Konečně pak všelikou péči svou uvrhněme na Pána! Obrátme se na modlitbách k Otci světél, od něhož všeliké dání výborné a každý dar dokonalý pochází; prosme Ducha svatého, Ducha pravdy a lásky, aby oheň sv. lásky roznítil v srdcích křesťanů katolických!

I těšme se posléze blahou nadějí v lepší budoucnost; těšme se slovy: „Cesta křivá lidi jen, člověčenstvo svěsti nemůže, a zmatenost jedněch často celosti hoví. Čas vše mění i časy, k vítězství on vede pravdu. Co sto věků bludných hodlalo, zvrtné doba.“ Ano, těšme se blahou nadějí, že neopustí Pán církve své, kterou na skále založil, které pomoc svou na věky přislíbil. I kdyby vzplauula válka všech proti všem, a nová potopa hrozila zaplavití zemi: archa Páně vznášeti se bude nad vlnami, až i holubice míru přinese národům radostnou zvěst, že opadly již vody a nové jaro se usmívá na omladlou zemi!

Odstup ale od nás, abychom pro samé naděje v lepší budoucnost zapomínali na přítomnost, která od nás žádá činy neodkladné; aniž se těm podobejme, kteří stojí na břehu rozvodněného proudu rukama lomíce, kdežto rozsápaný živel tisíce udavuje oběti. Pročež k závěrku obracím na církev a sluhy její slova velikého pěvce krerá pěl o vlasti:

„Nuže, pokud srdce v těle bije,
dbejme zdaru církve laskavé!
Bdící probouzejte dřímavé,
teplí chladné, živí vše, co hnije.
Věrní zrádné pošlapejte zmije,
štedří haňte oči šilhavé,
pilní sběh tu, která krvavé
mozoly jí a pot bratrův pije!“

„My, co jiní dokázali, známe;
leč to skryto přede jinými,
co my v knize lidstva býti máme!“

Tvůrce ve přírodě.

Obdařen jsa myslí jarou
hleď na světa soustavu:
uvidíš v ní velkolepou
Tvůrce svého oslavu.
Láska se tu ve přírodě,
moc a moudrost zjevuje,
malý červík, písku zrnko
milost jeho zvěstuje.

Hromu třesk a blesku rychlost
hlásá, že On světů Pán;
v luzích kvítí, klásek v poli,
že má býti milován.
Koruna však Jeho lásky
v člověku se zrcadlí,
jenž, podoběn Tvůrci duchem,
mezi tvory co král dlí.

K.

Kláster „Zvěstování Panny Marie“ v Hradišti na Moravě.

V památní knize tohoto starobylého klášteřa Moravského vyniká jméno Jana Filipce, rodilého z Prostějova, biskupa Varadinského a administrátora biskupství Olomúckého. Šlechtnému tomuto hodnostáři, který pro věhlasnost svoji i u krále Matiaše, jehož tajemníkem byl, i u Vladislava krále veliké důvěry požíval, má výše jmenovaný klášter své dostavení děkovati (1491). Než netoliko co dobrodince svého, ale i co svého člena ctí jej klášter Hradištský, neboť odřeknuv se vsí slávy světské, vstoupil krátce po dostavení kláštera sám do řehole svatého Františka, aby vzdálen jsa bouří náboženských věku svého, v tichém úkrytu kláštera jen Bohu žiti mohl. Tu také zemřel r. 1509, a pochován jest v klášterní sakristii, kdež se až podnes náhrobní jeho kámen nalezá. —

Novému tomuto klášteru ale nebyla doba tehdejší přízniva, neboť bouře husitská zmáhala se vždy více a více po Čechách a po Moravě, a i klášter Hradištský musel tudy mnoho vytrpěti, zvláště roku 1619.

Toho roku, dne 12. května, přibýlo totiž do Hradiště 200 jezdců s vůdcem svým Stubenfull-em, který na doléhání občanů husitismu nakloněných primátorů obce, Vojtěcha Kremera, muže to moudrého a spravedlivého, sesadil, a na jeho místo jakéhosi Bedřicha Muska, člověka podlého, ustanovil; — tím dostalo se husitské straně v Hradišti nové podpory; neboť sotva že muž tento primátorský svůj úřad nastoupil, uvedl do obce kacířského kněze, jmenem Augustina, a odevzdal mu chrám sv. Michala na Starém městě.

Než ještě téhož měsíce, totiž 18. května, byl i farní chrám sv. Jiří kacířům vydán, a sice jakýmsi pánem z Kunovic, který toho času s 200 pěšimi Valachy do města přišel. Za poměrů takových nebylo ovšem bývalému primátoru a tehdejšímu děkanu Václavu Kuliškovi možno, déle ve městě zůstat, i přehli, a tak zbaven chrám farní svého správce.

Protož Michael de Solmyo, tehdejší kvardián kláštera, opuštěné svatyně se ujal, a především se staral, aby nejsv. Svátost oltární do bezpečného místa přenesena byla; i vstoupil, provázen jsa bratřími řádu, do chrámu, který kacíři naplněn byl; zde pak u svaté horlivosti nejsvětější Svátost oltární do výše pozvednuv nábožnou píseň zapěl, které i sami kacíři přizvukovali, a tak v

slavném průvodu ji do chrámu klášterního přenesl. V tomto chrámu klášterním konány pak služby Boží i posvátné obřady pro lid katolický osady Hradištské od kněží řádu sv. Františka, až do roku 1620.

Když pak tohoto roku vojsko císařské u Prahy skvělého vítězství dobylo, a tak novotám Husitským přítrž učinilo, navrácen zase pokoj osadě Hradištské: oba chrámy, kterých se kacíři zmocnili, navraceny katolíkům a děkan i primátor, kteří vypuzeni byli, uvedeni opět na svá místa, a sice přičiněním generála Buquoy. —

Než dlouho netrval pokoj, který ono vítězství zjednálo Moravě.

Neboť téhož ještě roku 1620 kníže uherský Gabriel Bethlens velkým množstvím nespokojených kacířů — Kumánů, Turků a Tatarů v ony kraje moravské, které s Uhry sousedí, vpadl; zde pustošil a pálił, z kterého pohromy teprv po smrti tohoto knížete (r. 1629) katolíci se zotavovati počali. —

R. 1742, když nejjasnější císař Karel VI. zemřel, opět král pruský Bedřich II. za panování Marie Terezie, dcery zemřelého císaře a vládkyně od všech dvorů dle sankce pragmatické uznané, čině jakési nároky na mnohá knížectví v Slezku do zemí rakouských vpadl a netoliko celé Slezsko si podmanil, ale i pod pláštěm přátelství do markrabství moravského vstoupil a Olomouce se zmocnil.

Téhož roku 1742 d. 5. února vtrhl i do Hradiště a celého města, v němž ani jediného vojína ani zbraně nebylo, se zmocnil a 500 mužů pod vůdcovstvím Řehoře Postera obsadil.

Vojíní ti v městě rozložení klášter sice ušetřili, však 10. téhož měsíce jiné oddělení 500 mužů pěších přišlo a těch ubytovalo se na mnohé prosby všech bratří v ambích hořených kláštera, a sice v cele u vchodu a v starém refektáři.

Ti pak všichni nápojem a potravou mimo chléb po 18 dní od kláštera museli býti vydržováni.

Po jich odchodu opět jiní a jiní přicházeli, brzo pěší, brzo jízdní, někdy u velkém, někdy u menším počtu. Ubytování byli v celách, do refektáře však nikdy nepřišli.

Snadno lze pochopiti, jakých nesnází toho času bratří snášení museli až do 10. dubna. Téhož dne totiž zbořivše mosty u brány Lunovické z města všickni odtáhli a k Olomouci spěchali obávající se přepadení od Uhrů. A skutečně v týž ještě den, co Prusové od-

táhli, vojsko uherské do města přibýlo, a Prusy až ku Kroměříži pronásledovalo; jsouc ale počtem nepatrné, nemohlo ovšem dosáti velkého úspěchu, přece však děkana, královského sudího Jana Schwarze, primatora Leopolda Černého, Ondřeje Kratochvíle konšela, a mnoho starších ze zajetí vysvobodilo. Na to pak nepříteli nejen od Olomouce vypudili, ale i z Moravy do Slezska zabnali, při tom mnoho pobili a 600 zajatých do Hradiště přivedli.

Mezi tím téhož roku mír od královny s pruským králem uzavřen, kterým hoření Slezsko celé a velká část dolního mu postoupeny jsou.

Tentýž král pruský opět r. 1756 s velkým vojskem do Saska vpadl, by zvoleného krále, který byl rakouským spojencem, ku zrušení svazku toho přinutil a na svou stranu přivedl; a když král odporoval, celé Sasy soubě podmanil a řádl zde jako pán odváděje k vojsku, kdo se jen poněkud hodil. Sebrav takto větší vojsko, jímž se sesílil, rychle do Čech vpadl a 1. října již u Lovosic s vojskem císařským pod vedením maršálka Brauna bitvu svedl, která však nerozhodnuta zůstala.

Následujícího roku s vojskem v Sasích sebraným do Čech tak spěchal, že ku konci dubna již u samé Prahy tábořem se položil. Tu pak 6. května na vojsko rakouské okolo Prahy a v Praze soustředěné udeřil a konečně také vítězství avšak krvavého dobyl.

Válka ta trvala celých sedm let, totiž od r. 1756 až do r. 1763, kdežto mír dávno žádaný konečně uzavřen byl.

Za čas této války sedmileté každý rok velká síla vojska městem Hradištěm přecházela k vojskům českým a moravským, a sice v takovém množství, že všechny domy občanův přeplněny byly.

Proto také rozsáhlý klášter vždy velké množství musel ubytovati a velkých škod tím utrpěl.

Po skončené válce obrátil se konvent se snažnou prosbou k nejjasnější panovnici Marii Terezii, která 400 zl. náhrady určila, jež P. kvardián Cyrill Machač v Brně obdržel. —

R. 1785 při zrušování klášterů byly pouze dva na Moravě ponechány, totiž v Hradišti a Dačicích, ostatní pak — v Olomouci, Brně, Kroměříži, Znojmě, Opavě a Třebové jsou zrušeny. Želeli toho bratři, že krutý osud právě tyto krásné kláštery stihl.

Klášter Hradištský měl býti také zrušen; na to naléhal kapitan Baltasar de Bosy.

A co mohl, činil; tehdejšímu generálu p. hraběti Mitrovskému navrhoval, poněvadž málo budov pro vojsko bylo, by 6 setnin do kláštera vložil a tak klášter v kasárny přeměnil. — Však ani u gubernia ani u samého císaře Josefa mnoho nevyřídil.

Přece pak lstivý kapitán r. 1787 žádal na kvardiána P. Jeronymu Remeši, by mu v listopadu jen na krátký čas místnost uprázdnil pro sklad vojenský, totiž šatstva a zbraně čtyř setnin, a již chtěl celý potřebné od sluhů dát vyprázdniti, ale snažné prosby kvardiána i bratří vymohly aspoň tolik, že přenešení skladu toho z kasáren do kláštera až skoro do počátku r. 1788 se protáhlo. Mezi tím zemřel kvardián a zvolen P. Cassian Vogel. Na to 2. ledna r. 1788 přišla komise, které oněch osm cel od zemřelého kvardiána v minulém roce uprázdněných na rozkaz kapitánův musilo se otevřítí.

Hned časně z rána pak přišedše truhláři, vojíni a důstojníci, upravovali celý pro sklady a zbrojnici s velkým hlukem a hřmotem.

Mezi tím nový P. kvardián, poradiv se kdesi, zadal suaznou žádost ke guberniu do Brna. Žádost ta byla milostivě přijata a kapitánu všeliké nátlaky na klášter zakázány, při tom nařízeno, by klášter okamžitě vyprázdnil. Na jeho pak prosbu čekáno mu až do 1. dubna, kde pak klášter vyprázdněn a klíče oněch cel vráceny.

Přestál tehdy klášter za oněch tří měsíců hrozných nesnází, neboť od rána až do večera hluk a křik a oplzlý zpěv vojáků, ženštin a chlapců trpěti musel.

Tento rozkaz slavného gubernia kapitána tak rozlítil, že neustál přemýšleti, jakby mohl svůj úmysl přece provést. Proto také místoředitele Aloisia z Ugarte, který okolo hradištské tehdy prohlížel, pro návrh svůj získati hleděl a toho dovedl, že celá záležitost ta opět ke guberniu přišla. Ustanovena byla komise záležející z vojenského důstojníka, děkana místního, kvardiána, královských úředníků, a dvou starších obce, pod předsednictvím kapitánovým. Jednalo se hlavně o to, je-li Františkánů v Hradišti potřebí, či mají-li býti na Velehrad přesazeni, by klášter pro nedostatek vhodné budovy v městě pro ubytování vojska byl upraven. Děkan boje se kapitána vyjádřil se, že světští kněží lidu dostačí a že není Františkánů v Hradišti potřebí, což také do protokolu na rozkaz kapitánův dáno bylo. Kapitán vojenský pravil, že by stát přeměnění a upravení na sebe vzal. Jediný konšel p.

Josef Fridrich, muž v právech zběhlý a velmi učený, za klášter co nejvřeleji se přimlouval, uváděje přesvědčující příklady ze staršího a z našeho věku, že všady, kde nebylo a není dostatečných kněží, lid od roku k roku vždy hlouběji klesal a že tedy Františkánů v Hradišti jest velice potřebí. Kvardián také velmi mnoho důvodů udal do protokolu dokazuje 1. že klášter cisterciácký na Velehradě řádu Františkánů nijak není příhodný a kdyby se i dle řehole Frant. a to s velkým nákladem upravití měl, že dotace, vyměřená pro osobu na 200 zlatých, nepostačí ani na lékaře, chirurga, lékárníka a na příležitosti do Hradiště a zpět přijíždějící a na posly, kteří by léky a věci k živobytí potřebné přinášeli. poněvadž na Velehradě není nikoho, žádného osadníka, žádného stavení, mimo zámek, kde několik churavých služebníků na odpočinku se nachází. 2. Jinak to ovšem bývalo s cisterciáky, kteří měli rozsáhlé panství a na něm mnoho osadníků, a četná stáda, jakož i pro sebe zvláštního lékaře, zvláštního provisoru s lékárnou, mimo to dosti koní pro příležitosti a dosti služebnictva. 3. Měli dosti řemeslníků vlastních, své truhláře a tesaře, obuvníky a krejčí, zahradníky a jiné.

To vše by si museli P. Františkáni platit a udržovati ze skrovné, velmi malé, pro osobu na 200 zl. vyměřené nadace, takže by jim nezbyla ani třetina, aby mohli míti dostatečný počet bratří a byli by nuceni, stále slavnou vládu obtěžovati. Posledně udal kvardián, pakli by uznáno bylo, že není Františkánů v Hradišti potřebí, že se obrátí na slavnou vládu s prosbou, by členové do jiných posud stávajících klášterů řádu toho byli přesazeni, ti pak, kteří jsou churaví, k bratřím Milosrdných byli dodáni. Tyto důvody zvítězily, tak že od toho okamžiku nebylo již ani zmínky o proměně kláštera v kasárny, a bratři žili v pokoji. — Tolik z lat. zápisek z archivu kláštera Hradištského, kdež i o dalších událostech zprávy se nalezají. *Kapitán*, o němž stále zmínka se činí, byl toho času asi tolik, co za našeho věku *krajský* čili nyní *hejtman okresní*, ovšem že měl ještě větší moc než tito. Další události viz v archivu téhož kláštera. — *J. Vitásek.*

Cvičení na Blaníku.

Hoj, jak se na Blaníku válečný hlomoz zmahá, tak, jak by v nebezpečí snad byla země drahá! Tot' Blanických rytířů se cvičí statný voj, tak, jak by již již chtěli táhnouti v svatý boj.

A v před na bílém oři ty bojovnice šedé, mohutné bohatýry, vojvůdce statný vede; ten vůdce — země české posvátná, pevná stráž, toť vůdce bohatýrský, toť Václav, patron náš!

A když pak voj se vrací zpět k vrchu Blanickému, tu přední z bojovníků přijíždí k vůdci svému, a zvučný jeho táže se bohatýrský hlas: „Což ještě, svatý vůdce, náš nepřichází čas?“

A svatý rek svou hlavu k mohutným prsoum kloní, po smutné jeho tváři se velká slza roní; po vlasti vůkol zírá a zírá k nebi zas; dí: „Ještě, bohatýři, náš nepřichází čas.“

„Teď ještě marně národ sem ku Blaníku zírá! až zas ku právu přijde ta svatá naše víra, pro nižto my jsme druhdy svou prolévali krev, pak opět se pozvedne mohutný český lev!“

„Dokud svou víru haní syn naší české vlasti, dotud i nepominou národa jeho strasti.“ A vjíždějí rytíři zpět do Blaníka zas, a smutnou pějí píseň: „Náš nepřichází čas!“
Ant. Vřešťál.

DOPISY.

Ze Žebráka dne 15. července 1871.

(Uvítání Jeho biskupské Milosti. Udělení svátosti sv. břimování.)

Dne 8. t. m. zavítal k nám z Cehovic k 7. hod. večerní svatíci pan biskup dr. K. Prucha, aby zde svátost sv. břimování uděloval. Jakmile se blížil k městu slavnostní branou vkusně upravenou a prapory ozdobenou, dáno znamení střelbou z hmoždířů a vyzváněním všemi zvony. Ode brány byla postavena řada mladých stromků, jakož i od děkanství ku chrámu Páně, končíc 2 jehlanci s krásnými kytkami. U chrámových dveří očekávali p. biskupa 4 duchovní s důst. p. děkanem P. Šimandlem, městským zastupitelstvem a s p. měšťanostou a staršími cechův. Ze středu školní mládeže, kteráž se v svátečním odění a v hojném počtu se svými pány učiteli dostavila, vystoupila vzorná školačka Terezie V., by Jeho biskupskou Milost oslovila. Slovy jejími dětinnou lásku a oddanost dýchajícími pohnut přiměřeně odpověděl pan biskup, a pokropiv přítomné ubíral se v průvodu všech k hlavnímu oltáři sv. Vavřince žehnaje zároveň četné davy zbožných věřících. Pomodliv se tuto udělil přítomným požehnání s nejsv. Svátostí a byl pak při střelbě a hlachu všech zvonů doprovázen na děkanství. Ku počtení velezácného hosta uspořádal zdejší zpěvácký spolek „Hlahol“ za-

staveníčko. O 9. hod. večerní vypáleny 3 rány, načež vyšli z radnice prapory ozdobené stateční zpěváci s četnými lampiony a pochodněmi se svým stkvostným praporem, a seřadivše se v průvodu přibyli k děkanství, kde při osvětlení celého města zapěli výtečným řízením Fr. L. Vorla 3 české sbory: „Večerní modlitbu“ od Kreutzera, „Svoji k svému“ od Bendla a „Milená vlasti“ od Tovačovského. Nejdůst. pan biskup patrně dojat líbezným zpěvem za šera nočního a tou září světél, děkoval srdečně všem přítomným za proukázanou poctu a doložil, že se za všechny osadníky vroucně pomodlí, by jim všemohoucí Bůh bojných milostí a radostí nebeských uděliti ráčil. Na to zapěl před odchodem bodrý Hlahol ještě sbor „Čechové jsou národ dobrý“ od Janáka a provolav „Sláva“ a „Na zdar“, v tichosti se rozešel.

V neděli o 8. hod. ranní opět za střelby a za hlaholu všech zvonů veden pan biskup řečenou alejí do děk. chrámu P., by tu co apoštolský nástupce svátost sv. biřmování udělil. V čele šla školní mládež s korouhvemi, pak 24 bíle oděných družiček s duchovenstvem a p. biskupem.

Při vchodu do chrámu Páně intonoval místní správce duch.: „Ecce sacerdos magnus“, což se na kůru ukončilo zároveň s přiměřenými modlitbami u oltáře hlavního. Při četné assistenci přítomných kněží obětoval p. biskup mši sv., načež z kazatelny dojemnými slovy řečnil k biřmovancům o Duchu sv. co otci chudých, udělujícím almužny — odpuštění hříchů. — Po prosbě za dary Ducha sv. udělil biskup svátost sv. biřmování náležejícím do osady města Žebráku, bylo jich 800. Mezi biřmováním slouženy tichémše sv., při nichž lid zbožně písně zpíval. Když byli všickni biřmovaní z kostela vyšli, přistoupili biřmovanci osady Praskoleské a Zdické v počtu 890. Po mši sv., již sloužil kaplan Žebrácký, mluvil opět z kazatelny p. biskup k těm, jenž měli býti biřmováni o slovech sv. písma: „Bďte a modlete se.“ Nastíniv mnohá pokušení a utrpení v životě lidském poukázal, jak potřebí, bychom prosili Ducha sv. za jeho nebeské dary, jak rád Duch sv. pomáhá těm, kdož Jeho hlasu slyší. Po modlitbách předepsaných biřmoval p. biskup až do 3. hod. odpo., na to v slavném průvodu uveden na děkanství kde se o 4. hod. společně obědvalo; hostů bylo 25. O ½ 8. hod. bylo požehnání, při čemž přítomen byl i církevní hodnostář se svými průvodci.

Druhý den v pondělí sloužil pan bi-

skup v 8 hod. při assistenci domácích duchovních mši sv., doprovázen do chrámu i z chrámu P. při hlaholu všech zvonů. O 9. hod. jel na památné a starobylé hrady Žebrák a Točník blíže města ležící, provázen p. purkmistrem a ředitelem p. L. Vorlem.

Při jasnu byla vyhlídka daleko na všechny strany přerokozná, bylo to živé panoráma.

Pan biskup veškeré rozsáhlé prostory zřícenin a trosk tu si prohlednuv, našel zajisté mnohý pomník bývalého českého umění a někdejší slávy české; nemálo poutala jeho pozornost kaple sv. Bartoloměje kde každoročně seslaví pouť velkolepá.

V sakristii vyložena byla památní kniha s historickým popisem těchto pamětihodných hradů, věnována místním kaplanem. P. biskup první zaznamenal tu své jméno co krásnou upomínku všem Žebráckým a vůkolním. Při svém návratu z výletu zastavil se na hřbitově u sv. Rocha, kde pomodliv se u kříže prohledl si některé drahocenné pomníky. Se zvláštní zálibou hleděl na umělé dílo proslulého sochaře V. Levého, na anděla z kararského mramoru, jakož i na výtečné allegorické figury, představující: víru, naději, lásku a pokoru.

Rovněž i pomníky obou Nejedlých došly povšimnutí, jakož i jiné. Co osvědčený přítel malíckých návštěvou poctil p. biskup i zdejší školní budovu, a hovořil tu otcovsky s p. učiteli, jakož i s dětmi právě přítomnými. —

Po obědě o 3. hod. rozzehnal se s námi velevitaný nám host, jenž v krátko si zbudoval trvalý pomník důvěry a lásky u všech, kdož ho byli poznali. Za hlaholu zvonů a střelby opustil nejd. pan biskup naše město a jel na Zdice, kde slavně byl uvítán od místních duchovních, od veškerých učitelů a školní mládeže, jakož i od přemnohých zbožných křesťanů.

Doprovázen do chrámu P. pomodlil se před hlavním oltářem Rodičky B. Marie Panny s přítomnými za ty, jimž byl udělil svátost sv. biřmování, i za všechny osadníky a jich duchovní. Požehnáv pak všechny a do ochrany Všemohoucího je poručiv ubíral se po 4. hod. z nádraží Zdického opět do Prahy, zajisté provázen modlitbami věřících jakož i přáním všech, by milostivý Bůh stálého zdraví jemu udělil, aby po boku Jeho Eminence nejdůst. p. kardinála arcibiskupa mnohá léta působil ke cti a slávě Boží a k spáse duší nesmrtelných.

F. K.

Ze Žebráka v červenci 1871. (Opozděno.)
(Pouť na sv. Horu u Příbrami.)

„Kdožkoli vyzná mne před lidmi, toho i já vyznám před Otcem svým, jenž jest v nebesích.“ Mat. 10, 3. Slova tato zajisté choval v srdci jedenkaždý, kdož se na den sv. Antonína Pad. účastnil pouti svato-horské. Bylo to slavné veřejné vyznání víry zdejších osadníků, zasluhující za našich dob tím více povšimnutí, an náboženská netečnost s nevěrou za dnů našich vždy více a více se zmáhá ku škodě jednotlivců i celého národa.

Jmenovaný den o 7. hod. ranní byly veškeré prostory zdejšího děkanského chrámu Páně naplněny poutníky, jakož i jinými zbožnými křesťany.

Řečená pouť vzala svůj počátek krátkým rozjímáním místního p. kaplana, kterýž použiv slov (61, 4) žalmisty Páně: „Důvěřtež v něho všeliké shromáždění lidu, vy-levejte před ním srdce svá. Bůh jest spomočník náš na věky!“ přítomné napomenul, by s čistým úmyslem putovali, jsouce pamětlivi spásy své vlastní jakož i duchovních potřeb veškerého křesťanstva. Ukončiv přáním, by nebeské požehnání všechny provázelo, sloužil mši sv., po které vykonal zvláštní modlitbu za účastníky pouti Svato-horské a ctitele Mariánské. — Na to u kamenného kříže před kostelem seřadili se všickni k průvodu, kterýž za hlaholu všech zvonů jakož i nábožného zpěvu vedl veled. pan děkan P. Šimandl až za město, kdež několika srdečnými slovy poutníky propustiv prosil, by si v modlitbách svých i na něho vzpomněli.

Při počasí poněkud deštivém a studeném dorazili po 4. hod. odpo. všickni poutníci vedeni výše jmenovaným p. kaplanem do Příbrami, odkud se ubírali v počtu mnohastém (500—600) zpívající: „Tisíckrát Tě pozdravujem“ na sv. Horu, majíce uprostřed krásnou sošku Rodičky Boží, již neslo 6 dospělejších stejně oděných panen ze Žebráka, jakož i památnou sochu sv. Anny, při nížto bylo 6 mladých žen v stejném kroji z obce Bzovy.

Byl to skutečně rozkošný pohled na ty přecetné davy putujících! Přibyvší k posv. zděm velebného stánku Božího uvítal ctih. P. Havel, promluviv k nim u oltáře, představujícího „Navštívení Panny Marie“ několik slov jevících nad tím nemalou radost, že v tak přehojném počtu se svým duchovním připutovali k uctění Matky Páně, nedbajíce na obtíže cesty ani na posměch nepřátel kříže Kristova, jimž každé

veřejné osvědčení víry kat. jest tolik co tmářství, zpátečnictví a co útok na osvětu novověkou. — Vůdce průvodu, vel. p. Fr. Klíma, přiměřeně na to odpověděl co tlumočník citův okolostojících, a mimo jiné pravil: S radostí nevýslovnou chvátá dobré dítě do své otčiny, chvátá k matce, aby jí srdce své otevřelo, a co je tíží a tísní, souží a rmoutí, matce povědělo. I my přišli jsme k Matce, i my jsme s důvěrou chvátali do této svatyně zbudované od našich zbožných předkův, bychom co dobré a upřímné děti Matce nebeské si postěžovali a takto žádoucí útěchy našli, a k dalším bojům života vezdejšího se posilnili. Napomenuv ještě přítomných, by pravý účel této pouti na zřeteli měli, pomodlil se loretanskou litanii s modlitbami, vztahujícími se na příchod poutníkův. Druhý den o 8. hod. sloužil týž duchovní mši sv., při které poutníci Tělo Páně přijímali. Po oběti mše sv. měl týž kněz z kazatelny krátkou řeč dle Albana Stolzova: „Zdrávas Maria!“ připojiv k ní spolu modlitby za sv. Otce a veškeré křesťanstvo, zvlášť pak za živé a mrtvé údy osady Žebrácké. K 10. hod. se všickni opět shromáždili v ambitech před chrámem Páně, by se rozloučili a navrátili k domovu.

Odcházející doprovázel P. Lexa, jenž před rozchodem ještě na mocnou přímluvu Matky Boží poukázal, s přáním, by se k ní ve všech svých potřebách utíkali, a povždy jejími věrnými ctiteli zůstali; když pak vůdce putujících srdečnými slovy za laskavé uvítání a doprovolení poděkoval, zapěl průvod opět překrásnou píseň: „Tisíckrát pozdravujeme tebe,“ a ubíral se posilněn, potěšen a posvěcen k domovu.

Za neustálého prozpěvování dorazil průvod při jasném a příjemném počasí v 5 hodin večer do Žebráka, kdež jej 12 domácích a 6 Bzovských družiček uvítalo, a za hlaholu všech zvonů a při nábožné písni Mariánské ubírali se do chrámu Páně.

Zde ukončena pouť závěrečnou řečí p. kaplana, jenž na hojně duchovní požitky z pouti vyplývající poukázal, a vřelé přání pronesl. by víra v srdcích poutníků i veškerých osadníků stále se ožívovala spravedlností, dle slov apoštolských: „Spravedlivý z víry jest živ (Gal. 3, 11).“

Pak následovalo sv. požehnání, a po něm doprovodil týž p. kaplan i s družičkami poutníky Bzovské, Březovské a Točnické až k soše sv. Rocha u hřbitova, kdež po krátké modlitbě za osadníky v Pánu zesnulé je propustil slovy: „Každý zajisté,

kdožkoli vzývati bude jméno Páně, spasen bude.“ (Řím. 10, 13.) *F. d. M.*

Od Mýta 20. července 1871. (Opozděno)

(O bířmování v Mýtě.)

Dne 4. července, na den sv. Prokopa, patrona českého uděloval nejdůstojnější pan biskup Prucha co zástupce J. Emin. p. kardinála arcibiskupa, v Mýtě svátost sv. bířmování. Sláva a všeobecná radost, jakou nejdůst. biskup provázen jsa panem kanovníkem Bernardem na večer dne 3. července při svém příchodu uvítán byl, svědčí jistě o dobrém smýšlení a nevšední náboženské nadšenosti Mýtských osadníků, a k velké jim tudíž slouží i chvále. — Statečný měšťanosta, pan Václav Cinert dal již ráno dne 3. července, kde pan biskup do Mýta zavítati měl, na městské radnici vztýčiti červenobílý prapor, a počal okrašlovati věnci svůj dům, což bylo ostatním měšťanům znamením, že jej v tom ohledu následovati mají. Tu jste měli viděti, jak všecko bylo na nohou! — Všude se pletly věnce, domy o závod se okrašlovaly, tak že k večeru celé městečko Mýto, ve svátečním se stkvělo rouše. V Pražské ulici, kudy pan biskup přijeti měl, vystavena byla slavnostní brána, s které vlály dva velké červenobílé prapory. K šesté hodině vyjelo četné banderium s červenobílými praporečky, vedeno švarným předsedou sokolského spolku, p. radním Biedermannem ku Karezu, kdež čekalo na nejdůst. pana biskupa, aby jej do Mýta vyprovodilo. Četné duchovenstvo, dílem domácí, dílem přespólní, celá městská rada s panem měšťanostou Cinertem v čele, sokolský spolek s hudbou, spolek Mýtských dívek „Milada,“ velmi mnoho malých družiček v bílých šatech, školní mládež s pány učiteli, a nescíslné množství lidu, ti všichni čekali u slávobrány, sestaveni jsouce v nejlepším pořádku, aby nejdůst. pana biskupa co nejsrdečněji uvítali. K sedmé hodině zahřměla střelba z hmoždírů s návrší svatého Štěpána, což bylo znamením, že pan biskup již jest na blízku. Vsecko bylo v nejradostnějším nadšení, obzvláště když banderium vlajíc svými praporečky a projevujíc takto svou radost, v městečku se objevilo a u brány se zastavilo. Nejdůst. pan biskup slezl u brány z kočáru a uvítán p. kanovníkem Ehrenbergem, farářem Mýtským a p. měšťanostou Vác. Cinertem, ubíral se pěšky, patrně pohnut do kostela, žehnaje s usmívavou tváří zbožný lid osady Mýtské. „To je ještě mladý pan biskup! To mu to hezky sluší“ pravili diváci. Já jsem

si pomyslíl: „Což až pana biskupa uslyšíte zítra kázat, to teprv ho budete mítí rádi!“

Z kostela do fary tvořili Sokolové panu biskupu špalír. Na faře uvítali jej císařští páni úředníci a ředitel velkostatku Zbirovského, s nimiž pan biskup velmi laskavě a blahosklonně hovořil. U večer při všeobecném osvětlení města učinili Sokolové panu biskupu ku počtě průvod s pochodněmi a pestrobarevnými lampiony, načež zpěvácký smíšený sbor a hudební kapela střídavě před farou velmi zdařile vybrané skladby přednášely. Nejdůstojnější pan biskup otevřev okno, naslouchal lahodným těmto zvukům a patrně dojat děkoval svým ctitelům asi těmito slovy: „Děkuji Vám moji drazí srdečně za Vaši lásku a poctu, kterou mi prokazujete. Pocta tato, která tak skvěle o Vaši zbožné mysl svědčí, patří i tomu, v jehož jmenu já k Vám přicházím. Tato světla a ozářené Vaše domy mi přivádějí na mysl nadpřirozené světlo Ducha Svatého, který mne doprovází k Vám. Přeji Vám, moji drazí, aby ztřeššího dne Duch Svatý Vás osvětlil a sedmerým proudem svých milostí Vás naplnil, tak abyste jako synové světla zbožně putovali na tomto světě, po smrti však k pramenu světla. — k Bohu do nebe se dostali a tam zpěvům andělským a hudbě nebeské naslouchajíce, věčné požívali radosti. Pochválen buď Pán Ježíš Kristus.“ A celé shromáždění odpovědělo hlasitě: „Až na věky. Amen.“ Dále o slavnosti této psáti nebudu. Podotýkám pouze to, že zbožnost a náboženský cit u osadníků Mýtských vypěstoval jich duchovní správce, čestný kanovník p. František Ehrenberger, který svým vzorným příkladem a svou neunavenou horlivostí již přes dvacet let v Mýtě blahodárně účinkuje. — Doufám, že nejdůstojnější pan biskup vždy rád na osadu Mýtskou vzpomene. *F. J.*

Od Březnice dne 17. července 1871.

(Pohřeb duchovního pastýře)

Slova Páně: „Bděte, neb nevíte, kterou hodinu Pán váš přijde“, naplňují se příliš často. Ani mladost, ani učenost, ani důstojnost — nic nedovede zadržeti hodinu v radě Nejvyššího určenou. Tak zalíbilo se Pánu po pětidenní nemoci povolati k sobě dne 13. července b. r. horlivého svého sluhu kněze Josefa Matějovíce, faráře Tochovíckého v 43. roce věku jeho. Jakou lásku požíval, jaké důvěře se těšil jak u duchovenstva tak u osadníků, svědčí jeho pohřeb, který se odbyval dne 16. července u přítomnosti 22 kněží z blízka i z daleka. Když rakev s mrtvolou vynešena byla z domu

farního, tu veškeré množství lidu, jehož mohlo býti přes tři tisíce, pustilo bolu a žalu svému uzdu, tak že nebylo slyšet jiného, než hlasitý pláč a bédování nad časnou smrtí miláčka. A takového důkazu příchylnosti a oddanosti byl také Matějovic hoden jak pro svou horlivost, jakouž osadníky svoje naváděl na cestu spasení, tak i pro svoji lásku, jakou věnoval se službě Boží a lidu, tak i pro příkladný svůj život, jakým potvrzoval, čemu učil, a co vůdce před cházel svěřencům svým. I voláme z hloubi duše: Bůh bu diž milostiv duši jeho na spravedlivém soudu, a jmeno jeho zůstanež v srdci osadníků Tochovických u vděčné památce! *) N.

Z okolí Turnovského dne 20. července 1871.
(Nový kostel v Újezdě. Opravy chrámů v Turnově.)

Dlouho jsem čekal, že někdo našemu milému Blahověstu podá zprávu, co se v církevním ohledu v naší krajině děje. Že se však žádný péra nechopil, ač zde mnozí obratně a mistrovsky pérem vládnouti dovedou, činím to aspoň já, a to pro sprostou bez ladu a skladu. Nejprve podávám zprávu o vysvěcení chrámu Páně v Újezdě. V této vsi, přináležející k farni Libuňské, dal vystavěti nákladem zádušního fondu p. baron Jan Křtitel Lexa z Aehrenthalu, co patron, krásný a prostranný chrám Páně, jehož hojně posvátnými rouchy a kostelním prádlem, jakož vůbec vším, co k farnímu kostelu patří, obdaroval. Na církevní vysvěcení nové svatyně Boží celé vůkolí dlouho se těšilo. Že jest stánek Hospodinův založen ke cti sv. Jana Křtitele, neb zde již roku 1344 farní chrám ke cti téhož Světce stál a před lety požárem následkem blesku zničen byl, ustanovil a vyjednal p. baron, aby na slavnost sv. Jana Křtitele (24 června), v den to jmenovin páně patronových, církevně po-

žehnán a službám Božím odevzdán byl. Svěcení vykonával veledůstojný p. Josef Akermann, infulovaný kapitolní děkan Litoměřický a domácí prelát Jeho Svatosti Pia IX. při assistenci dvou pánů vikářů (Turnovského a Semilského), p. kanovníka Marka, okolních pánů farářů, p. kvardiána z Turnova a více p. kaplanů, u přítomnosti p. patrona jakož i jeho zbožné choti, rozené hraběnky Thunové, všech patronatních úředníků, Turnovského c. k. hejtmana a velkého zástupu lidí z daleka a široka. Průvod se bral k 10. hodině ranní z Újezského panského dvora při hudbě, střelbě z hmoždířů a nábožném zpěvu k chrámu Páně. Před kněžstvem šel velký zástup družiček. U slavnostní brány přivítala jedna družička veledůstojného světitele pohnutlivými slovy, jakož i p. barona. — Když byl chrám Páně dle předpisu církevního vysvěcen, vystoupil na kazatelnu Libuňský p. kaplan Vincenc Rameš a velmi zdařile mluvil o církvi sv. a o jejích vznešených obřadech. Po slavných službách Božích svěcen byl prostranný hřbitov, kterýž se kolem chrámu Páně s věží na pahrbku, velebně k nebi se pnoucí, rozprostírá. Když se důstojný p. světitel s kněžstvem do panského dvora k p. správci, kdež p. baron bohatou hostinu připraviti dal, vrátil, vystoupil tamější p. představený a ve jmenu obce důstoj. p. světiteli děkoval a spolu prosil, aby se u Litoměřického p. biskupa přimluvil, by oni opět samostatnou správu duchovní a svou faru dostali. Důst. p. kapitolní děkan poukázav na nynější nedůstatek kněžstva — že přes 80 míst uprázdnueno jest, a jestliže déle tak potrvá, opět více far bez vlastního duchovního správce a pastýře zůstane, vybízel k horlivé modlitbě, aby Pán dělníky poslal na vinici svou. — Při hostině byl první přípitek od kapit. p. děkana Jeho Svatosti Pia IX. pronešen; načež následovaly přípitky na císaře pána, p. barona, atd.

Na jaře započne se nový chrám Páně v blízkých *Přáslavicích*, patřících k děkanství Turnovskému, stavěti, jelikož tamější filiální kostel (též bývalá fara) sv. Jiří velmi sešlý jest, za kterouž příčinou se tam služby Boží již neobdávají.

Těž mi nelze pomlčet o obnově kostela Františkánského v Turnově. Všeobecně se pochvalně uznává, že nynější p. kvardián P. Pavel Pelikovský, se nejen horlivě o zvelebení služeb Božích, an nejvíce každou neděli a svátek sám káže, ale i o okrasu svatyně Boží hned od svého příchodu všemožně zasazuje. Hned po svém do Turnova

*) Při pohřbu faráře která mše sv. *pro defunctis* má se vzíti?

Jedni praví, že o pohřbu kněze má býti mše ut in Commemoratione omnium fidelium cum oratione: „Deus, qui inter apostolicos sacerdotes etc“

Druzí zase jsou toho náhledu, že se má vzíti missa ut in die obitus s nadřčenou orací. Který náhled je pravý? Myslím, že oba náhledy mají právo na své straně.

Missa ut in die obitus seu depositionis běže se o pohřbu každého věrného katolíka; tím více zajisté může se vzíti při pohřbu kněze. Než kněz, zvláště farář je spolu representant celé svojí osady, tudíž právem běže se při pohřbu jeho prima missa ut in Commemoratione omnium fidelium cum oratione: Deus, qui inter apostolicos sacerdotes etc.

Tak rozsoudila i S. R. C. 29. ledna 1752 a a 22. září 1837.

dosazení (r. 1869) dal kříž, kterýž před kostelem stával, ale zubem času zhlodán a od větru zkácen, po více let nahrazen nebyl, a to zcela nový a překrásný kříž postaviti. Letos započal klášterní kostel obnovovat, což se mu velmi zdařilo. Dlažba v celém chrámě jest z cementu. Na první pohled by každý myslel, že to dlažba z čtverhranných kamenných dlaždic. Tak krásnou chrámovou dlažbu dosud nikde jsem neviděl. Pan Josef Knop, stavitelský mistr z Turnova, jenž tu dlažbu shotovil, dokázal, co český mistr dovede. Prušáci si ho pozvali, aby i jim takovou dlažbu zřídil, a spolu jim ukázal, jak se dělá. — Poměrně nestojí ta krásná dlažba mnoho; toliko 482 zl. Chrám Páně jest krásně vybílen a to do modra. Nad hlavním oltářem jest klenba světle modře malovaná, což mile oku lahodí. Obrazy, oltáře, kazatelna, varhany jsou jako nové; stolice chrámové nově natřené, a vůbec všecko jen se leskne. I před sakristií jest taková dlažba, sakristie pak vybílena. Celá obnova stála, jak mi řečeno, přes 700 zl. Dne 27. června odpoledne před slavností knízat apóst. sv. Petra a Pavla bylo všecko již dohotoveno. Když pak se na požehnání odzvonilo a chrám Páně se otevřel, a lidé, zvláště údobé 3. řádu sv. Františka, kteří do Turnova z daleka široka k shromáždění přichvátili, do kostela vstoupili, radostí až k slzám pobnuti byli. — Když byl p. kvardián s asistencí předepsané církevní modlitby vyřikal, a kostel svěcenou vodou vykropil a kadidlem oltáře nakouřil, ciborium a monstranci ze sakristie přenesl, počalo požehnání. Po požehnání mnozí p. P. kvardiánovi za krásné obnovení svatyně Boží děkovali. Kněží pak zasedli do zpovědnic a zpovídali až do večera. Na sv. Petra a Pavla zpovídali všickni od bílého rána, co zatím Terciánové v kostele střídavě hodinky libezně zpívali. Tento jejich zpěv velice dojímá, tak že mnozí přicházejí, aby tento krásný a líbezný zpěv slyšeli. V 8. hodin byly pak slavné služby Boží a po nich odbýval P. kvardián shromáždění 3. řádu sv. Františka, což až přes poledne trvalo. Zaplat Pán Bůh tomuto horlivému knězi všecku jeho snahu a práci a žehnejž a silijž ho.

Podotknouti ještě musím, že velebný p. Jos. Svoboda, horlivý to kněz, velmi se o okrasu Turnovského děkanského chrámu Páně sv. Mikuláše stará. Nechci vyčístí, co již dobrého a krásného zřídil, ale to musím sdělit, že v nejnovějším čase na

svůj náklad dal sakristii vyběliti, dvě nové velké skříně pro paramenta za 65 zl. zhotoviti, a celou sakristii, jak to v kostele Františkánském viděl, nákladem 90 zl. vyementovati. Posléze učinil sbírku na přelítí jednoho puklého zvonku, kteráž 85 zl. vynesla, právě tolik, co potřebí jest. Zvonek jest již p. Bellmannovi do Prahy zaslán. — V blízkých *Přepěřích* představuje se již na druhý rok farní chrám Páně. Na místě dřevěné věže vypíná se již velebně k nebi vysoká, gotická věž. Chrám Páně bude mnohem delší. Možná, že ještě letos bude dohotoven a vysvěcen. K.

KRONIKA.

Z Prahy. Dnes koná se výroční pouť u sv. Jakuba či u Minoritů. V 5 h. ráno slouží se první mše sv., o půl 7. h. druhá v 7 h. české kázání a v 11 pontifikální mše, sv.; odpoledne o 4. h. bude české kázání, pak nešpory a požehnání. Zítra 26. t. m. bude se slaviti církevní památka sv. Anny v témž klášteře v kapli sv. Anny tímto pořádkem: V 5 h. ráno bude tichá mše sv., v 6 h. zpívaná, pak české kázání, v 9 h. tichá mše a v 5 h. odp. požehnání. — U školních sester bude v kapli sv. Anny v 8 h. sloužena mše sv. — V pondělí 31. t. m. bude se slaviti pouť u sv. Ignacia na Karlovu náměstí (v 10 h. kázání, v 11 zpívaná mše sv.), ve středu 2. srpna slavnost *porciunkule*, t. j. plnomocných odpustků ve všech kostelích řehole sv. Františka, v Praze tedy u kapucínů na Hradčanech i na novém městě, u Františkánů, Alžbětinek a u Šedých sester (u sv. Bartoloměje). V týž den slaví se památka sv. Alfonsa u Redemtoristů (u sv. Kajetána), jak níže udáno; v pátek 4. srpna sv. *Dominika* u sv. Jiljí či u Dominikánů, kdež bude v 9 h. kázání a v 10 zpívaná mše sv.; a v sobotu 5. srpna pouť u P. Marie Sněžné či u Františkánů, kdež bude též v 9 h. kázání a v 10 h. zpívaná mše sv.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 26 — 29. t. m. u sv. Kajetána, 30., 31. července 1. a 2. srpna u sv. Markéty v Břevnově, od 3 — 6. srpna u sv. Gotharda v Bubenci.

— U sv. Kajetána na Malé straně bude slaveno povýšení sv. Alfonsa z Li-guori, biskupa a zakladatele shromáždění nej-sv. Vykupitele, za učitele sv. církve tří-denní pobožností v tomto pořádku: V pondělí 31. t. m. bude v 8 h. pontifikální mše svatá a něm. kázání (obě nejdůst. p. bis-

kup Prucha). Odpoledne v 5 h. lat. nešpory, české kázání (vd. p. kan. Tersch), zpívána lat. litanie loretanská. — V úterý 1. srpna v 8 h. pontif. mše sv. (vd. p. převor Maltežův), něm. kázání (vd. p. kan. Jandaurek). Odp. v 5 h. lat. nešpory, české kázání (vd. p. kan. Tersch), litanie loretanská. — Ve středu 2. srpna v 8 h. pontif. mše sv., sloužena J. Eminencí p. kardinálem arcibiskupem, a něm. kázání (vd. p. kan. Frind); odp. v 5 h. lat. nešpory, české kázání (vd. p. kan. Tersch), Te Deum laudamus.

— *Installace* nového probošta kapitoly Vyšehradské vd. p. Vác. *Stulce* bude se odbývat v neděli 30. t. m. v kollegiatním kostele sv. ap. Petra a Pavla na Vyšehradě.

— Do k. arcib. *semináře* bude přijato na příští školní rok 50 kandidátů. Lhůta k podávání žádostí trvá do 20. srpna. Mimo vysvědčení maturitní a jiná žádá se též průkaz, že žadatel není k vojsku odveden.

— Z ústavu *anglických panen*. (Zasláno). Zápis k přijetí do pensionátu děje se v měsíci září a říjnu. Za celé opatření a vyučování ve všech předmětech platí se ročně 200 zl. Za vyučování na klavíru, v kreslení, tanci a zpěvu platí se zvlášť. Prádlo a šaty obstarávají rodiče sami. Schovanky učí se všem předmětům, jimž se na dívčích školách vyučuje, vedle němčiny, češtiny a franštiny mohou se dospělejší dívky též italštině aneb angličtině přiučiti, jakož i všem ručním pracem ženským, též šití prádla a šatů. Blíže zprávy obsahuje program, kterýž se na požádání ochotně zašle.

— V *Charvátci* (vikariatu Budyňského) opravuje se farní chrám Páně. Malba stropu svěřena proslulému malíři Jos. Hellichovi.

— Z *Hradce Králové*. Duchovní *exercicie* kněžské budou se konati od 21. do 25. srpna v bisk. semináři. Vedení těchto exercicií svěřeno vel. otcům z tovaryšstva Ježíšova. Přihlášení účastníků má se státi do 14. srpna.

Z *Brna*. Zítra ve středu 26. t. m. bude zde slavně odhalen nákladný pomník *Sušilův*. O 11. h. slouženo bude slavné Requiem v chrámu Páně u sv. Jakuba, kdež hudbu řídití bude dp. Křížkovský. Na to odeberou se shromáždění v průvodu na hřbitov k pomníku, kdež řečniti bude vd. p. kanovník Kulda. Po té bude De profundis, modlitba a zpěv; odpoledne společný

oběd u OO. kapucínů, na večer beseda v Lužánkách.

Z *Bavorska*. V Haidhausenu nedaleko Mnichova zemřel dne 21. června katolický farář kněz Walser. Týž si vydobyl nesmrtelné zásluhy ohledně stavby krásného chrámu Haidhausenského, na kterýžto sbíral almužny po celé zemi, tak že jej vůbec nazývali „žebrákem Haidhausenským“; ale píše jeho odměněna tou měrou, že sám jediný 130.000 zl. shledal ku stavbě, kteráž posud dokončena není.

Z *Württemberska*. V hlavním městě Stuttgartě (naskrz téměř od protestantův obývaném) vydal zvláštní komitét veřejné provolání, v němž vybízí ku příspěvkům na založení zvláštního domu pro milosrdné sestry. Podepsáni jsou na témž provolání princ Heřman ze Saského Wýmaru, švagr samého krále; vrchní vládní rada von Jäger, legační rada svob. pán z Königu, svob. pán z Ovu, jenerál v. Spitzenberg, hrabě z Taubenheimu a mnozí znamenití lékaři.

Z *Ríma*. O novém důkaze italského násilnictví vypravují veškery listy římské. Asi před 3 lety opustila 15letá dívka židovská své rodiče a puzena touhou po víře Kristově vstoupila do kláštera delle Catecumene a přijata jest do lůna sv. Církve. Rodičové však odvolávajíce se na zákon, kterýž nařizuje, aby neplnoleté dívky zůstávaly v domě otcovském, žádali, aby úřadové italští jim dceru navrátili. Byloť skutečně rozkázáno klášteru, odeslati dívku zpět do otcovského domu. Leč představená kláštera zadala ohrazení proti takovému neoprávněnému rozkazu; ale výrok první byl také od druhé stolice potvrzen. Dříve však nežli se přikročilo k vykonání rozsudku, tázalse úřad ministerstva italského, coby v té věci se státi mělo. Od ministeria vydán rozkaz, aby dívka byla k soudu předvolána a jí na vůli ponecháno, zdažby katoličkou zůstati a řeholi přináležeti chtěla. Tak se stalo; dívka veřejně prohlásila, že zůstane tu, kam jí svobodná její vůle uvedla. Leč židé se s tím nikterak nespokojili, žádajíce naopak, aby kwestura násilně provedla rozhodnutí soudní stolice, i naléhali tak dlouho, až konečně od kvestury bylo nařízeno, aby dívka byla z kláštera vyrvána a násilně k rodičům dovezena. Pochopové vedrali se do kláštera právě touž dobou, když panny konaly své modlitby; volali dívku, nikdo jim neodpověděl. Přivolali otce, aby sám dceru vyhledal. Přišel a s hrozným láním a rouháním vstoupil do kláštera; ač se dívka

bránila, byla od surových bířiců násilně odvečena a spolu s vrchní představenou dovežena ku kvestorovi. Mezi obyvatelstvem křesťanským vznikla veliká nevole nad tímto surovým jednáním, ale vojsko zabránilo výtržnostem, jenž by se zajisté byly udály naproti židům. Očekává se vůbec, že vláda nařídí, aby dívka po svobodné vůli své jednati a do kláštera se navrátiti směla.

— K oslavě jubilea papežského přinešeny byly od deputací ze všech končin světa četné adresy i hojné dárky; tak obdržel sv. Otec z Vratislavi 100.000 franků ve zlatě; z Neapole 54.000 franků; ano i z Elzasu válkou velice zchudlého zaslali věrní katolíci 42.000 franků.

— Dne 8. července běželi někteří nezbední mladíci ulicemi římskými v části Trastevere a hrozně proklínali: Morte al Papa! (smrt papeži!). Jeden z nich dokonce vyřknul hrozné rouhání: Morte a Christo! (smrt Kristovi!). Bylo to však poslední jeho slovo; nebo v témž okamžiku klesl k zemi a byl mrtev. — Jistý hostinský v ulici via dei Sorpenti zařídil k uvítání krále Viktora slavné osvětlení v celém domě svém a ustavičně pronášel hrozné kletby proti náboženství, proti kněžím a proti papeži. Odpoledne ulehnu, aby si trochu odpočinul. Když u večer mělo započítí osvětlení, vstoupili domácí do komnaty, aby hostinského probudili; než našli jen jeho mrtvolu.

— Do 29. června obdržel sv. Otec 11300 telegramů blahopřejných ze všech krajin světa katolického. — Redakce listu „Il genio cattolico“ v Modeně vycházející zaslala sv. Otci 611 lir ve stříbře co halíř sv. Petrský. Deputace italských paní a dívek odezdala papeži značný dar 10.000 lir. — Katolické paní z Německa odeslaly sv. Otci 37 beden rouchy církevními naplněných.

— Ze všech mocnářů Evropejských jediný král Dánské země Kristian IX. opomenul přáti papeži k 25. letému jeho jubileu. Jeden z dvoránů papežských pravil, že král jest nepřitelem katolíkův a odtud že se jednání jeho vysvětluje. Načež ale Pius IX. mírně odpověděl, že král bezpochyby pro samou radost nad opětným spatřením syna svého Jiřího, krále řeckého, na blahopřání papeži zcela zapomněl.

Z Ameriky. Dne 11. června byl v městě *Nov. Yorku* od arcibiskupa Mac Kloskey-e položen základní kámen ku chrámu sv. Jana Nep.; budeť chrám ten vystaven slohem gotickým z kamene v délce 155

stop a s věží 225 stop vysokou. — Nedaleko *Cincinnati* na hoře sv. Bernarda započal františkán kněz Juvenal Eilberger stavěti chrám ke cti sv. Klementa, taktéž ve slohu gotickém, ale z cihel; do polovice října t. r. bude chrám dostaven; útraty páčí se na 75000 zl. r. m.

— V městě *Chikagu* byl dne 11. června t. r. na biskupství posvěcen kněz Fink, jenž jest ustanoven za světícího biskupa v Kansasu. Svěcení vykonal biskup Foley, rodem Amerikán, u přítomnosti biskupův Miega (jesuita ze Savoyska) a Melchera (rodem z Vídně); a sice bylo svěcení vykonáno v témž kostele sv. Josefa, jež biskup Fink sám vystavěl a při němž dlouhá leta co farář účinkoval. — Rovněž i apoštolskému vikáři v Nebrasku byl prý od apoštolské stolice přidán světící biskup a sice kněz Frant. X. Krautbauer, jenž r. 1824 se v Řezně narodil a od r. 1850 v Americe působí; od r. 1859 byl řiditelem domu školních sester v Milwaukee. Jeho přičiněním se řád chudých sester školních v diecési Milwaukee a jiných biskupstvích spojených států tak rozšířil, že čítá 900 sester, kteréž vychovávají 28000 dítek na školách farních a 640 schovaneček a 1400 sirotků.

Literární oznamovatel.

— „*Kazatelé slovanští.*“ Sešit 8. obsahuje duch. řeči na den sv. Maří Magd. o dokonalosti pokání této světice a o lásce Spasitele našeho k ní (z polšt.); na ned. 8. po Sv. Duchu o vladařství našem a statcích nám svěřených, jak ujíti nám lze přísnému soudu Božímu (z polšt.); na den sv. Jakuba ap.: Syn udílí stejné s Otcem důstojenství nebeské; o životě tohoto světce (z polšt.); na den sv. Anny; Sv. Anna po Marii Panně jest největší světice a jak se jí poroučeti máme (ze slovinšt.); na ned. 9. po Sv. D.: 1. Trojí navštívení Boží (z polšt.), 2. Proč Ježíš dosud pláče nad světem (ze slovinšt.); na ned. 10. o pravé pobožnosti křesťanské (z polšt.); na ned. 11. o smyslech těla našeho (ze slovinšt.); na den nanebevzetí bl. P. Marie: Pohled na Marii, vzatou do nebe (ze slovinšt.); na ned. 12. po Sv. D.: Čeho mimo víru nám ještě třeba jest; o následování příkladu Samaritánova vzhledem duší našich (z polštiny).

— „*Obrazy věku mladistvého.*“ Povídky a básně zábavné a poučné. Dorostlejší mládeži vydal František *Doucha*. Druhé, rozmožněné vydání. Připojeno šest výkresů. V Praze 1872. Nákladem kněhupectví I. L. Kobra. Str. 151.

— „*Všeobecné dějiny*“ mládeži nižších škol středních a občanských vypravuje M. R. Kovář, prof. země- a dějepisu na vyšších školách reálných v Pardubicích. Díl II. Věk střední. V Praze 1871. Nákladem kněhupectví Kobrova. Str. 83.

— „*Všeobecné dějiny*“ mládeži niž. škol středních a občanských vypravuje M. R. Kovář, prof. země- a dějepisu na vyšších školách reálných v Pardubicích. Díl III. Nový věk. Tamtéž. Str. 96.

— „*Slepá babička*.“ Původní činohra pro děti ve třech jednáních od Františka Pravdy. S nápěvy od Vác. Kratochvíla. Vydání druhé, opravené. V Praze 1871. V komisi kněhupectví Theod. Mourka. Str. 62. „Divadelního ochotníka“ svazek II.

— „Besed pro mládež“ vydávaných nákladem kněhupectví Mikuláše a Knappa v Karlíně, vyšly tyto další sešity: 25. „*Hlas Páně*.“ Povídka pro mládež od Frant. Hoffmanna. Přeložil dr. V. L. Moser. S obrázkem. Str. 108 — Sešit 26.: „*Za mořem*.“ Povídka pro mládež od Fr. Hoffmanna. Přeložil dr. V. L. Moser. S obrázkem. Str. 116. — Seš. 27: „*Otročník*“, aneb: Rozum bez srdce. Povídka ze života amerických osadníků pro mládež a přátele její. Podle Ed. z Ambachu volně přeložil Josef Věnc. Vlasák. S obrázkem. Str. 79. — Sešit 28.: „*Pašičkář*“, aneb: Pýcha předchází pád. Povídka pro mládež od Fr. Hoffmanna. Přeložil dr. V. L. Moser. S obrázkem. Str. 123.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenán jest:

p. Vác. *Roštlapil*, c. k. vojenský farář v Praze, jmenován arcib. notářem.

Ve správě duchovní ustanoven jest:

p. Vác. *Dittrich*, admin. za faráře v Lokotíně.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnul:

p. Jos. *Liebich*, farář v Petrovicích, 19. června (nar. v Trutnově 4. pros. 1833, vysv. 25. července 1857.)

Vyznamenáni jsou:

p. Ant. *Bouchal*, farář v Nové vsi,
p. Ant. *Kozák*, farář v Hořiněvsi, a
p. Jan *Wolý*, farář v Žlebích, obdrželi collare canonicorum;
p. Karel *Voríšek*, administr. v Častolovicích, a
p. Jan *Chvála*, kaplan v Potěchách, obdrželi farní synodalie.

Ve správě duchovní ustanoveni jsou:

p. Frant. *Lichtenberg*, farář ze Svojanova do Včelákova;

p. Karel *Göbl*, farář z Včelákova do Svojanova;
p. Jan *Dvořák*, kapl. v Chocni, za faráře ve Vejvanovicích;

p. Jan *Janku*, kapl. za admin. v Pohledu;

p. Jos. *Bettlach*, kapl. za admin. v Konárovicech;

p. Aug. *Zima*, kapl. za admin. v Petrovicích;

p. Jan *Gottstein*, kapl. za adm. v Niederhofu;

p. Vác. *Kopecký*, kapl. z Poličky do Solopisk;

p. Jos. *Zajíc*, kapl. z Hnátnice do Slavoňova.

V biskupství Budějovickém.

J. Excel. nejduš. p. biskup Jan Valerian *Jir-sík*, obdržel nejvyš. rozhodnutím ddo. 19. t. m. *velkokříž* c. k. rak. řádu Františka Josefa.

V Pánu zesnul:

p. Jos. *Matějovic*, farář v Tochovicích, 13. července (nar. v Štěpánovicích 10. června 1828, vysv. 25. července 1852).

Vyznamenáni jsou:

p. Jos. *Vondra*, farář v Lhenicích, a

P. Ubald *Vojtěch*, kvardián kláš. kapuc. v Sušicích, jmenování jsou bisk. notáři:

p. Josef *Klika*, farář v Svojsicích,

p. Jos. *Brunner*, far. u Sv. Vintře,

p. Petr *Roztočil*, far. v Horní Vltavici, a

p. Jakub *Stark*, far. v Stubenbachu, obdrželi expositorium canonicale;

p. Alois *Hischman*, catech. hl. a real. škol v Kašperských horách, obdržel právo synodalí.

Ve správě duchovní ustanoveni jsou:

p. Jos. *Schopper*, kapl. v Kájově, za faráře v Zátoni;

p. Jan *Straboch*, kapl. za admin. v Husinci.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

P. Theodard *Golumbek*, vikář kláš. kapuc. v Rumburku, 14 července (nar. 16. listop. 1809, vysv. 6. pros. 1834);

P. Leo Gustav *Wilt*, ř. cisterc. v Oseku, 26. července (nar. 10. červec. 1846, vysv. 26. říj. 1869).

Vyznamenáni jsou:

p. Ant. *Habl*, juh. kněz, děkan v Stranné, jmenován bisk. notářem.

p. Ant. *Nagl*, zám. kapl. v Hořanech a

p. Jos. *Němček*, zám. kapl. v Sichrově, jmenování jsou os. faráři.

Milodary. Na metrop. chrám sv. Víta v Praze: Letošní novosvěcenci Pražští 106 zl. 56 kr.

Na pomník *Sušilův*: vp. Josef Kouble, farář v Osečné pod Ještědem 10 zl. co výtěžek svého spisku: „Řeč v den slavnosti sv. Prokopa.“

„*Obžinky*.“ Obrázek ze života od Fr. Pravdy v příštím čísle.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. učit. semináři
čís. 190—1.

Expedice:
v katol. kněhupectví

B. Stýbla
na sv. Václavském
náměstí, čís. 786-II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdříve v
měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předpláci se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
na rok: 2 zl. 50 kr.
na půl: 1 zl. 30 kr.

Po poště:
jenom v expedici
Celoroč. 3 zl. — kr.
půlroč. 1 zl. 55 kr.

Předplaceni čtvrt-
letní se neptijímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné čini národy.“ (Přisl. XIV. 24.)

Úvahy na neděle a svátky celého roku.

LIII. O slavnosti na nebevzetí Panny Marie.

1. Konáme dnes slavnost na nebevzetí Panny Marie, jížto připomíná se nám libý ze světa odchod do nebeské vlasti. *Maria*, ač byla nejsvětější a nejblahoslavenější ze všech lidí, musela nicméně *zemřít*, však zemřela beze všech bolestí a beze vši bázně smrti, v blažené touze a lásce Boží, dávno si žádala býti rozdělena a přebývat s Kristem. —

Také my všickni lidé zemřeme, ovšem v bolestech a úzkostech smrtelných budeme odcházeti z tohoto světa. Však zemírání můžeme si ulehčiti ctnostným neb alespoň kajícím životem. Jaký život, taková smrt! Mějte tedy kř. po celý život poslední svou hodinku na paměti, abyste nezhřešili. „Ve všech skutečích svých pamětliv buď na poslední věci své a na věky nezhřešíš.“ (Sir. 7, 40.). Kdykoli večer uleháte, vždy se modívejte s pobožným Lipsiem, který měl příjmi spravedlivý: „Svatá Maria s celým zástupem nebeským stůjtež při mně, až budu umírat!“ —

2. *Tělo Marie* bylo uctivě pochováno, však *nezůstalo v hrobě*. Blahoslavený byl život, kterýž Syna člověka nosil, a tělo, z něhož Syn Boží přijal tělo své, stana se člověkem, nemělo vzítí porušení; proto mnozí učitelové církve sv. právem za to mají, že s duší i tělo Marie Panny bylo na nebe vzato. —

Také tělo naše jednou povstane, však kdy a jak, to jen Bohu povědomo. (Jan 5, 29.) Než kam tělo naše s duší se dostane, to s milostí Boží nejvíce na nás záleží. Pakli

si zasloužíme, aby nás Maria uznala za své syny a dcery, také božský Syn její, Kristus Ježíš, bude se k nám znáti, a kde On s Marií jest, i my budeme, v nebesích. —

3. Dnes konáme také památku, že *Maria byla v nebi korunována*. Jaká to útěcha pro nás! neboť ona královnou jsouc nebes, jest i naší matkou, ježto nám pomoci může i chce a kdož jsou toho hodni, také pomáhá. Krásně a pravdivě dí sv. Efrem: „V tebe Matko věrná se zcela důvěřujeme, ježto nad námi stále svou ochrannou ruku držíš!“ Volejme tedy důvěrně s Církví katolickou: Svatá Maria matko Boží, pros za nás ubohé, modli se za lid, dej nám svého utěšení, ať zakusí všickni tvé pomoci, kdožkoli tě ctějí a vroucně vzývají! —

4. „*Maria nejlepší stránku vyvolila, která nebude odjata od ní.*“ Slova ta Páně (Luk. 10, 42.) Církev sv. obrací dobře na Marii matku Spasitelovu. Co si volila Maria? a co volíme my? Ona volila nebe, my zemi; Ji nebe zůstalo, nám země odjata bude. Ona volila ctnost, my hřích, Ona lásku k Bohu a věčnost, my lidi a světa pomíjivost. Proto Maria je na věky šťastna, blažena, my pakli setrváme při tom, co jsme zvolili, budeme opuštění, nešťastni na věky. Kdyby Maria zase na svět přišla, ctnost, Boha, nebe opět by volila; my pak museli bychom zcela jinak než dosud voliti, ač chceme-li jako Maria jednou šťastni, blaženi býti. Volme ctnost, Boha, kterýž nám dá nebe, ježto na věky nebude odjata od nás.

LIV. V neděli XIII. po sv. Duchu.

1. Podle dnešního sv. evang. (Luk. 17, 11—19.) očistil Pán Ježíš deset *malomocných*. V desateru malomocných těchto staví nám církev sv. na oči obraz veškerých

hříšníků, kteří se přestoupením desatera Božích přikázání poskvřnili a porušili. Malomocenství duše jest hřích, nebo jako malomocenství tělo hyzdí a znenáhla usmrcuje, tak i hřích duši poskvřňuje, zohyzduje, milosti Boží zbavuje a v záhubu, smrt věčnou ji uvrhuje. — A kdo z nás je kř. čist?

„Díme-li, že hříchu nemáme, sami se svádíme a pravdy v nás není.“ (I. Jan 1, 8.) A sv. Jakub píše: „V mnohém zajisté klešáme (chybujeme) všickni.“ (3, 2.) „Také spravedlivý sedmkrát za den padne.“ (Přís. 24, 16.) Nesvádějme tedy sebe, jako bychom byli čisti, prosti hříchu, nýbrž vyznejme před Bohem i před lidmi, že jsme hříšníci. Jed tento malomocenství přinesli jsme s sebou na svět a byť i voda na křtu sv. smyla první poskvřnu dědičnou, nic méně zůstává v duši naší náklonnost k hříchu, že snadno se opět poskvřňuje a upadá v malomocenství. Bďte tedy kř. a často svou duši očistujte ode všech poskvřn hříchu. —

2. Jakého prostředku užil Pán Ježíš k očistění malomocenství? „*Jděte, pravil, ukažte se kněžím*“ a přineste obět předepsanou. „I stalo se, když šli, očistěni jsou.“ Ejhle, toť prostředek, jímžto lze sprostiti se malomocenství, poslouchati rozkazu Pána Ježíše. „Jděte, ukažte se kněžím“ velí Pán. „Vyznejte se z hříchů svých,“ prikazuje jeho sv. církev. Poslušni tedy buďte kř. Pána Ježíše a jeho sv. Církve. Nechtějte skrývati rány před očima lékaře duchovního, objevte mu i skryté rány srdcí svých, aby vás mohl vyléčiti. Neprodlevejte, často se zpovídejte, aby duše vaše uchráněny, zbaveny byly malomocenství hříchu. —

3. Pán Ježíš očistil deset malomocných. „*Jeden pak z nich, když viděl, že jest očistěn, navrátil se, díky mu čině.*“ — Ó jak bývají mnozí lidé nevděční k Bohu. Vše co máme, pochází od Boha; však mnozí toho neuznávají. Křesťané nevděční bývají také k Pánu Ježíši. On dává nám Tělo i krev svou; však mnozí si Krista neváží, jím pohrdají nebo nehodně přijímají. — Tak nevděční mnozí bývají k svým dobrodincům. Nechtějte kř. patřiti do počtu takových nevděčníků. Buďte vděční k Bohu i k lidem. „*Díky čňte vždycky ze všeho ve jménu Pána našeho Ježíše Krista Bohu a Otcí.*“ (Ef. 5, 20. Kol. 3, 17.) Ze všeho díky čňte; neboť toť jest vůle Boží, (I. Tes. 5, 8.) to jest vzácné před Bohem. (I. Tim. 5, 4.)

4. „*Jediný z desíti očistěných uznáv veliké dobrodiní, navrátil se, díky mu čině.*“ A ten byl cizinec, Samaritán. — Tak to bývá obyčejně, že domácí: dívky, bratři,

přátelé, sousedé, krajané bývají nevděční za mnohá a často veliká dobrodiní jim poskytnutá; kdežto lidé vzdálenější, cizí mnohdy za nepatrný dárek upřímné a vřelé díky vzdávají. My kř. budme vděčnými k Bohu i k lidem. Starý dík jest nová prosba a nové nadělení. Vděčnost jest Bohu milá, vzácná před Bohem. Budeš-li vděčným, uslyšíš jedenkrát z úst Spasitele svého jako vděčný Samaritán potěšitelná slova: „Vstaň, jdi, víra tvá tě uzdravila, vděčnost tvá tě spasena učinila!“ —

Úryvky apologetické.

Dle dra. Hettingra.

5. Autorita církve.

A) *Kristus opatřil církev svoji potřebnou autoritou.* — Bez církve žádná křesťanství, bez autority žádná církev. Autorita jest základem všeho společenského řádu. Autorita a poslušnost jí povinná jest páskou, srdcem každého duševního spojení, od rodiny počínajíc, již udržuje autorita otcovská, až k milionům občanův vesmíra, které v jedno pojí páska zákona pochodícího od moci nejvyšší, autority nejsvrchovanější, kteráž soudí všechny sama od nikoho souzena býti nemohouc. Odstraň autoritu tuto a nikdy a nikde neuzeší společení jakéhosi; jednoty nejmocnější propadnou anarchii (bezvládí), rozdrobí se na tisícero částek. Proto samo *človčenstvo nikdy neupíralo autoritu*; přirozenost jeho tuží po životě společenském, v němž jedině možno jednotlivci se vyvinouti k pravému, dokonalému a lidskému žití. Svět se různil ptaje se po poslední příčině či původu autority, po jejích podmínkách, po formách, v kterých, a zákonech, dle nichž by se vykonávati měla — ale autoritu samu nikdy nepopíral. Nuže tedy, možno-li, aby byl Kristus společností nejvznešenější, církvi své totiž, odepřel to, co jest podmínkou všeho lidského sloučení? Je-li možno, aby byl člověk v zájmech nejsvětějších nechal opuštěného, osamotnělého?*) Ten, jenž co pravý člověk s lidmi obcoval, a nejen co Bůh, ale i co člověk dílo vykoupění vykonal, jenž přišel shromáždit, co rozptýleno bylo — ten by byl neměl dílu svému vdechnouti životní sílu sjednocující, nýbrž stanovití bezvládí

*) Hlavní to blud oněch vzdělanců, kteří, mají za to, že každý člověk ve věcech víry si může sám své zvláštní náhledy neb „přesvědčení“ utvořiti.

na místě všeho řádu, rozbroj na místě jednoty? Kristus zakládá církev nechťel zajisté mít tělo bez hlavy, budovu bez základu, stádo bez pastýře, společnost bez spolčujícího principu. Kristus dal církvi své hlavu (Mt. 16, 18. 19. Jan 21, 1. násl.), a *poněvadž jest církev jeho viditelná* (Mt. 18, 17. 20. Luk. 10, 16. Sk. ap. 2, 4. 20, 28. Fil. 3, 6.), *dal jí také hlavu viditelnou čili autoritu.* „Ty jsi Petr, na té skále vzdělám církev svou, a brány pekelné jí nepřemohou. A tobě dám klíče království nebeského: a cožbyskoli svázal na zemi, bude svázáno i na nebi, a cožbyskoli rozvázal na zemi, bude rozvázáno i na nebi.“ (Mt. 16, 18. 19.*)

A tak také muselo se státi. Kdyby byl Kristus veškeré dílo vykoupení, celé své učení neodevzdal církvi, a kdyby byl této nedal veškerou plnou moc a potřebnou vážnost, slovem *autoritu*: nadarmo by byl býval učil, trpěl, umřel. Člověčenstvo by se nalezalo opět v oné nejistotě, v jaké bylo před jeho příchodem; zoufale by hledalo pravdu, a nemohlo by jí nalezt; osud jeho by byl horší, nežli osud tvorů nerozumných, kteří neznají potřebu hledati pravdu.

B) *Kristus opatřil církev svoji autoritou živou.* Na mrtvém zákoníku ještě žádný stát se nezbudoval, a ani den se jím neudrží. Biblí samotná bez církve není žádnou autoritou; naopak ona potřebuje sama svědectví autority církevní, kteráž jediná její pravost, její vnitřní cenu, její význam a důležitost platně posouditi neb osvědčiti může.

Bez autority žádná církev. Potřebnost autority tak jest v přirozenosti lidské zakořeněna, že právě protestantismus, jenž ji v teorii zavrhl, v skutečnosti ji nejen připouštěl, nýbrž i způsobem nejděsotičtějším prováděl. Jeho zásada: „Biblí samotná“ sloužila jen k tomu, ospravedlniti odpadnutí od církve; zároveň ale osvědčila se ihned býti nejen zcela neschopnou k utvoření nové náboženské společnosti, nýbrž obrátila se i přímo proti těm, kdož ji byli pronesli. Luther sestavil katechismus svého učení a zatracoval každého co „služebníka satanašova,“ jenž něco jiné-

ho věřil, než on. Kalvín stíhal všemi tresty, i smrtí každého, jenž se opovážil smýšleti jinak, než on.*)

Rozličné sekty protestantské vyhotovily svá vyznání (symbola), na které kazatelé jejich přísahou jsou vázáni.***) Vhodně tudíž praví filosof Schelling (protestant), že v „protestantismu místo katolické autority církevní zaujala jiná, a sice mrtvá v odumřelé řeči psaných kněh; a jelikož tato již přirozeností svou neschopna byla koho vázati, nastalo mnohem hanebnější otroctví, odvislost od snešení čili symbolum, nemajícího do sebe jiné autority leč lidské.“

Protestantismus zavrhl duchovní království papežů, a poddal se světskému papežství králů. Reformatoři sami (viz Döllinger „Gesch. d. Reform.“ na m. m., „Kirche u. Kirchen“ str. 302.) odevzdali řízení církve do rukou moci světské. Sám Melanchthon a jiní bohoslovci protestantští dokazovali z písma odvislost církve od dvorů knížat. Zcela přirozeně vběhl protestantismus chtěje se zákonitým státi, v nejnusnější porobu státu, jak protestanté sami uznávají (v. „Studien u. Kritiken.“ 1850, str. 459.)

C) *Kristus Ježíš opatřil církev svoji autoritou božskou, t. j. neomylnou.* — Bez autority žádná církev. Církevní autorita ale jaká musí býti? Má-li církev býti dílo božské, musí i autorita její býti božská. „Jako mne poslal Otec, tak i já posílám vás“ (Jan 20, 21.), t. j. touž mocí, kterou mi dal Otec, opatřuju i já vás. Moc Kristova jest moc božská, a tudíž i moc či autorita církve božská a co taková jest neomylná.

Pravíme-li ale, že církev jest neomylná, nepřikládáme jí tím žádnou zvláštní přednost; žádáme prozatím toliko, aby měla to samé právo, jakého požívá kterákolivěk svrchovaná mocnost. Tato zajisté si vždy, všude a nutně počíná co neomylná ve svém způsobu. Neboť v tom okamžení, kdy se jí kdo opřítí smí pro nepravdu neb nespravedlnost, přestává býti, čím byla.

Nemusí-li se při soudním řízení, které jen část vlády tvoří, nutně stanoviti stolice, která soudí sama od nikoho více souzena býti nemohouc?

*) Za lepších dob psal pověstný profesor Döllinger (Kirche u. Kirchen str. 29.): „Známo, že ti, kdož z moci papežské se vymknouti chtěli, si již za doby reformace a v novější době opět oblíbili frási: „My uznáváme toliko Krista za hlavu církve“ To znamená jinými slovy: rozdrobení a osamotnění (isolování) církve jest nám pravidlem, jest naším normálním stavem.“

*) Protestanté mají tudíž nejméně příčin brojiti proti neomylnosti papežové.

**) Odtud vznikla v protestantismu hádka, zdali kazatel jest snešením (symbolem, vyznáním) vázán čili nic. Mnozí vazbu tuto autoritou „*papírového papeže*“ nazývajíce rozhodli, že má kazatel sice dle vyznání svého kázati, věřiti ale v ně že nemusí (!) Viz Augsb. Allg. Zeitung 1867. N. 141.

Jeden musí býti, jemuž nesmí se říci: Omýlil jsi se. Snad bude odsouzenec s výrokem nespokojen, ano snad nebude pochybovati o nespravedlnosti soudu. Každý právník však ví, že musí slovo nejvyššího soudce býti slovo poslední, rozhodné, od něhož žádné odvolání (apellace) možné — že musí býti právně, zevně či formálně neomylné.

S tímtež zákonem setkáváme se i ve společnosti založené na nejsvětějších zájmech člověčenstva, v církvi; avšak s podstatným rozdílem. Úloha moci státní jest udržeti řád v *zevnitřních* poměrech právních — dále obor její nesahá. Avšak duše člověka, jeho víra, jeho svědomí náleží oboru jinému, jehož kruh objímá veškeré *vniterné* poměry člověka, jehož právomocnost dosahuje i tam, kam stát sáhati právo nemá a dle podstaty své mítí ani nemůže. A obor tento jest církev. Říše její jest říší víry a mravnosti, obor činnosti její jest především svědomí. Její učení řídí náš rozum, její zákony vážou naše svědomí. Tudíž musí také její neomylnost býti vnitřní, podstatná, a nikoli jen zevnitřní, případná; musí býti skutečná, a nikoli jen nahodilá. Rozum náš může vázati jen pravda, svědomí jen vůle Boží.

Bez autority žádná církev, bez neomylnosti žádná autorita v církvi. Ni Luther ni Kalvin nezaložili církve, nýbrž nanejvýš náboženské společnosti, jak sám protestant Perthes uznává. „Odkud také mohla reformace — praví — vzítí jednotu a autoritu pro novoty své? Jasně slova písma mělo to býti, a přece bylo vydáno v šanc kritice vědy lidské, a nebylo ni chráněno ni nešeno neb zachováno autoritou církevní.“ — Autorita, která by ve věcech víry a mravů omylu byla přístupná, byla by nejen zbytečná ale i nanejvýš nebezpečná. Mohlať by pak snadno místo pravdy hlásati blud, místo ctnosti hřích. *Je-li církev omylná, přišel Kristus nadarmo.*

Ohledně osoby Kristovy počínají se náhledy i materialistických učenců valně k lepšímu obracet. Renan při vši své rouhavé nestoudnosti nemohl upříti, že Ježíš jest nedostizitelný vzor moudrosti a mravnosti. Avšak právě tyto u člověka naprosto neobvyčejné vlastnosti, jakož i nesmírný obrat v dějinách člověčenstva po Kristu nastaly nutí znalce dějin, jenž trochu mysliti umí, k víře v božství Ježíšovo. Kristovo božství upíratí může jen ten, kdo ani historii ani logiku nezná. Pakli ale božství Kristovo popíratí nelze, kterak lze božství jeho díla popíratí? Kterak se dá pak ještě mysliti, že by ty, kteréž do celého světa vyslal ká-

zati evangelium, byl nedovedl opatřiti potřebnou autoritou — On, jemuž veškerá moc dána jest na nebi i na zemi? Ci mohlo by se dílo jeho nazývati ještě dílem božským, kdyby bludy ho rušiti mohly? Mohl by se Kristus ještě nazývati Bohem, kdyby brány pekelné přemohly jeho dílo, sv. církev? — Apoštolé obdrželi od Krista přípověď, že s nimi bude až do skonání světa, že Duch sv. jim pošle, který při nich bude na věky (t. j. i při jejich nástupcích, Jan 15, 26. 16, 17. 14, 16—17.) Duch sv. by nebyl Duchem pravdy, kdyby církev, kterou řídí, blouditi mohla. Církev, která blud učiti může, není církví Kristovou; neboť kterak mohou o ní platiti slova Luk. 10, 16.: „Kdo vás slyší, mne slyší“? Církev Kristova musí vždy hlásati jen pravdu, jen ctnost; jinak by byl nemohl Spasitel říci: „Kdo by ani církve neuposlechl, budiž tobě jako pohan a publikán“ (Mt. 18, 17.) Prává církev musí učiti tak, jak Kristus učil; Kristus ale učil jako ten, jenž *má moc* (Mt. 7, 29.) Kristus věděl se býti pravdou věčnou; církev musí se věděti jedinou jeho chotí, chotí to pravdy věčné s bludem nic společného nemající. Proto dí ua všech sněmích, jako na prvním sněmu apoštolském pravila: „Vidělo se zajisté Duchu svatému i nám“ (Skut. ap. 15, 28.) Každá společnost náboženská, která možnost bludu připouští, přestává tím býti pravou církví Kristovou.*) *Jedině katolická církev se prohlašuje za neomylnou* již po osmnácte set let, od té doby, kdy první její nejvyšší pastýř v den letnic víru v Krista hlásal, na všech sněmích až na naše dny, a bude se za neomylnou prohlašovati až do skonání světa. —

Tím, že církvi své dar neomylnosti udělil, navrátil Kristus také lidstvu jeho pravou velikost a prvotní důstojnost, náboženskou svobodu a neodvratnost. Možnost bludu jest již poroba. Církvi máme co děkovati, že se již nemůžeme státi obětí sofistiky aniž se lekati musíme před modlami falešných soustav filosofických, které dnes jsou a zítra již nalezeny nebývají;**) *církev neomylná jediná jest s to, způsobiti, „abychom již nebyli“* jak apoštol národů dí (Ef. 4, 14:) *„jako maličká pacholata sem tam se zmítá-*

*) Pakli protestanté své tvrzení, že církev katolická neomylná není, odůvodňují tím, že žádná společnost náboženská si neomylnost přikládati nemůže, nepomýšlejí, že tím sami nad sebou ortel smrti pronášejí.

**) Že autorita výstřednostem omylného rozumu blahodárné klade meze, uznává protestant Palacký ve svém spisu: „Die Geschichte des Hussitenthums u. Prof. Const. Höfler.“ str. 65.

jící, a netočili se každým větrem učení skrze nešlechtnost lidskou, skrze chytrost k oklamání bludu.“
J. B.—k.

Útěcha.

Nelkejte chudí v bídě svojí,
jak by Bůh nechtěl znáti vás;
ó, zná vás, zná ten Otec dobrý,
ten Pán tam nebes věčných krás.

Vždyť krátký jest ten život lidský;
jak brzy, brzy pomine!
V nebesích zajde žalost vaše,
Pán vás tam k srdci přivine:

„Sem pojdte, drazí! k srdci mému,
já jsem též snášel chudobu;
přijměte za to z ruky mojí
koruny věčné ozdabu.“ *Ant. K.*

Truchlořeč,

jíž nad mrtvolou p. Jakuba Kačírka, učitele v Cerhenicích, činil

Jos. V. Smělý, kaplan v Dobřichově.

„Já jsem vzkříšení a život: kdo věří ve mne, byť i umřel, živ bude.“ (Jan 11, 25.)

Stojíme nad mrtvolou sedmdesátiletého starce, zasloužilého učitele p. J. K. Aj *schránka* vypáčená násilnou rukou smrti, aj *roucho poutnické*, jež po skončené pouti svlečeno, aj *skrovňý ostatek* lodičky bouřemi zmitané! Kdo v těchto ssutinách přečte ta znamení, jež do nich vepsala srdcelomná žalost? Kdo v těchto troskách rozbité lodi pozná celou tu vlnobitnou plavbu po širém okeánu života?

Stojíme kolem mrtvoly *vělezasloužilého učitele*. Kdož dovede dostatečně oceniti zásluhy učitele svědomitého, jakým byl i tento zvěčnělý! Zásluhy o duševní vzdělání a mravné vychování mládeže, zásluhy o rodinu a obec, o vlast, o církev, o národ! Kdož dovede uvážiti, co znamená — po celý život dráhných téměř 70 let polykati školní prach; kdož dovede uznati pracný ten úkol učitelských štěpařů na štěpnici školy národní! Pracná to úloha, svědomitě rozsívati do útlých srdcí sítě *moudrosti* tak, aby vyrostl z něho *strom ctností*, který by přinesl *ovoce blaženosti*. Ano, klopotná jest práce učitelů světských i duchovních; že ale nevďek světem vládne, bývá za živa odplata jejich malicherná, uznalost a vděčnost k nim řídká a skrovňá. Čeho tedy čekati mohou po smrti? Až, kyne jim je-

diná odměna spravedlivého Odplatitele v nebesích! Něco však přece právem žádati mohou od lidu po smrti: jest to trochu té hlíny — jest to poslední služba a čest, jakouž pravý křesťan prokazovati má všem spolukřesťanům v Pánu zesnulým — jest to dále požehnaná památka ve vděčných srdcích spoluobčanů. K veliké radosti své a k útěše truchlících pozůstalých pozorují, že sešli se vážení občané této obce, sešli se, aby zaplatili *poslední „sobotádes“* vděčnosti a lásky zvěčnělému učiteli svému, aby vykonali onen krásný skutek milosrdenství, který na starém Tobiášovi odměnil Hospodin skrze anděla.

Stojíme kolem tmavorouché lodičky, v nížto pokojně drímá plavec — učitel v Pánu zesnulý. Pomínuly bouře, jenž snášely se nad jeho hlavou, bouře strastí života i bouře nepřátelství. „Není na světě člověk ten, aby se zachoval lidem všem“ a kdo z nás může říci, že nemá nepřitele? Což tedy divu, že i tento nebožtík, ač učitel byl nad míru svědomitý, snášel též mnohá příkoří od nepřátel! Však já slyšel ho odpouštěti na lůžku smrtelném všem svým ublížitelům, a doufám v Pánu, že i jemu bude odpuštěno od Boha i od lidí. A protož

„v tu svatou skryši nenahledej mnoho, co jeho slabost a co byla čest: toť obě trna složil před trůn toho, jenž milým jemu Otcem, Bohem jest!“

Stojíme u rakve, v nížto odpočívá učitel zvěčnělý. Umlknula ústa, z nichžto tisícové nadějných synů a dcer slýchali tisíce moudrých naučení; umlknula ústa, ztuhlo tělo, aby v brzku vzalo porušení — duch jeho však nesmrtelný živ jest a živ bude na věky. I zdá se mi, jakoby zaletal k nám z krajů nadhvězdných, jakoby oživil oněmělý jazyk, jakoby k tomuto shromáždění chtěl ještě promluvit poslední slova loučení.

Tobě, *školo opuštěná*, volá nesmrtelný duch učitele tvého:

„Popřej Bůh škole rozkvětu,
by pravou sila osvětu!
By církví, vlasti zdárné syny dala
a mravné pokolení vychovala,
popřej Bůh škole rozkvětu!“

Vám, *ctihodní učitelové*, volá duch zvěčnělého spolubratra: „Pracujte na štěpnici Bohem vám vykázané; pracujte svědomitě, dokavad nepřijde černá noc; buďte netoliko cvičiteli ale též vychovateli mládeže, a nezapomeňte nikdy, že zdařilé vychování na-

prosto nemožné jest bez náboženského základu!“

Vám, *starcové*, volá stříbrovlasý soudruh, jenž vás byl předešel: „Hrozné jest umírání i ve věku starém, i když svědomí není obtíženo vinami; aj, patrný to důkaz, že Bůh smrti neučinil, že smrt jest jenom bolestná pokuta za hřích, že k nesmrtelnosti blažené jsme stvořeni. Nuže, bděte, kmeti a stařeny, nebo nevíte, v kterou hodinu přijde Pán; učte se za živa umíratí životem bohu-libým, aby smrt byla vám branou k blažené věčnosti!“

Vám, *rodičové*, volá duch zvěčného: „Neztěžujte učitelům těžké dílo jejich; učte rozence své, aby ctili učitele co druhé otce své, poučujte sami dítky své v domácnosti, nedejte jim školu zanedbávati; vyť budete z nich jednou počet vydávati!“

Tobě, *mládeži milá*, káže naposled tvůj zvěčnělý učitel: „Pojďte, dítky, škola volá! Učte se moudrosti, abyste prospěli věkem i milostí před Bohem i před lidmi! Zachovejte v paměti učitele svého, za pokoj duše jeho modlívejte se nábožně „Otče náš!“

Tobě, *manželko věrná*, volá duch věrného manžela tvého: „Plač nad mrtvým, nebo zhasnulo světlo jeho; maličko plač, nebo odpočívá po boji v pokoji!“ Tobě, *rodino četná*, synů a dcer, odporoučí zvěčnělý otec vdovu svou: „Budete-li, synové a dcery, berlou se-stárlé matky své na zemi, Bůh, otec váš na nebi, bude vám odplatitelem! Kéž vás obletají na cestách života víra a zbožnost co jasní cherubové: pak šťastný bude život, blažený konec váš!“

Nám konečně všem hlásá nesmrtelný duch zvěčného ta slova víry a naděje: „Já jsem vzkříšení a život, dí Kristus; kdo věří ve mne, byť také umřel, živ bude; a já ho vzkřísím v den nejposlednější!“

V této pak víře a naději budoucího z mrtvých vstání a blaženého se shledání modleme se při svatosvaté oběti mešní za v Pánu zesnulého, za pokoj duše jeho: „Hospodine, otevři mu bránu ráje svého! kde světlo věčné svítí, ať odpočívá v pokoji — po boji!“ Amen.

Kříž v poli.

Kříž osamělý v poli ční do modré nebes výše, ach jako by zde žaloval v soumraku nebi tiše.

Jej vsadila sem před lety ctných otcův víra živá;

však — syn se k němu nezná víc, jej slzou nezalívá.

To předků drahé dědictví, jež zdobíváno květem, zde v šedý mech se oblačí zapomenuto dětem.

I mnohá již se nenávisť otrčela o něj holá; on ale vznáší k nebi hled a „odpuť Pane!“ volá.

K.

Obžinky.

Příklad ze života od **Frant. Pravdy**.

I.

Je neděle třináctá po sv. Duchu. Slunce krásně vychází, na nebi není viděti mraku ani chmury, na zemi se třeptá rosa, po strništi se táhnou pavučiny, splítají se, kde jsou stébla hustě pohromadě, v síť pokropenou perličkami sestavenými jako schválně v souměr, skvělý výkres a obraz.

Ve vesnici Měretíně zní zvon, při raním tichu rozléhá se slavně po okolí, volá do malých chaloupek i velkých domů, že se s Bohem začíná den, vybízí podruha a nádenníka, čeledína i sedláka, aby ho uvítal modlitbou.

Dole pod rybníkem jsou dva dvory. Jeden patří Prokopovi Blažejovskému, je pěkně obilén, má střechy v dobrém stavu, dvířka a vrata zavřená, na prahu, pod kolníkem, před stodolou a před chlévy vymetené. Druhý patří Martinovi Mandelíkovi, již dlouho nedostalo se mu vápna, na střechách scházejí šindele a došky, dvířka a vrata stojí do kořán, na dvoře je smetl, domácí a polní nářadí leží a válí se v nepořádku.

K Mandelíkovům právě dva mužští, syn Jan a starší pacholek Petr, z noční procházky přišli domů, vklouzli do stodoly a zmizeli ve stavení. Ještě se v něm nikdo neozývá, zvon obyvatel sice také slyšeli cinkat, ale nepovšimli si ho a nedbali naň, nýbrž pokračovali v sladkém dřímání.

Chasa ví, že by měla vstávat, děvečky budou dojití krávy, pohůnek a paska poženou veškerý dobytek. Však čekají, až je hospodář zavolá a těší se, že dnes zaspal.

Nastojte, rozkoš jejich trvala jen chvíli, ze síně vystoupil silný zavalitý muž, je to Martin Mandelík, dal se do klení, budí línou čeládku, nadává jí, vyhrožuje bitím.

I šel si sám zase lehnout a děvečky a pasáci zůstali na svých ložích. Když rádl před síní, vystřčili hlavy z peřin a napolo se zdvihli, aby čerstvě mohli vyskočit, kdyby se k nim blížil; když ale utíchl, klesli opět nazpátek a protahují se užívajíce konečného pohodlí. Již se zabrali do nové drimoty, klapky jim spadly na oči, opustila je pamět, mihá, svítá, hučí jim to v čele, točí jim to mozkiem, blaží je příjemné omámení: tu znova na prahu zahrml hlas sedlákův, zlořečí, chvěje se a překypuje zlostí, není radno ještě déle mu odporovat.

Děvečky v chlvě se vadí s dobyt看, aby hospodář slyšel, že jsou již vzhůru, volají „huj stará, Malino, Strako;“ pohůnek rachotí řetězem, paska běží k studni se umyt, jen syn a pacholci nedali se vytrhnouti ze spaní, nýbrž přidali si ho, že je neděle a nikdo jim v něm nebrání. Ani dcery nemusejí vstáti; ale mají nověšaty, včera jim je přinesl krejčí, matka je pro ně koupila k obžinkám, ty se budou slaviti dnes, i netrpí jich to v posteli, opustily ji a zástěry, sukně a kabáty si prohlížejí.

Otec se ještě jednou položil, odpočívá a lenoší, na ranní služby Boží je dost času a proč a k čemu na světě by byl sedlákem, kdyby ani toho spaní dle libosti si nemohl a nesměl dopřát.

Dobytěk se šťastně dostal ven, napřed voly, potom krávy, ale již pozdě, pasáci budou muset pásti déle a není možná, aby některý z nich přišel do kostela.

„Však pasák je pasák,“ myslí Mandelík, „do chrámu Páně nepatří leda v zimě, jeho stav to s sebou přináší.“

Odešel na ranní, Mandelíková doma musí strojit a do kostela nešla na ranní ani na velkou a ráda by i jednu dceru byla u sebe podržela, aby jí pomohla. Však žádná jí nechce vyhovět a poslechnout, ne proto, že jim záleží na mši svaté a na kázání, nýbrž k vůli novým šatům, v nichž se ponejprv ukážou. Musí tedy doma s ní byti děvečka, již to poručila, ačkoliv se zdráhá, mračí, zlobí na matku a dcery, jim v srdci nadává: má také kus nového šatu a nemůže se v něm pyšnit.

Chasníci šli na velkou, že ale dlouho vyspávali vynahražující si noční bdění, zmeškali kázání a mezi mší svatou seděli na hřbitově v chládku a víc zívali a lelkovali než se modlili.

U souseda Blažejovského, když ráno zvonili klekání, staří mladí již byli na nohou. Ille, ve světnici skrze okno je viděti ženu, domácí to matku, klečí, v pravo má

jednu, v levo druhou dceru, nábožně se koří Pánu nejvyššímu; na dvoře stojí děvečka s ušákem před sebou, který nese na mlíko do chléva, a čeká, až dořekne „amen;“ za humny vyhání chlapec voly shlavou odkrytou, nic nekřičí, nýbrž tiše ubírá se za nimi a teprv, když zvon docinkal, houkl si na byčka a domluvil mu, aby nepředbíhal.

Ze síně vychází velký statečný muž, je to Prokop Blažejovský, zpívá pěkným hlasem: „Minula noční hodina, pokleknouc na kolena,“ jde okolo stodoly ven na sad, drží pod pažďím uzel, má s sebou desítiletého synka Vojtěcha, berou se úvozem hloub do vsi, vkročili do jedné malé chaloupky.

V chaloupce bydlí chudá vdova, jenž nesila a neklidila nemajíc polí a živa jsouc almužnami milosrdných dobrodinců. Dokud chodila a si je mohla sbírat, nevedlo se jí zle, ale nyní již půl léta leží a je odkázána na to, co jí přinesou k posteli. Bude mít špatné obžinky, lidé neměli času mysliti na ni, zaměstnávaly je žně a včera činili přípravy k hořům. Rmoutí se ubohá, že domáci její si zase utrhnou od úst kousek jídla, aby jí přispěli, mívají sami nedostatek a přece jí dávají ze své mísy, když na ni nikdo nezpomněl. Spala málo v noci a nemohla se dočkati rána pořad naslouchajíc, až se venku bude zvonit. Zvonilo se konečně, pomodlila se „Anděl Páně,“ poděkovala Bohu za hojnost milostí, co prokazuje jí a jiným, za úrodu zemskou, za pěkné počasí ku sklizení, za zdraví a štěstí celé obce vůbec a jednotlivých příznivců zvláště, že jí poskytují chleba vezdejší.

Právě začala prositi za odvrácení všeho zlého od přítele svého nejlepšího, sedláka Blažejovského, když tento sám vstoupil do příbytku, pozdravení jí dal a uzlík položil na stůl.

Rekl: „Jsou obžinky, moudrý Sirach nařizuje: „Nezapomeň na chudého, když máš veselý den,“ letos nám Bůh požehnal hojně, máme z toho radost, dnes Mu chceme a budeme děkovati, já uzavřel potěšiti někoho, kdo neklidil ničehož a je v nouzi, a tu jsem připadl na vás a přináším vám bochník chleba a buchtu, drobet mouky a krupice, abyste také měla veselý den.“

Stará vdova se pozdvihla a dí slabým hlasem: „Bůh vám to zaplat, naděl vám tisíckrát víc, chraň vás od vši škody, zachovej vás ve své milosti i vaše dítky, aby nikdy vám otcí ani matce nespůsobily zármutek.“

I ptá se: „Tuhle ten chlapec je váš syn?“

„Ano, to je můj nejmladší, jmenuje se Vojtěch.“

„Dítě,“ přála mu stařena, „opatruj tě Bůh! Máš hodného otce, zdař se po něm, povede se ti dobře a budeš útěchou rodičům, příbuzným a jiným, zvlášť *chudým lidem*.“

Blazejovský si s vděčnou ženou ještě chvíli promluvil, slíbil, že jí pošle k obědu hrneček polívky a kousek masa, rozloučil se s ní a krácel domů.

Vojtěch jde za otcem zamyšlen, jednání jeho mu leží v hlavě a rád by dokázal, že i on *chudým přeje*. Praví: „Tatínku, mně také požehnal Bůh?“

„Pravda, že požehnal,“ odpověděl mu otec, „jsi můj syn a budeš živ z toho, co jsme sklídili.“

„Ale já nesmím vzít chleba a buchtu a potom mouku a krupici, abych to někomu dal?“

„To nesmíš, že to patří mně. Ty můžeš dáti, co jsi od nás dostal a co sám nepotřebuješ a víš-li o nějakém *chudáku*, můžeš se za něj přimluvit a my mu dáme,“

„Víte, ten Poláčekův chlapec vždycky nařká, že má hlad. Dá mi maminka také koláč?“

„Dá asi, sbíral jsi s námi a stál jsi u volů, aby necouvali.“

„Já bych mu ho odpoledne donesl a kousek masa schovám Vítovi Studničkovu, ještě nikdy prý ho nejedl.“

„Učin tak, Vojtěchu,“ povzbudil syna Blazejovský, „a pamatuj si, co spolu nyní budeme mluvit. — Kdo nám dává úrodu na polích?“

„Bůh“ řekl Vojtěch.

„Musí nám ji dávat?“

„Nemusí.“

„Jak se k nám zachoval, když nám ji přece dal?“

„Dobrotivě.“

„Jak se máme zachovati my, abychom příklad jeho následovali?“

„Také dobrotivě.“

„Ano budme dobrotivi, jako otec náš nebeský dobrotiv jest. Však ke komu máme býti dobrotiví?“

„K *chudým*.“

„Proč k *chudým*?“

„Že nemají z čeho býti živu.“

„Cí jsou zástupcové na světě?“

„Boží.“

„Nu vidíš, Bůh nám dal úrodu na polích, my mu nemůžeme nic dáti, ničím se mu nemůžeme odměniti, ale co dáme chu-

dým, dáme Jeho zástupcům, dáme Jemu. Rozumíš mi?“

„Rozumím.“

„Chovej se vždy dle toho. Matka po celý rok dává almužnu, býváš při tom. Já prodávám obilí a potřebným měřím vrchem, slevím, půjčím, počkám, když nemohou platiti. Těm u nás ve vsi zvlášť pomaháme, že jsou nám bližší než cizí. Až ty budeš velký a až budeš mít něco svého, dělej to po nás a udělej nuzným a zpomeň si na ně především tenkrát, když máš stodolu plnou a těšíš se z dobroty nebeského dárce. Uděláš to?“

„Udělám.“

„Tím nejlíp Bohu osvědčíš vděčnost a staneš se hodným nových milostí. Měj to na mysli vždy v den obžinek. Nejsou proto, abychom doma jedli a pili a v hospodě tančili. Rozděl se s bídným bratrem svým o to, co ti Bůh propůjčil, potom jdi do kostela, modli se, děkuj a — to dnes všichni učíme.“

(Pokračování.)

DOPISY.

Z osady Přistoupimské v červenci 1871.

(Jubileum sv. Otce, Pouť do St. Boleslavi.)

Dnové 17. a 18. června nevyhynou nikdy ze srdce a paměti osadníků Přistoupimských, byliť to dnové pro veškerou církev katolickou veledůležití a památní, v nichž jsme i u nás seč síly stačily oslavili jubileum sv. Otce Pia IX., zvlášť dne 18. slavnými službami Božími, po nichž lid vřelým srdcem zvučně zapěl písně: „Tam kde strmí církev týmě,“ a „Tě Boha chválíme.“

Však i jiným způsobem dokázal lid náš věrnost a lásku k sv. víře; neboť jak jsem již vloni v Blahověstu zmínil, že se zamýšlí u nás obnovení či vzkríšení procesí do Staré Boleslavi, to stalo se letos skutkem. Soška Bohorodičky, na nižto z vlastního popudu sbírka se konala, byla z pozlacovačské dílny p. Kubeše v Praze objednána, a velmi zdařile vyvedená nám doručena, kterouž veledůstojný náš pan farář a kn. arcib. vikář Fr. Janda druhou neděli po sv. Duchu posvětil, načež v sobotu dne 17. června, v den slavnosti jubilejní, vyšlo při slavném zvonění a střelbě z našeho chrámu Páně procesí, aby po 50tileté *přestávce* opět navštívilo poutní chrám Panny Marie v Staré Boleslavi. Ačkoliv před tím dlouho trvající deště polní práci velmi zdržely, zúčastnil se přece značný počet zbožných osadníků této první pouti. Byl

to krásný pohled na tyto ve vzorném pořádku seřazené poutníky, jenž majíce sošku Bohorodičky ve svém středu, provázenou 25 outlími družičkami zjevný důkaz podávali, že marné jsou všechny nájezdy a šmejdy rozličných novinářů a křiklounů, jenž usilují víru katolickou lidu ze srdce vyrvat, aby tak své zámysly snáze provést mohli; a že se konalo to procesí v den jubilejní, jest též patrným důkazem, jak vřele ctíme otce křesťanstva, nebo jak putující, které důst. pan vikář s p. učitelem až ke kříži do Liblic vyprovodili a při návratu dne 18. jím tam opět vstříc přišli, tak též doma pozůstali vyslali vroucné modlitby k nebi, aby Bůh milostí Svou obdaril sv. otce našeho Pia. O kéž uslyší Hospodin hlas dítek svých a sešle na přímluvu blah. Panny Marie stísněnému a trpce zkoušenému staršíckému Oci pomoc ze Sionu a vytrhne ho z rukou nepřátel jeho! *Jan Sv.*

V Oustí nad Orlicí 31. července 1871.

(Odhalení pomníku Sušilova v Brně.)

K víře postavtež znamení mi na hrob
Kříž svatý. Čítej se na něm zřetelně,
Že vše má věčná v jediném spočívá
Naděje Kristu.
Sušil.

Tomuto zbožnému přání zvěčného našeho Sušila vyhověli přecetní přátelé a ctitelé jeho, postavivše na rov jeho přeskvrstný z šedého mramoru dle nákresu rytíře Hansena, vrchn. stav. rady ve Vidni zhotovený, ve slohu románském zbudovaný pomník, na jehož vrcholu vypíná se znamení spásy naší — sv. kříž. Pomník tento — ozdoba hřbitovů Brněnských zajisté jedná z nejkrásnějších — záleží z podkladku, na něm stojí osmero sloupů s krásnými kapitoly a na nich spočívá bohatě ozdobený oblouk; mezi sloupy na podstavku věncem ozdobeném umístěno jest výtečně zhotovené poprsí Sušilovo od Brněnského umělce Loosa z kararského mramoru, a pod poprsím malí dva truchlíci andělé též z kararského mramoru od téhož umělce. Pomník zhotoven jest od mladého umělce Karla Becka v Kroměříži. Pomník jest sice jednoduchý, ale velmi krásný, dojem činí na každého velmi příjemný. Pod poprsím stkví se jednoduchý nápis:

FRANTIŠEK SUŠIL,

narozen 14. června 1804

zemř. 31. května 1868

v Rousínově,

v Bystřici pod Hostýnem,

a pod jednoduchým tímto nápisem stkví se

zlatými literami dystichon, který naznačuje směr činnosti Sušilovy v oboru literárním na národu roli dědičné a na půdě církevní:

Dvě krásek spanilých duše mé ovládnulo stánek,
Zemská jedna, druhá z výšiny posla nebes.
Církev a vlast, ty v mojich sestersky se milují
nádrech,

Každá půl, každá má moje srdce celé:

Sušil.

Hrob pokryt jest dvěma velikými pískovými kameny a hrob i pomník ovínut jest železnou mříží. Náklad na celé toto umělecké dílo páčí se na 3000 zl. Tento od Sušilových ctitelů postavený pomník byl na sv. Annu t. r. slavně odhalen. Před odhalením bylo slavné Requiem v chrámu sv. Tomáše, jež sloužil velezasloužilý spisovatel a nejvěrnější přítel zvěčného Sušila p. professor Matěj Procházka při velmi četné assistenci, které laskavostí p. ředitele ústavu hluchoněmých vel. p. Maršovského účastnil se též pisatel těchto řádků. Na kůru dávalo se řízením našeho výtečného Pavla Křížkovského vokální requiem Aneirovo ze 16. stol. od pěveckých spolků slovanských v Brně. Provedení skladby této bylo v každém ohledu výtečné a učinilo na všechny přítomné veliký dojem; mnozí z přítomných ujišťovali, že výtečného zpěvu chrámového nikdy neslyšeli. Po requiem vykonány od p. celebranta u bohaté osvětleného katafalku ozdobeného věnci předepsané modlitby a napotom hnul se nepřehlédnutý průvod z chrámu na městský hřbitov. Napřed se nesl kříž, a za ním kráčelo kněžstvo v rochetách v počtu asi 100, před assistencí šli vys. důst. p. prelát Rajhradský Kalivoda, p. kanovník kapitoly Brněnské Kioviský, p. kanovník kapitoly Olomúcké a farář Holešovský rytíř Horecký, p. kanovník kapitoly Vyšehradské Beneš Method Kulda, prelát Hammermüller, a jiní. Za p. celebrantem, assistencí provázeným, kráčeli příbuzní zvěčného Sušila, p. kníže Salm, hrabě Belcredi se svou chotí, dr. Pražák, archivář Brandl, slovanští zpěváci spolkové v Brně: Beseda, Svatopluk, Zora se svými prapory.

Když průvod mnoho tisíc lidí čítající přišel až k pomníku Sušilovu, tu vystoupil na kazatelnu vys. důst. pan kanovník kapitoly Vyšehradské Beneš Method Kulda a nadšeně mluvil o zásluhách zvěčného Sušila v oboru církevním a národním, uváděje na počátku řeči své text z knihy Sirach. 44, 1, 14: „Chvalmež muže slavné a otce naše . . . Těla jejich v pokoji pochována

jsou a jméno jejich žije od národa do národa.“ Vypočítal všechna díla Sušilova, která napsal zvěčnělý v oboru církevním i národním, jmenovitě chvalnou učinil zmínku o výkladu Písma sv. nového zákona, nejvýznamnějším to díle novověké literatury bohoslovcké v jazyku českém a o sbírce národních písní, které zvěčnělý po 30 let co drahé perly lidu moravského po Moravě sbíral a je co věno vlasti moravské daroval. Nazval Sušila otcem vlasti moravské, křisitelem a buditelem národního vědomí po Moravě, Moravanem prvním, a povzbuzoval přechytrné přátely a ctitele Sušilovy, aby pracovali na národu roli dědičné v duchu Sušilově. Sušil učinil mnoho, přemnoho pro milý národ náš československý a sice na *půdě křesťanské*, nebo kdo mimo půdu křesťanskou, aneb kdo docela ve směru proti Kristu a Jeho učení chce oblažiti a obšťastniti národ náš, ten chtě anebo nechť pracuje na jeho zkáze! Jen kdo miluje Krista a Jeho sv. učení, může zdárně působiti na národu roli dědičné, důkazem toho jest Sušil. Ke konci řeči své děkoval slavnému komitétu pro zbudování pomníku Sušilova a všem přátelům a ctitelům Sušilovým za jejich přítomnost při odhalení pomníku tohoto — a tu již spadla rouška pokrývající pomník a milostná tvář otce vlasti shlížela na ctitele své z vkusného podstavce. Když pomník byl odhalen, zapěli pěvečtí spolkové pod vedením Křížkovského truchlozpěv a vykonány modlitby za zvěčnělého a pak pokryt jest hrob krásnými věnci, věnovanými od příbuzných Sušilových, od jednoty kat.-politické v Brně, od Svatoboru, od komitétu pro zbudování pomníku, od Dědictví sv. Cyrilla a Methoděje a sv. Prokopa, od žáků slovanského gymnasia v Brně a od mnoha jiných.

Rozdány pak též dvě básně mezi přítomný lid, jedna od Soukopa a druhá od Sarkandra Navrátila, kněze řádu sv. Benedikta v Rajhradě, žáků to zvěčnělého. A tak dokonána významná slavnost tato, která zajisté nevyhyne z paměti všech, kteří se jí zúčastnili. Dojati řečí vys. důst. pana kazatele slibovali jsme my přítomní kněží u hrobu Sušilova, milovati církev, ku které hořel zvěčnělý Sušil nejněžnější láskou, jejížto krásu, velebnost a stálost, založenou na skále Petrově, ve svých básních tak milostně opěvoval, slibovali jsme milovati svůj národ, jehož buditelem, křisitelem, otcem na Moravě se stal. Kéž by dobrotivý nebes Pán takových mužů milému našemu národu popřál, mužů to zbožných, v pravém slova smyslu šlechetných, na půdě křesťan-

ské o blaho národa vši silou pracujících, jakým byl nebožtík Sušil!

Postaven velezasloužilému tomuto vlastenci překrásný sice a mramorový pomník na rově jeho, ale mnohem vzácnější a trvalejší pomník zbudoval si Sušil v srdci celého slovanského národa a velmi dobře píše básník ke konci své výtečné básně rozdané mezi lid při odhalení:

Proto pokud slunce neuhasne,
Slovanský Tě slavit bude svět.
Nikdy neumře Tvé slávy květ,
Pokud hvězdy svítit budou jasné.

I když kamenný se pomník sřítí,
Kterým láska zdobila Tvůj hrob,
Sušile! Ty do nejdalších dob
V milíonech srdcí budeš žítí.

O půl třetí hodině sešlo se přes 50 hostů v refektáři vel. OO. kapucínů k obědu, mezi nimi kníže Salm, hrabě Belcredi, poslanec dr. Pražák, archivář Brandl, p. prelát Rajhradský Kalivoda, kanovník a farář Horecký, kanovník Vyšehradský Beneš Method Kulda, farář a vikář Velehradský Josef Vykydal, mnoho jiných kněží a příbuzní Sušilovi. Zábava byla utěšená, nenucená, přípitky významné, které započal pan hrabě Belcredi, předseda komitétu pro zbudování pomníku. Pisatel řádků těchto naučil se též znáti guardiána kapucínů v Brně, vel. p. P. Ježka, který výtečné řeči mívá ve spolku katolicko-politickém v Brně, vel. p. Placida Mathona, kněze řádu sv. Benedikta z Rajhradu, redaktora Školy srdce Páně a j.

Na večer uspořádána v Lužankách od zpěváckých spolků Brněnských pěvecká slavnost, velmi čteně navštívená. Slyšeli jsme tu sbor: Poutníci a pastýř, slova od Sušila a nápěv od Křížkovského, a několik národních písní sebraných po Moravě Sušilem, a tu jsme se přesvědčili, jak drahocenný poklad pozůstavil Sušil svou sbírkou národních písní milému národu našemu. V pěvecké slavnosti této zúčastnil se též Oustecký rodák pan Jan Lukes a zazpíval výtečné několik písní.

Dokonáváje dopis svůj, volám: „Sláva, nesmrtelná pamět památce Sušilově!“

Fr. K.

Od Šumavy z okresu Nýrského v červenci 1871.
(Poměry školní.)

Jestliže kde lichý liberalismus mnoho koukole rozsil, a v brzkou lojného ovoce se dočkal, jest to zajisté v oboru školním. Od toho krátkého času, co poslední svazky

školu ku církvi poutající odpadly, v rychlém, ba úchvatném běhu vše se vyvinuje, co na úkor církvi a víře. Věru v době nynější veškerá duchovní správa se zhorčuje v takovém stupni, a v tom směru se přitíží, že truchlivým okem v budoucnost pohlížíme, jen tou nadějí se kojíme, že snad již rozhodná doba obratu k lepšímu se přiblíží musí. — Neboť co platno, jestliže duchovní správce sebe více ve škole se namáhá, když svazek přátelský s učitelem (nikoliv vinou se strany kněze) přerušen, a taktó rozkol mezi oběma více boří, než veškeré nynější školní předměty dítkám vynahraditi mohou? Co platno rozum brousiti a vzdělávati, když veškerý život křesťanský na zcela jiné dráhy se přenéstí má, a zcela jiným směrem kráčetí musí, kde polovičitost nížádná možná, nýbrž buďto živější víra aneb úplná nevěra a lhostejnost nastoupiti musí? A možno li neblahý tento poměr před dítkami ukrýti? Dítky školní to dobře vědí, že bývalé poměry již pominuly, a mnohý nezbeda již chlubně vykřikne: „Farář mi ve škole nic udělati nesmí.“ — Že při takových okolnostech i v životě občanském tento neblahý rozkol rozmanitým způsobem se zrcadlí, nemusíme ovšem ani připomínati.

K tomu další neblahé poměry: Až posud učitelstvo plat svůj domněle zvýšený v celosti nedostává, ačkoliv zvláště na německé straně našeho pohoří dle možnosti veškeré dávky školní se scházejí, — rozpor stran farních gruntů, které také ku školním dávkám se potahují (ač to v bídném postavení kněžstva zdejšího vůbec [věru jen pravá ironie] i na dále trvá, neb školní výbor okresní slušnou žádost rurálních farářů odmítl a nezbyvá již jen cesta na zemský školní výbor, kteráž asi rovněž také marná bude, — kněžstvo neví, odkud má své nové kostelníky vypláceti a jaké služné jim vykázati, neb výkup za desátky, které byly výslovně co posnopné za zvonění určeny, a za obilí, co bylo zřejmě a výhradně na pečení hostí od patronů určeno a ustanoveno, leží v kase školního výboru okresního, a odevzdán jest od učitelů na výslovný rozkaz téhož výboru školního, avšak tomu jest se diviti, že ani kněžstvu známost o tom dána nebyla, (jakož se i podobně stalo za dřívějších časů při odevzdání chudinských kapítalů, které berní úřad jediné představeným obcí jednotlivých vydal, nebera ani zřetele na kněžstvo, kteréž přece největších zásluh o ústavu chudých sobě získalo — až teprv nejdůst. ordinariát na navrácení těchto dávek tlačil). To samé platí o polnostech, které po

staletí kantorům a kostelníkům přirknuty byly co jejich služné, v tétěz míře v pochybnosti stojí, pakli jich kostely znova na zpět získají, ačkoliv školy zdejší dle normálního způsobu z doby Josefské teprv od r. 1785 založeny jsou — nuže zde máte v několika rysech obraz, v kterém se v okamžení veškeré poměry duchovenské na vinici Páně vylíčiti dají.

A školy zdali získaly?

Pochybujeme; návštěva horší než po veškerá leta předešlá, chudina prosí o knihy a nedostává ničehož, jiné potřeby školní za nynějších poměrů ovšem velenutné obce zdejší obstarávají s to nejsou, od duchovenstva obětí bývalých očekávati bylo by nespravedlivé.

Následkem všeho toho rozepře mezi duchovními a učiteli rostou: na jedné osadě ku př. nechce učitel hráti na varhany, když farář fundální mše ze starší doby s kazatelny ohlásí, — na jiné osadě žaluje farář učitele a učitel faráře, oba o to pracující, aby svých míst vzájemně zbaveni byli, — na třetí osadě vyhání obec aneb vlastně domáci školní výbor učitele, jehož jediný zločin jest, že ze starší doby pochází, farář věrně sloužil a slouží, a službu kostelní sobě ještě za čest pokládá, a vůbec službu tuto kostelní ne pro ten mizerný groš koná, co mu vynášela, nýbrž ku cti a chvále Boží. —

Než odpusťte, že dále líčiti nechci poměry neblahé, — dejž Bůh, abych v brzku radostnějších zpráv z okolí našeho sdělití mohl. J. H.

Z Moravy, 31. července 1871.

(Slavnost odhalení pomníku Sušilova v Brně.)

Dobu naši nazvati lze dobou národních slavností. Jedna druhou stíhá. Taková právě národní slavnost, při níž všechny stavy zastoupeny byly, odbyvala se na den svatě Anny 26. července v Brně, slavnost totiž odhalení pomníku Sušilova. Sušil má o národ náš českoslovanský vůbec a o brněnskou diecési zvlášť, zásluhy neocenitelné. Onť byl veleduchem, který působením svým oživil mnohých. Z vděčnosti postavil národ na hrob jeho pomník důstojný, důstojně oslaviv den jeho odhalení.

K 11. hod. sešlo se kněžstvo a lid v chrámě sv. Tomáše. Katafalk kněžskými odznaky a věnci ozdobený stál před hlavním oltářem. Slavné requiem sloužil nejvěrnější přítel a dědic ducha Sušilova, důst. p. Matěj Procházka, při četné asistenci kněžstva moravského a několika vzácných hostí z Čech. V dalmatikách přísluhovali vv. pp. Peregrin

Obdržálek, farář v Tiché, Frant. Bystřický, kaplan z Telče, Fr. Krihl, kaplan z Ústí nad Orlicí a p. Ignát Wurm; v pluviálech asistovali dd. pp. Soukop a profesor Vojtěch, všickni, mimo p. Krihla žáci Sušilovi a sice 3 z osudného roku 1848. Truchloslavný a velebný byl zpěv na kůru, který řídil mistr Pavel Křížkovský, též žák Sušilův. Po konduktu hnul se průvod z chrámu na hřbitov. Před pomníkem zahaleným stanul. Na řečniště ozdobené vystoupil též Sušilův žák veledůst. p. Beneš Method Kulda, kanovník Vyšehradský. Reč jeho nelze posuzovati, ani vyňatky z ní podati. Jediný jsme slyšeli úsudek, že to byla řeč klasická. Bylo by přáti, aby hodně byla tiskem rozšířena na Moravě i v Čechách. Jsouť v ní zlaté pravdy. První ji přinesla „Mor. Orlice“ ve 3 číslech (a po ní „Čech.“) Pravím každému čtenáři těchto řádků: „vezmi a čti,“ čti a uvažuj.

Po řeči provoláno hlučné sláva a věčná památka Sušilovi. Modlitbou a zpěvem ukončila se slavnost na hřbitově velekrásném, drahými a skvostnými pomníky ozdobeném. O 3. hod. byla společná hostina u kapucínů a večer beseda v Lužankách.

Připojuji přání, aby zaražen byl spolek kněží pod názvem „Sušil,“ který by pěstoval ducha Sušilova. Nejprve ať se sestoupí komitě v Brně, ostatní pak se vyvine. Idea idey zplodí. Nejhlavnější odbor spolku „Sušil“ byl by spisovatelský. Ten mohl by vydávati „denník“, do něhož by psali kněží z obou diecézí moravských. Nebyla by to krásná organisace a nejprůměřenější prostředek pěstovati ducha Sušilova v národě? Další návrhy ponechám si na jinou dobu, až, jestli se myšlénka tato ujme a kořeny pustí. Potřebujeme nutně nějakého spojení jako pruty Svatoplukovy. Neprátele dorážejí, spojme se tedy v kněžském spolku „Sušil.“ Zdař Bůh!

Fr B.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinal arcibiskup dlí nyní na letním sídle svém v Dolních Břežanech, odkudž do Prahy přijíždí k sezením konsistorním a církevním slavnostem. Ve středu o slavnosti sv. Alfonsa sloužil pontifikální mši sv. u OO. Redemptoristů v kostele sv. Kajetána. Při slavné instalaci vd. p. probošta Vác. Štulce na Vyšehradě nebyl, protože úkon ten, instalace totiž, všude jest právo a povinnost děkana dotýčné kapitoly, tím více tedy staroslavné pradávnými výsadami obdařené kapitoly Vyšehradské. O slavnosti Nanebe-

vzetí Panny Marie 15. t. m., v den to nastolení svého za arcibiskupa Pražského (r. 1850), bude J. Eminence sloužiti pontifikální mši sv. v chrámě Matky Boží před Týnem v 9 h. ráno.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 7.—10. srpna u OO. kapucínů na Hradčanech, od 11.—14. u sv. Františka (u křížovníků.)

— Ve čtvrtek 10. t. m. připadá církevní památka sv. Vavřince, mučenníka Páně. V ten den slaví se pouť v kostele téhož světce na Petříně, i budou tam slouženy v 7, 8 a 9 hodin tiché mše sv., v 10 h. bude české kázání, v 11. h. slavná mše sv. Odpoledne o 3. h. budou litanie a sv. požehnání.

— Z kněž. arcib. konviktu. Na školní rok 1871 bylo do ústavu přijato 60 chovanců, z nichž ale 3 k vojsku odvedeni byvše, od studií upustiti musili. Z ostatních 57 jeden, Nezdar Jan, žák třídy II., dne 22. června souchotinami zemřel, jiný propuštěn byl. Mezi pozůstalými 55 bylo 7 žáků třídy osmé, kteřížto všickni podrobili se zkoušce maturitní a 3 s vyznamenáním ji odbyli. Z ostatních 48 obdrželo 11 chovanců vysvědčení první třídy s vyznamenáním; 6 rovněž výborných žáků vřadeno v lokaci do 10; mezi 10 a 20 obdrželo místa 14; mezi 20 a 30 vřadeno 7; přes 30 umístěno 6. Po prázdninách zkoušku opakovati mají 2; jeden obdržel vysvědčení druhé třídy a jeden pro nemoc nebyl zkoušen.

Z Vídně. Velechrám sv. Štěpána bude co nejdříve plynem osvětlen. Dle nákrešů stavitelského mistra p. Schmidta se již zhotovují slohem gotickým lustry k osvětlení hlavní lodi a jiné přístroje osvětlovací pro ostatní části kostela.

Z Německa. Jedenadvacátý valný sjezd katolických jednot Německa bude se letos konati v Mohuči dne 11., 12., 13. a 14. září.

Z Bavorska. V městě Augspurku konali židé v červenci t. r. sněm čili synodu; rabbinové z větší části náleželi k židům pravověrným a zavrhli značnou většinou hlasův návrh, aby se židé spokojili s pouhým manželstvím občanským bez všelikého obřadu náboženského.

— V představení pašijových her v Oberammegau (v Bavorsku) lonskou válkou nemile přerušných pokračuje se každou neděli v tomto a příštím měsíci.

Z Říma. Italská vláda po celé Evropě dala prohlásiti, že od nynějška hlavním sídlem italského království jest Řím; ale sku-

tečně tomu tak není, neboť po odjezdu krále Viktora a po ukončení slavností se vjezdem jeho spojených navrátili se veškerí ministři nazpět do Florencie a kanceláře římské jsou uzavřeny. Jediný Visconti Venosta zůstal v Římě.

— K uvítání krále Viktora byl na Kapitóliu ples uspořádán. Leč nesešlo se k němu z lepších tříd obyvatelstva římského tolik hostů, jak sobě sluhové královi přáli; a tudíž pro vyplnění místnosti museli po ulicích shledávati lecjaké lidi obojího pohlaví, kteříž vděčnost svou za pohostění tím na jevo dali, že netoliko pokrmy s sebou pryč odnesli, nébřž i stříbrné náčiní se stolu královského s sebou vzali.

— Král Viktor Emanuel po svém vjezdu do Říma ani jediný chrám nenavštívil; jesti to snad první úkaz toho druhu v historii, aby panovník ujal vládu hlavního města bez všelikého úkonu náboženského.

— Liberálové italští ani se nemohou dočkati toho okamžení, kdy pomínou veškery řehole církve katolické; poslanec Cerotti s některými stejně smýšlejícími předložil ministerstvu petici, ve které žádá, aby Jesuité z celé Italie byli vypuzeni. Ministr Sella prý odpověděl, aby ti pánové měli jen maličký strpení, že prý hned po zahájení sněmovny vláda předloží návrh zákona týkajícího se zrušení všech řádů vesměs.

— K uvítání krále Viktora dostavil se jen nepatrný počet obyvatelstva římského; za to tím více křiku způsobili najatí lidé, jimž dány jsou obleky slušné, aby takto zedníci, truhláři, dlaždičové a j. se poněkud podobali měšťanům římským; z jediného skladu šatstva, jež na náměstí Corso otevřel jistý kupec z Livorna, bylo na vystrojení těch křiklounů 500 úplných obleků zakoupeno; v cylindrech a rukavičkách objevili se lidé, kteří jak živi těchto dvou věcí postrádali. Kde tlupa těchto najatých lidí se nacházela, byl ovšem král nehorázným křikem uvítán; jinak ale byly ulice prázdné a protož i Viktor velmi mrzutě se tvářil. — Při slavnostním představení v divadle Apollově zaujali syndikové italských měst veškery lože, kramáři a hokynáři vyplnili přizemí; z poslancův nebyli přítomni vyslanec Francouzsko, Rakousko, Belgie a Anglicka. Většina patriciův římských se v ten čas nacházela mimo Řím; veškerá pak šlechta se touž dobou, když král vjížděl do Říma, kol sv. Otceshromáždila. — Slavnostního banketu v kvirinále účastnili se vyslancové pruský, bavorský, španělský, portugalský, švédský, švýcarský,

turecký, nizozemský, brasiliánský a severoamerikánský; naproti tomu vyslancové Rakouska, Francouzsko, Anglie, Ruska i Belgie se k banketu nedostavili.

Z Petrohradu. Úřední noviny Petrohradské přinesly nedávno zprávu o rozsudku vynešeném proti p. Pichlerovi, bibliotékaři, jenž knihy a rukopisy z císařské knihovny odcizoval. Obžalovaný jest muž velké postavy, hubený, máje pronikavé malé oči, nehledí v obličej, nébřž pohlíží vzhůru, ustavičně se usmívá a velmi živě mluví pohybuje při tom rukama. Na otázku soudcovu udal, že se jmenuje Alois Pichler, jest poddaným bavorského krále, doktor bohosloví, 37 let stár, katolického náboženství; nejprve stál v službě císařské v ministerstvu zevnějších záležitostí a sice v oddělení určeném pro cizá vyznání náboženská; pak se stal bibliotékářem při carské knihovně; vyznamenán byl řádem sv. Stanislava 2. třídy; poprvé přišel do Petrohradu v únoru r. 1869 a podruhé r. 1870. S ním byla spolu obžalována Krescencie Wimmerová; táž jest hubené postavy, bledá, celá černě oděná; mluví jen německy; jest poddaná bavorského krále, 36 let stará, katolického náboženství. — Pichler byl odsouzen ku ztrátě řádu sv. Stanislava a všech zvláštních se stavem jeho spojených práv, mimo to k vyhnanství do gubernie Tobolské a sice tak, aby první rok zůstal na místě, které mu bude určeno, pak v dalších dvou letech aby neodcházel z gubernie; rozsudek ten předloží se carovi. Krescencie Wimmerová byla odsouzena ku ztrátě zvláštních práv svého stavu a ku čtyřměsíčnímu trestu v káznici, načež bude na hranice ruské dopravena a jí návrat do Ruska zakázán. Pakli by Bavorsko se zdráhalo ji nazpět přijmouti, má po 2 leta zůstat pod policejní dohlídkou.

Z Ameriky. Dne 4. července byl pochován nejdůst. biskup Jan Jindřich Luters ve *Fort Wayne*. Mimo 100 kněží z rozličných diecézí dostavili se ku pohřbu též: Arcibiskup Purcel z Cincinnati, biskupové Mc. Closkey z Louisville, De Palais z Vincennes, Foley z Chikaga, Toebe z Kovingtonu, Borgres z Detroitu a opat ze sv. Meinradu. Zádušní slavnou mši sv. sloužil biskup z Vincennes; arcibiskup Purcel konal pohřební řeč, ve kteréž vypravoval, že tomu letos 36 let, co se poprvé se zesnulým sluhou Páně setkal. Arcibiskup tehdež koňmo se ubíral po osadách své diecése a udílel sv. birmování; tu ne daleko chrámu přišel k němu jinoch a vy-

slovil žádost státi se knězem. Bývaltě dříve kupeckým mládencem, a sice u protestanta v městě Piqua v státu Ohio. Když se po 9 měsících do otcovského domu vrátil, shledal přísný otec, že syn jeho zapoměl modlitby své i pokáral jej a tělesně potrestal, což si jinoh tak dobře pamatoval, že nejen na modlitbu více nezapoměl, nýbrž nad to i touhou po duchovním stavu vzplanul. Roku 1846 byl skutečně na kněžství posvěcen a stal se farářem osady sv. Josefa v Cincinnati, i vystavěl pro tuto osadu krásný chrám. R. 1858 byl posvěcen za prvního biskupa ve Fort Wayne. Tehdáž nebylo více než 7 kněží v diecési; teď jest 70 kněží a 44 chrámů, mezi nimi krásný chrám stoliční, jež zesnulý biskup sám zbudoval. Všecky příjmy svoje věnoval k založení sirotčincův a k vychování hodných kněží.

— V *Indianopoli* byl dne 2. července posvěcen nový chrám katedralní; ku slavnosti té přišli četní zástupcové jednot katolických z *Terrehaute*, z *Vandalie*, *Cincinnati*, *Lafayette*, *Jeffersonville*, *Jungtionu* a *Bloomingtonu*. Svěcení vykonal staříký arcibiskup *Purcel* z *Cincinnati*. Také gubernátor státu *Indiana* s úřednictvem státním a městským sdíleli se ve slavnosti této. Kázání činil biskup *O'Hara* ze *Skrantonu*; mši sv. sloužil biskup z *Vincennesu*.

Paběrky.

31. *Protestant Macaulay o katolické církvi.*

„Není na této zemi díla, aniž ho kdy bylo, kteréž by v takové míře povšímnutí hodno bylo, jako církev katolická. Dějiny této církve pojí obě veliké doby civilisace, věk starý a nový. Není ústavu v Evropě, jenž by nás uvedl zpět v ony doby, kdy dým obětní z *Pantheonu* vystupoval a žirafy i tigři v amfítheatru si poskakovali. Nejslavnější rody královské jsou u porovnání s dlouhou řadou římských papežů jen od včerejška. Řadu tuto lze v nepřetržité posloupnosti od papeže, který *Napoleon* v devatenáctém století korunoval, sledovati nazpět až k onomu, který *Pipina* v osmém korunoval, až se v pološeru báječného letopočtu ztrácí. Republika benátská, kteráž co do stáří svého prvopočátku jest papežství nejbližší, byla u porovnání s tímto moderní. Republiky benátské není více, papežství ale trvá dosud. A papežství trvá dosud, nikoliv co troska, nýbrž jsouc plno síly a života, kdežto všechny jiné říše, které

s ním stejného byly stáří, již dávno se v prach rozpadly. Katolická církev rozesílá ještě porádě věrozvěsty své až na konec světa, právě tak horlivě, jako ti byli, kteří s *Augustinem* na břehu hrabství *Kentského* přistáli, a nepřátelským králům kráčí ještě s toutéž mocí vstříc, s kterouž *Leo Attilovi*. Počet k ní se hlásících jest větší než za kterékoliv dřívější doby; za to, co v starém světě ztratila, jest v novém bohatě odškodena. Duchovní její vláda rozkládá se po rozsáhlém skupení zemí od řeky *Missouri* až k předhoří *Horn*, kdež před uplynutím jednoho století bude tolik obyvatelů, co v Evropě.* Čítá nejméně sto padesát (skoro 200) milionův věřících, kdežto všechny ostatní sekty dohromady jich sotva sto dvacet milionů čítají. Nelze pozorovati známek, které by konec jejího dlouhého panství věštily. Stála u kolébky všech vlád a všech náboženských společností, a neosmělíme se tvrditi, že by jí nebylo souzeno státi i u jejich rakve . . . V předešlém století bylo papežství tak sníženo, že v roce 1799 i nejostrovitější pozorovatelé lidských věcí mysleli, že konečně poslední hodina římské církve udeřila. Však konec ještě nepřišel. Prvé ještě než pohřební řeč za *Pia VI.* skončena byla, nastala veliká reakce a po čtyřicet let ustavičně vzrůstá. Dnové anarchie uplynuli. Nový řád věcí se z chaosu vyvinul, nové dynastie, nové zákony, nové poměry právní — a uprostřed všeho toho slavila stará víra své znovuzrození.“

„Arabové bájí, že velká pyramida *Gizehská* od králů předpotopních jest vystavena a že jediná ze všech lidských výtvorů vše ničícím vlnám dovedla vzdorovati. Tot osud papežství. Velikou povodní bylo pohřbeno; avšak hluboké základy jeho nezvikhly se, a když voda opadla, objevilo se ono jediné mezi zříceninami světa, který pomínul, opět na denním světle. Republika *holandská* byla zničena, německá říše byla zničena, velká rada *benátská*, starý *švýcarský* spolek, *dům Bourbonův*, parlamenty a šlechta *Francie* — to vše bylo zničeno. Ale nezměnitelná církev římská byla tu opět.“

J. B—k..

32. *Filosof Schelling o primatu Petrově.*

„Tato slova *Kristova* (u sv. Mt. 16, 18. 19.) jsou na věky rozhodná pro primat (přednost) sv. *Petra* mezi apoštoly; patřila k tomu zajisté úplná zaslepenost ducha stra-

*) *Macanlay* psal slova tato v r. 1840. v „*Edinburgh Review*.“

nického, neuznávati dokazující sílu těchto slov aneb jim podkládati jiný než tento smysl.“ (Philosophie der Offenbarung. II. str. 301.)

J. B—k.

33. Námitky proti světskému panství papežovu.

(Dle Secondo Franco.)

Kdyby odpůrcové církve upřímní byli, řekli by, že proto schvalují loupež na dědictví sv. Otce spáchanou, poněvadž od poroby papežovy úpadek církve katolické očekávají. Ale upřímnost není ctností odpůrců církve, a proto jinou příčinu předstírají, říká: „*Kristus Pán řekl: království mé není z tohoto světa, a proto nepřislouží papeži světské panství.*“

Co máme k této námitce odvěti? Odsuzujet se sama, neboť jen nevědomost, drzost a rouhavost jest s to, něco takového proti světskému panství papežovu pronést. — Ano, nevědomost, bezedná nevědomost to jest, která tento výrok Pána Ježíše v ten smysl vykládá, jakoby P. J. svatému Otci světské panství zapovídal. Neboť nahlédneme-li v evangelium sv. Jana, nalezneme v hlavě XVIII. ve verši 36. slova tato: „Království mé není z tohoto světa; byt z tohoto světa bylo království mé, služebníci moji zajisté bránili by, abych nebyl vydán židům; ale nyní království mé není odsud.“ — Tak a nejinak mluvil P. J., když se ho Pilát tázal, je-li králem pozemským.

Nuže, kde nalezájí se slova: „království mé není v tomto světě,“ tak aby odpůrcové církve říci mohli, že papeži nepřislouží v tomto světě panství? Těchto slov nenalezáme ve výroku Kristově, neboť království jeho, totiž církev svatá, skutečně jest v tomto světě, a odpůrcové církve to dobře ví, že v tomto světě jest, neboť všemožně se vynasnažují, aby toto království Kristovo se světa sprovodili.

Ano, království Kristovo jest na tomto světě, a právě proto musí viditelným způsobem a časnými prostředky spravováno býti, a takovýmto časným prostředkem ku spravování království Božího jest papežovo panství, jak jsme se dříve již v těchto listech přesvědčili.

Ale původ svůj nemá království Kristovo ze světa, nýbrž s nebes, a proto, že nepochází ze světa, vyvrátil Pán Pilátovu domněnku, jakoby království jeho podobné bylo království pozemským, an pravil: „království mé není z tohoto světa, království

mé není odsud.“ Tak mluvil Kr. P. a jen hrubá nevědomost může jasným těmto slovům nerozuměti.

A jestliže Kr. Pán v slovech těchto toliko nebeský původ svého království stvrzuje, a o prostředcích k jeho spravování se ani nezmiňuje, tážeme se, kde jest tedy ona záповěď papežského panství, o které odpůrcové církve ve své nevědomosti blouzní?

Než netoliko hrubá nevědomost, ale zjevné rouhání a neslýchaná drzost jest odvolávati se proti sv. Otci na písmo svaté.

Ano, rouhání toto jest tak hnusné, že mimovolně nás upomíná na rouhavé židy, kteří se Pánu Ježíši na kříži pnějícímu posmívali říká: „Ha, kterýž rušíš chrám Boží, a ve třech dnech jej zase vzděláváš, pomozíš sám sobě: jsi-li Syn Boží, sestupíš s kříže.“ Tímže způsobem rouhají se i odpůrcové církve, s tím toliko rozdílem, že židé výrok P. J. obraceli proti němu samému, odpůrcové církve ale výrok P. J. obracejí proti náměstku jeho. — Ó plémě zuřivých židů ještě nezhyňulo. (Pokračování.)

Literární oznamovatel.

— „*Posvátná kazatelna.*“ Svazek 9. (srpuový) přináší duch. řeči o instalaci faráře, při pohřbu c. k. prof. na odp., při svěcení nové národní školy, u příležitosti první výroční památky založení potravního spolku, při pohřbu jinocha, o slavnosti Porciunkule, na ned. X.-XIII. po sv. Duchu, a na slavnost nanebevzetí bl. P. Marie: Budiž nám den naší smrti dnem našeho nanebevzetí.

— „*Křížová cesta za duše v očistci.*“ Dle něm. volně vzdělal P. Ž. J., adm. in spir. v B. Újezdě. V Novém městě nad pohřbu 1871. Tiskem Bohdana Böhma. Nákladem vlastním. Str. 20.

— „*Semno, propuštěnec.*“ Nástin ze IV. století od J. M. z Gaulle. Z francouzského přeložil Vinz. R. „Zábavné bibliotéky“ dílo XI. Vydavatel Pl. J. Mathon, kněz ř. sv. Benedikta v Rajhradě. V Brně 1871. Nákladem časopisu „Škola B. Srdece Páně“ v Rajhradě. Str. 219.

— „*Zeměpis Moravy a Slezska.*“ Pro mládež českomoravskou sepsal František Zelinka, učitel na obecných školách v Berouně. S mapou Moravy a Slezska. V Praze. Nákladem kněhupectví B. Stýbla. Str. 53.

— „*Něženky.*“ Dáreček přemilým dítkám podává Jan Hrdý, učitel pražský. S obrázky. V Praze. Nákladem kněhupectví B. Stýbla. Str. 94.

— „Divadlo pro děti.“ VII. *Šotek a Rusalka*.“ Pohádka se zpěvy ve čtyřech jednáních. Hra dětská od F. Lade. Přeložena od B. P. V Praze. Nákladem kněhkupectví B. Stýbla. Str. 45.

Osobní věstník duchovenský.*)

V arcibiskupství Pražském.

Ve správě duchovní ustanovení jsou :

- p. Jos. *Kopsch*, farář z Jesenice do Podčepic;
- p. Frant. *Šuttner*, kapl. v Uhríněvsi, za faráře v Slušticích;
- p. Mich. *Hornsteiner*, kapl. v Černošíně, za faráře v Otíně;
- p. Mik. *Kirschbaum*, kapl. na Smíchově, za expositu v Košířích;
- p. Frant. *Blažek*, kapl. za adm. v Jesenici;
- p. Karel *Hrdina*, adm. na Sv. Poli, za kapl. do Peruce;
- p. Vojt. *Dvořák*, k. z Vodolky do Velkého Újezda;
- p. Ant. *Hermann*, k. z Hostivař do Bubenče;
- p. Jos. *Prášek*, kapl. za admin. na Sv. Poli,
- p. Jan *Kutiš*, k. z Nečtin do Hudlic;
- p. Jan *Láska*, k. u M. B. před Týnem, za kapl. na Smíchově;
- p. Filip *Kondáš*, k. z Perninku do Ondřejova;
- p. Jos. *Slaviček*, k. z Česlic do Městečka;
- p. Jos. *Sýkora*, k. z Louňovic do St. Boleslavi;
- p. Karel *Soulavý*, k. z Ledce do Benešova;
- p. Vác. *Čáp*, výp. duch. v c. k. zemské trestnici, za fund. kapl. do Hostivař;
- p. Vác. *Kreissl*, k. z Abertanů do Treunitze;
- p. Jos. *Walter*, k. z Neukirchen do Chýše;
- p. Jos. *Pracner*, koop. v Hbitech, za admin. do Libína;
- p. Jos. *Kyselka*, kapl. ve Vejprtu, za proz. katech. na hl. škole ve Stříbře.
- p. Ed. *Knobloch*, dr. theol., uč. nábož. na c. k. vzděl. ústavu pro české učitelky v Praze, stal se též českým akad. exhortátorem u sv. Klementa.

Novosvěcenci:

- p. Mat. *Černý*, za fund. kapl. do Nečtin;
- p. Frant. *Ekert*, za kapl. u M. B. před Týnem v Praze;
- p. Ant. *Ječmen*, za os. kapl. ve Sv. Poli;
- p. Vác. *Kunz*, za fund. kapl. do Vejprtu;
- p. Ant. *Losleben*, za f. kapl. do Nejdek;
- p. Jos. *Pachta*, za kapl. do Louňovic;
- p. Jan *Pecánek*, za 2. kapl. do Velvar;
- p. Jan *Pollák*, za koop. do Vodolky;

*) Žádáme sl. redakce, aby otiskující tyto naše zprávy neobtěžovaly sobě připomenouti, že z „Blahověsta“ vzaty jsou.

- p. Vojt. *Straka*, za f. kapl. do Trebendorfu;
- p. Fr. *Strnad*, za 2. koop. u sv. Havla v Praze;
- p. Karel *Tippmann*, za fund. kapl. do Ledce;
- p. Jan *Urbánek*, za 3. kapl. do St. Boleslavi;
- p. Jos. *Wiesner*, za koop. do Niklasbergu;
- p. Jos. *Zelenka*, za kapl. do Rakovníka.

Uprázdňená místa :

Jesenice, fara patron. p. Maur. kníž. z Lobkovic, od 26. července.

V biskupství Kralohradeckém.

Vyznamenání byli k 50letému jubileu :

- p. Jan N. *Stárek*, čestný kanov., prof. a dr. theologie, jmenován konsistorním radou;
- p. Jos. *Dostál*, býv. katecheta v Kutné Hoře, jmenován b. notářem;
- p. Jan *Nešpor*, farář v. Levině (Lewin-Öls), jmen. osobním děkanem;
- p. Jan *Kubík*, farář na odpoč. v Nechánicích, obdržel collare canonicorum;
- p. Frant. *Říha*, farář v Heřmaní, jmen. osobním děkanem;
- p. Frant. *Vaněk*, farář v Hradišku, jmen. osobním děkanem;
- P. Julius *Friedl*, ř. kapuc. v Opočně, poctěn zvláštním přípisem Jeho Excelence nejd. p. biskupa.

V biskupství Budějovickém.

Ve správě duchovní ustanovení jest :

- p. Jos. *Weber*, farář v Šitboři, za faráře v Ronšperku.

V biskupství Litoměřickém.

Vyznamenán jest :

- p. Jos. *Heller*, b. vikář a farář v Markvarticích, jmenován os. děkanem.

Ve správě duchovní ustanovení jsou :

- p. Vojt. *Wagner*, adm. za děk. v Radonicích;
- p. Vác. *Klucker*, far. v Horních Habarticích, vstoupil na stálý odpočinek;
- p. Jak. *Knechtl*, kapl. v Grundu, za administr. do Hor. Habartic.

Na pohořelé v Rožmitále, kdež dne 27. července 171 čísel popelem lehlo, tak že 207 rodin bez přístřeší jest a škoda na 340.000 zl. se páčí: Nejmenovaný z Prahy 5 zl.; red. t. l. 5 zl.; kdosi z Týna n. Vlt. 1 zl., = 11 zl.

Oprava. V předešlém čísle na str 323. v druhém sloupci v řádce 11. s hora místo „stolek“ čti *statek* svůj.

 Příští číslo bude se vydávat 14. t. m.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kniž. arcib. semináři
čís. 190—1.

Expedice:
v katol. kněhkupectví
B. Stýbla

na sv. -Václavském
náměstí, čís. 786-II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdříve v
měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předpláci se
v expedici

a u všech tiskárn
knihkupectv

na rok: 2 zl. 50 kr.
na půl: 1 zl. 30 kr.

Po poště:

jenom v expedici

celoroč. 3 zl. — kr.
půlroč. 1 zl. 55 kr.

Předplacení čtvrt-
letní se nepřijímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 24.)

O slavnosti nanebevzetí P. Marie.

„Jako cedr na Libanu
vzvyšena jsem jako cy-
prís na hoře Sionu.“
Siracli 24, 13. 16.

Pohanský spisovatel Ovid zachoval nám následující pověst: Král Minos na ostrově Kreta měl zahradu, mnohými rozličně se křižujícími zděnými chodbami opatřenou, do kteréžto kdo jednou vešel, šťastného vyjití nadíti se nemohl, poněvadž bludné ony chodby do středu zahrady vedly, kde veliké dravé zvíře svou oběť očekávalo. — Stalo pak se jednoho času, že občané Athenští proti králi Minosovi válčili, v bitvě však od něho na hlavu poraženi byli. Na znamení, že přemoženi jsou a otroky krále Kretskeho se stali, museli občané Athenští vždy v 7. letech čtrnácte svých dítek — totiž sedm hochů a sedm dívek ku sežrání dravému onomu zvířeti posílali. Můžeme si pomyslet, jakého asi nářku vždy v Athenách bylo, když se 14 nešťastných obětí volilo, a jak asi ubohé matky ruce spínaly, když nevinné jich dítky odcházely. Tak to trvalo velmi dlouho. Athenští slibovali velikou odměnu tomu, kdo by je toho hanebného otroctví osvobodil; žádný však se nechtěl velké úloze té podrobiti, poněvadž by byl musel na život a na smrt bojovati s divokým zvířetem v zábludné oné zahradě. — Konečně Theseus, jedinký syn krále athenského, nad ubohými dítkami se smíloval, a sám osobně na ostrov Kretu se odebral, aby vypátral, jak by možno bylo bezpečně vejíti v zábludnou zahradu a dravé zvíře na vždy učiniti neškodným, a pak šťastně zpáteční cestu nalézt. Nebyl by však ničeho pořídil, kdyby dcera krále Minosa, jmenem Ariadna, nebyla mu podala klubko nití a u-

kázala místo, kde konec tohoto klubka připevniti a jak je v bludišti rozvinouti má, aby zpáteční cestu opět nalezl, a kde zvíře raniti má, aby je přemohl. — Theseus vše šťastně vykonal a tak občany athenské od krutého jha osvobodil. Aby bohové veliké dobrodiní lidu athenskému prokázané Ariadně odměnili, pojali prý ji, jak dále pověst vypravuje, na nebesa, a všechny kameny koruny její ve hvězdy proměnili; a odtud až podnes zovou hvězdáři jedno souhvězdí souhvězdím Ariadny.

Tato pohanská báje jest slabým vyobrazením našeho bídného života zde na zemi, slabým nástinem na nanebevzetí blah. Rodičky Boží.

Skoro před 6. tisíci lety založil Otec nebeský překrásnou a rozkošnou zahradu — ráj, pro nově stvořené lidi; do ráje pak vloudilo se divé zvíře, které vzalo na sebe podobu hada. I stalo se, že lidé opovázili se vésti válku proti králi nebeskému, začez strestáni jsou, a krásná zahrada vlastní jich vinou v zahradu zábludnou, v bludný svět, proměněna jest, kde had po 4000 let — panoval. Každoročně přicházeli lidé na zábludný svět a zbloudivše, stávali se obětí dravého zvířete, úskočného hada, lháře od počátku.

Volali o pomoc, prosili o milosrdenství, slibovali odměnu: žádný člověk, žádný anděl nechtěl podstoupiti boj s duchem zlým. — Jedinký Syn krále nebeského, slítovav se nad svedenými dítkami Adamovými, odebral se z Athén do Krety, sestoupil s výsosti nebeské na zábludný svět, aby boj všech bojů krutější s pánem tohoto světa podnikl. Dcera královská, Maria Panna, dala mu nit člověčenství. Tuto po 33 let v bludném světě rozvínoval, konečně k samému hadu se dostal, jej smrtí svou pře-

mohl, člověčenstvo od krutého jha osvobodil, a s vítězoslávou do nebeských Athén se vrátil; sám pak jsa Bůh, svou milou matku pro zásluhy její na nebesa pojal, a ji korunou 12 hvězdami ozdobenou korunoval. Tak vyvýšena jest P. M. 1. jako cedr na Libanu — a 2. jako cypřiš na hoře Sionu.

I.

Daleko od nás, tam, odkud slunce vychází, na pobřeží moře středozemního rozprostírá se země, kterou vším právem a se vší úctou nazýváme zemí zaslíbenou a zemí svatou. Jest to země, kterou Hospodin patriarchům: Abrahamovi, Isákovi a Jakobovi zaslíbil; do které Mojžíšem národ israelský z Egypta zázračně přivedl, ve které panoval zbožný David a moudrý Šalomoun, ve které prorokovali svatí starého zákona o budoucím Messiáši; země, ve které se Pán pánů narodil, kterou svým životem oblažil a svým utrpením i bořkou smrtí posvětil; země, která za hodnou uznána byla, chovati v sobě po tři dni největší poklad, neposkvrněné tělo Páně. Žádná jiná země nenazývá se svatou, jen země tato, poněvadž v ní každé město, každá krajina, každý pahrbek a každá hora, a což dím město, což krajina, což pahrbek a hora, každý kámen její, každá bylina, i samo hloží upomíná na nejsvětějšího Pána. —

A v této zemi svaté, v tomto vzácném dědictví národů křesťanských, nalezá se Libanon a roste štíhlý cedr. Libanon znamená tolik co hora bílá; jest to nebetyčné pohoří na severu sv. země, z kterého se prýští světoznámá řeka Jordan, a kteréz k takové výši vystupuje, že vrchol jeho ustavičným sněhem jest pokryt. A na pohoří tomto rostou vzácné stromy cedrové.

Tak jako se nazývá lev králem zvířat, diamant králem kamenů, a růže královnou květin: tak se může též cedr nazvati králem stromů; neboť dřevo cedrové jest tak trvanlivé a pevné, že ani ve vodě nebéře porušení a proto používá se ho ku stavbám ve sv. zemi. Z cedrů zbudován byl chrám Šalomounský, z cedru zhotoven byl, jak zbožná pověst vypravuje, též kříž, na kterém Kristus Pán umřel. K tomuto pohoří Libanonu tedy, a k těmto stromům cedrovým přirovnává se P. M., když praví: „Vyvýšena jsem jako cedr na Libanu,“ a tak vyjadřuje oslavení a povýšení své na nebesích.

Nebo jako Libanon nenalezal se ve sv. zemi, nýbrž její hranice tvořil: tak i Rodička Boží nenalezá se na této zemi, nýbrž

vzata jest dnešního dne na nebesa, kde se Prostřednicí mezi nebem a zemí stala. A na tomto nebeském Libanu vyvýšena jest jako cedr, poněvadž trůn její po pravici Kristově jest, vyšší nežli trůny andělů a archandělů, serafinů i cherubinů, patriarchů i proroků, apoštolů i evangelistů, mučeniků i vyznavačů, panen i svetic Božích. Jestliže Apoštol praví, že ani oko nevidalo, ani ucho neslýchalo, ani na srdce lidské kdy vstoupilo, co připravil Bůh těm, kteří Ho milují: kdo vysloví, co připravil as věčný Otec dceři své, božský Syn matce své a Duch sv. choti své? Všecky tři božské osoby prohlásily ji za královnu veškeré církve: Otec za královnu církve oslavené na nebi, Syn za královnu církve bojující na zemi, a Duch sv. milostí, kterou jí propůjčil, za královnu církve trpící v očistci, aby pomáhala duším zemřelých a bránu nebes jim otvírala.

Tak se stala Požehnanou mezi ženami; trůní na nebesích; a okolo ní vedle andělů sbory svatých a svetic Božích ve velikých řadách a nesmírných zástupech, kteří jen skrze přesvatou Pannu slávy a velebnosti Boží účastnými se státi mohli, kteří vesměs byli Marianští synové a dcery zdě na zemi.

Tak jako nebeštané Hospodinu prozpěvují: „Třikráte svatý jest Pán Bůh zástupů, poněvadž nebesa i země jsou plna velebnosti Jeho,“ tak prozpěvují i Rodičce Boží: „Třikráte blahoslavená jsi Panno, nebo Pán Bůh je s Tebou; Tebe oslavují veškerá pokolení, poněvadž jsi nejlepší stránku vyvolila.“

K hlasům nebeštanů připojují hlasy své duše trpící v očistci, které úpěnlivě dnem i nocí volají: „Bráno nebeská, Potěšení zarmoucených, Matko Krista Pána, oroduj za nás.“ A ta matka, jejížto bolest jednou veliká byla jako moře, ví dobře, co to jest, trpěti; prosebně pohlíží k Synu svému, aby se smilovati a zasloužený trest věrným ctitelům své Matky zmírniti a ukrátiti ráčil. Na jeho pokynutí otvírají se brány očistcové, a úleva, milost a smilování proudí se na hlavy ubohých. —

A dále, — daleko pod Marií nalezájí se konečně křesťanští národové na tomto světě, kteří každou hodinu a všemi jazyky volají: „Pomocnice Křesťanů, Outočiště hříšníků, Uzdravení nemocných, oroduj za nás.“

Královna nebeská slyší tyto hlasy, oroduje, a Syn její dává úrodu a naplňuje každého syna v slzavém tomto údolí požehnaním. —

Tluče se na bránu nebes a tato se ot-

vírá, ať — vstupuje potomek Adamův do komnat nebeských se strachem, neb má býti souzen od soudce vševědoucího a nejvyššího spravedlivého.

Ubohý, kterého patrona má si vyvoliti, když ani spravedlivý není jist dobrého výsledku? Jednoho patrona tam však má, vznešená Paní upírá naň zraků svých, sestupuje s trůnu svého, s laskavým úsměvem běže jej za ruku a vede před trůn nejvyššího krále: a tu ve jménu jeho a za něho mluví a prosí, aby spravedlivý Soudce nevěcházel v přísný soud s tímto dítkem jejím, nýbrž přijal je na milost a popřítí mu ráčil místa v stánku nebeském. Tak oroduje P. M., a což by mohl Syn odepřítí Matce své? On kyne, a hned přinášejí svatí a světice věnec nehynoucí slávy, kterým šťastného pozemšťana korunují, a vykazují mu připravený trůn, a dávají mu právo občanské na Libanu nebeském. — Tak vyvýšena a tak mocná jest sv. Panna na nebi; vyvýšena a mocná jest však také na zemi, nebo jest jako cypřiš na hoře Sionu.

II.

Nemůže potkati rodinu větší neštěstí, než když drahá matka, Bohem samým povolána, odebírá se z kruhu dítek svých na věčnost. Ach, jak tu pláčou hodné a vděčné dítky, jak lomí rukama, když drahá rodička, která se pro ně tolik nastarala, která je milovala více než sebe, a která jim byla vším, když tato drahá matička nemocí zastížena je opouští, a odchází na věčnost. Již jí na této zemi nespátrí, již nebudou moci líbatí ruku, která se pro ně tolik napracovala, již nebudou moci líbatí hlavu, která za ně myslela, již nebudou moci dobrořečiti ústům, která jim v poslední hodině dobrořečila. — Vlastní život by nasadily, kdyby drahý život matčin zachovati mohly.

A hle, dnes právě odchází nám všem matka naše, P. M. Nuže, neměly bychom také my jako hodné dítky truchliti nad odchodem drahé společné matky naší, která nás více milovala a miluje, nežli může milovati vlastní matka dítky své? O nikoliv! Mše sv. počíná dnes slovy: „*Radujme se všichni v Pánu, vznešenou konajíce slavnost na nebevzetí Panny Marie.*“

Církev sv. tedy chce, abychom se radovali nad odchodem blahoslavené Rodičky, poněvadž právě za tu lásku, kterou ku lidskému pokolení měla, odměněna jest bohatě dnešního dne, a oslavena nejen na nebi nýbrž také na zemi, aneb jinými slovy,

poněvadž vyvýšena jest jako cedr na Libanu, a jako cypřiš na hoře Sionu.

Jako cedr, roste také cypřiš ve sv. zemi, košatý to strom, jehož listí nelesknávé sice, a skoro truchlivé, ale vždy zelené jest, a který se spokojuje s každou půdou, prospívaje v rovinách i na horách, podle vody i na skalách — strom skrovný, ale pro svou užitečnost hledaný. — Hora Sion pak, o které tak často se mluví v písmě sv., ležela u prostřed Jerusalema naproti chrámu Šalomounskému, posetá jsouc nejvíce stromy cypřišovými. Tolik věděti třeba o cypřiši a Sionu, abychom porozuměli slovům: „Vyvýšena jsem jako cypřiš na hoře Sionu.“ Jako hora Sion ležela ve středu sv. země, panujíc v ní tak, že kdo ji v moci měl, celou zemi vládnouti mohl, tak i Rodička Boží, ač na nebe vzata, mezi námi se nalezá a mezi námi vládne; a jako cypřiš na skále Sionské daleko převyšovala veškerá města a dědiny, paláce i chatrče: tak převyšuje i Ona slávou svojí veškeré potomky Adamovy na této zemi. Zajisté, žádné jiné jméno pod sluncem, mimo jméno Ježíš, není tak *oslaveno*, jako jméno Maria. Celí národové zvolili si ji za patronku, jí ku počtě vystavili velebné a nádherné chrámy a zbudovali skvostné oltáře, tak že není kostela, ve kterém by se oltář, k její počtě zasvěcený, aneb aspoň obraz Marianský nenalezal. Veškerá umění: stavitelství, malířství, sochařství i hudba po 18 set let spolu zápasí, aby sv. Pannu oslavily. První mezi malíři, slavný Rafaël, namaloval překrásný obraz Rodičky Boží, kterému se sotva jiný obraz pod sluncem vyrovná. — Neposlední mezi hudebníky, výtečný Rossini, složil tak dojemnou píseň ku počtě nebes Královny, že ani nejzatvrzelejší srdce jí odolati nemůže; a když před dvěma roky na smrtelné posteli se nalezal, a přivolaný kněz se ho tázal, jestli v Krista Ježíše věří, pravil slova důstojná velikého ducha svého: „Já myslím, že kdo tak miloval a oslavoval Matku, i v Syna jejího věřiti musí.“ — Avšak nejen národové, nejen umění, i církev sv. snaží se všemožně oslavit M. P.: Jí ku počtě ustanovila mnoho svátků do roka, jí ku počtě zasvětila celý měsíc máj a sobotu každého téhodne; jí ku počtě schvaluje poutě na daleká místa, zavedla rozličné pobožnosti a ustanovila bratrstva Marianská. —

Žádné jiné jméno není tak často *jmenováno* jako jméno Maria. Kdo vypočítá milliony a milliony osob mužského i žen-

ského pohlaví, které se jmenem tím honosily a honosí? Vejděte do kterého koliv příbytku křesťanského, a zajisté v každém naleznete obraz Marie Panny. — Vejděte do polí neb do lesů, a nebudete dlouho choditi, a naleznete sošku či obraz Bohorodičky s dětátkem. — Slovem, P. M. jest panna slavná, vyvýšená jako cypřiš na hoře Sionu. —

Žádné jiné jméno konečně není tak často *vzýváno* jako jméno Maria. Sotva že se dítěti počíná rozvazovati jazyk, již je učí starostliví rodiče modliti se: Zdrávas Maria. Sotva že ranní záře otevírá slunci bránu, kovový hlas zvonu již křesťany napomíná, by opustili lože své a modlili se: Zdrávas Maria. Lidé rozcházejí se po práci denní: ten jde na pole, onen do dílny, třetí na cesty: slunce však ubírá se dále a dále na nebeském blankytu, a když již nad hlavami lidskými stojí, tu zaznívá opět kovový zvonku hlas a napomíná slovy tklivými: Svou duši spas křesťane, ustaň od své práce, sepi ruce a modli se: Zdrávas Maria! Pozdravuj a chval dívku Páně za to, že jejím přivolením Slovo tělem učiněno a přebývalo mezi námi, abys hoden učiněn byl zaslíbení Kristových. A když slunce na nebi svou dráhu dokonalo, když lidé domů se ubírají, by sobě po denní práci odpočinuli, když klid a pokoj se rozhošťuje po krajině, rozhoupá se ještě zvonek a napomíná naposled: Synu, dcero, snad jest noc tato tvá poslední, nedopusť, abys odešel z toho světa ku Soudcí spravedlivému, aniž bys dříve nebeskou Královnou pozdravil slovy: Zdrávas Maria, aby nebeský Pán milost svou ve tvou mysl vlil a ty přiveden byl ku slávě vzkříšení. Jméno Maria tak jest vetkáno do života křesťanského, že není pravého křesťana, který by jméno to nevzýval. Nemocný na lůžku úpící hledá útěchu ve sladkém jménu Maria, nešťastný a světem pronasledovaný těší se krásným a mocným jmenem Maria, umírající mívá jméno to na jazyku, a přátelé modlí se na hrobě zesnulých: Zdrávas Maria. —

Tak oslavěno jest jméno Maria na nebi i na zemi. Veškerá pokolení od nemluvněte u prsu matčina až ku starci nad hrobem stojícímu, a od vzdělaného Evropana až ku polodivnému obyvateli pralesů amerických, všickni vzývají jméno její, slavné jméno Maria.

A nebylo slýcháno, aby P. M. koho opustila, kdo se k Ní důvěrně utíkal. Proto nalézáme v Čechách a na Moravě tak mnoho chrámů Marianských založených z

vděčnosti od slavných otců našich, kteří uctěním P. M. mnohých vzácných dobrodiní Božích účastnými učiněni byli. Následujme i my příkladu jejich, a ctěme sv. Pannu každého dne, poněvadž jest chvály hodná, opakující často slova: „Blahoslavená Panno, Matko milosti, nedej v hříších umříti bez lítosti; poslední ať jsou slova má: Ježíš, Josef a Maria.“ Ameu. Kl.

Marii Panně na nebe vzaté.

I.

Dnes Matka Páně v slávě nevidané
opouští této země smutný dol,
a líc — co pod křížem kdys svíral bol —
hle jak se stkví a novým leskem plane!

Hrob otevřen; a slza smutku kane
přes apoštolů líc. co stojí kol;
a v hrobě nevinnosti za symbol
jen bílý šat a květin vůně vane.

A s touhou hledí v ony kraje míru,
v tu oslavenců svatou, blahou říš,
kde láska v sobě schvátí naši víru;

kde Pán svým věrným slasti připravuje,
a k otcovským je vine prsoum blíž,
a naděj touhy jejich korunuje.

II.

I my dnes, Matko, k Tobě zraky pneme,
my vyhnání synové Evini.
Ó nehleď četné naše na viny
a dej, ať těch srdci nalezneme!

Nechť s důvěrou vždy k Tobě pohledneme,
když vášeň ložku žene v úžiny,
ji příboj stápi v mrzké hlubiny,
když mňme, že v tom víru zahyneme.

Tu hvězdou buď nám v přístav bezpečnosti —
v ty kraje nadhvězdné, kde králuješ,
kde vášeň zmlkne a vše trní v ctnosti.

Tam u Tvých nohou blahé přebývání —
až dítky své nás k sobě přivineš —
a stlumíš pláč a naše bédování.

Vojt. Pakosta.

Bratrstvo obuvnické a krejčovské v Paříži.

Zásluhy, jakých sobě „otec Kolping“
zakládáním jednot katolických tovaryšů o

probouzení vědomí katolického a o mravně ušlechtění stavu řemeslnického vydobyl, jsou všeobecně uznány; ve všech zajiště takových jednotách žije stálá a věčná památka jeho, a jest nám Boha prositi, aby zbudil v národě našem podobné obětovných a rázných mužů, kteří by v duchu Kolpingově stávající jednoty nejen dále vedli a zvelebovali, nýbrž i po ostatní vlasti naší rozšiřovali. Za našich časů, kde se nevěra a náboženská lhostejnost a tím i mravní úpadek pod rouškou pravé osvěty zřejmě i tajně takřka systematicky stavu řemeslnickému vštěpuje, možná hrozící sociální záhubě toliko podobnými jednotami pevnou hráz staviti. Časů, podobných našemu, dějepis všeobecný nám více ukazuje, ale vždy vzbudil Bůh jednotlivce, kteří vyšedše z lidu a žijíce mezi lidem, zakládáním užitečných jednot a spolků tisíce spolubratrů svých z hrozící duševní a tělesné záhuby vyprostili. Muže tak zasloužilého v středověku o stav řemeslnický, jenž se vším právem důstojným předchůdcem Kolpinga nazývati může, chceme tímto zvlášť naší jednotě katolických tovaryšů v Praze předvésti, totiž *Jindřicha Michala Bucha*, zakladatele jedn. či bratrstva obuvnického a krejčovského v Paříži, s tím toliko rozdílem, že kdežto Kolping tovaryše všech řemesel do spolku svého pojal, onen spolek svůj toliko na svrchu jmenovaná řemesla obmezil, a dle poměrů náboženských tehdejšího času spolku svému řeholnickou jakousi formu dal předepsáním jistých denních modliteb a jistého kroje a barvy v šatu jednoty.

Jindřich Michal Buch narodil se roku 1598 v městě Erloně v Lucemburku z otce obuvníka. Určen pro totéž řemeslo, vynikal ve škole živou, veselou letorou, bystrým a chápavým rozumem a zvlášť vřelým citem pro svaté náboženství nad všechny své spolužáky, získav si nejen lásku a důvěru svých učitelů, ale i později co učeník obuvnický chováním svým úplnou spokojenost, ano jakousi úctu svého mistra. Ač mladík, odváděl mistrovi svému lepší a důkladnější práce než mnohý starý tovaryš, pracoval neunaveně až do tmavé noci, jsa k ostatním učeníkům a tovaryšům vždy zdvořilý a přívětivý a při tom vždy vesel bez urážky. Než pro celý svět by nebyl své oblíbené modlitby ráno, v poledne a u večer zanedbal, aneb v neděli a o svátcích mši sv., kázání a křesťanské cvičení zameškal aneb vynechal. Příkladný život jeho nezůstal bez dobrého účinku na mnohé spoluúčeníky a tovaryše. Mnozí z nich, přilnuvše láskou a

důvěrou k němu, řídili se ve všem slovem a příkladem jeho, a v krátkém čase byl v celém cechu obuvnickém znám co *dobrý* a *neb zbožný Jindřich*, ano cestujícími tovaryši roznešena pověst o něm na mnoho mil v okolí.

Pobyt co mladý tovaryš nějaký čas u mistra svého, odhodlal se Jindřich Michal Buch podívat se do světa, na zkušenou. Avšak k lepšímu ocenění jeho napotomní činnosti musíme krátký nástin mravního a náboženského stavu tehdejšího tovaryšstva předeslati.

Druhá polovice 16. a první 17. století byla mravnímu a materiálnímu vývoji stavu městského velmi nepřízniva. Byl to věk v střední Evropě nepokojný, válečný. Uvádíme zde války anglickou a hugenotskou ve Francii, šmalkaldickou v Německu, stálé zpoury v Nizozemsku, rozbroje a pŕtky republik italských a počátky třicetileté války u nás. Následek těchto válek byl, že lid obecný schudl a zdivočil, a jmenovitě v stavu řemeslnickém taková zavládla nevázanost a surovost, že nejen stav tento úplně zahynouti hrozil, ale i ostatním třídám občanským téměř nesnesitelným se stal. Demoralisace tato řemeslnického stavu zrodila se právě z uvedených válek. Strany válečné potřebovaly schopných a bojechtivých mladíků; a těch bylo jenom v spolicích a cechách řemeslnických lehce najíti. Mnohý schytralý verbíř za sklenici vína a skrovný závdavek v jedné noci celé tlupy mladíků pro řemeslo vojenské najal. Stál-li nepřítel před městem hroze útokem, na sevřené obyvatelstvo, na koho medle mohl se kníže neb senát za těch časů, kde stálého vojska nebylo, s větší důvěrou a nadějí obrátiti, než na četné spolky a cechy s jejich bojechtivou družinou? Slibovány tovaryšům větší mzdy, čestná vyznamenání a rozličné výsady; apo dobytém vítězství dovolovány veselým hodovníkům modré pondělky, výroční slavnosti, průvody, tance, výsadní odznaky na šatstvu a mnohé jiné titěrné, ano až směšné svobody a práva. A při nové tísní a potřebě zdvojnásobil se počet předešlých svobod a práv. Než výsadní práva a svobody bývají nejvíce na ujmu všeobecnému právu a pravé svobodě, a tak se stalo, že pracovitost, sporičnost a domácnost ze stavu řemeslnického více a více mizely, a z rozpustilých učeníků, zahálčivých, toulavých a práci odvyklých tovaryšů podobní mistři se stávali. Hynutí toto řemeslnictva bylo tím smutnější, ješto se ze strany vlád, jak bychom očekávali měli, ničeho k jeho povznesení

nedělo, ano stát sám udílením všelikých záhubných výsad takřka původcem všeho zla byl. Netřeba ovšem podotýkati, že demoralisace tato ne tak na venkově jako ve větších městech stav řemeslnický hubila; největší zkáza ale panovala v Paříži. Zde tovaryši všech řemesel postupem času tolikých výsad tovaryšských (Privilégés de Compagnonage) způsobem rozličným nabyli, že bezúzdnost, zhýralost a nemravnost nejvyššího dostoupily stupně. Nebylo tam žádného dne bez hlučných průvodů a slavností, žádné noci bez výtržností, žádné hospody bez praček, ani chrámů od zneuctění neušetřeno, nebylo mrzkosti a hanebnosti, jež by na veřejných ulicích bez všeho studu nebyly se páchaly, tak že většina mistrů, nemohouc tomu přítrž učiniti, pod železnou metlou spustlých tovaryšů sténala. A v čele všech těchto výtržností stáli obyčejně obuvníci a krejčí, co řemeslníci již tenkrát jako za našich dnů nejčtetnější.

Za takových sociálních a mravních poměrů odešel zbožný Jindřich z rodiště svého Erlona do světa. Při pohledu na nevážanost a tisícovou příležitost k nepravostem v městech, kterými cestoval a v nichž se za svou práci nějaký čas zdržel, strnulo srdce jeho, a aby se uchránil vši mravní náказы, vyvolil sobě sv. Kryšpina a Křišpiniána za ochrance, ctě je každodenní modlitbou a následuje život jejich v zdrženlivosti, v pravé bratrské lásce a svědomitým plněním předpisů církevních. Všude obracel zřetel svůj na polepšení a povznešení souduhů svých. Po denní práci večer a v neděli odpoledne shromažďoval učeníky kolem sebe, cvičil je v katechismu, vykládal jim pravdy sv. víry a počestného života, a hle děl s přesvědčující výmluvností mysl jejich mladistvou pro víru a ctnost rozohnit. Pozdě večer navštěvoval dílny, krémy a hospody tovaryšů, vyhledával z nich ty nejbídnější a nejnuznější a věděl vřelým soucitem a účinnou láskou a radou mysl jejich sobě nakloniti. Na důtklivé slovo jeho odřekli se mnozí, i ti největší daremníci, zpustlého života svého, učíce se poněnáhu dle příkladu jeho modliti, chrámy navštěvovati, pilně pracovati a spořádaný život vésti; a tak v každém městě utvořil spolek *pokroku k lepšímu*, který bez stanov a bez odznaků denně se šířil a utěšené o-voce přinášel.

Za takovouto činností svou dorazil Jindřich do středu všech hříchů a neřestí, do širé a zpustlé Paříže. Sláva jména jeho již dávno ho tam předešla a usnadnila

jemu těžkou úlohu jeho. Mnohý jeho bývalý přítel již delší čas zde pracoval, jsa takřka předchůdcem a propravitelem cest Jindřichových, a nad to ještě seslal mu Bůh vítaného spomocníka v osobě šlechtetného a v dějepisu církevním proslulého barona Renti, který všechny kroky Jindřichovy hned po příchodu jeho do Paříže pilně sledoval, a brzo osobně se s ním seznámiv, s pravou křesťanskou láskou jej co bratra přijal a v neupřímnější přátelství s ním vešel.

Gaston Jan baron Renti pocházel ze slavné a bohaté rodiny šlechtické v Normandii, a vychován v jesuitské koleji v Caen odešel v 17. roce věku svého na universitu pařížskou, kde se pilností a vědeckou důkladností zvláště v matematice tak vyznamenal, že již co študující výtečná pojednání uveřejňoval. Jeho živá víra a mladistvá fantasie zatoužily čtením knihy Tomáše Kemp. v následování Krista po tiché klášterní celi. Chtěl býti Kartusianem. Aby úmysl svůj tím jistěji provéstí mohl, změnil šat svůj a odešel tajně 1630 pěšky z Paříže, byl ale v městě Ambois prozrazen, k rodičům svým dopraven a s bohatou slečnou z Balsaku zasnouben. Dle přání rodičů svých odešel Renti ke dvoru krále Ludvíka XIII. a vstoupil do vojska. Brzo vyznamenal se v tehdejších válkách osobní udatností a vítěznými půtkami, tak že si lásku a úctu krále svého úplně získal a od něho všemožně vyznamenán býval. Než to vše nebylo sto srdce jeho uspokojiti, které jen o samotě a bohumilých skutcích křesťanské lásky rozkoš svou hledalo. Ač teprv 27 roků stár, začal se dvora a všech hlučných společností vzdalovati a samotářský, skoro řeholnický tichý život vésti, nacházeje jedinou útěchu a zábavu v zakládání a podporování dobročinných a církevních ústavů ve Francii, jako byly: misie, chudobince a nemocnice, pobožná bratrstva, poutnická místa a jiné církevní spolky k uctění našeho Spasitele a bl. Panny Marie. Při tom byl nejpřednějším dobrodincem uprchlých katolíků z Anglie a Irska a obracel ročně tisíce peněz na vykoupení zajatých křesťanů z mocí moslemů. Bohužel podlehl jeho vždy slabé zdraví v brzkou přílišnému namáhání a již roku 1649 v 37. roce věku svého k velkému zármutku a k nemalé škodě trpících a chudobných odebral se na věčnost.

Velezasloužilý tento šlechtic měl hlavní vliv na zbožného Jindřicha. On ho k tomu především přiměl, aby použil výtečné

výmluvnosti své, jakou slynul, k vyučování a obracení nesčíslných cestujících tovaryšů, kteří tehdy co přichází v dobročinném ústavu sv. Gervasia vždy tři dny úplné ošetření a zaopatření dostávali. Tam též seznámil se Jindřich s několika horlivými duchovními a s jinými osobami vyšších stavů, kteří si ho tak zamilovali, že jemu pomocí barona Renti přes všeliké překážky *právo měšťanské a mistrovské* v Paříži vymohli.

(Dokončení).

Potěcha.

Opuštěn když světem bloudíš
zmitán sterou bolestí,
když ti dráha, na níž kráčíš,
nese trny neštěstí;
když tě zubem jedovatým
hryže lidí nenávisť, —
nezoufej — vždyť každému je
bedru dáno kříž svůj nýst.

Směle kráčeť k cíli ctnému;
v středu zloby pichlavé
miluj, blaž, a lidstvu v obět
na oltář vlož srdce své.
Byť je tobě rozervali,
nedbej — jest to světa dík;
k srdci *ty* viň, jenž tě mučí,
jako pravý mučovník.

A tak cestou utrpení,
ohněm lásky spěj tvůj duch,
silen zdrojem živé víry,
že to vidí mocný Bůh;
že ve knize žití tvého,
až ti bude k soudu jít,
každá slza vyroněná
bude se pak zlatem skvíť. K.

Obžinky.

Příklad ze života od **Frant. Pravdy**.

II.

Je po službách Božích, z kostela se hrne nábožný lid, rozchází se a rozstupuje, hlavu je viděti vedle hlavy.

Sedlák Blažejovský z Měretína vyšel mezi posledními, za dlouhý kabát ho drží malý Vojtíšek a bojí se, aby v tlačnici od otce ho neodtrhli.

Jsou na hřbitově. Mandelíkova chasa již odtáhla, stojí na cestě, prohlíží si okolojdoucí panay, mluví k nim; zve je k muzice, směje se, dává jim znamení.

Je viděti mnoho nových šatů, parády,

pýchy; selské dívky ozdobeny jsou zlatem a stříbrem, na rukou mají prsteny, na krku řetězy a pentle, pod krkem peníze, v uších náušnice a vystavují na odiv vyšíváné šátky, hedbávné zástěry a sukně, průhledné rukavičky a blýskavé střevíce, jenž nesnesou mokra.

Mandelíkovy dcery leskem a nádherou převyšují všecky, jsou si toho povědomy, směle odpovídají hochům, tanec s nimi si zamlouvají. O čem kněz kázal, nezmínila se jedna ani druhá a člověk by se mohl vsaditi, že to nevědí.

Měly ohled a zřetel jen na své vystrojené osoby, dívaly se po sobě, koukaly do knížek, ale nemodlily se, patřily na kazatelnu, ale nic neslyšely a nerozuměly. Duch jejich není přítomen, zabíhá pryč z kostela, dlí v Měretíně, je doma u Mandelíků.

I octnul se u truhly, kde mají šaty, ještě jiné nové šaty k odpolední muzice, již trvá v hospodě, tuší, jak se tam bude rádit, zpytuje a zkoumá, co si lidé o nich myslí a jak se jim líbí.

Na jídlo si brousiti chuť nemají času, ačkoliv jim přece také napadá, že se při obědě budou míti dobře.

Tím více se na jídlo těší čeledínové, láká je maso, dělají jim laskominy buchty a koláče, jim lahůdky takové jsou vzácnější a nedočkavě si připomínají a představují, jak jim půjdou k duhu.

Mandelíkův syn jmenem Jan nepřipouští si o nic péči, má všeho dostatek, může jísti a může píti, co hrdlo ráčí, šatí se skvostně, kouří ze stříbrné dýmky, vybírá si mezi děvčaty, bývá vesel v hospodě a neštítí se žádných útrat.

Sedl si na hřbitově do chládku s jinými chasníky, když přišel po kázání ke kostelu, slyší mezi mší svatou hudbu a zpěv a — opakuje si písně světské, co zná, stroje se, že si je večer zahuláká před muzikanty. Některé umí od začátku až do konce, některé mu vyšly z hlavy a nemůže všecky verše a slova sesadit a sehnat.

I namáhá se, přemýšlí, ano sám si dělá verše, přidává slova a že má známost s Koudelkovou Teresí, do všech písní svých ji vplítá, na Terezu, Terezkou a Terezinku je potahuje.

Je spokojen se svými nápady, soudí, že se Terezce jimi zavděčí a dokud v kostele pískali, troubili a bubnovali, již se myšlenky na Terezkou nesprostil.

Šla také okolo, když po službách Božích s druhy svými se postavil na cestu, nechal ji přejíti, pak si za ní pospíšil a

dohoniv děvčata, mezi nimiž byla, pokoušel je a vypravoval jim, jak si na hřbitově v chládku pohovl.

Smály se mu a on se jim také smál tvrdě, že se v kostele hodně vystály a že jim odpoledne v hospodě těžko půjde polka, poněvadž je budou boleti nohy.

Ptá se, jestli jim kněz do hospody jíti nezakázal?

Odpověděl si sám: „Zakázal nebo nezakázal, já do hospody půjdu a obžinky držím, třeba by si je druzí dali kazit.“

Druzí nechtějí si je dáti kazit, neradi by se před dívkami zahodili a jeden volá: „Já zůstanu až do rána a budu tančit a budu pít, až se svalím opilý. Nedbám na kaplana ani na faráře, ať si stojí pod oknem a Blažejovský je vyzdvihuje, aby na mne viděli.“

Tu všickni na Blažejovského se počali durdit. Chce v obci sám býti moudrý a hodný, připravuje a okrádá své děti o veškerou radost na světě a rád by i jim pokazil a pobral, na čem si zakládají.

Starší Mandelíkova dcera dí: „Tamhle jdou jeho holky. Ty se dnes vyfintily! Víš, Terezko, jak dlouho již mají ty kanafasky?“

Terezka Koudelkova to věděla řkouc: „O svatodušních svátcích tomu byl rok, co jsme je v nich viděly ponejprv. Je čas, aby si zjednaly nové. Já od té doby mám už třetí nové šaty.“

„A my čtvrté,“ křičely dcery Mandelíkovy.

Bratr jejich se obrátil k Terezce a pravil: „Kdybys dnes měla kanafasku, ani bych o tě v hospodě nezavadil. Jak pak nyní děvče ze statku může obstát bez hedbáví!“

Mladší Mandelíkova dcera se ozvala: „Mně není ještě tolik let jako Marii a Johaně Blažejovských a už mám šaty hedbávné, ano já toho z hedbáví mám už víc, než ony budou mít k svatbě.“

„I dejte mi s nimi pokoj,“ vyzádl se první z chasníků. „Hle, jak se courají a pathají! Stýská se jim po mamince a pospíchají za tatínkem. Což nemohou přidati se k chasě? Arcif, my jsme jim špatní. Ale ony jsou špatné nám a já si jich nevšímnu, ukážou-li se u muziky.“

„Já je také neprovedu,“ jistí druhý chasník, „ať otec vidí, jaké to má následky, když je tak vychovává.“

Třetí očekává, že jimi pohrdnou domácí i cizí chasníci.

Děvčata se chlubí, že jimi také po-

hrdají, nechtíce s nimi mítí ničeho a Koudelkova Terezka, aby si před Janem Mandelíkovým dodala vážnosti, děkuje Bohu, že nevězí v jejich kůži a že není tak hloupá jako ony. Vždyť prý ani promluvit neumějí!

„Ano neumějí,“ doložil Jan, „tatík je učí kapitoly a verše, co psal Mojžíš, Tobíáš a Sirach, s panem farářem se hádaly o cvičení a snadno by na Sv. Horu mohly voditi procesí, znají písniček tak mnoho, jako já, ale — jiné.“

Jan si vzpomněl na své písničky o Terezce, nemohl se zdržeti, aby si jednu nezaspíval, zavejskl a spustil:

Když jsem k vám chodíval přes ty lesy,

Ach, ouvej! přes ty lesy,

Bývalas, Terezko, veselejší,

Ach, ouvej! veselejší:

Ale teď jsi, holka, bledá,

Ale teď jsi, holka, bledá,

Snad se ti Jeníček vyspat nedá,

Ach, ouvej! vyspat nedá.

Blažejovský jde napřed a slyše na cestě z kostela zpívati po světsku, zastavil se a čeká na chasu za ním se beroucí.

Jan řve:

Když jsem k vám chodíval přes kaluže,

Ach, ouvej! přes kaluže,

Bývalas, Terezko, jako růže,

Ach, ouvej! jako růže.

Blažejovský přistoupil k němu a zarazil ho, řka: „Příteli, jdeme z chrámu Páně a nesluší se hulákati, jako bychom šli z hospody.“

„Snad mi chcete poroučet?“ obořil se na něj Jan, „já vás ale nechci poslouchat.“

„Ne, nechci ti poroučet,“ pravil vážně Blažejovský, „a mne nemusíš poslouchat. Poslouchej Boha a dbej na sváteční den, na služby Boží a dnes na obžinky.“

„Na obžinky já dbám,“ smál se Jan, „proto jsem zpíval a nelíbí-li se vám to, zacpete si uši.“

Blažejovský mocí v sobě potlačil hněv, ale přece se rozhorlil Janovi domlouvaje, aby povázil, že obžinky slavili v kostele. „Poslouchej jsmé kázání,“ řekl, „ty jsi je arcif neslyšel, že jsi přišel pozdě, byl jen na hřbitově, ležel a odpočíval tam v chládku. Já ti povím, co kněz hlásal. Vysvětlil nám, že úroda zemská pochází od Boha a povzbudil nás, abychom tomuto dobrodinci svému největšímu nábožně a uctivě při mši svaté za ni poděkovali. Děkoval jsi také za něco? A jestli jsi děkoval a s námi aspoň na hřbitově Boha chválil, nestydíš

se nyní hned dělali povyk a na světské myšlénky uváděti nejen sebe, nýbrž i tyto mládence a panny?“

„Však vaše panny zde nejsou!“ odsekl mu Jan.

„Nejsou,“ oznámil Blažejovský, „že voditi se do kostela a z kostela s chasníky jsem jim zapověděl. Patří se, aby chodily zvlášť a chasníci také zvlášť.“

„My také víme, co se patří,“ probodil úštěpačně jeden selský synek; druhý volal: „Už nejsme děti“; a Mandelíkův Jan vida, že mu proti Blažejovskému chtějí pomáhat, osmělil se a žádá: „Zahrozte nám písmem! V které kapitole a v kterém verši je psáno, že nemáme choditi pohromadě?“

Tu Blažejovský se nezdržel, zakřiknouti a pokárati opovážlivého Jana. I postavil se mu naproti, dívá se mu bystře do očí a tak důstojně a důtklivě k němu mluví, že ztratil chuť ještě ceknout. Je o hlavu vyšší než Jan a Jan před ním dostal strach, poznává, že mu z úst vyklouzl nerozum a nesmysl a mrzí se, že Blažejovský určitě mu ho dokazuje.

„Chlapče,“ pravil, „nerouhej se písmu! Vždyť ani nevíš, co písmo je. Písmo sv. obsahuje zákon Boží. Byl bysi moudřejší, kdybys znal jeho kapitoly a verše, a byl bysi hodnější, kdybys je plnil. Ale tobě zdá se býti nepovědomo i co stojí v katechismu pro děti. Tlachat umíš, však uč se počestnosti. Hloupá a spolu drzá řeč ti nedodá ceny, ani skvostný a pěkný šat, jakým se honošíš, cenu musíš mít v duši.“

Dívky od hochů se byly již odtrhly a pospíchají napřed domů ke vsi, hanbíce se za jich společnost. Však i hoši opustili Jana, aby jim Blažejovský také něco neřekl do pravdy, a Jan s ním jde a musí jít sám a ještě mnoho a mnoho slyšeti, co ho netěší.

Blažejovský se přestal vaditi, rozpráví s Janem mírně, povídá mu, čeho se má varovati, napomíná, prosí, poroučí mu život křesťanský.

Rozešel se s ním co dobrý přítel, ale Jan zášť k němu chová v srdci, a žaloval a nalhal rodičům, že ho na cestě z kostela týral bez příčiny a jako s klukem s ním nakládal.

Mandelík již dávno nenávidí svého souseda, přeje si, aby ho odpoledne zastihl v hospodě, chce mu urážku, co učinil synovi a dcerám, oplatiti, vyčte mu přepjatost, potupí ho a pohádá se s ním o náboženství.

Však Blažejovský se snad nedostaví. On vždy dělá výjimky!

Ať, vysměje se mu veřejně a pomluví ho před celou společností.

(Pokračování.)

DOPISY.

Ze Slabecké osady dne 10. srpna 1871.
(Svěcení kostelíka v obci Kostelíku.)

V rozkošné poloze, na levém břehu řeky Berounky, poblíž zbytků starobylého hradu Tejšova leží osádka, co do obyvatelstva a zámožnosti ovšem nepatrná, avšak co do smýšlení náboženského a obětivosti bohumilé zajisté příkladná. Čítát vesměs osada ona, *Kostelík* zvaná, toliko 278 obyvatelů, mezi nimiž jen 10 chalupníků o 20—30 měrách polí ponejvíce lesní půdy; ostatní osadníci, živící se buď řemeslem aneb prací na denní mzdu ubytováni jsou v domkách, vesměs malými zahrádkami lemovaných. — To, jakož i vzorná čistota a úhledná zevnější úprava veškerých stavení dodává obci samé zvláštního půvabu, kterýž nad to zvýšen jest lesnatým návrším, vinoucím se těsně kolem obce samé. Celá poloha svědčí, že býval na místě, kde nynější obec se rozkládá, druhdy taktéž les a že tudy osada nynější ustrojena jest v průseku, ne bez zvláštní příčiny způsobeném. A jest tomu tak. Stávalať totiž od pradávných dob u prostřed onoho lesa zcela o samotě, z počátku dřevěná, později zděná kaple ke cti sv. Máří Magd. v celém okolí nemalou vážnost požívající. K ní putováno, při ní výroční slavnost sv. Magdalenská za velikého účastenství lidu konána, v ní voláno za uslyšení a pomoci, kdykoliv rány rozličné a tresty Boží stihaly osadu či vřkolí. Kaple ta či kostelík a mlýn pod ní na Berounce ležící způsobily tuto usazení několika rodin, které postupem času až na nynější počet zrostly; osádce té pak hned z počátku nejnakrátko, než „u Kostelíka.“ —; pročež, chce-li dosud někdo z rodin těch naznačiti, odkud pochází, neřekne jinak, než „od Kostelíka“ a ubírá-li se do obce té, praví, že jdou „ke Kostelíku.“ —

V této obci byli jsme dne 23. července t. r. svědky uslechtilé, na vždy památné slavnosti. V neblahých dobách Josefského rozumářství a náboženské netečnosti sešel původní onen kostelík po dráhných letech v té míře, že r. 1791 uznáno na jeho uzavření, by uvarovalo se všeliké možné neštěstí, leta pak 1832 úplně zbořen jest a v dražbě rozprodán, ztržený peníz pak na

opravu chrámu farního upotřeben. Letošním rokem však, po 80 uplynulých letech, postarala se řečená obec o znovuzřízení prostanné kaple ke cti sv. Maří Magd. na témž místě, kde stával prvotní onen památný kostelík. Podporování jsouce v chvalitebné snaze své z několika stran, dokončili Kosteličané šťastné dílo to bohumilé, ku kterému se teprvé v měsíci lednu u příležitosti konaného tam křesťanského cvičení k slovu svého faráře odhodlali. Stojíť zajisté u prostřed obce té, nákladem téměř 3000 zl. nový kostelík, 7½ sáhu v délce, 4½ sáhu v šířce mající, s úhledným gotickým oltářem o třech obrazech — u prostřed sv. Maří Magd. — po stranách sv. Václava a sv. Mikuláše. — Zejména obraz sv. Maří Magd. jest mistrná práce akad. malíře Herzoga z Plzně, k níž dlužno našemu zbožnému umělci vším právem gratulovati. Přejeme mu z hloubi srdce, aby podobnými obrazy ještě mnoho svatých mohl okrášlit. Nechceme skromnosti p. umělcově nijak pochlebovati, díme-li, že i znalcové pronášejí se o této práci p. Herzogově velmi příznivě. Celý oltář jest darem dvou bratrů kněží. Ten samý, jakož i celý kostelík dosáhl nadzminěného dne slavnostního posvěcení, jež z delegace nejdůstojnějšího arcipastýře našeho vykonal vys. důst. probošt kapitoly Vyšehradské p. Václav Štulc za přítomnosti mnoha duchovních z blíзка i zdálí. Celá osada Slabecká byla toho dne na nohou, ba i z vůkolních osad dostavili se přemnozí oučastníci slavnosti, tak že můžeme směle tvrditi, na 8000 duší že bylo u Kostelíka pohromadě. Též knížecí rodina Groyská a p. hrabě Hugo Nostic zúčastnili se slavnosti.

Malebně vypadal průvod, beroucí se o 9. hodině ze Slabec, vedený tímtež vys. důst. p. proboštem Vyšehradským. Bylo tu patřiti nový důkaz, že velice by se klamali, kdo by se domnívali, že lid náš se již víry otců svých vzdal. Zvlášť byli jsme potěšeni z té nepřehledné řady mužů, kráčejících za spolkovým praporem „Slabeckého Oulu“ prozpěvujících za zvuku hudby své písne k P. Ježíši. Když byl průvod na místě slavnostním za hlučné střelby stanul, oslovilo děvčátko vys. důst. p. probošta vítajíc a prosíc jej jménem obce za posvěcení nového stánku Bohu věnovaného na jméno sv. ka-jicnice Máří Magdaleny. Chtěje odpověditi na slova ta, postoupil vys. důst. světitel na řečníště a jal se stejně srdečnými jakož i jadrnými slovy kresliti radost, jakouž mu působí obřad posvátný, jež obec Kostelík

vzornou obětovností svou umožnila a ku kterémuž ho Jeho Emin. nejdůstojnější arcipastýř náš vyslati ráčil. Tuto radost však u větší ještě míře že pocituje a slavnost dnešní že vřelými modlitbami svými a žehnáním svého otcovského srdce provází tentýž náš velepastýř, oceňuje a velkou váhu klada na krásný skutek živé víry drá-hého stádce Slabeckého vůbec, zvlášť pak osadníků Kostelických. Na důkaz toho pak přečetl následující přípis, jenž svědčí:

Farní osadě Slabecké — zvlášť obci Kostelíku. Č. 4932.

„Jeho Eminencí nejdůstojnější pan arcibiskup zvěděv, s jakými oběťmi a s jakou ochotou obec Kostelická a veškerá farní osada Slabecká o novou kapli sv. Maří Magdalenské v obci Kostelíku se postarala, nařídil své konsistoři, aby jak obci Kostelíku tak i veškeré farní osadě Slabecké osvědčila, že tento skutek nábožnosti a horlivé obětavosti pro čest Boží srdce nejdůstojnějšího arcipastýře velice potěšil.

V těchto dobách, kdež mnozí lidé, jsouce lživými a bezbožnými spisy i nepovážlivými řečmi bohaspustlých lidí ztrzeni, svatou katolickou vírou povrhují, křesťanské ctnosti zlehčují a zbožným zvykům se posmívají, — má zajisté takový skutek, jakož jest vyzdvižení kaple v Kostelíku, veliké ceny v očích arcipastýře duchovního a každého pravého křesťana. Neboť jest jednak důkazem, že obec, která nyní nový kostelík staví, nemůže bouřemi věku našeho v pravém křesťanském přesvědčení zviklána býti a jednak jest příkladem povzbuzujícím jiné obce aneb aspoň jiné křesťany k podobné obětavosti pro čest a slávu Boží. — Protož Jeho Eminencí nejdůstojnější kníže pán arcibiskup děkuje osadě Slabecké vůbec a obci Kostelíku zvlášť za útěchu a radost, kterou mu v těchto strastných dnech působily, a uděluje osadě té svého vrchnopastýřského požehnání.“

Dáno v kníž. arcibiskupské konsistoři v Praze dne 19. července 1871.

Vojtěch Hron mp.
jener. vikář.

Sdělení přípisu tohoto učinilo ovšem na veškeré shromáždění příjemný dojem a působilo blaze i na vůkolní osady. Po té vykonán obřad posvěcení dle římského rituálu touž důstojností, jakáž slušela hodů tak slavnému, načež měl k nepřehledným zástupům pod širým nebem místní farář dr. Mik. Karlaš slavnostní řeč, v níž do podrobná vylíčil osudy bývalého a nynějšího kostelíka, jež spojiv zároveň se slavností

sv. Magdalenskou vyvodil, že slavnost přítomná jest v pravdě slavností lásky, důtklivě napomínaje při konci řeči svých osadníků, aby v této obětovné lásce Kristově navždy trvali. Po kázání sloužena nad tímtéž kamenem oltárním, jenž se již v původní kapli nacházel a od té doby ve farním archivu uschován byl, týmž místním farářem první slavná mše sv., již se slavnost ukončila. Nám však táne pořád ještě a tanouti bude dlouho na myslí nový kostelík s vkusnou úpravou svou; neboť jest věru neobyčejným za našich dnů skutkem víry živé, z něhož nám nejen těšiti se ale i vřelým srdcem Bohu děkovati jest. — ? —

KRONIKA.

Z Prahy. Výroční slavnost u Matky Boží před Týnem koná se tímto pořádkem: Dnes v slavný den *Nanebevzetí P. Marie* bude v 5 h. ráno první mše sv., po ní hned druhá, pak ranní kázání, v 7 h. zpívaná ranní (matura), v 8 h. něm. kázání. V 9 h. bude sloužiti slavnou pontifikální mši svatou J. Em. p. kardinál arcibiskup, jenž dnes slaví výroční den nastolení svého za arcibiskupa Pražského (r. 1850); v 10 h. bude slavnostné kázání české, o půl 12. pak poslední mše sv. Odpoledne o 4 h. budou slavné nešpory, po nich kázání, pak průvod na náměstí k soše bl. P. Marie bez poskvrny počaté a posléze v chrámu Páně požehnání s nejsv. Svátostí. Po celý oktáv bude na každý den v 10 h. zpívaná mše sv., odpoledne pak o 4. h. nešpory a v 6 h. litanie a požehnání. V úterý dne 22. t. m. ukončí se osmidenáti slavnost nešporami o 4. h. odp. a chvalozpěvem „Te Deum.“ — V pátek 18. t. m. bude v témž chrámu za příčinou narození J. Vel. císaře pána sloužena zpívaná mše sv. v 11 h.

— J. Emin. nejduš. p. kardinál bude míti dnes o 5. h. odp. slavné požehnání v kostele *OO. kapucínů* na Hradčanech, v pátek pak 18. t. m. v den narození císaře pána bude sloužiti v kollegiálním chrámě u Věch Svatých v 9 hod. pontifikální mši sv.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati od 15—18. srpna u Alžbětinek, od 19—22. u nejsv. Trojice na Spálené ulici, od 23—26. u Milosrdných sester v Karlíně.

— Na dostavení metrop. chrámu sv. Víta povolil císař pán příspěvek 10.000 zl. ze státní pokladnice a nařídil dále, aby na tuto stavbu po pět let, rokem 1872 počínaje, roční příspěvek 20.000 zl. do státního rozpočtu vložen byl.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci červenci 91 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů, letos již 761 osob.

— Ze zprávy vydané za rok 1870 od *spolku sv. Bonifacia* v arcidiecési Pražské vysvítá, že příjmy obnášely téhož roku 10479 zl. 41½ kr. r. m. Nejvíce přispělo hrabství Kladské a sice 485 tolarů stříbr. a 479 zl. 46 kr.; dále vikariaty Chebský a Královický. Vydání obnášelo 2226 zl. 1 kr.; podpory ustanoveny byly do Ašu, Vernalu, Fleissenu v Čechách, Grünhofu a Fehrbellinu v severním Německu, Schirgisvalde v Sasku; Strausseney; Nasova; Freudenbergu ve Vestfalsku, Seine v býv. království Hanoverském, Zweibrückenu v Porýnském Falcku a Weissenfelsu. — Pro katolické školy v Ašu bylo sebráno posud příspěvků 654 zl. 34 kr.

Z Uher. Dne 30. července t. r. byl v Ostrihomě na biskupství posvěcen nově jmenovaný biskup Spíšský, Josef Samasa; svěcení vykonal arcibiskup Ostrihomský, primas Simor, za assistance biskupa Rábského a světícího biskupa Ostrihomského. Biskup Samasa narodil se 30. září 1828, na kněžství byl vysvěcen 1852, stal se později kanovníkem v Ostrihomě a odborním radou v král. uherském ministerstvu vyučování; spolu byl také zvolen za poslance říšského sněmu uherského.

Z Bavor. Pašijové hry v Amergau budou se letos provozovati ještě dne 20. a 27. srpna, pak 3., 9., 17. a 24. září; po té nastane desítiletá přestávka.

Z Říma. Z počátku srpna konaly se v Římě konference evangelických kazatelů, zejména řečnili Ribetti, Duni a Scarelli na rozličných místech, jako ve Via de Pontefici, Via Gaetana, Via del Babuino a Via dei Barbieri. Nejvíce zuřili proti křtu sv., proti zpovědi, proti učení o očistci a o nejsv. Svátosti oltární. Posluchačové byli zdarma podělováni biblemi; ti, kdož celou rodinu ku přednášce přivedli, dostali také peněžitou odměnu.

— Zločiny všeho druhu za panování italské vlády se v hrozném množství rozmnožily. Každý den lze se dočísti o krádežích, loupežích, vraždách a samovraždách. Vrchník tak zvaných Questurini (policejních agentů) krácel před několika dny jednou z předních ulic římských; tu z nenadání byl přepaden od několika lupičů a ač revolvér při sobě měl, byl o všecko oloupen.

Z Paříže. Arcibiskupem Pařížským byl jmenován Msgr. Guilbert, až dosavad

arcibiskup Tourský. Sv. Otec Pius IX. prý tuto volbu úplně schválil.

Paběrky.

33. *Námítka proti světskému panství papežovu.*

(Pokračování a dokončení.)

A co máme říci o neslýchané drzosti těchto odpůrců církve, kteřížto samu církev poučovati chtějí u výkladu písem? Kristus Pán jim sice neslabil přispění Ducha svatého, který by je naučil všem věcem; ale oni přece vykládají chtějí písmo. Kristus Pán jim sice nepravil: „kdo vás slyší, mne slyší, a kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá;“ ale oni přece chtějí ve jmenu jeho vystupovati co neomylní učitelé víry! — Kristus P. jich nepovolal ku hlásání evangelia, a neřekl jim: „Jdouce po všem světě, kažte evangelium všemu stvoření;“ ale oni přece berou sv. evangelium do svých nepovolených rukou, a chtějí vykládati písma. Ano drzost jejich dosahá tak daleko, že ačkoliv nikdy o svatě náboženství naše se nestarali, a ani tolik z něho neví, co malý katechismus obsahuje, přece se osmělují samým svatým Otcům, papežům, biskupům a osvěceným bohoslovcům všech věků, kteří celý život svůj věnovali zpytování písma, stavěti se na odpor, a učiti je, jak by měli rozuměti slovům Kristovým: „Království mé není z tohoto světa.“ Než nedivme se této drzosti jejich: co jiného lze očekávati od lidí, kteří se nestydí, svůj souhlas projevovati s hanebnou loupeží, spáchanou na dědictví sv. Otce? —

Farisejství protivníků církve předstírá ale jinou ještě příčinu, pro kterou s loupeží, na svatém Otcu spáchanou, prý souhlasiti musí, a sice tu, že *hodnost papežova s panováním se nesrovnává, poněvadž se nesluší, aby Otec věřících občanské zákony dával a vinníky trestal.*

Věru, slyšíce námitku tuto, nevíme, máme-li se více obdivovati jemnocitu protivníků církve, aneb novotě jejich vynálezu, aneb snad docela jejich přelaskavé pečlivosti o církev katolickou.

Aby svatý Otec zákony dával, a trestal, to se nesluší; ale aby hrubým násilím o své dědictví oloupen byl, to se sluší. — Jaký to jemnocit.

A té novoty vynálezu toho! Dvanáct set let nespozoroval toho nikdo, žeby neshody bylo mezi hodn. i papežskou a hod-

ností panovnickou, a po 12 stoletích najednou pozorují neshodu tu odpůrcové naši.

A té laskavé pečlivosti o církev katolickou! V Rusku a Prusku, v Dánsku a Švédsku a Anglicku spojují císařové a králové a královny hodnost panovnickou s nejvyšší hodností duchovní, a proti tomu nemají odpůrcové papežského panství čeho namítati. Ale že také svatý Otec spolu panovníkem jest, to zdá se jim býti najednou nad míru nepřirodné, a proto do všech úhlů světa volají, že s papežskou hodností nikterak se nesrovnává panovnictví jeho.

Než zkoumejme již povinnosti panovnické, abychom tuto nesrovnalost blíže poznali.

Panovník má dvě hlavní povinnosti, a sice, aby moudrými zákony o blaho svých poddaných pečoval, a pak, aby rušitele tohoto blaha neškodnými činil. To jsou panovnickovy první a nejhlavnější povinnosti, a nastává tudíž otázka, které z těchto povinností by sv. Otec dostáti nemohl?

Snad zákonodárství? Je-li k zákonodárství moudrosti a autority čili vážnosti potřebí, jest při stejných jinak poměrech Římský papež k zákonodárství daleko působilejší, než každý jiný kníže; neboť co nejvyšší hlava dvou set milionů věřících požívá Římský papež po všem světě takové vážnosti, a co pomazaný Páně jest duchem zákona Božího tak osvěcen, že působilejšího nad něho zákonodárce sotva si lze mysliti.

A co se druhé povinnosti panovnické týče, totiž chránění pokoje a blaha poddaných naproti škůdcům jejich, čili trestání vinníků, těžko naleztí příčiny, pro kterou by se povinnost tato neslušela na Římského papeže. Vždyť trestající spravedlnost není katovstvím, nýbrž vznešenou ctností, která právo chrání a nad vykonáváním povinností bdí, a za zlo spáchané zadostiučinění žádá, aby tak porušený řád opět napraven byl. — A nyní tážeme se, kdo jest působilejším a povolanějším k vykonávání této vznešené trestající spravedlnosti, než ten, jenž jest Boží Spravedlnosti náměstkem zde na zemi, ustanoveným od samého Syna Božího, kterýž má přijíti soudit živých i mrtvých? — Ostatně, shoduje-li se s hodností papežskou odsuzování k trestům duchovním, proč neshodovalo by se i odsuzování k trestům časným? Vždyť tresty duchovní, které vinníka i z nebeského království vyloučiti mohou, jsou daleko větší a přísnější, než všeliké tresty časné, a jestliže tedy přísnější tyto tresty otcovské dobrotě papežově neodporují, proč měly

by se jí přičítí tresty daleko mírnější, tresty časné?

Nade všecku pochybnost tedy jisto jest, že i k zákonodárství, i k spravování trestající spravedlnosti nikdo tak povolaným není, jako Římský papež: a tu osmělují se odpůrcové církve hlásati, že panovníctví s hodností papežovou se nesrovnává? — Jen farisejství jest schopno takových námitek! —

Jiná námitka protivníků církve proti světskému panství papežovu zní: *Papežovo panství není žádným článkem víry*. Tak totiž rozkřikují odpůrcové církve domnívajíce se, že slovy těmito ohromí všecken svět, tak sice, že úplně souhlasiti bude s hanebnou loupeží, spáchanou na dědictví svatého Otce. — Uvidíme!

Papežovo panství není žádným článkem víry, praví odpůrcové naši. Ano, ale co z toho následuje? Nabývá snad proto někdo práva, jeho panství zmocniti se? Ó proto, že není článkem víry panství papežské, není ještě věcí bez pána, tak že by s ním zcela libovolně každý nakládati mohl, nýbrž může právem ještě svatému Otcí přináležeti. A tak jest tomu skutečně, — papežské panství právem přináleží svatému Otcí, poněvadž právně ho nabyt. —

Když totiž církev svatá volněji se rozvíjeti počala, když Římský papež volněji vystupovati mohl co náměstek Kristův a co strážce klíčů království nebeského, blběl poznenáhlu při záři papežské důstojnosti lesk Římského trůnu císařského, a císařové nahlížejíce, že nemohou panovati tam, kde trůní náměstek Kristův, opustili Řím, a nevšímali si více Italie. Tu ovšem byli by mohli papežové převzítí opuštěné žezlo, ale oni toho nečinili, až jim je skutečně Božská prozřetelnost sama podala.

Když totiž ve středověku suroví národové severní do Italie vpadali, a tu napořád plenili a pustošili, a od císařů nicméně zubožené zemi pražádná pomoc nepřicházela: tu obrátil národ Italský zraky své k papežům, a tehdy stali se papežové ochránci a obhajci ubohé Italie před nájezdy těchto divokých hord, jako Leo Veliký, který přímlovou svou roku 452 Attilu, vůdce Hunů, a tři leta na to Genzericha, vůdce Vandalů, od Říma odvrátil, a tak Italii od poškození a krveprolití osvobodil, a později Řehoř Veliký, který též po dvakráte, a sice r. 592 a 595 Řím a Italii od podobné pohromy zachránil. Tak sama Prozřetelnost vtiskla papežům žezlo Římské do ruky, a lid, uznávaje zásluhy papežů o

vlast, žehnal jim co jediným strážcům a ochráncům svým! —

Hle, toť to právo Římských papežů k panování nad územím Římským, právo nade všecka jiná práva světější a vznešenější, poněvadž pochází od samé Boží prozřetelnosti, která za nejvyšší hlavu společnosti toho povolává, kdo jediný ji chrániti může. Právo Římských papežů k panování nad územím Římským pochází tedy od Boha, z vůle Boží, a nikoliv z vůle lidu a neb z vůle panovníků, — a co z toho následuje? Z toho následuje, že tedy mimo Boha nikdo nemá práva, svatému Otcí Římskému panství odejmouti. —

Ano, právo papežovo k Římskému panství jest tak zabezpečeno, že ani od pohanů a neznabohů, kteří v Boží prozřetelnost nevěří, upíráno býti nemůže; neboť uznáno a stvrzeno jest hned od počátku i od panovníků světských.

Když totiž Longobardové nájezdy činili na Řím a krajiny Římské, povolali papežové ku pomoci krále Francké, a sice nejprve Pipina, který papežské panství netoliko uchránil, ale i krajinami, jež Longobardům byl odňal, rozmnožil, — a pak roku 774 jeho syna, Karla Velikého. A od těchto dob nebylo panovníka, který by se odvážil, právo papežovo k Římskému panství, Boží prozřetelností založené, a od knížat světských uznané a stvrzené, uváděti v pochybnost; a židovští a freimaurerští halapartníci pěstního práva devatenáctého století odvažují se, upírati je? — Více než tisíc let jest staré právo koruny papežské, tak že žádný panovník na celém světě tak starým historickým právem honositi se nemůže, a odpůrcové církve odvažují se, svatě toto právo papežovo nohama šlapati? — Sami protestantští dějepisci uznávají svaté právo koruny papežské, tak k. př. věhlasný dějepisec Müller, kterýžto napsal: „Může-li rozhodovati přirozená spravedlnost, tuť jest papež opravdu pánem Říma, neboť bez něho nestál by Řím více“: a odpůrcové církve odvažují se, na svatě a všeobecně uznané právo koruny papežské vztahovati loupežných rukou svých, poněvadž prý papežovo panství žádným článkem víry není?

Ovšem, článkem víry není papežovo panství, ale článkem prikázání Božích, kterážto lupičům papežského panství hřímají v uši: „Nepokradeš!“ —

A běda světu, kdyby tento článek prikázání Božích neměl té platnosti u lidí, jako článek víry; neboť pak zřítíl by se všecken řád a všeli ké právo, a na troskách

jeho vzešlo by se divé bezpráví, a pohltilo by netoliko nás, ale i odpůrce naše, jejichž osobní bezpečnost také článkem víry není.

Jiná velmi zhusta užívaná námitka proti světskému panství papežovu odvolává se konečně na *chudobu a poddanost sv. Petra, prvního papeže, jehož příkladu by prý ostatní papežové následovati měli.*

Tak rozumují odpůrcové církve, a neví, že námitkou touto vlastně Pánu Bohu předpisují, jak by církev svou na zemi spravovati měl; neboť nynější sláva papežské stolice předurčena jest od věků v nezpytatelných úmyslech Božích.

Pozorujeme-li totiž trojí onen stupeň vývinu zjeveného náboženství, totiž náboženství patriarchů, mosaické a křesťanské, poznáváme, že každé z nich způsobem zázračným zjeveno, pak ale způsobem přirozeným dále rozšiřováno bylo.

Patriarchální náboženství zjevil Bůh sám bezprostředně Adamovi v ráji, jak hned v prvních listech písma sv. čteme; — jak mile ale zjeveno bylo, rozšiřováno jest dále až do časů Mojžíšových způsobem přirozeným, a sice ústním podáním.

Za časů Mojžíšových mělo ale původní toto náboženství zdokonaleno býti, a hle! dokonalejší toto náboženství zjeveno opět způsobem zázračným, totiž za hromu a blesku na hoře Sinajské; jsouc ale již zjeveno, rozšiřováno jest dále opět jen způsobem přirozeným, a sice vyučováním židovských kněží.

Když ale naplnění byli dnové a Spasitel náš přišel na svět, uvedeno původní jednoduché náboženství na stupeň nejdokonalejší, a dokonale toto náboženství křesťanské zjeveno opět způsobem zázračným, a sice divy, kteréž dílem P. Ježíš sám, dílem sv. Petr a ostatní apoštolé ve jménu jeho konali.

Další ale rozšiřování náboženství křesťanského mělo se opět jen přirozeným způsobem díti, a proto odejmuto z velké části církvi ona moc divotvorná, kterou z počátku od Boha obdařena byla, a místo ní dána jí všechna vážnost a sláva, které k volnému rozvíjení se potřebuje.

Tak ustanoveno jest u věčných radách Božích. Chtějí-li tedy odpůrcové církve, aby sv. Otec v chudobě a poddanství církvi vládl, jako druhdy sv. apoštol Petr, nezbyvá jim, leč aby prvé od Boha si vyžádali, by k vůli nim od věčných úmyslů svých ustoupil a církvi onen dar divotvornosti, z kterého se za dob sv. Petra těšila,

vrátil, tak aby sv. Otec ve svém úřadu bez panství se obejít mohl.

Nebude-li ale prosba jejich vyslyšena, a bude-li se i dále Bůh dle úmyslů svých, a nikoliv dle úmyslů odpůrců našich spravovati, žádáme slušné, aby s námitkou touto o chudobě sv. Petra mlčeli.

Ostatně, chtějí-li odpůrcové církve mermomocí míti papeže bez panství a bez moci, dáváme jim radu, aby především s takovými-to opravami u sebe počali a prvním křesťanům podobnými se stali, tak aby sv. Otec i bez světské moci a vážnosti jimi vládnouti mohl, jak toho pastýřský úřad jeho žádá.

První křesťané shromažďovali se den co den k společné modlitbě a k službám Božím: kdo chceš míti papeže z prvních dob křesťanských, jdi, a čin totéž. První křesťané přijímali každodenně svátost oltární; nuže: kdožkoli chceš, aby ony časy se navrátily, jdi, a čin totéž. — První křesťané byli tak poslušni zákonů Božích a církevních, že raději mučiti se dali a život svůj položili, než aby třeba nejmenší z těchto přikázání přestoupili; nuže, kdo chceš svatého Otce podobným míti svatému Petru, přiveď křesťanstvo k takovéto poslušnosti, a sv. Otec nebude potřebovati světské moci a vážnosti, aby nad křesťanstvem volně vládnouti mohl. — První křesťané prodávali vše, co měli a výtěžek přinášeli k nohám apoštolů: nuže, komu je papežovo panství trnem v očích, jdi a učiň totéž, a papež Římský bude se pak bez panství moci obejít. —

Tyto opravy tedy nechť provedou odpůrcové církve, a můžeme jim za to ručiti, že pak i sv. Otec odřekne se svého panství, neboť pak nebude ho již potřebovati.

Než co dím, žeby sv. Otec pak světského panství nepotřeboval? O nikoliv, ani za těchto podmínek nemohl by se sv. Otec svého panství zříci, neboť bez něho stal by se poddaným jako byl sv. Petr, a s poddaností jeho vrátil by se ony krvavé časy, kde církev ohněm a mečem co nejzuřivěji pronásledována byla; neboť což jiného bylo toho příčinou, že první papežové, jako sv. Petr, Štěpán, Sixtus, Kletus, Marcellianus, Kajus, Soter a jiní od svých panovníků usmrcováni byli, než že panovníkům těmto poddání byli? — Což jiného bylo toho příčinou, že první křesťané v takovém množství smrt mučnickou podstoupiti museli, než že papežové neměli panství, aby ochrany jim poskytnouti mohli? Což jiného bylo toho příčinou, že

se první křesťané v katakombách a slujích skrývati, a toliko v tomto úkrytu služby Boží konati mohli, než že první papežové beze vši světské moci byli? Má snad tento politování hodný stav prvních křesťanů se navrátiti, a řádným čili normálním stavem církve se státi? Bůh uchovej! Neboť tak nevyhlídli nám proroci Daniel, Isaiáš a David církve svatou, — a ústy proroků těchto mluvil Bůh. —

Naprosto tedy nemožno jest, aby sv. Otec svého panství se vzdal, leč by Bůh uzavřel, pečovati jiným způsobem o zdar své církve, tu ale pochybujeme, že by k provedení takovéhoho úmyslu za nástroj byl vyvolil — lupiče papežského panství a halapartníky pěstního práva! —

Nebude snad od místa, když k těmto úvahám několik slov o osudu pronásledovníků stolice papežské připojíme — lupičům papežského panství ku výstraze.

První mezi pronásledovníky stolice papežské byl císař *Nero*. Byl to člověk ničemný a nad míru bojácný, ale bezbranného papeže, svatého Petra, s podivuhodnou statečností ukřižovati kázal. A hle, netrvalo dlouho, a Nero prohlášen za nepřitele vlasti, sesazen s trůnu, a odsouzen k ubíčování, kterémužto na nejvyšší potupnému trestu jen samovraždou uniknouti mohl.

Po něm pronásledoval stolicí papežskou císař *Valerian*, který papeže Štěpána a Sixta usmrtiti kázal, a hle! za krátko upadl v zajetí krále Perského, a tu byl tak velice pokořen, že králi, kdykoliv vsedal na koně, sloužití musel za podnožku. —

Jestě zuřivějším pronásledovníkem papežů byl císař *Dioklecian*, který čtyřem papežům, a sice Kletovi, Marcellianovi, Kajovi a Soterovi smrt mučnickou připravil; avšak i jeho zastihl trest Boží, an přinucen byl, složití korunu.

I císař *Maksencius* vstoupil v řadu pronásledovníků stolice papežské, a usmrtil papeže Marcella, uvěznil ho na potupu v chlévě; a hle, trest Boží zasáhl i jeho, neboť v boji proti Konstantinu Velikému přišel o korunu i o život.

Též *Attila*, vůdce Hunů, zaplatil loupežné zámysly své proti Římu nepředvídanou smrtí, neboť v noci svatební se zadusil.

Ne méně bídná byla smrt císaře *Leona Isaurského*, který pro užívání obrazů v církvi s papežem se zneprátelel, a i své loďstvo proti němu vyslal, které ale řízením Božím utonulo; a hle, Bůh trestal císařské sídlo jeho hladem a morem, a říši jeho vpá-

dem divokých Saracenů, a jemu samému dal bídně zhynouti.

I císař *Jindřich IV.* vystoupil proti Římu, sesadiv papeže Řehoře VII. Však jat jest od vlastního syna svého, a v žaláři koruny zba-ven; ano ani po smrti nedostalo se mu pokoje, neboť po 5 let zůstala mrtvola jeho nepohřbena.

A syn jeho císař *Jindřich V.*, který za příkladem otce svého neméně proti Římské stolici zuřil, uvěznil papeže i s kardinály, měl za svého neslavného a nepokojného panování tohoto provinění svého co pykati.

Po něm vyvolal pomstu Boží na sebe císař *Bedřich I.* tím, že všemožně pronásledoval papeže Alexandra III., a i proti-papeže proti němu ustanoviti se odvážil. Bídný však byl konec jeho; zhynul při válečné výpravě v zemi cizí, utopiv se v ne-patrné řece (Salef).

Podobně zuřil proti Římské stolici císař *Bedřich II.*, který nic pilnějšího na starosti neměl, než aby církve dle liberálních zásad svých přetvořil; — než i jeho zasáhlo trestající rámě Boží, neboť jedno neštěstí po druhém stíhalo hlavu jeho, a pozdě pykal svého provinění proti stolici papežské.

Velmi poučný pro lupiče papežského panství jest dále život francouzského krále *Filipa* přímým *Krásného*, který papeže Boniface zjal a i papežského panství zbavití chtěl, Bůh ale učinil těmto nepravostem jeho přítrž, vyhladiv úplně již po 14 rocích rod tohoto protivníka stolice papežské.

I život císaře *Ludvíka Bavorského* podává lupičům papežského panství mnohé látky k přemýšlení. Veliké bylo provinění jeho proti stolici papežské, neboť vtrhnuv do Říma, sesadil papeže Jana a dal se za vládce Říma prohlásiti a v chrámě sv. Petra korunovati. Veliký byl ale i trest nešťastného tohoto panovníka; neboť po mnohých trpkých zkušenostech náhle zemřel v rukou jakéhosi rolníka, vzdálen od své rodiny a svých přátel, a památka jeho zanikla tak, že až posud se neví, kdeby byl pochován. —

Známý jest i konec císaře *Josefa II.*, který papeži Piu VI. tolik zármutku způsobil. Pachtiv se po celý čas svého panování za rozličnými náboženskými novotami, ku kterým nejméně povolán byl, odcizil si nejen Římskou stolicí a veškeré duchovenstvo, nýbrž i všecken lid, anižby byl nějakého úspěchu dosáhl, a konečně rozmrzen nad svým životem, a trpkým žalem naplněn, sklesl v předčasný hrob, málo jsa oplakáván.

Neméně známý jest i konec *Napoleona*

I. Žpupný tento panovník odvedl papeže Pia VII. do francouzského zajetí, a oloupiv jej o jeho panství, dal novorozeného svého syna Napoleona II. za krále Římského prohlásiti; ano žpupnost jeho dostoupila takové výše, že i církevní kletbě, kteráž jej stíhla, se posmíval, řka: že pro tuto kletbu vojínům jeho nevypadne zbraň z ruky; a hle! jak se ve své žpupnosti rouhal, tak stalo se skutečně; vojsku jeho v pravdě vypadla v Rusku zbraň z ruky, a Napoleon ztratil korunu a s ní i svobodu, tak že v hanebném zajetí na ostrově Heleně své poslední dny trávil musel.

Totéž platí i o *Napoleonu III.*, který lonského roku bídnou svou úlohu dohrál. I on nesmyslel se sv. otcem, Piem IX., poctivě, zradiv jej — ochrance svého života — po dvakráte v revoluci Italské. — A hle! v týž den, v který první voje posádky francouzské z Říma vycházely, ztratil Napoleon první bitvu; a když poslední vojn francouzský půdu Římskou opouštěl, nebylo francouzského císaře více, neboť 2. září 1870 ztratil Napoleon i korunu i všecku bývalou slávů svoji. — Posud není zkráceno trestající rámě Boží spravedlnosti!

A Viktor Emanuel? — O osudu tohoto lupiče papežského panství poučí nás budoucnost.

Tak svědčí dějiny, a proto — caveat consules (mějte se na pozoru)! J. D.

Literární oznamovatel.

— „Kazatelé slovanští.“ Sešit IX. obsahuje duch. řeč na ned. XIII. po sv. Duchu: 1) Malomocenství co v smyslu duchovním znamená (z polštiny); 2) O vděčnosti (ze slovinštiny); na den stětí sv. Jana Křt.: O příčinách smrti sv. Jana; o mrzkosti nečistoty a cizoložstva i co k nim vede (z polšt.); na den sv. andělů strážců: Čím nám jsou andělé a co my jsme jim povinni (ze slovin.); na ned. XIV.: Co jest království Boží a kterak ho hledati, o dvou pánech a jiných naukách z evangelia. (z polšt.); na den narození P. Marie: Maria jest naše království. (ze slovin.); na ned. XV.: O velikém milosrdenství Božím nad lidmi (z polšt.); na den jména bl. P. Marie: Ctnosti Mariiny protiva jsou hříchův našich (ze slovin.).

— „Česká poštika.“ Pro školu i dům sestavil Václav Petrů, gymnasiální profesor v Klatovech; částí všeobecně estetickou opatřil Bedřich Pošík, profesor gymnasia Klatovského. V Praze 1870. Nákladem kněhupectví I. L. Kobra. Str. 243.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenání jsou:

- p. Ant. *Hanika*, spiritual v k. arcib. semináři, zvolen 8. t. m. za kanovníka metrop. kapitoly a něm. kazatele při chrámu sv. Víta. Instalován bude 10. září, kázati počne 17. září;
- P. Šimon *Mottl*, čest. komandér ř. kříž. a farář u sv. Františka v Praze, obdržel zlatý záslužný kříž s korunou;
- P. Method *Jiří Urbánek*, ř. prem., farář v Ouhonicích, k. arc. notář, jmenován os. děkanem.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Balt. *Bubla*, duch. správce v trestnici Kartouské, za I. duch. správce v trestnici Pražské;
- p. Karel *Burian*, kapl. v Příbrami, za 3. duch. správce v též trestnici Pražské;
- p. Jos. *Weisser*, koop. v Podole, za děk. vikaristu na Vyšehradě;
- p. Ludvík *Šprýsl*, kapl. na Chlumu, za koop. do Podola;
- p. Jan *Novák*, neom., za kapl. do Chlumu.

Z řehole kapucinské provincie českomoravské:

Za provinciala byl dne 8. t. m. zvolen: P. Hilarius *Martínek*, kvardian v Mostu; za *definitory*: P. Egid *Wolf*, kvardian v Žatci, P. Siard *Sorgenfrei*, kvardian v Rumburce, P. Ubald *Vojtěch*, kvardian v Sušici, a P. Berard *Dvořáček*, kvardian v Praze na Hradčanech; za generální *kustody*: P. Gustav *Bernfuss*, odstupující provincial a P. Barnabas *Weiss*, superior u sv. Josefa v Praze.

V biskupství Budějovickém.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Jan *Mendík*, far. v Srbech, za far. v Bukovci;
- p. Vác. *Hruška*, zám. kapl. v Čimelicích, za sídel. zámec. kaplana ve Varvažově;
- p. Jos. *Smetana*, koop. v Březnici, za admin. v Tochovicích;
- p. Theod. *Puchta*, koop. v Ronspergu, za admin. v Šitboři;
- p. Ant. *Löv*, farář v Rabí, vstoupil na stálý odpočinek;
- p. Jan *Duben*, far. v Nezamyslicích, a p. Adolf *Rodler*, vychovatel u hrab. Trautmannsdorfa, obdržel z Říma titul: „Missionarius apostolicus.“

Upřázdňená místa:

- Husinec*, fara patron. kníž. Schwarzenberga, do 5. září.
- Šitboř*, far. patr. hrab. z Coudenhove, do 15. září.
- Rabí*, fara patr. města Rabí, do 15. září.
- Tochovice*, fara patr. štud. fondu (presentující: p. farář v Březnici) do 8. září.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. arcib. semináři
čís. 190—1.

Expedice:
v katol. kněhkupectví

B. Stýbla
na sv.-Václavském
náměstí, čís. 786-II.

Nedošla čísla
reklamujte nejdříve v
měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
kněhkupectvích
na rok: 2 zl. 50 kr.
na půl: 1 zl. 30 kr.

Po poště:
jenom v expedici
celoroč. 3 zl. — kr.
půlroč. 1 zl. 55 kr.

Předplacení čtvrt-
letní se nepřijímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy.“ (Přisl. XIV. 24.)

Úvahy na neděle a svátky celého roku.

LV. Na den sv. Augustina.

Konáme dnes slavnost sv. Augustina, kterýž nám je příkladem velmi poučným.

1. Sv. Augustin byl ve své mladosti velmi lehkomyšlný, v mužném věku byl vážný a co kmet svatý. Tak mnozí lidé ve své mladosti si počínají lebkovázně, ba mnohdy ani v dospělém věku neopouštějí cestu hříchu, již záhy nastoupili. — Jestli že jste, kř., sv. Augustina následovali v hříších, následujte ho také v kajicnosti. Rcete s ním: Pozdě jsem tě sice zamiloval, Pane, však dosud není pozdě. — Lépe káti se pozdě, nežli nikdy.

2. Kterak sv. Augustin se tak náhle obrátil? Příčina toho byla, že četl písmo sv. a poslouchal kázání sv. Ambrože. Co četl a slyšel, bedlivě uvažoval a upřímně se kál. Tak i vám, m. br. a s., nechat žádný den neuplyne, aby jste něco dobrého nečetli, buď z písmo sv., ježto jest kniha všech kněh nebo z jiné nábožné knihy, Život Pána Ježíše, Životy svatých, Tomáše Kemp. o následování Krista Pána a t. d. — A nejen pozorně čtěte, nýbrž co jste četli také bedlivě uvažujte. Čtení takové nebude zajisté bez užitku; nebo dobré sítě v dobrou zasať zemi, přináší hojného požitku.

3. A co četl sv. Augustin? Nalezna v zahradě písmo svaté otevřené, četl slova sv. Pavla: „Jakožto ve dne poctivě chodíme, ne v hodování a opilství, ne v smilstvu a nestydatostech, ne v sváru a závisti, ale oblecte se v Pána Ježíše Krista.“ (Řím 13, 13.) A to jsou důležitá slova pro každého křesťana. Bychom se i neoddávali tak těžkým hříchům, marnostem a prostopášno-

stem, nicméně pečujeme snad příliš o tělo a potřeby jeho. Pakli jste tedy kř. nad potřebu kdy hověli tělu, přistě toho nečinite. „Hleďte aby nebylo obtíženo srdce vaše pečováním tohoto života“ (Luk 21, 34.) ale „oblecte se v Pána Ježíše Krista,“ to jest: ve všem podle příkladu jeho se chovejte.

4. Sv. Augustin dílo svého napravení upřímně započal, horlivě pokračoval a šťastně dokončil. Toho všeho se nám často nedostává. Když jsme i dobře započali, jak často ochabujeme a nikdy bychom dílo svého spasení ku konci nepřivedli, kdyby nebylo Boží pomoci, za niž nám třeba prositi. Také sv. Augustin by se byl neobrátil, kdyby nebylo modlitby matky jeho sv. Moniky, však i vlastní modlitbou co započal, dokončil. — Vy jste dnes, kř., započali dílo pokání; však nic neprospěje dobrý počátek bez dobrého konce. Konec dílo chválí, konec dílo korunuje. „Kdo setrvá, spasen bude“ (Mat. 10, 22.) Proto horlivě v kajicnosti pokračujte a vroucně se modlete, abyste setrvali v díle spasení. Tak s pomocí Boží jako sv. Augustin dostoupíte vrchu kř. dokonalosti a dojdete cíle svého v nebesích.

LVI. O slavnosti sv. andělů strážných.

1. Konáme dnes památku sv. andělů strážných. Církev sv. na základě písmo sv. i apoštolské tradice učí, že jsou andělé pouzí duchové, ježto Bůh stvořil v své milosti a s mnohými dokonalostmi. — Povolaní jejich jest, aby nejen Boha ctili, Jej milovali, klaněli se a sloužili Mu, (Luk. 2, 13, 14; Zjev. 7, 11, 12, srv. Žlm. 148, 2; 102, 20, 21; Žid. 1, 14.) nýbrž i aby lidi zlého chránili a nad nimi jako stráž drželi, odkud se nazývají andělé strážní neb strážcové. — Každý člověk, alespoň dobrý a nábožný

ma od kolébky až k hrobu svého anděla strážce, jak čteme v písmě svatém: „Andělům svým přikázal o tobě, aby tě ostržili na všech cestách tvých. Na rukou ponesou tě, aby snad neurazil o kámen nohy své.“ (Žlm. 90, 11. 12; 33, 8. Žid. 1, 14.) „Uvažte, kř., praví sv. Bernard, velikou lásku, jakou milý Bůh k nám je nesen a jak otcovsky o nás pečuje. Anděly nám dává k ochraně a sluhy své učinil našimi služebníky.“ Jak se mu za tu lásku odměníme? Tím, když péči jeho otcovskou nezmaříme svou netečností a když také jiným služby andělské budeme konati. To zvl. vy kř. rodičové, hospodářové, učitelé a všickni představení mějte na zřeteli a buďte svým dítkám, služebným a podřízeným pravými anděly strážci.

2. *Uvažujme dále, jak mnoho dobrodiní nám prokázali andělé strážní již od mladosti.* Hned od kolébky opatrovali život i zdraví naše, chránili nás od úrazu v mnohých nebezpečnostech; jak mnohdy střežili nás zlého, vzbuzovali nás k dobrému a modlitby naše Bohu přednášeli. A mnohem více by zajisté pro nás byli učinili, kdybychom jim sami v tom nebyli překáželi. Toho přistě kř. nečinite a chraňte se bedlivě všeho, co by vaše anděly strážce zarmoutiti neb hněvati mohlo; zvláště pak vy dívky, jinochové a panny čistoty, onu ctnost andělskou uchovati se snažte. „Po všechny dny života svého v paměti měj Boha (i svého anděla strážce) a varuj se, abys nikdy nesvolil k hříchu a abys neopustil přikázání Pána Boha našeho.“ (Tob. 4, 6.)

3. *Konečně pamatujme, jaké povinnosti máme k svému andělu strážci.* Sv. Bernard jmenuje tři a sice: Úctu v jeho přítomnosti, vděčnost za mnohá dobrodiní a synovskou důvěru za jeho ochranu. Proto kř. krácej se vši opatrností cestou života, a nikdy nezapomínej, že ti anděl strážce všudy po boku stojí. Každodenně vstáváve lehaje cti svého anděla strážce a vroucí díky mu vzdávej za vše, co ti dobrého a milého prokázal a se vši důvěrností poroučej se do jeho ochrany. „Aj, já pošlu anděla svého . . . Šetřiž ho a poslouchej hlasu jeho, aniž se domnívej, že by směl potupen býti.“ (II. Mjž. 23, 20.) Pod stráží andělskou ujdeme často mnohým nebezpečnostem těla i duše, spokojeně budeme živi a dostaneme se někdy do společnosti andělův a svatých v království nebeském. (Žlm. 33, 8. Tob. 5, 27. Mat. 22, 30.)

LVII. V neděli XIV. po sv. Duchu.

Pán Ježíš vzbuzuje v dnešním sv. evang. (Mat. 6, 24—33.) své učenísky k horlivé službě Boží a k důvěrnosti v božskou Prozřetelnost.

1. „Žádný nemůže dvěma páním sloužiti,“ řekl P. Ježíš svým učeníkům. Tito dva páni jsou: Bůh a satan, Bůh a mamon (svět), Bůh a tělo. Oba tito pánové žádají věci sobě odpornej: co jeden miluje, druhý nenávidí, co jeden velí, druhý zapovídá. Tu není možná sloužiti oběma; jednomu třeba vypovědět a u druhého v službě zůstat. Komu jsi ty kř. dosud sloužil a komu chceš přistě sloužit? Buď moudrý a vol službu lepší, prospěnější.

2. Když pán služebníka najímá, dává mu závdavek a smlouvá se s ním ze mzdy. Tak i Bůh činí: žádá službu horlivou, věrnou, za to pak slibuje hojnou, velikou mzdu.

A závdavek jest Tělo a krev Pána Ježíše v nejsv. Svátosti. Jakou ale mzdu podává svět? Kdyby ti sám sebe dal, všechno bylo by málo. „Co prospěje člověku, aby celý svět získal, na duši pak škodu trpěl?“ (Mat. 16, 26.) Těžké služby svět žádá. „Není poroby ohavnější, dí Seneka, než poddanost dobrovolná.“

3. *Co jest život lidský na tom světě?* „Tráva polní, jak dí Pán Ježíš, ježto dnes jest a zejtra do pece bývá vložena.“ (Srv. Job. 8, 9; 14, 1. 2; Žlm. 102, 14—16; Sir. 14, 18; Jak. 4, 15.) A přece bývají mnozí v život tak zamilováni, že ani na smrt nechťi pomysleti. Jaká to pošetilost? Což není život stálé zemírání? Proto kř. pamatuj na smrt! Zachovej se podle rady písma sv.: „Pamatuj, že smrt nemešká a že smlouva s hrotem ukázána jest tobě.“ (Sir. 14, 12.) Zajatec rád pomýšlí na vysvobození ze žaláře, otrok na konec své poroby a plavec na vplutí do přístavu, a ty kř. často pomýšlí na konec života. „Neboj se soudu smrti.“ . . . (Sir. 41, 3—5; Zjev. 21, 4—22, 4, 5.)

4. „*Nepečujte (příliš), co byste jedli, čím byste se odívali.*“ — K čemu tolik starostí o život tělesný: o pokrm, nápoj, oděv a zaopatření? a proč tak málo péče o život věčný? Kristus nezemřel za tělo, nýbrž za duši naši. „Ó duše ubohá, ty obraze Boží, stýská sv. Frant. Xav., jak málo kdo stará se o tebe! Pro tebe Syn Boží krev svou vycedil, ostatní svět ani krůpěje nebyl hoden.“ Proto kř. vždy duše své nad tělo si važte, více o duševní potřeby než o tělesné pečujte. — Každému dávejte, co mu ná-

leží; nikomu více nebo méně. „Jednoho jest potřebí.“ (Luk. 10, 41.) „Hleďte nejprve království božího a spravedlnosti jeho a to vše bude vám přidáno.“ (Mat. 6, 33.)

5. Také osobám strojivým dává dnešní sv. evang. pěkné naučení: „*O oděv proč se staráte? Považte kvítí polního, kterak roste, nepracuje ani přede; pravím pak vám, že ani Šalomoun ve vši slávě své tak odín nebyl jako jedno z nich.*“ Pán Bůh miluje svatou sprostnost, ne nádheru. Nejlepší okrasa člověka jest — ne skvostný oděv, ale čistota srdce. — „Ozdoba žen nebud zevnitřní — v obléčení nádherného šatstva, ale (okrasa jejich budiž) ten srdce člověk, kterýž jest skrytý, záležející v neporušenosti pokojného a krotkého ducha, kterýž jest před obličejem božím bohatý.“ (I. Petr. 3, 3.)

Odchod.

Ve svět mne z domů poslali,
bych sebe vzdělal v dáli;
mně těžkosti se tenkrátě
lehkými býti zdály.

Máti mně čelo značila
znamením kříže svatým;
s láskou mne pak objímajíc
dí hlasem láskou znatým:

„Nedej se másti křikem zlým,
ni hlasem hlupcův černým;
své srdce čisté zachovej,
své víře zůstaň věrným!“ Ant. K.

Bratrstvo obuvnické a krejčovské v Paříži.

(Dokončení.)

Nový mistr, k němuž učeníci a tovaryši odevšad spěchali, zavedl hned nový život v dílně své. Učeníci přídržování byli pouze k těm pracím, jež patří k náležitému naučení se řemesla, krom toho cvičení denně v sv. náboženství a v jiných užitečných vědomostech, zacházeno s nimi vládně a otcovsky, ušetření od všeho týrání a hrubství, jakého se bohužel až do našich časů na mnoha místech učeníkům od tovaryšů dostává. Tovaryše považoval za bratry své, přídržuje jich k pracovitosti, a každý z nich musil se jemu zavázati, že se všech pověstných a svůdných míst, vši rozpustilosti a bezuzdnosti, jakož i obcování s ženským pohlavím vystříhati, každou neděli a svátek služby Boží společně navštěvovati a v ne-

mocnicích a v bytech chudiny milosrdné skutky vykonávati chce. A když úcta, jaké spolek jeho u valné většiny obyvatelstva pařížského se těšil, mnoho jiných tovaryšů k přistoupení k stejným závazkům přivábila, dovedl toho Jindřich s neoblomenou důsledností, že všichni společníci *jednoduchý slib* bezženství složili. Kdo v stav manželství vstoupiti chtěl, musil z bratrstva vystoupiti. Nyní s velikou obezřelostí a podivuhodným úspěchem ony tovaryšské výsady, jež všobecnému pořádku a dobrým mrávům tak tůze na odpor stáli, počal pomalu odstraňovati a jmenovitě všechny zlořády a neplechý z kostelů vyklizeti.

A hle! ku podivu celého města se podnik jeho úplně zdařil. Aby to, co započato, šťastně dokončil a spolku svému pevný, trvalý základ položil, postavil zbožný Jindřich spolek svůj co církevní bratrstvo pod duchovní dohlídku faráře u sv. Pavla a ochranu barona Renti a dal je co takové od arcibiskupa Pařížského spolu se stanovami pospolitého života roku 1645 výslovně potvrditi. On sám jsa od bratrů jednohlasně za představeného zvolen, vedl dále příkladný a spolku oddaný život, a dožil se té radosti, že spolek jeho, všestranně co veleužitečný uznán, ve více městech Francie rozšířen a též od jiných řemesel napodoben byl.

Brzo po založení bratrstva obuvnického uznali někteří mistři krejčovští, jak blahodárně by podobný spolek i pro řemeslo jejich působil. Utekli se o radu a pomoc r. 1647 k dobrému Jindřichovi; neb slíbena jim byla již dříve všemožná pomoc a podpora vládních úřadů, které s potěšením znenáhle mizení výtržností a nočních neplech od času založení spolku obuvnického pozorovaly. Dobrý Jindřich, velice potěšen návštěvou jejich, vyložil jim obšírně celé ústrojí a velikou užitečnost spolku svého, a domluviv se s baronem Rentim a farářem od sv. Pavla docílil toho, že dva mistři krejčovští se sedmi tovaryši ihned tytéž stanovy spolku obuvnického přijali do domu spolkového, jež obuvníci ze společného jmění svého sobě zakoupili, přesídlili a řádným zákonitým způsobem bratrstvo krejčovské zarazili.

Když ale bratrstvo krejčovské přibíráním nových členů se valně bylo rozšířilo a bratrstvo obuvnické, co do počtu bratrů mnohem větší, jakousi nadvládu nad ním osobiti si chtělo, uznal Jindřich za potřebné, aby se byty krejčů a obuvníků oddělily, již proto, aby vážnost stavu řemeslnického

podřízením krejčů pod obuvníky netrpěla. I zařídili si krejčí vlastní svůj dům bratrský, v němž spolek rychle na mnoho set lidí vzrostl a v četných odvětvích i po ostatní Francii se rozšířil, řídě se ale vždy stanovami spolku obuvnického.

Denní pořádek, jaký obě bratrstva zachovávala, byl tento: Všichni bratři vstávali ráno v pět hodin a vykonavše společnou modlitbu ranní, přikročili k řemeslu svému. V určitou hodinu odebrali se všichni do kostela na mši sv., po které opět v práci své pokračovali. Na počátku každé hodiny předříkával mistr předepsanou modlitbu nahlas. Některé hodiny musilo úplné ticho zachováno býti, jiné opět určeny k společnému hovoru o užitečných vědomostech, aneb k společnému pobožnému zpěvu, růženci aneb předčítání písma sv., aniž by se práce tím přerušovala. Čtvrt hodiny před obědem za úplného ticha každý pro sebe se modlil. Mezi jídlem předčítány zbožné knihy, a jednou za rok držány po tři dny duchovní cvičení (exercicie). V 9 hodin večer po společné modlitbě šli všichni spat. Každý den docházelo několik товаришů a učeníků do příbytků chudých a nemocných a do veřejných trestnic, kde opuštěné ošetřovali, rozličnými dárky občerstvovali a v pravdách náboženských vyučovali. V neděli a ve svátek byli všichni bratři dopoledním a odpoledním službám božím v chrámě sv. Pavla přítomni, načež následovala užitečná zábava v místnostech spolkových.

Co do kroje nosili bratři tmavozelené až na kolena sahající kabáty napřed zcela upiaté, s jednoduchým pláštěm tétéž délky ze šerky, na krku bílý límec s tak zvanými Mojžíšovými tabulkami, dále krátké tmavozelené spodky a bílé punčochy se střevíci, hlavu pokrývali kulatým černým kloboukem se širokou střešou.

A tak po čem dobrý Jindřich od mladosti byl toužil, znovuzrození a povznesení stavu řemeslnického, toho dojemnou vlídností, hlubokou zbožností a neunavenou snahou svou konečně dosáhl. Bůh patrně žehnal podnikům jeho, seslav jemu v baronu Rentim a v několika horlivých kněžích moudré rádce a činné pomocníky, a čeho ani králové ani úřady veřejnými zákony provést nemohli, provedl jednoduchý a skromný občan cestou bratrské lásky a příkladného života, vychvátiv tisíce ztracených bratří z náručí nevěry a mravní zkázy a učiniv z nich užitečné členy církve a státu. Mnohá léta vedl zbožný Jindřich oba spolky, jež moudrým a laskavým řízením ročně se

zmahaly, až konečně 9. července 1666 v 68 roce věku svého, milován od bratrů, ctěn a vážen od všech stavů zbožný a účinný život svůj dokončil. *hoden, aby všichni lidu-milové a příznivci stavu řemeslnického památku jeho v neskonale zachovali vděčnosti.*

P. Maximilian Krupský.

Buďte milosrdní!

Zpomeňte, děti přepychu,
když v radovánkách krev vám vře,
že často vašich u nohou
vyzáblá bída hladu mře.

Zpomeňte, že tom na zlatě,
v němž kypí nápoj šumivý,
i mnohá krůpěj krvavá
zedrané bída také lpí.

Že kdežto vašich ve síních
zazníval hlučný, skvělý ples,
ubohý žebrák zedraný
na vašem prahu hladem skles.

I ten byl člověk, bratr váš,
vždyť všech nás jeden otec — Bůh,
že dal vám statků v hojnosti,
splácejte bídě velký dluh.

Vždyť ničím nejste přední jich,
i váš i jich je stejný cíl:
ta krátká doba pobytu —
a hrstka hlíny za podíl.

A všechny Pán si povolá,
ať v cárech žil, ať v šarlatě,
ať tvrdou jenom skývu hryz,
nebo jidal na zlatě.

A každý pak si bude přát,
by Pán se nad ním slitoval,
jak on i druhdy v životě
k bližnímu svému lásku znal.

A proto dokud kyne den:
nuzného s prázdnem nezapud
a chceš-li najít *milost* pak —
sám dříve *milosrdný* buď!

Vojt. Pakosta.

Obžinky.

Příklad ze života od **Frant. Pravdy.**

III.

U Blažejovských mají po obědě. Čeládka dostala všeho hojnost, mohla si maso

i pečivo schovati, zbyly jí mimo bílý chléb ještě bělejší koláče, roznáší svou zásobu rodičům a příbuzným.

Chudá vdova v chaloupce najedla se také z Blažejovských kuchyně a i jiní žebráci a nuzáci nasýtíli se s jejich stolu.

Synáček Vojtěch buchtou oblažil malého Poláčka, a Studnickův Vít obdržel od něho kus masa, aby si na něm pochutnal ponejprv ve svém živobytí.

Všichni byli na požehnání, byli přítomni odpolednímu díkůčinění za úrodu zemskou, jež záleželo z litanií, modliteb a zpěvů.

V hospodě se začalo hráti a za krátkou chvíli bylo tam plno.

Mandelíkův Jan hejří, lije do sebe pivo, prohání se v kole s Koudelkovou Terezkou, vejská a zpívá.

Mandelíkovy dcery lítají hochům z ruky do ruky, mají na sobě druhé své nové šaty, večer obléknou třetí a do rána na nich vše bude pocucháno a roztrháno.

Mandelík otec sedí za stolem v přístěnku, dělá si dobrý den, vyprázdňuje sklenici po sklenici.

Vsudy panuje živý, hlučný a veselý hovor. Sousedé si vypravují, co sklídili, jak obilí sypá, co platí, spadne-li níž anebo vyleze-li výš. Každý má své náhledy, odporují, přisvědčují si a Mandelík je všechny překřičel.

Vstoupil do světnice sedlák Prokop Blažejovský, vede s sebou ženu, staršího syna Václava, dvě dcery, pacholka a děvečku. Vrátivše se domů z požehnání přistrojili se k muzice, otec hospodář je k ní sám vyzval a pravil a slíbil, že půjde s nimi a zapraví útraty. Však déle, než on tam bude, jich v hospodě nenechá a všichni musejí se chovati počestně a vzorně, aby si získali jeho spokojenost. Že je bude mít na pozor, je jim známo, přisedl do přístěnku k sousedům a matka zůstala u nich ve světnici.

Václav provedl napřed sestry, šlo mu to dobře, jim také, tančili, že bylo radost se na ně podívat.

Sestry mají šaty jednoduché, však čisté a pořádné, jedna je oblečena jako druhá a parády na nich není žádné. Obličej je jejich jsou krásné a spanilé, lesknou se jim oči, červenají se tváře, stkví a září se v nevinosti. Obě jsou velké jako bratr a otec, vysoká čela ukazují na rozum, usmívající se ústa prozrazují přívětivost a vlídnost a jeví veselost.

Václav je také vesel, vyrovná se všem

mužským, ačkoliv na sobě nemá hadrů od žida, nerozlívá piva, nedovádí a nehouká. Nedržel se pořád sester, bral k tanci i jiné dívky, vybíral si ty, co nebyly světačky a každá si s ním ráda skočila. Jejich bratři všímali si zase dívek Blažejovských, hlásili se k nim ti nejvzácnější tanečníci a bylo patrné, že je mají ve vážnosti a lásce.

Mandelíkův Jan dělá, jako by jich nebylo ve světnici, sestry jeho se vodí s Koudelkovou Terezkou a s jinými výšperkovanými pannami a na ně ani nepromluví. Ony jsou k jednomu každému zdvořilé, tančí se synem ze statku i s čeledínem a zástup hodných družek a přítelkyň, bohatých i chudých, je obklopuje.

Otec z přístěnku vycházel k matce se sklenicí a ona jim podávala pít, ale nechtělo se jim piva, žádaly vodu a děvečka jim ji donášela radujíc se z jejich společnosti.

Bratr a pacholek mají každý zvlášť nalito, nemusejí šetřit, ale přece marně a bez potřeby neutrácejí.

Jan se jim posmívá, ale nedělají si z toho nic, strana jejich je větší než Janova a proto se tento tak hned na ně neodvází.

Starý Mandelík v přístěnku doráží na Blažejovského a vytýká mu, že běhá v polích za lidmi, aby nezpívali a že každého nutí, modlit se a klečeti v kostele tak, jak on tam klečí a se modlí.

„Co je přlíš, to je přlíš,“ praví, „dělej si doma se svými co chceš, ale mým dej pokoj. Pořád se odvoláváš na Boha, i obzinky na Něj skládáš a nám je bereš. Což jsme nevzdělávali pole, nehojili, nesili?“

„Příteli,“ odpověděl Blažejovský, „já ti obzinky přeju, jsem také zde, mám ženu, děti a chasu s sebou. Chci si a chci jim udělati radost, že se mnou vzdělávali pole, jak jsi se vyjádřil, hojili, silili a klidili. To je zásluha naše a tvoje také, nech si, co ti patří a dej Bohu, což jest Jeho.“

„To já činím,“ míní Mandelík. „Anebo myslíš, že se nemodlím? Modlím se a chodím do kostela jako ty, ale zbytečností se varuju.“

Blažejovský v hospodě nerad mluvil o náboženství, ale sousedé se po něm dívali očekávajíc, co řekne a kterak odbyde Mandelíka. Opilý ještě nebyl nikdo, doufal tedy, že bez různic a bez hádek bude lze se vyslovit a že snad toho nebo onoho o užitečné pravdě přesvědčí.

I ptá se Mandelíka: „Co ti platí za zbytečnost? Pověz mi to upřímně.“

Mandelík to dobře nevěděl a vyblepl: „Ty tvoje kapitoly a verše.“

„Ještě jsem dnes žádnou kapitolu a žádný verš před tebou neuvedl,“ usmál se Blažejovský, „ale učiním to, bude-li třeba. Ty kapitoly a verše však nejsou moje, já je nedělám, nýbrž vybírám si z písma svatého a písmo svaté pochází od Boha. Tedy jim musíme věřit a je pravda, co dokazují. Na mně při tom nic nezáleží. — Než, mluvili jsme o obžinkách, co při nich zdá se ti zbytečné?“

„Že je mám vyseděti v kostele,“ horšil se Mandelík.

„To jest,“ opravil řeč jeho Blažejovský, „že máš více děkovati Bohu, chváliti a velebiti Ho než jindy. Tak je tomu v skutku a právě proto slavíme obžinky. Už jsem se zmínil, že mají dvě strany. Jedna patří nám, druhá Bohu. My jsme učinili své a Bůh učinil nesčíslněkrát tolik, abychom mohli kliditi. Za to Mu zajisté dlužni jsme díky a máme slavnost nejen doma, nýbrž i v kostele.“

„Rád bych věděl,“ prohodil potupně Mandelík, „jak Bůh nám dopomohl k plným stodolám. Jsem dobrý křesťan, ale prodati se nedám. Kdo se přičiní, má něco; kdo se nepřičiní, má málo anebo nic. Bůh nepřidá ani neubere, leda když nám — potluče.“

„Tak se přiznáváš,“ chopil se slov jeho Blažejovský, „že nám Bůh přece může ubrati a že se to stane, když nám potluče? Není to milost, že to letos neučinil? Anebo se snad chceš chlubit, že jsi nábožný, ctnostný, spravedlivý a že jsi nezasloužil, aby ti Bůh potloukl? Kdo z nás, co sklídl, smí pokládati za odměnu? Každý, i ten nejlepší, dopouští se hříchů a bez počtu jich napáchá za jeden celičský rok. Pro zásluhy naše nás tedy Bůh neušetril. Chléb, co máme, zachoval nám dle veliké dobroty své a jest to chléb milosti, jak jsem ho už dříve nazval.“

„Ano,“ přisvědčil jeden soused, „tam za lesy potlouklo, také nás to mohlo potkati a Blažejovský má dobře, že je to milost, když nás Pán Bůh zachránil.“

„On nás zachránil,“ pokračoval Blažejovský, „nejen od krupobití a potlučení, nýbrž i od přivalů a příšlivého moka, od mrazů a záhubných větrů, od sucha a škodlivého hmyzu. Tomu všemu jsme namáháním svým a opatrností svou se nemohli ubrániti.“

„Ba že ne,“ povzdechli si sousedé a Mandelík mlčel.

Blažejovský mluví dále: „Bůh zlé od nás odvrátil, milý sousedé, a dal nám dobré. Radovali jsme se z příznivého počasí, z

hojných dešťů, z teplého sluníčka. Byli jsme zdraví, nescházela nám síla vzdělávati zemi. A Bůh do země hned na počátku, hned při stvoření světa vložil moc, že se v ní zrno ujme, že v ní roste a tuto moc v zemi zachoval až do našich časů, až do letošního roku. Rceme s Davidem: „Ty, Bože, dáváš, aby rostla tráva dobytku a bylinu ku potřebě člověka, aby tak vyvodil chléb ze země.“

Mandelík se ptá úsměšně: „V které pak kapitole a v kterém verši je to psáno?“

Blažejovský mu odpověděl: „Je to psáno v žalmu 103., ve verši 14. a žalmy, jak snad víš, složil svatý David. Odvolal jsem se na to, abych ti dokázal, že úroda zemská pochází od Boha. Pochybuješ-li ještě, zpomeň si, že se modlívaš před jídlem: „Oči všech doufají v tebe, ó Pane, a ty dáváš jim potravu v čas příhodný, otvíráš štědrou ruku svou a naplňuješ všeliký živočich požehnáním.“ Já ještě přidám, co praví svatý Lukáš v Skutcích apoštolských 14, 16: „Bůh dobře činí s nebe, dáváje deště a úrodné časy, naplňuje pokrmem a utěšením srdce naše.“ Proto myslím a i ty musíš uznati, že máme dost příčin, děkovati Mu dnes při obžinkách.“

„Kdo si to dnes odbyde, má pak pokoj,“ zažertoval si Mandelík a obrátil se k Blažejovskému řka: „Ty jsi chytrák, jednou ranou porážíš strom a jiní do něho po celý rok tlučají.“

„Tlučají anebo netlučají,“ dí Blažejovský, „ale mají tukat a dnes mají začít slavně, jako na kámen základní. Kdo dnes zpíval žalm 102., 1. 2.: „Dobrořeč duše má Hospodinu a nezapomínej se na všechna dobrodiní Jeho,“ může a má proto přece, kdykoliv vstoupí do stodoly a kdykoliv vidí hromady na sýpce, volati a modliti se s Jakobem (1. kn. Mojž. 32, 10.): „Menší jsem všech slitování tvých a pravdy tvé, kterou jsi učinil s služebníkem svým.“ Tak nám to pověděl velebný pán v kostele.“

„Však ony ty hromady na sýpce nebudou tak velké a brozné,“ hádá Mandelík.

Jeden soused praví: „Žito málo sypá.“

Druhý: „Ječmena je letos méně než vloni.“

Třetí: „Máme pšenici smetivou.“

„A co z toho následuje?“ zkoumá Blažejovský. „Bůh nám nebyl nic dlužen, prosili jsme Ho a On nám dal almužnu. Co byste řekli o žebráku, který by se zlobil, že jste mu skoupě nadělili, a který by řektl, že od vás neobdržel víc? Zajisté byste ho nazvali nezdvořilým, neuznalým a ne-

vděčným. A nejsme my také takoví nezdvořilí, neuznali a nevděční žebraři, když naříkáme, že nám Bůh nedal dost? Co dal, dal nám z milosti, buďme s tím spokojeni a i za menší dar Mu děkujeme jsouce rádi, že jsme nevyšli s prázdnou, jakž ti tam za lesy, jimž potlouklo a jenž neklidili.“

„Zač ti Bohu mají děkovat?“ pokouší ho Mandelík.

Blažejovský se nedal mýlit a vyjádřil se moudře: „Bůh užívá všelijakých prostředků k spasení našemu. Někdy si nás chce naklonit a získati dobrotou, někdy je přísný a navštěvuje nás bídou. Jedno i druhé povzbuditi nás má k pokání. — Dal-li nám Bůh mnoho, s pohnutým srdcem vyznejme: „Je dobrotivý, stará se o nás otcovsky a my to nezasluhujeme, činíce před Ním zlého. Jak pak bychom mohli proti Němu se ještě prohřešiti? „Což nevíte,“ píše svatý Pavel k Římanům 2, 4. „že dobrotivost Boží ku pokání vás vede?“ — Dal-li nám Bůh málo anebo nic, děsme se: „Trestá nás za naše hříchy,“ a umíňme si, že se polepšíme, abychom opět byli hodni Jeho milosrdenství. — Tak v tom i onom pádu poskytuje nám Bůh příležitost k napravení se a my máme příčinu Mu děkovat. Komu neprospěla dobrota, tomu snad prospěje kázeň a zakusí-li neštěstí a bídu spravedlivý, má utvrditi se v dobrém, naučiti se důvěře, trpělivosti, lásce a mnohým jiným ctnostem.“

Sousedy omrzelo Blažejovskému odpovídati, poznali, že ví na všechno odpověď, a jen Mandelík ho ještě pošádil říka: „Proto ta mládež přece smí tančit a my staří se smíme napít?“

„Nic proti tomu nemám,“ jistil Blažejovský, „aby mládež při obžinkách si zatančila, jen když se při tom varuje zlého. Nenechme ji samu, bez dohlídky a bez ochrany. Ať se vyrazí počestně v přítomnosti otců a matek a když napřed vykonala, co povinna byla Bohu, může si mírných a nevinných radostí popřát.“

Blažejovský sousedům vyložil, že by si přál, aby obžinky pro mládež byly ještě veselejší a že veselejší by byly, kdyby se slavily způsobem národním, nějak významným. Proč bychom je nemohli odbývat z částky anebo zcela třebas venku pod širým nebem? Panny by přichystaly věnce a jeden velký by se zvlášť okrášlil. Staří s mladými činili by jednu společnost a ani děti by se nevytloučily. Hrál o zpívalo by se a leckdos by řečnil, přednášel básně, odříkával průpovídky. Také by hodní a pilní čeledínové

a dělníci všelijak se mohli vyznamenati a Blažejovský se smál, že i sám by si zatančil a dal přednost některým chudým děvečkám před bohatými dcerami selskými. Jídlo a pití by arcí nescházelo a spojenými silami větší pomoci by se dostalo nuzným.

„Svolíte-li, zkusíme to přes rok,“ navrhl Blažejovský, „a přesvědčíme se, jestli to půjde.“

„Co vy chcete, všechno jde,“ tvrdili sousedé, „jen jestli se nám z vůkolních vesnic nikdo nevysměje.“

„Na počátku se snad mnozí budou smáti,“ soudil Blažejovský, „ale přestanou brzy a přidají se k nám.“

„Sotva,“ pochyboval Mandelík, „každý se ti nedá od sklenice zahnat.“

„Ano,“ zpomněl si Blažejovský, „jsem ti dlužen odpověď na druhý díl tvé otázky, jenž zní, smíme-li se při obžinkách napít. Napít se smíme, ale opít se nemáme. Vezmi si za příklad zase žebračka. Dal jsi mu almužnu, on ji vzal, šel a opil se. Nebudeš ho proto zavržovat? Zajisté budeš a je to něco jiného, když lidé jako na poděkování za udělenou úrodu se opijí, pak křičí, dělají povyky, rozpustile a hříšně si počínají? Považ to a posuď, že Bůh s nimi nenaloží jinak než my s tím nevďečným žebračkem a dělej rozdíl mezi opit a napít se.“

Mnoho jich Blažejovskému přisvědčovalo a když záhy večer zaplatil a děti a čeledíny své odvedl domů, zdvihli se také a se svými pryč se odebrali, nechtíce již píti, aby se neopili.

Mandelík se nehnul, syn Jan také ne, oba se zdrhli tak, že o sobě nevěděli a mimo ně ochlastali se i jiní na mol.

Mandelíkovy dcery a společnice jejich vytrvaly až do bílého rána mezi opilci.

(Dokončení.)

Vira Kristova.

To umučení Kristovo
nedošlo k plné míře:
až po den dnešní křižují
jej v jeho svaté víře.

Však jako povstal oslaven
v den třetí Mistr z hrobu:
tak jistě vira vítězství
svou časem najde dobu.

A ve prach padnou na tváře
v hanbě a v ponížení
ti, kteří skutkem přispěli
k jejtmu umučení.

K.

DOPISY.

Od Českého Brodu 19. srpna 1871.

(Prvotiny kněžské v Poříčanech.)

Dne 6. srpna slavil v Poříčanech novosvěcený kněz V. své kněžské prvotiny. Jest on snad prvním, ježž dalo obyvatelstvo Poříčanské církvi Páně; neboť od nepamětných dob nebylo nikoho, kterýž by se co domácí touto důstojností honositi mohl. A proto právě chtěl lid domácí vůkolní oslaviti okamžik tak velebný, chtěl úctu i odanost svou ukázati nově posvěcenému Páně. Již od hodiny deváté spěchali jednotlivci i celí zástupové do chrámu a domu primiciantova, aby provoditi jej mohli na cestě k trůnu Beránkovu. Udeřením desáté vyšlo kněžstvo, oděno v roucha posvátná, z domu farního v počtu přehojném, aby odvedlo novosvěcence z domu otcovského do domu Božího.

Po příchodu do bytu primiciantova ujal se slova staříčský veledůstojný pan děkan Tuklatský řka: „Přicházím *Abraham*, abych odvedl *Isáka*.“ — Již na slova ta zarosily se oči všech přítomných. A když staříčský řečník vyčítal zásluhy rodičů o syna jejich, když připoměl zásluh svých o Isáka toho, ježž již v dětském mládí k Bohu vedl, když uvedl všem na mysl, jak svaté úroky ponese kapitál na obětovaný, když konečně vyběhl jej, aby přijal od rodičů požehnání: tu nikoho nebylo, kdo by dojat nebyl; pláč byl všeobecný. A v pláči tom, jenž nic jiného neznamenal, než vroucí díky Bohu za jeho milosti, veden byl primiciant do chrámu Páně. Tento, ač dosti prostranný, byl téměř přeplněn. Zde když veškeré kněžstvo kolem oltáře se usadilo a zazpívána byla píseň: Otče náš milý Pane, ujal se slova důst. p. farář ze Lstiboře, a obrav si za text slova písma: „Ty jsi knězem podle řádu Melchisedechova,“ ukázal, co jest kněz v poměru k lidem jiným a jaké jsou toho následky.

Na to následovala slavná mše sv., při níž provozována jedna ze skladeb Führerových. Ani při té nezůstalo jediné oko bez slzí, zvláště při kněžském požehnání, jež p. primiciant udílel. Žehnal těm, od nichž sám dříve žehnáván byl; žehnal důstojným bratřím svým, žehnal i lidu, prose Boha, aby neodjímal ruky své od nikoho. Ku konci pak zapěn zpěv ambrosianský: Tě Boha chválíme, v němž všickni Pánu díky vzdávají za lásku a dobrotu jeho.

F. B.

Z Nového Města nad Metují 16. srpna 1871.

(Dvoje prvotiny kněžské.)

Radostné a dojemné slavnosti dožili jsme se v neděli dne 6. srpna t. r., neboť dne toho první obět mše sv. obětoval Hospodinu novosvěcený kněz p. Antonín Svoboda. Počasí bylo překrásné a tudíž i účastenství zbožného lidu při tak řídké slavnosti ohromné. As o půl 10. hod. odebral se z děkanského chrámu průvod, v čele maje důst. p. děkana Novoměstského, do rodného domku novosvěcencova. Po přiměřeném oslovení p. děkana hnul se průvod zpět do chrámu Páně, kdež vstoupil na kazatelnu týž p. děkan a v řeči výtečně zpracované i přednesené poukázal na to, co lid katolický od duchovního a co naopak duchovní od katol. lidu očekávati může a smí. Při slavné mši sv. na to assistovalo 8 duchovních a rodičové i příbuzní přistoupili k stolu Páně, aby z rukou novokněze poprvé přijali chléb nebeský. Po mši sv. udílel primiciant shromážděným zástupům požehnání.

Za týden pak na to opakovala se táž slavnost primiční v nedaleké horské osadě Novém Hrádku způsobem neméně velkolepým. Slavil tu prvotiny své kněžské novosvěcenec p. Frant. Vogel ze Sněžného za účastenství nesmírného jak lidu tak i duchovních, jichž bylo 19, mezi nimiž i 2 ze sousedního Kladska. Kázání výborně přednesl důst. p. farář Novohradecký, pojednáváje o slávě a radostech, o strastech a utrpení stavu kněžského: — Slavnosti primiční zajisté přispívají nemálo k oživení a udržení vědomí církevního v lidu, k utužení svazku mezi duchovenstvem a věřícími zvláště za bezbožeckých dnů našich. A. M.

Z Charvátce v srpnu 1871.

(Oprava farního chrámu Páně)

Chci tobě, milý Blahověste, podati zprávu o právě dokončené vnitřní opravě našeho kostela. Starožitný náš kostel, jeden z nejstarších a nejpamátnejších v Čechách, byl právě od proslulého malíře p. Josefa Hellicha uvnitř obnoven a okrášlen. Pěknou památkou kostela jest přede vším malba na stropě pocházející z počátku předešlého století (dokončená 1733), sestavena a v celek uspořádaná od býv. faráře zdejšího, napotomního kanovníka pražského dp. františka Bartoně, jak svědčí chronograf v kostele (bohužel zabílený) a v zdejší pamětní knize: Depictum

sVb

Francis Hieronim Barton patris Pilnsensitvnc Locit et territorii Illivs CVrato.

Jednotlivá skupení maleb, kteráž dle výroku znalce p. Hellicha od více umělců zhotovena byla, chrámu Páně rovněž od rozličných dárců věnována jsou. (Tak čtou se pod jednotlivými obrazy jména dárců: P. Václav František Kondelík, hejtmán Zwolenowský, P. Dominik Suffnagl, správce Martinowský, P. Jakub Staněk, purkrabí Libochowický, a j. více.) Avšak nadací k zachování a udržení malby (500 zl. st.) založil výše dotčený dobrodinec chrámu dp. František Barton co kanovník metropolitní v poslední vůli své. († 20. února 1780.)

Jelikož malba ta postupem času již značně setřena byla, obnovena jest hlavně ponuknutím nyní již v Pánu odpočívajícího p. děkana Závského, který s vřelým oučastenstvím se věci té ujal, a o povolení k opravě na příslušných místech zakročil. Práci samu velmi dovedně vykonal od počátku jara s velkou pilností p. malíř Hellich.

Celek malby vyslovuje v 16 (velkých) obrazech (8 v presbyterium, 8 ve velké lodi) jedinou myšlenku, totiž oslavu blah. Marie Panny. Kolem oltáře vine se (nejprve) v pěti lunetách dvě a dvě andělů proužky v rukou držících a chválu Marie Panny dle textů Písne písní (2, 10. 13. 14.—6, 9.—4, 8) prozpěvujících.

Rada obrazů počíná s praotcem Mariiným Davidem, kterýž leží mrtev na loži (svém) a z jehož prsou (života) vyrůstla lilie překrásná, symbol to přesvaté Panny.

Obraz 2. představuje Sáru po boku Abrahama manžela svého, jejíž ona (I. Mojž. 18, 12.) Pánem nazývala: pod tím jest text z I. knihy Mojž. 12, 13. Obraz ten překrásný, představující Sáru neplodnou, která skrze zaslíbení porodila, jest zajisté překrásným a vzorným předznakem Marie Panny.

Obraz 3. vyznačuje způsobem důstojným a vhodným tajemství vtělení Syna Božího. Král Šalomoun klečí (na zemi) v zlatohlavu svém, (v purpurovém královském plášti) a před zrakoma jeho vznáší se na oblacích obraz přesvaté Panny, ona drží Božské dítě (Jesulátko) v lůně svém. Pod tím pak čtou se slova z III. kn. král. (9, 3.): „Posvětil jsem domu toho“ atd.

K tomu co *čtvrtý* připojuje se obraz dvou mužů nesoucích veliký brozen vína ze zaslíbené země, což vzhledem k Marii vyznačuje ovoce onoho zaslíbení, které světu přineslo vykoupení.

V *obrazu 5.* zračí se Mojžíš před hořícím keřem, v němž vyznačeno jest jméno Maria. Vyobrazení to ne neobyčejné zná-

zornuje Marii co od věčnosti vyvolenou matku Spasitelovu, na niž církev obrací slova z knihy Přísloví (8, 22. 23.) vyjadřující věčné a vznešené povolání její.

Obraz následovní (6.) předvádí nám bohobojnou, ctnostnou Judithu co předznak Marie, k níž lid v ouzkosti volá: „Modli se za nás, nebo žena svatá jsi.“ (Judith 8, 29.)

V dalším (7.) *obrazu* objevuje se spousta vod po (všeobecné) potopě světa, v pravo pak spočívajíc na hoře *archa Noemova*, přes níž klene se duha věstící zaslíbení Páně z (9. kap. 13. verše) první knihy Mojžíšovy. I zde překrásně zosobněna jest dennice vycházející, hvězda spásy Maria.

8. Řada těchto obrazů v presbyterium končí výjevem ze zjevení Isaiáše (2, 2.), v němž rovněž znázorněna jest Maria co hora domu Hospodinova.

Obraz (I.) ve velké lodi (9.) představuje Rut sbírající klasy, kterážto i rodem jest pramatí, i pokorou svou předznakem chudičké Marie Panny. (I. Rut. 2, 2.)

Obraz 10. vyznačující orodování Marie Panny (u Božského syna jejího) představuje Šalomouna na trůnu korunou ozdobeného, kterýž matce k němu přicházející vychází v ústretu se slovy (3. Král. 2, 20.): „Žádej, matko, neboť není slušné, abych odvrátil tvář svou.“

V *11. obrazu* Josue, k jehož slovu a prosbě Bůh div veliký koná, poukazuje způsobem nějakým na div a zázrak největší tajemství vtělení Syna Božího.

U prostřed lodě chrámové vznáší se zosobněno tajemství vtělení Syna Božího: anděl s knihou otevřenou, na jejíž stránce levé čte se: Kniha rodu Ježíše Krista, na pravé pak: jméno Maria; a pod tím nápis: „Z nížto se narodil Ježíš, kterýj slove Kristus.“ (Mat. 1, 16.)

Obraz 13. líčí událost z knihy Soudců (5, 24.): Jáhet držící v ruce hřeb a ukazující Barákovi spícího Sísaru. Žena tata, kteráž srdnatostí svou potřela nepřítele židovstva, jest předznakem Marie, kteráž rovněž skrze Božské materství své potřela hlavu hada ďábla a zlomila na věky moc jeho.

Obraz 14. Ahasver staví korunu na hlavu Esthery, kteráž povýšena skrze svou ctnost i skrze blahou přímluvu za lid svůj jest předznakem Mariiným (z knihy Esth. 2, 17.)

Obraz 15. zobrazuje sen Jakubův, řebřík vrchem nebes se dotýkající, což v přenešeném smyslu poukazuje na Marii

nebes královnu a milostivou prostřednici naši.

Obraz poslední pak zobrazuje zjevení sv. Jana na ostrově Pathmos, jež sám vypisuje slovy: Znamení veliké ukázalo se na nebi; žena oděna sluncem, a měsíc pod nohama jejíma a na hlavě její koruna dvanaácte hvězd. (Zjev. 12, 1.)

Toť jest tedy krátký popis památné malby, která jest sličnou ozdobou naší svatyně. Ó kéžby hluboký smysl a význam této malby dlouho a dlouho utkvěl v myslích našich a vznešený posvátných citů úžas budit v nás nepřestával, kéž by nám i celé osadě v brzce popráno bylo dočkati se té radosti, aby i pozadí chrámu, které ještě na obnovení čeká, dle prvotního nákreasu opraveno a tak církevnímu umění zachováno bylo. Díla tohoto mistrného provedení a šťastnému dokončení volám z plna srdce: Zdař Bůh! J. P.

Z Dačic na Moravě 13. srpna 1871.

(Instalace nového faráře vel. p. Jana Koutného. Farní chrám Páně.)

Dnes 13. srpna, v neděli 11. po sv. Duchu při nesmírném návalu lidstva, u přítomnosti čet. duchovenstva a rodiny pana barona z Dalbergu co kostelního patrona, odevzdána jest duchovní správa vel. p. Janu Koutnému od důst. p. děkana Bernardina Vávry, z jehož úst zněla slova: „Dámť já vám pastýře ze srdce svého, a onť vás spravovati bude učeně i moudře!“ Při slavnostním kázání a slavné mši byl chrám Páně přeplněn nábožnými věřícími, jako bývá jen o hodech Božích. V chrámě Páně tomtó, pokud mi známo, byl dnes osmý farář instalován, a sice od r. 1788, to jest v novém chrámu Páně u sv. Vavřince. Slovnítný topograf P. Volný praví ve své topografii, že okolo r. 1183, kde ponejprv místo Dačice v listinách se vyskytuje, toto nepatrnou vsí bylo a že téhož roku olomúcký biskup Peregrin tu chrám světil, který na to na farní povýšen byl, jemuž r. 1226 jakýsi kněz Martin za pastýře duchovního ustanoven byl. — Někteří však se domnívají, že chrám Dačický až do r. 1579 toliko kaplí byl, která k Bilkovské faře přidělena byla a dle vši pravdě podobnosti v r. 1579 od Albrechta Krajíře opravena a rozšířena jest. (Krajíř z Krajků, starodávny panský rod na Moravě a v Čechách. Volf syn prý Jiřího a vnuk Volfa Krajíře z Krajků, pán na Dačicích, usadil se též v Čechách, kdež měl naposledy Novou Bystřici; byl (1537) nejv. kancléřem a nejvyšším purkrabím království Českého.) (1552.) Nový

nynejší chrám farní dostavěn r. 1788; stojí takměř u prostřed města na tak zvaném starém hřbitově, obklíčeném překrásnými a mohutnými lipami, které za doby letní přelibým chládkem svým horko v svatyni umírňují. Olemován jest také pestrými květinami rozličného druhu a morušovými křovinami. Tento krásný a vznešený stánek Boží nestojí však ještě ani úplných 100 let; na jeho místě, jak jsme již zmínili, stál ještě r. 1775 dosti nepatrný kostel, který však během času již nepostačoval a neposkytoval důstatek místa pro věřící, když u větším se scházeli počtu. Z té příčiny obrátil se tehdejší farář a děkan (vikář) p. Jan Neulinger prosebně ku kostelnímu patronu p. hraběti z Ostenu, by jej přiměl k podniknutí stavby nové budovy a hle, po mnohých prosbách podařilo se horlivému duchovnímu správci, že obdržel povolení, by na témž místě, kde stál malý chrámek Páně, se stavěl nový ve spojení se starobyrou věží pocházející z roku 1586. Věž tato měla na hoře chodbu či galerii s bytem pro hlásného, která dle nápisu nade dveřmi a znaků se nacházejících v letech 1586—1592 za Oldřicha Krajíře z Krajků*) s velikým nákladem a z dobrého materiálu občany dačickými spojenými silami s tehdejší vrchností vystavěna byla. Jak knihy městské poznámku nesou na fol. I. a 7.: věž prý byla původně krásnou, vysokou plechovou kuplí ozdobená, která však v letech 1659—1664, 1668—1669— atd. bouří a bleskem velkou zkázu utrpěla.

Povolení k stavbě prostrannějšího nynějšího domu Božího, který by vyhověl potřebám věřících, dáno od nejd. kons. Olomúcké (7. červce. r. 1775). Následkem povolení toho byl kostel zbořen a ještě téhož roku 1775 dne 20. srpna působem co nejvíce slavným první základní kámen k novému chrámu Páně od řečeného patrona kostelního a jeho choti Ludovíky, svobodné paní z Dalbergu položen za přítomnosti četných farářů a kaplanů z okolí a celého tehdy velmi četného konventu Františkánského. I vedeno slavné procesí z panského zámku do starého kostela a téhož dne základní kámen k novému chrámu posvěcen. — Rychle a chutě se pokračovalo v stavbě, an nový chrám měl býti pomníkem hlásajícím potomstvu obětavost a zbožnost tehdejšího obyvatelstva a nevšední příklad dobrého

*) V Moravě trval rod Krajkův až do r. 1600, kdežto 18. čce. Oldřichem, pánem na Dačicích, J. M. C radou a soudcem zemským, synem Albrechta a Magdaleny z Vřesovic, po meči vyhynul.

pastýře pro budoucí nástupce jeho. Mezi tím časem konány veškeré služby Boží v klášterním chrámu Páně sv. Antonína Pad. — Stavba trvala 14 let a stála okolo 20000 zl., k čemuž důstojný farář Jan Neulinger přes 5080 zl. věnoval. Dne 1. června r. 1788 stál nový chrám v celé kráse své, jak jej dnes vidíme, a byl od řečeného p. faráře a děk. J. Neulingra k bohoslužbě posvěcen. Téhož dne 1. června stařícký kmet p. f. J. N. slavil své kněžské druhotiny, P. Anicet Montan, t. č. guardian kláštera dačického, měl slavnostní kázání — a jubilant konal oběť mše svaté, jak ji před 50 lety ponejprv přinesl Pánu všehomíra, za přítomnosti nescísného počtu lidí okolních. O něm v pamětnici fary Dačické na str. 319 stojí v latině psáno as takto: Jan Neulinger narozen ve Vyškově na Moravě (1750). Byl muž paměti hodný a slavný; jmění po rodičích v ceně 10.000 zl. zděděné věnoval na vystavení chrámu Páně sv. Vavřince a farní budovy. Zemřel 5 července r. 1792. Při bourání starého kostela nalezeny byly v kryptě dvě cínové rakve, které s povolením konsistoře byly na svícny a křtitelnici pro nový chrám upotřebeny. Délka tohoto chrámu velebného obnáší 22 a šířka 10 sáhů. Věž chová v sobě pět zvonů.

Dne 16. července r. 1871 dokončil p. Frant. Svítíl, varhanář z Nového Města na Moravě, velkolepou stavbu varhan při chrámu Páně farním sv. Vavřince. Dle znalečů varhanického ústrojí jest to dílo v skutku umělecké. — Výlohy se páčí přes 4000 zl.

J. E. Vitásek.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup dlí nyní na arcib. zámku v Světcí u Teplice, odkudž se asi 29. t. m. do Prahy navrátí a později do Rožmitálu odebere.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 27—30. srpna u sv. Bartoloměje (u Šedých sester), 31. srpna a od 1—3. září u sv. Petra a Pavla na Vyšehradě, od 4—7 září u Karmelitek na Hradčanech.

Ze Štýrska. Liberální noviny „Gratzer Tagespost“ zvěstovaly čtenářstvu svému dne 16. července b. r. tuto romantickou smyšlenku: „V městě Cilli jistý kněz z řádu Lazaristů študoval kázání v lese a tak hlasitě mluvil, že jemu i na větší vzdálenost rozumětí bylo. Jakýsi měšťan z Cilli zaslechl mimo jiné slova: Tu přichází ďábel! I chtěje týž měšťan provésti žert, dal

jednomu nádenníkovi 10 zl., rozkázav mu, aby se za čerta přestrojil a v kostele schoval; když pak kazatel svrchu zmíněná slova pronese, tu ať co čert vskočí do kostela a lid postraší. Kazatel v neděli skutečně v řeči své zvolal: Tu přichází ďábel! a v témž okamžení vrazil nádenník za čerta přestrojený od oltáře mezi lid a způsobil velké leknutí a hrůzu: několik babiček chytil za vlasy, a jinak zle řádil. Kazatel ustál v řeči své a celé shromáždění strachem trnulo, až posléze jedna stařenka v ďábloví poznala nádenníka jí známého. I svázali hned satanáša a brzy prý se bude muset zodpovídat před soudem pro zločin rušení náboženských výkonův.“ Korrespondent Vídenského „Kirch.-Ztg.“ se hleděl o pravdivosti té zprávy přesvědčiti a došel tudíž k otcům Lazaristům, odtud k soudu okresnímu a krajskému, ale nikdo o takové události nic nevěděl a ukázalo se, že to byla drze vymyšlená lež.

Ku zprávě „Grazer Tagespostu“ připojil „Freiburger Kirchenblatt“ ještě následující zajímavý dodatek: „Tagespost“ v čísle svém ze dne 16. července t. r. se domnívá, že z brusu novou a chytře vymyšlenou lež sdělila s čtenářstvem, ale jest na omylu; přišlať o 40 let pozdě se svou zprávou. Neboť již r. 1832 vytiskla „Augsburger Allg. Ztg.“ novinku zcela podobného obsahu těmito slovy: „Ze Štrasburku 20. února 1832. Jak hanebných prostředků někteří kněží používají k rozšíření nejhnusnější pověry, o tom budiž zde následující příklad uveden. Mezi největšími horlivci ultramontanství nachází se katolický farář jednoho lázenského místa v okrese Weisenburském (v dolním Elzasu). Týž zdá se míti zvláštní zalíbení v představeních dramaticko-náboženských. „Vy nechcete poslouchati svého duchovního pastýře“ — tak pravil v kázání k posluchačům svým — „nuže poslouchejte čerta; neníť již v pekle, nébrž chodí po zemi; on musí přijíti, když jej zavolám; skrze znamení sv. kříže mám nad ním moci. Jen sem přijďte příští neděli.“ — Lid se v bojném počtu v neděli do kostela sešel; tu zvolal farář v lavici sedě: „Ďáble, vejdi sem!“ Sakristie se otevřela a z ní vyšel čert oblečen jsa v hovězí kůži s rohy a ohonem, i vstoupil na kazatelnu. Tu se farář tázal: „Ďáble, kdo pak se nachází v pekle?“ Načež dutým hlasem čert odpověděl: „V mém pekle se nacházejí kacíři a židé.“ Tuto bídnu úlohu čerta neprovozoval však najatý sluha anebo kostelník, nýbrž sousední jeden fa-

rář. Již prý zadána jest žaloba u soudu pro to hanebné zneuctění posvátného místa. Jirchář, kterýž zapůjčil kůži, omlouvá se tím, že nevěděl k jakému účelu ji pan farář potřebuje. Událost tato tím více politování jest hodna, jelikož v tamější krajině obývají katolíci, protestanté i židé a tudíž se símě nesvornosti mezi ně rozselo. — Hned po uveřejnění této zprávy psal redaktor listu „Strassburger Correspondent“ katol. faráři v Niederbronnu: neboť jiného kněze se zmíněná zpráva týkáti nemohla, protože v okrese Weisenburském není jiného místa lázeňského. Farář Richard odpsal jemu takto: „Lháti a opět lháti od jakživa bylo heslem nepřátel církve. Ale v dřívějších dobách měl otec lži příčinu, aby s náhončími svými byl více spokojen nežli s těmi, kteří nyní dábské jeho zboží lidu vychvalují. Jindy se toto zboží s větší úlisností a chytrostí na krám vykládalo, teď ale se to děje způsobem na nejvýš nemotorným. Událost, o které mně píšete, jest zlomyslně vymyšlena, i musel jsem se jí zasmáti. Domnívám se, že tomu jen tací lidé věriti mohou, kteříž zasluhují nositi ony rohy, jež ďáblu v onom dramaticko-náboženském představení přiřknuli.“

Z Chorvátska. Nejdůstojnější biskup Ďakovarský Jiří Strossmayer oznámil oběžníkem ze dne 23. června t. r. svému duchovenstvu, že ustanovil zvláštní komisi, kteráž záleží z jednoho kanovníka, jednoho děkana a několika profesorův, aby sestavili v jazyku chorvátském ritual, jehož by se budoucně k výrokům bohoslužebným užití mělo. Budeť ritual tento zpracován zcela dle ritualu římského. Až dosavad užívalo duchovenstvo diecése Ďakovarské čtvera ritualů: Koločského, Ostřihomského, Zahřebského nebo Římského. Nový ritual Charvátský bude pak Stolicí apoštolské ku potvrzení předložen.

Z Německa. Mezi protestanty nabývá nevěrectví vždy širších rozměrův, obzvláště pozorovati lze, že návštěva chrámů víc a více přestává; blíž Frankfurtu nad Mohanem se nachází protestantská osada Niederrad čítající 1900 duší, z těch na nejvýš 10—12 v neděli a ve svátek chodívá do kostela. V den na nebevstoupení Páně přišli pouze dva osadníci do chrámu a na svatodušní hod Boží nedostavil se zcela nikdo, tak že se služby Boží ani konati nemohly. Obyvatelstvo si raději vyjde na procházku anebo do zvěřince, aby se tam na oraňutana co domnělého praotce svého dívalo, jak dí „Frankfurter Beobachter.“

— Některé noviny přinesly telegrafickou zprávu, že 5. srpna biskup Paderbornský dr. Konrad Martin byl zatknut a na pevnost Mindenskou zavezen. Zpráva ta byla pouhým výmyslem Badenského „Landeszeitungu.“ Týž biskup nastoupil dne 12. srpna visitační cestu do dekanatu (vikariatu) Bielefeldského, ve kterémž se také pevnost Mindeny náhodou nalezá.

Z Badenska Dne 4. března t. r. zesnul v Pánu na zámku svém Hugstetten nedaleko Frýburku svob. pán *Jindřich z Andlar-u*, jeden z nejstarších a nejstatečnějších obhájcův církve katolické v Německu. Narozen r. 1802 sloužil od r. 1821—25 ve vojstě badenském; 1826 stal se vládním radou ve Frýburku, ale brzy vystoupil ze služby státní a oddal se zcela službě církve katolické. Již r. 1833 zvolen za poslance do první komory badenské zůstal po všecka léta výmluvným, neohroženým a obratným vůdcem strany konservativné a katolické. Valné sjezdy katolických jednot bez mála každoročně navštěvoval a třikráte byl při nich zvolen za předsedu. I v oboru literárním velmi prospěšně působil důkladnými spisy obsahu politického i náboženského. — Téhož měsíce března dne 12. zemřel v Karlsruhe jiný věrný syn katolické církve, ředitel velkovévodského archivu dr. Frant. Jos. *Mone*. Narozen r. 1796 v Mingolsheimu študoval od r. 1814 v Heidelbergu a stal se r. 1817 docentem, 1819 mimořádným a 1822 řádným profesorem dějepisu. Roku 1827 byl co profesor statistiky a dějin politických povolán na novězřízenou katol. universitu do Lovaně, odkudž se r. 1831 do Heidelbergu navrátil; r. 1832—35 redigoval „Karlsruher Zeitung“ a r. 1835 jmenován byl tajným radou a řiditelem zemského archivu, kterýžto úřad s neunavnou bedlivostí až do r. 1868 zastával. Vydal četné a velmi důkladné spisy, mimo jiné i latinské hymny středověké; latinské a řecké mše od 2—6. století; původní dějiny země Badenské a mnoho jiných, spisů obsahu dějepřávného i politicko-církevního.

Z Říma. Na počátku července t. r. byla překrásná svíce vosková přinesena do Vatikánu; doručitel její vyslovil prosbu, aby hořela při mši sv., kterou papež slouží. I bylot přání jeho vyplněno; leč nepostavili ji na oltář, nébrž do postranného koutku kaple papežské. Sotva však Pius IX. rozžatou svíci spatřil, ihned rozkázal, aby byla shasnuta. Po mši sv. kázal, aby svíci přinesli k němu a tázal se, od

koho byla darována; nikdo však bezpečně odpovědi dát nemohl. Pročež velel papež svíci rozříznouti; a hle, když na několik kusů rozdělena byla, objevila se v ní puma Orsinovská; Bůh i tentokrát chránil Pia IX.

— Samy liberalní noviny italské zvěstují, že některé cizí mocnosti naléhají na vládu italskou, aby palác kvirinalský navrátila sv. Oci Piu IX. Při tom se další zpráva rozšiřuje, kteráž dí, že vláda hodlá zakoupiti villu Medici na hoře Pincio, jakož také klášter ss. Trinita de Monti a na tom místě vystavěti palác královský.

— K volbám administrativním, které se dne 30. července v Římě konaly, dostavili se pouze 1994 voličové, ač se k volbě oprávněných občanů 7864 čítá. Z toho lze posouditi, jakým sympatiím se italská vláda ve věčném městě těší.

Z Itálie. V městě Bologně stál dne 19. července t. r. před soudem dr. Acquaderni, jsa obžalován proto, že zařídil loterii k dobročinnému účelu, při kteréž hlavní výhrou byla tabatěrka od Pia IX. k tomu cíli darovaná. Obžalovaný se hájil všemožně odvolávaje se na to, že loterii podniknul teprv tehdy, když se u kvestury dověděl, že podniknutí takové nikterak nečelí proti zákonům italským. Nicméně byl dr. Acquaderni odsouzen ku peněžité pokutě 160 lir a mimo to redakce oboulistův „Il prigioniero apostolico“ jakož i „L'Eco della Juventù Cattolica“ odsouzeny jsou každá k pokutě 51 lir a to z té příčiny, že dotčenou loterii schválily.

— Dne 8. srpna bylo odbýváno tažení losů známé loterie zřízené od dra. Acquaderni; jelikož ale tento advokát se ve vyšetřování soudním nachází, nemohlo se tažení losů předsevzítí na půdě italské, nebrž stalo se to v malé republice San Marino. Tabatěrku od Pia IX. darovanou vyhrála jakási dáma z jižní Ameriky, kteráž se nějaký čas v Římě zdržovala a na loterii tuto 100 lirami přispěla.

Ze Švýcarska. Před nedávnem uveřejnil biskup svato-Havelský ve Švýcarích, dr. Greith obšírný pamětný spis, ve kterémž pravdivě vylíčil veliká utrpení a pronásledování, jež od mnohých let zakoušeti musí církev katolická ve Švýcarsku. Týž spis podepsán jest ode všech biskupův švýcarských a byl zaslán spolkové radě do Bernu, kteráž zamýšlí právě nyní předsevzítí revisi celé ústavy spolkové. Stěžujíť biskupové na to, že většina protestantská ve sborech zákonodárných dává předpisy a zákony katolické menšině, že církevní ústavy vcho-

vávací byly zrušeny, že se osadám farními ukládají tresty za to, pakli biskupa svého slavně uvítaly; výbory obecné taktéž trestu propadají, pakli policejním násilím nezamezily konání církevních slavností. Jestli některý majitel domu dovolí, aby se v soukromém příbytku konati mohla májová pobožnost, upadá v pokutu 100 franků a každý účastník v pokutu 4 franků. Aargavská vláda zakázala katechismus diecéšní z „mravných, náboženských a pedagogických důvodů.“ V Soloturnu i Argavě rozhoduje vláda o přijetí či nepřijetí, vysvěcení či nevysvěcení kandidátův stavu kněžského. V Turgavsku byly veškery katolické školy potlačeny. — Za příčinou tohoto pamětného spisu dostalo se švýcarským biskupům soustrastných přípisův ze všech dílů světa katolického, Také nejdůstojnější p. kardinal arcibiskup Pražský, kníže ze Schwarzenbergů zaslal velmi laskavý přípis biskupu sv. Havelskému, v němžto praví: „Pamětný spis švýcarských biskupův objevil zrakům našim velikou pohromu systematického pronásledování a porobení církve. I musím Vaší důstojnosti biskupské vyznati, že ač velké jsou nesnáze, jimž nyní církev v Rakousku podlehá zejména v oboru veřejného života, svazku manželského a školství, přece nedosahují onoho stupně bezpráví, jak to ve Švýcarsku se děje.“ Ku konci listu vyslovuje p. kardinal naději, že se podaří zaplašiti předsudky, z nichž osočování církve obyčejně vyplývá a že církvi navrácena bude úplná svoboda, kteráž jest nejbezpečnější zárukou blaha národův i státův.

Z Francie. Dne 25. července t. r. byl prudkým požárem uchvácen palác arcibiskupský v městě Bourges, a v několika hodinách lehla velká část budovy popelem, zejména komnaty arcibiskupa Latour d' Auvergne s mnohými skvostnými předměty, knihami, rouchy biskupskými atd. byly ohněm stráveny. Dle došlých zpráv utrpěl arcibiskup pouze na nárádi a mešních rouchách škodu půl milionu franků. Také velká část knihovny městské, 16000 svazků čítající, kteráž v paláci byla uschována, jest zničena. Archivy a pokladny diecéšní se zachovaly; také velkolepý chrám stoličný zůstal bez porušení. Škoda na budově arcibiskupské způsobená páčí se na 800.000 franků.

Ze Savojska. Před nedávnem zemřel v Savojsku slovutný spisovatel katolický abbé Martinet. Byltě synovcem arcibiskupa Martineta z Chambery, universita Turinská udělila mu diplom doktora theologie, načež

se stal profesorem při semináři kněžském. Po několika letech se odebral na spustlý zámek Beaufort a tam sepsal 22 spisů ve 37 svazcích, z nichž některé i do cizích jazyků byly přeloženy.

Ze Švédska. Jakou snášelivost provozují protestanté švédští, o tom podává následující příběh zajímavé vysvětlení. Jan Felldin, rodem luterán, byl přede 2 roky členem tělesné stráže královské v Stokholmě. I pocitív v sobě jakousi vnitřní touhu seznati učení katolické církve, opatřil si katolické knihy a čítal v nich pilně. Soudruhowé jeho však, jakmile knihy ty v rukou jeho spatřili, násilně mu je vydrali a nohama po nich šlapali. Když si Felldin stěžoval u svých představených, dáno mu za odpověď, že pachatelé jsou fanaticové a sprostáci, jimž hanebné noviny hlavu pomátly. Felldin stal se poddůstojníkem, ale za přičinou své náklonnosti ku katolické víře byl opět sesazen. Tudíž požádal, aby byl z vojska propuštěn a jemu dovoleno jinde do vojska vstoupiti. I byl přijat do papežské armády v Římě a v brzku za důstojníka povýšen; vyznamenán byl několika čestnými penězi a křížem řádu sv. Řehoře. Dřívější jeho general ve Stokholmě nezapomněl na statného jinocha, i psal mu několikrát do Říma vyzýváje ho, aby se do vlasti navrátil, že prý hned zase v počet vojska švédského přijat bude a sice tím spíše, ješto vlada každoročně vynakládá mnoho peněz na ten účel, aby několik mladých důstojníků do cizích zemí vyslala, by se prospěšnými vědomostmi obohátili. Když byl Řím v září 1870 od italského vojska dobyt, navrátil se Felldin do Švédska a přišed do Stockholmu chtěl služby své vlasti věnovat. Ale on se navrátil co katolík a to bylo jeho neštěstím v očích všech hodnostářů vojenských. Sám korunní princ Oskar mu řekl, že by jej s otevřenou náručí opět do vojska přijal, kdyby se byl nedal na víru katolickou. Nyní však že jej přijmouti nemůže, ješto prý celý sbor důstojnický vystoupením svým hrozí, pakli by jediný katolík důstojníkem byl jmenován.

Z Anglicka. Jistá paní v závětu svém odkázala značné pozemky katolickým kostelům v Newportu a Brighthoně, pak klášteru dominikánskému v Carisbroke a milosrdným sestrám v Selly Oaku blíž Birminghamu. Odkazy oběma chrámům učiněné byly uznány za platné; leč pochybnost vznikla o tom, zdali také odkaz klášteru katolickému učiněný za platný považovati sluší. Místokanclér anglický v Londýně

rozhodnul spornou otázku v ten způsob, že odkazy klášterům učiněné za platné prohlásil.

Z Cařihradu. Katolický misionář kněz Theodor Thiele takto píše o jedné cestě, kterou podnikl do vesnice, jenž asi půldruhé hodiny od stanice misionářské v okolí Cařihradu jest vzdálena: Seděl jsem na voze od 4 koní taženém, maje rochetu a štolu a v rukou drže velebnou Svátost. Vedle mne byl ministrant se svítilnou a zvonkem. Cesta byla špatná, vůz s jedné strany na druhou se kolíbal a bláto až na rochetu vystřikovalo. Po pravé straně jel na koni dozorce statku, křesťan, s ručnicí po boku, po levé straně hospodářský úředník, žid, taktéž ozbrojený, na před jeli koňmo dva mohamedánští četníci od statkáře najatí, ozbrojeni jsouce mečem, dýkou a karabinou. Asi 80 nemocných zaopatřil jsem sv. svátostmi; měli skoro všickni stejnou nemoc, t. j. nesmírný hlad. Žádný z nich nespátril lékaře; neboť lékařové ve vzdálenosti 3 hodin bydlící nechtěli k žádnému nemocnému jíti leč za velké peníze. Mezi tím ještě, co jsem ve vesnici meškal, čtyři zemřeli; byla mezi nimi též 18letá dívka, kteráž čtvrt hodiny před smrtí slabým hlasem prosila nemocného otce svého říkouc: „Otče, milý otče, nemůžeš mi dáti malý kousek chleba?“ Otec v zoufalosti své jí odpověděl kletbou. Za chvíli dívka ještě zvolala: „Otče, nemáš tu nějakou svíci? já umírám.“ A za chvíli skutečně duši svou Bohu odevzdala. Nelzeť mi ani vypraviti, kterak mi srdce krvácelo, když jsem na to patřil. Kéž bych byl nejen milostí nadpřirozené, ale i časnou pomoc ubohým těm lidem poskytnouti mohl! Několik zlatých jsem sice s sebou měl, ale což jest to na takové množství? Mnozí z nich ovšem sami bídu svou zavinili, nechtíce pro vrchnost pracovati leč pod tou výminkou, když dostanou větší plat, a když vrchnost požadavkům jich nevyhověla, raději se odhodlali hladem zahynouti než pracovati. Vynasnažil jsem se všemožně působiti, dorozumění mezi nimi s jedné a s vrchností s druhé strany, ale odejel jsem bez naděje dobrého výsledku.

Z Ameriky. Ve Worcestru v státu Massachusetts byl dne 9. července vysvěcen chrám bl. Marie Panny pro katolíky francouzské. Obřad svěcení vykonal p. biskup O' Reilly. Budova ta bývala před tím chrámem sekty Metodistův.

— *Z New-Yorku.* Dne 13. července konali protestanté v Novém Yorku veřejný

průvod, kterýž nemile se ukončil. Protestané irští čili tak řečení Orangisté vždy a všady se vyznačili svou nesháselivostí; a tak i letos, chtěli veřejným průvodem oslavit vítězství, které dobyl protestantský princ Vilém Oranský (jenž se stal později králem Irským pod jménem Viléma III.) naproti tehánu svému, katolickému králi Jakubu II. leta 1690; chtěli tedy protestanté oslaviti porážku katolíkův Irských. Ješto se bylo obávati, že Irčané katolíci v New-Yorku přebývající nebudou se na pohanění své svaté víry lhostejně dívati, zakázala policie zamýšlený průvod. Leč přece se protestantům rozličnými hrozbami podařilo vynutiti přivolení úřední ku konání průvodu. Katolíci kněží všemožně se vynasnažili, aby svěřenců svých k pokoji a smířlivosti napomenuli; leč navzdor tomu stala se přece mezi oběma stranami krvavá srážka, při kteréž 31 osob bylo zabito, 175 poraněno a 210 zatknuto.

— V listech Amerických dočítáme se přečetných zpráv o slávě, sjakouž se ve všech větších městech konalo 25leté jubileum Pia IX. Tak v Milwaukee byl den 16. června oslaven osvětlením a 100 ranami z děl; ve Washingtoně mimo jiné také palác generala Shermana byl skvostně osvětlen; ve Mishawaka (v Indianii) střeleno s děl a konán slavnostní průvod s pochodněmi; v Calvary (ve Wiskonsinu) bylo osvětlení velmi skvělé; v Toledu (ve státu Ohio) střelba z děl a průvod s pochodněmi jehož se 3000 mužův účastnilo.

Paběrky.*)

34. „Augsb. Allgem. Zeitung:“ O protestantských misionářích.

„Postavení misionářů (protestantských) v Turecku nevyžaduje takové obětavosti, jak si to snad pobožné paničky představují; a mnohý veleučení, ale špatně placený vesnický farář by asi s trochu závistivým povzdechem pohledl na svého křesťanského kollegu, jehož služné 2000—3000 tolarů obnáší, jenž v nejkrásnějším domě městském přebývá, stůl plný lahůdek, dvůr plný krocanů a kapounů má. Ještě lépe vede se apoštolům od anglické misijní společnosti pověřeným. Jsou skvěle, až i 1000 lib. šterl. placeni, oddávají se všem rozkošem, chodí na honbu, pijí nejvýbornější vína, zkrátka,

mají panské živobytí, a nepracují při tom pranic aneb na nejvýš jen k svému vyražení. Jacísi dva páni, pokřtění židé ze Schneidemühlu, obrátili za celý čas svého desíletého působení v Bagdadu, kde se dvacet tisíc synů Jakubových a šest tisíc východních křesťanů nalezá, pouze jedinkého Žida, a to — svého sluhu na evangelickou víru. Utýraní misionáři stěžují si při sklenici sherry na zatvrzelost lidskou: při tom ale při všem zůstávají přece jen při svém náhledu, že čas kazby ve školách a po ulicích již minul, a kdo má chuť stát se protestantem, že má se u nich dořaditi s poklonou. Hlavní podmínka pro misionáře jest, aby byl ženat; umře-li mu žena, musí se neprodleně znovu oženiti, a obdrží k tomu účelu delší dovolenou do své vlasti. Misionáři amerikánští obdrží celou výbavu a mnoho dobrých a užitečných věcí od společnosti, a sice tak hojně, že jakýsi pan Parson mohl do Sivassu vjížděti s dva a padesáti pod břemenem se prohýbajícími mezký.“ (Augsb. Allg. Zeit. 7. Nov. 1862., Beil.) — Ký div, že při takovém stavu protestantských misíí sami misionáři protestantští jsou přesvědčeni, že „papeženci zvítězí?“ (Calwer Missionsblatt, 1845. N. 1.)

J. B—k.

35. *Filosof Kant o samospasitelné církvi.*

„Katolická církev mluví ve větě: „Mimo církev žádná spása“ důsledněji, nežli protestantská, když tato praví, že může kdo i co katolík býti spasen. Neboť je-li tomu tak, praví Bossuet, volí nejistěji ten, kdo se k prvnější přidává, jelikož přece žádný člověk nemůže chtít býti ještě spasenějším nežli spaseným.“ (Kants Werke, X. str. 316.)

J. B—k.

Literární oznamovatel.

— „Časopis katol. duchovenstva.“ Svazek 5. obsahuje pojednání: Opět o darvinismu (prof. M. Procházka); obřady sv. týdnu v Římě; consignace paschalné, některá pravidla kazatelská. V Kronice: Škola nynější a pastorage; legitimace „per rescriptum“; opět o zápisu dítky vdovy do křestní matriky; má-li se duchovní správce účastniti v zřizování potravních spolků? O hřebenech liturgických. V liter. oznamovateli schválena Desoldova modlitební kniha „Svatý Alois.“ — Sešit 6. vyjde 7. října.

— „Poutník.“ Kalendář pro katolíky na přestupný rok 1872. Ročník IV. Vydavatel Antonín Skočdopole, doktorátu v bohosloví kandidát, professor na bohosloveckém ústavě

*) Opravy: V č. 18. str. 285 má státi v 1. sloupci ř. 13. zdola Parisius, a v 2. sloup. ř. 9. shora Virchov. V č. 22. v čl. „Autorita církve“ ku konci místo se lekati má státi klekati.

v Budějovicích, bisk. notář. V Budějovicích. Nakladem vydavatelským. Tiskem Jana Kru-
pičky a spol. S titulním obrázkem biskupa
Stroszmayera a mnohými vyobrazeními. Obsa-
huje mimo část kalendářní a výroční trhy 128
stran zábavného a poučného čtení, v němž vy-
niká Pravdova povídka: „Hodná matka a ne-
hodný syn; o sv. Janu Nepomuckém; osiřelé
dítky v Londýně; pravá osvěta; sedlák Ke-
rouch; o včelách a t. d. Též v úpravě učinil
„Poutník“ značný pokrok. Vydání jest dvojí;
větší za 50, menší za 38 kr. Obchodníci mají
(zvláštní výhody).

— „*Posvátná kazatelna*.“ Svazek 10.
(na měsíc září) obsahuje duch. řeč o slavnosti
jubilea sv. Otce Pia IX. d. 18. června 1871;
řeč při představení osadě nového ředitele kůru;
na slavnost sv. andělů strážných; na ned.
XIV. po sv. Duchu o opilství; na slavnost
narození bl. P. Marie: Narození svého užití
musíme, chceme-li tělesnou smrti k životu věč-
nému zrozniti býti; na ned. XV. po sv. Duchu:
1. o lásce mateřské, 2. o modlitbě za obrácení
hříšníka; na slavnost jména P. Marie: Obrazy
Marie P. chvalitebny a užitečny jsou; na ned.
XVI.: Pomlouvač. dopouští se hříchu proti
Bohu, bližnímu a sobě; na ned. XVII.: Nač
se tázali fariseové P. Ježíše a nač se jich tá-
zal P. Ježíš; na slavnost sv. Václava: 1. o
povinnosti představených, 2. život sv. Václava,
muč. Páně a patrona země České, a z něho
naučení pro nás.

— „Hlasy katol. spolku tiskového.“
Rok 1871. Číslo 3. přináší: „*Radosti a ža-
losti papeže Pia IX.*“ Na památku jubilea
papežského 16. června 1871 vydal B. M. Kul-
da, sídelní kanovník Vyšehradský. Str. 59. —
Číslo 4.: „*Úvahy o svatém Janu Nepomu-
ckém.*“ Sepsal Tomáš Novák, kaplan v Lužci
u Mělníka. Dílo poctěné cenou, vypsanou v
„Blahověstu“ r. 1870 čís. 23. na str. 360 a
361. Str. 103. Oba sešity nakladem katol.
spolku tiskového. V Praze 1871.

— „Výbor spisův dramatických.“ Díl
XIV.: „*Sedmašedesátníci.*“ Národní fraška
ve 3 jednáních od F. F. Šamberka. Nakladem
kněhkupectví I. L. Kobrova. V Praze 1871.
Str. 64.

— Kněhkupectví B. Stýbla chová na
skladě a na požádání na ukázkou zasle první
sešit nového illustrovaného a laciného vydání
výborných spisů Bolandenových: „*Conrad von
Bolandens Gesammelte Schriften in illustrir-
ten Volksausgaben.*“ 1. Heft enthaltend „Lu-
thers Brautfahrt.“ S obrázkem. Čtvrté oprá-
vené vydání. V Řezně u Pusteta. Str. 96.

— „*Josef Wenzig*, spisovatel český,

pedagog a básník.“ Životopisný nástin. Sepsal
Fr. A. Urbánek, redaktor „Věstníka biblio-
grafického.“ Vyňato ze „Slovníka naučného.“
V Praze 1872. Nakladem kněhkupectví I. L.
Kobra. Str. XII.

— „*Otčenáš* (modlitbu Páně) ve všech
nynějších slovanských nářečích písmem ruským
vydal na velikém archu F. J. Jezbera v
Moskvě.

— „*Učitel ve francouzském zajetí.*“
Velká původní činohra pro děti ve čtveru je-
dnání od Františka Pravdy. S nápěvy od V.
Kratochvíla a V. Frimla. Druhé, opravené vy-
dání. V Praze 1871. V komisi kněhkupectví
Theodora Mourka. Str. 60. („Divadelního
ochotníka pro mládež“ svazeček III.)

— „*Národní kalendářik tobolekový* pro
1872.“ Ročník III. V Praze. Kněhkupectví I.
L. Kobrovo. Miniaturní vydání kalendáře do
tobolek i nejmenších.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenání jsou:

- p. Dr. Vincenc *Náhlovský*, c. kr. řádný, pro-
fesor theologie, t. č. dekan sboru profe-
sorského, obdržel nejvyšším rozhodnutím cí-
sařským titul a hodnost *vládního rady* s
prominutím předepsaných poplatkův;
- p. Antonín *Mládek*, vikář Votický a farář v
Arnoštovicích, jmenován osobním děkanem.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Matěj *Bláha*, administrator v Slušticích,
stal se farářem na Hradešíně;
- p. Vojtěch *Pakosta*, neqm. za kaplana do Čer-
nošína.

Upřazdněné místo:

Sídelní kanovníctví při starobylé kapitole krá-
lovské na Vyšehradě od 16. srpna 1871.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Jos. *Procházka*, farář v Besenících, 16.
srpna (nar. v Týně nad Vlt. 11. srp. 1825,
vysv. 29. srpna 1850).

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Jan *Brejcha* za kooper. v Petrovicích;
- p. Jan *Černý* za kapl. ve Vodňanech;
- p. Jan *Grill* za kapl. v Krumlově;
- p. Moric *Haissak* za koop. na Kunžvartě;
- p. Frant. *Holub* za koop. v Staších;
- p. Jan *Kamarýt* za kapl. v Blovicích;
- p. Aug. *Kohout* za kapl. v Kadově;
- p. Mat. *Kolář* za koop. ve Volmavě;
- p. Tomáš *Kouba* za proz. kapl. v Březnici;
- p. Jan *Kypet* za kapl. v Blovicích;
- p. Jos. *Novotný* za kapl. v Soběnově;
- p. Frant. *Pehr* za kapl. v Horčicích;
- p. Tom. *Pelnář* za kapl. ve Všerubech.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. arcib. semináři
čís. 190—1.

Expedice:
v katol. kněhkupectví

B. Stýbla
na sv. -Václavském
náměstí, čís. 786-II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdříve v
měsíc.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
na rok: 2 zl. 50 kr.
na půl: 1 zl. 80 kr.

Po poště:
jenom v expedici
Celoroč. 3 zl. — kr.
půlroč. 1 zl. 55 kr.

Předplaceni čtvrt-
letní se nepřijímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy.“ (Přísl. XIV. 24.)

Úvahy na neděle a svátky celého roku.

LVIII. O narození Panny Marie.

1. Sv. Církev prozpěvuje dnes: „Narození Marie radost zvěstovalo všemu světu; nebo z ní se narodil Ten, jenž zrušiv zlořečení, dal požehnání a zahubiv smrt, obdařil nás životem.“ (Antifona). Tudíž radujeme se dnes br. a s. m. z narození Marie Panny; však hledme také, aby požehnání, ježto nám Maria již co dítě přinesla, na nás nebylo zmařeno. —

2. Což pak dnes Marii, milé matce své ke dni narození jejího za dar podáme? Zlata a stříbra ona nežadá; za to ale čisté, pokorné a upřímné srdce: srdce, ježto by se srdci jejímu podobalo, srdce plné lásky a horlivosti, a plné živé vroucí touhy, abychom ji následovali. Takové srdce chceme jí dnes v obět přinést. Jak radostný pro ni, jak milý a příjemný bude jí takový dar! —

3. Dále o narozeninách božské matky naší budme pamětlivi svého vlastního narození. Kdyby se nám Maria nebyla narodila, snad bychom všickni byli zahynuli; neboť je Matkou našeho Spasitele a Vykupitele. — Děkuje tedy Bohu, že nám Marii dal; však snažme se tak býti živi, abychom ze života svého se mohli radovati, by se nemohlo říci o nás: „Lépe, aby se byl nenarodil!“ (Mat. 26, 24.) „Synu, nezapomínej na zákon můj a přikázání mých ať ostříhá srdce tvé. Dlouhosti zajisté dnů i let života i pokoje přinesou tobě.“ (Přísl. 3, 1. 2.) „Hledejte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho.“ (Mat. 6, 33.)

4. Velmožové tohoto světa o svých narozeninách štědřejší bývají v rozdávání darů, v udílení milostí; nic nepochybujeme,

že i Maria, matka božská i matka naše, ač vždy je hotova nám vyprošovati milosti u svého milého Syna, že zvláště dnes, v slavný den svého narození, je nám náchylna, i ochotna vyslyšati prosby naše, ač bude-li zač prosíme, k našemu spasení. Proto dnes s obzvláštní důvěrou k ní se utíkejme a vroucně ji prosme, aby nám vyžádala, bychom se upřímně k Bohu obrátili, opravdu se polepšili, v milosti Boží do konce setrvali a s ní se jednou v nebi radovali.

LIX. O slavnosti jména Panny Marie.

Dnešní sváteční evangelium (Luk. 1, 26.) obsahuje pozdravení andělské. Anděl Páně pozdravil Marii: „Zdrávas milosti plná, Pán s tebou, požehnanás mezi ženami.“ — Kdykoli tedy jméno Marie vyslovujeme, připomínáme si přednosti a milosti, jimiž Maria od Boha byla obdařena, a ctnosti, jakými byla ozdobena.

a) Maria je jméno Panny nejvznešenější a nejdůstojnější; anť nade všechny dcery lidské povýšena stala se matkou Syna Božího. Pro tuto důstojnost ji andělé a svatí po Bohu nejvíce ctějí. Také církev sv. Marii, jakožto matku Stvořitele a Spasitele po všechny věky ctíla a velebila; sv. učitelové církevní, jako; Ambrož, Augustin, Bernard, Frant. Sales. a j. Marii v kázáních a zpěvích vychvalovali a zakladatelé klášterů Marii za patronku a ochránkyni řádů vyvolili. Církev ku počtě Marie Panny zakládá chrámy, kaply a oltáře, věší obrazy, staví sochy a ustanovila mnohé slavnosti. To pak vše vzbuzuje nás, abychom Marii jakožto matku Syna Božího ctíli. Ona pod křížem našeho Spasitele stala se i matkou naší; proto ji také ctíti máme. Dítě, ježto necítí matky, není hodno jména dítěte. Mějte tedy

kř. Marii v největší uctivosti, vyslovujte se vši úctou jméno její, konejte ku počtě její vroucí modlitby a číňte, k čemu vás zbožné srdce pobízí, jsouce pamětlivi slov žalmisty Páně: „Mně příliš ctění jsou přátelé tvoji, Bože.“ (138, 17.) „Chvalte Hospodina v svatyni jeho.“ (150, 1.)

b) *Jméno Maria připomíná nám dále všeliké ctnosti nejblah. Panny, zvláště pak její čistotu, pokoru a dokonalou poslušnost. Pro tyto ctnosti Bůh Marii za Matku svého Syna vyvolil a hlavně pro tyto ctnosti, ježto zachovala po celý život pozemský, slávu nebeskou si zasloužila. Kéž byste m. br. a s. Marii v těch ctnostech následovali, kéžby čistota, pokora a poslušnost povždy srdce vaše zdobily, kéž byste je povždy věrně zachovávali! Tak nejlépe Marii budete ctíti, když ji v ctnostech budete následovati. Následující Marii budete se jí podobati a líbiti se budete svému Pánu a Spasiteli.*

c) *Maria jest také mocná a dobrotivá přímluvkyně a orodovnice naše: prostě ji tedy kř., by vám vyprosila u Boha dostatečné síly a milosti, byste ji při vši křehkosti lidské v ctnostech mohli následovati. Ona, matka milostivá, vyžádá vám ve všech potřebách u Boha pomoci a útěchy v každém soužení. Modlete se kř., ovšem i bděte a přičiňte se, aby jména vaše jako jméno Marie Panny byla zapsána v knize života, byste z tohoto slzavého údolí jedenkrát dostali se k Marii do nebeské slávy. —*

LX. V neděli XV. po sv. Duchu.

Obsah dnešního sv. evangelia (Luk. 7, 11—16.) jest: *Pán Ježíš vzkřísil syna vdovy Naimské, kterýžto zázračný příběh chceme uvažovati k svému duchovnímu vzdělání.*

1. „Když Pán Ježíš, jda s učeníky a s velikým zástupem lidu do města Naim, přibližoval se k bráně města: *aj mrtvý byl nesen ven.*“ Není města ani vesnice (dědiny), kde by čas od času nebylo mrtvol. Všudy se setkáváme s průvody pohřebními. Také a snad brzo kř. i tvůř mrtvol bude nesen na hřbitov. Buďte pamětlivi kř. často posledního výstupu na jevišti svého života, kde navždy odstoupíme. — Však snažte se povždy tak býti živi, aby vám při odchodu z tohoto světa Pán Ježíš vstříc vyšel se svými učeníky, s anděly a svatými, jako mládenci Naimskému. „Buďte žijeme, buďte umíráme, Páně jsme.“ (Řím. 14, 7. 8.)

2. „*Mrtvý, jehož nesli ku hrobu, byl jediný syn matky, která vdova byla.*“ Musel to dobrý syn býti, sice by matka pro něj

byla neplakala. — Ovšem oplakávají mnohé matky své děti, — syny a dcery — ne žeby jim záhy zemřeli, ale že jim dělají hanbu a mnohé starosti. Než ty slzy, ježto bohaprázdné, nezdárné dítky svým rodičům vynucují, stíží jednou umírání jejich. Ano synové, dcery, ježto daremným chováním život rodičů strpčují, mnohdy záhy, před časem umírají. „Bázeň Hospodinova přidá dnův, ale léta bezbožných ukrácena budou.“ (Přisl. 10, 27.) Proto „synu, nezapomínej na zákon Boží a přikázání jeho ať ostríhá srdce tvé . . .“ (Přisl. 3, 1. 2.)

3. „Když užíval *Pán Ježíš* vdovu, ana pláče, byl k ní *milosrdenstvím hnut.*“ Tím chtěl ukázati, že se ujímá všech skormoucených, zvláště pak vdov a sirotek a že i my máme podobně činiti. — Vdova plačící jest také obraz bolesti, již matka všech věřících, církev kat. pocituje nad smrtí duchovní svých dítek, hříšných křesťanů. — Dle příkladu svého božského Spasitele mějme kř. útrpnost se všemi ztrápenými, zvláště s vdovami a sirotky. „Vdově a sirotku nebudete škoditi.“ (Mojš. 22, 22.) „Vdovy a sirotka přichozího a chudého neutiskujte.“ (Zach. 7, 10. srv. Jak. 1, 27.) Dle příkladu Pána Ježíše litost mějte také nad hříšníky a prostě Pána, aby je vzkřísil k novému životu, aby srdce jejich vzbudil k upřímnému pokání. „Modlete se za sebe vespolek a byste spasení byli.“ (Jak. 5, 16.)

4. *Zázrak dneš. sv. evangelia posiluje víru naši v Krista Ježíše, že jest pravý Bůh; neboť jen Pán života i smrti může z vlastní moci křísiti mrtvé. — To posiluje také nádeje naši. Ten, jenž mrtvému řekl: Mládenče, tobě pravím, vstaň! jednou i našemu tělu, jež ztýčí, zvolá: Pravím tobě vstaň! — To rozněcuje konečně i lásku naši. Božský Spasitel, jenž dal materi Naimské syna vzkříšeného, také tebe kř., když jsi byl hříchem smrtelným život ztratil, vrací v svátosti pokání skormoucené matce, církvi svaté. Proto zasluhuje zajisté Kristus, abychom jej vroucně milovali. — Ano On navštěvuje nás a pojí se s námi v nejsv. Svátosti a sytí nás k životu věčnému, abychom více nemzemřeli, ale s ním žili na věky. Proto chvalme a velebme Ho, jako zástupové v dnešním evangelium, řkouce: Pochválen buď Ježíš Kristus, až na věky! Amen.*

Kříž na vrchu.

Tiché písně šumí bory,
mlha háč údol již,
na nejvyšším vrchu hory
v lesku slunce stojí kříž.

Tys znak lásky! Klid náš z tebe,
v tobě smír a naše moc,
sešli s jasných výšin nebe
požehnání v tichou noc.

Z něm. V. P.

Ř e č

o slavnosti sv. Bartoloměje.

„Kůži za kůži, a všechno co má
člověk, dá za život svůj.“
(Job. 2, 4.)

Pozorujme pokolení lidské, projdeme všechny jeho stavy a vrstvy od nejvyšších k nejnižším a co shledáme? Všudy jeden a týž boj o zachování života, boj o chleba vezdejší, boj o přiodění těla, boj o dosažení časného pokoje i pohodlí, boj neustálý — třeba by v boji tom prasknuly životné žíly a síly. Ano, „ve dne i v noci, se lští i mocí, pláčem i smíchem, ctností a hříchem, zvyky a modou, větrem a vodou, jazykem, pěstí honíme štěstí.“ Ba v skutku „kůži za kůži, a všechno, co člověk má, to za svůj život dá!“

Nedivím se tomuto boji o zachování života, vždyť jest nám všem vrozený a společný; ale tomu jest se diviti, kterak různí a svobodní tvorové často sto jsou obětovati pro pídí strastiplného života i neobsáhlou blaženost života věčného; tomu jest se diviti, kterak i mnozí Kristovi vykoupení pro hmotu, pro tělo, pro svět, pro ďábla, pro čas jsou sto zaprodati svého Spasitele, svou víru, svou duši, svou věčnost. Či není tomu tak? Slyšme! Dva lidé přišli spolu do prudké hádky, až jeden z nich svého odpůrce zavraždil. Bratr zavražděného přísahal při krvi bratrově, že vykoná krevní pomstu. Dleho se tajil vrah přede mstitel, až konečně se stretnuli v hlubokém úvozu, kde nelze bylo vrahovi uniknouti. Již leží k zemi poražen a v práci mstitele se blyští vražedná dýka namířená k srdci nešťastníka. I zvolá v smrtelné úzkosti: „Měj smilování pro Krista!“ Mstitel jakoby zaražen tímto výkřikem dí: „Daruji tobě život, odřekneš-li se Krista a budeš mu zlořečiti!“ Ubožák myslí, že spasí život a že pokáním opět se smíří se Spasitelem zrazeným. Však sotva učinil po vůli ukrutnému mstiteli, již dýka smrtelně pronhala srdce jeho a odňala mu i poslední pokajicný povzdech. „Tak jsem se důkladně pomstil!“ zařve ukrutník s peklým úsklebekem; „nejen tělo, i duši jeho jsem zahubil!“ Tak onen nešťastník chtěje zachovati časný život dal všechno co měl, odřekl se i

J. Krista, pramene života věčného. Co učinil tento nešťastník v soutěskách smrti: to spáchat s to jest nejeden novověký lhotejník v okolnostech příznivějších za mizernou mzdu. Ó by křesťané vlažní pamatovali na výstrahu Páně: Kdo mne zapře před lidmi, zapru i já ho před Otcem svým nebeským. „Kdokoli bude hledati život svůj zachovati, ztratí jej.“ (Luk. 17, 33.) „A kdo ztratí život svůj pro mne, nalezne jej.“ (Mat. 10, 39). Těmto slovům Páně zcela jinak a dobře porozuměli všichni praví následovníci Kristovi. Těm slovům porozuměli zvláště mučeníci, kteří pro Krista časný život položili a jeho víru vlastní krví zpečetili. Mezi mučeníky v popředí stojí řada umučených apoštolů, a mezi těmi prvního místa zasluhuje sv. apoštol Bartoloměj; zasluhuje prvního místa pro ukrutně krvavou smrt svou, jejížto požehnanou památku dnešního dne konáme.

Maje dnes blahorečiti Hospodinu, jenž veliký jest ve svatých svých, maje mluvit na oslavu krvavého svědka, apoštola Páně sv. Bartoloměje, jehož nábožní praotcové naši zvolili za ochrance či patrona svého, promluví o tom, *kterak sv. Bartoloměj dal své tělo své pro Krista I., a kterak novověké pokolení svléci duši svou z kůže Kristovy II.*

Ty pak, svědku krvavý, svatý Bartoloměji, vypros, ať dnes slova má všem ku spáse znějí!

Sv. apoštol Bartoloměj byl Galilejský rodák; povolán byl od Krista, aby zanechal rybaření na moři Genezaretském — lovil nesmrtelné duše lidské; on slyšel vlastníma ušima učení božského Mistra a byl očitým svědkem jeho zázraků. Když po seslání Ducha sv. apoštolé se rozešli do všech úhlů světa, kázal evangelium Kristovo v Arabii a v Indii, kde mnohý lid sedící ve tmách pohanských přivedl k světlu nebeské pravdy. Konečně přišel do Veliké Armenie. Tam obrátil Polymia krále i manželku jeho jakož i dvanáctero obcí na víru Kristovu. Tento veliký úspěch apoštola vzbudil tam u kněží pohanských zášť a pomstu. Že pak králův bratr Astyages zůstal zarytým pohanem, podpalovali jej modloslužebníci tak dlouho, až slíbil jim, že se na sv. věrověstu ukrutně pomstí.

A v skutku, jak dí bl. Ludvík z Granady, samo peklo vnuklo tyranu Astyagovi tu neslýchanou ukrutnost, že kázal sv. Bartoloměje za živa z kůže odřít od hlavy až do paty. Dříve však nutili jej, aby se odřekl Krista a obětoval pohanským modlám.

Leč statečný bojovník Kristův nedal se nikterak přemluvití dobře pamatuje na výrok Spasitelův: „Kdož ztratí život svůj pro mne, nalezne jej.“ A proto „kūži za kūži, všecko co svatý má, to za svou duši dá.“ Uprostřed nevyslovitelných bolestí neběduje ani nezlořečí. Pohlíží na tělo své krví zalité jako na královský purpurový plášť, považuje sebe za obět Bohu zápalnou i děkuje Kristu, že odůstojnil jej trpěti pro jméno Jeho muka nejkrvavější. Když již sedřenou měl celou kūži, píše sv. Vincenc, popadl ji a jako štólu kněžskou zavěsiv přes ramena silným hlasem hlásal Krista shromážděnému lidu. Krvežíznivý Astyages vida, že odřený mučeník ani života ani víry v Krista nepozbyl, kázal jej teprv druhého dne stíti. Ó zdaž dá se co ukrutnějšího a bolestnějšího pomysliť, jako jest sedřiti za živa s člověka kūži? Zdaž nemusí krváceti srdce a zvlhnouti oko citelného člověka při pomýšlení na palčivé bolesti, jakéž sv. Bartoloměj na celém těle trpěl? Zdaž dá se jeho mučnická obět porovnat s jakoukoli jinou obětí synů lidských? — Mnoho podnikli a trpěli mnozí pro zájmy světské. Mnoho učinil na př. Kodrus, král Athénský pro vlast svou. Uslyšev věstbu Delického bůzka Apollina, že jen tehďáž Athenští zvítězí, pakliže král jejich padne rukou nepřátelskou — svlekl se sebe královský oděv, oblekl se v roucho otroka a vrhna se do sečby nejkrutější nalezl smrt — a zjednal tak vlastní pokoj. Mnoho učinil Kodrus pro pomýjející pozemskou vlast; ale mnohem více učinil sv. apoštol Bartoloměj, když vlastní tělo své ukrutně odřiti nechal pro pravdu Kristova učení, pro spásu duše vlastní, pro nehybnouci vlast nad hvězdami. Aj k takovým obětím může rozníťti smrtelné pozemčany jediná pravda nebeská — toť jest vítězství, které přemáhá svět — víra naše.

Však Kristus oslavil také svého věrného bojovníka, oslavil jej v samém mučení dada mu sílu rekovskou přesahující veškeren smysl lidský; i po smrti ho oslavil; neboť u hrobu Bartolomějova dály se divy na nedůživcích všeho druhu tak, že okolní národové davem putovali ku hrobu jeho v Albanum. Pohané tím rozvzteklí položili sv. tělo do těžké olovené truhly chtěje je ve vlnách mořských pohřbiti. Leč more jakoby cítilo, jak drahý svěřen mu poklad, nepohltilo přetěžkou schránku, ale přeneslo ji z Armenie až do Sicilie bez porušení. Odtud pak přenesl sv. tělo císař Otto III. do chrámu, ježž byl vzdělal ku cti sv. Bartoloměje na ostrově řeky Tiberu. Nuže, ra-

duj se již oslavený strážce tohoto chrámu, raduj se svědku krvavý v tento veliký den svůj! Raduj se z nevadnoucí palmy vítězství, raduj se z koruny poseté krvavými rubíny, raduj se z purpurového roucha nesmrtnosti, jakým tě přioděl Pán, žes kūži těla svého ochotně svlekl pro Krista! Buď ale tobě, sv. Bartoloměji, buď i Bohu žalováno, že novověké pokolení svleká duši svou z kūže Kristovy.

11. Sv. Bartoloměj dal svléci kūži svou pro Krista a nynější křesťanské pokolení svláčí duši svou z *kūže Kristovy*, kteráž jest *roucho víry, roucho člověčenství, roucho pravdy, roucho zbožnosti, roucho lásky*.

Svláčí se novověké pokolení z *roucha víry*.

Jest zajisté nyní mnoho tajných nevěrců, kteří své křesťanství a katolictví ničím jiným nedovodí, leda tím, že jsou zapsáni v matrikách. Ba nalezli se u nás již i tací křesťané, jenž se nestydí veřejně prohlásiti, že jsou úplně bez víry, bez vyznání, bez náboženství. Ó nestoudná nestydatosti, která člověka k zvířatům ponizuje! Dobře říkávali nevěrcům staročestí předkové naši: Zajíc také nic nevěří a jest přece živ, ale jak? jako zvíře. A kam také pro Bůh dojde člověčenstvo bez víry a bez náboženství? „Lépe by bylo lidem bez slunce nežli bez Boha a náboženství.“ To neděl ani papež ani biskup, to řekl moudrý pohan Plutarch. A zajisté, př. dr., znič-li se náboženství a člověk přestane věřit v Boha a věčnost: pak postaví člověk sám sebe za Boha, pak nedělá více rozdílu mezi dobrým a zlým, pak všecko zdá se mu dovoleno, i ta nejhorší nepravost, pak nastane válka všech proti všem, jen silnější bude v právu a pošle každého, kdo mu stojí v cestě. Ba život mezi tigry byl by ještě krásný u porovnání s životem mezi národy, jenž se spustili Boha, nebo mezi dravci nastane pokoj, když se nasýtí — lidská ale vášně nezná míry a nezná ukojení, pakli ji božská víra v uzdu nepojme. Ano bez náboženství rozpadnou se všechny svazky mravného pořádku, bez náboženství neobstojí ani rodina, ani obec, ani trůn, ani stát. To dobře nahlížel veliký státník americký Washington (Uašington), pročež i učinil zákonem: „Ačkoli každý občan tohoto svobodného státu má úplnou svobodu náboženství: přece se zavazuje každý, aby věřil v Boha spravedlivého, v nesmrtnost duše a ve věčnost; jinak nelze vládnouti a neobstojí ani monarchie ani republika, ani společnost, ani rodina, ani pořádek.“

Svět náš svldčí se i z roucha člověčenství. Popírají mnozí stoupenci Vogtovi, popírají nesmrtnost lidské duše považující se za vyšší druh opic, z nichž prý se člověk časem vyvinul. Kam míří opět tento nesmysl? Na záhubu lidstva. Nebo nejsme li nic než ptýlivé tělo, zahyne-li celá naše bytost při smrti: pak má člověk právo žít jako zvíře, pak nemá žádných vyšších práv a povinností, pak jedno jest zapíchnouti zvíře nebo člověka, pak bylo by celé lidstvo hejno vyšší zvěře, která se může vespolek požírat. Pěkný to pokrok! Měj se za potomka opic, kdo chceš — my aspoň křesťané katoličtí chceme dle Kristovy nauky zůstatí lidem Božím, lidem vykoupeným, my pyšní jsme na své lidské důstojenství, my zvedáme čelo své k nebesům volající:

„Nechť i svět se na rub zvrátí,
pravda Boží bude státi:
Bůh Bohem a lidé lidmi!“

Svět svldčí se též z roucha pravdy a poctivosti. Či není tomu tak? Pryč je staročeská pravdy milovnost a poctivost, již dané slovo a stisknutí ruky platilo více než všecky nynější kolkované úpisy a křivé na mnoze přísahy. „Svět chce být klamán, tedy ho klamejme!“ tato zatemnělá bezbožná zásada panuje nyní ve všech vrstvách společenských. Proto natiskne se nyní v novinách tisíce lží, vždyť to tak svět chce mít; proto podrží nyní vrch jenom ten, kdo se vyzná v pokrytectví, v politice, v úskoku a šibalství. Ano, budem-li takto pokračovat, odstěhují-li se víra a pravda z příbytků a ze škol: vyroste nám z nadějně naší mládeže pronárod prohnanych taškařů — a běda pak lidské společnosti! Ó bychom chtěli sobě ještě v čas povšímnouti napomenutí apoštolských: „O nesmyslní, kdo vás zmámil, abyste nebyli povolni pravdě.“ (Gal. 3, 1.) Pravda jediná, „pravda osvobodí vás!“

Svět nynější svldčí se dále z roucha křesťanské zbožnosti, která člověka povznáší nad hroudu pozemskou. Na hroudě lpí nyní svět, zbožňuje hmotu, klaní se zlatému teleti mamony. „*Panem et circenses!*“ *Chléb a hry!* tak volal druhdy římský národ, když znemravňel, když pozbyl všeho vyššího vzletu a citu, když blížil se k svému úpadku. A podobná píseň o smyslném požitku ozývá se na všech stranách i za dnů přítomných. Proto prázdné bývají na mnoze naše chrámy, které nábožní předkové s velikým nákladem postavili; „opuštěná jsi dcero Sionská jako budka na vinici a jako chaloupka na poli.“ (Isaj. 1, 8.) Proto znesvěcují se neděle a

svátky prací robotnou. A zdaž proto zmahá se blahobyť? Aj, málo nás může mluvit o blahobytu; naopak na žebráckou hůl přicházejí mnozí zámožní, kteří o chrám Boží nic nedbají, při tom však dosti času a peněz mají na světské výlety. Dobře říkali starí Čechové: „Svět svátek a post se v pátek, nebude tvůj statek krátké!“

Svět nynější svldčí se posléze z roucha Kristovy lásky. „Kdo nemiluje, zůstává v smrti“ píše miláček Páně. Kam ale poděla se od nás sv. holubička lásky? Aj uletěla do rozsedin skalních; místo její zaujal *hrabivý havran sobectví a pekelný drak nenávisti.* Havran sobectví volá: „Kdo skoho ten s toho, co je komu do toho!“ a lidé poslušni toho hlasu hledí, jak by jeden druhého mohl ohnouti, a by možná bylo i z kůže odříti!

Drak nenávisti sápe se zvláště proti církvi Kristově, která dle povolání svého na odpor se staví převrácenému směru časovému. Vizme na př., s jakou ďábelskou radostí otiskují některé listy jmena dvou nedůstojných papežů: Pavla III. a Alexandra VI., jakoby nikde jinde nenašel se koukol, jakoby vedle těch několika koukolů nebylo 250 dokonalých i svatých papežů a jakoby těmi několika koukoly už se dokázalo, že naše církve není pravá a božská! Leč nepředpojatý člověk bude souditi takto: Měla-li církve ve svém středu někdy některé nehodné pastýře a trvá-li vzdor tomu po 18 století: tož právě znamenitým důkazem, že někdo vyšší, sv. Duch, řídí a ochraňuje církve naší tak, že ani pohoršení povstala v ní neuškodily jí, nébřž k výstraže a dobrému posloužily.

Nuže katolíci, nedejme se zahanbiti od jinověrců, kteří církvičky své nejen netupí, ale láskou, obětavostí a zbožností hledí jim na nohy pomoci! Odstěhuj se od nás, pekelný draku nenávisti i loupežný havrane samolásky! Ty ale sv. holubičko lásky navrať se zpět ze skal do srdcí našich pro tebe stvořených!

Poznali jsme, př. dr., kterak s. Bartoloměj dal svléci tělo své z kůže pro Krista a kterak lidstvo nyní se svldčí z kůže Kristovy, kteráž jest roucho víry, roucho člověčenství, roucho pravdy, roucho zbožnosti, roucho lásky. I kdož by spolu nechápal smutné toho následky: záhubu časnou i věčnou, záhubu jednotlivcův i celých národů! Kamž dojde nevěrec bez Krista, bez víry? Bez víry není v životě pravé radosti, není útěchy při smrti. Bídnou, zoufalou a strašnou smrtí sešli odpadlíci i nevěrcové: Julian

apostata, Jindřich VIII., Voltér. Na nich se splnila slova:

„Divoké jeho svědomí, podobné hrobu vraha, jenž pustý leží v soukromí, na němž, se bejlí zmahá.

Ať pukne srdce jako led, když na něj slunce září,

a lhář, jenž sídlí v něm, buď klet a klet jeho stáří!

Bůh všudy jsa, byl v srdci tvém, proč nebylo tvé srdce v Něm?“

A kam dojdou národové bez víry, toho smutný máme příklad na národě francouzském. Nevěrečtí filosofové, tak zvaní encyklopedisté, rozsili tam v minulém století símě nevěry, které krvavé přineslo ovoce — francouzskou revoluci. Leč ani po té smutné zkušenosti nepoznali Francouzové, které věci jsou jim ku pokoji — Kristus totiž, jeho učení víry a lásky. Pročež musela přijiti na národ ten nová strašná pohroma; krvavá válka prusko-francká a zběsilé ono řádění pařížské komuny. A což ten náš milý český národ? I on octnul se nejednou na kraji propasti, když roztržkami v náboženství odtrhl se od pravého světla Kristova.

Pročež poznejte konečně národové, že národ bez víry a národnosti jest jen tělo bez krve a kostí! Poznejme konečně, křesťané, že Kristovo světlo nenahradí nám nízádná lichá osvěta!

Že pak pro světlo Kristovo Bartoloměj sv. svezkl se sebe kůži svou: i my svezme se sebe starou onu hříšnou kůži nevěry a nepravosti, bezbožnosti a nelásky. I oblečme se v kůži Kristovu, v roucho víry, v roucho člověčenství, v roucho pravdy, v roucho zbožnosti, v roucho lásky. Ano, odvrzme již skutky temnosti a oblečme se v odění světla! „Jako ve dne počtivě choďme ne v hodování a opilství, ne v smilstvu a nestydatostech, ne v sváru a závisti, ale oblečme se v Pána Ježíše Krista!“ (Řím. 13, 12—14.) Amen. *Jos. V. Smělý.*

O chudobě.

Rozmluva s chudým člověkem.

1. Nejednou slyšel jsem chudého člověka sobě stěžovati: Žádný na světě není tak ubohý, jako já. Načež já: Podívej se na Spasitele svého na kříži, a porovnej sebe s ním, není-liž on tisíckrát chudší a politování hodnější, nežli ty? Viz, ubohý Spasitel tvůj nemá (a to za bílého dne, před očima tisíců) ani toho nejchatrnějšího šatu

na sobě, aby prikryl nahotu svou; v nejtraplivější žizni, jízto každý trápen bývá, kdo mnoho krve ztratil, ni jediné krůpěje vody nepodáno mu, ačkoli volal: Žízním! Umíraje a v smrtelných tona bolestech, skláněl hlavu svou, hledaje místečka, kdeby odpočinul, a nenalezl.

A v této největší chudobě, v této největší opuštěnosti své spoután byl na rukou i na nohou, ne provazy aneb řetězy, nikoli, ale železnými hřeby proraženy byly svaté ruce i nohy jeho a z ran jeho hojně prýstila krev a ostatní celé tělo jeho bylo jediná bolest od hlavy až do paty. A v tomto smutném, v tomto hrozném stavu musil od lidí ne politování, ale potupu, posměch a rouhání slyšeti. Ó kdo popíše, co trpěla přesvatá duše jeho, když volal: *Bože můj, Bože můj, pro jsi mne opustil?*

Nuže, uvažuj nyní, ty ubožáku, kterýž pláčeš a naříkáš, nemáš-li se lépe, než Spasitel tvůj? Nemáš snad, čím by prikryl nahotu svou? nemáš potravy aspoň tolik, aby zachránil tělesný život svůj? nemáš lože, a byt chatrné, kde by sklonil hlavu svou a sobě odpočinul? trpíš-li tolik bolestí na těle svém, jako Spasitel? čili spíše jsi docela zdravý a vesel? a nad to nade vše, snášíš-li potupu, hanu a rouhání, jaké on snášel? —

2. Snad odpovídáš: A bycht i tak nešťastným nebyl a tolik nesnášel, jako Spasitel na kříži, jsem přece dosti nešťastný a zle se mně vede. Spasitel snášel chudobu a opuštěnost svou, aby shladil hříchy tohoto světa; k čemu ale moje chudoba má prospěšna býti, toho nevím; jen tolik vím, že mně ztrpčuje život můj. Jiní se mají lépe.

Měl bys pravdu, kdybychom zůstali vždy na tomto světě, a kdyby na věky tak zůstali. Avšak po tomto krátkém životě přijde život nekonečně dlouhý. A na onom světě mnohým lidem právě opáčně se vede, než na světě tomto. Nemilosrdný bohatec trápí se v pekle, kdežto ubohý Lazar v nebi se raduje a blažen jest až do dnešního dne, ano až na věky. Jestli po krátkém životě chudobném a obtížném přijdeš do ráje a do radostí věčných, což špatnou stránku jsi vyvolil? Když zločinec na smrt vyveden, oběšen nebo stat býti má, dostává den před tím všeho hojnost, jídla a pití, jakého se mu jen ráčí. Nuže, zdali bys vyměnil osud svůj s osudem toho ubohého hříšníka a jeho bohatě pokrytým stolem? Jistě ne; tobě voda, zemčata, černý chléb zajisté milejší jsou, než zoufalé ty pospasy, po nichž ná-

silná a ohavná smrt následuje. — Nuže viz, hody nemilosrdného bohatce a hostiny přemnohých bohatých lidí nejsou začasť nic jiného, než takovéto hody popravní, jichž se jim ještě před nešťastnou smrtí a věčným zavržením dostává. Život jejich jest krátký masopůst; popeleční středa jest smrt jejich a pak následuje půst a pokání, jež konce nemají. — Ty-li ale chudobu svou s křesťanskou trpělivostí nějaký čas poneseš a posléze do nebe přijdeš: jest život tvůj zde na zemi jako veliký pátek a po smrti hned nastane ti velikonoc a radostné vzkříšení k životu lepšímu s věčným, radostným alleluja! Proto dí apoštol sv. Pavel: *Nemáme zde místa zůstávajícího, ale budoucího hledáme. — Naše pomíjejší a snesitelné utrpení přináší nám věčnou nadmírnou hojnost slávy.*

3. Mohl bys ale snad ještě dále namítati: Vždyť pak lidé, kteří bohatí anebo aspoň ne chudí jsou, přece všickni do pekla neprijdou. A tak by mně přece milejší bylo, kdybych nebyl chudým; mohl bych i bez chudoby křesťanský život vésti.

Na to ti odpovídám: *Chudí* musíme vlastně býti všickni, chceme-li do nebe vejíti. I bohatcům musí alespoň uvnitř, anebo, jak písmo sv. se vyjadřuje, v *duchu* chudým býti: srdce jeho nesmí lpěti na penězích a statcích pozemských, anebo aspoň nesmí mnoho po nich se sháněti. A tak naopak zase chudáč, který vši silou jmění a bohatství mítí chce, chudým v *duchu* (dle slov Spasitelových) není a nemůže se kojiti nadějí na věčnou blaženost, kteráž jedině *chudým duchem* zaslíbena jest. Avšak stanoveno jest řádem Božím na tomto světě, že vždy a všudež byli chudí a bohatí, jako týž velemoudrý Bůh učinil a zařídil, aby byli lidé dvojího rodu, muži a ženy. Jako tedy nerozumné by bylo, kdyby chtěla žena reptati proto, že jest ženou a ne mužem: rovněž nerozumné by bylo, kdyby ty reptati chtěl, že tě Bůh vřadil do počtu chudých a ne bohatých. On sám jest Pánem a samojediný má právo, s každým činiti, co za dobré uznává. Reptáš-li, na osudu svém nicého tím nezměníš: jsi chudý; avšak veliký jest rozdíl, zdali chudobě své rád a dobrovolně se poddáváš, čili ji nelibě neseš a repceš. Jsi-li spokojen se stavem svým, že jsi chud, a netoužíš-li ani po tom, aby bohatým byl, protože Bůh tak tomu chce a ty v tom vůli Boží vidíš: má chudoba tvá velikou cenu před Bohem, a jest ti pravým žebříkem do nebe. Jsi-li ale nespokojen s chudobou svou, jiným-li závidíš a nepřejnost

v srdci svém chováš: pak ovšem chudoba tvá ti nic neprospívá a ty přece chudým zůstáváš; ano chudoba tíží tě ještě více, než dobrého křesťana, a může tě posléze až i do pekla dolů stlačit, zvláště jestliže lstí, podvodem, krádeží sobě pomoci a tak chudoby své zbavit se chceš.

(Pokračování.)

Obžinky.

Příklad ze života od **Frant. Pravdy.**

IV.

Nad Měretínem zase jasné svítí slunce, je po obžinkách, v hospodě se již nehraje a netančí, ale je tam ještě hluk a křik, starý Mandelík sedí za stolem, má před sebou kořalku a pivo, několik sousedů dodržuje s ním, vyspali se na lavici a nyní v chlastu pokračují.

Mladý Mandelík leží před hospodou na sadě v trávě. Udělali mu pod nos knfry, je celý umouněný, košili a vestu má roztrhanou, hodinky mu vypadly z kapsy, čepici ztratil u vrat, vyhodili mu ji na parkan, dýmku roztloukl na dvoře, visí ve dvou kusích na trubce a má ji pod botou. Pálí do něho slunce, neví a necítí nic; kdo jde okolo, udělá si z něho žert anebo má z něho ošklivost a praví: „Snížil se k dobytku!“

Ze světnice vyrazejí hlasy chraplavé, padla rána do stolu, vrzají židle, cinkají sklenice, začal zpěv, zase utichl, následovalo huhlání a bručení, z toho se přešlo k volání a křiku, jakoby se někdo hádal, jakoby do křížku se bral s nepřítelem.

Není tomu tak. Otec Mandelík budí opilého muzikanta, abymu hrál, zdvihá, strká ho, ale on mu nepovstal. I zatroubil mu do ucha, píská na klarinet, polívá ho pivem: nic platno, muzikant k sobě nepřišel. Nechal ho tedy, tančí bez muziky, strýc soused také musí tančit, dělají maďarskou, vyskakují proti sobě, otáčejí, rozcházejí, přibližují se.

Syn Jan se probudil pod oknem na sadě, neví kde je, zívá, poznal hospodu a dostal žízeň. I dívá se okolo sebe, sbírá své věci, zastrčil hodinky do kapsy, kleje, že mu někdo rozbil dýmku, hledá kabát a čepici.

Čepici našel, ale kabát nikoliv, měl ho jiný chasník, v hospodě mu nechal svůj a teprv následující neděli, když se oblékal, viděl a přesvědčil se, že se omýlil.

Jan zpytuje a kapsuje se, má-li ještě

peníze. Kde nic, tu nic, co měl dal muzikantům a hospodskému zůstal dlužen.

Přistoupil k oknu, hledí do světnice, spatřil ho otec a volá: „Hej chlapče, pojď pít a skoč si s námi!“

Chlapec kolohnát šel pít, ale je mu zle, chce kořalku a sice hořkou a pak se teprv občerstvil a z mdloby zkršil pivem.

Tančit nemůže, otec chce, aby hrál a křičí: „Dost dlouho jsi se učil na housle, zadnrkej nám nákou.“

Jan sundal housle se zdi, hraje a otec se strýcem dále dělají maďarskou.

Hospodská uvařila černou kávu a když ji přinesla na stůl, sebral se i muzikant s lavice, druhý slezl s kolníku, kde odpočíval v seně, a oba si s Mandelíkem napravují pokažený žaludek. Za to mu museli hrát, ozývá se trouba a klarinet, Jan housle odložil a již také tančí.

Pilo se až do večera, ještě ten a onen přibyl, mnohý pitím poražen sklesl pod a za stůl, mnohého odvedli domů, hospodský si za kávu a pivo, rosolku a kořalku počítal, co chtěl.

Byla noc z pondělí na úterý, když obžinky se ukončily, a šla o nich zpráva, že výborně vypadly a se podařily.

Mandelkovy dcery vyspávaly v pondělí až do poledne, děvečky musely bez spaní do práce a pacholci si také nelehli. Dřímli si v chlívě a na poli a mají zlost na hospodáře a jeho rodinu, že si udělali ještě jeden svátek. Proč oni ho neměli jako oni!

Děvečkám to leze do hlavy a činí trampoty, že na sobě mnoho šatstva pokazily. Vzaly si, co měly nejhezčího, a běda, tu jim někdo šlápl na sukni, celý kus se vlácel za nimi a musely ho přišpendliti a tam jim někdo utrlh cíp, porušil krajky, polil je pivem. I hřeben jim spadl na podlahu a tanečnickům se dostal pod nohy, kdež na kusy ho rozduplici. A jeden chasník neopatrně odhodil sirku, již si zapaloval tabák, vletěla jim na zástěru a velkou dťru v ní propálila. A co jim zbylo z nových střevíčů? Jsou pryč, nejen spodek schází, i svršek je rozedrán a již nebudou moci je nosit.

Kdo jim všechny škody a ztráty tyto nahradí?

Ba nikdo, a jim nestačí ani čtvrtletní služba, aby si k tomu, co již měly, zase pomohly.

Je to spravedlivé?

Co jim vynesly ty obžinky?

Nevídáno, dostaly kousek masa, kaši a několik těch koláčů a nyní musejí dosadit ze služby, aby nechodily co hadrnice.

Sedlák klidil, má plnou stodolu, může kupovati od žida, ale ony z toho nezískají ani stébla.

Ještě hůř než děvečky naříkají pacholci.

Ti také zmařili šaty, do nichž byli oblečeni, a mimo to utratili mnoho peněz za pivo a za tabák a za muziku. Jsou málomyslní. Jeden potřebuje boty, druhý kabát. Vybrali si mzdu od hospodáře, prohejřili ji a nyní se nemohou ošatit až po půlletě. Mezi tím je posvícení, potom přijde masopust, jak pak je možná aby vyšli? Kozel vzal ty obžinky, když je nevydržuje hospodář! Je to křivda, je to věc do nebe volající, že oni na ně přispívají.

To nikomu nenapadlo, že do hospody šel dobrovolně. Či nutil ho někdo, promarniti a rozházeti tam peníze? Nikoliv, mohl se doma najíst a napít zadarmo, hospodě se mohl výhnout a když se nevyhnul, mohl se tam chovat šetrně a skrovně.

Jináč to bylo u Blažejovských. Blažejovský svým čeledínům v hospodě sám zaplatil útraty, ale museli dbáti na počestnost a na pořádek a v pravý čas s ním jíti domů. Ti arcit neměli škody a bylo to jejich a hospodářovou zásluhou, kdežto Mandelík a jeho lidé sami si zkázu připravovali.

Mandelík přede žněmi měl nouzi, již se jim nedostávalo i na chléb, vypůjčovali si a dělali dluhy. Žid má u nich přes sto zlatých za zboží, jsou dlužni ještě tomu a onomu, stavení se jim boří, čeládka se s nimi hádá o mzdu, nezaplatili daně, již je zase budou muset odvádět a shánějí je po groši, domácí a polní náradí nalezá se v bíděm stavu, nikdo jim nechce nádeničit, že u nich těžko a špatně přichází k svému.

Po žních bylo po bídě. Dovězli obilí na trh hned před obžinkami. Žid si vzal velký počet mandelů s pole a i brambory na poli si zamluvil a vymínil. Dává se také sláma a seno, dávají se jiné požitky místo peněz, každý v domě si přilepšuje, stará se o své potřeby, dělá si zásoby. Děti mají nové šaty, otec a syn jsou pořád v hospodě, doma se lépe jí a více kouří: úroda je zde a ta na všecko vystačí.

Po obžinkách dostavili se věřitelové a upomínají. Rezník, hospodský, kupec chce býti zaplacen. Zapravila se daň za jeden a za druhý měsíc. Hospodář a hospodyně, syn a dcery odnášejí ze stodoly a sýpky. Na správu domu, na to a ono, co v hospodářství sešlo a schází, nevynaložilo se nicéhož, ale otec pije, syn chodí po muzikách, dcery se v nových šatech světu staví na odív.

Žebráci u Mandelíků vycházejí s prázdnou a ukáže-li se některý ve stavení, je plísněn a po druhé se mu radši vyhne.

Dochází, co bylo v záloze, a Mandelíšk se neštítí, nebojí podvodu ani úskoku, aby víc za zbytek utřil. On obilí močí, špatně čistí, prodává na malou míru a tím bližního svého šidí a okrádá.

Kdo s prodejem čeká, až bída zrostla a každý se nutí platiti mu dvojnásobně, nechce-li umřítí hladem, horší jest nad zloděje a každého jiného podvodníka, ale ještě horší jest ten, kdo přestupuje, co Bůh poručil již skrze Mojžíše III. kn. 19, 35. 36.: „Nečinite nic nepravého v soudu, v loktu, ve váze, v míře: váha spravedlivá, a rovná ať jsou závaží, spravedlivý korec, a spravedlivý žejdlík.“

Rodina sedláka Prokopa Blažejovského v pondělí ráno již záhy zase byla v práci a čeledínové s potěšeným srdcem pracovali s ní jsouce spokojeni se svými hospodáři. Syn Václav zpívaje vyvádí svá díla a dcery jsou také veselé, ačkoliv později posteskly si matce, že snad je přece hanba nemítí šatů skvostnějších.

Matka to pověděla otci, ten si je vzal do přístěnku, spolu s nimi i Václava, a pravil k nim: „Vy prý byste rády měly dražší šaty?“

Začervenaly se a neodpověděly.

„Koupím vám je,“ řekl a slíbil otec, „když o ně ještě budete státi, až mne vyslechnete.“

I promluvil k nim takto: „Je pravda, Bůh nám nadělil obilí, máme je v stodole. Však musíme z něho býti živi po celý rok: my a všickni čeledínové. Žebrákům také chceme dávatí a kdo ví, komu v obci zapotřebí bude naší pomoci. Nemoc, nehoda, neštěstí může potkati nás i jiné. Platy a daně sežerou velký díl úrody. Jiný velký díl padne na mzdu čeledínům a dělníkům. Dále chci do domu všelicos zjednat a na stavení všelicos opravit. Bez výloh na šaty pro sebe a pro vás zajisté se neobejdu a připravit vám vyrazení, jsem vždy hotov, třebaš by to stálo peníze. Tedy s tím, co máme v stodole, nesmíme plýtvati a nesmíme dělati, co bychom chtěli. Mnoho nám nezbyde a kdyby něco zbylo, považte, že tolik co letos po každé nesklidíme. Už následující rok může býti neúrodný, může nás v něm zastihnouti a překvapiti jiné Boží dopuštění, oheň, pád dobytka a umíní jsem si, že budoucně dům proti ohni a obilí proti potlučení si dám pojistiti, nač arcíť musím mítí mnoho zlatých, jichž ale mi nebude

líto, že budu moci pokojně a bez starosti aspoň spáti. Pak jste tu vy, chci vás zapotřítí, kdybyste se vdávaly, Václavovi odevzdám hospodářství a Vojtěchovi vykážu podíl jako vám.“

Nyní pravil Blažejovský k dětem svým: „Myslíte-li, že mám vyhoditi peníze za zbytečnou parádu, tedy mi to řekněte. Slušný a pořádný šat vám neschází.“

Dcery se vymlouvaly, že, co se toho vdávání týče, sporiti by se nemuselo, poněvadž k tomu asi nikdy nepřijde, ale nové šaty nechtěly k vůli těm druhým potřebám a Václav nechtěl také nic, ačkoliv si byl prál klobouk a dýmku. Počkají, až si otec vše rozpocítá a rozdělí, a bude-li možná zjednatí jim, co by je zvlášť těšilo, je na to dost času.

* * *

Starý Mandelík brzy odevzdal statek synovi, že hospodařil od pěti k čtyřem.

Jan se oženil, Terezku si ale nevzal, že potřeboval peníze, aby si pomohl, a těch u Kondelků nebylo. Byl také u Blažejovských na námluvách, však nic nepořídil. Má ženu z jiné vesnice a vede se jim pořád hůř a hůř, že obžinky slavívají ještě dle starého zvyku, úrodu zemskou nepovažujíce za dar Boží, jehož by moudře a dobře měli užívatí. Přede žněmi mívají nouzi a bídu a dělají dluhy a po žních nepamatují na budoucí potřeby a oddávají se marnotratnosti.

Rodiče se u nich mají zle, nenajedí se ani u společného stolu a výminek se jim špatně odvádí.

Dcery se sotva provdaly na chalupy, jsou nespokojené, jsou nešťastné, berou rodičům, když k něčemu přišli, a nemohouce ozeletí parádu, na niž jim nyní nikdo nedává, věšejí na sebe ve svátek a v neděli nějaký vybledlý kousek starého hedbávného šatstva a tím bývalou slávu si vynahrazují.

Mužové sotva vystačí kupovati pro ně kartouny a pro sebe na šerky.

Čeládka, co kdy u Mandelíků sloužila, nikam to nepřivedla, řídila-li se dle jejich spůsobů.

Blažejovský žije v hojnosti, je na statku ještě pánem, ačkoliv má již ženatého syna Václava, jenž s chotí svou sobě rovnou v ctnostech hospodaří s ním a jedno srdce a jednu mysl s ním zachovává.

Syna Vojtěcha dal otec na študie, stal se knězem a vyznamenává se příkladnou bohabojností.

Dcery jsou bohaté a pořádné selky, mezi ženichy si mohly vybrati, hleděly ale na ušlechtilost a dobré mravy a s hodnými mládeci se zasnoubily.

Obžinky všem jsou posud významným svátkem, že úrodou zemskou sebe i jiné mají oblažiti a že chybuje, hřeší a si škodí, kdo nerozumně a zle ji užívá.

Mnohý čeledín si u nich pojistil již budoucnost a chudí se k nim utíkají co k svým štědrým dobrodincům.

Proto je a zůstane s nimi Boží požehnání od pokolení do pokolení.

DOPISY.

V Smolnici vikar. Novostrašeckého 30. srpna 1871.

(Druhotiny kněžské.)

Den 27. srpna t. r. stal se Smolnickým osadníkům dnem památným a znamenitým dvojí slavností. První slavnost, výroční pouť Svatobartolomějská, věnovaná úctě patrona zdejšího chrámu, sv. Bartoloměje apoštola, vyznačovala se letos ještě jinou vzácnou slavností: slavil totiž důst. náš duchovní pastýř, p. farář Vác. Žitek, své kněžské druhotiny čili 50letou památku svého vysvěcení na kněžství. Narozen dne 5. září 1795 v Štáhlavi, kraje Plzeňského, vstoupil r. 1808 do třetí třídy německé hlavní školy Týnské v Praze a rok na to do 1. třídy starom. akad. gymnasia Pražského, kdež odbyv studia gymnasiální odšel z Prahy, jak sám píše, pro menší výlohy do Plzně na ústav filosofický. Horlivostí p. prof. Sedláčka, praví dále, stal jsem se milovníkem své vlasti a jazyka mateřského, zač jemu Bůh budiž odplatitelem. Roku 1817 počal v Praze studia bohoslovecká, po jejichž ukončení dne 12. srpna 1821 od tehdejšího kníž. arcib. Václ. Chlumčanského z Přestavlk a z Chlumčan na kněžství vysvěcen byl. Za kaplana dostal se na Smečno a po 2 letech do Kornouzu, kníž. Schwarzenberského patronatu, kdež 10 let co kaplan účinkoval. Roku 1834 stal se lokalistou v Srbči a r. 1846 farářem v Citolibech diecése litoměřické, odkudž na faru Smolnickou dosazen jest byl. Letos jest tedy tomu 50 let, co přijal ctihodný kmet jho kněžské na se, účinkovav vždy a všudy co svědomitý a horlivý kněz a duchovní pastýř blahodárně ku spáse jemu svěřených duší. Neunavným plněním svých kněžských povinností získal sobě všudy úctu a vážnost. Z té také příčiny není se co diviti, že každý z osadníků a četných přátel s toužebností očekával den 27. srpna, den významný a radostný pro celou osadu.

Již v předvečer uspořádáno k počtě jubilanta zvláště přičiněním zdejších pp. učitelů zastaveničko. Pělo a hrálo se vesele. Ráno záhy ohlašoval velebný hlahol zvonů radostný den a brzy chvátili zástupové zbožných osadníků a přespolních poutníků k chrámu Páně, očekávající toužebně začátek slavnosti. A aj, již ohlašuje k 10. hod. radostný hlahol zvonů, že se ubírá oslavenec z farního domu v středu družiček s četnou assistencí duchovních do chrámu Páně, aby vzdal díky Bohu za všechny dary a milosti, jimiž jej dobrotivý Otec nebeský obdařiti ráčil. „*Chvalte Hospodina, nebo dobrý jest, a na věky trvá milosrdenství Jeho.*“ (Žlm. 105, 1.) „*Ze všeho díky činite, neboť toto jest vůle Boží.*“ (I. Tess. 5, 18.) „*Díky činite vždycky ze všeho ve jmenu Pána našeho Ježíše Krista Bohu a Otc.*“ (Efes. 5, 20.) Ano, díky činil ctihodný kmet chvalo zpěvem: „*Tě Boha chválíme.*“

Slavnostní kázání měl žák jubilantův, důst. pan farář Tuřanský Josef Hubínek, vylíčil slovy výmluvnými zásluhy dobrého pastýře. Tři z družiček přednesly přání osady a školy. Po službách Božích, které konal jubilant s četnou assistencí, ubíral se průvod zpět do farního domu, kdež po blahopřání přátelským při hostině přípitky pronešeny na blaho katol. církve a jubilanta. A tak den 27. srpna zůstane osadě Smolnické dnem památným a znamenitým. Bůh račiž zachovati našeho duchovního pastýře a budiž jeho převelikou odplatou.

R.

Z Nového Města nad Metují 29. srpna 1871.

(Ještě prvotiny, Černčice, Výtka.)

K dopisu v předešlém čísle uveřejněnému dlužno dodati, že slaveny byly ještě jedny prvotiny kněžské v neděli dne 30. července v nedalekém filiálním chrámě Černčickém na farní osadě Bohuslavické. Slavil je p. Václav Frinta z Vršovky a i tu kázal důst. p. děkan Novoměstský, řečník na slovo vzatý, jenž jsa dříve farářem v Bohuslavicích první základy víry svaté vložil v srdce novokněze a zajisté radostí velikou naplněn byl, vida roku letošního dva ze svých křtěnců a žáků přistupovati k oltáři Páně, oděné důstojností kněžskou. A tak vyslal vikariat Opočenský letos tři nové dělníky na vinici Páně, což zajisté zřídka kdy se stává. Jsouť mnohé krajiny, mnohé osady, odkud po celý věk nevyšel kněz.

Dotčené Černčice jsou osada prastará. Již v 14. století uvádí se tamější nyní filiální kostelík sv. Jakuba mezi farními, a

druhdy byly Černčice sídlem rodinným pánů z Černčic, později z Kácova a z Černčic zvaných. Z rodu toho pochází Jan Černčícký z Kácova, jenž r. 1501 založil Nové město Hradiště na skalnatém výběžku nad řekou Metují, zvoliv zde stálé své sídlo. Co do původu jest tedy Nové město jedním z nejmladších v Čechách, v pravdě novým, nečítat ani 400 let — Pozorujeme, milý Blahověste, že od nějakého času poskovnu přinášíš osobních zpráv duchovenských z naší diecése. Víme, že tím vinen nejsi. A však nejdůst. konsistoř Kralohradecká měla by ti zasílat všechny osobní změny, jako to činí v ostatních diecesích, zvláště co se týče ustanovování a přesazování farářů, administrátorů a kaplanů. Nebo odkud se toho my na venkově máme dovědět? Víť každý rád, kde jsou jeho spoludruzi a známí. Katalog vydává se jednou za rok a ten potráčí svou spolehlivost, nejsou ještě ani dotištěn. Blahověst v tom ohledu býval jediným pramenem, nyní ale i z něho zřídka kdy čeho se dovídáme z našeho biskupství.

A. M.

Od Kyšperka na den stětí sv. Jana 1871.
(Druhotiny kněžské v Českých Libhavách a svěcení tam nového oltáře.)

Neděle po sv. Bartoloměji, XIII. po sv. Duchu, 27. srpna, byla pro České Libhavy dnem nevidané, skvělé slavnosti. Vys. d. kněz Jan Nep. Stárek, doktor písmo sv., čestný kanovník kathed. chrámu Páně sv. Ducha v Hradci Králové, b. soudu církevního rada, profesor morálky, české řeči a literatury, pedagogiky a katechetiky, b. kněh censor, senior profesorů, synod. examinator, věhlasný spisovatel český a od letoška kons. rada a rytíř řádu Františka Josefa I., slavil v tu neděli své 50leté kněžské jubileum čili druhotiny kněžské. Na této slavnosti zajisté si přáli býti všickni kněží celé diecése Hradecké, neb se to týkalo jejich milého p. profesora, ale nebylo lze, neboť každého povolání vázalo, a tudy pouze 14 se nás dostavilo, kteréž překvapil o něco později vzácným svým příchodem nejd. general. p. vikář Jan Rais, pravý totec diecésního kněžstva, o němž se dá říci, že nemá na žádném žádného nepřitele, nýbrž ode všech ctěn a milován jest. I vyjasnila se tímto drahým překvapením mysl všech nás, zvláště pak v. d. jubilanta, jehož žákem p. gener. vikář býval.

Hned po ranních službách Božích se všech stran hrnuli se zástupové do Č. Libhav a hojné rány z hmoždířů oznamovaly vzácnou slavnost. Na to brali jsme se z

chrámu Páně o 10. hod. vedením vd. p. rektora Hradeckého semináře, Jana Kleina a Kosteleckého příslušného b. vikáře, vd. p. Antonína Skokana, faráře Tyništského do farního domu, kde u posvátného kříže mezi rozžatými voskovicemi dlel v hlubokém pohnutí vys. d. p. jubilant. Tu oslovil vd. p. rektor mil. p. jubilanta uchvacující obšírnou řečí, která každého hluboko jímala. Vypočítáváje totiž jeho zásluhy o stát a církev, jakož i uznání, jakéhož se mu dostalo, anof jej nejd. p. biskup r. 1851 čestným kanovnictvím vyznamenal a letos konsistoriím radou jmenoval, vyjádřil, jakými významnými slovy p. jubilantovi v bisk. sále v Hradci Králové letos na den narození našeho nejjasnějšího císaře a krále Františka Josefa I. uroz. p. baron Malovec, místodržitel, rada, řád rytířství Jeho Veličenstva slavnostně odevzdával, totiž že zeměpán p. jubilantovi proto tento svůj řád dává, že po čas svého vyznamenaného kněžství dával co jest císařova císaři a co jest Božího Bohu, a že budil výbornými svými spisy, jakož i učitelstvím české řeči národnost naši ze spánku. Pak upomenul ho, že v nynějším stáří svém nalezati má svou podporu v kříži. Potom obrátil pozornost na domácí ouřad obecný, aby si toho vážil, že p. jubilant za své rodáky ve vysokém svém postavení se nestyděl a každoročně mezi nimi prázdniny trávil, že jim samostatnou farní duchovní správu založil r. 1864, čímž si u nich nevšední vděčnost pojistil.

Po té brali jsme se, podělení věnci a kytkami za předcházejícími 12 bíle oděnými družičkami, nesoucími praporečky národní barvy, za hlaholu zvonů, znění hudby a rachocení hmoždířů, při rozžatých lucernách do chrámu Páně, kde se sv. obřady jubilejní řádně konaly. Velmi se mi líbil způsob p. rektora, který každý posvátný úkon, dřív než se diti měl, shromážděnému lidu prvé několika slovy vysvětlil, aby věděl co se děje, a věřících vybízel, aby zatím, co se úkon ten v latinské řeči vykoná, se za p. jubilanta Otčenáš pomodlili; což následování hodno jest.

Následovalo kázání, kteréž mně svěřeno bylo, anof mi po 31 let práno bylo s p. jubilantem v kollatuře, do níž až do r. 1864 Č. Libhavy filiálkou patřivaly, k nemalému potěšení dny mile trávit, a s chutí se přiznávám, že jsem se velmi rád s p. jubilantem bavil, neb jsem za 1/2 hodiny víc jeho poučováním získal, než abych byl 14 dní v kněžích četl.

Svou řeč založil jsem na nedělním sv.

evangelium, Luk. 17, 16., řka, že dnes přichází hlasem velikým velebě Boha, a padá na tvář k nohám Ježíše Krista před oltářem Páně, díky čině, muž, jenž sice neraduje se z očistění od malomocenství, ale z toho, že všemohoucí Pán jej po 50 let v kněžství řídil, opatroval, zachoval. — V první části mluvil jsem o dnešní radosti naší, kde jsem krátký nástin podal života p. jubilanta. Narodil se o Všech Svatých 1795. V mládí vyznamenával se neobyčejnými schopnostmi, tak že příbuzní jeho se tázali: kým to dítě bude? Rodiče, stavu rolnického, vidouce, že nemá jejich Jan povolání pro rolnictví ale pro vinici Páně, a že může lidi loviti a snášeti je do lodičky Pctrovy, na které Kristus Pán seděl uče zástupy, dali jej na studie, které po 8 letech v Litomyšli s vyznamenáním ukončil. Na to stal se bohoslovcem v Hradci Králové a byl na den sv. Bartoloměje 1821 na kněžství vysvěcen, a slavil co novosvěcenec své prvotiny kněžské v chrámu Páně sv. Václava o pouti na Kyšperku u p. děkana Ježka. Nebyl ale dlouho doma, asi za 8 neděl po vysvěcení poslán byl do Prahy za adjunkta bohoslovecké fakulty, kde i suppletem se stal. Na to r. 1826 usazen byl v Hradci Králové za řádného profesora morálky a české řeči a literatury. Odtud patrně, že p. jubilant 50leté žáky má, a za 45 let, počítaje, že se každoročně 25 vysvětilo, jeho žáků Hradeckých přes 1000 se počítati smí, tak že bez mála všickni nynější kněží diecésní jeho žáci jsou, neboť těch, jenž by nebyli, pouze asi 60 jest, a není fary, aby tam p. jubilant žáka nenalezl.

Na to přešel jsem na zřízení nového velkého oltáře, kterýž po ranní p. jubilant s ordinariátní licencí, sám posvětil, kterýmžto svěcením slavnost dnešní zvýšena byla. Hlavní obraz představuje sv. Víta, muč. a patrona česk. a zároveň patrona zdejšího chrámu Páně a kollatury. Malován jest sv. Vít dle nákresu sochy téhož světce na Pražském mostě, kterýž nám dobrotivostí p. redaktora těchto listů opatřen byl, s palmou v pravici, na význam, že zvítězil nad těmi, jenž ho k zapření víry Kristovy sváděli, a v levé ruce s knihou sv. evangelia Kristova, dle kterého se řídil, aby byl zapsán do knihy života. U nohou vinou se lvové, jimž k sežrání vydán byl, jenž ale se k němu přilísali. Na zdi po obou stranách oltáře jsou malování slovanští věrověstové naši, sv. Cyrill a Method, na jejichž památku r. 1863 byla fara v Č. Libhavách znovuzřízena.

V druhé části své řeči poukázal jsem na předmět radosti nynějšího světa, kterýž nám zajisté naši čistou dnešní radost nepřije, neboť radost jeho jest rozdílná od naší, anot světomilci, o nichž sv. Pavel k Filip: 3, 18. 19. s pláčem praví, že jsou nepřátelé kříže Kristova, jichžto konec zahynutí, jichžto bůh břicho jest a sláva v zahanbení jejich, kteří o zemské věci stojí, nám dnes spílají zpátečníků a zatemnělců, a pověrečníků, jak to každodenně slýcháme a čítáme, neboť jako nezdární Chamové nás slovem i písmem odkrývají, tak že dle téhož sv. Pavla I. Kor. 4, 9. učinění jsme divadlem světu i andělům i lidem. — Oni myslí, že když Boha nevidí tak, jako hvězdář dalekohledem hvězdu, že ho není, ačkoliv jim zle domlouvá žalmista Páně, an 13, 1. dí: „Řekl nesmyslný v srdci svém: Není Boha!“ a v žal. 18, 1. „Nebesa vypravují slávu Boží a díla rukou jeho zvěstuje obloha.“ Oni se domnívají, že Pán Kristus jest pouhá dělaná řezba, jako zde v kostele, zapomínajíce, že řezbou představený Pán Ježíš sedí na pravici Boží, a že dle sv. Lukáše 21, 27. jednou přijde s mocí velikou a velebností, aby odplatil jednemu každému podle skutků jeho. Evangel. boháč rovněž nevěřil a jako nynější osvícenci měl soud Boží za bajku, až na něm byl; pak marné se dovolávání; — uslyší, že když neuposlechne církve, ani byť kdo z mrtvých vstal, uvěří. Luk. 16. Dále jsem pravil, že naše hloupost jest hluboká moudrost Boží, naše zpátečnictví, t. j. navrácení se k Bohu, pokrok k životu věčnému, a naše tmářství, jasné světlo Kristovo, neboť Pán Ježíš u sv. Jana 8, 12. sám o sobě dí: „Já jsem světlo světa, kdo mne následuje, nechodí v temnostech, ale bude mít světlo života.“ A jak sv. Pavel I. Kor. 1, 25. píše: „Což bláznivého jest u Boha, moudřejší jest nežli lidé; a co jest mdlého u Boha, silnější jest nežli lidé; a co bláznivého jest v světě, vyvolil Bůh aby zahanbil moudré, a co mdlého jest v světě, vyvolil Bůh, aby zahanbil silné.“

Svět si přeje, aby lidé měli svědomí. Pro Bůh! To se nedá poručit, toť květ víry, víra pak dar Boží jest, jinak by kriminály mohly býti polepšovacímí ústavy, a jsou-li, dosvědčuje každodenní zkušenost. Kdo se neobráť skrze víru Kristovu, setrvá v nepravosti. Posléze jsem ukázal na komunu Pařížskou, kde bez víry ze samé rovnosti žádný neposlušal ale každý poroučel, ze samého bratrství jeden druhého olupoval, ze samé svobody jeden druhého

vraždil, ze samé vzdělanosti bořili a ničili drahocenné památky, jimž se obdivoval svět; osvěta záležela v žhářství, jimž osvěcovali Paříž pálením. Pán je nechal rozumu jejich, a tedy bez Boha jako pomatení a zběsilí počínali sobě a pouze katané se radovali, slavíce 80leté jubileum guilotiny. I napomenul jsem posluchačů, aby se v nynější době zachovali tak, jako ona žena ze zástupu, o níž píše sv. Luk. 11, 27., která, když Pánu Kristu lálí a jej tupili, pravíce, že ďábelství má, nic na to nedbajíc, pozdvihla hlasu a řekla: „Blahoslavený život, kterýž Tebe nosil, a prsy, kterýchž jsi požíval.“ Tak i oni, aby nedbajíce na štekot nevěrců a neznabohů, pevně trvali při stádu Kristovu: p. jubilant pak aby se při mši sv. nyní modlil, aby Bůh království svých milostí rozmnožil a upevnil, království pak hříchů a ďábla zkazil.

Při zpívané mši sv., jejíž částky označovány byly ranami z hmoždířů, a kteráž provázena byla zdařilou hudbou, přistoupil jediný ještě bratr p. jubilanta k sv. přijímání a poprvé pak vystavena na novém oltáři velebná Svátost k veřejnému uctění v gotické monstranci, vzácném to daru p. jubilanta. Po zpívané mši sv. bylo slavnostné Te Deum a udělením svátostního požehnání skončila se jubilejní slavnost dopolední. Divno, že ředitelové kůru posud se hučících intrát držejí, jakoby se bez nich slavnost obejiti nemohla, kteréž předce synodou zapovězeny a ladnosti hudby na ujmu jsou a ji přerušují.

Doufám, že se zavděčím poznámkami vzhledem oltáře, které vyšly od p. jubilanta, a dle nichž v návrhu oltář sestaven jest byl. Cherubínové, z nichž dva drží obraz a dva klečí podle svátostnice, nejsou, jako až podnes snad všudy viděti, bez rouch, nýbrž, jak se sluší, jsou oděni rouchem zlateným. Tak i až podnes vidíváme tabernakl na oltáři barvou nevýznamnou natřený, kdežto rámec obrazu pozlacený bývá. To zvrhl p. jubilant pravě, že svátostnice v zlatě se zářiti má, jakožto slunce čili střed vsí slávy, ne pak rámec. A tak se i stalo. Tabernakl jako slunce se skví, a jak se přijde do kostela, přímo do očí padá, rámec pak barvou natřen jest a pouze dvě pozlacené prouhy má. Toť následování hodno.

Pro památku zde stůj, že dle památné knihy předešlý oltář od r. 1812 stál 60 zl. stř. a obraz 6 zl. 24 kr. stř. Nynější oltář stojí 1370 zl. r. č. a sice obraz sv. Víta 180 zl., na zdi sv. Cyrilla a Methoda, oba 89 zl., cherubínové 4 po 50 zl. 200 zl.,

truhlářská práce 100 zl., 12 svícňů z alpak. stříbra 248 zl., štafírování 538 zl., rozličné vydání 15 zl. Mimo to na svůj náklad za 110 zl. dali osadníci z ochotnosti a horlivosti pro větší vyzdobení stánku Božího v oleji vymalovat si presbytář čili kněžiště, čímž svatyně ta jistě jiskry nabyla. Rovněž i nová dlažba v presbytáři z mramorových čtverců nemálo přispěla k čistotě jeho, a stála 134 zl. Na úpravu oltáře přispěl p. jubilant 350 zl. r. č., ostatek zaplatila zádušní pokladnice.

Obrazy maloval Kyšpereký, pro zdařilé kostelní malby daleko široko chvalně známý malíř p. Jan Umlauf, presbytář k libosti a spokojenosti maloval p. Václav Višek, a štafírování slušně provedl p. Jandera, oba z Oustí n. O., a řezbu cherubínů umělecky zhotovil p. Eduard Harnach z Vysokého Mýta.

Náležitého uznání zasluhuje místní provosarář vp. František Starý za starostlivost u provádění této celé úpravy ve svatyni Boží, čím sobě kollaturu svou ku vděčnosti zavázal. Tolikéž pochvaly hoden místní p. učitel Jan Michálek za zvěnější pořádek slavnostní, k jehožto uspořádání se on při každé příležitosti ochotně propůjčuje.

Přípitky při hostině na faře pronesli p. t. generální p. vikář, p. jubilant, p. okresní hejtman Lanškrounský atd. Vamberecký pak b. vikář p. Karel Novák přednášením básně, k této jubilejní slavnosti schválně složené, myslí všech 14 hostů rozjařil. Já pak pronesl přípitek, kterýmž svou zprávu končím: Rytíři řádu Františka Josefa I., JanoVI StárkoVI, hLásáMe hLuČnou Čest a sLáVu!

J. Št. K.

Od Kyšperka, na sv. Bartoloměje 1871.
(Poutě a kramáří).

Je vám to svoboda! Jen že za tu svobodu žádný kněz nepoděkuje, poněvadž takovou svobodou velice bývá týrán; anoť si nemůže hájiti ani kostelních slavností, a zvláště poutí, které jsou nyní pravými výročními trhy, tak zvanými jarmarky, jimiž se dům Boží, dům modlitby zlehčuje a domem kupeckým činí. Dle sv. Jana (evang. 2, 15.) udělal Pán Ježíš jako bič z provázků a vyhnal všecky kupecké rušitele chrámu Páně: ty ale nesmíš dnes ani ceknouti, nesmíš se cti Boží zastati, hned se na tebe osopí kramáři, že jim nic po kostele není, že musí platit výdělkovou daň, že si musí hledět živobyti, a že jim žádný nemá co poroučet; a ozve-li se, tu dojdeš cti, že schlipneš uši, zakryješ tvář svou, a odejdeš. A jakého kde dovolání? Je svo-

boda. Tak k. p. zde o pouti vloni jistý kožešník o ranní mši sv. také měl výklad — u kostela — ale čepic, při čemž vykládal i potupu na sv. víru, haněl sv. Otce, nadával lidem hloupých, nevěda, že kdyby nebylo víry, nebylo by poutí — a on neměl by výdělku, neboť k vůli neděli sobě až podnes koupí každý kloudnější čepici a činí rozdíl mezi všedními a svátečními dny a šaty. — Kam taková nevázaná svoboda povede, to Bůh sám ví!

A považte, takový trh, takové hulákání, křičení, prodávání, kupování musí si kněz dát líbit, jako to jmenovitě u mně v P. jest, na svém vlastním farském pozemku, malých 10 kroků od kostela, na kteroužto prostoru, kteráž se za zahrádku počítá, že není právě otýněná, bez všeho opovědění a povolení rozpoložili se kramáři jako kobylky. Není-liž to pro kněze notný výprask, když k zevšednění slavnosti poutní musí své místo ještě propůjčit? Ať jdou jinam, budou vědět, zdali který soused postoupí jim svůj pozemek za tržiště! Ovšem že jest církev od státu oddělena, ale ať má kněz aspoň tolik práva co jiný soukromník, aby si zádušní neb farský pozemek hájiti směl a dávatí nemusil místa těm, jenž svými krámy pouť znesvěcují, a tak ještě k témuž znesvěcení přispěti.

A copak zde, prostora skrovná, mnoho prodavačů a lidí se nevejde, ale kde se mnoho jich může vyložit, jako to jest v poblížkém městě, tu se svatost pouti ruší a pouť promění se v hotový jarmark. Tu břískájí podsvinčata, tam zpívají o Barboře Ubrikově, podle zas šidí kejklíř poutníky hrou: kobyla sedlák a t. d., ano jednou se mi událo jít, kde jeden šejdřf, (pozoroval-li že jde kněz, nevím), za stolkem vykřikl: „Kupte si za 2 kr. odpustků!“ I dalo se celé shromáždění do velikého řehtotu. A to všecko děje se v čas služeb Božích, pod zástěrou svobody! Není-liž to ohavnost zpuštění na místě svatém? Což, kdyby taková výtržnost dala se židům, oč, že by u modlitebnice své netrpěli výtržníků takových? Zdaliž tedy nemluvím pravdu, když dím, že z nynější svobody se věrní katolíci a zvláště kněží nemají proč radovati? —

J. K.

KRONIKA.

Z Prahy. V k. arcib. semináři kladou se roury za příčinou osvětlení plynem. Poněvadž však práce nepokročila tak, jak se očekávalo, vidělo se jeho Eminenci nejdůst.

p. kardinálu arcibiskupovi duchovní *exercicie kněžské*, které se v arcib. semináři od 18—22. t. m. konati měly, *odložiti* na příští rok.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati od 8. do 11. září u nejsv. Trojice v Podskalí, od 12—15. u Milosrdných bratří.

— Ve farním chrámu Páně u sv. Štěpána na Novém městě světí se slavnost *Narození P. Marie* co druhá výroční slavnost chrámová od neděle sv. andělů strážných po celý týden. Po celých 7 dní jsou mše sv. v 6, 8, 9 (velká) a v 11 hodin, odpoledne v neděli a v pátek (o slavnosti) jsou nešpory ve 3 hod., v ostatní dni ve 4 hod.; a požehnání každodenně v 6 hodin. Na den Narození P. Marie bude v 10 h. kázání, a v 11 hodin slavná velká a zároveň u malého oltáře tichá mše sv. Slavnost skončí se v sobotu v 5 hodin nešporami a chvalozpěvem „Te Deum.“

Z Vídně. Jako léta předešlá, tak i letos odhodlali se údové Dědictví svatojanského ve Vídni k slavnosti na nebevzetí bl. Panny Marie podniknouti *pouť* na posvátný *Velehrad*. Vyšli v neděli 13. srpna v 6 hod. ráno po tiché mši sv. z kostela Panny Marie na nábreží k severní dráze. O 7 hod. použili této dráhy za sníženou cenu až do Hradiště, odkudž po 11. hod. se dále pěšky průvod na posvátný Velehrad ubíral.

— Vídenská fakulta filosofická potčila slovnutného znalce a zpytatele semtických jazykův, kněze Pia Zingerle diplomem doktora filosofie.

Z Rakouska. Proslulý spisovatel profesor dr. *Kerschbaumer*, kanovník ve sv. Hipolytu, byl dne 13. srpna instalován co farář v městě Tulnu na Dunaji. Kanovník a farář stoličného chrámu sv. Hipolytského, dr. Matouš Binder konal instalační kázání a probošt kapitoly p. Leop. Kuchelbacher co komisař biskupský vykonal obřad instalace.

Z Krajinska. Dne 14. srpna bylo ve chrámě sv. Jiří (S. Georgen) nedaleko Mairinu asi 150 lidí shromážděno v 1/23 odp. ku křesťanskému cvičení, ana tu povstala bouře a blesk ušodil do kostela. Farář padl zpět na kazatelně a v témž okamžení i všickni shromáždění padli k zemi. Za chvíli zpatovav se farář sestoupil s kazatelnou; mezitím přispíšilo vůkolní obyvatelstvo spatiivši z věže i oken chrámu kouř vystupovati: omračení vyneseni jsou ven na hřbitov, kdež jim farář udělil poslední pomazání. Všemi prostředky usilováno přivést je opět

k životu, což se podařilo až na tři mužské, jenž zemřeli.

Z Říma. Nevázaná luza ustavičně si libuje v potupování duchovenstva katolického. Nežřídká hází se kamením po kněžích, do tváře se jim plije, vápnem obličej postříkuje atd. Na začátku srpna chtěli někteří padouchové jistého kněze francouzského hoditi do řeky Tibery; četníci italští, kteří právě tudy šli a jež ubohý kněz o pomoc žádal, dali mu za odpověď, že se to netýká jich, nébrž papeže. Na štěstí přišli v témž okamžení dva silní nosičové (fachini), kteříž mohutnými pěsti padouchy zahnali a kněze od blízke smrti osvobodili. Vyslanectví francouzské odměnilo oba nosiče darem 100 franků.

Z Itálie. V italské provincii Masta Carrara konali dne 3. srpna v malém kostelíku nedaleko Podenzany slavnost Marianskou. V 1/2 3 h. odp. právě když chrám byl přeplněn lidstvem, uhořel blesk do věže a vjel též do chrámu, kdež 29 osob k zemi porazil; 11 z nich v malé chvíli zemřelo. Mladí dva lékařové, Balerio a Ratti pomocí nástroje elektrisačního několik lidí při životě zachovali.

— V *Miláně* bylo dne 8. srpna nalezeno tělo sv. biskupa Ambrože. Při obnově totiž chrámu téhož Světce nalezena velká porfyrová popelnice; u přítomnosti arcibiskupa jakož i duchovenstva basiliky, syndika, umělcův a starožitníkův bylo víko snato, načež se objevily hlavy sv. Ambrože, pak sv. Gervasia i Protasia, s nimiž Ambrož do jednoho hrobu byl pochován; mimo to nalezeny jsou i jiné ostatky z těl týchž světcův.

Z Francouzsk. Dcera slovnítného katolického státníka hraběte Montalemberta, Kateřina vstoupila letos do řádu milosrdných sester v Lavalu.

Z Ameriky. V Chikagu staví se nový kostel pro tamější katolické Čechy. — Ve Vratislavi v provincii New-Yorské byl dne 15. srpna vysvěcen nový chrám vystavený ke cti bl. Marie Panny. — V Milwaukee sobě katolíciť Poláci budují nový chrám; fara i škola již jsou úplně vystaveny.

— V neděli 2. července byl vysvěcen nový chrám pro katolické Čechy v Allegheny blíž Pittsburgu a taktéž v Detroitu nový chrám pro Čechy; oba jsou věnovány sv. Václavu ochránci země České.

Z Číny. Apoštolský misionář Reiffert podává v ročníku jednoty sv. dětství zprávu o mučeníctví dvou misionářův a 10 milosrdných sester r. 1870 podstoupeném. Od

r. 1860 měli katolíci v Tientsinu na řece Peiho dům misionářský a ústav jednoty sv. dětství, jež řídily milosrdné sestry; péči jejich bylo asi 200 dítek svěřeno. Mimo to připravovaly i dorostlé paní a dívky ke křtu sv. a ošetřovaly nemocné ve zvláštní nemocnici, kteráž lékárnou opatřena byla. Osada Tientsinská čítala v brzku 400 dospělých údův a 2000 katechumenův. V sobotu před svatodušními svátky 1870 udělil ředitel misie 50 dospělým křest sv. Tento požehnaný výsledek však probudil zuřivou nenávisť pohanův. Přičiněním pěti mandarinův (úředníků císařských) popuzen lid proti Evropanům; roztrušována pověst, že prý misionáři a sestry dítkám vylupují oči a srdce z těla vyrývají, aby z nich léky a pěkné barvy zhotovili. Jistý za bídny peníz najatý pohan roztrousil pověst, že prý ve sklepích domu misionářského se nalézají plné bedny vyloupaných očí a srdcí. Ovšem se udání to hned co lživé objevilo; ale lid už byl vzbouřen a u velkém množství a ozbrojen shromáždil se před domem misionářským; nejprv se zmocnili kostela a pobili některé křesťany, jenž se tam byli utekli. Oba misionáři skrze okno sakristie uprchli do budovy francouzského konsulátu. Ale pohané už i konsulátu se zmocnili a zabili misionáře Vincence Ou, rodem Číňana; superioru misie, knězi Chevierovi, vyloupali oči, údy usekali a posléze tělo ve dvě rozťali; pohané sami mezi sebou vypravovali, že statečný rek Kristův, an hrozná ta muka trpěl, ustavičně se usmíval.

Mimo to zavražděn byl konsul francouzský Fontanier se svou čeledí a jiní Evropané. Mrtvoly zhrozy do řeky Peiho, chrám a dům zapálen. Milosrdné sestry, jichž dům se nalezal půl hodiny vzdálen od stanice misionářské, neměly ani tušení o tom, co se dalo; teprv po 3. hod. odp. přihrnula se zuřivá luza i k nim; sestry s dítkami hledaly jen v modlitbě svoji spásu. Představená prosila zuřivce, aby aspoň Číňanů šetřeno bylo, leč odpověděno jí tím, že jí oči vypíchnuty a srdce vyrýváno z těla. Sestry musely nejprv odevzdati peníze, jenž v domě byly a pak tímtež způsobem jako představená ukrutnou smrt vytrpěly. Zohavená těla, usekané ruce a nohy sester na pikách zabodnuté u vítězoslávě po ulicích města byly neseny. Sestra sakristánka umínla si, že uchová nejsv. Svátost oltární před zneuctvím ohavných padouchů. Vynadávši ciborium a pokorně je polibivši přejala všechny svaté hostie; sotva se to stalo, již i ona učiněna jest účastnou koruny mu-

čenicke. Dvě ze sester byly z Belgie, 6 z Francie, jedna z Irska a jedna z Italie. Budova sester byla zapálena, při čemž 50 dítek v plamenech zahynulo. Ostatní křesťané a katechuménové vlečení jsou k soudu a mukami nuceni, aby křivé obžaloby proti sestrám zdvižené potvrdili; leč všickni jednomyslně dosvědčovali nevinnost sester, tak že sám místokrál nucen se viděl oznámiti císaři, že vyšetřování se ve prospěch milosrdných sester ukončilo. Přece však veškerý domy křesťanské v celém okrsku zničeny a statky křesťanům pobrány. Vláda čínská používajíc pohromy, kterouž poslední válkou utrpěla Francie, rozeslala oběžník ku vládám evropejským, ve kterém žádá, aby misionáři v každém ohledu úředníkům císařským t. j. libovali jejich podrobení byli. Císař a princové z rodu jeho jakož i nejvyšší úředníci čínské říše v tom prý se shodují, že Evropany se všemi misionáři a sestrami z Číny vyhnati anebo je povraždití nutno.

— Jistý týdeník čínský v městě Pekingu jest zajisté nejstarší mezi všemi časopisy. Neboť vyšel letos už 2000tý půlroční svazek téhož listu. Jelikož se každé číslo tiskne na hedbávné stužce 10 loket dlouhé, činí těch 2000 svazků délku 1800 mil.

Literární oznamovatel.

— „*Čítanka*.“ První cvičení ve čtení, sestavená od učitelů první třídy národních škol. Druhé vydání. Nákladem vlastním. U V. Řeháka, učitele na hlavní škole u sv. Petra v Praze. Tiskem B. Stýbla. Str. 16 v tuhé obálce.

— „*Písně, hry a básně*“ pro opatrovny a školy od Bedřicha Pešky. Nápěvy od Frant. Kavána, Frant. Pivody, dr. L. Procházky a A. Šveistylla. V Praze 1872. Nákladem kněhkupectví Mikuláše a Knappa v Karlíně. Str. 134 s nápěvy.

— „*Besedy pro mládež*“ vydávané nákladem kněhkupectví Mikuláše a Knappa v Karlíně. Sešit XXIX.: „*Opustělec*“, aneb: Bůh spravedlivých neopustí. Povídka z dob francouzko-rakouské války. Pro mládež dospělejší sepsal Ed. Ferd. Schmidlechner. S obrázkem. Str. 96. — Sešit XXX.: „*Arthur*“, aneb: Mladý lord ve škole života. Povídka pro dospělejší mládež od Frant. Hoffmanna. Přeložil Dr. V. L. Moser. S obrázkem. Str. 116.

— „*Koruna*.“ Dramatická báseň v 5 jednáních od Josefa Wenziga. Nákladem kněhkupectví Kobrova v Praze 1872. Str. 92. („Výboru spisův dramatických“ díl XVI.)

— „*Dědictví Malíčkových*“, jednota pro vydávání dobrých spisů pro mládež, se sídlem v Hradci Králové; měla min. roku 1870 hoto-

vého jmění za 41.526 zl. 25½ kr., vydajů 7365 zl. 43 kr., tak že zbývá 34.160 zl. 82½ kr. V měsíci říjnu rozešle jednota českým údům svým spis „*Obrazy z přírody*“ od Ant. Dudka, učitele ve Sluhách.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Ve správě duchovní ustanovení jsou :

- p. Vác. *Trnka*, býv admin., za I. kapl. v Uhříněvsi;
- p. Jos. *Buchar*, kapl. na Hradešíně, za II. kapl. do Uhříněvsi;
- p. Jan *Syppan*, k. z Uhříněvsi do Uh. Janovic;
- p. Vác. *Čermák*, k. z Uhlíř. Janovic do Hradešína;
- p. Jan *Novák*, neom., za proz. kapl. do Mirošova;
- p. Jos. *Novák*, neom., za koop. do Podola;
- p. Lud. *Šprýsl* zůstal kapl. na Chlumu;
- p. Jos. *Havránek*, neom., za kapl. do Příbrami;
- P. Jos. *Rathouský*, ř. Maltez., kapl. v Strakonících, za kooper. u P. Marie Vítězné v Praze.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Augustin *Brunner*, bisk. vikář, kons. rada a děkan v Bechyni, 23. srpna (nar. v Třeboni 17. srp. 1807, vysv. 25. červce 1833.)

Ve správě duchovní ustanovení jsou :

- p. Karel *Konrád*, kapl. v Týně Horšově, za administr. v Srbech;
- p. Ant. *Heiser*, kapl. v Zbýnicích, za administr. v Rabí;
- p. Vác. *Žahourek*, koop. v Roseči, za admin. v Kumžaku;
- p. Fr. *Fiala*, kapl. z Blovic do Blska;
- p. Vojt. *Thaller*, kapl. z Chvalšín do Kájova;
- p. Fr. *Fleischhans*, k. z Krumlova do Štěkni;
- p. Fr. *Faschingbauer*, k. z Volar do Zelnavi.

Z novosvěcenců dále:

- p. Ant. *Podhorský* za kooper. v Kvildě;
- p. Jos. *Příbil* za koop. v Roseči;
- p. Jan *Reichensdörfer* za koop. v Páhoři;
- p. Frant. *Schmidtmayer* za kapl. v Benešově;
- p. Jiří *Týkal* za proz. koop. v Ronšpergu;
- p. Bart. *Vavrejn* za kapl. ve Velešíně;
- p. Mat. *Wonesch*, za kapl. v Nové Bystřici;
- p. Vác. *Zborník*, za kapl. v Křeči;
- p. Tomáš *Zeman*, za kapl. v Zbýnicích.

Kněží ř. maltezskeho:

- P. Frant. *Saturník*, koop. v Horažďovicích, za kapl. v Strakonících;
- P. Vác. *Štrnad*, neom., za kapl. do Strakonice;
- P. Arnošt *Hubka*, n. za koop. do Horažďovic.

Uprázdňená místa :

Srby, fara patron. kníž. Trautmansdorffa, do 18. září.

Besenice, fara patron. náb. matice, do 28. září.

Vydává se

5. 15. a 25.

kražďého měsíce.

Redakce:

v kníž. arcib. semináři
čís. 190—1.

Expedice:

v katol. kněhkupectví

B. Stýbla

na sv. Václavském
náměstí. čís. 786-II.Nedošla čísla
reklamujte nejdříve v
měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlas katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se

v expedici

a u všech řádných
kněhkupcůna rok: 2 zl. 50 kr.
na půl: 1 zl. 30 kr.

Po poště:

jenom v expedici

Celoroč. 3 zl. — kr.

půlroč. 1 zl. 55 kr.

Předplacení čtvrt-
letní se nepřijímá.Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy.“ (Přís. XIV. 24.)

Ř e č,

již bývalým kolegům svým, po třicetiletém kněžství v městě Chotěboři shromážděným a býv. učiteli, kanovníku dru. Janu Stárkovi, spolu přítomnému a jubileum padesátiletého kněžství slavicimu, činil věrný bratr a vděčný žák

Josef Ehrenberger, sídelní kanovník na
Vyšehradě.

„Polibiv Josef všech bratrů svých
a užřev otce svého, padl na jeho šíji,
a mezi objímáním plakal.“
(Genes. 45. a 46.)

Radost, jakéž toliko při někdejším z mrtvých vstání spravedlivých jest se nadíti, vidna byla na zemi, když Josef, syn Jakobův a mistokrál egyptský, po mnoholetém odloučení s bratry svými opět se shledal, a milného staříckého otce za výlevu nejněžnější lásky synovské celoval a u sebe vital. — Minula leta a po někdejším záští v rodině Jakobově nebylo stopy. Dávno již hořce oželeli bratři křivdy, Josefovi učiněné: Josef pak, koře se věčným cestám Prozřetelnosti, hněvu na bratry ani nepoznal: a stařícký otec památku syna nejmilejšího v hloubi milujícího srdce chovati nepřestal. Láska, na všech stranách láska; ale láska dalekým země prostorem za mnohá leta od sebe odloučená. Kdo daleký ten prostor lásku rozlučující skráť? — kdo srdcí milujících k radostnému shledání opět svede? — Hospodin Bůh, podivný v cestách a nezpytatelný v radách svých, učinil tak. Navštíviv svět neurodou sedmiletou, avšak opatření otcovské proti bidě příští věstčím duchem Josefovým učiniv, působil Pán, že bratři s bratrem, že otec se synem opět se shledali. A tak vzešla pod sluncem radost, kteráž jen slabě naznačena jest slovy písma řkoucího: „Polibil Josef všech bratrů

svých . . . a užřev otce, padl na šíji jeho a mezi objímáním plakal.“

Radosti nemění, nežli právě ona vypsaná, také nám Bratři důstojní, Otec věčného milosrdenství, v nevystihlé lásce své připravil, a za duň přítomných zakoušeti dává. Vyšedše před třiceti roky na vinici Páně, kam komu knížetem pastýřů Kristem ukázáno jest, za celou tu dobu let třikráté desíti, v plnosti takové jako dnes, pospolu jsme nebyli. Hle, čeho u vykročení svém z ústavu bohosloveckého doufati jsme sobě netroufali, toho dal nám Pán, připraviv rukou lásky své shledání radostné po tolika letech, událostmi osudných a těžkých. Ovšem počet náš jest zmenšen, jen s polovice spatřujeme se opět; neboť část bratří na vinici Páně zároveň vyslaných téměř stejná pod břemenem dne a horka již klesla, radostného dne tohoto neuzřevši.

Avšak žalný mysle trud upomínkou na bratry zesnulé vzbuzený, Bůh lásky a milosrdenství oslazuje, nahrazuje nám štědré radosti jinou, radostí řádkou a vysoce vzácnou. Vroucně milovaný, srdečně ctěný, zásluh i duň plný bývalý vůdce a učitel náš zavítal mezi nás, aby schůzi naši přítomností svojí korunoval, a k díkům někdejšího žakovstva za kněžství třicetileté aby připojil díky svoje Bohu za kněžství padesátileté.

Co říci mám této krásné utěšené shodě? Ústa se chvějí, srdce překypuje: — nezbyvá, leč s prorokem zvolati a říci: „Mluvití neumím!“ (Jer. 1, 6.) Ó, to jest den krásný, památný a slavný: den, kterýž učinil Pán: den blahých citů a nikoli slov. Pročež také, maje v den takový mluviti, jen za srdcem půjdu, toliko pocity srdce svého, pokud povědiny býti mohou, v krátkce vyložím, a sice

1. pocity vyvolané přítomností miléného učitele a otce,
 2. pocity zbuzené naší bratrskou schůzí.
- Počínám pak již ve jménu Páně.

1.

Více zajisté nežli roucho kmentové, a prsten a řetěz, rukou královskou na hrdlo zavěšený, ano více než hodnost místokrále v zemi egyptské šlechtí a zdobí Josefa, syna Jakobova to, že v den radostného se shledání, posudků Egyptanů nedbaje, otce staříckého způsobem právě synovským za slzi a objímání veřejně ctil. Byltě Josef povahy nezkažené, srdce neporušeného. Jemu u opětném spatření miléného otce netanulo na mysli, leč láska, již za dnů dětských v kruhu rodinném od otce se těšil: a něžná péče, již užil: a hojná dobrodiní, jakých z ruky otcovy přijal. „Lásku za lásku a za dobrodiní vděčnost“: tať byla ozvěna citů v pohnutém Josefově srdci, a proto zachoval se, jak na hodného a zvedeného syna náleží.

Důstojní Bratří! Neméně slavná, neméně vážná, nežli okamžení setkání se Josefova s otcem Jakubem, jest posvátná hodina tato, kde po třiceti letech miléného učitele a laskavého otce opět v středu svém zříme. Událost taková, aby žáci, sami již na prahu věku kmetského stojíce, kmeta velebného, učitele svého v době kněžských jeho druhotin k oltáři provázeli: věru řídká jest pod sluncem a způsobila k tomu, aby city nejvřejšími duši naplnila, srdce unášela. A které jsou to city, požehnaným dneškem nezbytně vyvolané? — Zajisté rovný těm, jimiž zdárný syn Josef k staříckému otcí Jakubovi se nesl, a jež jsme naznačili slovy: „lásku za lásku, a za dobrodiní vděčnost.“ Ano, láska a vděčnost, spojené s vroucným díky činěním Bohu, to jest to, čímž srdce naše v požehnaný denšek plane.

A kdo medle měl by od nás zasluhovati lásky a vděčnosti nehynoucí, ne-li vysoce zasloužilý miléný učitel náš? On, jenž na stolici učitelské ve smyslu navedení apoštola, vyučovatelným daného: „Na všem prokazuje se v trpělivosti, v umění, v dobrotivosti a lásce,“ (II. Kor. 6.) tak výtečně a nevyrovnaně se zachoval? — Jen pomněme na tu dovednost, kteráž s výše vědy k omezenému oboru názorů žakovstva tak prostomile se snižovala, a s malými malou býti uměla; jen pomněme na tu neunavenou vytrvalost, kteráž vším úsilím i sebe obětováním žakovstvu prospěti věrně

se snažila; jen pomněme na tu shovívavost, kteráž i s bujností mladistvého nerozumu právě po otcovsku trpělivou býti znala. Nemusíme-liž za upomínek takových z plna srdce zvolati: „Lásku za lásku, za dobrodiní vděčnost?“

Mravouka křesťanská v oboru věd bohosloveckých přední, protože v ústrojí křesťanského života nehloub zasahující: ano mravouka křesťanská, bych prostě mluvil, jest vědou, učící tomu, kterak člověk vůli svou s vůlí Boží na všem srovnávati a víru skutky za všech života případů ukazovati má. Nauka taková vyžaduje učitele dobrého; a učitelem dobrým, jak svatý Ambrož ve výkladu na II. list k Thesaloničským cap. 3. pověděl, ten toliko jest, kdo čemu slovy učí, sám také skutkem plní. A hle, Bratří Důstojní! my u vědě, tou měrou důležité, bohudík měli učitele dobrého, jenž slovy i skutky zároveň povinností křesťanským i kněžským nás učil. Nuže, není-liž nám znovu z plna srdce zvolati a říci: „Lásku za lásku, za dobrodiní vděčnost?“

Študie naše připadly na ony doby, kdež Čech byl podruhem ve vlastním domě, a jazyk náš mateřský ubohou postrkovanou popelkou. Průběhem osmiletého na školách učení mateřštině naší nevěnováno ani hodiny. My uvykli mysliti v duchu jazyka cizého; a jestliže, poněvadž co s mlékem mateřským vsáto, zapomenouti nelze: jestliže přece po česku jsme mluvili, byla to slátanina bez ladu a skladu, bez správnosti, plna mluvkazů. A pro Bůh! za dvě za tři leta nastávalo nám, jíti na vinici Páně, abychom byli vůdci a učitelé lidu, z jehožto lůna jsme sice pošli, ale školami zkažení, ani jazyka jeho řádně neznali. Věru tehdy bylo zapotřebí, aby někdo mocné „efeta“ nad námi vyřknul, a právě, to jest *správně* po česku mluvití nás naučil.

A hle! i takového dobroditele Bohem jest nám dáno. Vlastimil výtečný, znatel jazyka našeho na slovo vzatý, i spisy výbornými proslulý, našel se, jenž s námi v drahé mateřštině od abecedy počal, známostí pak jazyka lásku k vlasti a k národu v nás probouzel, a tak k uvědomění národnímu přiváděl. Byltě to za tehdejší doby skutek bez odporu veliký a před Bohem i lidmi záslužný. — Tážete se, kdo nám to tím výborným jazyka pokaženého napravi- telem a utlumeného vědomí národního bu- ditelem byl? — Aj, ten drahý, vřele milo- vaný, jemuž dnes u oltáře Božího přísluho- vati budeme. Ó, nemusíme-liž, chtíce ne- chtíce, ještě jed nou z plna srdce zvolat a

řící: „Láska za lásku a za dobrodiní vděčnost?“ —

Nejdůstojnější Pane! vřele milovaný Otče! Také svět uznal zásluhy vaše. Církve ozdobila Vás důstojností kanovníka a nejjasnější král náš řádem rytířským. Ale my, vděční žáci Vaši, podáváme více, podáváme svá srdce, podáváme lásku a vděčnost, provázené modlitbou, dokud život potrvá, trvajíc. A k nám přistupují mnozí; neboť nebude pomálu v biskupství Hradckém kněze, jenž by zároveň žákem Vaším nebyl. Tento pak dar žakovstva vděčného nebude odjat od Vás. Vděčnost, láska a modlitby vychovanců věrných půjdou s Vámi za hrob a družiti se budou k chvalozpěvům nebesanů, až kníže pastýřů Kristus korunou spravedlnosti, dobrým bojem dobytou, zásluhy Vaše korunovati bude.

Jsem pobnut, že sotva již mluvit lze; a proto k tomu se obracím, abych krátce ještě slovy oděl city, bratrskou naší schůzi zbuzené.

2.

Když synové Jakobovi, milného otce v středu svém majice, po letech opět se shledali, tehdy ovšem společným a předním pocitem všech byla radost. Poněvadž ale, jak svatý Augustin pověděl, radosti úplné a nekalené pod sluncem není, tož ani radost bratří podivně se shledávších, bez přísady bolu nebyla. Vědomí křivdy, Josefovi učiněné, se strany jedné — a vědomí uhnětu v srdcích bratří, křivdy oné želících se strany druhé: toť onen temný bod trudu na obloze utěšeného shledání se synů Jakobových.

A tak hle! ani ona samým písmem vynášená radost tehdejší bez přísady bolu nebyla, anož vůbec radosti úplné a nekalené pod sluncem není.

Čeho vůbec ve světě není, toho také žádati sobě nesmí, nemůže nikdo. Pročež nebude zajisté nápadno Vám, Bratří důstojní! dít-li, že blahý pocit společné radosti, z bratrské schůze naší plynoucí, rovněž bez přísady příměšku bolného není. Vědomí křivdy, jižto by komu z nás želeť bylo, ano vědomí křivdy nějaké to není, z čehož by krůpěj hořké příchuti bolu do požehnané číše společné radosti naší kanula. Vždyť čtyřleté pospolu bytí naše na ústavě bohosloveckém vyznačovalo se vezdy svornou jednomyslností, vzájemnou láskou a srdečností právě bratrskou, tak že upomínku na ony dny blahé za nejkrásnější kvítka na celém luhu žití svého právem pokládám, a

zajisté také Vy pokládáte. A přec bratrská schůze naše po třiceti letech při mnohé radosti bez přísady bolu není.

Illedě na Vás, Bratří důstojní! tak sobě připadám, jako voják, jenž po dlouhém a horkém boji okem žalným řady druhů svých přebíhá — a znamená, že řady na polovic zřidly, a že z pozůstalých bez úrazu není téměř jediného: hlavu rmutně svěsí, se zadumá a slzí. Kněžství naše připadlo na doby těžké a osudné. Šelma ona, o nížto svatý Jan v knize Zjevení svého v kap. 13. předpověděl, šelma ona sedmihlavá, šelma nevěry a zjevného bezboženství pozvedla se, a *otevřela úst svých k rouhání se Bohu, vedouc boj se svatými: a všichni na povrchku země, jichžto jména nejsou psána v knize Beránka, šelmě oné klanějí se*. S touto pak šelmou a s přívrženci jejími, s nevěrou a stoupenci jejími za celou dobu kněžství našeho bylo, jest nám zápasiti. Dlouhý, těžký to zápas: a tudy také obětí mnoho. Rada naše zřídla na polovic, a z nás, jenž jsme pozůstali, kdož jest bez úrazu, aby nad dílem zlé šelmy, nad úpadkem víry a zbožnosti křesťanské srdcem nekrvácel? — Z takového úvahy věru bolno se dělá: a tudy pravdu jsem děl, řka: že radost z bratrské schůze naší bez přísady příměšku bolného není.

Přihlížeje dále k bratrské schůzi naší, tak vše býti soudím, a tak mi vše připadá, jako kratinký úsměv sluneční, jenž cestovatel z pošmourného dne putujícímu pozdě odpoledne na okamžení zakmitne a hned zase zaniká, aby potom spatřiti nebyl více. Pozdě odpoledne, po třiceti letech sešli jsme se; a hle! sotva že jsme se užřeli, již zase loučiti se máme, abychom v plnosti dnešní na zemi tuším více se nespátrili. „Vítej mi“ a „s Bohem buď, s Bohem na shledanou na světě onom,“ — stojí tu těsně podle sebe; a člověk musil by bez srdce býti, aby pocitem bolestným se nezachvěl. O, není pod sluncem radosti nekalené: a tudy ani radost z bratrské schůze naší bez přísady příměšku bolného není.

Avšak utiš se, umlkní srdce! Nám, kteřížto stojíme pod korouhví, na niž Božský mistr a vůdce náš napsal: „Kdo miluje otce neb matku, bratra neb sestru více nežli mne, není mne hoden“ Mat. 10, 37: nám mdlobě choulostivosti podlehati nesluší. My povoláni jsme za strážce Siona Božího, povoláni jsme, *abychom byli dobrými bojovníky Kristovými, snášejičimi všechno pro vyvolené, pro věřící, aby oni spasení věčného došli*. II. Timot. 2. A boj, spásu věřících

ohrožující, zuří až dotud. Šelma nevěry a bezboženství, zastírajíc šerednou tvářnost svou svůdnými vývěsky, jako *osvěta, pokrok* a podobnými, neustává vztýčeti šíje své, a *rouhá se jménu Božímu, i stánku jeho, církvi a všem, kteří přebývají tam.* A není osady, není místa po vlastech, kam by svod a úklad šelmy nedostíhal. Ano boj, spasení věřících ohrožující, zuří bez přítrží. Pročež vzhůru Bratří! vzhůru bojovníci Kristovi! vzhůru na stanoviska, knížetem pastýřů Kristem nám vykázaná, abychom v boji, za třicet roků vedeném, statečně pokračovali a v něm až do vůle Boží věrně vytrvali, vědouce, že, jak apoštol národů pověděl, korunován nebude, leč kdoby věrně až do konce bojoval. II. Timot. 2.

Velikost úlohy, bojem za pravdu Boží a za spásu věřících nám přikázané, ano velikost úlohy a spravedlivé ocenění její nemálo pozvedá mysl, bolem z nastávajícího loučení zachvácenou. Ba, ještě více. Velikost úlohy, nám přikázané a odměna, za věrné provedení její Bohem přirknutá, jest nám zároveň zdrojem požehnané naděje ku shledání se lepšímu, radostnějšímu a trvalejšímu, při němž loučení nebude. Neboť víme, že všem dobrý boj bojovavším složená jest odměna stejná na místě jednom, koruna spravedlnosti na nebi. Pročež tam, ke schůzi oné radostnější a trvalejší touha i zřetel náš již obráceny buďtež. Boj, za třicet let bojovaný, věrně až do konce dobojujme, a koruna spravedlnosti u kýženém shledání se lepším v lesku vítězoslávy nehynoucí vstříc zaskví se nám. A tak již s Bohem, Bratří mileni! S Bohem na shledanou před tváří knížete pastýřů Krista na nebesích. Amen.

Můj sen.

Já někdy mívám divný sen,
že objímal bych širý svět,
že vdechl bych v něj lásky cit,
že učil bych jej modlit, pět.

Že nebe bych mu s výše snes
a v nitro vložil víry skvost,
že pro ctnost bych ho roznítil
a zhubil každou nepravost.

Že vypudil bych žal i svár
i štěstí své zaň v oběť dal: —
já někdy mívám divný sen,
až bych se nad ním rozplakal.

K. M — ka.

Uvahy na neděle a svátky celého roku.

LXI. V neděli XVI. po sv. Duchu.

*Sv. evang. dnešní (Luk. 14, 1—11.)
obsahuje rozličná naučení.*

1. Když jedenkrát Pán Ježíš vcházel do domu nějakého knížete farisejského v sobotu, aby jedl chléb, praví sv. evangelium, že přítomní „*fariseové ho šetřili*“ a tak jednali proti zákonu lásky. Šetřiti bližního, pozor dávatí na koho, samo o sobě není ovšem nic zlého; ale záleží na tom, proč to kdo činí. Dělá-li to kdo z povinnosti, jako rodiče a představení, dobře zajisté činí. Stává-li se to ale ze záští, z žehravosti nebo z jiných nekalých úmyslů, tehdy je to hříchem. Každý šetří přede vším sebe a dosti máš co činiti, aby se uchránil hříchu. „*Ostříhej sebe samého a duše své pečlivě*“ (V. Mjz. 4, 9.) „*Kdož se domnívá, že stojí, hleď, aby nepadl.*“ (Kor. 10, 12.) Nesuďte, abyste nebyli souzeni. (Mat. 7, 1. 2.)

2. Ač fariseové při každé příležitosti Pána Ježíše šetřili, jeho řeči a skutky pozorovali, přece nenalezli, co by právem haněti mohli. Nevinnost Ježíšova musela jim do očí bít, a proto tím více na srdcích jejich hlodala *závist* a zášť. Dobře nazývá sv. Basíl závist vynálezem ďábla, ježto srdce těch vraždí, kteříkoli jsou ní pojeti (sr. Moudr. 2, 24.) Jmenujeme závist jedovatou, že jedem prská a jed ssaje; jiným jde na život a sama se o život připravuje. Chraňte se tedy kř. vši závistí, ježto byla příčinou první bratrovraždy. — „*Láska — nezávídí.*“ — (I. Kor. 13, 4.) Složte všelikou zlost, lest, pokrytství a závistí i všecka utrhaní.“ (I. Petr. 2, 1.)

3. Pán Ježíš, aby dokázal fariscům, že není proti zákonu Božímu dobře činiti v sobotu, jakož se oni domnívali, *uzdravil v ten den člověka vodnatelného*, pravil jim: „*Či z vás osel neb vůl upadne do studnice a nevytáhne ho i hned v den sobotní?*“ Marně by se vymlouval, kdoby v den nedělní neb sváteční opomíjel skutků milosrdenství pod záminkou, že mu nesluší v ty dni pracovati. Kde to láska k bližnímu káže, mlčí církev i Bůh; ba jen ten, kdo uposlechl hlasu lásky, jedná podle ducha zákonů Božích i církevních; nebo „*litera zabíjí, ale duch obživuje.*“ (II. Kor. 3, 6.) Čest Boží a spása bližního vždy a všudy předchází. Ovšem kdo jedno činí, nemá opomínati druhého; obě pokud možná se poj. A kdo chce opravdu, může.

4. Pán Ježíš vida, kterak hosté přední místa vyvolovali, pokáral jich podobenstvím, řka: „*Když budeš pozván, neseděj na prvním místě.*“ . . . Slovy těmi také nás učí pokore. Všem ustupovati, zřídka bývá na škodu; však již nad jednoho se vynášeti, nepřináší užitku. Kdo ví, zdali ten, jemuž místo zasedáme, nebude mítí u Boha přednosti? a když Pán nás bude usazovati, zdali neřekne: Příteli, dej tomuto místo. Chraňme se všeho nelaskavého soudu a vši marné samolibosti. „Kdo se povyšuje, bude ponížen.“ . . . Považme a uznejme, že bychom snad byli ze všech nejhorší, kdyby nám Bůh svou milostí neprispíval ku pomoci. Dávejte „čest komu čest“ a skromně jiným ustupujte. „Dej kř. tomuto místo“ zde na světě, za to tam na věčnosti uslyšíš z úst nebeského hospodáře: „Příteli, posedni výše!“ —

LXII. V neděli XVII. po sv. Duchu.

Pán Ježíš v dnešním evang. (Mat. 22, 34—46.) vychvaluje dvoje přikázání lásky a jmenuje se Synem Božím.

1. Jedenkráté přistoupili k Pánu Ježíši fariseové, z nichž otázel se jeden, — ne aby o pravdě se poučil, ale — pokoušeje ho: „*Mistře, které jest přikázání veliké v zákoně?*“ — Tak dosud často se přihází, že lidé jinak mluví, jinak myslí, staví se jako přátelé, zatím v srdci nepřátelství kojí; do očí chválí, pozadu haní; veřejně poklony dělají a po straně klamou a podvádějí. — Chraňte se kř. lidí lstivých; však nechtějte sami jiných klamati. „Pokrytec ústy oklamává bližního svého.“ (Přisl. 11, 9.) Ohavné jest Hospodinu srdce zlé a zalíbení jeho v těch, kteří přímě chodí. (Přisl. 11, 20; 12, 22 srv. Žlm. 5, 7: 31, 2.) „Milování (vaše) buď bez pokrytství.“ (Řím. 12, 6.)

2. „*Milovati budeš Pána Boha svého*“ velí sám Hospodin v starém i v novém zákoně. Což musí Bůh nám kázati, abychom ho milovali? Nebyť dosti, aby nám toho ráčil dovoliti? On nejvyšší dobro, nejdokonalejší bytost: což bychom mohli mimo něj a bez něho koho nebo co milovati? Vždyť jen to milujeme, co jest skutečně dobré aneb co se nám zdá alespoň dobré býti. „Však ale nikdo není dobrý, jedině Bůh.“ (Mar. 10, 18.) Ontě pramen, prapůvod vši dobroty. Pes miluje svého pána, a člověk by neměl milovati svého Hospodina? Chtěli bychom se od zvířete dát zahánbiti? Miluj tedy kř. Boha, že jest nejdokonalejší bytost a že jest k nám nejvyšš

dobrotivý. „Milujmež Boha, nebo Bůh prvé miloval nás.“ (I. Jan 4, 19.) Bůh láska jest a kdo zůstává v lásce, v Bohu zůstává a Bůh v něm.“ (I. Jan 4, 16; 5, 3.)

3. „*Milovati budeš bližního jako sebe samého.*“ Druhé to přikázání podobné, ano rovné jest prvnímu: nebo jedno bez druhého nelze plniti. Nelze bližního milovati bez Boha, proto že ho máme milovati pro Boha a Boha nelze milovati bez bližního, protože se v bližním miluje Bůh. (I. Jan 3, 14. 15; 4, 11—12; 5, 2.) Nelučme tedy, co Bůh spojil, lásku k Bohu od lásky k bližnímu. Kdo miluje Otce, musí milovati také dítky, a kdo chce dítky právě milovati, musí je milovati pro otce a jako otce. Na těch dvou přikázáních všecken zákon záleží i proroci. (Mat. 22, 40.) Plňme obě a naplníme celý zákon. „Plnost zákona jest milování.“ (Řím. 13, 10.)

4. „*Co se vám zdá o Kristu?*“ tázal se Pán Ježíš fariseův, „*či jest syn?*“ Kdyby byl pouze syn člověka, syn Davidův: kterakž David nazývá ho pánem? Je-li jedině Syn Boží, jak se může nazývati synem člověka? Jest tedy Kristus ne toliko Syn Boží, ale zároveň syn člověka. „A slovo Tělem učiněno jest.“ (Jan 1, 14.) Krátká ale pádná obrana tajemství vtělení Syna Božího spočívá v slovech Žalmu 109. „Rekl Pán Pánu mému: Sed na pravici mé“ (v 1.) Tak věrte kř. k spasení! „Kdo věří ve mne, neumře na věky.“ (Jan 11, 26; srv. 5, 24; 6, 14. 47.) „Konec zákona jest Kristus k ospravedlnění každému věřícímu.“ (Řím. 10, 4.)

LXIII. Na den sv. Václava.

Sv. evangelium minulé neděle (XVII. po sv. Duchu), kteréž jedná o dvou zákonech lásky k Bohu a k bližnímu (Mat. 22i 34—46.), krásně se snáší též se slavností sv. Václava, patrona českého, jehož památku dnes konáme. Sv. Václav, kterýž věrně plnil obě přikázání lásky, učí nás Boha i bližního opravdu milovati, k čemuž bych vás m. kř. rád povzbudil.

1. *Předně máme milovati Boha*, nebo bez lásky nelze líbiti se Bohu, nelze dojíti života věčného. Kdo Boha miluje, nade všechno jej ctí a celým nerozdvojeným srdcem jemu slouží. „Syn ctí otce a služebník pána svého; protož, jestli jsem já Otec, kde jest čest má, a jestli jsem Pán, kde jest bázeň má?“ praví Hospodin, ústy proroka Malachiáše (1, 6.) . . Tuto lásku Boží poznal sv. Václav od své báby sv. Ludmily; proto hned od své mladosti Boha pravého

etil a jemu celým srdcem sloužil. Také vy kř. jste lásku Boží poznali hned od mladosti; nuže ctěte Boha a jemu nerozdvojeným srdcem služte. Nemilujte světa, ani těch věcí, kteréž na světě jsou, nebo svět pomíjí i žádost jeho, ale kdo činí vůli Boží — kdo miluje Boha — zůstává na věky.“ (I. Jan 2.).

b) Kdo Boha miluje, rád o něm slýchá (Jan 8, 47.); rád o něm mluví (Mat. 12, 34.), rád na něj myslívá, rád mu své záležitosti a potřeby sdílí či rád se modlívá. Tak sv. Václav rád slýchal slovo Boží z úst sv. Ludmily i od kněze Kaicha; rád o Bohu rozmloval, ano jako nějaký kněz děti i lid vyučoval; on ve dne i v noci chrámy navštěvoval a k Bohu vroucně se modlival. Také vy m. kř. rádi slýchejte, čtěte a uvažujte slovo Boží, rádi o Bohu a sv. věcech rozmlovejte. Těšte se z toho, můžete-li často oběti mše sv. účastnit se a Tělo Páně přijímati. Bůh všudy je s námi, všudy a vždy máme k němu přístup; proto často přednášejte jemu své záležitosti a potřeby a zajistě nevstanete od modlitby bez pomoci a útěchy. „Začkoli budete prositi nebeského Otce ve jménu mém, dí Pán Ježíš, dá vám.“

c) Kdo Boha miluje, tomu je vůle Boží nade všecko; chrání se, aby Boha v ničem neurazil i hledí, aby věrně plnil jeho sv. přikázání. (Jan 14, 15, 21.) Kdo Boha opravdu miluje, stále zůstává v lásce (I Jan, 4, 16.), nikdy neochabuje, stále se rozhodňuje. (Fil. 1, 9.) Kdo Boha miluje, jest hotov pro něj všecko trpěti i život obětovati, jak Pán sám požaduje. „Kdo chceš přijíti za mnou, zapřiž sebe sám.“ (Mat. 16, 24.) Tak sv. Václav z lásky k Bohu mnoho trpěl, ano i život svůj položil. A dle příkladu jeho i vy Boha nejen slovy, nýbrž i skutkem milujte, věrně přikázání Boží plňte, pro Boha přemáhejte své žádosti a stálí buďte v pokušení; pro Boha všecko nemilé a protivné snášejte a hotovi buďte v službě jeho obětovati život svůj.

2. *Pro Boha milujte i bližního, což jest druhá známka pravého křestana.* Kdo bližního nemiluje, jehož vidí, jak může Boha milovati, jehož nevidí? (I. Jan 4, 20.) Také bližního máme milovati nejen ústy, nýbrž opravdově svými skutky, jak to činil sv. Václav. —

a) Každý člověk je náš bližní a má právo na statky, čest, zdraví i život, jichžto máme šetřiti. Než k tomu vás nechci a nemusím zajistě vzbuzovati, abyste byli ke svým bližním vezdy spravedliví a jim v ni-

čem neublížovali; jen připomínám slova našeho Spasitele: „Co nechcete, aby vám jiní činili, i vy nečiňte jim.“

b) Ale tím úsilněji vzbuzuju vás k svornosti a snášenlivosti. Každý člověk má své chyby a proto jeden druhého snášeti máme. Jeden druhého břemena neste. Láska jest trpělivá, dobrotivá (I Kor. 13, 4.) Jak krásné to zrcadlo lásky bratrské a sesterské, ježto nám sv. Pavel předkládá k následování. — Učte se kř. lásce k bližnímu jako sv. Václav od Krista, jenž byl tichý a pokorný srdcem; buďte vždy v svornosti živi a v trpělivosti vládněte duší svou. (Luk. 21, 19.)

c) Konečně učí nás sv. Václav z lásky pomáhati chudým. — Jako sv. Václav buďte dobročinní podle možnosti, abyste připodobňovali se Pánu, jenž všudy dobře činil, abyste Jemu se zalíbili, jenž dí: „Což jste jednomu z nejmenších činili, mně jste učinili.“ (Mat. 25, 40.) — Kdo z vás nemáte hojnost statků časných, za to tím hojněji duchovních skutků milosrdenství prokazujte. K tomu se vám zajistě často naskytá příležitost, že můžete neumělých učit, zarmoucených těšit, pochybujícím radit, zvláště pak za živé i za mrtvé Bohu se modlit. A budete-li podle příkladu sv. Václava milovati Boha i bližního, budete li obě přikázání lásky věrně plnit, dojdete jako sv. patron náš jedinkrát hojné odplaty, koruny života věčného.

Trest Boží.

Aj, co to černou nocí
tak strašně burácí?
a krutou divou mocí
most spouští padací?

Na hradě při poharu
a hříšném veselí,
své pyše pije k zdaru
pán touto nedělí.

Jest neděle to žalu,
kde matku pohřbili;
a v roce v tvrdou skálu
jsou otce vložili.

„Jen pijte, druzi, směle,
na zdrávas nemněte!
Kdo ví, zda do neděle
budeme na světě?“

„Hoj v kolo, víly noční,
rej provázejte svůj;“

necht pamětný den roční
hrad všecek pozná můj!“

A znovu pohar zdvihná
ten hříšný panský syn;
než smrt již na něj číhá
co, bledý hrobu stín.

Blesk šlehne do sklenice,
z níž hodlá chvatem pít,
a krbem v tom vichřice
již touží v kolo jít.

A rána ránu stihá
v tmě kolem hrobové;
mrak smrtící se zdvihná,
i mluví bromové! —

Hrad v základech se třese,
snad se dnes sesuje;
pán hradu ustál v plese,
lká, želá, běduje.

Zem hltla hradu slávu
ve svoje dutiny: —
kde hrad stál, zřítí trávu,
rum, šeděsutiny. *Fr. Al. Lhotka.*

O chudobě.

Rozmluva s chudým člověkem.

(Pokračování a dokončení.)

4. Chci ti ještě ukázati, kterak převeliké ceny jest chudoba, a takorčka skrytou perlu v sobě chová. Věc se má prostě takto: My lidé jsme proto zde na světě, aby chom Boha, svého Pána, a Tvůrce, poznali, jej milovali a oslavili, rádi a ochotně svatou vůli jeho plnili, a jedenkráte v nebi u věčném blahoslavenství s ním přebývali. Však kdo Boha nemiluje a jemu sloužiti nechce, nýbrž v hříších živ jest a v nich též umírá: ten na věky zavržen bude. My lidé již po praotci svém Adamu více k zlému naklonění jsme, než k dobrému: svět a rozkoš jeho většinu lidí k sobě vábí a za sebou táhne, a však zároveň je od Boha a od nebe odvrací. A to právě jest příčinou, proč pro větší část lidí chudoba mnohem spasitelnější jest, než bohatství. Chudý, jemuž svět málo radosti a rozkoše poskytuje, zajisté méně též váben bývá, by celým srdcem na pozemských věcech visel a na Boha zapomínal. Toho doklady nalezáme všudež: Již na počátku církve Boží mnohem více chudých lidí u židův i pohanův víru v Krista přijímalo, než bohatých a

vznešených. A jak se má věc za dnů našich? Kde nejvíce náboženstvím se pohrdá a na Boha zapomíná, zda-li v bohatých městech, čili v chudých vesnicích? — Svobodní zedníci, kteří tak záhubné zásady rozšiřují, že od církve exkomunikováni, t. j. z církve vyloučeni jsou, jsou vesměs lidé, kteříž dobře jedí a pijí, vůbec rozmarilý život vedou; chudých freimaureři do svého spolku nepřijímají. — Před příbytkem svým stojí kříž; vidím ze svého okna, kterak lidé vedle něho chodí. Obyčejně chudí a nízce postavení lidé dávají na jevo víru svou a úctu k Spasiteli tím, že svatý kříž pozdraví; a však kdož svatého kříže nepozdravují a si ho ani nevšímají jako Židé, jsou větším dílem bohatí a vznešení. A tak lze téměř všude viděti, že lidé, kteříž mnoho mají, světem se nasycují, a Boha a věčnosti málo si všímají; a že víra a náboženství vůbec lépe prospívá u lidí, kteříž žijou v chudobě a ve stavu skrovném, rovněž jako réva nejlépe se daří na hubené a suché půdě, kdežto na mrvišti a půdě tučné vše jen v prázdné, neúrodné listí žene a vyráží. — Ano, chceme lidi následovati až na místo, kde všickni stejný mají osud, totiž, že spráchniví až k hrobu. A však nad hroby není všechno stejné a sobě rovné; tu jsou některé hroby ozdobeny velikými nádhernými pomníky, jiné pak mají jen prostý, jednoduchý kříž ze dřeva. Kdyby ty nyní (mezi hroby) voliti měl, zda-li raději s duší, jejížto tělo pod nádherným pomníkem odpočívá, anebo jejížto tělesnou schránku připomíná na hrobě chudičský křížek dřevěný, by osud svůj na onom světě chtěl sdíleti: myslím, žeby dlouho se nerozmýšlel a žeby chtěl raději mříti podil svůj s duší toho, který v životě svém konal pokání chudoby a v chudobě své také zemřel. Proto také mnohý chudý, když v nemoci se mu o smrti mluví, odpovídá: „Mně na smrti nezáleží, já se jí nebojím;“ neboť ví, že smrtí ničehož neztratí, ano spíše získá a proto se jí nebojí.

5. Avšak jak veliké ceny chudoba jest, to zajisté nikdo lépe neví, než ten, kterýž má veškerou moc na nebi i na zemi, a který každému místo jeho ustanovuje, nejprv na zemi, a potom buď v nebi, anebo v pekle. On sám, totiž Pán a Spasitel náš, Ježíš Kristus, dobrovolně chudobu zvolil; v chlévě se narodil, do jesli položen byl; kde kdy které dítě ve větší chudobě se narodilo? Sámťe matku svou, pěstouna svého, i své apoštoly a učeníky pouze z chudých vyvolil; jediný sv. Matouš byl

bohat, a však i on peníze své ihned opustil, jak mile Spasitel k apoštolskému úřadu ho povolal, a jemu řekl, aby ho následoval. A když jinoch jakýs jedenkrát přistoupiv k němu se tázal: Mistře, co čině život věčný obdržím? Ostříhej příkázání, odpověděl Spasitel. I řekl jinoch: To činil jsem od mladosti své. A odpovídaje Ježíš, řekl: Chceš-li dokonale být, jdi, prodej co máš, a rozdej chudým a budeš mít poklad v nebesích a pojď a následuj mne. A však bohatý mládenec neuposlechl pozvání božského Mistra; ale jak dokládá písmo svaté, odešel, smuten jsa proto, že měl statky své opustiti, nebo jich mnoho měl. Při této příležitosti pravil Spasitel: Těžko jest bohatému, vejíti do království nebeského! Snázet jest velbloudu, aby prošel uchem jehelním, než aby bohatec vešel do království nebeského. — A naproti tomu zase mnohé vznešené, ano knížecí a královské osoby nahlízejíce, jaký prospěch chudoba spasení duše přináší, a jak nebezpečný duši naší jsou bohatství a z něho pochodící rozmařilost života, samy dobrovolně vznešeného postavení svého se vzdaly, bohatství opustily a chudobu zvolily. Sv. Alžběta byla dcera královská, a sama dobrovolně takovou chudobu zvolila a v ní živa byla, že chatrný spravovaný oděv nosila a luštěniny jí potravou byly. Jsou rozličné řehole klášterní, kde po celý rok ani masa se nepožívá, ani kávy nepije; ano u přísné řehole Trappistův ani žádné jídlo z vajec nesmí na stůl postaveno býti, ani k snídání se nesmí ničehož požívat. Sv. Karel Bormejský byl kardinal a arcibiskup; a přece v poledne spokojil se chlebem a vodou; mnozí svatí jenom jednou za den něčeho požívali a sice z jídel nejsprostějších. Všickni ti a tací chtěli chudi býti na zemi, aby jedenkrát bohatí mohli býti v nebi. A takovýmto osobám, které za svého mládí v dostatku a hojnosti byly vyrostly, zajisté mnohem obtížnějším býti se vidí, když vše opustiti a život chudý, v nedostatku a nepohodlí vésti mají, než člověku zcela chudému, který od mladosti své nic jiného nezakusil a vždy jen v chudobě živ byl. Pročež spokoj se a podrob se vůli Boží, jestli Bůh sám tě do chudoby postavil a pomysli si vždy: „zajisté to tak pro spasení duše mé nejlépe jest.“

6. Jsou též chudí, kteříž praví: Co se mne tkne a též osoby, jáť bych rád chudobu nesl, kdybych jenom svobodný byl; ale mám starati se také o dítka své, a tu vězí ta bída! — Ta bída, milý bratře, snad není

tak veliká, jak si ji představuješ. Či jest lépe, řekni upřímně, když dítka na dobré jídlo a pití, na pohodlí a rozmařilost z mládí si zvykají, čili jim prospěšnější jest, když hlad i nouzi někdy snášeti se učí a s málem spokojeny býti musejí? Pozoruj jen podle mody vyfintěnou dívku z města, která však nikoli nepochází z bohatého domu, a prosté, chudé děvče z vesnice; není všecko zlato, co se třpytí. Ona dcerka městská dělá rodičům mnohem více starosti a srdce jejich mnohem více ouzkestí naplňuje, než chudému muži dcery jeho. Být tyto i ničeho z domu nedostaly, mohou pracovati a sloužiti a tím způsobem poctivě svůj kousek chleba si dobývati. Co ale má počítí taková zpanštilá dcerka, když muže nedostane, a nebo žádného jmění z domu nemá? Jiného neumí, než se fintiti a strojiti, snad trochu francouzsky štěbetati u na klavír brkati; takovému ubohému děvčeti vede se začasté, když otec zemře a služba jeho přestane, nejinak, než nespravedlivému vladarí v evangelium: *dělati nemohu, vlastně neumím, žebrati se stydím*; co mám počítí? — Má-li ale pán syny, myslí obyčejně, že by byla hanba, kdyby neštudovali; avšak často se študie nevydají, buď že nejsou dostatečně nadáni, a nebo že nenaučivše se poslušnosti a pořádku nedbalci a ničemy se stanou, a tak všechny ty peníze, jež otec na ně naložil, jsou jako vyhozeny.

Avšak hohatí lidé, tak myslíš snad u sebe, mohou přece mnoho dobrého učiniti; našinec sotva sám sebe užíví. — Milý příteli, to konání dobrého u boháčů, věř, nebývá věcí tak velikou; a jestliže někteří z nadbytku svého skutečně nějaké dobrodiní učiní a něco rozdají: věř že haléř, jež ty ze své chudoby dáš, před Bohem mnohem větší ceny do sebe má než zlato a tolary, jichž bohatec ze svého nadbytku poskytne, a Spasitel zřejmě o tom nás ujistil, když apoštoly své na to upozornil a pravil, že ty dva šarty (halěře), jež chudá vdova do pokladnice chrámové uvrhla, více před Bohem platí, než všechny ty hojné a bohaté dary, jež tam vrhali bohatí a hrdí Farizeové. Pak jest věcí známou a zkušenou, že služebníci a chudý lid mnohem ochotnější jsou jiným uděliti než páni a dámy. Tito potřebují příliš mnoho pro sebe a nádheru svou, a ovšem také méně o tom vědí, kterak chudoba a nouze tlačí.

A kdyby, příteli milý, ty i tak chudý byl, že by ani toho groše na sůl neměl, ano kdyby i doma na slamníku nemocen ležel anebo ve špitále, jsi přece bohatý dosti,

aby velmi vzácnou a Bohu milou almužnu Bohu přinesl: a tážeš se, jaká to jest almužna? Jest to tvá *modlitba za jiné*; Bůh zvláště rád slyší modlitbu chudých, jak v žalmích psáno jest; a pak i to, co trpíš, můžeš za jiné obětovati, a to proto, že i ty jsi údem těla Kristova, údem církve. a tedy vše, co z lásky k Bohu a Spasiteli svému přetrpíš, nejen tobě ale i jiným prospívá a užitečné jest.

7. Snad se ale ještě domníváš, že chudý je všude opovržen; ano i ten pes že spíše na chudého zaštěká, než na pána bohatě ošaceného; ano že tě skoro nikdo nepozdraví, a byť i ty pozdravil, že ti sotva poděkuje. — Na to odpovím ti příkladem: Pozorujme dvě děti o vánocích; jedno náleží vznešené bohaté rodině městské, druhé jest z rodiny zcela chudé, která právě o vánocích, v zimě v největší nouzi a bídě se nalezá; nemá peněz, ani aby dříví si koupila, ani aby nájem zaplatila. Dítěti bohatému uchystán vánoční strom, na němž pamlsků a cukrovinek všeho druhu visí a mnohosvíček hoří; též nové šaty a výločky z jemné kožešiny a hraček plné krabice. Hlava mu jde kolem, když se na to vše dívá, a nemůže dosti nadiviti se, ne dosti ukazovati, se chlubit, mlaskati a pochutnávat si na cukrovinkách, a hned vypravovati, že žádné dítě tolik a tak pěkných věcí k štědrému večeru neobdrželo, jako ono. Zdali dítě to i do chrámu Páně s sebou vezmou, nevím; a kdyby je i rodičové s sebou vzali, tedy budeš snad více ve svém novém šatě lidem se ukazovati a na své hračky myslet, než aby zpomělo si na nově narozeného Ježíška a radost z něho v srdci svém mělo. — Ubohé chudé dítě nedostalo ničehož; doma není žádného stromu vánočního, žádných dárků, žádných hraček, a má-li viděti mnoho svící a světél, — neboť doma, v chudé jizbě, není žádné — musí do chrámu Páně, na půlnoční. Viděl jsem jedenkrát takového chudého chlapce v chrámu Páně o jitřní, jež jedna venkovská žena s sebou měla, a sice velmi záhy z rána, v dobu, kdy panské děti ještě spí a sobě hoví. Ubohé dítě mělo sotva dostatečný oblek, aby přikrylo nahotu svou; na dárky vánoční nebylo ovšem ani pomyslení. O kterak dojalo mne, když jsem je viděl tak zbožně stát v chrámu Páně vzimě, tak záhy z rána, co do chudoby a pokory tak podobné novorozenému Spasiteli svému! Rci, které dítě bude Bohu i tobě více se líbiti. zdali to dítě panské s hojnými a bohatými dary, kteréž v měkké posteli si hoví, pospává, až jest bílý den a chutná

káva na stole stojí; anebo to dítě chudičké, chatrně oblečené, kteréž ničeho nedostalo, a vedle chudé matky své v chrámu Páně stojí, za studeného tmavého jitra, jitřní přítomno jest, se modlí, a jest spokojeno? —

A věz, zrovna tak, jak se má věc s dětmi, tak má se i s odrostlými. Bůh působí a žije všudež, svaté oko jeho všude vidí, a vše ukládá k oučtu na věčnosti. Bůh sedí jako neviditelný, tichý host, kterýž ničehož nepožívá, při stole boháčův, kde rozličná jídla z masa a z mouky, a co kde jen k jídlu dobrého a drahého jest, zavání a chuť k jídlu dráždí, a sedí též u stolu chudých, kde řídká jen polívka a špatné brambory na hosti čekají. Bohatec při hojném dostatku svém před jídlem se nemodlivá; chudý při své nouzi a bídě se modlí a chudičké jídlo své modlitbou posvěcuje. Oko Boží v mnohém bohatém domě jiného nevidí, než žádost těla, žádost očí a pýchu života; na stěnách visí lecjaké obrazy, které mnoho peněz stály, avšak náboženství ani dost málo se nedotýkají. Ve světnici chudého všecko jest chudé, a sotva to nejpotřebnější tu viděti; avšak přece jest tu svatý kříž a obraz Matky Boží, na znamení, že křesťané tu obývají. — Rci, kde se bude Bohu více líbiti, zdali v jizbě chudých, kde přebývá zbožná mysl a cudný mrav, anebo v nádherných komnatách bohatce, kde ni z námky není náboženství a čistého, křesťanského mravu? Chudoba zajisté krásná jest před Bohem, a ješto Bůh chudého zvláště miluje a Spasitel sám chudobou svou tak ho vyznamenal: tedy nechť těší se tím, když snad lidé světsky smýšlející málo ho sobě váží.

8. Jakkoli ale chudoba člověku v tomto životě prospěšna jest a jemu i ty veliké ctnosti, jako jsou: pokora a trpělivost, velice usnadňuje: máš přece jako každý stav na světě svá zvláštní *pokoušení*. Dábel, jak známo, právě nedostatku a hladu Spasitelova k tomu použil, aby jej pokoušel a k tomu přiměl, aby z kamene chleba učinil, t. j. aby divotvornou sflu svou ve svůj prospěch obrátil. A rovněž tak až dosud používá dábel chudoby u mnohého, aby jej k hříchu svedl, by z chudoby své si pomohl. Pokoušení, s nimiž mnohý chudáš zápasiti musí, jsou: krádež, anebo podvod, lež, práce v neděli, služba mravům a počestnosti nebezpečná, sliby a dary, aby ku hříchu smrtelnému svěsti se dal, nespokojenost anebo reptání proti Bohu, závist, náklonnost ku povstání a zbourání, vyslání dětí na že-brotu i krádež, a pití kořalky. Považ, těmi

a takovými věcmi všechno si jenom zhoršíš a jako lehkomyšlný Esau prodáš za bídnou krmí čočkovou nebe a podíl svůj v království Božím. Vede se ti zde za živa jako ubohému Lazarovi, po smrti pak jako nemilosrdnému bohatci.

Toto zvláště dobře uvaž a v srdci svém uchovej: Bůh tě povolal ku přísnému řádu, k řádu chudoby, k němuž Spasitel sám, svatá jeho máti, i svatí apoštolové náleželi. Můžeš v řádě tom snáze zachrániti duši svou, než v kterémkoli stavu jiném, jestliže v srdci svém rád jemu se podrobíš, jsi-li spokojen s chudobou svou, a přesvědčen, že to Bůh tak pro tebe ustanovil. Ale ve všech řádech a řeholích bylby uložený půst a nedostatek velmi smutný, kdyby něco při něm nebylo, co všechno snadným a milým činí a v zlato proměňuje, a to jest *nábožnost*. Modli se, modli se mnoho, navštiv častěji Spasitele svého v chrámu Páně, přistupuj často k svatým svátostem, poslouchej rád a pilně slovo Boží, a čti si v neděli v křesťanské knize. Uvidíš, že tímto způsobem již v tomto životě spokojen, ano snad i šťasten budeš, a že nebudeš chtít se žádným bohatcem zaměnití osud svůj. Což ale nad to nade vše a mnohem větší jest ceny, jest to, že, trpělivě-li a s odevzdaností do vůle Boží poneseš chudobu svou až do smrti, na tobě splní se ono veliké zaslíbení Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista: „*Blahoslavení chudí, neboť jejich jest království boží.*“

Dle „Weckstimmen für das
kathol. Volk.“ B. H.

U rakve.

Odpočivej sladce
v lůžku země chladně,
k libému kde spánku
svatě ticho zve;
ať i světa kvítí
dechtem smrti vadne,
ne tak drahá paměť
na miláčky své.

Tam — kde v jasných nebes
krásné rozlehlosti
oblažený světlem
přebývá tvůj duch —
hledí v slzách truchlých
oko s důvěrností,
že nás ku shledání
jednou spojí Bůh.

Fr. Doucha.

Na den sv. andělů Strážných.

(Ad Laudes in Breviar.)

Ó věčný Stvořiteli hvězd!
jenž mocí svou, cokoli jest,
utvořils velikou, a teď
ne menší pílí řídíš svět!

Sestup tohoto do sboru,
viz zaviniých pokoru;
dne rozbřesknutím nového
vlej v duši světla hojného!

Tvůj anděl, od té hodiny
ku stráži nám přidělený,
při nás buď, vin od nákazy
by nám byl bezpečnou hrází!

Tent hada protivného nám
ouskočnost odvrát od nás sám:
ať schytralosti jeho síť
sto není, prsou nám sevřít!

Týž nepřatel ať od mezí
strach našich dále vymezí:
tent mír vyjednej občanům,
od zkázy ochraň každý dům! J. Šicha

DOPISY.

Z Kostelce nad Labem dne 13. září 1871.

(Slavnost obžinek).

V nynější povážlivé době, kde hnusný mor nevěry neb alespoň netečnosti náboženské tak krutě rádí a nemálo již uchvátí obětí, jest zajisté nutností železnou, aby horlivý pastýř duchovní důmyslně vyhledával a užíval vhodných prostředků — dalšímu rozšiřování oné jedovaté houby v pravém ovčinci Kristovu bránících a lásku k církvi a víru v Krista rozněčujících a množících. Nemálo takých prostředků bylo již na jedné vikariátní duchovenské poradě jistým vel. p. bratrem naznačeno (viz „Bl.“ čís. 21. ročn. XXI.), k nimž také právem přičísti sluší důstojné konání slavností na mnoze sice zaniklých — lidu ale velevítaných.

Jak blahodárně taková, ovšem v duchu církve konaná slavnost působiti může, to nechť ukáže stručný popis slavnosti obžinkové, v neděli dne 3. září t. r. snahou d. p. děkana Jos. Petráže u nás uspořádané.

Již v předvečer dne slavnostního jevil se v našem jindy tak tichém městě neobyčejný ruch. Stavěny slavnostní brány s odznaky rolnickými, krásleny domy zelením, kvítím a kyticemi z obilí. Večer zaznívala ulicemi hudba, obilšené hrající národní pí-

sně. Všecko se těšilo na den zítřejší. Záhy z rána pak oznamovala střelba z hmoždířů zábřesk dne slavnostního. Po 9. hod. ranní shromáždili se u sv. kříže v ulici k Jiřicům vedoucí četní obyvatelé přifařených sem obcí, — majíce na mnoze kytice z obilních klasů a kvítí uvité v rukou — se svými starosty a hudbou. Brzy na to dostavili se sem i obec Kostelecká a Budečská, místní duchovní a městské zastupitelstvo, aby sesterské obce upřímně uvítali a k svatyni Páně doprovodili. Když byla zde jedna družička dojemnou řečí duchovní i obecnostu pozdravila, hnul se celý, velikolepý průvod, jenž přes 4000 duší čítal, ve vzorném pořádku ku předu. V popředí brala se, za svojí korouhví mládež školní, pak následovaly jednotlivé obce a sice: Nová Ves s hudbou a svým novým dosud zahaleným praporem; obec Čakovická se svým zpěváckým a čtenářským spolkem a praporem; obec Jiřická — hudební kapela, obec Polehradská a Zárybská — hudební kapela; a Rudečská s praporem a hudeb. kapelou. Prapor obce Kostelecké, živnostenské spolky se svými prapory, kostelní korouhve, družičky, duchovenstvo, městské zastupitelstvo a veliký zástup ostatního lidu.

Malebný průvod ten ubíral se pak za stálé hudby a střelby okrášlenou ulicí pražskou dvěma slavnostními branami, z nichž první nesla na straně jedné nápis: „Bohu budiž chvála!“ — na druhé: „Na zdar rolnictví!“ — O 11. hod. stanul průvod na náměstí, obklopiv zbudované zde řečniště, odkudž po přípravné, z tisícera úst zavznívající písni: „Otče náš milý Pane“ důstojný p. děkan a c. k. dvorní kaplan, jadrnou konal řeč, obrav sobě za předmět slova sv. písma: „Co bude člověk sítí, to bude i žiti.“ (Gal. 6, 8). Dojem řeči byl patrný, nižádné oko nezůstalo nezarosené a když pak výmluvný řečník ku konci jal se přednáseti společnou modlitbu za žné dokonané, tu jistě ze všech zbožných srdcí vinuly se vroucí díky k modrému blankytu nebeskému. Po kázání svěcen nový prapor obce Novo-Veské, okrášlený zdařilým obrazem sv. Václava, patrona obce této. Na to sloužena taktéž pod širým nebem na zvláště zbudovaném oltáři, okrášleném kvítím, plodinami polními a drobnějšími nástroji hospodářskými slavná mše sv., jejížto hlavní části střelbou ohlašovány.

Po skončeném chvalo zpěvu Ambrosiánském ubírala se jednotlivá oddělení průvodu kolem děkanství, kdež hlučně provoláváno „sláva!“ Po celý pak ostatní den

panovalo radostné rozechvění v obecnstvu, jemužto tento slavný den jistě dlouho zůstane v blahé paměti. Bylať slavnost naše důstojným díkůvzdáním Hospodáři nebeskému za žeň požehnanou. Připomenouti ještě sluší, že i občané jiného vyznání opravdu závodili s katolíky v ozdobení domů a že zbožně naslouchali slovu Božímu, ústy kněze katolického hlásanému. I dávali důstojným chováním svým na jevo, že se jim líbí krásné roucho i mluva choti Kristovy. Všickni pak rozloučili jsme se s tím vroucím přáním: Dejž Pán všehomíra i na budoucí rok žní hojných, by opět mohla býti slavnost obžinek tak radostná, jako ta letošní.

K. L.

KRONIKA

Z Prahy. Zítra 16. t. m. v den sv. *Ludmily* bude se konati výroční památka této mučnice a patronky země České v starobylém kostele sv. *Jiří* na hradě, kdež hrob její se nachází, tímto pořádkem: Od 6 h. z rána do 10 budou se střídati tiché mše sv., v 10 h. bude zpívaná mše sv.; odpoledne ve 4 h. bude české kázání, pak litanie a požehnání.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 16—19. září u sv. Vojtěcha v Jirchářích, od 20—23. u sv. Filipa a Jakuba na Smíchově, od 24—27. u Maltézů.

— Výroční slavnost *Povýšení sv. kříže* bude se slaviti ve farním chrámu na Volšanech v neděli 17. t. m. následujícím pořádkem: V 7 h. ráno bude mše sv. s exhortou, v 9 h. ranní mše sv. (matura), v 10 h. kázání a v 11 h. zpívaná mše sv. Odpoledne o 4 h. kázání a nešpory. Po celý oktáv jest v 8 h. ráno mše sv. a o 3 h. odp. litanie s požehnáním.

— Včera 14. t. m. zahájen byl *zemský sněm* slavnou mší sv., již u sv. Mikuláše na Malé straně sloužil J. Em. nejduš. p. kardinal arcibiskup. Zdař Bůh!

— Duchovní *exercicie kněžské*, které se od 18—22. t. m. odbývati měly v k. arcib. semináři, odloženy jsou na příští rok z příčin v předešlém čísle t. l. uvedených.

— Pořádek udělování sv. *biřmování* ve vikariátě *Novo-Strašeckém*. V neděli 1. října v *Novém Strašci* v 8 h. kázání, mše sv. a biřmování odrostlých; o 12 h. mše sv., křest. cvičení a biřmování školní mládeže, požehnání. V pondělí 2. října v *Novém Strašci* v 9 h. kázání, mše sv. a biřmování pro osady Lány, Stochov a Tuchlovice. V úterý 3. října tamtéž v 8 h. mše

sv. Ve středu 4. října v Kornouze v 9 h. kázání, mše sv. a biřmování. Ve čtvrtek 5. října tamtéž v 9 h. kázání, mše sv. a biřmování pro osady Řenčov, Srbeč a Malkovice. V sobotu 7. října v Pozdni v 9 h. kázání, mše sv. a biřmování. V neděli 8. října v Peruci v 8 h. kázání, mše sv. a biřmování; v 12 h. mše sv., kázání a biřmování pro osady Slavětín a Radonice. V pondělí 9. října v Týnci Panenském v 8 h. kázání, mše sv. a biřmování; v 12 h. mše sv., kázání a biřmování pro osady Vrbno u lesů a Smolnici. V noci návrat do Prahy.

Z Vídně. Dne 26. srpna konal ve Vídni památku 50letého kněžství svého proslulý učenec dr. Jan Emanuel Veith. Narozen v Plané Chodové (Kuttenplan) v Čechách z rodičů židovských r. 1788 studoval v Praze a ve Vídni lékařství a byl r. 1812 ze doktora lékařství povýšen; sepsal několikero knéh o pathologii, terapii a zvěrolékařství i stal se profesorem a brzy též ředitelem Vídenské školy zvěrolékařské. Přijav svátost křtu sv. a studia theologická s výtečným dokončiv prospěchem byl dne 28. srpna 1821 ve velechrámě sv. Štěpánském na kněžství posvěcen; od r. 1821—1830 byl členem kongregace Redemptoristův. Po vystoupení z řádu stal se r. 1830 kooperátorem ve Vídni, a r. 1831 kazatelem při metropolitním chrámu; pro churavost svoji vstoupil r. 1845 na odpočinek. R. 1846 byl od J. Em. p. kard. ze Schwarzenbergu jmenován čestným kanovníkem Solnohradským; universita Pražská jej r. 1848 poctila diplomem doktora theologie. Svými spisy filosofickými, zvláště homiletickými zjednal sobě slavné jméno a památku nikdy nehynoucí.

Z Bavorska. V zemi Bavorské počítá se dle nejnovějších seznamů 3,438.598 katolíkův. Duchovní správu obstarává 6481 kněží. Klášterův a domů řeholních nachází se v celém království 559 a sice 85 mužských a 474 ženských. Zejmena zastoupeni jsou tito řádové mužští: Augustiniáni, Benediktini, Františkáni Minorité a Reformáti, Františkáni terciáři, Kapucíni, Karmelité kalceáti (s obuví) a diskalceáti (bosí), Milosrdní bratři, Redemptoristé. Ženských řeholí čítá se 20 a sice: Chudé Františkánky čili terciárky, chudé sestry školní, sestry z řádu sv. Dominika, Milosrdné sestry, Benediktinky, Brigitky, Cisterciáčky (či Bernardínky), Dominikánky, Alžbětínky, Anglické panny, Františkánky, paní od dobrého Pastýře, členové spolku panen dětství Ježíšova, chudé sestry Božského Děťátka, Kar-

melitky, Klarisky, sestry Niederbronnské, Salesiánky, Servitky a Voršulínky. Nejvíce klášterů připadá na arcidiecési Mnichovskou a sice 134; Řezenská diecése čítá 115, Augsburská 100, Würzburgská 94, Pasovská 41, Bamberská arcidiecése 31, biskupství Eichstetské 30, Spýrské 14 klášterů. Ze ženských řeholí nejčetněji jsou zastoupeny chudé školní sestry Notre-Damské; mají 129 klášterův a vychovávacích ústavů. Milosrdné sestry působí v 95 klášteřích.

Z Elzasu. V zápětí lonské války prusko-francouzské následovalo připojení Elzasu a Lotring k nové říši německé. Pruské noviny na výsost velebily plesání, s jakým prý v obou krajinách uvítáno osvobození od jáma francouzského a navrácení se ku staré domovině. Leč v skutečnosti radost ta obyvatelstva tak příliš velikou se býti nejví. Nejprve již ty bolestné upomínky na ukrutenství pruské nejsou s to vzbuditi v obyvatelích vroucí lásku k novým vladařům. Po tři týdny stříleno do města Strassburku, celé části města v rum jsou obráceny, mnohé veřejné budovy lehly popelem na př. bibliotéka, museum, divadlo, prefektura, pošta, několik kostelův; a také do gotického velechrámu naschvál stříleno a některé části jeho porouchány. Několik set měšťanův, paní a dítek buď byli zastřeleni aneb zmraženi. Obzvláště však musilo to velkou většinu obyvatelstva katolického (katolíci činí 7 osmin, protestanté jednu osminu obyvatelstva) nejvýš uraziti, že pruská vláda všady rozhodně ve prospěch protestantismu vystupovala. Sotva byl dobyt Strassburk, již tu žádali Prusáci, aby velechrám byl určen k evangelickým službám Božím. Rovněž i v Metách kázal general Zastrov, aby tamější biskupský chrám byl odevzdán protestantům, ač počet jejich v městě tom ještě nepatrný. Když ale biskup se rozhodně opřel takovým požadavkům prohlásiv, že toliko přes mrtvolu jeho mohou protestanté vejíti do chrámu, musel p. general ustoupiti. Jakmile Elsas byl připojen k Německu, vyslala tam (jakož i do Lotring) pruská vláda samé téměř úředníky protestantské a tudíž se diviti nelze, že pod žezlem pruským nedaří se katolíkům v Elzasu příliš valně. Tak nazvaným „malým sestrám“ zapověděla vláda sbíratí almužny a když chtěly v Porýnsku hledati příspěvky na ošetřování dítek jim svěcených, byly od policie dopraveny nazpět přes Rýn, načež se odebraly do Rakouska. Obecní výbory v Rosheimu, Hegenheimu a Ottersthalu jednohlasně uzavřely povolati školních bratří do obce; ale prn-

ský prefekt proti všemu právu zrušil tato usnešení. Školy protestantské vláda pruská ponechala; katolické však mnohé potlačila. Zavedení němčiny co jazyka vyučovacího nemálo popudilo obyvatele měst, kteříž mluvě francouzské byli už dávno přivykli a z nichžto mnozí nyní raději dítky své do Francouzsku posílají, než by je německým školám svěřili. Velmi nepříjemný dojem také způsobila pruská vláda zavedením nuceného navštěvování škol, jehož jindy v Elzasu neznali, ačkoli tam školství lépe než ve mnohých jiných zemích prospívalo. Dolní Elsas na př. čítá 541 obcí; každá z nich měla nejméně jednu školu. Hořejší Elsas čítá 490 obcí; z těch jen 14 obcí postrádá vlastních škol, nicméně jsou i tyto obce přiškoleny k osadám zcela poblízkým. Celkem se nachází v dolním Elzasu 1106 veřejných škol (mezi nimi 339 dívčích), v hořejším 869 škol; mimo to nalezá se ještě v dolním Elzasu 85 a v hořejším 131 škol svobodných t. j. takových, jež nevydržuje obec. Mnohé školy městské čítají 8 až 10 tříd, ano v Mühlhusenách se nachází škola 40 tříd čítající. Návštěva škol v Elzasu jest tak skvělá, že jí rovné málo kde nalezneme. V hořejším Elzasu chodí do školy 88.802 a v dolním 92.878 dítek t. j. šestá část veškerého obyvatelstva. Roku 1867 napočteno v dolním Elzasu pouze 261 dítek 13letých, jenž neuměly čísti; v hořejším Elzasu bylo takových dítek 1507 (rozdíl ten musí se přičísti obzvláště továrnám Mühlhusenským, jichžto majitelé pramálo o vzdělání dítek svých dělníků pečují). Mezi 100 snoubenci nalezení jsou v dolním Elzasu pouze 2, kteříž neuměli čísti ani psáti; v hořejším Elzasu 4. Mezi 100 rekruty v dolním Elzasu našli se pouze 4, v hořejším Elzasu 7, jenž psáti neuměli. Obce Elsasské věnovaly mnoho na chrámy i školy; od r. 1842—1869 bylo v diecési Strasburské (čítající 800 far) více než 100 chrámů znovu vystavěno. Roku 1866 věnovaly obce hořejšího Elsas 334.253 franků na chrámy, 28 550 na farní budovy a 129.397 na školy. S bezohlednou nešetrností uráží co den pruská vláda katolíky Elsasské také potlačováním tisku. Dříve vycházel katolický list „Elsässer“ ve Strasburku. Nyní žádal jakýsi p. Huder generálního gubernátora, aby mohl list ten znovu vydávati, ješto katolíci nemají žádného zvláštního listu; kdežto protestanté čtyři listy vydávají. Ale pruský pan gubernátor odepřel svolení své. Katolický týdeník „Elsässischer Volksbote,“ vydávaný v Rixheimu nedaleko Mühlhus, dvakráte byl

zakázán, a sice poprvé hned po příchodu německého vojska dne 2. října 1870. Jenerál v. Schmeling dovolil, aby se list ten zase tisknouti směl; sami vojínové němečtí velmi rádi jej čítali; obzvláště v lazaretech každou sobotu dychtivě očekávali důstojníci i vojáci nové číslo; náklad páčil se tehdaž na 6000 exemplářů. Z nenadání však objevil se dne 6. ledna 1871 policejní komisař v tiskárně, zabavil číslo ještě nevytištěné a oznámil, že „Volksbote“ dále vycházeti nesmí. Když se nakladatel p. Sutter ucházel o povolení, aby zase směl týž list vydávati, rozkázáno mu 20. ledna t. r., aby se dne 23. dostavil k prefektovi v Nanzigu; rodina jeho že jest ze země vypovězena. Později když všem vyhnancům bylo zase dovoleno do Elsas se navrátiti, podařilo se Sutterovi po velkém namáhání, že mu dáno povolení, aby svrchu jmenovaný list zase vycházeti směl; první číslo mělo vyjít 1. července. Ale den před tím objevil se zase policejní komisař v tiskárně, rozkázal, aby sazba byla rozhozena a další vydávání listu zakázal. Tudíž v nynějším okamžení naproti četným úředním, protestanským a liberalním novinám nemají katolíci v Elzasu a Lotrínkách — počet jejich obnáší 1,400.000 duší — žádné zbraně vyjímaje jedině nepolitický týdeník „Volksfreund.“ List tento už 13 let vychází a jemu sluší přičísti hlavní zásluhu o zachování mluvy německé v Elsassku. Ale i tomuto listu již se hrob vypokřává. Dne 10. července přišel záhy z rána sluha policejní k nakladateli téhož listu p. Schaanovi a sotva tolik času mu ponechav, aby se v rychlosti obléci mohl, vedl jej na policejní ředitelství, kdež mu sděleno, že „Volksfreund“ se nelíbí generálnímu gubernátoru p. Bismark-Bohlenovi, ješto prý řečený list snižuje Němce a mimo to haní Viktora Emanuele, spojence a přítele německého císaře! U velké nemilosti byl nakladatel domů propuštěn.

Paběrky.

36. Obrácení mladého lorda Spencera.

Lord Spencer, bývalý anglický duchovní, nyní katolický kněz a apoštol své vlasti vypravuje před obrácením o sobě, že pochybováním o pravdivosti svého vyznání trápen jsa, se obrátil na jednoho ze starších biskupů o radu.

„Stále jsem zmítán bouří pochybností,“ pravil k němu — „zdá se mi, že původ naší státní církve není tak dávny; činili jsme stále samé novoty. Abych se upokojil,

rozhodl jsem se, že si přečtu některé ze sv. otců prvních století a starší kontroverdisty.“

„Neradím Vám to“ odvětil anglikánský biskup; „neboť vím, že všickni, kteří tak záchali, skončili tím, že stali se katolíky.“

Toto přiznání se, pokračuje lord Spencer dále, bylo mi jako paprskem, musil jsem Prozřetelnost velebit, že mi takový rozhodný a mocný podnět k mým studiím a k mému obrácení se poskytla.

(Dle Gaume-a.)

37. Statečný arcibiskup Flavian z Cařihradu.

Na počátku pátého století nastaly veliké spory v církvi o tom, jakým způsobem se Božství s člověčenstvím v Kristu Pánu spojilo, a tu přišel učený konstantinopolský opat *Eutyches* v tomto sporu k onomu mylnému náhledu, že prý tímto spojením lidská přirozenost Kristova od jeho Božství zcela zničena byla, a odvozoval z toho, že Kristus Pán měl jen zdánlivé tělo, a že tedy vlastně jeho Božství za nás trpělo. Tím ničila se celá nauka o vykoupení.

Tomu opřel se statečně tamější *patriarcha Flavian*, muž přísných mravů, pln horlivosti a neobvyklé ráznosti. Jsa knězem a spolu císařským pokladníkem, poslal při zvolení svém dle starého obyčeje císaři *Theodosiovi II.* obvyklý dar svěcených chlebů, ale dvořanů jeho *Chrysaf* vzkázal mu, že chleby ty mají býti ze zlata. *Flavian* zaražen nad neobyčejnou touto žádostí odepsal však dvoru: Zlata a stříbra nemám, a poklady kostelní patří Bohu a chudým, z těch nesmím ničeho dáti (r. 446).

To pamatoval sobě dobře uražený eunuch císařův a spojil se s *Alexandrinským* biskupem *Dioskorem* — na zkázu *Flavianovu*, čekaje jen na vhodnou příležitost.

Když tedy *Flavian* vystoupil proti *Eutychovi*, háje neohroženě víru církve v člověčenství Kristovo, tu násilně svržen se stolice arcibiskupské, jelikož prý „nepokoje a pohoršení“ v církvi způsobil tímto svým vystoupením, uvržen na to do žaláře a poslán do vyhnanství; avšak na cestě zemřel již třetího dne následkem utrpeného ztýrání (r. 449).

Po dvou letech sešel se *IV. obecný sněm v Chalcedoně*, jenž dosvědčiv a obháje dosavadní učení církve, zachoval i čest statečného *Flaviana*, poručiv tělo jeho do *Cařihradu* převésti a v chrámu sv. Apoštolů slavně pochovati. T. N.

38. Opat Theodos v Betlemě.

Císařové řečtí hleděli i po *Chalcedonském* sněmě udržeti náhled *Eutycha* a přívrženců jeho, a přičiňovali se všemi prostředky počet jejich rozmnožovati.

Tak chtěl i císař *Anastas* (r. 517) pohnouti i proslulého opata *Theodosia*, jenž u *Betlema* zařídil ohromný klášter s 3 nemocnicemi a s 3 kostely pro 3 rozličné národy, aby i on se také přidal k novému tomuto učení. Nejprve poslal mu pod záminkou touto značnou sumu peněz co „almužnu“; — ale statečný mnich kázal rozděliti ji hned mezi chudé, nechtěje darů tak podkupných pro sebe přijmouti. Brzy potom poslal mu císař k podpisu toto nové vyznání víry, v němž se člověčenství Páně upíralo; ale opat svolav bratry, vyzval jich k setrvání v dosavadní víře, a odepsal císaři: „Nezbývá-li nám jen to dvojí, buď přijmouti nové toto učení a tak zachovati s hanbou tento bídný život, anebo se ctí zemřít v zděděné víře otců našich: *tut zvolíme my toto poslednější.*“ — A ač byl 95letý, nedbal na obtíže stáří svého, ale spolehaje na důvěru svou u lidu, šel ještě do *Jerusalema*, a napomínaje lid v chrámu k setrvání ve víře apoštolské, zvolal konečně s nadšením: „Kdoby nevážil sobě staré víry Kristovy, jak ji první čtyry obecní sněmy osvědčily, a zejména poslední sněm *Chalcedonský* r. 451 vyslovil, jako slova Božího v evangelium uloženého: nepatří k církvi Páně!“ — Výsledek řeči nadšeného kmeta byl ohromný, ač tento sám za to šel do vyhnanství, z něhož teprv za dvě leta, až po smrti císařově zase se navrátil a ještě pak 11 let blahodárně působil.

Tak zvítězila konečně přece zděděná víra první církve apoštolské, a církev z vděčnosti přijala oba tyto statečné obhájce do počtu svých svatých vyznavačů, položivši den jejich na 17. února a 11. ledna do martyrologia. T. N.

39. Počet prvních mučovníků Páně.

Sv. otcové udávají o počtu sv. mučovníků prvních věků, že se nemůže ani určit. Všecka bedlivá pátrání a skoumání nejučenějších mužů, badatelů a znalců starožitnosti, kteří zvláště na první pomníky — katakomby kladou váhu, shodují se v tom, že v prvních třech stoletích bylo 11 milionů sv. mučovníků.

Učený kněz *Flores* ve své knize o sv. mučovnících praví: „Po všestranném a pilném pátrání v aktách mučovníků, které zbyly, mohu směle ten úsudek pronést, že v cír-

kvi 11 milionů mučebníků počítati se může a více — tak že kdybychom tento počet na rok chtěli rozdělit, vypadlo by nám na jeden den 30 tisíc mučebníků.“

Dle Gaumea J. Š.

40. Pozdrav Pán Bůh.

Již v šedé dávnověkosti u starých Egypťanů, Řeků a Římanů nalezá se obyčej, že kýchajícího přítomní pozdravovali, nacež kýchající jim děkoval. Řekové užívali slov: „Buď zdrav“ a Římané „Ať slouží ku blahu.“ — Cośi tajemného přikládali starí národové kýchání, čemuž již Plutarch dějepisec řecký se divil a příčinu v tom hledal, že kýchání vychází z hlavy, nejtůtlejší to části lidského těla a sídla myšlének našich. Pohané jsouce plni pověry, měli i kýchání buď za dobré buď za zlé znamení. — Tak se vypravuje, že i Sokrates, první a nejosvědčenější ze starých mudrců, když něco konati chtěl a kdosi po pravé straně jeho kýchnul, za dobré znamení to pokládal a hned práci svou vykonal; kýchnul-li však někdo po levé straně jeho, za zlé znamení to měl a hned od práce své ustal. — Kýchání bylo tedy pověřčivým pohanům hlasem bohů, kteří je takto buď k nějakému činu a skutku povzbuzovali aneb od něho varovali.

Když slavný vojevůdce Xenofon deset tisíc Řeků napomínal, aby po nešťastné bitvě nepřitelem obklopeni se nebáli, nýbrž mečem zpáteční cestu si proklestili, kýchnul jeden z vojnů jeho a hned byli všichni přesvědčeni, že se šťastně do své vlasti navrátí.

Pohané pozorovali i čas a místo, kdy kdo kýchnul a kde kýchnul. Jestliže to bylo od půlnoci do poledne, byl jist, že ho dne toho neštěstí nepotká; kýchnul-li však v čase od poledne do půlnoci, strachoval se neštěstí. — Kýchnul-li kdo na hřbitově neb u chrámu, bylo to vždy znamením zlým. — Často se stávalo, že i nahodilé kýchnutí mělo smutné následky. Když Themistokles před bitvou bohům obětoval, dal tři otroky, kteří mu při oběti sloužili a z nichžto jeden mezi obětováním kýchnul, zabít a sice proto, poněvadž kněz pohanský kýchnutí otrokově zle vykládaje pravil, že prý bohové oběti lidské si přejou a že jim bude příjemnou, pak že vítězství skvělého zbraním řeckým udělí. Jestliže nemocný jen jedenkrát kýchnul, bylo kýchnutí jistým poslem smrti; kýchnul-li však dvakrát, pak měl za to a pevně doufal, že se uzdraví.

Šel-li pucečný lesem a jedenkrát kýchnul, raději se vrátil, neb byl jist, že ho lupiči v lese přepadnou; kýchnul-li ale dvakrát, ubíral se vesele dále. Jestliže konečně někdo nemohl kýchnouti, měli to Řekové za znamení dobré, Římané ale za znamení zlé. — Národové východní, jmenovitě Židé a Arabové považovali kýchnutí mezi modlitbou za jisté vyslyšení svých proseb.

I křesťané druhého a třetího století nebyli zcela prázdni pověry v ohledu tomto, nebo Origenes, spisovatel církevní, vytýká křesťanům, že jsou ještě otroky pohanské pověry, že v čáry věří ano i kýchání za dobré neb zlé znamení mají. — Křesťanské náboženství, které proměňovalo pohanské chrámy v křesťanské, které pohanské umění nezavrhl, nýbrž zušlechtilo, které i pohanskou řeč při svých službách Božích podrželo: nezavrhl též naprosto veškeré pohanské zvyky a obyčeje, nýbrž některé z nich podrželo, ale dalo jim vyšší směr čelící k Bohu a k nebesům. „Sursum corda“ t. j. „Vzhůru srdce“ bylo vždy heslem jeho a tedy i při pohanských obyčejích. — Za panování papeže Pelagia II. (578—590) vypukl v Itálii hrozný mor, jemuž mnoho životů lidských za obět padlo. Trval v městech italských ovšem ne nepřetrženě, nýbrž s přestávkami i za panování sv. Řehoře Velikého (590—604). Společné modlitby, zbožné průvody a jiné pobožnosti veřejné byly ustanoveny, aby Bůh lid křesťanský pro skutky kajicné od záhubné morové rány osvoboditi ráčil.

Poněvadž při nákažlivé nemoci se pozorovalo, že skorem všichni morem zastížení a ku smrti pracující kýchali, vyslovovali jich domácí své vřelé přání, aby nemocné Bůh na životě zachoval, slovy: „Aby je Pán Bůh pozdravil“ aneb „Pozdrav Pán Bůh“. — I po zhoubném moru chvalitebný ten obyčej zachovávan a udržel se až na naše časy.

Křesťané, kteří vždy v Bohu žijí, v Něm jsou a trvají, vše, též i náhodné kýchnutí ku Bohu vztahují. Při každé příležitosti Boha o zdraví, nejprvnější statek pozemský prosí, o zdraví duše i o zdraví těla, dobře věduce, že člověku veškeré statky pozemské nic neprospívají, nemá-li zdraví. — „Pozdrav Pán Bůh,“ přejí lidé kýchajícímu a on na to odpovídá: „Dejž to Pán Bůh,“ těchto několik slov jest přáním vřelým a spolu i kratičkou a srdečnou modlitbou. Celý život, každé bnutí křesťana se takto Bohu zasvěcuje. — Pověry, které u starých

národů pohanských panovaly, zmizely zpenáhla u národů křesťanských; zmizela také pověra, která kýchání za dobré neb zlé znamení měla. Křesťané živi jsou dle víry vědí, že vždy jsou v rukou Božích a že bez vůle Boží ni vlas na jejich hlavě zkriven býti nesmí. — Slova, která se někdy s „Pozdrav Pán Bůh“ spojují, jako „že jest to pravda“, jsou spíše nevinným žertem než pověrou. Když totiž člověk něco vypravuje, a mezi řeči jeho někdo kýchne, praví se, že toto kýchnutí jest stvrzením pravdy.

Křesťan však tomu nevěří dobře věda, že kýchnutí bylo pouhou náhodou a že i při kýchnutí lež se pronášeti může. *Kl.*

Literární oznamovatel.

— „*Pocita Ducha svatého.*“ Složil Václav Štule, kanovník na Vyšehradě. Nakladem vlastním. Tiskem J. S. Skřejšovského v Praze 1871. Str. 24. Jsou to duchovní hodinky, litanie a písně k Duchu sv. na způsob spisku téhož vd. spisovatele „Posvátný věnec ku poutivosti sv. Václava, mučenika, vévody a dědice Českého.“ Druhé vydání 1869 v Praze u Stýbla.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenání jsou:

- p. Jos. *Zennefels*, katecheta na hl. škole Anglických panen v Praze, jmenován II. vicedirektorem v k. arcib. semináři;
- p. Frant. *Kořan*, spiritual Školních sester v Bystřici, spiritualem v k. arcib. semináři.

Ve správě duchovní ustanoven jest:

- P. Mauric *Matoušek*, ř. premonstr. na Strahově, za kapl. do Radonic.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Ant. *Wenzl*, jubil. kněz, b. notář, far. na odp. v Dol. Lukavici, 26. srpna (nar. v Týně Horš. 27. dub. 1792, vysv. 12 srp. 1814);

- P. Desiderius *Zach*, kněz ř. cisterc. ve Vyšším Brodě, 3. září (nar. v Rožmberku 7. květ. 1798, vysv. 24. srpna 1825).

Vyznamenání jsou:

- P. Fr. Xav. *Kosel*, senior ř. cisterc. ve Vyš. Brodě, dr. fil., os. děkan v Stropnici, obdržel zl. záslužný kříž s korunou;
- p. Frant. *Schönbeck*, kněz diec. Buděj., katecheta na hl. škole Školních sester u sv. Anny v Praze, a
- p. Frant. *Šmat*, spiritual kongregace Školních sester v Horažďovicích, obdrž. expos. canon.

Ve správě duchovní ustanoveni jest:

- p. Vác. *Pevný*, kapl. v Kovářově, za zám. kapl. v Čimelicích.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

- P. Ambrož *Pannosch*, jub. kněz ř. cisterc. a senior v Oseku, os. děkan, 27. července (nar. v Kadani 8. pros. 1786, vysv. 9. srp. 1811);
- p. Jan *Holub*, vikar. tajemník, děkan v Nymburce, 5. září (nar. v Zajezdě 8. listop. 1813, vysv. 11. listop. 1839);
- p. Jan *Vikner*, kaplan ve Věteli, 2. září (nar. v Borči 11. říj. 1834, vysv. 25. červce 1861.)

Vyznamenání jsou:

- p. Jos. *Buriánek*, farář ve Světlé, a
- p. Vác. *Černohouz*, far. v Libáni, jmenování jsou os. děkany;
- p. Ant. *Konopka*, farář ve Velemíně, a
- p. Jos. *Rechziegel*, far. v Jablonci, obdrželi *collare canonicorum*;
- p. Jos. *Koubel*, far. v Osečné, jmenován tajemníkem b. vikar. Libereckého.

Ve správě duchovní ustanoveni jsou:

- p. Jos. *Hanel*, far. ve Velenicích, za faráře v Lindavě;
- p. Fr. *Dichtl*, far. v Nečemicích, za faráře v Boleticích (diec. Buděj.);
- p. Aug. *Lindner*, kapl. v Pirkšteině, za admin. ve Velenicích;
- p. Jos. *Sacher*, adm. z Křištofových Hamrů do Louchova;
- p. Ign. *Hofmann*, kapl. z Borku do Havraně;
- p. Fr. *Mach*, k. z Chomutova do Borku;
- p. Ed. *Schwaab*, k. z Doubice do Novosedlic;
- p. Raim. *Fuchs*, k. z Mergenthalu do Police;
- p. Kar. *Hampl*, k. z Tanwaldu do Rozbělesů;
- p. Alois *Langer*, k. z Č. Zlatníků do Žihel;
- p. Jos. *Horner*, k. z Police do Borislavi;
- p. Ant. *Seidel*, k. z Maffersdorfu do Zeidleru;
- p. Jos. *Lehmann*, k. z Křimova do Zlatníků;
- p. Kar. *Fischer*, k. z Čouše do Mostu;
- p. Stan. *Vlašimský*, k. z Libochovic do Držkova;
- p. Fr. *Köhler*, k. v Novosedlicích, vstoupil na prozat. odpočinek.

Novosvěcenci:

- p. Pius *Appelt*, za 2. kapl. do Maffersdorfu;
- p. Berth. *Endler* za kapl. do Pirkšteinu;
- p. Alfred *Goller* za kapl. do Ústí n. Labem;
- p. Jos. *Hackel* za koop. do Rosendorfu;
- p. Karel *Hiebel* za koop. do Tannwaldu;
- p. Adolf *Klepsch* za kapl. do Čouše;
- p. Ant. *Kubath* za kapl. do Chcebus;
- p. Jos. *Lukas* za 3. kapl. do Borku;
- p. Gust. *Mattausch* za 3. kapl. do Mostu;
- p. Frant. *Michler* za kapl. do Mergenthalu;
- p. Vác. *Oppl* za 2. kapl. do Libochovic;
- p. Fr. *Proksch* za 2. kapl. do Radonic;
- p. Adolf *Schmidt* za koop. do Křimova;
- p. Jos. *Schröter* za koop. do Doubice;
- p. Ant. *Wohlmann* za proz. kapl. do Liberce.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
v kníž. arcib. semináři
čís. 190—1.

Expedice:
v katol. kněhupectví

B. Stýbla
na sv. Václavském
náměstí, čís. 786-II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdéle v
měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDINKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupectví
na rok: 2 zl. 50 kr.
na půl: 1 zl. 30 kr.

Po poště:
jenom v expedici
Celoroč. 3 zl. — kr.
půlroč. 1 zl. 55 kr.
Předplacení čtvrt-
letní se nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy.“ (Přís. XIV. 24.)

Úvahy na neděle a svátky celého roku.

LXIV. V neděli XVIII. po sv. Duchu.

Pán Ježíš, jak dnešní sv. evang. (Mat. 9, 1—8.) vypravuje, odpustil hříchy člověku šlakem raněnému a na důkaz božské moci své jej uzdravil.

1. Když Pán Ježíš vrátil se od moře Genesaretského do Kafarnaum, „přinesli k němu šlakem poraženého, ležícího na loži.“ — Nemůže-li si člověk sám pomoci, mají pomáhati jiní. Takových lidí mrtvící raněných v pravém i nevlastním smyslu jest do posud mnoho. — Jsou to všickni, ježto nemoc na lože vrhla a všickni slabí, mdlí a kulhaví v smyslu mravním, lidé, křesťané duchovně neteční, vlašníci, líní, nestálí a hříšní. Pomáhejme, seč jsme, všem těmto nešťastným a že pomoc lidská vždy a všude nestačí, prosíme za pomoc toho, u něhož jest jediné k nalezení. t. Pána Ježíše, božského Spasitele.

2. „A vida Ježíš myšlení jejich (zákoníků) řekl: Proč myslíte zlé věci v srdcích svých?“ Výčitka tato často i nás se týká. Jak často myslivají lidé zlé v srdcích a) proti Bohu, když o jeho pravdě pochybují neb v jeho pomoc se nedůvěřují neb skutky a cesty jeho posuzují, haní a reptají proti Prozřetelnosti. b) Mnozí myslivají zlé věci o svých bližních, když je podezřívají, posuzují, osočují a jim závidějí. c) Proti sobě, když chovají myšlenky zpupné, závistivé, nečisté a t. p. Když co takového na sobě pozoruješ, považ křesťane, že Pán, jenž zpytuje srdce a ledví, zná i nejtajnější myšlenky naše (Sir. 42, 40; Isai 66, 18; Žid. 4, 12.) a při posledním soudu bude se tázati: „Proč jsi myslil takovou věc?“

(II. Král. 14, 13.) „Bůh nenávidí srdce, kteréž chová myšlení zlé.“ (Přís. 6, 18; 15, 26.) „Běda vám, kteří myslíte neužitečnou věc a činíte zlé.“ (Mich. 1, 1. Zach. 7, 17. Mat. 5, 28. Řím. 1, 21.)

3. „Doufej synu, odpouštějí se tobě hříchyvé tvoji“, řekl Pán šlakem poraněnému. Jaké to slovo pro každého hříšníka! A hříšníci jsme všickni (I. Jan 2, 4.) Pokud nemáme jistoty, že jsou nám hříchyvé odpustěni, nemůžeme míti pokoje. A kdo nám zjedná pokoj? Ten, kterýž moc má odpoušteti hříchy, Syn Boží, jenž za hříchy naše zadost učinil na kříži. Odpouští pak ústy svých služebníků na křtu sv. a v svaté zpovědi. „Kterým odpustíte hříchy, odpouštějí se jim.“ (Jan 20.) Velebte Pána, že takovou moc dal lidem; važte si a užívejte té moci k svému spasení. „Čiňte pokání a obraťte se, aby shlazení byli hříchyvé vaši.“ (Sk. ap. 3, 19.)

4. „Vstaň, vezmi lože své a jdi do domu svého.“ Vizte tu tři stupně pokání neb kajivosti. Vstaň hříšníci z kaluže neb ze spánku svých hříchů! Toť první stupeň, aby hříšník povstal a vzchopil se ku pokání. Druhý stupeň jest: Vezmi lože, t. j. zanech zlých zvyků a chraň se všech příležitostí k hříchu, sice opět a opět klešati a padati budeš. Poslední pak stupeň jest: Jdi do domu svého! A kde jest dům náš? Na věčnosti. K nebi tedy spějme cestou pokání. „Přiblížte se k Bohu a přiblíží se k vám. Ponižte se před obličejem Páně, a povýší vás.“ (Jak. 4, 8—10.)

LXV. V neděli XIX. po sv. Duchu.

Dnešní sv. evang. (Mat. 22, 1—14) obsahuje podoběnství o svatbě, kterouž učinil král synu svému a povolal skrze

služebníky pozvaných, z nichž jeden byl vyvržen, protože neměl roucha svatebního.

1. „Člověk král učinil svatbu synu svému.“ Hody svatební znamenají za jedno večeři Páně či sv. přijímání a za druhé království nebeské a v obojí případnosti úzké spojení ženicha s nevěstou čili duše s Kristem. „Kdo jí mé tělo, praví Pán Ježíš, a pije mou krev, ve mně přebývá a já v něm.“ (Jan 6, 57.) Večeře jest připravena, stůl jest pokryt, věřící jsou pozváni. „Pojďte sem všickni, volá Pán, pojďte, kteří pracujete a obtíženi jste a já vás občerstvím.“ (Mat. 11, 28; Jan 6, 51.) Vy kř. m. přistupujete častěji k stolu Páně; však „přistupujte povždy, jak sv. Augustin napomíná, s bázní a láskou,“ s čistým svědomím a s pobožným srdcem. „Protož zkusíš sám sebe člověk a tak z toho chleba jez. . .“ (I. Kor. 13, 28.)

2. „Mnoho povolaných, dokládá Pán Ježíš, ale málo vyvolených.“ Hosté pozváni nepřišli, pozemské starosti a světské rozkoše jim nedali přijít. Vy kř. přistupujte ochotně, radostně; ničím nedejte si překážet, nikým bránit. —

Ovšem záleží na tom, abyste přistupovali v čistém a důstojném svatebním rouše, ne jako onen člověk evang., kterýž nebyl oděn rouchem svatebním. — Roucho pak toto musí býti celé neposkvřené, t. svědomí nemá býti obtíženo nížádným hříchem. Každý těžký hřích trhá svatební roucho milosti, zbavuje božského zalíbení. „Kterž jsou v těle, píše sv. Pavel, nemohou se Bohu líbiti.“ (Řím. 8, 8.) „V stejné nenávisti jsou u Boha bezbožník i jeho bezbožnost.“ (Moudr. 14, 9.)

Proto kř. než přijímáte Tělo Kristovo, přistupujte dříve k sv. zpovědi, abyste roucho duše, je-li poskvřeno, očistili a pak-li je rozervané, byste je spravili jehlou kajicnosti a nití svátostního rozhrěšení. Ano vkusné a krásné má býti roucho svatební, a proto ozdobené všelikými ctnostmi. Ozdobujte tedy kř. duši svou všemi božskými i mravními ctnostmi: vírou, nadějí, láskou, zvláště pokorou a oddaností do vůle Boží. — Čím sličnější bude roucho duše vaší, tím milejší a příjemnější budete svému hostiteli u stolu Páně. Sv. Frant. Sal. v té příčině radí: Po náležité zpovědi, s největší důvěrou jakož i s nehlubší pokorou jdi k stolu Páně. V dokonalosti víry, naděje a lásky přijmi toho, jenžto jest příčina a konec tvého věření, doufání a milování. Mimo to dodává sv. Augustin, aby svátost oltářní hodně přijal, má křesťan vroucí

modlitbou, almužnou, postem a jinými duchovními cvičeními srdce své připravit. —

Konečně pečujte kř. o to, abyste svatební roucho božské milosti po sv. přijímání nikdy nezhubili. A kdykoli by se poskvřnilo nejmenším hříchem, vždy o to dbejte, abyste je opět očistili srdečnou kajicností a povždy čisté je zachovali, až do skonání; tak abyste hodni byli jednou vjíti do večeřadla království nebeského.

Jahody.

Šlo do lesa na jahody
spanilé děvčátko,
spěchalo co perut vody
k lesu holoubátko.

Na travičku u houštiny
košíček si dalo;
lesní pak se do krajiny
na jahody bralo.

Jejími tu pod kročeji
počne něco sičet;
hadí dva se povztýcejí,
děvče počne křičet.

Košíček si zapomene,
z lesa jak utíká;
chvatem domů jen se žene,
pláče, vzdychá, vzlyká.

Synku milý, tak utíkej
chvatně všemu hříchu; —
naříkej a běduj, vzlykej,
klesáš-li kdy v pýchu! —

Fr. Al. Lhotka.

Hvězdy útěchy.*)

B ů h.

Nikdy ještě nepodán důkaz, aniž bude kdy možno dokázati, že není Boha. Zdeť možná toliko víra aneb nevěra. — Kde víra, tamť: světlo, soulad, blaženost; kde nevěra, tam: tma, odpor, zoufalost. A dovoleno li, z důsledků věty některé činiti závěrek na její pravdu neb nepravdu, tož o jsoucnosti Boha nijaké býti nemůže pochyby.

J. J. Trost.

Kdo to cítí, že, je-li Bůh, ten milostivě musí naň shlížeti: toho se nedotknou žádní

*) Vyňatek ze spisu: „Souhlas u víře v Boha a nesmrtnost,“ chystaný k tisku.

důvodové proti jeho jsoucnosti, a on také žádných nepotřebuje pro ni. *J. B. Fichte.*

Neníť ateismu čili bezboženství, leda pro bezmyslnost a lehkomyšlnost. *Ulrici.*

Obdivujce se přírodě, divíme se vlastně Bohu v přírodě. Odejmem-li zajisté duchu perutě, na nichž často nevěda vznáší se v blíži Stvořitelově; vyzujem-li přírodu ze všech jejích vyšších styků a vztahů; pak vše to věru není, než směsice prachu a prsti a rozpadne se co mrzký tvar samo v sobě. „Jako tvář krásnou se stává tím, že duši, tak zase svět se krásným stává tím, že Boha prozítrati nechává,“ praví Fr. Jakobi. *Hüffell.*

Bůh ovšem nepotřebuje kterého z našich chrámů neb oltářů, leč člověk smyslný má jich zapotřebí. *Sokrates.*

Všecky naskrze příhody mého života byly mi stupněmi, jimiž mne obklopil Bůh, abych se po nich dostal až k Němu. Nechtělť tomu zajisté, bych radost, těchu a světlo bral z ruky jiné kromě jeho; a úmysl jeho směřoval jen k tomu, bych byl a žil toliko u Něho. Pravda to, jež se mi z nejranější hned mladosti každým odstavcem života odhalovala vždy více a více. *Saint Martin.*

Poslušnu býti rozumu a poslušnu býti Boha, totéž jest. V rozumu máme božského vůdce, jehož následovati jediné zváti se může svobodou. *Plutarch.*

Člověk nemůže ani býti a státi se Bohem; avšak aby se Bohu, k jehož obrazu je stvořen, vždy více podobal, to může a k tomu je zde. Upřímné usilování o dokonalost počítá se mu za samu dokonalost. *Wieland.*

Vesmír je duchu člověka nezměrnou stupnicí, aby se po ní k neskonale dokonalému Tvůrci povzněl; a v povznešení tom spočívá svrchované určení ducha lidského. *Ig. Jind. von Wessenberg.*

Čtyři kněží stojí v širodalném chrámu přírody a modlí se u oltářů Božích, vrchů a hor: prašedá zima se sněhobílou rochetou; shromáždívá jeseň se sklizněmi pod pažďí, jež klade Bohu na oltář a jež člověk smí si vzít; ohnivý jinoch, léto, jenž pracuje až do noci, aby obětoval; a posléz dětiná vesna s bělostnou svou ozdobou z květů a lilií, která co nějaké dítko kvítiky a květné kalíšky klade kolem vznešeného Ducha, a při jejíž modlitbách všecko modlí se spolu, co ji slyší se modlit. *Jean Paul.*

Přáním mým svrchovaným jest, toho Boha, jehož vně sebe všude nalezám, postihnouti také v sobě. *J. Kepler.*

Bezbohu, ty se zaslupuješ! Bůh sobě v tvém srdci vzdělal oltář vřelé životodárné lásky. Ty pak jej s úzkostným úsilím bouřáš, na jeho místo náhodu, to studené mrtvé nic, kladeš a ji tvříš otáčíš ze samých lží, aby jen tvá modla jemnovroucím srdce pocitem rozkotána být nemohla.

K. Th. von Dalberg.

Utvoření a uspořádání vesmíru jest výsledkem neskonalého, mocně a rozumně činného ducha. *Anaxagoras.*

Ti mudrcové, co se zanašeli skoumáním přírodních příčin, nenalezali nikdy východu ze skoumání a badání svého, neutekli-li se nakonec k Bohu a jeho prozřetelnosti. *Bako Verulamský.*

Přestane-li člověk věřit v nadpřirozený pořádek a žít pod vlivem této víry: vejde ihned nepořádek do člověka a do lidské společnosti. *Guizot.*

Kdo usmrcuje víru, vysiluje mravy. Oloupeno o víru v Boha, usne svědomí a mravouce schází potvrzení. *Roger Collard.*

Anto příroda a taktéž svět duchů zákonům podléhají, jichž sobě samy dáti nemohly, jenž ale k zachování, pořádku, svornosti a souhlasu patrně směřují: tož původ velkého toho veškerenstva, sestávajícího ze světa hmotního a duchovního, přičten býti může jediné bytosti duchovní, svrchované moudré a dobré. Ano Bůhtě to, jenž přírodě zákon nutnosti, duchu pak dal zákon volnosti. *Ig. Jind. von Wessenberg.*

Tatáž ruka, co světlozářné slunce zavěsila na nebi, vryla též povinnosti naše v naši duši. Naše srdce je zákonná deska, prstem Božím popsaná; naše však vášně potemňují písmo to tak, že stává se nečitelným. *Gianganelli.*

Svědectvím o Bohu jesti vše, co je v nás a v čem jsme my; a nemůž býti Bohem pravým Bůh ten, který teprv býti má dokázán. *Tertullian.*

Měj vždy na paměti, že kdekoli tvé tělo a tvá duše něco zamýšlí a koná, Bůh ti žehná a přítomen jest. — Dary a žertvami nectí se Bůh, aniž ho krásí okrasa chrámu, zbožné ale smýšlení úzce pojí nás s Ním. *Demofilus.*

Vůle člověka jest cosi vznešeného i tu, nepřihlížíme-li k její mravnímu upotřebení. Už pouhá vůle unáší člověka nad zvířecnost: ta mravní donáší jej k Bohu. Dlužnoť mu však tamtu ostaviti, nežli blížiti se může k Tomuto. *Schiller.*

Tot duch člověka, že Boha poznává; že ho tuší v přírodě, slyší v své hrudi, jemně se klaní v svém srdci. Tot jeho roz-

um, že mu jsoucnost Boží zjevnější jest a jistější, než jeho vlastní. Toť člověka přednost, praví mudrc ze Stagiry, že může poznati cos vyššího a lepšího, než-li je sám.

F. Jind. Jakobi.

Povznes se duchem, a pojmi tu nejvyšší myšlenku člověka! Tu, kde je věčnost, tu, kde je nezměrnost a kde počíná noc: tu duch neskonale rozpíná svá ramena a klade je kolem velkého padajícího vesmíru a nese ho a zhrívá ho. Já a ty a všickni lidé a všickni andělé a všickni červíkové spočívají na jeho prsou; a to burácející moře světů a sluncí jediným je dítkem na jeho ruce. On vidí skrz moře, v němž koráloví stromové, plní zemí, se kolébají; a vidí na korálu tom nejmenším lpět červíčka, jímž jsem já. A on dává červíčku tomu tu nejbližší krůpěj, a dává mu blažené srdce a budoucnost a oko až vzhůru k Němu. Ano Bože, až vzhůru k Tobě, až k Tvému srdci; — Bůh je věčnost, Bůh je pravda, Bůh je svatost; on nemá nic, on je všechno; srdce celé pojme ho, myšlenka však žádá!

Jean Paul.

Smrt! Celý svět bolů leží v slově tom. Jest to dvojsečný meč, který, ať vraždí co srdci našemu nejdražší, tak hluboko vniká do prsou, že se vše vůkol nás kalí v mrákotu, třebas na miliony šťastlivců svítilo slunce. Jedinké jen slovo, jakkoli krátké, může nám téchy nalíti v choré srdce a skytnouti pomoc: slujeť — Bůh.

Andersen.

Veškery věci, jichž pozorujem, obmezeny jsou a konečny. Co konečny jsou náhodné, nemajíce žádného důvodu v sobě, jenž by bytí jejich činil nutným; věc jedná má původ svůj u věci jiné, stav nynější ve stavu dřívějším, tak že cestou touto nikdy nedospějem k důvodu, jenž by sám nebyl potřeben odůvodnění. — Z toho je patrné, že důvod bytu veškeré tvé snůšky věcí konečných, již zoveme světem, vně a kromě ní hledati dlužno, v bytosti, která důvod svého bytu má sama v sobě.

Leibnitz.

Klidně pozírá nebe s celým rojem svých hvězd dolů k tomu bemžení lidstva na zemi. Rovně tak klidně pohlíží na ně člověk, který se přidrží Boha; a poklid svůj, svou moudrost, svou sílu čerpá z nebe.

Jean Paul.

Nic tak velice neděsí člověka, nic tak tuze nezachmuřuje jeho ducha; jako když mu Bůh zmizí z přírody, když mu Bůh skryje svou tvář; když se podobá, že úmysl,

moudrost a dobrota v přírodě nepanují, než toliko slepá nutnost neb blbá náhoda

F. Jind. Jakobi.

Bůh je ti blízek, je s tebou, je v tobě: Duch svatý přebývá v nás co pozorovatel a strážce činů našich i zlých i dobrých.

Seneca.

Každé důkladné poznání přírody vede k poznání Boha.

Oerstedt.

Vemte člověku víru v odměňujícího a trescího Boha: pak Sylla a Marius s rozkoší brodí se v krvi svých spoluobčanů, Augustus, Antonius a Lepidus předstihují v zuřivosti i Syllu, Nero s krví chladnou nařizuje vraždu své matky. Nepochybně, víra v trestajícího Boha byla tehda vyhasla u Římanů! — Zapírač Boha, padouch, utrhač, lupič, krvostřelec smýšlí i jedná zcela důsledně, je-li jist beztrestnosti od lidí. Nenlí totiž Boha, jest takový netvor sám sobě bohem; onť obětuje sobě vše, čeho žádá, vše, co mu stojí v cestě; ty nejněžnější prosby, ty nejdůkladnější domluvy nezmohou u něho víc, než u hladového vlka.

Voltaire.

Kdo věří, že hmota myslí, věřit v zázrak mnohem větší, než ti, kdo tělo a duši co Bohem spojeny považují.

Leipnitz.

MLád byv a sestárnuv vydávám svědectví, že jsem nikdy důkladné, pronikavě a vytrvale neshledal mravnosti, leč u lidí bohabojných, ovšem ne po způsobu nynější, ale po tom starodětiněm. U nich toliko nalezl jsem také radost v životě, mužné vítěznou bodrost druhu tak výtečného, že se s žádnou jinou nedá porovnat.

F. Jind. Jakobi.

Každý výraz nábožnosti je ctihodný, v každinkém národě. Mámeť všickni totéž srdce a tohotěž Boha, a naše nepatrné různosti jsou dojistá věčnému tomu duchu jen podobnostmi.

Jean Paul.

Bůh jest, jeho splnomocněnec je svědomí.

Hippel.

Vypravuje se o Newtonovi, že pokaždé uctivě obnažil hlavu, kdykoli vyslovil jméno Boží. Ubohý Newton! jak pozadu stojíš za našimi myslitelskými bohatýry, jimžto Bůh stanoviskem je už dávno přemoženým.

J. J. Trost.

Kdyby tě kníže nějaký byl přijal za své dítě, toť by tě nevystání pyšným učinilo. Bůhť pak tebe neřku-li za své dítě přijal, on tě stvořil: a ty chováš tak nízké, tak nedůstojné smýšlení. Jaká to zapomenulost.

Epiktet.

Jako se paprskové sluneční země sic dotýkají, přec však jsou tam, odkudž při-

cházejí; takt duch šlechtitný, odeslaný sem proto, abychom což božského blíže poznali, obcuje ovšem mezi námi, souvisí ale s původem svým.

Seneka.

Nač si naříkáš? Bůh ti propůjčil to největší, — nejspanilejší, nejskvostnější, nejbožstější, mohutnost, dobře užití svých vloh a nalezení v sobě samém opravdových statků. Čeho žádáš více? Spokoj se tedy, děkuj tak dobrému Otci a neopomeň nikdy, modliti se k Němu.

Epiktet.

Postavmež člověka se zdravými smysly a bez zvrhlosti — i beze všeho předchozího poučení — na hvězdárnu, na volnou výšinu: a on, třeba dosud neschopen mluvy, tváření a posunkování klaněti se bude velikému Duchu, který všecko stvořil.

L. Hüffell.

Nejmocnější k víře v Boha pohnutka leží v potřebě, jež v pochybných, nebezpečných a trudných života poměrech člověka uchvátíc nutká ho, aby spojil se s vyššími nad lidské silami, i aby na jejich přispěch počítal tam, kde mu selhou síly lidské. Nastane-li potřeba ta, tož působí při tom spolu dvě opačné páky: cit nejhlubší malosti a odvislosti lidského přirození s jedné, a pocit nejvyšší povznešenosti se strany druhé, anot se cítí schopným, přese vše zemské přeskočiti v kraj vyšší.

Fortlage.

Nesmrtelnost.

Dojista, my se neklamem! Stávat skutečně nového ožití, a pojití živých z mrtvých, a bytí duší vzesnulců: a to pro dobré bytí lepšího, pro zlé horšího.

Plato.

Myšlenka smrti ani dost málo neznekotí mne; jsemť pevně přesvědčen, že duch náš je bytost naprosto nezrušitelná. Bytost ta je něco, což nepřestává a nepřestane působiti; onať podobná slunci, jež se oku našemu zapadati zdá, jež ale v skutku nikdy nezapadá, nobrž nepřestále svítí dále.

Göthe.

Vidámeť druhdy, že tahy vzesnulcova obličej zmladnou a oněm z roků minulých podobnými se stanou. Jak často též pozorováno, že se tahy ty zjasní a promění, jako by v okamžiku loučení paprsek z říše nadzemské svítil jim vstříc!

J. J. Trost.

Život náš je temná komnata, do níž obrazy světa druhého padají tím jasněji, čím silněji ona se zatemní.

Jean Paul.

Hluboké přesvědčení o nezmarnosti snaší skrze smrt, jež každý chová v hloubi svého srdce, souvisí naprosto s vědomím o našem původu, naší osobnosti a věčnosti.

A. Schopenhauer.

Když za hodinky vaší poslední v zlo-meném duchu vašem odkvete a odumře vše, myšlení, dychtění, snažení, radostění: tu zelenati se bude jen ještě noční kvítek víry (v nesmrtelnost) a posilovati libou vůní svou v poslední tmě.

Jean Paul.

Housenka a motýl, jaký to obdivný zjev! Tvor tentýž — tam plazící se a hnu-sný, zde létající a spanilý. Jaká to přeměna a jak uskutečněna v rakvičce pupy! Jaké tajemství stojí tu před námi? Budižť nám významem nejkrasší naděje naší.

J. J. Trost.

Lidé jsou nesmrtelní; jsouť stvoří O-diny, jenž jim udělil nezmarnou tu jiskru života — duši.

Dle Eddy.

Dívati se na život s hlediska smrti a na smrt s hledišť nesmrtnosti, toť soujem pravého mudrtví.

Platen.

Přesvědčení o našem trvání po smrti plyne mi z pojmu činnosti, působlivosti. Působím-li zajisté bez ustání až k svému skonání: tož povinna je příroda, vykázati mi jinou bytu způsobu, anať nynější duchu mému stačiti víc nemůže.

Göthe.

Pohledne-li člověk v hodinu své smrti zpět v život svůj uplynulý a rozpomene-li se na obět, přinešenou věčnosti: cítí se tím v úzkosti smrteelné bytí povznešena. — I to by mělo klamatí?

J. J. Trost.

Krátká lhůta života, rozsáhlá naděj (u věčnosti): avždy přec tolik nedbalosti v jednání. Jak mohutnou závoru musila lehkomyslnost přičiniti srdcím lidským, a jak tvrdý sen musí jim svíratí oči.

Z arabského.

Čím moudřejší je člověk, tím větší pokoj jest ve smrti, čím početilejší, tím větší ukazuje nepokoj. I není-li to důkaz, že duše, která víc i dále vidí a viděti musí, v lepší přechází poměry? — čehož ovšem člověk krátkozraký nevidí.

Cicero.

Všickni národové země, divoci i zmra-vnělí, suroví i vzdělaní, nevědomí i osvícení, všickni bez výminky chovají pojem a naděj o trvání posmrtném hned temnější, hned jasnější, hned slabší, hned pevnější. Národu nižádnému nenedostává se všech naprosto obrazů a představ příštího života, jakkoli druhdy různé jsou a nerozumny. Co však se povšechně, bez výhrady povšechně, nalezá v duši člověka, to míti musí důvod pravdy. — Budemeť trvati dále, budemeť žíti!

Seume.

Smrt považovati dlužno toliko za položenou poštu na životní pouti naší. Přicházíme k té poště s unavenými, utmáčenými koni; a přicházíme jen proto, abysme

za ně vyměnili jiné, jež čerství jsou a silní dosti, vésti nás dále. Třebať však i za uražený kus cesty zapraviti všecken dluh, anižť volno putovati dále, dokudž není zaplacen účet.

Saint Martin.

Co by bylo z lidí, kdyby viděli, že cnost už tady vždycky dochází odměny, nepravost pak své nalezá pokuty? Sobíkové! — Aby obstáti mohla svoboda, cnost: nutno, vyrovnání zůstaviti světu druhému.

J. J. Trost.

Každá nově přibylá vesna, jež mlází rostlinné ven pudí ze země, objasňuje mi smutnou hádanku smrti a vyvrací mou tesklivou bázeň věčného snu. Vlaštovka, kterou v zimě zkřehnouti a na jaře vidíme zas oživnouti; mrtvá housenka, jež vnově omlazena co motýl podnáší se do povětří — poskytují nám vhodný obraz naší nesmrtelnosti.

Schiller.

Rozdělení duše s tělem nemůže jiného míti účele, leč očištění tamté.

K. Fl. Fischer.

Člověk žije a tyje v přírodě nebo-li v světě tělesním, nemůže však s celým bytím a dychtěním svým v přírodním životě tom zaniknouti. Ať to ví a chce anebo nic, obnášíť přec v sobě život podstatně duchovní. Duch jeho je nezmarý, nesmrtelný; on cítí se býti volným a ode všeho tělesního úplně rozdílným. A takž člověk, následkem duchovního svého vědomí, nemůžť mysliti si zmar svého bytu a života.

J. K. Veith.

Smrt v životě a život v smrti! Símě zmizí, oku zastřeno, v klínu země; a právě když se zdá, že život svého dochází konce nadobro a na celo, vzhází život nový.

K. J. Weber.

Kolébka a rakev — jsou mezníky putování našeho na této zemi. Vně nich je země, nám neznámá. Leč projati naskrz důvěrou v Toho, jenž nás sem dojistá nepovolal pro tu píď času, pevně třímejme víru, že se rakev opět stane kolébkou a den smrti dnem nového narození.

J. J. Trost.

Nejsmeť nadarmo postaveni na tento svět, máme zde dospěti pro svět jinší; i lzeť nám tělo své považovati za jakousi stupňovku, kde voda špatná odměsiti se má od dobré.

Claudius.

Každý večer dne smyslným obrazem večera našeho života. Klidně vidí dělník věrný se nížiti slunce; onť s sebou vede od-tuchu, oddech večerní, a vycházejíc opět budí ho k činnosti za nejbližšího rána. Tak vidí člověk nábožný, ano se slunce jeho života pro tuto zem níží k svému západu: v světě lepším vzejdeť mu zase, Umdlělá

slá jeho ducha, ta nezapadá: Bůh, ten věčný, zmlazuje ji v smrti; touha jeho po působení pro vše, co dobro a svato, ta nezustává bez ukojení: za nedlouho otvírá se mu kruh vyšší činnosti.

K. Veillödter.

I ti nejsvěřepější národové měli víru v život budoucí; víra ta vnucuje se zajisté každému sebou sama, a to mocí povšechné vlohy mravní v přírodě lidské.

Kant.

Vědomí naší duše a vřelý kýžení nesmrtelnosti; cit, který nás tlačí do krajů dalných neznámých, tak že si nebyť ani mysliti nemůžem: vše mluví co nejhlavněji a nejvroucněji pro jsoucnost naší duše, jakož i pro její trvání.

L. Tieck.

Rozum náš tak právě stačuje tomu, co nám zde na zemi jednati a konati jest; se světem duchů stýkáme se toliko prostředkem svého svědomí. Na příbytek Boha jestiť on příliš úzек, pro Toho jen srdce naše je důstojný dům! — Prostředkem nejlepší, přesvědčiti se o životě posmrtním, jest, vésti život přítomný tak, aby jsme si práti směli budoucí. — Kdo pro cnost tolik přinesl v obět, že se náhrady za to v životě jinším nadíti může, ten si nedokazuje a také nevěří jsoucnost takového života: onť ho cítí!

J. B. Fichte.

Květina jeví se napřed co poupě, pak co květ, načež bezlistá sklesne v prach; než nasazený v ní plod zůstane. I proč by plod daleko skvostnější, jenž nasadil se v květném kalíšku života člověčího, měl vzíti za své, když vítr odvál lupeny květného kalichu toho?

Hüfelf.

Život tento zemský jest den cesty na pouti naší k nebeskému; smrt je místo odpočinku u večer skončeného dne.

Graswell.

Naděje mé smrti je útěchou mých dnů; také bych rád, aby se nikdy nemluvilo o životě druhém: jest jenom jeden!

Saint Martin.

Mnohé bludy jeví se, jako luna, ze zdalečí v lahodném způsobu a svitu; vstoupíme-li ale blízko před ně, ukazují, jako luna před hvězdářem, své propasti a sopky. — Přistupte blíže k vře v duše smrtelnost: a uvidíte její hrobky, její kotliny.

Jean Paul.

Netrať myslí, spanilý duchu člověka, tvé-li síly temnější proto, že tělo tvé zemské pod tíhou let se shýbá, že bledne a posléz ulehá. Kdysi za letní noci zářily květiny v své rose před oslňující lunou, každá zdobená stříbrnými perlami. Když se blížilo jitro, ztemněly, perly pozbyly lesku; nebo luna zbledla a zašla, a studené toliko slzy zůstaly ve květinách. Ajta! tu vzešlo slunce,

a květiny lesknuly se opět: ale místo perel hrály v nich drahokamy, krásice nové jitra. I tobě, stařečku, vzejde druhdy slunce a vyjasní ztemnělé rosné krůpěje tvé!

Jean Paul.

Všeliká v přírodě smrt je porod, a zrovna v smrti jeví se patrně povznesení života. Nenít usmrcující zásady v přírodě: příroda je samý naskrz život. Ne smrt usmrcuje, ale životnější život, který, utajen za starým, vzniká a se vyvíjí. Smrt a porod je pouhý zápas života s sebou samým, aby se objevil vždy dokonalejším a sobě samému podobnějším. — A smrt moje by mohla býti něco jinšího?

J. B. Fichte.

Kdo upřímně a opravdově skoumá své vlastní nitro, tomu se duch jeho jeví býti tak skutečným, ba skutečnějším a pravdivějším, než vlastní jeho tělo, než všecko napořád, čeho smysly postihnouti, rukama hmatati může. Kdo však (i mám za to, vždy že jen svou vinou) ducha svého v nitru svém co skutečného nepoznal, tomu ho tak málo mohu dáti a dokázati, jak málo slepému o barvách, hluchému o tónech mohu mluvit. — Nesmrtelné tělo je zrovna takové nic, jako smrtelný duch.

Schleiden.

Co lidé bez výhrady všickni poznávají jakožto nejvyšší dobro, je — nesmrtelnost. I lze-li pak mysliti, že by nám Bůh nejvyšší dobro to dal poznati, že by je ode všech šlechtných nechal doufati, anobrž že by je v nejvnitřnějším našem pocitu co cenu zápasu za mravní dobro přislíboval: jen aby — sklamal nás?

J. J. Trost.

Smrtelníče, kterak že přání a doufání nesmrtelnosti vešlo v hruď tvou? Jak můžeš, nejsi-li nic než prach a popel, jak můžeš mysliti sladkou tu myšlenku nesmrtelnosti? jak můžeš přáti, věřiti, že se stane pravdou? — Kvítek se spokojí, pakli jasný slunce paprsek lupeny jeho rozvine a ozdobí skvělých barev nádherou; víc nežádá, slunce spatřiti nechce. Zvíře se spokojí, pakli hvězdy nebes mu skytnou svého světla a tepla a obveselí bytí jeho pozemské; něco vyššího ani nezná, ani nežádá. A ty, taktéž syn prachu jako ony, jsi-li pak s to mysliti je, to bytí vyšší pověčné? jsi-li s to, doufati je? Ty smíš věřiti, že tě naděj, že tě touha neklame? Ó v pravé pravdě, hádanka nerozřešná byl by člověk, kdyby nebyl víc, než kvítek a zvíře polní.

K. B. Bretschneider.

Fr. Černohouz, děkan.

Na stepi.

Ta noc jest dnes tak radostná,
jak první žití červánek:
ní slovo — píseň žalostná
dnes nemísí se u vánek.
Ta luna kruhu po celém
se v lesku stříbra zardívá,
i není třeba ocele
zžít oheň, který zahřívá!

Tou bujnou travou vesele
se teplo kolem raduje,
a stepi — jako přítele —
v tom tichu vroucně celuje.
Jen chvíli dumný slyšet hvízd,
ježž luňák zděšen vysílá;
pak ticho — slyšet mluvit list,
jak díky k nebi posílá.

Aj blaze v stepi prodlíti
a pomilovat Boží noc,
tam k nebi s díkem pozřít
a tichou velebiti noc.
Tys, Bože, mocný jedině
a zřídlo naší radosti:
Ty blaho v noční hodině
Své posíláš nám s výsosti!

Fr. Al. Lhotka.

Jeden den v Raveně.

Bylo to r. 1852 dne 9. listopadu, tak vypravuje Jan Červenka, když poslední oddělení c. kr. pluku č. 21., při kterémž on lékařem byl, z Ankony do Faenzy odtáhl. — Zima byla krátká a velmi mírná, i uběhla nám spěšně při vši dlouhé chvíli, kterou voják český ve vláských městech pocituje, kdežto takřka sám na sebe odkázan jest. Denní schůzky v hostinci a kavárně, pak pospolitě procházky v městě a jeho okolí, a pak večer buďto v divadle neb v domě kapitána a velitele oddělení, byly naše jediné zábavy v tomto zvláště vykřičeném vláském městě.

Zima uplynula a jaro se přiblížilo. I umínili jsme si, že o velkonoci naše sou-druhy a přátely od téhož pluku v Raveně posádkou dlicí navštívíme a překvapíme. To mně bylo velmi milé, neboť již dávný čas bylo mým přáním, toto staré, někdy tak slavné město a jeho starobylosti a památky z prvních dob křesťanských navštívit a s nimi se seznati. Velká noc připadla na den 27. března 1853. Po půl noci na pondělek velkonoční posadili jsme se do vozu (dva důstojnky ve městě zanecha-

vše pro příhodu) a vyjeli jsme skrze bránu Ravenskou z města ven. Silnice vede po krásné rovině, která až k moři adriatskému, k polední straně až k Rimini, k půlnoci a k západu až k horám tyrolským, švýcarským a savojským se rozprostírá a k nejpohlednější krajinám této země náleží, malým městečkem Russi, rodištěm známého Farriniho, do Raveny. Časně ráno vjeli jsme do tohoto města skrze bránu S. Vitale. Když jsme u hostince s vozu sestoupili, ptal jsem se mimo jdoucího vojáka, to se rozumí Čecha, kde přítel můj, lékař N., bydlí; kterýžto mne i hned tam dovedl. Nalezl jsem jej ještě v posteli. Přivítal mne vřelě a srdečně, neboť jsme se as půl roku již neviděli; a jelikož právě jeho sloužící snídání přinesl, pobídl mne, bych u něho přijal snídání. Posídvavše dali jsme se do přátelského hovoru; mezi rozmluvou vyptával jsem se na všechny pamětnosti a starožitnosti tohoto někdy tak slavného města. Přítel poručil potom svému sluhovi, by mne nejprve do kostela S. Vitale uvedl, při tom přislíbil, že mne tam vyhledá, až svou službu vykoná v kasárnách na jiném konci města.

Kostel sv. Vitala stojí blíže brány stejného jména, a jest jeden z nejpamětelnějších a nejkrásnějších pozůstatků byzantinského slohu, a sice od císaře Theodosia vystavěn, mramorem řeckým a jiným bohatě okrášlen. Jest to malé osmihranné stavení z cihel, sklenutím na osmi pilířích, a osmi porfírových sloupech spočívajícím, kteréž osmihrannou síní obějmuto, a osmi malými okny osvětlováno jest. Stěny jsou řeckým a východozemským mramorem obloženy, podlaha je z dobře zachovaného byzantinského mosaiku. Na východní straně stojí jedinký oltář tohoto chrámu. V posvátnici jest krásný obraz od Baroccia, představující mučeníctví sv. Vitala. K západní straně vypíná se věž kostelní a bývalý klášter, nyní kasárna. Před kostelem jest malé nádvoří, zdí obehnané, s několika starými náhrobky.

Když jsme všecky pamětnosti tohoto chrámu prohlédli, žádal jsem průvodčího, by mi hrobku Gally Placidie ukázal. I šli jsme okolo jakési síně vedle kostela železnou mříží uzavřené, v které jsou kusy římského sloupu, mramorová tabule s římskými nápisy, starořímské sochy, a rakev Exarchy Isacina Carminia s řeckým nápisem a vyobrazením tří králů, jak Spasitele v Betlémě dary přinášejí, vše prastarého způsobu a rázu. Průvodčí otevřel hrobku,

a poněvadž již čas byl, aby se do kostela zvonilo, a já vnitřek hrobky kresliti chtěl, zavřel mne zatím do hrobky, bych pokojně kresliti mohl, a odešel za svým povoláním.

Tato hrobka stojí v zahradě, vedle nadzminěného kostela. Jest to čtyřhranné, na čtyřech pilířích spočívající klenuté stavení z cihel, bílými hvězdami poseté, na jichžto místě, jak se mi pravilo, za času Gally Placidie stříbrné hvězdy prý upevněny byly; na podlaže z červeného mramoru jest kříž z bílého mramoru na způsob hvězdy vyložen. Na proti vchodu, který v jednom výklenku umístěn jest, a kamž se po několika stupních sestupuje, nachází se mramorová ohromná rakev, v kteréžto pozůstatky Gally Placidie, manželky císaře Honoria, odpočívají, a před kteroužto malý oltářík o jednom stupni s křížkem stojí. V malém výklenku jest menší, ale ozdobnější rakev, v které tělo Honoria*) se nachází, a v pravém výklenku jiná rakev, této podobná, v níž Valentinian III., syn Honoria, odpočívá; na rakvi Honoria jest polovypuklina beránka Božího a ovečky, práce to byzantinská, ale bez nápisů. Rakev Gally Placidie jest bez ozdob. Z každé strany okénka nad výklenky jsou vyobrazení svatí Boží dle byzantinského způsobu. U vchodu jsou ve zdi též dvě mramorové rakve zazděné, které těla Belisara a Narsesa (?) prý obsahují.

Sotva jsem s kreslením hotov byl, slyšel jsem hlas mého přítele, který mne již hledal; i ozval jsem se mu. V tom přišel kostelník, otevřel dveře, a pustil mne z hrobky. Šli jsme s přítelem dále, a sice přes malé prostranství Piazza della quilla, k hlavnímu chrámu, velebnému to starobylému stavení s novějšími opravami. Sloupy, jež loď kostelní nesou, jsou z krásného starého mramoru. Dvě kaple postranní jsou uvnitř malované od Guido Reni, od něhož též krásný obraz: padání munny na poušti, pochází. Starý svícen, jesle vykládané slonovou kostí, a kalendář velkonoční jsou znamenité památky z křesťanské dávnověkosti, hodny podívání. Křtitelnice osmihranná s osmi sloupy a oblouky z mramoru stojí ještě na starém místě, před nížto velká nádoba z bílého řeckého mramoru se nalézá. Nad věží kostelní vypíná se osmihranná bání, a po straně kostela stojí — kulatá byzantinská věž. Hlavní brána kostelní jest prý z vinného kmene zhotovená.

*) Císař Honorius zemřel r. 423 po Kristu, a jeho syn Valentinian byl r. 455 od Petronia Maxima zavražděn. Galla Placidia byla manželka Honoria a matka Valentiniana III., císaře římského.

Milovník starožitností uvidí zde s potěšením množství mramorových pomníků a rakví prastarých, v okolí kostela při jeho opravování vykopaných a nyní v nádvoří kostelním vystavených, s nejkrásnějšími basreliefy.

Když jsme do kostela vstoupili, byl právě kněz u oltáře a sloužil mši sv. Za oltářem na jakémsi vyvýšeném místě klečel kardinal arcibiskup Ravenský, obličejem k lidu obrácen, přes oltář do hlavní lodě se dívaje, což zvláštní dojem na mne působilo. Odtud vedl mne můj přítel okolo domu, v kterémžto Francesca z Rimini bydlela, k hrobu básníka „Božské komedie“, Dante-ho Alighieri*), který v koutě malé uličky vedle kostela *Františkánského* se nachází. Jest to malá kaplička čtverhranná s kulatou bání, kterážto rakev onoho básníka kryje, a kterouž kardinal Valentin Gonzaga obnovil. Nedaleko odtud stojí nové divadlo.

Skrze bránu přišli jsme na hlavní náměstí Piazza del delegato, kdežto se obyčejně naši důstojníci scházeli. Náměstí toto tvoří obdélný čtverhran: jednu delší stranu zaujímá palác delegatův, druhou kratší Dogana, mezi oběma jest brána, která do divadla vede. Prostranství toto krásí dva vysoké žulové sloupy starořímské, které na sobě bronzové staré sochy nesou. Mezi oběma jest na vysokém mramorovém podstavci krásná, z bílého mramoru zhotovená socha *papeže Klementa XII.*

Jdouce okolo Dogany skrze malou uličku, octlí jsme se na malém prostranství, na kterémž starý kostel stojí, jehožto věž, ač není příliš vysoká, značně nakloněna jest, zdárný to příbuzný podobných věží v Bononii a v Pize. Sypká půda jest snad toho příčinou, že základy stavení tohoto se sesadily, čímž se věž na jednu stranu nahnula. Podivu hodné jest, že žádný zboření jejího se nebojí. Jest prý již mnoho set let tak nahnutá.

V tom bilo na věži blízké Dogany dvanať hodin, a zvony veškerých kostelů oznámeno „Ave Maria.“ Šli jsme tedy k obědu. Přítel můj pozval mne k svému stolu, kterýž v jednom privátním domě s dvěma jinými důstojníky měl. Po obědě umínil jsem si, hrobku Theodorika navštívit, a poněvadž jsem přítele svého obtěžovati nechtěl, šel jsem sám, slibiv, že se později v kavárně aneb v hostinci shledáme. Přišel jsem do jedné široké ulice, která se

táhne od brány porta dell porta až k bráně porta monta nara. S ní křížuje se jiná ulice, která od brány porta S. Vitale k nynějšímu malému přístavu vede. Na pravé straně nadzmičené široké ulice blíže oné, jež k přístavu vede, stojí zbytky někdejšího paláce Theodorika, z něhožto jen průčelí se zachovalo. V přízemí vedle brány jest z venku ona rakev z porfuru zazděná, která někdy na vrcholu mausolea stála, a když r. 1460 ono mausoleum v kapli proměněno bylo, na to místo přenesena jest, jak latinský nápis dosvědčuje. Nad bránou nalezá se polokulatý výklenek, který někdy snad za pavlan sloužil. Ostatní stavení krásí 8 mramorových sloupů.

Vedle ob jeden dům stojí starý byzantinský kostel sv. Apolináře s vysokou kulatou věží, který nákladem Konstantina Velkého od stavitele Anthemia vystavěn byl, což nápis latinský nad kostelními dveřmi dosvědčuje. Loď kostelní nese 24 sloupů z řeckého mramoru, které z Cařihradu sem přivezeny byly.

Stropu nemá žádného, snad mívál někdy strop dřevěný. Velký oltář jest bohatý na porfir, verde antico, a alabastr; tribuna spočívá na čtyřech krásných sloupech z mramoru černo-bílého, a jest okrášlena pracemi nejdokonalejší mosaiky. Zvláštní dojem působilo na mne vyobrazení svatých na obmítce lodě kostelní vyvedené dle byzantinského způsobu; tyto obrazy svatých vyznačují se zvláště hubeností svojí a očima vzhůru pozdviženými, tak že se zdá, jakoby se k nebesům povznášeti chtěly.

Vyjda z brány, kde za času *Augusta a Belisara* přístav mořský býval, viděl jsem hned vrchol hrobky Theodorika nad vrcholy stromů se vznášeti. Přistoupiv blíže, vidím že nemožno jest, k hrobu přijíti, poněvadž u prostřed bahna se nachází a asi 8 stop vysokou zdí kolkolem obehnán jest. Mimo jdoucí Vlach ukázal mi jakési obydlí, kde jsem průvodčího našel. Tentýž ležel právě v senníku, a vyspával svoji *siestu*, i svolali jej dolů. Když pak po žebříku slezl, bez prodlení šel se mnou ku jmenované hrobce, i spustil žebřík po oné zdi do bahna, kamž jsme oba pozorně slezli, a po kladených zde kamenech krácejíce, po bahně přechod poněkud sobě usnadnili. — Přišli jsme na místo k hrobce, kdež dvojce vzhůru se pnoucí mramorové a železným zábradlím opatřené schody ke dveřím vedou; průvodčí můj hned otevřel, a tu se mi kulatá vnitřní prostora, as 11 kroků v průměru obnášející, s oltářem Panny Ma-

*) Dante Alighieri umřel r. 1320 v Raveně a kardinal Bembo postavil tento pomník, který Valenti Gonzaga zase obnovil

rie a s několika malými okénky objevila. Tuto hrobku kryje *báně* as 34 stop v průměru mající, z jednoho kamenného balvanu utvořená. U dveří lze čísti nápis, že tato stavba hrobkou Theodorika a jeho dcery Amalasunthy jest. Obešedše stavení kolkolem, sestoupili jsme po schodech dolů; a vraceli se cestou předešlou. Hrobka Theodorika stála původně na břehu mořském, kterýžto od té doby 4 vlašské míle od města se vzdálil. Stavení toto pozůstává z dvou oddělení z ohromných mramorových čtverhranů, které sedostí věku tmavo-šedou barvu na se vzaly; dolejšek tvoří desíthrhanný podstavec, do jehožto vnitřku v přízemí dveře vedou, kterýžto ale pro množství bahna a vody ohledán býti nemůže. Dvoje svobodně vzhůru se pnoucí mramorové schody zábradlím železným opatřené vedou na širší prostoru podstavce, na němžto též desíthrhanný, ale užší hlavní díl hrobky vzhůru se pne, do kterého mezi oběma schody dveře vedou. Na podstavku bylo původně sloupení, které krytou chodbu kolkolem hrobky tvořilo, během času však zmizelo. Místo něho jest teď železné zábradlí kolkolem upevněno. Celé toto stavení, jak již řečeno, kryje *báně* 34 stop v průměru obnášející a 3 stopy silná, z jednoho ohromného kamene vytesaná. Na jejím vrcholi stála někdy již svrchu podotknutá porfírová rakev s pozůstatky Theodorika; nyní pne se na jejím místě vzhůru kříž železný. Od toho času, co hrobka Theodorika v kapli změněna byla, jmenuje se dle Pantheonu v Římě S. Maria della rotunda. Přívoz této ohromné *báně* kamenné z *itsriánských* lomů po moři a vyzdvížení její na výšku 40 stop na stavení bylo v pravdě ohromné, obrovské podniknutí, které na staré egyptské chrámy a kolosy jakož i na Balbek v Syrii upomíná. Důkaz to obzvláštní mechanické techniky tehdejšího času. Když jsem byl hotov s kreslením zaměřil jsem k městu a tu na cestě potkal jsem našeho kapitána s jeho paní, kteřížto se z *Pinety* domů vraceli. Navštívil jsem ještě kostel St. Maria dell porto, blíže brány stejného jména; jest to největší kostel v Raveně od Theodoricha vystaven; vystaven jest na způsob kříže s osmihrannou bání, a s krásným průčelím opatřeným přecetnými vzácnými sochami; mnohé umělecké malby kráslí chrám tento, mezi nimi umučení sv. Marka od Palmy staršího. Kostel St. Giovanni Battista (sv. Jana Křt.) vystaven od Gally Placidie, nyní ale dle novějšího způsobu obnoven, býval „Bapti-

sterium“ Raveny. Má ještě 24 sloupů ze žlutého mramoru „cippolino,“ z porfíru a verde antico, a starou podlahu z mozaiku, pocházející z 4—5. století, která ještě dobře zachovaná v jedné kapli se spatřuje. V kostele St. Romualdo, někdy Kamaldulenským mnichům patřícím, jest obraz Zvěstování P. Marie od Quida Cento, v refektáři Kristus v hrobě, od Vasari-ho. Také domy šlechtické jsou okrášleny výtečnými obrazy a malbami na obmítce, obzvláště ze školy Bononské; ale trpí velikou škodu vlhkostí vzduchu, pocházející z bahnitého položení Ravenny.

Obešel jsem celé město, abych příhodného místa ku přehlednutí celého města nalezl, ale na darmo, poněvadž poloha města v rovině, a vysázené stromy po celé krajině až ku zdím města vyhlídku na město téměř zamezují. Konečně vyšel jsem skrze bránu „*porta del porto*“ z města, kdežto malý přístav průlivu se nachází, kterýmž Ravenna s mořem spojena jest.

V přístavu nalezl jsem několik menších kupeckých lodí a mnoho člunků. Tento průliv působí dvě řeky, které v apeninských horách se vyprýstují a u města Raveny v jedno se spojují. Tímto průlivem mohou menší koráby až k městu přistáti. Jak řečeno, dotýkalo se moře za časů Augustových zdí města Raveny, od té doby vzdálilo se ale od města na čtyry míle vlašské, buďto ubýváním moře aneb vystupováním země. Podobné úkazy pozorují se též v zalivu bothnickém a jinde. Takto kráčeje podle průlivu, nalezl jsem konečně dojemavý obraz celého města, obraz malebný a přehledný; poněvadž okolí průlivu stromů prázdno jest. Před sebou průliv, kupecké lodě v přístavu, za tím staré městské zdě, nad nimi domy, věže a stromoví — toť hlavní rysy krásného tohoto obrazu. Zvlášť vynikají: v levo věže a *báně* S. Maria dell porto, S. Apolinario, *báně* hlavního chrámu, krivá věž, a kostel S. Vitale, které jsem snadně rozeznal. Na obzoru vystupovalo veliké mračno, a rozprostíralo se nad městem; v dálce již přšelo, i bouře a hromobití se ozývalo. I chvátil jsem k městu kamž jsem ještě před deštěm dorazil. Pak vyhledal jsem svého přítele, který mne již očekával, a poněvadž se večer chýlil, šli jsme do hostince k večeri, kde již ostatní důstojníci byli. Po večeri šli jsme pospolu do divadla. Toto nové divadlo nedaleko hlavního náměstí jest krásná a ozdobná budova. Dávána byla opera „Il Rigoletto“ mně již známá, v kteréžto se výborná zpě-

vačka milánská Lambertini zúčastnila. Na oponě byl představen vítězoslavný vjezd Theodoricha do Raveny. Dekorace byla výborně malovaná a stroje divadelní vkusné a dobře zřízené. Hrál se výborně. Na konci spustila se opona jiná, představující „Dante-ho v Olympu“, jak mu Hebe nektar nesmrtelnosti podává. Bylo to pro mne v pravdě krásné a zajímavé vyobrazení, na které ještě po dnes zapomenouti nemohu. Byl bych rád ještě knihovnu, museum a starožitnosti města, pak bojiště od roku 1512, konečně pověstný les *Pinetta* nazvaný navštívil, ale čas k tomu byl krátký. La *pinetta* jest výšina na blízku Raveny, na kteréžto prostranný les se nachází, 12 vlašských mil dlouhý a skoro 4 m. široký. Po divadle jsme se ještě občerstvili, a rozžehnávše se vespolek, odjeli jsme do Faenzy nazpět. Byl jsem tomu velice rád, že jsem se do Raveny podíval, neb již ku konci dubna jsme z Faenzy za naším plukem do města Bononie (Bologna) odtáhli, takže bych dotěch krajin byl již přijíti nemohl. J. E. V.

DOPISY

Na Slivici u Milína, 18. září 1871.

(O poradě duchovenstva střídnictví Přibramského.)

Suchoparní jsou tito nynější dnové. Vedro umoruje každou rostlinku, bujará zeleň se proměňuje v nepříjemnou očí žluť, otava místo houstnutí trápí se patrně; brambory, tato u nás přezádoucí a urodí-li se, nouzí skoro jistě zahánějící potřava, nemohou se ku zdárnému vzrůstu nikterak dostat, ostávají maličkými a i těch je málo; do země dlouho trvajícím suchem zatvrdlé nemůže rolník bez mála sebe víc naostřenou radlici zapustit, až dopádu uondává sebe i svůj pro nedostatek pastvy nenapasený a jen chatrně nakrmený potah.

Tento úvod je sice velmi časový, ale zní, jakoby byl chystán pro odborní hospodářský list, an má zatím býti začátkem zprávy o duchovenské poradě. Třeba tudíž dodat, že se v čelo tohoto dopisu dostal jen proto, že smutný tento úkaz naší přírody za obraz může míti té suchopárnosti, nedorostlosti a zakrnělosti na poli života náboženského lidí jednotlivých i celých skoro míst a krajin.

Za tak neutěšených vzhledů bylo nám, jakobychom se byli octli u milé oasy na nějaké poušti, když jsme se dne 14. t. m. sešli k společné poradě do Obořiště. Ležít Obořiště, toto ondy rytířské sídlo, později klášter Pavlanský, bez mála uprostřed celého vikariátu našeho na silnici mezi Pří-

bramí a Dobříší, a tudíž za poradiště je velmi přístupné nám všem. Byl den poradní, zároveň výroční den úmrtí v loni v Pánu zesnulého a nám tolik drahého vikáře Josefa Votýpky, spisovatele i v širších kruzích známého. Ký div tedy, že po zahájení naší schůze veledůst. p. vikář farář Dobříšský Václav Brož se nejprve o něm případně zmiňoval. Bývalť zesnulý při našich poradách alfa a omega, on je vždy důmyslně zahajoval, řídil, svými bohatými vědomostmi a zkušenostmi oslavoval.

Vedle této ovšem bolestné upomínky nesla se porada způsobem příjemným. Otázky navržené všechny byly důležité a časové. První zněla: *Kterak se může a má správce duchovní přesvědčiti, zdali všickni dospělí katolíci v jeho osadě svojí povinnosti ohledně přijímání svátosti pokání a Těla Páně dostávají a kterak se může a má na ty působiti, kteří této povinnosti nedbají?*

Odpověď k této otázce vypracoval a předčítal Slivický kaplan p. Jan Ev. Eybl.*)

K otázce druhé: *Kterak se dá napravit pohoršení, kteréž povstane z toho, že katolík od katolické Církve odpadne aneb proti zákonům sv. Církve manželský sňatek před nekatolickým pastorem neb před úředníkem světským uzavře?* Odpověděno předkem s potěšením, že se v celém vikariátu, ba ani v celém širém okolí žádný toho druhu pád za posledních časů nestal. Ba naopak navrátili se někteří do lůna Církve katolické, sňatek pak občanským vyhořoval některý ženich jen proto, aby spíše se smluvil o snížení žádaného poplatku štolního, skutečně ho neuzavřel v našem střídnictví nikdo. Praveno, že je svatou povinností duchovního správce toho dbáti, aby takové pohoršení se aspoň vinou neb neopatrností jeho nikdy nestalo. „Pozorujes-li, že by odpadnutím zhřešiti mohl bratr tvůj, jdi a pouč, pokárej ho mezi sebou a jím samým; neuposlechneli tebe, přijmi k sobě ještě jednoho neb dva; pakli i jich neuposlechnou, pověz Církvi; jestliže pak ani Církve neuposlechnou, budiž tobě jako pohan a publikán.“ Kdyby se však skutečně pohoršení stalo, kterýmkoli jmenovaným způsobem, bez urážení těch, kdož je dali, vylož lidu, že pohoršení přijíti musí; jako jiná tak i sem spadající příkázání Boží a církevní mohou lidé, majíce vůli svobodnou, přestupovati. Za vhodné příležitosti poučuj na kázání osadníky o svátosti stavu manželského, řekni jim, že je

*) Podáme v příštím čísle, Red.

to veliké tajemství, ale jen v Kristu a v církvi, která není než jedna; že manželství není trhová smlouva, jinak by se o ní jako o jiných mezi lidmi občanských úmluvách Kristus i sv. Pavel nebyli tak důtklivě pronášeli, ale že je to spolek od Krista samého posvěcený, na svátost povýšený a za ni v Církvi od prvopočátku v životě křesťanů pokládáný. — Co zejména do manželství občanského, pověz, jak nejistá a vrátká je taková smlouva, ukaž toho výstražné, na snadě jsoucí příklady z těch krajin a zemí, kde se takové sňatky i snadno slučují, ale zase tak snadno rozlučují, jak o všeku účtu se přivádějí, kdo v ně vstupují, u svých dětí, když se tyto dovídají, že jejich rodičové jsou živi v souložnictví, jak těžko pak takové děti ctnostně, zbožně a mravně odchovávat. Ti zajisté, vece kniha Tobiašova, (6, 16; 17, 22) vcházejí v manželství tak, že Boha od sebe a od své mysli odlučují, a své chlipnosti tak hovějí, jako kůň a mezek, v nichžto není rozumu; ti opovážlivou rukou, co Bůh spojil, rozlučují, ti zapominají, že není ani manželství křesťanskému jiného základu, než který byl položil sám Spasitel.

K třetí otázce: *Jak by se mělo spolupůsobení kůru (kostelní zpěv a kostelní hudba) při službách Božích zříditi, aby ku vzdělání věřících sloužilo a záduší kostelní příliš neobtěžovalo*, odpovídal pěkným vypracováním důst. p. farář Višňovský P. Plachý. Co do první části této otázky odkázati stačí na vyhlášená v té příčině nařízení v naší synodě provinciální (Tit. III. cap. VII.), kteráž kdyby v celé svojí síle se zachovávala, o kůr, tuto při službách Božích vydatnou nad jiné všechny pomůcku dost bylo by postaráno. Co do části druhé této záhady uznáno, že zbytečně nesluší záduší obtěžovati, ale za nynějších podrchaných poměrů tam zejména, kde se učitel varhanictví vzdává, na záduší v první řadě, kde to možná, uhoditi je třeba, aby nějaký stálý plat varhaníkovi samostatnému šel, k osadníkům kromě štoly jeho (sluší-li tak říci) o nějaké stálé příspěvky jen málo kde bude možná se obracet.

Tím vyčerpán program naší porady. Nesla se celá způsobem věci důležité důstojným. Nebylo žádného, jak časem vykřikují, terrorismu; každý i nejmladší poradník mohl volně, aniž by ho kdo okřikoval, svoje mínění pronášeti. Vele důst. p. V. Brož předsedaje nám tentokráte poněprv co vikář, řídil schůzi svým mírným

a obezřetným způsobem, skutečně co bratr mezi bratry, přítel mezi přáteli si veda.

Přidám-li konečně, že po odbyté poradě nastala příjemná, přátelská, jen že malou chvíli trvající zábava, po níž se všickni na všechny strany rozcházelí a rozjížděli, pak po zvyklosti našich zpravodajů není mi třeba teprv volati na zdar! mohu říci, že schůze opravdu se zdařila. J. E.

Od Nymburka 15. září 1871.

(Děkan Jan Holub †.)

Nenadálá zpráva z Nymburka o úmrtí důst. p. Jana Holuba, děkana a tajemníka a prozatímního správce biskupského vikářství, bolestně dotkla se nás. Jeho smrt vyrvala nám duchovním upřímného bratra a osadě Nymburské pečlivého duchovního správce, jenž na té vinici Páně pracoval po celý čas svého kněžství, 16 let co kooperátor a též tolik co děkan, s pilností nezlomnou. Před třemi roky ochromen mrtvicí po pravé straně nedal se tím nezbytným neduhem zdržovati v žádném kněžském díle. Když byl vybízen, aby se ušetřil, říkával, že chce dokonati v kněžské službě. Také byla ta žádost jeho vyplněna. V neděli, na niž odbývána v děkanském chrámu Páně slavnost sv. Jiljí, ráno kázal a pak sloužil slavnou mši sv., odpole dne při vykropování mrtvol klesl, nutil se ještě dokonati obřad, ale musel býti odnešen, aby třetího dne odebral se na věčnost. Byl to též statečný bojovník království Božího, zvláště v hájení církevních záležitostí neohrožený a neustupný. Jestliže někdy při své ohnivé povaze snad prudčeji si počínal, než bylo třeba, bylo to zajisté jen výslehem jeho horlivosti. — Ač čas od úmrtí do pohřbu byl krátký a odbýval se v den před svátkem Bohorodičky, dostavilo se 35 kněží z blízka i z daleka, aby při valném zástupu věřícího lidu doprovodili k hrobu toho věrného sluhu Církve, jejímiž modlitbami žehnán necht odpočívá v pokoji. F. M.

V Zelči v září 1871.

(Nová mešní kaple P. Marie.)

Děje chvalné a úkazy živějšího ducha katolického milý náš Blahověste v sloupcích svých rád roznášíš a věstíš četným svým čtenářům po širé vlasti naší, i myslím tedy, že ti nevhod neprijdu ani dopisem tímto, an za slušné pokládám z krajiny, z níž jinak málo zpráv do veřejnosti přichází, zmíniti se o krásném a bohumilém díle, jež v Zelči 8. září t. r. oslavěno bylo slavností utěšenou.

V Tábořsku v Ilavatecké farnosti leží

dědina Zelč, v poloze nikoli nepřijemné, křižovaná dvojí okresní silnicí, čítá na 800 obyvatelů katol., má přes 100 domovních čísel, mezi těmi mnohé valnější budovy, úřadů to hospodářského a lesního hraběcího zdejšího velkostatku, jež pan hrabě Jan z Harrachu v držení má po své zvěčnělé choti Marii, roz. kněžně z Lobkovic; však nějaké budovy k počtě Boží, nějaké kaple, ba ani dost jednoduché zvoničky nebylo v obci do letoška, ač jinak v zdejším prostorsrdčném lidu žije duch dosti nábožný.

K vřelému slovu duchovního svého pastýře, jež na tvrdo zajisté nepadlo, usnesli se Zelečtí občanové stánek Boží na počtu Bohorodičky zbudovati na své návsi dosti prostorné. Zastupitelové obce a v jich čele zvlášť statný starosta Jos. Šimák v té věci chvalně činnými se prokázali; první pomůcku k stavbě poskytly milodárky, od domu k domu sbírané za příčinou tou, aby každý občan alespoň poněkud podílu a zásluhy míti mohl v díle tom zbožném; prosbě občanů urozený majitel zdejšího velkostatku co známý lidumil vstříc přišel a nejen stavivem vydatnou poskytl pomoc, ale i věnovav na oltář překrásný oltářní obraz P. Marie, — druhý zvonek do věže a některé náčiní mešní stal se kaple té dobrodincem převelikým; a tak svornou činností, společnou snahou hraběcího dobrodince, jeho úřednictva a zdejšího občanstva dílo v září 1870 základním kamenem započaté, dne 8. září t. r. dosáhlo žádoucího korunování v církevním posvěcení.

K onomu dni oblékla naše milá Zelč roucho v pravdě slavnostní, nebo nastal to den, na který se dlouho těšila obec, osada a vůkolí; všechna radost a sláva platila novému ozdobnému chrámečku, v němž toho dne ponejprv při mši sv. Beránek Boží měl v ruce kněžské vstoupiti. — Hlučnou střelbou z hmoždírů a hudbou, jak svatvečer, tak jitro slavnostního dne byly oslaveny; celé zástupy horlivých ctitelů Marianských i ze sousedních osad přišedesdílely radost se Zelečskými; nemálo byl dojat každý vstupuje do obce a vida náves a silniční cesty okrášlené břizami, domky obšlené a věnci i praporečky okrášlené. — Když zástup osadního lidu z Hlavatec duchovním vedený k Zelči o 10. hodině byl se přiblížil — jiným neméně četným zástupem vstříc jdoucím, duchovními Zelečského patronátu a světitelem v. důstojným p. vikářem Soběslavským Jos. Vackářem uvítán ku kapli se ubíral. Na to hned konány obřady svěcení způsobem velmi dojemným, po tom z kaza-

telny venku upravené důst. p. farář Hlavatecký V. Fojtík přečetné posluchače řečí svou mile dojal a potěšil, velmi tklivě probral význam dnešní zde slavnosti, připomenul, komu stánek tento Zelečtí stavěli — že Bohů Hospodinu především na počest Matky Jeho, této k jejímu dnu narození chrámeček jako darem že věnují, který tím větší má ceny, an podniknuta stavba v časech neblahých a obtížných pro předešlou víceletou neúrodu, pro stavbu blízké železnice, v časech sv. náboženství nepřívznivých, kdežto pocta Marianská se zanedbává aneb místy dokonce se zlehčuje, v časech, kde vlažnost, lhostejnost náboženská, ba místy i nevěra účtu k chrámu kazí, hubí, boří — tu Zelečtí stavěli, stavěli pomník k počtě Marianské, a tím zároveň sami sobě pomník své náboženské horlivosti, své zbožné dětinné oddanosti k Marii Panně; pomník ten stálým též bude svědkem i pozdním potomkům, že otcové byli zbožní křesťané a věrní ctitelové Marie P. K závěrku bylo též dobrodinců čestně zmínáno. — Po kázání konána v nové kapli první mše sv. zpívána důstojným panem vikářem, světitelem, kde zpěv lidu hudba dojemná provázela a rány z hmoždírů částky mše sv. vůkolí oznamovaly; Te Deum a modlení za dobrodince ukončilo slavnost. V té slavnostní radosti, jež potěšila srdce všech, setrval lid až do pozdního večera, modle se a zpívaje v kapli.

Kaple sama zbudována v slohu byzantském, není sice velkého rozměru, ale dojíká vkusnou, velekrásnou úpravou; nelitovali Zelečtí tak mnohého nákladu z jmění obecního k účelu posvátnému, jakož i to podotknuto budí, že Zelečtí jako ostatní farníci k ozdobení a potřebám svého farního chrámu rok co rok na požádání slušných příspěvků podávají. K přání občanů Zelečských převzal výš jmenovaný p. hrabě patronát této kaple, a učiní při ní první značnou fundaci mešní ke věčnému spásu své ušlechtilé, vroucně milované choti; a obec část svého jmění v papírech, znějící na 300 zl. dala na kapli tuto vyhraditi, vinkulovati.

Skončuji slovy p. kazatele: „Odplát Bůh všem, jež k dílu tomu jakkoli buď radou neb darem a prací nápomocní byli!“
v. k.

KRONIKA.

Z Prahy. Ve čtvrtek 28 t., m. bude se slaviti zasvěcený v Čechách svátek sv. Václava mučeníka, vévody a dědice Českého,

u Věch svatých na hradě tímto pořádkem: Ve středu, v svatvečer té slavnosti, budou v kolleg. kostele u Věch Svatých o 3 h. odp. slavné nešpory. Ve čtvrtek o slavnosti bude tamtéž kázání německé [o půl 9., české pak v 10 h., načež následovati bude oféra ve prospěch dostavění chrámu sv. Vítského, po té bude slavná pontifikální mše sv. Odpoledne ve 3 h. budou slavné nešpory. V týž čas vyjde z chrámu Páně u Matky Boží před Týnem obvyklé processí na hrad k hrobu sv. Václava (v metrop. chrámě sv. Vítském), kdež se v týž den udělují plnomocné odpustky, J. Eminence nejdůst. p. kardinál s procesím konati bude pobožnost ku počtě téhož sv. patrona našeho. Po celý oktáv bude v tétěž kapli každodenně v 8 h. ráno mše sv. při zpěvu a s modlitbami v jazyku českém, odpoledne pak budou ve středu a rovněž i po celý oktáv každodenně v 5 h. litanie s požeňním.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 29—30. září a 1. října u sv. Jana Nep. na Skalce.

— „Katolicko-politický spolek pro Čechy“ bude zahájen zítra o 9. h. mši svatou, již v kostele sv. Salvatora sloužiti bude J. Em. nejdůst. p. kardinál, načež pak o 10 h. bude shromáždění v místnostech Besedy katolické. Přístup k této konstituující hromadě povolen jest pouze tomu, kdo se vykáže listkem, že jest členem.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci srpnu 85 chudých křesťanů v Pražských nemocnicích zemřelých, v celku již 468 osob.

— Od *Mělníka*. Duchovenstvo patronatu Jeho Jasnosti kníž. Jiřího z Lobkovic podalo adresu důvěry tomuto slovnímu patronu svému. V čele podpisů čte se podpis vd. a velezasloužilého vikáře Vojtěcha Zumana, děkana Chorušického, jenž jest nejstarším vikářem nejen v diecési Litoměřické a v Čechách, ale i v Rakousku. V adrese této vyslovuje kněžstvo radost svou nad tím, že p. patron se stal maršálkem království Českého i pevnou má naději, že za vedení jeho, kde se o církev jednati bude, jen prospěch její rozkvetá a slibuje, že pamětlivo bude jeho u oltáře Páně na modlitbách o pomoc a sílu. Š.

— Z *Hradce Králové*. J. Exc. nejdůst. p. biskup Karel Bor. Hanl bude slaviti dne 4. listopadu 40letou památku dosazení svého na stolec biskupský. Dne 4. září t. r. dosáhl 90 let věku i jest tudíž seniorem y diecési své a zároveň nejstarším

biskupem v Rakousku. Jmenován biskupem Kralohradeckým od císaře Františka I. dne 25. října 1831. Biskupské toto jubileum jest tím památnější, že žádný ze 16 předchůdců nynějšího p. biskupa nedosáhl na stolec biskupském toho věku, ačkoliv mnozí nastoupili ve věku mladším.

Z *Brna* čteme v „Hlasu“: Adresa, již dcery Morávské na vyzvání vysokororodé pí. hraběny Belcrediové sv. Otcí k jeho 25letému jubileu byly zaslaly, čítala 95.000 a několik set podpisů. Povážíme-li krátkou lhůtu, kteráž sbírání podpisů vykázána byla, musíme vyznati, že dotčený počet jest nade všecko očekávání velký. Tento velký počet podpisů, jakož i nadšená horlivost, s jakouž na všech skoro místech Moravanky při podpisování samém si vedly, jest opět důkazem vroucí přítulnosti jich k Stolicí apoštolské a církvi katolické vůbec.

Z *Vídně*. V neděli dne 27. srpna byl ve Vídni slavnostně posvěcen dům katolické jednoty *tovaryšův*, kterýž dle výroku kněze Schäffera, jeneralního předsedy veškerých jednot tovaryšských, jest pravý palác a nemá rovné sobě budovy mezi všemi domy tovaryšských jednot v Rakousku a Německu. Svěcení vykonal sám nejdůst. p. kardinál-arcibiskup Otmar z Rauscheru u přítomnosti světícího biskupa dr. Kutschkera, pak nejvyššího hofmistra císařovny Karolíny Augusty, hraběte Cavrianiho, jakož i místodržitele dolního Rakouska svob. p. v. Webra. Nejprv byl ve chrámě sv. Josefa posvěcen nový prapor jednoty, načež tovaryšové v pořádném průvodu se odebrali do své nové budovy; průvodu účastnilo se 2000 tovaryšův, mezi nimiž byli vyslancové 32 jednot z Rakouska a Německa se svými předsedami a 18 prapory; mimo jiné zastoupeny byly jednoty tovaryšské z Prahy, Olomouce, Brna, Opavy, Lvova, Záhřebu, Inomostí, Mnichova a Stuttgartu. U večer konal se v místnostech jednoty hudební koncert spojený s deklamacemi; mezi zábavou došly telegramy z Alexandrie z Egypta (od tamější jednoty), z Mnichova, Mariacelle, Pešti, Inomostí; nejvíce radosti spůsobil tovaryšům českým telegram došlý z Chrudimi. V novém domě nacházejí se postranné síně učební, čítárny, spárny, zahrada i kuželník. V neděli dne 3. září sešli se členové jednoty opět ku společné zábavě, při které předseda dr. Gruschka sdělil, že mistr zámečnický Milde přistoupil k jednotě co zakládající člen s 500 zl. a že se spolu zavázal, darovati jednotě 20 železných postelí. Budova jednoty Ví-

denské stála celkem 145.000 zl. r. m. Při vzniku svém dne 31. května 1852 čítala jednota 37 tovaryšů; v 19 letech od té doby prošlých přidružilo se 14800 členův k jednotě této,

Z Říma. O slavnosti nanebevzetí blah. Marie P. dne 15. srpna byl Řím slavně osvětlen; náměstí Corso zářilo jediným ohněm a rovněž i v jiných částech města bylo osvětlení všeobecné. Chrámy byly zbožným lidem přeplněny, tisícové věřících přistupovali ku stolu Páně.

— Jednota mládeže katolické pod názvem „Circolo della Gioventù cattolica di san Pietro“ ustanovila se na tom, že naproti zmahající se nemravnosti obyvatelstva postaví mocnou hráz zřízením knihoven, ve kterých by se prospěšné spisy nashromáždily a chudému obyvatelstvu zdarma rozdávaly neb půjčovaly, aby tou měrou obecný lid odmítnouti mohl špatné spisy, jenž se mu od nevěřcův ustavičně do rukou vtiskují. Jedna knihovna druhu tohoto byla již skutečně zřízena.

— Nový spolek politický utvořil se v Římě pod názvem „Vittorio Alfieri“; údem spolku může býti člověk jakéhokoli vyznání, jen když bojuje proti církvi katolické. Potlačením katolicismu, zvelebením protestantismu, aliance mezi Itálií a Německem jsou prý účelové téhož spolku; mimo to zavazují se členové pro případ války na bojiště se dostaviti a hodně mnoho chrámův ohněm zničiti, zejména Vatikán; kněží buďtež vyhoštěni. Zdá se, že spolek ten již vydal první ovoce své činnosti. Neboť v Arezza přiblížili se jednoho večera v měsíci srpnu někteří zlosynové ku chrámu della Murata, a petrolejem natřeli dvěře i vnitřek chrámu, načež velkou část petroleje po zemi rozlili a zapálili. Ihned záhubný požár počal se rozmáhati a chrám by se byl obrátil v ssutiny, kdyby stateční občané nebyli v čas přispíšili, jimž se po nemalém namáhání podařilo oheň uhasiti.

— „Osservatore Romano“ prohlašuje, že zpráva, jakoby sv. Otec zamýšlel uzavřítí jakousi půjčku peněžitou, jest úplně lichá a nepodstatná.

Z Paříže. Nynější arcibiskup Pařížský Msgr. Guibert narodil se v Aixu v Provensku a jest 68 let star. Na kněžství jsa posvěcen vstoupil do kongregace Oblatův a po několik let s výtečným prospěchem tam působil. Biskup z Ajaccio, Msgr. Casanelli d'Istria pojal jej pak s sebou na ostrov Korsiku co jenerálního vikáře a řiditele semináře kněžského. Odtud přišel do Pa-

říže taktéž co řiditel semináře a brzy potom stal se biskupem ve Viviers a později arcibiskupem Tourským. Když se dne 23. června t. r. v Toursu konala roční schůze jednot sv. Vincencia, promluvil k nim arcibiskup Guibert takto: „Dovědév se, že jsem byl ponavržen na arcibiskupský prestol v Paříži, snažil jsem se písemně přátelům svým, jenž se blízko vládních osob nacházejí, vysvětliti důvody, pro které za neschopna jsem sebe pokládal zaujmouti stolicí tuto. Nikoli snad proto, že bych se smrti obával; v mém stáří se člověk smrti více nebojí a mimo to život můj náleží církvi a kdybych za rok nebo za půl leta její položení měl, nic lepšího bych sobě nežádal. Leč před Bohem jsem vyznati musel, že nejsem sto vyplniti tak důležité poslání a duchovní zájmy velkého města Paříže řiditi rukou svojí. Nicméně přibyl minulou neděli do Toursu ministr osvěty, Jules Simon, co vyslanec vlády; půl druhého hodiny jsem s ním rozmlouval; pravil jsem, že jsem u věku pokročilem, že 30 let biskupského úřadování strávilo síly moje. Vy dáváte úředníky své, tak jsem řekl ministroví, po 30 leté službě na odpočinek a mně byste nyní nabízetí chtěli prestol Pařížský? Tot nemožno. Načež ministr vece: „Dnes u nás všecko konají hlavy šedivé.“ S těmi slovy mi doručil list chefa exekutivy Thiers-a, kterýž s obvyklou jemností svou mne do lécěk polapil. Domníváte se snad, že jediným slovem poukázal na vznešenou důstojnost, která se mi nabízí, aneb na slávu a lesk církve Pařížské? Ani slovem se toho nedotknul, nébrž jen toto psal: „Pane, mám za to, že bezvládní (anarchie) na dlouhou dobu jest potlačeno; proto však nicméně vyžaduje prestol Pařížský muže plného ušlechtilé obětavosti a tudíž Vás žádáme, abyste prestol tento nastoupil.“ Co jsem mohl odvětit? I slíbil jsem, že tak učiním, jak papež rozhodne. Pakli v zkoušce této nepodlehnu, seznám odtud, že přece nejsem zcela neužitečný. Učinějí se mnou, jako činívají s velkými, daleko rozpiatými mosty dříve než se veřejnému použití odevzdají. Kladou na ně nesmírnou tíži; snesou-li ji, slouží to za důkaz, že jich k obecné potřebě použití lze. Tak bude i se mnou. V prvních dnech bude mne tížiti nouze hmotná i bída mravní; vytrvám-li, pak ještě na nějakou dobu budu moci sloužiti lidem jakožto můstek, jímžto se Pařížané do ráje nebeského dostatí mohou. Proto se biskup nazývá „Pontifex“ t. j. ten, jenž lidem most staví a jim na místě mostu slouží.“

Literární oznamovatel.

— „Kazatelé slovanští.“ Sešit 10. obsahuje duch. řeči na ned. XVI. po sv. Duchu; 1. O křesťanské dokonalosti (ze slovin.); 2. O svěcení svátků a chování se při hodech neb veselích (z polšt.); na ned. XVII. O lásce k Pánu Bohu (z polšt.); na ned. XVIII.: 1. O znameních spasení (ze slovin.), 2. O potřebě pravé lítosti ve sv. zpovědi (z horvát.); na ned. XIX.: O pozvaných a vyvolených k hostině nebeské (z polšt.); na ned. XX.: O křesť. moudrosti (ze slovin.); na den posvěcení chrámu Páně: 1) O trojím účelu budování a svěcení chrámův (z polšt.), 2. Ježíš na kazatelně, v zpovědnici, na oltáři (ze slovin.); na ned. XXI.: 1. O zadostiučinění (z horvát.), 2. O křesť. snášlivosti (ze slovin.)

— „Hlasy katolického spolku tiskového.“ Rok 1871. Číslo 5.: „Novověká osvěta při rozličném světle.“ Od Václava Honejska. Str. 39. — Číslo 6.: „Ohavnost spustění na místě svatém v Římě“ zpáchaná 20. září 1870, kterouž dle pa stýrského listu p. biskupa řezenského česky svým krajanům líčí Jan Nep. Fr. Desolda, kapitulár a kněz řádu prem. v Teplé, kníž. arcib. notár a prof. řeči klasických na č. gymnasiu pizeňském. Str. 31.

— „Příspěvky k názornému vyučování technologickému.“ K potřebám školním sporádal Ant. V. Huml, profesor na vyšší realní škole na Horách Kutných. 2. sešit. S 22 dřevorytinami. V Praze 1872. Tiskem a nákladem Rohlíčka a Sieverse. Str. 84. Obsahuje sklárství a báníctví.

— „Hry mládeže.“ Sestavil Adolf Potůček, učitel. Sešit 1. S 21 vyobrazeními. V Praze 1872. Nákladem kněhkupectví Mikuláše a Knappa v Karlíně. Str. 67.

— „Divadelní hry pro děti.“ Sešit II.: „Kocour v botách.“ Báchorka ve 2 jednáních od Gustava Putlitze přeložila Eliška Pešková. V Praze 1872. Nákladem kněhkupectví Mikuláše a Knappa v Karlíně. Str. 23.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Ant. Sollner, farář v Klinghartu, za faráře v Schönlinde;
- p. Jos. Pospíšil, koop. ve Vepřku, za kapl. do Neveklova;
- p. Fr. Smetana, kapl. ve Vserubech, za kooper. do Vepřku;
- p. Jan Beneš, neom., za kapl. do Vserub;
- P. Vilém Danz, kněz ř. křiž., za koop. u sv. Františka v Praze;
- P. Frant. Turek, kněz ř. křiž., za koop. u sv. Františka v Praze;

- p. August Breschan, far. v Hausdorfu v hrabství Kladském dán na odpočinek;
- p. Theodor Hofmann, kapl. v Kislingswalde, za administr. v Hausdorfu;
- p. Jos. Herzig, za kapl. do Gabersdorfu;

V biskupství Kralohradeckém.

Upřádněné místo:

Místo kazatele při chrámu Marie P. v Hradci Králové do 12. října.

V biskupství Budějovickém.

Vyznamenání jsou:

- Vd. P. Leopold Ant. Vackář, inful. prelát, opat řádu cisterc. ve Vyšším Brodě, obdržel komthur. kříž c. k. řádu Františka Josefa;
- P. Fr. Xav. Kosel, jub. kněz a senior ř. cisterc. ve Vyš. Brodě, os. děkan v Stropnici, a
- p. Jan Votava, jub., os. děkan v Katovicích, jmenování jsou b. konsist. rady;
- p. Mat. Rabský, vysl. farář Mladošovický, jmenován bisk. notářem;
- p. Mat. Mikota, far. v Chrástanech, jmenován b. vikářem státnictví Bechyňského a b. kons. radou;
- p. Viktor Vorel, farář v Bernardicích, jmen. tajemníkem b. vikar. úřadu Bechyňského.

V biskupství Litoměřickém.

Vyznamenání jsou:

- p. Karel Gossler, katech. na real. škole v Chomútově, obdržel exposit. canon.;
 - p. Jan Runtsch, admin. špit. kostela u sv. Ducha tamtéž, jmenován os. farářem.
- Ve správě duchovní ustanovení jsou:
- p. Ant. Cihlár, far. v Dolní Krupné, za faráře v Bakově;
 - p. Fr. Krupička, I. kapl. v Č. Dubu, za admin. in spir. et temp. v Jablonci;
 - p. Theodor Bergmann, koop. za adm. v Nymburce;
 - p. Jos. Lang, kapl. v Bitozevsi, za admin. v Nečemicích;
 - p. Jos. Kretschmer, k. z Jablonce do Josepsthálu;
 - p. Vác. Tesař, k. z Března do Dlouhých Mostů;
 - p. Jos. Bernard, k. z Dl. Mostů do Č. Dubu;
 - p. Karel Hahnel, k. z Postoloprta do Borku;
 - p. Jos. Mikolášek, neom., za koop. v Březně;
 - p. Jos. Šimánek, n., za proz. koop. v Týně nad Rovenskem;
 - p. Jan Žďárský, n., za kapl. v Držkově.

Do Budějovic. Vp. Fr. Jenček, kaplan ve Zbiřslavi odsloužil 20 mši sv. ve prospěch chrámu sv. Václava.

Tyto dni byl vydavateli t. listu úředně doručen arch s orlíčkem a titulem: „Erwerbsteuerschein. List na daň ze živnosti“, kterýmž c. k. berniční správa v Praze vyměřuje za vydávání Blahověsta daň ze živnosti a sice H. púletím 1871 počínaje. To svědčí vydavateli, bude-li plat uložen též redaktorovi a mnoho-li, posud nevíme.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
kníž. arcib. seminář
čís. 190—1.

Expeditice:
v katol. kněhupectví

B. Stýbla
na sv.-Václavském
náměstí, čís. 786-II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdříve v
měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDINKO.

**Předplácí se
v expedici**
a u všech řádných
knihkupectv
na rok: 2 zl. 50 kr.
na půl: 1 zl. 30 kr.

Po poště:
jenom v expedici
Celoroč. 3 zl. — kr.
půlroč. 1 zl. 55 kr.

Předplacení čtvrt-
letní se nepřijímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídně činí národy.“ (Přisl. XIV. 24.)

Úvahy na neděle a svátky celého roku.

LVI. Na den posvěcení chrámu Páně.

Dnešní sváteční evang. (Luk. 19, 1—10) vypravuje o Zacheovi, do jehož domu Kristus přinesl spasení.

1. Zbožný kajicník *Zacheus* ukazuje nám, jak máme hodně slavnost posvěcení chrámu konati. On žádaje viděti Ježíše vstoupil na strom. — A když Pán Ježíš vyjevil přání, že chce v domě jeho zůstat, sstoupil spěšně a přijal jej raduje se. —

Tak i my máme dnes toužiti po Pánu Ježíši a proto spěchati do chrámu, abychom Jej uzerli a jemu nejvyššímu Pánu se poklonili a když P. Ježíš sníží se, že zavítá do srdcí našich, máme Jej přijíti radující se. Nuže kř. připravte srdce své, abyste Krista hodně přijali v nejsv. Svátosti.

2. Stojí pak *Zacheus*, řekl: *Aj polovici statku svého, Pane, dávám chudým a oklamal-li jsem v čem koho, navracuji čtvrtě sobě.* Ó kéž bychom podobně smýšleli a hotovi byli, jako *Zacheus*, že nechceme nic nepravého činiti, že nechceme jmění nespravedlivě dobývati a cizí statek zadržovati, nýbrž i z toho, co jsme slušným, dovoleným způsobem nabyli, že chceme spotřebnými sdíleti; takto bychom se z hříšníků stali křesťany spravedlivými a duši naši stalo by se také spasení. — To činme kř. a tak hodně budeme posvěcení chrámu slaviti.

3. Sv. Augustin dí: Kdykoli konáme slavnost posvěcení chrámu, máme si umysliti, že chceme totéž činiti, co se dalo s chrámem, když byl posvěcen. Jako posvěcením budova stala se chrámem, domem Božím: tak křesťan stal se skrze křest sv.

chrámem Bohu zasvěceným, v kterýž sám Bůh vchází a v něm svůj příbytek činí. Chrám Boží, píše ap. Páně, svatý jest, kterýž jste vy. (I. Kor. 3. 17.) Ješto jsme tedy, pokračuje sv. Augustin, učinění chrámem Božím, máme a chceme s toužou milost se přičiniti a tak býti živi, aby Bůh v nás, v chrámě svém, nenalezl ničeho, co by nejčistší oko jeho velebnosti mohlo uraziti.

4. O slavnosti posvěcení chrámové se ozdobují, hoří mnoho světél a služby Boží hlučnou hudbou a zpěvem se provázejí. To vše má se i v nás duchovním způsobem dít. Ješto, jak dí sv. *Pavel*, chrám Boží jsme, máme chrám tento, duši svou přede vším očistiti ode všech poskvrn hříchů a zdobiti ji všelikými ctnostmi; máme i světlem dobrého příkladu svítiti před lidmi, a celý život svůj tak zříditi, aby jako zvukná hudba líbil se Bohu i lidem. Takto budeme památku posvěcení chrámu hodně slaviti.

5. Ještě něco. Sv. *Pavel* píše ke Korintským: „*Zdaliž nevíte, že chrám Boží je a že Duch boží přebývá v něm?*“ (3. 16.) To, bohužel! mnozí křesťané jakoby nevěděli, neb alespoň o posvěcení na to zapomínají, sice by tělo své pokrmu a nápoji nepřepávali, takže z toho bývali nemocní. Chraňte se kř. vši nestřídmosti v jídle a v pití. — Nestřídmost, obžerství a opilství jest a zůstává hříchem smrtelným také o posvěcení. Známati jsou vám zajisté slova písma sv. „*Ani opilci ani zlojáci nebudou královstvím Božím vládnouti.*“ (I. Kor. 6, 10.) Ve všem budiž míra. Proto nechtějte chrám Ducha sv., tělo své zneuctivati hříchem nestřídmosti. Take dnes odvrzte skutky temnosti a jako v dne poctivě chodte. (Řím. 13, 13. 14.). — Tak budete památku posvě-

cení chrámu hodně slavit a duši vaši stanete se spasení. —

LVII. V neděli XX po sv. Duchu.

Dnešní sv. evang. (Jan 4, 46—53) jedná o uzdravení synu králova.

1. Nemocné dítě — hrozný kříž v domě, čehož ani vzácné rodiny nejsou prosty. Toho důkazem jest královský úředník v městě Kafarnaum, jehož syn byl nemocen, však nemoc jeho sloužila k životu duše. — Tak jest to s každou nemocí. Po laskavém úmyslu Božím mají nemocní k tomu sloužiti, aby spravedliví jimi nebo si zasloužili, hříšníci pak aby věčné zkáze ušli. Užívejme tedy nemocí a všelikých tělesných strastí ku spáse duší svých. Nemoc těžká, dle písmo sv., střizlivou činí duši. (Sir. 31, 2) Před neduhem poniž se a v čas nemoci ukaž obrácení své. (Přisl. 18. 21. Zjev 2, 21. 22.)

2. Když žádná lékařství nemocnému synu nechtělo pomáhati a syn počínal umírat, vzal otec útočiště k jedinému pravému lékaři, kterýž pomoci může a chce, když nikde nelze najíti pomoci, t. ku Kristu. Tak to i my máme činiti. — Dobře jest, ano povinni jsme, abychom v nemoci prostředků přirozených užívali. „Oti lékaře pro potřebu, neboť i jej stvořil Nejvyšší“, praví moudrý Sirach (38, 1.) Však léky přirozené jen potud působí, pokud onen lékař nebeský spolu pomáhá. Proto radí týž Sirach: „Synu, v nemoci nepohrdej sám s sebou, ale modli se Pánu a onť uzdraví tebe.“ (38, 9.)

3. To pak platí nejen v nemocech těla, nýbrž i v chorobách duše. „Pane sstup, prvé nežli umře syn můj“, prosil setník. Tak i vy kř. rodičové, když dítky vaše na duši onemocněly aneb snad docela umíraly t. j. do těžkých hříchů padly neb milost Boží ztratily, spěšte ku Kristu a důvěrně volejte: „Pane, sstup, prvé nežli umře syn můj, dcera má!“ —

4. Řekl k němu Ježíš: „Neuzříte-li divů a zázraků, neuvěříte.“ Co tu Pán otcí nemocného syna vytýkal, to pohříchu i nás se týče. Mnozí patří co den zázraky moci a dobroty Boží. Než zázraky přirozené jim nestačí, žádají nadpřirozených. I tyto se staly; však chtějí vlastními očima patřiti, sice nevěří. O malé víry! Což nevědí, co pravil Pán Ježíš Tomáši: „Že jsi viděl, věříš; ale blahoslavení, kteří neviděli a uvěřili.“ (Jan 20, 29.) Chtějmež i my N. býti tak blahoslavenými; nežádejme zázraků, kde jich není třeba. — Dostí na tom, že divy, ježto činil Ježíš, církev sv. nám za-

chovala; „tyto pak jsou napsány, abyste věřili, že jest Kristus Syn boží a byste věřice život měli ve jménu jeho.“ (Jan 20, 31.)

5. „Uvěřil on (setník poh.) a dům jeho veškeren.“ Jaká to proměna v domě! Před nedávnem tolik starostí a nářků, a nyní samá radost a plesání. Tak pravdivé jest slovo: Víra spasena, blažena činí. — To vidíme v každém právě křesťanském domě. Kde pravá víra přebývá, tam dlí štěstí a pozhnání, tam i v neštěstí a v souzeních jeví se pravá útěcha a spokojenost. Kde pak v domě není víry, tam není trvalého štěstí, ba ani při vši zámožnosti není pravé radosti a blaženosti. Proto kř. držte se pevně víry Kristovy, ježto časné i věčné vás oblažuje. (1. Jan 5, 5; 1. Petr 1, 5—9.)

LVIII. Na den sv. Voršily*.)

Přiblížila se nám slavnost klášterní t. památka mučnické smrti sv. Voršily, patronky náb. řádu, po níž ct. s. máte své jméno, jako druhé příjmení.

1. Sv. Voršila se svou družinou, jaký to velebný zástup křesťanských panen a rekyň, ježto pro zachování čistoty se mučily daly a pro víru Kristovou život svůj obětovaly. K této družině sv. Voršily i vy ct. s. jste se připojily; neboť jste nejen slibem čistoty, nýbrž i chudoby a poslušnosti Pánu se zavázaly a tak v smyslu duchovním družkami sv. Voršily se staly. — Krásné, vznešené je povolání vaše; nebo zachovávaním čistoty, chudoby a poslušnosti nejen sv. Voršilu, nýbrž Spasitele svého následujete. — On sám, panice jsa bez poskvrny, volá: „Jsou panice (panny), kteří se sami oddali pro království nebeské. Kdo může pochopiti, pochop.“ (Mat. 19, 12.) A dušem čistým hojnou odměnu slibuje řka: „Blahoslavení čistého srdce, nebo Boha viděti budou.“ (Mat. 5, 8.) On v chudobě zrozen chudobu blahoslavl. (Mat. 5, 3. Luk. 6. 21.) On poslušen nebeského Otce a podán svým rodičům, radí každému, jenž chce býti dokonalý, aby podrobil vůli svou vůli cizí, řka: „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám, vezmi kříž svůj a následuj mne.“ (Mat. 19, 22.) — Nuže, ct. s., buďte následovnice Kristovy v čistotě, pokore a poslušnosti jako byla patronka vaše sv. Voršila; pak budete pravé ctitelkyně a hodné družky její.

2. Sv. Voršila se svými společnicemi přirovnává se v sv. evangelium (Mat. 25.)

*) Promluva k ct. pannám řádu sv. Voršily.

k pannám moudrým, ježto majíce lampy naplněné olejem, ženichu vstříc vešly a připuštěny byly do večeradla. Tak i vy ct. s. mějte srdce svá naplněna olejem víry, naděje a lásky i všech ctností a skutků křesťanských, aby vždy vroucně a radostně plápolala Pánu.

3. Dále známo vám ct. s., že sv. *Voršila* *obrazí se s praporem v ruce, jakožto vůdkyně svých družek, ježto pod šípy nepřátelskými sice klesly, ale pro věčnost zvítězily. Totě obraz duchovního boje, kterýžto všickni podnikati musíme proti nepřátelům spasení. Šípy jsou rozličná pokušení, ježto ct. s. statečně přemahejte: prapor váš jest kříž, jehož se nespouštějte a bezpečně zvítězíte.*

4. Ještě se, ct. s., něčemu učiti můžete od sv. *Voršily* a družiny její. Ony jako pospolu cestu konaly, tak i společně smrt podstoupily. A tak i vy ct. s. buďte pospolu živý v svornosti a lásce až do smrti. „Usilujte zachovati jednotu ducha ve svazku pokoje.“ (Ef. 4.)

5. Konečně jako sv. *Voršila* rozplamenila družky své, abý z lásky k Bohu *viru a cnost čistoty zachovaly*: podobně jest i povolání vaše, abyste dívky křesťanské vychovávaly v bázni Boží, což činite se vši horlivostí a láskou, k čemuž i sv. Pavel vás vzbuzuje, an píše: „Buďte že má kdo úřad, konej jej v přisluhování, buďte kdo učí, pracuj v učení, kdo napomíná, v napomínání. — Kdo představeným jest, konej úřad svůj s pečlivostí.“ (Řím. 12. 7, 8.)

Budete-li, ct. s., co jste Pánu slíbily, vždy věrně plnit, dojdete zajisté jako sv. *Voršila* patronka vaše i s družinou její koruny věčné slávy.

Na počátku roku školního.

(Exhorta.)

Opět shromáždili jsme se dnes po delší přestávce na tomto místě posvátném, abychom na počátku nového školního roku prosili nebes Pána, by požehnal pracím vašim, m. ž., které čekají na vás; vzývali jsme včera Ducha sv., aby osvětlil a posílil vás, byste zase jeden rok života svého pracovati mohli ku cti a slávě Boží, ku blahu svému časnému i věčnému a k radosti milých rodičů a učitelů svých.

M. ž., v této důležité chvíli, kdy opět mohu mluvit k vám, uznávám za svatou povinnost svou, připomenouti vám, co jest vaše povolání, napomenouti vás, abyste vždy na zřeteli měli budoucnost svou.

Rodičové vaši odevzdali vás ústavu našemu proto, abyste v něm bohumile, mravně a zbožně vychováni a ve všem potřebném a užitečném vyučování byli; rodičové vaši nešetří ani nákladu ani obětí jiných, jen aby vám poskytlí možnosti důkladného vzdělání a pojistili šťastnou budoucnost: k tomu tedy shromáždili jste se opět na ústavu našem, a tato povinnost musí vám stále na mysli tanouti.

Povolání vaše, m. ž! jest, abyste dle příkladu Ježíše Krista, onoho vzoru vši dokonalosti, prospívali moudrostí a milostí před Bohem i před lidmi.

A moudrostí budete vždy prospívat, budete-li vždy pilní; pilní v modlitbě, pilní v učení i každé jiné práci. Všechno pozhánání, bez něhož se žádné dílo nezdaří, přichází od Boha; Bůh však požehnání své udílí jen těm, kteří za ně prosí, rádi se modlí: za tou příčinou počínejte každou práci svou s Bohem, začněte učení své s nábožnou vroucí modlitbou, buďte mši sv. a jiným výkonům posvátným s pravou pobožností přítomni, přijímejte s živou věrou a dětinskou pokorou sv. svátosti a poslouchejte rádi a ochotně slovo Boží; tím duch i srdce vaše k Bohu se obrátí, život váš se zušlechťí a v cnostech stále prospívatí budete.

Budte však též pilní v učení: neochabujte, pakli se vám práce která nesnadnou zdáti bude, ale čím větší budou překážky, tím větší a vytrvalejší pilností musíte je přemáhati; přilněte tedy se vši láskou k učení svému, vytrvejte a Bůh vám pomůže.

O velikém vítězi Tamrlanovi vypravuje se, že od mravence naučil se vytrvalosti, když jedenkrát rozmrzen jsa nad nezdařením práce své mravence pozoroval, kterak šedesátkrát velkou tíž na hory nadarmo táhl, až se mu to posléze podařilo.

Mnozí již železnou pilností překonali překážky největší; vynaložte tedy všechny síly své, pracujte a modlete se, a ku konci roku s potěšením spatříte ovoce vytrvalé pilnosti své

M. ž.! máte též prospívatí milostí před Bohem a před lidmi! Milostí před Bohem prospívatí budete t. j. budete Bohu vždy milejšími, budete-li nábožní a vůbec cnostní; abyste tedy Bohu milými byli, musíte rádi choditi do chrámu Páně a tam s celým srdcem, vroucně k svrchovanému Otci na nebesích se modliti; neboť co by vám prospělo, kdybyste sice v chrámu Páně přítomni byli, ale nemodlili se, na Boha nemysleli, aneb — čehož Bůh brániti račíž — snad darebným chováním, mluvením a zevlováním

před oltářem nejsvětějšího Boha těžce se prohřešovali? Dům Otce nebeského jest dům modlitby, praví božský Spasitel — varujte se, aby se o vás nemuselo říci, co řekl Kr. P. o zástupech kupců a prodáváčů v chrámu Jerusalemském, že jste ho učinili peleší lotrovskou. Jako kouř z oběti Kainovy nevstupoval k nebesům, poněvadž srdce Kainovo bylo zlé, tak by ani vaše modlitby v chrámu Páně nevstupovaly před trůn Boží, kdybyste na tomto místě posvát-ném neuctivě a neslušně se chovali.

Abyste prospívali milostí i před lidmi, musíte poslouchati přede vším rodičů a učitelů svých; a co vám zvláště dnes na srdce kladu, jest, abyste milovali a ctili pp. učitele své. M. ž! nesnadný a pracný jest úřad učitelů vašich, marné a nepro-spěšné všechno namáhání jejich, na které zdraví ano mnohdy i život svůj obětují, marné všechno vyučování a vychovávání, neposlouchají-li a nemilují-li žáci učitelů svých; prokazujte jim tedy onu lásku, úctu a poslušnost, která jim dle IV. přikázání Božího náleží; jsmeť zajisté zodpovědni za vás před Bohem, Církví, národem i rodiči vašimi, avšak i vy jste zodpovědni sami za sebe.

Počněte tedy s Bohem tento školní rok, pracujte pilně a vytrvale, abyste ku konci hojně ovoce prací svých shledali; Bůh všemohoucí udělí sám k tomu pože-hnání a sílu shůry; před vyučováním škol-ním každého dne máte příležitost, abyste si k němu od Boha pomoci vyprosili; ka-ždého dne volá vás P. J. do chrámu Páně, abyste nábožně, uctivě a pozorně přítomni byli nejsvětější oběti Nového Zákona; po-slouchajte tedy, m. ž., rádi tohoto hlasu Božího, neboť vás nejraději okolo sebe mívá P. J., jenž pravil: „*Nechte malíčkých ke mně přijíti a nebraňte jim*;“ (Mat. 19, 14.) nevyhýbejte se nikdy kostelu, ale hleďte v něm Boha svého, nebo budete-li Jej hledati, naleznete Jej a kdo by Ho opustil, toho zavrhne na věky.

Chodte právě nyní s tím větší radostí do chrámu Páně a kdyby vás i zákon školní k tomu nezavazoval; vy jste synové rodičů katolických, kteří chtějí, abyste tak, jako oni, hned v mládí svém zbožným životem a ctnostmi vynikali a Bohu sloužili.

Na vás pak, rodičové katol., spočívá přední úkol výchování, abyste dítky své záhy přidržovali k zbožnosti a bázni Boží; za to prosím a zapřísahám vás.

Nábožnost ozdobovala věhlasné předky vaše, otce a matky české; nuže neodchylujtež

se od nich a nahraďte vlastní péčí a péčí, co by se jinak zanedbati mohlo. Obracím se zvláště k vám, matky křesťanské, které jste dítky své pod srdcem nosily, prokažte milosrdenství krvi své, prokažte je sobě; dokažte, že dovedete samy též shromažďovat dítky své v chrámu Páně, a tak osvědčíte, že jste hodny katol. dědů svých a že se nestydíte, víru svou osvědčovat a pěstovat v těch dětech, za jichž vychování jednou budete odpovídati před trůnem Soudce věčného. H.

Čtení

na poradě duchovenstva střídnicí Příbramského v Obořišti, jež měl o první ze tří navržených otázek dne 14. září 1871 kaplan Slivický Jan Ev. Eybl.

Když Homerem oslavovaný rek Achil-les, poraziv v zuřivém souboji největšího hrdinu Trojského Hektora, aby se na něm za usmrcení svého přítele Patrokla pomstil, jeho mrtvolu ku svému válečnému vozu za nohu přivázati a trikrát kolem zdí Troj-ských šmýkati kázal, přišel pod večer onoho dne do jeho (Achillova) stanu stříbrovlasý, bezbranný kmet Priamus, otec Hektorův. Pojav vítězného Achilla za ruku a ji políbiv jal se prositi o vydání mrtvolky synovy řka mezi jiným: „Považ si, jaká je asi moje bolest, jelikož líbám tu ruku, která mi zabila mého syna.“

Ode dávna ve smyslu povýšeném vy-stavují poměr duchovního správce k osad-níkům jemu svěřeným za poměr otce k dítkám, nazývají ho „paterem,“ kterýžto významný název by se nikdy neměl lehčiti anebo dokonce za čirou urážku klásti. Kdyby se v tomto pojmenování zahrnutý obsah v celé svojí pravdě a síle rozvíjel a rozkládal, kdyby se měl ne snad jen kooperator a kaplan, ale ovšem každý kněz za „patera,“ za otce svých osadníků v celém tohoto jmena krásném významu, mám za to, že by pak každý v tomto smyslu svůj ouřad zastávající správce duchovní si v něm s mnohým úspěchem vedl, a že by takové našich povinností uvažování vydatně půso-bilo při řešení a skutečném provádění té záhady, o níž jest se nám dnes z nařízení Jeho Eminence nejdůstojnějšího pana kar-dinala a arcibiskupa našeho v první řadě raditi. Takové na náš úřad pohlížení by nám bránilo, aby snad táž ruka naše, již tak mnohý kajcník vroucně líbá, se ne-pozdvihovala nikdy k jeho ubíjení, abychom nikomu místo ryby nepodávali štíra, kámen místo chleba živného; k takovému úřadu

našeho uvažování mají nás i sama slova ve vzorku obecné zpovědi v katechismu: „a vám ctihodný otče na místě Božím.“

Miloval Hektora Priamus, pokud onen ještě na živu byl, ale veškerou váhu svojí k synovi příchynosti ucítil teprv, když se díval na jeho až hrůza zohavenou mrtvolu. A jako plakal Priamus Hektora, jako si naříká nad zemřelým synem svým každý otec dobrý, dokonce kdyby syn ohavnou nějakou smrtí bídne zahynul: podobně má ve smyslu ovšem vznešenějším i otec duchovní litovati všech, jenž jsouce vštípeni v tělo Kristovo a majíce býti živými Jeho oudy i kvetoucími vinného keře ratolestmi, poumírávají, od kmene života, od stromu milosti Boží se ulamují a od nepřátel okolo hradu spasení sem tam vláčení a šmýkání bývají žalostně. Zde v celé síle svojí se jeviti, působiti má jeho, o blaho svých svěřenců horoucně pečující láska otcovská; zde platí vůbec známé povědění sv. Jeronyma, s kterýmž souhlasí všickni, kdož o věcech svatých psali, že kdo ztratil nevinnost po křtu svatém, jestliže se k spasitelné desce pokání neuteče, nad jeho spasením zoufati se musí.

Sem se nese k rokováni navržená otázka: *Kterak se může a má správce duchovní přesvědčiti, zdali všickni dospělí katolíci v jeho osadě svoji povinnosti ohledně přijímání svátosti pokání a Těla Páně dostávají, a kterak se může a má na ty působiti, kteří této povinnosti nedbají?*

Tato otázka nic jiného není, než důtklivá poptávka, zdali všickni dospělí osadníci katolíci zachovávají čtvrté z tak zvaných patera církevních přikázání: „Nejméně jednou v roce svému nařizenému knězi se zpovídati a při čase velikonočním Svátost oltářní přijímati.“

Církevní přikázání toto velí, aby všickni, došedše volného užívání rozumu, rozeznávající ctnost od jejího opaku, jednou do roka se zpovídali a v čas velikonoční přijímali. Toto na sněmu Lateran. IV. r. 1215 za papeže Innocence III. vynešené nařízení není, jak se mnohým bohoslovcům ovšem mylně zdálo, pouhou jen radou, ale opravdovým přikázáním. Vážnost tohoto zákona vysvítá z trestů na svévolné přestupníky jeho: mají býti za živa z církve vyobcováni, po smrti pak zbaveni milosti církevního pohřbu. Tu třeba si však zpomínouti, že jsou tyto tresty tak zvané *poenae ferendae sententiae* t. j. stíhají jen tenkrát, když na koho přímo a výslovně od církevní vrchnosti byly uvaleny. Sluší též uvážiti, že přika-

zaní jedné alespoň za rok zpovědi zcela je neodvislé od zákona přijímání velikonočního. Nařízení Lateranského sněmu mluví o dvojí povinnosti: jednou (kdykoliv) za rok se zpovídati a pak o Velikonoci přijímati.

Blížšího vyměření tohoto zpovědního roku zákon tento neobsahuje; můžeš tedy rok ten počítati od jedné zpovědi ke druhé, aneb od začátku ledna až do konce prosince, aneb od Velikonoci do Velikonoci, od postu do postu. Počítání od Velikonoci do Velikonoci vešlo věřícím ve zvyklost, sněm pak Tridentský ji schvaluje co nábožnou a tudíž zachovávaní hodnou.

Přikázání velikonočního přijímání týká se dospělých všech bez rozdílu; přikázání jedné za rok zpovědi pak každého, koho třeba i jediný těžký hřích tížil. K otázce, zdali se zpovídati jsou povinni, kdo si nejsou vědomi leda všedních hříchů, na různou se rozchází mínění i velmi vážných bohoslovců. Sv. Bonaventura, Tomáš Ag. a jiní mají za to, že se mocí svátosti nikdo sice nemusí vyznávat z všedních hříchů, ovšem ale pro jasně vyslovené přikázání kladouce, že sněm Lateranský velí, aby všickni (*omnis utriusque sexus*) věřící zpověď roční konali. Jiní a s nimi též Alfons Lig. jim odpírají namítající, že není zákona vymahajícího zpovídání všedních hříchů, an sněm Trid. výslovně učí, že všední hříchy bez viny se ve zpovědi opomenouti, a jinými spůsoby, jako modlitbou, hodným přijímáním, almužnou, postem smazány býti mohou.

Majíce již nyní na očích celý dosah dvojité povinnosti, aspoň za rok zpovědi a hodného o Velikonoci přijímání (nehodným přijímáním se ani zákonu Božímu ani církevnímu nevyhovuje), snadno můžeme odpovědět k otázce navržené asi takto:

1. Že všickni dospělí katolíci tohoto důtklivého zákona nezachovávají, již v samé otázce se obsahuje a za vůbec známý a stálý ukaz ode dávna klade. Tou příčinou nemůže tento ukaz ujití všímavému oku správce duchovního, ale s tím rozdílem, že na venkově na osadě malé, vesnické, o každém této povinnosti nedbajícím jednotlivci věděti může, což na osadách velkých, zejména městských, jest holou nemožností.

2. Mu to oznamují stýskající si ve zpovědi členové jedné a té rodiny na sebe pro neplnění této povinnosti.

3. Vypytávej se zpovědník, zda všichni, jenž s kajícím jistou měrou jsou spojeni, aneb jemu podřízeni, povinnost svou vykonali (na př. manželé, děti rodičům, čeledě hospodářům, poručenci pěstounovi)

4. Zachovávaný až dotud sem tam obyčej, po němž o cvičeních křesťanských cedule zpovědní rozdávají, na oněch místech dobře naší věci prospívá.

5. Počet rozdaných částeczek posvěcených aneb lístečků v čas velikonoční o vykonané zpovědi svědčících je pro přebíhavost a toulavost mnohých kajicníků velmi nespolehlivý zprávodaj.

6. Konečně i místy podle stavu obvyklé zpovídání pomáhá, aby tím spíše všickni dostáli povinnosti velikonoční.

Když pak takové a jiné snad důmyslnější zkoušky objevují, že nejedni dospělí této povinnosti zanedbávají, ptá se navržená otázka, smí duchovní správa a může na ně působiti, aby ji plnili?

Tato otázka je svým obsahem přebohatá, že by k jejímu všestrannému odbytu snesti se měly bez mála veškeré v praxi užívané zásady z pastýřského bohosloví, z mravouky a církevního práva. My tudíž jen na nejpodstatnějších a obyčejných prostředcích přestávajících vyhlasuujeme za ně ty, které nyní následují:

1. Buď kněz v celém svém chování před svými osadníky co možná bezouhonný, aby k napravení života vybízějícímu neřekl nikdo trpce: Lékaři, uzdravuj sebe sám.

2. Buď zpovědnice pilný. Po příkladu Božského Spasitele, jenž u studnice Jakobovy sám čekal na ženu hříšnici Samariťanku, a když přišel k rybníku bravnému v Jerusalemě ušel tam člověka, a poznal, že by již mnohý čas byl jeho nemoci, sám se ho napřed zeptal: Chceš-li být zdravý?

3. Vcházej do zpovědnice opatřen potřebnou známostí sem spadajících věd; studium mravouky i kasuistiky budiž mu úlohou životnou. Nelze přestati na přineseném z alumnátu umění, ani se spolehati příliš na svoji vlastní zkušenost a svůj úsudek. Vynikaje těmito vědomostmi nebude pak kajicníky unavovati nebiblickými, fativními frázemi svými.

4. Aspoň dvakrát do roka (v adventu a postě) schválně mívej kázání o nezbytné potřebě roční zpovědi a hodného velikonočního přijímání. (Syn. Prov. Prag. Tit. IV. cap. VI.)

5. Zacházej se Svátostí oltární co s věcí vši svatosti plnou, aneb raději, která samého svatosti původce a pramen v sobě obsahuje, s tou největší, co jen možná, uctivostí a nábožností, při podávání, mši sv., požehnání, u nemocných. Zpomeň si na slova z Pange lingua: „Tantum ergo Sacramentum venerationem cernui.“

6. Zpovídání podle stavů, jakož i rozdávání cedulek velikonočních, tam kde s prospěchem až dotud trvá, zachovej se i dále, nebuď však tam, kdež není, znova zaváděno.

7. Vybízej ve zpovědi a na kázání rodiče, hospodáře, představené vůbec, aby všechny sobě svěřené aneb podřízené osoby ku konání dotýčných povinností svědomitě přidržovali i slovem i příkladem svým.

8. Podle slov sv. Pavla: „Posvěcen jest muž nevěřící skrze ženu věřící“ napomeň kající manželku, aby zpovědi se štítícího manžela svého, ukazujíc mu na dobrý příklad jiných, lahodnými slovy všelijak ku správě Boží skloniti hleděla.

9. Došel sice Spasitel v Jerichu do domu Zachaeu veleclnka, přibyl v Bethanii v příbytek Šimona Prokažence, navštěvoval i nevolán nemocné: ale my bychom přece nikomu nebyli tou radou, aby přímou snad návštěvou neb přímým vyzváním této povinnosti nedbající z třídy osvěcené a vzdělané chtěl k ní vybízeti. Při nabodilé příležitosti, ale jen s opatrností vzácnou, se to staniž.

10. Ukazuj na osobách nejen za svaté prohlášených, ale i jiných, všelijak proslavených, že ony této povinnosti vyhovovaly. Slyší-li venkovský nedbalec aneb městský hrđopýšek, jak, když rokováno v anglickém parlamentu o právech Irska, horlivý a proslavený národovec D' Okonell růženec se modlil, aneb jak, když se konaly v Záhřebě misie, jasný bán Jalačić mezi jiným zastupem k stolu Páně přistupoval; takové vzácných osob krásné příklady, mocněji než pouhá slova je i k modlitbě i k zpovědi poháněti budou.

11. Těm, kdo k tobě důvěry nemají, se tě stydí a ostýchají, řekni. by se vyzpovídali na osadě kterékoliv jiné.

12. Konečně za mocný v naší věci prostředek pokládati sluší i misie. Misionáři sami je nazývají mohutným proudem, rovnající obvyčejné působení ve správě duchovní mírné nebeské rose. Tomuto přirovnání nelze sice veliký kus pravdy upřít, ale třeba si též pomyslit, že mocný přívál vedle zavlažování nejednou i ourodnou prst odnášeje nemalé škody činívá. Přes to však považoval bych misie místy za jeden z nejmocnějších prostředků účinkujících na někdy i trvalé plnění povinnosti velikonoční.

Zde jsem položil asi tucet rozličných na nás žádaných prostředků. Všechno bylo by arcí mnohem více; ano kdyby měly být jen ty pověděny, co s uvedenými jsou více méně příbuzny, déle než dnes (14. září) za-

počatý český sněm muselo by naše rokování trvati. Ale nám scházejí — diety. Všimavé a starostlivé hlavy zkušenějších duchovních správců mohou nám jich a kloudnějších, než jmenované, pověditi hojnost ještě a sice třeba hned.

Zdrávas Maria.

Zvonku hlas večerní
lbezně krajem zní
k báni nebes.

Náš i pozdrav vroucí
v stány Boha skvoucí
vzhůru se nes!

V rájské spanilosti
matička milosti
kde králuje,
za nás, v hříechů strasti,
v nadhvězdnaté vlasti
oroduje.

Panno požehnaná,
milostmi od Pána
obdařená,
pros u svého Syna,
by nám byla vina
odpuštěna.

Shlédni na své děti
v modlitby objetí
ponořené;
nechť se v stínu noci
nad námi štít moci
Páně klene!

V smrti pak krutý čas
Maria stůj při nás,
ať nezhyne!
Milené Tvé plémě,
ať se dostaneme
v nebeskou zem!

A. M.

Krátká řeč

na oslavu památky † Jana Eraz. Vocela, slovuťného učence atd., rodáka Kutnohorského, kterou čínil studujícím Kutnohorským na vysokých školách Pražských, v kostele sv. Jana Nepom. dne 26. září 1871 J. B. P.

„Slavme muže slavné a otce naše v národu jejich“, čteme v starozákonní knize (Ekkl. 44, 1.). A podle těchto slov moudrosti nebeské shromáždili jste se dnes i vy, př. m., abyste památku slavného muže oslavili, t. † Jana Erazima Vocela. Požá-

dali jste mne, abych přispěl k jeho oslavě způsobem církevním, což tím ochotněji jsem učinil, že i já mnohými díky zemřelému prof. Vocelovi zavázána se cítím, ješto jsem před lety také přednášky jeho archaeologické navštěvoval. —

Každý národ ctí své výtečníky v jakémkoli stavu a povolání. Národ náš má v poctivosti zvláště tymuže, kteří ve vědách a umění prosluli, kteří vlast, národ i jazyk jeho vroucně milovali a přičinili se o jeho vzkříšení a slávu, kteří nedali zahynouti nám i budoucím. — Mezi přední výtečníky, mezi veterány národa českomoravského náležel zajisté náš zemřelý oslavenec, Jan Erazim Vocel, jehož zásluhy o vědu, o vlast a národ mi netřeba tuto líčiti, ješto jsou Vám, př. dr., i všem vůbec — také za hranicemi vlasti naší — zajisté předobře známy. —

Bohužel, jeden výtečník nám po druhém odchází: Dobrovský, Jungmann, Šafařík, Kolár, Čelakovský, Hanka, Purkyně, Tyl a j. odešli k otcům a za nimi nedávno také Jan Erazim Vocel. Tak jeden sloup budovy naší vlasti se po druhém rýtí! Však nechať jednotliví sloupové se kácejí, když celé nové sloupení vznešenou budovu nese. — Ať padají staří bojovníci, hájící statečně vlast proti nepřátelům, když místo nich tisícové mladých, od oněch vycvičených vojínů v seřídle řady nastupují. — Bohu díky, národ náš těžce zkoušený, jemuž nepřátelé již již umíráčkem odzváněli, opět žije a vlast naše znenáhla k bývalé slávě přichází, což stalo se hlavně přičiněním horlivých vlastenců, i nemalou jest zásluhou našich slovutných učenců, našich výtečníků. —

Toť osud všech smrtelníků, že zemřítí musí. „Uloženo jest lidem jednou zemřít.“ (Žid. 9, 27.) Také mnozí z našich výtečníků již zemřeli, však duch jejich nesmrtelný žije, žije mezi námi a žítí bude na věky. Památka jejich nezahyne. „V paměti věčné žítí bude spravedlivý“ (Žlm 111.) Také památka Jana Erazima Vocela potrvá mezi námi na věky. Hora Kutná, kterou rodák její profesor Vocel vysoce oslavoval, svého věrného syna zajisté nezapomene; zvláště pak mládež studující bude onoho učence a vlastimila vždy míti v paměti, vždy u veliké poctivosti.

Však nejlepší pocta je, jak sv. Augustin praví, když koho následujeme v ctnostech. Proto následujte zvl. vy, přátelé mladí! našeho vlastence a výtečníka Vocela v slavných jeho činech. Jako Vocel i Vy vzdě-

lávejte sebe, pěstujte horlivě vědy a umění; však nejen rozum cvičte, nýbrž jako Vocel i srdce svá ušlechťujte, živi buďte ctnostně, spravedlivě; jako Vocel milujte upřímně vlast i svůj národ, jako Vocel na vzdělání svého národa, v jakémkoli budete povolání, horlivě pamatujte; jako Vocel náš ze všech stran tísněný národ proti jizlivým odpůrcům statečně braňte; jako Vocel všechny síly své tělesné i duševní vlasti a národu obětujte. Toť jest povolání naše, cíl života, a bychom se vespolek milovali a z lásky té šířili vůkol sebe štěstí, blaho a požehnání. „Toť jest přikázání mé, dí Kristus k svým učeníkům, abyste se vespolek milovali.“ (Jan 15, 12.) „Tak svět světlo vaše před lidmi, ať vidí skutky vaše dobré a slaví Otce v nebesích.“ (Mat. 5, 16.) „Jeden každý z vás zalibuj se bližnímu svému k dobrému, ku vzdělání.“ (Řím. 15, 2.) „Ve všech věcech sebe samého vydávej za příklad dobrých skutků.“ (Tit. 2, 7.) — Takoví skutkové, ješto po příkladu našich vlasteneckých vytečníků budete plnit, jsou Bohu milé, a budou Vám, d. př., pro časnost i věčnost záslužni. „Bůh odplatí každému podle skutků jeho.“ (Mat. 17, 27.) „Každý vezme jednou odplatu podle práce své.“ (I. Kor. 3, 8.) —

Poněvadž ale muži slovutní jsou lidé mnohým křehkostí podrobeni a tudíž také náš slovutný Vocel jako člověk měl snad a beze snadu do sebe nějaké chyby; pročž prosme Boha vševědoucího, aby jemu byl milostivým soudcem a mnohých zásluh jeho štědrým odplatitelem.

Na den sv. Václava.

O kníže sváté, shlédni s nebes výše na krajanů svých čestné na sbory, vypros nám blaho, rozkvět české říše, zamez nepřátel našich úkory; svornost a pokoj nechať stále dýše ve srdcích českých dechem pokory, a klenot drahý, otcův pevná víra, necheť v hrudi synů nikdy nevymřít.

A. M.

Kněžská štola.

Kněžská štola jest dlouhá, úzká, knězi v zádu na šíji ležící, přes obě ramena napřed se táhnoucí, a v předu na pravo a na levo dolů visící roucha. A co znamená? Toho nechtěj, m. č., ode mne zvědět, ale raději sám o tom přemýšlej, coby asi znamenati mohla? Kdybych ti to zrovna po-

věděl, třeba bys toho sobě málo vážil, a brzo na to zapomněl. Když ale sám o tom přemýšleti budeš a sám na to přijdeš, bude tě to víc těšiti, utkví v paměti tvé, prospěje to, dá Bůh, duši tvé. O nějakou pomůcku nebude však zle. Představ sobě kněze v klerice, v rochetě, s štolou na ramenách, s kvadrátem na hlavě; chceš-li, můžeš ho sobě také představit, jak štolu rukama drží za konce, jednou rukou zajeden, druhou za druhý konec; není toho sice nutně zapotřebí, ale dobře to bude; a hned vedle něho představ sobě pastýře, jak ovci na ramenách nese, a ji zpředu rukama za nohy drží, jednou rukou za přední, a druhou za zadní. A nyní nemysli tak na kněze jako více na štolu jeho, ani tak na pastýře, jako více na ovci jeho, a porovnávej jednu s druhou, štolu s ovci, a ovci se štolou.

Již vidím, co štola znamená, ona znamená ovci. A z čeho to soudíš? z toho, že štola právě tak na ramenách kněžských leží, jako ovce na ramenách pastýřových, a že konce štoly právě tak zpředu po obou stranách dolů visí, jako přední a zadní nohy ovce; a myslím-li si při tom, že kněz štolu rukama drží za konce, jednou rukou za jeden, a druhou za druhý konec, je to právě tak, jako když pastýř ovci rukama za nohy drží, jednou rukou za přední, druhou za zadní. Máš dobře, jest tomu tak. Kněžská štola znamená ovci, a uvádí nám na mysl podobnost, kteréž jednou Ježíš Kristus reptavým fariseům a zákonníkům pověděl, řka: „Který člověk z vás máje sto ovec a ztratí jednu z nich, nenechává devadesát devíti na poušti a nejde po té, kteráž se byla ztratila, až ji nalezne? A nalezna ji vloží na ramena svá, raduje se“ (Luk. 15, 4. 5 anebo viz evangel. na třetí neděli po sv. Duchu.)

Ale nyní naskytá se druhá otázka, jakou asi ovci kněžská štola znamená; i o tom nyní přemýšlej. Tu je: Všimni si toho, co na štole přišito, aneb v ní vyšito jest. Jsou to tři kříže, jeden v prostředku a dva na koncích. A z těchto třech křížů můžeš již poznati, jakou ovci kněžská štola znamená; nebo že Pán Ježíš za nás na kříži umřel, a že apoštolům a jich nástupníkům rozkázal křtíti ve jmenu Otce i Syna i Duchu svatého, to víš; a že kněz, když ve jmenu Otce i Syna i Duchu svatého křtí, při tom nad hlavou křtěnce tři kříže dělá, to také víš; a že katolický křesťan bez počtukráte, obzvláště před modlitbou a po modlitbě trojím křížem, totiž na čele, na ústech a na prsech se znamená a žehná,

to také víš, a tím samým také víš, jakou ovci kněžská štola znamená, že totiž křížem poznamenanou, požehnanou, ozdobenou neboli křesťansko-katolickou. A poněvadž křesťansko-katolickou ovci znamená, zdá se, že kněz pořád jednotejnou štolu nositi má; a zatím tomu není tak, zatím ho vidíváme, an brzy modrou, brzy červenou štolu nosí, proč pak asi to? co myslíš? Já myslím, že příčina toho v rozdílnosti křesťansko-katolických ovcí leží; nebo jedny jsou živý, druhé mrtvy, jedny zdravý, druhé nemocny, jedny spravedlivé, druhé hříšné, jedny oslavené, druhé trpící. Zdaliž-by jednotejná štola těm všem, tak rozdílným ovcec přiměřená byla? Zdaližby to u příkladu nekřičelo a neuráželo, kdyby na knězi v zpovědnici černou, a na hřbitově červenou štolu bylo viděti? — A protož mám za to, že se kněz dle rozdílnosti ovcí řídí, že bere a nosí štolu takovou, kteráž se pro ty ovce hodí, ježto má právě před sebou, s nimižto jedná, aneb na nichžto nějaký posvátný obřad vykonává. Hledme si to ještě dále vysvětliti. Kněz koná křestní obřady ve štole modré, (vlastně fialové); když ale již bez mála k samému svatému křtu se přiblíží, odloží štolu modrou, a vezme bílou, a v té pak křtí, a ostatní obřady až do konce vykonává. A proč asi to? proč nejprve v štole modré, a potom bílé? v modré na znamení pokání, jelikož dospělí křtenci k hodnému přijetí svatého křtu pokání mají zapotřebí; a v bílé na znamení radosti nad svatým křtem a spasitelnými jeho účinky, totiž nad odpuštěním hříchů, prominutím trestů, udělením posvěcující milosti, přijmutím do svaté církve, vtisknutím nezrušitelného znamení; tyto účinky jsou tak radostné, že se kněz takměř ani zdržeti nemůže, aby, než ještě křtí, radosti své nad nimi neprojevil, a to zaměněním štole bílé za modrou. Tyto dvě štolý poukazují na jeden výrok apoštola Petra, svatého křtu se týkající. Když totiž na den seslání Ducha svatého k židům ze všech končin světa v Jerusalemě shromážděným řeč učinil, a ti uslyševše ji, zkrouteni jsou srdcem, a k Petrovi a ostatním apoštolům řekli: „Což máme činiti, muži bratři?“ řekl k nim Petr: „Pokání čňte, a pokřtěni buďte jeden každý z vás ve jmenu Ježíše Krista na odpuštění hříchů svých, a přijměte dar Ducha svatého.“ (Skut. Apošt. 2, 37. 38). Na začátek toho výroku: „Pokání čňte“ — poukazuje štola modrá; a na konec jeho: „A pokřtěni buďte jeden každý z vás ve jmenu Ježíše Krista“ atd. poukazuje štola bílá. Vida, jak ty

dvě štolý křtu svatému a těm, jenž ho přijímají, přiměřeny jsou.

Od svatého křtu obraťme se k svátosti pokání. Jako k hodnému přijetí svatého křtu, rovněž tak i k hodnému přijetí svátosti pokání jestli pokání nevyhnutelně zapotřebí; neboť řekl Pán Ježíš učeníkům svým: „Přijměte Ducha svatého, kterýmž odpustíte hříchy, odpouštějí se jim: a kterým zadržíte, zadržány jsou“ (Jan 20, 22. 23). To první: „kterýmž odpustíte“ atd. řekl vzhledem na činičí pokání, to druhé: „kterým zadržíte“ atd. řekl vzhledem na nečiničí pokání; oněm velel hříchy odpouštěti, těmto velel zadržovati, jakož sám také vždycky činil, že kajícím odpouštěl, nekajícím zadržoval, a jakož i na kříži učinil, že jenom kajícímu lotru odpustil a ráj přislíbil. Poněvadž tedy k této svátosti dle samého názvu jejího (svátost pokání) pokání jest potřebí, posluhuje jí kněz v štole modré, a to velmi přiměřeně, nebo modrá štola poukazuje na potřebu pokání.

Jinak to s nejsvětější Svátostí oltární. Kdo tuto Svátost hodně přijmouti má, musí svátostí pokání již očistěn, posvěcen, ospravedlněn býti; kdyby nebyl, uvalil by na sebe klatbu, kterou sv. Pavel vyřkl v slovech těch: „Kdo jí a pije nehodně, odsouzení sobě jí a pije, nerozsuzuje těla Páně“ (1 Kor. 11, 29). Na čistotu, svatost, spravedlnost poukazuje ale štola bílá, a protož jenom v bílé štole kněz věřícím tuto Svátost podává. Jak přiměřeně této Svátosti, a těm, jenž ji hodně přijímají.

O svátcích Svatých káže a obětuje kněz v štole buďto červené anebo bílé, v červené o svátcích svatých mučeníků, u př. svatého Václava, sv. Vojtěcha, sv. Jana Nepomuckého na znamení jejich krve proliti pro víru Kristovu; v bílé o svátcích svatých vyznavačů, u př. svatého Prokopa, sv. Cyrilla a Metoděje, na znamení radosti nad svatostí a věčnou slávou jejich. Opět jak přiměřeně i těm Svatým, i jejich svátkům, těm věřícím kteříž je světí!

Když kněz pochovává, pochovává v štole buď černé anebo bílé; v černé, když pochovává hříšníky, třeba svátostmi zaopatřené, třeba svátostí života proslulé; v bílé, když pochovává dítky nevinné; v černé naznamení zármutku nad hříchy, jichž se onino dopustili, a za něž snad v očistci trpěti musejí, v bílé na znamení radosti nad neviností, v kteréž tyto zesnuly, a nad blahoslavenstvím, kteréž v nebesích požívají. A zdaliž ne přiměřeně jak těm hříšníkům, tak těm nevináčkům, tak i těm, jenž

jedny i druhé k hrobu doprovázejí? — A co se konečně důležitosti štolý dotýče, o té nemůže žádné pochybnosti býti. Ona jest důležitá jak pro duchovního pastýře tak také pro duchovní ovce. Duchovnímu pastýři praví: Buď dobrým pastýřem, hledej ovce ztracené, hledej je, když se modlíš, hledej je, když rozjímáš; hledej je, když kážeš, hledej je, když obětuješ; hledej je, když zaopatřuješ, hledej je, nechť jsi v společnosti anebo v samotě, hledej je, nechť mluvíš anebo mlčíš, hledej je, nechť se raduješ anebo pláčeš. Beť příklad z Pána Ježíše, dobrého pastýře, kterýž hledal ovce ztracené, i také tebe až do smrti, smrti pak kříže! Beť příklad ze sv. Vojtěcha, sv. Prokopa, sv. Jana Nepomuckého a jiných dobrých pastýřů, kteříž ztracené ovce hledali s ustavičným, hrdinským zapíráním sebe samých, s velikým nebezpečenstvím i se ztrátou svého života! A bera příklad, hledej, až nalezeš; a když nalezeš, vlož na ramena svá, araduj se; a přijď domů, svolěj přátely a sousedy, řka jim: Spolu radujte se se mnou, neb jsem nalezl ovci svou, kteráž se byla ztratila! (Luk. 15, 4—6).

A duchovním ovcem praví: Buďte dobrými, poslušnými ovce, pamatujce na napomenutí apoštolovo: „Poslušni buďte (duchovních) správců (pastýřů) svých, a buďte jim poddáni; oniť zajisté bdějí jako ti, jenž mají počet vydati za duše vaše, aby to s radostí činili, a ne s stýskáním; nebo to vám neprospěje.“ (K Židům 13, 17) A pakli která zbloudila, dej se nalezt! Ejhle pastýř tvůj pro tebe smutní, dej se nalezt; pro tebe slzí, dej se nalezt; po tobě se ohlíží, dej se nalezt; pro tebe v nebezpečenství se vydává, dej se nalezt; pro tebe horko a zimu snáší, dej se nalezt! Či snad lépe tobě jest samotné blouditi, nežli doma sobě hověti? lépe tobě v nebezpečenství vězeti, nežli bezpečnosti požívati? lépe mezi vlky přebývat, nežli na ramenách pastýřových spočívat? lépe hlad a žízeň snášeti, nežli tučnou pastvou oplývati? lépe jisté smrti vstříci jíti, nežli život míti? O poznej bídu, nebezpečnost, záhubu svou, a dej se nalezt! Učín radost pastýři svému, přátelům, sousedům jeho, a celému ovčinci, a dej se nalezt! Tak a podobně napomíná kněžská štola vůbec. Obzvláště pak modrá napomíná hříšníky k zpytování svědomí, k želení hříchů, k činění svatých předsevzetí, k skroušenému se zpovídání; bílá táhne ospravedlněné k stolu Páně, k svatému přijímání; červená vzbuzuje k stálosti u víře Kristově až do smrti, třebaš

i mučnické; zelená podzvihuje myslík nebeským žádostem a k sladké naději života věčného; černá klade na srdce a na jazyk modlitbu za duše v očistci. A jaká to radost pro toho, kterýž, když patří na štolu kněžskou, pozná v ní sebe samého, a může si říci: To jsem já, ovce nalezená, spočívající na ramenách pastýřových! a když patří na štolu modrou, pozná v ní sebe samého, a může si říci: To jsem já, ovce kající! a když patří na štolu červenou může si říci: To jsem já, ovce hotová k prolití krve pro víru! a když patří na zelenou, může si říci: to jsem já, ovce obcující v nebesích; a když konečně patří na černou, může si říci: To jsem já, ovce mnoho se modlící za duše v očistci! Ó upírej zraky na štolu, a snaž se býti takovým, jakého tě štola míti chce! Budeš-li takovým, jakého tě štola míti chce, budeš také takovým, jakého tě církev svatá míti chce, a jakého tě sám Pán Ježíš Kristus míti chce: a pak blaze, přeblyže tobě! *J. Felizna.*

DOPISY.

Z kraje 1. října 1871.

(Potřeba náboženské knihy pro vzdělané.)

Ač již jednou obšírně jednal Blahověst o potřebě náboženské knihy pro vzdělané (ročník 1867 str. 42 a 64), upozorňuje na upotřebení některé dobré jinojazyčné (Hymé, Dieringera, Gaumé, Martina, Liguori a Segura), nemáme přece posud podobné knihy, jež by hlavní články víry naší, zejména se stanoviska obranného (apologetického) vyšším sice, ale příjemným způsobem rozebírala. Přísné školské nebo vědecké knihy tu ničeho nepomáhají, dílem svou suchoparností a stručností, dílem i učenou, ovšem čtenářům všem nepřístupnou, formou. Výborná práce Haklova a Střebského (z Martina a Frinda) hodí se sice do školy k přednáškám katechetovým velmi dobře za rukověť žákům, ale za poučnou a vzdělávací knihu pro vzdělanějšího katolíka ji nemůžeme uznati. A přece nutná jest nám taková kniha zvláště nyní, abychom ji mohli dáti a schváliti tázajícím se nás po ní. Slyšíme sice, že má pan katecheta *Loužecký* vypracovanou knihu dogmatickou a apologetickou a jsme z *nabytých zkušeností* přesvědčeni, že bude výtečnou zejména se stanoviska *filosofického*; ale bude to nejspíš zase jen školní kniha zvláště pro jeho posluchače na vyšší české realce — a tou vyhoví ovšem výborně — škole, ale našim vzdělancům bude snad nepřístupnou. Vždyť i našim bohoslovcům a i nám kněžím na venkově

velikou obtíž dělají právě z té příčiny spisy Ehrlichovy, Dreyovy, Staudenmayerovy, Hettingerovy a Dieringerovy; a i jim bylaby zajisté vítanou kniha taková obsahu sice podobného, ale ve formě záživnější. S jakým užitekem a příjemností čte se již spis Döllingerův *Christenthum*, Wisemanovy: *Lehren u. Gebräuche der Kirche*, Schmudovy *Conferenzen über den Indifferentismus*, Bolzanovy a Saile-
rovovy knihy i řeči — a neunavují čtenáře.

My však zvláště bychom k zpracování naší navrhované rukověti doporučeli výtečné dílo právě zemřelého katechety Kolínského (nad Rýnem) Dra. *Vosena*: *Das Christenthum*, a pak: *der Katholicismus*, vydané ve Fryburku (100 archů za 5 tolarů), jež psáno jest v takové formě právě pro *vzdělanější laiky*, berouc ohled na všeliké námitky, a vyvracující je velmi obratně nejprve proti křesťanství vůbec a pak proti katolické církvi zvláště. Jest to nejen velmi *důkladné* ale i zcela *srozumitelné* dílo, *nejlepší a nejzajímavější* ze všech, jež vůbec znám. Rukověť z něho zpracovaná nesměla by ovšem přesahovati objem 30 archů a cenu krámskou 2 zl. a obsah její dal by se v skutku vměstnati do objemu tohoto. Nebo *Frankovo* dvoudílné dílo (*Handbuch populärer Antworten*, Wien) nikterak nedostačuje ani duchem ani způsobem svým, jakož i *Segurův* spis (*Poimone*) vydaný vnitřní chudobou svou nám neprospěl. Příjemná rozmluva Jirsíkova (v Bohumilu) anebo Martinův způsob (ve *Wissenschaft der göttlichen Dinge*) nebo i forma *Vosenova* výborně by se hodily. A proto klademe to našim spisovatelům bohosloveckým na uvážení, zdaliby se někdo z nich do podobné velmi vědecké a záslužné práce nedal, zejména pak vznášíme snažnou prosbu k panu katechetovi Loužeckému, zdaliby mu možná nebylo, takovým dílem ještě národu našemu posloužiti. O vydání nebyloby starosti, an nejen *Dědictví Svatoprokopské*, ale i činná knihkupectví *Stýblovo* a *Kobrovo* ráda by tisk a náklad knihy takové přijala.

Pravdomil.

Z diecese Kralohradecké 1. října 1871.
(Přání a žádost, Oprava.)

Jeden z dopisovatelů „*Blahověsta*“ u-
hodil nedávno do živého a přemnoží z du-
chovenstva s ním souhlasí, an vytýkal dopi-
sovateli z nejdůst. konsistoře Kralohradecké,
že zřídka kdy uveřejňuje změny duchovenské
v *Blahověstu*. S dychtivostí očekáváme vždy
nové číslo, doufajíce, že se z něho dozvíme,
kam ten neb onen z kolegů byl přesazen,
na jaká místa se dostali neomysté, kdo byl

dosazen na tu neb onu uprázdněnou faru
atd., avšak kde nic tu nic, Hradeckou die-
cési najdeš málo kdy a najdeš li ji, dovíš
se leda to, co již dříve v ordinariátním listě
bylo uveřejněno. Očekáváme, že se stane
obrat v té věci a že se o každé změně v *Blahověstu* dozvíme. Jinak bychom to nazvati
museli netečností a nešetrností k nám na vi-
nici Páně pracujícím. — Těšíme se též na
nové upravení katalogu dle způsobu diecése
Pražské a litoměřické. Úprava ta bude
mnohem praktičtější než dosavadní. Při no-
vém nutném přehledu snad konečně také
vypuštěna budou jmena kněží již dávno
zesnulých, jako na př. Jan Veselý, pens. fa-
rář Soutický; Frant. Veselý, farář Novo-
hradský a j.

V čísle předešlém *Blahověsta* dočítáme
se ve zprávě „od Mělníka“, že nejstarším
vikářem nejen v Litoměřické diecési a v
Čechách, ale i v Rakousku jest vd. p. Voj-
těch Zuman, děkan Chorušický. Tomu není
tak. V kralohradecké diecési dva vd. pp.
vikáři předčí jej v tom ohledu a sice vd.
p. Karel Čermák, vikář Německobrodský
(knězem od r. 1808) a vd. p. Frant. Po-
korný, vikář Jaroměřský (knězem od r.
1809). Oba zastávají čestný ten úřad již
přes 30 let a jsou posud velmi čilí, což
při tak vysokém stáří zajisté jest řídkým
úkazem.

—s—

V Ústí nad Orlicí na sv. Václava 1871.
(Padesátiletá památka posvěcení chrámu Páně v Potenštejně)

Milená naše vlast česká chová ve svém
lůně mnoho zbořeníšť hradův, pamatujících
nás na minulost a slávu předků našich.
Jeden z nejpamátnejších hradů vlasti naší
již z dob otce vlasti Karla IV. jest zajisté
Potenštejn, jehožto zříceniny na vysokém
vrchu v krajíně vysokými horami ověncené
se rozkládají, překrásnou vyhlídku ze středu
svého na žirné kraje poskytující. Na úpatí
vrchu tohoto v rozkošném údolí, které di-
voká Orlice protéká, nalezá se městyse stejné
jméno jako památný hrad nesoucí, ve kterém
se nachází prostranný, vkusně ozdo-
bený, v novějším slohu zbudovaný chrám
Páně zasvěcený účtě sv. mučeníka Vavřince
s vysokou věží nad městysem a celým údolí-
m vévodící, a úhledný zámek paní hraběnky
Alžběty Dobřenské, rozené Chamarée. Zá-
kladní kámen k sličnému tomuto stánku
Božímu položen byl 9. září 1807 od teh-
dejšího majetníka panství Potenšteinského,
pana hraběte Jana Antonína Harbuvala Cha-
marée, který ale brzo na to zemřel. V další
stavbě chrámu nemohlo se pro tehdejší
vášky francouzské pokračovati, až roku 1816,

ve kterém vdova po v Pánu zesnulém Janu Antonínovi, Maria Anna, hraběnka Chamarée, rozená Dobřenská, v další stavbě pokračovati počala a leta Páně 1821 pomocí přifařených obcí šťastně ji dokončila. Téhož roku 22. září přijel tehdejší nejd. pan biskup Kralohradecký Alois Josef hrabě Krakovský z Kolovrat do městyse Potenšteina, aby nově zbudovanou svatyni službě Boží zasvětil. Posvěcení se dalo 23. září téhož roku, jak památní farní kniha vypravuje, s neobyčejnou slávou u přítomnosti celé hraběcí rodiny, vřkolního kněžstva a přes 12.000 věřícího lidu, jakož i vřkolní šlechty. Letos tedy jest tomu právě 50 roků, co tento velmi vkusně vystavěný chrám Páně rukou biskupskou službě Boží zasvěcen byl a proto bylo to zbožným přáním nynější patronky chrámu Páně, paní hraběnky Alžběty Dobřenské, rozené Chamaréc, jejížto bába tuto svatyni dokončila, jakož i nynějšího pana faráře Potenšteinského Josefa Jirčika, aby památka padesátiletá posvěcení toho chrámu důstojně byla oslavena; i volen k tomu den 24. září, 17. neděle po sv. Duchu. K cíli tomu ozdoben byl hlavní vchod chrámu ze chvojí zhotovenou branou s nápisem; „Dnes stalo se spasení domu tomuto“, hlavní oltář nalezal se ve samých květinách, kazatelna jakož i dvanácte míst na zdi chrámové, pomazaných při svěcení sv. křížem, ověnceno bylo vkusnými věnci, tak že celá svatyně připravena byla jako nevěsta ženichu svému.

Večer před slavností osvětlen byl celý zámek, jako i městys; s vrchu, kde se zříceniny památného hradu nacházejí, rozléhala se střelba z hmoždířů, a též odtud ubíral se velmi četný zástup občanů Potenšteinských v čele maje hudbu s rozsvícenými lampiony, k zámku a chrámu Páně. V den slavnosti započaly o desáté hodině slavné služby Boží u přítomnosti vznešené paní patronky, i jejího chotě, pana generála Prokopa barona Dobřenské ho i dítek jejich.

Pisatel řádků těchto mluvil k velmi četným posluchačům o významu slavnosti pro kollaturu Potenšteinskou velmi památné, dokázal, že katolický chrám Páně jest domem Božím, jelikož v něm přebývá skutečně a opravdově Bůh ukrytý v nejsv. Svátosti oltární, že katolický chrám Páně jest branou nebes, jelikož v něm hlásáním učení Kristova, udělováním sv. Svátostí a slavením oběti nejsvětější věřícím cesta do nebe se ukazuje, a my všim, co se v kostele nalezá a děje, pro nebe připravování býváme.

Povzbuzoval věřících k návštěvě služeb Božích, k častému přijímání svatých svátostí, a na srdce jim uložil, jak jsou šťastní, že tak krásný, úhledný a důstojný dům Boží mají, aby tedy svatyně tato byla vždy svědkyní jejich katolické zbožnosti a náboženské horlivosti. Na to slavena byla u velmi osvětleného oltáře nejsv. obět v témž skvostném mešním rouchu, kteréž před padesáti lety při svěcení ponejprv použito a od paní hraběnky Marie Anny Chamarée svatyni této darováno bylo, při velmi četné assistenci, ve které se též zasloužil spisovatel český, pan doktor a profesor círk. práva na fakultě bohoslovecké v Praze Klement Borový nalezal, od velel. pana vikáře Týništěského Antonína Skokana, při velmi zdařilé hudbě na kůru. Offertorium „Ave Maria“ zpívala výtečně baronka Anna, dcera paní patronky. Ambrosiánským chvalozpěvem „Te Deum laudamus“ a požehnáním s nejsv. Svátostí celá tato památná slavnost se skončila.

Na to následovala v zámku hostina, ku které všickni přítomní duchovní pozvání byli. — Před desíti lety udeřil blesk do věže chrámu Potenšteinského, tak že střecha věže i kostela shořela i zvony se rozlily, než péčí nynější patronky kostela, která jest největší dobroditelkou svatyně této, obdarovavši ji mnohými novými skvostnými mešními rouchy, jakož i farníků, věž i chrám břídlíci brzo pokryty a zvony opět přelity byly. Pod památným hradem rozkládá se velmi vkusná křížová cesta, která před dvěma roky obětavostí farníků novými obrazy na plechu dle nákresu Führichova opatřena byla. Svým velmi vkusným chrámem Páně, jakož i krásnou křížovou cestou jest městys Potenštejn památným; kéž kvete a rozmáhá se v něm i sv. víra katolická, která tyto nejpřednější okrasy městyse tohoto vybuďovala!

F. K.

Od Metuje, 30. září 1871.

(Dobenín a Nové město n.m.)

Překrásný jest rozhled do úrodných krajů vlasti české s památného vrchu Dobenína nad Novým Městem. Udivené oko téká tu u prastarého kostelíka sv. Václava, knížete a dědice českého, od zasněžených Krkonošů se Sněžkou nebetýcnou přes rozkošné nivy polabské, slynoucí úrodou nevšední, nazvané proto zlatým prutem, až na obzoru tam přes Hradec Králové ztrácí se zrak v mlhovitě vysočině českomoravské z jedné a v táhlém hřbetě hor Orlických ze strany druhé. Ano památná jest to v dějinách půda, ten vrch Dobenín, nazvaný tak po za-

niklé téhož jmená osadě, se svým šedým chrámečkem, kdež jsem stál o slavnosti vlastence svatého, a zahleděl se na ty luhy oděné již rouchem podzimním, pohřížen v moře myšlének bolných, zároveň i radostných. Věky dlouhé, udalostmi hrůznými i slavnými bohaté, uplynuly již od té doby, kdy odbýván tu na Dobeníně sněm bouřlivý v červnu r. 1068 za času Vratislava krále, kterýž proti vůli šlechtý a lidu českého na uprázdňený po Severu Šebířovi stolec biskupský v Praze dosaditi chtěl cizáka jmenem Lanze, neznajícího jazyka ni mravů země. A několik málo let tomu, kdy vůkol zdí chrámových ano i na půdě hřbitovní posvěcené popelem otců zesnulých rozzuřil se krutý Mars a množství synů vlasti kleslo v boji vražedlném. Starožitný kostelík posud nese stopy kulí z poslední války Prusko-Rakouské a v klidném lůně matky země poseté pomníky svorně odpočívají nyní ti, jenž v zbroji nepřátelské stáli proti sobě. Než i radostné myšlenky draly se na povrch v nitru mém. Aj! po drahných letech utrpení a ústrků červánky doby nové objevují se na obzoru vlasti milené. Nejmilostivější panovník náš sám ráčil uznati dávná svatá, nezvratná práva naše. Letos každý věrný syn vlasti a církve více než kdy dříve radostí naplněn býti musel o slavnosti Václava svatého, kochaje se nadějí, že v brzkou zaleskne se koruna téhož světce na hlavě krále českého, že bohdá! opět navrátí se dávný želaný mír a svornost v tyto utěšené kraje a že s leskem kralovským v koruně svatováclavské v rovné kráse zatřpytí se i lesk nebeský víry zděděné po otcích. —

Nynější kostel sv. Václava na Dobeníně, druhdy farní a jediný zbytek zaniklé osady Dobenína, připomenuté již r. 1067 při zemské bráně, kdež vybíráno knížecí clo a odkudž výšina ta i Brankou se zove, jest nyní filiálním děkanského chrámu Novoměstského. Malá viska z novější doby. pod kostelem sluje Václavice. Každou třetí neděli konají se tu slavné služby Boží. Pod chrámem jest hrobka Straků z Nedabílic. Pozoruhodný jest obraz oltářní sv. Václava v pozadí se sněmem zde r. 1068 odbývaným, r. 1853 péčí tehdejšího děkana Novoměstského Jana K. Rojka od výtečného malíře Hellicha vyvedený. Dotčený vd. p. děkan, nyní v Budyni nad Ohří, nevšedních si získal zásluh o zvelebení a okrášení všech chrámů děkanské své osady. S úctou a vděčností vzpomínají naň posud osadníci zdejší. K posouzení tehdejších poměrů

budiž podotknuto, že od vládních orgánů zakázána byla nejen výstava onoho Hellicha obrazu, nýbrž i zavěšení jeho na oltář z té pouze příčiny, že prý na něm vymalován sněm revoluční. —

V klášteře milosrdných bratří v Novém Městě skládal v den sv. Václava slavné sliby řeholní bratr Facundus Lipanský. Dojemné slavnosti, při níž za svědky stáli místní p. děkan a okresní soudce p. Janeček, přitomno bylo veliké množství lidstva, jež s napnutím sledovalo významný obřad. Klášter ten, založený r. 1692 hrabětem Jakubem Arnoštem z Leslie, pánem na Novém Městě, jest velikým dobrodiním pro město a okolí. Žije v něm obyčejně as 10 členů, mezi nimiž jeden kněz. — —k.

KRONIKA.

Z Prahy. Včera, v den jmenovin J. c. k. ap. Veličenstva sloužil J. Em. nejdůst. p. kardinál o 9 h. u Všech Svatých na hradě slavnou pontifikální mši sv. — Birmování ve vikariatu Novostrašeckém uděluje světicí p. biskup dr. Prucha.

— Pobožnost 40hodinná koná se od 2—6. října u sv. Mikuláše, od 7—11. u sv. Klementa, od 12—16. u Matky Boží v Týně.

— „Katolicko-politický spolek“ čítá již 1500 údů. Předsedou jest p. hrabě Karel Schönborn. V ustavující hromadě d. 26. září řečnil J. Emin. p. kardinál arcibiskup, kan. Frind, prof. Böhme a farář dr. Karlach. Prof. dr. Borový četl jednatelemskou zprávu. Vše to bude tiskem vydáno.

Z Vídně. J. Veličenstvo císař ustanovil dle návrhu učiněného se strany polního biskupa, že se plat deficientský nikdy nemá připočísti k výslužnému kněžím vojenských.

Ze Solnohradu. Dne 8. září opustili J. V. náš císař František Josef a německý císař Vilém o 7. hodině Solnohrad; dříve, a sice již o 16 hodině, byl však Jeho Veličenstvo, náš císař, mši svaté přítomen. Naproti povyku mimorakouského a i jistěho rakouského časopisectva o nadšeném přijetí pruského Veličenstva v Solnohradě konstatujeme, že všechna provolávání ke cti pruského Veličenstva a knížete Bismarka s nepatrnými výjimkami z hrdel přibylých turistů (zvláště Prusů a jiných Němců) vycházela. Vždyť 1000—1500 lázenských hostů ze sousední říše schválně sem přicestovalo, aby si za příčinou návštěvy pruského císaře v Solnohradě k ochraptění dopomohli.

Z Pešti. Opatrný magistrát Buda-Peštského hlavního města hledal letošního roku při škole v Leopoldově čtvrti místnost, ve které by nadějná mládež v tělocviku se cvičila. Školní sekce nenalezši jiného příhodného místa, učinila velemoudrý návrh, aby se tělocvik zimní dobou provozoval v podzemí basiliky Leopoldovské, kteréž podzemí původně za kryptu sloužiti mělo. Magistrát žádal tudíž o přivolení faráře tamějšího; tento však uznal zapotřebí, předložiti návrh magistrátu svému arcibiskupu, primasovi Ostrihomskému. Arcibiskup ovšem — jak se ani jinak očekávati nedalo — zamítnul žádost magistrátu poukázav na to, že podzemí ono úzce spojeno jest s místnostmi, kde se služby Boží konají a že hřmoti tělocvikem způsobený by přerušoval náboženské výkony a věřící lid z pobožností vytrhoval. Opatrný magistrát vyslovil své „politování“ nad takovou odpovědí, řka „že duchovní úřad zapomněl na to, kterak vedle vychování mravného také na vývin tělesný dbáti nutno a že velební páni na omylu jsou, pakli za to mají, že vyučování tělocvičné odporuje bohoslužbě. Velemoudrý magistrát jest přesvědčen, že vyučování tělocviku jest předmětem stejně závažným jako vyučování vesv. náboženství a že se tudíž tělocviku učiti smí na místech ještě více svatých, než jakým jest podzemí chrámové.“ Posléze nařídil též magistrát, aby tělocvična zařízení byla v příbytku jednoho učitele školy Leopoldovské a učitel ten aby se do soukromého bytu přestěhoval.

Z Elzasu. Ve vojenské nemocnici v Novém Brýsachu byla kaple, v kteréžto místní katolický kněz jak druhdy za vlády francouzské, tak též až posud za vlády pruské pro nemocné vojíny mši sv. sloužival a přiměřená náboženská cvičení konal. Vojínové těšili se těmto nedělním službám Božím velmi, a provázeli posvátné úkony zbožnými zpěvy. Před třemi nedělemi však nastala politování hodná změna: Oltář i se svatým stánkem, ve kterémž se nejsvět. svátost pro nemocné vojíny uschovala, vzat jest z kaple, poněvadž prý sňi tato prospěšnějším účelům sloužiti má. — Takovými-to opatřeními získá si pruská vláda sotva lásku katolického obyvatelstva Elsasského.

Z Říma. Dne 9. září konala se zvláštní slavnost ve chrámě oblatův Tor de Spechi. V kostele slavnostně ozdobeném zasednul v 9 hod. ráno před oltářem kardinal-vikář Patrizi. K němu přiblížila se útlá panna 20letá, celá v oděvu bílém,

hlavu máje lilieí okrášlenou a poklekla před oltářem. Po ukončených obřadech povstavši odložila hedbávné roucho a přijala chudobný oděv řeholní; nebeský úsměv o vnitřním klidu svědčící pohrával rty jejími. Bylať to Ludovika hraběnka Mastai, nyní Marie Pia, neteř J. Svatosti papeže Pia IX. Ve chrámě bylo lze spatřiti mladší bratry [zbožné panny, dále vévodu z Castelvechio, knížete z Piano, Senátora markýze Cavaletti, knížete d'Arsoli, markýze Serlugi, Vitelleschi a j. mnoho vznešených paní římských.

— Papež hodlá prý ustanoviti o své ujmě nové biskupy osiřelým diecésím italským. Mnozí o tom pochybují, že by italská vláda udělila k tomu svoje přivolení (čili tak zvaný „placet“) a že tudy nevykáže biskupům oněm žádných příjmův. Leč jiní za to mají, že vláda potvrdí biskupy od papeže jmenované a to z té příčiny, aby celému světu dokázala, že se církvi katolické v Itálii výborně daří a svoboda její že se v ničem nezkracuje.

— V konfiskaci klášterů pokračuje italská vláda zcela bezohledně a s tureckou ukrutností, nešetříc ani starcův ani nemocných. Co nejdříve budou prý od vlády zrušeny tyto kláštery: S. Maria della Vittoria; S. Andrea delle Fratte; S. Antonio al Gianicolo; le Viperesche; S. Maria in Via; S. Maria nuova; I Scalzetti; S. Giuseppe alla Longara; S. Giovanni e Paolo al Celio; S. Bartolomeo al Isola.

— Dne 28. srpna vstoupil jistý zeďnický mistr, po městě co nestoudný rouhač známý, do krčmy blíže kostela ss. Celso a Giuliano in Banchi, rouhaje se brozným způsobem Bohu i nejsvětější Panně. Sotva že však ku stolu zasedl, raněn jest náhle mrtvicí. Tato náhlá smrt bezbožníka učinila v městě dojem n esmírný.

— V noci 27. srpna vylomili svatochrádežní lupičové mříž u kaple ve via del Grillo, a oloupili ji o všechny skvosty, kterými obraz Panny Marie ozdoben byl; než ani na tom nepřestali, ale vztáhli svých bezbožných rukou i na obraz samý, a rozlámavše jej na kousky, pohodili zbytky z něho do jámy, která se ve foro di Nerva, Arco de Pantani zvaném nachází. Bolest a zděšení obyvatelů této čtvrtě, věrných ctitelů jmenovaného obrazu P. Marie, nedá se ani vypsati. Když místo, ve kterém zbytky obrazu toho pohozeny byly, se našlo, přeneseny jsou slavně za účastenství velkého davu lidu od místního faráře do kaple, a množství svící před nimi roz-

svěčeno. Hned na to 28. srpna počala ve farním chrámě SS. Guirico e Giulitta slavná třídní pobožnost ku smíření Spravedlnosti Boží, touto bezbožností rozhněvaná.

Z Jerusáléma. Dne 29. července zesnula v Pánu ctihodná představená kláštera „Ecce Homo“ v Jerusálémě, M. Borromaea, byvši po celá 3 leta bolestnou nemocí sklíčena. Smrt její vzbudila po všem Jerusálémě, kde M. Borromaea co svěťice ctěna byla, pohnutí nesmírné a účastenství všeobecné. Nesmírný byl dav lidu, provázejícího pozůstatky zesnulé mučence: patriarchát, OO. Františkáni, sestry sv. Josefa, katoličtí konsulové, lidé všech stavů a vyznání — všickni chtěli při slavném tomto pohřbu přítomni býti, aby účtu svou zesnulé ještě na posledy na jevo dali.

Z Ameriky. (Ze soukrom. dopisu z Louisville, Ky., 21. srpna.) Rodem jsa Čech, z protestantských rodičů, byl jsem zde v Americe ustanoven co protestantský kazatel, načež přesvědčiv se o pravdě svaté víry katolické složil jasm Tridentské vyznání víry v klášteře kapucinském na hoře Kalvarii ve státu Wisconsin. I zde v Louisville ve státu Kentucky máme několik klášterů. Jsou zde Františkáni (roz. Tyroláci), Minorité (Bavoři, noviciát mají ve Würzburgu), Dominikáni (nejvíce Irčané). Dále jsou ve státu našem Karmelité, Trappisté a asi 10 mil odtud jest nový klášter polských kněží Resurektionistů. Avšak zde v Louisville potřebovali bychom mnohem více klášterů, obzvláště by zde bohubí mohli působiti Piaristé, Premonstráti, Augustiniáni a jiní. Místa je zde dost a práce též; město má přes 100.000 obyvatelů, polohu krásnou, ponebí jako v Čechách; v letě je zde ještě tepleji. Zeleznice a paroplavba po řece Ohio nás dopravují kam chceme. P.

Z New-Yorku. Dne 2. srpna zemřel v New-Yorku, sotva 48 let star, kněz A. F. Mourve z tovaryšstva Ježíšova, bratovec Jamesa Mourve, jenž od r. 1817 až do r. 1825 byl presidentem Spojených států amerických. Zesnulý účastnil se co námořský důstojník ve válečné výpravě proti Mexiku, a v Japonské výpravě Commodore-ho Perry; asi před 20 roky vstoupil do katolické církve a později do řádu Ježíšova, kdežto zvláště co professor hvězdářství a počtářství vynikal, anižby při všem svém vědeckém bádání své povinnosti kněžské byl někdy zanedbával.

Literární oznamovatel.

— *Dějepis pro mládež československou na národních a občanských školách.* Od

Jana V. Poklopa, učitele na hlavní škole t. sv. Petra v Praze. Páté opravené vydání. Schválen a doporučen v 13 jednotách učitelských. V Praze 1872. Nákladem kněhkupectví Mikuláše a Knappa v Karlíně. Str. 110.

— *„Zlatá domácí kniha.“* Nevyčerpatelná pokladnice, domácí věrný rádce hospodářský pro každého, komuž domácnost jest milá. Spořádal a vydal zkušený hospodář. Díl II., sešit I. Nákladem vlastním. V Praze 1872. V komisi kněhkupectví Mikuláše a Knappa v Karlíně. Str. 80.

— *„Divadelní ochotníček pro mládež.“* Rediguje řed. Ant. K. Víták. Svazček IV. Obsah: *„Pýcha a šlechtnost“*, čili: Pyšný Jaroslav a šlechtyn Antoš. Veselohra ve dvou jednáních. Upravil J. B. — *„Na dušičky.“* Činohra ve dvou jednáních od Jos. Rennera, učitele na hlavní škole Vodňanské. V Praze 1872. V komisi kněhkupectví Theodora Mourka. Str. 47.

— *„Lakomec.“* Dle Jindřicha Conscience vzdělal F. K. „Zábavné bibliotéky“ dílo XII. Vydavatel Pl. J. Mathon, kněz ř. sv. Benedikta v Rajhradě. V Brně 1871. Nákladem časopisu „Škola B. Srdce P.“ v Rajhradě. Str. 142.

— V tisku se nachází a za nedlouho nákladem kněhkupectví B. Stýbly v Praze vyjde rukověť odpoledních pobožností pod názvem: *Pobožnosti křesťansko-katolické pro společnou chrámovou i domácí službu Boží.* S povolením nejv. Ord. vydal Jos. Němeček, osobní farář v Sichrově.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Gust. *Twinský*, c. k. polní superior na odp., čest. kanovník kathedr. chrámu Mantuan., čest. komoří J. Sv. pap. Pia IX., č. rada konsist. Kralohrad., arcib. notář atd., v Plzni 1. řtjna (nar. 23. června 1809, vysv. 3. srp. 1834).

Vyznamenání jsou:

- P. Em. Fr. *Hrdlička*, kněz ř. sv. Benedikta v Emausích, b. notář, řiditel bisk. česk. gymnasia v Budějovicích, zvolen za administrátora opatství Emauského v Praze;
p. Fr. X. *Novotný*, duchovní správce v trestnici u sv. Václava v Praze, obdržel právo synodalii.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Fr. *Fráněk*, admin. za faráře v Nižboru;
p. Jan *Drozd*, proz. katech., stal se skutečným uč. náboženství na obec. real. gymnasiu v Praze;
p. Jos. *Vobrátil*, kapl. z Leskova do Čerňoušku;

- p. Jan *Woelfl*, kapl. ze Slavkova do Leskova;
 p. Fr. *Meindl*, kapl. v Žluticích, za výp. katech. na gymn. v Chebu;
 P. Mar. *Poldák*, ř. prem. v Teplé, za výp. kapl. do Žlutie;
 p. Jan *Libertin*, neom., za kapl. do Slavkova;
 p. Jan *Mádle*, neom., za kapl. do Česlic.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnuli:

- p. Jan *Scheps*, jub. kněz, farář v Chotěborkách, 19. srpna (nar. v Nov. Bydžově 23. září 1789, vysv. 15. srp. 1815);
 p. Jan *Bouchal*, kněz na odp., býv. kapl. v Králíkách, 28. září (nar. 23. led. 1832, vysv. 25. července 1859.)

Vyznamenán jest:

- p. Jan *Kouba*, farář v Třeběchovicích, jmenován bisk. notářem.
 Ve správě duchovní ustanovení jsou:
 p. Frant. *Dědek*, far. v Krukenburku, za děkana v Polné;
 p. Jan *Háška*, far. z Bělé do Staršova;
 p. Vác. *Hejný*, farář v Janově, za faráře v Karlech (Karlsbrunn);
 p. Jan *Vlach*, far. z Richenburku do Ranné;
 p. Aug. *Jelínek*, adm. z Polné do Krukenburku;
 p. Jan *Sembera*, adm. z Ranné do Richenburku;
 p. Jan *Dostál*, kapl. v Týnci n. L., za prozat. katech. na občanské škole v Pardubicích;
 p. Jan *Friemel*, kapl. v Mladkově, za admin. v Bělé;
 p. Ant. *Čížinský*, kapl. za admin. v Chotěborkách;
 p. Fr. *Pilný*, kapl. z Lukavice do Hořic;
 p. Fr. *Klem*, kapl. z Hořic do Lukavice.

Novosvěcenci:

- p. Jos. *Radimský* za kapl. do Pohořky;
 p. Vác. *Křídlo* za kapl. do Nov. Hradce;
 p. Jos. *Kašpar* za kapl. do Velké Řetové;
 p. Ant. *Herout* za kapl. do Světlé;
 p. Frant. *Kuřil* za kapl. do Vys. Mýta;
 p. Jos. *Vlček* za kapl. do Skutče;
 p. Vác. *Kohout* za kapl. do Chrasti;
 p. Vinc. *Schmid* za koop. do Vitkovic;
 p. Jos. *Baudyš* za kapl. do Česk. Vernířovic;
 p. Ant. *Brdiček* za koop. do Svojanova;
 p. Vác. *Frinta* za kapl. do Holohlav;
 p. Frant. *Jiroud* za koop. do Hnátnic;
 p. Jan *Janisch* za kapl. do Limberku;
 p. Jan *Kašpar* za kapl. do Hněvčevsi;
 p. Jos. *Kofránek* za koop. do Babic;
 p. Jan *Lžičar* za kapl. do Ústí n. Orl.;
 p. Ant. *Svoboda* za koop. do Kaňku;
 p. Frant. *Zajíček* za koop. do Kratonoh;
 p. Fr. *Kerner* za vikaristu při kathedr. chrámu v Hradci Králové.

Upřázdnená místa:

- Janov, fara patr. kn. Thurn-Taxisse, do 13. listopadu.
 V *Kartouzích*, místo duch. správce v trestnici do 13. října.
Krukenburk, fara patron. pl. hrab. Clam-Gallasové, do 10. října.
Lukov, nově zřízená fara patron. obec. do 10. listop.
Vysoké Mýto, děkanství patr. J. c. kr. Veličenství, do 18. října

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Filip *Schwamberger*, b. notář, tajemník vikar. Novohrad., farář v Žumberku, 20. září (nar. 30. dub. 1809; vysv. 25. červce 1833).

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Jos. *Novotný*, kapl. v Soběnově, za admin. v Besenicích;
 p. Prok. *Pablásko*, kapl. za adm. v Bechyni;
 p. Jan *Zeman*, kapl. za adm. v Žumberku;
 p. Jak. *Pesl*, kapl. z Blovic do Týna Horš.;
 p. Fr. *Vítek*, koop. v Staších, za kapl. do Janovic;
 p. Vác. *Váša*, kapl. z Teresendorfu do Volar.

Upřázdnené místo:

- Bechyně*, děkanství patr. kníž. Paara, do 16. října.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Pavel *Ehrlich*, farář v Jestřebí, 15. září (nar. 26. června 1796, vysv. 24. srp. 1822);
 p. Aug. *Pohnert*, far. na odp. v Teplici, 22. září (nar. 21. břez. 1809, vysv. 28. září 1832).

Vyznamenán jest:

- p. Mich. *Fehrer*, far. v Prackovicích, obdržel collare canon.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Jan *Hruša*, far. a os. děkan v Strenicích, za faráře v Bezné;
 p. Jos. *Klika*, kapl. v Černoušku (arcid. Pražské), za faráře v Loučkách;
 p. Fr. *Wolf*, adm. za faráře v Jílové.

Za soukr. dopisy, telegramy atd. včera došlé srdečné díky.

Do *Hr. Kr.*: Objed. param. do Zub. u Rož. n. M. pošlou Mil. S. ve 14 dnech. Pros. o doplčky „os. věst.“

O rukopisech tisk. spolku zaslaných nerozhoduje tiskárna, nýbrž výbor, jehož předsedou jest vd. p. kan. Bradáč.

Alumnové k. arc. semináře mají se shromáždit d. 7. října. —

Ve vik. Novostřešickém (viz Bl. č. 26. str. 421 a 412) birmuje J. M. světicí p. biskup Prucha.

Příští číslo bude se vydávat dne 14. t. m.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
kníž. arcib. seminární
čís. 190—1.

Expedice:
katol. kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském
náměstí, čís. 786-II.

Nedostala čísla
reklamujte nejděle v
měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
kněhkupectvích
na rok: 2 zl. 50 kr.
na půl: 1 zl. 30 kr.

Po poště:
jenom v expedici
Celoroč. 3 zl.: — kr.
půlroč. 1 zl. 55 kr.
Předplaceni čtvrt-
letní se nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy.“ (Přís. XIV. 24.)

Úvahy na neděle a svátky celého roku.

LIX. V neděli XXI. po sv. Duchu.

Dnešní sv. evang. (Mat. 18, 23—25.) obsahuje podobenství o milosrdném však i spravedlivém pánu a o nešlechetném, nemilosrdném služebníkovi.

1. „*Království nebeské, dí Kristus, podobno jest člověku králi, kterýž chtěl počet klásti se služebníky svými.*“ — Král jest Bůh, služebníci jsme my lidé; počet jest soud, kterýž nastane po smrti. — Až počne Bůh s námi účet klásti, budou to ohromné sumy, nesčíslné hříchy, jichžto jsme se dopustili myšlením, řečí, skutky, opuštěním dobrého. Čiňme upřímné pokání a prosíme Boha, dokud čas, aby nám odpustil viny, prominul dluhy naše. „Smiluj se nad námi Bože a popať na nás a ukaž nám světlo smilování svých.“ (Sir. 36, 1. srv. 50 a 118. 149. a j.)

2. Onen služebník evang. jak krutě, tvrdě a nelítostně jednal k svému spoluslužebníkovi! Pán jeho mu odpustil všecken dluh, deset tisíc hřiven — ohromnou sumu peněz, že prosili a on nechce spoluslužebníkovi, kterýž mu byl sto peněz — nepatrnou částku — dlužen, ani poshověti, lhůty popřítí, ač mu chtěl všechno časem zaplatiti. Proto právem učinil mu pán, co on učinil spoluslužebníkovi: „dal jej katům, dokudž by nezaplatil všeho dluhu.“ „Soud bez milosrdenství, dí sv. Jakub (2. 13.) stane se tomu, kdož neučinil milosrdenství.“ Slitujte se kř. nad bližními, aby i Bůh nad vámi se smiloval. „Buďte k sobě vespolek dobrotiví, milosrdní.“ (Ef. 4, 22.) „Oblečte se jako vyvolení boží v srdečné milosrdenství.“ (Kol. 3, 12.) „Kdo nemá s blíž-

ním milosrdenství, dí sv. Augustin, není pravý křesťan, a kdo jiným dvěře srdce svého zavírá, tomu i Kristus dvěře srdce svého — i bránu království nebeského — uzavře.“ —

3. „*Pán evang. rozhněval se na svého služebníka.*“ Ilněv jeho byl spravedlivý, nebo hněval se na ukrutnost a spáchanou nepravost, bylo to sv. horlení pro spravedlnost. — Ale hněv mnohých křesťanů pochází z naruživosti, z pýchy, lakotnosti, netrpělivosti neb pouze z vrtlochů. Takový hněv je nespravedlivý, hříšný. Před tím střeží nás apoštol Páně, řka: „Všeliká hořkost a hněv budte odjaty od nás“ (Efes. 4, 31., Kol. 3, 8.) Kdyby tedy hněv vznikl v srdci vašem, tažte se, kř., sami sebe, proč že se hněváte? a rozpomeňte se na slova písma sv.: Hněvejte se a nehřešte, slunce nezapadej nad hněvivostí vaší. (Ef. 4, 26., Řím. 12, 19., Jak. 1, 19. 20.) „Ilněvati se jest lidské, ale hněvu nekonati (hněv potlačiti) jest způsob křesťana.“ (Sv. Jeroným.)

4. *Takt i Otec nebeský učiní vám, pakli že neodpustíte jeden každý bratru svému ze srdce svých.*“ Slova tato mějte, kř., na paměti, zvláště tehdy, kdybyste se chtěli hněvati a mstíti. „Jakou měrou měříte, takovou vám bude odměřeno,“ a právem: nebo toho sami na Bohu žádáme, modlíce se: „Odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme.“ Čiňte tedy, kř., co chcete, aby vám jiní činili: odpouštějte těm, kteří vám ublížili, aby také vám bylo odpuštěno. (Mat. 6, 14.)

(V čas plnom. odpustků.) Dnes je milosrdný Bůh zvláště volný prominouti nám nejen viny naše, nýbrž i všechny pokuty věčné i časné za naše hříchy. Jen splňte, kř., cc Církev sv. za výminku odpustků ukládá. — Pak směle prostě: Poshovej, Pane,

a všechno zaplatím tobě: ne ze svého, ale z pokladu církve, zásluhami svého Spasitele Krista Ježíše. (srv. Mat. 16, 19., II. Kor. 2, 6. 7. 10.)

LX. V neděli XXII. po sv. Duchu.

Dnešní sv. evang. (Mat. 22, 15—21.) o penízi daně je velmi poučné.

1. „*Farizeové uradili se, aby Ježíše polapili v řeči.*“ Totě vlastní každému hříchu, že i když nikdo o něm nemluví, sám se vyzradí (sv. *Didakus*). Slova ta zpravedněna vidíme na farisejích v dnešním sv. evangelium. Myslí, kdo ví jak chytře to vyvedou, zatím se sami obviňují vlastním vyznáním. Chtěli Pána Ježíše polapiti v řeči a chytili se sami vlastními slovy. —

Chraňte se kř. lsti, podvodu, klamujak v slovích tak i v skutcích. „Nebo nic není tajného, co by nebylo zjevno; ani co ukrytého, což by nebylo poznáno a na jevo nevyšlo.“ (Luk. 18, 17.) „Ohavností jest Hospodinu srdce zlé a zalíbení jeho v těch, kteří přímě chodí.“ (Přís. 11, 20.) „Napomínám vás, aby žádný nepřestíhal, aniž oklamával v jednání bratra svého“ . . . (I. Tes. 4, 6.) „Složíce všelikou zlost a všelikou lest a pokrytství . . .“ (I. Petr. 2, 1.)

2. „*Sluší-li daň dávatí císaři čili ne.*“ Toť samo se rozumí: má-li bezpečnost života, jmění a cti obstáti, musí býti zemské správy a k tomu třeba daní. Tak učil Pán Ježíš i sv. apoštolové: „dávejte všem co jste povinni: komu daň, tomu daň, komu clo, tomu clo.“ (Řím. 13, 7.) „Není mocnosti leč od Boha, a kteréž jsou, od Boha zřízeny jsou;“ (Řím. 13, 1.) protož mají poddaní vrchnostem svým úctu vzdávati a ve všem, co není proti Božímu přikázání, co je slušné a spravedlivé, jich poslouchati. „Komu čest, tomu čest.“ (Řím. 13.) „Poslušni buďte správců svých . . .“ (Žid. 13, 7. srv. Tit. 3, 1. I. Petr. 2, 13 2, 17. 18.) Však i vrchnosti nemají zapomínati, že Bůh jest Pánem jejich, jemuž jednou počet klásti musí a protož mají moudře, spravedlivě a laskavě vládnouti. „Nyní králové srozumějte; vyučujte se, kteří soudíte zemi.“ (Žlm. 2, 10. srv. Moudr. 6, 2—9. a 1, 1. Ef. 6, 9. a j.)

3. „*Dávejte co jest císařovo císaři a co jest božího Bohu.*“ — Obojí se srovnává. Jedno sluší činiti, druhé neopomínati. Každý ať dostane své; dávejme Bohu i lidem, co komu patří. Nejedná právě, kdo pod záminkou, že musí k nějaké pobožnosti, zanedbává své povinnosti; však nečiní také

dobře, kdo předstíraje práci zanedbává zcela modlitby a služeb Božích. —

Služte tedy kř. věrně Bohu a konejte podle možnosti své povinnosti, a „když učiníte všechno, což vám přikázáno, rcete: služebníci neužiteční jsme; což jsme povinni byli, učinili jsme.“ (Luk. 17, 10.)

4. „*Či jest to obraz?*“ tázal se Spasitel a tak i my ťažme se: Či jsem já obraz? „Když Bůh člověka stvořil, učinil jej podle obrazu svého.“ (I. Mjž. 1. 27.) Duše naše jest tedy obraz Boží: rozum náš jest obraz nejvyššího rozumu a vůle naše jest obraz vůle božské. Chraňte se tedy kř. hyzditi duši svou marností a zlobou a snažte se, byste víc a více podobali se praobrazu Božímu v moudrosti a ctnosti. „Obnovme na sobě obraz Kristův žádostí pokoje, patřením pravdy a milováním jeho lásky.“ (Sv. *Bernard*.) — „Styď se, praví týž svatý, jenž o nádobu křehkou (o tělo) se staráš, však obrazu Božího nedbáš!“ A sv. *Frant. Xav.* dí: „K čemu se vrháš do propasti, který jsi stvořen k výsosti?“ Církev sv. odsuzuje těch, kteří ničili, bořili obrazy; a kdo jest největší obrazoborce v smyslu duchovním? Hříšník zajisté, jenž duši, obraz Boží krví Kristovou obnovený, opět poskvvrňuje a hubí. Měj tedy kř. v počtě obraz Boží, k němu jsi stvořen, „zdob jej šlechetností mravů, cvičením v ctnosti a hodnosti pro nebe zásluh.“ Sv. *Ambrož*.

O neviditelném proměnění podstaty chleba v nejsvětější Tělo Páně.

Podává Václav Krupský v Řepích.

Neomylná učitelka naše, svatá církev katolická, již od počátku svého zřízení učí, že Kristus Pán při své poslední večeři nám tělo své a krev svou pod způsobou chleba a vína zanechatí ráčil, uděliv apoštolům i nástupcům jejich moc, chléb a víno v nejsv. tělo a krev jeho proměňovati. Učení toto tak jest staré, jako pevné, jako církev naše katolická sama. Již celé knihovny povstaly z knéh, které se výkladem důstojnosti, potřeby, užitku a jiných stran této nejsvětější Svátosti obírají; ale málo nalezáme pojednání o příčině, proč se toto proměnění chleba v nejsv. tělo Páně, tak skrytě, neviditelně děje. Pokusíme se tudíž, v pokore a u víře vyhledávati příčiny tohoto neviditelného proměnění, majíce ovšem na mysli slovo sv. písma: „Kdo poznal smysl Páně, anebo kdo rádcem byl jeho?“ (Řím. XI. 34.) Slovo toto platí všude, tím více v příčině

nejsv. Svátosti oltární, této studnice tajemství Božích.

1. První příčinu tohoto neviditelného proměnění podává nám Vykupitel náš sám, u sv. Jana (V. 19.): „Nemůžeš Syn ničehož sám od sebe činiti, jediné co uží, že činí Otec; neb cožkoli on činí, to činí podobně i Syn.“ Ačkoliv totiž Bůh dle proroka Jeremiáše (XXIII. 24.) nebe i zemi naplňuje, jest přece jen Bůh skrytý, jak jej prorok Isaiáš 45. 15. nazývá; všude ve světě vidíme díla všemohoucnosti a moudrosti Boží, ale Boha samého nevidíme; tak jest svět jako nějaký oděv, kterým se Bůh zastírá. Když tedy Kristus Pán, Syn Boha Otce, v nejsvětější Svátosti oltární způsobou chleba se přiodívá, jedná dokonce dle toho, co u svého Otce viděl.

2. Dále se srovnává toto skryté proměnění způsobu chleba v nejsv. tělo Páně s celým životem, účinkováním a učením Krista Pána. Což bylo jeho vtělení, jeho narození v skrýši Betlemské, jeho skrytý život v Egyptě a Nazaretě, a jeho chudoba a poníženost jiného, nežli viditelná rouška neviditelného Syna Božího, kterýž jsa v způsobě Boží, sebe samého zmařil (ukryl), přijav způsobu služebníka a ku podobnosti lidí učiněn? (Fil. II. 7.) Když pak co učitel veřejně vystoupil, aby símě slova Božího do srdcí lidských rozsíval, ukrýval moudrost svou v podobenstvích, tak že o něm sv. evang. Matouš (XIII. 34.) napsal, že v podobenstvích k zástupu mluvil, a jim bez podobenství nemluvil. — A chtěl-li nějaký zázrak vykonati, i tu ukrýval Pán svou všemohoucnost, používaje brzy sliny svých úst, aneb vody rybníka, aneb několika chlebů a rybiček, aneb dotýkání a jiných prostředků k zakrytí neobmezené všemohoucnosti své. Což divu tedy, že i při zázraku proměnění chleba v tělo své, roušku zevnější ponechává, aby jí božské tělo své zakryl a neviditelným učinil. „Jistě ty jsi Bůh skrytý, Bůh israelský, Spasitel!“

3. Kdyby Kristus Pán své tělo viditelné v nejsv. Svátosti podával, nenaplnila by se podobenství starého zákona o této svátosti. Není pochybnosti, že strom života, jehožto ovoce naše prarodiče od smrti zachránění mělo, že oběť Melchisedechova, i chlebek podpopelný Eliášův, že manna na poušti, kteroužto se Israelští po 40 let živili, a že posvátné chleby, které se dříve v stánku a napotom v chrámě židovském nacházely, obrazy naší nejsvětější Svátosti byly; za obrazy nejsv. Svátosti by se ale nehodily, kdyby nejsv. Svátost zevnější podoby chleba neměla.

4. Má však toto tajemství ještě jiný hlubší základ. Pamatuje nás na náš první nevinný, a napotomní hříšný stav. Dle písma sv. (I. Mojž. I. 29.) dal Bůh prvním rodičům jen bylinu a ovoce dřeva za pokrm. Ejhle, v novém ráji, v církvi svaté, uděluje se nám ve Svátosti oltární opět pokrm bylinový z klasů pšeničných, a ovoce nového dřeva života, svatého kříže, abychom se do onoho stavu nevinného navrátili. Když ale naši první rodičové, a my s nimi, do hříchu padli, povolil Bůh člověku masitý pokrm, jak to oběti Abelovy a slova Páně k arciocti Noe-mu (I. Mojž. IX. 3.) dokazují. A hle, i Kristus Pán pro člověka padlého připravil pokrm, když nám tělo své, které dle apoštola Pavla (Kolos. II. 9.), přibýtkem všeliké plnosti božské jest, co nejdražší, nejsilnější a nejdůstojnější pokrm pro naše padlé, slabé tělo ustanovil. Podává tedy Kristus Pán nám padlým pozemčánům vracejícím se do stavu nevinnosti v nejsv. Svátosti své tělo za pokrm, v způsobu bylinového chleba.

5. Jiný důvod můžeme čerpati ze svého stavu pozemského. Jsme dle slov sv. Otce Řehoře Velikého v tomto životě jako na nějaké pouti, vzdálení od vlasti; a hle, jako putujícím učenkům do Emaus, ukazuje se nám Kristus Pán v nejsv. Svátosti jen ve víře, a nikoliv u pravém vidění, které vyvoleným Božím v nebesích připraveno jest.

6. Kdyby toho zastření nebylo a tělo Páně v nejsv. Svátosti viditelné bylo: kdo z nás by si troufal, toto božské tělo do svých úst vzíti? A přece záleží na požívání těla Páně tak mnoho, že sám Vykupitel náš pravil: „Nebudete-li jísti těla Syna člověka a píti jeho krve, nebudete mítí v sobě života.“ Jan. VI. 54. Aby tedy nám usnadnil požívání svého těla ku blahu duše naší, a abychom zeela důvěrně, bez bázně a úžasu, k stolu jeho přistupovati mohli, přikrývá Kristus Pán své člověčenství i božství v nejsv. Svátosti olt. způsobou chleba.

7. Pán se v nejsvětější Svátosti zevnitřní způsobou dále proto ukrývá, aby kacířové a nevěřící jej neviděli. Přemnoho příběhů hrozných vypravuje nám dějepis církevní o zneuctění této Svátosti od pohanů, židů a kacířů! Což teprv by tito lidé s nejsvět. Svátostí dělali, kdyby tělo Páně v ní viditelné bylo! Proto tedy Pán, jenž ve své moudrosti a moci přece za dobré uznal, před zlostí Herodesa krále, a před nájezdy vysoké rady židovské se skrýti, až by přišla hodina jeho, ve způsobě chleba před svými nepřátely až posud se skrývá, ne snad, ja-

koby se jich strachoval, nýbrž že Bůh dle slov svatého Otce Bernarda všechno nejen mocně, nýbrž také moudře pořádá.

8. Dále podává nám příčinu tohoto zastření Páně v nejsv. Svátosti sv. Máří Magdaleny. Vypravuje nám svaté písmo u evang. Jana (XX. 16 atd.), že jakmile tato světice v domnělém zahradníku svého milovaného mistra poznala, ihned jemu se klaněla libajíce nohy jeho, a tu pravil jí Pán Ježíš: „Nedotýkej se mne, neb jsem ještě nevstoupil k Otci svému.“ Těto světici Boží bylo by přemnoho duší pobožných podobno, které, kdyby tělo Páně ve Svátosti oltářní viděly, celou touhu po Pánu v nebesích by odložily a jeho pozemské službě by se oddaly, kdežto jak Vykupitel sám, tak i svatá církev od nás žádají, abychom myšlenkami a žádostmi svými v nebesích přebývali. (Oratio in festo Ascensionis Domini.)

9. A v jakém stavu mohl by se nám Spasitel náš v nejsvět. Svátosti olt. okázati? Snad co král slávy, ozářen sluncem velebnosti své a oděn všelikou mocí svou? To ponechal Pán pro nebe a pro své vyvolené. — Tedy snad co smrtelník a milostivý Syn Marie Panny? Jaký užitek plynul by z tohoto vidění pro víru a lásku naši k němu, když za času jeho pobytu zde na zemi mnoho lidí jej vidělo, slyšelo a jeho se i dotýkalo, aniž by z toho nějaká milost pro duše jejich byla vzešla; neb žádný nemůže přijíti k Synu, leč by Otec jej přitáhnul, (Jan VI. 44.), mimo to bylo by to Syna Božího, jenž vždy soukromnost, poušť a vzdálenost od lidí miloval, nehodné, aby jim v nejsv. Svátosti olt. na podívanou byl. — Snad tedy mohl by se nám Kristus Pán ukázati v stavu svém trpícím? Ach kdo z nás mohl by na překrutné muky Syna božího patřiti?

10. A co nám zaručuje, že by zázrak viditelného proměnění chleba v tělo Páně všemu podezřívání a tupení nevěřících ušel? Již nyní hřeší nevěrci svou nevěrou velice, jelikož nevěří v jmeno jednorozeného Syna Božího (Jan III. 18.); k jaké velikosti vzrostl by teprv hřích jejich, kdyby tento zázrak viděli, a přece nevěřili! Nyní již nemají výmluvy z hříchu svého; což medle by jich omluvalo, kdyby i tento skutek zázračný viděli a přece Vykupitele svého i Otce jeho nenáviděli? (Jan XV. 22. 24.) Slyšeli anděly s nebe prozpěvující, a viděli mudrce od východu, jeho narození oznamující, — a nevěřili! Viděli zázraky jeho na slepých, němých a mrtvých, — a nevěřili! Viděli jeho přepodivnou smrt a

slyšeli od pohanských strážců jeho zázračné vzkříšení — a nevěřili! A kolik zázraků vypravuje nám dějepis církevní o Svátosti oltářní, — a až podnes jsou nevěřící! Jako nyní zatvrzuje peklo srdce nevěřících, tak by bylo srdce jejich zatvrzelé i tenkrát, kdyby tělo Páně svými smysly ve Svátosti oltářní pozorovati mohli.

11. Vezmeme-li ohled na čas a místo, kdy a kde by Pán neviditelnou svoji způsobu v Svátosti oltářní na sebe vzíti měl, najdeme opět novou obtíž. Stával-li by se tento zázrak denně, naplnilo by se slovo sv. Otce Augustina: „zázraky jeho stálým opětováním zevšednily, tak že již skoro nikdo pozornost svoji zázračným a úžasným dílům Božím věnovati nechce,“ a veliký tento zázrak zůstal by beze všeho povšimnutí, jak to i v jiných dílech Božích pozorovati můžeme. Stával-li by se však tento zázrak jen někdy, neuspokojil by ani žádost věřících ani zvědavost nevěřících! — To samé, co o času, platí též o místě. Kdyby si Pán zvolil Řím neb Jerusalemy neb jakékoli město za svůj oblíbený příbytek, kde by se viditelným způsobem v nejsv. Svátosti oltářní zrakům lidským vystavoval; jak málo z nás mohlo by na tomto velebném divadle podílu bráti? Všichni, kteří by tu dalekou cestu vykonati nemohli, museli by opět jen ve víře tělu Páně v Svátosti oltářní ukrytému se klaněti. Byl-li by ale každý chrám Páně svědkem tohoto zázraku, byl by též svědkem téže lhostejnosti, nevděčnosti a tohože zneuctívání, kteréhož se nyní lidé, bohužel! proti této Svátosti dopouštějí, v které totéž tělo Božské, týž svrchovaný Pán ovšem skrytě přítomen jest.

12. Snad také chtěl Pán tím, že se nám v Svátosti oltářní sice opravdově podává, ale našim smyslům nepřístupným zůstává, naši touhu roznítiti, a dychtivost po jeho uzření v nebesích rozinnožiti. Neboť pravdivé jest slovo pohanského pěvce: „Po věcech zakázaných toužíme veždy a žádáme si, což nám odepřeno,“ a každodenní život náš jest svědkem této pravdy, že tím, co máme, rádi opovrhujeme, však po věcech nám odepřených stále dychtíme. Abychom Pána tvářili v tvář vnejsv. Svát. patřili, odepřeno nám, a tak vyplňují se tím snáze slova Páně: „Já jdu, a budete mne hledati, — a já, když budu povýšen od země, všechno potáhnu k sobě. — Otče, chci, aby, kde jsem já, i oni, které jsi mi dal, se mnou byli, aby viděli slávu mou, kterouž jsi mi dal.“ —

13. Konečně vyžadovalo ustanovení

těto nejsvět. a nejdůstojnější Svátosti zvláštního zázraku, — a takým jest neviditelná proměna chleba v nejsv. tělo Páně; neboť díla Páně neviditelná podivuhodnější jsou než viditelná. — Vstoupení Páně na nebesa, aby přijal slávu a moc věčnou, bylo zázrakem velikým, — větším ale jeho sstoupení do lůna mateřského, aby se spojil snuzným člověčenstvím! Nasyčení zástupu na poušti několika chleby a několika rybičkami bylo zázrakem velikým, — větším ale požehnání Panny mateřstvím, aniž by panenství její nejmenší poskvrny vzalo. Uzdravení šlakem raněného pouhým slovem bylo zázrakem velikým, — větším ale odpustění hříchů jeho. Zatmění slunce, třesení země a pukání skal a hrobů při smrti Páně bylo zázrakem velikým, — větším ale smrt Páně sama, jelikož Kristus Pán smrtí svou peklo přemohl. (Oseáš XIII. 14). Tak jest zázrakem velikým i proměna chleba v tělo Páně, ale větším ještě zakrytí proměny této podobou, chutí chleba. Zajisté pravdivá jsou slova sv. Terezie, že všechna díla Páně neviditelná podivnější jsou než viditelná. — Spůsobem tímto daly by se ještě jiné myšlenky nalézt, které by nám, ovšem jen ve světle skrovném, ukázaly, jak dobře se srovnává tato neviditelnost Páně v Svátosti oltářní s jeho moudrostí neskonale. Spokojmež se zatím zde na zemi s myšlenkou, že Vykupitel náš všechny věci dobře učinil, (Mar. VII. 37.) a že přijde čas, až tento náš život u víře a toto zastřené vidění naše pomine, kde Pána také dle tváře a těla v nebesích poznáme, kteréhož nyní jen dle moci a ducha známe. (II. Cor. V. 7.) Do této přešťastné doby chvejmež zatím živou víru, stálou naději a vřelou lásku k Pánu svému v nejsv. Svátosti zakrytému, a vynasnažme se, abychom následující život Krista Ježíše, také život svůj v Bohu skrývali, a až se Kristus jednou ukáže, též s ním v slávě se ukázati mohli. (Coloss. III. 3. 4.)

Ale milostivý Pán náš neopomíjí svým časem zaslou s nejsv. Svátosti sejímati, aby víru svých věrných silil, a nevěru pyšných zahanbil a je k sobě přivedl. Poslyšme příběh, který časopis „Volksfreund“ s udáním času a jmen osob a míst vypravoval. Žil a snad ještě žije v jednom státu severní Ameriky jistý baron s chotí svou, o kterémž pro jeho horlivé a zatvrzelé zastávání nekatolického vyznání víry katolíci osadníci říkali, že kdyby se ke katolické víře obrátiti měl. Bůh by nový a velký zázrak učiniti musel. Snad bylo toto po-

řekadlo proroctvím budoucího smilování Páně. Choť tohoto barona dostala jednou, když na výročním trhu knihy pro své dítky kupovala, jak se říká náhodou, vlastně ale řízením Božím, též malý katechismus katolického vyznání víry do rukou, a koupivši jej, četávala v něm více ze zvědavosti než z touhy po vzdělání potají bez vědomí svého muže. A ejhle, světlo milosti Boží okázalo jí blud její a přivedlo ji k poznání pravé víry. Po dlouhém a trapném boji dovolil jí manžel, aby katolickou víru veřejně přijala a vyznávala. I divili setomu a velebili za to Boha velice jak kněz misionární tak i osada katolická té krajiny, a doufali modlíce se k Bohu, že Bůh své dílo obrácení na této vzácné rodině dokoná. Bolestně zatím trápila duši baronky nejistota o platnosti svatého křtu, jenž dítkám jejím od nekatolického duchovníka udělen byl. Když se již mnoho manžela svého byla naprosila a více ještě přetrpěla, aby mohla své tři dítky (jak se říká, pod výmluvou) poznovu od katolického kněze dát pokřtiti, zakázal jí duchovní správce pro uvarování větších utrpení o tomto obnovení křtu se svým manželem dále jednati, a nařídil jí, aby se raději více za něho modlila a od Boha a od přímlyvy Rodičky Boží dobrý konec této záležitosti očekávala. I učinila tak. Když pak již bylo mnoho času uplynulo, a ona záležitost skoro již v zapomenutí přišla, pravil baron pojednou, jako by zcela zatvrzelost srdce svého byl ztratil, k své choti, že nemá proti tomu nicehož, pakli ona dítky ještě jednou po katolicku pokřtiti dá! Kdo popíše radost baronky nad tímto obratem jejího maužela. Pospísila si, aby žádost svou co nejdříve uskutečnila, aby snad manžel dovolení své opět neodvolal. Kněz misionář ohlásil osadě tuto církevní slavnost, a pozval k ní na žádost baronky také kněze z okolí. Nyní však dovršil Bůh míru svého milosrdenství, a obrátil též barona k víře katolické. Když totiž po slavně uděleném křtu dítky baronovy před oltářem při zpívané mši svaté klečely, a za nimi k nemalému podivení katolíků baron vedle choti své stál, přišly mu pojednou dávne pochybnosti jeho o nejsvětější Svátosti oltářní na mysl. Mlčení manželčino totiž, její svaté obcování, a více ještě její a jiných modlitby za něho přivedly jej již dávno k přemýšlení a k poznání pravdy katolické; jen Svátost oltářní byla tím kamenem ourazu, o který srdce jeho, ku katolické víře již nakloněné, se uráželo. Tu však vidí ponejprv na oltáři

vystavenou nejsvětější Svátost. Nový boj proti tomuto učení katolické církve nastává v srdci jeho. Dívaje se však upřeným zrakem na vystavenou Svátost oltářní, pozoroval, že hostie v monstranci se na vše strany rozšiřuje, že ponenáhu velikostí mlýnského kamene dosahuje, že na dolním kraji jejím něco modrého vystupuje, že se z ní pomalu podoba člověka tvoří, že člověk tento má pastýřskou hůl v ruce, krásnou ovci na ramenou, kadeřavé vlasy z obou stran milostného obličejce, pastýřský klobouk na hlavě a dlouhý modrý oděv na těle; poznal, že tento člověk jest božský pastýř a vidí, jak se z oltáře na něj dívá. Ustrnutí a hrůza pojala barona, barva v tváři jeho se mění, a svým nepokojným pohybáním upozornil choť vedle klečící na sebe. Mne si oči, odvracuje zrak svůj jinnam, má toto vidění za mámení smyslů — dívá se opět na oltář a opět vidí dobře nebeského pastýře v nejsv. Svátosti. Znenáhla stává se hostie menší, kus za kusem podoby pastýřské se ztrácí, až opět jen obyčejná malá hostie zbyla. Po službách Božích doráží na něj manželka, by pověděl, co se mu při oltáři stalo? Baron mlčí, a mlčí po několik neděl, až konečně přece příběh své manželce vyjevil. Tu baronka neměla nic pilnějšího na práci, než tento zázrak lásky Boží svému duchovnímu otci co nejdříve vyjevit. I radovali se oba z toho, a doufali, že Bůh baronovi také té milosti propůjčí, aby bázeň před úsudky lidskými přemoci, Bohu veřejně čest a díky za jeho nekonečnou milost vzdátí mohl. Modlitbou a laskavým domlouváním choti, dítek a kněze stalo se, že odložil posléze baron všechny ohledy na řeči lidské, a přijav veřejně víru katolickou, přísahou u biskupa oné diecése stvrdil pravdivost zjevení božského pastýře v nejsvětější Svátosti, načež svatý Otec v Římě dovolil, aby ona osada každoročně svátek dobrého pastýře naspůsob slavnosti Božího Těla slaviti směla. Baron však byl s celou svou rodinou vzorem vši pobožnosti, a původcem obrácení mnoha jiných nekatolíků k naší katolické víře!

Duch času.

Rozum lidský novověké doby z hříchu k boji stavěl Termopyly: loupežnou otevřel rukou hroby, otcové kde šťastný pokoj snili. Strhl víry odznak s jejich rovt, Sekvana nevěstku božsky ctila; popravčí dodával sílu slovu,

jehož chátka sobě zotročila! —

Bez Boha vchoval chasu,
v krvi bratří duch ten času.

Mohan chvatně za Sekvanou vztýčil prapor, Boha prázděn, ve blouznění; náhoda že vše jest, světu lícil, etností přední — nepravost a klení. Staroslavný Rýn i postál v toku, vlny jeho též se poskvřily: lichému se tiskly ku proroku, svoje panenství ve bahně skryly.

U hrob vrhnul jeho krásu
v nevěře duch bídný času.

Zaplaveny zlobou vlašské ráje, mstitelé již k boji vyzývají; hrady, chýše, vše to Bohu láje, nábožní co sirotkové lkají. Jaký div, že vlast i naše vzdychá, prodáváče víry patřic kolem, rouhání že místo prosby slýchá, ježto spěchá hájem, městem, polem! Přijdeť čas, kde tomu kvasu zlomí téměř náš duch času.

Fr. Al. Lhotka.

Vzácnost dějů a výroků z Pisma sv. *)

Léta Páně 1576 po památce sv. Vavřince dostavena jest v Lounech na náměstí nová ozdobná a nákladná kašna. Bližší popis té gotické kašny, kteréž více není, vypustím, ale druhé z kroniky k vytknutému účelu sdělím.

Nad schody jest okolo 12 historií z písma sv. o vodě řemeslně vytesáno, nad každou jisté lemma (výrok) latin. jazykem napsáno. A potom s průpovědmi jest kabřinec neb obruba, na níž jsou postaveny 4 lvi, 4 psi a 4 po starodávnou tesání bojující, držíce 4 erby při nohách: císařský, královský, uherský a městský. Historie pak jsou následující:

I. *Ismael* od Agar opuštěn, anto mu v nedůstatku vody anděl okazuje pramen. Lemma: „Kde není lidské pomoci, božská pomá.“

II. *Mojsíš* udeřil na skálu, a lid mannu sbírá. Lemma: „Ejhle víru, s nebe pokrm, z zřídla dá vodu.“

III. *Samson* pije z čelisti, pobýv Filištýnských. Lemma: „Tak Bůh sílí sobě sloužící: bojuj pro Pána a vzkřísí tebe.“

*) Když umění a zbožnost ruku v ruce chodily po vlasti, blaze bylo jí. Proto dí Jungmann ve své literatuře: „Když národ zbožný byl, kvetlo všecko ve vlasti.“

IV. *Tobiáš mladší* jak běře rybu, odstraniv z jejích střev dasy. Lemma: „Zbožnost at předchází, té když se svolí, druhé přijde.“

V. *Rebeka* napájí u studně velbloudy a sluhy Abraháma. Lemma: „Osudem sňatky se uzavírají.“

VI. *Elíš* pije z vodopádu, jemu havraní pokrm nesou. Lemma: „Neuzřel jsem spravedlivého opuštěna.“

VII. *Jonáš*, z lodě svržen, pohlcen jest. Lemma: „Osud i na útěku stíhá muže.“

VIII. *Jonáš* z velryby vyvržen. Lemma: „Osvobozuje z hlubiny věřícího modlitba.“

IX. *Susana* se koupá a kmeti ji ponoukají k hanebnosti. Lemma: „Nežli by se poskvřnila, raději chce zemřítí.“

X. *Petr* chodí v moři a když už se počíná potopovati, zdvižen rukou Krista Pána. Lemma: „Malé víry, proč jsi pochyboval: topíme se! spolehej pevnou v Krista vírou.“

X. *Svatba v Káně*. Lemma: „Ženichu vzývej Krista; není bez daru Kristus, jinak se potopíme.“

XII. *Kristus* myje učeníkům nohy. Lemma: „Nižádnou skvrnou nezhorší se sluhy lásky.“

Nad tou kašnou jsou 4 erby vytesány: orel v zlatém poli: erb *císařský*, lev *království Českého*, též *království uherského* a *města Lúna* erb. Mezi těmi pak erby jsou jakési hlavy tesané, kteréž každé z úst trubička mosazná jde a z ní voda do kašny, teče, a tak 8 jest trubiček. Mezi těmi velikými mřížemi jsou řemeslně tesaná spolia starodávná způsobem, kterážto zavěšena jsou a pod nimi faunové, satyrové, najády a jiní maňasové rozliční. Nad tou pak okrouhlostí jest postavena tesaná studánka a okolo ní dva obrazy Pána Krista a ženy Samaritánky se džbánem, jest také i text vytesaný a zlatem obložený, totiž po té straně, kde žena stojí: „Nabírá vodu žena žíznivému nevědouc, že Kristu.“ Po straně pak Krista Pána; „Komu dá Kristus pít, nežízni více.“

Nad tou studánkou stojí 3 obrazy:

I. *Pobožnost* neb víra drží v jedné ruce kalich a v druhé kříž, pod ní napsáno: „Pobožnost pro člověka nejistější ctnost.“

II. *Láska*, majíc jedno dítě na rukou a druhé při sobě. Text: „Pojím lidi a s člověkem Boha.“

III. U prostřed trochu výše jest obraz *spravedlnosti*, v pravé ruce meč a v levé váhy. Text: „Váží tato opatrné, vinné onen poráží.“

Nejvýš pak jest železný orel černý s císařskou korunou. — Kašna ta, výtvor

to českého umění a ducha zbožného od Vinc. *Strážryby*,*) kameníka a řezbáře, který též zámek na Nových Hradech ozdobně vystavěl, zhotovená, z neznámých příčin roku 1702 zbořena jest, čehož kronikář Lounský Mojžíš velice želí, jsa starožitných památek uvědomělým ctitel. Čím podobným může se novověk vykáhati?

Ku *starožitným krásostavbám v Lounech* počítati slušno:

1. Především *chrám sv. Mikuláše*, od Lounského rodáka *Beneše* r. 1520 začat a do roka 1538 nákladem měšťanů Lounských dostaven jest. Popsán a oceněn jest v Klárovu almanachu „Libuša“ roku 1844, str. 292—302.

2. Dva *kláštery*. Jeden pod jménem Marie P. pro duch. panny ř. sv. Máří Magd. leta 1330 při řece Ohři, jehož Ilustité zničili. Popis jeho vyjde tiskem. — Druhý byl Dominikánský u býv. brány Pražské přední.

3. *Radnice gotická*, jejížto bývalé podoby výkres chovám.

4. *Kašna*, z velké části zde popsána.

5. *Brány*. Pražská s dvěma vytesanými rytíři s písmeny W. a S. (Vladislav a S.) Vlastich a Soběs., ustoupila nákladné budově nynějších reálních škol v Lounech. Druhá Zatecká s nápisem latinským z r. 1500: „Vlastní pohodlí, tajná zášť, mladá (nezralá) rada říši římskou vyvrátily. Blahoslavené město, jenž v čas pokoje se staví.“

6. *Kostely*. Na menším předměstí stojí posud Matky Boží chrám starožitný; na větším novější stavba, kostel 14 Pomocníkův. U „Matky Boží“ jest mnoho nápisů na hrobních kamenech slavných mužů pro obec, ježto v městských knihách své zbožné devise naznačili, jako: *juste, pie, sobrie* (spravedlivě, zbožně a mírně.) (Tit. 2. 12.), a mezi nimi jest korunovaný básník Adam Cholosius, rodič z Pelhřimova. — Slavný malíř *Skřeta* prý maloval velký obraz na hlavním oltáři sv. Mikuláše. Ten a strání oltáře, řezba to v Čechách na pohledání, vzor a vrchol bohaté obrazotvornosti umělcovy, sklad všech forem rozmanitého románského dřevorytství. Nezachovali nám letopisové lounští původce toho vele díla. Nebyli-li to též Strážryba? Padá jeho působení v Lounech v tu dobu, když ona kašna v práci jeho byla.

J. Dobicer.

*) Jméno toho výteč. křesť. umělce, řezbáře, lze čísti v „Slovníku Slavjanských umělcův všech kmenů“ atd. na str. 346. díla Kolárova: „Cestopis do horní Italie.“ V Pešti 1843.

Pravě přátelství.

Plyne vlnka blíže
k našemu rybníčku,
povědomou má již
od dávna cestíčku.

Hovořívá s kvítím,
na břehu jež zkvétá,
vlaží je svým žitím
od jara do léta.

Vláhy krápěj mnohou
na podzim i dává,
když je šlape nohou
člověk, — ona lkává.

Přátelství tak věrné
v bázni Boží hoří,
které zrady černé
záští neumorí! —

Fr. Al. Lhotka.

Sestra Placida.

Z dějin kongr. Milos. sester vyňal *J. B—k.*

„Ženu statečnou kdo nalezne?“
(Přísl. 31, 10.)

Rádění pařížské komuny v letošním roce jest nám patrným důkazem, že bezbožnost, kteráž se pod praporem „svobodného zednictva“ proti církvi Boží seřadila v šik, s křesťanstvím zároveň veškerou vzdělanost a pravou humanitu vyhladiti zamýšlela. Nejušlechtilější plod katolického náboženství, ústavy řeholní zasvěcené péči o trpící spolubližní bez rozdílu vyznání a národnosti, ústavy to, v nichž vrcholí veškerá vzdělanost a humanita, ústavy, jimž věřící nekatolíci nemohou účtu svoji i svůj obdiv odepřít — ústavy tyto byly s nevídanou surovostí a i krvežíznivostí divokých šelem pronásledovány! V tom si lichá osvěta, která bezbožnost rozšiřovati si předevezala, vždy zůstala stejnou. V první revoluci Francouzské ku konci předešlého století dělo se právě tak. Z bezčetných příkladů chceme tuto uvést jen jeden, jenž postačí, abychom poznali nesmírný rozdíl mezi ovocem ctnosti a ovocem hřichu, mezi osvětou katolíků a osvětou neznabožů, mezi křesťanskou láskou k bližnímu a humanitou svobodných zednářů.

Nejmladší z milosrdných sester v St. Dié byla sestra Placida. Jednoho dne vrazila do vchodu nemocnice s divokým rykem rota — revolucionářů, žádajících za vydá-

ní představené. Tu objeví se sestra Placida a s důrazem, z něhož síla ctnosti zářila, jim vece: „Sem se nedostanete!“ Než lidé ti — však co dím — tito zuřivci nechťeli odtahnouti se zahanbením, že museli ustoupiti slabé ženě, řeholnici, nemající k obraně své ničeho, leč kříž. Vrazili do domu zasvěceného skutkům milosrdným, chudobě, ctnosti. Tu znamenajíc nebezpečí, v němž představená se nalezá, vrhá se mladická sestra mezi ní a její vrahy — vytasená dýka jest zadržena ústy hrdinské Placidy; krev se řine proudem, zuby jsou vyraženy ale na to ona nedbá: odzbrojila tím hanebnými a představená jest zachráněna. Ještě se vyskytla jiskřička outřpnosti v černých duších těchto zlosynů; ještě ponechali tito tigři v podobě lidské sestry sv. Karla na živě k ošetřování takových nemocí, jež oni sice schopni byli vyvolati, však neschopni vyhojiti.

Nerudové tito ale nedovolili Bohu zasvěceným pannám navštěvovati a pomocí svou přispěti nemocným mimo dům se nalézajícím, držíce je po třináct měsíců ve vlastním domě v zajetí. Ale jak vymýšlivá, jak silná jest láska! Ona nezná žádných mezí, žádných překážek. Stráže rozestavené měly Placidě brániti u vykonávání činů lásky! Blázní, což nevěděli, že vzdor vojenské stráží při hrobě Spasitelové postavené Pán přece z hrobu vstal? Láska k bližnímu neleká se žádné stráže. I kdyby byla musela křídla vzít, aby se k opuštěným nemocným dostala, byla by to učinila. Pod špitálem byly stoky čili kanály, jimiž kal odtékal. Těch použila láska při vykonávání šlechetného díla. Za služebnou dívku přestrojena spěchala po vykonané denní práci Placida v době noční touto děsnou podzemní cestou, by vyhledala nešťastných, zanedbaných a opuštěných churavců. Bůh ji při tomto díle neobyčejné lásky vždy podivuhodně chránil, že vzdor častému nebezpečí přece nepadla bezbožníkům do rukou.

Jednou však měla se přece státí obětí své horlivosti. Pekla spojenci rozestavili holomky své, kteří se jí v okamžiku, kdy průkop opouští, zmocniti měli. Placida se objeví — se všech stran se na ni vyřítí — ale ó div divoucí! — jest ta tam. „Ať žije republika!“ volají za ní. „Ať žije Bůh!“ odpovídá jim přebajíc. Byla cena na hlavu její vypsána, a jí hrozeno pověšením na stromě svobody (!); však Placida vinula se ku stromu kříže prosíc božského Mistra svého, by jí zmužilosti dodal buď pro něho umřítí, aneb pro chudé žítí, dle zalíbení

nejsvětější vůle své. Takto se posilnivši pokračovala dále ve své nevinné válečné listi nemocných a v nouzi postavených bez přestání vyhledávajíc a ku pomoci jim spěchajíc. Tím způsobem prožila ony zlé časy, v kterých neřest v celé své ohavnosti krutou hrůzovládu svoji provozovala.

Nastala však nová nesná. Nenasytná lakota revolucionářských lupičů zmocnila se všeho majetku nemocnici patřícího; chudí nemocní byli oloupeni! sotva tolik vybývalo, co by stačilo na jeden den; pětadvacet franků! což jest to mezi tak mnohé?! Avšak nebožáci tito přece neumírají hladu — sestra Placida jest tu. Ne ní času k otálení, i běre rychle pytel na ramena svá, hůl do ruky, a kráčí od dveří ke dveřím, od domu k domu, od vesnice k vesnici všude ve jmenu Ježíše Krista pro chudé své žebrajíc! Hlas její tak pevný a rázný, když k surovým vojínům mluví, jak prosebný, jak dojemný jest nyní! Pohnula každým srdcem, když o bídě své nemocnice a oloupení nebodých nemocných vyprávěla. A každý jí rád almužnu udělil, pohnut jsa jednak velikou bídou, jinak ušlechtilou obětavostí. V málo dnech sehnala pro své chudé znamenitou částku šesti set franků. Světec jako byl sv. Vincenc de Paula, sv. Karel Boromejský, nebyl by mohl této veliké úloze lásky lépe dostáti.

Dnové hrůzy pominuli; než s vypravováním obdivuhodných činů sestry Placidy nejsme ještě u konce.

R. 1807 stala se po úmrtí představené hospitalu v St. Dié její nástupkyní; nebylať žádná sestra toho více hodna nežli Placida, kteráž s nevídanou láskou, pokorou a obětavostí uměla sloužiti chudině. Nebylo jí na tom dosti, že o celý dům pěči vedla, o takové množství ubožáků se starala; sama připravovala léky s takovou umělostí, že tak jako pro svou lásku k trpícím *matkou chudých*, tak pro své výtečné lékařnické vlohy v celém výkolu *moudrou sestrou* nazývána byla. Lidé přičítali lékům od ní připravovaným zvláštní moc a důvěra tato v skutku nezřídka dodala jejím lékům větší síly. —

Neobyčejnou sílu ducha, jakou v revoluci projevila, ještě častěji osvědčila za doby řízení nemocnice v St. Dié. Jednoho dne způsobily potoky, přicházející z hor kolem města St. Dié rozložených, ohromnou povodeň. Vody hnaly se divokým proudem ulicemi — již vnikají do nemocnice, — snad jsou nemocní již ztraceni? — O ni-

koli! láska je vysvobodila. Neohrožená Placida chopí se jednoho ubožáka — již jest vynešen, a za ním druhí od ostatních sester. To vše jest dílo jednoho okamžiku.

Po krutých bojích r. 1813 přišla nová hrozná rána na zuboženou Francii: mor. Východní provincie jeho zuřením velice trpěly. Nemocnice v St. Dié ošetřovala v těsných místnostech svých více než čtyři sta nemocných. Aby neštěstí se dovršilo, stalo se, že všechny sestry nemocí byly zachváceny až na dvě, z nichž jedna — Placida byla. Bytosti obdivuhodná! Smrt naučila se úctu mítí před tebou! — Nesmírná jí nastávala úloha, kterou vykonati měla s pomocí sestry jen jedinké. Než duch její nebyl by ani dovedl se oddati málomyslnosti; co by jiné jen sklíčiti dovedlo, to dodávalo jí tím více síly a zmužilosti. Duch její se povzněl k velikosti převyšující velikost tak hrozného postavení. Jest u sester, které těší v zármutku jejich, že jí pomáhati nemohou; jest při každé ženě, každém muži, každém dítěku nemocí sklíčeném s lékem, pokrmem, s pomocnou rukou svou — a při tom ještě klečí před Bohem svým, ježž slzami zapřísahá, aby se ustrnouti ráčil nad takým množstvím bíd — — jest všude. Přístup sem tupiteli a bořiteli klášterů, a viz, co jest pokrmem, co jest odpočinkem křesťanské lásky! Dnem i nocí hledí se takřka ve více osob znásobniti, životem hledí smrti život vyrvati — a smrt před ní prchá, jako démon před andělem prechal, když byla pycha satana svrhla.

Nepřišli bychom ku konci, kdybychom chtěli všechny události této krásné dráhy života vyprávěti, nepočítajíc v to nescíslné menší výkony a rozličná cvičení, jež povolání milosrdné sestry samo sebou přináší. Když byla r. 1816 ze St. Dié povolána do Nancy, jelikož představené její přítomnosti v mateřinci zapotřebí měly, byla přinucena odjezd svůj zatajiti, odlehlými ulicemi ven z města se dostati a teprv po dvouhodině chůzi vstoupiti na vůz — aby se vyhnula slavnému doprovázení, jež veškeré obyvatelstvo jí připravovalo. Takovýto důkaz náklonnosti nemá žádného výkladu zapotřebí; po přízni lidu lakotící politikové měli by si z toho vzíti naučení.

R. 1828 byla sestra Placida ponejprv, a na to ještě po dvakráte zvolena souhlasně za generální vrchní či představenou, k čemuž jí výtečné její vlastnosti úplně spůsobily činily. V důstojnosti této povolal ji Pán k slávě věčné dne 23. července r. 1841 v 79. roce jejího věku. (Sestra Maria

Placida Bellanger narodila se v Toulou r. 1762; řádu náležela po 60 let.) Nesmírné množství lidu tělo její k hrobu doprovázejícího nebylo větší, nežli počet dobrých skutků, který duši její k nebesům doprovázel. Velikost ducha jejího hlásají dosud četné lidumilné ústavy: nemocnice, sirotčince, školy a chorobince, kteréž ona byla v rozličných městech francouzských založila aneb v život uvedla. —

Činové tohoto obdivu hodného života slabé ženy mluví samy za sebe. Tázete se, odkud se vzala tato neobyčejná povaha? Takovými dcerami může se vykáhati jediné katolická církev; tať jediná jest s to, prostředky od Krista jí svěřenými rozšířiti srdce k činům sílu lidskou převyšujícím. Velduchy takové dovede vypěstovati jediné slib poslušnosti, kterýžto svobodnou vůli neničí, jak krátkozrací žvástalové o svobodě lidské myslí a mluví, nýbrž naopak jí neobyčejné dodává síly a vytrvalosti, jak nám toho energická sestra Placida skvělým jest důkazem a jak sám veliký státník Montalembert uznává, an píše: „Veliké charakter, srdnaté a neodvislé muže, nenalezáme nikde u větším počtu než v rouše řeholním.“ Svobodě plvají do tváře oni liberálové, kteří kláštery za žaláře a lidomorny vyhláshující zuřivý proti nim rozdmychují boj. Pravou osvětu a humanitu zničiti usilují oni světloňové*), kteří kláštery co výplody tmy a misanthropie v továrny proměňují. Trefně napsal jeden výtečný křesťanský apologet: „Našemu století vede se s kláštery tak jako s lesy. Krátkozraká industrie tyto vymýtila, aby místo nich nasázela řípy, a ony zrušila, aby založila továrny. Avšak půda zpustla, poněvadž jí scházeli regulator vlhka a tepla, a továrny staly se parkány, v nichž seuhostila chudoba, bída a neřest.“

DOPISY

Od Mělníka 11. října 1871.

(Posvěcení kostela. Oprava opravy).

Dne 8. října na neděli XIX. po Sv. Duchu byl slušně opravený chrámček na Hrádku od p. vikáře Zumana církevně požehnán. Je to filiální kostel osady Mšenské; krásný to kostelíček. Kdo zavítá do rozkošné krajiny Kokořínské, toho zdaleka již vítati bude tento kostelíček, jenž „Sursum corda“ volá již svým zevnějškem. Jest zasvěcen k uctění sv. Jiří mučeníka Páně.

V předešlém čísle tohoto listu neuznal

za pravdu jeden p. bratr z Hradecka, že by náš milovaný p. vikář byl nejstarším vikářem v Čechách, a uvedl dva p. vikáře, kteří prý působí přes 30 let v Kralohradecké diecési. Na to odpovídám: Náš p. vikář Zuman jest již 45 let vikářem, zajisté tudíž nejstarším, an dá-li Bůh, a což mu všickni přejeme, bude za 5 let slaviti 50leté jubileum svého vikářství. Ostatně přeji i oněm vele důstojným p. vikářům, aby hodně dlouho ku chvále Boží a k rozkvětu sv. církve působili.

Z vikariatu Novostrašického 13. října 1871.

(Udílání svátosti sv. břimování.)

Jest to pro věřící zvláštním potěšením a vzácnou slavností, když po delším čase lze jim opět spatřiti přívětivou tvář svého milovaného arcipastýře, přicházejícího ve jmenu Páně, aby jedněm hojných darů Duha sv. udělil, všem pak své otcovské požehnání z plnosti srdce uštědřil. Pročež, když v čase, kdy po zimním spánku vše k novému životu se probouzí a slunce pestrobarevné kvítky ze země vyluzuje, — došla nás zvěst, že Jeho Eminence, nejdůstoj. p. arcibiskup obmyšlil k udílání svátosti sv. břimování zavítati k nám, radostí zaplesalo srdce naše; doufaliť jsme, že nám bude lze důstojně pozdraviti a uvítati arcipastýře svého. Avšak jako sv. Pavel v Milétu řekl starším církve: „A aj, nyní já vím, že neuzříte tváři mé vy všickni“ (Sk. ap. 20; 25.): podobně i náš nejdůst. arcipastýř pro důležité záležitosti zemské zdržán v Praze, nucena se viděl nám říci: Neuzříte tváři mé. I zarmoutili jsme se nad tím slovem. Ale jako sv. Pavel poslal k Thesalonickým, nemoha sám k nim přijíti, Timothea, svého zástupce: „Líbilo se nám, abychom sami zůstali v Athenách, a poslali jsme Timothea, bratra našeho, a služebníka Božího v evangelium Kristovu, aby potvrdil vás, a napomenul u víře vaší.“ (1. Thesal. 1, 1—2.) podobně vzkázal a poslal nám nejdůst. p. arcibiskup náš svého zástupce Jeho bisk. Milost Dr. K. Pruchu, aby potvrdil nás a napomenul u víře naší. I byli jsme velice potěšeni příchodem jeho. Každý spěchal, každý se tlačil spatřiti vlídnou tvář nejd. p. biskupa.

Dne 30. září odpoledne zavítal z Prahy proyázen panem kanovníkem Bernardem do Nového Strašecí, kdež, jakmile se přibližoval k městu, střelbou a vyzváněním všemi zvony dáno znamení. Uvítání od veleb. duchovenstva v čele sdůst. p. vikářem Frant. Nigriem, školní mládeže s učiteli, c. k. úředníkům, veškerého měšťanstva s p. purkmi-

*) T. j. po latinsku luciferové? Otázka sazeče.

strem, pořádků a spolků bylo slavné a důstojné. Na druhý den v neděli dne 1. října ustanoven následující pořádek: v 8 hodin kázání, pak mše sv. a biřmování dospělých odrostlých; o 12. hod. opět mše sv., křesťanské cvičení a biřmování školní mládeže, odpoledne sv. požehnání. V pondělí dne 2. října v 9 hodin kázání, jež výmluvnými slovy přednesl nejdůst. p. biskup sám, po něm mše sv. a udělení svátosti sv. biřmování biřmovancům z osady Lánské, Stochovské a Tuchlovické. Dne 3. října v úterý sloužil nejdůst. p. biskup v 8 hod. mši sv. a pak opustiv za hlaholu zvonů a střelby Novostrašecí zavítal ještě dopoledne do Kornouzu, kdež u dveří chrámových od veleb. duchovenstva, úředníků J. J. knížete Ad. Schwarzenberga, obecního zastupitelstva slušně pozdraven jest byl. Po vykonané modlitbě před vystavenou nejsv. Svátostí oltární a po sv. požehnání odebral se církevní hodnostář se svým průvodem do knížecího zámku, kdež k přijetí vzácného hosta vše připraveno bylo. Nad branou do zámku vedoucí a smřím ozdobenou stála slova: „Pán Bůh s Tebou i s námi.“

Dne 4. října ve středu v 9 hodin uveden p. biskup do chrámu P., kdež z kazatelny velmi dojemnými slovy mluvil k lidu o Duchu sv. na základě modliteb před a po udělení svátosti sv. biřmování. Po kázání sloužil p. biskup mši sv., načež udělil svátost sv. biřmování osadníkům Kornouzským. Ve čtvrtek dne 5. října dostavili se na Kornouz v slušném průvodu biřmovanci z osady Srbečské, Malkovické a Řeňčovské. Duchovenstvo očekávalo p. biskupa u dveří chrámových, kterýž pokropiv lid a pomodliv se před oltářem vystoupil na kazatelnu a mluvil o potřebě milosti Boží, kteráž jest dle účinku svého: osvěcující neb předcházející, povzbuzující, doprovázející a dokonávající. Pročež zapotřebí jest, bychom Ducha sv. o jeho milost prosili. Po kázání sloužil mši sv. a po ní přistoupili nejdříve biřmovanci mužského rodu a pak biřmovanci ženského rodu k sv. biřmování. Po sv. úkonu navrátil se nejdůst. p. biskup do zámku, kamž později k společnému stolu veškeré duchovenstvo následovalo.

Dne 7. října v sobotu po 7. hodině opustiv Kornouz, jel v průvodu patronát. úřednictva, jež jej až na hranice bývalého panství Kornouzkého vyprovodilo, — osadou Srbečskou do Pozdni. Již na hranici osady Srbečské dáno střelbou znamení. U brány před Srbsí — ve sluhu gotickým vkusně upravené, prapory a květinami ozdobené

s nápisem: „Zdráv buď,“ — uvítán byl místním představenstvem, odtud veden hudbou hrající papežskou hymnu do chrámu Páně, před kterým nejdůstoj. biskupa očekával místní duchovní, far. Jos. Říha s mládeží školní a věřícími. V chrámu P. oslovila Jeho b. M. ve jmenu žáků a osady žákyně F. G. podotknuvši, aby Bůh jej za dobrodiní jim ve svátosti sv. biřmování udělená ostříhati a opatrovati ráčil na všech cestách — prosíc jej zároveň, aby též Jeho Eminenci nejdůst. arcipastyři naši dětinou lásku a oddanost vysloviti ráčil. Pomodliv se v kostele za místního duchovního, za živé a zemřelé osadníky, odebral se po uděleném s nejsvětější Svátostí oltární požehnání a proneseném přání, aby Bůh všem při jejich počínání, domácí a polní práci žehnati ráčil, za vyzvánění všemi zvony, střelby a hudby dále do Pozdni, kdež bylo též uvítání od duchovenstva, školní mládeže s p. učiteli, úřednictva a zbožných osadníků slavné a důstojné. V středu obce stála úpravná slavnostní brána. Jedna z četných družiček přednesla té slavnosti přiměřenou báseň. V chrámu P. intonoval místní duchovní: „Ecce sacerdos magnus,“ což na kůru hudbou krásně dokončili. Nejprve sloužil nejdůst. p. biskup mši sv. při četné assistenci přítomných kněží, po které následovalo kázání, jež měl p. far. Karel Otman, nastíniv v řeči své důležitost biskupské návštěvy pro biřmovance zvlášť, pro ostatní věřící vůbec. Po kázání vystoupil nejd. p. biskup sám na kazatelnu a odkázal osadníky na jich duchov. správce, aby jeho se drželi, ať kněz katolický pomocníkem jest posvětitel, připomínatele a těšitele Ducha svatého. Pak následoval posvátný úkon, při kterém posluhovali p. kanovník Bernard, p. vikář Novostrašecký, p. far. Pannotýnský a jiní duchovní. Po skončených modlitbách oslovil opět nejd. p. biskup jak biřmovance, aby milostí Ducha sv. právě obdržené hleděli ctnostným životem opatrovati a zachovati, tak i jich rodiče, aby i oni při svých dítkách byli pomocníky Ducha sv., jich posvětiteli, připomínateli a těšiteli, zvlášť ale aby povždy v paměti zachovali slova Mistra nebeského: „Tak svět světlo vaše před nimi, aby viděli vaše dobré skutky a chválili Otce, jenž jest v nebesích.“

Po oslovení tomto pomodliv se nejdůstoj. p. biskup hlasitě se všemi pozdravení andělské, ubíral se za hlaholu zvonů a střelby do farního domu; napřed za prapory šla školní mládež, pak duchovenstvo s če-

tným zástupem zbožných věřících. Po 1 hod. se společně obědvalo, hostů bylo 25. Ke 4. hod. rozžehnal se s námi velevezácný host ubíraje se dále na své apoštolské cestě do Peruce, aby tam dne 8. října svátost sv. biřmování udílel. Na cestě z Pozdně do Peruce byl nejd. p. biskup v Klobukách od tamního p. faráře, školní mládeže s p. učiteli, p. správce a představenstva slušně pozdraven. Na hranicích osady Perucké stála krásná brána, kdež očekávali J. b. Milost velb. duchovenstvo z Peruce, hračící úřednictvo a krásné banderium.

Dne 8. října v neděli udílel nejdůst. p. biskup svátost sv. biřmování biřmovancům osady Perucké, Slavětinské a Radonické na Peruci; a v pondělí dne 9. října pro osady Pannotýnskou, Smolnickou a Vrbenskou v chrámu P. Pannotýnském. Podotýkám ještě, že J. b. M. po všech osadách okresního hejtmanství Slanského doprovázel c. k. hejtmán p. Trage ze Slaného.

Mám již skončiti? Nikoli, vidím se u cena pronést tuto, že J. bisk. Milost v krátkém čase i u nás si zbudoval trvalý pomník dětině důvěry a lásky u všech, kteří ho byli poznali. Prosíme zajisté všemohoucího a svrchovaného Boha, aby Jej ostříhati a ty dobročinné ruce zachovati ráčil, aby dlouho ještě dlouho žehnaly nám.

J. Ř.

Ze Žatecka, dne 10. října 1871.

(Porada kněžská v Zateč.)

Žatec, někdejší sídlo vévodství téhož jména, proslulá druhdy i v církevních zájmech a záležitostech, bývala střediskem jak práva župního i cudního tak i círk. hlavní správy v 13. století za působení prvotního v té krajině řádu *Benediktinského*, jenž má hlavní klášter v *Postoloprtech* hodnosti své duchovní vysílal do toho střediska moci světské, ano i proboštství tamtéž na předměstí v kostele sv. Prokopa míval s přemnohými pozemky a nadacemi, vykazuje *bývalé arcijáhenství* a *dekanát* či dle našeho významu střídnictví reálné i slovné. A z rukou řehole Benedikt. přejali duchovní správu v městě členové řádu *prémonstráckého*, ježto posud tutéž vedou a nyní latinské lyceum učenci svými zaopatřují. A jelikož za onoho věku Čechy v oboru církevním pod *Mohuč* náležely, snadno se domyslíti, že i v Čechách a to v každém dekanátu *prvního dne měsíce* odbývány bývaly *porady pastorální* jako v Německé říši, (Srovn. Welte K. Lexikon I. 407 a 408), majíce ten záměr, aby duchovní pastýřové sebe vespolek poučovali, vyměňující sobě učiněné zkušenosti, vědo-

mosti a časem vynořile myšlenky a potřeby. Zavedení to zajisté k duchovní správě a k vespolečnému zdokonalování členů veleprospěšné, velmi snazší bylo nežli když každý správce duchovní jednou v roce k svému biskupu, by oučty kladl zřízení svého, začasté předdalekou cestu váže sám osobně docházeti povinen byl, anto nebylo silničního spojení, dostavníků, železných dráh, ač více času, více duchovních, více prostředků pozemských k službám stávalo. Než ale postupem času zaniklo toto zařízení, až pak zase Josefinská krutá na církev doba, kteráž v rozdrobování všelikých duchovních sil a spolků jako voda a povodeň hubící utekla, rozšířilo se opět spolčování a sjednocování křesťanů a kněží (bratrstva, jednoty, besedy, porady) a rozvíjelo a rozvíjí nyní obor blahonosných a spasitelných návrhů, rozvrhů, rad, poučení, proseb, výstrah, kroků a skutků. Což svobodnějšímu občanskému řízení přičistí sluší, z něhož ovšem protivná víře a církvi strana dosud více prospěchu čerpala, (synové toho světa jsou opatrnější nežli synové světla,) protože nátlak zevnější na duchovní ústavy a osoby byl nepřirozenými, katol. majority nedůstojnými a záhubnými předpisy a prostředky světskými prováděn, podporován a schytrale navlečován. Což bystřejší nad syny světa zpytatelé jich cest, běhu a konce již dávno nahlízejíce, odolávají proudu se valícímu tak snadno v stavu nebyli, jsoouce však té naděje, že Bůh bdí a božská Prozřetelnost nedá satanášům a jich spomocníkům v jich slávě a moci pořad hráti na pány vítěze — bořitele všeho dobrého a krásného i spasného, co blahé doby minulé po sobě zůstavily a co dědictví otců zanechaly. Bych známých věcí neopětoval a nenudil milé čtenáře episodami, povím tedy o této poradě něco v krátkosti.

Po mši sv. v kostele u otců kapucínů, již vážený p. kvardian byl sloužil, a kteréž účastníci porady přítomni byli, uchýlili jsme se do prostranného refektáře tamž a vykonavše obřad při synodě předepsaný zasedli jsme k stolu, na němž krucifix, zvonek a písma se nacházely. Vele důst. p. střídnický správce vstana oslovil sbor krátce podotknuv úlohu toho dne. Byly předměty dva předloženy a z ordin. listu č. 31 známé:

I. Když *smí missa de requiem* obrána býti, a čeho vzhledem na počet a postup orací v ní šetřiti dlužno.

II. Úplný *vzor kázání* o volně zvoleném předmětu nábožensko-občanském.

Co do *první otázky*, kteráž živé účastenství a horlivost zbudila, a vyvolala, anto

od v. p. Jos. Stanky, veterána mezi kaplany, zpracována a přečtena byla, hlasové se dělili, ačkoli týž na základě rubrik z mešní knihy předmět svůj rozřešoval i hájil statně výroky její. Rozcházela se mínění hlavně v tom, že prvního dne měsíce smí onano mše sloužena býti, nehledíc na střidu mše samé, jak v rubrice stojí; smí-li kněz po svém přijímání při takové mši a jak věřícím podávat i po mši sv. takové pozhánání u díletí, a jak. Co in die obitus? a při fundáčních mších, když v určitý den úmrtí nadatele má mše sv. zaň se obětovati, a direktář nedovoluje toho atd. Ani vysvětlivky seminářské, od některých vytažené a čtené nepostačovaly, i usnešeno, že otázky ty ony předloženy mají býti vys. slavné konsistoři a ta aby jakousi celistvou soustavu theorie této dle dekretů papežských a konciliárních podati ráčila!

Druhý předmět nebyv přiřknut nikomu z kněžstva výslovně, nýbrž toliko některým na vůli dán, nedošel cíle svého, toliko některá ponětí běžných nyní slov, významů, kteráž v opačném, nepravém smyslu ku škodě čtenářů novin a věřících se berou, na světlo vynešena a opravena byla. Ponětí to o *svobodě, rovnosti, pokroku, nezakročování u cizím neštěstí, ač bez věcnatého obsahu, z příběhů a událostí z minulosti a přítomností vzatého*; tak jak je nalezáme často v nábožensko-polit. listech a v rozbozech mravouky křesťanské, ve školách, na kazatelně a v zpodobnění udělované. Nelze tajiti, že perikopy evangel. a vůbec celé písmo svaté, v časech psané, když politické poměry s náboženskými téměř stotožněny byly a ty v oněch i naopak se zrcadlovaly, samy v sobě zrostlé a jako duše s tělem spojeny jsouce, hojných k rozborům a aplikacím časovým látek i podnětů zvěstovatelů pravdy a božské spravedlnosti poskytují, avšak *všeliké styky v podrobnou mravouku křest. s událostmi buď v zákonodárství buď ve faktických činech neshodných uváděti zejména na místě posvátném požaduje veliké obezřetnosti ne-li opomenuti*. A co obecné *rozborů bez dokladu* prospějí? Jsou věru jen blýskavé šablony, jimiž se málo a nebo nic neporídí a věci škaredé, prv všem neznámé, se ku vědomí jich a nespokojenosti přivádějí. A ti, kdož mravoukou křest. opovrhují, nejsou obyčejně přítomni, a nejsouce přítomni, neslyší *opravy novopohanských zásad a náhledů*, ježto se shůry sypou a v listech oposičných rozsívají. Pročež uznáno za dobré k *dějinnám přihlížeti* a odtud jako někdy proroci činili, motivy vá-

žiti k uvědomění náboženskému a vlastneckému a ku konání povinnosti křest., dle nichž i sluší *Boha více poslouchati nežli lidi* — lehkomyšlných sobeckých a nestydím se říci ďábelských, jenž nechťi dobré, pravé — předmětně, samo v sobě i o sobě. Takového sluvutného *řečníka dějinného* máme chvála Bohu! zvláště na veled. p. kanovníku Vyšehradském J. Ehrenbergrovi. Vizme jeho řeči na den sv. Cyrilla a M. v *Karlíně*, pak zase na *Vyšehradě* o pouti, řídíce se dle vzorů podaných v Blahověstu. V době, když ani jeden pokrok v Israeli nepozdvihl hlasu svého, byl nejhorší stav země. To obraťme na sebe a národ svůj křesťanský. Pomahej Bůh!

J. D.

KRONIKA

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinal arcibiskup bude dnes o slavnosti *posvěcení chrámů* sloužiti o 11. h. v kostele Všeoh svatých na hradě slavnou pontifikální mši sv. — V kostele ctih. panen Karmelitek na Hradčanech slaví se dnes církevní památka *sv. Teresie* ráno v 10 h. slavnými službami Božími a odpoledne o 4 h. pozhánáním. — Zítřa bude se konati výroční pouť u *sv. Havla*. V 6 h. bude první mše sv., v 7 h. ranní, v 8 h. bude tam sloužiti tichou mši sv. J. Em. p. kardinal, o půl 10. h. bude školní mše sv., v 10 h. české kázání, v 11. slavná zpívaná mše sv.; odp. o půl 5. pozhánání.

— Pobžnost *40hodinná* bude se konati od 17 — 21. října u *sv. Štěpána*, od 22 — 26. u *sv. Jakuba*.

— Břimovaneů v střídniectví *Novo-Strašeckém*, kdež J. M. světící p. biskup dr. Prucha svátost břimování uděloval, bylo 4512 a sice v Strašecím ze Strašecího, Stochova, Lán a Tuchlovic 1745; v Kornouze z Kornouzu, Řeňčova, Srbce a Malkovic 941; v Pozdni 358; na Peruci z Peruce, Slavětína a Radonic 768 a v Týnci Panenském, z Týnce, z Vrbna a ze Smolnice 504.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci září 75 chudých, v Pražských nemocnicích zemřelých křesťanů; letos celkem již 931 osob.*)

Z Vídně. Vídnenský liberalní list „Neue W. Tagblatt“ přinesl dne 30. srpna hroznou zprávu, že *prý* do Prahy jest povoláno 155 jesuitů, kteříž *prý* si na půl roku byty pronajali a už *prý* se pilně českému jazyku přiučují. „Tagblatt“ se domnívá, že *prý* Čechie už hrabětem z Clam-Martiničů a p.

*) V č. 27. čti 846 osob místo 468.

Riegreem dosti jest zatemněna a že by je-
suité raději se měli učit německy, aby
Němce obrátili na víru. Nemusíme ani do-
kládati, že zpráva „Tagblattu“ se vylíhla
pouze v nerozumné hlavě některého ze ži-
dovských spolupracovníků téhož listu.

Z Bavorska. Hluk způsobený schůzí
či sjezdem tak zvaných „starokatolíků“ v
Mnichově tichne a ztrácí se k nemalé žalo-
sti těch, jenž očekávali velikou roztržku v
církvi aneb náramné sesílení protestantismu.
Nestalo se ni jedno ni druhé. Či to možná,
táže se protest. list „Erkf. Ztg.“, aby Döl-
linger, muž 72letý, nevěrným se stal zása-
dám, jež po celý život svůj statně hájil?
On, jenž napsal spis „Kirche und Kirchen“,
nestane se reformátorem; on, jenž psal o
vývinu lutherské roztržky a Luthera samé-
ho vylíčil, nebude nikdy protestantem. Döl-
linger v odporu svém proti neomylnosti chtěl
býti jakýmsi „liberálním kvasem“ v církvi,
avšak odstěpení od církve nezamýšlel, což
přečasto netoliko vyslovil, alebrž i tím do-
kázal, že jak mile nad ním exkomunikace
vyřknuta byla, hned kněžské úkony své za-
stavil, čímž biskupský soud a výrok za pla-
tný uznal. Vedle Döllingera vynikal na sjezdu
Michelis, jenž jedním dechem na výsost vy-
násil své kněžství a papeže i biskupy z blu-
du a kacířství viní zapomínaje, že od oněch
své kněžství má. K němu se řadí právník
Schulte, jenž pro nenarozený posud staroka-
tolicismus již o pomoc policie volá. Podo-
bnou měrou líčí dotčený list ostatní výteč-
níky onoho sjezdu, jemuž rozervanost vyty-
ká a k té závěrce přichází, že pomine be-
ze stopy jako voda v písku. — Zdá se, že
hlavní účel toho kongressu byl politický, z
Berlína podporovaný. Na půdě církevní a
pod rouškou náboženskou měla v Bavorsku
katolická strana býti poražena a na její mí-
sto liberální pruská pod dozorem policie u-
vedena. — Ve Vídni, kdež občas na jevo
vystupuje nápadná náklonnost k Prusku, tvo-
ří se též strana staro- (či deutsch?) kato-
líků. Nás Čechoslovánů se hnutí ono posud
nedotklo.

— Ve vojenské nemocnici v *Augsbur-
ku* ležel od několika měsíců francouzský Tu-
rek (Turkos) mohamedán, jmenem Addel
Kader Ben Rocimann. Před několika týdny
byl tam mezi nemocné vojíny francouzské
rozdávány svěcené růžence a též muhame-
danskému Turkovi byl k jeho žádosti do-
ručen růženec. I on ovinul jej po příkladu
jiných vojáků francouzských okolo krku. Za-
tím se nemoc jeho den po dni horšila. Tu
stalo se, že na tétěž síni jeden katolický

voják francouzský zaopatřen byl sv. svátostí.
mi. Bedlivě pozoroval Turek sv. úkon a po-
divný obrat nastal v srdci jeho. Po několi-
ka dnech hlásil se též k sv. zpovědi. Slyše,
že co mohamedán nemůže připuštěn býti k
sv. zpovědi, ovšem ale k sv. křtu, kdyby si
ho přál, zvolal hlasitě jazykem francouz-
ským: Žádám tedy pokřtěnu býti! Po krát-
kém vyučování přijal víc a víc slábnoucí Tu-
rek křest sv. dne 18. června t. r., i dáno
mu jméno Josef Maria. Pět minut později
skonala smrtí blahoslavených.

— *Z Mnichova.* Jistý univers. profesor
Seitz učinil důležitý nález a honem jej také
sdělil lékařské jednotě; on prý nabyl pře-
svědčení, že velký počet obyvatelstva Mni-
chovského záhy umírá jedině následkem
„nechvalného obyčeje, že každodenně z rána
chodívali na mši sv. do kostela;“ a tudíž
p. Seitz zapotřebí uznává, aby se už ve škó-
lách mládeži vštepovalo náležité poučení,
by takový škodný obyčej odložila. My sami
jsme už několikrát byli v Mnichově a po
celé týdny jsme se tam pozdrželi; ale podle
toho, co jsme tam viděli a slyšeli, se nám
zdá, že by p. profesor Seitz měl příčinu
brzké smrti mnohých Mnichovanů hledati
spíše v pivovarech než v kostelích; neboť
o 7. a 8. hodině z rána jsme všedního dne
tamější pivovary a hospody pokaždé mno-
hem více než chrámy viděli obyvatelstvem
Mnichovským přeplněné.

Z Říma. Dne 9. září měli u sv. Otce
slyšení tři kněží, mezi nimi dr. Karel Jae-
nig z Prahy. Tento mu odevzdal církevní
roucha, kteráž od katolických paní z Ně-
mecka byla zaslána sv. Otcí k tomu účelu,
aby jimi chudé chrámy podělil. Ostatní
dva kněží odevzdali sv. Otcí 56000 lír ha-
líře sv.-Petrského z diecése Monastýrské a
2 kalichy, mezi nimi jeden z ryzího zlata.
Kněz advokát v. Montel pak přednesl sv.
Otcí prosbu, aby splnil slib, jež byl dal ně-
mecké deputaci, kteráž mu k jubileu pa-
pežskému přání katolíkův přednesla, při
kterézto příležitosti papež připověděl, že
se dá znova fotografovati, aby členové de-
putace mohli fotografii tu obdržeti i s pro-
mluvou italskou (spolu s překladem něme-
ckým), kterou tenkrát Pius IX. k nim či-
nil. Od 6 rokův nebyl papež fotografován;
i nezdařilo se ani vznešeným prelátům, ano
ani kardinálům přiměti papeže k tomu, aby
se znovu fotografovati dal. Nyní teprv ku
prosbám deputace oněch 3 kněží svolil a
tudíž co nejdříve vyjde podobizna, kteráž
Pia IX., jak nyní jest, věrně vypodobňuje
a zajisté přemnohým bude vítána.

Z Francie. Francouzští zajatci zaslali katolickému duchovenstvu v Německu, jehož péči v zajetí svém odevzdání byli, následující díků vzdání: Pastýř dobrý dává život za ovce své. Tato pravda skví se nyní před zraky našimi v celém svém lesku. Neštěstím byvše vyvedeni z vlasti, měli jsme se za úplně opuštěné. Když jsme veškeré hrůzy hladu přestáli, nekynulo nám než společné vyhnanství, a toho se nám skutečně dostalo. Než Pán zástupů, jenž povždy k nám býval dobrotiv, smiloval se nad zajatými svými dětmi. Posvátní sluhové naší sv. církve, věrní náměstkové onoho Boha, který nás třepe, poněvadž nás miluje, osvědčili nám skvělým způsobem otcovskou lásku a náklonnost svoji: Slechtný biskup Ženevský dodával nám dobrotitě dary, které nám církev francouzská věnovala; katolické duchovenstvo Německa se za nás obětovalo; nedbalo namáhání a svízeli od prvního okamžení, kdež nám pomáhati mohlo. Ani zima ani ostatní nepohody zimního času nemohly zdržeti je od vykonávání vznešeného povolání. Hrůzy nemoci, přístrachy smrti — nic nebylo sto, zdržeti je, aby nechválali k smrtelnému lůžku. Všem světu jest známo, že když vše pozemské nás opouští, církev katolická nad námi bdí, co něžná matka nad milými dětmi svými. Proto buďtež díky vzdány máteri naší, sv. církvi, zvláště nejdůst. biskupu Ženevskému a všem kněžím katolické církve Německa, jejichžto obětavost pro nás jsme dosti příležitosti měli poznati.

V Lipsku, dne 7. května 1871. (Následují podpisy).

Z Ameriky. V New-Yorku přihodila se v srpnu t. r. v katolickém chrámu sv. Vincencia, Lexington Avenue, 66. ulice, následující hrozná událost právě mezi služebníky Božími. Jistý Irčan, jmenem John Gibney vstoupil do chrámu s kloboukem na hlavě a ruce máje na prsou sepnaté. Kostelník vyzval jej, aby smeknul. Tu však vytáhl Irčan z kapsy dlouhý nůž a vrazil jej jednomu z katolíkův zde přítomných, jehož jméno Michal Cully, s takovým násilím do čela, že se nůž přelomil a jedna část v ránu uvízla. Hrozný výkřik zděšení ozýval se po celém chrámě. Mnozí mužové vyvstali z lavic, chtěje Irčana pryč odvésti; některé paní omdlely. Irčan však rozepnul kabát vytáhl sekeru s topůrkem na 3 střevice dlouhým a počav jí okolo sebe máchati, hrozil každému knězi i neknězi smrtí, pakli by se kdo odvážil k němu přistoupiti. Kněz ustál ve mši sv.,

varhany umlkly. Mezi tím mnozí vyběhli z chrámu, volajíce: „Vražda, vražda!“ Uslyšev to důstojník policejní Hitchman vešel se dvěma policisty do chrámu a zmocnil se zruřivce, i podařilo se mu jen s velkým namáháním dovésti ho na úřad; neboť mnozí lidé běžíce vedle zlosyna, volali: „Pověste jej! zabte jej!“ leč policisté svými revolvéry chránili zatknutého, až jej soudci předvedli. Tu se ukázalo, že Gibney, stáří máje 35 let a teprv rok se v New-Yorku zdržuje, trpí na tak zvané delirium tremens (šílenost následkem opilství). On ustavičně křičel, že chce zabít Krista a na vždy zničit kříž, kterýž velmi tíží ramena chudých lidí. Zrozkazu soudního byl dán do blázince.

Literární oznamovatel.

— „*Časopis katol. duchovenstva.*“ Redaktor: Klement Borový, dr. theol., c. k. řádný profesor círk. práva a fund. theologie na universitě Pražské (bytem v ostrovní ulici č. 1386 —II.) Svazek 6. obsahuje učené pojednání dr. Laurina: Co se míní v církevním právu slovem: „domicilium“, a výklad kněze Ant. Mužika: Zázraky N. Z. a učení katolické (dle kard. Mik. Wiesemana). V Kronice vysvětlen případ legitimace nalezenců; v Liter. Oznamovateli posouzeno 13 spisů. Na posledních dvou str. ohlášeno ve prospěch vzáj. pojišť. banky „Slávie“, že z čistého užitku z pojišťování proti škodám z požáru věnovala 407 zl. 89 kr. na dostavení hl. chrámu sv. Víta. — Sešit 7. bude se vydávati 16. listopadu.

— „*Sbírka modliteb a duchovních písní* pro kostelní i domácí pobožnost.“ Sestavili P. Jan Švéda, farář Husinecký a Frant. Zachar, kaplan Dubenský v biskupství Budějovickém. S přívolením nejdůst. bisk. Ordinariátu v Č. Budějovicích. Tiskem B. Stýbla v Praze. Str. 406. U nakladatele dp. Jana Švédy, děkana v Prachaticích, stojí neváz. výtisk 40 kr. a na 10 dáva 1 zdarma. Obsahuje přes 400 písní, potřebné modlitby, litanie, kříž. cestu a nesporní žalmy s hymnami, vyhoví tedy všestranně.

— „*Moravan.*“ Kalendář na rok přestupný 1872. Ročník XXI. Nákladem Dědictví ss. Cyrilla a Methodia. Pořadatel: Jan Křest. Vojtěch, prof. theologie v Brně. V komisi u Ant. Nitsche v Brně, Bedř. Grosse v Olomouci a Fr. Řivnáče v Praze. Str. 160. Obsahuje mimo část kalendářní povídku Fr. Pravdy: Trnka pláteník; pojednání o lesním hospodářství; popis cesty J. Vel. císaře k slavnému otevření průplavu Suezského od Mat. Procházky; kterak přišly jednotlivé království a země monarchie naší v držení jasného rodu Habsbur-

ského; něco ze zahradnictví a hospodářství, více však (str. 113—122) ze včelařství; přehled událostí politických r. 1870; skvělé vítězné pomníky církve katolické; básně a paběrky. Pečlivě sestavený tento kalendář má jednu ilustraci: České korunovační klenoty. Údům Dědictví sv. Cyrilla a Met. vydává se co podíl, jiným se prodává.

— „*Hradečan*.“ Týdenník naučný i zábavný. Vychází redakcí Jana Vávry od 1. října každou sobotu v Hradci Králové.

— „*Nový Pán Bůh*.“ Povídka pro lid ze života od Konráda z *Bolanden*, v češtinu uvedl Antonín Víšek. S povolením vydavatelovým. Nákladem kněhkupectví B. Stýbla v Praze. Str. 56.

— „*Příklady ctnosti ze života Svatých*“ co látka vyučovací ku psaní nápopovědnému ve školách národních. Sebral Liborín Tolmann, vzorný učitel v Novém Strašci. Nákladem kněhkupectví B. Stýbla v Praze. Str. 88.

— „*Besedy pro mládež*“, vydávané nákladem kněhkupectví Mikuláše a Knappa v Karlíně obsahují v sešitu XXXI. povídky: „*Šotek*“ (s obrázkem); „*Divadelní herečka*“ a „*Židovka a syn její*.“ Povídky pro mládež vlastenskou volně vzdělal Josef Věnc. Vlasák. Str. 94. — V seš. XXXII. „*Kanárek*“, „*Pět desítek*“ a „*Koník*“, (s obrázkem). Povídky pro vlastenskou mládež volně vzdělal Josef Věnc. Vlasák. Str. 86. Tiskem Mikuláše a Knappa v Karlíně 1872.

— „*Věnek ze 60 dvou- a tříhlasových písní pro mládež dospělejší*.“ Sestavil F. V. Janoušek, nár. učitel v Jičíně. V Praze 1872. Nákladem vlastním. V komisi kněhkupectví Th. Mourka, Tiskem H. Fuchse. Str. 134. — Učit. jednota „*Budeč*“ v Praze uznala dílo toto za zdařilé a pro mládež vhodné.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

p. Jos. Kubišta, jubil. kněz, děkan na odp. v Slaném, 4. října (nar. v Libomyšli 3. ún. 1793, vysv. 25. břez. 1820).

Vyznamenán jest:

p. Frant. Brádek, farář v Radnicích, jmenován k. arcib. notářem.

Ve správě duchovní ustanoveni jsou:

p. Karel Bergauer, far. z Močidle do Libína;
p. Fr. Kubín, býv. vikar. na Vyšehradě, za administr. do Klinghartu;

p. Jos. Pracner, admin. z Libína do Močidle;

p. Vilém Matschák, koop. z Klinghartu do Palice;

p. Vác. Füssl, k. z Brodu proz. do Kladruh;

p. Jos. Springer, k. z Kladruh proz. do Ko-
stelce;

p. Jan Kutíš, kapl. z Hudlic do Mutějovic;

p. Jos. Maleček, koop. v Liebensteinnu, za ka-
tech. na hl. dívčí škole u Anglic. panen v
Praze;

p. Theod. Kelbl, neom., za koop. do Křečovic;

p. Jan Urbánek, n., za 2. kapl. do Kouřimi;

P. Sigm. Starý, ř. přem. na Strahově, za kapl.
do Šarky-Nebošic.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnul:

p. Ant. Suchánek, farář v Kačerově, 10. října
(nar. v Sopotnici 20. září 1805, vysv. 24.
června 1832).

Vyznamenáni jsou:

p. Jos. Acksteiner, far. v Pilnikově,

p. Leop. Mazdč, farář v Křižlicích, a

p. Adolf Breuer, far. v Hermanseifen, obdr-
želi collare canon.

Ve správě duchovní ustanoveni jsou:

p. Ign. Javůrek, farář u sv. Kříže, za děka-
na v Ném. Brodě;

p. Jos. Neumann, exp. za faráře v Jestbořicích;

p. Vinc. Vacek, adm. za far. v Heřmanicích.

Uprázdňená místa:

U sv. Kříže, fara patron. města Ném.
Brodu, do 21. listop.

Kačerov, fara patr. hrab. Kolovrata, do
22. listop.

V biskupství Budějovickém.

Vyznamenáni a ustanoveni jsou:

p. Mart. Říha, dr. theol., prefekt v stud. se-
minári a katecheta na c. k. pedagogium, za
supl. profesora mravovědy na bisk. theol.
ústavu v Budějovicích;

p. Ant. Svoboda, kapl. v Budějovicích, za
prefekta v stud. seminári a katech. na c.
k. pedagogium v Budějovicích;

p. Ant. Picconi, kněz diec. Budějovické, jme-
nován ředitelem a učitelem na úst. hlu-
choněmých v Budějovicích;

p. Mat. Veselý, zám. kapl. na Zelené hoře,
za děkana v Nepomuku;

p. Fr. Žlábek, koop. v Hluboké, za faráře v
Husinci;

p. Fr. Keš, kooper. z Božejova do Borovan;

p. Mart. Šrámek, neom., za kapl. v Budějovi-
cích;

p. Frant. Vodička, neom., za koop. v Bo-
žejově;

P. Vilibald Ladenbauer, ř. cisterc. ve Vyš.
Brodě, za koop. v Dolním Dvořišti.

Milodar. Pro sv. Otce s heslem: „Přijmi
sv. Otče, což láska synovská v chudobě své
Tobě poskytnouti máže“ 4 zl.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
kníž. arcib. seminární
čís. 190—1.

Expedice:
katol. kněhupectví

B. Stýbla
na sv. Václavském
náměstí, čís. 786-II.

Nedošla čísla
reklamujte nejdříve v
měsíc.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců

na rok : 2 zl. 50 kr.
na půl : 1 zl. 30 kr.

Po poště:
jenom v expedici
Celoroč. 3 zl. — kr.
půlroč. 1 zl. 55 kr.

Předplacení čtvrt-
letní se nepřijímá.

Jednotlivá čísla
se neprodá vaj

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV. 24.)

Úvahy na neděle a svátky celého roku.

LXI. Na den Všech svatých a světic Božích.

Dnes ukazuje nám Církev sv. nesčíslné zástupy svatých ze všech národů v slávě nebeské a pohledem tímto nás vzbuzuje, abychom těmi cestami kráčeli, na nichžto svatí věčné slávy dosáhli. — Jsou pak dvě cesty, po kterých se svatí do nebe dostali.

a) *První jest cesta nevinnosti a čistoty.* Sám Kristus dí: „Blahoslaveni jsou čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou“ (Mat. 5, 8.) A v *Zjevení* sv. Jana čteme že „nevejde do nebe nic poskvrněného.“ (21, 27.) Jen když v čistotě bez hříchu životem kráčíme, jsme hodnými nebe. A nedosti, bychom se varovali hříšných skutků, nýbrž i zlých myšlení a žádostí musíme oštrihati srdce své, ježto zpytuje Bůh vševedoucí. (II. Par. 28, 9.) Tak roucho nevinnosti, ježto jsme obdrželi na křtu sv., máme zachovávat před soudnou stolicí Boží, abychom nebyli vyvrženi do temností (Mat. 22, 13.) — Na této cestě nevinnosti krácel nesčíslný počet svatých a světic Božích, o nichž sv. Jan v *Zjevení* píše, „že stojí před trůnem Beránka oblečení v roucho bílé palmy v rukou majíce.“ (7, 10.) Chcete-li N. dle příkladu svatých do nebe se dostat, musíte stále kráčet po této cestě nevinnosti a čistoty a nejenom chránit se skutků hříšných, nýbrž i zlých myšlenek a žádostí; musíte přičiniti se, abyste jedenkrát předstoupili v rouše nevinnosti před soudnou stolicí Boží. „Umejte se, čistí buďte, odejmete zlost myšlení svých od očí mých, přestaňte převráceně činiti.“ (Isai. 1, 16.) Očistujmež se od všeliké poskvrny těla i ducha dokonávajíce posvěcení své v báni Boží.“ (II. Kor. 7, 1.)

b) Než kdo jest před Bohem čist? Všickni jsme hříšníci; neboť i spravedlivý sedmkrát za den padne. — Však i když jsme zhřešili, nejsme opuštěni, zavrženi. Bůh nás pro zásluhy svého Syna opět na milost přijímá a ztracené nebe nám vrací, když činíme upřímné pokání.

A pokání jest druhá cesta, ježto k nebesům vede. Kdo zhřešil, hříchem nevinnost ztratil, pro toho není jiného prostředku k spasení, nežli pokání. Kdo klesl, může opět povstati, nečistý může se očistiti; kdo hříchem ztratil milost, může ji opět nabýti; hříšník může se ospravedlniti pokáním. „Bůh nechce smrt hříšníka, ale by se obrátil a živ byl.“ (Ezech. 21, 23.) „Blahoslaveni lka-jící, dí Kristus, neboť oni budou potěšeni“ (Mat. 5, 5.) t. j. blahoslaveni, kteří želi, oplakávají hříchy svých, neboť slzy jejich budou stříny jedenkrát v nebesích. — Tak mnozí svatí pokáním hříchy smyli a do nebe se dostali. Však oni upřímně, opravdově se káli, často nepatrných provinění skroušeně litovali, svlekli starého člověka, oblekli nového a zcela se obrátili; pro Boha opustili svět, statky a rozkoše jeho; tělo i žádosti své přemáhali, trápení a protivenství trpělivě snášeli, a tak nebe si dobyli. Kř., často uvažujte přísný život kajicníků a snažte se, byste podle příkladů jejich všech hříchů se sprostili a upřímným pokáním získali a zachovali milost Boží, a nebe sobě dobyli. — Ovšem že cesta pokání je obtížnější než cesta nevinnosti, však nedejte se odstrašiti. „Mohli ti a oni, proč ty ne Augustine?“ Jen se ochotně chopte prostředků k nebi pomahajících. Nebe stojí za to, abyste bojovali, a zvítězíte. — Kdykoli jste zhřešili, neváhejte povstati a jako svatí kajicníci obraťte se na cestu pokání, ježto bezpečně vede k nebesům.

Na slavnost Všech Svátých.

Ten podzim jest ach krutý čas,
on mnohou radost stíná,
to kvítko zžírá chladný mráz,
ač před ním ruce spíná.

To listí v dáli unáší,
ač o lásku jej prosí,
a nedbá prosbu na naši,
jež slzou za ně prosí.

To na pamět mně uvádí,
jak tyranové zrádní
křesťany šťvali v ohradí,
a zůstávali chladní.

Čas mučňům ten jest podoben,
kde cedili své žití,
i život jejich pohroben
co podzimní to kvítí.

A jako Bůh ho volává
na jaře k nové síle,
tak mučňům síly dodává
ku skřípci, ba i k pile.

To kvítí v podzim pohřbeno,
zas v barvách bude zlatých,
a pohanstvem co mučeno —
to žije ve všech Svátých! —
Fr. Al. Lhotka.

Na slavnost dušiček.

Modlil jsem se, modlil
jednou u kapličky,
zpomínal modlitbou
věrné na dušičky.

Holomrazá jeseň
kolem spánků vlála,
já jsem se rozželel,
ona se mnou lkála.

Listí akátové
na tvář spělo moji,
usnulo jak děcko,
noci jež se bojí.

Plynul vůkol, plynul
chladný již větříček,
jasným zrakem líbal
kapličku měsíček.

Není ach již více
y poli té kapličky,

kde jsem zpomínal si
věrné na dušičky.

Srdce mé však rádo
v dáli tam se nese,
v bolné upomínce
chvěje se a třese.

Modlívám se, modlím,
ač není kapličky,
jako tenkrát v dětství
za věrné dušičky. —
Fr. Al. Lhotka.

Očistec.

Kriticko-historický rozbor.

Od Jos. Dudycha, faráře v Pertholticích.

1.

Dobrotivost Boží jest jedna z oněch vlastností, které hříšnému člověku v pohromách a trápeních tohoto života veliké umírnění, a posléze i vnitřní mír propůjčují. Bláživé pohnutí pocitů v sobě člověk a ulehčí břemenům ducha velmi, an v té neb oné případnosti nábožně volá: Bůh jest dobrotivý! — Neplaší-li takovéto nábožné vzdechnutí všelikou hrůzu? — Nenaplňuje-li mysl útěchou a srdce rozkoší? — Poznání a chtění všelikého dobra procitne, horlivě a pilně se vzdělává, odhodlanost k ctnosti se dostaví, vykořenění hříchu se skutečně — a takovémuto majiteli rozkošného vnitřního poklidu jest napotom milodarů Božích nábožně uvažovati, k vděčnosti se vybízeti, a hříchy v ošklivosti míti. Rozjímání dobrotivosti Boží nese tedy ducha lidského vzhůru, oživuje jeho důvěru, dovoluje, že „chlubíme se nadějí slávy synů božích“ (Řím. 5, 2.) a dodává síly tělesné lidské křehkosti, aby vždy střídmě sobě počínajíc při žádné příležitosti vědomí dobrotivosti Boží nepotratila.

Kdo se osmělí blížiti se k svatosti Boží? — Ten Svátý Svátých, jenž převyšuje všechny i nebeské vznešenosti, nedovolí umístiti kolem trůnu svého co nesvatého, co nečistého, čímž by mohl býti znectěn a poskvrněn; ale jen to nezamítne a k sobě připustí, co jest neuhonného, neposkvrněného, a jemu blíže svatého. — Ta moc, jíž rozeznáváme dobré od zlého, a dle toho svůj život zříditi máme, dána jest nám od Tvůrce samého, a užíváme-li jí tak, abychom den ode dne stali se dokonalejšími, v ctnostech pokročilejšími a jemu milejšími: tu

patří on na nás se zalíbením jako na Enosa, jenž „počal vzývati jmeno Hospodinovo“ (1. Mojž. 4, 26.),*) a na Henocha, který „chodil s Bohem.“ (1. Mojž. 5, 22.) — A obradostnil li Hospodin tyto své miláčky za to blížení se k jeho svatosti blaženým věčným sídlem, co zaslouženou odměnou: zajisté že i za vykonané v tomto ohledu služby naše a za vynaloženou horlivost a pilnost naši v zachovávaní jeho zákona, i nám zasloužené hojné odměny laskavě udělí.

Veliká mutnost světa, větší ještě v něm zlopášnost, a největší tu i tam vyskytující se ukrutnost, nepřestávaly by se zde stále násilně roztahovati, kdyby nebylo spravedlnosti Boží. — Pomyšlení na tuto spravedlnost jest ten největší podnět k uvarování hříchu, a k zamilování ctnosti. Nic neuložil Pán člověku, co by přirozené síly jeho převyšovalo, a v ničem neodepřel své pomoci, když by o ni bylo upřímně žádáno. Pakli ale člověk dle jeho vůle nepřičiní se, on v jistém toliko jemu známém čase spravedlnost svou okáže, aby hrdost skrotil a nevšímavost k lepšímu obrátil. — Spravedlnost Boží jest podpora světa, nebo bez ní, ach! jak mnohý vykládal by sobě bludně šťastný život bezbožníka! — Ona jest útěcha v snášení zaslouženého trestu, nebo učiníš-li jí zadost, dobrotivost Boží k tobě se obrátí. Ona jest zbraň nebes, která poráží hříšníka, srdce jeho rozrývá, od hříchu odtrhuje a pokojem naplňuje; ona jest blahý lék pro zdraví duše, a hrůza a strach pro nemoc její; ona jest poslem milosrdenství, jestli ještě poslední jiskra zbožné víry v srdci hříšníka neumřela. — Této spravedlnosti Boží podpadli dva nečistí starcové, viníce ctnou Susannu z nepočetnosti (Dan. 13, 38.); kněz Heli se svými syny pro nepravosti (1. Král. 2, 31—34.), a král David pro svůj hřích. (2. Král. 12, 11—13.) Proto také čin co čin, paměť spravedlnosti Boží na světě nevyhyne, alebrž čas od času a věk od věku se zobrazovati a osvědčovati bude, až konečně jak převrhlým tak i ctnostným lidem v onom životě v jasném světle na nebeském sedadle se okáže.

Milosrdenství jest pro hříšné pokolení lidské ozdoba a perla vlastností Božích. Ono jest jako silně porostlá u nohouležící rovná květnice, z které při každé příležitosti a každého času lze utrhnouti kvítko sfilic víru, povzbuzující naději a rozhňující útlou lásku k Bohu. Na tomto nesmírném prostranství milosrdenství Božího ne-

nachází se ničeho, co by se muselo s cesty odpraviti, zde jest jen zapotřebí s opravdovou vůlí a směle tak dlouho kráčet, až se toho milosrdenství dojde. — U milosrdenství Božího není nikdy žádného nedostatku, tím méně schodku, jenž by se musel při požádání teprv doplňovati, ale raději vždy hojného nadbytku, z kteréhož se prosícím stále, a laskavě, a štědrě uděluje. A poněvadž laskavost vábí a štědrost přístup usnadňuje, což divu! že nescíslný počet tesklivých duší do této květnice přichází, aby po vkročení nejprve rozhledem po tom prostranství svého ducha usmířil, pak usmířen přistoupil, a s hlubokou litostí prositi se odvážil. Že však s litostí spojená prosba pro svou sílu nebývá zde nikdy oslyšena, alebrž co skutečná zásluha dobře ceněna a přijata: to dojista přináležej nazvati výhradně dobrou známkou milosrdenství, an strápenému již tímto laskavým přijetím vnitřní bol zmírňuje, a k vytrvalosti v pokorné prosbě jej vybízí. Všecko toto plyne tak jasně z Písma svatého, že každá rozumem obdařená duše okřeje, a jsouc snad ještě nenapravená, lehko se povzbudí, by k milosrdenství Božímu utíkala se. — Žena chananejská, sotva že překročila končiny své vlasti a vstoupila do země, v které se nacházela květnice milosrdenství Ježíšova: hle, již se cítila býti oprávněnou předstoupiti, a za uzdravení své dcery s velikou vytrvalostí prositi! — Jelikož však zde bylo okolností, jež více k oslyšení než k vyslyšení napomáhaly:*) okázal se Ježíš neodvislý ode všech těch okolností, a dav nejvolnějšího průchodu milosrdenství, pochválil ještě ženu tu. (Mat. 15, 22—28.) — V lotru Ježíšovi po pravici ukřižovaném doutnala od žádného ani v stínu netušená touha po usmíření svého ducha. Šťastnou shodou okolností dostal se tento zlosyn do květnice milosrdenství Ježíšova, a hle — již prosí s hlubokou litostí v srdci! A jest snad jeho prosba marná? — Nikoliv; ano-brž na upřímnou prosbu vlilo se hned milosrdenství Ježíšovo do srdce jeho, z kajícího zlosyna stal se pojednou svatý vyznavač Kristův, a ještě téhož dne slavný průvodce jeho do nebe. (Luk. 23, 40—43.) —

Leží tedy před námi rozprostřených čtvero vlastností Božích, a žádný zajisté nepovstane s tak matnou myslí, aby se osmělil neskromně ještě něco více od nich žádati. Dobrotivost a milosrdenství podělují útěchou; svatost pak a spravedlnost kladou za povinnost: aby člověk zůslechtil svou

*) Kdo chce o tom více přemýšleti, čti Sv. Augustina: O Městě Božím 16, 18.

*) Čti homilii sv. Jana Zlatoústého de Chanaanæa,

mravní povahu, v otevřeném srdci aby přestoval svatou bázeň, a v nábožnosti své myslí aby nechal růsti Boží bázeň. Jen touto a žádnou jinou cestou lze člověku dospěti svého cíle na věčnosti, totiž: býti věčně spasenu v nebi.

2.

Kdo, přemýšleje o krátkosti života, obírá se jak se spasením tak i se zahynutím duše: ten zajisté vůči svých vad a přechodů nenapraveným neostane, ale všelike umění své přičiní, aby vkročil na cestu k spasení bezpečně vedoucí; ba, on nepřestane toliko na tom, aby tam vkročil sám, ale povzbudí, aby to učinili i jiní. Avšak, ta bezpečně k spasení vedoucí cesta není nic příjemného, alebrž dle učení sv. Pavla (2. Tim. 2, 3.—5.) samá práce, ustavičné namáhavé lopotování, ano i hrdinské boje, jichž všech musí člověk podstoupiti, dle vůle Boží v nich setrvati, a nad nimi zvítěziti, chce-li býti korunován aneb spasen.

I leží tedy bez odporu na jevu, že do nebe bez zásluh vejíti nelze, a že jen ten se tam dostane, jehož zásluhy nejen všechny ostatní jeho nedokonalosti úplně vyhlazují a jej z nich očišťují, noprž ještě třeba i co nadbytek spravedlnosti Boží se předkládají. Tyto pak zásluhy jsou víra a dobří skutkové.

Není jich ovšem mnoho; avšak, že daly dle Isaiáše 58, 4. podnět „k svárům a svádám,“ a k zprznění pravého učení katolického, nelze jich minouti.

O víře tedy praví opravdově Kristus, Syn Boží: „Ne každý, kdož říká: Pane, Pane, vejde do království nebeského; ale kdo činí vůli otce mého“ Mat. 7, 21.; a svatý apoštol Jakob 2, 21. zastává též tak dobré skutky říká: „Víra bez skutků jest mrtvá.“ —

I jsou tedy víra a dobří skutkové skutečně dvě polovice *lidské svatosti*, která jest nejčelnějši podmínka vejítí do nebe.

Kde však obě tyto polovice dohromady sloučené a takřka v jedno srostlé nejsou, kde se v Ježíše Krista věří, ale jeho slovům nevěří, jako u protestantů: tam zajisté při neodhodlanosti a nestatečnosti myslí těžko jest, dobrou radou k uznání potřeby dobrých skutkův napomáhati, poněvadž netoliko svoboda u víře všeliký takový pokus hned zprvu kazí, ale i Lutr sám, jenž víru co jediný postačitelý prostředek k dosažení lidské svatosti, a tím i samého nebe prohlásil. On praví*): „Odpuštění hříchů

působí víra beze všech skutků;“ a Melanctonovi psal takto hezky svobodně: „Hřeš valně; pak ale věř zase silněji, a vesel se v Kristu vítězi nad hříchem, smrtí a světem. Hřích nás od beránka, který snímá hříchy světa, nikdy neodloučí.“ —

U katolíků však jest víra se skutky spojená, a pravidlo tohoto spojení zní dle sv. Bernarda (serm. 2. de resur.) takto: *Jako se život těla poznává dle jeho hýbání: tak se zase poznává život víry dle dobrých skutků.* — Není tedy pranic těžko poznávati, kde jest pravá lidská svatost, jenž působuje přijetí do nebe. Ona jest u katolíků v celosti, a u protestantů s polovice; u oněch právě a dobře, u těchto u náhleně a dotěrně; tam velmi opatrně sobě počínajíc, zde lehkovážně sobě zahrávajíc.

Kdo se tedy podvoluje nésti břemena z víry naň uvaleného toliko dle své libosti, a ne úplně z povšechného učení Ježíšova plynoucího, ten dobré a veselé myslí může býti jen v úplně nevědomosti obsahu téhož učení, aneb v okamžení trestatelné pozapomenutosti hlavních článkův jeho. Spravedlnosti Boží podpadá ale vždycky, a ne ujde jí.

3.

Že Bůh „sám činí divy“ (Žalm 71, 18.), žádnému není a nemůže býti nápadné, neboť vlastními očima přesvědčuje se o tom každoročně, kdyby ani Písmem sv. o tom poučen nebyl. Jeden takovýto div jest také jeho sídlo, nebe, v němž mimo něho jen nejčistší bytosti: andělé, archandělé, Serafinové, Cherubinové, a jiné a jiné mocnosti až do té doby přebývaly, kde Ježíš, vykoupiv svět, ty zástupy nebeského obyvatelstva dušemi po tisíce let v předpekli čistěnými a zcela očištěnými rozmnožil. Jak nevyslovitelně nejčistší musí tedy býti sídlo Boha čili nebe, vysvítá dojista patrně z toho, že bez zadostiučnění jeho spravedlnosti, ani ti jeho největší miláčkové nebyli tam vpuštěni, třeba již byli se své strany za sebe zadost učinili. — I jest tedy nebe sídlo té nejvyšší svatosti, a ten, jenž se tam má nyní i po zadostiučnění Ježíšově dostati, musí nevyhnutelně býti zproštěn i té nejmenší úhony, musí býti zcela neposkvřený, svatý; to zajisté i protestanté uznávají. Medle však, kdož jest ve své mravní povaze tak zúšlechtněn, tak svatý, aby hned po smrti tohoto sídla nesmírné svatosti mohl se státí účasten? — Větší zajisté díl smrtelníků jest při svém

*) Nachlesen nas M. L. Schriften.

vykročení z tohoto světa na věčnost, té oné nedokonalosti sobě vědom, a nemůže, jsa buď nemocí na loži upoután aneb jináče okolnostmi uvězněn, při vši dobré své vůli tu onu nedokonalost z duše své pojednou odstraniti a ji tak očistiti, by v té své mravní povaze co zcela čistá přisvědčení nebes s pochvalou dosáhla, a do toho nejčistšího sídla svého Boha pojednou přijata býti mohla.

Vzhledem tedy této okolnosti leží tuším na snadě, že v jakém stavu své mravní povahy smrtelník z života časného vykročí, v tom samém stavu do věčného vkročí; a že tedy ta lidská svatost, která se nachází u katolíků v celosti, a u protestantů s polovice, je-li tou onou nedokonalostí poskvrněna, nemůže hned do nebeského sídla nejvyšší svatosti vejíti, nobrž musí posečkati, dokavadž by nebyla prozpytována a pronešeným od soudce ortelem k přístupu do nebe za hodnou uznána. V tomto však posečkání a prozpytování duše jeví se *soukromý soud*, na němž zásluha i víra spravedlivě ceněny budou, *tak jak se obě na věčnost přinesou*. — Dále pak jest to ona tak zhusta v knihách se objevující: *souvislost časného života s věčným*; totiž: *mravní stav duše při vykročení z časného a vkročení do věčného života k dostavení se na soukromý soud*.

4.

Nyní se musí obrátiti zřetel k tomu, kdo k tomu soukromému soudu se dostaví, katolík čili protestant.

My křesťané křesťanští lidé, neumějíc vždy potlačiti a odstraniti všeliký hřích, ospravedlňujeme sebe samých mnohdykráte dobrotivostí a milosrdenstvím Božím, a rozjímajíc o dostavení se na věčnost k soukromému soudu, nikdy nejsme s to ubrániti strachu, zdali pro některé nám nepovědomé přechýlky sídla nejvyšší svatosti nebudeme zbaveni; a zdali zase jiní, světu na oko krásnější, a proto od něho počtější a váženější — a jiní u víře ustydljší a neuhlednější, o věčné sídlo u Boha v nebi nemusejí se strachovati? — Nemůže zde padati na váhu všestranná prozřetelnost Boží, ale lékařství náboženství, jež tuto starostlivost nábožné duše má zmírniti a odstraniti, a propukla-li již v opravdovou nemoc, k spokojenosti vyhojiti. I připadá tedy tato úloha u katolíků katolickému, a u protestantů protestantskému náboženství.

An tedy katolík z tohoto časného života do věčného přechází, a netoliko své lidské svatosti, víry totiž a dobrých skutků, ale i té oné nedokonalosti a hříšnosti jest sobě vědom: sílí a blaží jej naděje, že za branou věčnosti jest místo, v kterémž lze posečkati, a za ty které své nedokonalosti a hříšnosti pykati; a že jeho svaté náboženství nazývá to místo *očistec*.

O jaká to útěcha! Jaký to blaživý do srdce řinoucí poklid! — Jaké to spasitelné pro ztížené duše ustanovení! — Srdce ve své hlubině plesá radostí, že bojiště, ač bude smrtí odklizen, přece ještě pro čas očistění bude ušetřeno.

Takovéto však sílíci potěchy postrádají na věčnost z tohoto světa se ubírající protestanté, poněvadž jim jejich náboženství *očistec* co článek víry nepředkládá, a oni svedeni, a nechtíce aneb nemohouce drze odporovati, poslušně a kvapně berou za vděk s nebem a peklem, dobře jsouce při tom přesvědčení, že do nebe může vejíti jen *dokonalá svatost*, a do pekla jen *dokonalá bezbožnost*. A nenachází se i u nich mnohem větší počet těch, kteří patří právě do prostřed těchto dvou protistojností? — Či jsou protestanté všichni buď dokonane svatí, aneb dokonane bezbožní? — Ani jedno ani druhé nemá zde místa; dokonane svatí nejsou, jelikož nemají do sebe ani pravé lidské svatosti, víry totiž a dobrých skutků, nobrž jen polovici jí, a ještě ne dokonale; a dokonane bezbožní nejsou, poněvadž i co odpadlíci opravdovými a záslužnými ctnostmi se stkvějí, a do morové rány odpadlictví nejvíce toliko nezaviněným narozením zabředli. To, co se nyní protestantům právem může vytýkati, jest, že jen s nevšímavostí a liknavostí s pravou věrou Kristovou se potkávají, a jakoby jejím pravým světlem poděšení byli, bojí se svou nevěrou rekovně opravit, aby co zpurníci vymyšleného svého náboženství jmíni nebyli, a tímto svým krokem zlobě a pohrdavosti svých spoluvěrců dvěře do kořan neotevřeli. — Pomněte však, vy bez viny zbloudilí bratři protestantští, že jest to vaše povinnost: „pochopiti se všemi svatými, která jest šířkost, a dlouhost, a vysokost, a hlubokost“ (Efes. 3, 18) tajemství Božího o vykoupení lidského pokolení! — V tomto nevyzpytatelném tajemství *jest zahrnut také očistec*, ona drahá perla, v kteréž se zrcadlí nesmírná dobrotivost Boží, přejíc a udílíc spasení každému ráda! V tomto očistci zkouší a tříbí svatost Boží svatost lidskou, aby z ní pravou trest nejčistšího

obrazu Božího vyvodila, a ve vůkolí svého nebeského trůnu postavila! — Tento očistec, jemuž vy ve svém náboženství místa nepopříváte, tenť jest krotitel spravedlnosti Boží, před kterouž i vy trnouti a trásti se musíte, nebo „mně pomsta, a jáť odplatím,“ praví (Žid. 10, 30.) Pán! — Ten očistec, jehož sobě vy ani nevšímáte, tenť ještě nad to nade všecko jest i koruna milosrdenství Božího, mající ve svém ohnisku uzavřené nesčíslné paprsky nevyslovitelných milostí, které, jak mile na některou duši splynou, hned ji pozdvíbují a do nebeského sídla svatosti doprovázejí. Avšak bohužel! vy s námi katolíky nesouhlasící bratři, jste všeliké této srdce jímající rozkoše zbaveni, a my nemůžeme jináče leč srdečně toho želeť, že duchu člověka tak lahodící učení o *očistci* nepřijímáte, a své spasení toliko na milost neb nemilost milosrdenství Božímu kladete. Zdá se v pravdě, jakobyste považovali smrt pouze za nějaké zoufalé z tohoto světa na věčnost utečení, poněvadž samochtě vši útěchy v životě i v smrti se zbavujete, a i pro malé poklésky do kaluže pekelné odsuzujete.

5.

Učení o *očistci* jest prastaré, nebo již pohanští Řekové a Římané měli o něm ponětí na ten čas vsí úcty hodné. Řekové posílali ty duše, ježto ani dokonané svatě ani dokonané bezbožné nebyly, do Limbu, aby se tam kály; a ten byl místo před peklem, kde ani trápení ani radosti nebylo.

Úžas zajisté zmocní se člověka, když uvažuje, na jakou to slavnou myšlenku tento pohanský pranárod ve svém nesmírně a stále zvědavém přemýšlení uhodil! — V návalu tohoto podivení uchvátí původ této myšlenky a zaneše člověka až k doutnajícímu ještě prastarým pamětnostem, z nichž vysvítá, že ne-li souvěký, tedy jistě Šalomounovi a Eliášovi velmi blízký Homér, ve svých zpěvích ještě dnes úžasný a krásný vtip a cit jeví, a divu není, že národ jeho bezprostředně, a jiní národové prostředně čítáním jeho zpěvů, pravdu jeho náhledů, a mimo jiné i o nějakém místě před peklem sobě přivlastniti neopomíteli. Kdyby se tato myšlenka byla objevila u Řeků po návratu Židů z babylonského zajetí, roku 536 před Kristem, tedy v ten čas, kde území židovské více Peršanům a Řekům nežli jim samým náleželo, a v kterýžto čas Pythagoras, jeden z nejslovutnějších starých mudrcův živ byl, o němž se výslovně do-

kládá, že své moudrosti od Židů nabyt, a dle toho své učení nastrojil: tuť by se s velikou pravděpodobností mohlo za to míti, že se národ řecký od Židů této myšlenky domakal, poněvadž se Židům jak knihy Mojžíšovy tak i knihy proroků v jistých časích předčítaly a vykládaly, a Židé s Řeky rozličně se stýkali. Avšak ať jest tomu jak chce: povznést se k tak slavné a blaživé myšlence, a zobecniti ji, jest sláva veliká!

Čím mocněji vzrůstala osvěta u Řeků, tím prudčeji dorážela k Římanům. Za časů Herodotových, Sokratových a Platonových, byla republika římská již v prvním svém květu, a hrabivost její nepřestávala jen pouze na přivtělování území k říši, noprž vztahovala se i na vědu a umění. Rostoucí bohatství podporovalo oboje, a tento charakter věku 400—100 př. K. zdá se, že položil základ k vyvinutí se vědy a umění na ten vysoký stupeň dokonalosti, na kterémž jej u Římanů nacházíme 100 let před Kristem, kde kvetli Cicero, Virgilius, Horatius a j., kteří z úpadku říše řecké, a jako v utonutí její vědy uchracovali, a bystrostí svého rozumu vykládali a zdokonalovali vše, co dobrého, pravého a krásného bylo. Tomu skutečně nasvědčuje poznamenání Cicerovo, že v knize Platonově*) o nesmrtnosti duše míval vždy zalíbení, když ji četl; a Virgilius zase prý před smrtí žádal, aby jeho Aeneidu spálili, poněvadž — jak se o něm dokládá — někde nějakou myšlenku od Homéra sobě vypůjčil. Tento tedy Virgilius zmiňuje se o tom místě, kde duše za své hříchy pykají, takto:

„Ba když i byl je život po zhaslém světle opustil, od nebohých vše zlé a všickni dočista tělesní přece neodstoupí morové: než potřeba ještě by mnoho zatvrdlin divnými spůsoby změklo. A proto utrpení zkušuj; za své zloby dávné snášeti tresty musí, do prázdných jindy se rozpnou pověšené větrů, a jiným škodná se vymývá pod valným voda vírem, aneb se ve výhni vypálí. Každá svou duše útrpu má, až puštění odtud k Elisium velikému, v luhách bydlíme radostných; až dlouhý věku den po konečném lhtě uběhlé, srostlý s námi odejme neduh, a jenom smysl čistý, jednoduchý zanechá, a tu pouhou jiskru duševní.“

Aen. VI. 735—747.

I nachází se tedy myšlenka o *očistci* hned u prastarých národů, Řeků a Římanů, a to má tím více váhy proto, že pohané,

*) Sv. Augustín má za to, že svaté knihy Židův Platonovi neznámy nebyly. O Městě Božím 8, 11.

neznavše pravého Boha a jeho lásky k lidem, tuto myšlenku hned sobě osvojili, zamilovali, a co velmi blaživou horlivě ve svých knihách na jevo vynášeli. Ano, z vytknutého a rozloženého tohoto Virgiliova učení dalo se očekávat i zlepšení mravů, brzké usmíření se s bohy, a zvláště při tehdejších křiklavých rozdílnostech stavů, větší také obecenství lásky vespolek vůbec, a k vlastnímu životu onde zvláště. Pročež vzhledem na ten aneb onen základ tohoto pohanského učení, uveden budiž zde ještě tento Virgiliův Aen. IV. 412. verš:

„Kam ty pudíš hruď smrtelníků lásko nemírná?“
(Dokončení.)

Nové jitro.

Rosplašeny stíny tmavé,
prchla noc poražená:
červánek, jak růže jaré,
jeví líčka blažená.

Na výsostech dokmitává
poslední již luny zář;
z hloubí hor se pousmává
slunka stříbroleská tvář.

Hvězdám, bledým luny družkám,
zlatá záře zhasíná,
nového dne svit bělostný
na nebi plát počíná.

Ptactvo ze sna probuzeno
jaré písni zapěje,
Tvůrci, jenž mu žití dává,
leje zvukův krůpěje.

Zdá i srdce Tvé se nemá
k chválám Pána mocného,
jenžto v noci chráně, ze sna
vzbudil Tebe milého? J. Br.

Přepodivná kniha.

Podává Vác. Krupský v Řepích.

1. První, který tuto přepodivnou knihu poznal a tímto jménem nazval, byl královský pěvec starého zákona, jenž nadchnut obdivem a radostí zvolal: „Nebesa vypravují slávu Boží a dílo rukou jeho zvěstuje obloha. Den dni vypravuje slovo (to), a noc noci oznamuje (to) umění!“ (Žalm 18.) Tato kniha jest v pravdě všeobecný dějepis, který nám den co den lásku a dobrotivost Boží, jakož i nevědeckost a bloudění lidí vypravuje. — Kdo sepsal tuto knihu? Prst všemohoucnosti Boží, když dle slov Ruperta (lib. II. cap. 25. in Gen.) jednotlivá díla co

zvláštní písmeny tak vedle sebe kladl, že co původce svého Boha hlasně oznamují. — Kdy a kde jest tato kniha vydána? Tam a tenkrát, když Bůh na počátku nebe i zemi stvořil. — Kolikeré má vydání? Dvoji, první jest nynější čas; druhé přijde dle slov sv. apoštola Petra (II. 3, 13.) s novým nebem a novou zemí, v kterýchž spravedlnost přebývatí bude. — Komu jest tato kniha věnována? Slávě Boží a blahu lidí; neb podle sv. otce Augustína všechny věci stvořil Pán, a sice co zevnitřního jest pro tělo, samo pak tělo pro duši, duši pak pro sebe, aby se oddala Jemu samému a jej milovala. (Soliloq. c. 20.) — Jaký jest obsah této knihy? Vede nás ku poznání jediného pravého Boha, který nám poslal Syna svého, abychom vírou, nadějí a láskou Jemu sloužili a někdy v příbytek náš, jenž s nebe jest, oblečení byli. (II. Kor. 5, 2.) — A rejstřík? Rejstřík této ohromné knihy jest člověk, jenž vše v sobě zahrnuje, což v oné knize obšírně zaznamenáno jest. — Znáte již tuto knihu?

2. Kdo tuto knihu čísti chce, nepotřebuje ani vysoké školy navštěvovati, ani daleké cesty konati: všude se nalezá a jest všem lidem přístupná a otevřená, aniž by tím na své ceně utrpěla — jest obecná. — A všickni vidoucí, křesťané i pohané, malí i velcí, mohou čísti v této knize, mohou čísti v každé době, za jasného dne, jakož i za tmavé noci, a na každém místě, aniž by k tomu svítlny mudrce Kleantha potřeby bylo: tak jest jasná! — Tuto knihu sepsal sám Bůh a andělé Boží s obdivem a radostí do ní zírají, ale žádný mudrlec, ačkoliv tato kniha již tisíce let stará jest a tisícové mudrců ji v rukou měli, až posavad ani té nejmenší čárky neb tečky její nevyzkoumal, kdežto maličkým a nemoudrým všechna tajemství této knihy zjevena jsou (Mat. 11, 25., I. Kor. 1, 27.): tak jest podivná tato kniha!

3. Tato kniha byla zamilovanou knihou největších svatých jak v starém, tak v novém zákoně. Mojžíš čítával v ní, pase ovce Jethrovy, bez omrzelosti skrze 40 let, až se tímto čítáním hodným a schopným ku svému povolání stal. — Kde jinde než v této knize našel David své chvalozpěvy a žalmy, které z úst jeho plynuly, když chodíval za stádem otce svého na pahrbech Betlemských, a až posud srdce naše k chválení Boha tak jemně pobádají? — Ilora Karmelská, poušť Jordánská, tichá Sarefta a opuštěný Horeb byly proto milým obydlím proroka Eliáše, že mohl takto bez

prekážky čísti v této přepodivné knize. —

A život sv. arcioctů Joba, Abrahama a jeho synů, sv. proroků Ezechiela, Daniela, Amose a jiných dokazuje, k jaké svatosti je čítání v této knize přivedlo.

Tak bylo v zákoně starém; a což v novém zákoně? Kde nalezáme *Syna Božího* nejčastěji? Jest to poušť, neb tichý Tábor a Getsemany, neb hladina jezera Genesaretského, kde Vykupitel náš nejvíce a nejráději meškával, aby se tam k Otci svému modlil, neb aby tam srdce svých posluchačů k přijetí pravdy Boží ochotnější učinil, neb své učeníky po přestálé práci duchovně občerstvil. (Lukáš IX. 10.) Však i svatí apoštolové a nápotom obzvláště svatí poustevníci a mniši byli velkými přáteli této knihy, tak že všecko opouštěli, aby jen svatých myšlének a předsevzetí, kterých jim čítání v této knize podávalo, nepozbyli. —

4. Tato kniha přivádí boháče k poznání, že jest nuzákem, a ukazuje bídákovi, že jest synem přebohatého Otce; ona ponizuje pyšného a pánovitého, a potěšuje poniženého a potlačeného; — ona utírá oko slzavé a občerstvuje srdce zarmoucené, pozdvihuje mysl od země a povznáší city k nebesům, — ona jest příčinou, že venkovan zachovává víru a lásku k Bohu lépe, než přemnohými věcmi oslepený měšťán; ona obzvláště poučuje, povznáší, sílí a těší kněze, který dle slov učence Lopeza, bez neustálého studování v této knize ani svůj úřad dobře zastati nemůže, aniž svatou horlivost nezachová. Znáte tuto předivnou knihu? Jest to pokorné pozorování světa. Veškerý tento ohromný svět, praví sv. otec Basil, jest jako kniha, jejížto písmeny zřejmě dosvědčují a hlásají slávu Boží a svrchovanou jeho velebnost vyslovují, tvorů tobě, obdařenému rozumem. A však i pohanský mudrlec Merkur, kteréhožto pohané pod jménem Trismegistus do počtu bohů svých vřadili, tážán jsa, jak by se nejlépe tento svět pojmenovati dal, odpověděl, že celý svět jest jako kniha Boží, a to, co pod sluncem jest, že jest zrcadlo božských vlastností, abychom na těchto velkých deskách nebeských těles, a na listech živlů a v závitěch časů zřejmě nauku Boží čísti mohli. (Apud Lactant. et Corn. a Lapide in prooemio ad Gen.)

„Nebesa vypravují slávu Boží, a dílo rukou jeho zvěstuje obloha. Den dni vypravuje slovo (to), a noc noci oznamuje umění.“ Žalm 18.

Hřbitovní kvítí.

I.

Po hřbitově větřík vane,
líbá tichý, klidný hrob;
šeptá báje z jiných světů,
šeptá zvěsti jiných dob.

„Spěte klidně v matce zemi,
jež vás jednou chovala —
spěte tiše, by vás opět
v slavné době vydala.

Vy jste v klidu, v míru věčném;
nám zde ještě kyne boj;
vy jste prázdni bolů všechněch,
nám zde svět ten strastí zdroj.

Utiš však již srdce sebe,
přestaň, přestaň jednou lkát; —
nebudeš tu věčně trpět,
budeš také — v hrobě spát.“

II.

Znáš ty kraje bláhy rajské,
slza kde víc nekane —
kde po žití trudném, strastném
lepší život nastane?

Chovej víru, lásku k Bohu —
jednou on tě oslaví —
lásku tvou ti hojně splatí —
tam — ti stánek připraví.

III.

Zhasla panna v květu mládí
jako krásné růže květ —
zhasla jako jasná hvězda;
Pán ji vsadil v jiný svět.

Nelkejte již nad ní více —
ona v lepším světě dlí;
neslzte již — máti, otče;
ona tiše, klidně — spí.

Ant. Kosina.

DOPISY

Od Slaného dne 22. října 1871.

(Výklad k dopisu ze Žatecka v č. 29. na str. 460.)

Nemalé podivení vzbudil u nás dopis ze Žatecka*) uveřejněný v 29. čísle těchto

*) Dopis onen v červenci zaslaný a odložený uveřejnili jsme teprv na opětovanou žádost p. dopisovatele a beze změny v té naději, že bez odpovědi nezůstane.

Red.

listů. Jest-li pak možná, aby byly tak velké rozpaky o věci, která, pokud nám známo, zřetelně jest rozhodnutá? Míníme totiž 1. otázku konferenční: „Kdy *smí* missa de *requiem* obrána býti, a čeho vzhledem na počet a postup orací v ní šetřiti dlužno.“ P. dopisovatel nebude nám snad pokládati za zlé, když o tom, co nám pouze napovéděl, šřeji se rozepíšeme.

1. O mši zádušní, která se koná *prvního dne měsíce*, praví rubrika misálu: „Prima die cujusque mensis (extra Adventum, Quadagesimam et tempus paschale), non impedita officio duplici vel semiduplici, dicitur missa principalis generaliter pro defunctis sacerdotibus, benefactoribus et aliis.“ Analogicky dí rubrika breviáře: „Officium defunctorum dicitur extra tempus paschale prima cujusque mensis die, non impedita festo novem lectionum, alioquin alia sequenti die similiter non impedita.“ V obou těchto rubrikách nemluví se o *dovolení*, nýbrž o *povinnosti*; nebo a) nepraví se tu „dici potest“, nýbrž „dicitur“, což jest tolik jako dicatur čili dici debet*); b) od recitování officium defunctorum v dotčený den osvobodil papež Pius V. všechny, kdo se modlí římský breviář (nikoliv od obětování oné zádušní mše), ale dispensace se nikdy netýká věci dovolené, nýbrž jediné toho, co jest nařízeno, z čehož následuje, že (což nyní o hodinkách za mrtvé neplatí) to *povinnost*, prvního dne v měsíci, kde nepřekáží festum duplex neb semiduplex, obětovati mši zádušní; c) nemůže se rozuměti dotčená rubrika misálu ve smyslu *dovolení* také proto, žeby se potýkala s jinou rubrikou (Decret. s. Rit. Congreg. de die 5. Aug. 1662), kteráž přísně zapovídá, aby žádný kněz *se neopovážel* sloužiti tichou mši zádušní, jest-li festum duplex; z této zápovědi, jakož i z jiných dekretů sv. Congregace (29. Jan. 1752 et 27. Febr. 1847), stavících tichou mši zádušní na roven s *privátní mši votivní*, patrně jde na jevo, že

tiché requiem (in missis quotidiis defuncti*) smí se sloužiti, i když jest festum semiduplex.

Při rozřešení otázky konferenční stala se tedy ta chyba, že se vzala za základ rubrika, která k věci nepatří. Mešní rubriky pocházejí ze starých dob Církve, kde nebylo ještě tolik svátků jako nyní, kde v každém měsíci více dnů bylo prázdných, tak že se slavila mše i officium de feria. Tuž bylo ovšem zcela slušné a duchu Církve přiměřené, že prvního dne měsíce, na nějž nepřípadal žádný svátek, leda simplex, slavila se *in choro výhradně* (proto „missa principalis“) *památka zemřelých*. Ale nyní jest jinak; nyní máme prázdných dnů po skrovnu. Tak na př., vyjmemeli čas adventní, postní a velikonoční, máme dle letošního direktáře my světští kněží toliko jednu ferii v říjnu, v ostatních měsících ani jednu. Rubrika mluvící o mši zádušní prvního dne měsíce má tudíž pro nynější praxi nemnoho větší platnost než kdyby byla zrušena, rovně jako jest zrušena analogická rubrika breviáře římského. Než proto nevyhynul prvotný duch Církve mající památku zemřelých ve zvláštní uctivosti; co bylo prvé přikázáno jednou rubrikou, to nyní jinými rubrikami od každého horlivého kněze slušně se požaduje a očekává.

Neboť uvedené dekrety sv. Congregace (ze dne 29. ledna 1752 a 27. února 1847) dovolují *privátní mši zádušní* (missa quot. def. cum cantu vel sine c. v tyto dny: a) když jest festum semiduplex vel simplex; b) když jest simplex feria, vigilia neb oktava (= dies infra octavam, non ipsa dies octava). Nedovolují ale takovou mši: a) *in festo duplici*, což zvlášť zevrubně a přísně zakázáno gener. dekretem s. Rit. Congr. ze dne 5. srpna 1662 uveřejněným v ordinar. listě pražském r. 1862 str. 142.; b) *v neděli* jakoukoliv; c) *o privilegovaných feriích* — feria IV. Cinerum et feriis hebdom. majoris; d) *o priv. vigiliích* — Nativ. Domini, Epiph. et Pentec.; e) *infra octavas privil.* — Nativ. Domini, Epiph., Paschae, Pentec. et Corporis Christi.

Mámeť tedy v každém měsíci dosti dnů, kde *smíme* obětovati priv. mši zádušní, vyjímajíce zapovězený čas adventní, postní a velikonoční. Chce li kdo, aby jaksi přišel k platnosti prvotný příkaz, na první z těchto dnů každého měsíce obětovati mši de

*) Že v rubrikách misálu velmi často indikativ má význam imperativu neb conjunktivu, tomu nejpatrněji nasvědčuje rubrika: „De his, quae omittuntur in missa pro defunctis“, nebo všechny výrazy, jako: non dicitur Gloria et Credo, non benedicatur aqua, non datur benedictio, berou se ve smyslu rozkazovacím. Vůbec jsou v tom smyslu téměř všechny rubriky psány tak, že co knězi jest toliko volno neb dovoleno, naznačeno bývá buď výrazem „ad arbitrium (libitum) sacerdotis“ anebo slovem „dici potest“, na př. (ke konci mis. quotid. def.): „Epistolae et Evangelia superius posita in una missa pro defunctis dici possunt etiam in alia missa similiter pro defunctis.“

*) V otázce konferenční, jak ji napsal p. dopisovatel, nemůže býti míněna žádná jiná mše nežli *quotidiana*, jelikož při žádné jiné mši zádušní nemůže býti řeči o počtu a postupu orací.

requiem, nikdo mu nic nebude namítati; ale obětovati takovou mši první den v měsíci (dle obvyklého smyslu) „nehledíc na třídu mše samé“ — *jest zlořád* čelící proti výslovným předpisům církevním. A tento zlořád není posud, Bohu žel, ze všech osad vykořeněn, což svědčí jednak o malé znalosti liturgiky, jednak o úmyslném pohrdání autoritou církevní.

2. Co se týče druhé pochybnosti „smí-li kněz po svém přijímání při takové mši a jak věřícím podávati“, tu odkazujeme jednoduše k decretum generale s. Rit. Congreg. de die 27. Junii 1868, podanému v pražském ord. listě č. 19. r. 1868, kdežto se praví, že *jest dovoleno* podávati věřícím Tělo Páně, ano není důvodu, proč by nesměl kněz v černém rouchu Tělo Páně podávati, když je v témž rouchu obětuje a sám přijímá. V praxi má tato rubrika (pouhé dovolení!) tu jedinou výhodu, že se nemusí odkládati sv. přijímání až po mši, což někdy knězi i kajícníkům může býti velevítané. Mohlo by se arci proti té „nové praxi“ namítati, že jí není lid zvyklý. Ale co na tom? Nynějšímu „Pange lingua“ také nebyl lid zvyklý, a přece se již všude zpívá, jak nařídila Synoda. A my můžeme doložit i vlastní zkušenosti, že to nikoho neuráželo, když jsme tuto „novou praxi“ počali prováděti, totiž na osadě, kde bývala všedního dne toliko jedna mše. — *Jak se má při zádušní mši Tělo Páně podávati?* Dekret praví: jako při mši obyčejné, t. j. mohou se podávati partikule buď z ciborium anebo při zádušní mši zvlášť posvěcené.

Na otázku, smí-li kněz po mši zádušní udělovati požehnání s vel. Svátostí, odpovídáme toliko dle svého domyslu: a) jest-li zádušní mše zároveň farní mše, pak se smí udělovati požehnání s vel. Svátostí, ale — nikoliv v černé barvě; nebo jest-li zapovězeno (na základě pravidla: „in missis de requiem nunquam benedicuntur viventes“) udělovati požehnání po přijímání věřících *bezprostředně* přede mší zádušní nebo po ní (tedy v mešním rouchu černém) — pouhou rukou: pak se také nesluší dávati požehnání s nejsv. Svátostí. Arciž b) koná-li se mše zádušní kromě farní, pak vůbec se nemá udělovati sv. požehnání, a c) koná-li se missa de requiem *při pohřbu*, zvlášť před uložením mrtvoly, pak se musí vynechati, jelikož by se tento úkon slavnostní s úkonem smutečným nesnášel.

3. Mše „in die obitus seu depositionis defuncti“ (platná pro čas od úmrtí do pohřbu, byť i jeden neb více dnů mezi tím

bylo) má mezi všemi mšemi dě requiem největší výsady:

a) *slavná mše*, t. j. zpívána s assistencí nebo bez ní, může býti po celý rok kromě zasvěcených svátků I. třídy (k nimž se počítá farní pouť a posvícení, ne však velikonoční a svatodušní pondělí), a tří posledních dnů pašijových, — koná-li se *u přítomnosti mrtvoly*; není-li mrtvola přítomna, ani ještě pochována, smí se konati slavné requiem po celý rok kromě svátků I. třídy vůbec, tedy i nezasvěcených.

b) Vzhledem k zádušní mši, která se koná *po uložení mrtvoly*, platí dle Indultu apošt. (3. Jul. 1862, ord. list pr. 1862, str. 142.) pro českou provincii toto pravidlo: jest-li možná zpívané requiem, může se sloužiti vždy kromě svátků I. třídy vůbec a všech nedělí, tedy na př. i na sv. Jakuba a sv. Vavřince (jelikož II. tř.), ne však na sv. Prokopa neb Cyrilla a Meth. (jelikož I. tř.). Kdyby připadlo takové requiem na neděli neb svátek I. třídy, muselo by se odložit na příští volný den. Není-li možná zpívaná mše pro chudobu příbuzných zesnulého,*) může býti *tichá de requiem*, a sice každého dne kromě svátků I. a II. třídy vůbec, pak všech nedělí, priv. ferií, vigilií a oktáv.

Slaví-li se requiem v kterýkoliv den zasvěcený, nesmí se jím nikdy opomenouti obyčejné farní služby Boží.

4. O výročních mších za zemřelé platí tato pravidla:

a) Jest-li ustanovena *zpívaná* mše de requiem na *den úmrtí* neb *jiný určitý den*, smí se sloužiti jako tiché requiem in ipsa die obitus, totiž jenom in festis dupl. *majoribus* et quibuscunque inferioris ritus, ovšem též mimo priv. fer., vig. a oktávy; případně-li taková zpívaná na den altioris ritus, musí se buď odložit anebo (lépe) anticipovati v jiný volný den tak, že by se neucínilo zadost povinnosti obětováním mše de die (Decr. s. Rit. Congr. 5. Julii 1698). Avšak ve venkovských kostelích, kde nemůže býti zpívaná,**) může býti *tiché* an-

*) Absolutní nemožnost málo kdy se vyskytne. Dobře dí Ord. list pražský r. 1862, str. 142., že provozování *figurální mše*, ježto na mnohých místech skutečně s velikými výlohami bývá spojeno, nenáleží k podstatě zpívané mše, ana dost dobře se dá odbyti při pouhém zpěvu lidu. Doklad z naší zkušenosti: při pohřbu chudého měla býti tichá mše de requiem — die impedita; tudíž jsme měli zpívanou, při níž jediný varhaník odpovídal a zpíval. Lepší tak, nežli nevšímati si předpisů liturgických.

**) Zde platí hořejší poznámka.

niversarium in festo duplici *minori* et infer. ritus; jest-li svátek vyšší třídy, musí se i takové tiché anniversarium buď anticipovati neb odložití, aniž by mohlo býti nahrazeno aplikací mše de die. Ještě dlužno připomenouti, že requiem in anniversario, nepřipadá-li v den úmrtí, ale přece v den určitý, má formulář missae quotid. def.

Připadá-li fundací requiem tohoto prvního druhu na den, který vždy klade překážku, na př. na svátek nepohyblivý, tu jest pravdě podobno, jak dí Amberger, že se učiní zadost vůli nadatelově obětováním mše sv. dle direktáře.

b) Všecky ostatní výroční mše zádušní, totiž: α) *fundací zpívané* bez určených dnů, toliko v určitém počtu, β) *fundací tiché*, byť byly položeny i na den úmrtí, a γ) z pobožnosti od věřících *vyžádané*, — tyto mše nemají žádných privilegií, smějí se tedy sloužiti jenom o dnech, kdy jest dovoleno sloužiti privátní requiem (semid. et infer.), o jiných však dnech (dupl.) musejí se nahraditi aplikací mše de die. Kdyby si ale někdo vyžádal *zpívané* requiem *ve výroční den úmrtí*, pak se smí sloužiti též in festo duplici *minori*.

Jelikož na mnohých osadách nejenom ve farním, ale i ve filiálních kostelích *v pondělí po posvěcení* se slavívá výroční zpívané requiem, namítá se otázka: jest-li dovoleno, v kterýkoliv den připadá? Nemajíce po ruce žádných sem spadajících dekretů a instrukcí, nechceme tu otázku sami rozhodovati; ale jest pravdě podobno, že taková anniversaria, jsouce zavedena dávným obyčejem, mohou se rovnati fundacním mším, které se zpívají ve výroční den úmrtí, t. j. že se smějí obývati in festo duplici *majori* et *infra*. Ale co dělati, kdyby připadlo takové anniversarium na vyšší svátek?

Jest nám líto, že na vikariátní poradě Žatecké „ani vysvětlivky seminářské od některých vytažené a čtené nepostačovaly;“ my, co jsme v těchto řádcích určitě naznačili, máme větším dílem z „vysvětlivek seminářských,“ ostatní jsme čerpali z dalších studií liturgických, jež všem duchovním správcům vřele doporučujeme, majíce za zbytečné o takové věci, které se sami můžeme dopátrati, poptávku činiti u „vys. slavné“ (!) konsistoře. K. M.

Z kraje, dne 12. října 1871.

(Duchoveuská porada v Roudnici).

V dnešní schůzirozbírali jsme 3 otázky v ordinariátním listu po tento rok předložené, jež čtyři duchovní měli písemně vypracované. Po přečtení jich rozvinul se

vždy společný hovor a živý rozbor o každé otázce, hledě k praktické stránce a k místním poměrům a osobním zkušenostem, k čemuž na počátku předseda přítomných zvláště vyzýval, poukazuje na neprospěšnost pouze theoretického probírání.

Nejdřív jednáno o *napravení toho pohoršení, jež na osadě z odpadlivosti od víry a z civilního neb před duchovním jiného vyznání uzavřeného manželství* povstalo. Co se týče *odstouplých* od víry naší, tu poukazováno k *povaze a k pohnutkám* jejich. Při člověku *lehké povahy* nebo z *nenáboženských* příčin (ze zisku a jiných osobních pohnutek), je pohoršení buď nepatrné neb zcela žádné, an naše strana jím ničeho neztratila, a druhá zase ničeho nezískala. Proto duchovní ani nevímejší si toho, an se to odsuzuje samo slovy písma: Miluje-li kdo více Sluší více poslouchati . . . Kdo neposlechne církve atd. Jinak je to u člověka *zachovalého*, nebo následkem jeho *mylného přesvědčení*, že jinde osvícenější a svobodomyšlnější nebo pravdivější a spasitelnější víra, a křesťanstvější život.

Tu již jest také třeba i *veřejně v kázání, v cvičení*, nebo příležitostně i v soukromnosti, ovšem že zcela šetrně a opatrně před podobným krokem věřících varovati. Ale tu vystříhej se poučovatel všeho *příkrého vystupování* nebo nelaskavého a vášnivého posuzování, an se zde nejedná o osobu, ale o víru a spasení. *Látka* podobné řeči buď k. př. o *vzácném pokladu* víry katolické, zvláště pro jistotu a jednotu její, a pro hojnost sv. prostředků, jakož i pro útěchu její v životě i při smrti, jak to vidíme u mnohých i nejučenějších a v pravdě nábožných, z nichž mnozí teprv na smrtelném loži k nám přistoupili, málo kdo však v tom okamžiku od nás odstoupil. — Tak též by se mohly rozebrati a posouditi *rozičné ty příčiny* takového přestupování s poukazováním na pouze rozhodující pohnutky *náboženské a vnitřní* přesvědčení (svědomí), dle něhož bude člověk jednou souzen, čímž i horlivý katolík tím více se ve víře své utvrdí. Ostatně buď i mimo chrám Boží *chování duchovního* k takovým lidem vždy jen *vládné a mírné*, a použij se, ač opatrně, každé příležitosti, zdažby opět získání býti mohli čtením dobré knihy, kdyby se jim zapůjčila, anebo přiměřeným poučením, že ohledně pohnutek svých byli na omylu. A uposlechne-li, není více třeba ani *radno*, za to vychalovati jej v kostele před opětným jeho přijetím, an krok jeho sám poučuje ostatních o nebezpečnosti a-

nebo aspoň neprospěšnosti jeho dřívějšího odstoupení.

Podobné pastorální kroky nabízejí se duchovnímu *při civilním neb dotčeném druhém sňatku*, nejen aby takoví manželé přivedeni byli k řádnému církevnímu sňatku, nýbrž aby se i předešlo podobným sňatkům u jiných. Tu pomůže především *dobré poučování* o Božském ustanovení, svátostním rázu a církevním způsobu křesťanského manželství, ale kazatel i poučovatel vystříhej se při tom všech *křiklavých výrazů* (souložnictví, divoké manželství) místo dostatečného pojmenování (necírkevní, neplatné manželství), ježto by spíše rozhořčovalo než smiřovalo. Ovšem že při tom poukázati dlužno na *následky* takového sňatku ohledně poslušnosti k církvi, zanedbávání nebo pohrdání milostí Boží, ohledně přijímání svatých svátostí, vychování dítek atd. Spolu pak bylo poukázáno k tomu, jak *nechvalný jest zvyk ve Vídni*, oddávati v zakristii neb docela v pokoji u duchovního, a to i v sebe pozdnější dobu večerní, při čemž pak mnohým rozdíl od *civilního manželství* ani nevysvitá.

Taktéž zajímavá byla *druhá otázka*, jak se může duchovní přesvědčiti o vykonané *velkonoční pobožnosti svých osadníků*, a jak na nedbalé v tom ohledu má působiti. Prostředky tyto ovšem musí býti jen *duchovní*, zejména horlivé poučování duchovního o těch svátostech, bedlivé jejich udělování a příhodné k nim vybízení. Při tom *ber se vždy zřetel k dosavadním zvykům, místním poměrům i k opatrnosti pastýřské*. Víť ovšem v celku každý duchovní, zdali většina anebo jaký asi díl věřících té pobožnosti opominají, a není ani *možná*, aby úzkostlivě *jednotlivce* vyšetřoval anebo donucovati hleděl, jak to v Řezenské diecési Amberger v pastorálce vypisuje; vždyť beztoho *cedulky* nyní sotva kde se vybírají nebo časem vybíráti budou. Proto však *dávejte se všude a všem*, je-li to ještě ve zvyku, an mnozí rodičové a hospodářové na to hledí, aby tím nebylo místa *lživé výmluvě*, nebo mnohým nezdálo se, když se *přestávaly dávat*, že i *povinnost jejich přestala*. Spolu kde jest obyčej *dle obcí neb stavů* střídati věřících, zachovej se i dále; a kde to nemožno, dávej se aspoň *každou dobu příležitost* věřícím, a to v kostele, v zpovědnici, aby teprv zpovědníka *doprošovali* a vyhledávati nemuseli. A uděluješ-li tu svátost *patričně*, a *poučuješ-li* o ní důkladně, rozbíraje snadnost, krásu, prospěch, způsob a původ její: ponese zajisté práce tvá ovo-

ce. Konečně pak i v *soukromí* na rodiče a hospodáře *příležitostně* působiti jest, zejména ohledně domácích svěřených, jakož i zvláště v *postním a adventním čase* v cvičení a kázání *vhodného okamžiku*. k napomenutí dotyčnému použití radno, an *častým naleháním* se nejen dosavádní věřící v horlivosti udržují, ale i nedbající stále k ní vyzývají.

Naposled jednali jsme o otázce *třetí ohledně chrámového zpěvu a hudby při možném šetření záduše*. Nechávacíce místa *přiměřené* figurální skladbě s dobrým provedením o *příhodné* slavnosti církevní, schvalovali vesměs *poradníci společný zpěv*, jenž netečnost i nepozornost mnohých probudí a oživí, zvláště kde pohotově dosti k tomu zpěvníků. Na zavedení, rozšíření a povznesení jeho pak účinkuj především *duchovní společně s učiteli*, jimž se ovšem musí dle místních poměrů a možnosti *záduše něco služby přidati*, jak to již i jinde navrženo (aspoň 50 zl.). Ve městech pak zaveď se, kde jen možno, *samostatný ředitel kůru*, a přiděl se mu k slušné službě i ta *povinnost, cvičiti děti v zpěvu* kostelním. Pakli však *záduš chudá* a ničeho nelze získati, anebo jiné *osobní překážky na čas* se naskytují: poodlož se *prozatím* věc až do nějakého ustálení a napravení poměrů těchto. Kde však možná zpěvácké spolky anebo literácké sbory k tomu získati: neopomeň se této příležitosti, aby tak u nás opět ožil staročeský zpěv ke cti Boží a oslavě služeb jeho. T. N.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinál arcibiskup bude ve středu o slavnosti *Všech Svatých* sloužiti v kostele u Všech Svatých na hradě v 11 h. slavnou pontifikální mši sv.; odpoledne o 3. h. bude tam konati slavné nešpory a cír. hodinky za zemřelé. Ve čtvrtek 2. list. o památce *věrných zemřelých* (dušiček) bude J. Em. v 9 h. tamtéž sloužiti slavnou zádušní mši sv.

V neděli 22. t. m. měl o 4. h. odp. v kostele na *Karlově* první pobožnost devít-níkovou a posvětil tam nový obraz Marie Panny (Karlovské) na pobočním oltáři.

* — * Pobožnost *40hodinná* bude se konati od 27 — 31. října na Strahově; od 1 — 5. listopadu u Piaristů.

* — * J. Velič. císař *Ferdinand* navrátil se 19. t. m. z letního sídla svého opět do Prahy.

* — * Zemský sněm český odročil se 20. t. m. na neurčitou dobu.

— Valná schůze katol. *spolku tiskového* bude se odbývat 7. listopadu o 6. hod. več. v místnostech katol. besedy v Praze.

— Stavitel velechrámu sv. Vítského Jos. Kranner zemřel 20. t. m. ve Vídni v 70. r. věku svého. Rodem jsa z Prahy proslul co stavitel v gothickém slohu, o čemž mimo jiné budovy svědčí též votivní chrám ve Vídni. J. Em. nejdůst. p. kardinál arcibiskup bude za spásu duše jeho sloužit v pátek 27. t. m. o 9 hod. ranní u hrobu sv. Jana Nep. v metrop. chrámě zádušní mši sv.

— V sezení ředitelstva jednoty sv. *Vítské* dne 13. října t. r. byl za tajemníka jednoty zvolen p. Antonín Kautský, advokátní koncipient v Praze. — V této schůzi ustanoveno, aby hlavní oltář gotický, který už skoro zúplna jest dohotoven, co možná nejdříve byl postaven v chrámě sv. Vítském. — S polychromováním svatyně nemohl ještě ani začátek býti učiněn, a to z té příčiny, jelikož se ředitelstvu až dosavad nepoštěstilo získati k tomuto důležitému dílu zkušené síly umělecké.

— V sezení výboru jednoty *katolicko-politické* v království Českém, jež se konalo dne 19. října v Praze za předsednictví p. hraběte Karla ze Schönbornu, byl za místopředsedu jednohlasně zvolen prof. dr. Klement Borový, za pokladníka prof. Walter.

— Kníž. arcib. *seminář* čítá 24 alumnů ve IV. r. (mimo dva podjahny, kteří po odbytých studiích bohosloveckých pro mladost na vysvěcení čekati musí), 37 al. v III. r., 30 v II. a 35 v I. r., úhrnem tedy 126 alumnů a dva absolvované bohoslovce.

Z Moravy. V městečku Novém *Rousínově* slavilo se 1. října t. r. odhalení pamětní desky na rodném domě dr. Frant. *Sušila*, ku kteréž slavnosti sešlo se přes 5000 účastníků, mezi nimiž bylo 22 duchovních. Po kázání a po slavné mši sv. v chrámu Páně veden průvod k rodnému domu, kdež měl slavnostní řeč kněz Ignát Wurm a probošt Vyšehradský V. Štulc. Po té odhalila se deska, na kteréž zlatými písmenami vyryto jest: „Zde se narodil Frant. Sušil dne 14. června 1804.“ Následoval zpěv a návrat do kostela, kdež pak bylo „Te Deum laudamus“ a požehnání. Odpoledne byla společná hostina a o 5. h. koncert.

Z Vídně přinesly listy nemilé zprávy o pohoršlivé výtržnosti, jaké se dopustili studující v den installace nového rektora

vysokých škol tím, že divným křikem „ať zhyne“ a dupotem přinutili ministra, vyučování Jirečka, aby síň opustil, načež „ať žije“ provolávali říšskému kancléři hr. Beustovi. Politování a závvržení hodný výstup tento náleží však na pole politiky. Dotčený nový rektor university, býv. ministr dr. Hye, uznal za dobré v instalační řeči své učiniti též přednášku k četné přítomným posluchačům bohosloví. Varoval jich před kněžskou hrdostí, hrabivostí, nesašeliivostí naproti jinověrcům atd., čemuž přítomní tleskali, bohoslovci však voláním „Oho!“ odpořovali a nad to insertem ve Vaterlandu proti podobným dalším útokům se ohradili. —

— Městská rada Vídeňská postoupila proti vůli vrchního pastýře svého veřejnou kapli či kostel sv. *Salvatora* „starokatolíkům“ k odbyvání bohoslužeb. Odpadlý a z církve vyobcovaný kněz Al. Anton, jenž jest jejich duchovním správcem, chtěl o slavnosti posvěcení chrámů v dotčené kapli první služby Boží pro „starokatolíky“ slaviti. Za tou příčinou byly tam o 10. h. poslední katolické služby Boží. Staříčský kněz dr. Fellerer sloužil *poslední* mši sv. Po sv. přijímání vyndal Tělo Páně z monstrance. Nachýliv se nad oltářem, aby sv. hostii přijal, překonán byl bolem, tak že hlasitě štkáti počal a přítomní mužové i ženy plakali s ním. Pak shasl kostelník věčné světlo, varhany umlkly a po tichu dokončena jest mše sv. Když kněz třesoucí se rukou uděloval poslední požehnání, dal se shromážděný lid znovu do pláce. Po té odnešeny jsou posvátné nádoby do zákristie. Otevřený tabernákul zavřel pak sluha magistratní a odevzdal klíč řediteli magistratnímu, kterýž jej p. Antonovi doručil. Tento vstoupil pak na kazatelnu a měl řeč vyšperkovanou otrěpanými útoky na papeže a církev, načež svou mši sloužil. Kaple má místa asi pro 500 lidí, tolik asi zvědavých stálo též venku, v kterémžto tisíci shromážděných pozorováno přemnoho „starokatolíckých“ židů a židovek. Nedostavilo se tedy všech těch 20.000, o nichž p. Anton tvrdil, že se přihlásili k jeho starokatolické farní osadě. — Kostel sv. *Salvatora*, původně domácí kaple bohaté měšťanské rodiny Vídeňské, jmenem Haymo, zřízen r. 1289 a když Otto rytíř Haymo r. 1309 v pikle proti zeměpánu, vévodovi Bedřichu Krásnému se zapletl i proto ze země vypovězen byl, dán jest kostel s veškerým jmením, a s nadacemi listem vévodovým dd. 12. května 1316 radě a obci Vídeňské. Vídeň přijavši toto věno a tím způsobem,

že nadace spolu přijala, uvázala se tudy v povinnost, že katolický účel kaple vždy chrániti bude. Již r. 1302 obdržela ona kaple od příslušného biskupa právo k vykonávání farních funkcí a vstoupila tou měrou v řadu veřejných domů Božích obřadu katolického. Nadace mešní v této svatyni vzrostly během věků tak, že 7 kaplanů k sloužení mší sv. muselo ustanoveno býti a zbožná tato mysl neochabla ani za časů novějších; neboť ač byl císař Josef jmění kostela sv. Salvatora matici náboženské přikázal, má tento kostel již zase nad 40.000 zl. jmění zádušního. Řízení záležitostí bohoslužebných spočívá v rukou ředitele, kteréhož nejd. k. arc. konsistoř navrhuje a městská rada jmenuje. Nynějším ředitelem (rektorem) téhož kostela jest církv. kněz p. Jiří Ausim a sice od r. 1843. Z toho snadno lze posouditi, měla-li moudrá rada hlavního a sídelního města Vídně právo k odstoupení kaple „staro (či deutsch-) katolikům“ proti vůli a zákazu arcibiskupa svého.

Ze Saska. Ve válce francouzské minulého roku bylo velké množství saských vojáků poraněno a ti v nemocnicích Drážďanských i jinde po celém království ošetřováni jsou na mnoze od Milosrdných sester. Nyní když se vojáci už z většiny aspoň uzdravili, dokázalo ministerstvo vděčnost svou tím, že ihned všechny Milosrdné sestry ze země vypovědělo a s jásotem úředně prohlásiti dalo, že v celém království se už ani jediná jeptiška nenachází. Raduj se světe, Sasku je pomozeno!

Z Mohuče. Dne 14. září ukončena jest 21. valná schůze katolických jednot Německa, ku kteréž se více než 1800 účastníkův sešlo; zejména byla čteně zastoupena šlechta; biskupové Mohučský a Lavantský, jakož i světící biskup z Kolína nad Rýnem taktéž se ve schůzích účastnili. Duchovenstvo bylo v poměru k velkému počtu nekneží jen slabě zastoupeno. — Valná schůze tato projevila obzvláštní radost z toho, že také v naší české vlasti katolické hnutí vždy více se zmáhá; i byl tudíž p. lankrabě z Fürstenbergu požádán, aby jmenem valné schůze vřelě díky projevil veškerým českým jednotám katolickým a katolicko-politickým. Pan hrabě Karel ze Schönbornu byl co předseda ústřední jednoty katolicko-politické v království Českém požádán a splnomocněn od p. lankraběte z Fürstenbergu, aby díky tyto veškerým katolickým spolkům v Čechách každému obzvláště vyjádřil, což učiní a my tímto již napřed oznamujeme.

Z Říma. Fotografie sv. Otce, o kteréž v předešlém čísle t. l. na str. 462 zmínka se stala, vyšla již a prodává se v kněhkupectví Spithöverovu v Římě ve prospěch zřízení špitálu pro katolíky z Německa a sice výtisk ve formátu visitek za 1 frank, v kabinetním formátu s podpisem po 3 fr., ve velkém formátu s podpisem po 8 fr. — Sv. Otec jest úplně zdrav. — Kníže Torlonia, známý pro svou oddanost k sv. Otci byl v nebezpečení života. Nechtěje býti svědkem demonstrací, jimiž revolučníci oslavovati zamýšleli výroční den dobytí Říma vojskem italským, odejel před týměž dnem (20. září) z města. Vracuje se pak opět do Říma s rodinou svou, málem byl by se stal obětí zákeřníka, jenž u cesty ukrytjsa vystřelil do vozu, ale na štěstí proštěřil jen klobouk. — Zmíněné demonstrace nebyly však přílišné; kde se úřady věci neujaly, tam nelišil se den 20. září od ostatních dní všedních. V Římě shromáždila se ten den lůza na blízku Vatikánu, kdež bengálský oheň v italských barvách zapalovala a divokým krikem na jevo dávala, v jakých rukou sv. Otec se nalezá v zajetí svém a že třeba modliti se, aby jej Bůh sám vytrhl z rukou nepřátel jeho.

— Dne 7. září pracovali zedníci na stavbě vládní budovy nedaleko Chiesa nuova. Tu přišel podnikatel stavby, p. Morelli a pravil k dozorcí, že si přeje, aby stavba brzy byla dokončena. Načež odvětil dozorce, že dělníci pracují dost pilně, ale zítra že jest svátek a tu prý nehodlají přijíti do práce. „A jaký jest zítra svátek?“ tázal se Morelli. „Slaví se Narození Marie Panny,“ odpověděl dozorce. „I co mi do Madonny!“ zvolal nevrle Morelli; „řekněte zedníkům, že každého propustím z práce, kdoby zítra nepřišel a že takový již nikdy u mne práci neobdrží.“ To povědév vystoupil Morelli na lešení, učinil chybný krok, spadl s třetího poschodí dolů a v několika minutách vypustil ducha. Podivná to zajiště náhoda!

— V jedné chodbě dominikanského kláštera Minervina stála velkolepá socha sv. Dominika, výtečným umělcem Algardim zhotovená. Všecky cestopisy římské s pochvalou činivaly zmínku o soše této. Nyní však byl klášter od italské vlády násilně uchvácen a vše v něm na rub zpřevráceno. Jelikož socha se zdála příliš těžkou býti, než aby ji odvézti mohli, stroskotali ji těžkými kladivy před očima mnichův titěž surovci, kteříž jinak se vychloubají, že přišli do Říma povznést vědu a umění.

Paběrky.

41. *Dodatek ku "Pozdrav Pán Bůh!"*

Číslo 40. těchto v Blahověstu str. 415 v pokračování podaných paběrek udává historický původ křesťanského pozdravení při kýchání, jakoby ono náhodou, aneb co výlupek zbožné křesťanské mysli bylo povstalo, a to v čase hrozného moru za papeže Řehoře I. Velkého 590—604 panovavšího. Letopisy vypravují takto: Mor panoval tak strašně, že uchvacoval lidi i při každém hlubokém vzdychnutí, zvláště při kýchání a zívání. Takdyž se doneslo k uším tohoto velikého lidumila, nařídil i hned, aby se kýchajícím volalo: „Bůh tě pozdrav,“ aneb „Bůh tě zachovej,“ a zívající aby v otevřených ústech znamenali se znamením svatého kříže, což ještě dnešního dne první vůbec, a druhé v mnohých nábožných katolických rodinách zachovává se.

I nepovstal tedy tento nábožný zvyk nějakou náhodou, aniž jej pronesla zbožná mysl křesťanstva, ale obojí jest zřízení církve, a tím slavnější, jelikož jest nařízeno od samého náměstka Kristova, což dojista jedna z nejkrásnějších jest známek starostlivosti církve o své údy ve všech okolnostech života.

Dudych.

42. *Lessing o náboženském novotářství.*

„Neznám žádné věci na světě, na které by se byl lidský ostrovtip více zkoušel a brousil, než na staré náboženské soustavě. Slátaninou mrzáckých polomudrců jest soustava náboženská, kterou nyní na místě staré zavěsti usilují.“ (Brief v. 2. Febr. 1774.)

J. B — k.

Hádanka.

Slovo trojslabičné.

123456 Celé jesti krásná země
blízká tobě, milý brachu,
v dávném věku 6543 litý
naháněl jí dosti strachu.
Kde je 543, tam nechod dítě,
nechčeš-li se spáliti.
Na 523 vstup, po řece dolů
chčeš-li snad se plaviti.
Hrůzno jest, kdy v lidné zemi
strašlivý 123 panuje,
mnohého pak pozemšťana
hrobový 325 přikryje.
Pozor bratře, ltný ať 4123
srdce tvé snad neraní;
jsi-li muž, pak tvé se srdce
jemu lehko ubrání.
3214, město staroslavné,
z kříže kříž v něm přebývá. —
Teď povězte, hádačové,
co to všechno znamená?

Vř.

Literární oznamovatel.

— „*Kazatelé slovanští.*“ Sešit XI. obsahuje duch. řeči na hod Všech Svatých: 1. Slavnost Všech Svatých jest kajicniku dnem útěchy (z hornoluž. srbštiny). 2. O obcování svatých; na den všech věrných dušiček: 1. Víra v očištěc a pomáhání dušičkám jest znamením pravého smýšlení katolického, 2) Odkud víra v očištěc a jak duším v něm pomahati máme (z polšt.); na ned. XXII. po Sv. Duchu: O křesťanské stálosti (ze slovin.); na ned. XXIII. O předčasné smrti u věku mladém (z hornoluž. srb.), na ned. XXIV.: O skonání toho světa i jaký užitek nám přemýšlování o tom přiuší; na ned. I. adventní: O příští Páně a posledním soudu (z polšt.); na den neposkvr. Početí bl. P. Marie: Sláva a moc neposkvrněné Rodičky Boží (ze slovin.); na ned. II. adv.: Jen katolíci mají pravého Krista; o poselství Janovu (z polštiny).

— „*Listové sv. Pavla apoštola.*“ S výkladem dr. Františka Sušila, někdy profesora theologie a č. kanovníka v Brně. Díl II. Nákladem Dědictví sv. Prokopa. Číslo IX. (Za rok 1871). V Praze 1871. Tiskem kn. arcib. kněhtiskárny za Rohlička a Sieverse. Str. 447. Druhý tento díl listů Pavlových s výtečným výkladem proslulého učence Fr. Sušila obsahuje epistolu ku Galatům, k Efešanům, k Filipánům, ku Kološanům, I. a II. k Soluňanům, I. a II. k Timotheovi, k Titovi a k Filemonovi. Na str. 411—447 nalezá se „František Sušil.“ Životopisný nástin, sepsal Matěj Procházka, profesor na c. k. gymnasiu, skutečný konsistorní rada, starosta Dědictví sv. Cyrilla a Methodia v Brně. Tento svazek vzácného komentáru ozdoben jest zdařilou ocelorytinou, představující kan. Fr. Sušila, kterouž dle fotografie kreslil akad. malíř Scheiwl, v oceli ryl umělec Rybička a ocelotiskem vydal B. Stýblo. Krásná tato kniha vydává se úřdem Dědictví sv. Prokopa, kteříž se lístkem či diplomem vykážou, co podíl na rok 1871 v kněhupectví B. Stýbla v Praze. Cena 2 zl. 80 kr. jest poměrně levná. Zbývající ještě část Nov. Zákona, totiž epistola k Židům s listy katolickými a Zjevením sv. Jana vyjde co podíl na rok 1872.

— „*Květnice mládeže českoslovanské.*“ Anthologie básnická pro mládež. II. oddělení: Pro věk dospělý. Obsahuje 250 básní. Dle průběhu roku občanského sestavil Karel Vorovka. V Praze 1871. Tiskem a nákladem Rohlička a Sieverse. Str. 232.

Zápisky sv.-janského Dědictví v Praze.

K Dědictví přistoupili dále: z Čech: Marketa Dufkova v Tlumáčově, Josef Svoboda v

Česk. Budějovicích, Marie Etčerova v Krávních, rod Jana a Veroniky manželů Zabelkových v Hosíně, Josefa Beranova v Pelhřimově, P. Frant. Vyskočil, kněz řádu kapucínů z Nového Strašce, Marie Příbylova v Slaném, Karel Havlíček v Starém Kolíně, Jan Skřčený v Jirovicích, Františka Čechova v Hermanicích, Josef Mika ve Vokovicích.

Z Moravy: Anna Filipova v Oskolci, vel. p. Jan Oth, kooperator v Hrubém Týnci, Tomáš Zatloukal v Hrubém Týnci, František Halfar a Beata Halfarova, jeho manželka, v Staro-Mokrolasce, Marie Slaná v Radikově, Emilie Kosova v Jaroměřicích, vel. p. Josef Fajstl, kooperator v Hnojicích, rod Josefa Mlčocha a Anny v Hnojicích, Augustin Brázdil v Oujezdsku, Anna Zavadilova v Oujezdsku, rod Johanny vdovy Janečkové, provdané Hajdukové v Mal. Petřvaldě, rod Štěpána Hubáčka v Hanějovicích, Jan Hubáček v Rozvadovicích, rod Jiřího Vašky a Kateřiny v Stádle, rod Františka Hendricha v Hluzově, Anna Podmolíková v Čechovicích, Jan Kourek v Milíkově, Šimon Pavlenka v Štěpánkovcích, František Jarý v Štěpánkovcích, rod Josefa Filipka v Ostrohotě, rod Ignáce Vařika v Star. Městě, rod Jana Chlachuly v Star. Městě, Jan Sommer a Karolina Sommerova ve Frydlandu.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul :

- p. Jiří Weichesmüller, jubil. kněz, arcib. notář, far. na odp. v Planě, 16. září (nar. 10. led. 1789, vysv. 15. srp. 1813).

Vyznamenáni jsou :

- p. Jos. Král, k. arc. vikář okresu Roudnického, č. konsist. rada, farář v Lužci, jmenován čest. kanovníkem kapitoly Staroboleslavské;
p. Frant. Veit, kněz na odp. v Dobříši, obdržel právo synodalii.

Ve správě duchovní ustanovení jsou :

- p. Jakub Páchl, far. v Krásné Hoře, za faráře v Jesenicích;
p. Frant. Mašek, kapl. v Nové vsi, za admin. in spirit. v Ohařích;
p. Jan Kulanda, kapl. v Mutějovicích, za faráře v Krušovicích, odkudž
p. Ant. Ritt, adm. za kapl. do Kněžovsi;
p. Vác. Kreissl, kapl. z Abertánu do Liebensteinu;
p. Ant. Mužík za kapl. u sv. Vojtěcha v Praze;
p. Jan Libertín za kapl. do Leskova (místo do Slavkova);
P. Marcel Hnízdo, ř. sv. Aug., za far. adm. u sv. Dobrotivě;
P. Medhod Mühlstein, za kooper. tamtéž;

- P. Hugo Koblitz za far. adm. v Dol. Ročově;
P. Aurel Labler za kooper. do Domažlic.

Uprázdňené místo :

Močidlec, fara patron. poručenstva p. Leop. hrab. Lažanského, od 18. října.

V biskupství Kralohradeckém.

Vyznamenán jest :

- p. Jan Vítěšek, jub. kněz, vysl. b. vikář a školdozorce, os. děkan v Přepychách, jmenován čest. kanovn. kath. kapit. Kralohrad.
Ve správě duchovní ustanovení jsou;
p. Jan Weber, far. v Chotějovicích, za děkana v Hostinném;
p. Mat. Fejfar, far. ve Fugavě (diec. Litoměř.), za faráře v Pohledech (Frauenthal);
p. Balt. Bubl, duch. správce v trestnici v Kartoužích, za faráře v Chotěborkách;
p. Jos. Čížek za zámec. kapl. v Rychnově;
p. Jan Jelínek za administ. v Meziríči;
p. Frant. Král za admin. v Kačerově;
p. Ignác Kuhn za admin. v Chotějovicích;
p. Jos. Sedláček za kapl. do Bělé;
p. Frant. Hlaváček za kapl. do Vamberku;
p. Sigm. Štěpán za kapl. do Mládkova.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul :

- p. Ant. Učík, farář v Markvarticích, 25. září, (nar. v Houtkovcích 12. říj. 1808, vysv. 4. srp. 1834).

Vyznamenán jest :

- p. Adolf Schors, katech. na real. škole v Č. Lípě, obdržel právo synodalii.

Ve správě duchovní ustanovení jsou :

- p. Vác. Paulišta, far. z Kněžmostu do Bosína;
p. Vojt. Podobský, adm. za far. v Lysé n. L.;
p. Aug. Lindner, adm. za far. ve Velenicích;
p. Jos. Rydvan, kapl., za špit. benef. v Lysé;
p. Jan Rutta, kapl. v Sobotce, za adm. v Markvarticích;
p. Gust. Tschöp, katech. v Litoměřicích, za 1. kapl. v Maffersdorfu;
p. Ant. Hirschmann, kapl. v Maffersdorfu, za 1. kapl. v Borku;
p. Jos. Šimánek, neom., za kapl. v Sobotce.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul :

- p. Tomáš Dušek, koop. v Písku, 9. října (nar. v Dolanech 18. květ. 1846, vysv. 11. července 1869).

Ve správě duchovní ustanovení jsou :

- p. Vojt. Ludvík, far. v Horách Matky Boží, za faráře v Unterreichensteinu;
p. Karel Konrád, adm. za faráře v Srbech;
p. Ant. Heiser, adm. za faráře v Rabí;
p. Jos. Steinbach, far. z Wayeru do Šitboře.

Uprázdňené místo :

Žumberk, fara patron. hr. z Buquoy, do 3. listop.

Příští číslo bude se vydávat 4. listopadu.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
kněz arcib. seminární
čís. 190—1.

Expedice:
katol. kněhkupectví
B. Stýbla

na sv. Václavském
náměstí, čís. 786-II.

Nedobrá čísla
reklamujte nejdříve v
měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici

a u všech řádných
knihkupců

na rok: 2 zl. 50 kr.
na půl: 1 zl. 55 kr.

Po poště:
jenom v expedici

Celoroč. 3 zl. — kr.
půlroč. 1 zl. 55 kr.

Předplacení čtvrt-
letní se nepřijímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídně činí národy.“ (Přisl. XIV. 24.)

Úvahy na neděle a svátky celého roku.

LXII. V neděli XXIII. po sv. Duchu.

Pán Ježíš, jak dnešní sv. evang. (Mat. 9, 18—26) svědčí, vzkřísil dceru Jairovu.

1. Verejně, na ulici klečí dnes před Kristem kníže — vznešený pán, představený školy židovské — jmenem Jairus — klaní se mu a prosí jej říka: „Pane, dcera má nyní umřela, ale pojd, vlož na ni ruku svou a bude živa.“ — Jaký to příklad otcovské lásky, živé víry a úcty k Pánu Ježíši! Kde naléztí za našich časů takových rodičů, takových představených a věřících křesťanů? Jak nespůsobilé, neslušné chovají se mnozí křesťané k Pánu Ježíši nejen venku, když nešen bývá k oltářům, k nemocnému . . . nýbrž i v chrámě, kde skrývá se v nejsv. Svátosti. — My kř. jako Jairus ctíme Krista, klanějíme se svému Spasiteli. „Pojďte, klanějíme se a padáme před ním.“ (Žalm 94, 6. Mat. 4, 10.)

2. Oko i srdce má Jairus obráceno ku Kristu, nevidí a neslyší, co vůkol něho se děje. — A jak se chová naše oko, naše srdce v chrámě k Pánu Ježíši? Jak často musíme zvolati s Jobem: Myšlení má rozptýlena jsou trápíce srdce mé. (Job. 17, 11.) Považte N., kdo to jest, před nímž tu klecíme? Kristus, Syn Boží, Pán a Spasitel náš, jehož Bůh povýšil a dal jemu jméno, kteréz jest nad všeliké jméno; aby ve jménu Ježíše každé koleno klekalo — a každý jazyk aby vyznával, že Pán Ježíš Kristus v slávě jest Boha Otce.“ (Fil. 2, 9—11.) „Do chrámu, dí sv. Ambrož, třeba kráčetí pokorně a zbožně, zde nesluší ohlížeti se a mluvit, nýbrž pozorně poslouchati, rozjímati a modliti se.“ „Dům můj dům modlitby jest,“ pravil sám Spasitel. (Mat. 21, 13.)

3. „A vstav Ježíš šel za ním i učenci jeho.“ Jak rychle se dal Spasitel pohnouti k útrpnosti na žádost skormouceného otce. Jaká to útěcha rodičům, kteří mají nemocné, ano mrtvé, čili zlé, nezdarné děti! Jako Pán Ježíš bez prodlení vzkřísil dceru mrtvou, jakoby jen v hlubokém spánku byla pohřížena: podobně snadno mu jest uzdravit, ano vzkřísiti hříšníka z tuého spánku hříchu k novému životu. Jděte tedy kř. otcové, matky ku Kristu i prostě, vroucně ho prostě a dítě vaše, ježto je nemocné, — neposlušné, marné, prostopášíne nebo zcela nezdarné — zemřelo v hříších, opět se uzdraví, polepší, opět vstane k novému životu duchovnímu; z čehož bude nevymluvná radost vaše. „Živí jsem já, praví Pán: nechci smrti bezbožného, ale aby se obrátil a živ byl.“ (Ezech. 33, 11.)

4. „I vstala dívka.“ Jaká to radost musila býti pro otce, když mu Pán Ježíš dítě živé navrátil! Podobnou radost učiníme i my nebeskému Otci. „Vzkříšení dcery Jairovy, dí sv. Bonaventura, jest obrácení duše hříšnickovy.“ — Dcera tvá jest duše tvá, ježto se usmrcuje hříchem. Však Pán Ježíš ji opět křísí vzkládáním rukou, či žehnáním v osobě zpovědníka. Přiklekejte tedy kř. s důvěrností k zpovědníci, vzdychající: „Pane, dcera má zemřela, duše má usmrcena mnohými hříchy, ale vlož na ni ruku svou!“ A duše po rozhřešení kněze zpovědníka opět bude živá a bude radost před anděly božími nad jedním hříšníkem pokání činícím.“ (Luk. 15, 10.)

LXIII. V neděli V. po Zjevení Páně.

(Letoš v XXIV. po Sv. Duchu.)

Dnešní sv. evang. (Mat. 13, 24—30.) obsahuje podobenství o dobrém semeni a koukoli, ježto jest velmi poučné.

1. *Hospodář nasil dobrého semene na poli; když pak lidé zesnuli, přišel nepřítel a zasil koukole mezi pšenici.* Vizte, N., co se stává, když hospodář, hospodyně, otec, matka, představený spějí, nebdi, nevšímají si chování svých dětí, čeledínův a podřízených! — Přijde nepřítel a nasije koukole mezi pšenici a tak velikou škodu způsobí. Bďte tedy, křest., nade vším, co vám od Boha svěřeno, starejte se nejen o věci časné, nýbrž a zvláště o všechny vám podřízené, buďte všemožně bedliví, aby nepřítel, zlý člověk, nenasil koukole, svárův a různých a domácí nespokojenosti. Zvláště vy, kř. rodiče a učitelé, zasívejte v útlá srdce dětí símě dobré ctnosti a bohabojnosti a bďte, aby nevznikl v nich koukol — símě hříchu a nemravnosti.

2. *„Koukol mezi pšenici“* — totě běh světa, vsudy jsou lidé zlí — přimísení dobrým. Však kdybychom chtěli každému zlému se vyhýbat, museli bychom zcela z tohoto světa vyjít. Co tedy máme činiti? „Nechte,“ odpovídá na to Spasitel, „ať obě spolu roste až do žní.“ — Všickni tedy, dobří i zlí, se snáseti máme. Snášelivost je ctnost nebeská, dcera věčné shovívavosti a lásky Boží. Žádný z nás není dokonalý a Pán nás trpí: proto, Nej., buďte vždy shovívaví k bližním chybujícím. Co nemůžete změnit, snášejte s trpělivostí, zanechte to Pánu, kterýž učiní, co za dobré uzná.

3. *„Nechte obě až do žní,“* pravil hospodář. Všecko konečně dozrá, dobré k odplatě, zlé k pokutě. Když člověk zemře, dozrál, nechť je to dříve nebo později. Jak pak, křestane, kdybys už dozrával k věčnosti, — kdybys v tomto roce, měsíci, týdnu nebo ještě dnes měl zemřít, budeš koukolem nebo pšenicí? Hle jak dobrotný je Pán! Z koukole polního nebude ovšem nikdy pšenice, ale člověk se může napravit a i z koukole státi se pšenicí. Proto, kř., užívejte času a milosti, číňte dobře, dokud jest den, dokavad nebije hodina žní. —

4. *„Seberte nejprve koukol a svažte jej k spálení!“* Slova to strašlivá! Za to jsou další slova potěšitelná: „Ale pšenici shromážděte do stodoly mé.“ Která z nich jednou uslyšíme? Zajisté že si přejete, N., abyste jako pšenice přišli do stodoly království nebeského! To na vás záleží. Všickni s milostí Boží můžeme přijít do nebe, jen když opravdu chceme. A kdo by z nás nechťel? Chťstí sluší nám a přičiniti se a Bůh, kterýž v dobrotnosti své dal chtění, dá i dokonání!

LXIV. V neděli VI. po Zjevení Páně. (Letos v XXV. po Sv. Duchu.)

1. *„Pán Ježíš přirovnává v dnešním evangelium (Mat. 13, 31—35.) učení své, víru svou, zrnu horčičnému, které, ač je nejmenší mezi všemi semeny, když vzroste, bývá strom.“* Toho důkazem jest učení, náboženství Kristovo, ježto po veškerém světě rozšířeno mnoho lidí posvětilo, oblažilo, spasilo. Tak se to má s každým dobrým naučením i s dobrým příkladem. Každý z nás může mnoho dobrého způsobiti, byť i nebyl apoštolem nebo knězem, zvláště pak kř. rodiče a učitelové. Každé dobré slovo, ježto co símě horčičné v duše svých dětí zasíváte, může vyrůst v strom hojně ovoce plodící.

„Nejmenší sím, když vzroste, větší jest než všechny byliny, a bývá strom.“ — Tak se to má i s hříchem. S málem se počíná, s mnohem dokonává. Zlá myšlénka vzbuzuje zlou žádost, žádost pak zplodí čin; čin stane se zvykem; zvyk druhou přirozeností a ta lpí na člověku až do smrti, ano na věky. — Ejhle, takový jest vzrůst stromu zlého! — Proto všímejte si kř. i toho, co se zdá nepatrné. Záhy odpírejte hříchu. Vždyť již básník pohanský dává naučení:

*„Hned se počátku protiv, chystá již lék se přepozdě;
když se neduh dlouhou rozmohl valně dobou.“*
(Ovid.)

3. Nejmenší símě přináší často největší ovoce; *ze semene bývá strom.* — Tot obraz pokory. Čím menší je kdo před světem, tím větší jest před Bohem. Chceš-li kř. vyvésti budovu ctnosti až k nebi, musíš počít od základu pokory. Nebude povýšen, kdo se neumí ponížiti. Vždyť i lidé nenávidí vysokomyslných, pyšných a Pán nebeský by je měl milovati? „Bůh se pyšným protiví, ale svou pokorným dává milost.“ (Jak. 4, 6.)

4. *Dále Pán Ježíš přirovnal království nebeské kvasu.* Malá část kvasu pronikne mnoho mouky, až zkysá všecko. — Tot obraz učení Pána Ježíše. Víra Kristova jest kvas, ježto proniká srdce lidská. Ona celý svět obrátila: nevědomých osvětila, poučila a z mnohých hříšníků svatých učinila (Pavel — Augustin). Ovšem musí člověk kvas víry Kristovy v srdce své přijíti, celému postupu kvašení — obrácení — nesmí překážeti a s milostí Boží spolu působiti. —

5. Než jako učení Kristovo je kvas,

jež srdce lidské přetvořuje, šlechtí, zdomakaluje, tak pohříchu i učení a *zlé příklady tohoto světa*, lidí bezbožných — jsou kvasem, jenž mnoho zlého působí v celé společnosti lidské. — Často jediná řeč, jediný zlý čin, jediný zlý člověk působí v městě, v obci velikou mravní škodu a záhubu.

6. Víra Kristova jest kvas; neboť vyznávací její, křesťané musí zakouseti často mnoho kyselého, ostrého a protivného. Než mějme trpělivost; z kvasu stane se chléb chutný, lahodný a žalost dobrého křesťana dříve neb později promění se v radost.

O zrně horčičném.

Dvě řeči (dle Hirschera) podává Boh. Haki.

I.

„Podobno jest království nebeské zrně horčičnému.“
(Mat. 13, 31.)

Dvě podobenství vypravuje nám dnešní (ned. VI. po Zjev. P.) sv. evangelium: o zrně horčičném a o kvasu. Obě vztahují se k církvi Páně; avšak přece každé něco zvláštního vyobrazuje. Podobenství o zrně podobňuje a připomíná nám *zevnější se šíření* církve Kristovy přibýváním nových a nových údů; kvas znamená proměnu *vnitřní*, jak totiž učení J. Krista vnikalo v duše a srdce lidská, a jakou tam změnu působilo. Obermež sobě dnes kuvažování *podobenství první* a vizmež v dnešní a následující řeči, jak zrno to malinké rostlo v strom, či jak církev Páně zprvu skrovninká rozšiřovala se přese všeliké překážky a jak stala se *církví světovou, ústavem spásy* — i uznejmež v tom prst Páně!

Podobno jest království nebeské zrně horčičnému. Co míní tu Kristus Pán slovem: *království nebeské*? Zajisté nic jiného, než dílo, kteréž na světě založil, církev svou; a pokrok, jaký dílo toto vzít mělo. Dílo mé (chce říci Pán) podobá se, hledíce k počátku a dalšímu rozvoji jeho, *zrně horčičnému, kteréž vzav člověk, nasíl na poli svém. Jest pak zrno horčičné* (tak dí dále) *nejmenší mezi všemi semeny* (jest sice velmi malé). Kdo tuší, jaká síla v něm jest? — Rovněž tak se to má, chce říci Pán, se mnou a dílem mým. Co se mne a mého zevnějšku týče, co jsem? nejsem-liž prostý Israelita? z chudé Galileje? z opovrženého Nazareta? nejsou-liž ti, kteříž se mne drží, prostí, chudí, neučení, obyčejní lidé? a není-liž to *srdce lidské*, jehož získati a jemuž pravdu přinéstí mám? avšak bude-liž toto

převrácené srdce pravdu chtítí? a kdež jsou ti, kteřížby dobrovolně od model svých náruživostí se odvrátili a k Bohu pravému zapřením sebe obrátiti se chtěli? Dílo mé tak nepatrné jest a tak málo slibuje mezi všemi díly lidskými, jako símě horčičné mezi ostatními semeny polními.

Avšak seménko horčičné, jakkoli nepatrné, má v sobě tajnou sílu. Jakkoli malé jest, útlé a jemné, přece bouře a pal slunečný nemohou zničití je; roste a sesiluje se v bylinu velikou jako strom, tak že ptáci nebeští přilétají a bydlejí v ratolestech jeho. Rovněž tak tomu i s dílem mým. Jakkoli skrovný jest počátek jeho a jakkoli nepatrné na pohled: jest síla v něm tajná, kteráž se zmůže; a dílo to vzroste v strom, tak že žádná moc nebude s to, brániti jemu, aby nevníklo všudež, ke všem národům světa.

Smělé porovnání! smělá to důvěra, pouhý-li člověk byl, kterýž tak pravil? — Nebylo-liž vždycky dosti duchův, kteříž smělé myšlenky v sobě nosili? nebylo-liž dosti zámyslův a pokusův ve všech zemích, kteréž veliké a trvalé věci vyvésti měly? a neměli-liž dosti často k účelům svým bohatých darů ducha a nad to i velikou pozemskou moc? — A přece, kde jsou díla ta? — Ach, proud času pryč s sebou je unesl a o přemnohých ani historie se nezmiňuje. Tedy, jak smělé to porovnání, jak smělá to důvěra v sebe, jak smělé to předpovědění, jestliže pouhý člověk byl, kterýž tak mluvil.

Byl-li *člověk*, kterýž tak mluvil, byla řeč ta již odsouzena. Bláhovost řeči té a pych, zpupnost její, byly též jejím soudem a nejbližší příští desíletí odkrylo vychloubače. Avšak hle! desíletí nejbližší příští ho neodkrylo a nezahanbilo a století nejbližší příští rovněž ho nepotupilo a tisíciletí nejbližší sběhlé nic nezvrátilo na řeči jeho. Ovšem že ten, kterýž to slovo promluvil, nejpotupnějším způsobem usmrčen jest, a s hanbou vyhlazen s tváří země. Avšak ukládající jej v hrob, nekladli mrtvolu; byloť to zrno horčičné, kteréž kladli do země! Odsouzený nebyl zničen, ale podobal se zrně horčičnému; vyšelť novým životem z lůna země! Rovněž i ti, kteříž byli s ním, jako ovce rozptýleni jsou od vlků; avšak sotva uplynulo několik hodin, v lásce tím tužší a věrnější zase shromáždili se kolem něho. Ovšem že byli plni bázně a starosti a nedůvěřovali si, veřejně k němu se hlásiti; avšak hle, vyšší síla uchvátila, mocný duch naplnil je; i vstoupili,

svědčice o něm, před krále i knížata, před vrchností a mocné země a přímou řečí svou a neohrožeností vynutili obdiv. A ovšem že muži tito byli prostí a neucení lidé; abrž dobyli si přece znamenité vážnosti, neboť naplnilo se na nich, co Kr. Pán předpověděl: „*Budou ve jménu mém zlé duchy vymítati, novými jazyky mluvíti, hady bráti a jestižebý co jedovatého pili, neuškodit jim; na nemocné budou ruce vzkládati a (i) se dobře míti budou.*“ Mar. 16, 17. 18. A nebylo nikoho mezi nimi, kterýžby, dychtě po vládě, přívržence pro sebe byl shromáždil a světskou moc si tvořil, a přece na tisíce dobrovolně, s tělem i duší k nim se přidávalo. A ačtě vrchnost a zaslepené kněžstvo pohanské proti bezbranným a neochráněným zuřili: nebyli přece bez ochrany. Ode vši lidské pomoci opuštěni, cítili v sobě pomoc vyšší, pomoc nebes; a tak našli dosti v sobě síly, aby přesvědčení svému a věrnosti své obětovali svobodu i život.

A tak dále se vedlo; tak u prostřed bouří a palčivého vedra vzrůstalo malinké zrno horčičné díla Kristova po celá století vždy víc a více. Hrozilť malému semeni tomu nebezpečenství ta nejstrašnější vnitř i vně. Avšak nadarmo! Rostlo přece k výši stromu a rozprostíralo ramena svá již po celé zemi. Stalo se, že mocní, celou téměř zemi ovládající císařové křesťanství vyhubiti chtěli, že chrámy křesťanův bořili, sv. knihy jejich pálili, kněží jejich ubíjeli, a každého, kdoby Krista se nežekl a bohům neobětoval, na statku, svobodě i životě trestali. Na tisíce křesťanův obětovali radostně život! Avšak krev svatých těchto sloužila jenom k tomu, aby strom semene horčičného tím více zaléván byl a se sílil, a každá krůpěj (dle Tertulliana) stávala se semenem novým, z něhož třiceti-, šedesáti- i stonásobná úroda nových křesťanův pučela! I stalo se, že pekla moc z dopuštění Božího zároveň jiných ještě prostředků užívala, z kterých neméně nebezpečí by bylo církvi Páně vzešlo, než ze zjevného pronásledování, totiž *posměchu a rouhání*. Práviliť nepřátelé církve v spisech svých: Kteraký to Bůh a Pán, kterýž tak opovrženým byl ve svém životě? kterýž před lidmi utíkatí musil, kterýž před svými mučitely neuměl se uchrániti a tak hanebnou smrtí sešel? A pravili dále: Kteraké to bratrstvo, kteréž k takovému Bohu se hlásí? Podivní jsou to lidé, beze vši úcty a vážnosti k sobě, přetvářenci, pobožnístkáři, lidé zlí, kteří tajně ty největší nepravosti páší, a proto se ukrývají; upírači bohův, nepřátelé státu císaře, náboženství i

otcovských mravův. — Vyznavači však Kristovi *věděli, v koho uvěřili*, a posměch a utrhaní způsobily, že ještě vroucnější byla jejich láska, že ještě čistější a světejší byl jejich život.

A když dílo Páně, to seménko horčičné, zvítězilo nade vši tou zlobou, nad násilím a ukrutenstvím *zevnějším*, jakož i nad jedem a žíhadly posměchu a útržek *vnitř*: stalo se, že na místo císařův, kteříž církev Páně pronásledovali, přišli jiní, kteří, hlásíce se k evangelium, církev Páně šířili a vše zase vynakládali, aby k slávě a velikosti jí dopomohli. Avšak tím nebylo všemu konec. Neusmívalo se ještě stálým, krásným počasím slunéčko na seménko horčičné Kristem zaseté; mnohá bouře krutá ještě stihla je, o nižto v řeči budoucí.

Přece však, r. v Kr., z dnešní řeči poznáváme, že Kristus Pán, vypravuje podobenství o muži, kterýž vystavěl dům svůj na skále, sám ten muž byl; nebo *spadl přívál, a přišly řeky, a váli větrové, a oborili se na ten dům, na církev jeho, a nepadl, nebo založen byl na skále; a tak se vyplnilo a dosud plní, co předpověděl: Na skále vzdělám církev svou a brány pekelné ji nepřemohou. Amen.* (Dokončení.)

Kvíti hřbitovní.

IV.

Poslední lůžko přichystali
sirotku v zemi neznámé; —
na rovin ten z oka soucitého
nižádná slza neskane.

Slaviček pouze za večera
kolébá dítko v sladký sen
písni svou žalnou, lásky plnou,
matince dítko podoben.

Ze srdce dítko vypučelo
kvítečko něžné, milostné,
z rána když na hrob slunce svitne,
kvítečko roní — slze své.

V.

Tichou všskou žalný zavzněl
umíráčku smutný hlas —
cíle svého posledního
došel jeden poutník zas.

Modleme se! — vždyť nám také
přijde, bratři, jednou čas,
kdy se budou jiní modlit,
až nám zavzní zvonku hlas!

VI.

Předrahý rove, ty skrýváš v sobě
nad zlato dražší poklad můj;
ta, jenž mně život darovala,
nalezla v tobě poklid svůj.

Na jejím rovu kvítek vzrostl
dřív, nežli v dál jsem odešel —
já jsem jej líbal, vždyť ze srdce
předrahé matky vypučel.

Ant. Kosina.

Očistec.

Kriticko-historický rozbor.

Od Jos. Dudycha, faráře v Pertholticích.

(Dokončení.)

6.

Židé věřili v očistování svých duší ze zjevení Božího, jež k tomu cíli pro život časný ustanovilo krev. „Já dal jsem ji vám, abyste jí se očistovali na oltáři za duše vaše, a krev aby byla za očistění duše.“ (3. Mojž. 17, 11.) — Břímě hříchů svrhovali tedy Židé se sebe zápalnými krvavými a nekrvavými oběťmi. —

Když pozřela země Kóre, Dátana a Abirona a morová rána zachvátila rozbouraný lid, poslal Mojžíš Arona, aby běžel rychle k lidu, a modlil se za něj. „Aron obětoval vonné věci a stoje mezi mrtvými a živými, za lid se modlil, a rána přestala.“ (4. Mojž. 16, 47. 48.) — Mohl-li Aron vykonati prostřednictví mezi spravedlností a milosrdností Boží na světě, a sjednati ostatním provinilcům milost: tuť právem lze to zastávat i o věčnosti, kde duše podobně nějakým prostřednictvím od věčné smrti osvobozeny býti mohou. To prostřednictví není však v Novém Zákoně žádné jiné, leč *očistec*, a nekrvavá vonná oběť *mše svaté*, skrze ruce prostředníka kněze. —

Hospodin chtěl Isaiáše dokonale uspořádat k úřadu prorockému, a poslal Serafina, aby vzal kleštěmi s oltáře ohnivý kámenek, a dotekl se jím úst jeho, aby mu takto přidal odvážnosti mluvit pravdu každému do očí, nebo Isaiáš naříkal: „Běda mně, že jsem mlčel.“ A když byl dotknut, byl očistěn od nepravosti své pro život časný, a od hříchu pro život na věčnosti. (Isai. 6, 5—7.) Tento tedy prorok *zhotovil učení o očistci, takřka průvodní list do budoucnosti*, anto o budoucím Mesiáši, vykupiteli lidského pokolení takto se vyjadřuje: „Tři-

ny zlomené nezetře, a knotu kouřícího se neuhasi.“ (42, 3.) — Divnoť by bylo a rozum lidský by toho ani nechápal, aby *Bůh lásky* nedokonané a smrtí přerušené pokání ze svého milosrdenství vyloučil, a neuprosné smrti panování nad pokáním člověka připustil! Poněvadž to ale býti nemůže, proto Hospodin skrze ústa tohoto proroka slitování a milosrdenství své připomíná a osvědčuje svou lásku lidem i po smrti, kde duši co s nedokonaným pokáním zlomenou třtinu na věky nezavrhně, alebrž co doutnající knot svou láskou podpálí, aby svým časem byla s to, co jasný a čistý plamen jeho nebeskému trůnu ještě více jasnosti a slávy dodávati. —

Antiochus, král Syrský, činil mnohých protivenství Židům, z nichž nejhorší bylo to, že sváděl Židy k modlářství. I povstal rek Judas Machabejský, a když zporázel houfy Syrských jednoho po druhém, povolil udatnému svému lidu oddechu, a světil s ním na bojišti sobotu. Druhého dne sbírali mrtvé k pohřbení a tu se objevilo, že někteří měli pod sukněmi dary, jež chtěli obětovati modlám, což Židům zákonem přísně zakázáno bylo. S úžasem hleděli na toto tajemné odpadlivci od pravého Boha a velikou náchylností k svým domácím víry, a láskou k své krvi hnutí, jali se namíste k Bohu modliti se a za ně prositi, aby to provinění jim odpuštěno bylo. — Zdaž to není útlocitná známka lásky, ujímání se svých náhlou smrtí v boji zachvácených bratří, jichž se takto dotkla ruka Páně? — Zdaž se z toho nejví patrně vědomost Židů, že i na věčnosti jsou končiny, kdežto působení lásky a milosrdnosti Boží nepomíjí? — Touto drahocennou kořistí potěšení, krácejme a čtème doslovně dále: „A Judas učiniv sbírku, poslal dvanácte tisíc drachem stříbra do Jerusalema, aby obětována byla oběť za hříchy mrtvých, dobře a nábožně mysle o vzkříšení. Nebo kdyby byl neměl naděje, že vstanou z mrtvých ti, kteříž padli, zbytečné a daremné by se zdálo, modliti se za mrtvé. A že prohlédal, že ti, kteříž s pobožností zesnuli, mají výbornou milost složenou. Protož svaté a spasitelné jest myšlení, za mrtvé se modliti, aby od hříchů zproštěni byli.“ (2. Machab. 12, 38—46.) — Vzhledem tedy k věčnosti, vyrozumívá se z těchto slov až na zbytek, že ani nebe ani peklo netanulo na mysl Židům při prokazování této lásky bratrské, ale místo traplivé — *očistec*, — v kterémž následkem svého zavinění budou muset pykati. Kdyby učení víry, jak Židé v něm

zběhlí byli, bylo se zmiňovalo toliko o nebi a peklu na věčnosti, do kterýchž by duše po smrti posílány byly: tuť zajisté Judas i se svými bojovníky po nabytém přesvědčení o ničemnosti oněch odpadlíků, k jich věčnému zatracení rázem by byli přisvědčili, poněvadž by v uvažování jich hříchů za pravou nemožnost uznati museli, aby do nebe, sídla toho Boha, ježž zapřeli, přijati býti mohli. Anť se to ale nestalo, a pozůstali uraženého Boha spěšně usmířiti se hotovili, a oběti za jejich hříchy, v blažené naději skutečného ospravedlnění v Jerusalemě zaplatili: vyplývá z toho vzdor všem i nejzarytějšímu odporům, že *v říši věčnosti mimo nebe a pekla jest ještě jedno místo, odkudž lze modlitbami a obětmi vysvoboditi a věčně spasiti.* — Místo pak to jest *očistec*.

Uhrnem pak plyne z toho ze všeho štedře, že hned v Starém Zákoně vedle víry v celou rozsáhlost náboženského zřízení a v jistotu příchodu Messiaše, netoliko nějaké *mínění*, nýbrž *pevná víra v jedno trvající spojení života časného s oním na věčnosti, prostřednictvím očistovacího místa znenáhla se ustavila, a v důvěře k Bohu co velmi blaživá zobecněla.*

7.

V Novém Zákoně dodal Ježíš Kristus této víře síly, pevnosti a opravdivosti; nebo on učí výslovně, kterým zaviněním prokázána bude milost, buď zde na světě aneb na věčnosti, a kterým ani tu ani tam, řka: „Kdobykoli řekl slovo proti Synu člověka, bude jemu odpuštěno: ale kdož by mluvil proti Duchu svatému, nebude mu odpuštěno ani v tomto věku, ani v budoucím“ (Mat. 12, 32.); čímž skutečně ponavrhne mu věčnosti *očistec*,*) v kterémž lze z některých hříchů se vyzouti a očistiti.

V řeči již napomíná ku pokoji s bližním, praví Ježíš Kristus o jistém žaláři: „Nevyjdeš odtud, dokudž i toho posledního penízku nenavrátiš.“ (Luk. 12, 59.) — Dle učení svatých Otců jest tento žalář *očistec*, v němž se zdržují ti, kteříž od dobrotivosti a milosrdnosti Boží hojně vypůjčovali, ale ne příliš svědomitě spláceli; pak ale byvše smrtí zachvácení, dluhů zanechali, pro které před tvář nejsvětějšího a nejvyššího spravedlivého nebeského svého věřitele dříve před-

vedení býti nemohou, dokudž do posledního halíře nezaplatili.

Poněvadž tedy víra židů v třetí ještě místo na věčnosti nepocházela ani ze známé jejich lehkověrnosti, ani z nějaké soukromé oblíbenosti, ale raději zakořeněna byla co pochopená důslednost dobrotivosti, svatosti, spravedlivosti a milosrdnosti Boží: proto se jí také *Ježíš ujal, za svou ji přijal*, a dle svého učitelského úřadu, „kdo mne slyší, slyší toho, kterýž mne poslal,“ *za předmět svého učení také ji sobě vyvolil.* —

Nastalou později smrtí Ježíše Krista přišli k vládě v církvi její přednostové, apoštolové Páně, jenž ačkoliv v malém počtu povolání, přece v úžasné velikém prostranství světa, učení svého mistra rozšířili a upevnili. Tu tedy Petr, první apoštol a náměstek samého Ježíše, jenž pro jeho učení i ve vazbě i v železích trpěl, a přece ani mistra ani jeho učení z mysli a srdečné lásky nevypudil; — tento tedy Petr zajisté ne libovolně, alebrž ce zástupce Ježíšův, o skutečném *očistci* a svého Pána *do něho sstoupení*, takto se pronáší: „I těm duchům, kteříž byli v žaláři, přišed (po z mrtvých vstání) kázal.“ (I. Petr. 3, 19.) — Kdyby byly tyto duše naděje na věčnou spásu bývaly zbaveny, což pak by jim byl Ježíš nějakou účastnost věnoval, a k rozmnožení jich trápení jim ještě kázal? — A když tomu víru přiložiti nelze: tu arcí z toho následuje, že to nebylo peklo, nýbrž *očistec*, kamž pro oslavení své i jejich sstoupil, aby jim vykoupení zvěstoval, a s nimi radostnou cestu do nebeské blaženosti nastoupil.

Svatý Pavel, tento tak svědomitý apoštol, který upřímně vyznává, ku kterému učení rozkaz aneb přikázání Páně dostal, aneb které jen pouze za svou radu předkládá; ten, jenž s nejčistším úmyslem pro rozšíření učení Ježíšova horlil, a na svém společenství se všemi věřícími mnoho sobě zakládal; ten, když prohlásil, že základ veškerého učení jest Ježíš Kristus, vece bezprostředně takto: „Staví-li pak kdo na ten základ zlato, stříbro, drahé kamení, aneb dříví, seno, strniště, zjeveno bude na díle jednoho každého: den Páně zajisté okáže; nebo v ohni se to zjeví, a jednoho každého dílo, jaké by bylo, oheň zkusí. Zůstane-li čí dílo, kteréž na něm vystavěl, vezme odplatu: pakli čí dílo shoří, vezme škodu; ale sám bude spasen, avšak tak jako skrze oheň.“ (I. Kor. 3, 12.—15.) — Kdo do těchto slov nepředpojatě se vmyslí, bez předsudku jich uváží, a z nich netoliko

*) Slovo „očistec“ nenachází se v Písmě nikde, ale to věci pranic neškodí, nebo slovo „Trojice“ není tam také.

čo libo, nobrž čo spravdливо a v cirkvi osvědčeno chce vyvoditi: ten bezděky musí přiznati, že se zde nemluví o posledním soudu, nýbrž o nějakém zkušebním místě, o *očistci*, v kterémž malé poklesky kajících duší hoří, jim bolest (škodu) způsobují, napotom ale po shorení k spasení dopomáhají. — Nemysliž žádný, že toto učení jest odvážné aneb vykroucené, to ne, ach ne; alebrž přilož viru k tomu, že *učení církve katolické o očistci, tímto apoštologovým popisem jest jako rozhrnuto, k rozmnožení útěchy podáno, a co závora odpadu od víry pro přísnou spravdlnost Boží, do celku těsně zasazeno.*

Jak velmi za časů apoštolských byla u Židů zobecnělá víra v očistec, a horlivost v pomáhání duším tam se nalezajícím: to patrně jest odtud, že týž svatý Pavel, a v tom samém psaní v kapitole 15. činí zmínku, že se mnozí nechávali vejmenu zemřelých křtíti; což by dojistá aspoň šetrně byl podniknul pokárati, kdyby to nějaká pověra byla, aneb kdyby to co náležitý díl k celku učení Ježíšova bylo nepatřilo. A když svatý Pavel při svém učení zůstal, a přece věřícím se neznělíbil, ale oniraději k němu pevněji stáli, a všelikým jeho učením se honosili: tuť arci leží na bíledni, jak na blízku leželo toto učení o očistci srdci jednoho každého člověka, třeba se tenkrát i nyní zdálo, že vždy jen mysticky bylo a zůstává pronešeno.

8.

Církev přijala toto učení jak ze spisů apoštolských tak i z tradice, a učí o tomto spasném ústavu po všechny věky: *že na věčnosti mimo nebe a pekla jest ještě očistec, v kterémž po vytrpení pokut za menší poklesky, dojde skutečného uspokojení vřelá touha po nebi.* — A ona může a musí tak učiti *dle práva*: poněvadž to učení přijala z úst samého Ježíše a jeho apoštolů; a *dle slušnosti*: poněvadž již holý rozum po hanu takovéto blaživé učení připustil, a svůj zřetel k němu obracel. Proto také svatí Otcové ve svých spisech vážně a radostně o očistci se zmiňují, a co se tam s dušemi děje, a jak se jim tam pomáhá, i kdyby to někomu nevhod bylo, popisují. Tak píše již *Tertullian* (De cor. mil. c. 3.): „My vzdáváme každoročně v jeden den oběti za mrtvé.“ — *Origenes* (hom. 16. in Hierem.): „Zdaliž z tohoto světa s poklesky a se ctnostmi vykročivše, dosáhneme za ctnosti odplaty, a odpuštěno nám bude, v

čemž jsme se vědomě prohřešili? čili trestání budeme za viny, a žádné odměny neobdržíme za ctnosti? Avšak ni jedno ni druhé pravda není; i za hříchy budeme zajisté kárání, i za spravdlnost odměnu vezmeme zaslouženou.“ — *Sv. Cyrill Jerus.* (Catech. in gen. 22.): „Modlíváme se za všechny mezi námi v Pánu zesnulé, a máme pevně za to, že se těm ku pomoci přispěje, a že ona svatá a vážnost prikazující obět před námi jest.“ — *Sv. Augustin* (Serm. de Sonct. 61.): „V onom očistujícím ohni tak dlouho setrváme, dokudž hříchy jakožto dřevo, seno a strniště nestráví se.“ — *Sv. Jan Zlatouš.* (Hom. 41. in 1. Cor.): „Lze všelikým způsobem dosíci pro ně (zemřelé) odpuštění: modlitbami za ně konanými, oběti přinesenými, účastenstvím těch, k nimž jakožto k tělu společnému přináležejí. Co tehdy truchlíš? Proč pláčeš, ješto stává tak mnoho způsobů, jimiž zemřelému prominutí vyjednati možno.“ — *Sv. Bernard* (Serm. super Cant. cant. 66.): „Nevěří (kacířové), žeby ohně očistujícího stávalo po smrti, nýbrž že duše od těla oddělená buď hned v pokoj vchází, buď v zavržení. Necht se tedy tážl Toho, jenž říci ráčil, že by jistý hřích byl, kterýž se neodpouští ani v tomto věku, ani v budoucím (Mat. 12, 32.). Ať se Ho táží, proč to řekl, není li v budoucím životě nějakého prominutí a hříchu očistění.“ —

Posléze pak *sněm Tridentský* (ses. 25.) hlásá výslovně takto: „V souhlase se svatým Písmem, s božskou tradicí, jakož i s výroky sněmů předešlých, učí tento všeobecný sněm: *že stávd očistce, a duším tam se nalezajícím pomáhá se přimluvou a bohubilou obětí mše svaté. Fročež všichni biskupové péči mějte, aby se ještě nikdy nezlehčené učení o očistci všudy učilo, hlásalo, drželo a věřilo.*“

Hlas církve byl a jest vždy mocný, a ozývá se po celé její trvání od jedné končiny k druhé. Jej nevyhladí žádný, a kdyby sebe pevněji o to usiloval; a pakliže v sousedství uší před ním se zacpávají, přece proniká z té příčiny, jelikož jest líbezný, a pro svou líbeznost na slovo vzatý. A proto se také tomuto hlasu i sám Lutr při známých proměnách svého charakteru nemohl ubrániti a neubránil; nebo jestliže jednou očistec svým známým drsnatým způsobem zavrhl, podruhé zase jej přijímal, a takto o něm napsal:*) „O očistci má se

*) Luthers Unterricht.

pevně věřit, a já vím, že to pravda, že tam duše velkých muk snášeti musejí, a každý jest povinen modlitbou, postem a almužnou jim pomáhati.“ A na jiném místě: „Každému radím věřit v očistec; než ale žádný nebudiz k tomu nucen.“ A opět: „Věřím úplně, ano mohl bych říci, vím s jistotou, že jest očistec, a že to Písmem dokázati mohu.“ Brzy však na to nazývá očistec „klamem kněžským.“ — Ano i Kalvín, čerpaje z tohoto hlasu, zastává očistec (Inst. III. 5.) takto: „Až do dne soudu zůstávají duše spravedlivých v lůně Abrahamově (očistci).“

I není tedy učení o očistci místní, no-brž obecné; netoliko v dávnověkosti od Židů ze své víry čerpané, ale i od pohanů vymyšlené a přijaté; ne v katolické církvi temné a nové, ale zevrubně určené a prastaré; ono jest zdroj, z něhož se nevymluvná láska Boží prýstí, a co mocný proud na hříšníky valí; ono jest pokračování a dokončení znovuzrození člověka z vody a z Ducha svatého, a nejvěrnější pěstoun, jenž na věčnosti závdady s duše třeba přísně sní-má, pak ji ale do ráje nebeského uvádí.

Novověci Titáni.

„Vzmužte se, bratři! vzhůru v boj,
to nebe našim musí býti;
necht Zevsův hrdý klesne voj
a jeho trůn necht v prach se sříti!“

Tak pyšný v řeči rouhavé
Titánův horlí vojevůdce,
a k nebi vede bratry své
odvážlivý Olympu škůdce.

A díš, snad jen že bájek čas
si smyslný děj ten nepravdivý?
Hle, proti nebi nový zas
se zdvihá voj Titanův lživý.

A zničení chtí útokem
tu svatou, věčně svatou výši,
a šíří lži a úskokem
svou u temnosti lživou říši.

Než báje dí, že nepřátel
svrh litý voj Zevs do propasti,
snad mníte, náš že Stvořitel
těmito škůdci dá se másti?

Zevsa si smyslnil lidský duch,
než byl to věru slabý pán,
on nežil; náš však žije Bůh,
a Bůh by měl být překonán?
Ant, Vřešťál.

O knize života.

Písmo svaté podobá se v pravdě krásné zahradě, poseté nejenom stromy velikých tajemství, nýbrž i květinami menších prů-povědí a příběhů. Taková květinka, velkou vůni mnohých tajemství v sobě zahrnující, jestiť podobenství o knize života, o kteréžto jak starý, tak nový zákon se zmiňuje. Již Mojžíš volá k Bohu za lid israelský, když do hrubé modloslužby upadnuv zlatému teleti se klaněl: „Odpusť jim tuto vinu, a-nebo, neučiníš-li toho, vymaž mne z knihy, kterouž jsi napsal.“ (II. Mojž. 32, 32.) David opět vybrožuje hříšníkům, že jsou z knihy života vymazáni, a se spravedlivými že nebudou zapsáni. (Žalm 68. 27.) Též Kristus Pán praví k apoštolům, aby se neradovali z toho, že se jim duchové pod-dávají, ale aby se radovali, že jmena jejich napsána jsou v nebesích. (Luk. X. 20.) Též sv. apoštol Pavel praví (Filip. IV. 3.) o svých pomocnících v apoštolských pra-cech, a sv. Jan evangelista (Zjevení III. 5.) o všech statných vyznávacích Kristových, že jmena jejich napsána jsou v knize ži-vota. —

Ve všech těchto průpovědích mluví se zřejmě o nějaké knize, která prý v nebesích sepsána jest. Že to kniha dle našeho po-jmu pozemského býti nemůže, rozumí se samo sebou. Neníť Bohu potřebí ani péra ani papíru, aby znal jmena a počet vyvo-lených svých, nebo již Šalomoun praví v knize Moudrosti (XI. 21.), „že Bůh všecky věci u míře a počtu a u váze spořádal,“ — a sv. apoštol Pavel dosvědčuje zřejmě: „Znáť Pán ty, kteří jsou jeho.“ Co tedy vyznačuje v Písmě sv. slovo: „kniha ži-vo-ta?“ (II. Tim. II. 19.) Svaté písmo na-značuje slovem „kniha života“ toliko Boží poznání všech svých vyvolených, které již od věčnosti byl předurčil pro život věčný. Jako totiž onen člověk, jenž o svých zále-žitostech si zápisky činí, proti možnému zapomenutí obsahu i dosahu jejich pojištěn jest: tak i Bůh zná počet a život a konec svých spravedlivých, jakoby to vše v něja-ké knize zapsané měl, užívá tedy obrazu toho, jako užívá podobenství o oku a uchu, a o ruce a noze Boží, ačkoliv Bůh co pouhý duch žádných oudů nemá.

Mát však podobenství knihy života ta-jemný a hluboký smysl. Jestliť to jenom jedna kniha, v kteréžto Bůh své služebníky takřka napsané má: jak skrovný musí tedy býti počet vyvolených Božích, když jedna kniha jmena všech obsahuje! Hle, jak sho-

duje se tento malý počet se slovem Krista Pána, že jest sice mnoho povolanych, ale málo vyvolených, a s vyřknutím proroka Isaiáše, že, byt bylo lidu israelského (povolaneho) jako písku mořského, ostatkové (toliko) z něho se obrátí. (X. 22.)

Tato kniha života jest již sepsána, již jest určen počet duší, které do života věčného vejdou; nevymaže ani nepřipíše Bůh k počtu tomuto něčehož; neboť není Bůh jako syn člověka, aby se měnil (IV. Mojš. 23. 19.) Podle života a konce jednoho každého z nás, který již od věčnosti Bohu znám a povědom jest, napsal Bůh jméno naše buď do knihy života, neb do knihy soudu. (Daniel VII. 10.) Co tedy činiti? Následujmež slova Spasitelova, a snažme se, abychom našli onu těsnou bránu a ouzskou cestu, která vede k životu, (Mat. VII. 14.) a vynaložme dle napomenutí sv. ap. Petra II. 1. 10. všechnu píli, abychom dobrými skutky jistě učinili povolání a vyvolení své.

Skoumejme ale též, jak u večer každého dne, tak obzvlášť před sv. zpovědí, knihu vlastního života svého, zdaliž dobrými neb zlými skutky popsána aneb snad ještě prázdná jest, jako se so stalo jistému hraběti v Polsku. Když tento muž v službě vlasti své a po mnohých dobrodiních, které zemi a rodině své prokázal, již sestárnul, měl sen, jakoby stál na velké louce, na kteréž množství andělů strážných knihy života svých schovanců zkoumalo. I hledal a našel anděla svého, a prosil jej, aby mu do knihy života jeho pohlednouti dovolil. Stalo se mu dle přání jeho, a co našel? Prázdnou knihu! „A což jsem až posavade nic dobrého neučinil?“ praví udivený muž. „Vše,“ odvětil anděl strážný, „co se neděje v Bohu a pro Boha, jest ztraceno pro věčnost, a nemůže zapsáno býti do knihy života.“ I probudil se hrabě, a poznal posavadní poblouzení své. Ačkoliv již stařec, počal s mladistvým ohněm po cestě zákona Božího kráčet, aby se na něm vyplnilo slovo Páně: Že budou poslední první a první poslední. (Mat. XX. 16.)

V. Krupský.

DOPISY

Od Chrástě, 26. října 1871.

(Cirk. zprávy z Kostece, Skučče, Hlinska a Proseče.)

Každého, kdož se bere železnou dráhou z Pardubic do Německého Brodu, poutá půvabná krajina okolo Chrástě a zvláště romantické údolí na Skále. Z této krajiny

a okolí budtež zde některé zprávy podány. V *Kostece* posvěcena byla slavným způsobem dne 22. října t. r. od P. Theofila Zumsande, z řádu kapucínského v Chrudimi, křížová cesta.

Kazatel vp. Vilém Helvich vytknul ve vchodu, kdož první razili mořem cestu, dále kdož dlouholetou prací dráhy nebeských těles určovali, konečně i obtíže, s kterými právě v této skalnaté krajině železná dráha dokončena byla; dále připomenul slova Tomáše Kemp. II., 12., 3.: „Choď kde chceš, hledej cozkoli chceš, nenajdeš vznešenější cesty nahoře, aniž bezpečnější dole, kromě cesty svatého kříže.“ — Líčil živě soustrast nad nevinnou obětí, kterouž dle otcovského slibu Jeťte — družkyjevily po dva měsíce na horách Judských; — a poukázal na mnohem vznešenější soustrast, kterouž křesťanské dušejevily nad nevinným Beránkem Božím — a sice již tenkrát, když obrazů křížové cesty nebývalo, v posvátném rozjímání umučení Páně — nyní pak i pro smysly vítanějším způsobem v obrazech zde právě posvěcených. I probíral v druhém dílu každé zastavení zvlášť, vysvětlil každý obraz co otevřenou knihu, z které lze učiti se moudrosti, kteráž není z tohoto světa; — použil v hojné míře Sušilových hymen církevních a díky vzdav chudým i majetnějším dobrodincům, zvlášť osvěcené kněžně Vilemíně z Auerspergu skončil slovy k Řím. 8, 35.: A protož, kdož nás odloučí od lásky Kristovy?

Že i v naší krajině o okrasu domů Božích se dbá, patrnó z toho, že ve *Skučči* horlivostí P. Ignáce Brožka starobylý děkanský chrám uvnitř obnoven byl. Tomuto záhy zesnulému knězi postavili vlastním nákladem jeho kolegové ze semináře pomník, totiž kříž, na němž dole kalich ovinut štolou se nachází, po stranách pak dva významné nápisy: Bratří bratru! — Na shledanou! —

Při zasvěcení tohoto náhrobku nesčíslný zástup lidu, jakož i zpěváckým spolkem přednesené zpěvy — dokázaly, že lid umí i v záhrobí vážit sobě zásluh kněze, jenž svědomitě pracuje na vinici Páně.

Potěšitelné jest, že i u nás vzrůstá úcta k patronům českým, zvláště k sv. apošt. slovanským Cyrillu a Methoději. V *Hlinsku* ku počtě těchto věrovců péčí p. faráře Petra Neděle vždělán nový oltář, a novou nákladnou lampou ozdoben.

Konečně v *Proseči* zasvěcena slavně nová socha Panny Marie Rodičky Boží, K.

2 Dymokur 3. listopadu 1871.

(Svěcení cukrovaru.)

O slavnosti Všech Svatých, 1. t. m., byla v Dymokurách posvěcena spolková rolnická továrna na cukr, při kterémžto posvátném úkonu správce duchovní vp. Fr. Vohnout měl následující řeč:

„Nebude-li Hospodin stavěti domu, nadarmo pracují, kteří stavějí jej.“ (Žalm 126, 1.) Potéhou naplnilo mne přání pronešené, aby továrna naše před počítím práce slavně vysvěcena byla. Chvalný to úmysl, tak důležitý podnik počítí nejinak, leč ve jménu Páně; tuť vyjádřeno to nezvratné přesvědčení, že na Božím požehnání všechno záleží. A tak tomu v pravdě.

Většina Vás, pánové, jenž v podniku tomto průmyslném jste se zúčastnili, náležíte k stavu rolnickému, aneb alespoň zaměstnání rolnické není Vám nepovědomé; a tuť tedy zajisté dobře víte, že ani ten, kdo sází, jest něco, ani ten, kdo zalívá: ale Bůh, jenž dává zrůst. (I. Kor. 3, 7.) A ne jinak jest to i v průmyslu. Nezávisí tu vše jedině na množství podnikatelů, aneb na velikosti kapitálu, ani snad jen na práci usilovné, ani toliko na zručnosti té nebo oně řídící osoby: ku zdaru potřebí jest něčeho více. Připomíná nám písmo sv., že druhdy v dobách starodávných lidé větší a ohromnější počali stavěti budovu (I. Mojš. 11, 1—8), a hle obrovská práce ta v ssutiny se rozpadla, poněvadž nespočívalo na ní požehnání Boží. Dobře tedy tvrdí Žalmista Páně: Nebude-li Hospodin stavěti domu, nadarmo pracují, kteří stavějí jej: (126, 1.), a protož dím: Na Božím požehnání všechno záleží. Šťastně beze všeho úrazu dostavena budova, sestaveny rozličné ty stroje, takže připomínající s pochvalou obezřelosti těch mužů, jenž stavbu vedli, spolu i tvrditi smíme, že až doposud milost Boží podporovala nás; kéž ani nadále neodepře nám Pán požehnání svého!

Ríká se, v průmyslu že rozhoduje číslice: a tak tomu právem. Napište nicek vedle sebe kolik chcete, nic vám to neplatí, pokud před ně nepostavíte číslici — a číslice ta jest: požehnání Boží; bez tohoto ale všecken průmysl, všecken zdánlivý výtežek jen holé nice se rovná. Tedy na Božím požehnání všechno záleží.

Vypravuje písmo sv., že archa umluvy postavena byla v domě Obededoma gethejského, a že Bůh pro tuto archu požehnal Obededomovi i všemu domu jeho (II. Král. 6.); a takového požehnání vyžádati chceme na Bohu slavností dnešní pro dům a pro zá-

vod tento. Ne prázdný, planý tedy, ne na odiv toliko budiž tento posvátný obřad; ale kéž Bůh vyslyší prosby naše, jež společně k němu zasílati budeme a naplní nad námi požehnání své! — A kterak si toho požehnání Božího můžeme zasloužiti? Vizme, proč s archou umluvy sloučeno bylo požehnání Boží, a dle toho necht uspořádán jest i domácí řád v místnostech těchto. Archa umluvy byla svatyní lidu israel-skému; nuže nedopustme, aby dům tento nepravostmi, nešlechtností znesvěcen byl, čím by i požehnání Boží od něho odvráceno bylo. Na arše nalezali se klečící andělé; necht modlitba, zbožnost a pocta Boží není vypovězena z místností těchto. V arše uschovány byly desky s desaterem přikázání Božích; a tak správnost, pořádek, zákon necht vládne i zde. Ano dbejme nejprvé o vyplnění těchto podmínek a pak zaručiti mohu požehnání Boží. A by i hned snad valný hmotný prospěch nekynul nám, proto přec netraťme myslí a důvěry; však ani rolník neklidí hned po zasetí, ale delší čas čekati musí na žně: a tak v ruce Hospodinovy poručme dnes podnik tento; neb moudrý Sirach (32, 18) ujišťuje, „že kteří bdíti budou k Hospodinu, naleznou požehnání,“ a „požehnání Boží, jak Přísloví dí (10, 22), to bohaté činí.“

Však hodlaje jménem Vaším pánové, dovolávati se požehnání Božího, nemám na myslí toliko to požehnání hmotné, jakým požehnal druhdy Isak Esauovi (I. Mojš. 27, 39.), nébrž vyprositi míním na Bohu požehnání, jež Jakubovi přízeň a lásku Hospodinovu zjistilo, — požehnání, které by mimo zdar závodu našeho i svornost, důvěru, upřímnost a vzájemnou lásku rozhostilo a udržovalo ve spolku našem. A v tomto smyslu volám závodu a spolku našemu srdečné „Zdar Bůh!“ V.

Z Písečné 28. října 1871.

(Svěcení sochy nejsvětějších tří osob.)

Ode doby, co se v Písečné vodí prosební průvody, mívali jsme na den sv. Marka a v první den křížový první štaci bez sochy. Bývalo pokaždé přáním jednoho každého v průvodu: kž by stálo zde náboženského předmětu, u kteréhož bychom se pomodliti mohli! I postavil r. 1859 Jan Doskočil, hospodář na témž pozemku dřevěný sloupek s obrázkem a lucernou, z čehož jsme měli radost. Sloupek sešel letos, a tu, aby štace ta pojištěna byla pro budoucnost, založil tentýž hospodář zde sochu kamennou, 1° 4' zvýší, s pěkným obrazem na plechu tří nejsvětějších osob: Ježíše, Marie, Josefa,

svrchu s ocelovým křížkem a pod obrazem s 6hrannou lucernou, čímž všem, jenž podle té sochy do kostela chodí, potěšení připravil.

V neděli XXI. po sv. Duchu, dne 22. října odpoledne byla socha ta, kteráž smřčím obsazena byla, při slavnostním průvodu, kterýž 15 párů mládenců a družiček zdobilo, dle římsko-katolického řádu posvěcena. Rány z hmoždířů i celému okolí ohlašovaly tuto naši slavnost, a ozývaly se i při večerním klekání. Po svěcení jsem ve své promluvě napomenul posluchačů, by modlitby u této sochy směřovaly k Všemohoucímu Pánu, aby ourodu zemskou dáti a zachovati ráčil; pročez jim na obraze nebes královna plod života svého, Pána Ježíše žehnujícího, se sv. Josefem ukazuje. Slýchá se, mluvil jsem dále, že není třeba se modlit, že bez modlení také roste, jakož i těm, jenž jsou jiné víry: než tu sluší ohled vzíti na slova Kristova (u sv. Mat. 5, 45.): „Otec nebeský velí slunci svému vzházeti na dobré i na zlé, a déšť dává na spravedlivé i na nespravedlivé.“ Ten tedy, jenž krkavce krmí a kvítí polní odívá, o všechny lidi, kteréž k obrazu svému stvořil, otcovsky pečuje, byť se k němu nehlásili, ano byť se i nevděčnými ukazovali, jako třeba, bohužel, synové a dcery namnoze otcům svým pozemským. A jakož i tito, zlí jsouce, unějí dobré dary dávati svým dítkám, aniž by jich tyto prosily, a nedávají jim za chléb kámen, aneb za rybu hada a za vejce štíra, (Luk. 12, 11—13,) takž i Otec nebeský dává ourodu i těm, kteříž ho neznají, ba znáti nechťí, aby práci jejich, ku kteréž je stvořil, odměnil a ukázal, že milosrdnější jest, než lidé. I naplňuje se, jak psáno jest u sv. Matouše (5, 44.), že křesťané modlí se za ty, kteříž jim protivensství činí a utrhají jim; Hospodin pak slyší modlitby jejich, a pro vyvolené tyto i neznabohům požehnává ourodu zemskou. Neznabohům pak, kteříž nezavinili neznabožství své, a rádi by prosili Boha a děkovali Mu, kdyby Ho znali, nepovede se jedenkrát při soudu Božím, až jedenkaždý z vladařství svého počet klásti povolán bude, jako neznabohům svévolným, kterýž volá Kristus u sv. Lukáše (10, 12—14.) běda, řka: „Pravím vám, že v onen den lehčeji bude Sodomským, nežli tomu městu. Běda tobě Korazaim, běda tobě Bethsaido, nebo kdyby v Tyru a Sidonu byly učiněny divy, kteréž u vás učiněny jsou, dávno by v zíní a popeli sedíce pokání činili. Avšak Tyru a Sidonu lehčeji bude na soudě, nežli vám.“

Zlí tedy a nespravedliví užívají úrody

zemské, ani té zbožňované přírodě neděkujíce, hůře než pohané, kteříž Boha neznají, kdezto píše Isaiáš prorok (1, 3.) řka: „Znáť vůl hospodáře svého, a osel jesle pána svého, Israel pak mne nepoznal a lid můj neporozuměl.“ My pak křesťané dle sv. Pavla (I. Kor. 10, 31.) „buďto že jíme, nebo pijeme, nebo cožkoli jiného činíme, všechno k slávě Boží činíme,“ vědouce, že Hospodin to jest, jenž dle Žalmu 146, 8. 9. „zastírá nebe oblačky a připravuje zemi dešť, vyvozuje trávu na horách, a bylinu k službě lidské, dává hovědům potravu jejich, i mladým krkavcům, jenž volají k němu,“ „otvírá štědrou ruku svou, a naplňuje všelikého živočicha požehnáním.“ (Žalm 144, 16.) My víme, že dle slov sv. Jakuba (1, 17.) „všeliké dání výborné a veliký dar dokonaly s hůry jest, sstupující od otce světél“, a protož úpěnlivě voláme: „Chléb náš vezdejší dejž nám dnes.“ A proto žádný jiný stav neuznává tak patrně přítomnost Boží, jako rolníci. Oni nasejí, a nevěří, zdali sklídí, neboť vědí, že s nimi ještě někdo hospodaří, na jehož požehnání záleží; neboť dle sv. Pavla (I. Kor. 3, 7.) „ani ten, kdo sází, jest něco, aniten kdo zalévá: ale ten, jenž vzrůst dává, Bůh.“ A kdo medle přírodě poroučí? Ani neznabožští přírodomilci nejsou s to poručit slunci, aby svítilo, ani dešti, aby padal, ani krupobití, aby neškodilo.

A že se modlíme u soch? My víme, že Bůh všude prosby naše slyší, ale my si volíme místa pohodlná, kde bychom se k společným modlitbám scházeli, a tu libujeme sobě zvláště na těch místech, kde víme, že již Bůh prosby modlících se k němu vyslyšel. Mimo to vyznáváme sochami, že, dle listu k Židům 13, 14. „zde místa trvalého nemáme, ale budoucího, jako svatí, hledáme,“ a že dle Filip. 3, 20. „obcování naše v nebesích jest, odkud i očekáváme Spasitele našeho Ježíše Krista, kterýž promění tělo ponížení našeho, jako proměnil těla svatých, jenž se sochou představují, aby připodobněno bylo k tělu jasnosti jeho.“ Jak jest to smutná věc, když jdouce osadou, nenalezáme ani kříže, ani jakékoliv jiné sochy; tu mimovolně napadá nám, že snad osadníci nevyznávají žádnou víru a že nepřiznávají se ku Kristu, nýbrž jsou proti Němu; kde ale stává odznak víry, veselí se srdce naše, a my vidíme, že opuštění nejsme, že svatí s námi přebývají, na nichž zvláštní orodovníky máme u Boha, jenž chtějí, aby kde oni jsou, i my byli.

Mimo to budiž uvaženo, že zanedbá-

váním soch za liberálních osvícených časů se zanedbává i umění, a že právě katolická, pro zpátečnictví a zatemňování neprávě osočovaná církev to jest, která umění podporuje, sochařství, malířství a jiné, a že kdyby jí nebylo, mnohý umělec by zakrhněl. Mnohé slavné budovy by nebylo, a mnohého vznešeného předmětu, kterýmž až podnes se obdivují a právě na půdě církevní jest mnohé odvětví vědy tak vyvinuto, že jí posud liberálně osvícení umělci nedostihli, a z něho se přiučovati poukázání jsou, ba právě illumináti to jsou, jenž ve své surové nevázanosti takové vzácné památky kazí a boří.

K závěrce práno jak zakladateli, tak i všem přítomným. hojnost požehnání s nebes, — má-li pak požehnání to na ně sstoupiti, aby všechno své činění a jednání konali ve jménu nejsvětějších tří osob, a aby jedenkrát hodni učinění byli v posledním tažení vyzváti a vyřknouti ta nejsvětější jména: Ježíš, Maria, Josef.

Po promluvě říkaly se litanie s přiměřenými modlitbami. Na to se zapěl chvalozpěv sv. Ambrože: Tebe Boha chválíme, při kterém jsme se vraceli do kostela. Udělením svátostního požehnání ukončena tato slavnost.

J. Št. K.

(Z Ameriky.) V Baltimore, 13. října 1871.

(Úmrtí. Požár. Touha po zprávách z vlasti.)

Bolestí puzen musím sdělit, že jsme ztratili dne 5. října otce a učitele drahého, který nejen zde, nýbrž i na břehách evropských od všech, kteří jej znali, a štěstí měli jeho učení jen jedenkrát slyšeti, milován byl.

Jest to otec duchovní řádu Redemptoristů, Rev. František *Klaholz*. Narozen v Brilonu, v Prusku, v biskupství Paderbornském, dne 11. října 1803, byl 24. září 1829 na kněžství vysvěcen. V Saint Troint v Belgii vstoupil 14. dubna 1848 do řádu nejsv. Vykupitele aneb Redemptoristů, v kterém až do své smrti zůstal a pilně ctosti zakladatele řádu svého následoval.

Život jeho byl velmi činný: 18 let působil co farář jedné osady v Prusku, až pak vstoupiv do řádu roku 1849 vydal se na misie do severní Ameriky, kde ve všech končinách po 25 dlouhých let v rozličných obcích velmi činným byl. V službě Boží zběhly vlasy jeho, ctnost a zásluhy krásnily věk, jehož byl dosáhnul, a v smrti mohl se svatým Pavlem zvolati: „Více nežli jiní jsem pracoval, ale ne já, nýbrž milost Boží ve mně. Dobrý boj jsem bojoval, běh dokončil a víru zachoval, neměla by i koruna

spravedlnosti, života věčného pro mě uschována býti?“

Dne 8. října byly pozůstatky toho drahého otce do kněžské hrobky uloženy. Nebudu popisovati pohřeb jeho, ale říci musím, že byl průvod více než 3 anglické míle dlouhý, z čehož vysvítá, že byl v Pánu zesnulý ve velké vážnosti, jak u starých, tak u mladých.

Dnes jest mně jen samé truchlivé zprávy, drahý „Blahověste“, tobě zvěstovati.

V sobotu dne 7. října, v 11 hodin v noci vypukl v městě Chicago Ills., v jedné truhlářské továrně oheň, který prudkým větrem hnán, brzy několik řad domů strávil. Když se již myslelo, že oheň udušen a uhasen jest, znova vypukl na straně západní živel tento a za krátký čas lehlo mnoho ulic popelem. Z víc než 10,000 domů, které as 5 anglických mil zabírají, stojí nyní jen učeněně zdi a vysoko strmicí komíny. Strašný jest pohled na divadlo toto. Škoda páci se na více než 150 millionů dollarů.

Nemohu Vám vypsat, jak zde „Blahověst“ od domu k domu putovati musí. Sotva že jej obdržím, již několik zachovalých českých katolíků si pro něj pošle. Nejlépe se jim líbí mimo články ty rozmanité dopisy ze všech úhlů české vlasti.

Fr. Tykal.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinal navštívil v neděli 29. října arcib. seminář. O 2. h. odpoledne byl na nešporách v semin. chrámu sv. Salvatora, načež k alumnům v domácí kapli seminářské promluvil o slovech Písma (Mat. 6, 24.): Žádný nemůže dvěma pánům sloužiti. Po té navštívil též chovance k. arcib. konviktu, jichž jest 61.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 6.—10. listopadu u sv. Jiljí (u Dominikánů), od 11.—15. u Věch Svatých na hradě.

— Další stavební práce na chrámu sv. Víta svěřilo ředitelstvo jednoty sv.-Vítské dosavadnímu stavebnímu mistru panu Krannerovi, synu zemřelého stavitele Jos. Krannera.

Z Moravy přináší „Hlas“ radostnou zvěst, že na všech stranách se zakládají katolicko-politické jednoty. Tak n. př. v Rajhradě, Paskově, N. Bělé, v Komíně, Zubřím, Kravsku atd. — Na něm. gymnasiu Brněnském, kdež lonského roku modlitba před vyučováním a po něm byla od-

straněna, letos se žáci opět modlí před a po škole.

Z Vidně. Jistý žák obchodní školy, 14, pravíme čtrnácte let věku svého čítající ohlásil u svého p. faráře vystoupení své z církve katolické a přestoupení neví se ku kterému náboženství. Pan otec nadějněho tohoto mládenceka potvrdil vyjádření jeho svým otcovským svolením. — V Išu slavila se 9. t. m. židovská svatba s takovou nádherou, že na př. jenom upravení hodovní síně v hostinci stálo 10.000 zl. Hostů bylo 80, za jídlo každého z nich dáno 30 zl., nápoje v to nepočítaje, rabín k tomu povolaný dostal za svou službu 15.000 zl. Otcové snoubenců jsou penězoměnci. — Žádost za propuštěnou ctihodného ministerstva Hohenwartova jest od císaře pána přijata i sestavuje se ministerstvo jiné.

Z Berlína. Dne 1. října t. r. v Pánu zesnulý vrchní rada v ministerstvu spravedlnosti dr. von Mühlen, horlivý katolík, odkázal v závěti špitálu u sv. Hedviky, Voršulinkám a šedým sestrám v Berlíně, paním dobrého Pastýře v Charlottenburgu a školním sestrám ve Frankfurtu po 20.000 tol., úhrnem tedy 100.000 tolarů. Po jeho úmrtí zbyl sice v ministerstvu spravedlnosti ještě jeden vrchní rada, katolík, o němž ale katolická obec Berlínská ničeho neví.

Z Říma. Italská vláda pokračuje v zrušování klášterů. Dne 14. října uběhla lhůta, do které se chudé jeptišky od sv. Antonína vystěhovati měly z kláštera svého. Odchod jejich dal podnět k tklivým výjevům. Vysoká šlechta poslala své povozy k převezení ctihodných sester achudičského jejich nábytku do kláštera sv. Susanny, kdež přístřeší našly. Ve všech ulicích, kudy se jelo, dával lid hlasitě najevo svou náklonnost k ubohým jeptiškám a svou rozhořčenost nad řáděním novověkých Vandalů. Za jeptiškami jela co čestný průvod dlouhá řada vozů se zástupci šlechty a měšťanstva. Však ještě není konec těchto úředních výpovědí. Úřední list přináší nový úkaz, jímž noviciat Jesuitů u sv. Ondřeje na Kvirinále se zrušuje a obyvatelům 14denní lhůta k přestěhování se dává. — Ze 36 profesorů na universitě, jímž uloženo bylo, aby složili přísahu věrnosti nynější vládě, odhodlalo se k tomu jen 17, a ti nejsou Římané, nýbrž z větší části cizinci s revolucí do Říma přišedší. Professori, kteříž přísahu odepřeli, ani se nedostavili a jenom jediný Tancioni, professor chemie, svůj odpor písemně odůvodnil, řka, že co katolík přísahu tu složiti nemůže, co Říman

ji složiti nesmí a konečně co učitel svébodné vědy ji složiti nechce.

Z Ruska. Za Irkutskem, hlavním městem Sibiřska, leží vesnice, odkudž nedávno židem jakýmsi donesen za hranice list, v němž čísti bylo: Zde žije 170 katol. kněží vypovězených z Polska. Zakázáno nám mši sv. sloužiti, zpovídati, sv. přijímání podávati a s obyvatelstvem seznámiti se. Ze zoufalství přišlo již 7 těchto vyhnanců o rozum, 3 opilstvím nalezli smrt a přes 10 jich přijalo víru ruskou. — Za hroznou touto zprávou přišla jiná, z kteréž vysvítá, že v Rusku nastal obrat k lepšímu. V měsíci září t. r. zvěstováno totiž všem těm vyhnancům z krajín baltických, kteříž se od polského povstání r. 1863 v Sibiři a jinde v Rusku nalezali, že jim udělena jest milost a že se mohou do vlasti své navrátiti, aniž by se vědělo, kdo se za ně přimlouval. Z této události soudí se, že vláda ruská přeje si vyrovnání sporu a dorozumění s apoštolskou Stolicí, kterážto domněnka by pravdě podobnou byla, kdyby vláda dotčené vyhnance na předešlá místa byla dosadila. Tomu však není tak; neboť fary duchovních správců zbavené a tudíž osiřelé byly buď zrušeny aneb jinými duchovními osazeny. A tím způsobem jsou onino kněží ze zajetí se vracějící vydáni všeliké bídě. Otrhaní a bez přístřeší jsouce žebrají o almužnu u dobrých lidí. Při jejich návratu událo se mnoho tklivých výjevů, čemuž se diviti nelze, neboť koho Sibir opět na svobodu propustí, má proč by se radoval. Tak jeden zpívaje v kostele „Gloria“ omdlel, jiný konaje služby Boží byl tak dojat, že musel ustati a nemohl dokončiti. Kterak s nimi vláda naloží, není povědomo; v Rusku ale stěží budou v duchovní správě ustanoveni.

Z Ameriky. V městě *Chicago* vypukl dne 7. října zhoubný požár, který dvě třetiny ohromného toho města v popel obrátil. Ilrozné jsou zprávy, které nás o tomto požáru docházejí. Ohromné domy obchodní, veřejné budovy, kostely, nemocnice, sirotčince, tiskárny, banky, a okolo 20.000 jiných domů lehlo popelem, takže nejméně 150.000 lidí nyní — v zimě — bez přístřeší jest.

Chtíce kostely, a aspoň četnější katolické budovy vypočísti, které zhoubnému požáru za obět padly, musíme jmenovati — na straně jižní města: chrám sv. Pavla, chrám sv. Ludvíka, chrám P. Marie i s biskupskou residencí, a na straně severní: hlavní chrám nejsvětějšího Jména, benediktinský chrám sv. Josefa, chrám Neposkvr-

něného početi P. Marie, a krásný, velikolepý chrám Redemptoristů u sv. Michala.

Z katol. budov pak jmenovati jest: akademii školních bratří, klášter tak zvaných Sisters of Mercy, klášter milosrdných sester, klášter Benediktinek a Dominikánek, klášter Redemptoristů a Benediktinů, katol. sirotčinec, a mnohé školy katolické. Protestantských chrámů vyhořelo 40 až 50.

Vůbec páčí se škoda požárem tímto způsobená na 400 až 500 milionů dolarů. Zjistě, ohromná to ztráta, ještě více ale jest litovati, že i lidské životy, a sice ke dvěma stům lidských životů v plamenech zahynulo; posud nalezeno v ssutinách již asi sto mrtvol, a každou chvili nalezají se jiné. A aby míra neštěstí dovršena byla, přičinila, seč byla, i zloba lidská, neboť v nesmírném zmatku požárem způsobeném, loupeno a drancováno, ano i vražděno a jiných zločinů páčáno, které ani vysloviti nelze. Z mnohých hanebných zločinů vyjímáme toliko, že stařícký kněz, který se osmělil, bezbranné, ctihodné paní proti vilné divoké sběři hájiti, kyjem ubit a usmrčen byl.

Konečně smiloval se Bůh nad hroznou bídou ubohých obyvatelů Chicaga, a seslal prudký dešť, který zhojnému požáru konec učinil.

Jak politování hodný jest stav nešťastných těchto pohořelých, patrně z listu, jež biskup Foley svému arcibiskupovi poslal, a jenž doslovně zní takto:

V Chicagu, dne 11. října 1871.

Drahý Pane Arcibiskupe!

Ráčíte již hrózně ono neštěstí znáti, které nás zastihlo. Náš hlavní chrám, 6 kostelů, sirotčinec, 3 kláštery, dům u „dobrého pastýře,“ nemocnice, a mnohé školy lehly popelem. Šest čtverečních mil obvodu města obráceno v ssutiny. Na straně jižní stojí již jen jediný dům. Z mé residence zůstal jen štít; knihovna má jest zničena. Dnes odstraníme poslední ssutiny chrámu St. Mary z ubohé čtvrtě biskupské.

Sto tisíc obyvatelů vyhnáno z příbytků svých; mnoho jich zhynulo v plamenech, jiní zadusili se kouřem. Plynárny a vodárny jsou zmařeny. Jesuité přijali do své koleje všechny sirotky.

Již jsem Vašnosti telegrafoval a žádal, abyste všem biskupům spojených států telegrafovat ráčil, by příští neděli aneb co možná nejdříve sbírku zřídili. Myslíme, že když tuto prosbu v zápětí na celou zem vzneseme, zjistě nějaké pomoci a nějakého přispění dosáhneme, a mohu Vašnost ujistiti, že pomoci velmi potřebujeme.

Obyvatelé nepozbyli myslí, nýbrž jsou pevně odhodláni, že město opět vystaví. Zádám Vašnost, abyste příspěvky sám přijímati ráčil; neboť zde panuje nesmírný zmatek. Já pak mohl bych příspěvky podle potřeby od Vašnosti vybíráti. Nedostane-li se nám od jinud pomoci, nemůžeme zde pranic dělati.

Račtež mne všem mým přátelům laskavě doporučiti a modliti se za svého oddaného syna v Ježíši Kristu.

Th. Foley, biskup v Chicagu.

Žádanou sbírku arcibiskup hned v celém soustátí nařídil.

Paběrky.

43. Uherská pověst.

V Uhrách bylo a jest snad ještě rozšířeno mínění, že vrah hříchy zavražděného na se běře a za ně odpovídati musí, poněvadž oběti své příležitost a prostředky ku pokání odňal. Toto mínění jest nepravé, nebo za své činy bude muset každý sám odpovídati a každý má, pokud čas, o svou poslední hodinku starost míti, aby ho nepřipraveného nepřekvapila. S tímto míněním souvisí pověst, která pravdě nepodobná není a z které viděti lze, jak v ruce Boží i to nejnepatrnější lidem k zachránění sloužiti může. Na osaměle stojícím zámku v uherských horách žil šlechtic se svým synem, který ještě dítě byl a málo let počítal. Jak se to často v životě stává, že jsou lidé svým příbuzným příliš dlouho živi, zvláště když peníze mají, nebo z jejich milosti žítí musejí, měl i uherský šlechtic příbuzného, jenž by rád po něm byl dědil, poněvadž ho jeho prostopášný život mnoho peněz stál. Šlechtic, ač byl již věku pokročilého, nepodobal se ještě k smrti a v kolébce byl syn, jenž jmění otcovo zděditi měl. Za peníze může se vše dostat, jak se ze zkušenosti říkává a tak se našli za peníze také dva lotři, kteří tomu, jenž se dědictví dočkati nemohl, zavražděním šlechtice a jeho dítěte k cšli jeho přání dopomoci měli. V noci, která se jejich dílu příznivou býti zdála, vylezli na zeď, jenž zámek obkličovala a chránila. Tichými kroky jako kočky vkradli se ke komnatě, kde šlechtic se svým dítětem spal. Naslouchali, zdali všechno již v spánek ukoлебáno jest, slyšeli ale mluvíti. Otec seděl u postele ještě bdícího synáčka a vypravoval mu povídky, až by mu spánek očka zavřel. Vrahové museli čekati. Skoro ani nedýchali a slyšeli každé slovo, které

uvnitř mluveno bylo, „Ano, mé dítě, tak jest“, ukončil otec právě povídku, „vrah musí za všechny hříchy trpěti, které zavražděný spáchal.“

Znenáhla vše utichlo. Vrahové vstupují a oba se obrací k místu, kde dítě v sladkých snech spalo. „Jdi ty ku starému!“ volal jeden k druhému, „já s dítětem hned budu hotov.“ „Nikoli, ty musíš jít; jest vyjednáno, abys ty starého zabil.“ Tak se hádali nejprv v tichosti, nebo každý chtěl jenom dítě usmrtiti, které ještě žádného hříchu nemělo, pak počali hlasitěji se domlouvati, tak že šlechtic se probudil a po ručnicích sáhnul, které tu na blízku visely. Padla rána a loupežníci uděšení od tud utkali. Otec i dítě byli zachráněni, poněvadž žádný z loupežníků nechtěl hříchy starého své svědomí obtížiti.

O kéžby každého svůdníka podobná myšlenka od zlého skutku odvracela! Ř.

44. *Postavení redaktorovo.*

Postavení redaktorovo není bez trní. To ukázalo se na p. W., jenž v jednom irském městě zarazil noviny. První číslo obsahovalo útok na hernu, kdež se někteří ničemové scházeli a o peníze okrádali. Panu W. bylo písemně dáno na vědomost, aby v svých útocích ustál, ač nechce-li si utržiti notný výprask. On však odpověděl, že příští číslo novou důtku přinese, což se i stalo. Téhož pak dne, když nenáviděný p. W. nůžky drže v ruku seděl v redakci, vrazil náhle do dveří zavalitý muž krátkým ale silným kyjem jsa ozbrojen. „Kde jest redaktor?“ otázel se zhurta. „Vyšel ven,“ odpověděl p. W., „ale hned zase přijde. Račte se zatím posaditi a novinami se baviti.“ Hrozný chlap se posadil, položil nohy jednu přes druhou a počal čísti. Zatím šel redaktor po schodech dolů, u dveří našel jiného člověka rovněž dlouhým klackem ozbrojeného, z čehož seznal, že článkem svým v novinách uhodil do živého. „Kde jest redaktor?“ tážal se ho nový příchozí hlasem hromovým. „Jest-li v redakci?“ „Ano,“ odpověděl p. W., „naleznete ho v redakci čtením novin zaměstnaného.“ Muž s klackem hnal se po schodech vzhůru bera vždy čtyry na jeden skok, vrazil do pokoje a bez prodlení i na toho, kterýž tam čekal. Vzplanul boj vztekly, v němž se oba chlapci na vzájem modřinami zmalovali a posléze věrně se jeden druhého držíce po schodech dolů se svalili. Dole je zdvihli dva strážníci a pozvali, aby na nejbližší strážnici od namáhání svého sobě odpočinuli.

Literární oznamovatel.

— „*Posvátná kazatelna.*“ Svazek 11. (říjnový) obsahuje duch. řeč při svěcení Boží muky, při odhalení pomníku dr. Fr. Sušila, nad rakví P. rektora Ondřeje Rettiga, nad hrobem děkana Jos. Zemana, při slavnosti svěcení praporu Roudnických vysloužilců vojenských, na slavnost růžencovou o růženci; na ned. XVIII. po sv. Duchu: Zpověď jest každému potřebná a užitečná; na ned. XIX. o dovoleném hněvu; na ned. XX.: Bůh každého člověka zvláštní cestou k sobě vede; na ned. XXI.: Bůh jest nejvyšší milosrdný; na slavnost posvěcení chrámu: 1. Posvátné věci zevnitř a uvnitř chrámu, 2. Jméno, Oko, Srdce boží přebývá v chrámě, 3. Vážíš-li si chrámu Páně; na den sv. ap. Šimona a Judy: Proč nenávidí svět služebníky Kristovy; na ned. XXII.: Láska k vlasti nutí, abychom dávali co jest císařova, císaři a co Božího Bohu.

— Katol. spolek tiskový odboru německého rozesílá údům svým co 3. a 4. letošni podíl tyto dva spisy: „*Das Leben der heil. Landespatrone Böhmens* Cyrill und Method, Ludmila, Wenzel, Adalbert, Benedict mit den Brüdern, Procop, Veit, Cosmas und Damian, Sigismund und Norbert.“ Von J. Zenefels. S. 76. — „*Volkskalender des katholischen Pressvereines in Prag für das Schaltjahr 1872.*“ I. Jahrgang. S. 112. Oba spisy nákladem spolku a tiskem kníž. arcib. kněhhtiskárny.

— *Dědictví Maličkých* v Hradci Králové učiněn, jak doslycháme, z arcidiecése Pražské včasný návrh, aby upustilo od ustanovení, že knížky na podíl dítkám jen živým vydávati a po smrti před jich 16. rokem zastavovati se mají. — *Návrh ten jest přijat*, a tím odpadá veliká překážka, proč rodiče a kmotři při křtu sv. dítky slabé zapisovat nedávají. Vědouce ale, že rodiče dítěte do D. M. zapsaného, i kdyby zemřelo, do plných 16 let od jeho narození, knížky dostávají budou, zajisté nyní bez obavy ztráty dvou zlatých dítko svoje do D. M. zapsati dají. Přejeme ústavu tomu z tohoto v pravdě liberalního ustanovení hojného zduhu!

— „*Obrazy z přírody.*“ Sestavil pro mládež katolickou Antonín Dudek, učitel v Sluhách. Podíl pro údy „*Dědictví Maličkých*“ číslo 15 (r. 1871). Tiskem Ladislava Pospíšila a nákladem Dědictví Maličkých v Hradci Králové. Str. 174 s mnohými pěknými obrázky a s nápěvy. Vyobrazení tu ssavci, ptáci, obojživelníci, ryby, hmyz, červi a nálevníci. — Spoluoudy Děd. Maličkých státi se mohou dítky až do vyjití 16. roku svého stáří položením 2 zl. jednou na vždy, školy a rody vkladem 5 zl.

— „*Zlaté listky.*“ Dárek útlověkým

dítkám do „Zlaté knihy“ zapsaným. Spořádal prof. K. A. Madiera. Číslo IX. Nákladem „Zlaté knihy“ v Písku 1871. Str. 164, mimo 11 str. správních záležitostí a 10 str. výkresů, s 3 obrázky. Obsahuje bajky; návod k vyučování kreslení volnou rukou; povídku Sofie Podlipské: Živá loutka; Erbenovu pověst: Dlouhý, Široký a Bystrozraký; Na řece o řece; Vypravování o opicích; Hry dítek; správní záležitosti.

— „Zlaté klasy.“ Dárek dospělejším dívkám do „Zlaté knihy“ zapsaným. Spořádal prof. Jan Suda. Číslo IX. Nákladem „Zlaté knihy“ v Písku 1871. Str. 164 mimo 11 str. správních záležitostí. S obrázkem. Obsahuje: Libušin soud z rukopisu Zelenohorského a rozbor básně této; divčí obrázek od Žofie Podlipské: Naše Mařenka; Benátky vlašské (obrázek cestopisný); O rostlinách vláknovitých a básně; pak též správní záležitosti.

— Tiskem a nákladem kněhkupectví B. Stýbla v Praze vyšly tyto kalendáře na r. 1872.: „Pokrok.“ Prostonárodní kalendář, pokladnice čtení zábavného a poučného. Ročník XVI. S titulovým obrázkem a 20 ilustracemi. — „Koledníček.“ Národní kalendář katolický. — „Prager Bote.“ Haus- und Kirchenkalender. Tyto dva kalendáře mají mimo ilustrace v textu co titulový obrázek dřevorytinu představující nejdůst. světícího biskupa Pražského dr. Karla Fr. Pruchu.

— „Tvaroznalství pro školy obecné.“ Sepsal Jan Hrdý, učitel pražský S 35 původními obrázky. V Praze 1872. Nákladem kněhkupectví Mikuláše a Knappa v Karlíně. Str. 52. Čistý výtězek připadá „Jednotě učitelské“ v král. hl. městě Praze.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Karel Ullik, jubil. kněz, farář v Liboci, 2. listop. (nar. v Praze 29. ledna 1797, vysv. 6. srpna 1820);
- p. Bernard Sorgenfrey, os. děkan ve Frauenreuthu, č. kons. rada, býv. k. arcib. vikář a okresní školdozorce Chebský i ordin. komisař c. k. gymnasia tamtéž, kand. dr. theol., atd. 25. října, (nar. 24. pros. 1801, vysv. 28. března 1825).*)

*) Dovidáme se, že v den a hodinu pohřbu tohoto horlivého a zasloužilého správce duchovního, jenž přes 20 let byl nad jiné bedlivějším arcib. vikářem a školdozorcem, bylo nařizováno vyučování mládeže ve škole. Pohřeb otce a přítele mládeže odbyván tedy bez mládeže, aby zjevna byla účta a vděčnost novověká.

Vyznamenání jsou:

- p. Ant. Conrad, sekretář vikariatu Kladského a duch. správce nemocnice v Scheibe,
 - p. Jos. Bendelin, far. v Eisersdorfu,
 - p. Jindřich Töpfer, dozorce elem. škol a farář v Mittelsteinu, a
 - p. Vác. Eber, zpovědník Milosrdných sester v Praze, obdrželi expositorium canoniale.
- Ve správě duchovní ustanovení jsou:**
- p. Jan Roškot, kapl. v Sedlčanech, za adm. do Krásné Hory;
 - p. Frant. Svobodný, adm. v Schönlinde, za kapl. do Sedlčan;
 - p. Vác. Brzek, kapl. z Podčepic do Jesenic;
 - p. Frant. Blažek, k. z Jesenic do Podčepic;
 - p. Fr. Dolejší, neom., za koop. do Schönfichtu;
 - p. Fr. Maurer, n., za koop. do Schönlinde;
 - p. Jindřich Scholz za adm. do Oberschwedeldorfu (v Kladsku);
 - p. Ant. Conrad za duch. správce nemocnice v Scheibe (v Kladsku);
 - P. Ant. Schneider, křiž., za koop. u sv. Františka v Praze.

Upřázněná místa:

- Krásná Hora, fara patron. p. Maurice kníž. z Lobkovic, od 24. října.
- Klinghart, fara patron. nábož. matice, od 25. října.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnul:

- P. Basil Buděšinský, ř. prem. v Želivě, farář ve Vojislavicích, 26. října (nar. v Chrásti 28. led. 1808, vysv. 25. července 1834).
- Ve správě duchovní ustanovení jest:**
- P. Method Nývlt, ř. prem. v Želivě, za adm. ve Vojislavicích.

V biskupství Litoměřickém.

Vyznamenání jsou:

- P. Leonard Ant. Patzelt, ř. sv. August., adm. fary v Č. Lipě, jmenován os. farářem;
 - p. Vinc. Rameš, kapl. v Libuně, obdržel právo synodalii.
- Ve správě duchovní ustanovení jsou:**
- p. Jak. Knechtel, admin. za faráře v Horních Habarticích;
 - p. Ferd. Wagner, katech. na dívčí škole v Litoměřicích, za koop. v Jílové;
 - p. Frant. Grosse, kaplan v Šluknově, za adm. ve Fugavě;
 - p. Kajetán Hartig, farář v Heinersdorfu, vstoupil na stálý odpočinek;
 - p. Ant. Schneider, kapl. v Boru, vstoupil do ř. křižov. v Praze.

Do Budějovic: Ve prospěch kostela sv. Václava sloužil vp. Jos. Plašil 40 mší sv.

Rozluštění hádanky v předešlém čísle: Morava, Avar, var, vor, mor, rov, amor, Roma.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
kní. arcib. seminární
čís. 190—1.

Expeditce:
katol. knihkupectví
B. Stýbla

na sv. Václavském
náměstí, čís. 796-II

Nedobrá čísla
reklamují nejdéle v
měsíc.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupectv
na rok: 2 zl. 50 kr.
na půl: 1 zl. 30 kr.

Po poště:
jenom v expedici
Celoroč. 3 zl. — kr.
půlroč. 1 zl. 55 kr.

Předplaceni čtvrt-
letní se nepřijímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy.“ (Přís. XIV. 24.)

O zru zru horčičném.

Dvě řeči (dle Hirschera) podává Boh. Hakl.

II.

„Podobno jest království
nebeské zru horčičnému.“
(Mat. 13, 31.)

Uvažovali jsme v předešlé řeči o tom, kterak podobenství Páně o zru horčičném se uskutečňovalo, kterak z nepatrných počátků církev vzrostla v mohutný strom, kterak neškodily jí ani bouře zevnější, pronásledování od císařův římských, ani útržky a zlomyslné, křivé pověsti, kteréž o křesťanech roztrušovali nepřatelé jejich ústně i písemně. — Avšak tím nebylo všemu konec, tím nezničila církev všech strastí a bojů. Jiné bouře dolehající na ni bylo jí ještě přestáti; jak zevnější, tak bouře povstale v lůně jejím od vlastních dětí jejích. Rozjímějmež o tom, abychom poznali, že církev skutečně jest ústav spásy, ústav božský.

Když církvi Páně dána svoboda a císař Konstantin ediktem vydaným v Miláně r. 313 křesťanství nznal a prohlásil za náboženství státní, hrnulo se na tisíce pohanů do ovčince Kristova. Avšak vyznání jejich z veliké části nebylo upřímné. Srdce jejich nenásledovalo Krista, ale spíše bázeň a ohledy lidské, že tak v obyčejí bylo, anebo že křesťanství časný zisk jim přinášelo. Nevěděli ničeho o kříži Kristovu, nic o zapření sebe a odepření si světa, byli ještě plni světského, pohanského ducha. A rovněž takové byly jejich mravy, necudny a prostopášny; byli křesťany slovem a jmenem, ale srdce jejich daleko bylo od Krista. I táže se srdce citlivé: Jaké zlo z toho asi povstane církvi Páně? Nezaplaví tito a

neutlumí tito *pohansky smýšlející* lidé pravou církev? Kdož to množství obrátí a posvěti? A nezajdou brzy křesťané horliví v tom množství? —

Ne dosti na tom: dobří a upřímní, kteří v době pronásledování s příkladnou věrností vytrvali, měli nyní nová a velmi těžká pokušení přestáti. Došla církev veliké cti a vážnosti, dostalo se jí bohatství a statků, a kněží a biskupové, kteří dříve dle příkladu apoštolův v chudobě a sebezapření trávili život svůj, nyní bohatí, vznešení a ve všem dostatek mající učiněni jsou. Povstávaly všudež nádherné, Kristu zasvěcené chrámy, skvělé slavnosti a průvody. Dřívější smutek stal se radostí a přísná vážnost věřících vzala nyní na sebe tvář veselou. Aj, jaká z toho nebezpečí i dobrým a věrným! —

A skutečně, jestliže s podivením jest, že církev Kristova ještě malá nepodlehla krutým pronásledováním vnějším: s větším ještě podivením bylo a větším ještě důkazem pomoci a ochrany s hůry, že zru to horčičné všemi těmi výstřelky bohatství, cti, slávy, množstvím *pohansky smýšlejících*, jejich zvyky a mravy, udušeno nebylo! A hle, ani tato nebezpečí semení horčičnému neškodila.

Na tom však nebylo dosti. Postupem času strašné bouře a hrozné převraty stihly ty země, v kterých církev rozvínovali se počala. Národové povstali proti národům a jedni tiskli druhé. Tam, kde až po tu dobu v jihoevropských krajinách církev v míru a pokoji zkvétala, přivalili se na ni barbarští národové od severu, opustivší vlast a krb a hledající v krásnějších krajinách jižních nová sídla rodinám svým. O neklesne před těmito barbarskými národy, jako klesli národové, i církev Páně ledva se

uchytivší? Nezašlapou ji v prach jako ony? Aj, ty hordy divoké, což budou rozuměti nauce té vznešené, kteráž káže zapření sebe, pokoru, lásku, čistotu? — A hle, stal se právě opak toho, co by člověk očekával! Ty divoké hordy přijaly víru Kristovu a surovost jejich tak málo uškodila jí, že právě opačně víra tato mravy jejich znenáhla zmírnila a ušlechtila, a bujarou sílu v nich spočívající k nehlubším citům, k nejvznešenějším činům křesťanským roznítla a nadchla. Křesťanství jako kvas proniklo evropské národy a stalo se náboženstvím u nich panujícím.

Poukázavše k tomu, jak velikých nepřátel *zevně* církev přemoci musila: nevypravili jsme tím nikoli ta *největší její nebezpečí a zla nejhorší. Nejuživější nepřátelé její* povstávali *v lůně jejím vlastním*. Pomyšlemez na to množství *bludařův*, kteří povstávali (a hledíce k neposlušnosti, pýše a nedověře lidského ducha) také povstávali musili. Považmež, jak důležitých článků víry se dotýkali, jak mnoho přívrženců získali a dle převrácenosti lidského srdce také získati musili! Aj, kdož, rcete, pozná tu původní, čistou, ryzou pravdu, jak ji božský onen učitel s nebes přinesl, kdož ji pozná u prostřed tolika bludů, kdo ji čistou a neporušenou zachová? — Nebylo-liž hned na začátku krutou rozepí, má-li křesťanství býti náboženstvím světovým, tedy i pro pohany, čili jen pro židy? nespolehali se tito na tělesný původ svůj od Abrahama, na obřízku, na skutky zákona, zapomínajíce, že evangelium dar jest svobodné lásky Boží, a smíření s Bohem v krvi Kristově že výhradně jest dílo milosti Boží? — A když hlásáno lidu o důstojnosti člověka, o rovnosti všech před Bohem, o osvobození od hříchu a o povolání k *duchovní svobodě*, aj, nerozuměli-liž mnozí tomu tak jakoby žádného zákona a žádné vrchnosti světské již poslouchati nemusili? — A když hlásáno o blažené nesmrtelnosti, a že Kristus opět přijde, zdaliž mnozí, smyslnou říši a smyslné radosti očekávající v blouznění svém od práce neustávali ruce v lůno skádající? a když Kristus nepřicházel, zdaliž mnozí v převrácené víře své hned zase neřekli, že není ani žádného z mrtvých vstání, anebo že již bylo? —

A jako v prvních dobách církve: tak se dalo i později. —

Jest základní pravdou učení Kristova, že jest *jeden Bůh*, původce a stvořitel všech viditelných i neviditelných věcí, a že jest *jeden Syn Boží*, který od věků u Boha

Otec byl a skrze nějž všechny věci učiněny jsou, a že v čase člověkem se stav za nás trpěl a umřel; a že jest *jeden Duch sv. osobný*, jako Otec a Syn, stálý náš učitel a utěšitel. A však všechny tyto základní pravdy sv. našeho náboženství od bludařův jinačeny a upírány jsou; tak upírali někteří, že *dobrý Bůh* tento svět *stvořil* (Gnostikové); jiní, že nestvořil ho *svobodně a z ničeho*; jiní zase vedle Syna Božího myslili si veliké množství z boha vyplynulých bytostí; jedni upírali božské poslání Kristovo a *stejnou s Bohem Otce* *přirozenost*; jiní skutečné jeho člověčenství, tvrdíce, že *tělo měl jen zdánlivé*; jiní zase upírali osobnost a božství Ducha svatého. — Jedni upírali *potřebnost pro člověka milosti Boží* (Pelagius) tvrdíce, že člověk sám ze sebe, vlastní silou spasiti se může, upírajíce porušenost člověka prvotným hříchem; jiní zase tvrdili (Luther), že člověk prvotným hříchem skrz naskrz zkažen jest, a ničím z vlastních sil ku spasení svému přispěti nemůže.

A jako s těmito, tak nakládáno i s ostatními články učení Kristova; není snad jediného, kterýžby nebyl upírán, aneb přetvořen, aneb přemudrován býval, a na nějž by drzou kacírův rukou nebylo sáhuto bývalo! —

Opakujeme otázku: Kdo po tolikerých bludech, po tak drahném čase pozná ještě přesné, neporušené učení Kristovo? je-li možná, aby se čistě a pravé bylo zachovalo? a jestli že se zachovalo, kde ho naleztí?

A hle, coby se lidem nemožným zdálo, jest a stalo se skutečně. U prostřed tolikerých bludů udrželo se, jako loď Noemova na spoustách vod, ryzé evangelium Kristovo *v pravé církvi*, v té totiž, která původ svůj má v Kristu a v něm trvá od počátku a také jediná tento původ svůj dokázati může.

A tak skutkem se stalo slovo Páně: „*A aj, já s vámi jsem po všechny dny, až do skonání světa, a jiného Utěšitele dám vám, Ducha pravdy, kterýž by s vámi zůstal na věky!*“ Bludy zmizely a původcové jejich jen z dějin známí jsou; co jeden den utvořil, druhý zase zbořil; avšak církev Páně *trvá stále*, neboť *založena jest na skále* a slovo Páně neustále se plní, že *brány pekelné ji nepřemohou*.

Tak tedy zrno horčičné, krví Kristovou zalité, přese všechny překážky a všeliké bouře *vnitř i vně* vyvráceno nebylo. Poznejmež z toho, že božské ustanovení jest ta sv. naše církev, ten ústav spásy; a uznávající božský původ její, přivíame se k ní s tím větší věrností co praví její synové. Budmež i my tím pťactvem nebeským, kteréž přilétá a bydlí v stínu ratolestí

stromu toho; bydlemež tu vždycky, věrně stromu toho se držíce a jisti budme, že, jako strom sám chráněn jest vyšší mocí (Boží), i nás táž moc vždy chrániti bude ode všeho zlého a přivede šťastně do církve Boží oslavené — tam na věčnosti. Amen.

Úvahy na neděle a svátky celého roku.

LXV. V neděli XXIV. (poslední, letos XXVI.) po sv. Duchu.

Foslední evangelium v církevním roce (Mat. 24, 15—35.) jedná o veřejném, posledním soudu.

1. Hrozné, strašlivé jest všecko, co nám dnešní sv. evangelium oznamuje. Sami svatí se třásli při pomnění na den posledního soudu. „Běda mně, vzdychá sv. *Cyprian*, až budu muset předstoupiti k soudu.“ — Více zajisté my kř. příčiny máme báti se soudu. „Hrozněť jest upadnouti v ruce Boha živého.“ (Žid. 10, 31.) „Poněvadž spravedlivý sotva spasen bude, bezbožný a hříšník kde se okáže?“ (I. Petr. 4, 18.) Přestaňme tedy hřešiti a nemusíme se posledního soudu strachovati. —

2. Důležitá, krásná jest poznámka, kterou učinil sv. *Augustin* v dnešním sv. evangeliu: „Den poslední, dí on, zastane každého v tom stavu, v jakém odešel v poslední den svého života. *Jak kdo zemřel, tak bude souzen.*“ — Proto dbejme kř. o dobrý den své smrti, pak bude i den soudu pro nás dobrý, radostný, potěšitelný.“ —

3. Tehdyť — když Pán Ježíš přijde soudit — *tehdyť budou kvěleti všechna pokolení země.*“ Než tu bude pozdě hříšníku naříkati. Nyní, dokud jest čas, oplakávejme hříchů svých, abychom potom nemuseli kvěleti pro ně. „Všichni zajisté ukázati se musíme před soudnou stolicí Kristovou.“ (II. Kor. 5, 10.) „Spravedlivého i bezbožného souditi bude Bůh a tehdaž bude čas každé věci.“ (Kaz. 3, 17.) „Syn člověka přijde v slávě Otce svého a tehdaž odplatí jednomu každému podle skutků jeho.“ (Mat. 16, 27.) „Vizte bratří, kterak byste opatrně chodili ne jako nemoudří, ale jako moudří vykupující čas.“ (Ef. 5, 15.)

4. „Ohavnost spustění na místě svatém“, jižto Pán Ježíš v dnešním sv. evangeliu předpověděl, znamená netoliko zneuctění chrámu Jerusalemského, nýbrž i poskvrnění chrámu živého, chrámu Ducha sv., kterýž jsme my lidé, dle těla i duše. „Chrást Boží, píše sv. Pavel, svatý jest, kterýž jste

vy.“ (I. Kor. 3, 17.) Proto chraňte se kř. všeho, co tento chrám Boží poskvrňuje a pozorujíce ohavnost spustění, jižto hřích spůsobil v něm (v těle i v duši), utečte na hory t. j. pozdvihněte oči i srdce k nebesům. Bůh jedině může a bude vás chrániti. Proste Boha, aby utlíkání vaše nebylo v zimě, t. j. abyste pokáním neodkládali až na konec života; nebo „bude tehdaž souzení veliké“, tehdy nesnadno bude moci hříšník se káti, proto že nechtěl se obrátit, když snadno káti se mohl. — „Viztež bratří, aby snad nebylo v někom z vás zlé a nevěrné srdce, kteréž by odstupovalo od Boha živého. . . Dnes, uslyšíte-li hlas jeho, nezatvrzujte srdcí svých.“ (Žid. 3, 7—11.)

5. Jak starostlivě *vystřihá Pán Ježíš své učeníky falešných proroků*, kteří, ač slibují lidem blaho a spasení, jen nešťastny je činí. A takových falešných prorokův a svůdcův je dosavad mnoho, kteří by rádi lidi připravili o víru a nevinu. Nevěřte jim kř.! Jen Kristus s námi dobře a upřímně míní, On toliko má slova života, On jest cesta, pravda a život, jen skrze Něho přicházíme k Otci, dosahujeme spasení. (Sk. ap. 4, 12. Jan 6, 44, 10, 7—9.)

6. *Tehdy — o posledním soudu, dí Pán Ježíš — „ukáže se znamení Syna člověka.“* Aby pak nám toto znamení — sv. kříže — bylo k spasení a ne k zavržení, učinme ho již nyní heslem veškerého svého jednání a opominání. V kříži zvítězíme.

Duchovní školy vychovací.

Podává *Václav Krupský.*

1. Nejstarší zprávu o ústavech, které se vychováváním mládeže k ctnostnému životu, a jejím vyučováním ve věcech k duchovnímu stavu náležejících obírají, nalezáme v první knize královské v k. 19, 19., kde se oznamuje, že v městě Ramatha zřízen byl takový ústav vychovávací, jmenem *Najoth*, kde se Samuel prorok se svými učenicky zdržoval. Čítání a rozjímání zákona Mojžíšova, společné modlitby a skládání i zpívání posvátných žalmů a jiné tomu podobné práce duchovní byly zaměstnáním těchto učeníků prorokových. Poučení však o posvátných úkonech, které se od kněží a levitů starozákonních v chrámech dítiměly, dávali otcové svým synům, kteří v ouřadě kněžském neb levitském, ač-li k tomu dle předpisů Mojžíšových spůsobilí byli, po otcích následovali. Tyto školy prorocké byly všem jinochům, jak z levitického tak i z

jiného pokolení, přístupny, a došly zvláště za času proroků Eliáše a Elisea veliké obliby. Zbytky těchto prorockých škol, ačkoliv již nakažené duchem fariseů, udržely se až do času našeho Pána Ježíše Krista; bylyť židovské školy v Jerusalemě pod názvem Alexandrinských, Cyrenských, Libertinských atd. Sám sv. apoštol Pavel praví o sobě, že byl vychován v Jerusalemě u nohou učitele Gamaliele. (Sk. ap. XXII, 3.)

2. Přecházejíce ze zákona starého do nového, nalezáme první a nejdokonalejší školu u samého Vykupitele našeho. Vychovávalť po tři leta své apoštoly a učensky slovem a životem svým k jich budoucímu povolání, činil je na chyby vlastní i cizí pozorny, (Luk. XII, 1. IX, 55. a jinde) vykládal jim v soukromí, o čem byl veřejně k lidu mluvil, (Mat. XIII. 36.) hlásal jim všeliká tajemství království Božího (Sk. ap. I 3. Efes. I. 9.), a vedl je cestou lásky a přátelství k nejdokonalejšímu ctnostem, tak že všecko opouštěli, všeliké obtížnosti chudoby a nouze a opovržení a pronásledování milerádi snášeli, ano i s radostí svůj život pro Boha a své apoštolské povolání v obět kladli.

3. Dle tohoto příkladu Spasitelova řídili se pak sv. apoštolové a biskupové prvních století křesťanských u vyučování svých duchovních pomocníků a nástupců. Jako si sv. ap. Petr sv. Marka, Materna, Apollináře, sv. ap. Pavel svého milého Timothea, Lukáše, Tita a jiné, sv. ap. Jan svého Ignacia Antiochenského, Polykarpa Smyrnského atd. vychovávali: tak mívávali i biskupové jinochy a mužeokolo sebe, které výkladem zákona Božího a písem svatých, a návodem k službě Boží schopnými učiniti se snažili, aby stádo duchovní po nebeské cestě voditi mohli. Kde toho místnost a almužny věřících dopouštěli, zůstávali biskup a duchovní synové jeho pospolu; kde však, jako na venkově a v menších osadách, společný život nemožný byl, a duchovní v ruční práci aneb ve vzdělávání rolí výživu svou hledati museli, tu spokojili se, když třeba jen jediného dosti vycvičeného a ctnostného křesťana za svého pomocníka neb nástupce vysvětit mohli. Tak vstoupil sv. Serapion (Brev. Carm. p. hiem. 14. Dec.), jenž dříve pastýřem byl, na biskupský stolec města Trimythus; sv. Severus, jenž dle legendy buď tkalcem neb soukeníkem byl, stal se pro svou zbožnost biskupem města Ravenny (Off. prop. Boh. de anno 1767); sv. Eligius stal se ze zlatníka biskupem Noviomským. (Karlíka Živ. Sv. 1. pros.)

Tak stávali se svatí synové svatých matek sluhý svatyně!

4. Tito sluhové svatyně měli tehdaž dvojí práci; museliť totiž nejen vlastní své stádečko slovem Božím pásti, nýbrž mimo to i pohany, kteří o přijetí do církve žádali, v článcích křesťanské víry vyučovati. Takto povstal zvláštní úřad v církvi, totiž úřad katechetův. Pro tyto katechety zřídil křesťanský mudrlec Ammonius v druhém století v městě Alexandrii zvláštní školu, nazvanou školou katechetickou, která co první křesťanská škola v dějepisu církevním vyniká; bylať dlouhá leta proslavená jak množstvím žáků, tak učeností učitelů svých. Nejslavnější učitelé na této katechetické škole byli po onom Amoniu, jehožto život nám ostatně neznámý jest, svatý Pantaenus († 216), Clemens Alexandrinus († 220), proslulý Origenes, s příjímím Adamantius († 254), Heraclas, Dionysius Veliký, († 264) Theognostes, Pierius a Didymus, od narození slepý, ale svou velikou učeností proslulý muž ve 4. století. (Sv. Jeroným de viris illustr. cap. 109.) Brzy povstaly také v jiných městech podobné školy, ač nebyly tak slavné jako Alexandrinská. Nejslavnější po této byla na východě škola Antiochenská, na které slavný Sextus Julius Africanus († 222), Dorotheus, Lucianus mučeník († 311), Polychronius a jiní učili; na západě pak škola římská. I školy v městech Nisibis, Emessa, Caesaraea Pal. a v Miláně se vyznamenávaly hojnou návštěvou a dobrými učiteli. Nejslavnější katecheta, jehožto spisy se nám až podnes zachovaly, byl svatý Cyrill Jerusalemský († 386), jehož 23 katecheze nám hojných žyzpřáv o víře a mravouce staré církve podávají. — Na všech těchto školách vyučovalo se toliko křesťanské víře; ale co se týká mravů a života byla študující mládež sobě zcela zanechána; neboť ústavů neb škol, v kterých by se mladí muži jak vědám tak ctnostem učiti mohli, posud nebylo. Brzy ale povstaly. Podnět k nim dali poustevníci a jejich zřízení. —

5. Jak se totiž křesťanský svět o svatém životě prvních poustevníků v zemi egyptské dověděl, přivábilo nebeské obcování těchto mužů za krátký čas tolik zbožných, po přísném životě toužících duší na poušť, že sv. Antonius sám ku konci svého života 5.000 následovníků čítal, mimo ty tisíce žákův sv. poustevnictví, které Hilarion, Pachomius, Makarius a. t. d. kolem sebe shromáždili. Mezi timito poustevníky byli též osoby duchovního stavu, jáhni a kněží,

kterážto, aby lépe o svou spásu pečovali mohli, na poušť se odebrali, kde modlitbou, postem a zapíráním sebe Bohu a duši své sloužili. Jelikož ale všickni tohoto příkladu následovati nemohli, a přece po takovém skrytém životě dychtili, povstaly brzy i v hlučných městech budovy klášterní. Již v roce 355 našel sv. Basilius Veliký takový klášter v Athenách. Než ani poušť, ani kláštery tehdejší nehodily se k vychovávání duchovních, což již z toho patrno, že sám sv. Basilius s přítelem svým Řehořem Nazianským v Athenách školy pohanště navštěvovali. Byl to čas, kdežto se jako mnohé jiné ústavy církevní, tak i tyto ústavy pro vzdělání duchovních teprv připravovaly; scházeli toliko muž, kterýby veškeré tyto přípravy v soulad uvedl a dílo započaté korunoval, a tímto povoláním mužem byl — sv. Augustin.

6. Mnozí sice přičítají zásluhu o zřízení semenišť duchovních sněmu Nicejskému (325) a sv. Eusebiovi, biskupu Verčelskému, ale neprávě. Nedá se sice upříti, že se mezi 80 starými, v arabské řeči sepsanými články tohoto sněmu v hl. 55. následující nařízení nachází: „Biskup nechť cvičí duchovní...; nechť roztrídí je po chrámech a klášterích, a pečuje, by se učili a schopnými činili ku vzdělání klášterů a osad a jiných míst, která působení jejich potřebují.“

Pravda také, že se sv. Leo Veliký, († 461) na „staré“ příkazy odvolává, dle kterýchž každý, jenž kněžského důstojenství dosáti žádá, již od outlého mládí v duchovním životě vychován býti musí (list XII. hl. 4.): ale slova tato vztahují se na vychování utlé mládeže, a nikoliv duchovních, a onen kánon jest nejen od všech znalců kánonů církevních (Labbe, conc. Nicænum, tom. II.) za nepravý uznán, ale též praxí východní církve odsouzen, která takových škol, našim seminářům podobných, nikdy neměla a teprv později sem a tam pokusy v tomto směru činila.

O svatém biskupu Eusebiu Verčelském († 1. srpna 371) pak vypravuje nám břevis Římský: „On byl v západní církvi první, jenž duchovní své diecése spolu mnichy učinil.“ Než ani výrok tento není s to zvratiti, co jsme o sv. Augustinu pověděli, neboť dle tohoto textu i dle listu 82. a řeči 69. svatého Ambrože jedná se tu omnichy, které onen sv. biskup vysvětil a s kterými ve svém biskupském domě žil, nikoliv ale o ústav pro duchovní.

7. Než vraťme se již k sv. Augustinu. Possidius, věrný přítel tohoto církevního

otce a nápotomní biskup, který jeho život sepsal, vypravuje nám v hl. 3. 5. 11. 25. že svatý Augustin (okolo r. 388) se svými přáteli na svém statku u města Tagaste se usadil, aby se zde bohumilému životu a pracem literárním věnoval. Roku 391 byl však proti své vůli, jsa k tomu od lidu jeji milujícího donucen, od staříckého biskupa Valeria v Africkém městě Hippo, na kněžství vysvěcen a aby svou milou společnost opustiti nemusel, od téhož biskupa zahradou obdarován, v kteréž si nový příbytek pro sebe a svou duchovní rodinu vystavěl. Roku 395 stal se pak biskupem města Hippo. První jeho starost nesla se k vychování dobrého duchovenstva. Proto vysvětil své duchovní spolubratry na jáhenství a na kněžství, a ponechav si některé z nich ku své podpoře u sebe, rozesílal jiné do vůkolních osad, napravil mravy starších kněží, povolal mladších do své domácí společnosti, a netrpěl jak v biskupském svém sídle tak i na venkově žádného kněze, který by se nebyl dle života jeho domácí společnosti řídil. Toto domácí družstvo jeho přebývalo v jeho biskupském domě, a zaměstnávalo se modlitbou, učením, obsluhou chrámu Páně, opisováním neb spisováním užitečných knih a ruční prací, nemělo však ani zvláštního oděvu ani nějakých slibů, zavazujících se vstoupením do této společnosti pouze k bezženství, k poslušnosti, a k dobrovolné chudobě. Sám sv. Augustin sepsal domácí pořádek této společnosti a byl nejen otcem a učitelem, ale i nejlepším vzorem této duchovní rodiny. On sám popisuje ji v řeči 49. a 50. „o různých věcech.“ Odtud se rozesílali svatí a vzdělaní kněží do vůkolních krajín; odtud vyšli též mnozí biskupové, kteří nápotom ve svých městech sídelních podobné ústavy pro své duchovenstvo zřídili. I může se tedy vším právem sv. Augustin praotcem všech vychovacích škol duchovenských nazývati. Jeho ústav byl požehnaným semenem, které v západních zemích hojného vydalo ovoce. Sv. Augustin zemřel 28. srpna 430.

8. Ne tak šťastný byl ve východ. zemích konečný výsledek dlouholeté snaby, aby se duchovenstvu řádného vzdělání dostalo. Jak mile pronásledování křesťanů od císařů pohanických přestalo a církev větší svobody dosáhla, vzrostla touha po tichém, od světa odloučeném a jen Bohu zasvěceném životě ve východních zemích velmi a tím zmáhaly se utěšeně kláštery. Největší zásluhu o rozmnožení, uspořádání a zvelebení klášterního života na východě má sv. Basilius

(† 1. ledna 379), který sám dlouhá leta na samotě nejpřísnější život vedl, a také již roku 361 svou knihu řeholní (obsahující 55 předpisů) a jinou (313 kratších pravidel obnášející) pro klášterní život sepsal. Do těchto klášterů pospíchal, kdo Bohu, ctnosti a vědám žiti chtěl, tak že se ponenáhlu výchovnými ústavami pro duchovenstvo světské i řeholní staly. Zvláště pak biskupové zhusta voleni bývali z klášterníků, a tak povstal obyčej, kterého se až podnes ve východní církvi šetří, že řeholníci okolo biskupa žijící biskupskou konsistoř tvoří. Poutěmi do svaté země obeznámili se biskupové a kněží západních zemí s tímto zřízením východní církve, a když Rufinus, kněz z italského města Aquileje († 410) pravidla sv. Basilia z řeckého na latinský jazyk byl převedl, řídily se veškeré kláštery v latinských zemích (v Africe, Španělsku, Itálii a Francouzsku) dle tohoto způsobu života, a i biskupové začali v klášterích přebývat, z nich kněží vybírali, a jinochy k církevní službě zde cvičiti a vychovávat. Důkazem toho jest život svatého biskupa Ruspenského Fulgencia († 533) (Karlík, Živ. Sv. Fulg. 1. ledna a Ferrand. Diac. in vit. b. Fulgentii c. 4. 12. et seq.)

9. Ještě jiné způsoby vychovávání duchovních nalezájí se v západních zemích. Jak nám Julian. Pomer (de vita contempl. lib. II. cap. 10.) vypravuje, nalezaly se v západní církvi též domy, v nichžto mladší duchovní k službě Boží vychovávání byli, a niž by jim však jmění jejich bylo odňato, jakož i větší svoboda v domácnosti jim ponechána. Mimo to udržely se zde nejen výchovné ústavy v domech biskupských, (viz jinošský věk sv. Petra Chrysologa), nýbrž (dle sněmu Vasenského r. 529. čl. 1.) zřízeny u zámožnějších far jak v městech tak po venkově i menší ústavy pro duchovní (srov. též: Justus Nicomedis clericus IX. lectio 15. Septembris.)

10. Takový byl stav duchovních seminářů až do času sv. Isidora, biskupa španělského města Sevilly, (nar. okolo r. 560 a zemřel r. 636. 4. dubna). Co biskup tento pro výchovu duchovní mládeže učinil, vypravuje Karlík: „Poněvadž zkvětání církve svaté nejvíce na dobrém duchovenstvu spočívá a mladí lidé, kteříž by se k službě církevní obětovati chtěli, nejsouce ještě v ctnostech utvrzeni snadno poblouditi mohou, vystavěl (sv. biskup Isidor) za městem krásný dům a tam je po 4 leta na své útraty choval, vyučoval a pěstoval, dokavadž by se neupevnili a dostatečně nevycvičili.

Že ale sám mnohými záležitostmi zaneprázdněn neustále se žáky svými obrátil se nemohl, povolal i muže učené a bázní Boží naplněné za učitele; jim svěřil vychování budoucích správců duchovních, a bedlivě na to dohlížel, by se všude řád Boží a církevní zachovával, aniž sobě obtěžoval, kdykoli mohl, sám je vésti k bohabojnosti, písma svatá jim vykládati a spisy svatých Otců jim vysvětlovati: . . . aby nápotom duchovní ouřad svůj důstojně zastávali a u osadníků vážnost a uctivost k svaté církvi i k sobě samým vzbuditi mohli.“ (Srov. čl. 25. sněmu Toledského IV. sub s. Isidoro, mense Majo et anno 633 celebrati apud Gratianum can. I. causa 12. qu. 1.) „Všickni naklonění jsme od mladosti k zlému. Proto bylo potřebí stanoviti, aby mladší duchovní pospulu v jedné síni bydleli, by mladý svůj věk nikoliv v zhýralosti, nýbrž v kázni církevní trávil, svěřeni jsouce osvědčenému vůdci, jenž by byl i učitelem jejich i svědkem jejich života. — Takové ústavy nalezáme v Římě za papeže Řehoře Velikého (Joannes Diac. de vita s. Gr. liber II. cap. 11. 12.), ve Francouzsku za Řehoře, biskupa Tourského († 595) a po druhém sněmu Tourském, roku 663 (can. 12. 13), v Anglicku za času samého apoštola této země, sv. Augustina, († 610.) (Beda Venerabilis in vita s. Cuthberti cap. 16.)

11. Řečeno již, čemu se duchovní mládež ve jmenovaných ústavách učila. Ku čtení písem svatých a Otců církevních, a k návodu k vykonávání obřadů církevních přidati se musí také zpěv, jenž již v nejprvnější době církve svaté, ač skrovně, se pěstoval, a protož i v duchovních školách předmětem vyučování byl. „Slovo Kristovo přebývejž ve vás hojně, ve vši moudrosti, učíce a napomínající sami sebe *žalmy*, *zpěvy* a *písněmi* duchovními s milostí, zpívající v srdcích svých Bohu,“ píše již sv. apošt. Pavel Kolossenským (III. 16.) Též poustevníci zpívali chválu Boží v žalních a písních. Od těchto přešel zpěv žalmovní v církevní obřady za papeže Damasa, († 384), který sám několik písní složil. Zároveň s ním pečoval sv. Ambrož v Miláně o zlepšení a zdokonalení zpěvu církevního, a po něm získali si o zpěv Claudianus Mamertus († 470) v jižním Francouzsku, a svatý papež Řehoř Veliký († 604) zásluhy veliké.

12. Tito čekanci kněžského důstojenství obdrželi, pakli jich biskup co se mravů i elementárního vzdělání týče za schopné uznal, slavným způsobem tonsuru a vysvě-

cení na lektorství, a přebývali, pakli k tomu jiné místnosti určeny nebyly, pod dohlídkou biskupovou a zvláštního učitele v biskupském domě, a cvičili se od osmnáctého roku v církevních obřadech, a po přestálé dvouleté zkoušce byli v dvacátém roce na podjáhenství vysvěceni a jistému chrámu přiděleni, kdež se na vyšší stupeň svěcení připravovali. Některá z těchto nařízení dal již druhý sněm Toledský.

13. Mezi tím, co se takto svatí biskupové o výchování dobrého duchovenstva starali, rozšiřoval se ve všech západních zemích starý a slavný řád svatého Benedikta, (nar. 480 v městě Nursii v italské krajině Umbrii a † 543 v klášteře Monte Cassino v Campanii.) Brzy se spojily s tímto řádem i ostatní kláštery (až do třináctého století), a řídily se dle benediktinské řehole. Svou bezúhonností, učeností a pilností stal se tento řád za nedlouhý čas středem všelikého církevního života v tehdejších časech, a byl též nejlepším ústavem vychovávacím jak světského tak řeholního duchovenstva. Každý úd tohoto řádu musil denně dvě hodiny vynaložiti na čtení duchovních knih a obzvláště v zimním a postním čase, kde práci ruční nebylo, opisováním knih užitečných, kterých dle předpisů svatého zakladatele každý klášter v hojnosti měl, se zabývati. Znenáhla zařídily se také školy klášterní, které (ve větších klášteřích) takto uspořádány byly: I. škola vnitřní, (claustralis, interior), pro jinochy, kteří buď od svých rodičů již v nejoutlejší mládí klášternímu životu odevzdáni byli aneb dobrovolně se světa odrekli; II. škola zevnější, (exterior, canonica), která se opět ve dvě dělila: a) ve školu menší (schola minor), veřejnou, a b) ve školu větší (schola major), ve které se všemu „svobodnému umění,“ (totiž grammatice, dialektice, rhetorice, arithmetice, geometrii, astronomii a musicie) vyučovalo, a mimo to pro duchovní svaté písmo a otcové církevní se vykládali; musili však čekatelé světského duchovního stavu v příbytcích venkovských bydleli, a své zaopatření si sami obstarávali. (Vide Mabillon, Ord. s. Bened. Cong. s. Mauri, † 1707 in praefatione ad saeculum III. ordinis s. Bened.) Že se v těchto a jiných školách tehdejšího času všemu v latinském jazyku vyučovalo, staly se přístupnými i žákům z nejvzdálenějších zemí. (Vide juventutem s. Stanislai, ep. et mart. Cracoviensis, † 1049.) Nejslavnější školy řádu benediktinského byly Monte Cassino, Tours, S. Victor v Marseille, s. Honorat na ostrově

Lerins, Corbie, Jarov v Irsku, Fulda, S. Gallen a jiné. (Benediktinský klášter v Břevnově u Prahy, od svat. Vojtěcha, † 997, založen.)

14. Co se takto řád sv. Benedikta zmáhal a o výchování dobrého duchovenstva s biskupy pečoval, zavedli biskupové nový pořádek ve svých biskupských školách. Původce tohoto obratu byl sv. Chrodegang, biskup Metský († 766) Aby totiž své nejbližší duchovenstvo od světské náказы zachránil, přílišné obcování jeho s laiky zamrazil, a jak v kněžských čtnostech, tak v potřebných vědách je vycvičil a upevnil, zavedl pro duchovenstvo své klášterní řád, vystavěl k tomu cíli u svého biskupského chrámu Páně velkou budovu, v kteréž prostranné světnice pro společný oběd a společné ložnice byly, rozdělil úřady a práce, a předepsal jiná spasitelná pravidla církevního života (canones) pro tento pospolitý život svých duchovních. Že se tito kněží dle těchto pravidel řídili, byli nazváni „canonici,“ a že se denně k večeru scházeli, aby jeden oddíl (capitulum) těchto pravidel poslechli, nazvalo se napotom celé toto shromáždění „kapitola.“ Jeden z těchto duchovních měl svěřenou sobě dohlídku a péči o výchování a vyučování mládeže církevní, která dle svého stáří rozličným službám v kostele a jiným pracem přidělena byla, a dohlížel též na venkovské školy. Odtud má kapitolní „praelatus scholasticus“ svůj úřad a titul. Čtlostným tímto životem a pěstováním mládeže získaly sobě kapitoly brzy důvěru a přizeň takovou, že za nedlouhý čas ve všech biskupských sídlech zavedeny byly, čímž se všudy školní budovy rozšířiti a počet církevní mládeže rozmnožiti mohl. Zvlášť přičinila k tomuto rozkvětu kapitolních škol druhá Cáchenská synoda (Conc. Aquisgranense, anno 816), která v článku 135. kapitolám nařídila, aby o výchování duchovní mládeže pečovali, tato pak aby pospolně žila, svého dozorce a učitele, jenž by k tomu úřadu schopen byl, měla, a ku vzdělávání-se v potřebných uměních přidržována a pro budoucí služby v církvi vychována byla. Muoho výtečných mužů, kteří skoro vesměs z učitelského úřadu na biskupský stolec došli, zastávalo místo těchto kapitolních učitelů; připomínáme jen: Anselma Laudurského († 1117), Radulfa Laonského, Herigera († 990), Adelmana († 1050), Algera († 1131 v městě Leodium, Lüttich.); Berengara († 1088) Hildeberta de Lavardino († 1134 v Tours), Fulberta s příjímím „venerabilis Socrates“

(† 1007), Bernarda († 1140 v Chartres), Gilberta († 1154 v Poitiers), Flora, zvaného učitelem Lugdunským, († 860), Adama Bremského († 1076), Annona Bamberského, († 1075), atd.

Zvláště zasluhují zde jmenování býti: papež Eugen II. († 827), který četné budovy a školy pro náležité vychování nastavajících kněží zřídil, — a Theodulf, biskup města Orleans († 827), který ve svém spisu „Capitula ad Presbyteros parochiae suae“ cap. 4. svým farářům na srdce klade, aby o vychování v jejich domech žijících duchovních jinochů otcovskou péčí měli.

15. Avšak jeden z největších podporovatelů tehdejších semenišť duchovenských byl Karel Veliký († 814). Nejen že sám ještě ve svém pokročilém věku vědám se přiučoval a výbornou školu pro svůj císařský dvůr udržoval, na které velcí učenci (jako Alkuin, † 804, Pavel Varnefried, † 799, Amalarius, † 827, Klaudius † 840 atd.) mládež cvičili, — nejen že množství biskupských sídel a klášterů, které vesměs se školami spojeny byly, zřídil a bohatě nadal; nýbrž on i zvláště o mravní a vědecké vzdělání duchovenstva pečoval. Tak k. př. nařizuje (cap. 163. lib. VI. Car. Magni) jeden jeho rozkaz: aby se jeden každý kněz, v čase od biskupa jemu nařízeném, v biskupském domě k svému arcipastýři dostavil, a od tohoto zkoušen a po nějaký čas v rozličných bohovědeckých věcech cvičen byl. — Za jeho panování nařídila též třetí synoda Tourská: aby každý duchovní jinoch, dříve než se na kněžství vysvětlí, v biskupském sídle cvičen a zkoumán byl. (Priusquam ad consecrationem presbyteratus accedat, maneat in Episcopio discendi gratia officium suum tamdiu, donec possint et mores et actus ejus animadverti, et tunc si dignus fuerit, ad sacerdotium promoveatur. Conc. Turonense III. can. XII. anno 813.) Jiný rozkaz, který se ale synovi Karla Velikého, Ludvikovi Pobožnému připisuje, napomínal biskupy, aby větší starost školám a vychování duchovenstva věnovali a nařizuje, aby každý představený tohoto kněžského ústavu své svěřence provincialnímu sněmu představil, jakž to ustanovení dvou synod, Pařížské od roku 829 (conc. VI. canon 30.) a Meldenské (Meaux) od roku 845 (canon 35.) nařídilo, (Capit. Caroli Magni Additam. II. cap. 5.)

16. Tak se starali jak biskupové a kláštery, tak i panovníci o zdárné vychování duchovenstva, vědouce, že na dobrých kněžích též dobré mravy křesťanského lidu

závisejí. Též naše milá vlast česká požívala této blahonosné starosti svých duchovních i světských správců v hojné míře. Svatý Václav († 935), klášter Sázavský od vévody Oldřicha († 1037) založený, kapitola Vyšehradská, od vévody a nápotomního krále Vratislava II. († 1092) založená a jiné ústavy a osoby duchovní i světské pečovaly o vychování kněží, ačkoliv zámožnější jinochové také v cizině se studiím oddávali, k. př. v Řezně, kam naše země až do roku 973, co se týkalo vrchní biskupské správy, náležela, — aneb v Dívíně, kde sv. Vojtěch od arcibiskupa Adalberta († 981) vychován byl, a jinde. Když pak vévoda český Boleslav II. s příjmením Pobožný, jak u císaře německého Otta II. tak u papeže Benedikta VI. vymohl, by v Praze zvláštní biskupské sídlo pro Čechy zřízeno bylo, starali se zajisté pražští velepastýřové co nejlépe o dobré vychování svého kněžstva. Na sesterské Moravě měli tutéž péči nejstarší klášter Rajhradský, řádu sv. Benedikta (za pražského biskupa Severa (1030 — 1063) a za panování českého knížete Břetislava I. (1037—1055) roku 1048 založený a arcipastýřové Olomoučtí, kteří od zřízení tohoto biskupství (od českého krále Vratislava I. a papeže Alexandra II. roku 1063) duchovní správu této země vedli. Jan I., mnich z kláštera Břevnovského u Prahy, byl prvním biskupem Olomouckým (1063—1065). Podobně významel se péčí svou o školy a vychování dobrých kněží svatý Štěpán král uherský, (od r. 997—1038), slavný arcibiskup Mohučský Rabanus Maurus, († 856) a král anglický Alfred Veliký, († 901) který nejen výbornou školu v městě Oxfordu, ale též v Římě školy pro bohoslovce z jeho země založil. V jižním Německu květy duchovní školy v tomto čase v Kostnici, Frýsinkách, v klášteře švýcarském u sv. Havla, biskupská škola v Brixenách, (Vide vitam s. Albuini. Brev. Brixin. 5. Februarii) a jiných městech. Brzy ale nastal neutěšený obrat pro tyto rozmile se zmahající ústavy; příčinou toho bylo mimo jiné zřízení vysokých škol, universit.

17. Původ těchto škol padá do času císaře Karla Velkého, jehožto péčí nejen biskupská škola, nýbrž též školy u kostelů sv. Viktora, Germana a jiné v městě Paříži slavnými učiteli a svou úpravou vynikaly. K těmto školám připojili se poneháhu učitelové svobodného umění, práva a lékařství, jelikož na menších školách žáků pro své vyučování nenacházeli. Kanovník

školní měl dohlídku na učitele a žáky těchto škol, v nichž náboženské předměty vždy první místo mívaly. Za krále francouzského Filipa Augusta, a později za krále sv. Ludvíka, dosáhly tyto školy nového zřízení a zvláštních práv, a papež Klement IV. roku 1268 potvrdil je zvláštní bullou, uděliv jim při tom nových práv a výsad. Brzy povstaly při této vysoké škole v Paříži také domy pro chudší neb cizí studující, nazvané *collegia* (le Moine, Montaignu, Navarra, Thésoriers etc.) a budovy klášterní pro řeholníky, kteří v Paříži svá studia odbývali (Františkáni, Dominikáni, Premonstrati, Karmelité etc.). Tím se stalo, že mladíci po studiích dychtiví ke všech vědám do Paříže spěchali, že tam nejvýbornější učitelové povolání byli, a že biskupové a kláštery své nejnadanější schovance do Paříže (a později na jiné vysoké školy) posílali. Žáci, na těchto školách vycvičení, docházeli všude přednosti a vyšších míst úředních, kdežto studující škol zemských s nuznějším postavením spokojiti se museli. Tím však rozpadávaly se jak biskupské tak klášterní školy duchovní, a žáků na vysokých školách přibývalo. Nejstarší universita po Pařížské jest naše Pražská, r. 1348 od krále a císaře Karla IV. založená.

18. Následky tohoto universitního vyučování duchovenstva ukázaly se brzy. Nastávající kněží cvičili rozum, ale zapomínali na srdce a ctnost; ze škol vycházeli pak zhusta učenci, ale nikoliv pastýři, mravy představených i oudů svaté církve klesaly a brzy mohli Viklef, Hus a Lutr se svými společníky na tisíce následovníků svých převráceností najíti. S bolestí znamenali tento převrat svatí biskupové a poznávali vždy více potřebu, nastávající duchovenstvo pod vlastním dozorem míti a je nejen v užitečných vědách, ale ještě více v cnostném obcování cvičiti, jelikož dle písma „mládenec kráčeje dle cesty své, také když sestárne, neuchýlí se od ní,“ (Přís. XXII. 6.) Ale oprava byla nesnadná. Odkud prostředků vzíti na takové dílo? Místnosti, učitelské síly, počet jinochů, skrovné příjmy atd., které dříve postačovaly, nebyly nyní po několika stoletích v nižádném poměru k takovému podniknutí. Mohl sice ten neb onen biskup, jako k. př. anglický věhlasný kardinál Polus r. 1556 z vlastního jmění řádný ústav pro slušné vychovávání mladšího duchovenstva zaříditi: ale přemnohým jiným biskupům byla taková věc zcela nemožnou. —

19. Tu však pomohl sněm Tridentský. Dle úsudku výborného kardinála Pallavini (hist. conc. Trid. I. XXII. c. VIII. num. 3.) přináležel o nařízení a opatření těchto nových duchovních škol největší zásluha tomuto sněmu. Ve svém XXIII. sezení, dne 15. června 1563 (cap. 18. de reform.) určilo svatě shromáždění, aby:

a) každá diecése jistý počet jinochů dle své potřeby ve zvláštním domě vydržovala, kdeby se k pobožnému životu a církevním vědám vedli; b) aby tito jinoši v stáří 12 roků, manželského původu, v psaní a čtení zběhlí a té povahy byli, aby se od nich vytrvalost v službě církevní očekávati dala; c) při tom má se bráti ohled na děti chudých rodičů, anižby se zámožným, pakli by na své útraty žítí a Bohu a církvi sloužiti chtěli, přístup zamezoval; d) dle počtu, schopností a stáří rozděliť je biskup na třídy, uveďte schopné v patřičnou církevní službu, a vyplniť jimi uprázdněné místo v ústavě novými schovanci; e) vyučovací předměty buďtež: „mluvnice, zpěv, řád církevní a jiná umění, svaté písmo, knihy církevní, homilie svatých, řád udělování svátostí, zvláště čeho k slyšení zpovědi potřebí, obřady a ceremonie;“ f) schovanci nechtě nosí církevní oděv a tonsuru, nechtě jsou denně přítomni oběti mše sv., přijímají měsíčně svátosti pokání a oltářní, přísluhují na posvátné dni v biskupském neb jiném chrámu Páně, a neposlušní mezi nimi buďtež potrestáni neb propuštěni. g) Příjmy tomuto kněžskému semeništi vykázal sněm z důchodů biskupských, kapitolních, klášterních a kostelních, pakli by jmění na ten účel již zřízených nadací nepostačovalo. h) Správa ponechána biskupu, kterémuž výbor dvou kanovníků pro disciplinární a jiný výbor dvou kanovníků a dvou jiných kněží pro hospodářské záležitosti tohoto ústavu přidán jest. —

20. Sv. Karel Boromejský, arcibiskup v Miláně, byl první, jenž tato nařízení tridentská úplně provést se snažil. Jak o něm Raciné v církevním dějepisu vypravuje, (díl 14. hl. 23. num. 9.), založil tento sv. arcipastýř troje semenišť pro duchovní:

a) první pro takové chovance, kteří vlohý majíce výbornější též ve vědách více pokračovali a k vyšším úřadům se připravovati mohli;

b) druhé pro takové, kteří méně výbornými vlohami obdařeni, toliko nejpotřebnějším vědám pro duchovní stav se přiučovali;

c) třetí bylo určeno pro takové kněze, kteří se neschopnými prokázali, a protož v tomto domě se zdokonaliti měli.

Mimo tyto milánské ústavy zřídil sv. Karel ještě jiné tři ústavy na venkově pro jinochy, by zde od mravní zkázy zachráněni a již od útlého věku svého k církevnímu životu naváděni byli.

Též v Římě byly záhy péčí papežů výchovaci ústavy pro kněžstvo zřízeny. Aby se však i těm národům, kteří východním odštěpením neb Lutherovou reformací na církevním jmění zkráceni byli, k takovému ústavům pomohlo, založil v Římě roku 1552 papež Julius III. semeníště neb kolej Německou (collegium Germanicum), r. 1577 p. Řehoř XIII. kolej Řeckou (collegium Graecorum), r. 1579 též papež kolej Anglickou (collegium Anglorum) a roku 1584 kolej Maronitskou (collegium Maronitarum); r. 1600 zřídil p. Klement VIII. kolej Skotskou (collegium Scotorum) a r. 1628 kardinal Ludovisio kolej Irskou (coll. Hiberniae).

Sněm tridentský, příklad sv. Karla Borrom. a snahy papežů nezůstaly bez úspěchu. Brzy povstaly zde onde ústavy kněžské, které nejvíce dle „Institutiones seminarii“ sv. Karla B. zřízeny byly. Jich řediteli byli nejvíce kněží z Tovaryšstva Ježíšova, neb Oratoriani neb missionáři sv. Vincence de Paula. Zvláště se snažil ctihodný muž Bartoloměj Holzhauser v německé říši, aby dobré duchovenstvo církvi Boží vychoval, ku kterémuž účelu zvláštní spolek kněžský založil, jenž ale po nedlouhém působení zaniknul. Takovýmto způsobem starala se církev o nábožné a vzdělané služebníky, kteří jak Benedikt XIV. (de synodo d. lib. V. cap. 11. num. 4. a jinde) praví, nikoliv sami sebou se užitečnými stávají, ale aby tací byli, prvé vychováni býti musejí. Z toho se také vysvětluje ona veliká péče papežů a zbožných králů o vychování výborného kněžstva. Pius V. povzbuzoval zvláštní bullou biskupy německé, aby nařízení Tridentská o seminářích kněžských co nejlépe uskutečniti se snažili. Benedikt XIII. zavedl novou kongregaci z kardinálů římských pro duchovenské semináře ve Vlašsku. První bulla učeného Benedikta XIV. všem biskupům („Ubi primum“ 3. Dec. 1740) zasláná, jedná o těchže seminářích, o kterýchž také kongregace sněmu Tridentského mnohá nařízení a poučení vydala. (Vide Gallemart Editio Conc. Trid. ad sess. XIII. de reform. cap. 18. et Ferraris prompta Bibliotheca, verbum: Seminarium). Filip II. a III., králové španělsí, Ludvík XIII. a XIV., králové francouzští (edictum Blesense,) Maria, královna anglická, a Ferdinand II., císař německý a král český, zasluhují veliké po-

chvaly za svou péči o tyto výchovaci ústavy kněžské. K přemnohým biskupům, jenž na své semináře mnohou péčí a mnohou obětí vynaložili, připočten budiž svatý Alfons Liguori, od kteréhož zvláštní spis o seminářích máme a o jehožto působení v tomto odvětví biskupského úřadu nám Jeancard v jeho životopisu (IV, 8.) krásný obraz podává. Smutnou památku v této věci zanechal císař Josef II., který, aby kněžstvo novověkou nekřesťanskou vzdělaností nakaziti mohl, roku 1783 generální semináře v každé zemi své založil, z kterýchž nápotom tak zvané „josefínské“ duchovenstvo vyšlo. Působení těchto pod světskou dohlídkou stojících ústavů můžeme pominouti, jelikož dlouho netrvaly, a biskupové za císaře Františka I. opět větší moci v spravování svých seminářů dosáhli.

Vysvítá z těchto krátkých zpráv potřeba a důležitost těchto ústavů, jakož i jakou péčí církevní představení o jejich zdar povždy měli. Kéž by se i v našich časech péče našich biskupů o semináře u věřících s láskou a podporou potkávala, aby tyto ústavy hojněho vydávaly užitku.

Obrázky z duchovní správy v Americe.

I.

Dva snoubenci přicházejí ke mně se žádostí, abych je oddal. Pozeptav se ženicha na jméno, byl jsem velmi překvapen, že mladík ten se hlásí o katol. snatek. — Již dříve jsem totiž slyšel o nepříznivých poměrech domácích, v jakých se přichozí ženich posud nalezal. Rodiče jeho dali se před mnohými roky světským sudím rozvésti, a obě strany uzavřely pak nový sňatek ovšem občanský, v němž až posud žijou. Tím však přetrhli spojení své s kat. církví a o nějakém náboženském životě mezi nimi nebylo ani slechu; děti z prvního řádného manželství pocházející vyrostly zcela bez víry. Mladík ten, o němž právě se zmiňuji, přišel sice jednou před několika roky ke mně, a žádal o nějaké cvičení ve víře, nepřišel však po druhé, ač jsem mu s ochotností slíbil, že jej cvičiti budu. Myslí jsem, že ho více nespátím; zatím však krom všeho očekávání přišel přece.

I pravím mu, že ho s radostí oddám, pod tou však výminkou, jestliže nějaký čas bude chodit na cvičení, abych s ním to nejpotřebnější prošel a k sv. svátostem ho připravil. „Udělám, velebný pane, co jen budete chtít.“ — Byl jsem z jeho horlivo-

sti velmi potěšen. — „Jak pak to je s nevěstou?“ ptám se ho, „je katolička?“ — „Katolička je“, praví mi, „co se však cvičení ve víře týče, má se to s ní asi tak, jako se mnou, ne-li ještě hůře; rače se jí jen sám na to zeptat.“ — Nevěsta byla Němkyně. „Jste skutečně katolička?“ tážu se ji. — „Jsem, odpovídá ona, avšak o náboženství hnedle ani nevím.“ — „Umíte se modlit?“ — „Neumím.“ — „Však odkud to, že jste u víře docela zanedbaná? jaké viry jsou vaši rodičové?“ — „Matka je katolička a otec můj je protestant; já byla katolicky pokřtěna, ale ostatně jsem nedostala žádného náboženského vychování.“ — „A což matka chodí do kostela?“ — „Málo kdy.“ — „A otec?“ — „Ten nechodí nikdy, neslyší dobře.“ — „Chodila jste někdy do školy?“ — „Nechodila, rodiče byli chudí, jak jsem drobet povyrostla, poslali mne do fabriky a pak mne dali sloužit.“ — „A což svaté svátosti přijala jste někdy?“ — „Nikdy, žádný mne k tomu neměl.“

Bolestně jsem si vzdechl po tom výslechu. Jaké to bude manželstvo? Oba bez Boha, oba bez všeho školního cvičení vyrostli. A jaké to potomstvo z takového spojení?

Však nesmíme doutnajícího knotu zhasnouti aniž nalomenou třtinu zcela zlomiti; kde dobrá vůle, tam se ještě mnoho dá napraviti — S těmi city a v té naději vysvětlil jsem nevěstě, že jen pod tou výminkou ji mohu dle kat. způsobu oddati, pak-liže rádně bude chodit na cvičení a k přípravě k sv. svátostem a pakli slíbí, že v budoucnosti se kat. víry věrně bude držeti. Slíbili tak oba dva, svědomitě chodili na cvičení a s dobrými úmysly vstupovali v stav manželský. — Jednu podmínku tedy vyplnili; jestli však také tu druhou podmínku, že se věrně budou držet kat. víry, rádně vyplní, to u Boha. A případ tento není jedinký; podobných se bohužel naskytuje mnoho.

II.

Náš kostel jest nedaleko městské nemocnice. V prvním roku mého zde přebývání požádal mne nejdůst. pan arcibiskup, abych dle možnosti do nemocnice dohlédl a které bych tam nalezl německé neb české katolíky, abych jim sv. svátostmi přísluhoval. Učinil jsem tak a to tím ochotněji, naž naše škola tehdaž ještě zařízena nebyla a tudíž jsem více pokdy měl.

Podotknouti musím, že duchovním kte-

réhokoli vyznání přístup do nemocnice je vždy volný, aniž se mu ta nejmenší překážka v cestu klade, když za svým povoláním nemocné navštívit chce. Však volnosti této vyjma kat. kněží, duchovníci jiných vyznání buď velmi málo aneb nikdy neužívají, zvláště v nemocích nákažlivých. Zuřila zde právě toho roku silná cholera, uchvacujíc mnoho obětí. Však po celý ten čas se ani jeden protestantský pastor v nemocnici neukázal; irský jeden kněz zaopatřoval anglické katolíky, já měl na starosti Čechy a Němce.

Prochází-li člověk jednotlivé světnice, jenž vždy všechny nemocnými naplněny jsou, jakou to směsicí lidí ze všech koutů světa shledaných tu nalezá! A což pak, ptáš-li se po víře jejich, jaká to teprv směs! Katolík, baptista, anabaptista, lutherán, methodista, episkopál a jak se všechny ty odrůdy odštěpenců jmenují, se tu nalezají pohromadě; mezi nimi jsou ovšem též mnozí, kteří v žádné víře vychováni nebyli aneb kteří se veškerého náboženství sami dávno zhostili.

Co se s pochvalou dosvědčiti musí, jestiž to, že jako zde u veřejném pospolitém životě ohledně náboženství panuje vůbec ta největší snášelivost, tak i v nemocnici totéž se nalezá. Nepromluví nikdo potupného slova proti víře druhého a proto když přijde na př. katolický kněz do některé světnice, aby nemocného katolíka sv. svátostmi zaopatřil, byť i světnice jinoverci naplněna byla, směle bere na sebe kněz rochetu a štolu a slyší zpověď nemocného a podává mu Tělo Páně a uděluje poslední pomazání, aniž by potupného pohledu od někud pozoroval, nerku-li aby hanlivého slova uslyšel. — Přeje-li si některý nemocný duchovní útěchy a kněz právě při ruce není, jsou posluhové z nemocnice volni, pro žádaného duchovního dojíti. Mnohokrát jsem byl i v noci do nemocnice volán. Nechci však popisovati šře zdejší nemocnice aniž rozličné druhy nemocí vypočítávati, cos podobného viděti v každé nemocnici vůbec; jediné s jednou nemocí tě, milý čtenáři, seznámím.

Na posteli leží mladý člověk v květu života. Obličej jeho jest sice bledý, ale dle celého vzezření nemyslil bys, že nemoc jeho jest nebezpečná. Na otázku, co mu schází, odpovídá temným hlasem: „Mne takto nic nebolí, jediné na prsou mne drobet dusí a v celém těle cítím velikou slabost.“ „Jak dlouho jste v Americe?“ „Nejsem zde dlouho, teprv před půl rokem jsem přišel sem.

Utekl jsem před vojnou, rodiče jsou na živě v Čechách.“ I zamlčuje se nemocný a zádušně pohlíží před sebe.

Nikdo by nepochyboval, že se mladý ten pacient při lékařském ošetřování brzy uzdraví, a přec by se v tom mýlil; nemocný nepovstaneť více, v krátkosti nebude ho mezi živými. —

A tážes se udiven, co to za zvláštní nemoc, že žádné léky nepomohou? Ano jest to zvláštní nemoc, jaké jsem co kněz v Čechách nikdy neshledal u nemocných, o které jsem však nejednou slyšel. — Nevěděl jsi nikdy strom z jedné krajiny do druhé přenesený a vsazený, jak přes vše ošetřování a zalévání vadne a schne, až posléz úplně zaniká? Toutéž nemocí hyne onen nemocný; jestli to tak zvaná *domácí nemoc*, aneb jak se obyčejně říká stýskání se po domovu, jestli to prudká touha po rodné zemi, kterou vystěhovalec byl opustil, a touha ta hlodá co žravý červ na srdci jeho, odejtná mu chuť k jídlu, zahání spánek od jeho očí, tísní mu srdce, až ho posléz umoří k smrti.

Jsou to nejvíce mladí lidé, jinoši i děvčata, jenž přijdouce sem bez rodičů podléhají té nemoci. Nejsou to sice případy časté, však přihazují se přec; mnohý bez rozvážení opustil domov a své milé, a v dálné cizině touhou po nich umírá, — umírá na *domácí nemoc*.

III.

Procházaje jednou síně nemocných, přišel jsem k jedné ženě, o kteréž mi praveno bylo, že jest Němkyně. Přistoupiv k její posteli, ptám se jí, je-li katolička? — Pohrdlivý úsměch přeletěl při této otázce po její tváři. „Já jsem methodistka,“ odvětila, „já jsem došla toho štěstí, že jsem poznala čisté učení Kristovo; anož osvěcuje ducha mého a posiluje duši mou ve svízelných života vezdejšího.“ Při slovích těchto jiskřilo oko její a tvář její se rozpalovala. — Ač zde člověk na takové řeči jest zvyklý, přec mi byla nápadná zvláštní vřelost té ženy ohledně víry její. —

As po dvou letech jednoho dne po mši sv. přišla do mého příbytku slušně oděná paní v černém obleku, Němkyně, žádajíc mne, abych vyslyšel její zpověď. „S radostí,“ pravím jí, „jděte jen do kostela, já tam za chvíli přijdu.“

Když pak jsem na paní tu blíže pohlédl, zdála se mi tvář její jaksi známá. I vzpomínám, kde bych ji byl viděl. „Nebyla

jste,“ ptám se jí, „před nějakým časem nemocná ve zdejší nemocnici?“ — „Ano, byla jsem,“ odpovídá poněkud zaražena. — „Ale vy jste methodistka, není-liž pravda?“ ptám se dále. — „Tak jest,“ praví mi, dívajíc se s úžasem a leknutím na mne. — Byla to skutečně ona žena z nemocnice, které jsem si tehdaž pro její zvláštní náboženskou horlivost blíže povšiml, která mne však teď nepoznala. — „Však kterak to,“ tážu se jí udiven, „že vy, jsouc methodistkou, přicházíte k zpovědi ku katol. knězi? Vždyť vy nemáte a neuznáváte žádnou zpověď?“

Nevědouc v prvním okamžení co odpovédíti, posléze přiznala se: „Já mám již dlouhý čas zimnici a nemohu se jí nikterak sprostít; i poradili mi, abych šla ku katol. zpovědi a že se zimnice nejspíše zbavím.“ Musil jsem se při tomto přiznání srdečně zasmát. I vysvětlil jsem zaražené ženě, že katol. zpověď není ustanovena pro neduhy a zimnice tělesné, nýbrž pro zimnice duševní, a tyto že hojí velmi dobře, pakli se náležitě vykoná. Chce-li tedy, pravil jsem k ní, katol. zpověď vykonati, že musí dříve katol. vyznání víry složiti. Po těch slovech odešla žena celá zahanbena a nepřišla nikdy více. — Jestli skutečně pozoruhodné, že právě ti, jenž nám katolíkům nejvíce vyčítají pověrčivost, sami se k pověrám nejvíce kloní, a co tím podivnějšího, že ve svých nesnázích chtějí si pomoci právě tím, čím nejvíce pohrdali, — obřady a svátostmi katolické církve. *Jos. H.*

DOPISY.

Od Metuje, 11. listopadu 1871,

(Obrázek z bojiště, Doplněk dopisu v čísle 28.)

V bitvě dne 27. června 1866 na Bránce svedené padl také mladý jeden voják pruský, jmenem Jiří Němec, z Berlína, katolík, jehož předkové z Golč. Jeníkova v Čechách pocházeli. Druhové jeho poznamenavše místo, kde padl, pochovali jej tu a každého roku zasílala sestra jeho z Berlína částku peněžitou na udržování hrobu, nalezajícího se v širém poli nedaleko vesnice Provodova. Listem letošního roku p. děkanovi Novoměstskému zaslaným projevila přání, aby přeneseny byly ostatky padlého bratra v posvátnou půdu na hřbitov k sv. Václavu na Dobeníně, k čemuž p. děkan ochotným se projevil. Dne 6. t. m. přijela se svým manželem protestantem do Nového Města a druhého na to dne u přítomnosti p. děkana a lékaře tělo vykopáno a na hřbitov přeneseno. Na-

lezeňa byla pouze kostra, kožené a kovové částky oděvu a tobolka, i dojemné bylo podívání, kterak sestra slzíc lebku uchopila a ji líbala. Vzala si na památku dva zuby, tobolku a knoflík, na němž bylo číslo sboru, v němž zesnulý sloužil a čímž i pravost těla zjištěna; neboť od sboru onoho prý on jediný toho dne o život přišel. Ostatky uloženy do rakve a na Dobenínském hřbitově p. děkanem pochovány. Podotknuto budiž, že majitel pole, kdež při samé mezi hrob se nalezal, evangelík, žádal za odškodnění 20 tolarů, na domluvu však p. děkana s 10 zl. se spokojil. Obrázek ten z bojiště jenom proto u veřejnost podávám, abych ukázal zbožnou mysl pruských katolíků, jich oddanost a lásku k svým zemřelým.

Při popisu chrámu sv. Václava na Dobeníně v čís. 28. tohoto listu opomenul jsem podotknouti, že výtečný obraz sv. Václava, Hellichem r. 1853 vyvedený, v kruté seči, kteráž dne 27. června 1866 kolem chrámu zuřila, granáty pruskými byl prostrán a roztrhán. Na památku děsných oněch dob podlepen a zavěšen na postranní zdi a vd. pan děkan Budyňský Rojek svým nákladem zhotoviti dal kopii, již týž výtečný malíř Hellich z Prahy rovněž zdárně vyvedl. Kostel pak kulemi a granáty valně porouchaný, obílen a novou šindelovou krytou opatřen. — k.

Ze Žatecka 4. listopadu 1871.

(Poznámky k dopisům v č. 29. a 30. „Ze Žatecka a od Slaného.“)

Nedivíme se tomu, že „nemalé podivení vzbudil dopis ze Žatecka v č. 29“ — ano myslíme, žeby největší podivení asi způsobil u všech, kteří poradě Žatecké, o níž se tamto podává zpráva, byli přítomni, kdyby jednání a rokování její porovnali s onou zprávou.

K vysvětlení sloužíž toto: Otázku o mši *de requiem* zodpovídal v. p. J. Stanka, který ovšem, pominuv všech novějších nařízení v té věci vydaných, držel se jenom rubriky v missalu, jejížto váha a důležitost byla v dopisu „od Slaného“ dosti oceněna, a přidal pak některá zcela všeobecná pravidla. — Co do počtu a postupu modliteb zodpověděl otázku správně.

Po přečtení jeho práce ihned poukázáno na to, že tato rubrika „k věci nepatří“ a po delší rozmluvě zodpověděl jeden z poradníků otázku tuto na základě „vysvětlivek seminářských“, doplňuje tyto vysvětlivky výňatky z ordinariátního listu a kurendy Litoměřické, z Höflingra a Schneidra.

Ze vysvětlivky ty nepostačovaly, možná — avšak vina toho nepadá tak na vysvě-

tlivky, jako spíše na ty, jenž beze všech rozpaků berou i Missam *quotid.* pro def., kdy se jim zlíbí, neohlížejíce se pranic na to, že v jisté dny *smí* býti *pouze jedna* mše sv. v černé, ostatní pak v barvě officia toho dne.

Svatá pravda jest, co se praví v dopisu „od Slaného“, že mnohý „zlořád není posud, Bohu žel, ze všech osad vykořeněn“ a my bychom přídali, že asi ještě mnoho vody uplyne, než se podobné zlořády odstraní — nebudou-li si toho představení církve více všímati, jak se rubriky a předpisy církevnívůbec zachovávají, než činili až posud.

Otázky o svatém přijímání věřících při mši sv. v černé barvě, a o udělování požehnání s nejsv. Svátostí po takové mši byly po debatě o Missa de req. pouze podotknuty a sice co do první poukázáno jenom na onen dekret z roku 1868 d. 27. června, a věc byla tím odbyta. Upozorněno na to jenom z té příčiny, aby se předešlo pohoršení: stalť se, že když jeden kněz ve smyslu onoho dekretu jednal, druhý, neznaje toho dekretu, mu to vytýkal co chybu.

Stranu udělování požehnání s nejsv. Svátostí po mši sv. v černé barvě, rozeřádaly se hlasy a jelikož nikdo nebyl s to, podati něco určitého (ani to, co praví ctěný p. popisovatel „od Slaného“, není nic určitého — jes to také „jen dle jeho domyslu“), učiněn o tom dotaz k v. důst. konsistorii.

O druhé úloze konferenční budiž jen krátce řečeno, že onen pán, který byl její vypracování vzal na sebe, se omlouval, že nemohl práci dokončiti. A tu v nouzi podal jeden z poradníků pouze *nástin* kázání o předmětu nábožensko-politickém. V úvodu mluvil o falešných prorocích za času Krista Pána a poukázal pak na rozličné falešné proroky nynější doby a z jejich nauk, kterými lid mámí, vybral si dvě, totiž *zásadu národnosti a zásadu nezakročování*. V pojednání pak suazil se ukázati, zdali a pokud se tyto zásady srovnávají s učením křesťansko-katolickým.

P. A. W.

V St. Louis Mo. 18. října 1871.

(Chrámu a dluhy. Náboženský život. Katol. časopis; misie.)

Již dlouho jsem žádnou zprávu přes ocean do Blahověsta neposlal, ač nemohu říci, že zde k tomu dosti látky není. Měl jsem aspoň psáti o dohotovení a posvěcení našeho nového kostela, jakož jsem — podáváje zprávu o slavnosti svěcení základního kamene dne 15. května lonského roku, — byl přislíbil. — Však teď již pozdě slavnost onu popisovati Toliko po-

dotýkám, že stavba šťastně dokončena a nová svatyně na 1. neděli adventní (1870) za velikého účastenství druhých katolických obcí zdejších slavně posvěcena byla. Nyní se zdejší věřící Češi nemusí za svůj kostel stydět jako dříve; Český kostel St. Louiský patří teď k těm nejpěknějším kostelům v městě. Mezi všemi českými obcemi v Americe máme teď nejpěknější školu a nejrozsáhlejší chrám Páně, také ale — musíme se přiznati — nejvíce dluhů. Celá stavba kostela nám přišla na 30 tisíc dolarů, a as 20 tisíc jsme ještě dlužni. To však dobré při tom jest, že nemusíme platit příliš vysoké úroky a že dlužni jsme toliko našim osadníkům. Jinak jsme zajiště nemohli stavět, lečby občané sami půjčili k tomu své peníze. V té naději jsem se do stavby pustil a náš lid vyhověl šlechetným způsobem naději mé. V tom ohledu všechna čest se musí dáti zdejším věřícím Čechům. — Pakliže bohatý člověk půjčí nějakou maličkost ze svého velkého jmění, není na tom nic zvláštního, když však chudý člověk odváží se ku slovu svého kněze na stavbu národní svatyně půjčiti to poslední, co má, pak má taková půjčka velkou cenu a zasluhuje všechnu vážnost. Ovšem musíme teď dobře hospodařit, abychom řádně splatili šlechetným věřitelům jistiny jejich. —

Ohledně náboženského života mezi našimi krajany v Americe bylo by mnoho psáti, potěšitelného a žalostného, jenže toho poslední ho je mnohem více než toho prvního.

Potěšitelné jest to, že v posledním roku opět několik českých kostelů dílem již vystaveno jest, dílem se staví, tak že se teď může počítat as 17 českých obcí v Spojených státech. — Však když se uváží, že se počet Čechů zde žijících pácí na 150 až 200 tisíc duší, tu se musí říci, co jest to na tak mnohé? Počítejme na každý kostel v průměru dva tisíce duší, kde jsou pak ti ostatní? Ovšem, že mnozí z těch, co po Americe roztroušeni žijí a netvoří samostatné obce, chodí a posílají své dítky do jiných katol. kostelů, přece však se musí říci, jak věci až posud stojí, že velká většina zdejších přistěhovalců pro sv. víru jest úplně ztracena. Příčiny toho jsou mnohé; o těch však tentokrát mluvit nechci.

Čeho bychom teď měli především zapotřebí, jest dobrý katol. časopis. Začali jsme již sice před několika roky, však tehdyž nešlo to; bylo nás příliš málo. Teď však jest nás zde již více a tudíž jest naděje, že to půjde lépe. Vyjednáváme tudíž opět

o vydávání českého katol. listu a chceme začít s novým rokem. Ač strašná pohroma, jaká zastihla město Chicago, a pak lesní a zemní požáry, kterými mnoho utrpěly české osady ve Wisconsin a Michigan, valně uškodily našemu podniknutí, budeme přec hledět, abychom přikročili k dílu. —

Velmi dobře by též mohla účinkovati missionářská stanice, jakou důst. p. Gartner v Milwaukee zaříditi se snaží. Vystaven tam totiž dům, určený pro kněze misionáře, jenž by jednou neb vícekrát za rok navštěvovali roztroušené settlementy a mimo to odbývali též missie v osadách již zařízených. — Kéž by se jen přihlásili horliví kněží, kteří by se ujali vznešeného úkolu tohoto! Byloť by to dílo právě apoštolské, obtížné sice, ale na nejvyšší záslužné před Bohem i před lidmi. Nejlépe by bylo, kdyby věci té se ujala některá již stávající řehole česká, než aby se měl pro to teprv zřizovati nějaký zvláštní řád, což by se velmi těžko provésti dalo.

Za tou příčinou chce se důst. p. Gartner, jenž jest od nejd. p. biskupa Milwaukského českým generálním vikářem pro tamější diecesi jmenován (ne však, jak mylně v Blahověstu bylo udáno, pro všechny českoslovanské obce ve Spojených státech), příštího jara odebrati do Evropy, zdali by nemohl v Čechách neb na Moravě získati některé české řeholníky k bohumilnému dílu tomuto. Pán Bůh uděliž k tomu svého požehnání!

J. H.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. kardinal arcibiskup navštívil J. Exc. p. biskupa Kralohradeckého za příčinou jeho 40leté památky, z kteréžto cesty ve včera do Prahy navrátil.

— Pobožnost 40hodinná bude se konati od 16—20. listopadu u sv. Jindřicha, od 21—25. u P. Marie Vítězné na Malé straně (u Karmelitánů.)

— O slavnosti sv. Klementa, pap. a muč., ve čtvrtek 23. t. m. budou v kostele sv. Klementa na Starém městě v 7, 8 a 9 h. tiché mše sv., v 11 h. slavná mše sv. a o půl 7. h. večer nešpory s požehnáním.

— „Katolicko-politická jednota v království Českém“ bude občasnou schůzi svoji konati dne 18. listopadu o 6. hodině večerní v místnostech katolické besedy v liliové ulici. Ve schůzi té mimo jiné řečniti bude Jeho Exc. p. hrabě Leo Thun.

— Ve valné schůzi katol. spolku

tiskového, kteráž se 7. t. m. odbyvala za slabého účastenství, podána zpráva i složeny účty za r. 1870, učiněn a přijat návrh, aby v každém odboru záležel výbor z 8 členů místo 6, dále předsevzaty některé opravy českých stanov a vykonány volby.

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci říjnu 71 chudých, v pražských nemocnicích zemřelých křesťanů; celkem letos již 992 osoby. V úterý dne 7. listopadu sloužena byla v chrámu P. u sv. Jana Nepom. na Skalce slavná zádušní mše sv. za všechny v Pánu zesnulé dobrodince spolkové a za všechny spolkem pohřbené.

— *Z Hradce Králové*. J. Excel. nejdušt. p. biskup Karel Bor. Hanl byl ke 40leté památce jmenování biskupem počtén tímto vlastnoručním listem císaře pána: „Milý biskupe Hanle! Dověděl jsem se, že dne 4. listopadu slavíte 40letou památku jmenování svého biskupem. Vzpomínka na tak mnoholetou chvalnou činnost a vědomí, že vždy pilně konal jste povinnost svou i loyálnost zachoval, oblaží a povznese Vás o vzácném tomto dni slavnostním, k němuž nechci opominouti upřímná vysloviti Vám blahopřání. Ve Vídni 3. listopadu 1871. František Josef v. r.“ — Bisk. *seminář* čítá letos 100 alumnů a sice v IV. r. 20, v III. r. 26, v II. r. 28 a v I. r. 24 mimo 1 absol. bohoslovce a 1 externistu.

— *Z Budějovic*. Při zřízení zdejšího biskupství byla sice katedrál ní kapitola se sedmi kanovníky ustanovena, ale zřízení čestných kanovníkův bylo opomenuto. Co se tehdaž nebylo stalo, doplnilo se nyní zvláštní milostí císaře pána, jenž d. 6. října t. r. povolil zřízení *čestných kanovníků* při katedrál ní kapitole v Budějovicích s vyhrazením práva od biskupa navržené kněze jmenovati čestnými kanovníky. — Bisk. české gymnasium stalo se gymnasiem státním. — Nově zřízený ústav pro *hluchoněmé* posvětil J. Excel. nejdušt. p. biskup v pondělí 6. t. m. za valného účastenství lidu. V ústavu nalezá se 11 chovanců (9 chlapců a 2 děvčata); místa však jest pro 80 chovanců.

Z Říma. Když dne 26. října královna Holandská navštívila sv. Otce, omlouval se Pius IX. u královny, že pro smutné poměry, v nichž žije, nemůže, ač by rád, ji na vzájem navštívit. Královna odpověděla: To nahližím, sv. Otče, i doufám, že mi dovolíte, za pobytu mého v tomto městě ještě jednou Vás navštívit, aby smutné ty poměry nebyly mně překážkou Vaší Svatosti aspoň ještě jednou spatřiti. Dne 4. listopadu navštívila královna sv. Otce podruhé. — Dne

27. října měl Pius IX. k nově jmenovaným biskupům promluvu v tato slova: Dnes mohu opakovati slova Páně: Posílám vás, pokojné beránky, mezi hltavé vlky! Bezbožnost nezná nyní již žádných mezí; slovy nelze ani vypověděti nenávisť k duchovenstvu, protivenství, jaká snáší církev Páně, protože církví jeho jest, zapírání všech mravních a náboženských zásad. Rovněž jako já, budete i vy, moji bratři, velmi mnoho trpěti; snásejte, cokoliv se vám přihodí, trpělivě a s oddaností do vůle Otce nebeského. On vás posilní! Vaše víra bude vás povznášeti, vaše nábožnost bude za příklad sloužiti duším vám svěřeným; vaší největší útěchou bude, jakož mně byla v těchto dnech zármutku a bolesti, radost, kterouž pocítíte vidouce a přijímající důkazy věrné lásky a nábožnosti věřících. Jděte s Bohem a nastupte vznešený úřad svůj! Po té následovalo apoštolské požehnání. — Zpráva, že sv. Otec zamýšlí přesídliti do Francie, jest nepravdivá, rovněž i všeliké pověsti, jakoby churav byl; jestiž chvála Bohu zdrav.

Z Bosnie. Duchovními správci v této diecési jsou vyhradně Františkáni. Diecése čítá 78 duchovních správ s 135.153 katolíky. Biskupem jest P. Paschalis Vočić z řehole sv. Františka, bývalý biskup Alexandrinský. Chudoba v celé zemi jest náramná. Neuť tam než kapliček, v nichž jenom kněz místa má; lid obcuje službám Božím pod širým nebem, což při chladném ponebí této hornaté země není bez obtíží. O chudobě svědčí mimo jiné „kathedrála“ nejd. p. biskupa v Brestovsku. Svatyně tato má dva oltáře, 6 alb, 10 mešních kasulí, ale ani jediný pluviál. Nejd. p. biskup vydal se na cestu, aby sbíral dárky pro svou chudíčkou osadu biskupskou.

Z Baltimore. Na všech stranách konají se sbírky, aby hrozné neštěstí, které město Chicago zastihlo, poněkud zmírněno bylo. Slova nejdušt. p. arcibiskupa padla v půdu dobrou, jak zřejmě ukazují skvělé výsledky sbírky. Mezi katolíky německými se vyznamenala osada sv. Michaela, která sama přes šest set dolarů ubohým pohořelým zaslala. Za jejím příkladem následovaly osady jiné, spolky katolické a kláštery. Ctihodné sestry školní — ačkoliv chudé — zaslaly mimo peněžitě příspěvky několik beden, prádla. Tak se osvědčuje láska a obětavost křesťanská v jasném světle, bratr pomáhá bratru a nedá mu hynouti hladem. Důstojný P. J. Madden, farář u Panny Marie v Chigagu, tvrdí, že kostely a ústavy ka-

tolické bezbožnou rotou a bohaprázdnou rukou zapáleny byly. Tak hořel ústav „u dobrého pastýře“ o celé čtvrt hodiny dříve nežli veliký požár se ku stavení přiblížil. Katolické kostely a ústavy utrpěly požárem škodu okolo dvou millionů dollarů. — Čechové katolíci v Baltimore, jichžto se zde čítá asi 150 rodin, obdrželi přízní nejdůst. p. arcibiskupa duchovního správce. Jest to vp. Václav Vacula, přišedší z amer. koleje Lovaňské v Belgii. Od těch několika měsíců, co mezi námi žije, směřovala veškerá snaha jeho k tomu, by co možná nejdříve také pro Čechy chrám Páně v Baltimore se nalezal. Chtěl zakoupiti již několik míst. ale pro příliš velkou cenu nemohl, konečně přispěním několika přátel koupil německý kostel lutheranský. Jest to budova prostranná, v nížto se v prvním patře světnice školní nalezají a jejížto hořejší část s nevelkým nákladem co galerie či kůry upravena býti může. Duchovní správce i svěřená mu obec česká těší se z koupitěto. Dle právních umluvy teprv od velikonoc kostel jim náležeti bude, ale nic méně se radují, že konečně svůj chrám Páně mají budou a to na místě pěkném ve středu města. Koupili též varhany a lavice, a to vše za cenu dosti levnou a sice za jedenáct tisíc dollarů, kdežto Lutheráni 17000 dolarů prý postavěli. Ačkoliv Čechové zde chudí a časnými statky pozehnání nejsou, kojíme se naději, že se svým podnikavým duchovním správcem chrám Páně si upraví, obzvláště přispějí-li jim němečtí a angličtí katolíkové, jak to až posud činili, pomocnou rukou svou. Až do velikonoc budou konat služby Boží u sv. Michaela, kterýž chrám jest s věřen Redemptoristům.

Literární oznamovatel.

— „Hlasy katol. spolku tiskového.“ Rok 1871. Čís. 7. „Upřímné slovo našim katolickým a vlasteneckým dělníkům,“ jež dle jedné řeči biskupa mohuškého povídá česky Jan Nep. Fr. Desolda, kněz ř. prem. v Teplé, kníž. arcib. notář a profesor řeči klasických na c. kr. gymnasium plzeňském. V Praze 1871. Nákladem spolku. Tiskem k. arcib. knihtiskárny. Str. 29. — Touto knížečkou ukončen druhý ročník (r. 1871) spiskův tisk. spolku, a žádají se odběratelé, jichž bylo 2000, aby obnovili vklad svůj (1 zl.) a získali hojněji členů na rok budoucí (1872.) Ročník I. (10 brožur z r. 1870) prodává se členům v snížené ceně za 80 kr. První brožúrky na r. 1872 jsou již na větším díle vytištěny a rozestlání jich započne hned počátkem nového roku.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Jan Hájek, far. z Nové vsi do Bečova;
- p. Ant. Prückner, býv. admin. v Schönthalu, za fund. katech. v Sangerbergu;
- p. Ant. Thürmer, far. na odp., za fundatistu v Chodově Planě;
- p. Karel Kugler, kapl. v Bečově, za admin. v Nové vsi;
- p. Frant. Jacob, kapl. z Útvína do Bečova;
- p. Vác. Kunz, kapl. za administr. ve Frauenreuthu.

Uprázdňené místo:

Frauenreuth, fara patr. m. Chebu, od 6. listop.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Ferd. Schindler, vysl. b. vikář a školdozorce, kons. rada, děkan v Duchcově 7. list. (nar. 14. srp. 1804, vysv. 1. září 1828).

V biskupství Budějovickém.

Vyznamenán jest:

- p. Jan Cori, cír. kněz a tit. farář diec. Budějovické, c. k. voj. farář v Linci, bisk. kons. rada a notář atd., jmenován nejvyš. rozhodnutím d. 6. října čestným kanovníkem kathedr. kapitoly Budějovické.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Ant. Maxa, kapl. ve Velharticích, za administr. v Horách Matky Boží;
- p. Theodor Puchta, býv. administr. v Šitboři, za administr. ve Waier.

Uprázdňená místa:

Hory Matky Boží, fara patron. c. k. horního eraru, do 17. listopadu.

Waier, fara patron. p. hrab. z Coudenhove, do 1. prosince.

Místo profesora morálky na bisk. bohosl. ústavu v Budějovicích; žádosti k nejd. ordinariatu.

V Pacově místo pro kněze na odpočinku. Příjem 30 zl. na byt a 3 sáhy pol. dříví. Povinnost; v neděli a ve svátek sloužit mši sv.

(Z Budějovic.)

Jak milý „Blahověst“ čas od času oznamuje, nepřestávají důstojní páni spolubratři v prospěch chrámu sv. Václava v Budějovicích mešni intence z lásky persolvovati.

Všem těmto milým velebným pánům v jmenu Jeho Excellence nejdůstojnějšího pana biskupa budějovického ty nejsrdečnější vzdávaje díky připojují, že takých intencí značná ještě částka u veled. zdejší biskupské konsistoře k zadání jest, a dotčenému chrámu Páně mnoho potud věcí se nedostává, jichž nevyhnutelně potřebí jest.

P. Vil. Králík,

kancléř budějovické bisk. konsistoře.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
kněz arcib. seminární
čís. 190—1.

Expedice:
katol. knihkupectví

B. Stýbla
na sv. Václavském
náměstí, čís. 786—II.

Nedobrá čísla
reklamujte nejdříve v
měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
na rok: 2 zl. 50 kr.
na půl: 1 zl. 30 kr.

Po poště:
jenom v expedici
Celoroč. 3 zl. — kr.
půlroč. 1 zl. 55 kr.

Předplacení čtvrt-
letní se nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přís. XIV. 24.)

Úvahy na neděle a svátky celého roku.

LXVI. V neděli I. adventní.

(Evang. sv. Luk. 21, 25-33.)

1. Počínáme *nový rok církevní*, snad pro mne a pro tebe křesťane poslední. Připravujeme se tedy bedlivě ku příští Páně, které nám nastává. Vzhůru srdce! Nehledejme věcí časných, abychom neztratili věčných. Ne zde, noprž tam na věčnosti jest cíl naší pouti pozemské.

2. „*Víte, dí božský Spasitel, že blízko jest království Boží.*“ — Na počátku i na konci církevního roku připomíná nám církev sv. dvojí *příští Páně*. Poprvé přišel Pán Ježíš jakožto Spasitel, podruhé přijde jako Soudce; poprvé milostivě, podruhé s hrůzou. Radujme se z jeho prvního příští, abychom se také na jeho druhé příští těšiti mohli. „Tehdy, praví sv. Salvian, nespokytne útěchy leč dobré svědomí a nevinnost života, aneb účinné, hojné pokání. Kajme se tedy z hříchů minulých a chraňme se budoucích, abychom se nemuseli děsiti, až zavzní hlas: Ejhle Hospodin jde — k soudu.“ —

3. *Rorate . . .* — „Rosu dejte oblakové a nebesa dštěte spravedlivého!“ Tak toužili sv. otcové v předpekli po Spasiteli a touha jejich se naplnila. — Rosa ta padla na zemi vyprahlou a občerstvila ji. „Slovo tělem učiněno jest, a přebývalo mezi námi.“ Spasitel přišel a obnovil tvář země. — Za to vzdejme Bohu chválu a díky a přičiňme se, aby vtělení božského Slova nám prospívalo k spasení a nebylo k zahynutí.

4. *Kristus*, dokonav spasení naše, vstoupil na nebesa a sedí na pravici Boží, odkud *přijde soudit živých i mrtvých* v den poslední.

„Tehdáž uzří Syna člověka, an se béře v oblace s mocí velikou a velebností.“ Také ty křesťane i já, my všickni budeme jedinkrát státi na soudu. Však nevíme na kterou stranu budeme postaveni, zdali v pravou nebo v levo, mezi ovce nebo kozly, zdaž budeme mezi těmi, kteří s plesáním budou volati: „*Rorate — rosu dejte oblakové!*“ anebo s hrůzou: „*Hory padněte na nás, pahrbkové přikryjte nás!*“ Kam přijdeme, to záleží na nás, dokud trváme na zemi, dokud smrt neučíní konec našemu životu. „Kam strom padne, tam zůstane.“ Dokavad je den, konejme; přijde noc, kde nebudeme moci více činiti. — Odvrzme tedy skutky temnosti a oblecme se v oděnění světla. „Jakožto ve dne poctivě choďme a oblecte se v Pána Ježíše Krista.“ (Řím. 13, 12—14).

LXVII. O neposkvřněném Početí Marie Panny.

Církev sv. koná dnes slavnost neposkvřněného Početí Marie Panny.

1. „Když se jedná o hříchu, dí sv. *Augustin*, chceme, aby Marie Panny nebylo připomínáno.“ Však i mezi křesťany by nemělo býti ani zmínky o hříchu. Všickni lidé jsme sice v hříchu zrozeni (Žalm 50, 7.); však na křtu sv. byli jsme od hříchu prvotného očištěni. I po křtu sv. zůstala sice v srdci našem žádostivost, náklonnost k hříchu, nicméně nám Bůh svou pomocí přispívá, že můžeme jako Maria hříchův osobních se vystříhati. Proto kř., chraňte se, abyste duši svou neposkvřňovali nižádným hříchem. „Blahoslavení, píše David, kteří jsou ctného obcování, kteříž chodí v zákoně Hospodinově.“ (Žalm 118.) Ovšem že jsme lidé křehcí a náchylní k hříchu, i že mnohá jsou na světě pokoušení; nebo pokouší nás

tělo, svět i ďábel (Ef. 6, 12.), proto buďte tím bedlivější, abyste nepochybili, neklesli, byste srdce své neposkvrnili ani nejmenším hříchem. Bděte a modlete se, abyste nevěšeli v pokušení. (Mat. 26, 41.) „Vezměte oděnění boží, abyste mohli odolati v den zlý.“ (Ef. 6, 14.) A jako čistíte příbytek od každého prášku a tělo i šat ode vši poskvrny; podobně duši svou bedlivě očistujte svátostí pokání.

2. *Je to článek víry, že Maria bez poskvrny hříchu byla počata.* Veliká to milost, kterouž ji obdařil Ten, jehož bez hříchu počala i porodila. My sice v hříchu se rodíme; však hřích prvních rodičů byl nám prominut na křtu sv., kde stali jsme se dítkami Božími a dědici nebeského království. A této milosti i nám se dostalo skrze Toho, jenž se pro nás vtělil a za nás trpěl i zemřel na dřevě kříže. — (Jan 3, 17. Gal. 4, 4. 5.) Maria s milostí tou po celý život spolu působila, tak že zůstala neposkvrněna a hned po smrti s tělem i s duší byla přijata v slávu nebeskou od svého Syna. Tak i vy kř. s milostí Boží působiti se snažte, a nejen hříchu se bedlivě chraňte, nýbrž i všelikými ctnostmi Marie Panny, zvláště pak čistotou, pokorou, poslušností, tichostí a trpělivostí srdce své ozdobujte, abyste jako Maria nebe si zasloužili.

3. *Maria* jakkoli bez poskvrny byla počata i narozena, nicméně tak *byla bedlivá i opatrná sama na sebe*, jakoby se musela báti poskvrnění. A my pohříchu dítky (synové, dcery) Eviny býváme často velmi neopatrní. Učte se m. b. a s. od Marie opatrnosti. Nevydávejte se zbytečně v nebezpečenství hříchu, v pokušení; vyhýbejte se zvláště blízké příležitosti, přemáhejte úsilně žádost očí, těla i pýchu života a všech prostředků, ježto vám církev sv. na ruku dává, bedlivě užívejte. Bděte a modlete se, rozjímejte často utrpení a smrt Kristovu, často svého Spasitele v chrámu Páně navštěvujte a se vši vroucností k stolu Páně přistupujte; také do ochrany Marie Panny se odevzdávejte. Pak s milostí Boží budete moci ctnostné a pobožně býti živi jako Maria. Mějte upřímnou vůli a Bůh, kterýž dal chtění, dá vám i dokonání.

Znělky.

I.

Mnoho já snil o životě lidstva novém:
já již nedaleké spásy jaro vítal,
přede mnou sad lásky, míru ráj zakvítil
na výsluní pravdy věčným Páně slovem.

Já národy ve průvodu vítězovém
blahé pod prapory Kristovými čítal,
před očima duch se šalby darmo zmítal
udolaný nad bezedným svým rovem.

Kde jste přezáducí duše mojí snové?
Kde jste ráje moje? Kde jsi láska blahá,
slibovavši potřít úhlavního vraha?

Ach, já vidím, že vrah pouta nová kove,
vidím, slyším, ana pravda Boží drahá
oblouzeným davům vetchou bájí slove!

II.

Mudráci se smějí věstem o Babelu,
kdežto jazyky se zmátly hrdým lidem,
a druh druhu měřil rozlíceným videm,
ruka ruce, čelo přičilo se čelu.

Ale vizte shodu nových věstitelů,
zhrdajících nebes lásky slovem, klidem,
blaho slibujících omamem a šidem,
věřících jen choutce, sloužících jen tělu.

Nebyl ničím Babel proti této shodě;
lež se šatí pravdou a zášť pouta kuje,
hovor vedouc o lásce a o svobodě.

Ba ten Babel starý k nebi chtěl svou věži:
ale co mudrákům osvětou teď sluje,
rouhajíc se Bohu do tmy kalem těží!

III.

Smutno mi, ach smutno; trud a hoře
rozbolelé útroby mé hnětou —
ježto zraky vidí hydru kletou,
ana jedy lije v bídý moře.

Ach, já vidím, kterak po obzore
z chmur se bíče hněvu Páně pletou,
a na seji dechem ďábla setou,
člověk slepý kleté zvůry oře!

Vidím — žasnoucí mi puká duše —
jak pověčné lásky práva ruše
zaslepenec do záhuby kluše.

Ó slituj se Lásko mého Boha,
ať oživnu znova zřítí moha,
jak Tvá útky pekel ničí ruka. —

IV.

Z Boha není, kdož necení živé krásy,
kterou láska nebes útvory své šatí:
tu je zdobí růžemi, onde leskem zlatí
svítící perlou rosy a lupénkem řásy.

Tvorův krásou Tvůrce roucha slávy tká si,
na podnoží své si drahokamy hlatí,
a kde slunce vstává, kde se do tmy tratí
vděky lásky ovíjí vše země pásy.

A tož kde kdy v světě tane moje noha,
kde mi krása kyne pukem svým či květem:
duše moje vidí krásy tvůrce Boha.

Krásou nejluznější ale jest mi krása
duše svaté, planým nemýlené světem,
ježto láskou Boží plane, žive, jása.

Vác. Štulc.

Installační řeč.

Podává Frant. Černohouz, zám. kaplan na
Klášteře u Mnichova Hradiště.

„Budiž věrný až do smrti, a
dám tobě korunu života.“
(Zjev. 2, 10.)

Jedno latinské přísloví praví: „Časové
se mění a my měníme se v nich.“ A kdož-
by z nás, rozmilí přátelé, nechtěl uznati, že
v jistém smyslu i jistá pravda skrývá se
v slovích těch? Letos osmého května
jsem uprostřed vás stál zde na tomto po-
svátém místě, nad mrtvolou v Pánu ze-
snulého duchovního pastýře vašeho Jana
Bubáka, prose a vybízaje vás, abyste ú-
mrť a památce jeho věnovali slzu, věnovali
modlitbu svou. —

Dnes však bych vás rád povzbudil k
duchovní radosti a k zbožnému veselí. A
věru co může osiřelou osadu křesťanskou
větší naplniti radostí, jako když se jí opět
nového dostává pastýře, nového duchovního
správce? A protož raduj se počestná farní
osado Bakovská! Neboť hle, dnes koná se
dle řádu církevního inštalace čili slavné
uvedení nově ustanoveného vašeho p. faráře
ve farní vaši správu duchovní. Jestli to,
jak již dobře víte, velebný pan Antonín Ci-
hlár, který k blahosklonnému podání Jeho
Excelence, vysoce urozeného pana patrona,
Arnošta hraběte Valdštýna od Jeho Milosti
biskupské, nejdůstojnějšího vrchního pastýře
našeho Augustina Pavla vám co milým ove-
čkám za vašeho faráře se uvádí a předsta-
vuje. Dnes, jak jste viděli, z rukou vele-
důst. biskupského pana zástupce a kanovníka
Vyšehradského Ignace Franka obdržel klíče
zdejšího farního chrámu Páně na patrné
znamení své právomocnosti zde mezi vámi.
Novému tomuto správci duchovnímu přeji,
aby se na něm vyplnila slova Písma: „Bu-

diž věrný až do smrti a dám tobě korunu
života.“

Přichází k vám co zkušený, horlivý
kněz, přichází s upřímnou k vám důvěrou
a ochotou: chce býti vaším učitelem v u-
mění křesťanském, vaším vůdcem na cestě
spasení, vaším rádcem ve všelikých pochyb-
nostech, chce býti vaším pomocníkem ve
všelikých potřebách a rozdavatelem tajem-
ství Božích, svatých svátostí, slovem dle
příkladu nejvyššího pastýře a Pána našeho
Ježíše Krista chce býti vám všechno, aby
vás všech získal Kristu, získal a zachoval
tam pro to krásné nebe.

Může-liž pak, řekněte sami r. p., může-
liž býti šlechetnějšího, lidumilnějšího povolání,
vznešenějšího úkolu i cíle? A za tak
závažnou příčinou můžeme dnes vším právem
zvolať: „Tentof jest den, kterýž nám učinil
Hospodin a protož veselmež a radujmež se
v něm.“

Aby ale radost vaše byla úplná, musíte
a vím že i chcete a budete, rozmilí farníci,
stejnou dobrou, ochotnou vůlí, stejnou přátel-
skou důvěrou i láskou se nésti co dobré
ovečky k novému pastýři svému, pamětlivi
slov sv. Pavla (I. Tim. 5, 17.): „Kněží, kteří
svůj ouřad dobře spravují, dvojí cti hod-
nými jmáni buďtež, zvláště ti, kteří pracují
v slovu a učení.“ —

A k uskutečnění tohoto přání, abych
s pomocí Boží i já dle slabých sil svých
poněkud přispěl, chci podati vám skrovný
obraz kněze katolického v jeho žití a pů-
sobení.

Obraz ten pokusím se co možná krátce
nakresliti vám se stránky jeho jak světlé a
jasné, tak i se stránky jeho stinné a temné.

I.

Dva mužové vydali se na cestu. Jeden
měl hojnost peněz, druhý toliko něco chle-
ba a lahev vína. Oba zabloudili na poušti,
kde ani sousta chleba, ani doušku vody ne-
bylo. Jaký div, že tam cestovatel penězi
obtěžný bídne zahynul hladem, druhý pak
posílen chlebem a vínem brzy dorazil cí-
le svého. —

Podobně se to má i s námi a s vírou.
Což jiného jsme r. p. leč cestující ubírající
se slzavým údolím vezdejšího života? I my
potřebujeme posily a občerstvení a občerst-
vením a silou tou jest nám naše svatá
katolická víra. Byť jsí ó člověče zlatem a
stříbrem celého světa oplýval, nemaje víry,
zahyneš věčně; neboť bez víry nelze se lí-
biti Bohu, aniž lze spasenu býti.

Tuto víru přinesl nám s nebes výše sám Ježíš Kristus, Syn Boha živého, a proto jaký div, že víra ta opět vede do nebe? Tuto víru, co jistou vůdkyni do stánků nadhvězdých, předkládá vám kněz, když pamětliv rozkazu božského Mistra: „Jdouce učte všechny národy,“ hlásá slovo Boží, když utvrzuje vás v sv. náboženství, abyste jistě a bezpečně skrze pusté bladiště vezdejšího života došli onoho krásného a vznešeného cíle, ku kterémuž všemocný veškeré přírody Stvořitel ve své nevyslovné lásce povolal člověka.

Svatá víra, tato zpanilá dcera nebes, činí člověka člověkem; bez sv. náboženství přestává člověk býti obrazem Božím, zahazuje, hyzdí nesmrtelnou duši svou, předrahou krví Syna Božího vykoupenu. Ach ano, bez víry klesá člověk hluboko pod důstojnost lidskou. Zastřete slunce na nebi a i hned tmy a mrákoty egyptské pokryjou veškeren okrášlek světa. Vezměte lidstvu víru Kristovu a zem Páně promění se v strašné rejdiště rozsápaných, divokých vášní a zžírajících zvířecích náruživostí.

„Zbavte, praví jistý učenec, zbavte člověčenstvo víry, a svět bude obrácen v poušť.“ Pravost tohoto výroku potvrdila bohužel pařížská komuna v čase jak známo nejnovějším.

To aby se nestalo, k odvrácení této zpousty a mrákoty namáhá se a seč síly stačí pracuje kněz kazatel hlásaje slovo Boží, které jako jasná pochodeň mysl lidskou osvěcuje a ke všemu dobrému vůli i srdce naklání. Zdaž právě tím, že kněz pracuje na křesťanském vzdělání, osvěcení a zůslechtení lidu sobě svěřeného, neosvědčuje se pravým synem vlasti své, upřímným přítelem svého národu? —

A hle, tento posvátný, blahodárný úkol jest a bude v zdejší počestné farnosti úkolem Tvým, přemilý velebný pane bratře, nově ustanovený zdejší duchovní správce. A v tomto posvátném úřadě kazatelském nechť Tě sílí sv. apoštol Bartoloměj, jemuž na počest zasvěcen jest tento chrám Páně, a který pro neohrožené hlásání víry ukřižovaného Krista podstoupil smrt mučnickou. Nechť Tě sílí a podporuje i sv. Antonín Paduánský, jehož jméno nosíš a který pro výmluvnost a horlivost svou od samého papeže Řehoře IX. nazván byl „archou úmluvy.“ —

Ó řekněte sami r. p., zdaž to není světlá a jasná, utěšená a líbezná stránka na obraze žití a působení kněze, když co hlásatel slova Božího může se připodobniti bož-

skému učiteli Kristu? Jak se těší a raduje kněz, vidí-li, že slovo Boží padá v srdce dobré a přináší ovoce stonásobné! Než pohleďte ještě na jinou našeho obrazu stránku.

Děsné mračno zuřivých nepřátel, krvelačných vrahů sbíhalo se nad hlavou božského Mistra. Kristus okem vševědoucím vidí blížiti se hodinu své smrti pro nás a za nás na hoře Golgotě. V této poslední době jako umírající otec dítek svých, svolává Kristus k poslední večeři svých apoštolů a podává jim a zanechává nám své vlastní tělo, svou vlastní krev v nejsvětější Svátosti oltářní.

„To čiňtež na mou památku!“ tak zní plnomocenství Páně.

A hle, kněz svolává ve jménu téhož Ježíše Krista co plnomocník a zástupce jeho, svolává všech věřících k oltáři jakoby k hoře Kalvarii, svolává k službám Božím, ke mši svaté. A zde při oběti nejsvětější proměňuje slovem Kristovým chléb a víno, a uprostřed posvátného ticha vzhůru pozdvihuje tělo a krev Páně. Přítomný sbor věřících po příkladu sv. andělů, cherubínů a serafínů sklání se v nejhlubší úctě a pokore před Spasitelem svým zde v skůtku a v pravdě a v podstatě přítomným. Zevnější chováním svým dokazuje lid, že pochopil význam slov písně: „Bože, před Tvou velebností na kolena padáme.“ A kněz co obětník za živé i za mrtvé vida se obklopena nábožnými věřícími, těší a raduje se v Pánu. Těší se proto, že slyší hlas volajícího Spasitele: „Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste, a já vás obcerstvim.“ Ano zde před oltářem Nejvyšším otevřte srdce své, zde vylejte své vzdechy, strasti a domácí soužení a Ten, který pomáhal a pomáhá jiným, pomůže i vám. Raduje se kněz i proto, že zná zaslíbení Páně: „Kde budou dva neb tři shromážděni ve jménu mém, tuť jsem u prostřed nich.“ A tu společně s věřícími za ně i za sebe volá k Bohu o milost a požehnání.

Hle, jaká to jasná stránka na obloze života kněžského!

A když jsi ó člověče byl tak nešťasten, že jsi upadl v zkázonosnou prohlubeň hříchu a nepravosti, když jsi poskvřnil roucho nevinnosti, kterým tě přioděl kněz na křtu svatém, a zlé svědomí se svými výčitkami co rozkácená bouře zmítá nelitostně ubohou duší tvou, a se bolestně zatíná co zuřivý dravec do srdce tvého a pomyšlení na soudnou stolicí věčné spravedlnosti tebe leká a děsí; — kde, táží se, kde a u

koho v tak strašné době najdeš útěchy a pokoje? U kněze zpovědníka, sedícího na místě Božím. „Kterým odpustíte hříchy, odpouští se jim.“ Tak zřetelně pravil Kristus Pán. O jak se raduje otec duchovní, vida co zpovědník, kterak ubohý hříšník úplnou, upřímnou zpovědí, dokonalou litostí obrací se opět k Bohu, který nechce smrt hříšníka, ale aby se obrátil a živ byl. A což když mu rozhrěšenému a očištěnému podati může Tělo Páně co závdavek života věčného!

A kdož, abych se jen zbežně o tom zmínil, kdož vysloví tu radost, kterou pocituje kněz co učitel outlé, nadějeplné mládeže vidí-li, že prospívá moudrostí a milostí u Boha i u lidí, že odrůstá k potěšení rodičů, ke cti obce, na zdar vlasti?

Anebo když konečně pastýř duchovní stojí u lůžka nemocného a může jej potěšiti a posílniti svátostmi umírajících a shledá, že a kterak co pravý hrdina křesťanský neohroženě hledí neuprosné smrti vstříci a se důvěrně hotoví na věčnost.

Ó řekněte sami, r. p., není-liž to, co jsem až dosud o žití a působení kněžském jen slabě podotknul, obraz prostomilý, ozářený andělskou jasností? Ó kéžby takovýchto povznášejících radostí na dlouhá, dlouhá leta v hojnosti zažil mezi vámi, ovečkami svými, nový váš pastýř duchovní!

Než kde světlo, tam i stín.

II.

Pravil jsem, že kde světlo, tam i stín. A jinak to ani býti nemůže. Vždyť žádná růže není bez trní. „A kde jest — táže se sv. Terezie, kde jest ve světě některý stav, jenžby byl bez soužení?“ Jak by tedy i stav kněžský chtěl anebo mohl býti bez tajných a veřejných utrpení? A proto dobře praví sv. Augustin: „Nižádný sluha Kristův bez soužení není. Shledáváš-li, že nejsi pronásledován, nepočal jsi ještě býti křesťanem.“

Či jest snad „učeník nad mistra?“ A nad jakého mistra? Ach nad toho Mistra, který jsa pramenem svatosti, lásky a milosti vykrvácel pro nás před osmnácti sty lety na potupném dřevě kříže! Ještě se nenarodil ten, jenžby se zalíbil lidem všem. A jakby to mohl kněz, jenž přísahal k práporu ukřižovaného Krista? Pastýř duchovní nepracuje toliko na svém vlastním spasení „aby snad sám, ješto jiným kázal, zavrženým nebyl učiněn;“ alebrž všechnu starost dnem i nocí věnovati musí ovečkám

sobě svěřeným, aby žádná z nich nezhyнула snad vinou jeho.

Proto nelekej se nižádné obtíže vodi stádečko své na dobrou pastvu, vede ho skrze onu půvabnou bránu, na niž zlatým písmem rukou samého Jesu Krista vryt jest nápis: „Miluj Boha nade všecko, a bližního jako sebe samého.“

Jaká to žalost hněte jej, když k svému ustrnutí vidí, kterak mnozí z jeho stádece Boha nemilují, od Boha se odvracují, zapomínají na svého laskavého Spasitele, na jeho učení, navklonují sluchu svého raději falešným prorokům, lichotivým svůdníkům, lstivým a ouskočným celníkům. Jakby neměl vzdychati patře, kterak mnozí zrazují náboženských předků svých vyhrabíce se v náruč zkázonosné nevěry a bezbožnosti.

Jakby neměl otec duchovní naříkati, když shledá, že mnozí farníci jeho vyhýbají se chrámu Páně, zanedbávají služby Boží, ba ani v čas velikonoční nejdou k správě Boží, nepřístupují k stolu Páně?

A což když povolán k nemocnému k svému úžasu spatří, že volán byl pozdě a to vinou domácích anebo docela k své hrůze seznává, že tu leží člověk, jenž život svůj prožil bez Boha a nyní nekajicně umírá opět bez Boha!

Ó suďtež sami r. p., jakby tu trpce nezalkal pastýř duchovní při bedlivém rozjímání významu slov: „Nesmrtelná duše, poslední soud, nekonečná věčnost!“

Než to jest trní, samorostlé na růžovém keři úřadu a povinností stavu kněžského. Ještě jiných bodavých útrap připravuje knězi svět neuznalý, lidé zlí. Tu závist číhá na kněze, nepřejí mu ani toho, čím ho nábožní předkové naši v bohumilé štedrosti své obdarili, a rádaby ho oloupila ze všeho, čehož potřeba každému člověku k pozemskému životu, nedbajíc slov sv. apoštola Pavla, že „každý dělník hoden jest své mzdy a kdo oltáři slouží i od oltáře žíti má.“

Tam zase pomluvačný jazyk vysílá ješovaty své střely na kněze, aby v podezření uvedl každý krok, překroutil každé slovo, zmařil každý sebe poctivější záměr jeho.

A proč a k čemu to? Aby ho oloupil o čest a vážnost, připravil o potřebnou uosadníků důvěru. Příšerná, ba dábelská ta zlomyslnost dobře ví, má-li pastýř duchovní blahodárné působiti mezi farníky svými, že zapotřebí mu jest důvěry. Ano důvěra jest onen něžný útlý svazek společnosti lidské, který člověka s Bohem, děti s ot-

cem, přítele s přítelem a křesťanskou ovečku s duchovním pastýřem libovonnou páskou růžovou v jednu spojuje lásku vzájemnou.

„Důvěra ovčiček dodává dle výroku sv. Augustina srdci kyprost a slovům pastýře požehnaného vzrůstu.“ A to do-
tvzuje sv. Jan Zlatoustý řka: „Láska a důvěra ovčiček jest mocný balsam, který duchovního pastýře sílí, občerstvuje a na mnohá léta zachovává.“

A z toho ze všeho snadno r. p. poznáte děsnou zlomyslnost těch, jenž na škodu a záhubu farníků samých kněze o důvěru a lásku připraviti usilují a trpký jeho život novou, jinou a jinou ztrpčují mu trpkostí. —

Než nechci již déle nuditi vás obrazem tím temným, plným stínu — dnes, v den to velké duchovní radosti. Vím a důvěřuji se, že i nadále budete pěstovati v rodinách svých bázeň Boží, jenž jest počátek veškeré moudrosti. Vím a důvěřuji se, že vážíce sobě víry Kristovy, ji i nadále proti všelikým nájezdům hájiti budete co zřetelníci oka svého, co nejdražší dědictví nábožných praotců našich.

Pod praporem Ježíše K., jemuž přísahali jste věrnost na křtu svatém, bude vám, bude nám všem nejlépe v tomto i v životě záhrobním. A to se s pomocí Boží tím spíše stane, když povždy seřadění státi budete co farníci kolem svého faráře, co dítky kolem svého otce duchovního, co bratři kolem bratra, co přátelé okolo přítele snášejíce se vespolek a se podporující v lásce a trpělivosti. A tento krásný, utěšený a přežádoucí duchovní svazek aby panoval zde mezi vámi ve farnosti Bakovské, kdožby z hloubi srdce nepřál sobě i vám?

Již pak nebudu déle zdržovati od oběti nejsvětější Tebe, přemilý velebný pane bratře a zdejší správce duchovní. Modle se u oltáře Páně, pros Boha všemohoucího za svěřenou sobě celou osadu farní; pros, aby osadníkům Tvým žehnal ve všem svou milostí a je utvrzoval ve všem dobrém. Vzpomeň též na zemřelé, čehož od Tebe dnes důvěrně očekává v Pánu zesnulý předchůdce Tvůj, očekávají Tvoji v Pánu zemřelí rodičové a farníci.

Vroucí modlitby Tvé a srdečná blahopřání naše k trůnu Boha trojjediného doprovázej přímluvou svou svatá Boží Rodička, sv. Bartoloměj, sv. Antonín, abychom jako dnes jsme shromážděni zde v radosti duchovní, shledali se opět jednou společně v nebesích k radosti věčné. Amen.

Přání ku kněžským druhotinám

veledůst. p. Karla Huška,

os. děkana v St. Kolíně, k. arcib. kons. rady, býv. vikáře a školdozorce střídnictví Kolínského, atd.

dne 30. listopadu 1871.

„Dlouhostí dnů naplním jej:
a ukáži jemu spasení své.“
(Ž. 19, 16.)

Dnes velký den zavítal Tobě,
Ty sedý, drahý otče náš!
ó přivíh milé dítky k sobě,
jichž věrné srdce dobře znáš;
vždyť péče Tvá je zrodila,
ku ctnosti, dobrou vodila,
co pastýř bdělý střehl's nás —
buď dlouhý, dlouhý s námi čas!

Tys věnoval se lidstvu cele,
Tys v duše bídných balsam lil,
poroby znak již nesli v čele
ku ctnosti vést se uvolil.
By's podle Mistra příkladu
jich duším zjednal potravu —
to život Tvůj, to touha Tvá,
by nezhylnula jediná.*)

Tys radou, činem bratry sílil,
jim s čela horký stíral pot,
i když se den ku konci chýlil,
nechábnul Tvůj k přispění chod; —
vždyť našel v kruhu dítek zas,
co vzal mu nelitostný čas,
a v jejich zraku nevinném
omladu čerpal v stáří svém.

Tak dosáhl jsi věku ctného,
ve práci lidstva k prospěchu
a dočkal dne se velikého,
ježž Pán Ti skytnul v útěchu; —
ač večer se Ti schyluje,
krev jará v žilách koluje,
pro vlast a církev bije hrud' —
jen dlouho, dlouho s námi buď!

Světec Otto.)**

Veškerá starožitnost křesť. důkladně o tom svědčí, že jsou vždy výtečníci církevní

*) Jakožto někdejší duchovní ředitel káránců v pražské trestnici.

**) V lonském roč. „Blahověsta“ předešel světec Ludvík král franc. a svěřence Klotilda, potom z Němec následoval sv. Fidelis, a nyní ze staroslov. Pomoránska světec Otto, rodem Sváb, jenž k vůli Jež. Kristu a jeho sv. víře přiučil se slovanské mluvě.

rozličných zemí, národů a jazyků mnoho dávali na autoritu viditelné hlavy všeho pravého křesťanstva vůbec a zvláště v styku s odpornými snahami světskými, s úsilím životní síly lidu křesť. a církve rozptylujícím, vědouce že bez onéno netrvala by *jednota víry, mravů, všelikého učení a umění, jednota a mír obce, vlasti a spořádaných národů*. Sem náleží:

Sv. Otto, z vznešeného rodu ve *Švábsku* poslý, jenž záhy pozbyv svých rodičů bohabojných, ježto o ctnostné a řádné vychování jeho pečovali, tak šťasten byl, že Bůh zřídil mysl jeho staršího bratra, by jej v študiích dále podporoval a dšlo od rodičů započaté dále prováděl. A dospév hledal slušné výživy dráhu, i odebral se do *Polska*, kde tehdaž učitelů se hrubě nedostávalo, a vyučováním v literních předmětech slušnou vyhledával výživu. Než ale znaje rozsáhlé pole umění a poznání lidského, nepřestával na dobytém umění, nýbrž používal prázdné své k vlastnímu vzdělání a zdokonalení, říde se dle slov Páně: „*Buďte dokonali*“ . . . Sličné jsa tváře, uslechtilé postavy, i mravů neuhonných a lahodných i vtipu bystrého, měl sám v sobě odporučující list, jímž v brze sobě získal přízeň a náklonnost u *Polských* velmožů, neb ti na jeho zevnějšku a způsobech si zakládajíc a schopnost i sběhlou jeho ve veřejném řízení mnoho ceníce, obrali si jej za jednatele v záležitostech svých. I sám král *polský Vladimír* nabyv o vzácném tom muži vědomosti povolal jej ku dvoru svému, a vida že jest ve všem počínání a řízení správný a spolehlivý, měl k němu den ke dni větší důvěry, i světoval mu vešednějších úkolů k pořízení. I počten jest také poselstvím s jinými pány k *císaři Jindřichovi*, aby pro vévodu se ucházel o ruku *Judity*, císařovy sestry. Císař seznam výborné vlastnosti *Ottovy* oblíbil si jej velice, a také po svatbě u vévody o to stál, by mu do říše navrátiti se povolil.

Načež *Otto* stav se *dvorním kaplanem* u *Jindřicha IV.* jmenován jest za nedlouho jeho *kancléřem*. Týž důležitý a rozsáhlý ouřad svůj moudře a opatrně zastáváje, zdobil jej svou poctivostí, tak že všichni, kdož jej naučili se znáti, strnuli nad jeho nezištností, jeho úslužnou pokorou a mravní uslechtilostí, Bohu za to díky činíce, že postavil ku blahu mnoha křesťanů, k žezlu vlády svícen, aby světlo na něm v daleké krajiny, v temnost svítilo a září svou zahřívalo ledová srdce. Naději tu v

něho skládanou stvrdilo další působení *Ottovo*.

L. P. 1102 umřel *Rupert*, *Bamberský* biskup. Na počátku příštího roku ustanovil císař svého kancléře za biskupa, na kteroužto důstojnost sv. *Otto*, jsa sobě vědom důtklivých napominání a ostrého pokárání prostopášího, zákony Božími a církevními*) pohrdajícího císaře, ani pomyslití nesměl, ba ani nepomyslel. Proto také tu nabízenou důstojnost převzítí nechtěl, jednak proto, že taková hodnost s nelíbenou jeho pokorou se neshodovala, jednak že zákony církevními zakázáno bylo jakoukoli důstojnost církevní z ruky světských pánů, byť i samého císaře přijmouti. Když ale konečně přec proti své vůli v biskupský úřad tento uvázati se musel, žádnou měrou na to namluven býti nemohl, aby prv posvětití se dal nežli by byl od svatého Otce v důstojnosti té potvrzen. Pročež nastoupil pouť k hrobům sv. apoštolů do *Ríma*, kde jej papež *Paschal II.* se vši přívětivostí a poctivostí přivítal, a vyslechnuv od něho, co a jak se při jeho volení vše bylo dalo, potvrdil ho v úřadě a sám na biskupství jej posvětil. A tak sv. *Otto* ve svém úřadě apoštolském oprávněn a splnomocněn vrátil se na místo ustanovení svého, do osady *Bamberské*. Mýtil zlé zvyky a obyčeje, kněží zbuzoval a všude rozsílal símě slova Božího, símě kázně a bázně Boží. Kázával velmi často a to s výbornou výmluvností, veda při tom život tichý a příkrý, a následuje božského Mistra svého na málu přestával, požívaje sprosté stravy a té jen střídme. Také jeho oděv býval sprostý, ježž z pokory nezídka sám opravoval. A když se někteří nad tím pozastavovali, odvětil jim řka: „Milí bratří! nehoršte se nad mým živobytím a spokojte se s málem: neb záduší dle svého určení na milodary se vynakládá a obrací; k tomu cili také křesťané je udělují, pročež nesluší nám na věci zbytečné a marné je vydávati.“ S řečí tou se výborně shodovali skutkové jeho. U něho nalezal každý chudý a nuzný útechy i pomoci. A když jednoho času osada jeho hladem soužena byla, rozdal všecky zásoby mezi chudé, a když tam i po všem okolí rozličné nemoce se šířily, tu byl sv. *Otto* jako anděl strážný všude, dnem i v noci hledaje nemocné, zaopatřoval je, pochovával mrtvé péči maje o živé jich pozůstalé. On všem všecko učiněn, aby všecky k spasení přivedl. „*Jestliž pak zisk veliký pobož-*

*) Všeob. dějep. V. V. Tomka str. 99. —

nost a přestádní na tom, co máme. Nic zajisté nepřinesli jsme na tento svět, bez pochyby, že také nic odnesti nemůžeme. *Ale majíce pokrm a oděv, na tom přestávejme.*"

Mimo to, že sv. Otto hojných milodarův chudým uděloval, vystavěl také 12 klášterů. Jaký záměr a účel při tom měl, vysvítá z jeho odpovědi, jakou jednomu muži, jenž mu to vytýkal, udělil: „Veškerý tento svět, pravil on, jest místo vyhnanství, a dokavad na tomto světě bydlíme, jsme jako v cizině a vzdáleni od Hospodina, a proto potřeba nám domův pohostinných. Proč se medle rmoutíte, že mnoho takových hospod stavím? Pakli na rozličných místech toho světa poutníků k nebesům jdoucích se nachází, zdali není lépe, když raději více nežli méně takových hospod se nalezá? Neboť pakli by jich pořádku bylo, jak by stačovaly pro také množství poutníků, pro také množství chorých atd. Kéž boháčové jmění své, na něž marnotratní, rozmařilí dědicové dychtivě čekají, raději k založení nábožných a milosrdných ústavů vynakládají, a tak k rozmnožení království Božího přispívají!"

Sv. Otto po 20 let řídil církev svou a požehnání Boží dlelo na práci jeho, anto Hospodin okres jeho působení rozšířiti ráčil. Boleslav II., vévoda polský, podmaniv sobě Pomořany, všemožně o to pečoval, aby národ ten oblažil. K tomu účelu zdála se mu víra křest. nejvhodnějším prostředkem. Boleslav Chrabrý syn Měčislava, jehož manželka Dubravka byla dcera Boleslava II. Českého, od kteréž on s národem svým víru křest. přijal.

Byloť malé před tím panství Polské a to okolo Hnězda, kde starý rod Piastův panoval. Boleslav však nemaje žádného, jenž by se na ouřad ten ovšem nebezpečný odhodlal, upamatoval se na biskupa Bamberského, o němž přesvědčen byl, že jak pro známost slovanské řeči, tak i pro mravní dokonalost a vzdělanost k tomu jest nejspůsobilejší. Pozval jej tedy uctivě k sobě a aby pohanským Pomořanům spasnou víru hlásati se jal, prosil jej. Ten kdo Boha upřímně miluje, používá vhodné příležitosti k rozmnožení království Božího. Otto přijav vyzvání vévodovo s ochotností, přemítal o prostředcích, kterak lze by bylo dosíci účele toho. A však bez povolení a požehnání sv. Otce nechtěl sv. Otto tu cestu apošt. podniknouti, a proto teprv když z Říma k tomu účelu plnomoc dosáhl, s několika kněžími bez prodlení se na cestu vydal (r. 1125). Vida pak, že Pomořané jsou národ bohatý a nádherný a tudíž missionářům přízniví

nebudou, protože něm. císař Karel Veliký k víře křest. je nutiti chtěl, vzal s sebou mnoho darův a potravy, a nad to i sám v nádherném rouchu se k nim ubíral, chtěl ukázati, že nestojí o jejich dary, alebrž beze všeho zisku že přichází a toliko o jejich blaho duchovní se pokusiti chce. Zajisté tak pravá a upřímná láska si počíná, v povolených a lhostejných věcech ráda se podle jiných řídí, aby je Kristu získati mohla. (I. Kor. 9. 23.) Sv. biskup Otto konal cestu přes Čechy*) a Polsko. Na pomezích pomoranských přivítal jej Vratislav, Pomoř. kníže, v srdci svém od dávna již víře Kristově náchylen jsa. Na mnohých místech přijali pohostinu Pomořané sv. biskupa vlídně a otevřeli mu srdce svá, na jiných opět a zvláště v pověstném obchodním městě Volině (na ostrovu) mnoho sporu a protiventství snášeti musil. Povděčen tomu, že pro jméno Boží protiventství snášeti musí, hlásal slovo Páně s plamennou horlivostí i s trpělivostí neunavenou. Duchovní jeho průvodci všemožně jej podporovali. Jeho tichost, nezištnost, láska k bližnímu, upřímná bohobojnost, neouhonné obcování obměkčily konečně i nejtvrdší srdce; modlárný se rušily, kostely se stavěly, a duchovních semo tam stanoveny. Ve Volině ale zaraženo sídlo biskupské a prv než minul rok bylo téměř celé Pomořansko v luno církve sv. kat. přijato. Po dokonání tu práci vrátil se sv. Otto do Bamberka a bamberští uvítali milovaného pastýře svého nad míru slavně, on ale, jehož duše po radosti nebeské toužila, pracoval s obnovenou horlivostí na vinici Páně a neustále se s novou osadou v duchu obíral. Po 4 letech proneslo se, že Štětínští opustivše Krista opět k modlářství se navrátili. Tu již neměl sv. muž ani utěšené chvilky a poznovu do Pomořan na cestu se strožil. Někteří z průvodců jeho, ježto nesnáze a protiventství, s jakýmiž jim bylo zápasiti, porozvážili, zpěchovali se s ním opět na cestu se vydati a všelijak úmysl jeho změnití hleděli. Dobromyslný biskup to znameňuje, pravil k nim řka: „Přišli jsme sem snad toliko pro rozkoše? možno se nadíti, že budeme vždy všeho protiventství prosti? Ovšem bych rád tomu byl, kdybyste všickni na mučeníctví připraveni byli, ale chráníž

*) Sv. Otto biskup Bamberký byv v Čechách (1125. 2. Febr.) vyzpovídal knížete českého Vladislava I. a skrz něho posláno jemu také svátostmi umírajících, jakž on také žádal. Vladislav se s bratrem Soběslavem smířil, načež tento na Vyšehrad povolán jest. (Palacký D. n. č. I. 1. str. 401).

Bůh, abych některého z vás k tomu nutiti chtěl. Já vám dávám na vůli, abyste šli, kam se vám koli líbí, ale podobnou svobodu také pro sebe žádám, nechcete-li se mnou jíti, tedy aspoň mně nebraňte.“ To pověděv vydal se sám a sám na cestu do Štětína. Průvodčí jeho tak svatou horlivostí zahanbení a zmužení rychle za ním chvátili, hotovi, vše i to nejkřutější snášeti.

Obyvatelé Štětínští dověděvše se, že sv. Otto se soudruhy svými se navrátila v kostele dlí, srotili se v hromadu a pohanskými kněžími dráždění, smrti jim vyhrožovali. Sv. Otto domnívaje se, že dávno očekávaná hodina mučeníctví se přiblížila, oblekl se v roucho biskupské, vzal do ruky kříž a ostatky svatých a zpívaje s kněžími svými žalmy neohroženou myslí smrt očekával. „*Hospodin světlo mé a spasení mé, kohož budu se báti? Hospodin síla života mého, komož se strachovati? a byl i stany své proti mně rozbili, nebude se lekati srdce mé. Doufám viděti dobrotu Hosp. v zemi živých.*“ (Ž. 26, 1. 3. 13.) Pohané uřevše muže, ani v důvěrnosti na smrt jsou odhodláni, zarážili se. Síla ducha mocně působí. Znenáhla utišila se zuřivost jejich. srdce jejich otevřelo se světlu víry, a Otto odpadlé razhrěšil, jiné zas pokrtil a divy. Jež konal, v řecky u víře posilnil. Maje toho nyní jisté přesvědčení, že víra v Pomořanech zaseta pevně se ujala a sterý užitek že bude vydávati, uznal světec toho potřebu, do osady své se navrátiti.

Jakožto služi v Písmech sv. sběhlému nebyla tajná slova, která anděl k miláčkovi Kristovu byl pověděl řka: „*Kdož spravedliv, ospravedlní se ještě a svatý posvětiž se ještě*“ (Zjev. 22, 11.) a že neustále po svatosti a spravedlnosti toužil, považoval také řeč tu jako k sobě pravenou a protož jak dlouho mohl, ouřad svůj s největší bedlivostí konal a bez přestání zapíráním sebe a kajícími skutky zdokonaliti se snažil. Konečně upoután k lůžku nezapomínal na milé chudé, jimž štědře almužny udíleti rozkázal. Cítě pak, že se blíží hodina smrti připravoval se všemožně na soud budoucí. V den svého úmrtí nařídil, aby duchovenstvo před ním hodinky se modlilo. Což když se dalo, pozdvihl oči svých a vztáhl ruce k nebesům jakoby Krista P. obejmouti chtěl, a skonal d. 29. června 1139 v Pánu. Tělo jeho pochováno v klášteře od něho založeném sv. Michala. Papež Klement vyhlásil jej za svatého r. 1189.

Poznámka. Nelze zde neuvážiti, kterakveleprospěšná jest pro kněze zlost řečí. Nebyl

by sv. Otto Slovany na Přímoří ke Kristu přivedl, kdyby nebyl z mládí se tomu jazyku přiučil z vlastního puzení.

DOPISY,

Z Bestviny 17. listopadu 1871.

(Všeobí opatrovny. Dobročinnost.)

V životě lidském bývají dnové, kteří dlouho jsou v paměti radostnou upomínkou. Takovým dnem stal se pro Bestvinu letos 15. říjen. Vysoce urozená paní hraběnka ovdovělá Rothkirchová vystavěla totiž v Bestvině s nemalým nákladem novou budovu pro *opatrovnu maličkých*, kterouž i štědře nadala 15.000 zl. a svěřila péči *ct. školních sester* z mateřince Horažďovického. Velikost tohoto dobrodíní pro Bestvinu, zařízení opatrovny, dovede oceniti jen ten, kdo s poměry občanstva zdejšího obeznalý jest. Obyvatelé zdejší jsou ponejvíce chudobní a většina jich na práci rukou svých mimo dům odkázána. Ó jak smutné bývá s dítkami, kde otec i matka obživu svou vyhledávati musí mimo dům a tím nuceni jsou malé dítky bez opatrování doma zanechati. Ubohé takové dítky upoutány na úzkou a tmavou světničku, v zkaženém často vzduchu dlouhou chvíli trápeny, nebezpečných her vymýšlejí, sobě a často i celému domu a obci na škodu. Jaký trapný stav pro matku, když z domova odchází a potom při práci na ně, že jsou samy pomyslí, bojíc se ustavičně, aby se jim nic zlého za její nepřítomnosti nepříhodilo. Nechají-li rodiče malé dítky po vsi toulati, ó jak snadno mohou tytok úrazu přijíti aneb na duši zkázu utrpěti. Svěřili rodiče jdouce sami po práci mimo dům, své malé dítky odrostlejší, které školu navštěvovati povinny jsou, jaká to zase nenahraditelná škoda pro tyto. A proč kdo bedlivě toto vše uváží, nebude se tomu diviti, že den 15. října, v kterýžto den *opatrovna Bestvinská vysvěcena a otevřena byla*, pro Bestvinu dnem všeobecné radosti byl.

Již v svatevečer slavnosti, dne 14. října, oznamovaly hlučné rány z mozdířů a zvučný hlahol zvonů zdejších a okolním nastávající slavnost. Sotva rány z mozdířů zazvzněly, byla okna ve všech příbytcích osvětlena, ano i několik transparentů jsme spatřili. Osvětlení bylo všeobecné, tak že i ten nejchudší dělník neopomenul osvětliti.

Po ukončeném vyzvánění seřadili se zdejší občané před farou a odtud shudbou v čele a s různobarevnými lampiony ubírali se do zámku, aby paní hraběnce, co zakladatelkyni opatrovny, zastaveníčko uči-

nili. Mezi tím, co hudba písně před zámkem hrála, odebralo se obecní zastupitelstvo s p. starostou k paní hraběnce, která na balkoně hudbě naslouchala, aby jí ve jménu svém a veškerého občanstva za toto velkolepé dobrodíní nejvroucnější díky vyslovilo. Když jí nápotom četně shromážděné občanstvo hřímavě „Sláva!“ „*At žije ještě mnohá léta naše milostivá dobrodítelkyně!*“ provolalo, vrátil se průvod zpět k faře, odkud byl vyšel a po hlučném provolání „*Sláva našemu důstojnému p. faráři!*“ rozešli se všickni přítomní ve vší tichosti domů.

V neděli dne 15. již časně z rána hlučná střelba pozdravovala slavný ten den a budila spící k sv. veselí. O 9. hodině ráno svolávaly na věži všechny zvony osadníky zdejší do chrámu Páně. V 10 hodin zapěl místní p. farář Jan Alois Nožička „*Přijď sv. Duše!*“ a po ukončených modlitbách v chrámu Páně hnul se průvod k opatrovně. Napřed kráčela školní mládež zasvým praporem, za ní osadníci mužského pohlaví, za těmi hudba, sbor zpěvácký, dlouhá řada družiček, velebné duchovenstvo, obecní výbor, nápotom ostatní z okolí pozvaní hosté a průvod uzavřelo zbožné pohlaví ženské, pějíc litanie o Všech Svatých. Zvony a střelba doprovázely průvod k opatrovně, kde paní hraběnka Rothkirchová, p. baron Herzogenberg se svou chotí a s patronatním úřednictvem průvod očekávali. Se všech domů, kudy se průvod ubíral, vlály prapory národních barev, největší s kostelní věže a s fary. Před opatrovnou byla velmi vkusná brána postavena, jakož i celá opatrovna vně i zevně ověncena a prapory ozdobena. Když průvod u opatrovny stál, konal důst. p. farář první modlitby u hlavních dveří, načež v nich, u vnitř ve školce, před oltářem schvalně upraveným pokračoval. Po ukončených obřadech zapěl zdejší zpěvácký sbor *slavnostní kantatu*, místním p. farářem k tomu zvláště složenou a p. učitelem v hudbu uvedenou. Po té měl p. farář k četně shromážděným věřícím před opatrovnou *dokřímavou řeč*, v níž živě vylíčil, že na dobrém vychování mládeže netoliko jednotlivců, ale i celých rodin, obcí i národů blaho se zakládá. Každé vychování, má-li dobrým slouti, stanoveno býti musí na *náboženství spojené se souměrným vývinem všech mocí přirozených, duševních i tělesných*. Na náboženství, neboť nemůže člověk bez náboženství státi se ctnostným, aniž bez ctnosti blaženým.

K dobrému vychování mládeže nedostačí, aby se toliko některé stránky vloh vzdě-

lávaly, ostatní pak zanedbávaly, aby n. p. toliko paměť se oštila, rozum pak, cit a vůle nešlechtila. Takovým kusým cvičením více by se uškodilo, než prospělo. Takové vychování vyžaduje velmi mnoho a sice vzdělaného rozumu, čisté lásky, dostatečného času. Rodičové jsou první, Bohem samým ustanovení vychovatelé svých dětí: však mnoho jest rodičů, kteří k vychování dětí jsou nespůsobilí, jiní u vychování nedbanliví a konečně mnohým rodičům nedostává se k vychování dětí potřebného času, an mimo dům chleba vezdejšího pro sebe a svou rodinu dobývati musí. A přece mají všechny dítky vychovány býti. Poznáni toto, že mládež vychovávána býti má, jakož i ono, že nejsou všickni rodičové k vychování buď spůsobilí, buď že se jim dostatečného času k tomu nedostává, dalo podnět k *zřizování škol*, v nichž se jednotlivým osobám vychování dětí od 6. roku jejich stáří svěřovalo. Zařízení toto jest velmi dobré, ale nepostačitelné k tomu, k čemu býti má, a velmi pozdní vzhledem na přirozenost dětskou a věk dětí. Dítky musejí od kolébky vychovávány býti; to však se nestává, jestliže až do 6. roku samy sobě zůstaveny jsou, nemajíce nikoho, kdo by je opatroval, věcmi dobrými zaměstnával a k dobrému navykal. A věk tento jest právě nejvhodnější, aby se v dítěti buď dobré ujalo aneb zlé zakořenilo, vždy podle toho se řídíc, čím se mysl dětská zanáší. Mysl dětská jest ve věku tomto půda kyprá, na niž jasné slunce mile září a dešť teplý a tichý mírně padá, do které jestliže semeno dobré zaseto bývá, pučí, roste, květe a později hojného ovoce vydává; neoseje-li se ale, zarůstá trávou, trním i bodlácím.

Zapotřebí tedy, ješto mnozí rodiče potřebného času k vychování dětí již od kolébky nemají, ani často patřičné k tomu spůsobilosti, aby zařízení byly *školky i pro dítky outlé*, jimž pak proto, že mládež v nich *opatrována* býti má, aby na těle ani na duši ku zkáze nepřišla, jakož i proto, že ona vychováním *opatřiti* se má tím, jež domácnost dáti jí nemůže, *opatrovny* říkáme.

Či péčí má to především býti opatrovny zakládati? Především má to péčí *obce* býti; neboť ona z toho veliký užitek má, jestliže občané dobrého vychování v mládí svém nabyli; naproti tomu škodu velikou, jestliže v ohledu tom se zanedbali; však ale je-li obec chudá, nemající, kdo má náklad na opatrovnu nésti? V takovém pří-

padu nemůže obec sama na zřízení opatrovny ani pomyslet, nenaskytne-li se šlechtý dobrodinec, který by na svůj náklad v obci opatrovnu zřídil. A hle, takovou chudou nemající obcí jest Bestvína; nikdy, ba nikdy by sama na opatrovnu ani pomyslet nemohla, kdyby sám Duch Boží byl paní hraběnky tu myšlenku do srdce nevložil, aby v Bestvině na svůj náklad opatrovnu zřídila. Nyní upozornil důst. p. řečník na to veliké dobrodiní, jakého se občanům Bestvinským od paní hraběnky dostalo a vyzýval i poučoval jich, kterak svou vděčnost mají štědré zakladatelkyni dáti na jevo. Na to oslovil *ctih. školní sestry*, poukávav na jejich sice těžké, ale krásné a při tom velmi záslužné povolání. *Těžké, an veliké trpělivosti vyžaduje, krásné, an svého neb. ženicha následovati mohou, který pravil: Nechte maličkých jíti ke mně a nebraňtež jim, a záslužné, an týž laskavý Spasitel ujišťuje: Což jste jednomu z mých nejmenších bratří učinili, mně jste učinili.* Poděkovav *p. baronovi Herzogenbergovi*, který pro opatrovnu stavební místo a zahradu bezplatně ponechal, vyslovil napotom *vznešené zakladatelce* nejvřelejší díky a doložil, že si zařízením a nadáním opatrovny postavila pomník nad každý jiný skvělejší a trvanlivější a že Bůh, jenž ani číše vody bližnímu z lásky poskytnuté nenechá bez odplaty, tento její spanilomyslný skutek křesťanské lásky jistě hojně odplatí. „*Nezůstane zajisté Pán dlužníkem nikomu, kdož činil milosrdenství jednomu z nejmenších jeho.*“ Na to odevzdán jí p. farářem *list od nejdůstojnějšího p. biskupa Kralohradeckého*, v němž i on, jsa již na sklonku života svého, z tohoto paní hraběnkou vykonaného skutku srdečně se těší, šlechtěné zakladatelkyni všeho zdaru na Pánu Bohu přeje, uděluje jí zároveň vrchnopastýřského požehnání.

Nyní šel průvod, k němuž se přítomná šlechta připojila, touž cestou a týmž řádem, jak byl přišel, zase do chrámu Páně, kdež celá tato slavnost slavnými službami Božími a chvalozpěvem: „*Tě Bože chválíme*“ dokončena byla.

V den sv. Karla Borom. ošatila pí. hraběnka 6 chudých žáků a 6 chudých dívek ze školy Bestvinské úplným novým oblekem; v den sv. Karla se to stalo z té příčiny, že v ten den připadají jmenoviny zemřelého jejího manžela, J. Ex. p. Karla hraběte Rothkircha, bývalého zemského maršálka a nápotom místodržitele Českého.

Letos se těšíme již napřed na štědrý

den v opatrovně. V ten den budou dítky návodem *ctih. sester* hrátí jesličky, a všechny dítky v opatrovně (jest jich 45) budou štědrostí pí. hraběnky dárky poděleny. Spanilomyslné dobroditelkyni z hloubí srdce přejeme: Mnohá ještě léta!

V Písečné, 16. listopadu 1871.
(Svěcení sochy Božského Dítka Ježíška.)

Do třetice všeho dobrého. Tak zvolal jsem při svěcení třetí sochy zde, v letošním podzimku v neděli XXIII. po sv. Duchu, dne 5. listopadu, a to se vsí chutí, poněvadž to svědčí, že posud zde vítr Ducha Páně věje, neboť mezi zednáři se sochy nestavějí, nýbrž se boří. O první soše jsem psal v letošním Čechu, o druhé v Blahověstu č. 31. str. 490, a tato třetí jest též v Písečné na pozemku a blíže statku Františka Martinice. Jest ve strání pod lesíkem z pískovce vkusně vypracována, 11 stěbiců vysoká s 18palcovým obrazem, od Kyšperckého malíře p. Jana Umlaufa, chvalné pověsti, představujícím Božské Dítě Ježíška, dle vzoru dítky Ježíška v kostele u P. Marie Vítězné (u Karmelitánů) na Malé straně v Praze. Roztomilé to dítko s korunou na hlavě, v oděvu v popředí zlatém, v levé ruce svět s křížem držící, a pravici žehnající všem, jenž kolem jdou a libě se usmívající na všechny, kdož naň patří, přátele i nepřátele, a jako volající: Vy, kteří jdete cestou, pozorujte a vizte: „Nebudete-li jako maličci, nevejdete do království nebeského.“ (Mat. 18, 3.)

V levici drží Ježíšek kouli světa s křížkem na význam, že „svět skrze něho učiněn jest, neb všechny věci skrze něho učiněny jsou, a bez něho nic není učiněno, což učiněno jest“ (Jan 1, 3. 10.), křížek pak na význam, že skrze sv. kříž svůj svět vykoupil a že se nám skrze Něj spasení stalo, když nás od viny a trestu hříchu, od věčné smrti vysvobodil: pravou pak rucečkou žehná, anož požehnání a odpuštění hříchů vezmou skrze jméno Jeho všickni, kteříž věří v Něho.“ (Sk. Ap. 10, 43.)

Založena pak jest socha tato nad zřídlem dobré vody ze skály se řinoucí, a sice tak, že z podstavku sochy teče voda do nádržky pod sochou, ku kteréž dva schody vedou: z nádržky pak vytrácí se voda pod krajem odtokem do země, a vybíhá, že není ani pozorovati, protož ani kašna, ani schody nebudou se oblejvati ledem. Podstavec pak vyzdoben jest vytesaným vypuklým obrazem víry, naděje a lásky, a voda ze srdce, pamatujícího na laskavé srdce Ježíšovo, z něhož na obmytí hříchů našich krev

a voda se vyprýstila, plyne. Vůbec celá ta socha poskytuje milý pohled. Upozornil jsem posluchače ve své řeči na evangelickou studnici Jakubovu, o níž sv. Jan píše, a pravil jsem, že jako tehdejší ustav na cestě Ježíš, posadil se u studnice, tak i zde Pán Ježíš co Božské dítě napomíná všech, kdožkoli sem přijdou vážit vody, aby nazapomněli na tu vodu, kterouž on dá každému žíznícímu věřícímu, kteráž bude v něm studnicí vody živé, skákající do života věčného a pamatovali „na spasení skrze obmytí druhého narození a obnovení Ducha sv.“ (Tit. 3, 5.)

Sloup sochy jest ozdoben vypuklým kalichem s hostií, při čemž napadá okolohodoucím, že Pán Ježíš podává mu kalich řka: „Žízní-li kdo, pojď ke mně a pi. Kdo věří ve mně, tomu, jakž dí písmo, poplynou z těla řeky vody živé“ (Jan 7, 37.), aby rád k stolu Páně přistupoval a tak tělem a krví Páně sesílil k životu věčnému a napil se vody, po které „nebude žízniti na věky.“ Pod obrazem jsou vytesané tři křížky, aby každý dal slávu Otci i Synu i Duchu sv., znamená se sv. křížem. Socha jest opatřena lucernou, na způsob kříže složenou. Nad sochou naskytá se ocelový kříž. Vzhledem lucerny očekává se od zakladatele, že, jako všickni v kollatuře činí, jenž sochu založili a na starosti mají, i on hojně lucernu, zvláště v postní pátky a na výroční slavnosti osvětlovati bude.

Celá prostora kolem sochy slušně a pohodlně vyrovnána byla a obsázena jedličkami, socha pak sama ověněna; na stole plály 4 voskovic a na každém rohu kostelní lucerna, kteréž sem mladenci donesli. Anoť v tuto neděli připadla poděkovací pobožnost za šťastně dokonanou žeň, bylo toto svěcení velmi vhod, pročež také valně bylo shromáždění ku processí slavnostnímu, jemuž i nebe přálo, neboť ráno bylo počasí sichravé, nepříjemné, a odpoledne se změnilo v příznivou povětrnost. Po svěcení a oslovení lidu v smyslu, jak zde vypisují, nabral jsem do sklenky vody, a pil na dobré zdraví všem, jenž zde vodu vážit a pít budou, pak na ochranu Boží před pádem ohně, kterýmž zakladatel v roku předminulém stížen byl. Následovaly litanie s příslušnými modlitbami, po nichž jsem zanotil chvalozpěv: „Tebe Boha chválíme, při němž jsme se vraceli do kostela. Hmoždířové, kteříž rány vydávali hned jak mile se odzvonilo do kostela, rachotili až do večerního klekání. Svátostním požehnáním v kostele hojně voskovicemi osvětleném,

kde lustr se 12 voskovicemi nemálo k okrase přispívá, skončila se slavnost tato.

K závěrce sloužij k dobré paměti, že zakladatel složil na vydržování a zdobení této sochy jistinu 50 zl. r. č. a že místo, kde socha stojí, do knih zemských vložiti dá, aby žádnému nikdy, byť byl jakékoliv nebo žádný víry, nenapadlo, tuto sochu odstraniti.

J. Št. K.

KRONIKA.

Z Prahy Staročeské zpěvy *rorátní* budou se od neděle 3. prosince zpívati po celý advent na každý den od půl šesté hodiny ráno v kapli sv. Václava na hradě, u Matky Boží před Týnem, (v neděli a ve svátek o půl 7.), u sv. Vojtěcha v Jirchářích, u sv. Petra na Poříčí, u sv. Haštala a u sv. Cyrilla a Methoděje v Karlíně. V seminářském chrámu Páně u sv. Salvatora zpívají je alumnové ve všední dny v 6 h. a v neděli v 7 h. při zpívané mši sv. — V témž chrámu Páně bude se od 3—11. prosince konati ráno o 6. hodině a odpoledne o půl 5. h. pobožnost kuctění sv. Františka Xav. — V tomtěž chrámu Páně u sv. Salvatora bude d. 3. prosince jakožto v neděli po památce sv. *Eligia*, patrona zlatníků, v 10 hod. sloužena pontifikální mše sv., při kteréž jako za minulých let na odív vystaveny budou drahocenné relikvie a jiné památky darované zlatníkům od Karla IV.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati od 26—30. listopadu u sv. Petra na Poříčí, od 1—5. prosince v Loretě na Hradčanech.

— Dnes v den sv. Kateřiny bude v starožitném kostele sv. *Kateřiny* při budově zemského blázince v 10 h. slavná mše sv. a odpoledne o 3. h. požehnání. K odpoledním službám Božím bude obecnstvu přístup nejen do kostela, nýbrž i do ústavu povolen.

— *Z Řep.* V neděli 19. t. m. bylo odtud z kostela Milosrdných sester v slavném průvodu do chrámu Hostivického přeneseno tělo sv. Simplicie, kteréžto sv. ostatky J. Vel. císař Ferdinand nákladem svým ozdobiti dal. — Do Zubří u Rožnova na Moravě odeslaly zdejší Milosrdné sestry bohoslužebná roucha v ceně 200 zl., jež byl dp. farář Liebner objednal a za kterouž výtečnou práciž i písemně díky vzdal.

Z Brna. Ředitelstvo *nemocnice* oznámilo výboru zemskému, kterak nynější výpomocné ošetřovatelky nemocných, jakž nabyté zkušenosti tomu nasvědčují, nadobro nevyhovují úkolu na ně vloženému, i na-

vrhnuť, aby ošetrovatelky vesměs braly se ze stavu *sester třetího řádu sv. Františka*, jakož děje se již v nemocnici Olomúcké s úspěchem předobřím. Moravský výbor zemský uváživ tuto záležitost přivolil k dotčenému návrhu a nařídil, aby nynější výpomocné ošetrovatelky v nemocnici Brněnské byly propuštěny a aby ředitelstvo s představenstvem jmenovaného řádu v příčině přijetí sester k ošetrování náležitě vyjednávání provedlo. (Hlas).

Z Říma píše se o zohavení pomníků na hrobech padlých v boji vojínů papežských, jmenovitě zuávů. Kříže jsou zpreráženy, nápisy blátem pokáleny, sochy bez uší, nosů, rukou. Za to však bez úrazu shledán pomník, kterýž freimaurská lože Palermská postavila na počest Tognetti-mu, jenž jak povědomo kasárnu Serristori prachem do povětří vyhodil. — Za posledních dnů dostávají zámožní měšťané psaní, v nichž se jim vyhrožuje smrtí, neodvedou-li bez odkladu 100 franků do pokladnice spolku Garibaldiova. — Dne 1. listopadu zahájen v Římě sjezd italských dělníků pod vedením Mazziniho, k němuž však dělnické spolky římské se nedostavily, nechtějce míti žádného spolku s Mazzinim. — Dne 20. listopadu přibyl do Říma král Viktor Emanuel. Dne 27. t. m. bude zahájen sněm, k čemuž se chystá velkolepé osvětlení.

Z Ruska. Nejvyšší duchovní úřad ruský ve Vilně přísně zakázal katolíkům litevským stavěti kříže na veřejných cestách. Na hroby svých zemřelých mohou dávat kříže, avšak ne latinské, nýbrž řecké. Tím má každý znak katolické víry z ruské državy vymizeti.

Z Ameriky. Čechové v *Chicagu* utrpěli veliké ztráty, dva kostely, z nichžto jeden teprv se dostavoval, lehly popelem. Osm set českých a polských rodin, které za mořem novou vlast hledaly, jsou bez přístřeší, vydány bídě, která se perem vypsati nedá. Veliké město s ohromnými zahradami, které obyvatelé severních států nazývali hrdou královnou západu, leží v rozvalinách. Jako jednou Jeremiáš plakal na zříceninách Jerusalemských, tak plakati musí každý šlechtný člověk, prochází-li se po zříceninách Chicaga. Katolíci jsou však oddáni do vůle Boží, a nedávají mysli své klesati, ačkoliv většina jich na mizinu přišla. Má se vůbec za to, že požár v *Chicagu* posel od údů zloprověstné „*Internationale*“, která již zapálila Paříž, a nyní v ďábské zlomyslnosti i jiná města zkaziti chce. Nezdá se to býti pravdě nepodobno,

nebo ústřední výbor „*Internationale*“ v Londýně do všech úhlů světa svým údům také navedení zaslal.

— Ze všech téměř států severní Ameriky přicházejí zprávy o zhoubných požárech lesů a prairií. Až dosud se mysli, že jen mor, hlad a válka celé země v bídu a v neštěstí uvrhnouti může. Zprávy však z Ameriky poučují nás, že i oheň podobně řádití s to jest. Celé dědiny a města lehly popelem, i mnoho životů lidských padlo v obět záhubnému živlu. Několik států již dáno ve stav obležení, aby se paličům přišlo na stopu.

— *Z Clevelandu.* Jaká horlivost a obětavost mezi katolíky v Americe panuje, vysvítá z toho, že se ustavičně velebné chrámy zakládají a dostavují. V *Clevelandu*, kam se nejvíce ubírají naši krajané, před krátkým časem položen základní kámen ku chrámu sv. Josefa. V městě se nalezá 14 katolických far, ze kterých téměř všichni osadníci, shromáždivše se se svými duchovními správci v katedrálním chrámu Páně, ubírali se ve slavném průvodu za korouhvimí na stavební místo. I nekatolické listy *Clevelandské* praví, že ještě nikdy tak dlouhého a tak spřádáného průvodu ve městě nebylo. Za překrásného počasí sešlo se na místě stavebním asi 8000 lidí. Základní kámen světil nejdůst. biskup Convingtonský A. M. Többe, který uprostřed duchovenstva a alumnů biskupského semináře vystoupil na lešení k tomu účelu připravené, aby lidé se všech stran posvátný úkon viděti mohli.

Posvětiv dle církevního řádu kámen základní — veliký balvan žulový s nápisem: „*Ecclesia Sti. Josephi aedificata 1871.*“ měl k shromážděnému lidu dojemnou řeč. Pak požehnal základní zdě, které již asi 4 střevice zvýší ze země vyčnívají, a udělil všem biskupské požehnání. Spolkové se navrátili domů, duchovenstvo a zastupitelstvo obecní se odebralo do kaple vel. OO. Františkánů, kde se dojemná slavnost požehnáním a hymnou „*Te Deum laudamus*“ skončila. Bůh dá, že započaté dílo v míru a v svornosti brzy bude dokonáno. Chrám bude staven v gothickém slohu v poměru 69 střeviců ke 160 a bude zajisté přední ozdobou města. Pěstoun Spasitele našeho, který vyrčením vatikanského sněmu zvolen za patrona celé církve na veškerém oboru, bude prositi za své ctitele u Boha svou mocnou přímluvou.

— V *New-Yorku* stal se vp. Jiří Weidlich 2. asistentem (kapl.) u sv. Mikuláše,

Paběrky.

45. Vynuté právo a křest. ušlechtilost.

Jsou jisté doby v žití lidském, v nichž světské zákonodárství a právníctví zdá se na nejvyšším vrcholu vědy a umění státi a tudíž proti všem přirozeným zákonům, desateru přikázání Božích, proti všemu křest. vývinu kulturnímu a proti všem národním dobrým mravům vystupující ničí a kazí zřízený stav země a řády nejvyšší dokonalosti v křest. vzdělání upravené. Co se u pohanů v tom směru dělo, podává jasný obrazek slovutný dějepisce Diodorus Siculus, z Argerionu v Sicilii poslý, jenž za času římského vládce Cesara Augusta po 30 let pracoval na světovém dějepisu až do roku 60 před Kristem P. sahajícím v 40 knihách, z nichž pouze zlomky neb části 1. do 5. a 11. do 20. knihy se zachovaly. V II. kn. 3. kap. vypráví, že na *ostrovu Sicilii* před časy býval obyčej, když někdo na zlodějské řemeslo oddati se zamýšlel, že se u soudce hlásil a pronesl se takto: Pane, chci zlodějem býti. Načež soudce odvětil: Buď tedy zlodějem a vpiš jméno své do této knihy. A tak zapsal své jméno do knihy, v níž jména všech zlodějů zanešena byla. Potom soudce mu domlouval, aby své zaměstnání s poctivostí odbyval, a dle říšských zákonů, ježto předpisovaly, aby se ničádnému násilí nečinilo a vždy jen lští a schytralostí užívalo, nikdy ale přesily a moci. A tím mu povoleno, po tajmu krásti, ale ne loupiti. Z každé krádeže však, kterouž byl vykonal, povinen byl soudci návéstí podati, jenž pak ne zloděje, ale okradeného vyšetřoval i pokutoval pro jeho nedbanlivost, že své jmění lépe neopatroval. „Hle, pravil soudce, tyto peníze, tento klenot, toto krásné drahé roucho bylo tvé; mnoho jsi se namahal k dobytí jeho, ale neukryl jsi je a špatně opatroval. K tvému štěstí vracuji ti to nazpět, ale ne zcela, na poučení pro tebe, abys budoucně jmění své lépe opatroval.“ A tak musel čtvrtý díl z odcizeného statku co odměnu zloději ponechati. Zvláštní to zákon, pomyslí sobě každý. A hle, tento zákon stává podnes, a každý dle něho někdy souzen bude. Ten zloděj je satan anebo jeho zástupce, jenž sice lští a ošemetností, nikdy však násilím nám škoditi nemůže. Okrádá-li tebe, zůstane bez trestu: neb krásti jest jeho zaměstnání, ty ale pohnán budeš před soud k zodpovídání pro zanedbání tvého jmění. A tak vezmi všechna přikázání Boží od prv-

nho do posledního, a shleďáš, jak že se srovnává lstivý a schytralý svět s pravdou, šlechetností a spravedlností Boží a lidskou z oné vyplývající. J. D.

46. Nouze nejvyšší, pomoc nejbližší.

Čtyři sta let úpěli Řekové pod krutou vládou tureckou, čtyři sta let bylo se jim dívati, jak role jejich pustošena, statky okrádány, dítky do ciziny za otroky odváděny, ženy a panny jejich hanobeny, náboženství jejich od Turků tupeno a sv. kříž, ze kterého spása vzešla, ponížen byl. Když žalovali u úřadu tureckého na bezpráví spáchané Turkem, nedostalo se jim nikdy práva, spíše jim bylo spíláno nevěreč a křesťanských otroků. Když krutou vládu tureckou déle snést nemohli, sáhli ku zbraní, bojovali proti vrahům statečně, ale válečné štěstí jim nepřálo. V boji tom na život a na smrt pomáhali jim Sulioti, potomci slovanských Vojničův, kteří dříve bydleli na pohorí Suli v krajině Janinské, až byli roku 1803 po tuhém boji od paši Janinského Aliho lští přemoženi a skoro úplně potřezeni. Někteří utekli se do Řecku a na ostrovy Jonické, kde jim Řekové přístřeší popráli. Za dobrodiní prokázané prokazovali vzájemně Řekům při povstání proti Turkům r. 1830 veliké služby. Spojení Řekové i Sulioti byli v několika bitvách od přesily turecké poraženi a mnoho jich pobito; kteří zachovali život, utekli se s dítkami a ženami svými do jedné tvrze v nomarchii Akarnanské.

Nedlouho na to přitáhl sverepý nepřítel ku tvrzi a počal je oblehati. Osm neděl bránili se křesťané co lvové v pevnosti, nebo láska ku sv. kříži, k vlasti a k příbuzným dodávala jim síly, že všechny útoky odrazili a nepřátelům veliké škody nadělali. Pak ale v devátém témdni počal je pronásledovati horší ještě nepřítel, neb v pevnosti na vysoké skále nenalezala se žádná studna a voda, kterou zásobeni byli, docházela. Nemyslili že oblehání tak dlouho bude trvati. Smutně pohlíželi k nebesům, zdali by snad se nesmílovala a jako jednou v prvních stoletích křesťanských na prosbu křesťanů deště neselala, aby žížeň svou uhasiti mohli. Obloha byla ustavičně jasná, panovalo vedro, nikde ani nejmenšího mraku se neukazovalo. — Když konečně ani rosa, kterou z trávy a z listů setřáli, nedostačovala: uzavřeli že raději vyhodí sebe i tvrz prachem do povětří, než by se vzdali na milost a nemilost nelidským nepřátelům. Vyzpovídali se ze hříchů

svých, rozloučili se jeden s druhým, dali si naposled přátelské políbení a zvolili losem muže, který by prachárnu zapálil. Naposled klekli, modlili se modlitby umírajících, vzývali ještě jednou Boha všemohoucího, který uderením hole Mojžíšovy ze skály vodu vyvedl, aby, poněvadž za Jeho víru, za svůj život a své právo bojovali, v hrozné hodině jim pomohl, aneb je v životě onom na milost přijal. Modlitba spravedlivého proráží nebesa. Již se zdvíhal losem vyvolený, již se blížil k osudné prachárně, za minutu, za dvě bude strašná spousta, Řekové se pohřbí, pohřbí ale také velikou část nepřátel. V osudném okamžiku přiletěla koule turecká, zaryla se hluboko do skály, ve skále to počalo hučeti a vířiti, právě z otvoru, který kule ku zkáze a smrti jejich určená utvořila, vyřinula se voda. Opět poklekli udivení Řekové, opět se slzami děkovali Bohu, nastavovali nádoby a ukájeli svou velikou žízeň. Patrně viděli, že Bůh s nimi, tím povzbuzení vyhnuli se na Turky, zahnali a porazili je a dosáhli — podporování jsouce mocnostmi evropskými horoucně žádané svobody a samostatnosti. Od té doby poskytují každému — od Turků pronásledovanému útulek a, až poslední hodina panství tureckému na balkanském ostrově uhodí, zajistí neodeprou pomocné ruky své ujařmeným národům slovanským Bulharům a Srbům. *Kr.*

Literární oznamovatel.

— „*Fosvátná kazatelna*“. Svazek 12. (listopadový), jímž ukončen ročník *osmý* tohoto časopisu kazatelského, obsahuje duch. řeči na slavnost Všech Svatých: Toliko protiventstvím nabýti lze vítězství a slávy; o památce věrných zemřelých: Smilujme se nad nimi a nemnožme muka jejich; na ned. XXIII. po Sv. Duchu: Co máme z víry, co dává nám náboženství; na ned. XXIV. výklad sv. evangelia; na ned. XXV. Podobností o zrnu horčičném v životě lidském; na slavnost sv. Kateřiny: Čím pohrdla a ona se vzala sv. Kateřina; na ned. XXVI.: Vše se splní, co neomylnou pravdou Božskou předpovědno; řeč v den Matky Boží z hory Karmelu; promluva při svěcení praporu tělocvičné jednoty, při svěcení nového kříže, nové školy, před žehnáním sv. kříže, k snoubencům, při prvním sv. přijímání a k poutníkům na sv. Horu se ubírajícím. — Ročník tento obsahuje práce 59 vel. kazatelů.

— „*Posvátná kazatelna*“. Časopis kazatelský, vydává B. M. Kulda, sídelní kanovník na Vyšehradě, s mnohými spolupracovníky. Ročník *devátý*. Svazek 1. (prosincový čili váno-

ční). Obsah. Ned. I. adventní: 1) Výklad sv. evangelia. 2) Den soudný bude spravedlivým k radosti, hříšníkům však k zahanbení. Na slavnost nep. Početí P. Marie: Víra v nep. početí P. Marie vždy byla v Církvi katolické. Ned. II. adv.: 1) Výklad sv. evangelia. 2) „Ty-li jsi, jenž přijíti máš?“ — otázka časová před narozením Páně. Ned. III. adv.: 1) Výklad sv. evangelia. 2) Sebeznání věda nejspasnější. Ned. IV. adv.: 1) O nesmrtnosti duše lidské. 2) Příprava na příchod Páně. Hod Boží vánoční: 1) O nesmrtnosti duše lidské. 2) Zpomínka na doby mladosti a na doby nynější. Slavnost sv. Štěpána: Bůh jest nejvyšší blažený. 2) Svět pronásleduje to co z Boha jest.

— „*Časopis katol. duchovenstva*“. Svazek 7. obsahuje: Náčrtky k novému katechismu; Zázraky N. Z. a učení katolické (dokončení). V kronice: Zápis do matriky křestní; o některých nepřislušnostech při administraci ruralních beneficí; seznam vkladů do Děd. sv. Prokopa. V Literárním Oznamovateli ohlášeno a posouzeno 17 spisů. — Svazek 8. vyjde 21. prosince.

— „*Lípový věnec*, deklamace, písně a jiné básně mládeži“ jest název knihy (str. 342), kterou sepsal a květným výběrem ze spisovatelův českoslovanských doplnil stále činný kněz Fr. Doucha. V této u Jarosl. Pospíšila v Praze vyšlé knize, ustanovené jakožto první oddíl *dítkám menším*, podáno jest *půl čtvrtá sta* rozličných *básní* a básniček, ke kruhům života mladistvého se vztahujících; při nich se potkáváme se jmény *spisovatelův* starších i novějších ve množství takovém, že těchto spisovatelův, kteří kdy napsali veršův dítkám se hodících, uvedeno jest přes *sto sedmdesát*. Největším počtem ovšem zastoupen sám Doucha, od něhož se ve knize nachází hnedle ke *stu* básní větších menších. Viděti z toho, jak přehojnou zásobu zde shledati jest pro rozmanité stránky dětského věku, ať již k něžným svazkům v *rodině* a k četným poměrům *školním*, ať k *otčině* a k budoucímu blahému působení v její prospěch a ozdobu, ať k *zábavám* dítku oblíbeným hned v domácnosti hned ve volné krásné *přírodě* zřetel se má. Znám jest Doucha na poli národního vychovatelství jakož jeden z nejpilnějších a nejobratnějších vzdělavatelův; již uvedení toho jména za to ručí, že přítel mladínských nadějných poupátek na zeleném svěžím keři národa s ubezpečením o dobrém úspěchu dáti může outlým dítkám (hlavně k *svátečním dobám*) do rukou tuto knihu, v nížto k jejich mysli a srdci se mluví v tak dobrém výběru básní, zvláště k utkvění v paměti a k odříkávání i přednášení s *velkou péčí* shledaných a sestavených. Jelikož při podobné,

od Douchy již r. 1855 vydané a tehda pro svůj obsah velmi oblíbené sbírce pod názvem „Jaré listy“ někteří po menším formátě toužili, vyhověl nyní při „Lípovém věnci“ nakladatel tomu přání příručnějším formátem knihy, jejížto zároveň cena zajisté mírná jest.

— „*Hádanky a kreselní zábavy.*“ Vyňaty ze „Štěpnice“, přílohy pedagogického časopisu „Škola a Život.“ V Praze 1871. Tiskem a nákladem Rohlíčka a Sieverse. Str. 52. Vhodný to dárek pro mládež k sv. Mikuláši, k štědrému večeru, k novému roku, atd.

— „*Divadelní ochotníci pro mládež*“ obsahuje v sešitu 5. tyto hry: „*Nehody le-nochovy a zdařilá zkouška.*“ Původní činohra v jednom jednání. Sepsal Frant. Hauser, majetník a ředitel výuč. ústavu v Praze. — „*Ne-přítel v Horažďovicích.*“ Původní historická činohra ve třech jednáních. Sepsal Jos. B. Rebec, řídící učitel v Přesticích. Stran 95. V Praze 1872. V komisi kněhk. Th. Mourka.

— Vánoční hra pro děti: „*Mladí pastýři betlemští.*“ Melodrama ve 3 dějstvích se zpěvy a deklamacemi. Text upravil P. Josef Baar, katecheta v Písku. Hudba a nápěvy od Josefa Soukupa, ředitele v Písku. V Praze 1872. Nákladem kněhkupectví Mikuláše a Knappa v Karlíně. Str. 92 partitury. — Totéž (text) co sešit IV. „*Divadelních her pro děti*“ též nákladem. Str. 29.

— „*Zlatá domácí kniha.*“ Nevýčer-patelná pokladnice, domácí věrný rádce hospo-dářský pro každého, komuž domácnost jest milá. Sporádal a vydal zkušený hospodář. Díl II. Sešit 1. (str. 80) a 2. (str. 61—160). V Praze 1872. Nákladem vlastním. V komisi kněhkupectví Mikuláše a Knappa v Karlíně.

— Matica Slovenská v Turč. Sv. Mar-tinu vydala tyto spisy: „*Uklad a matka.*“ Smutnohra v piatich dejoch. Od Daňa Zab. Laučeka. (Čís. 25. Mat. spisův. „*Včelár na Slovensku.*“ Sostavený a vypracovaný křoz Jána Čajdu, učiteľa, pomocou Štefana Závod-níka, farára a dekana. (Č. 26.) „*Letopis Má-tice Slovenskej.*“ Ročník VIII. Svazok II. Sostavil Viliam Pauliny-Tóth. (Č. 27.)

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zosnul:

- p. Fr. Vondřích, farář v Cerhovicích, 22. listop. (nar. v Hořovicích 10. pros. 1800, vysv. 10. srp. 1825).

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Karel Braungarten, admin., za faráře v Tatrovicích (Dotterwies);
p. Jan Černohouz, kapl. za administr. v Li-boci;

- p. Vojt. Čermák, kaplan z Lošan do Rataj;
p. Ferd. Čejka, kapl. v Lidicích, za administr. in spirit. v Hostivici;
p. Heřman Haaser, kapl. z Hostivice do Lidic;
p. Frant. Matoušek, za proz. 3. duch. správce v trestnici u sv. Václava v Praze.

Upřázdňená místa:

Liboc, fara patron. zemsk. výboru, od 14. li-stopadu.

Místo *I. duch. správce* v c. k. zemské trest-nici u sv. Václava v Praze od 15. list.

V biskupství Budějovickém.

Vyznamenáni jsou:

- p. Ant. Gregora, děkan v Trhově Svinech, jme-nován tajemníkem b. vikar. úřadu Novo-hradeckého;
p. Jan Soukup, farář v Staňkově, jmenován tajemníkem b. vikar. úřadu Týnhořov-ského;
p. Ant. Gebert, farář v Dubci, obdržel expo-sit. canon;
p. Tomáš Masopust, kaplan ve Švihově, obdržel právo synodalií.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Vác. Vorel, farář v Bernardicích, za děkana v Bechyni;
p. Vojt. Vlček, farář ve Věžovaté Pláni, za farář e v Besenicích;
p. Jos. Hejna, kapl. za adm. v Bernardicích;
p. Aug. Křenek, b. notář a farář ve Velešíně, vstoupil na stálý odpočinek.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Jan Wöhle, jubil. kněz, b. notář a oš. dě-kan v Rozbělesích na odp., 12. listop. (nar. 1. ledna 1788, vysv. 7. srpna 1813).

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Vil. Ullrich, far. ve Vocitkově, za faráře v Jestřebí (Habstein);
p. Ant. Košťák, adm. za faráře v Strenicích;
p. Jos. Friedland, kapl. za adm. v Duchcově;
p. Vinc. Ullmann, koop. v Suníperku, za fa-ráře v Louchově.

Milodary: Z jisté sbírky chrámu sv. Ví-ta na hradě Pražském 10 zl. a chrámu sv. Prokopa v Šázavě též 10 zl.; ve prospěch po-slednější svatyně odslouží též v. p. Matěj Se-dlák 24 mše sv.

Omylové v pojednání o Očišticí:

Str. 466 2. slp. ř. 16.	místo: milodaru čti: milo, darů
" 467 1. " " 12	" mutnost " matnost.
" 468 1. " " 2	" bázeň " kázeň.
" 468 1. " " 55	" Nachlesen aus " Nachlese aus.
" 469 1. " " 25	" víra " vina.
" 469 2. " " 24	" dokonalá " dokonaná.
" 469 2. " " 25	" dokonalá " dokonaná.
" 486 1. " " 38	" mu " na
" 487 1. " " 19	" est " jest.

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
kníž. arcib. seminární
čís. 190—1.

Expedice:
katol. kněhupectví

B. Stýbla
na sv. Václavském
náměstí, čís. 786-II.

Nedobrá čísla
reklamuje nejdříve v
měsici.

BLAHOVĚST

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
na rok: 2 zl. 50 kr.
na půl: 1 zl. 30 kr.

Po poště:
jenom v expedici
Celoroč. 3 zl. — kr.
půlroč. 1 zl. 55 kr.
Předplacení čtvrt-
letní se nepřijímá.
Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy.“ (Přisl. XIV. 24.)

Úvahy na neděle a svátky celého roku.

LXVIII. V neděli II. adventní.

1. Dnešní sv. evang. (Mat. 11, 2—10.) vypravuje o Janu, předchůdci Páně, kterýž, ač byl spravedlivý, svatý, nicméně sedí ve vězení, protože vydal svědectví pravdě, konal svou povinnost. *Protivenství snášeti jest osud spravedlivých*, což Bůh na ně dopouští, aby zkusil ctnost a přimnožil zásluhy jejich. — Když se nám pro Boha, pro ctnost děje nespravedlnost, příkoří, budme trpěliví a Bohu věrní, abychom jako Jan byli mu příjemní.

2. Jan, poslav dva z učeníků svých ku Kristu, tázal se, je-li zaslíbený mesiáš? *Pán Ježíš poukázal na své skutky*: „Jdouce zvěstujte Janovi, co jste slyšeli a viděli.“ — Totéž pravý způsob dokázati jiným, co jsme, i poznati sami ch sebe. Slova, roucho, stav mohou klamati a často klamou; ale skutky neklamou nikdy. — Dokazuj tedy, příteli, svými skutky, že jsi počestným, pravým křesťanem.

3. „*Blahoslavený jest, dí Pán, kdo se nebude horšiti na mne.*“ A kdo se horší na Pána Ježíše? Kdo jiného Krista očekává. Mnohým se nelíbí jeho chudoba, pokora, tichost a trpělivost a měli by rádi jiného spasitele, jehož příklad by životu jejich nečinil výčitky. Pokora Kristova zahanbuje pýchu, chudoba jejich lakotu, tichost jeho vyčítá jim hněv, kříž káře jejich smyslnost. Ale jim k vůli Kristus se nezjinačí. Očekávají-li jiného Krista, očekává Kristus jiné křesťany. — Proto vy br. a s. velebte a následujte ctnosti Kristovy.

4. Pán Ježíš pravilo Janovi: „*Co jste vyšli vidět? třtinu-li větrem se klatící?*“ Cím Jan nebyl, tím bohužel bývá mnohý kře-

stan, třtinou, nestálým v ctnosti a vrťavým v dobrých úmyslech. Dost slabý vánek pokušení nebo soužení jest sto, přemoci, zvrhnouti jejich ctnost. — Cím Jan nebyl, bývá mnohý křesťan, rozmařilým v oděvu, v jídle a pití a v celém životě. Náhěra, bujnost pánuje pohříchu za našich časů nejen v palácích, nýbrž i v chatrčích. — Budme již praví křesťané, sprostní v životě, abychom si jako Jan zasloužili chválu svého Pána.

5. „*Co jste vyšli vidět?* — *Pravím vám, více nežli proroka.*“ Jaké to výborné vysvědčení dává Kristus Janovi, jako za odměnu svědectví, kteréž Jan dřív o něm vydal. Z toho učíme se, že *máme dobré spláceli zase dobrým*. Než mnozí často na prokázaná dobrodíní zapomínají. Rádi jsou tomu, když o nich jiní dobře, pochvalně mluví; však sami spíše zlé než dobré o jiných rozhlašují. Vy kř. držte se pravdy. Co by nám prospělo sebe lepší vysvědčení, kdybychom ho nezasloužili? kdyby nám svědomí špatnou známku z mravů vydávalo? O to tedy dbejte, aby vás svědomí nikdy neodsuzovalo.

6. „*Tentof jest zajisté, o němž psáno jest: Ať, já posílám anděla před tváří tvou, kterýžto připraví cestu před tebou.*“ Tak doložil Pán Ježíš o svém předchůdci Janovi. A tak Bůh dosud sesílá těch, kteří připravují cestu. Kdokoli nás zlého vystříhá a vzbuzuje k dobrému, jest takový anděl, posel, kterýž nám cestu ku Kristu, k spasení ukazuje. Než, co by nám to prospělo, kdybychom onu cestu nechtěli nastoupiti? kdybychom jako Herodes slova Janova poslouchali, ale podle nich se nespravovali? — Plňte tedy kř., co jste slyšeli! — Blahoslavení, kteří slyší slovo Boží a ostříhají je. (Luk. 11, 28.)

LXIX. V neděli III. adventní.

Podle dnešního sv. evangelia (Jan 1, 19—29.) svědčí Jan o Kristu.

1. Židé zaslepeni všudy hledali mesiáše, jen tam ne, kde ho mohli snadno naleznouti. Vždyť byl již mezi nimi, jakož Jan Křtitel jim ohlásil, řka: „*Uprostřed vás stojí, kteréhož vy neznáte.*“ Kéžby tato výčitka netýkala se nás! Kristus uprostřed nás dlí jak svým učením, tak i svým příkladem; On jest s námi dle ducha i těla v nejsvětější Svátosti: ale mnozí křesťané nechťi Ho znáti; hledají spásu, blaženost všudy, jen ne u něho. — A přece bez Krista, bez víry v něho není spasení! Jeho se držte, jen u něho spásy vyhledávejte!

2. „*Ty kdo jsi?*“ tázali se vyslanci židovští Jana. „Ty kdo jsi? Otázka to vše- tečná, tážeme-li se jiných: vhodná i spasi- telná, když se tážeme sami sebe. Nemno- zí pohříchu bývají, kteří by jako Jan pokor- ně a upřímně vyznali: „Ten a ten — jsem, a takový — dokonalý, za jakého mne máte — nejsem!“ A proč? Ze se lidé zřídka sa- mi dokonale zpytují. Proto vídají na sobě spíše dobré než zlé a na jiných spíše zlé než dobré. „Pokrytče, dí Pán, vyvrz nejprv břevno z oka svého a tehdy prohlédneš, abys vyvrhl mrvu z oka bratra svého.“ (Mat. 7, 5.) — *Hleďme se bedlivým zpytová- ním svědomí dokonale poznati, pak budeme vždy skromně a pokorně o sobě mluvit.*

3. „*Ty kdo jsi?*“ *Odpověz pravdivě!* Co ti prospěje stín, schází-li skutečnost. Li- di můžeme klamati, ne ale Boha; proto nejen se dobrým zdej, ale také buď. Kdo jsi dobrý, nikdy nezapomínej, že jsou jiní a jiní snad ještě lepší a že by v tvých po- měrech mnozí se stali dokonalejšími. A jak chatrní, bídni jsme všickni proti nejdokona- lejšímu, přirovnáme-li se totiž k Pánu Je- žiši, jemuž — jak dí sv. Jan Křt. — ne- jsme hodni rozvázati řemenka obuvi. A hle, On přichází k nám, aby nás učil, nám slou- žil, nám dobře činil, ano aby nám tělo i krev svou za pokrm dal k životu věčnému. Proto kř., pokorně bijíce se v prsy volejte u stolu Páně: Pane, nejsem hoden, abys všel poď střechu mou. . . .

4. „*Já hlas volajícího na poušti; sprav- te cestu Páně.*“ — Zanechte zlého, konejte dobré, činite pokání! — Hlas tento ozývá se po celý čas adventní, v němžto církev sv. co dobrotivá matka k nám volá: Sprav- te cestu Páně; hleďte, abyste dobrým, kají- cím, čistým srdcem přijali svého Spasitele! — Takový hlas jest také naše svědomí i

každá událost, každý kříž, každé soužení naše. To vše volá k nám: Spravte cestu Páně, činite pokání, abyste nezhylnuli! — Konečně ozve se hlas tento důtklivě v po- slední nemoci na loži smrtelném. Běda, kdoby ani pak neuposlechl! Však nečekej na onu dobu; nebo nejisto, nebezpečno jest chtít teprv před smrtí činiti pokání. „Mno- ho dobrého, dí blah. Tomáš Kp., můžeš vy- konati, jsa zdravý, však na loži smrtelném nevím, co budeš moci!“ A v posledním okamžení „padne-li strom na poledne, neb na půlnoci, na kteréžkoli místo padne, tuť bude.“ (Kaz. 11, 3.) Hrozné to pomyšlení! Jediná tu útěcha pro nás, že dokud strom stojí můžeme dáti mu směr, aby k Bohu se klonil. Spravujte tedy, křesťané, bedlivě cestu Páně, k nebi vedoucí! —

LXX. V neděli IV. adventní.

Sv. evangelista Lukáš (3, 1—6.) v dne- šním sv. evangelium vypravuje:

1. „*Za času knížat kněžských Anáše a Kaifáše stalo se slovo Páně k Janovi na poušti.*“ Proč nemluvil Bůh k nejvyšším kněžím Anáš a Kaifási, ale k Janovi? Protože Anáš a Kaifáš byli hříšníci, bídni otroci svých žádostí a náruživostí, Jan pak žil v prostnosti a v kajicnosti na poušti. — Kdo chce tedy mluvit s Pánem, následuj Jana v pokore a sprostnosti srdce. Ne v hluku, v hlomozu světa, ale v tiché samotě mluví Bůh k srdci člověka. V té si tedy oblíbuj, kdo chceš rozmlouvat s Bohem, kdo si chceš v mo- dlitbě rady neb pomoci na něm vyprositi.

2. *Jan kázal křest pokání na odpuštění hříchů.* — Tedy není odpuštění bez křtu pokání. Ku pokání náleží, jak známo, že má hříšník svědomí své zpytovat, hříchů svých želeť, upřímně chtít se polepšiti, skrou- šeně se vyzpovídati a za hříchy své zadost učiniti. — Svátost pokání je druhý křest a slzy kající jsou křestní vodou hříšníků, jak už David činil. „Ustával jsem v úpění svém; svažovati budu každé noci lože své a sl- zami svými postel svou smáčeti budu.“ (Žalm 6, 7.) Proste tedy m. br. a s. Pána, aby vám dal ducha kajícího, byste slzami smyli všeliké poskvrny duše.

3. „*Připravujte cestu Páně, přímé činite stezky jeho.*“ Jak se to má a může díti, učí Isaiáš prorok řka: a) „*Každé údolí buď vy- plněno.*“ Kdokoli poklesl v nížinu, v prohl- beň mysli pozemské, pozvedni se opět k mysli nebeské a prázdno-li je srdce tvé, prsto-li je dobrého, hleď je naplniti vše- likými ctnostmi a dobrými skutky. b) „*Každá*

hora a pahrbek bude ponížěn.“ Skloň marný, nebohý člověče svou pýchu a vysokomyslnost, pokaž se před Bohem, nejvyšším Pánem svým, lidmi pak, bratřími svými, nepohrdej. c) „*Křivé věci at jsou přímé a ostré cestami rovnými.*“ Srovnej cesty nespravedlnosti, klamu a šalby a odstraň vše, cokoli překáží napravení života a ctnosti. — Tak připravte kř. cestu Páně a když ji nalezne připravenou, jistě přijde a příbytek učiní v srdci vašem.

4. „*A uží všeliké tělo spasení Boží,*“ t. j. všichni lidé všech věkův a národův uvidí Spasitele svého přicházeti. Jaká to zpráva radostná; však ale potěšitelná jen pro ty, kteří mu dokonale cestu připraví. Zlí ovšem také uží jednou Spasitele, ale nikoli s radostí, nýbrž s úzkostí a hrůzou; neboť shledají v něm Pána rozhněvaného a přísného soudce. Proto kř. dokonějte tento posvátný advent s pevným úmyslem, že chcete široké cesty hříchu se bedlivě vystříhati a po cestě ctnosti, byť i příkrá a obtížná byla, statečně kráčet, anť jediné vede k spáse a k Spasiteli.

Znělky.

V.

Byla noc a mír ovíval širé kraje,
hvězdami se posul nebes obor celý,
na západ se chýlil měsíc ochabělý,
v pravo v levo čelům hor se uhybaje.

Tichou nocí nade hvězdy k branám ráje
duši obtíženou útrapnými žely
osmělené perutě tam unášely,
mír kde věčný květe — blaho lásky zraje.

A vždy výše smělá duše má se nesla,
hvězdy kolem za schody se prostíraly —
brány rájův již tu v nedaleké dáli:

V tom tu z nitra nebes zašuměla hesla:
a můj duch se vrátil ku pozemské dáli
trpět ticho — konat věčné lásky vůli.

VI.

Byla noc, a dušné parno svíralo mi
jarou duši, rozrývanou bolným citem,
a po široším nebi, mraky krytém,
z černé hloubi rachotily děsné hromy.

Vichry zaskučely — rozechvělé stromy
mihem zaplanuly v lesku hadovitém,
chtivém z šedých mraků svítit rudým svitem
na úžasné, valící se na pohromy.

A já stoje pevným krokem na úskalí,
nad nímž mraky, pod nímž doubravy se chvěly,
hleděl, jak se temnou nocí bouře valí.

Já stál ticho s ubolelou duší svojí:
moje zraky nade mraky vyletěly,
kdež za bouře Bůh mír věčné lásky strojí.

VII.

Mládi krátké bylo na život mi dlouhý:
před mou duší — na ohrádce úzké, malé —
úlohy se mihotaly neskonalé,
a já cítil, jak mě všude vízí stouhy.

Dolinám i horám zněly moje touhy,
sadům, hájům, lesům zpíval já své žale:
a v mé nitro, bolem lásky rozháralé,
odevšad se vrácel vždy jen — ohlas pouhý!

Darmo v sirou zemi žale moje tekly,
darmo slzami já záhonky své rosil,
pokud prachem touhy lásky mé se vlekly.

A teď, žale své i touhy jevě Bohu,
plesám, že dá žeň mi role, jež jsem osil,
a že s nebešťany o závod sít mohu.

Vác. Štulc.

Řeč,

již u příležitosti kněžských druhotin veled. p.
Karla Huška, děkana Staro-Kolínského, v den
sv. apoštola Ondřeje činil

Jos. Ehrenberger, síd. kanovník na Vyšehradě.

„Žádný, kdož v Něho věří,
nebude zahanben.“

Rím. 10, 11.

Dvoji slavnost dnešního dne v chrámu
Páně Staro-Kolínském se koná; jedna, kte-
ráž obratem každého roku na poslední den
měsíce listopadu připadá: a druhá, kteráž
na osadě třeba ani obratem celého století
neudá se. Jest to předně výroční památka
sv. apoštola Ondřeje, oslaveného patrona
osady a chrámu Páně zdejšího: a dále slavnost
kněžských druhotin veledůstojného
kostela tohoto správce a vysoce zasloužilého
osady zdejší duchovního pastýře. Ovšem,
podstatou a významem slavnost jedna od
druhé se liší: ale k oběma dobře hodí se
heslo jedno, heslo obrané z listu apoštola
národů k Římanům, ikoucí: „Žádný, kdož
v Něho věří, nebude zahanben.“

Když apoštol Páně svatý Ondřej, že
k bídnému rozkazu smrtelných lidí Boha
Krista zapřítí nechtěl, v achajském městě

Patrase, z poručení vladaře Egea, od ničemných pochopů jest popaden a vlečen na popraviště, aby smrti, po názoru tehdejšímu tou nejpotupnější, aby smrti kříže za své vzal: nepodobalo-liž se, že věrný a věřící mistra božského učení vydán jest v zahanbení nejhorší? v zahynutí bezutěšené? — Než ono zatím jináče býti se ukázalo. Ondřej uzřev smrtelné své lůžko, uzřev kříž na popravišti, zaplesal radostí nadšenou: a již s náručím toužebně otevřeným ku kříži chvátá, kříž objímá, kříž líbá, a velikým hlasem velebí Pána, že jej ve cti sobě rovna činí, a na kříži umřítí mu dává. A když potom ku kříži připoután a za celé dva dny ještě živ jsa, s domněle potupného lůžka svého Ježíše Krista ukřižovaného neunaveně hlásá, a mnozí z těch, jež pouhá zvědavost přivedla, k slovům jeho se kají, víru svatou přijímajíce: tu již apoštol, byť i na kříži, pohanění netrpěl, bez útěchy nebyl. Svět mu chystal potupnou smrt zločince: on ale skončil co slavný, nepřemožený vítěz. A nemohlo býti jináče; neboť pravdivé na věky jest slovo Páně, řkoucí: „Žádný, kdo v Něho, v Jesu Krista, věří, zahanben nebude.“

N! Kdo, co upřímný strážce Siona Božského, co věrný věřící sluha a kněz Kristův, celého půl století, jako veledušojný duchovní pastýř váš, na vinici Páně strávil: věru tomu, uvažuje-li na mysli, jak bývalo druhdy a kterak jest nyní, velmi snadně připadati a viděti se může, že na sklonku života, po vši své upřímné práci a snaze v takovém bez mála nalezá se postavení, jako svatý apoštol Ondřej, když v Patrase jest ortelován. A není se čemu diviti. Neboť změny, jakéž ve mnohých věcích, a zejména také ve zbožnosti křesťanského lidu a ve smýšlení náboženském vůbec, za doby novější naproti věku staršímu nastaly: jsou bohužel takové, že nikomu, kdo pro Boží čest a pro spásu věřících horlí, ku potěše býti nemohou. Než hledě ke všemu okem nestranným a spravedlivým, táži se, došlo-liž u nás již tam až, že by věrný pastýř duchovní, jako u zahanbení a bez potěchy, jen s beznadějným žalem v budoucnost hleděti měl a musil? — A tu odpovídám určitě: nikoli! Pravdivý na věky jest Pán v slově svém: a On ústy apoštola svého pověděl toto: „Žádný, kdo v Něho věří, zahanben nebude.“

Arciť, není za přítomna pro věrného pastýře duchovního beze strasti: ale není pro něho také bez útěchy. A výrokem tímto opovídám zároveň směr dnešní své řeči,

hodlaje za Boží pomoci promluvíti, jak mi výslovným přáním veledušojného pana jubilanta naznačeno bylo:

1. o strasti věrných pastýřů za přítomna, a

2. o jich za přítomna útěše.

Doufaje, že mne trpělivě poslechnete, počínám ve jménu Páně.

1.

Maje nyní mluvíti o těžké a kormutlivé strasti upřímných pastýřů duchovních za přítomna, předem o sobě pověditi musím, že nejsem citlivůstkářem povahy choulostivé, abych pro nic za nic do nářku se dával. Vím bohudík, dokud rána pokožní jest, a kde do živého zabíhati počíná. Pročež nemněte, že maje líčiti pastýřů duchovních za přítomna strast, snad o tom šfířiti se budu, kterak duchovenstvo uznalosti a náležité úcty nedochází, aneb kterak slovo Boží tou měrou, jak by býti mělo, ovoce nepřinášá — a tak dále směrem podobným. Nářky toho znění bývaly snad místné za dob klidnějších, ale naproti opravdu těžké a kormutlivé strasti, jakouž nejen pastýři, ale také upřímní věřící nyní bolestně se uhnětají, nářky dotčeného zření v zázadí ustupují, ba přímo se tratí. Nuže, která jest to tedy ona opravdu těžká a kormutlivá strast pastýřů duchovních za přítomna? —

Abych s patřičným dokladem a důrazem odpověditi mohl, k minulosti, dávno zaslé, jest mi zajíti a vstoupiti do žalární síně, kdež před osmnácti sty let veliký apoštol národů, v středu tehdejšího pohanského Říma, ve vazbě se nalezal. Ano, ve vazbě úpí apoštol; ale kromě ztráty volnosti v žaláři mnoho nezakouší: vždyť i návštěvou přicházeti k němu jest dovoleno. A právě přijal apoštol u sebe v žaláři Epafrodita, posla, od křesťanů macedonského města Filipi vypraveného, jenž zprávy neblahé o znatcích, o nesvornosti a bludech, mezi Filipinskými se vzdávajícími, apoštolovi přináší a předkládá. Pavel vyslechnuv vše, Epafrodita zatím od sebe propouští: a potom hned k tomu se chystá, aby Filipinským na zastavení zlořádů, u nich se šířících, zvláštní list napsal. A dlouho již píše apoštol; pojednou ale se zastavil, odložil péro — tvář jeho bolestně se zasmušila, a z očí vyskočily mu slzy, na list rozepsaný padající. Pro Bůh, veliký apoštol národů pláče! — Co to? — On, jenž od zavilých židů čtyřicet ran bez jedné vytrpěl: on, jenž třikráte me-

tlami mrskán a jednou byl kamenován; on, jenž třikráte na moři tonul, z nebezpečnosti a úkladných nástrah téměř nevycházel, a to všechno pro milého Ježíše Krista vesele a s radostnou myslí snášel: on, veliký Pavel, on, nevyrovnaný bojovník Kristův: on pláče! — Co bylo s to, hrdinnou mysl předního ze zápasníků Kristových rozechvěti? — co bylo s to, velikého Pavla rozplakati? — Nahledněmež do rozepsaného Pavlova listu, přečtemež sobě slova, při nichž slzy z očí apoštolových se vyřinuly; a dovíme se. A slova, slzami velikého apoštola národů skropená, jsou tato: „Mnozí chodí, o nichž jsem častokrát pravil vám, nyní pak s plácem pravím, že jsou nepřátelé kříže Kristova. . . jichžto Bůh břicho jest a konec zahynutí.“ Filip. 3, 18.

Teď již známé těžkou onu strast, z nížto hrdinná mysl předního z bojovníků Kristových žalně se rozechvěla: známe ten srdce bol, z něhož veliký Pavel serozplakal. Nepřátelství ku kříži Kristovu a bezohledné nadřezování mrzkým těla chťciťm, čili zkrátka nevěra a tělesnost některých to byly, z čehož oko apoštolovo za strastného života snad poprvé hořkou zalilo se slzou.

O, veliký apoštolu Boží! jenž jsi pro nevěru a pro tělesnost některých ronil slzy hořké, jaké pak slzy plakal bys nyní, kdež nevěra a tělesnost za plné nahoty, jako hrozitanské osidlo, celou společnost opráďá, směřujíc k tomu, aby řád a mravkřesťanský byl zardoušen a kříž Kristův, vítězny ten znak zjevené pravdy Poží, podkopán a překocen? — Či-li že snad tvrdím přespříliš? — Kéžbych umírniti mohl výroku svého! — ale nemohu. Nevěra a tělesnost vypověděly válku zjevené pravdě Boží, vypověděly válku kříži Kristovu; a popatříme li, koho sobě obraly za spojence, až hrůzo z toho se dělá. Veřejný tisk nikoli bez příčiny nazývá se *velmocí světovou*; také vědu nazývají *mocí*: *heslem* pak doby jest svobodomyslnost, čili liberalism. A hle, všichni tito tři mocní činitelové stojí v žoldu nevěry a tělesnosti, proti zjevené pravdě Boží, proti kříži Kristovu válčících. Aneb jak nazvati mám to lživé pásmo han, potup a posměchu na vše, co zejména katolického jest, ježto listy veřejnými již po leta co jedovatá zmyje se plíží: ne-li vražedným útokem na zjevenou pravdu Boží, na víru a církev Kristovu činěným? — Aneb když pod zneužívaným jmenem vědy, abych o jiných toho druhu nástrahách pomlčel, vykládají se nám v listech veřejných vrtochy Darwinovy, jimiž

člověk s hovadem do jednoho rance se hází není-liž to, nejmírněji řečeno, zákeřnickým úkladem na křesťanskou zvedenost a mravnost? a zároveň mrzkým rozuzďováním tělesnosti? — A když zase pod zástěrou liché svobodomyslnosti až i svátostným základem svatého manželství se oťřásá, a na místech ze škol, jak o tom slyšeti a čísti bylo, obraz Spasitelův, co přežilá veteš, od obličejů maličkých, jejichžto jest království nebeské, za neslýchané drzosti pryč jest odkliděn: není-liž to v případě prvním hrubé nadřezování tělesnosti? — av případě druhém zjevný odboj proti kříži Kristovu? — O, mnozí, přemnozí, ba celé davy chodí, co zjevně nepřátelé kříže Kristova, jichžto Bohem jest tělo. A plakal-li apoštol pro některé takové za své doby slzy hořké, musil by nyní plakati slzy krvavé.

Půjdou-li věci tím směrem dále, pro Bůh, kde na konec se ocítíme? — a co bude ze společnosti, pakli základy trvání jejího, zvedenost a mravnost křesťanská, zhoubnými rejdy nevěrců a tělesníků tou měrou podrývány budou? — Takovým a podobným otázkám nikoli bez hrůzy zajisté se neubrání, kdo okem jen poněkud jasným a nestranným v budoucnost hledí, třeba zrovna náboženským horliletem nebyl. A jaké teprve nastávají pocity těm, jež Pán za strážce Siona svého, za dělníky na vinici své, za obhajce pravdy svaté povolal? a za spásu oveček odpovědnými učinil: správci a pastýři duchovní? — Pocity ony slovy vyložití nelze; a dí-m-li, že strast věrných pastýřů duchovních za přítomna těžká jest a kormutlivá: jen mdle a slabě, co povědno býti má, jsem naznačil.

A což na oblevu strasti takové není útěchy žádné? Čili že již pravdou býti přestalo slovo Páně, řkoucí: „Žádný, kdo v Něho věří, zahanben nebude?“ — Slovo Páně pravdou býti nepřestalo: a tudy ani věrný pastýř duchovní za strasti přítomné bez útěchy není; o kteréžto útěše v dílu druhém.

2.

Vypukla-li válka a nastal-li boj, pak ovšem v šiky přední jest se stavěti vojsku řádnému, na zápasy vycvičenému. A bojovník řádný k tomu zvláště hledí, jakou zbraň jest vyzbrojen, a potom ještě, jak záloha jest opatřena. Je-li zbraň dobrá a v záloze spojenec spolehlivý, tu arcí zmužilost bojovníkova vzrůstá, a mysl jeho neklesá.

V boji přítomném, jímžto nevěra a tě-

lesnost za pomoci zloby, lži a drzkosti na pravdu a církev Boží se odvážíla: v boji přítomném nemůže rovně býti jináče. Těm, jež ustanovil Duch svatý, řídití církev Boží: správce a pastýře duchovním v přední jest se stavěti šiky, a zbraň ohledati, a po spojení se ohlednouti. A hle, zbraň jest výborná, a spojence v záloze nepřemožitelný! Pročež netřeba se báti; neboť vítězství jest jisté. A ve výtečnosti té zbraně, v nepřemožitelnosti toho spojence, a v zaručené tudy jistotě konečného vítězství spočívá ona útěcha, jízto věrnému pastýři duchovnímu za přítomné strasti těžké a kormutlivé se dostává.

A která jest to zbraň, jízto v přítomném boji proti nevěře a tělesnosti pastýř duchovní jest vyzbrojen? a jejížto výtečnost nadějí konečného vítězství nepochybnou činí? a kteráž tudy zdrojem útěchy se stává? — Zbraní onou převýbornou nás opatřil, nás opásal božský náš vůdce a mistr, Ježíš Kristus, když u sv. Lukáše 21, 15 pověděl a zaslíbil toto: „Já vám dám ústa a moudrost, kteréžto nebudou moci odolati, ani odmluviti všichni protivníci vaši.“ Důstojná to zbraň a dostatečná bohatě. Moudrost Boží dána jest na obranu pravdy Boží. Tu všady a ve všem jest Bůh, a opět Bůh: pročež vítězství jest nepochybné po výroku písma, řkoucího: „*Když Bůh s námi, kdo proti nám?*“ — Marná zajisté jest řeč, jakoby zbraň, Kristem propůjčená, zbraň slova Božího za poměrů přítomných na mysle a srdce lidská nedostačovala. Což mysl a srdce člověčí pojednou zvrhly se v křemen? — čili že již pravdou není, co apoštol národů v listu k Židům 4, 12. pověděl, řka: „Slovo Boží jest živé, a mocné a pronikavější nad všeliký meč na obě strany broušený?“ — Slovo Boží bylo, slovo Boží jest a bude na věky nepřekonatelným mečem dvousečným, jenž, jak týž apoštol národů pověděl, *až do rozpoltění srdce i ducha dosahuje*. Ale ten, vše potírající, dvousečný meč slova Božího vyžaduje zvláštního s sebou zacházení. On musí býti kalen v plamenu věřícího, nezvratně přesvědčeného srdce: musí býti broušen za mnohé přípravy, a sice nikoli na výši dávtipu lidského, nýbrž v prachu na kolenou před obrazem Ježíše Krista ukřižovaného; dále musí býti tasen neohroženě a bez bázně před lidmi: a konečně vezdy a všady na hájení pravdy Boží a křesťanského mravu musí býti napražen, jak opět apoštol národů II. Tim. 4, navedení dává, řka: „Kaž slovo v čas i v nečas: tresci, zehříi pros ve vši trpělivosti.“

Je-li však již zbraň, na odražení útoku proti pravdě a církvi Boží propůjčená Kristem pastýři duchovnímu za přítomné strasti zdrojem útěchy: co teprvé říci mám o nepřemožitelném spojení, jenž vezdy pohotovu jest, aby v době nebezpečství nejhoršího přispěl ku pomoci? — A kdo jest nepřemožitelným spojencem tímto? Ten, jenž u sv. Matouše 28, 20. pravil: „Já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa.“ — Ježíš Kristus, Bůh sám. A nepoznali-liž jsme za dnů nedávno minulých zázračné přispění Spojence všemohoucího? Když zpupnost a pýcha lidská vzpínaly se proti nebi, tu, jak čteme v písmě, dopustil Pán zmatek na místě řečeném „Babel“; a teď kdež táž zpupnost a pýcha nevěrou a tělesností rozuzděna, znovu proti nebi se žene, dopustil Pán opět zmatek v Babelu novověkém, v Babelu na Sekvaně. Známou komunou Pařížskou, v nížto očividně ukázáno jest, že lid vírou v Krista nespěšený, a od církve jeho odpadlý, horším jest dravého zvířete, ba potvorou, ve vlastní krvi se brodíci a pelech nad sebou zažehající: ano komunou Pařížskou dáno světu naučení, jímž i zuřiví nepřátelé kříže Kristova značně vystřízlivěli.

Avšak vedle výborné zbraně a kromě spojence nepřemožitelného, má duchovní pastýř v strasti své a v boji přítomném pro útěchu spojence ještě jednoho, dobrého a spolehlivého. A spojencem tímto dobrým a spolehlivým jest náš poctivý, zachovalý český lid. Aby se plemě neodrodilo, aby se krev nezvrhla: tomu sám zákon přírody brání. A my Čechové, co křesťané, jsme plemě, vyšedší z beder svatých a vyvolených Páně: neboť krev Ludmily, Václava, Vojtěcha, Prokopa obíhá a proudí v žilách našich. My svůj křesťanský původ nezradíme, my krev svou bohda na věky nezapřeme. Ovšem na velikém poli pšeníčném některá metlice, některý koukol vezdy se ukáže, a ve velkém stádě rovněž nějaký vrtohlavec se vyskytne; ale toť přec jen nepatrná výjimka naproti zdárnému požehnanému celku. Národ český ve svém jádru, ve svém celku jest bohudík až dotud dědicem a nosičem ctností svých svatých křesťanských předků; národ český ve svém jádru, ve svém celku jest rozumný, dobrý a nábožný: národ český zjevené pravdy Boží, víry a církve Kristovy na věky se nespustí, a důvěrou i úctou k pastýřům věrným lnouti nepřestane nikdy.

Doklad a důkaz toho utěšený na vlastní své oči spatřujeme dnes, kdež věrné ovečky starožitné osady této výtečnému pastýři

svému v čestný a přepamatný den kněžských jeho druhotin, s takovým účastenstvím, s takovou srdečností a za toliké vzácné pocty se prokazují, že radostno i pobudljivo jest, svědkem býti. Dobře tak, pastýře dobrého ovečky dobré. Ctíce svého výborného, dnů i zásluh plného duchovního otce, ctíte drazí, sami sebe: a zároveň podáváte světu nový důkaz, že všechno usilování nepřátel kříže Kristova o zviklání lidu českého u víře, po sv. předcích zděděné, jest marné a na věky zůstane marným. Národ český nikdy nezapomene, že jest národem svato-Václavským; a svatý náš zemský dědic Václav, jehož orodováním vlast nejednou od zkázy jest uchována, přimluvou svojí učiní, že dědictví jeho, svou vlast leskem slávy bývalé zářící brzece uzříme a poskončené pouti časné do vlasti ještě krásnější, do vlasti nebeské šťastně a radostně k němu zavítáme. Amen.

Duševní rovnováha.

Ze spisu „Die physische Lebenskunst“ od dr. med. J. Klencke, vybral J. B—k.

„Zdraví duše v svaté spravedlnosti lepší jest než všeliké zlato a stříbro, a tělo silné než bohatství nesmírné.“ (Sir. 39, 16.)

Tělo není zdravo, ve kterém duch, mysl, nenesou známky zdravoty; z chorých myšlenek a citů churaví též fisický organism čili ústrojí tělesné. Duch a mysl mají mezi sebou a i s tělem v přiměřené rovnováze sil a výkonů se nalezati. Zdravověda fisická zasahá tuto do oboru mravného, a mravověda jest tolikéž zdravovědou dle pravidel pro zdraví duše stávajících.

K zdravému žití patří stále harmonické a klidné rozpoložení duševní, kteréhož ale jen mravností, pravdou, dobrou vůlí, přízní a láskou k bližnímu a pokojným svědomím dosáti lze — vůbec prostředky takovými, které v člověku samém leží. Ustaraný, náruživý, potměšilý, nepřející aneb zlým svědomím pronásledovaný člověk nese na celém zevnějšku svém známky tělesného úpadku. Tak jako zde duše na tělo účinkuje a mu zvláštního dodává fisiognomického výrazu čili tvářnosti, tak také naopak zase ruší se nemocným ústrojím tělesným poklid duševní a nemoc jest pak příčinou mnohé vášně, trudnomyslnosti, vůbec zmatku a převratu v dosavadním duševním pořádku.

Jsou lidé, kteří s nesmírnou pečlivostí tělo své střeží, by všemu přerušení pravidelného chodu předešli, při tom ale namnoze

o zdraví své duše, o rovnováhu ducha a mysle pranic se nestarají. — Čím serovnováha ta docílí? — Především nesmíme žádné náruživosti dopřati vzniku; *letoru svou* musíme si vypěstovati, *odchovati*, aby se vpravila v život předepsaný mravem, povinností, účelem, jenžby klidně ploul ku předu a nikdy nezabředl do jednostranných neb výstředných bažin, kde převrácená vůle panuje rozumu. *Musíme si navykatí veškeré osudy života* považovati za prostředky k vyšším mravním účelům, *za vůli neb dopuštění vyšší moudrosti a prozřetelnosti je přijímati*; čemu vyhnouti se nelze, to máme s pevnou myslí nésti, v štěstí i neštěstí se na božský řád světový a svou vlastní dobrou vůli spolehati. Nesmíme nikdy pozbyti vnitřného citu náboženského, jenž nás sílí, bychom se povznegli nad bol nezaslouženého zla a společenských úkorů, a nás učí odevzdati se řízení velemoudrému, jež dle nejlepších se spravuje úmyslů. Neztrat nikdo za žádnou cenu *vážnost k sobě samému*, kteráž nás způsobnými činí, bychom nezasloužené snižování a opovrhování od jiných nám činěné s mravní důstojností nesli; sebevrah této vážnosti pozbyl, má se za bezcenna. *Žij každý den tak, jakoby to poslední byl*, jenž by té volati mohl k vydání počtu z vladařství tvého. Pracuj a měj cit pro čas přítomný, stav na minulosti, nezanedbávej a nemať co nyní konati sluší naději a čákou na zítřek a nejistou budoucnost; vyhov v každé době požadavkům rozumu a nezapomínej, že budoucnost jest ve svých světlyh i stinných stránkách plodem času přítomného. Neoddávej se tudíž blouznivému, neodůvodněnému hloubání a přemýšlování o budoucnosti, kteréž tě jen o užitečný výtěžek přítomnosti připravuje, a způsob si pro každý večer pocit radostný, že jsi den zkrátil co dobrý, užitečný člen lidského pokolení. — Zachovej si ve všech poměrech víru v lidi jiné, v jejich dobré vlastnosti; neměj nikoho, ani protivníka svého, za horšího, nežli v skutku jest; oceň dobré jeho vlastnosti, odplat zlé dobrým a vyšiň se na krásné stanovisko pravé lidumilnosti, která všem dobře chce. Nic není-li zdraví duše i těla rychleji, nic nekálí život více a nekrátí ho ostřeji, nežli nedůvěra, nenávist a stranění se bližního.

Hleď ale také osvojiti si *jasné pojmy* o věcech a udalostech ve světě: neboť neštěslné nehody pocházejí z nevědomosti, předsudků, nedorozumění, pověr. Vše co nás potká, musíme jasně a rozumně umět posoudit a se skutečností srovnati, nedajíce se zaslepiti obrazotvorností a vášní. Blud, v

němž kdo žije, jest duchu to, co zvolna účinkující jed krví. —

Dále zachovej si každý v každé době nelíčený pocit *naděje*; neboť naděje udržuje život v spokojenosti, zdraví, rovnováze a síle. Především ale *jest třeba zachovati si naději i za hrob, víru radostnou a nezkalenou v nesmrtelnost*, která nás povznáší nad všechny svízele tohoto světa a lidské nespravedlnosti, duši vždy nové síly a mravního míru dodává, působení našemu více než pouhý časný cíl a planému našemu lopocení vyrovnání slibuje.

Žití vezdejší hleď si zpříjemniti radostí plynoucí ze šlechetných činů, nevinné zábavy, bezúhonného přátelství, spanilých umění, krás přírody. *Pracovitostí* a užitečnými snahami vydobud si práva k radostem těmto, a nezapomeň nikdy, i kdyby tvé povolání ti zcela hmotné zaměstnání ukládalo, ducha svého obrátiti k nějakému poučnému neb vědeckému předmětu, čtením a ústným poučením s věcmi tak zvané intelligence t. j. osvěty a vzdělanosti se seznámiti, s dějinami, zeměpisem, silozpytem, lučbou atd. Takovéto duševní zaměstnání jest nejen potřebou a známkou vzdělaného člověka, nýbrž jest zároveň vznešenou zábavou, radostí duchovní, kterou člověk uniká nebezpečné zahálce, roztržitosti, nespokojenosti, sprostotě. Hlavou svou má každý člověk, byť i k nehmotnějšímu povolání byl přikován, sáhati do světa ideálního, nadmyslného; neb jen ten jest ponebím duchu příznivým a bez něho musí zakrněti, v smýšlení i životě zůstatí sprostým.

Neoddávěj se nikdo blouznění, jež skutečnosti se přičí, a k pohrdání životem lidským vede. Člověk musí žíti v skutečnosti, chce-li *osvědčiti povahu pevnou, přímou, pravdivou*, kteráž jest ovocem a známkou duševního zdraví. Člověk, který jiným se dělá, než jakým v skutku jest, vězí v nebezpečí duševní i tělesné choroby. Vidíme to na hercích, jak již známý lékař Hufeland pozoroval, kteří mají uměleckou úlohu představovati charaktery jiné, nežli jakými sami jsou; statistika jejich vykazuje nápadný úpadek jejich vnitřního i zevnitřního života. Člověk pak, jenž ne jako herec jen několik hodin denně, nýbrž po celý život na jevišti světovém osobu jinou a ne svou představuje, musí touto ustavičnou lží brzo se octnouti v stavu nepřírozeném, mdlém, v němž všechněch činitelů zdravoty postrádá; žije v ustavičném boji s mravními zákony a výkony vezdejšího života, v odporu proti sobě samému, ve vášni nemající přirozené vnady;

bez čisté radosti a blahodárné lásky a přízně bližního — zkrátka, bez duševní rovnováhy, a stopy nesrovnalosti této musí se brzy i na tělesném ústrojí objeviti. — Kdo projde životy choromyslných, shledá vždy, že ten neb onen činitel rovnováhy v duchu i myslí u nich scházel neb zanedbán neb i otupen byl; šílenství stojí co děsná příšera v pozadí takového života, a čeká jen na příležitost, kdy osudy a případy lidského žití ony činitele duševní zdravoty ku pomoci volají, člověk ale jim nic než toliko holou mezeru podati s to jest. —

Pozn. Úryvek tento slouží nám za důkaz, že *pravá věda*, a to i věda ona, o níž se namnoze domnívají, že s materialismem stojí a padá, nikdy není na ujmu, nýbrž naopak ji jen potvrzuje a upevňuje. Zásady, které tuto muž vědy, člen nejslovatnějších lékařských společností evropských pronášá, může každý bohoslovec bez rozpaků podepsati.

DOPISY.

V Praze 1. prosince 1871.

(Kněžské družtiny v St. Kolíně.)

Kraje a lidi, jež jsme kdy viděli, představuje nám paměť naše i po dlouhých letech v obrazech milých neb nemilých dle toho, kdy a jaký dojem na nás spatření oněch krajů a lidí učinilo. Obrazy ty podává paměť věrně dle skutečnosti. Tak n. př. Starý Kolín tanul mi vždy na mysli co tichá dědina uprostřed úrodných rolí a luk, sadů a hájů s pěknou školou, ozdobným chrámem, jemuž jen ta nízká věž a makovice méně slušela, s úhlednou farou a před okny zahrádkou, v níž pracovával nezapomenutelný kněz Herčík; z fary pak vycházel statný muž přímé postavy, jemuž v oči vážnost a vládnost zářila. Kráčí do chrámu Páně, jehož ozdobu miluje, kráčí do školy, jejíž původcem jest, a dítky vinou se k němu co k otcí; jde dědinou a sousedé všichni, mladí i starí, vítají ho a pozdravují; prochází se v zahradě a v polích, ale ne samoten, nýbrž s dotčeným knězem aneb s hostem, a těch bývalo v St. Kolíně mnoho z blíзка i daleka, nejvíce z Prahy, duchovních i světských, zvláště pěstitelů mládeže. Nepřicházeli pro pouhou zábavu, nýbrž aby se vzdělali a poučili, aby rady hledali a radou přispěli. Sídliť v St. Kolíně horlivý správce duchovní, obětavý lidumil, vzorný přítel mládeže i dozorce národních škol, příkladný vůdce duchovenstva; děkan Karel *Hušek*. Tak líčila mi paměť Starý Kolín.

Po letech přišel jsem tam opět a sice letos v svatvečer památky sv. Ondřeje, a užírl jsem obraz jiný. Nad chrámem strmí vysoká, štíhlá věž a ukazuje křížem svým jako prstem k vlasti nadhvězdne. Zelen s polí zmizela, vše zastřel sníh bílým příkrovem, a tak ozdobil i věk hlavu správce duchovního ctihodnými šedinami. Stáří sklonilo hlavu jeho, ale nesklonilo ducha, síly tělesné valně mu ubylo, ale neubylo lásky a vážnosti. Důkazem toho bylo vše, co jsme viděli a slyšeli. U chrámu Páně užířli jsme dva jehlance a u fary bránu z chvoří ozdobenou praporečky a blahopřejným nápisem. Zástupcové obce a spolků v obci přicházeli s přáním a podávali dary: vzácnou lampu, skvostné album, krásné polštáře na oltář.

Zatím se setmělo i zahřměly rány z hmoždírů, aby i okolí zvědělo, že a jak slaví počestná obec Starokolínská památku 50letého kněžství výtečného správce svého duchovního. Rázem osvětlila se okna školy, všech statků, chalup i nejmenších domků: osvětlení bylo všeobecné a nad to i mnoho významných v oknech nápisů. Hned pak postupoval z obce vzhůru k faře dlouhou řadou průvod spestrobarevnými lampiony, i jiných naskytlo se tu mžikem světél. V květinové zahrádce před okny seřadil se místní spolek zpěvácký, opodál stál sbor hudebníků, dále spolek tělocvičný též s lampiony, představenstvo, mládež, celá obec. Následovalo zastaveníčko. Po prvním zdatilém zpěvu spolku zpěváckého hrál sbor hudebníků milou hymnu papežskou a tak závodili dále na počest jubilanta, jenž uprostřed četných přátel a ctitelů svých těšil se z důkazů úcty a lásky zdárných osadníků a odchovanců svých. Když byli na rozloučenou duchovnímu pastýři svému z plna srdce provolali ještě přání: „Ať žije“ a jeden z přítomných kněží jmenem hluboce dojatého p. jubilanta poděkoval, nastalo divadlo nové: ohňostroj a na konci bengalský oheň za ustavičné střelby z hmoždírů. Po té se vše utišilo a za ticha nočního zasazena do zdi nade vchodem do fary deska kovová, kteráž pak ráno hlásala čtoucím a hlásati bude věkům budoucím, že zde 30. listopadu 1871 slavil kněžské druhotiny své vzorný kuéz vlastenec Karel Hušek. Po zmizení světél a lidu zahalila vše kolkolem noc perutými svými; na mysli tanul mi opět prvotný můj obrázek tiché dědiny, i doplňoval jsem jej výjevy dnešními a shledal, že by překrásný byl, kdybychom vše, co jsem dnes viděl a slyšel, přenést mohli z doby zimní do letní,

z pozdního stáří do věku mužného, to jest kdybychom oslavenci navrátiti mohli když ne jaro aspoň leto života.

Stáří jest nemoc, věché tělo jest na závalu duchu sebe čilejšímu. Z těch příčin konána na zejtrí porada, kterák bychom milovanému starečkovi slavný jeho den nerku oslavit ale usnadniti mohli, aby po nemoci jsa opět neulehl. I učiněn mu návrh, aby místo velké měl ranní mši sv., což přijal a sloužil v 8 h. tichou mši sv., obklopen jsa veškerým zde shromážděným duchovenstvem, kterýž jej podporovalo přísluhou i modlitbou svou.

V 10. hodin vyšel za hláholu zvonů a střelby z hmoždírů slavný průvod z fary, prošel první i druhou slavnostní branou a pohyboval se řadami místních spolků a osadníků do chrámu lidem naplněného a vkusně ozdobeného péčí nynějšího velehorlivého p. kaplana. Právil jsem, že průvod slavný byl. Ba ovšem, vždyť tu kráčelo za korouhvemi, družičkami a vzácnými hosty 26 kněží a v jich čele co průvodčí p. jubilanta vd. p. kanovník Bradáč pod infulou, jenž s sebou přivezl skvostná roucha, kteráž + kan. Pešina k svým druhotinám kněžským zjednal a berlu, kterouž + biskup Petr Krejčí k svému jubileum zakoupil a rovněž jako kan. Pešina, oba to důvěrní přátelé p. jubilantovi, metrop. chrámu Pražskému daroval. V kostele konaly se pak dojemné obřady jubilejní, jež vypisovati nehodlám, podotýkám toliko, že pohnutí bylo veliké, když důst. p. jubilant v levici drže berličku křížem a věncem ozdobenou udeľoval třesoucí se pravici požeňání vděčné osadě své. Po ukončených obřadech měl kázání vd. p. kanovník Vyšehradský Jos. Ehrenberger, kterýž v tomto čísle ct. čtenářům podáváme, radujíce se, že netřeba nám tuto ni o kázání ni o kazateli slov šířiti. Po té měl pontifikální mši svatou vd. p. kan. Bradáč s přčetnou assistencí, v jíž čele stál vd. p. kan. Staroboleslavský Jos. Breischl. Hudby na kůru nebylo; výbornou náhradou byl zpěvácký spolek Starokolínský, jenž žalm i odpovědi při obřadech, vzývání Ducha sv. i slavnostní mši k hlasu varhan zpíval tak zdařile, že rádi vyznáváme: kde tak zpěv se pěstuje, tam netěžko hudbu oželeti. A při chvalo zpěvu sv. Ambrože „Te Deum“ a písni k požeňání s nejsv. Svátostí seznali jsme, že veškerá farní osada jest jediný spolek zpěvácký; zpívalť celý chrám. Že hlavní části mše sv. označovala střelba a že návrat z chrámu Páně dál se opět slavným průvo-

dem, netřeba dokládati. Při hostině zapěl spolek zpěv. kantátu z předešlého čísla t. listů známou, kteráž pak rozdávana byla. Přípitků bylo mnoho, hostů též. Mile nás dojalo, když p. jubilant vzdáváje díky J. Eminenci p. kardinálu, jenž jej zvláštním písemným blahopráním poctil, připil na zdraví jeho; avšak pohnutí se utajiti nedalo, když slovutný dr. Fr. Lad. Rieger povstav, s pokorou v pravdě křesťanskou vyznal, že učinil-li kdy co pro národ dobrého, nemalou toho zásluhu připočísti sluší p. jubilantu, vychovateli jeho. Onť jej vedle matky již v Pánu zesnulé učil Boha znáti, k Němu se modliti, on 6letého naučil ministrovati, on bujarého mladíka v uzdu pojímal, muži po boku stál, radou přispíval, radost i žalost věrně sdílel, v něm že vidí representanta duchovenstva našeho. Mezi přípitky zpomenuto též přítomného p. patrona rytíře Horského o dnešní slavnost velezasloužilého a nezapomenuto na obec, kteréž všeliká chvála a uznalost náleží. Mezi hosty byl též dr. Štětka z Kutné Hory, dr. Šícha z Nov. Dvůrů, dr. Kalousek z Prahy, duchovenstvo všech stupňů a hodností a sice u větším téměř počtu z diecése Hradecké než z Pražské. Došla též blahopřání poštou i po telegrafu, ku př. od p. generalního vikáře Pražského. Ku konci rozdány byly výtisky básně na počest vd. p. jubilanta, kterouž u výtahu na památku sem klademe. Složila ji vděčnost:

Ty zasvětil jsi církvi žití celé,
vše tužby svoje, sny a zápasy,
a proto od ní září na Tvém čele
palmový věnec nad vše okrasy.
A jako církev, pevná skála v moři,
o niž se darmo vlna času boří,
králuje věčně časům budoucím:
tak věčně v knize oněch bohatýrů,
jenž bojovali pro etnost, vlast a víru,
jméno Tvé září písmem planoucím.

A druhý věnec z laurů Tobě klade
na čelo národ pýchou opojen —
vždyť Ty jsi střežil jeho žití mladé
a v poledne mu změnil polosen,
Tys u kolébky stanul vzkříšeného
a střežil každý vzdech a pohyb jeho,
Tebou mu mnohý rek byl odchován;
a když on dále nesmrtelnou silou
se slávy svojí vztýčil nad mohylou,
Ty's vždy a věrně byl mu připoután.

Trpící lidstvo věnec olivový
Ti k nohám sklání s tichou vděčností,
zde zásluhy Tvé nikdo nevysloví,

je sčísti může jen král věčnosti.
Ty's mnohou potu krápěj sestřel čelu
a lásky věčné roven archandělu
Jsi zhojil ran, jež nikdo nezléčí,
a seznámený s každým lidstva bolem
Jsi podal mu, jsa pravým apoštolem,
zapření Sebe důkaz největší.

A věncem z růží lásky ve blaholu
Tě korunují ještě přátelé,
zásluhy Tvé o církev, obec, školu,
ve knihu zásluh píší andělé.
Nám jenom slza úcty vroucí zbyla,
ó kězby ona city odhalila,
jenž mocně víří srdce v hlubinách!
Jak často skutkem aheť moudrou radou
Jsi omezoval, šlechtil vůli mladon,
jsa hvězdou strážnou žití na vlnách!

Ze Žebráka, 1. prosince 1891.

(Pohřeb pana far. Fr. Vondřicha v Cerhovicích.)

Na den sv. Cecilie, patronky chrámové hudby a zpěvu, odebral se po nedlouhé nemoci navěčnost velezasloužilý farář Cerhovický, důst. pan František Xav. Vondřich, o němž skutečně platí slova moudrého Siracha (1. 13.): „Tomu, kdož se bojí Pána, dobře bude v nejposlednější čas, a v den skonání požehnán bude.“ Zesnulý narodil se dne 10. prosince 1800 v městě Hořovicích, odkud dán na gymnasium staroměstské do Prahy, kde jmenovitě v matematice a fysice vynikal; po odbytých studiích filosofických vstoupil do kn. arcib. semináře a vyhověl tu úplně veškerým požadavkům. Vysvěcen na kněžství 10. srpna 1825, přišel co neomysta do Zdic, kde kaplanoval 4 leta a 4 měsíce, odtud do Žebráka, kde strávil 6 let a 5 měsíců; dosazen co samostatný duchovní na zámek do Zbiroha prožil tu 18 let, vyučovav téměř veškeré dítky někdejších císařských úředníků, z nichž mnozí čestného postavení v společnosti lidské, jakož i velkých důstojenství dosáhli. Na farn. Vosecké u Rokycan pobyl pak 8 strastných let, odkud r. 1862 dosazen na faru do Cerhovic, kde až do své smrti s nevšedním sebezapřením duchovní správu zastával.

Jaké úcty a lásky ve všech vrstvách zeměřelý bojovník božského Mistra požíval, o tom nejlepší podal svědectví jeho pohřeb, odbývaný na den sv. Kateřiny za přehojného účastenství lidu domácího i vukolního. O 9. hodině nebylo lze se dostat do farního domu, přeplněného ctiteli a duch. spolubratry, jichž vesměs bylo 26. Po odbytém officiu defunctorum s průvodem hudby zapěl přítomní zpěváci, řízení místním

panem učitelem, příslušnou píseň na slova „Dokonáno jest,“ po které se vyzdvihla obvyklým způsobem rakev ozdobená kněžskými odznaky, a nešena jest před faru, odkud se seřadil průvod skutečně na venkově zřídka kdy vídaný a vzácný.

Napřed šla školní mládež se svým praporem, provázena pány učiteli, jichž se velmi mnoho dostavilo; důkaz to, že *hodný* kat. učitel dovede si vážit muze, jež zasvětil dny svého života církvi a škole, kterýž záhy kladl seménka moudrosti do útlých srdcí maličkých, jichžto jest království nebeské; po té následovali veškerá družstva a veškerí cechové místní s korouhvemi, a pak sbor duchovních s vys. důst. p. kanovníkem V. Bradáčem, jenž přibýv sem z Prahy s největší ochotou sám kondukt vedl. Rakev nesli střídavě duchovní, učitelé a měšťané, za ní kráčeli 2 spolužáci a sousedé zvěčnělého, totiž pan děkan ze Žebráka, Pavel Šimandl a p. farář Zdícký a hudební skladatel, Jos. Vorel, místní kaplan s příbuznými, okresní soudce, a. j. s nepřehledným zástupem zamoučeného lidu.

Když všickni za hlaholu všech zvonů do prostranného a úhledného chrámu P. přibyli a rakev, hořícími svícemi obklopená, na zvýšené místo postavena byla, vystoupil na kazatelnu veled. pan vikář Hořovický a č. kanovník Vyšehradský Fr. Ehrenberger, jenž použil slov sv. Pavla: „*Uloženo jest lidem jednou umřítí,*“ probral veškeré stránky života výtečného kněze a pastýře duch., který do poslední chvíle svědomitě a věrně povinnosti nesnadného stavu svého a úřadu plnil, zbudovav si zajisté takto stálý pomník v srdcích těch, kteří dovedli oceniti spravedlivé jeho snahy a zásluhy na poli církevním i školním.

Dojemnou řeč svou, v níž zároveň vyzýval přítomné k modlitbě za nebožtíka, ukončil významnými slovy sv. Jana, miláčka Páně: „*Blahoslavení mrtví, kteříž v Pánu umírají. Již od této chvíle, praví Duch, aby odpočinuli od prací svých, nebo skutkové jejich následují jich.*“ (Zjev. 14, 13.)

Slavné requiem s četnou asistencí sloužil týž p. vikář při zdařilé hudbě figurální; při postranních oltářích slouženy zároveň mnohé tiché zádušní mše sv. Po „*Libera*“ seřadil se opět průvod z chrámu Páně ku hřbitovu za městysem, by uloženy byly drahocenné pozůstavky dobrého pastýře u prostřed oveček, jenž ho předešly do věčnosti, k slavnému z mrtvých vstání.

Po obvyklých obřadech zapěli zpěváci

„*Salve Regina*“, načež vykonány zároveň modlitby za v Pánu zesnulé osadníky a za toho, kterýž setrval do konce.

Andělskou mši sv. sloužil velectih. pan profesor K. Schwarz, rovněž s četnou asistencí při figurální hudbě. K. F.

Od Kyšperka 30. listopadu 1871.

(Pouť v Písečné.)

Nebude snad nemilá ctěným čtenářům zvěst o slavné pouti v Písečné na den sv. Kateřiny, tamn. chrámu Páně patronky, konané způsobem upřímnému katolíku dojísta potěšitelným a radostným velmi. Aby církevních slavností nedůstojný, ba mnohdy přímo pohoršlivý o poutích zvyk trbů a tanečních i jiných závadných zábav přetrhl a pouti v osadě své ráz ryze náboženský vstípl, jal se důst. p. farář držeti pouť právě ten den, kdy připadá památka sv. patronky chrámu farního. Mnohý si snad myslí, že se závod takový s nezdarem potkal k vůli všednímu dni, výsledek však pouti letošní okázal, že páně farářův záměr ani lépe se vydařiti nemohl a že třeba jen upřímné vůle, aby i jinde dělo se podobně. Ohlásiv předešlou neděli, že v sobotu o svátku sv. Kateřiny bude se slaviti pouť slavným způsobem v chrámu Páně, vyslovil pan farář své přání, aby osadníci den ten jako zasvěcený svátek slavili, ranní mši sv. i velké služby Boží navštívili a sv. přijmáním slavnost toho dne dovršili — a bohudík, nezmýlil se v očekávání svém, nýbrž velmi radostně byl překvapen. Při ranní i hrubé kostel jakoby nabil, a přes sedmdesát kajicníků v přistoupilo ku stolu Páně. Osadníci jako o velkých slavnostech byli přistrojeni a po celý den ani mlátiti ani jinou hrubou práci konati v osadě jsi nespátřil. V Písečné je toliko jeden duchovní, a tudy cizí kněz měl při slavné asistenci velkou, jenž i kázání měl o pravé a liché moudrosti, ukazuje na sv. Kateřině vlastnosti moudrosti křesťanské, které se třeba k vůli stkvělým, jednotlivce i veškerenstvo zde i po smrti oblažujícím výsledkům přidržovati, jelikož nyní pohříchu oblíbená liberálů moudrost a osvěta, jak z každodenních příkladů zřejmo, duši i tělu pouze zkázu a záhubu přináší žalostnou.

O velké hořely, kde jaká v kostele je, všechny svíce, naskrz voskovice, jichž dojísta přes 50 bylo, čemuž se snad diviti budou ti, kdož k vůli úspoře necírkevní světlo do chrámů zavádějí, nechápajíce, že horlivou svědomitostí docílí se i při chudém chrámu, a tím skutečně jest Písecký, mnohem ještě více než voskové světlo, po-

něvadž obětovná láska (a kde by té alespoň poněkud nebylo?) snahy věrného sluhu Páne neenechává bez podpory, o čemž se snadno každý přesvědčiti může v Písečné, osadě většinou chudobné, kdež dům Boží opravdu vkusně ozdoben jest nákladem nikoliv nepatrným. Po štědrém obědě byli o požehnání veškeri pozvaní duchovní u oltáře, což mile dojímal. Nemohu zamlčet tak, že i mládež školní, mající na ten den svobodno, od kostela zdržována nebyla, ale spíše k hojnému v slavnosti té zúčastnění vybídnuť jsouc nynější trpkou dobu jako tam, kde dítky na pohřeb zasloužilého vikáře jíti nesměly, svou v kostele hojnou přítomností cítiti nedávala. Tak se skončila slavnost ta nejen k velikému potěšení a uspokojení pana faráře, ale i všech věrných katolíkův. Slavilať se pouť ta tak, jak si to Církev přeje, bez hříchu, bez pohoršení. Kéžby i na jiných osadách podobné závody se děly, pak by se pomalu zamezovaly mnohé zlořády, jimiž se církevní slavnosti znesvěcují. Zdař Bůh!

V. Č.

Z Haliče 20. listopadu 1871.

(Různé zprávy a novinky.)

Od jisté doby panuje nyní u nás čilejší ruch a dej Bůh, aby to vše bylo k lepšímu. Na východ nové dráhy otvírají cestu do ubohých krajův polských pod žezlem ruským, od Přemysle zase staví se železnice do Uher a ještě o jiných dráhách, které by v zemi se křižovati měly, co nevidět se bude pracovati. Sněm náš mimo jiné práce zabýval se letos hlavně zlepšením nemocnic a chorobnic a rozmnožením silnic. Ovšem i to jest dobré, ale raději měli sobě p. poslancové všimnouti národních škol a služného učitelův, kteří ještě podle starého systému na tom hůře jsou nežli kde jinde a při drahotě, úžasně se rozmáhající, buď žebrati půjdou aneb opustivše školství tak nevděčné, uchopí se ruční práce — ve továrnách. — Měli jsme také několik výstav hospodářských a potřeb učebných: ve Lvově, v Rešově a v Kentách.

Především ministerstvo (Hohenwartovo) zamýšlelo upravit platy duchovenstva. Již otázalo se biskupův našich, co by o tom soudili. Biskupové pak vyslyševše duchovenstvo své udali, že kooperatoři mají potřebi nejméně 500 zl., faráři 800—1000 zl. r. č., deficienti dle toho, čím dříve byli, též po 500 neb 800 zl. a vikáři aby dostávali 200 zl. r. č. na výlohy s úřadem jich spojené; dále ustanoveno, že jura stolae nemají býti počítána do kongruy, a že be-

neficiati, kteří mají více příjmů než ustanovuje nová kongrua, z nadbytku toho platiti mají daň jakousi. Tím by ovšem byly poměry ty něco urovnány, a to nejen mezi kněžstvem samým, ale i v porovnání s jinými stavy. Prostý četník, beze všech studií, jenž sotva čísti a psátí umí, dostává 400 zl. ročně, nábytek má erární, šat dostává též od eraru, a kaplan po 16letých namahavých studiích musí se spokojiti se 210 zl. beze všeho jiného. Jaká to spravedlnost? Ten bagatel mu sotva stačí na stravu a obuv, kde nyní šatstvo, prádlo, posluha, světlo? O knihách a časopisech ovšem ani řeči býti nemůže. — Nevím však, jestliže nové ministerstvo provede úmysl svých předchůdcův. S těží zajisté, můžeme — čekat.

Úroda letos všude špatná. Žita velmi málo, brambory a j. ani polovici nám nedaly co jiná léta. Již nyní všude velká drahota, hospodářové čekají s obilím na lepší (ovšem pro ně) časy, a chudý lid, až ztráví co ještě má, potom — uchopí se krádeže a loupeže, jak se to již tu a tam jevíti počíná. Nouze všude veliká; draho a peněz přece málo, protože skoro všechny jsou v rukou pánův našich — židův.

Dne 4. října konal arcibiskup Lvovský 25letou památku posvěcení svého na biskupa. Kanovníci a kněžstvo darovali mu stříbrný pastoral a pěkné album s podobiznami 200 kněží jeho arcidiecese. — Dne 15. listopadu měl zase biskup tarnovský sekundici, která byla konána s neobyčejnou slávou a okázalostí. Všude brány a oblouky, na náměstí poprsí jubilatovo vystaveno slavnostně, průvod pochodňový, hudba a střelba, slavné služby Boží, mnoho vzácných hostů, mnohé dary a přání rozličných stavů, jednot a spolků — vše to učinilo nám onen den věru slavným a památným. „Na mnohá léta!“ Bůh nám jubilata ještě zachovej!

Konkurs farní odbýván velmi četně a — dobře. Na vypracování písemné má každý 2 hodiny času ve zvláštním sále; přítomen jest vždy jeden z examinátorův prosynodálních. Při zkoušce ústní jsou všichni examinátoři, a každý z nich rozdává neb nechá vybrati kněžím přítomným tolik zapечатěných lístků — otázek, kolik jich má skládati zkoušku. Odpovídání na otázky ty děje se pořádkem alfabetickým; po zkoušce jest hlasování examinátorův. Vše tak asi, jako u Vás.

O literních novinkách nemohu se ani zmíniti; nic nového. „Unia“ zanikla pro nedostatek odběratelův; 2000 polských kněží

▼ Haliči nemohou udržeti jediného časopisu katolického, kdežto i jednota řemeslnická ve Lvově má svůj orgán, kterému se dobře vede. Kněžstvo naše raději odbírá jizlivou „Narodowkn“ (Gazeta narodowa), židovský „Kraj“, „Diabla“, „Szcztuka“ a t. p. spis-ky a škváry, plné jedu a potupy na vše-cko, co jest katotické. Ano mnozí udržují „Gartenlaube“, „Kladeratsch“, „Kikiriki“, „Presse“ a t. p. táhnouce za jeden provaz s rozstomilou šlechtou naší.

To život náš v Haliči; jaký jinde v krajích polských, o tom přistě. M. S.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Em. nejdůst. p. kardinal arcibiskup odjel 30. listopadu do Vídně.

— Výroční pouť u sv. Mikuláše na Malé straně započne dnes v 5 h. odp. slavnými nešporami a ukončí se ve středu 13. t. m. Zítřa o výroční slavnosti sv. Mikuláše, bude ráno v 6 h. mše sv. s českou exhortou, v 7 h. zpívaná ranní (matura), v 8 h. školní mše sv., v 9 h. slavnostné kázání české a v 10 h. pontifikální mše sv. Po celý oktáv bude každodenně v 8 h. ráno zpívaná mše sv. a odpoledne o 3 h. české litanie a v 5 h. nešpory s požehnáním vyjma svátek nep. Početí Marie Panny v pátek 8. t. m., v kterýžto den bude zachován nedělní pořádek služeb Božích.

— Pobožnost 40hodinná bude se ko-nati od 6—10. prosince u Matky Boží Sněžné (n Františkánů), od 11—15. u sv. Haštala.

Z Bavorska. (P. Deharbe †.) Dne 8. listop. 1871 zemřel v Maria-Laachu P. Jos. Deharbe, kněz Tovaryšstva Ježíšova. Zvěč-nělý nar. 1. dubna 1800 v Strasburgu vstou-pil 20. září 1817 do řádu Jesuitův. Po dlouhých, s největší pílí a prospěchem ko-naných studiích na kněze jsa vysvěcen, pů-sobil nejprve co missionář ve Švýcarech, až pro skvělé nadání kázatelské povolán byl za učitele řečnictví na kollegium brež-ské (Brieg) ve Wallisu. V této vlastnosti vzdělal většinu Otcův, kteří po r. 1848 mis-sie v celém Německu počali a dík vládou i lidem stejnou měrou uznané činnosti, usa-zení Tovaryšstva Ježíšova v Prusích nejen umožnili, nýbrž i trvale založili. O práz-ninách spěchával P. Deharbe z Brehu do Bavor, aby s kněžími cvičení odbýval. Brzy však dostati se mu mělo, byť na nedlouhou jen dobu, nepřetržité činnosti v Němcích.

Vévoda Anhalt-Köthenský snažně si přál, aby kněží Tovaryšstva Ježíšova du-chovní správu v Köthenu převzali. Aby

této tužbě vyhověno bylo, poslán tam i P. Deharbe, kdež také základ položil k po-zdějšímu literárnímu působení svému, jež ho daleko za hranice německé proslavilo. O-zřejměl mu zajisté brzo potřeba nového katechismu pro katolický lid, proto neotálel, dokud na něm bylo, pomoci pilné potřebě. Než teprve v Luzernu, kam mezitím co představený k založení nového tak osudného kollegia s P. Rohem poslán byl, katechis-mus vydati mohl.

Z Lucernu v li stop. 1847 byv vyhnán, nenalezl ani v Italii ni v Rakousích stálé-ho bydla. Bouřlivý rok 1848. vypudil To-varyšstvo Ježíšovo i z těchto zemí. Avšak ani tento útek se všemi svými útrapami neodstrašoval neunavného kněze od velké-ho katechetického díla, jehož dokončení bylo mu životní úlohou, k níž neobyčejné vědomosti z theologie plnou měrou ho o-právňovaly; naobrat umožnil mu, že sám v Bavorích o jeho pokračování se starati mohl. Byly to nanejmé dvě příčiny, které činnosti jeho tento určitý směr daly: jed-nak zaváděli biskupové bavorští katechis-mus jeho ve svých diecésách, jednak ztráta sluchu odkazovala jej k literárním pracem. Výledek literární této činnosti převýšil nej-smělejší naděje. Neboť jeho katechismus byl nejen v celém téměř Německu zaveden, ale i do devíti jazyků přeložen, ano i v se-verní Americe a Indii užíváno ho. V an-gličtině bylo čtvero překladů, v polštině třé.

Dětská zbožná mysl a bodrost zůstaly dobrému knězi až do jeho staroby: dopro-vázely ho i v poslední nemoci, v těžkém neduhu jater. Blízké smrti pohlížel s ne-skaleným klidem a plesem v ústřety. Navští-viv jej nedlouho před smrtí, zastal jsem ho, an sedě na židli pořádá spisy své. Vě-dělt, že brzy umřítí musí, proto přál si uložití jediný svůj majetek. V pravdě by si se na krátkou cestu s větším klidem vy-pravovati nemohl. „Rozloučení blízko jest“ pravil usmívaje se. V bolu svém dovolá-val jsem se vůle Boží. „Ano, odtušil, ni v nebi ni na zemi není nad vůli Boží nic lepšího, a uchovej Bůh, abych chtěl něco jiného, než co On za dobré uzná.“ Tak na-laděno bylo srdce jeho po celý život, ta-kým osvědčil se v mnohých protivenstvích, ano i v hrůzách smrti. Proto pomlčeti mohů o jiných jeho ctnostech; avšak po-minouti mi nelze jednoho rysu, kterýž skrom-nost jeho nikdy nevyjevila a jehož maně z úst druhého jsem se dozvěděl. V společ-nosti jakés přišlo mluvíti o Jesuitech, jež zuřivá kommuna pařížská ubila. Kdosi

haněl jednoho z nich, P. Olivaint-a, proto že, častěji byv varován, prchnouti nechtěl a těm, kteří na něho doléhali, odvětil: „Což jest smrt tak krušnou? Jsou ještě bratří v domě, jichž představeným jsem! Dobrý kapitán poslední opouští svého korábu v nebezpečí.“

Tato odvaha vykládána mu byla za neprozřetelnost. Tu odpověděl kněz jeden: „Láska představeného jest něco zcela zvláštního. Doprovázels jsem totiž v listop. 1847 P. Deharba na útek z Luzernu. Dva dni neměli jsme ani klidu ani odpočinku, ani dostatečné potravy. Cestou přes Furku (přesmyk mezi Urim a Wallisem) pro množství sněhu nebylo téměř možno jíti. Pozbyv vši síly sklesl jsem do sněhu s úplnou jistotou, že brzo zemru. Však P. Deharbe mi domlouval, pomáhal, tak to šlo několik kroků, až jsem opět sklesl. P. Deharbe napínal opět všecku svou výmluvnost a sílu, aby mne pozdvihl: ještě jsem mohl učiniti několik kroků, po té řekl jsem svému představenému: Jest mi zhora nemožno, dále jíti; zachraňte jen svůj život; připozdívá se, Bernáci mohou přijíti přes Grimfel a vám útek zameziti; pospěšte, pospěšte, abyste v noci v závějích nezahynul. Než P. Deharbe odpověděl (a průvodce jeho mohl sotva nyní ještě, po 25 letech, pro samý vzlykot vypravovati): „Neopustím vás, volím s vámi zde umříti.“ Kde nebylo lidské pomoci, pohledl vzhůru; modlil se slibuje i příště sloužiti mše sv. na počest Nejsv. Trojice.

A důvěra v Boha ho nezahabila. Vidí u vzdálí dva svalovité muže přicházeti. Byli to Wallišané, kteří vysláni byvše s poselstvím do prakantonů nyní se vraceli. Ochotně ujali mne polomrtvého za rámě a vlekli po možnosti dále. Mezitím kvapil P. Deharbe do hostince u rhonského ledovce, aby zaopatřil potravu a mne poněkud občerstvil. Jednal podobným způsobem jako P. Olivaint, kdo zvatí může lásku tu neprozřetelnou?“

Klamal bysi se, maje za to, že zesnulý takou láskou jen k řádovníkům se nesl. Nikoli, všichni, kdož s ním se stýkali, naklonili se mu přízní jak pro dobrotu srdce, tak pro výtečné zásluhy jeho o církev; a proto pevně jsme naděje, že každý, laik i kněz, vroucí modlitbu k Hospodinu za něho vyšle. (Salzb. Kb.)

Z Pruska. Všichni arcibiskupové a biskupové, v jejichž obvodech žijou Jesuité, podali společný protest proti pronásledování jejich. Též katolci Hanoverští připojili se k protestu tomuto. Pronásledování ono bude za nedlouho heslem všeobecným.

Nechtíce házetí kamením po ubohých, upozorňujeme na výrok, jenž následuje. Protestantský rektor Körner v Dobrosoli, dobrý znalec školství, píše ve svém dějepise vychovatelství o Jesuitech takto: „Teprve Jesuité založili školství, které za dob jejich bylo nejzřízenější a proto v době nejkratší zjednálo si jméno zasloužilé po celé Evropě. Vešlo v dobách posledních jaksí v mrav, líčiti Jesuity co nelidské lidi plné zlomyslnosti, úskokův a zrád; ač dobře a nezvratně známo jest, že zločiny, které se jim předstírají, nijak historicky dokázány nejsou, a že zrušení jich v předešlém století bylo naskrz krokem násilnickým ministrů byrokratů . . . Jest povinností spravedlnosti, aby utlumila bláznovství těch, kteří právě v soustavě vychovatelské zří nejprohnanější zlomyslnost Jesuitův ku zkáze mládeže. . . . Oni stojí na vrcholi věku svého. A proto těch velikolepých úspěchů se domohli, co bez závisti i protestant uznati musí, že pojali študování starověkosti se stránky praktické a valný zřetel brali na vychovávání v ústavech svých. Oni jsou první paedagogové, kteří s psychologickým důmyslem si počínají, kteří nevychovávali dle šablony, nýbrž na jednotlivce zřetel berou, kteří odchovávají pro život praktický, a tím školství jak v životě občanském tak i státním místo důležité zjednávají. Jen odtud počíná perioda vědecké paedagogiky. Jesuité domohli se také mravní čistoty, jaká by se byla marně hledala v některé ze škol věku 16. a 17.“

Z Berlína. (Osvěta a vzdělanost bez křesťanství.) Veliká spustlost mravů a bezbožnost panuje nyní v Berlíně, tak že se brzy hlavní město německé říše novým Bablem bude moci jmenovati. I noviny Berlinské zkázu tu uznávají a hledají příčiny její; noviny dělnické předstírají, že zlo vychází od stavů a kruhů vyšších ano i nejvyšších, jiné noviny vytýkají prostému lidu, že od něho nemravnost původ bere. Pravda však jest to, že vyšší i nižší třídy berlinského obyvatelstva pokaženy jsou. Že ale vyšší třídy hlavní vinou zkázy jsou, vysvítá z toho, že povolením vlády pruské náboženská netečnost a nevěra veřejně po mnohá již leta se hlásá.

Alexander Humboldt a Schelling, jejichž jména učený a vzdělaný svět s uctivostí jmenuje, nebyli vzory mravnosti. Poměry manželské, které dle desatera přikázání Božích každému svatými býti mají, byly u nich prasmutné. Manželství jim a jiným vzděla-

ným mužům bylo pouhou zevnější formou, která nížádné ceny nemá a proto v jistých poměrech lehko a bez obtíže odstraněna a svazek manželský rozvázán býti může. Vždyť se vysmíval Alexander Humboldt ve vysokém stáří svém, když již nad hrobem stál, oněm, kteří se vespolek hádají, smí-li manželka vedle svého manžela ještě jiného přítele míti. Schelling se dal s první manželkou rozvést a pojal za manželku choť přítele svého Schlegla, který pak co starý přítel bývalou manželku i Schellinga navštěvoval. Kdoby nebyl pamětliv slov apoštola Páně: „Poznavše Boha neoslavovali ho jako Boha, ani mu děkovali: ale marní učinění jsou v myšleních svých a zatmíno jest srdce jejich; nebo pravíce se býti moudřími, učinění jsou nemoudřími, proto je Bůh vydal v žádosti srdce jejich.“ Kdo ale jest s to odolati pohoršení, když od takých mužů vychází, co si má pomysliti člověk nevzdělaný, když vidí také hrubé poklesky u muže vzdělaného a věhlasného? — Prusko svými ustavičnými válkami vychovává pokolení zdivočilé a surové; vojáci prusí se domnívají, že co jim bylo dovoleno v Dánsku, Rakousku a Francii, mohou též páchat i v míru doma. Poctivost a spravedlnost nemůže zkvétati v zemi, jejížto vláda sama práva ostatních národů uráží a provolává, že právo musí podlehati moci. — Bída se v Berlíně zmáhá, poněvadž pracující třída průměrně polovic svých příjmů vydávati musí na — činži. Již roku 1868 dle statistických udání bylo v hlavním městě německém 14292 bytů ve sklepích, devátý díl obyvatelstva musel sídliti v prostorách nezdravých, v některé světnici jest 20 i více osob stěsnáno. Počet obyvatelstva ustavičně stoupá a málo se staví pro třídu pracující, poněvadž třída bohatší se lůzy obává. — Vychovávání chudé mládeže jest bezbožné a špatné, tak že svědomitější učitelové nad ním zoufají. — Ani v Paříži ani v Londýně nepanuje v manželství tak velká prostopášnost jako v metropoli vzdělanosti. R. 1869 umřelo v Berlíně hanebnou nákazou jen 1859 lidí, který počet ustavičně stoupá. — Dle listin úředních bylo roku 1869 v království pruském přes 3187 sebevrahů, a dle církevních listin dokonce 3554; odpadá tedy 15 sebevrahů na 100,000 obyvatelů. V ostatních krajích pruských, vyjímaje nové provincie, bylo téhož roku 2231 sebevrahů protestantského vyznání, 390 sebevrahů katolíků a 24 židů. V provinciích pruských připadá tedy na 100,000 obyvatelů protestantských 18 sebevrahů, na 100,000 obyvatelů katolických jen

7, na 100,000 židů asi 9. — Berlínské listy pokrytecky vyčítají kněžstvu katolickému, že uvádí lid ve tmu a v hloupost i pověru, proto sluší katolíkům uváděti číslce. Dle statistiky profesora Kolba odpadá v Bavorsku r. 1857—1866 na sto tisíc protestantů 15 sebevrahů, na sto tisíc židů 14, a na sto tisíc katolíků jen 5. — V Sasku na sto tisíc 24 sebevrahů, v Meklenbursku 16, v katolickém Rakousku jen 6, v katolické Belgii jen 4, v Itálii 3, a v Tyrolsku jen 1. — Z toho patrno, že není Berlín metropolou intelligence a mravnosti, nýbrž spustlosti, nevěry a bohaprázdnoti.

Z Elzasu. Opět se zvěstuje rekovný skutek pruského velitelstva v Elzasu. V Hüninkách vyučují již asi 20 let školní bratři ve školách a sice s tak dobrým prospěchem, že i nekatolíci své děti jim svěřovali. Před nějakým časem přišel pruský úředník, dal si bratry svolati a rozkázal jim příkře, aby se ve 24 hodinách ze školy vyklidili. Celé město bylo pobouřeno, když bratři odjížděli a obyvatelstvo je daleko za město provázelo. A proč byli asi vyhnáni? Poněvadž v nepřítomnosti školního bratra několik hochů elsaských chlapi gardisty pruského, v městě bydlícího, strhli pruskou čapku. —

Z Ameriky. Noviny, které v *Chicago* opět vycházeti počaly, neustále tvrdí, že paliči nádherného města jsou údové „Internationaly.“ Dva z Paříže uprchnuvši komunisté přilákali k sobě několik odvažlivých a zlých lidí, i uzavřeli spolek za tím účelem, že mají býti všichni lidé na světě sobě rovni. Aby účele dosáhli, kuli rozličné ďábelské záměry, které ale vždy překaženy byly.

Konečně se ustanovili na tom, že *Chicago* zapálí. Chtěli záměr svůj vykonati již 9. srpna; nebylo však počasí příznivé. Brzy by se byl i podruhé záměr jejich pokazil, neb jakýs Jiří Train, úd nekalé té společnosti měl večr před požárem přednášku; ve které mimo jiné pravil: „Jest to poslední veřejná přednáška mezi zděmi těmito. Městu hrozí velké nebezpečení. Více nemohu říci, dále nesmím mluvit.“ Severní stranu *Chicago* chtěli paliči ušetřiti, poněvadž tam bydlí chudší třída, vítr ale plameny zahnal i v stranu severní. — Dále uveřejňují listy v *Chicago* tyto zásady Internationaly: „Bůh prý jest pramenem všeho zla, pročže se musí každý přičiníti, aby na zemi zničen byl.“ „Nyní konečně našlo člověčenstvo nepřítele, který je souží. V politice se jmenuje nepřítel ten zákonem,

v náboženství Bohem a v sociálním životě bohatstvím.“ Staré známé zásady z francouzské revoluce; nejprvé se podkopává náboženství, pak zákon a konečně se ohrožuje jmění vyšších tříd. Proti prvému a druhému dovolila by většina obyvatelstva amerického boj zdvihnouti, jakmile ale jde o jmění, tu nerozumí Američané žertům, a tudy i ve svobodném soustátí americkém několik paličů již odpraveno.

Literární oznamovatel.

— „Kazatelé slovanští.“ Svazek II. Sešit 12. (poslední), k němuž přidán proslov i doslov, obsah a ukazovatel, přináší kázání na ned. III. adventní; O křtu Kristově a Janově; o otázkách poslův Jerus. k Janovi (z polšt.); na ned. IV. adv.: O příští Páně na tento svět i jak sv. Jan lidi na ně připravoval (z polšt.) na hod B. narození: 1) V dítku Ježíši máme se čemu diviti, co milovati, co následovati (z horvát.); 2) O dvojím rodu Páně, o užitečném vtělení Syna Božího, i jak my z Boha roditi se máme (z polšt.); na den sv. Štěpána, muč.: O svobodné vůli naší, o skutečích a mučeníctví sv. Štěpána (z polšt.); na den sv. Jana evang.: Vznešenost a chvála písem Janových (z polšt.); na poslední den v roce: O lidské nevděčnosti k Bohu (ze slovinštiny). Sešit tento jest poslední; neboť další vydávání „Kaz. slov.“ pro churavost vydavatelovu se na čas zastavuje. Pokračování bude v čas oznámeno. Dodatkem k tomuto II. svazku vyjde co nejdříve v kněhkupectví B. Stýbla: „Sedmero bolesti Marie P.“, postní řeči bisk. Slomška, ve formátu a úpravě „Kazatelů slov.“

— „Robinson.“ Obraz ze života pro mládež i dospělé. Sepsal P. J. Šulc. S 9 malovanými obrazy. Druhé, oprávené vydání. V Praze. Kněhkupectví B. Stýbla. Str. 156.

— „Dějiny národu Českého“ v Čechách a v Moravě dle původních pramenův vypravuje František Palacký. Dílu III. částka II. Od r. 1420 do 1431, čili od bitvy u Vyšehradu do vítězství u Domažlic. Druhé oprávené a rozmnožené vydání. V Praze 1871. Nákladem knihkupce Fridricha Tempského. Str. 81—385.; seš. 27—30.

— „Radhost.“ Sběrka spisův drobných z oboru řeči a literatury české, krásovědy, historie a politiky. Vydal František Palacký. Sešit 7. Str. 80. Část III. Spisy a pojednání z oboru historie. Nákladem F. Tempského.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

p. Jan Celerjñ, kapl. za admin. v Cerhovicích;

p. Frant. Havlíček, kapl. z Řataj do Lošaní;
p. Fr. Liska, za kapl. do Nové vsi u Kolína;
p. Vác. Mach, neom., za kooper. do Abertau.

Upřádněná místa:

Nová ves, fara patron. p. Alfreda vévody z Beaufort-Spontin, od 22. listopadu.
Cerhovice, fara patr. dr. Strousberga, od 29. listopadu.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnuli:

p. Vít Kaska, býv. kapl. a katech. v Hořicích, na odp. v Kartousích, 7. listop. (nar. ve Lhání 16. června 1841, vysv. 25. července 1868);
p. Frant. Zeman, jub. kněz, farář a os. děkan v Choceň, 11. listop. (nar. v Hostovicích 8. pros. 1794, vysv. 24. srp. 1819);
p. Jos. Fejfar, jub. kněz, b. notář a prvofarář Radbořský na odp., 11. listop. (nar. v Hradci Král. 23. břez. 1787, vysv. 16. srp. 1809);
p. Bohumil Schüller, konsist. kancelista v Hradci Králové, 17. listop. (nar. v Poličce 19. květ. 1833, vysv. 25. července 1856).

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

p. Jan Klein, rektor b. klerik. semináře v Hradci Králové, za faráře v Činěvsi, a jmenován zároveň os. děkanem;
p. Jan Dundálek, farář v Košicích, za faráře v Suchdole.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

p. Jos. Kobler, jub. kněz, b. notář, děkan v Klatovech, 26. listop. (nar. v Klatovech 27. břez. 1796, vysv. 15. dub. 1819).

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

p. Jan Kubiček, síd. kaplan v Čestlicích, za vikaristu při kathedr. chrámu v Budějovicích.

Upřádněná místa:

Bernardice, fara patron. kníž. Paara, do 20. pros.

Velešín, fara patr. hr. z Buquoy, do 20. pros.
Kumžak, fara patr. studij. fondu, do 15. led. 1872.

Místo sídelního kapl. v Čestlicích (na Kalvarii) u Volyně. Žádosti přijímá tamní patronátní úřad.

Ve prospěch chrámu sv. Václava v Budějovicích uvoluje se sloužiti 20 mší sv. kněz Jos. Barták.

Od p. Frant. Pravdy došly nás příspěvky: 1) „Chudý sirotek z Dlouhé ulice,“ 2) „Pracovitá rodina“ a 3) „Monika a Hata.“ Uveřejníme v tomto a příštím ročníku.

Vydává se

5. 15. a 25.

každého měsíce.

Redakce:

kníž. arcib. seminář
čís. 190—1.

Expedice:

katol. kněhkupectví

B. Stýbla

na sv. Václavském
náměstí, čís. 796-II.Nedobrá čísla
reklamujte nejdříve v
měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasý katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se

v expedici

a u všech řádných

knihkupců

na rok: 2 zl. 50 kr.

na půl: 1 zl. 30 kr.

Po poště:

jenom v expedici

Celoroč. 3 zl. — kr.

půlroč. 1 zl. 55 kr.

Předplaceni čtvrt-

letní se nepřijímá.

Jednotlivá čísla

se neprodávají

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přís. XIV. 24.)

Úvahy na neděle a svátky celého roku.

LXXI. V svatvečer Božího narození.

1. Církev sv. dnes *radostné* nám zvěstuje *poselství*, ana pje: „Dnes u večer poznáte, že přijde Pán, aby spasil nás a zjitra užířte slávu Hospodinovu! Zítřejšího dne shlazená bude všeliká nepravost země a kralovati bude nad námi Spasitel světa — alleluja!“ Jaký to den, jaká to noc, ježto jest zasvěcena památce narození božského dítěte, Syna Božího, Krista Ježíše, jemuz dnes m. br. a s hluboce se kořte.

2. Dnes u večer Josef a Maria pro Syna Božího hledají hospodu, ale nenalezají pro něho místa. „Do vlastního přišel“ — potomek Davidův do města Davidova — „a svoji ho nepřijali.“ A tak dosud křesťané hříšní Krista nepřijímají, jím pohrdají, nepřejí mu přístřeší, místa v srdci svém; neboť nemůže Kristus, Pán nejsvětější vejiti v srdce hříšné, poskvrněné. Proto napomíná nás na zejřtř v epiřtole církev slovy s. apořtola Pavla, „abychom odřeknouce se bezbožnosti a světských žádostí střízlivě a spravedlivě a pobožně živi byli na tomto světě.“ Nuže kř., přijměte s radostí svého Pána a Spasitele, připravte mu srdce své; očistěte je ode všech poskvrn hříchů a ozdobte je všelikými ctnostmi, aby mu bylo přibýtkem milým a příjemným.

3. Povzbuzení k obnovení slibů (pro osoby klášterní a členy třetřho řádu). — Aby Kristus zavítal v srdce vaše, obnovte L. V. dnes sliby, které jste byli Pánu učinili. — Hle, On sám vás k tomu svým příkladem povzbuzuje. Pán Ježíř je vám příkladem chudoby. V chudobě se rodí ten, jenž nebe a zemi stvořil, plenkami obvinut,

v prostých spočívá jeslech a po celý život neměl místočka, kam by hlavy své sklonil: chudobu blahoslavl. — Pán vám jest příkladem čistoty, nebo z čistě se narodil Panny a čistoty nikdy neposkvrnil, i blahoslavl ty, „kteří jsou čistého srdce, že Boha viděti budou.“ Podobně vám je Pán vzorem *poslušnosti*; nebo hned v životě materském řel do Betlema, aby se naplnila slova Pisma. On podrobil se ve všem vůli Otce nebeského ano i rodičům svým byl poddán a jich posluřen. Ve jměnu Jeho k poslušnosti vás vzbuzuje sv. apořtol, an píše: „Očistěte duře své v poslušnosti lásky k milovaně bratrřtva“ (I. Petr 1, 22.) „Lepřř jest zajistě poslušenřtvi, nežli oběti.“ (I Král. 15, 22.) Nuže N. dnes u jesli svého Spasitele učinte pevně předsevzetí, že chcete věrně a svatě zachovati chudobu, čistotu a poslušnost. — Dle příkladu svého Spasitele mějte i vroucí lásku k Bohu a k bližním svým; vůbec konejte svědomitě všecko, cokolí jste slíbili Pánu. Proste dnes svého Spasitele, by vám přispíval svou milostí, byste dokonale plnili své povinnosti a v tom ve všem dokonce setřvali.

LXXII. O slavnosti Narození Páně.

Dnes v noci, jak sv. Luk. (2, 1—14.) píše, zvěřtoval anděl pastřřřm narození Spasitele. „A s andělem bylo množství rytřřřtva nebeského, chválících Boha a řřkoucíř: Sláva na výřstech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle.“ V pravdě, narození Syna Božího jest Bohu k oslavě, nám pak lidem má sloužit k pokoji, ač jsme-li dobré vůle. Prosme tedy nově narozeného Spasitele, aby odstranil, zničil, co v duři naší jest nečistého a v srdci převřáceného, zkaženého; i aby zachoval, rozmnožil a u-

pevnil, co v nich dobrého a šlechtetného, by narození jeho bylo nám ku pokoji, k spasení.

2. „Když se naplnili dnové, *Maria porodila Syna svého prvorozeného*; plénkami ho obvinula a položila v jeslech.“ Jaký to pohled! Co by to musilo býti za člověka, jehož srdce by se nerozehrálo při tomto pohledu k lásce Boha Otce, jenž tak miloval svět, že nám dal Syna svého jedno-rozeného? Kdo by necítil lásky k tomu, jenž prvé nás miloval a sstoupiv s výsosti tak se snížil, že vzal podobu služebníka na se, jsa nám ve všem roven kromě hříchu? A čím více se pro nás ponížil Pán Ježíš, tím budiž nám ovšem milejší a dražší.

3. A toto vám znamená: „*Naleznete nemluviátko plénkami obvinuté a položené v jeslech.*“ Tedy chatrné plénky byly prvním rouchem Syna Božího; tvrdě jesle a kříž byly prvním a posledním jeho ložem. — O jak zahanbuje a odsuzuje tento příklad božského dítěte marnost a smyslnost naši! Odřekněme se od dneška vši marnosti a nádhery v oděvu z lásky k Tomu, kterýž jako my ostatní lidé nahý přišel na zemi a nahý ji opustil. — Krotme také svou rozmařilost v jídle, pití a v spánku, z lásky k Němu, jenž pro nás trpěl hlad a žízeň i na tvrdém dřevě život počal a pro nás dokonat. —

4. Poznej křesťane, volá dnes sv. Leo k nám, *poznej svou vznešenou důstojnost* a ješto jsi v Kristu a skrze Krista byl účasten božské přirozenosti, nezavrhuj sama sebe, že bysi daremným, nectným chováním k své bývalé, staré mrzkosti se vrátil. — Považ dále, jaké hlavy jsi údem a nezapomínej, že jsi vybaven z moci temnosti a v říši světla i království Božího povýšen. Dnes světlo světa s Kristem se objevilo a všechny osvitilo, kteří byli v temnostech a vězeli v stínu smrti. Protož křesťané, kráčeje v tomto světle, „odvrzme skutky temnosti“ a přičiňme se, aby den narození Pána Ježíše byl i narozením k našemu posvěcení a spasení.

LXXIII. Na den sv. Štěpána prvomučeníka Páně.

1. Sv. Štěpán, jehož památku dnes konáme, byl jeden ze 72 učeníků Kristových a po seslání Ducha sv., když bratří křesťanských stále přibývalo i apoštolům práce a starostí přirostlo, byl *Štěpán vyvolen za jáhna*, jemuž s Filipem a jinými pěti bylo svěřeno opatrování chudých i část úřadu apoštolského t. hlásání slova Božího a při-

sluhování při službách Božích. — Kř., ty sice nejsi jáhnem církevním, nicméně jako vyznavač Kristův služ Bohu věrně a podle možnosti chudých se ujměj, aby se podobal sv. Štěpánu, což je povinností každého kř. „Poněvadž jste milovníci duchovních darů, toho hledejte, abyste se ku vzdělání církve rozhojnili.“ (Kor. 14, 12.) „A pozorujme jedni druhých, vzbuzující se k lásce a k dobrým skutkům.“ (Žid. 10, 24.)

2. Sv. Štěpán, jsa pln milosti a síly, hlásal víru Kristovu a činil veliké zázraky v lidu; proto hádali se s ním lidé učení, ale nemohouce odolati moudrosti jeho božské, pukali v srdcích svých a skřípěli zuby na něho, t. j. zlobili se. Tak pravda dosud oči kole, nicméně mluvmе kř. pravdu, dle příkladu sv. Štěpána, třeba bychom i nepříteli světa si spůsobili.

3. Sv. Štěpán pro pravdu byl kamenován, však s radostí trpěl kamenování, čím do- byl si korunu slávy. Také tobě kř. mnohý kámen na hlavu padne; však ty snad ze zlosti jej hryzeš, každou nejmenší urážku trpce snášíš. Jak nemoudré to jednání! Vždyť kámen i kamenovatel jsou jen nástrojové v ruce Nejvyššího! Přijměte tedy kř. všeliké křivdy a urážky jako sv. Štěpán s radostí neb alespoň s trpělivou odaností do vůle Boží. —

4. „*Vidím nebesa otevřená a Syna člověka stojícího na pravici Boží.*“ — Tak zvolal sv. Štěpán, jsa kamenován. Co Štěpán viděl očima tělesnými, to my patříme očima víry, čehož ovoce má býti trpělivost v soužení. Pohled k nebesům všechno usnadňuje; nebo, dí sv. Pavel, tak za to mám, že nejsou rovná utrpení tohoto času budoucí slávě, kteráž se zjeví v nás. (Řím. 8, 18.) A trápení nám právě nebe otvírá. Také Kristus musel trpěti, aby mohl vejíti v slávu. Proč běduješ tedy kř., když ti Bůh podává klíč k nebesům t. j. když ti sesílá soužení a protivenství? Spíše raduj se v soužení a v utrpení.

5. „*Pane, nepokládej jim toho za hřích.*“ Tak modlil se umírající Štěpán a „když to pověděl, usnul v Pánu.“ Ano ten tiše může usnouti, kdo křivdy trpělivě snáší a odpouští. — Jako sv. Štěpán se modlil, tak i my se modlívejme: „Pane, nepokládej jim toho za hřích.“ Prosme za jedno, aby Bůh odpustil našim vinníkům, v čem nám koli ublížili a za druhé modleme se za ně, aby se brzo poznali, upřímně se káli a žádné- mu více nekrivdili. —

6. „*A když to pověděl, usnul v Pánu.*“ Smrt spravedlivého je usnutí v Pánu. Spra-

vedlivý říká se usnul v Pánu a když jednou se probudí, nalezá se v rukou Božích. Kdo z nás by si nepřál umříti smrtí spravedlivou? Aby pak se žádost naše vyplnila, musíme žítí také život spravedlivých. Jak kdo žije tak zemře. „Strachuješ se, dí sv. Augustin, zlé smrti a přecezlého života se nebojíš?“ Nechtěj kř. zlé žítí, boj se zle umříti. Kdo živ byl dobře jako sv. Štěpán, nemůž umříti zle. „Spravedlivý doufá při smrti své.“ (Přisl. 14, 32.) „Blahoslaveni mrtví, kteří v Pánu umírají.“ (Zjev. 14, 13.)

Klarisky.

Druhý řád sv. Františka z Assisi*).

Sv. Klára, zakladatelka řádu Klarisek, byla dcerou šlechtice Favorina Scifo-na ze slavné rodiny střední Italie, z níž mnoho věhlasných vojenských vůdců pocházelo. Narodila se r. 1793, a již v útlém mládí podávala neklamné důkazy budoucí svatosti, vynikajíc vroucí hlubokou zbožností a přísným životem. Duše její zabývala se nejraději s Bohem a kochala se v rozjímání nebeských věcí. Tak n. př. již co dítě modlívala se denně 300 Otčenášů a Zdravasů, čítajíc je překládáním kamínků.

Zvlášť ctíla a obdivovala svatý život krajana svého sv. Františka, který tenkrát blíže Assisi v nově založeném klášteře „Porciunkula“ žil. Denně zmáhala se v mladistvém srdci jejím nevýslovná touha, muže tohoto tváří v tvář spatřiti, jedinké slovo z úst jeho slyšeti, a jediným ponaučením od něho se posílniti a občerstviti. Nemohouc déle touze této odolati, odhodlala se konečně k návštěvě světce, jehož kromě Boha nejvíce milovala a ctíla. A hle slova jeho rozvítla nový oheň v srdci jejím, nová tužba zmocnila se duše její. Jeho příkladu následovati, jeho cestou kráčet, ženskému pohlaví tím, čím on mužskému byl, býti co Menší sestra,**) kruh

chudých a pokorných sester kolem sebe sbromážditi, toť byl pravzor duše její, k jehož dosažení celý život svůj nasaditi chtěla.

A proto r. 1212 v 18. roce věku své-ho opustivši dům otcovský odešla do kostelíčka Porciunkula, kde ji sv. František v čele svých klášterních bratří radostně přijal, a k hlavnímu oltáři provodil. Zde v kruhu klášterníků, nesoucích hořící svíce a prozpěvujících zbožné písně, dala si nevěsta Kristova rukou sv. Františka vlasy ostříhati, a odloživši všecken šperk vznešeného rodu svého oblekla se v hrubou sukni, opásanou provazem, a zaslíbila se navždy životu klášternímu. Že však neměl sv. František vhodného bytu pro ženskou na blízku, odvedl ji k Benediktinkám u sv. Pavla, které ji s největší ochotou a laskavostí do kláštera svého přijaly.

Marné, bezvýsledné byly všechny hrozby a prosby rodičů a zjevné i listivé útoky příbuzných, aby ji do rodinného kruhu nazpět uvedli: odhodlaně setrvala v úmyslu svém.

Aby sv. Kláru před podobnými pokusy pro budoucnost uchránil, odevzdal ji sv. František Benediktinkám u sv. Angela v městě Pansa. Zde zakusila nejen té radosti, že i sestra její Anežka za tímž úmyslem k ní se přidružila, než i té bolesti, že obnoveným prosbám a hrůbám příbuzných svých po delší čas odporovati musela. Nedlouho na to daroval jí sv. František v Assisi kostelíček sv. Damiana, ježž byl sám dříve upravil a ozdobil, a zbudovav při něm skrovný příbytek pro panny, uvedl obě sestry se všemožnou slávou do chudické chyšky. Pověst o svatém, zbožném a přísném životě sestry Kláry, jakož i patrné důkazy milosti Boží, ji sílící, přivedly v krátké době více paní a panen do kruhu jejího, a tak ještě téhož roku 1212 založil sv. František první skrovný klášter pro novou řeholi. Tyto klášterní sestry, jimž sv. František z počátku žádných pravidel a stanov nepředepsal, nazýval on sám řádem chudých paní, lid však, že u kostela sv. Damiana sídlely, říkal jim Damianky. Roku 1213 vystavěl sv. František již druhý klášter pro sestry v městě Hispalla, a i ten byl hned četně osídlen, jelikož z celé-

*) Řád mnichů, řídící se regulí od Sv. stolice stvrzenou, jmenujeme v dějepisu církevním *řádem prvním*, a řád jeptisek toutéž regulí se řídící, v němž duchovní správu kněží téže regule vedou, nazýváme *řádem druhým*.

**) K naznačení přísné chudoby a hluboké pokory, jakou synové sv. Františka zachováti měli, ustanovil sv. zakladatel, aby se vespolek „Fratres minores“, t. j. *Menší bratři* jmenovali, odkud původní jméno řádu františkánského „*Minoritů*“ povstalo. Teprv od času sněmu Kostnického, když se již dříve celý řád ve dva tábory byl rozešel, z nichž ti, kteří při původní přísnosti regule sv. Františka setrvali, jméno *Minoritů Observantů*, oni ale, kteří zmírňující změny regule od papežů postupem času zavedené přijali, jméno *Minoritů Konventuálů* obdrželi, vešlo v obyčej, první naprosto Františ-

kány, a druhé *Minority* nazývati. A proto sv. František řád sv. Kláry obdobně řádem *Menších sester* pojmenoval. Od těchto Menších bratří sluší ale rozeznávati řád *Nejmenších bratří* (Fratres minimi), založený r. 1474 sv. Františkem z Pavly.

ho okolí najednou veliké množství paní a panen se hlásilo, které s prvními sestrami v bohubilém obcování žítí sobě přály.

Sám kardinál Hugolin, protektor řádu sv. Františka, nakloněn řádu novému, zřídil jemu v Perusii nový klášter, předepsal mu reguli sv. Benedikta, ustanoviv mu spolu jednoho kněze z řádu Cisterciáků za dozorce a podporoval všemožně jeho rozšíření v sousedních zemích, zvláště ve Španělsku a ve Francii.

Než sv. František nezdál se souhlasiti s touto regulí sv. Benedikta, jelikož r. 1224 neočekávaně s novou regulí o 12 kapitolách pro nový řád sestavenou se vyťasil, v níž mnohé přísnosti regule Benediktinské zmínil, za to ale předpis chudoby zostrl a výslovně určil, aby jeden Menší bratr dozorcem Menších sester byl; mimo to zbožnou Kláru na základě slibu poslušnosti napomenul, aby své přílišné posty a zapírání sebe, jenž zdraví její patrně podkopávaly, zmírnila a tak sebe nově vzkvétajícímu řádu na delší čas zachovati hleděla. Přes to přece všechno vedla sv. Klára i dále velmi tuhý život; nosila dvě sukně z hrubé látky na pouhém těle, líhala po mnohá léta na pouhé zemi, při čemž jí otěpka klestí za podušku sloužila, a zdržovala se dva dny v týdnu všech pokrmů, požívajíc ostatní dny něco málo postních jídel; ano již co představená pokořovala se tak, že sestrám, když ze sbírky milodarů domů se vracely, a chudým vesničkám nohy umývala.

Nevýslovnou radost pocítila při zprávě z naší vlasti došlé, že Anežka, dcera krále českého Přemysla Otokara, vzdavši se své královské důstojnosti a slávy. šat řádu jejího zvolila a první klášter Klarisek v Praze založila, do něhož sama v průvodu více vznešených panen co první abatyše vstoupila. *) I poslala hned královské sestře své r. 1237 několik sester svých do Čech, aby v duchu jejím nový klášter zařídily a upravily, a tak se stala královská Praha naše semenišťem Klarisek pro celou německou říši, neboť všechny sousední země brávaly napotom při zakládání ženských těchto klášterů kolonie z Čech.

Jak bohubilý život těchto chudičkových panen byl, a jak mocná byla přímluva sv. Kláry před tváří Hospodinovou, dokazuje tato historicky stvrzená událost. Císař německý Bedřich II. vtrhl v rozbroji svém s papežem (1243—1253) do Italie, a hubil mečem a ohněm země papežské, zvláště ale

pustošil krajinu Spoletskou. Ze surového vojska svého, v němž se též mnoho Saracenů a nevěřících nacházelo, zanechal posádkou 20 tisíc v zemích papežských. Divochové tito, dychtiví pouze plenu a lupu, obsadili též městečko Assisi, a obklopivše klášter sv. Damiana, jenž vně města ležel, slezli již slabé zdi jeho, chtěje do tichých stánků panen vniknouti. Sv. Klára, ač churavá, dala se před klášter vynésti, a postavivši ciborium s nejsv. Svátostí oltářní před dorážejícího nepřítele, vrhla se na tvář prosíc z útroby duše své Boha o pomoc a ochranu svatostánku svého. A hle, náhlý strach pojal drzého nepřítele, tak že v největším zmatku na útěk se dal, zanechav mnoho raněných a mrtvých na místě, a že nikdy již klášter sužovati se neodvážil.

Ač sv. Klára stálou nemocí sklíčena od přísného života svého v ničem neustupovala, jevila přece k sestrám svým nekalenou srdečnost a přívětivou, veselou tvář. Zvláště v posledních dobách bolestné nemoci své vyznamenávala se podivuhodnou trpělivostí. Reguli od sv. Františka předepsanou zachovávala se sestrami věrně a svědomitě, sama předcházejíc ostatním vzorným plněním všech povinností. Na doléhavé a opětné prosby její dal jí papež Innocenc IV. ujištění, že regule sv. Františka v celém řádu jejím v původní přísnosti zachovávat se bude a všechny od papeže Řehoře IX. roku 1228 zavedené zmírňující změny že platnosti své pozbývají.

Zvláště tklivá, ano uchvacující jest nelíčená její prostomyslnost, vroucí láska a sesterská upřímnost, s jakou se ve své poslední vůli k pozůstalým sestrám pronáší. V smrtelném zápasu svém dala si předčítati umučení Pána a Spasitele našeho, a dne 11. srpna 1253 odebrala se myslí klidnou, ano veselou na věčnost, čítajíc 60 roků věku a 42 r. řeholního života svého. Druhý den, 12. srpna, byla pohřbena a tentýž den určen napotom od církve k výroční paměti její. Sám papež Innocenc IV. sborem kardinálů oslavil pohřeb její. Již roku 1255 vřadil ji papež Alexandr IV. mezi svěťce církve katolické, a pět let později vyzviženo tělo její z hrobky u sv. Damiana, a vloženo do hrobky nového kláštera, jež papež sám uvnitř města sestrám vystavěti dal. Roku pak 1265 přistaven ku klášteru nový kostel, ke cti a chvále sv. Kláry zasvěcený. Z vděčnosti a úcty k zemřelé co k zakladatelce své přijaly Menší sestry navždy jméno *Klarisek*.

*) Stručný dějepis tohoto někdy slavného kláštera podává Slovník N. VI. 802.

Vylíčívše takto v stručnosti život této svěťice Boží, o němž se obšírnějších zpráv každý ctitel její v knihovnách řádu sv. Františka dočísti může, chceme ještě v krátkosti osudy řádu Klarisek v prvních dobách jeho nakreslit.

Ačkoliv řád Klarisek nejprísnější chudobou a tuhým životem sester nade všechny jiné ženské řády vynikal, těšil se přece již za živobytí své zakladatelky z veliké obliby; po smrti její však stal se předmětem všeobecné úcty, tužby a obdivu pohlaví ženského. Celé zástupy vdov a panen od nejvyššího až do nejnižšího stavu prosily denně o roušku Menších sester, ženy opouštěly muže a děti své, aby v skrovných jizbách Klarisek tuhy, Bohu zasvěcený život vedly, a tak zmáhal se počet klášterů Klarisek den co den. A právě toto rychlé šíření se řádu bylo příčinou, že se správa jeho světských a duchovních záležitostí, až posud generálům*) Minoritů svěřená, těmto obtížnou, ano skoro nemožnou stala; neb generál sv. Bonaventura prohlásil v kapitole generální r. 1263 v Píse shromážděné, že pro veliký nával prací, jemu z řízení obou řádů, mužského i ženského, vzešlých, nejvyšší správy Klarisek vzdáti se musí, v čemž jemu i papež Urban IV. vyhověl, ustanoviv Klariskám v osobě kardinála z Palaestriny, Štěpána Uherského, zvláštního protektora. Než i ten prosil v krátkém čase papeže, aby důstojnost tuto s něho sníti ráčil, jelikož nemohl Minority nikterak k tomu přiměti, aby aspoň duchovní správu ženských klášterů přijali. Papež vyslyšev prosbu jeho, odevzdal protektorát nad Klariskami protektorovi Minoritův, a přiměl generála Bonaventuru k opětnému přijetí duchovní správy panen. V postupu času opět a opět pokoušeli se Minorité, aby břímě vrchní správy klášterů Klarisek se sebe svrhli, avšak vždy papežově toho dovedli, že je podrželi, až konečně papež Julius II. břímě toto tím ulehčil, že Klarisky všeho přímého spojení s protektorem mužského řádu zbavil, a generálům a provinciálům Minoritů je podřídil,

*) Každý generál, volený od zástupců celého řádu na určitý čas, sídlí co první představený jeho obyčejně v Římě, kde pod předsednictvím jeho v lhůtách 3—6—12letých generální kapitoly celého řádu se odbyvají, jak již pap. Innocenc IV. byl nařídil, a stojí s papežem, co nejvyšší hlavou všech řádů, buď v přímém spojení, aneb v nepřímém — prostřednictvím totiž jistého kardinála od papeže určeného, který se pak protektorem toho neb onoho řádu nazývá.

Slavný Bonaventura přijav podruhé vládu sester, uznal za dobré, aby se nejen všechny od papežů Řehoře IX., Innocence IV. a Alexandra IV. na původní reguli sv. Františka vštípené úlevy zrušily, ale i různá znovu povstalá jména řádu odstranila.*) Pročež původní jméno Klarisek pro celý řád opět zavedl, a reguli sv. Františka, jen s některými vzhledem k slabému pohlaví ženskému nutnými změnami, všem sestrám předepsal.

Regule sv. Františka pro Klarisky stanovená vrcholí v slibu neobmezené poslušnosti, neposkvrněné čistoty a nejprísnější chudoby, dle které nejen žádná sestra majetkem sebe nepatrnějším vládnouti, ale ani celý řád žádného jmění míti nesměl, ano i půdu, na níž kláštery zbudovány byly, za vypůjčenou a jen dočasně sobě svěřenou považovati měl. O nezbytné potřeby (pokrm a šatstvo) postaráno tím, že bylo dovoleno sestrám almužny sbíratí a milodary podávané přijímati, jelikož i Kristus Pán a apoštolé podávaných darů nezamítali. Po odbytých domácích pracích byl veškerý volný čas společně modlitbě věnován. Kromě největších svátků předepsány četné a přísné posty. Užívání střevíců přísně zapovězeno, tolíko sandály dovoleny. Tvrdé lůžko, hrubý, provazem opasaný šat, a chudická cela značiti měly opovržení těchto duší světem a jeho klamnými radostmi a statky. Stálé dlení v klášterní samotě bylo jim nejjistším prostředkem k zachování zaslíbené čistoty, stálá mlčelivost nejjistším prostředkem proti všem pokleskům jazyka, a hluboká pokora konečně, neznající rozdílu mezi osobou vznešenou a sprostou, podporována stejným šatem, stejnou prací a vykonáváním služeb vzájemné lásky a milosrdenství; — toť byly ony stupně dokonalosti, po kterých sv. František panny ženichu nebeskému vstříc vedl, a že cesta tato, ač úzká a drsná, s věčným městem se neminula, dokazuje četný sbor světic z řádu Klarisek, jimiž se honosí církve katolická.

Než bohužel nebyla horlivost v zachování této od sv. Františka sestavené, a sv. Bonaventurou zmírněné regule u všech sester stejná a vytrvalá. V krátkém čase ozvaly se nářky a stesky mnohých sester na přílišnou přísnost regule, ano celé kláštery naléhaly prosbami svými na tehdejšího papeže Urbana IV. o zmírnění mnohých před-

*) Zavládla totiž jako v klášterech tak mezi lidem opět různá jména, jako: Damianky, Chudé panny, Františkanky, Menší sestry, a j.

pisů o chudobě, v čemž když byl konečně papež povolil, rozštípl se celý řád na dvě hlavní haluze, jelikož sestry, setrvávší při reguli sv. Františka, sv. Bonaventurou zmírněné, jméno Klarisek podržely, sestry však přidržejší se novot papežem Urbanem povolených, jméno Urbanek přijaly.

Není pochybnosti, že by Urbanky co do počtu klášterů nečetně průběhem času byly buď vyhynuly, buď následkem častých oprav řádů ženských s řádem Klarisek opět v jeden celek splynuly, kdyby zvláštní osobnost svým rodem a mocným vlivem řád jejich byla neoslavila, a tak k rychlému rozšíření jeho byla nepřispěla. Míjíme Isabelu, kněžnu Francouzskou. Byla dcerou Ludvíka VIII. a Blanky z Kastilie, nar. r. 1225. Vychovaná s nadobyčejnou pečlivostí, vynikala důkladným vzděláním svým ve všech tehdejších vědách. Zvlášť byla výbornou latinářkou, vládouc latinou tak hbitě a důkladně, jako mateřským jazykem. Než vznešenost rodu a nádhěra dvoru královského hnusily se jí prospívající věkem vždy více a více; vědecká studia, dobročinnost, modlitby, zapírání sebe a samota byly jí nejmilejší zábavou a útechou. Všem prosbám a domlouvám rodičů, velmožů, ano i sv. Otce, aby podáním ruky své Konradovi, 16letému synu císaře Bedřicha II., k smíření obou mocných rodů a k upokojení Evropy přispěla, naprosto odpírala, ano znala důvody své proti každému sňatku tak důkladně a ostrovtipně pronášeti, že všickni od dalšího donucování a přemlouvání ustáli museli. A tak mohla beze vší překážky v královském paláci životu tichému, zdrženlivému a přísnému se věnovati. Zachovávajíc třikrát v týdně přísné posty, bičovala se v den postní vždy až do krve, a krotila jazyk svůj každý den přísnou mlčelivostí od Kompletáře až do Prímy druhého dne. Veliké zkoušky, jež Bůh na ni seslal, jako dlouhé a bolestné nemoce, zajetí bratra Ludvíka Svatého, a úmrtí matky její Blanky, překonala podivuhodnou trpělivostí; ano ony roznítily právě touhu její po úplném klášterním žití. Pročež roku 1255 blíž Paříže v obci Longchamps klášter Klarisek pod jménem *Pokorné Matky Boží* založila, a opustivši královský dvůr co představená Menších sester do něho vstoupila, ale slibů slavných nikdy nesložila, ne snad z vrtkavosti aneb z hrdosti, nýbrž z moudré opatrnosti; neb její přecastá churavost vyžadovala nutnou dispensi od zachovávání některých předpisů řeholních, nechtěla tudy svým chováním ostatním, slavnými sliby vázaným se-

strám býti závadou. Umřela roku 1270 a byla 1521 od pap. Lva X. za blahoslavenou prohlášena. Řád Urbanek ctil každoročně 31. srpna slavností církevní památku její.

Klášter tento Pokorné Matky Boží může se považovati za mateřinec Urbanek, jelikož v tomto klášteře regule sv. Františka, v původním znění papežem Urbanem zmírněná, hned zavedena a ještě za živobytí blahoslavené Isabely, zvlášť vlivem jejím, i v jiných klášteřích ve Francii, Anglii a Italii co základní pravidlo uznána jest, tak že postupem času řád Urbanek zvláštní od Klarisek odloučenou kongregaci tvořil. Šatem jejich byly šedé hrubé hábity opásané bílým nítěným provazem, krom toho, však pouze v Italii, škapulíř tětěz barvy, a konečně dlouhé šedé pláště, kteréž ale pouze v choru a při slavnostech nosily. Hlavní rozdíl mezi nimi a Klariskami spočíval v tom, že oněm povoleno bylo, aby proti zřejmému znění regule sv. Františka důchody a statky přijímali a podržeti směly a že jim příkaz mlčelivosti značně zmírněn byl, jelikož duchovní správcové jejich volně v každém případě dispensovati směli.

Navratně se k řádu Klarisek. Pomíjíme mlčením rozličné vnitřní spory a hádky, ježto jako v každém jiném řádu tak i v tomto povstaly, buď stran výkladu některých temných, buď stran zmírnění jiných velmi přísných předpisů regule. Hlavní spor povstal stran škapulíře. Sv. František předepsal sestrám kromě hábitu pouze plášť, o škapulíři se nikde nezmiňuje; naproti tomu papež Innocenc III. předepsal sestrám hábit, škapulíř a plášť. Z toho povstaly v řádu samém rozličné strany, tak že jedny škapulíř zamítaly, druhé škapulíře přísně se držely, jedny hábity z drsné látky, jiné opět z hrubého sukna nosily, jedny konečně plášťů dlouhých až po patu splývajících, jiné plášťů značně přistřižených užívaly.

Hlavy zahalovaly sestry obou řádů, Klarisky i Urbanky, bílou rouškou a černým až přes bedra sahajícím závojem.

Než všechny tyto a podobné později povstale spory napomáhaly, jak se zdá, více k rozkvětu než k záhubě řádu; aspoň tolik jisto jest, že po všechna století pro zbožný a vzorný klášterní život svůj účty a přízně všech stavů křesťanských, zvlášť pohlaví ženského, požíval.

Ve všech zemích Evropy, ano ve všech dílech světa, kdekoliv Minorité a Františkáni se usazovali, povstávaly četné klášte-

ry Klarisek, tak že řád tento v době svého rozkvětu ku 2000 klášterů a přes 50.000 řeholnic čítal, a i v pozdější době po německé reformaci a třicetileté válce ještě v 900 klášterích přes 25.000 Klarisek žilo, až konečně doba Josefinská, revoluce francouzská a sekularisace pruská, jakož i materiální, řádům kontemplativním nepřiznivý proud veřejného smýšlení našeho století počet klášterů značně stenčily, a většinu jich k tomu přiměly, že s pominutím posavadního života svého vzdělávání ženské mládeže se věnovaly.

Ze slavných a svatých žen a panen, jež řád Klarisek zvlášť v minulých stoletích oslavily, stůjítež zde jen tyto: Sv. Kateřina z Bologny, Uherská královna Salome, Polská královna Hedvíka, sv. Kunigunda, Kateřina Rakouská, Albrechta Habsburgského dcery Anna Rakouská, Anna dcera Ludvíka Bavorského, Blanka, dcera sv. Ludvíka, Blanka, dcera Filipa Krásného, dcery králů Sicilských Bedřicha a Manfreda: Kateřina a Konstancie, a. j. v.

P. Maxm. Krupský.

Cesta na jitřní.

„Pospěš, pospěš, dítě moje,
tam, kde s výšin chrám již září;
pospěš, Ježíšek náš s nebe
usídlil se na oltáři.“

„Jitřní dneska, pospěš dítě,
slyš jak zvony zvučně znějí!
a že Kristus nám se zrodil —
zástupové zbožní pějí!“

„Sečkej, sečkej, matičko má, —
hleď, k nám Ježíšek se blíží,
hleď, jak ručku ke mně sklání,
laskavě jak na mě shlíží!“

„Nezní zvony. — Andělé to
slávu Bohu prozpěvují: —
hleď, o hleď, jakž kolem tebe
ozáren poletují. —“

„Dobré dítě, dej sem ruku,
přítul se jen ke mně blíže;
pojď, až potom odpočineš
u blízkého tam si kříže. —“

Béře dítko do náručí,
k sobě drahé tlačí, vine;
k chrámu spěchá, — zvony znějí, —
a dítko jí v loktech hyne.

K. M—ka.

Pořádná Monika a nepořádná Háta.

Hra pro dvě malé dívky.

Koná se v pokoji, v němž jsou dva stolky, čtyry židle a almárka. Stolky stojí u zdi, na každé straně jeden, a je na nich v pravo: dva hrnečky s mlékem, dvě lžice, dva kousky chleba a hodiny; v levo: knížky, obrázky, papíry, péra, tužky, do půle urovnané a do půle rozházené, a mezi těmito; nítě, pentličky, nůžky, kalamář a svícen. Pod stolem v levo jsou hračky: loutky, postýlky, peřiny, podušky, šatičky, stolečky, židličky, vozík, obruč, košík, punčocha, střevíce, jupka, čepec, skyva chleba a šesták. Na almárce leží klobouk a dva utěrky na prach, v okně se nalezá pláštík, na zdi visí jiný pláštík s kloboukem a obraz. U dveří jsou dvě košata, lopatka na smetí a hrnec s drtinami.

Monika, Háta.

Monika. Musíme si pospíšiti, milá Háto, abychom byly hotovy, než půjdeme do školy a než sem přijde maminka.

Háta. On sem může přijít také tatínek.

Monika. Tatínek nebo maminka, to je stejné, oba chtějí, aby zde bylo pěkně uklizeno.

Háta. Uklizeli jsme včera, což to budeme každý den dělati?

Monika. Každý den je toho třeba a vidíš sama, že zde není všechno v pořádku.

Háta. Já nic nevidím a vidíš-li ty, tak si uklizej.

Monika. Máš uklizet se mnou, maminka to poručila.

Háta. Uklizela bych, kdybych věděla co.

Monika. Když nevíš, tedy ti to povím. Není zameteno, není utřen prach, není nádobí a nářadí v pořádku a na místě, kde má býti, nejsou schovány hračky a odloženy šaty. Řekni mi, Háto, kde máš oči, že nic nevidíš?

Háta. (Ukazuje na své oči.) Zde je mám, Moniko.

Monika. To vím tak dobře jako ty, ale divím se, že přece jsi slepá.

Háta. Ó nejsem slepá, neboj se, já vidím tuhle na stole hrnky a v těch je naše snídání. Napřed se najíme a pak teprv uklidíme.

Monika. Snídání ti neuteče a ono ti ani nevystydne, je bez toho studené.

Háta. Dnes je všední den, máme mlíko, kávu nám dávají jen v neděli.

Monika. A když je nějaký svátek.

Háta. Já bych ráda měla jen neděle a svátky.

Monika. Proč?

Háta. Dostávala bych pořád kávu a rohlíček k ní a nemusela bych jísti mlíko s chlebem.

Monika. Což to není dobré?

Háta. Je to dobré, ale káva s rohlíčkem je lepší.

Monika. Nech si na kávu a rohlíček laskominy k neděli, sníme mlíko a dáme se do práce. (Šla — sedla k stolu v pravo, udělala kříz, vzala chléb, nakrájela si do hrnku a jí lžící.)

Háta. (Dělá to samé co Monika, drobí ale velké kusy a jí držíc lžící pěsti a bryndajíc mlíko na stůl a na sebe. Mezi tím se mluví.) Snídaní nám neuteklo a práce nám také neuteče.

Monika. Ale čas utíká, milá sestro.

Háta. Já ho nevidím utíkat.

Monika. Podívej se na hodiny a budeš vidět, jak utíká. Bylo sedm hodin a již je osm. Brzy bude devět, deset, jedenáct hodin a pak poledne.

Háta. Já hodinám nerozumím a aby čas neutíkal, zastavím je.

Monika. Proto přece bude poledne, bude večer a bude noc. Jez čerstvě, abychom nepromarnily a neztratily při jídle mnoho času.

Háta. Já nebudu pospíchat, zůstal by mi v krku drob a mohla bych se udávit.

Monika. To se ti může státi, proč děláš droby tak velké, až tuze velké, vždyť jsi skoro celý krajíc do hrnku strčila.

Háta. Kdo pak se s tím bude párat a loudat!

Monika. A jak to držíš lžící? Držíš ji celou pěsti jako ňákou lopatu a měla bys ji držeti jen v prstech.

Háta. To já nedovedu a takhle jím radši.

Monika. Jíš radši, ale bryndáš na stůl a na šaty, je to hanba pro tak velkou dívku.

Háta. Jednou jsem malá dívka a po druhé jsem zase velká dívka, já již sama nevím, co jsem!

Monika. Na to, abys dobře lžící držela a pořádně jedla, jsi již dost velká dívka. Já ti to ukážu a musíš si to pamatovat. (Dala jí lžici mezi prsty, jak se sluší a patří.)

Háta. Ono mi to všechno vyklouzne a pobryndám se ještě víc i stůl.

Monika. Dej pozor a zvykneš si na to, hled, již to jde a brzy to budeš umět.

Háta. Mně se to nelíbí.

Monika. Mně se to líbí a líbí se to každému, ať je domácí nebo cizí.

Háta. Když to musí být, tedy tak budu jíst, ale nevím, jestli se někdy neomýlím.

Monika (postavila na stůl hrnek s lžící a vstala) Já již dojedla a nyní budu zametat.

Háta. (Vstala také.) Já budu utírat prach.

Monika. Prach se utírá až naposled.

Háta. To asi je jedno: naposled nebo napřed, utře se a je odbyto.

Monika. Není to jedno. Kdyby se utřel napřed, udělá se zase, když se mete, vstoupí vzhůru, padne na věci a zůstane ležet.

Háta. Vždyť házíme na zem mokré drtiny, aby se prach nedělal!

Monika. Nedělá se ho tak mnoho, ale on se přece zdvihne.

Háta. Co tedy mám dělati?

Monika. Rozhazuj drtiny a já se dám do metení. (Šla a vzala koště.)

Háta. (Šla, vzala drtiny v hrnci a hází je po podlaze.) Jsou mokré, až z nich voda teče.

Monika. (Mete za ní.) Naber do hrsti a vodu vytlač, než je na podlahu hodíš.

Háta. Já ty drtiny nerada na podlahu házím, je to tak, jako bych teprva musela dělati smetí, když ho tu není.

Monika. Však je ho tu dost a ty ho bez toho nejvíce naděláš.

Háta. A ty se mnou, já na sobě všechno nenechám.

Monika. Jen se nezlob a házej ty drtiny líc: tu je jich mnoho na jednom místě a tam nejsou žádné.

Háta. Když ti to nedělám dobře, dělej to sama, dej mi koště a já budu mésti.

Monika. (Dala jí koště a vzala si drtiny.) Jak chceš, Háto, ale mésti je tíž než drtiny rozhazovat. (Rozhazuje drtiny.)

Háta. (Mete.) Nemusím aspoň pořád do hrnce sáhat a máčet se ve vodě.

Monika. Jen tím koštětem tak nemáchej, drtiny se smetím lítají mi až na hlavu a lítají všude po pokoji.

Háta. Však ony tě nezabijí a kam zalitnou, tam je zase vymetu.

Monika. Nemusí to ale být, máš mésti pořádně.

Háta. Pořádně a pořádně, kolikrát mi to budeš opakovat?

Monika. Tolikrát, kolikrát je toho třeba, než budeš ve všem pořádná.

Háta. Budu pořádná jako ty, až budu tak stará jako ty.

Monika. Já také musela záhy začít. (Odložila drtiny a jde pro druhé koště, aby s Hátou metla.) Nyní budu s tebou mésti a půjde to rychleji. (Metou obě.)

Háta. Již toho mám dost a kdybys chtěla, já bych ti ty židle odstavovala.

Monika. Tedy odstavuj, ale nezanášej smetí na druhou stranu.

Háta. (Odstavuje židle.) Je s tím tahání, že mi hlava jde kolem a nohy i ruce mne bolí.

Monika. Ještě to bude trvati dlouho, než budeme u konce.

Háta. Já bych se s tím tak nenamáhala, šoupla bych sem a šoupla bych tam a byla bych hned hotova.

Monika. Pak by tvá práce za nic nestála,

Háta. Máme děvečku, ta se s tím může pachtit.

Monika. My jsme dívky a musíme se spolu starat o pořádek a čistotu v domě, je to naše povolání a je to naše úloha. (Je na hrací pokoje a má již smetl na hromádce u dveří.) Nyní vezmi lopatku, přihneme na ni smetl a ty je vyneš.

Háta. (Vzala lopatku a Monika na ni koštětem přihneme smetl.) To je až tuze zdoluhavé a mohlo by se to všechno dveřmi vyhodit.

Monika. Pak by to leželo v sni.

Háta. Vyhodím to oknem.

Monika. Padlo by to někomu na hlavu. Postav to pěkně za dveře.

Háta. (Vystřčila lopatku se smetlím za dveře.) Již je to venku, co pak nyní bude následovat?

Monika. Nyní ven postavíš košťata.

Háta. (Vyndala košťata také za dveře.) A co nyní?

Monika. Ještě tam dej drtiny.

Háta. (Dala drtiny ven.) Co poroučí dále moudrá sestra?

Monika. Ona nic neporoučí, ona ti jen povídá, co máš dělat. Nyní budeme uklízet. (Dívá se pod stůl v levo.) Co pak to zde všechno leží?

Háta. To jsou moje hračky.

Monika. Špatně jsi je uložila. Hračky pod stůl nepatří. (Klekla na zem.) Máš toho tu mnoho. Vše je rozházeno a pomícháno a vše až běda vyhlíží. (Vytahuje panny čili loutky jednu po druhé a klade je na stůl.) Co jsi s těmi loutkami dělala? Tahle nemá hlavy, téhle schází ruka, téhle noha a na žádné není kus celého šatu.

Háta. Vždyť již je mám dlouho a proto nemohou býti jako nové.

Monika. Moje jsou starší než tvoje a přece tak hrozně nevypadají. I ta barva je s těch tvých setřena. Mají oškrabané a ošoustané tváře a čela, ztratily vlasy, přišly o uši, nosy a brady. Snad jsi je šmejkala po zemi.

Háta. Já je vodila.

Monika. Po hlavě, víd?

Háta. Však já brzy dostanu jiné.

Monika. Pochybuj, že ti někdo dá jiné, když uvidí, jak s těmi, co máš, zacházíš.

Háta. Kam je schovám?

Monika. Do naší almárky, kam patří. Přidej k nim i jejich postele, peřiny, podušky a všechny ty hadry, co tu mají. (Podává jí kus po kuse.)

Háta. (Otevřela almárku a ukládá do ní.) Tvé věci jsou tu pěkně pohromadě a je pravda, že jsou hezčí.

Monika. I tvoje mohou býti takové.

Háta. Chci, aby byly a dám si na ně lepší pozor.

Monika. Máš jich pod stolem ještě víc. Tu jsou stolečky a židličky. Tu je polámaný vozík. Tu je obruč. Tu je košíček a tu je také punčocha, na které pleteš a dráty v ní. Ba jsou zde i tvoje střevíčky, tvoje jupka a tvůj čepce. Počítáš to mezi hračky? (Odevzdala jí to a Háta to skryla do almárky.)

Háta. Já nevím, jak to tam přišlo.

Monika. Ale já to vím: když něco odložíš, hodíš to, kamkoliv namíříš a necháš to ležet. Děvče, i skyvu chleba tu vidím a potom tenhle peníz, je to šesták. (Vstala a má v jedné ruce chléb a v druhé šesták.)

Háta. Ten šesták je můj, ztratil se mi a nadarmo jsem ho hledala.

Monika. (Políbila chléb.) Milý dar Boží nemá se po zemi válet, dám ho žebrákovi i s tvým šestákem, abych tě potrestala. (Položila chléb a šesták na stůl v pravo.)

Háta. Dej si, žebrák se za mne pomodlí, aby mi Pán Bůh odpustil a mne napravil.

Monika. Modli se hodně také sama.

Háta. (Zavřela almárku.) Co nyní budeme dělat?

Monika. Zde na stole jsou naše věci: knížky, obrázky, papíry, péra, tušky. Já své mám urovnané, ale ty nikoliv, jedno ti tu leží přes druhé a mezi tím jsou nitě, pentličky, nůžky, ba i kalamář na svícen. Seber a srovnaj si to, aby tu nebyla taková zmatenice a míchanina.

Háta. Zůstalo to, jak to bylo, když jsem se včera učila. (Rovná své věci, svícen a kalamář postavila do prostřed.)

Monika. Máš vždycky hned učiniti pořádek a každou věc máš dáti na své místo, abys ji třebaš i v noci a po tmě našla.

Háta. Já ji sotva najdu ve dne a při světle.

Monika. To věřím, když všechno zahodíš, založíš a zastrčíš.

Háta. Však již se to nestane.

Monika. Já ti zatím snesu, co jsi včera svlekla. Tvůj pláštík leží v okně, tvůj klobouček na almaře, kde pak máš rukavičky? (Položila plášť a klobouk na stůl v pravo.)

Háta. Mám jen jednu, je zde v šupletí, druhou jsem ztratila.

Monika. Budeš tedy choditi bez rukaviček, a to dětem neškodí, ať mají ruce opálené.

Háta. Mně beztoho rukavičky jen překážejí.

Monika. Já svůj pláštík mám zde na hřebíku a klobouk visí na něm.

Háta. Pojď se podívat, je-li na stole i má strana v pořádku.

Monika. Dobře jsi to udělala. Máš to nyní jako já a můžeš to vždy tak mít. Ka-

lamář a svícen jsi dala do prostřed. Nech ho tam, je to pro tebe i pro mne, je to tvoje i moje. Jen tenhle list někam odklid, velká kaňka na něm již z daleka padá a bije do očí. (Podala jí list.)

Háta. (Strčila list do šuplete.) Nyní nezbyvá, než abychme ještě prach utřely, vid, Moniko?

Monika. Bude to poslední práce, hned ji odbydeme. (Vzaly utěrky s almamy a utírají tuto, stoly a židle.)

Háta. Já se bojím, abych do něčeho nezavádila.

Monika. Buď hezky pozorná.

Háta. Jsem pozorná a přece mi leckdy něco spadne, se porouchá a roztlučé.

Monika. Uťi také ten obraz na zdi.

Háta. (Přistavila si židli, vylezla na ni, utírá obraz a hnula jím, že visí křivě.) I na sklo se chytil prach, jak pak se nemá chytiti na dřevo.

Monika. Prach zaleze i pod sklo, je-li někde náká skulina.

Háta. (Obrátila se a ukazuje na stůl v pravo.) Což ty hodiny na stole není třeba utřít?

Monika. Bylo by třeba, ale tatínek pravil, abychme se jich nedotýkaly.

Háta. Tedy jsme hotovy.

Monika. Jsme, ale tvůj obraz nevisí rovně.

Háta. Ty všechno hned vidíš. (Srovnala obraz a slezla.)

Monika. Ještě židle přestavíme. (Odložily utěrky též na stůl v pravo a přistavují židle ku každému stolu dvě.)

Háta. Hrnky vezmeme s sebou.

Monika. Arciž jich zde nenecháme.

Háta. Uteràky také odneseme.

Monika. A tvůj chléb a šesták pro žebráka.

Háta. Máme to zde přichystáno na stole.

Monika. Nyní se oblečme a půjdeme k mamince. (Oblíkají se do pláštěků a klobouků.)

Háta. Dáme jí s Bohem, než se odebereme do školy.

Monika. Máme u ní tašky se školními potřebami.

Háta. Zastavíme se pro ně.

Monika. Tedy pojďme. (Podívala se na Hátu.) Jak pak jsi si svůj pláštěk zapnula a svůj klobouk na hlavu posadila? Chybila jsi o jeden knoflík a klobouk máš na křivo. (Pomáhá jí to napravit.)

Háta. Mně se vždycky něco takového přihodí.

Monika. Řekni: něco nepořádného, milá sestro,

Háta. Však já se přičiním, abych byla pořádná jako ty a zajisté budu.

Monika. Dež to Pán Bůh! (Vzaly hrnky, utěrky, chléb a šesták a odešly.)

Fr. Pravda.

Povstaňme ze sna!

Povstaňme ze sna, bratři všickni,
již vzešel jasný světla den!

K východu hledme, slunce vstává,
temnoty kníže pokořen!

Otroků pouto nejímež nás,
svobody, jenž jsme synové! —

Pryč s klamy, se lži, jichžto původ
v temnotě vězí hrobové!

Oblecme jasné zbraně světla
nebeské pravdy zjevené! —
k té pravdě spějme! již zavláý
prapory její vítězné!

Čas jest tu, bratři, ze sna vstáti:
poctivě chodme stále jen —
pak teprv pravé blaho vzejde,
nezajde nikdy — světla den!

Ant. Kosina.

DOPISY

Ze Zlonic dne 12. prosince 1871.

(Pohřeb Vilemíny kněžny Kinské.)

Dne 9. pros. konal se v Zlonicích slavný, právě knížecí pohřební průvod v P. zesnulé zbožné kněžny Vilemíny z Kinských. Zemřela v Heřm. Městci 3. pros., kdež tělesné pozůstatky její slavné při velikém účastenství obyvательства vykropany a napolom do Zlonic převezeny byly. V Zlonicích byla mrtvola její od přecetného zástupu ze všech vrstev přijata a v patronatním chrámu zdejším na slušně upraveném katafalku postavena. Odtud se konal druhého dne slavný průvod pohřební do rodinné knížecí hrobky u sv. Isidora v Budenicích. Zemřelá tato kněžna byla vzornou křesťanskou paní, matkou a vdovou, jenž v tichosti a pokoře, bez nádhery a marnivosti vznešeného postavení svého používala k hojným skutkům křesťanské lásky v úkrytu i veřejně konaným, věnujíc se pečlivému vychování svých dítek, trpělivě snášejíc mnohé rány, které ji postihovaly. Abych jenom něco uvedl ze skutků jejích: ona založila v Heřm. Městci školním sestrám ústav a hojně nadala, každoročně ošatila mnoho chudých dítek celým oblekem, pamtovála na potřeby chrámové, rozesílala dítkám každý rok dary vánoční po všech patronátních farách, vyptávala se na chudé

a sama jim donášela do domu hojnou pomoc a úlevu. Ovdověla u mladém věku ale v stavu tom vytrvala celých 34 let, přejíc vždy dobrých skutků a vynikajíc řídkou nábožností a odevzdaností do vůle B. I byla proto ode všech letěna a milována, tak že na ni velmi dobře připadají slova sv. Pavla, kteráž o vdovách napsal (1. Tim. 5, 3) „Vdovy cti, které pravdivě vdovami jsou. Pakli která vdova děti nebo vnuky má, uč se napřed dům svůj blahoríditi..., nebo to vzácně jest před Bohem. Která právě vdovou jest a osamělou, měj naději v Boha a trvej na prosbách a modlitbách dnem i nocí.“ Tak v pravdě žila tato pobožná vdova. Proto ještě po smrti dostalo se jí zasloužené cti. Vys. urozený syn její, Ferd. kníže Kinský, nešetřil skutečně žádného nákladu na počest své matky při pohřbu jejím. A účastenství šlechty, kněžstva, úředníků kníž. i občanstva a spolků rozličných bylo veliké, upřímné, srdečné. O veliké účte a přichylnosti k zesnulé svědčí obzvláště i to, že sám J. M. nejdůst. p. biskup K. Prucha z nenadání v Zlonicích se objevil, čímž pozornost všech přítomných ještě více se zvýšila. Před slavnými rekvíemi od nejdůst. p. biskupa podívali konanými vystoupil na kazatelnu domácí vd. p. farář a vikář Fr. Auerhann a krátkými ale vřelými slovy líčil účinný její život křesťanský, vybízeje shromážděné k modlitbě za duši její. Napotom, ač při velmi drsném povětrí, hnul se velmi četný průvod ku knížecí hrobce, jenž svou jednoduchou krásou a čistotou mile dojíhá. Tam byly tělesné ostatky v Pánu zesnulé uloženy do výklenku vedle dávno již zesnulého manžela jejího. K posledku učinil nejdůst. p. biskup řeč či spíše modlitbu, kteráž ze srdce vycházejíc mnohých srdcí se dotkla a k slzám pohnula. Že i na chudé při té příležitosti pamatováno, není třeba připomínati. Bůh budiž jí hojným odplatitelem za všechny dobré skutky její!

D.

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. p. kardinal arcibiskup navrátil se 13. t. m. z Vídně do Prahy.

— Pobožnost *40hodinná* bude se konati od 16—20. prosince u sv. Ignacia, od 21—25. u sv. Apolináře.

— (Provolání ku sbírání milodarů ve prospěch stavby nového farního chrámu Páně na Smíchově u Prahy.) Na Smíchově, předměstí Pražském, zastává místo farního chrámu Páně malá kaple, do kteréž se jen

as 200 věřících vejde. Za předešlého času, když Smíchov byl ještě nepatrným předměstím, postačovala kaple tato pro potřeby duchovní malé osady, nyní však čítá osada Smíchovská více než 15.000 duší a zmahá se ustavičně, tak že nepatrná kaple nížadným způsobem potřebám duchovním na Smíchově vyhověti nemůže. Jindy u prostřed několika malých domků na Smíchově kaple Smíchovská ještě dosti dobře vypadala, nyní však bolestí naplniti musí každého, kdož u prostřed nádherných nových domů znamenitého průmyslového města na bídnou tuto kapli co farní chrám Páně se podívá. Kn. arc. konsistoři záležitosti zajisté mnoho na tom, aby o to postaráno bylo, jak by se náboženským potřebám tak velkého počtu duší konečně vyhověti mohlo, nevidí však žádnou jinou cestu k dosažení žádoucího cíle než veřejné sbírky milodarů. Pročež s velkou radostí kn. arc. konsistoř vzala u vědomost, že se sestavil zvláštní komitét, mající za úkol stavbu nového farního chrámu Páně na Smíchově, jenž chce sbírat k tomu cíli milodary po celém království Českém; a ještě vynešením vys. c. k. místodržitelství ze dne 21. října b. r. č. 50551, povolení k sbírce této bylo již uděleno, počíná komitét působení své ve jménu Páně. Kn. arc. konsistoř žádá tímto veledůstojné duchovenstvo, by sobě neobtěžovalo, snahy tétož komitétu horlivě podporovati a v tomto díle bohumilém dílem vlastními příspěvky, dílem vyzváním osadníků se účastniti. (Ord. list č. 19.)

— Spolek *Arimatejský* pochoval v měsíci listopadu 90 chudých, v Pražských nemocnicích zemřelých křesťanů; letos již 1082 osoby.

Z Vídně. Nové ministerstvo složilo dne 25. listopadu přísahu. Jest nyní kníže Adolf Auersperg presidentem ministerstva; baron Lasser ministrem vnitřních záležitostí; dr. Banhans obchodu; dr. Stremayer vyučování; dr. Glaser spravedlnosti; dr. Unger ministrem bez portefeuille, rytíř Chlumecký ministrem orby. (Dr. Glaser a Unger jsou křtění židé.) Od 17. dubna 1869 do konce listopadu 1871 vystřídal se 6 rozličných ministerstev či presidentů, totiž hr. Taaffe od 17. dubna 1869 do 10. ledna 1870; Hasner od 1. února do 4. dubna; Potocki od 13. dubna 1870 do 4. února 1871; Hohenwart od 4. února do 30. října 1871; Holzgethan (prozatímně) od 30. října do 23. listop. 1871; Auersperg od 25. listopadu 1871.

Z Bavorska. (Biskupské slovo o církevní hudbě). Biskup Eichstättský měl v

schůzi spolku sv. Cecilie promluvu, z níž toto vyjímáme: „Církev váží si hudby obzvláště a povznáší ji k výši, k níž mimo církev nijak by nemohla dospěti. Co církev má nejsvětějšího, co nejvznešenějšího, bohoslužbu a obět svou, to k oslavení odevzdala církevní hudbě a ač nevylučuje ostatních umění, přece církevní hudbě vykazuje místo první. Co prostřednice mezi Bohem a lidmi musí totiž církev často k Bohu a často k lidem mluvit; obrací-li se k lidem, užívá mluvy obyčejné neb stavitelství a umění výtvarného, mluví-li však k Bohu, modlí-li se — tu pěje. Církevní zpěv jest nejslavnější způsob modlitby církve. — Kristus učil apoštoly modlití se. „Modlíte se,“ pravil, „nemluvte mnoho jako pohané, ale říkejte: Otče náš, jenž jsi na nebesích!“ Otčenáš tento jest vzorem každé pravé modlitby a každá prosba, má-li před trůnem Božím se zalíbením býti přijata, musí více méně obsahovati se v otčenáši aneb s ním aspoň souhlasiti: neb každá pravá modlitba jest obměnou otčenáše. — Však jako v modlitbě tak i v nápěvu má církev vzor a sice jest tu otčenášem chorál. Každá přesná církevní hudba bývá tedy jen obměnou chorálu a jest snad tím spíše církevní, čím více blíží se chorálu a naopak pozbývá tím více této přednosti, čím více uchyluje se od chorálu. Zdá se však, že církevní hudba v posledním století této krásné úlohy namnoze bedlivá nebyla. Mluvila ovšem ještě uměle k lidem, však neuměla více mluvit k Bohu, deklamovala velmi pěkně, ale nemodlila se. Proto dovolím si hledě k bezcestí a zneužívání tomuto nárazku učiniti na známé podobenství evangelické. — Církev má totiž dvě dcery, jež určila k oslavení své bohoslužby. Dcera starší jest bohoslužba, jež původ má ve večeradle v Jerusalemě, druhá pak jest píseň (chrámová), která též sahá až do prvního věku křesťanství. Dcera mladší požádala od matky podíl svůj, opustila mateřský dům a sloužila světu a smyslnosti. Však uprostřed bídy, rozpomenula se konečně na minulý věk, poznala své poblouzení a řekla sama k sobě: Vstanu a půjdu k matce své a vyznám jí: „Matko, hřešila jsem proti nebi a před tebou.“ A tento návrat církevní hudby k matce usnadnití a urychlití, jest účelem spolku sv. Cecilie. . . .“

Z Berlína. D. 28. listopadu vydobyla revoluce nového vítězství v sezení říšské rady. Lutz, jeden z čelných a nejhorlivějších nepřátel církve, státní ministr J. Vel. krále Ludvíka II. bavorského, přednesl jménem své vlády návrh, ehož účelem jest zrušiti

veškerá práva politická duchovenstva. Návrh ten zní: Za §. 130. trestního zákona pro německou říši, vloží se následující §. 130. a: „Kněz aneb jiný sluha církve, který se opováží při vykonávání svého úřadu buď veřejně před shromážděným lidem, buď v některém kostele aneb na jiném náboženským úkonům vyhrazeném místě, o záležitostech státních pojednávatí způsobem, který by se zdál nebezpečným veřejnému pokoji, bude trestán žalářem až do 2 let.“ Lutz odůvodňoval návrh tím, že církev se odvažuje stavěti se nad stát, a že počínání si kněžstva bavorského se nedá na prasto sloučiti se zákonem státním.

Z Elsassu. Veškeré katolické kněžstvo Elsasska čítající 797 hlav obrátilo se ve zvláštní adrese k německému císaři, aby jemu předneslo nejzávažnější potřeby a přání oprávněná i spravedlivá celého milionu katolíků. Katolíkům Elsasska posud není dovoleno založiti list, který by zájmy jejich hájil; aniž stává zákonem zabezpečené svobody tisku pro většinu obyvatelstva Elsasského. Takové jednání úřadu oproti katolíkům nelze pochopiti. Co se týče nových zařízení vzhledem k školám obecným, vzbudila tato mezi lidem katolickým spravedlivou nevoli a oprávněnou nespokojenost nejvyššího stupně. Těch 797 kněží o následující u císaře prosí:

1. Tisku katolickému nechť se dopřeje volnosti takové, aby s to byl veřejně zastupovati zájmy náboženské i politické katolíků Elsasských čítajících milion duší.

2. Náboženské řády, zákonem oprávněné, nechť se v činnosti své blahodárné co nejlépe chrání jakož i práva jejich společná.

3. Zastupitelstvům obecným nechť se dosavadní právo, aby si mohli učitele na školách obecných sami buď z laiků buď z řeholníků voliti, ponechá.

4. Kongregace milosrdných sester nechť se chrání ve svém uznaném a blahodárném působení.

5. Nechť se ráz náboženský školám obecným ponechá i pojistí a dále vznese i na učitele škol vyšších, jakož se stalo v semenistích učitelských v Brodnici a v Kolmaru s výborným prospěchem.

6. Učitelům škol obecných nechť se poskytne zástita proti tajným společnostem, které je jejich vznešenému povolání odcizují a ve vír zmatků politických vrhají.

Ač žádost ta již po 2 měsíce v Berlíně leží, přece se posud oněm 797 kněžím odpovědi nedostalo. Že žádosti podobné

vhod nepřicházejí v době, kdy se nic „nutnějším“ býti nezdá, nežli fabrikace zákonů proti katolíkům, jest na bíledni. Možná ale, že tentokráte se „nepřemožitelní“ přepočtli; neboť u farářů Elsasských stojí milion osadníkův co jeden muž. Zde nepořídí karabáč policistů pruských a zuřivost v obracování se strany protestantských liberálů zjista ničeho. — Nemoha se dočkati ni odpovědi ni úlevy odhodlal se 78letý biskup Strassburský k cestě do Berlína, aby sám u císaře svrchu dotčenou prosbu přednesl a podporoval.

Z Říma. V týž den, kdy král Viktor Emanuel zahájil italský parlament ve věčném městě, 27. listopadu, shromáždili se kolem sv. Otce Pia IX. ve Vatikáně zastupcové šlechty římské a měšťanstva, jakož i katolíci z cizích zemí v Římě meškající: bylo jich přes 1000. Tři adresy byly čteny, jimiž katolíci oddanost svou sv. Otci a odpor proti řádění revoluce na jevo dali. Sv. Otec odpověděl asi v tato slova: Od svého prvopočátku bylo církvi boje podstupovati a vítězství slaviti. Když nepřátelé Boží Spasitele na kříž přibíjeli, musel římský vojn u paty kříže stojící, božství Kristovo uznati a zvědaví diváci odcházeli z Golgoty „bijíce se v prsy své (percutientes pectora sua).“ Od těch dob církvi bojů nescházelo. Bůh však ustavěl jí na skále a chce, aby tato skála pevná byla a brány pekelné jí nepřemohly. — Nejprve zbarvila krev mučovníků obor země, půda divadel (aren) římských napojila se touto krví, nazvanou „semenem křesťanů.“ Posléze však zmizeli tyranové, katani umdleli v práci své a církev dosáhla vítězství a pokoje. Pak přišla dlouhá řada bojů proti kacířství, po té přechvaty císařů — ale církev zvítězila pokaždé. Dnes nejde již o krev mučovníků, dnes nemůže již žádné kacířství církvi uškoditi; avšak boj není proti části, nýbrž proti celé církvi zdvižen; zbrojí jsou idey novověké: theismus, atheismus a materialismus. Těmito prostředky usilují též Řím, dle výroku papeže Lva sídlo pravdy, učiniti sídlem všelikých bludů. I z tohoto boje církev vyjde vítězná. Rukojmím jest holdování, důkazy úcty a lásky, jakých se jemu, sv. Otci, dostává, katolická mládež, kteráž hotova jest, i krev svou pro církev vylítí. — Dívka (kteráž jednu z adres předčítala) dobře pověděla, že proti církvi vždy bylo bojováno, jelikož nikdy nebyla přemožena; onať má zaslíbení Kristovo. Za nynějšího boje třeba jest svornosti; nechať se tedy katolíci všech zemí spojí s katolíky v Římě, aby bojovali

boj Páně. Svornosti a vytrvalosti jest potřeby. Marne jest mluvití o smíření; neboť církev nemůže se nikdy smířiti s bludem. Nelze jest, aby se v míru spojil Bůh a Belial, světlo a temnota, pravda a lež. Vyzývám Boha, aby mně dal síly a stálosti, vám však síly, vytrvalosti a svornosti v boji. Požehnejž atd.“

Veliký dojem učinila tato řeč, zvláště pak ta část, kde sv. Otec vybízel k svornosti v boji a o nemožnosti smíření mluvil. Na pohled byl velice dojat a musel několikráte v řeči své ustáti, hlas jeho byl však pevný a zvučný, vzezření nadšené a nadšení vzbuzující. Dlouho trvajícím „Evviva“ provázelo odchod jeho do vnitřních komnat.

Z Ameriky. (Baltimore). Srdce každého zbožného Čecha plesá radostí, když pomní na sv. patrony zemské, když slyší jmenovati sv. Václava a sv. Jana Nepomuckého. Nepřátelé náboženství katolického a lidu českého se sice všemožně namáhali, aby tyto dva světce co možná nejvíce zhanobili a v lidu zbožném lásku k nim vykořenili a zničili, ale vše to bylo a jest marné. I krajané naši za dalekým oceánem atlantickým v Baltimore, vzpomínajíce na vlast svou, nezapomněli na sv. patrony české. Před krátkým časem si umínili, že ku počtu sv. knížete vystaví v nové své vlasti chrám. Za tím účelem konali sbírky a uspořádali v jednu z předešlých neděl vzácnou zábavu, provozující hudební oratorium. Místnost byla přeplněna, mnohým posluchačům nedostalo se místa.

Zpěváky řídil z ochoty Jan V. Smitte, varhaník při kostele sv. Michaela, orchestr prof. Feldmann; spojené síly tak dobře se osvědčily, že dosáhly všeobecného potlesku a pochvaly. Výsledek peněžitý byl skvělý, nebo nejen majitel propůjčil místnost svou k tomu zbožnému účelu zdarma, také všechny síly z ochoty spoluúčinkovaly.

Bude to pěkný příspěvek ku krásnému podniku, jemuž Bůh na přímluvu sv. Václava bude žehnati.

— **Z Marylandu.** Z Anglicka přibýlo v měsíci listopadu 5 kněží z jednoty sv. Josefa pro zevnější missie do Marylandu, kde jim nejd. arcib. Spalding budovu a asi 60 jiter polí darem dal, by tam založili mateřinec a černochoy v Marylandu ku sv. víře obrátili, odtud pak dále evangelium i ostatním černochoům ve státech jižních blásali. Mají též v úmyslu založiti kollegium, ve kterém by se mladí černochové vychovávali a vzdělávali, aby pak na kněžství vysvěcení své spolubratry v Africe ke Kristu Pánu

obraceli. Vychovávání mladých černochů, vyučování a obracení odrostlých bude jediným úkolem jmenovaných kněží. Sestry třetího řádu sv. Františka budou brzy následovati, aby se podobnému úkolu podrobily u pohlaví ženského mezi černochy.

Z Číny. (Chrást Dalei-Lamy v Peking.) V Číně nalezáme náboženství třetího druhu. Vzdělanější občané ohromné říše vyznávají učení mudrce Konfucia, který v druhé polovici šestého století před Kr. P. žil a vzácné nauky o mravech krajanům svým zvěstoval, jež svými přesnými pojmy nad ostatní pohanstvo daleko vyniká. Spravedlnost, lásku ku bližnímu a úctu k rodičům položil za základ svého učení mudrc čínský, kterému se během času veliké úcty dostalo, takže se sochy jeho i v chrámech nacházejí. Hlavní pagoda (chrám) jakož i střed vyznavačů jeho jest v Peking, hlavním městě nebeské říše. Souvěký Konfuciovi byl Lao-tse též věhlasný mudrc, který učení Konfuciovo o mravech v hlavních rysech podržel, k němu však nové učení o víře přidal. I on má mezi Číňany mnoho stoupců. Náboženství jeho má však kněze, kteří jsouce, podvodnými kejklíři ve velké vážnosti u Číňanů nejsoň.

V prvním století křesťanském opět nové náboženství v Číně bylo hlášáno, věrozvěstové přišli z Indie a počali rozšiřovati náboženství Buddhovo, kterého Číňané jménem „Fo“ poctili. Stoupenci náboženství tohoto věří, že Buddha jest nejvyšší bytost, která vše stvořila a která modlitbou a rozjímáním ctěna býti má. Původcem jeho byl syn krále indického jménem Gautama, kterému později jméno Buddha (moudrý, osvícený) dáno jest. Každý, kdo náboženství Buddhovo vyznává, je věrně plní, stává se pokročiv v dokonalosti k nejvyššímu stupni, na konci života svého též Buddhou (osvíceným, bohem). Soustrast s nešťastnými, mírnost, milosrdenství ke všem tvorům, svědomitost, přísné zachování zákonů Buddhových jsou základní myšlenky této náboženské soustavy. Desatero přikázání zapovídá neřesti a hříchy, poroučí ctnost a poctivost, která bez ohledu na osobu všechny bez rozdílu v tomto i na onom životě rovnými činí. Nezdá se býti pravdě nepodobno, že náboženství indické s náboženstvím křesť. souvisí, uvážíme-li, že náboženství křesťanské již v prvním století sv. Tomášem dle pověsti v Indii hlášáno bylo. Náboženství Buddhovo jest tak v zemích asiatických rozšířeno, že čítá okolo tří set millionů stoupců. Buddhisté obývají Tibet,

Indii, Čínu, Mongolsko a Japonsko. V 16. stol. po Kr. P. povstal reformátor, který zlořády z ostatních náboženství pohanských do buddhismu se vloudivší odstranil a jako Konfucius za svatého ctěn byl. Zdá se, že i nový reformátor náboženství křesťanské znal, neb mnohé věci na naše náboženství připomínají, jestliže snad nepochází od missonářů křesťanských, kteří několik let na to víru sv. v Číně hlásali.

Kněží starého buddhismu nosí šaty šedé, kněží reformovaného buddhismu jmenují se lamy a nosí šat žlutý, majíce mnoho chrámů v Číně jsou u lidu ve velké vážnosti.

Mezi chrámy jejich vyniká chrám Dalei Lamy v Peking, o němžto čtenářům popis podati chceme.

Po širokých schodech vystupujeme k hlavnímu nádhernému portalu, hned u vchodu zarazí nás množství obrazů představujících tigry, lvy, slony, draky, veverky a jiná i báječná zvířata. Okna jsou z čínského papíru, kterými jen slabé světlo proniká do prostory chrámové. Chrám jest zbudován ze dřeva drahocenného, stěny jsou natřeny lakem. Řezby rozličného druhu tu a tam spatřujeme, z nichžto některé mají velikou cenu uměleckou. V pozadí jest veliká socha Buddhy z pozlaceného dřeva, 70 stf. vysoká, s krásným a pravidelným obličejem, před ní kaditelnice a svícny z ryzeho zlata. Po stěnách jsou malby, výjevy ze života Buddhova a jeho nejvýtečnějších žáků představujících. Postranní výklenky jsou ozdobeny menšími bůžky, jichž hlavy hedbávnými šátky pokryté jsou. Veliký Lama sedá naproti soše Buddhově, ostatní kněží klečí po desíti v lodi chrámové. Každý, kdo do chrámu vstupuje, musí vyzouti obuv, poněvadž místo to svaté jest. Služby boží jsou jednotvárné a smutné, veliký lama se vrhá na kolena, ostatní lamové dotýkají se svými čely země a ve dvou sborech odříkávají modlitby, při čemž je provází nepěkná hudba.

Poněvadž Číňané ku svému náboženství příliš nelnou, domnívali bychom se, že sv. pravdy našeho náboženství s otevřeným srdcem přijmou. Nikde však — ani ne mezi Indiany — nebyli apoštolové křesťanství tak pronásledováni a nenáviděni jako mezi Číňany. Příčinou toho jest, že ve své národní hrdosti poučení od jiných přijímatí nechť, a pak, že se dle zásad Konfucia mnohem pohodlněji žije, nežli dle zásad křesťanských, které vyžadují zapření sebe a mrtvení tělesných náruživostí. Matheo Ricci, Adam Schall a Antonín Verdi pracovali sice s úspěchem na vinici Páně v Číně, ale

pronásledování krutá, která křesťany potkala, zničila ovoce namahavých prací jejich. V nejnovější době získala si katolická Francie velké zásluhy o missie v Číně, misijnáři byli pod ochranou francouzského konsula v Pekingu, který ohrožený život jich chránil. Sesiáblá a přemožená Francie nemůže jim nyní pomoci poskytnouti, nemůže svým rozkazům se zbrání v ruce patřičné účty získati. Však slova Páně: „Bude jeden ovčinec a jeden pastýř,“ ostávají věčně pravá a proto musí nadějíti doba, kde i říše středu světa se našemu svatému náboženství otevře, kde i v Číně jméno Boha křesťanského vzýváno bude.

Literární oznamovatel.

— *Zpráva o vydané rukověti odpoledních pobožností.* Pro obyčejnou odpolední pobožnost chrámovou zavedeny jsou jak pro neděle a svátky, tak pro všední dny od Církve sv. nešpory a jiné částky posvátného Officiu z breviáře římského, ku př. kompletář, jitřní a Laudes čili chvály, jak se již v nejstarších dobách Církve sv. zpívaly. Až posud jsou nešpory neb jiné částky posvátného Officiu pravidlem pro odpolední pobožnost chrámovou ustanoveny a sice mají se v latinském jazyku od kněží a jiných církevních služebníků i zpěváků zpívat nebo aspoň odříkávat. Pro rozmnožení pobožnosti u katolického lidu však nenamítá se nic proti tomu, pak-li tyto nešpory v jazyku mateřském v kostele co hlavní část odpolední pobožnosti se prozpěvují. Mimo nešpory zaveden, a nyní v Církvi mnoho rozšířen jest ještě jiný způsob odpolední pobožnosti, který se buď s nešporami spojuje anebo bez nešpor koná, zvlášť kde pro nedostatek zpěváků nešpory tak snadno se zpívati nemohou. Jsou to rozličné modlitby, kteréž kněz s lidem zbožným v jazyku mateřském vykonává, spolu s výstavem a s poctou nejsvětější Svátosti oltářní a s požehnáním s touto Svátostí. Modlitby ty jsou semotam křížová cesta, růženec a p., na větším díle však litanie, způsob chrámové pobožnosti společné nejvíce obvyklý a lidu milý. — Podle předpisů svatého římského shromáždění posvátných obřadů mají se ovšem jen litanie, tímto shromážděním schválené, při veřejné chrámové pobožnosti zpívati neb odříkávati, totiž litanie o Všech Svátých, jak se v breviáři Římském nacházejí, litanie Loretské, jak v Loretě od starodávna se zpívají, a v nejnovější době schválené litanie o nejsv. jmenu Ježíš, a sice v jazyku latinském; nyní ve více katolických zemích litanie tyto i v mateřské řeči při veřejné chrámové pobožnosti bez odporu jmenovaného

shromáždění se zpívají neb odříkávají. Že ale tyto tři litanie zvlášť v těch místech, v kterých pro jakoukoli příčinu nešpory neb jiné pobožnosti se konati nemohou, ku vzdělání věřících nestačí, vůbec jest známo, neboť snadno to lid omrzí, slyší-li po celý rok a ustavičně jen tyto tři litanie a zapomíná při tom na bohatou rozmanitost církevního roku, kterou Církev sv. z důležitých příčin zavedla a žádá, by věřící v duchu posvátných dob církevního roku pobožnost svou konali. Za tou příčinou již po delší čas v Čechách horliví duchovní rozličné jiné litanie a modlitby při odpolední pobožnosti veřejné v kostele s lidem se modlili a až posud se modlívali a obyčej tento nyní již tak jest rozšířen a u lidu oblíbený, že by nebylo rádné, proti tomu zakročiti a katolickému lidu tento milý způsob pobožnosti vzíti. Užívá však skoro každý duchovní k tomu jiné knihy, někdy i takové, která nemá biskupské schválení ani pro domácí pobožnost. Tím nejen žádoucí jednotu velmi trpí, ale také se stávalo, že semotam litanie se odříkávaly, kteréž se k duchovnímu vzdělání katolického lidu docela nehodily. Pročež s mnoha stran bylo pronešeno již často přání, aby pro celou arcidiecési a možná li pro celou Českou provincii byla vydána rukověť odpoledních pobožností od arcipastýře schválená, dle kteréž jedině by se odpolední pobožnost mimo nešpory konati měla, a všechny ostatní knihy podobného obsahu aby z veřejné chrámové pobožnosti byly úplně vyloučeny, a jsou-li náležitě schváleny, jen pro soukromou i domácí pobožnost ponechány. Aby tomuto přání se vyhovělo, vyšla s povolením kn. arc. konsistoře právě nyní v kněhtiskárně Bedřicha Stýbla v Praze kniha pod názvem: „Rukověť odpoledních pobožností. Sepsal Josef Němeček, osobní farář v Síchrově,“ kteráž se pro veřejné odpolední, a částečně i dopolední pobožnosti dobře hodí a ničehož neobsahuje, co by svaté katolické víře a dobrým mravům na odpor bylo. Dovolujem tedy, aby ve všech kostelích Pražské arcidiecése, kde toho potřeba jest, při odpolední a částečně i dopolední veřejné pobožnosti s lidem směly se odříkávati litanie a modlitby církevnímu roku a svátkům přiměřené, žádáme ale, aby se k tomu cíli jedině užívalo jmenované rukověti; pročež se tímto i povolení dává, aby pro každý farní chrám Páně jeden výtisk této rukověti z kostelního jmění zakoupen byl. Ješto však k rozmnožení pobožnosti žádoucí jest, aby i lid knihu tuto v rukou měl a tím lépe s knězem se modliti mohl, vyzýváme vedledůstojné duchovenstvo, by o rozšíření této rukověti mezi lidem pečovali sobě neobtěžovalo, pročež i v takovém formátu vydána byla,

aby ji snadno každý jako obyčejnou modlitební knihu do kostela s sebou vzít mohl. Prodává se rukověť odpoledních pobožností v kněhupectví Bedřicha Stýbla v Praze, jeden výtisk v obálce zavěšen za 1 zl. r. m.; vázaný v černé chagrenové kůži se zlatou ořízkou v pouzdře za 2 zl. r. m., vázaný v černé kůži se zlatou ořízkou v pouzdře za 1 zl. 80 kr. r. m., vázaný v černém plátně se zlatou ořízkou v pouzdře za 1 zl. 70 kr. r. m.

(Ord. list arcid. Pražské.)

— „Theoreticko-praktická nauka o zpěvu.“ Pro žáky vyšších tříd škol národních, jakož i pro školy měšťanské sepsal Frant. V. Janoušek, nár. učitel v Jičíně. Schválila učit. jednota „Budeč“ v Roudnici. Nákladem kněhupectví I. L. Kobra v Praze 1872. S nápěvy str. 129.

— „Dějiny Moravy.“ Sestavil Dr. B. Dudík, O. S. B. Díl I. Od nejstarších dob až do r. 906. Pomocí slavného výboru zemského markrabství Moravského. Sešit 1. Str. 80. Nákladem F. Tempského. V Praze 1871.

— „Versuch einer Kritik der österreichisch-mährischen Gesetze für Volksschulen mit besonderer Rücksicht auf Landschulen.“ Eine pädagogisch-politische Streitschrift von Dr. Anton Stara, Pfarrer zu Klein-Tajax bei Znaim. Brünn 1871. Selbstverlag.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul :

P. Šimon Mottl, jub. kněz a čestný komandér r. řádu křižovníků, k. arc. notář, majitel zl. zásluž. kříže s korunou, farář u sv. Františka v Praze, 9. pros. (nar. v Dražovicích 6. říj. 1794, vysv. 12. srpna 1821.)

Ve správě duchovní ustanovení jsou :

p. Vojt. Houdek, kapl. z Neuhauslu do Zvoleňovsi ;
P. Jan Würd, ř. křiž., za kapl. do Král. Chlumu ;
P. Bened. Neufuss, ř. sv. Bened. v Emausích, za kapl. do Tachova ;
p. Hugo Geyer za kapl. do Levína, a
p. Petr Preuschof za kapl. do Schönfeldu (oba v Kladsku.)

V biskupství Kralohradeckém.

Jmenování a vyznamenání jsou :

p. Ant. Zima, vicerektor, stal se proz. rektorem bisk. klerik. semináře ;
P. Rupert Smolik, dr. a prof. theol. v Hradci Kr., jmenován radou bisk. konsistoře ;
p. Alois Frýdek, dr. th., spiritual v b. semináři, jmen. radou b. soudu manželského ;

p. Vác. Horák, bisk. tajemník a ceremonář, jmen. vicerektorem bisk. semináře ;

p. Jos. Skalický, fund. a os. farář v Kuku, jmen. bisk. notářem.

Ve správě duchovní ustanovení jsou :

p. Jos. Žika, kapl. ve Zvoleňovsi (arcid. Pražské), za faráře v Petrovicích ;
p. Karel Vosyka, kapl. za admin. v Chocni ;
p. Frant. Bráza, kapl. v Suchdole, za admin. v Košicích ;
p. Frant. Láb, katech. v Dobrušce, za katech. v Přelouči ;
p. Jos. Milůtký, kapl. ve Vys. Mýtě, za katech. na vyšší realné škole v Pardubicích ;
p. Fr. Bečička, kapl. z Jedlové do Mladkova ;
p. Fr. Vogl, k. z Kotvic do Hostinného ;
p. Karel Vorlíček, k. z Golč. Jeníkova do Kutné Hory.

V biskupství Budějovickém.

Ve správě duchovní ustanovení jsou :

p. Fr. Tonner, superior kníž. arcib. domu v Klatovech, za admin. děkanství tamtéž ;
p. Jos. Novotný, kapl. v Soběnově, za admin. ve Věžovaté Pláni.

V biskupství Litoměřickém.

Ve správě duchovní ustanovení jsou :

p. Ant. Husák, kapl. v Libčevsi, za děkana v Nymburce ;
p. Ign. Pištěk, katech. v Litoměřicích, za faráře v Bělé ;
p. Ed. Fleischmann, špit. kaplan v Doksech, za faráře v Dolní Krupné ;
p. Fr. Jomrich, koop. za adm. v Heinersdorfu ;
p. Jindř. Schröter, k. v Chřibské, na výpom. do Jedlky ;
p. Karel Gröschel, adm. v Bělé, za kapl. do Nebočan ;
p. Ign. Hofmann, k. z Havraně do Sunperku ;
p. Fr. Daňourek, k. z Turnova do Větřel ;
p. Berthold Endler, k. z Pirkšteina do Josefsthalu ;
p. Adolf Fux, k. z Větřel do Mšena ;
P. Floribert Schindler, ř. kapuc. v Rumburku, na výpomoc do Grundu.

➡ **Příští číslo, poslední tohoto ročníku, bude se vydávati v sobotu 23. t. m. Činíme pozvání ku předplacení na ročník XXII. podotýkajíc, že „Blahověst“ v dosavadní působě své dále vycházeti bude v roce novém beze změny programu i bez zvýšení nepatrné ceny předplatné, ač vydavatel již i „daň z živnosti“ i exekuci zaplatil. Nejlevnější předpláceti lze pošt. poukázkami. Prosíme, by se předplácelo v expedici (v kněhupectví B. Stýbla č. 785—II.) i aby na poukázce zřetelně napsána byla adresa předplatitelova i pošta, kam se čísla zasílati mají.**

Vydává se
5. 15. a 25.
každého měsíce.

Redakce:
kníž. arcib. seminář.
čís. 190—1.

Expeditce:
katol. kněhkupectví
B. Stýbla
na sv. Václavském
náměstí, čís. 786-II.

Nedošlá čísla
reklamujte nejdříve v
měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Redaktor a nakladatel: kněz FRANTIŠEK SRDÍNKO.

Předplácí se
v expedici
a u všech řádných
knihkupců
na rok: 2 zl. 50 kr.
na půl: 1 zl. 30 kr.

Po poště:
jenom v expedici
Celoroč. 3 zl. — kr.
půlroč. 1 zl. 55 kr.

Předplacení čtvrt-
letní se nepřijímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy.“ (Přísl. XIV. 24.)

Úvahy na neděle a svátky celého roku.

LXXIV. V neděli po narození Páně.

1. Dnešní sv. evang. (Luk. 2, 23—40.) vypravuje, kterak starý Simeon v chrámě prorokoval Marii matce o dítěti Ježíši: *Aj, položen jest tento ku pádu a ku povstání mnohých v Izraeli.* Taktě dosavad Pán Ježíš jedněm ku pádu, k zahynutí, druhým ku povstání, k spasení. Ku pádu jest těm, kteří se na něm horší, — ku povstání, kdo v něho věří, doufají a jej milují; ku pádu tomu, kdo jej opustí, — ku povstání, kdo se ho přidržuje; ku pádu, kdo přikázání Boží přestupuje, v hříších trvá, ku povstání, kdo vůli Boží plní a v hříších jsa, činí pokání; ku pádu, kdo Tělo jeho nebudně — ku povstání, kdo je hodně přijímá. — Tažme se kř., k čemu by nám by Kristus, kdyby nás dnes postavil před soudnou stolicí svou? Zkoušejte N. často srdce své, zvláště kdykoli k stolu Páně přistupujete. Ach, běda nám, kdyby nám Kristus místo spasení měl býti ku pádu, k zahynutí; kdyby týž, jenž nás přišel vykoupit, musel nás zatratit! Dosud to záleží na nás, abychom tomu předešli.

2. „*Tvou vlastní duši pronikne meč,*“ prorokoval dále Simeon Marii. A proroctví toto se vyplnilo. Božské dítě, jehož narození bylo matce k radosti, potom mnoho žalosti jí způsobilo. — Jaký to rozdíl mezi vánocemi a velikým pátkem! — Tak stírá se radost i žalost v lidském životě. Nikdo není bez radosti, nikdo bez hoře. — Uliťujte kř. bolesti Marie, i ona bolesti vaše poželí. — Zvláště pak nečinme hoře božskému Synu jejímú svými hříchy; nebo hříchové naši jsou meč, kterýž srdce Ježíšovo i Mariino bolestně proniká.

3. Dále vypravuje sv. evang., že v tu dobu „*v chrámě byla Anna, vdova 80letá, která posty a modlitbami sloužila Bohu dnem i nocí.*“ A nám kř. bývá za těžko dliti hodinku v chrámě a malou ujmu si v den postní činiti. My chceme jako Anna dlouho žítí, ale ne v službě Boží, nýbrž ve službě světa. Stydme se a napravme se. —

4. Konečně dává dnešní sv. evang. zprávu, že když rodiče, Maria a Josef vrátili se do Nazareta, „*dítě Ježíš rostlo a posilovalo se, plné moudrosti a milost Boží byla v něm.*“ Krátká to zvěst z dětského věku Pána Ježíše. — A co my víme z dětinství svého? Ach, my snad rostli jsme bujně jako tráva (plevel, koukol) mezi obilím, prospívá-li jsme věkem, ale ne moudrostí, ano mnohých jsme se do pouštěli pošetilosť, protože jsme již ve své mladosti milost Boží zmařili. Litujme toho alespoň nyní a hleďme zmoudřeti a ztracenou milost dobývejme upřímným pokáním. —

5. Z evang. toho plynou ještě mnohá jiná naučení a sice:

a) *Starým lidem.* Co prospívá stáří pakli ho neužíváme jako Simeon a Anna ku prospěchu duší svých? Jak dojíti radostného, blaženého stáří? Když budeme jako Simeon a Anna hledati útěchy u Pána Ježíše v chrámě.

b) *Mladým.* Anna vdala se jako čistá panna. V tom ji mládenci a panny následujte. Čisté, panické chování je nejlepší příprava k stavu manželskému.

c) *Vdovcům a vdovám.* Staříčká vdova Anna, ježto nevycházela z chrámu . . . , učí vás, jak máte v stavu vdovském se chovati.

d) *Rodičům.* Simeon blahoslavil rodiče pro dítě Ježíš. Nejvíce záleží na rodičích, aby měli dobré děti. Budou-li plniti po-

vinnosti své jako Maria a Josef, budou jim děti žítí k radosti; a byť i meč bolesti někdy srdce jejich pronikl, mohou se jako Maria alespoň těšiti, že toho sami nezavinili.

e) *Dětem.* „Dítě Ježíš rostlo . . .“ Ejhle božské dítě! Jaký to vzor pro tebe synku! Jako tělo roste, tak má i prospívati duše tvá ve všem dobrém. K tomu ovšem třeba milosti a tu jsi obdržel na křtu sv. a kdykoli přijímáš sv. svátosti. Nehřeš více a zachováš ji a budeš šťastným, blaženým.

LXXV. Na konci roku.

1. Dnes dokonáváme rok. Zda můžeme kř. na konec tohoto roku o sobě říci, jako zvolal sv. Pavel na konec svého života: „*Dobrý boj jsem bojoval, běh jsem dokonat, věru jsem zachoval . . .*“ (II Tim. 4, 7.) Jak se to má s naší vírou, nadějí a láskou? Zdaž jsme tyto božské ctnosti tohoto roku zachovali? a kdyby nás dnes povolal Pán k soudu, zdali jsme korunu spravedlnosti sobě zasloužili? — Ach jak křehcí jsme lidé a při nejlepší vůli často jsme klesávali! — Věřím ó Pane, však přispívej mi k věření! Doufám ó Pane, ač jsem se ještě zcela nespořádal! Ty víš ó Pane, že Tě také miluji, ovšem ne tak vroucně a dokonale, jak žádáš ode mne! — Obnovme se dnes a připravujeme v pokorě k velikému dílu pro Boha duše své. — Pomněte kř., že co konáte, pro Boha konáte a tak dílo spasení bude vám snadné. Kde je víra, naděje, láska, tam všechna práce je snadná, utěšená.

2. „*Připomínatí budu sobě všechna léta v hořkosti duše své.*“ Slova ta proroka Isaiáše (38, 15.) jsou zvláště dnes pro nás významná. Opět jeden rok uplynul do moře věčnosti; ale jak? Bohužel, snad jako mnohá minulá léta opět bez užitku? Mnohá léta, mnohá provinění! — Tudíž alespoň v poslední den v roce oplakávejme dni ztracené. My ach, ne jeden den, ale mnoho dní jsme ztratili! Nuže učinme dnes pevně předsevzetí, že, co jsme zanedbali, chceme nahraditi podle možnosti. „Rekl jsem — počal jsem!“ — Ovšem dosti pozdě; však lépe pozdě, než nikdy. — Ti, kteří poslední, jednu toliko hodinu na vinici pracovali, také mzdu obdrželi. (Luk. 10.) — „Vizte tedy bratři, volá sv. Pavel, kterak byste opatrně chodili, vykupující čas, nebo dnové zlí jsou — rozumějice, která by byla vůle Boží.“ (Ef. 5, 15. 16.)

3. „*Léta minou.*“ — Mně již tolik a tolik uplynulo let a Bůh sám jen ví, kolik ještě let mně zbývá. „Ty sice kroky mé sčítel jsi, ale potom odpust hříchům mým.“ (Job. 14, 16.) — Popřej mi Pane času tolik, abych mohl dluhy své zapraviti. — Než ach, jak dlouho bych tu musel žít! Popřej mi tedy alespoň šťastnou hodinku před odchodem z této časnosti, abych se mohl s Tebou smířiti a na cestu k věčnosti hodně se připraviti.

4. Jak mnoho dobrodiní nám milý Bůh popřál v roce minulém! Než jak jsme se mu za vše odměnili? Nevděkem jsme mu spláceli! Jak mnoho milostí nám poskytl a my jich nedbale užívali! — Bůh nám dal nové časy; kyne nám nový rok. *Užívejme nového roku k svému spasení.* — Buď přístě naše jediná snaha, bychom vždy zlého se varovali a dobře činili. Tělu jsme obětovali rok, věnujme duši své alespoň dni. „Jako jsme minulá léta žili světu, časnosti, napomíná sv. Petr Chrysolog, tak zijme letos Bohu, věčnosti!“

LXXVI. Na den Obřezání Páně či o novém roce.

1. *Když se naplnilo dní osm, jak píše sv. Luk. (2, 21.) obřezáno bylo dítě.* — Pán Ježíš dnes první krev za nás vylil a utlé tělo své bolesti podrobil. Tolik krve a bolesti jsme ho stáli a přece tak málo se ceníváme! On tak ochotně trpěl za nás, a my býváme tak choulostiví a netrpěliví! Učinme dnes pevně předsevzetí, že duše své drahou krví vykoupené, výše než dosud budeme vážit a podle příkladu Pána Ježíše všechno protivné že chceme trpělivě snášeti.

2. *Obřezáno bylo dítě.* Krev jeho volá k nám: „Ejhle, jak poslušen jsa Otce, podrobuju se zákonu jeho. Vizte, jak miluju vás, že svou krev za vás prolévám, dnes první a na kříži krupěj poslední!“ — Jak mu chceme lásku jeho splatiti? Opětnou láskou. Obřízka podlé těla málo prospívá, tím více podlé ducha. Podrobme tedy srdce svá obřízce, zapírejme se, krotme své žádosti a naruživosti: tak Krista milovati budeme.

3. „*Když se naplnilo dní osm.*“ Tak včera se naplnil rok a dnes nový nastává. Kolikátý rok kř. se bude počítati na konci tvého života? Již tolik a tolik let ti uplynulo a snad ti nemnoho let nebo málo dní ještě zbývá. Svrchovaný čas, abys v tomto roce upřímně začal připravovati se k věčnosti. Pomiň, co je staré, chatrné a vše

budiž nové: nový duch, nové srdce, totiž nové myšlenky, touhy a žádosti; nové řeči, totiž horlivost v modlitbě a opatrnost v rozmluvách; — nové skutky, totiž činové lásky k Bohu a bližnímu a skutky kajcnosti za všechny hříchy. „Aj, nové činím všecko.“ (Zjev. 21, 5.) Tedy učiň, ó Pane! —

4. *A když se naplnilo dni osm.*“ Tak uplyne i tento nový rok. Pod sluncem nic nového. Při stálé změně stálá jednakost (jednostejnost); tytéž bídy, křehkosti, pošetilosti a hříchy, tyže mravy a obyčeje, tyže práce a zaměstnání, taže nebezpečnoství a pokušení. — Čemu se z toho učíme? Tomu, že třeba nám nové trpělivosti v souzeních, nové bdělosti v pokušeních, nové horlivosti v pracích a nové ošklivosti k starým hříchům. Svět zůstává starý, ale my nemáme zůstatí starými hříšníky. Pročež napomínám vás kř., slovy sv. ap. Pavla: „Obnovte se duchem mysli své.“ (Ef. 4, 23.)

LXXVII. V neděli po novém roce.

1. Sv. evangelium (Mat. 2, 19—23.) vypravuje nám, že když umřel Herodes, kterýž hledal bezživotí dítěte — Ježíše, anděl ukázal se Josefovi ve snách. — Strašná byla smrt Herodesova, červi ho snědli. — Toť obraz zlého svědomí, které jako červ hlodá na srdci člověka. Jak mnoho nespravedlností, ohavností a prolité krve nevinné tížilo srdce jeho; — ovšem pakliže věřil v život věčný; a nevěřil-li, jak bolestně se musel loučiti s tímto světem. „Smrt hříšníků, pje David, je nejhorší.“ (Žalm 33, 22.) Chraňme se tedy všeho, co by nás v hodině smrti mohlo děsiti a nevěsme srdcí svých na věci pozemské, ježto musíme při smrti opustit, kde jich ztrácíme navždy.

2. „*Nebot jsou zemřeli ti, kteří hledali bezživotí dítěte.*“ Smrt činí konec všemu pronásledování nevinnosti, i vrahu splácí. Však nejen Herodes, nýbrž dosavad mnozí hledají bezživotí dítěte, duše dětí zabijí. To činí zlí rodičové, daremní učitelové a všickni bezbožní svědčové mládeže. Dobře se mnohdy stává nevinným dítkám, že Bůh jim bere ty, kteří by jim snad byli kamenem urážky, ku pohoršení. — Bůh povždy své věrné chrání; proto v něho se důvěrujme.

3. „*Josef vstav, vzal dítě i matku jeho a přišel do země israelské — a obrátil se s Ježíšem do krajin Galilejských.*“ — Jaká to byla radost pro celou rodinu Páně, když se s Pánem Ježíšem vrátila do své vlasti, z níž ukrutnost Herodesova je vypudila. — To stává se způsobem duchovním, kdykoli hříšník k Bohu se vrací. Každý těžký hřích

zahání Pána Ježíše z duše, ze srdce, ježto pak v temnosti a v bídě vězí. Když pak Herodes zemře, t. j. když jsme zlé žádosti a náruživosti, ježto Pána Ježíše zapudily, umrtvili, když jsme ho přestali urážeti, pronásledovati: pak opět se vrací a přebývá s svou milostí v duši naší. Učiňte kř. Jemu i sobě tuto radost upřímným pokáním. On dlí s radostí mezi syny lidskými a pro nás není větší radosti nežli zůstávati s Kristem.

4. „*A přišed, bydlel v městě, jež slove Nazaret,* aby se naplnilo, což povědíno bylo skrze proroky, že „*Nazaretský slouti bude.*“ — Nazaretský neb nazirejský jest tolik co svatý. Nestalo se maně, že byl Pán Ježíš vychován v Nazaretě, v městě, o němž bylo přísloví: „Co může z Nazareta vyjítí dobrého?“ (Jan 1, 46.) Však i mezi zlými může člověk zůstatí dobrým, mezi nešlechtnými svatým a Bohu milým. Tak budme i my kř. všude dobří a svatí, aby nás Ježíš za své věrné uznati ráčil.

Slova J. N. K. Ž. nejen na čele znamenajme, ale podle příkladu Ježíše Nazaretského také svatě se chovejme, jak nás sám Bůh napomíná: „Svatí buďte, nebo já svatý jsem.“ (III. Mojž. 11 44.)

Spása dítek.

Zazněl zvonek; ku kostelu
zástupové zbožných spějí;
před oltářem poklekají,
modlí se a vroucně pje.

Ježíšek tam v klíně Matky
žehná lidu na oltáři;
a pokoj do srdcí drahých
ze svatého oka září.

Pohled na Něj nitro šíří,
v prsou budi city svaté;
ústa maně vyslovují,
čím je srdce zaujaté.

„Maličké jsi volal k sobě,
ony k Tobě rády inuly:
smiluj, nad nimi se smiluj,
aby Tobě nehynuly.“

„A Ty, která víš, jak bolí,
matičce když dítky chvátí,
oroduj Ty za své věrné,
Syna nejlepšího Máti!“

„Cizá ruka z duší něžných
vyrvati chce svatou víru,

vyrvatí chce základ ctnosti,
základ spásy, blaha, míru.“

„A my marně stesky, prosby
k lidem za ně vysíláme; —
Ty pomůžeš, — k Tobě, Matko,
s důvěrou se utíkáme!“

K. Matějka.

Duchovenstvo podpora svobody.

Nižádného slova nezneužívalo se hůře, než slova „svoboda.“ Mnozí kážou svobodu a provozují tyranství. Oni jediní mají ke všemu, co jim libo, právo míti, jiní ale na prasto se jim podrobiti a všech nařízení slepě následovati.

Mnohé příklady ukazují zřejmě, že liberálové ve všech svých počínáních toliko vlastní zisk na zřeteli mají. Jaký tu div, že považují každého, kdo jim v cestě stojí, za nepřítel svobody, jakož i toho, jehož obávací se musí, by jim v ziskuchtivých záměrech snad nepřekážel? Takovéto svobodě, nerozpoznávající se ničím od libovlády, nemůže ovšem kněžstvo, ač chce-li povolání svému dostáti, příznivo býti; nýbrž spíše uzná za povinnost svou, dle nařízení a v smyslu sv. Apoštola národů hlásati: „Každá duše mocností vyšším poddána buď; neboť není mocnosti, leč od Boha, a kteréž jsou, ty od Boha zřízeny jsou. Protož kdo se mocnosti protiví, zřízení božímu se protiví: a kteříž se protiví, odsouzení sobě dobývají.“ (K Řím. XIII, 2.) Taková a podobná učení nemohou si zajisté vydobýti pochvaly nynějších liberálů, a proto hledí tito všemožně takovýchto nebezpečných a jim protivných zásad se zbaviti, vykřikujíce kněžstvo za nepřítel práv lidu. Měli bychom sice od zdravého rozumu našeho lidu očekávati, že svého opravdového nepřítel dávnou již poznal naleznuv jej ne v duchovenstvu, nýbrž právě v těch, jenž neustále jeho blaho na jazyku mají. Ale smutná zkušenost učí nás, že mnozí omámení sladkými slovy, zapomínají na to, „že na zříceninách domácího svého štěstí mají si zbudovati domnělé politické blaho.“ Prohledněme tedy něco jasněji ku věci samé a pozorujme, jakým právem nás páni lidumilové osočují.

Rádných vrchností bylo kněžstvo vždy poslušno, i tenkrát, když mečem a ohněm křesťanstvo vyhubeno býti mělo, poučovali kněží lid, by „dávali co jest císařova císaři;“ a Tertulian píše: „My obětujeme za blaho císařův.“ a jinde: „Všichni modlíme se vždy za každého panovníka, by dlouho žil a vládu

svou rozmnožil.“ Chtějí-li naši protivníci z toho proti nám vzíti důkazů, předstírajíce nám, že kněžstvo lid a národy v poddanosti pod řádnou vrchností udržovalo, rádi jim radosti té dopřejeme. Nižádná společnost nemůže obstáti bez hlavy a bez podřízenosti všech ostatních členů správě její. Neobmezené svobody nelze si mysliti, leč při jednotlivci, jenž samotný na nějakém ostrově žije; v každé ale zřízené společnosti bude platiti zásada: „Stejná práva všem, stejné i povinnosti.“ Protož musí jednotliví údobí práva svá tak obmeziti, aby druhí v užívání práv svých příkoří netrpěli. A k zachování tohoto pořádku ustanovena jest vrchnost. Jestliže tedy duchovenstvo u vyučování lidu o to usiluje, by lid poslušen byl řádné vrchnosti, překáží takto jenom oné svobodě, která toliko jméno co záclonu na sobě má, skutečně však k bezvládní cílí. Vykonává-li tedy kněžstvo povinnost svou, jest právě tímto právě svobodě nápomocno, an se tato nejen na jednotlivce, nýbrž na všechny v občanské společnosti žijící údy vztahovati má. Dle křesťanského učení není rozdílu před Bohem mezi stavy. Všichni jsme jeho dítky a před Ním sobě rovni. „Všickni jste synové boží,“ píše sv. Pavel ke Galatům (III, 26—28.) skrze víru, kteráž jest v Kristu Ježíši. Nebo kteříkoliv jste v Kristu pokřtěni, Krista jste oblékli. Tu již není žid ani pohan, ani služebník ani svobodný, není muž ani žena; nebo všickni vy jedno jste v Kristu Ježíši.“ A z toho soudí, že všichni jsme símě Abrahamovo a podlé zaslíbení dědicové (v. 29). Tentýž apoštol píše v listu svém ku Korintským: (XII, 12-14.) „Nebo jako tělo jedno jest a mnoho oudů má, všickni pak oudové těla, ačkoli jich mnoho jest, přec jen jedno tělo jsou: tak i Kristus. Nebo zajisté skrze jednoho Duchu my všickni v jedno tělo pokřtěni jsme, buďto židé byvše, buďto pohané, buďto služebníci, aneb svobodní; a všickni jsme jedním Duchem napojeni.“ Jsme-li tedy údobí jednoho těla a synové Boží, jsme i vespolek bratří a máme před Bohem stejná práva. Křesťanství nečiní skutečně žádného rozdílu v člověčenstvu. Všem podává stejné učení, všechny zavazuje k zachovávaní těch samých přikázání, všem přikazuje stejnou lásku. Právě tím ale zavrhuje a odsuzuje porobu, onu skvrnu lidského pokolení, jenž okrádá člověka o jeho osobnost zneužívající ho co hmotnou věc a činíc z něho pouhý majetek. — Jedině církev katolická může se vychloubati, že odstranila otroctví. Dějepis jest toho důkazem. Pohledněme je-

nom k nejmocnějším národům starého světa, k Řekům a Římanům. Homer i Plato praví, že Jupiter jen polovičním rozumem opatřil otroka, a Aristoteles (Polit. c. I a 8) tvrdí přímě, že otrok k porobě zrozen jest a proto prý stojí v též poměru k svobodným jako tělo k duši, jako zvíře k člověku. Víme jak tomu bylo u Římanů. Otrokyne polo obnažená stála před velitelkou svou, jež každou chybu buď drátěným bičem, neb ostrou dlouhou jehlou čili dýkou na obnažených rukou a prsou své otrokyne krvavě trestala. — Jestliže otrok zoufalstvím dohnán pána svého zavraždil, musel nejen on nýbrž i nevinní jeho soudruhové zemřít. — Pedanius Secundus, jak Tacitus vypravuje, byl od svého otroka zavražděn; dle zákona museli všichni jeho otroci, v počtu čtyř set bez milosrdenství zemřít. Teprv církev sv. vykořenila toto ukrutenství, ukazující, že všickni lidé jsou dítky jednoho nebeského Otce a vespolek bratří. Nestalo se ovšem najednou, aby otroci zbaveni jsouce pojednou svých vazeb ve své hrubosti a nevzdělanosti státu nebezpečnými nebyli. Křesťanství osud těchto nebohých nejprve tím zmírniti hledělo, že pánům a majetníkům jejich za svatou povinnost kladlo, by milostivě s otroky nakládali, jelikož „u Boha není přímání osob.“ (K Efes. 14, 9.) Tento poznání stejný poměr k Bohu vedl i k poznání rovnosti v člověčenstvu, ovšem v té obmezenosti, která již přirozeně v lidských a společenských poměrech leží. Tuto pravou rovnost čili svobodu hledělo zvláště duchovenstvo vši snahou upevniti a rozšířiti. Nejdříve vynasazila se církev onu známku, jež propuštěného otroka a jeho potomky na spredešlou porobu pamatovala, tím smazati, že těchto propuštěnců do svého lůna přijímala a i k důstojnostem jim přístup dávala. Sv. Jan Zlatoustý i sv. Augustin stejně se v řečích a homiliích svých důrazně otroků ujímali. Sv. Augustin praví: „Bůh sice pravil k prvnímu člověku: Panuj nad rybami mořskými a nad ptactvem nebeským, i nade všemi živočichy, kteříž se hýbají na zemi,“ (I Mojž. 28) ale nedal mu panovnictví nad lidmi. Původ otroctví odvozuje od hříchu Chamova a od zlořečení nad ním vysloveným. Z toho pak uzavírá, že poroba jest následkem poklesku člověka, nikoliv ale jeho přirozeností. Takto vynasazovalo se duchovenstvo, propuštění otroků vymoci aneb alespoň smutný jich stav usnadniti a ulehčiti.

Římané i Řekové, nápodobně i národové němečtí a slovanští považovali všechny

zajaté v boji za otroky a s nimi co s otroky nakládali. K vysvobození těchto zajatých událo se často, že křesťané za ně v porobu a v žaláře šli, jak to Klement Římský ze zkušenosti dosvědčuje. Později hleděla církev zajatých vykoupiti. A hle, i tu se významovalo duchovenstvo. Nejen že všechno své jmění na to obětovalo, nýbrž i jmění chrámové; byloť jim v tomto pádu dovoleno i posvátných kostelních nádob prodati a za ztržené peníze ubohých ze zajetí vyplatiti. Nechtěje uváděti četných příkladů, odkazují čtenáře na dějepis církevní.

Když za času tak zvaných tažení křižáckých veliký počet od Mohamedanů zajatých křesťanů v tuhém otroctví držán byl, povstal ku konci XII. století rád, jehožto členové Trinitary aneb Mathuriny se nazývali, jehožto povolání a účel byl, vykupovati zajatých. Sv. Jan z Mathy a sv. Felix z Valois jsou jeho zakladatelové. Veliký papež Innocenc III. schválil a potvrdil toto tovaryšstvo, jež všechno své jmění na to obětovalo, by zajatým křesťanům svobody dobylo. Rád ten rozšířil se brzy po celé říši Francouské a více ještě ve Španhelsku. Starala-li se ale církev o to, by otrokům dána byla svoboda, starala se neméně o to, by se svobodným svobody neodjímalo. Již v VI. a v VII. století dány jsou na rozličných církevních sněmech přísné zákazy a zákony a když v VIII. století v Německu téměř obchod v otrocích se vedl, stěžoval si Řehoř III. na to v listu svém Bonifaciově zasláném prikazuje mu, by všechny, kteří by se přestupku takového dopustili, jako vražedníky považoval a trestal. Ačkoli však církev přísně proti tomuto obchodu vystupovala, nemohla přec mu zcela zabrániti. Obchod ten dosáhl ku konci XV. století největší rozsáhlosti, když po vynalezení Ameriky zisku a zlatachtiví dobrodruzi o nešťastné tuzemce jako o dobytek se dělili a s nimi též tak nakládali. A tu opět kněžstvo to bylo, jenž se ujalo pronásledovaných Indiánů, katoličtí kněží to byli, jenž se neobávali takovéto hnusné neřesti stavěti se na odpor. Bartoloměj las Casas, missionář z řádu Dominikánů a znamenitý kazatel Montesino z téhož řádu kázali veřejně a beze strachu u přítomnosti samého místodržitele proti nelidskému tomuto počínání. Zároveň i Františkáni povstali hájící všemožně práv utiskovaných tuzemců, a neobávali se předstoupiti i před samý trůn králů Španhelských. Známa jest obětovná snaha kardinála Ximenesa v tomto ohledu. Nepotěštilo-li se církvi zameziti zcela obchod

ten, nebyla to vina papežů a kněžstva vůbec, nýbrž příčinu toho hledati musíme jinde. Pius VII. a Řehož XVI. kladli všem panovníkům záležitost tu na srdce, žádajíce, by obchod v otrocích zcela byl odstraněn.

A tak nám ukazuje dějepis každého věku, že to byli a jsou mniši, kněží, biskupové a papežové, zkrátka katolické duchovenstvo, jenž o to starost vedlo, by se všem patřičné svobody dostalo. Vždy to bylo kněžstvo, jež co ochrance utlačovaných národů zmužile v boj vystoupilo. Jestli se mu to vždy nepoštěstilo, nebyly tím vinny zásady kněžstva, nýbrž ziskuchtivost a nenávisť jiných; církev katolická vždy svatě svých Bohem určených povinností šetrila. — Ale ještě jiné otroctví panovalo v národech pohanských, a sice otroctví dvojího druhu. Mínilo zde otroctví v rodině samé. — Žena byla otrokyní svého muže, děti pak byly otroky svého otce. Tak jako žena od muže svého dle libosti zavržena a odstraněna býti mohla, tak bylo i otci dovoleno děti své buď uznati aneb je vysaditi a usmrtiti. Tato dvojí poroba odstraněna jest hned na počátku ve všech rodinách ku křesťanské víře se přiznávajících. Křesťanství sice podržuje manželku muži, ale ukládá zároveň muži povinnost, by choť svou miloval, ji ctil, laskavě s ní nakládal a s ní v nerozlučném, skrze svátost stavu manželského od církve posvěceném spojení, živ byl. — Zachtělo-li se však některým zavrhnouti manželku své, byla to opět církev, jenž se nevinně potlačených mocně ujímala a práv jejich v každé době i proti nejmocnějším panovníkům věrně hájila. Co se týče dětí, měly tyto od rodičů svých milovány a dle křesťanského náboženství vycvičeny a vychovány býti.

Netoliko otrokům a jiným nešťastným hledělo dopomoci duchovenstvo k jejich právu, nýbrž církev ujímala se i všech pronásledovaných a utiskovaných vůbec a nemohla-li jich zcela obhájití před nepřátely, prohlédala alespoň k tomu, by chránila jich před prvními návaly a výbuchy divoké zlosti. Tak povstala „útočistná místa“ čili asyly; byli to chrámové. — Právo asylní zakládá se na milosrdenství Božím, kterého všichni lidé potřebí mají, pročez milosrdenství i svým spolubratřím prokazovati musí. Již ve IV. století přijímali kněží do svatyně chrámové všech těch, jenž zde pomoci a ochrany hledali, chráníce je před libovůli ukrutníků. Leč ne všichni zločinci měli nalézti ochrany na místě posvátném. Nebylo to zajisté účelem duchovenstva, by se

ujímalo zločinců a chránilo jich před zaslouženým trestem; nýbrž jeho pozornost byla obrácena toliko k tomu, by se v přehliosti a beze všeho řádného výsledku a uvážení křivdy neděly. — Z podobné příčiny zavedla církev v dobách tak zvaného „pěstního práva“ známý „mír boží“ (Gottesfriede), totiž aby chránila slabého a bezbranného před hrubou mocí a utiskováním silnějšího a ozbrojeného. Činí-li se však biskupům výčitka, že zavedením tohoto míru si přivlastňovali světskou a vládařskou moc, připomíná se na to, že se toto jejich počínání ne se stanoviska XIX. století, nýbrž věku tehdejšího posuzovati musí. — Když největší nebezpečí hrozilo nejen jednotlivým městům, nýbrž celé říši, bylo to opět kněžstvo, jež s křížem v ruce a s důvěrou v Boha táhlo v boj proti krutým nepřátelům. Attila blížil se vše ohněm a mečem hubě Římu. — Žádný neosmělil se tomuto bičí božské spravedlnosti na odpor se postaviti: a hle, tu jde mu slabý kmet, Leo Veliký v čele svého duchovenstva vstříc a odvrátí výmluvností svou jistou záhubu nejen od Říma, nýbrž i od celé říše. A též papež zachránil Řím před vůdcem Vandalův, králem Genserichem. Nuže, ptáme se, nevydobyli si ten papež zásluh též o svobodu všech obyvatelů? A dějepis podává nám podobných příkladů více.

Podobných zásluh vydobyli si biskupové tím, že si vyžádali a vymohli od římských císařů práva, by dohlížeti mohli k tomu, aby se s uvězněnými a zajatými tvrdě nenakládalo. Biskupové ujímali se vždy podmaněných národů a obyvatelů jednotlivých měst, mírníce všemožně rozhořčenost a krvežíznivost vítězovu, pomahajíce tím způsobem vítězi k vítězství novému t. j. nabytí lásky a důvěry podmaněných. — Kde však každé prostřednictví, napomínání a přimlouvání marné bylo, použila církev duchovní své zbraně: vyobcování z církve, kletby církevní a interdikt. — Tak stalo se, že četní a mocní národové dobrovolně se utíkali pod ochranu papežův, že v rozličných záležitostech rozsudku hledali v Římě, že ničehož nepodnikli, dokud by s hlavou církve se nebyli poradili uznávajíce ochotně papeže za rádce a soudce.

Papežové skrze tažení křížácká dále napomáhali k svobodě celé Evropy. Papežové dobře nahlíželi, že Muhamedáni ve své fanatičnosti se nikoliv nespokojí s podmaněním zemí východních, nýbrž rozkotavše říše východní, se též pokusí podrobiti si

říše západní. — Kdyby ale se to bylo stalo, bylo by též po naší vzdělanosti, po naší svobodě. — Tak jako Řekové po pádu Cařihradu klesli v hanebnou porobu, byli bychom i my oloupeni o svá práva, o svou svobodu, a po zničení všech vzdělávacích ústavů v hlubokou nevědomost uvrženi. — Hrozící toto zlé odstranila tažení křižácká, kterýmiž moc půlměsíce zlomena jest, tak že nemohl více vládu svou v západních zemích rozšířiti. — Poněvadž však tato tažení původ svůj v Římě a v duchovenstvu vůbec mají, má zajisté Evropa za svobodu a civilisaci svou zvláště kněžstvu děkovati, ať nic nedíme o jiném užitku, jenž z tohoto podniknutí pro všechny státy v Evropě vyplnul.

Kdo jiný zachoval umění a vědy před úplným úpadkem a záhoubou, než-li katolické duchovenstvo? A když tomu tak, zdaž nevydobylo si nových zásluh o občanskou svobodu? Jako totiž nikdo v pochybnost bráti nebude, že nevědomost a pověra vždy bývají pomocnicemi a podporami krutovlád a otroctví, tak i nikdo upříti nemůže, že postupné vzdělání v umění a u vědách velkého má vlivu k upevnění a zachování svobody. Kněží, zvláště pak mniši byli to, jenž po rozkotání římské říše mezi nevzdělanými vše jen hubícími národy výhradně s vědami se obírali, a v klášterích těch nejkrásnějších památek a zbytků dřevnější vzdělanosti zachránili. — Duchovenstvo to bylo, jenž u prostřed divokých národů školy zakládalo a je vzdělávalo; duchovenstvo podporovalo pokud mohlo každé umění, jako stavitelství, malířství a sochařství ve svých chrámech; kněžstvo zanechalo potomstvu první kroniky; ono to bylo, jež všechny znamenité a proslulé muže vychovalo — a tu se může někdo osmělití osočovati jich, že jsou občanské svobodě na odpor? — Duchovenstvu se též vytýká, že netoliko samo nevzdělané zůstalo, nýbrž všemožně i nevědomost kolem sebe rozšiřovati hledělo, aby prý lid tím spíše v slepé poslušnosti a poddanosti udrželo. Takovýmto pánům nechceme nic jiného odpověditi, než že buď sami nevědomci v dějepisu aneb, co více pravdě podobno, zlomyslní utrhači jsou. Co se týče pověry, vidíme, že církev to byla, jež nejvíce ji vyhladiti usilovala. Připomínám zde toliko XVI. a XVII. století, kde snahou duchovenstva zrušeny jsou hrozné zákony proti čarodějníkům a čarodějnicím. —

Ze všeho toho následuje zřejmě, že duchovenstvo bylo a jest vždy podporou

pravé občanské svobody a práv národních. Dějepis přesvědčuje nás, že kněžstvo všemožně otroctví vyhladiti hledělo neustávajíc v počínání svém, když se mu toho i cele nepostěstilo. Kněžstvo bralo v ochranu všechny pronásledované a utiskované otvírajíc jim chrámy a svatyně, kde bezpečí našli před protivníky. Duchovenstvo to bylo, jež u prostřed krvavých bojů a pútek svatý mír a pokoj prikazovalo a žádalo; ono to bylo, jenž hrdému vítězovi a podmanitelovi s vážností v útrety šlo a prostřednictvím neboli přímlovu svou od podmaněných mnohých nehod a ukrutných trestů odvrátilo a naproti tomu zpupné manstvo v povinné poddanosti udržeti hledělo hájíc práv všeobecných a společných. Kněžstvo bylo konečně jedinou ochranou a podporou věd a umění a to za časů nejsmutnějších. Ono to bylo, jež pověry vykořeniti usilovalo. — Když vše to uvážíme, nalezneme, jak lživé a zlomyslné jest sočení všech těch, kteří duchovenstvo za nepřitele práv a svobody národní mezi lidem vykřičeti hledí. — Jakých zásluh si kněžstvo získalo o národ český, a co jemu národ náš děkovati má, jest vůbec povědomo. Prosíme každého věrného katolíka a vlastence, by nedával sluchu zlomyslným nepřátelům svaté církve a tudíž i vlasti.

J. N.

Narození Páně.

Ty noci svatá, blažená,
kde srdce naše jesleml,
ty noci všechněm milená
kdo Krista ctějí na zemi.

Ten zvonův zvuk se veselí
po horách, v každé rovině,
on všecka srdce podělí
v pozemské šťastné dědině.

Jak radostně dnes okénky
těch chýší blaho prosvítá,
ona se smějou na plénky,
jež nebe Pánu poskytá.

A hvězdný věnec na nebi
čarovný tvoří krásy lem,
vše kolem Otce velebí,
že Syna poslal lidem všem.

Chrám Páně dnes den sváteční,
kde srdce lidské žalmem je,
a u víře kdo statečný —
ten plesá a se raduje.

Kýž srdce naše jeslemi
zůstane vždycky pro Krista,
pak šťastní budem na zemi
a v nebo vejdem dojista. —

Fr. Al. Lhotka.

V í r a.

Ve hrdém letu duch se nese
v nesmírné světův prostory;
vyskoumat chce, co oku skryto,
těch tajných divů hovory.

Uzavřen v tuhou vazbu těla
z těch výšin klesá zpátky zas;
co vyskoumal? Ó velmi málo,
jen skrovný změřil sluncí čas.

Což nejsem nic, což nejsem pánem
těch širých světa končin já?
což zavřená jsou oku mému
té knihy slova tajemná?

Což mne má navždy tajno býti,
kdo ten, jenž řídí sluncí běh,
kdo jest ta v trojím jedna bytost
vzývána vroucně ode všech?

Ve zmatku tom zřím hvězdu pláti,
přejasnou hvězdu *víry* mé;
do srdcí blahý poklid leje
učení její vznešené:

„Na dráze ctnosti stále krácej;
zde budiž zem tvým dílem jen —
tam poznáš vše, co skryto nyní,
až duch se vznese. — svoboden.“

Ant. Kosina.

Zajímavé obrácení na víru.

Rozličné listy přinesly před několika měsíci zprávu o *obrácení Jana Felldina*, Švéda rodem, Luterána náboženstvím, jenž před dvěma rokoma byl údem královské životné stráže jezdecké ve Štokholmě, později pak poručíkem papežské armády. Následkem zářijových udalostí léta 1870 do Švéd se navrátil, pro návrat svůj k sv. máterci církvi do vojska švédského přijat nebyl. Dánský církevní list uveřejnil nyní tento životopis mnoho zkoušeného obrátence:

Felldin není rodné jméno tak nazvaného konvertita švédského; též pojmenování podle dřevnějšího hlavního statku děda, rozeného Čuda, který po odstoupení Čudska Rusům r. 1809 z patriotismu vlast svou ostaviv do Švéd se přestěhoval, jak se

udává, není zevrubné. Avšak z něžného ohledu k živoucím ještě přátelům přeje si obrácenec, aby na čas podlé pravého jména a rodu obecenstvu neznámým zůstal. Nar. 28. září 1844 v Hernösandu ve Švéděch, ztratil již v 10. roce otce, jenž vojenskému stavu patřil. „Zachovávej příkázání Boží a chovej čest k Nejvyššímu“ zněla slova umírajícího k jeho synu Janu. Ledva vyspěv vstoupil po příkladě staršího bratra do námořnické služby, již však k doléhavým prosbám matky své opustiv za kadeta do pozemského vojska v Štokholmě dále vřaditi. Bratra jeho totiž potkalo neštěstí na moři, více bratrů a sester již dříve mu zemřelo, tak že zůstal jedináčkem vdovy, jejíž láska mateřská stálého na moři nebezpečí se lekala. O prázdninách r. 1862 zúčastnil se mladý kadet v mořské plavbě na daleký sever, kteráž nákladem soukromým z jeho rodiště k pozorování slunce o půlnoci podniknuta byla. Od této noci mezi 24. a 25. červnem, v níž východ a západ slunce v jedno spadají, a slunce, měsíc i hvězdy v stejný čas na nebes klenbě pozorovati lze, počítá se začátek následujícího obratu. Ona velkolepá a velebná hra přírody učinila ohromující dojem na celou společnost a ji v slavnostně vážné naladění uvedla. Obdivovali se vznešenosti stvoření, velebili všemohoucnost Tvůrcovu a posléze rozpředl se živý hovor mezi jednou kat. rodinou z Francouz a mladým kadetem o velkém počtu a rozdílu náboženských vyznání. Náš mladý muž věděl ze svého katechismu o katolické církvi jen to, že prý obsahuje hnusné nauky. Rozpravou přiveden byl k jiným myšlénkám a náhledům. Žádostiv jsa blíže s kat. náboženstvím se seznámiti, úzeji přilnul k oné rodině a jako ve dnech návratu soumrak zacházejícího slunce již více a více pozorovati se dal: tak na obrat prokmitaloť temnotou náboženského jeho poznání jasněji a jasněji světlo božské pravdy v kat. církvi. Vrátil se dlel ještě nějaký čas u oné rodiny v Hernösandě. Brzy otevřel se matce s pochybnostmi svými a prosil ji o radu. „Milé dítě, z lásky-li k Bohu pravdy hledáš, nalezneš ji jistě. Nebožka matka pravila mi, že i jinoverci spasení býti mohou a proto že si jich máme vážiti.“ Slova tato dodala mu chuti k dalšímu zpytování. S velkou radostí čítal v Segurově spise „Otázky a odpovědi“, kterýž od svrchu zmíněné rodiny ve švédském překladě k vlastnímu poučení obdržel. Než nedlouho na to vznikl v útrobě jeho prudký boj proti milosti a lepšímu poznání, jenž vnějšími okolnostmi živěn byl. Vyzna-

menávaje se ve všem nad své druhy, zjednal si záhy přízeň svých představených a postupoval poměrně velmi rychle. Brzy poznal také mladou šlechtici, jejíž otec tím ochotněji k zasnoubení svolil shledav v něm výtečné schopnosti, jež slibovaly skvělé vyhlídky do budoucnosti. Věci ty ovšem byly s to, aby z hlavy mu zaplašily myšlenky o náboženství. Mimo to staly se mu v nynějším jeho štěstí pochybnosti, jež proti jeho vůli se mu vtíraly, nepohodlnými a nesnesitelnými. Zamýšlel zcela zapuditi je, vši myšlenky na obrácení chtěl se zříci. Nešlo to však. Sháněl se po radovánkách a rozkoších, v různých zábavách hleděl ukojiti svou mysl. Ovšem nabyt tím klidu, avšak jen potud, pokud ve dne a večer službou a veselostmi se zabavoval. Než v noci vracely se mu všechny tíživé myšlenky a pochybnosti a zaplašovaly spánek a klid. Duše i těla rozdrážděnost uvrhla ho na lůžko, z něhož po delší době tělesně a z části i duševně pozdraven byv vstal. Poznal v nemocnici při pokojné rozvaze, že bláznovstvím jest sháněti se po radovánkách, aby vnitřní duše boj zahnán byl. Každým způsobem uznati musíme v tom zvláštní řízení Boží, že duševně trpící právě v tento čas truchlivou zvěst o úmrtí matky obdržel, s ní však i list, jenž mu nebeskou útěchu vлил. Máť loučila se v něm dva týdny před smrtí v uchvacujících slovech a dvě hodiny před ní doložila: „Zdráv buď, nejmilejší synu; Bůh ti pomoci, Bůh buď s tebou, Bůh tě chraň! Poslyš nyní: kde pravdy nalezněš, přijmi ji bez rozpaku. V hodině smrti patříme jasně.“ Tato slova záračně ho dojala, tak že úmysl v něm uzrál, budoucně všech radostí se stříci a dříve od zápasu neustáti, než spočine v Bohu. Nejprve navštěvoval, pokud měl čas a příležitost, kat. bohoslužbu ve Štokholmě a pozorně naslouchal kázání tehdejšího missionářského faráře Moora. U jeho nástupce Bernharda, rozeného Elsašana, přihlásil se k vyučování. K svému studiu a sebepoznání dostal Möhlerovu symboliku, jíž pod návodem knězovým mnoho pílě věnoval. Poslední pochybnosti o pravdě kat. nauky odstraněny byly čtením polemického spisu. Luterský biskup Fahlkranc uveřejnil asi před 20 lety po svém návratu z Říma, kam se odebral za zvláštními svými studiemi, pod titulem „Řím dříve a nyní“ dílo, proti němuž Bernhard vydal spis „Pravda kat. církve“ ve třech svazcích, kde biskupa větu za větou vyvrátil. Fahlkranc neodpověděl. Konvertend hotov byl přestoupiti do kat. církve. Přemohl tedy vítězně vnitřní dušev-

ní zápas, nastávala mu však ještě krušná zkouška. Jsa poctivcem považoval ženich za svou povinnost, oznámiti otci nevěstině svůj úmysl. Namlouváno mu, nedal se přemluvit, proto zasnoubení zrušeno. Nevěsta nesouhlasíc s otcem skonala mezi rokem.

Vyučování bylo ukončeno. Dle státních zákonů bylo ohlásiti konvertendovi vystoupení z církve u kazatele jeho pluku. Všeobecná nevole povstala, když v Štokholmě o tom prohlásilo. Toť opět, praveno, dílo „chytré lišky,“ jak vysoký jeden úředník faráře pojmenoval. Aby oklamánému a omámenému konvertendovi hlavu napravili, poslali ho po řadě k pěti luterským kazatelům. První čtyři nadávkami kat. církvi znechutili mu první hodiny vyučování. Pátý jinak si počínal. Hleděl zcela klidně odhaliti bludy kat. církve a dokázati pravdu luterské nauky. Když mluvili o nejsv. Svátosti oltářní a kazatel na několik otázek vyhýbavou dal odpověď: „V tomto ohledu můžete věriti, jak chcete; já protestantský theolog dávám vám dovolení,“ konvertend měl toho dosti. Když po těchto rozkotaných pokusech při úmyslu svém setrval, překáželi mu ve čtení kat. spisů, o čemž listy zvěstovaly. Mezi tím doslechl hroznou tu zprávu staričky a svobodný jeho ujec, jenž ho učinil dědicem svých statků, i on snažil se působiti ve svého sestřence, však nadarmo. Následkem toho bylo, že byl vyděděn. Aby co den několikráte na soubor vyzván nebyl, vystoupil stíhaný z vojenské služby, při čemž mu slíbeno jest, že přestoupiti může v službu v kterýkoli čas a to v hodnosti, které v cizí službě by dosáhl. Po té složil v Štokholmě 21. září 1868 kat. vyznání víry a opustiv po týdnu o narozeninách otčinu, vstoupil do papežské armády. Pod plukovníkem Charettem postoupil za poručíka. Dne 20. září m. r. tak se proti Piemontanům vyznamenal, že ozdoben byl od sv. Otce řádem sv. Řehoře. Propuštěn byv ze zajetí odebral se počátkem tohoto roku pln radosti do milované otčiny, když mu bývalý jeneral přijetí do vojska slíbil a sám korunní princ Oskar prostřednictvím se mu propůjčil. Než, jak hořce se sklamal! Když jeneralovi se představil, ohlásil mu tento, že ho přijmouti nemůže. Poukázav na psaní dostal v odpověď: Nemyslil jsem, že přijdete. Korunní princ přislíbil, že všeho u krále se pokusí a v osmi dnech výsledek mu oznámí. Tento zněl: Dosazení v nejsev. posádce, tři leta bez platu, pak ročně padesát tolarů. Toho se zřekl poručík a prosil jenerala, aby ho

přijal aspoň za sprostého; avšak ani to mu nebylo dovoleno. „Dejte si vystaviti vysvědčení, že pro vyznání své kat. nemůžete nabýti ve švédské armádě zaopatření, a jděte s tím do kat. země,“ radil jenerál. „Dobře, Excellenci, prosím nejposlušněji o takový list.“ „Poraditi vám mohu, nikoliv ale list napsati.“ Dále, „ve vašem prospěchu jest, abyste Švédy co nejdříve opustil.“

Oklamán nahlédl, že svobody, jichž r. 1869 katolíkům švédským se dostalo, jsou jen na papíře a měl za nejlepší, jako psanec vlast opustiti. S psaním u zmíněné formě od faráře složeným a od vrchního náměstnictví, jakož i od rakouského a francouzského vyslanectví potvrzeným, spěchal nejprve do Rakous, byl však k nálezu ministerskému odmrštěn. Poslední čas trávil návštěvou ve Vestfalích, odkud se vybral do Francie. Mimo materštinu mluví německy, francouzsky, španělsky a anglicky. Jeho milostná povaha dobývá mu přízně všech, kdož ho znají. Zbožnost, s jakou přítomen bývá oběti mše sv., budí obdiv. V Římě zasloužené medaile a řády nosí na řetízku papalinovém, mezi nimi malinký křížek.

Bůh račiž uděliti mu milost vytrvalosti a věsti cestou, na které by svému Spasiteli až do konce věrně sloužil! M.

Znělky.

VIII.

Na zeleném sadě milo kvítí voní,
libé podívání plná růže skytá,
a na stromě oko rádo větve vítá,
any ovocem se hojným k zemi kloní.

S nebe blahý cit se ve hrud' jemnou roní,
kdy den mladý na blankytu sluncem skvítá;
duše ráda na obloze hvězdy čítá,
ráda slýchá píseň, kterou háje zvoní.

A tož duch můj blahem jásá, nade světy
perutěmi lásky nebes unešený
a vidoucí svatých duší v ráji květy.

Blaha neznám pak ni míry ani ceny,
nebešťany slyšeti a vidět moha,
ježto láskou slaví lásku svého Boha.

IX.

Bloudem zovou mne a spílají mi bloudi,
jimž Bůh slovem holým — víra planým klamem;
z nichžto jeden v kalu, druhý v sobě samém
všebožskou moc vidí — do nicoty loudí.

Bloudem zovou mne a lehce o mně soudí,
že smím, neschýlený plané pýchy mamem,
znát se k Bohu, jenž mou duši činí chrámem
Lásky své a světi, co mým nitrem proudí..

Spílejte mi bloudův pro tu víru moji,
zlořečte mi, že velebím svého Boha,
jenž mě blahem svojí věčné lásky kojí.

Nechť si mne kletbou zloba vaše šlohá:
víra má na pevné skále lásky stojí,
a já plesám pro ni — potrpěti moha.

X.

JEsu můj, má duše v bolném tone pláči,
vidoucí Tvých slzí a Tvé krve proudy,
procezené darmo za ubohé bloudy,
za zběsilé syny a plemeno dračí.

Slovo Tvé je pravda, a lež světem kráčí,
rouhá se Tvé lásce, tupí Tvoje soudy,
na Tvou hlavu metá kamení a hroudy
a v Tvém nitru svatém oštěpy své máčí!

Oštěpy své máčí — svoje ostří meče,
proráží Ti srdce, — údy Tvoje seče —
a lid lásky Tvoji na záhubu vleče.

O můj JEsu! Ty mé — já Tvé vidím hoře
a mé slzy tekou ve Tvé lásky moře:
ó nauč mne, tichosti Tvé a pokoře!

Vác. Štulc.

DOPISY.

V Praze 22. prosince 1871.
(Dávěrné slovo k čtenářům.)

Číslem tímto dokonáváme netoliko jeden ročník, alebrž celé desíletí „Blahověsta.“ Nynější vydavatel a redaktor, byv r. 1861 spoluredaktorem, převzal počínaje 5. lednem 1862 odpovědnost a samostatné vydávání „Blahověsta“ z rukou velezasloužilého zakladatele t. listu, vd. p. probošta V. Štulce. Předplatitelů bylo tehdež nemnoho, počet jejich však zrostl a pak zase klesal dle toho, bylo-li vedle „Blahověsta“ jiného listu jemu podobného. V národě našem jest totiž jistý počet horlivců, kterýž rozmnožiti přes všechno úsilí nelze. Ti podporují každé nové podniknutí vši silou, tak že znenáhla zapominají na starší závody neméně dobré. „Málo nás!“ vyznali jsme o Blahověstu vloni a letos dokládáme: „Méně nás,“ tak že příjem stěží ještě stačí na zapravení vydajů. A tyto nejsou malé. Tak na př., abychom jen jedno podotkli, arch tisku, za který ještě r. 1866 počítáno bylo 29 zl., stojí nyní bez mála 36 zl. A předplatné zůstalo, jak

bývalo od prvopočátku, kdežto býval papír i tisk lacinější a nebývalo ani některých výloh, na př. daně „z živnosti.“ Kdyby redakce nevedla se zdarma a kdyby všichni velectění pp. spolupředplatníci příslušného honoráru žádali měli, nezbyvalo by, než další vydávání buď zastaviti anebo předplatné zvýšiti. Však zvýšení předplatní ceny bylo by na závadu valnějšímu rozšíření a snad i příčinou úpadku „Blahověsta,“ jehož posavad nutně jest třeba a jenž pomocí předních spisovatelů našich stále se zdokonaluje, tak že jednotlivé ročníky ceny své nepotrácí, nýbrž i po letech čtenářům milou zábavou budou. Ponecháváme tedy ještě na příští rok nepatrnou cenu předplatní v té naději, že se přátelé naši přičiní o rozmnožení předplatitelů a tím i o udržení a rozkvět tohoto ve svém způsobu jediného časopisu katolického. Čistým výnosem jsou zbývající ročníky, kteréž opět jako za minulých let darem dáme mladému duchovenstvu našemu.

KRONIKA.

Z Prahy 23. pros. *U Všech Svatých* na hradě budou se zítra o 11. h. v noci u přítomnosti J. Eminence nejdůst. p. kardinala konati církv. hodinky (Matutinum a Laudes) o Narození Páně, načež o půlnoci slavná zpívaná mše sv. sloužena bude, (jakož i ve všech farních a klášterních chrámech). Na úsvitě o 7. h. bude zpívaná ranní mše sv., o půl 9. h. české kázání, v 10 h. něm. kázání, v 11 h. bude J. Emin. nejdůst. p. kardinal sloužiti pontifikální mši sv. Odpoledne o 3. h. budou tamtéž nešpory, pak průvod a oféra ve prospěch zdejšího ústavu chudých — V úterý o slavnosti sv. Štěpána bude J. Emin. p. kardinal sloužiti v 8 h. ráno tichou mši sv. ve farním chrámě u sv. Štěpána na Novém městě, kdež bude téhož dne v 6 h. mše sv. s exhortou, v 9 h. zpívaná ranní, v 10 h. kázání, v 11 pontifikální mše sv.; odpoledne o 3. h. nešpory, pak kázání a požehnání.

— Pobožnost 40hodinná bude se slaviti od 26—30. pros. u sv. Salvatora v semináři, 31. pros. t. r. a od 1—4. ledna 1872 u Milosrdných sester pod Petřínem.

— *Katolicko-politická jednota v království Českém* bude ve středu dne 27. prosince v 7 h. večer konati občasnou schůzi svou v místnostech Katolické besedy. Při té příležitosti bude p. hrabě Jiří Buquoy míti řeč slavnostní za příčinou jmenovin Jeho Svatosti papeže Pia IX. Mimo jiné předměty bude se ve schůzi této jednati

též o zřízení záložny. Členové jednoty jsou oprávněni každý jednoho hosta do schůze uvést.

Z Elzasu. V předešlém čísle zmínili jsme se, že kněžstvo katolického Elzaska zastupující milion katolíků, zaslalo zvláštní přepis císaři německému, v němž mimo jiné žádá, aby svoboda tisku — i jim byla udělena. — Vyřízení žádosti té dostalo se obyvatelstvu Elzaskému 6. prosince způsobem, jakého v skutku jen liberalismus doby naší schopen jest. Výnosem totiž nejvyššího presidenta zapovídá se prodej i rozšiřování berlinského listu „Germania“ v obvodu Elsass-Lothrinském.

Z Říma. Náš krajan, dr. Karel Jänig, rektor na sv. poli u Vatikánu, nalezl v nevydaném posud rukopise barevné vyobrazení a podrobné vypsání oltáře sv. Václava vstarem chrámě sv. Petřském i povoleno mu dotčený nález vydati. Na onom vyobrazení nalézá se kromě sv. Václava, též sv. Cyrill a Method, Karel IV. a biskup Hinko Olomoucký, nad nimi pak Rodička Boží s Ježíškem. Drahocenná tato památka vyjde tiskem ve prospěch opravy chrámu, při němž dr. Jänig rektorem jest. — Sv. Otec jest úplně zdráv. —

Z Italie. „Viktor Emmanuel a Řím.“ Pod tímto názvem přináší římský časopis „Frusta“ v č. 244. článek, v němž hledí dokázati, že přese všechny úřední a poloúřední zprávy král na dobro do Říma přesídliti nechce z důvodů rozličných. Mezi jiným vypravuje v článku tom o výstupu, jenž se mezi králem a finančním ministrem Sellou přihodil. Sella hleděl krále lichotivými a umělými důvody přemluvit, aby do Říma se odebral a parlament trůnní řečí zahájil. Král jej nějaký čas pokojně poslouchal, načež řekl: „Vy mi o ničem nemluvíte, než o samých daních, poplatcích, taxách, přírážkách, olupování mnichův, jeptišek, kostelův, o ničení slavných památek římských“; načež židličí prudce o zem mrštiv rozhorleně zvolal: „Nikoli, do Říma nepůjdu, neb mi více záleží na trůnu a rodině.“ Že se ministr po těchto slovech co nejdříve vzdáliti hleděl, snadno lze si pomysliti. „Frusta“ končí článek takto: „Veličenství! Činíme sice, co sv. Pavel káže „buďte poslušni svých pánův“; přece však Vašemu Veličenství radíme, abyste od trůnu odstranil čeládku, nemající ani cti ani svědomí, zapuďte ji beze strachu, nevěřte těm, kteří se vám koří ale chtějí, aby s posledním nejvyšším knězem zhynul též poslední král. Račiz V. V. připomenouti si, že markýz Ridolfi, vychovatel korunního prince To-

skánského po 10 let na velko-vévodském dvoře žil, a po té 27. dubna 1859 — mezi prvními byl, jenž pro vypovězení rodiny panující z Toskány hlasovali. Podobně přemnožína Vašem dvoře smýšlejí a budou příklad onoho zrádce následovati; chtějí, aby V. V. do Říma se odebralo, poněvadž V. V. a celou panující rodinu nenávidějí; účel jejich jest vyvrácení všech trůnů.

— (O stavu nově zvolených biskupů). Sv. Otec pravil k nově jmenovaným biskupům: „Myšlenka jedna kormoutí útroby mé. Nevím, bude-li vám možno ubytovati se v sídlech určených a naleznete-li tam, z čehož by jste živi byli.“ V skutku, mnozí z nových biskupů nuceni jsou v domech soukromých bydla si hledati, neboť táž vláda, která prohlásila pověstný „zákon garancie“, nyní ani holých zdí bývalých residencí jim nechce ponechat. Jiní opět se přesídlili v místa malá a nepatrná, poněvadž jest jim věcí zhola nemožnou, aby od vlády, která se také „katolickou“ nazývá, jen malinkého dobyli příspěvku z onoho množství, o které ona je ve své známé dobrotě a starostlivosti oloupila, aby s nich „jen sňala starost vezdejší;“ jiným slovem, aby ucpala díry rozedraného sáčku státního. A co naleznou nově jmenovaní biskupové v obvodech církevních jim vykázaných? Naleznou tam vládou zrušené řehole, zbořené aneb účelům světským věnované kláštery; nenaleznou tam ničehož, než školy bohaprázdné, chrámy protestanské, a dále množství domů, řečených „tolerančních.“ Všude se setkají s novinami, kterým nic více svatým není, které zřejmě vyzývají k odpadlictví od náboženství i Boha, a jimž principem nejvyšším jest nemravnost. V diecésích svých naleznou místo úřadů vládních vlky žravé, kteří se domnívají, že nejvyšším jejich účelem jest, aby odírali poddané a trýznili klerus. A co si počnou papežem jmenovaní biskupové? Učiní co někdy apoštolové, když je Pán v úřad jejich povolal: Následujte mne, chci, abyste lovili lidi. Jako tito zanechali k pouhému pokynutí Páně síti svých a všeho co jim náleželo; tak i oni na pouhé pokynutí sv. Otce tam půjdou, kam je posílá, aniž se budou tázati, zdali jim vláda čeho poskytne, z čeho je násilím nejhanebnějším oloupila; budou jediné o to pečovati, aby hodné a spasitelně zastávali pastýřský úřad svůj. Zde mají liberálové opětův důkaz, že i tehda biskupové „neochabují,“ když olupování jsou o poslední sousto chleba.

Z Paříže. (Francouzský lékař o zá-

zraku z nejnovější doby.*) Pravíte, ctěný kollego, že v lékařství nemožno zázrak zjisti. Chcete bez pochyby říci, že není možno v lékařství skoro nikdy určití účinek léku, a sobě uzdravení nemocného připisovati. Ale tvrditi, že lékař nemůže zázraku uznati, byloby, nás pod obyčejného člověka stavěti. Lid věří v zázraky a to právem. Věř, že ten, který člověka stvořil, ještě lépe jej zná než Vy a já, předrahý kollego, při všech našich anatomických, fyziologických a pathologických studiích. Byloby tedy nemoudré upírati Bohu schopnost a moc uzdravovati. Než Vy řeknete: Když nemocného léčíme, nevíme, zdali léčení naším ošetřováním, či Božím prostřednictvím se zdařilo. Zde třeba uvážiti: Nemocný má bílou oteklinu na koleně. Více roků již na lůžko upoután, nemůže se ani dost málo pohnouti. Když Vy sám se namáháte, nemocným údem hnouti, způsobíte ty největší bolesti. Vy víte, jaká bolest se způsobí v měkkých částech, v kloubech a i v kostech samých. Namnoze jest jen chromota ten nejpriznivější výsledek, jehož se nadíti můžeme po mnohém a bolestném léčení, které často jak nemocného tak i lékaře k zoufalství přivádí. Opovázil jste se někdy takovému nemocnému úplné uzdravení slíbiti? Připustím Vám, že náhodou skutečného uzdravení docílíte. Než za jak dlouhý čas? Bylby jste mohl říci, že před uplynutím půl aneb i celého roku nemocný své hybnosti a svých sil nabude? V tomto případě, ctěný kollego, by jste byl žádného zázraku neučinil. A však jedná se o mladé děvče čtyřladvacitileté, které má bílou oteklinu na koleně, tuberkule v plicích a v životě. Leží již 3 roky v posteli. Přes všechnu péči moudrých lékařů hlavního města nemoc silně se rozmohla. Ba ještě více, nová nemoc téžší než první, zánět pobřišnice, odnímá všechnu naději na uzdravení. Lékaři opouštějí nemocnou, která v posledních tazích leží. Byly jí i svátosti umírajících podány, každý vzdal se naděje jen nemocná ne, která s důvěrou se modlila. — Na tom pohoršují se silní duchové. — Poroučela se zemřelému P. Ollivaint-ovi, členu Tovaryšstva Ježíšova, kterého jiní silní duchové dali zastřeliti, aby bez překážky z Boha a náboženství si tropili poměch. Jednoho rána zcela zticha (neboť muži komunny nebyli všichni ve vězení) přineseno jest tělo mučeníka do kaple Jesuitské, v třídě Sévres-ské. Nuže

*) Psaní toto Dr. Med. Lilièvre, člena medicínské fakulty v Paříži, je z katol. týdeníku Toulouského (dle překladu Slez. K. Bl.) vyňato.

nemocná prosila, aby rakve dotknouti se mohla. Představovali jí obtíže, které přepravení umírající v voze by způsobilo. Konečně povolili, jelikož její velkou touhu a její víru viděli a vyplnili její poslední vůli. Přinesli ji tam. Dotkla se rakve a padla na kolena. Pak vstala a šla za rakví, kterou nesli, a když bylo po všem, šla pěšky domů a sice až do třídy Notre-Dame des Champs. A každého pak rána, po 9 dní, přichází k tomu místu, aby svému dobrodinci děkovala. To, ctěný kollego, jest uzdravení, na něž jste nemyslel, a které se v žádném pathologickém díle nenachází. Materialisté nezabývají se ani duší, ani modlitbou, ani Bohem, protože to ani pod nožem pytevním ani pod mikroskopem nenalezají. Uzdravení to nicméně můžete potvrditi, protože je na své vlastní oči vidíte. Uzdravení to není léky docíleno, vždyť je věda za nemožné pokládá; převyšuje tudíž obvyklé zákony přírody a proto jest to zázrak.

Z Ruska. (Z diec. Vilenské 15. listop.) Za polské revoluce 1862 byl Stanislav Kraszinski, biskup vilenský, rozhodným odpůrcem vzbouření, tak že revolucionáři okna mu vytloukli. V hrozném a děsném tomto čase přibyl za guvernéra do Vilny pověstný Michael Muravěv, nadán jsa neobmezenou mocí od cáře. Tento jednou za nočního hodování poručil, aby biskup Kraszinski bez prodlení v paláci jeho se dostavil. Vypravenému poslu klidně odpověděl biskup, že v noci přijíti nemůže, ráno ale že k poveliteli se dostaví. Tím rozhněván, vyhostil Muravěv biskupa do Vjatky v Sibiři, kdež až podnes ve vyhnanství živ jest. Namísto biskupově spravuje s jeho souhlasem diecesi stařícký prelát Jos. Bovkievicz. Vysokých hodností lakotný kat. kněz, jménem Ant. Niemeksza, povolný nástroj guvernéra, byl od tohoto beze svolení biskupova prelátém jmenován. Nový tento hodnostář povýšil za souhlasu guvernérova faráře Petra Zylinského a Edvarda Tupolského za preláty; biskupa však o svolení nežádal. Po brzké smrti Bovkieviczově převzal Zylinski správu diecese vilenské a vykonává ji dosud, ač neobdržel od římské Stolicе potřebného svolení. —

Toho času k rozkazu guvernérova byl biskup diecese minské Adam Vojtkievicz do Vilny dopraven a zatčen. Po málo měsících tamo zemřel. Diecese minská byla pak zrušena a odevzdána vedení Zylinského, jenž ruštinu v katolické bohoslužbě zavéstí guvernérovi slíbil. Natištěné již knihy ob-

radné odevzdány mu, aby je mezi duchovenstvem rozdal. Zylinski rozeslal hned tyto knihy podřízeným farářům příkazem, aby příště při bohoslužebných výkonech jen těchto rituálův užívali. Na důkaz poslušnosti mělo duchovenstvo do jisté lhůty souhlas svůj písemně projeviti. Kdo nevyhověli rozkazu, poslání jsou do vilenského karmelitského kláštera. Zatčených kněží jest tam nyní dvaatřicet: někteří mohou sloužiti mši sv., jiným ani to není dovoleno. Místa od těchto duchovních dříve spravovaná znova se neosazují: proto nedivme se, že gubernium více kat. kostelů již zavřelo a je později popům v užívání odevzdalo. Poněvadž vzdálenost Vilny od Minska jest značná, nemůže Zylinski minské katolíky, jak by si přál, utlačovati; našel však v mladickém knězi Ferd. Senczykovském povolného pomahače. Tento muž, aby pro mnohé přestupky trestán nebyl, propůjčil se guberniu za nástroj na vyhubení kat. církve. Za tím účelem dal si upravit červený šat, oblekl se v něj a bedra opásal mečem. Tak procházel, doprovázen jsa vojáky, diecesi a přinucoval kat. kněžstvo, aby příště v kostelích jen rusky zpívali, kázali a svátostmi podle vládou vydaného rituálu přísluhovali. 28 duchovních, kteří poddati se nechťeli, poslání byli na pevnost Bobrujsk, kdež velmi krušně žijí a nejnižší práce konati musejí, aby hladu neumřeli, poněvadž Rusové, a nimiž se stýkají, pro kat. kněze útrpnosti nemají. Senczykovski vyhnal z téže příčiny 42 kněze do města Něsvic a žádný duchovní neví, dnes-li či zítra stejný osud ho nestihne. Bázeň a hrůza panují všude. Gubernium jedná podle zvůle a vynáší se při tom ještě snáselivostí uvalujíc vinu na odporující kněze. Pohříchu zachycují se v tenatech ruských mnozí kněží zvláště v diecesi vilenské, nemajíce statečnosti v protiventství; ale věřící lid odpírá pevně novotám. Však dlouho-li? — V diecích mohilské, minské a vilenské zrušeny jsou kněžské semináře již od osmi let, na kněžství se tam již nesvěti, a tou měrou klerus znenáhla odumírá. V diecesi žmuďské otevřen byl sice r. 1870 seminář, má ale jen 20 chovanců, kdežto diecese počítá přes 700 far. Gubernium má u přijímání do semináře šetřiti rozličných formalit: tak u př. ruští učitelové gymnasia kovenského jsou ustanoveni ke zkoušení každého kandidáta bohosloví. — Že za takých poměrů hynou a v suť přecházejí kostelní budovy, netřeba podotýkati. (Schles. V. Ztg.)

Ze Skandinávie. (Pokroky katol. náboženství). V Kristianii dostavují se každé neděle až i sta dobře smýšlejících Lutheránů (mezi nimiž i četně zastoupeni bývají učitelové a čekatelové úřadu kazatelského) k přednáškám katolických missionářů. Přestoupení v lůno církve katolické jsou častá. Několik neděl uplynulo, co se tam odbyval první katolický pohřeb (kříž se nesl v čele průvodu), při kterém množství protestantů, pohlížejíc na obřady, vážně a počestně si počínalo. V den jubilea Pia IX. vlály s věží kostelů katolických mezi vlajkami Norvéška a Švédska i vlajky papežské. — V Kodani objevuje se nyní kněžstvo v úředním svém rouchu i na ulici, jako v zemi katolické, aniž se kdo nad tím horší. Ano i milosrdné sestry, oděny jsouce v roucho řeholní, chodí po městě a sbírají dárky na vystavení špitálů; při čemž i v domech protestantských laskavě přijaty bývají.

Z Ameriky. V Chicagu lehlo celkem 7 kostelů popelem, 5 budov školních a 7 klášterů. Církev katolická utrpěla tím ztrátu, která se cení na půl druhého milionu dolarů. Poněvadž svobodní zedníci, kteří vždy a všude nepřátelství své proti katolické církvi na jevo dávali, také ke komitétu patří, který zasláné dary k ulehčení bídy mezi pohořelé rozděljuje, nebeře komitét žádného ohledu na katolíky. Ani darů, které od ostatních katolíků z měst amerických s podmínkou zaslány byly, aby jen mezi katolíky rozděleny byly, neuděluje pověstný komitét katolíkům. Katolíci v Chicagu proti tomu bezpráví veřejně se prohlásili, a vyzývají své spolubratry, aby již nezaslali almužen a darů na komitét, nýbrž k OO. Redemptoristům do Chicaga. Svobodní zedníci sice učí, že se má každý úd ujímati nešťastných, a že neštěstí všechny sobě rovny činí, ale neplní toho. Z Baltimore bylo zasláno pět velkých beden prádla ke komitétu, aby je mezi chudé dítky rodičů katolických rozdělil, ale teprv na právní žalobu katolíkům byly bedny vydány. Lůza nechce pracovati a nechce se podílet na novém vystavení města, nýbrž žije den ode dne zaslánými příspěvky. Jmenovaný komitét viděl se tedy nucen hroziti všem, kteří ku práci schopni jsou, že žádných příspěvků neobdrží, aby hladem ku práci přinuceni byli. Nastala zde krutá zima, která bídu ještě zvětšuje.

Paběrky.

47. Létající voli.

Sv. Tomáš Akvinský procházel se jednou s jedním řeholním bratrem. „Aj, viz“

— pravil tento — „létající voly!“ Světec se ohlédl, aby je spatřil. I vysmál se mu onen pro jeho lehkověrnost. Sv. Tomáš však podíval se naň přísně a řekl: „Snáze jest milý bratře uvěřiti, že vůl letí, nežli že řeholník lže.“

48. Nelhali.

O sv. Athanasii se vypravuje, že byl přinucen úklady svých protivníků k útěku, k němuž užil loď ploucí po řece Nilu. Vrahové dozvěděvše se o tom plouli za ním. Dohonivše loď, na níž se Athanasius nalezal, tázali se, zdali by nebyl daleko Athanasius? Načež jim odpověděl: „Neu daleko; chcete-li, můžete ho brzy míti.“ Vrahové zrychlili svou plavbu — a loď se sv. Athanasiem otočivši se rychle ploula zpět. — Něco podobného vypravuje se o sv. Felixu Nolanském. Vrahové jeho potkali ho na náměstí a tázali se ho, zdali nezná kněze Felixe? Odpověděl jim: „Já ho nikdy tváří v tvář neviděl.“ Na to se ukryl v ssutinách staré budovy. Dozvěděvše se pak biřicové, že ten, s nímž mluvili, byl Felix, pátrali dále po něm i v oněch ssutinách. Bůh však chránil služebníka svého. Pavouk utkal přes otvor skryše silnou pavučinu, tak že katané to za nerozumné považovali v místě tom hledati svou kořist. Odešli, a světec byl zachráněn.

49. Síla ducha.

Předvídaje velkou drahotu zásobil se sv. Remigius obilím, aby mohl v nouzi chudě nápomocným býti. Zlomyslní lidé však zapálili jeho zásoby. Sv. Remigius spěchal, by při hašení potřebné rady a rozkazy dával. Vida však, že všechno namáhání jest marné, nermoutil se, nýbrž — veselým obličejem, jaký jen odevzdanost do vůle Pápe na se vzíti může, přiblížil se ohni, aby se ohřál, jelikož byla zima, řka při tom: Oheň jest vždy dobrý!

50. Neplet se do věci, kterým nerozumíš!

Tak jako za našich dnů lidé nepovolání se míchají do hádek o neomylnosti papežově, spisu Renanově atd., tak také za doby bludu arianského se pletli a pouštěli úředníci, řemeslníci, ženy atd. do disputování o božství Kristově. Se sv. Basilem se chtěl pustiti dokonce i kuchař císařský do hádky; avšak sv. biskup trefně mu odpověděl: „Tvůj úřad jest, dávatí pozor v kuchyni, by polívka přesolena nebyla, nikoliv ale hádati se o věcech víry.“

51. Nejkratší kázání.

Bohonadšený řečník Ludvík z Granady vystoupil na velký pátek po dlouhém a živém rozjímání o umučení Páně na kazatelnu

a volil si za text slova perikopáře: „Umučení Pána našeho Ježíše Krista“ — nebyl však pro přílišnou lítost a bolest s to mluvíti dále. Proud slzí vyhrnuvších se z očí nedovolil mu leč ještě jednou opakovati slova tatáž hlasem vzlikačným. Nikdy nebylo slyšáno kázání kratší, a sotva také výmluvnější; neboť posluchači plakali s ním a opravdivé pokání mnohých bylo ovocem této krátké, ale výmluvné řeči.

52. *Košile.*

Velmi bídne ošacený žebrák prosil nábožnou paní o almužnu. Tato rozkázala své služce, aby mu dala košili. Služka přinesla košili hrubou, roztrhanou, a chtěla tím žebráka odbýti. „Přines lepší“ zněl rozkaz zbožné paní; „něb považ, jak bych se musela při posledním soudu hanbiti, až by Kristus Pán tuto špatnou košili před celým světem ukazoval!“

J. B—k.

Literární oznamovatel.

— „*Posvátná kazatelna.*“ Ročníku IX. svazek 2. (lednový čili tříkrálový) obsahuje duch. řeči na neděli mezi oktávem Narození Páně: Co nám minulý rok přinesl dobrého a čeho zlého jsme se v něm dožili; na slavnost Obřezání Páně a nového roku: 1. Služba Boží jest nejlepší, 2. Nejmodřejší a nejdobrotivější Bůh všechny případnosti v našem životě řídí a spravuje; na slavnost Zjevení Páně: Hvězdnatým nebem oslavil Bůh sebe a nás; na ned. I. po Zjevení Páně: 1. Kterak máme Ježíše hledati, 2. Pomni, abys den sváteční světil; na ned. II. po Zjev. P. (nejsv. jména Ježíš): Jméno Ježíš jméno plné sladkosti a moci; na neděli III. po Zjev. P.: Důvěra v Boha; na ned. Devátík: Povolání člověka. Řeč k býv. kolegům po 30letém kněžství (viz Blah. č. 26).

— „*Časopis katol. duchovenstva.*“ Svazek 8. (poslední). Obsahuje: O kritické a ethické stránce výjevů nadpřirozených. — Pokřesťanění Tyrol. — O pekle. — Kvatemala v církvi katolické. — V Kronice: Zpráva o novém katechismu. Dodatek k životopisu Sušilovu. Někdejší dům český v Římě a nejnovejší kroky, získati jeho bývalé nadání Čechům zase. Po třetí o zápisu dítky vdovy do křestní matriky. Čechové, Turci a Skytové. K místní policii. Čeho se domáhají katolíci ve Švýcarsku? Rukopis Sinaitický. Dopis ze severozápadních Čech. — V literárním oznamovateli posouzeno 11 spisů. První svazek příštího ročn. vyjde dne 27. ledna 1872.

— „*Na domácím dvoře.*“ Obrázková kniha s domácími zvířaty. Dítkám vydal František Doucha. Sedmáct obrázků v tuhé vazbě. Nákladem kněhkupectví B. Stýbla v Praze.

Obsahuje v sličné úpravě s výkladem Frant. Douchy tato vyobrazení: včela, holub, slepice, kachna, husa, páv, krocan, pes, kočka, ovce, koza, kůň, osel, vůl, kráva, prase a obrázek na obálce.

— „*David hřešící a kající.*“ V sedmeru postních kázání na základě 50tého žalmu upravil a přednesl P. Jan Černohouz, kaplan v Liboci. V Praze 1872. Nákladem kněhkupectví Mikuláše a Knappa v Karlíně. Str. 88.

— „*Cinéas čili Řím za Nerona.*“ Od J. M. Villefranche. Přeložil Fr. Jeřábek „Zábavná bibliotheka.“ Dílo VI. Díl II. Vydavatel J. Mathon, kněz ř. sv. Benedikta v Rajhradě. V Brně 1871. Nákladem časopisu „Škola B. S. P.“ v Rajhradě. Str. 64.

— „*První knížka milé mládeže československé.*“ Od Fr. J. Řezáče a K. Bulíře. Cenou počtená. Druhé opravené a rozmnožené vydání. Nákladem kněhkupectví B. Stýbla v Praze. S mnohými obrázky str. 174.

— „*Veselé dítky.*“ Dárek na odměnu. Vydal František Doucha. Druhé, rozmnožené vydání. (Šest obrázků). Nákladem kněhkupectví B. Stýbla v Praze. Textu str. 16.

— „*Měřičtví pro žáky obecných škol.*“ Sepsal Frant. Streit, ředitel a první učitel pětitřídní školy v Lomnici v Jičínsku. Nákladem kněhkupectví Kobrova v Praze 1872. S výkresy str. 44.

— „*Besedy pro mládež.*“ Sv. XXXIII. „*Jindřich*, aneb na Božím požehnání všecko záleží.“ Povídka pro dospělejší mládež. Vypравuje J. Dragoni-Křenovský. S obrázkem. Nákladem kněhk. Mikuláše a Knappa v Karlíně. Str. 88.

— „*Zlatá domácí kniha*“ atd. (viz čís. 33. na str. 528). Díl II. sešit 3. (str. 161—240).

— „*Divadelní hry pro děti.*“ Sešit III. „*Popelka.*“ Dětská hra ve 3 jednáních od Elišky Peškové. V Praze 1872. Nákladem Mikuláše a Knappa v Karlíně. Str. 34.

— „*Čech*,“ jenž posud třikrát týdně vycházel, bude od nového roku vycházeti co politický denník, každé odpoledne mimo neděle a svátky.

— „*Máj.*“ Báseň romantická od Karla Hynka Máchy. Ilustroval Jos. Scheiwl, akad. malíř. Ryl J. F. Patočka. Nákladem kněhkupectví I. L. Kobra v Praze. Str. 42.

Osobní věstník duchovenský. V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenání jsou:

p. Mik. *Karlach*, dr. fil., farář v Slabčích, zvolen 19. t. m. za sfd. kanovníka na Vyšehradě;

- p. Frant. *Kareš*, admin. na Volšanech, jmenován osob. farářem;
 p. Karel *Kmoch*, uč. náboženství v ústavu hluchoněmých v Praze, obdržel právo synodalí.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Karel *Burka*, far. v Stěbuzovsi, za faráře v Skořici;
 P. Frant. *Hoppe*, ř. kříž. koop., za administr. u sv. Františka v Praze;
 p. Ant. *Ritt*, kapl. v Kněževsi, za adm. v Řenčově;
 p. Jan *Tollar*, kapl. v Načeradci, za adm. v Stěbuzovsi;
 p. Jos. *Slaviček*, k. z Městečka do Kněžovsi.

V biskupství Budějovickém.

Uprázdňená místa:

Pláně věžovatá, fara patron. nábož. matice, do 6. ledna.

Klatový, děkanství patr. městské obce, do 15. ledna.

V biskupství Kralohradeckém.

V Pánu zesnul:

- P. Kandid. Ant. *Brüll*, kněz ř. premonstr. v Želivě, 13. pros. (nar. v Jindr. Hradci 11. června 1824, vysv. 25. července 1851.)

Vyznamenán jest:

- p. Ant. *Zima*, vicerektor, b. kons. rada, jmenován jest rektorem bisk. klerik. semináře v Hradci Králové.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Bedřich *Luke*, farář v Holanech, 10. province, (nar. 27. dub. 1805, vysv. 2. srp. 1829).

Vyznamenán jest:

- p. Ant. *Cihlár*, farář v Bakově, jmenován tajemníkem b. vikariatu Mnichovo-Hradišského.

Ve správě duchovní ustanovení jsou:

- p. Fr. *Wit*, kapl. v Opočně, za faráře v Nečemicích;
 p. Fr. *Musil*, kapl., za admin. in spirit. v Hrubém Jeseníku;
 p. Fr. *Hahn*, kapl. v Kadani, za admin. in spir. et temp. v Uhošťanech, kdež
 p. Kajetan *Haan*, os. děkan, vstoupil na stálý odpočinek;
 p. Jos. *Christof*, kapl. z Uhošťan do Žihel;
 p. Fr. *Proksch*, k. z Radonic do Kadaně;
 p. Alois *Langer*, k. z Žihel do Radonic;
 p. Ferd. *Wagner*, proz. koop. v Jílové, opět za katechetu do Litoměřic.

Do *Budějovic*. Ve prospěch chrámu sv. *Václava* bude sloužiti 20 mší sv. vp. Jan Páv, kaplan na Proseku.

„Úvahy o sv. Janu Nep.“ rozeslány a rozdány alumnům seminářů v Praze, Budějovicích, Hradci Král., Litoměřicích a některým farnostem; úhrnem 450 výtisků.

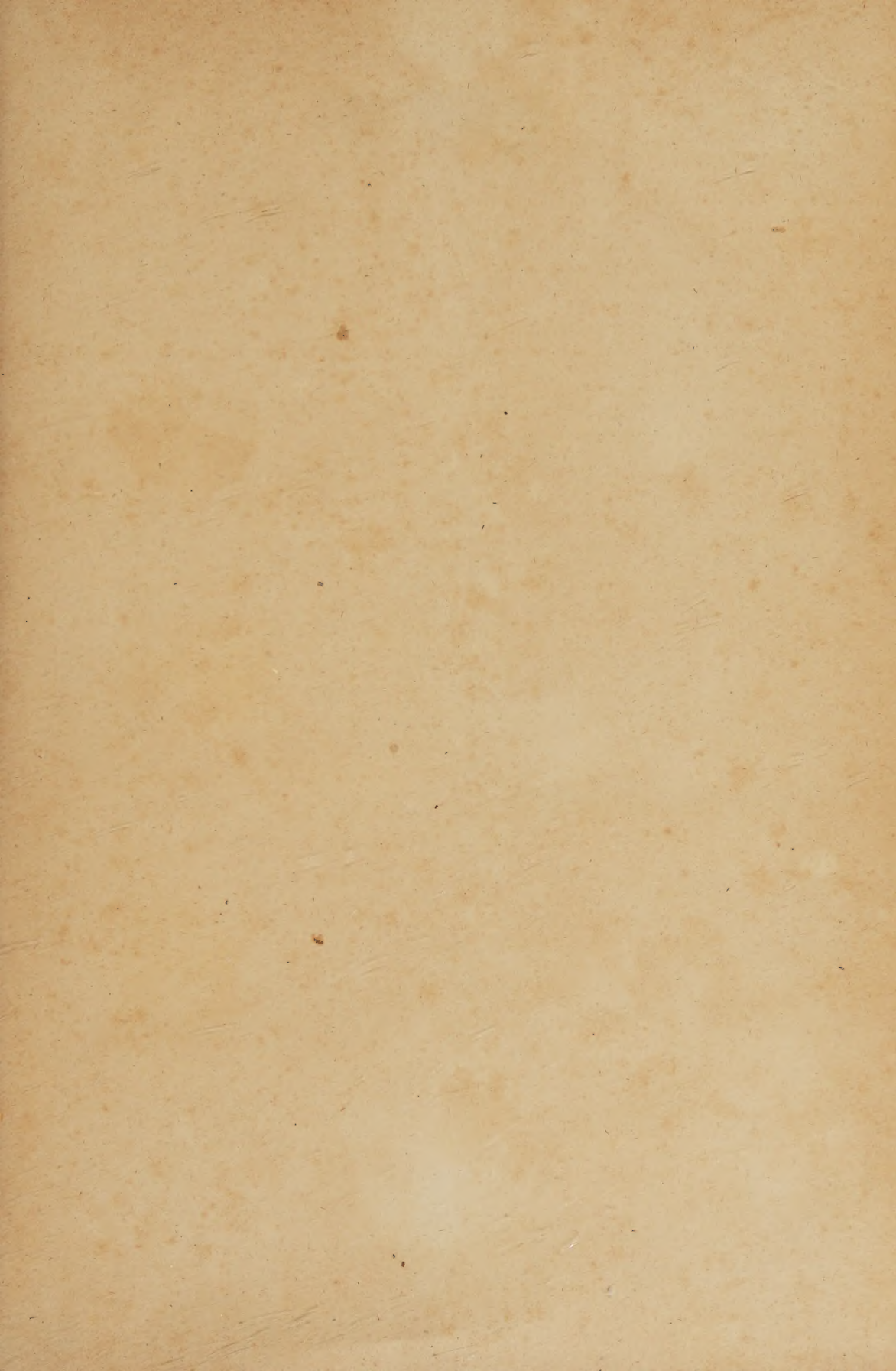
 K číslu tomuto přiložen jest titul a obsah „Blahověsta“ na r. 1871.

Pozvání ku předplacení na ročník XXII.

„BLAHOVĚSTA“ na nové, dvacáté druhé pouti své po vlastech česko moravských
 1. P. 1872 bude opět přinášeti;

- I. Na neděle a svátky roku církevního homilie sv. Otcův a učitelů církevních, krátká rozjímání, přiměřené výklady, anebo vzdělavatelná pojednání z oboru učení o víře a životě křesťansko-katolickém;
- II. výklady o posvátných obřadech, časech a zřízeních církve katolické;
- III. vzdělavatelné příběhy z života světcův a světic Božích, životopisy příkladných výtečníků křesťanských, poučné obrazy z dějin církve katolické, obzvláště mezi národy slovanskými;
- IV. zprávy o životě, působení a osadách missionářů katolických;
- V. vypsání památných chrámův, obrazův a míst, drahých srdci katolickému;
- VI. *povídky* a obrazy z života, legendy, básně a písně;
- VII. zásady a rady, výstrahy a opravy vychovatelské;
- VIII. *dopisy* a zprávy o životě náboženském ve všech končinách křesťanských;
- IX. drobnosti z praktického života; námitky a útoky protivníkův;
- X. zprávy o knihách a dílech uměleckých; přehledy literární;
- XI. zprávy o Dědictví sv. Jana Nep., sv. Prokopa a. j.;
- VII. osobní věstník duchovenský ze všech biskupství českých.

Žadající usnadnění valnější rozšíření „Blahověsta“ ponecháváme ještě na příští rok i oblíbený formát i nepatrnou cenu (3 zl. na celý rok se záslouhou po poště, 2 zl. 50 kr. když se odebírá v expedici neb v kněhupectvích). Po poště předplácí se nejlevněji poukázkami. Předplacení přijímá expedice, kdež i úplné výtisky z r. 1869, 1870 a 1871 čili ročníky XIX., XX. a XXI. na skladě jsou.

GTU Library

3 2400 00340 0581

